A. **CATALONIE. — Luis Companys tot president gekozen.** — Het Catalaansche parlement heeft op 31 December '33 een nieuwen president van de generaliteit van Catalonië gekozen.
Van de 80 uitgebrachte stemmen werden 6 blanco en 56 op Luis Companys uitgebracht, die daardoor gekozen werd tot opvolger van Macia.
Luis Companys werd in 1883 in de provincie Lerida te Tooros geboren. Hij studeerde rechten. Voor de verkiezingen van April 1931 sloot hij zich bij Macia aan en stichtte tezamen met hem de Republikeinsche partij. (El Sol) **(Vorig bericht 1102 C.)**

B. **EEN NIEUWE ZIEKTE?** — In de loopende uitgave van „The Lancet" beschrijft een medicus een, tegelijkertijd bij hemzelven, drie man van zijn huispersoneel, zijn secretaresse en haar echtgenoot waargenomen ziekte, die hij vertigo epidemica noemt.
De ziekte, die zich op een ochtend plotseling had geopenbaard in den vorm van steeds toenemende duizeligheid, die bij elke beweging van het hoofd nog verergerde en den patiënt dwong, het bed te houden, was ongeveer een week te voren voorafgegaan door het gevoel van een opkomende verkoudheid, die echter niet tot ontwikkeling kwam.
Als een begeleidend verschijnsel der duizeligheid deed zich een abnormaal lage bloeddruk voor.
De schrijver verhaalt ook andere, door hem waargenomen, gevallen, waaronder verscheidene bij diabetici, bij wie de oorzaak echter gezocht moest worden in een laag bloedsuikergehalte.
Enkele jaren geleden heeft zich een zelfde epidemie voorgedaan, maar de huidige was intensiever, gezien het gelijktijdige optreden der aandoening in verschillende deelen van het land.
De eenige behandeling bestond in bedrust en het toedienen van kalmeerende medicamenten. (The Lancet)

C. **LUCHTVAART. — De Pander-Postjager.** — Het Studie Comité Snelpost Nederland-Indië deelt aan Aneta Vaz Dias mede:
De Postjager is Zondag 31 December 1933, te half tien 's morgens, Indische tijd, dus 2.20 uur G.M.T. behouden op het vliegveld Tjililitan bij Batavia geland.
Het vliegtuig vertrok 23.30 uur G.M.T. van den 30sten December van Singapore en heeft den afstand van Singapore naar Batavia van 932 K.M. in 2 uur en 50 minuten afgelegd, hetgeen dus een snelheid van 329 K.M. per uur beteekent.
De tocht van Athene naar Batavia werd volbracht in 72 uur 20 min. Van Athene werd vertrokken op denzelfden tijd, als waarop de reis vandaar zou zijn vervolgd, indien het vliegtuig geen noodlanding te Grottaglie (Italië) had moeten maken, n.l. om 2 uur in den morgen.
De tijd tusschen vertrek Schiphol, 4 uur 34 G.M.T. en vertrek van Athene om 2 uur G.M.T. zou dus bedragen hebben 21 uur 26 min.
Zonder de noodlanding in aanmerking te nemen komt men op een totaal van 93 uur 46 minuten, en zonder het gedwongen verblijf te Singapore, waar anders niet zou zijn geland, op 80 uur 46 min.
De tocht werd volbracht met ruime rustpoozen in de verschillende plaatsen, die op de route worden aangedaan.
In totaal zijn slechts ruim 45 vlieguren noodig geweest om den afstand van 13.600 K.M. af te leggen.
De Postjager heeft op zijn tocht naar Nederlandsch Indië een tweeden tegenslag ondervonden, doordat het vliegveld Tjililitan bij Batavia door het Bureau Luchtvaart van het verkeersdepartement ongeschikt geacht werd voor een nachtlanding, terwijl de moesson een bezwaar vormde voor een nachtlanding op het vliegveld Andir bij Bandoeng. De bemanning kon hierdoor geen gevolg geven aan haar voornemen om Zaterdagmiddag 30 Dec. '33 te Batavia aan te komen, wat anders gemakkelijk mogelijk geweest was. Zij heeft van Zaterdagmorgen 30 Dec. '33 10 uur 30 G.M.T. tot 's avonds 23.30, dus 13 uur, te Singapore moeten wachten. (Aneta—Vaz Dias) **(V. b. 1087 H.)**

3 JANUARI 1934

D. **RUSSISCH-JAPANSCHE VERHOUDING.** — Op 28 Dec. '33 zijn te Charbin opnieuw 25 Sowjet-Russische employés van den Chineeschen Oosterspoorweg gearresteerd, beschuldigd van spionnage ten behoeve van het Roode Leger. De Sowjet-regeering heeft hun onmiddellijke invrijheidstelling geëischt, die door de Mandsjoerijsche regeering is geweigerd, waarbij tevens werd medegedeeld dat de gearresteerden, indien zij aan spionnage werden schuldig bevonden, gefusileerd zouden worden.
Als represaille-maatregel heeft de Sowjet-regeering in Siberië 25 Mandsjoerijsche onderdanen laten arresteeren en verklaard, dezen als gijzelaars te beschouwen die gefusileerd zullen worden indien de regeering van Mantsjoekwo het waagt, de gearresteerde Russen ter dood te brengen. Naar verluidt zou tevens te Moskou een Japansch officier zijn gearresteerd, die van spionnage wordt verdacht.
Te Moskou is een geheime krijgsraad gehouden onder voorzitterschap van den volkscommissaris van oorlog Worosjilof, waaraan werd deelgenomen door den commandant van het Roode Leger in het Verre Oosten generaal Blücher, den commandant der roode cavalerie en motor-brigades generaal Boedjenny, en den chef van de Russische luchtmacht generaal Kiwanof. (N. Rott. Crt.) **(Vorig bericht blz. 1034 A.)**

E. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Verhooging tabaksaccijns.** — De Eerste Kamer heeft op 28 December 1933 het ontwerp tot verhooging van den tabaksaccijns zonder hoofdelijke stemming aangenomen. De heer Oudegeest vroeg aanteekening, dat hij tegen het ontwerp is. (De Telegraaf) **(1079 E.)**

F. **GEESTESZIEKEN.** — Te Atlantic City heeft de Amerikaansche psychiater Dr. Cole Davis een rede gehouden, waarin hij o.a. een pleidooi hield voor de wettelijke vernietiging van ongeneeslijk gebleken geesteszieken. Hij verklaarde, dat ongetwijfeld eens de dag zou komen, dat de wereld het noodzakelijk zou achten zich te bevrijden van den last, die het verplegen van deze menschen voor de productieve maatschappij beteekende. Tot het dooden van ongeneeslijke krankzinnigen zou men pas mogen overgaan na een advies van het hoofd van de inrichting, waarin zij verpleegd werden en na langdurige, nauwgezette observatie. De familie zou haar toestemming moeten geven en een commissie van psychiaters zou in laatste instantie moeten beslissen.
Dr. Davis verklaarde, dat momenteel in de Amerikaansche krankzinnigengestichten 400.000 patienten worden verpleegd, die den staat 10 millioen dollar per jaar kosten. Hun aantal steeg met ongeveer 10.000 per jaar. Een paar jaar geleden bedroeg dit aantal nog nauwelijks 3000 per jaar.
Tenslotte bepleitte Dr. Davis nog sterilisatie van die personen, die uit krankzinnigengestichten ontslagen werden. (Daily Telegraph)

G. **FRANSCH-DUITSCHE ONDERHANDELINGEN. — Fransche nota.** — Het memorandum, dat door den Franschen gezant te Berlijn, François Poncet, na zijn onderhoud met Rijkskanselier Hitler en von Neurath is overhandigd en dat het Fransche antwoord bevat op Hitler's bewapeningseischen, is in vriendelijken toon gesteld.
De volgende bijzonderheden zijn nog bekend:
Aan den vooravond van de overhandiging van het memorandum heeft de vertegenwoordiger van een bevriende mogendheid, welke in deze kwestie veel aarzeling heeft getoond en wier traditioneele politiek is het zoeken van tusschen-oplossingen, den Franschen minister van Buitenlandsche Zaken voorgesteld, be-

paalde wijzigingen in den tekst aan te brengen en dezen over het algemeen iets soepeler te maken. Aan dit verzoek kon niet worden voldaan. In het Fransche memorandum wordt geenszins elk denkbeeld van directe besprekingen met de Duitsche regeering van de hand gewezen. Frankrijk is echter van meening, dat de besprekingen niet betrekking moeten hebben op de herbewapening van Duitschland, maar op de ontwapening in het algemeen. Daarom wordt uiteengezet, in welke mate en op welke voorwaarden Frankrijk bereid is voor zijn deel die methode te volgen. (Le Matin) **(Vorig bericht 1105 C.)**

A. **RUSLAND. — Het tweede vijfjarenplan.** — Het program voor het tweede vijfjarenplan, dat ten doel heeft de Sowjet Unie de industrieele mededinger te maken van zijn kapitalistische buren is bekend gemaakt.
De plannen voorzien in een vermeerdering der productiecapaciteit met 250% in 1937 ten opzichte van 1932, het laatste jaar van het eerste vijfjarenplan en het brengen der productie op het negenvoudige van voor den oorlog. Het plan bevat een groot aantal lijsten van metaal-, mijn-, petroleum- en textielondernemingen, terwijl voorzien wordt in een uitbreiding van het spoorwegnet door den aanleg van 7000 mijlen spoorlijn. (Prawda) **(Vorig bericht 294 F.)**

B. **ARGENTINIE. — Onlusten.** — In geheel Argentinië is in verband met de pogingen tot opstand de staat van beleg afgekondigd. Na een geweldige politieke spanning, die ruim 24 uur duurde, kon de regeering verklaren, dat zij meester van den toestand is. Het totaal aantal dooden bij den opstand wordt op ruim dertig geschat.
De opstand geschiedde onder leiding van de radicalen, aanhangers van den vroegeren Argentijnschen president Irigoyen. (Vaz Dias) **(Vorig ber. 612 H.)**

C. **GOUDBEWEGING IN 1932—1933.**

Import

	1932 troy ounces	1933 tot 23 Dec. troy ounces
Zuid-Afrika	11.235.000	11.821.200
Australië	984.500	3.138.200
Zuid-Amerika	272.000	797.000
West Afrika	319.000	317.200
Straits	521.500	417.000
Duitschland en Holland	200.600	4.958.700
Britsch-Indië	10.661.500	5.749.900
Frankrijk	143.000	6.388.400
Canada	—.—	2.161.200
Vereenigde Staten	—.—	3.055.700
Andere landen	3.424.000	3.362.200
	27.761.100	42.166.700

Export

	1932 troy ounces	1933 tot 23 Dec. troy ounces
Frankrijk	14.512.400	1.806.800
Zwitserland	678.100	207.600
België	838.600	199.600
Holland	3.653.400	3.443.000
Vereenigde Staten	3.868.800	2.673.800
Andere landen	281.600	1.764.900
	23.832.900	10.095.700

1 troy ounce = 31 gram.
(Mocatta and Goldsmid, London) **(Vor. ber. 958 G.)**

D. **ALBANIE. — Kerkvervolging.** — Nadat er gedurende een tijdperk van ongeveer vijf jaar een zekere mate van godsdienstvrijheid heerschte voor de katholieken van Albanië, is in dezen betrekkelijk gunstigen toestand plotseling een belangrijke wijziging gekomen.
De minister van onderwijs Mr. Mosi, heeft bepaald, dat alle katholieke scholen van het land gesloten moeten worden en dat de enkele scholen, die later toestemming zullen krijgen om hun inrichtingen van onderwijs weer open te stellen, onder scherpe staatscontrôle gesteld zullen worden.
De katholieke scholen, die meest onder leiding stonden van Paters Franciscanen, vormden het meest kostbare bezit van de Albaneesche katholieken. Dank zij hun ontzaglijke offers zijn de katholieken van Albanië steeds in staat geweest om hun bijzondere scholen in stand te houden, zelfs ten tijde van de Turksche overheersching. (De Maasbode)

E. **KLEINE ENTENTE. — Het programma der Economische Conferentie.** — Naar de „Bohemia" meldt, is het programma voor de Economische Conferentie der Kleine Entente, die te Praag zal worden gehouden, vastgesteld. Het bevat de volgende punten:
1. Uitwerking van lijsten voor koop- en verkoop der waren, die ieder lid van de Kleine Entente van de andere leden noodig heeft.
2. Vaststelling van de basis voor de samenwerking der circulatiebanken.
3. Inrichting van een centraal statistisch orgaan, dat alle gegevens, die noodig zijn voor het economische leven der staten verzamelt.
4. Vereenvoudiging der wetgeving op juridisch, economisch en sociaal politiek gebied.
5. Een gemeenschappelijke normaliseering in landbouw en industrie.
6. Stichting van een centrale voor samenwerking van spoorwegen, post, scheepvaart en aviatiek.
7. Grondslagen voor de vorming van een economisch centrum voor de staten der Kleine Entente.
(Bohemia)

F. **LIBANON. — Organisatie van den regeeringsvorm.** — Een decreet is afgekondigd, waarbij de organisatie en de werkwijze van de openbare macht in de republiek Libanon geregeld zijn. Daarin wordt een hoofd van de regeering voorzien met den titel van president van de republiek, die de uitvoerende macht zal uitoefenen met bijstand van een staatssecretaris, die uitsluitend aan hem verantwoordelijk is, en een regeeringsraad.
De Kamer telt één afgevaardigde per 50 000 inwoners, of wel 18 bij algemeen kiesrecht gekozenen en zeven leden, die op voordracht van den regeeringsraad worden benoemd. Deze regeeringsraad bestaat uit den staatssecretaris, de directeuren van algemeene diensten en de twee hoogste rechterlijke functionarissen.
De algemeene tendentie strekt tot versterking van de uitvoerende macht, om een einde te maken aan de misbruiken, welke het einde van het vorige regiem hebben uitgelokt.
Habib Pasja Baad, die tot president van de republiek benoemd is, zal zijn functie op 26 dezer aanvaarden. (N. Rott. Crt.)

G. **OOSTENRIJK. — Een oproep van den Evangelischen bisschop van Weenen.** — De Evangelische bisschop van Weenen heeft aan alle Evangelische gemeenten in Oostenrijk een brief gezonden, waarin hij betoogt, dat in Oostenrijk het Christendom nog slechts met het katholicisme wordt vereenzelvigd, hoewel de Evangelische kerk sedert 1861 als gelijkgerechtigd erkend is.
De bisschop betreurt levendig het conflict tusschen Duitschland en Oostenrijk en hoopt dat het spoedig geëindigd zal zijn. Hij verklaart zich solidair met de groote Duitsche Evangelische kerk.
Tenslotte verklaart de bisschop, dat aan het Oude Testament vastgehouden moet worden en men zich niet, zooals thans in Duitschland verlangd wordt, uitsluitend naar het Nieuwe richt. (Neue Freie Presse)

A. **DUITSCHLAND. — Transfer-Conferentie.** — De commissie voor de Duitsche credietovereenkomst van 1932 heeft de vertegenwoordigers der buitenlandsche crediteuren uitgenoodigd tot deelneming aan een nieuwe stilstand-conferentie, welke op 5 Februari zal beginnen. Met de buitenlandsche crediteuren zullen geen voorbesprekingen worden gehouden.
De Duitsche Rijksbank publiceert nieuw cijfermateriaal over de Duitsche deviezenpositie in verband met de transfer.
Er wordt op gewezen, dat Duitschland met de transfereering van 30% reeds meer presteert dan den tegenwoordigen deviezenvoorraad eigenlijk veroorlooft, zoodat de Rijksbank riskeert onder bepaalde omstandigheden haar reeds bestaande valutareserves te moeten aanspreken, indien gedurende de komende maanden de ontwikkeling van het deviezenoverschot niet geheel volgens wensch zou gaan. Volgens berekening van de Rijksbank heeft Duitschland uit zijn buitenlandschen handel gedurende de maanden Juli tot November 1933 een deviezenoverschot geboekt van ongeveer R.M. 25 millioen per maand.
Door de reductie van de transfer van 50% tot 30% wordt het bedrag aan benoodigde deviezen met gemiddeld R.M. 38 millioen tot R.M. 36 millioen per maand verlaagd. Uit deze berekening zal dan blijken, dat Duitschland bij een onveranderde ontwikkeling van den buitenlandschen handel maandelijks R.M. 11 millioen aan deviezen te kort zou komen.
Men verwacht echter van de aanstaande stilstandsonderhandelingen dat verdere bepalingen zullen worden uitgevaardigd tot bescherming van de Duitsche deviezensituatie en dat tevens de mogelijkheid zal worden geschapen om tot verhooging van den Duitschen uitvoer te geraken. (Berl. Börsen Zeitung)
(V. b. Transfer-Morat. 1098 E, Transfer-Conf. 850 B.)

B. **VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelt's boodschap aan het congres.** — President Roosevelt heeft op 3 Januari '34 in het Kapitool te Washington het 73e Bonds-Congres geopend met het voorlezen van zijn jaarlijksche boodschap.
In zijn rede tot het Congres sprak President Roosevelt niet over de speciale wetgeving. Hij behandelde in het algemeen de vraagstukken van het herstelprogramma en de vooruitgang, welke op dit terrein in het afgeloopen half jaar is te bespeuren.
President Roosevelt vroeg de samenwerking van Huis en Senaat tot herstel van de nationale welvaart en het opbouwen op de bouwvallen van het verleden van een nieuw gebouw, dat meer geschikt is het hoofd te bieden aan de problemen van de moderne beschaving.
President Roosevelt verklaarde verder, dat hij voornemens is later het Congres te spreken over de schulden, welke andere mogendheden bij de Amerikaansche regeering en het Amerikaansche volk hebben.
Sprekend over zijn goud-programma verklaarde President Roosevelt dat zijn tweeledig doel is, de algemeene financieele structuur te versterken en eventueel te komen tot een ruilmiddel, dat minder varieerend is en waarmede de schulden aan het Amerikaansche volk betaald kunnen worden.
Hij voegde hieraan toe, dat een nauwkeurig onderzoek en diepgaande studie heeft aangetoond, dat inzake de buitenlandsche wisselmarkt eenige zusternaties gehandicapt zijn door binnenlandsche omstandigheden, terwijl anderen op het oogenblik zich niet in staat achten een stabilisatie-bespreking te openen op permanente grondslagen gebaseerd.
De beschaving kan evenwel niet achteruit gaan, zoo zeide President Roosevelt verder, wij hebben verscheidene nieuwe methoden ondernomen, zooals onze plicht is, en zullen deze wijzigen indien noodig, doch in ieder geval moeten wij vooruit.
Het crediet van de regeering werd versterkt door een sterke vermindering van de uitgaven door permanente administratieve instanties (permanent agencies).
President Roosevelt zeide verder, dat de meeste banken, die in het voorjaar weer geopend zijn, gezond zijn, terwijl de banken, die geen toestemming hebben gekregen weer te openen, bijna zeshonderd millioen dollar van de bevroren deposito's met behulp van de regeering hebben terugbetaald.
De resultaten van de nieuwe methoden zijn de tewerkstelling van millioenen werkloozen, de organisatie van de industrieën, redelijke voordeelen voor de industrieën en redelijke salarissen en arbeids-voorwaarden voor de werklieden.
In de nabije toekomst zullen de loopende inkomsten geheel de uitgaven dekken, zoo voorspelde President Roosevelt.
Ten aanzien van de buitenlandsche constellatie zeide President Roosevelt dat hij geen optimistisch beeld kon ophangen. Amerika zal evenwel in de toekomst trachten met zijn buren een gebieds-uitbreiding te voorkomen, evenals een interventie van den eenen staat in de binnenlandsche zaken van een andere.
President Roosevelt verklaarde verder, dat de Ver. Staten zich niet kunnen mengen in de politiek van Europa, doch zij zijn ieder oogenblik bereid mede te werken als men op een wereld-basis redelijke voorstellen doet tot beperking van de bewapening en verlaging van de handels-barrières.
President Roosevelt keerde zich fel tegen de bankiers en anderen, die zich verrijken ten koste van het publiek.
Hij oordeelde verder, dat het lynchen van bandieten en andere misdaden onmiddellijk ingrijpen behoeft.
Ten aanzien van de werkloosheid zal verder getracht worden eerst door directe hulp, waarna zoo spoedig mogelijk zal worden overgegaan door het uitvoeren van publieke werken en anderszins de werkgelegenheid te verruimen.
President Roosevelt besloot zijn rede met hulde te brengen aan de medewerking van het Congres „Tot heil van het Amerikaansche Volk."
(Ned. Tel. Agentschap Reuter)
(Vorig bericht Boodschap a. h. Amerik. volk 913 D.)

C. **ROTTERDAM-ANTWERPEN. — Havenbeweging.** — Wij laten hieronder een vergelijkende staat volgen van de havenbeweging van Rotterdam en Antwerpen in 1933:

	Rotterdam		Antwerpen	
1933	schepen	netto t.	schepen	netto t.
Januari . . .	745	1.083.899	784	1.675.712
Februari . .	677	1.076.178	717	1.555.389
Maart . . .	764	1.225 678	806	1.682.692
April	745	1.136.200	783	1.663.633
Mei	815	1.241.649	857	1.703.617
Juni	765	1.214.112	822	1.684 160
Juli	822	1.324.651	856	1.760.851
Augustus . .	820	1.248.028	873	1.845.433
September .	838	1.321.946	810	1.618.392
October . .	889	1.338.413	885	1.827.581
November . .	832	1.259.303	858	1.732.218
December . .	855	1.260.275	790	1.690.913
Totaal . . .	9567	14.780.332	9841	20.440.591

De voor Antwerpen opgegeven cijfers der netto tonnenmaat zijn die volgens Belgische berekening.
Om deze gelijk te maken met de hier gebruikelijke berekening, moeten deze cijfers met 15% verminderd worden.
Het totaal-cijfer voor Antwerpen wordt dan 17.374.502 tons. **(Rotterdam-Antwerpen: Scheepvaart 889 B.)**

D. **ROEMENIE. — Taterescu vervangt Angelescu.** — In plaats van den tegenwoordigen minister-president Angelescu is de minister van handel Taterescu tot premier benoemd. (Ned. Tel. Agentschap Reuter)
(Vorig bericht blz. 1107 E.)

4 JANUARI 1934

E. **DUITSCHLAND. — Baron v. Fritsch chef der legerleiding.** — De Rijkspresident heeft op voorstel van den Rijksweerminister den bevelhebber van

„Wehrkreis III", luitenant-generaal baron v. Fritsch met ingang van 1 Februari 1934 benoemd tot chef van de legerleiding ter vervanging van generaal von Hammerstein die inmiddels afgetreden is.
(Völkischer Beobachter)

A. **NATIONAAL-SOCIALISME. — Vergadering van de N.S.B.** — Voor een besloten vergadering te Amsterdam heeft de leider der Nationaal Socialistische Beweging, ir. A. A. Mussert op 3 Januari 1934 het woord gevoerd. Voor de pauze gaf hij een uiteenzetting over het wezen van het nationaal socialisme; daarna besprak hij de gebeurtenissen van het afgeloopen jaar.
Hoewel hij van de leiding van alle andere politieke partijen tegenstand en bestrijding had verwacht, had spr. niet gedacht, dat terrorisatie en broodroof tot hun voornaamste argumenten zouden behooren. Het is, zeide spr. met betrekking tot de andere partijen, een en al gekuip en gekonkel en hij gewaagde o.a. van wat hij noemde het ergerlijk geknoei met de wethouderszetels van Den Haag.
Dat ons volk dagelijks beleedigd wordt door het Departement van Buitenlandsche Zaken daaraan zijn wij, meende ir. Mussert, om zoo te zeggen gewend sinds een Nederlandsch minister twee jaar lang zich heeft uitgesloofd om een Belgischen molensteen aan onzen hals te hangen. Verder oefende spr. nog critiek op de handelwijze van onzen gezant te Brussel (de krans met de Fransche opschriften).
Spr. herinnerde aan den brand in den Rijksdag en zeide, dat het Duitsche volk had begrepen, dat niet de Nederlandsche regeering of het Nederlandsche volk daarvoor aansprakelijk kon worden gesteld. Maar hij laakte het, dat de Nederlandsche regeering niet desondanks aan de Duitsche haar leedwezen met het gebeurde had betuigd. Toen het proces ten einde was, was er, zeide spreker, één nationaal belang: den naam van Van der Lubbe zoo spoedig mogelijk te vergeten, maar in plaats daarvan kreeg onze gezant te Berlijn opdracht, om gratie voor Van der Lubbe te vragen.
Het einde van het jaar heeft gebracht het verbod van de N.S.B. voor ambtenaren, naar aanleiding waarvan spreker verklaarde, dat de leiding der N.S.B. niets heeft gedaan wat dezen maatregel rechtvaardigt.
De Provinciale Staten van Utrecht hebben echter een besluit genomen waarbij den provincialen ambtenaren verboden wordt om lid te zijn van een partij die de regeering verbiedt. Het lag dus aan den minister president, om den heer Van Geelkerken en spreker uit hun functies te ontzetten.
Wij moeten straks, zoo besloot ir. Mussert, groote schoonmaak houden en de eerste vereischte om dat te kunnen doen is, dat onze eigen handen vrij zijn en blijven. In dit verband gaf spreker de verzekering, de N.S.B. in haar strijd niet te zullen verlaten.
Aan het eind van de vergadering is de heer Geelkerken geïnstalleerd als jeugdleider der beweging en de heer Tusenius benoemd tot inspecteur over de verschillende kringen in Amsterdam. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht 997 E.)

B. **NEDERLAND. — Dr. Colijn over den toestand.** — Het „Handelsblad" had een onderhoud met Dr. Colijn, ten huize van den premier. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Dr. Colijn zag nog weinig lichtpunten; wel vond hij, dat ons volk in de crisis blijk geeft, „dat 't niet spoedig uit het lood wordt geslagen". Ons productie-systeem heeft zich intusschen wat meer aangepast bij de mogelijkheden van afzet. Op de vraag, of onze staatsinstellingen de proef van deze tijden zouden doorstaan, antwoordde de premier:
„Ik ben stellig van oordeel, dat er geen enkele reden is om te meenen, dat onze staatsinstellingen die proef niet zouden kunnen doorstaan. De samenwerking tusschen de regeering eenerzijds en de overige door de Grondwet aangewezen instanties, die tot medewerking aan het regeeringsbeleid geroepen zijn — dat zijn de Raad van State en de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal — heeft niet slechts niets te wenschen overgelaten, maar is boven mijn lof verheven. Afgezien van enkelen is er een algemeen besef, dat deze tijd roept om een zeer bijzondere opofferingsgezindheid. Zelfs de S.D.A.P. die niet in het Kabinet vertegenwoordigd is, heeft bij menige gelegenheid blijk gegeven de noodzakelijkheid van medewerking in te zien, bij onderwerpen, waarbij voorheen die medewerking nimmer werd verleend. Een zwak punt is hier en daar nog de onvoldoende bereidwilligheid van Gemeenteraden om te doen wat de nood van den tijd eischt. Maar ook hierbij valt verbetering waar te nemen. Amsterdam b.v. gaf een loffelijk voorbeeld. En voor het overige heeft de regeering zich gewapend met volmachten, die haar in staat stellen in te grijpen, waar dit noodig is. Wanneer de toestanden zich blijven ontwikkelen zooals zulks in de laatste maanden het geval is geweest, zal er naar mijn meening geen enkel gevaar bestaan voor een groeiende volksbeweging, die onze beproefde staatsinstellingen onder den voet zou loopen. Men moet bovendien niet vergeten, dat waar zulks wel geschied is, dit plaats vond in landen, waar de volken nog maar zeer kort hadden geleerd deel te nemen aan de behartiging van hun eigen belangen. In Nederland is dat anders. Van den Bourgondischen tijd af, is het Nederlandsche volk gewoon geweest in één of anderen vorm zelf deel te nemen aan de verzorging van eigen behoeften".
Ten slotte vroeg de interviewer het gevoelen van Dr. Colijn over de plaats van ons vaderland ten opzichte van de andere mogendheden en over internationale samenwerking:
„De plaats van Nederland temidden der andere mogendheden behoort naar mijn oordeel te blijven, wat zij altijd geweest is, d.i. handhaving van ongerepte zelfstandigheid en ons dus afzijdig houden van elke verbintenis met anderen, die aan onze terecht geroemde zelfstandigheidspolitiek afbreuk zou doen. En dat geldt niet alleen in den engeren politieken zin, maar ook op het terrein van de handelspolitiek. Wij zijn een volk, dat door handel en scheepvaart groot geworden is. En beide vorderen, dat onze vlag in alle havens en onze goederen in alle landen hun plaats weten te veroveren. Dit brengt mee, dat Nederland vooraan behoort te staan bij de bevordering van pogingen tot nauwere internationale samenwerking. Ook in dit opzicht hebben we een verleden, waarop we met voldoening kunnen terugzien. En we stellen er een eer in, in dit opzicht niet achter te blijven bij hen, die ons voorgingen. Stellig zijn de vooruitzichten op het oogenblik vooral op handels-politiek gebied niet gunstig, maar het is niet aan te nemen, dat een Richard Cobden slechts éénmaal geboren zou worden. Er komt een tijd, dat de autarkische strevingen tot een zoodanige inschrompeling van welvaart en cultuurleven zullen leiden, dat men eenmaal weer de boeien, die nu geslagen zijn, zal verbreken.
En het moet Nederland's eer zijn, altijd door daartoe te blijven opwekken". (Alg. Handelsblad) **(1039 G.)**

C. **ARTHUR WEIGALL OVERLEDEN.** — Te Londen is op 53-jarigen leeftijd overleden Arthur E. P. B. Weigall, bekend Egyptoloog en schrijver van tal van wetenschappelijke werken over Egypte.
Hij studeerde te Oxford en werd assistent van prof. Finders Petrie bij de expeditie van het Egyptian Exploration Fund.
Weigall schreef o.a. „ The Life of Akhnaton, Pharach of Egypt" (1910—1922), „The Life of Cleopatra", „The Dweller in the Desert", „Bedouin Love", „The Glory of the Pharaohs" (1922), „Tutankhamen and other Essays" (1923), „The Not Impossible She" (1926).
In den laatsten tijd schreef Weigall ook over Germaansche oudheden, o.a. „The Grand Tour of Norman England" (1927) en „The Paganism in our Christianity" (1928). (Morning Post)

A. **AMSTERDAM. — Kamer van Koophandel.** — In de nieuwjaarsvergadering van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam heeft de voorzitter, de heer Gottfr. H. Crone een rede uitgesproken, waarin hij constateerde, dat de heftige wereldcrisis thans inderdaad haar diepste punt heeft bereikt, waarop hij evenwel aanstonds de opmerking liet volgen, dat dit nog lang niet wil zeggen, dat de conjunctuur zich weder definitief in opwaartsche richting zou bewegen. Daarvoor is, aldus spr., de verwarring op velerlei gebied nog te groot.
De groote verschuivingen in de wereldordening beteekenen daling van welvaart en economische ontreddering, met voorshands slechts de twijfelachtige mogelijkheid van een herstel tot een zeker peil van behoeften-bevrediging in een ver verschiet.
Sprekende over den toestand in Nederland, zei de heer Crone t.a.z. van den landbouw, o.m. het volgende:
Dat de landbouwbedrijven als geheel noodlijdend worden beschouwd en dientengevolge collectief worden gesteund, lijkt mij een verkeerd uitgangspunt, dat bij mogelijke noodige steunmaatregelen voor andere bedrijven niet mag worden gevolgd. Individueele behandeling van gevallen, waarin voor onze samenleving onmisbare bedrijven dreigen ten onder te gaan, lijkt mij aan te bevelen; te eerder, omdat iedere steunmaatregel de rest van onze bevolking op kosten jaagt. Herhaaldelijk krijg ik, aldus spr., uitingen uit landbouwkringen onder het oog waarin ons, ondernemers op het gebied van handel en nijverheid, gebrek aan inzicht en medegevoel voor de nooden van den landbouw wordt verweten. Ik wijs deze verwijten verre van de hand en natuurlijk wil ook ik niet, dat de regeering een plotselinge noodlottige afbraak van de prijzen onzer landbouwvoortbrengselen zijn gang zal laten gaan, zonder in den overgangstijd helpend op te treden. Maar men moet in landbouwkringen inzien, dat het kunstmatig in stand houden van een te groot productie-apparaat op den duur ondragelijke consequenties medebrengt en dat onze uitvoernijverheid en onze internationale handel het niet kunnen verdragen, dat hun bedrijfskosten worden opgezet door de crisislasten, voor welker hoogte de bedrijfskosten van den boer al te eenzijdig den maatstaf vormen. Wat handel en nijverheid vragen, is, dat de steunverleening aan den landbouw rechtstreeks aan de hand van de draagkracht van bevolking en bedrijfsleven zal worden vastgesteld en in stede van verhoogd te worden een tijdelijk en afloopend karakter krijgt. Geen collectieve maar individueele steun; niet de bedrijfskosten der minst efficiente, doch die der meest efficiente voortbrengers behooren de norm voor steunverleening te zijn. (Verslag Kamer van Koophandel)
(Vorig bericht blz. 637 A.)

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Herziening der militaire bezoldiging in Ned.-Indië.** — Het herziene schema der militaire bezoldigingen vermeldt o.a. de volgende tractementen:
subalterne officieren met 1 tot 21 dienstjaren *f* 225 tot *f* 725, majoor *f* 850, overste *f* 950, kolonel *f* 1200, generaal-majoor *f* 1400.
Officieren van den militair-geneeskundigen dienst, den pharmaceutischen dienst, den dier-geneeskundigen dienst, de genie en anderen met extra-kundigheden, vallen onder een eenigszins hoogere salarisschaal. Onderluitenant met 1 tot 20 dienstjaren *f* 210 tot *f* 475, sergeant met 1 tot 20 dienstjaren *f* 170 tot *f* 275, sergeant-majoor met 1 tot 20 dienstjaren *f* 180 tot *f* 310, adj.-onderofficieren met 1 tot 20 dienstjaren *f* 195 tot *f* 350, dag-soldij Europeesch soldaat 2de klasse met 1 tot 12 dienstjaren *f* 0.70 tot *f* 0.90, dag-soldij Europeesch soldaat 1ste klasse met 1 tot 16 dienstjaren *f* 0,80 tot *f* 1,40. Europeesch brigadier met 1 tot 16 dienstjaren *f* 1,10 tot *f* 1,70.
Bovenstaande bezoldigingen zijn basistractementen.
Aan Landsdienaren die een of meer schoolgaande kinderen geheel te hunnen laste hebben wordt een toelage verleend van 2% hunner maandbezoldiging, tot een maximum van *f* 10 per schoolgaand kind. Als overgangsbepaling gelden ongeveer dezelfde als voor burgerlijke landsdienaren ontworpen, n.l. dat per 1 April 1934 als regel niemand een hoogere korting dan 25% op zijn nominaal-salaris per 31 Maart 1934 zal worden gekort. (Aneta)

C. **KANKER. — Behandeling.** — In de jaarlijksche bijeenkomst van het Christie hospitaal en het Holt Radiuminstituut te Manchester werd mededeeling gedaan van het feit, dat zich in een spinnerij gevallen van kanker hadden voorgedaan bij een aantal spinners, van wie twee of drie gestorven waren. Als oorzaak werd beschouwd een door de arbeiders gebruikte oliesoort en na diens uitschakeling verwachtte men geen nieuwe gevallen meer.
Verder werd bericht, dat mosterdgas den groei van kanker vertraagde en dat vrijwel vaststond, dat rooken geen voorbeschiktheid gaf voor carcinoom. Van de radium therapie werd gezegd, dat op den grondslag van een driejarige behandeling het aantal oogenschijnlijk genezen gevallen met 40% was gestegen. (Christie Hospitaal en Radium Instituut, Manchester)
(Vorig bericht 991 E.)

D. **JAPAN. — Spoorwegongelukken.** — De Japansche staatsspoorwegen hebben het kleinste aantal spoorwegongelukken te noteeren, vergeleken met andere groote landen. Per 100 km. spoorweg, welke in 1933 in bedrijf waren, had Japan 0,58 ongelukken, Groot-Brittannië 1,44, Frankrijk 1,44, Duitschland 0,87 en Italië 1,07. (London Eastern Times)

E. **ULRICH ZWINGLI.** — De Zwitsersche protestanten hebben op 1 Januari '34 den 450sten geboortedag van hun kerkhervormer Zwingli herdacht.
Ulrich met Calvijn, de stichter der Hervormde Kerk, werd zeven weken na Luther in 1484 te Wildhaus in Zwitserland geboren. In 1506 werd hij tot pastoor te Glarus benoemd. Aanvankelijk legde hij zich toe op de studie van het klassiek Latyn en van de kerkvaders, later op het Nieuwe Testament. Veel invloed hadden de werken van Erasmus op hem.
De hervorming waaraan zijn naam verbonden is voltrok zich op de „Groote Disputatie" in de raadszaal te Zurich op 29 Januari 1523.
In den strijd tusschen de reformatorische Kantons en de Katholieke sneuvelde Zwingli bij Kappel in 1531.
(Red. K. H. A.)

F. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Bevolking.** — De „Prager Presse" publiceert de laatste statistiek van officieele volkstelling die in 1930 in Tsjecho-Slowakije heeft plaats gehad.
De cijfers worden vergeleken met de eveneens officieele cijfers van 1921. Hieruit blijkt o.a. dat het aantal inwoners van Tsjecho-Slowakije in 1930 bedroeg (de tusschen haakjes geplaatste cijfers zijn die van 1921): 14.479.565 (13.373.463). Hiervan waren Tsjecho-Slowaken: 9.688.770 of 66 91% (8.764.213 of 65.53%) en Duitschers 3.231.688 of 22.32% (3.123.624 of 23.36%). Het aantal Hongaren in Tsjecho-Slowakije is, evenals dat van de Duitschers, verminderd n.l. van 744.621 in 1921 tot 691.923 in 1930, of van 5.57 tot 4.78%. Het aantal Russen (ongeveer 500.000) is gestegen, evenals dat van de Joden (pl.m. 185.000), Polen (80.000), Roemenen (13.000) en Kroaten (3000). Het aantal zigeuners is gestegen van 8.478 in 1921 tot 32.209 in 1930. Wat betreft het geloof is het aantal Roomsch-Katholieken verminderd van 76 30% tot 73.54%. De aanhangers der evangelische leer zijn vermeerderd van 7.29% tot 7.67%, de leden der Tsjecho-Slowaaksche nationale kerk van 3.86 tot 5.39%. De godsdienstloozen zijn vermeerderd van 5.32% tot 5.80%. (Prager Presse)

G. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Mijnongeluk bij Brüx.** — Op de mijn Nelson III, gelegen in kolengebied van Brüx in het Noordelijk deel van Bohemen heeft op

3 Januari '34 een ernstige ontploffing plaats gehad. Van de 140 arbeiders zijn er tot dusver slechts 4 gered. Tien hunner zijn dood. (Ceské Slovo)

5 JANUARI 1934

A. **VEREENIGDE STATEN. — Begrooting 1934-1935.** — President Roosevelt heeft bij het Congres de begrooting ingediend voor het op 30 Juni 1935 eindigende begrootingsjaar.
Hij schat het tekort voor het loopende jaar op $ 7.300 mill. en voor het volgende jaar op $ 2 milliard, tezamen dus ruim $ 9 milliard.
Van de gewone uitgaven, die geraamd worden op $ 3960 mill., komen $ 3237 mill. voor rekening van de gewone begrooting, terwijl de rest bestemd is voor de administratieve lichamen, die belast zijn met de doorvoering van het herstelprogramma. De gewone loopende inkomsten voor het begrootingsjaar 1934-1935 worden geraamd op $ 3976 mill. Voor de ondersteuning van de banken, van de spaarbanken, alsmede voor den vrijwilligen arbeidsdienst en de financiering der openbare werken, zullen extra uitgaven noodig zijn van $ 2 milliard. De openbare vlottende schuld zal eind Juni 1935 dan ook zijn gestegen tot $ 32 milliard. President Roosevelt merkte op, dat hij niet geheel gebruik had gemaakt van de volmachten, die het Congres hem gegeven had en dat hij de hem ter beschikking staande bedragen niet geheel had uitgegeven. Men dient te bedenken, aldus President Roosevelt, dat het bij deze geweldige uitgaven ten deele gaat om kapitaalsinvesteeringen, die noodig zijn om de Vereenigde Staten opnieuw op te bouwen. In 1936 zou het evenwicht in de geheele begrooting moeten zijn hersteld. De president deelde verder mede, dat dat hij niet van plan was een voorstel te doen inzake een geheel nieuwe inkomstenbelasting, daar hij de koopkracht der bevolking niet wilde verzwakken en in dezen crisistijd liever genoegen nam met een zeer groot begrootingstekort. Tengevolge van diepgaande bezuinigingsmaatregelen is de gewone begrooting verminderd met $ 684 mill. President Roosevelt deelde verder mede, dat de onvermijdelijke uitgaven, tot het financieren van de herstelcampagne in het begrootingsjaar, eindigende per 30 Juni, ongeveer $ 7500 mill. bedragen, terwijl hij een reservefonds verlangt van $ 2 milliard, om de campagne te kunnen voortzetten. De Boodschap voorziet verder het aangaan van leeningen tot een bedrag van $ 10 milliard in het komende halve jaar. ($ 600 mill. nieuwe leeningen en $ 400 mill. voor de aflossing van vervallende schulden). Het bovengen. tekort van $ 9 milliard, tengevolge waarvan de openb. schuld stijgt tot $ 32 milliard, houdt geen rekening met de invoering van verschillende nieuwe belastingen en met de opbrengsten der alcoholbelasting. President Roosevelt stelde vervolgens voor met ingang van 1 September de salarissen der ambtenaren te verminderen met 10% (oorspronkelijk was een korting voorzien van 15%). President Roosevelt voegde aan het rapport toe, dat hij $ 500 mill. noodig heeft voor de Refico en verder $ 800 mill. voor de ondersteuning der werkloozen. Hij legde er den nadruk op, dat het absoluut noodzakelijk was in 1934 en 1935 de ondersteuningscampagne voort te zetten en wees er op, dat hiervoor extra reserven noodig zouden zijn. De Refico, die tot taak heeft een groot gedeelte der banken te financieren, die in moeilijkheden zijn geraakt, neemt bijna $ 4 milliard voor haar rekening van het tekort over 1934, dat totaal $ 7 milliard bedraagt.
De mededeeling in de begrootingsboodschap, dat President Roosevelt voornemens is van nu af tot aan 30 Juni '34 in totaal een bedrag van $ 8400 millioen uit te geven, beteekent, dat het peil der uitgaven een hoogte zal bereiken, welke in vredestijd haar weerga niet heeft. Voor de raming der ontvangsten in de komende achttien maanden is de regeering uitgegaan van de veronderstelling, dat de industrieele productie in deze periode met 34% zal stijgen.
(N. Y. Herald, Paris) **(Vor. ber. Begrooting 895 E.)**

B. **BELGIE. — Regeeringscrisis vermeden.** — De ministercrisis, welke in België dreigde, is op het laatste oogenblik vermeden. De crisis dreigde te ontstaan, als gevolg van meeningsverschillen tusschen de ministers in verband met het weer in de administratie opnemen van ambtenaren, die in den oorlog zijn ontslagen wegens gedragingen, die niet strookten met hun staatsburgerschap. In een zitting van den ministerraad, slaagde men er in tot overeenstemming te komen.
De premier las den minsterraad een brief van den koning voor, waarin deze den raad verzoekt, naar een accoord te streven op den grondslag van een formule, die geen inbreuk zou maken op de rechten van wie ook. (De Telegraaf) **(Vorig bericht 1070 D.)**

C. **ENGELAND. — „Verklaring van het Christelijk geloof".** — De Anglicaansche aartsbisschop van Canterbury, dr. J. Lang, die van York, dr. W. Temple, en 35 andere bisschoppen der Engelsche Staatskerk, alsmede de leiders der Vrije Kerken hebben volgens de „Verklaring van het Christelijk geloof" onderteekend:
1. God roept thans alle natiën der wereld op, te leeren hoe zij allen als leden van één huisgezin hebben te leven.
2. De instellingen van internationale samenwerking, zooals deze door den Volkenbond in het leven zijn geroepen, geven — ofschoon zij niet volmaakt zijn — thans de beste middelen aan de hand, om de grondbeginselen van het evangelie van Jezus Christus toe te passen, oorlogen te verhinderen, gerechtigheid te scheppen en den vrede te organiseeren.
3. De toepassing van deze grondbeginselen is in den tegenwoordigen tijd de eenige practisch mogelijke politiek.
4. De christenen moeten bidden en zich voornemen door deze middelen het geloof hoog te houden, het vertrouwen te herstellen en een oorlog onmogelijk te maken. (Daily Telegraph)

D. **BELGIE. — Baedeker en Dinant.** — De uitgeversfirma Baedeker te Leipzig, tegen wie de stad Dinant een proces was begonnen in verband met de in de bekende door deze firma uitgegeven reisgidsen gepubliceerde berichten omtrent in de eerste oorlogsdagen gefusileerde inwoners der stad, die als franctireurs zouden zijn opgetreden, heeft op 4 Januari '34 aan de stad Dinant medegedeeld dat zij zich bereid verklaart de onkosten van het proces en de schadevergoeding te betalen, tot welke zij door het Hof te Brussel was veroordeeld. Voorts zullen de geïncrimineerde zinnen uit de reisgidsen verwijderd worden en zal er voor worden zorggedragen, dat de reisgidsen, waarin ze voorkomen, uit den handel genomen worden.
In de nieuwe reisgidsen zullen zinnen, welke de eer van de stad Dinant of de nagedachtenis van haar gefusileerde inwoners aantasten, weggelaten worden.
(Le Soir) **(Vorig bericht 812 E.)**

E. **EMILE VAN ARENBERGH OVERLEDEN.** — Op 4 Jan. '34 is de Fransch-schrijvende Belgische dichter Emile van Arenbergh, 79 jaar oud, te Brussel overleden. Hij werd te Leuven geboren, studeerde in de rechten en was achtereenvolgens vrederechter te Diest, te Anderlecht en te Elsene. Hij behoorde tot de groep „La Jeune Belgique" en was een vriend van Emile Verhaeren en Albert Giraud.
Zijn voornaamste dichtwerk is eerst laat gebundeld onder den titel „Les Médailles". Voorts schreef hij o.a. een studie over Jan van Oostenrijk. Hij was lid van de Fransch-Belgische Academie.
(Gazet van Antwerpen)

F. **OOSTENRIJK. — Begrooting 1934.** — Het minsterie heeft de Oostenrijksche begrooting voor 1934 goedgekeurd. Per 31 December '33 is de begrooting bij nood-verordening van kracht geworden.
(Vaz Dias) **(Vorig bericht 1036 F.)**

A. **BARON BEYENS OVERLEDEN.** — Op 79-jarigen leeftijd is te Brussel op 4 Januari 1934 overleden minister van Staat baron Beyens, die in de vooroorlogsche diplomatie van België een belangrijke rol heeft vervuld. Hij was te Parijs geboren als zoon van den Belgischen gezant bij het Fransche hof.
Na te Parijs, samen met Paul Bourget en andere jonge Franschen, die later naam zouden maken in de literatuur, de wetenschap of de politiek, te hebben gestudeerd, werd hij met een zending belast in Perzië en vervolgens tot gezant van België in Roemenië benoemd. Daar maakte hij kennis met Kiderlen, den Duitschen diplomaat dien hij later te Berlijn zou terugvinden.
Koning Leopold II benoemde hem tot chef van zijn kabinet, welke functie hij gedurende verscheidene jaren waarnam. Daarna ging baron Beyens als gezant naar Berlijn. Hij was er nog toen de oorlog uitbrak. Naar België teruggekeerd volgde hij het kabinet de Broqueville naar Havre. Van 1914 tot 1917 was hij aldaar minister van buitenlandsche zaken. Hij is ook nog eenigen tijd gezant geweest bij het Vatikaan. (Etoile Belge)

B. **WIELERSPORT. — Zesdaagsche Wielerwedstrijd te Brussel.** — In de laatste 22 minuten tijdens den Zesdaagsche te Brussel op 4 Januari '34 wist het Nederlandsche koppel Pijnenburg—Wals een ronde uit te loopen en den strijd glansrijk te winnen.
1. Pijnenburg—Wals 318 punten.
Op één ronde: 2: Richli—Schön 345 pnt.; 3. Charlier—Loncke 280 pnt.; 4. Buysse—Deneef 219 pnt.; 5. Smets—Martin 194 pnt.; 6. Guimbretière—Van Kempen 192 pnt.
Op twee ronden: 7. Haemerlinck—Van Buggenhout 117 pnt.
Op vier ronden: 8. Slaats—Vluggen 323 pnt.; 9. Duray—Anhes 72 pnt. (Gazet van Antwerpen)
(Vorig bericht blz. 1058 H.)

7 JANUARI 1934

C. **DUITSCHLAND. — Dr. Held, oud-premier van Saksen overleden.** — De gewezen Saksische premier Held is, na een langdurige ziekte, in den ouderdom van 62 jaar overleden.
Held is, na een langdurige ziekte, in den ouderdom tot Landdagafgevaardigde gekozen, was in 1919 volksgemachtigde en vervolgens minister van Arbeid en van Financiën in Saksen. Van 1924 tot 1929 was hij premier van Saksen. In 1926 stichtte hij met 22 socialistische Landdagafgevaardigden, die uit de partij waren gesloten, de „oude sociaal-democratische partij." (Völkischer Beobachter)

D. **FRANKRIJK. — Bank van Leening te Bayonne. - Zaak Tissier en Stavisky.** —
Tot 1930 bezat de stad Bayonne geen Bank van Leening. In dit jaar werd deze instelling opgericht met aan het hoofd den directeur Tissier.
Gedurende de eerste jaren gingen de zaken van de Bayonneesche Bank van Leening zeer voor den wind. Er werden aandeelenbons uitgegeven en bij notarissen gedeponeerd, aan talrijke verzekeringsbanken verstrekt, aan banken verkocht en zelfs aan vele particulieren.
Tot de financieele pers in het land zich er het vorig jaar over begon te verwonderen, dat het bedrag der in omloop zijnde bons zoo'n geweldig totaal aanwees. Iedereen had bons van die Bank van Leening in handen en de sommen beliepen in de honderdduizenden. Er werd een campagne ingezet. Eén der verkeringsmaatschappijen, die voor acht millioen bons bezat, presenteerde deze ter inwisseling aan de cassa, maar de uitbetaling er van werd uitgesteld. En terecht, want de correspondeerende strook, die bewijs moest afleggen van de afgifte der bons, was niet te vinden. En nadat Tissier zich in alle mogelijke bochten had gewrongen, om nog aan de hand der gerechtigheid te ontkomen, moest hij bekennen. Toen kwam aan het licht, dat de oplichterij op de volgende manier was bedreven. Telkens als een aandeelenbon werd uitgeschreven, plaatste de heer Tissier op de contrôle-strook een gering bedrag en op de bon zelf „n'importe" welk bedrag.
Toen eenmaal de zaak aan het rollen was gekomen, bleek, dat achter deze affaire Stavisky zat, een groot avonturier. Serge Alexandre Stavisky, Rus van geboorte, maar genaturaliseerd Franschman, werd reeds vroeger van groote oplichterijen beschuldigd, maar wist steeds de gevangenis te ontwijken. Stavisky is nu voortvluchtig, Tissier is gearresteerd. Deze laatste beschuldigt den burgemeester-afgevaardigde van Bayonne, die in den raad van beheer zat, alles van de frauduleuze handelingen te hebben afgeweten en hij zal, zoo noodig, nog andere namen noemen.
Intusschen zijn duizenden kleine luyden weer de dupe. Zoowel te Bayonne, Parijs als in Lyon, waar de oplichter eveneens gewerkt heeft. Alleen al in de streek van Parijs is voor 150 millioen aan bons van de bank van leening te Bayonne door verzekeringsmaatschappijen ingeteekend. Daar de meesten van deze maatschappijen afgingen op officieele aanbevelingen en administratieve waarborgen, denken zij de verantwoordelijkheid van den Staat aanhangig te maken.
Deze zaak welke tot nu toe een uitsluitend crimineel karakter had, dreigt zich thans ook op politiek terrein te zullen uitbreiden. Een deel van de Fransche pers richt zich tegen minister van Koloniën, Dalimier, die in 1932 als minister van Arbeid een schrijven heeft gericht aan de sociale verzekeringskassen, waarin hij hen aanspoorde hun geld te beleggen in stedelijke credietinstellingen. Het schijnt dat Dalimier zich toen ook tot den thans gearresteerden directeur van de Crédit municipal de Bayonne, Tissier, heeft gewend en hem heeft aangespoord de aandeelen van zijn onderneming bij de sociale verzekeringskassen onder te brengen.
Dalimier verklaart thans dat hij niet de Bayonneesche Bank van Leening heeft bedoeld doch de Stedelijke credietinstellingen in het algemeen.
De oplichterijen zouden minstens 200 millioen francs bedragen.
(Le Temps)

E. **DUITSCHLAND. — Transfer-Moratorium. - Scrips.** — Officieel wordt, in aansluiting aan het communiqué van 19 December '33 medegedeeld:
1e. dat houders, die vóór de inwerking treding van de op 4 December '33 gepubliceerde regeling tusschen Nederland en Duitschland reeds scrips hadden ontvangen, welke voor een gedeelte voortkomen uit een vordering uit effecten en voor een gedeelte uit een vordering uit hypotheek, particuliere geldleeningen of huizenbezit, slechts op volle betaling dier scrips aanspraak kunnen maken, indien zij deze eerst aan de „Zeichnungs-Abteilung" van de Reichsbank, Berlin S.W. 111, voor rekening van de Konversionskasse für Deutsche Auslandsschulden, toezenden, vergezeld van den adviesbrief, welken zij van de Konversionskasse bij de toezending der scrips ontvingen en van den brief, waarbij de Konversionskasse mededeeling deed van de bij haar gedane storting door den Duitschen schuldenaar. De Konversionskasse zal daarna voor de bovengenoemde houders de zending splitsen en de aldus gesplitste scripbedragen met afzonderlijke brieven aan de houders doen toekomen, opdat zij voor het gedeelte, dat uit effecten voortkomt, hun scrips door bemiddeling van een commissionnair in effecten kunnen doen uitbetalen en voor zoover de scrips uit hypotheken, particuliere geldleeningen of huizenbezit voortkomen, deze aan den Postcheque- en Girodienst kunnen toezenden, ten einde volle betaling te verkrijgen;
2e. dat houders van scrips, die voortspruiten uit rente van in Duitschland (ook in z.g. „Sperr-depot") of in andere landen berustende Duitsche obligatiën en aandeelen, deze scrips door bemiddeling van een commissionnair in effecten ter nationaliseering kunnen doen aanbieden, ten einde volledige betaling te erlangen. In dat geval zal de houder de commissionnair, die de nationaliseering voor hem aanvraagt, in staat moeten stellen als bewijsstuk over te leggen:
a) Indien de stukken in Duitschland gedeponeerd zijn: de brief, waarin het Duitsche kantoor (bank) kennis geeft van de gedane storting bij de Konversionskasse zelve;
b) indien de stukken in andere landen dan Duitschland zijn gedeponeerd: de brief van den buitenlandschen correspondent, waarin deze afrekening der geïncasseerde coupons (dividendbewijzen) geeft en de toezending der scrips adviseert.
Deze bewijsstukken worden door de Vereeniging voor den Effectenhandel van een merkteeken voorzien, ten blijke, dat zij als zoodanig gediend hebben. (Völkischer Beobachter)
(V. b. Transfermorat. 1098 E.; Scrips 1077 A.)

F. **AMSTERDAM. — Leening *f* 6.000.000.** — B. en W. van Amsterdam hebben een aanbieding ontvangen van het bankiersconsortium Pierson & Co., Mendelssohn & Co. Amsterdam en de Banque de Paris et des Pays-Bas tot overneming van een geldleening nom. groot *f* 6.000.000. De leening zal van het 5% rentetype zijn; de koers van uitgifte 99¾%.
De Raad van Amsterdam heeft besloten deze leening aan te gaan. (Algemeen Handelsblad)

G. **NEDERLAND. — De visscherij over het jaar 1933.** — De geheele omzet over 1933 heeft *f* 5.573.620 bedragen, hetgeen *f* 2.451.750 minder is dan de omzet over 1932.
In totaal liepen 1140 Nederlandsche trawlers onze haven binnen, die een totale besomming maakten van *f* 2.368.982 tegen 2011 trawlers in 1932 met een besomming van *f* 4.852.461.
De totale opbrengst van de drijfnetvisscherij bedroeg *f* 491.365 en die der beugvisscherij *f* 123.732.
Het verschil in het aantal reizen vindt voor een groot deel zijn oorzaak in de staking in het eerste halfjaar.

Wanneer echter de gemiddelde besomming over beide jaren wordt vergeleken is een belangrijke daling te zien. In 1932 bedroeg deze *f* 2412, voor 1933 *f* 2070. Een belangrijke vermindering onderging de aanvoer van buitenlandsche booten. De haringvisscherij onderging een sterke stijging.
(Centraal Bureau v. d. Statistiek) **(V. b. 894 G.)**

A. **RUSLAND. — Russisch-Letsch handelsverdrag onderteekend.** — De Russische gezant en de minister van Buitenlandsche Zaken van Letland hebben op 31 Dec. '33 de ratificatieoorkonden uitgewisseld inzake het handelsaccoord tusschen Rusland en Letland., dat op 1 Januari 1934 van kracht werd. (Prawda)

B. **GEESTELIJK LEVEN. — Christendom en Germanendom.** — In zijn Oudejaarsavondpreek heeft kardinaal Faulhaber te München gesproken over de verhouding van Christendom en Germanendom. In deze rede heeft de kardinaal zich scherp en openhartig uitgelaten tegenover de al te sterk geaccentueerde uitingen van een „Völkische Religion". Er zijn in Duitschland richtingen, die den invloed van zoovele eeuwen Christendom practisch willen ignoreeren en die zoeken terug te grijpen naar een Noorsch-Germaanschen godsdienst. Daartegenover constateerde de aartsbisschop: „Het Duitsche volk heeft het Christendom in zijn oorspronkelijken vorm en gehalte te aanvaarden wil het op den naam van „Christelijk" land aanspraak laten gelden. Een terugval in het Oud-Germaansche heidendom zou gelijk staan met oplossing van het volksbestaan."
Kardinaal Faulhaber stelde verder vast, dat vanuit kerkelijk standpunt niet het minste bezwaar tegen eerlijke en wetenschappelijke rassenstudie en rashygiëne zal worden ingebracht. Alleen mag liefde tot eigen ras nooit aanleiding en verontschuldiging worden van haat tegen andere volken. Rasverbetering mag en behoeft ook niet een frontlijn te keeren tegen het Christendom. Het is een absurd verwijt, wanneer men meent te mogen zeggen, dat het Germaansche ras door het Christendom verdorven werd. Ras en Christendom vormen geen tegenstelling. Beiden behooren in geheel verschillende levensorden. Ras is een stuk natuurverbondenheid; het Christendom wortelt in openbaring. Het ras hangt samen met individueele volken binnen bepaalde grensgebieden; het Christendom heeft een drang naar het universeele en wil zijn boodschap tot alle volken richten.
(Germania) **(Vorig bericht blz. 1029 E.)**

8 JANUARI 1934

C. **JOHANN GREGOR MENDEL.** — Het was op 6 Jan. '34 50 jaar geleden, dat de beroemde grondlegger der moderne erfelijkheidsleer, Johann Gregor Mendel, in het Augustijnen klooster te Brünn in Oostenrijk overleed. Het zou tot 1900 duren eer de beteekenis van zijn vondst werd begrepen. Prof. Hugo de Vries stelde het vèr-strekkende belang ervan in het licht en kort daarop zagen ook andere onderzoekers de waarde er van in, o.m. Correns en Tschermak.
Red. K. H. A.

D. **NEDERLAND. — Werkverschaffing. - Wetsontwerp Versnelde Bruggenbouw ingetrokken.** — De minister van Waterstaat heeft aan de Tweede Kamer medegedeeld, dat hij heeft ingetrokken het wetsontwerp tot het geven van vrijheid om een concessie tot tolheffing te verleenen aan de N.V. „Versnelde Bruggenbouw" en dat tot wijziging en verhooging van het zevende hoofdstuk B der Rijksbegrooting 1933.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 754 G.)**

E. **ROEMENIE. — Regeering.** — Op 5 Jan. '34 heeft de koning te Sinaja het nieuwe kabinet beëedigd. Tatarescu zal voorloopig nog het ministerie van Buitenlandsche Zaken behouden. Hij verklaarde aan persvertegenwoordigers, dat het kabinet, wat zijn program en zijn samenstelling betrof, een voortzetting van het kabinet-Duca was.
(Adeverul, Boekarest) **(Vorig bericht blz. 1111 D.)**

F. **ITALIE. — De besprekingen van Mussolini en Sir John Simon.** —
In het officieele communiqué, dat naar aanleiding van de besprekingen tusschen Mussolini en Sir John Simon in Italië gepubliceerd is, wordt gezegd, dat zij de meest belangrijke vraagstukken, de vermindering van de bewapening en de hervorming van den Volkenbond, onderzocht hebben.
Ten aanzien van het eerste achtten zij het volstrekt noodzakelijk, dat de besprekingen zoo spoedig mogelijk tot een besluit komen, waarbij ieder denkbeeld of voorstel moet worden losgelaten, dat geen element inhoudt van practische en snelle verwezenlijking en als doel moeten worden genomen de punten, welke geacht kunnen worden in de internationale openbare meening tot rijpheid te zijn gekomen en de instemming van de belanghebbende staten vermogen te vinden.
Wat de hervorming van den Volkenbond betreft, heeft Mussolini de criteria aangegeven, volgens welke zij haar beslag zou moeten krijgen, om hem een betere functionneering te verzekeren en beter te laten beantwoorden aan zijn doeleinden.
Verder meldt de Tribuna het volgende:
Mussolini hecht minder waarde aan de bijzonderheden over de hervorming van den Volkenbond, dan aan de groote lijnen waarop deze hervorming zich moet voltrekken.
De wenschen van den Duce zouden in het kader van het huidige Volkenbondspact verwezenlijkt kunnen worden. Ten aanzien van de ontwapening is aan beide zijden de wensch tot uiting gekomen een voor alle partijen aannemelijke verklaring te vinden.
De Excelsior vat de eischen van Mussolini als volgt samen:
1. aan de Duitsche eisch tot gelijkgerechtigheid moet gevolg worden gegeven;
2. aangezien deze rechtsgelijkheid niet door ontwapening kan worden verkregen moet Duitschland een beperkte bewapening worden toegestaan.
3. Duitschland kan niet verdragen dat het op internationaal gebied een ondergeschikte plaats blijft innemen.
4. De nieuwe Duitsche staat heeft een militaire macht noodig om den strijd tegen het communisme voort te zetten.
Hierop heeft sir John Simon geantwoord dat te vreezen is, dat een beperkte bewapening van Duitschland ontaardt in een ongelimiteerde bewapening. (Tribuna)
(Vor. ber. Mussolini blz. 949 A.)

G. **WERKLOOSHEID. — Daling.** — Het Internationaal Arbeidsbureau publiceert een overzicht van den stand der werkloosheid in de wereld gedurende de laatste 3 maanden van het jaar 1933. Uit de ontvangen cijfers kan het I. A. B. constateeren, dat evenals gedurende de voorlaatste 2 trimesters ook gedurende het laatste trimester een verbetering in den toestand heeft plaats gehad. Vergeleken bij 1932 stelt men een vermindering van het aantal werkloozen in de volgende landen vast: Duitschland, Australië, België, Canada, Chili, Danzig, Denemarken, Estland, Vereenigde Staten, Finland, Engeland, Hongarije, Ierland, Japan, Letland, Nederland, Portugal, Roemenië, het Saargebied en Zuid-Slavië. In een zeker aantal landen wordt deze vermindering bevestigd door de cijfers, waaruit een toeneming van de werkgelegenheid blijkt. Zoo ziet men dat in de Vereenigde Staten, wanneer men als grondslag neemt de werkgelegenheid in 1929, de werkgelegenheid in October 1932 59.6% bedroeg en in Oct. 1933 73½%; in Engeland in December 1932 91.6%; vergeleken bij 1929, en 97½% in December 1933; Canada in November 1932 71.1%, November 1933 76.6%; Japan in Augustus 1932 81.8%, Augustus 1933 90%; Italië in October 1932 70.5%, October 1933 73.6%.
Daarentegen is in Bulgarije, Noorwegen, Nieuw-Zeeland, Palestina, Polen en Tsjecho-Slowakije gedurende den herfst 1933 de werkloosheid eenigszins vermeerderd, vergeleken bij den herfst van het vorige jaar. Ook in Frankrijk is de werkgelegenheid gedurende het laatste jaar met een half procent afgenomen. Het arbeidsbureau wijst er verder op, dat wanneer men de cijfers over de laatste 3 maanden vergelijkt met die van het vorige trimester, een vermindering in de werkloosheid valt te constateeren, hoewel men een vermeerdering had mogen verwachten, vooral in de Noordelijke landen, in verband met de seizoenwisseling. (Intern. Arbeidsbureau, Genève)
(Vorig bericht blz. 991 A.)

A. **NEDERLAND. — Comité voor bijzondere Joodsche belangen. - Expositie van 400 kunstwerken. —** Onder de auspiciën van het Comité voor Bijzondere Joodsche Belangen is te Amsterdam, in de kunstzaal Maks, een expositie geopend van ruim 400 kunstwerken, welke door Nederlandsche beeldende kunstenaars geschonken zijn ten behoeve der verloting ten bate der Duitsche Vluchtelingen.
Bij de opening op 4 Januari heeft Dr. A. S. Jacobson, voorzitter van het Financieel Comité van het Noodfonds 1933 voor Bijzondere Joodsche Belangen een rede gehouden, waarin hij in de allereerste plaats een woord van hulde en dank bracht aan de Nederlandsche beeldende kunstenaars, die, ondanks de zeer moeilijke omstandigheden, waarin velen van hen thans verkeeren, een zoo kostbare collectie kunstwerken hebben bijeengebracht en het mogelijk gemaakt hebben een verloting van 60.000 loten à *f* 1,— te organiseeren.
Spr. bracht een speciaal woord van dank aan de commissie, welke deze actie geleid had, bestaande uit Mej. Lizzy Ansingh, de heeren J. W. Haverman, Kees Heynsius, C. Maks, Jan Sluyters, S. L. Schwarz, M. van Raalte en Joh. G. Wertheim.
Vervolgens gaf Dr. Jacobson een overzicht van den arbeid, welke door het Comité voor Bijzondere Joodsche Belangen sedert het begin der Jodenvervolgingen in Duitschland is verricht en nog wordt verricht. In negen maanden tijds heeft het Comité een bedrag van *f* 400.000 bijeen kunnen brengen om de vele vluchtelingen — niet alleen Joodsche, doch ook Duitsche, wier afstamming niet zuiver „Arisch" is — te steunen.

Engelkopje door Georgine Schwarze,
één der 400 kunstwerken, geschonken door Nederlandsche Beeldende Kunstenaars ten behoeve der verloting ten bate der Duitsche Vluchtelingen.

In de eerste maanden bedroegen de uitgaven *f* 12.000 tot *f* 15.000 per week, thans is er per week nog *f* 6000 tot *f* 7000 noodig, welke cijfers alleen voor Amsterdam gelden.
De Heer A. Asscher, voorzitter van het Comité voor Bijzondere Joodsche Belangen, zeide, dat dankbaarheid en ontroering hem vervuld hadden, toen hij deze zaal betrad, doch dat een gevoel van verbittering daarbij domineerde. Dankbaar en ontroerd was hij, toen hij zag, wat de kunstenaars voor de vluchtelingen bijeen hadden gebracht, verbittering maakte zich van hem meester, toen hij bedacht, dat men in 1933 nog moet bedelen om duizenden menschen, die niets misdreven hebben, voor honger te behoeden. In scherpe woorden hekelde spr. de houding der Duitsche leiders ten opzichte van de Joden en van hen, die het wagen anders te denken, dan de officieele regeerders. Millioenen onschuldigen worden vernietigd. Spr. gelooft, dat men nu eerst aan het begin der ellende staat. Hij wees erop, dat krachtige hulp onontbeerlijk is, daar de toestand van het Noodfonds thans zoodanig is, dat men slechts nog twee weken voortgaan kan met de ondersteuning der vluchtelingen.
Louis de Vries droeg daarna op ontroerende wijze een ongepubliceerde monoloog van Carry van Bruggen voor, Seideravond getiteld, waarna de genoodigden de kostbare collectie kunstwerken, waarvan de totale waarde circa *f* 30.000 bedraagt, in oogenschouw namen. (Comité v. Bijz. Joodsche Belangen)
(Vorig bericht blz. 726 G.)

B. **CHINA. — Fascisme. —** Aan de Soen Yat Sen universiteit te Kanton wordt binnenkort een Italiaansch fascist aangesteld om de studenten te onderrichten over het doel en de politiek van het Fascisme, zooals dit in Italië wordt ten uitvoer gebracht.
Men neemt aan, dat dit er toe kan leiden, dat de partij der Kwominytang eenige der Fascistische beginselen in zich opneemt. (Il Secolo)

C. **SCHAKEN. — Wedstrijd te Hastings. —** Het eindresultaat op 5 Jan. '34 van het te Hastings gehouden schaaktournooi is:
Flohr 7 p.; Lilienthal 6½ p.; Aljechin 6½ p.; Eliskases 5 p.; d'Alexander 5 p.; Sir George Thomas 4½ p.; miss Menchik 3 p.; Tylor 3 p.; Milner Barry 2 p.; Michell 2½ punten. (De Telegraaf)
(Vor. ber. Schaken 920 K.; Hastings 642 H.)

D. **RUSLAND. — Reorganisatie der Communistische partij. —** In het hoogste orgaan van de Russische communistische partij, het zoogenaamde Politieke Bureau, waartoe slechts de zeven belangrijkste leden van het partijbestuur behooren heeft Kaganowitsj, de machtigste man na Stalin, een voordracht gehouden over de reorganisatie der partij.
Tot Juni van dit jaar, dat is tot het einde van de „reiniging" der partij, zullen geen nieuwe leden mogen worden aangenomen. Voor het opnemen van nieuwe leden zullen voorwaarden worden gesteld, welke moeten voorkomen, dat elementen de partij binnendringen, waarvan de huidige leiding last kan ondervinden. De candidaten worden ingedeeld in vier categorieën, al naar hun maatschappelijken stand. Het gemakkelijkst hebben het de fabrieksarbeiders, die niet meer noodig hebben dan een aanbeveling van drie personen, die reeds vijf jaar lid der partij zijn. Voor de kolchosboeren is het reeds moeilijker: zij hebben vijf aanbevelingen noodig benevens een verklaring van de politieke afdeeling van hun kolchos (die, naar bekend is, ondergeschikt is aan de Gepeoe), dat zij politiek betrouwbaar zijn. Beambten van de Sovjet-bureaux hebben vijf aanbevelingen noodig van personen, die minstens tien jaar lid van de partij zijn. Voor menschen, die vroeger lid van een andere partij zijn geweest, moeten personen zich garant verklaren, die reeds voor de revolutie tot de partij behoorden. Elk nieuw lid moet eenige jaren candidaat zijn en zijn betrouwbaarheid bewijzen, voordat hij werkelijk lid wordt. (Russ. Corr. Het Volk)
(Vor. ber. Zuivering 868 C.)

E. **NATIONAAL-SOCIALISME. — Ir. A. A. Mussert. —** De N.S.B. heeft op 5 Januari '34 een vergadering gehouden te Amsterdam.
Ir. A. A. Mussert waarschuwde nogmaals tegen elke terreur. „Wij moeten onze handen rein houden en rein doen blijven" (in ons verslag pag. 1112 A. van 3 Jan. '34 stond abusievelijk „vrij" in plaats van „rein") en hij besloot met een opwekking de beweging trouw te blijven. (Alg. Handelsblad) **(1112 A.)**

F. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - De kerkstrijd. —** De strijd tusschen de orthodoxe Duitsche geestelijkheid en de extreme nat.-soc. invloeden in de evangelische kerk heeft op 7 Jan. '34 een hoogtepunt bereikt. Honderden gematigde predikanten hebben openlijk de handschoen toegeworpen aan Rijksbisschop Müller door het van den kansel voorlezen van een manifest, waarin geprotesteerd wordt tegen zijn „dictatorschap en incompetentie". In een uitgevaardigde order verbood Rijksbisschop Müller de bespreking op den kansel van politieke kwesties en, aangezien men aanneemt, dat dit bevel op wensch van Hitler is gegeven, beschouwt men algemeen het voorlezen van het manifest als een opstaan tegen den rijkskanselier zelf. In het manifest wordt er op gewezen, dat het evangelie in het grootste gevaar verkeert. (Vaz Dias) **(V. b. 1091 E.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — De herstelbeweging. - Werkloosheid. —** Sedert den aanvang van Roosevelt's wederopbouwveldtocht hebben volgens een rapport van de Amerikaansche vakvereenigingen 1.800.000 werkloozen weer werk gevonden. 4.600.000 worden voorloopig met openbare werken en in de bosschen te werk gesteld. De werkweek is gemiddeld met 4½ uur verminderd. De loonen zijn met 5½% gestegen. Dit vakvereenigingsrapport beoordeelt de zakelijke perspectieven gunstiger dan het vorig jaar.

Het rapport wijst er echter op, dat de tot dusver behaalde vooruitgang door een inflatie weer te niet zou worden gedaan. (Vaz Dias) **(Vor. ber. 1075 F.)**

A. **DUITSCHLAND. — Twee katholieke geestelijken gearresteerd.** — De politieke politie heeft twee katholieke geestelijken gearresteerd en naar het concentratiekamp Kuhberg overgebracht.
Van bevoegde Würtembergsche zijde wordt dienaangaande gemeld, dat de autoriteiten zich als gevolg van de groeiende opwinding in verschillende plaatsen over de politieke activiteit van geestelijken, na zorgvuldig onderzoek genoopt hebben gezien tot tegenmaatregelen. De gearresteerden zijn pastoor Dangelmaier uit Metzingen en pastoor Sturm uit Waldheim. In verband met deze arrestaties wordt er door de autoriteiten verder op gewezen, dat verschillende katholieke geestelijken zich met politiek hebben bezig gehouden, ondanks het desbetreffend verbod. Een geestelijke zou bij het godsdienstonderwijs aan kinderen hebben gesproken over de executie van zes communisten; een ander zou van den kansel af de nationaal-socialistische beweging hebben gesmaad en een derde zou op een avond, toen Hitler sprak, een spoedvergadering hebben bijeengeroepen van katholieke gezellen, zoodat deze de rede niet konden hooren. (Völkischer Beobachter) **(V. b. Katholieken 1012 E.)**

9 JANUARI 1934

B. **CHINA. — Wapenleveringen.** — China Weekly Revue bespreekt in een artikel de afzetmogelijkheden voor wapens in het Verre Oosten en schrijft, dat het geharrewar in China een goede zaak is voor Engeland, Amerika, Frankrijk en Tsjecho-Slowakije. Van Augustus 1932 tot Augustus 1933 heeft Engeland 46 millioen patronen, tal van machinegeweren en tankwagens geleverd. In den laatsten tijd heeft Nanking in de Vereenigde Staten voor £200.000 machinegeweren en munitie besteld. Men verwacht de levering van 36 tanks en twee vliegtuigen, ieder met 2 machinegeweren. Ook Japan is goed voorzien van Chineesche orders en voert jaarlijks voor ongeveer 400 millioen yen aan wapens en munitie in China in.
(China Weekly Revue)

C. **FRANKRIJK. — Kabinet. - Minister Dalimier neemt ontslag.** — Dalimier, minister van Koloniën, heeft op 8 Jan. '34 bij Chautemps zijn ontslag doen aanbieden. Chautemps heeft het ontslag aanvaard.
Dalimier zegt in zijn ontslagbrief, dat hij niet het risico wil loopen, dat zijn handeling in verband met de zaak-Bayonne (Stavisky), toen hij in 1932 minister van Arbeid was, zelfs ook maar onrechtvaardig aan de tegenwoordige regeering verweten wordt. Voorts wijst Dalimier er nadrukkelijk op, dat Chautemps op geen enkel tijdstip zijn ontslag geëischt heeft. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. Affaire Stavisky 1115 D.)

D. **OOSTENRIJK. — Nationaal-Socialisten. - Afweermaatregelen der regeering.** — Het Oostenrijksche kabinet heeft op 8 Jan. '34 onder voorzitterschap van bondskanselier dr. Dollfuss een buitengewone zitting gehouden, die uitsluitend gewijd was aan de bespreking van nieuwe afweermaatregelen tegen de nat.-socialistische beweging in Oostenrijk. De regeering besloot, een manifest te richten aan de bevolking. Het manifest is den bladen toegezonden, die verplicht zijn het te publiceeren.
In het manifest, dat gericht is „Aan het volk van Oostenrijk", wordt verklaard, dat de bondsregeering zich tot dusver heeft bepaald tot een gematigden afweer, in de hoop, dat eindelijk het verstand de zege zou behalen op den waanzin. In verband met deze overweging heeft ook ter gelegenheid van Kerstmis en Nieuwjaar een reeks van gratieverleeningen plaats gevonden.
De hoop, welke men op grond van deze overweging koesterde, is ijdel gebleken. In den loop der laatste dagen werden in Oostenrijk niet minder dan 140 bomaanslagen gepleegd.
De bondsregeering is vastbesloten, thans met alle, ook de scherpste haar ten dienste staande middelen eens en voor al een einde te maken aan deze terreur en demonstraties.
Derhalve zullen met ingang van heden sterke afdeelingen der vrijwillige burgerwacht worden opgeroepen, die samen met de politie en de gendarmerie, alle pogingen tot voortzetting der misdadige actie zullen verijdelen. (De Telegraaf) **(Vor. ber. 1070 I.)**

E. **BELGIE. — Omkooping.** — Een nieuwe zaak van omkooperij, waarbij verscheidene ambtenaren betrokken zijn, is aan het licht gekomen. Op 5 Jan. '34 heeft het parket te Brussel de arrestatie bevolen van een onderdirecteur van het departement van Justitie van E., die aan het hoofd stond van den dienst, belast met de kwesties betreffende genadeverleening, voorloopige invrijheidsstelling, enz. van gedetineerde verdachten of met uitwijzing bedreigde personen. In verband met dezelfde zaak zijn ook nog de tweede secretaris van het parket te Brussel de V., een andere ambtenaar van het departement van Justitie van H., een gewezen priester en oud-aalmoezenier van het Belgische leger, G. V. uit Kortrijk, die veel op het departement van Justitie kwam, en een vrouw in hechtenis genomen. V. trad geregeld op als bemiddelaar tusschen de ambtenaren en de gearresteerde Belgische of vreemde personen, die met de justitie hadden af te rekenen. De V. heeft bekend van V. geld te hebben aanvaard om zekere dossiers in het voordeel van de betrokken personen samen te stellen en zelfs te wijzigen. (N. Rotterd. Crt.)
(Vor. ber. Politieschandalen 1099 B.)

F. **NEDERLAND. — De N.S.B. als voor ambtenaren verboden vereeniging.** —
Op vragen van het Tweede Kamerlid Westerman, betreffende het niet voorkomen van de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij op de lijst der voor ambtenaren verboden vereenigingen en betreffende de door de regeering aan te leggen maatstaf voor het nemen van op die lijst betrekking hebbende besluiten, heeft de heer Colijn, minister van staat, voorzitter van den raad van ministers, het volgende geantwoord:
De simpele verklaring dat een vereeniging staat op den bodem van het wettig gezag, is niet voldoende ter bepaling van het standpunt der regeering met betrekking tot de vraag, of een ambtenaar lid van die vereeniging kan zijn.
De daad moet ten deze met het woord in overeenstemming zijn. Dit is bij voorbeeld niet het geval met de Nationaal-Socialistische Beweging. Terwijl deze zich wel in bedoelden zin heeft uitgesproken, zijn nochtans vanwege haar leiding instructies gegeven in lijnrechten strijd met een door de regeering uitgevaardigd voorschrift.
De regeering volgt met groote waakzaamheid de gestie van alle politieke stroomingen en neemt haar maatregelen in verband met de gedragingen, die te harer kennis komen. Die waakzaamheid geldt voor de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij evengoed als voor anderen.
Uit het voorafgaande volgt, dat naar het oordeel der regeering niet alleen afgelegde verklaringen, maar ook, en zelfs meer dan deze, de feitelijke gedragingen beslissend zijn voor de door haar te nemen besluiten. Dat daarbij door de regeering objectief te werk wordt gegaan, vereischt geen afzonderlijke bevestiging, al kan er, bij de verscheidenheid van de verschijnselen, van een vasten maatstaf, die voor allen gelijkelijk gelden zou, geen sprake zijn.
Dat de Nationale Unie op de lijst der voor ambtenaren verboden vereenigingen zou zijn geplaatst, is voor de regeering een nieuwtje.
Naar wij vernemen is de reden van de plaatsing van de N.S.B. op de lijst van voor rijksambtenaren verboden vereenigingen deze, dat onlangs in een vergadering van leden van een plaatselijke Burgerwacht uit een mededeeling van een lid der N.S.B. gebleken is, dat de heer Mussert, leider van de N.S.B., aan de leden van zijn beweging verboden had om als lid van de Burgerwacht ontslag te nemen.
Naar men weet, had reeds de vorige minister van Binnenlandsche Zaken het lidmaatschap van de N.S.B. onvereenigbaar verklaard met het lidmaatschap van de Burgerwacht, waardoor deze in dit opzicht gelijk komt te staan met leger, vloot en den bijzonderen vrijwilligen landstorm. Hieraan is nu, in verband met de hierboven vermelde mededeeling omtrent het bevel van den leider der N.S.B. uitbreiding gegeven voor alle rijksambtenaren, omdat de regeering daarin een instructie van een partijleider ziet aan ambtenaren om een bepaalde houding aan te nemen en een goede uitoefening van het ambtenaarschap onvereenigbaar wordt geacht met het lidmaatschap eener zoodanige partij.
Andere partijen, wier leiders zich aan hetzelfde schuldig zouden maken, zouden door den zelfden maatregel getroffen worden.
(N. Rotterd. Crt.)

(Vorig bericht blz. 1107 A.)

A. **MALARIA. — Een nieuw middel. —**
Sedert eenigen tijd heeft een nieuw middel voor bestrijding van de malaria de aandacht van de medische wereld. „Atebrin" is een synthetisch middel in Duitschland uitgevonden en vervaardigd en het meest thans gebezigd door de Engelschen.
Ten behoeve van de malariabestrijding in Indië is nu ook daar met atebrin een proef genomen en het Bat. Nieuwsblad heeft naar de resultaten daarvan bij dr. R. Soesilo, leider van dezen dienst, geïnformeerd.
Dr. Soesilo merkte op, dat aan dit nieuwe middel inderdaad zeer goede hoedanigheden mochten worden toegeschreven. Vooral bij de bestrijding van den meest gevaarlijken vorm van malaria, de malaria tropica.
De communis opinio is dat in het bijzonder voor deze tropica-aanvallen atebrin de voorkeur boven kinine moet hebben in de gewone behandeling van driemaal daags een tablet van 100 miligram, gedurende vijf dagen.
Al dadelijk moge echter met klem worden vermeld — aldus dr. Soesilo — dat ook met één gram kinine daags, gedurende 5 tot 7 dagen zeer bevredigende resultaten worden bereikt. Een hoogere doseering is voor inheemsche patiënten niet noodig.
Voor de behandeling van tertiana, den minder kwaadaardigen vorm van malaria, kon òf kinine òf atebrin worden gebruikt. Ten aanzien hiervan verdient het eene middel (atebrin) wat betreft den directen invloed echter niet bepaald voorkeur boven het andere (kinine).
Van veel belang bij de toepassing van het nieuwe middel is echter het groote verschil in kosten der behandeling. De verhouding van de prijzen van atebrin en kinine is nog altijd vier tot één!
Ten slotte is ook ten aanzien van den quartana-aanval het effect van het gebruik van kinine en atebrin ongeveer gelijk.
De toepassing in de practijk der malariabestrijding van dit nieuwe middel hangt dus af van verschillende omstandigheden, onder andere de maatschappelijke positie van den patiënt.
Daarom kan het nu nog niet een gevaar worden genoemd, dat onze kinine ernstig bedreigt.
Het wordt hiermede echter anders, wanneer atebrin tegen denzelfden prijs kan worden beschikbaar gesteld als de kinine thans.
(Batav. Nieuwsblad, dr. R. Soesilo)
(Vorig bericht blz. 789 B.)

B. **RUBBER. — Wereldexport. - Verbruik. - Voorraad 1929—1933. —**

WERELDEXPORT.
(in 1000 long tons.)

	Plantage.	Totaal incl. wild
1933	833	840
1932	700	708
1931	783	797
1930	802	820
1929	835	861

VERBRUIK IN 1000 LONG TONS.

	U.S.A.	Engeland	Ov. landen	Totaal
1933	400	80	310	790
1932	322	79	272	683
1931	349	77	252	678
1930	378	75	263	716
1929	470	72	265	807

VOORRAAD RUBBER.
(In 1000 long tons op ult. December.)

	1933	1932	1931	1930	1929
Engeland	90	93	127	119	75
Ver. Staten	365	379	323	202	122
Malakka	90	74	83	89	81
Wereld	700	650	650	505	370
Wereldvoorraad in % van verbruik	87.5	95	96	70	46

(P. Carel Wynand) **(Vorig bericht blz. 170 B.)**

C. **JAPAN. — Britsch-Indisch—Japansch Handelsverdrag. —** Officieel wordt medegedeeld, dat het Britsch-Indisch—Japansche handelsverdrag door Sir Joseph Bhare namens Britsch-Indië en Setsuzo Sawada namens Japan is onderteekend. Men hoopt, dat het op 8 Jan. '34 reeds in werking is getreden en de hooge tarieven op Japansche goederen en de Japansche boycot op Britsch-Indische katoen worden ingetrokken. Onder het verdrag kan Japan in Britsch-Indië 125 mill. vierk. yards katoenen stukgoederen importeeren zonder verplichting tot aankoop van ruwe katoen. Maar als de invoer 325 mill. vierk. yards bereikt moet Japan 1 mill. balen Indische ruwe katoen koopen. Voor elke overschrijding van dezen invoer moet Japan evenredig katoen koopen. De totale invoer is beperkt tot 400 mill. vierk. yards, met dien verstande, dat in de eerste 6 maanden van de 3 jaren, dat het verdrag van kracht is, beginnende 1 April 1934, niet meer dan 200 mill. vierk. yards worden geimporteerd.
(Rengo-News) **(Vorig bericht blz. 788 H.)**

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Javasuiker. - Verkoop van Java in 1933. - Taxatie van de voorraden in 1934.**
Onverkocht 1933 (in tonnen van 1000 K.G.)

	Wit	Bruin	Naprod.	Totaal
Begin voorraad 1 Jan.	1.715.213	1.075.226	11.508	2.801.947
Productie .	1.093.293	243.108	66.596	1.402.997
Te verkoop.	2.808.506	1.318.334	78.104	4.204.944
Verkoop . .	1.073.818	464.331	78.104	1.616.253
Onverkocht 31/12 . .	1.734.688	854.003	—	2.588.691

Hierbij is geen rekening gehouden met de hoeveelheid superieure suiker, die in den loop van het jaar in bruine suiker werd getransformeerd. In het jaar 1932 had die hoeveelheid 47.815 ton bedragen en die van 1933 is nog niet bekend.
Voor den oogst 1934 werden in 1933 34.978 hectaren met riet beplant en wel 30.879 hectaren voor fabrieken, die witte suiker afleveren en 4.099 voor ondernemingen, die bruine hoofdsuiker produceeren. Indien wij voor het gemak een gemiddelde productie van 160 quintalen tel quel per hectare aannemen, dan kunnen wij een oogst van 560.000 ton verwachten.
De positie wordt dan:

Onverkocht:	Wit	Bruin	Naprod.	Totaal
Begin voorraad 1 Jan.	1.734.688	854.003	—	2.588.691
Prod. (tax.)	465.000	60.000	35.000	560.000
Te verkoopen (tax.) . .	2.199.688	914.003	35.000	3.148.691

Hierbij moet nog onderling verrekend worden, hetgeen er in de jaren 1933 en 1934 aan superieure suiker tot bruine is en wordt omgewerkt.
(Dr. H. C. Prinsen Geerligs) **(Vor. ber. 1048 B.)**

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Ir. Soekarno. - Interneeringsbesluit. —** De „Javasche Courant" bevat het Gouvernementsbesluit tot interneering van Ir. Soekarno, waarin o.a. wordt geconstateerd dat:
Ir. Soekarno na zijn vrijlating op 31 Dec. 1931 zijn actie hervatte, hij als bestuurslid van de Partai Indonesia ijverde om een massa-actie tot stand te brengen, teneinde het Staatsgezag in de handen van de marhaens (volk) te brengen, teneinde te komen tot de oprichting van een Republiek Indonesia,
de actie in wezen neerkomt op een stelselmatige ondermijning van het Staatsgezag, haatzaaien tegen de Regeering en overtreding van de Strafwet,
hij, tegen den hem bekendgemaakten wensch van de Overheid in, medio Februari in Midden-Java zeer krachtige propaganda voerde op vergaderingen welke voor het meerendeel door de politie moesten worden ontbonden,
in April 1933 op het Congres van de Partai Indonesia te Soerabaja als bijzonder programmapunt was aangenomen te streven naar de oprichting van een „Republiek Indonesia",
hij schrijver is van het boek „Mentjapai Indonesia Merdika" (streven naar vrij Indonesia), dat aanspoort om het Staatsgezag in handen te nemen en de bestaande maatschappij volkomen te vernietigen.
(Aneta) **(Vorig bericht blz. 1055 A.)**

F. **NEDERLAND. — Contingenteering. - Kousen, Sokken, Naaigaren, Tapijten, Electr. geleidingdraad, Boter, Ongesmolten dierlijk vet. —** De contingenteering voor den invoer van kousen en sokken, welke met 1 Januari '34 afliep, is voor den tijd van 1 jaar vernieuwd. Het contingent van den toegestanen invoer is vastgesteld op 60% van het gemiddelde aantal dozijnen paren, dat in 1930 en 1931 ingevoerd werd.
Naaigaren. Voorts is de contingenteering van den invoer van naaigaren eveneens voor een jaar verlengd. Het contingent bedraagt 50% van de gemiddelde ingevoerde waarde in de jaren 1930 en 1931 met dien verstande, dat het contingent niet meer zal bedragen

dan 70% van het gemiddelde in die jaren ingevoerde hoeveelheid.

Tapijten. De contingenteering van den invoer van tapijten, welke eveneens per 1 Jan. '34 afliep, is voor het komende jaar vernieuwd en vastgesteld op 40% van de gemiddelde ingevoerde waarde in de jaren 1930 en 1931 met dien verstande, dat het contingent niet meer zal bedragen dan 75% van de gemiddelde in die jaren ingevoerde hoeveelheid.

Electr. geleidingdraad. De contingenteering van den invoer van electrisch geleidingdraad is voor 1934 vastgesteld op 65% van de bestaande basis.

De contingenteeringen voor den invoer van boter en ongesmolten dierlijk vet zijn voor 1934 ongewijzigd verlengd. (Staatscourant)

(V. b. Kousen, Sokken, Tapijten 713 A.; Electr. geleid. 1024 C.; Boter 398 E.; Ongesmolten vet 993 D.)

A. **BELGIE. — Defensie en Nederland. - Nieuwe directie der vestingswerken te Havelte.** — Met het oog op de permanente bewaking van de Belgisch-Nederlandsche grens in Limburg en de aldaar tot stand gebrachte en aan te vullen defensie-linies heeft de minister van landsverdediging besloten tot splitsing van de directie der vestingwerken te Luik en tot oprichting van een nieuwe directie voor de werken in Limburg. Deze zal haar zetel hebben te Havelte en is reeds in functie getreden. (N. Rotterd. Crt.)

(Vorig bericht blz. 1018 A.)

10 JANUARI 1934

B. **STAVISKY-AFFAIRE.** — Stavisky, de hoofdpersoon in de zwendelarijen van de Bank van Leening te Bayonne, heeft op 8 Jan. '34, alvorens hij te Chamonix in een afgelegen villa werd gearresteerd en geen kans tot ontvluchten zag, zelfmoord gepleegd. Binnen enkele uren is hij aan de gevolgen van twee schotwonden overleden.

Het „Journal de la Bourse" te Parijs schat het bedrag der waardelooze bons in het bezit der Fransche verzekeringsmaatschappijen op frs. 130.000.000. Het blad baseert deze schatting op de volgende gespecificeerde gegevens, welke op de balansen der verzekeringsmaatschappijen per 31 Dec. 1932 voorkomen:

Aigle-Vie	999.547,85
Aigle-Capitalisation	999.547,85
Alliance Française Capitalisation	244.749,—
Assurances Générales-Vie	1.054.596,—
Avenir Familial	6.600.000,—
Avenir Familial-Vie	4.400.000,—
Caisse Interdépartementale des Assur. sociales de Seine et Seine-et-Oise	22.000.000,—
Cité-Vie	2.500.000,—
Confiance-Capitalisation	10.431.758,—
Confiance-Vie	22.815.714,—
Confiance-Grêle	554.480,—
Conservateur	98.260,—
Crédit à l'Epargne	1.957,992,—
Flandre	200.000,—
France Mutualiste	7.629.688,—
Fructidor	4.325.000,—
Hafnia	1.600.000,—
Lloyd de France	2.541.322,97
Lloyd France-Vie	5.646.719,15
Nord-Vie	978.996,—
Paix	3.869.493,—
Paternelle-Accidents	1.973.001,30
Paternelle-Vie	1.480.302,—
Populaire	489.498,—
Rhin et Moselle	2.500.000,—
Soleil-Vie	1.999.095,70
Soleil-Capitalisation	999.547,85
Urbaine-Vie	13.055.445,08
Urbaine-Capitalisation	6.852.972,—
Totaal	130.797.725,75

(Journal de la Bourse, Paris) **(Vor. ber. 1118 C.)**

C. **DUITSCHLAND. — Het eerste sterilisatiegeval.** — De bepalingen van de nieuwe sterilisatiewet, die op den eersten Januari van kracht zijn geworden, werden op 5 Jan. '34 voor het eerst op een 54-jarigen arbeider te Görlitz toegepast. (Der Angriff)

(Vorig bericht blz. 1086 E.)

D. **VEREENIGDE STATEN. — Radiorede van den Sovjet-ambassadeur Trojanowski.** — Bij zijn aankomst te New York heeft de Russische ambassadeur Trojanowski in aanwezigheid der journalisten een verklaring afgelegd, die over geheel Amerika is uitgezonden. Trojanowski zeide o.a.:

Twee oceanen scheiden onze groote landen. Zij scheiden hen, maar vereenigen hen tegelijkertijd. Wij zijn vereenigd, niet alleen door goede verkeersmogelijkheden. Wanneer het waar is, dat wij op het oogenblik een pan-pacifieke periode ingaan in de wereldgeschiedenis, is het evenzeer waar, dat het Atlantische tijdperk nog niet geëindigd is. Rondom de beide oceanen ontwikkelen zich zeer ernstige gebeurtenissen. Onze beide landen zijn zeer geïnteresseerd bij alles wat geschiedt op de uitgestrekte oevers van de Atlantische Oceaan en Stille Zuidzee, en de daarmee samenhangende zeeën. Op het oogenblik zijn wij vereenigd door tal van gemeenschappelijke gevoelens en gemeenschappelijke doeleinden. Wij moeten de handen ineenslaan en samenwerken om deze doeleinden te bereiken tot welzijn van onze volken en tot voorspoed van de geheele menschheid. (N. Y. Herald, Paris)

E. **PROF. DR. S. HOOGEWERFF OVERLEDEN.** — Op 8 Jan. '34 is te Wassenaar overleden prof. dr. S. Hoogewerff, oud-hoogleeraar aan de P.S. (later de T.H.) te Delft. Prof. Hoogewerff, die de laatste jaren teruggetrokken leefde op zijn villa aldaar, bereikte den leeftijd van 85 jaar.

Te Rotterdam geboren, studeerde hij aan de Polytechn. School te Hannover en aan de Universiteit te Göttingen, waar hij promoveerde in 1868. Reeds het volgend jaar werd hij leeraar in de scheikunde aan de H.B.S. te Rotterdam en eveneens aan de Meisjes-H.B.S. en het Gymnasium.

In 1885 benoemd tot professor in de scheikunde aan de P.S. bleef hij daar tot 1907 in functie.

Prof. Hoogewerff gaf college in de analytische scheikunde en in de organische chemie, terwijl de algemeene leiding van het laboratorium bij hem berustte. Eigen wetenschappelijk werk geschiedde dikwijls in samenwerking met dr. van Dorp; de resultaten van hun onderzoekingen werden dan gepubliceerd in het Receuil, dat zij met enkele anderen hadden gesticht. In de chemische organisatie (de Ned. Chem. Ver.) werd zijn beteekenis erkend door de verleening van het eerelidmaatschap. De chemische nijverheid eerde hem door de stichting van het Hoogewerff-fonds.

Prof. Hoogewerff was lid van de Kon. Akademie van Wetenschappen, ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, Groot-officier in de orde van Oranje Nassau enz. (Red. K. H. A.)

F. **DUITSCHLAND. — De brand in het Rijksdaggebouw. - Marinus van der Lubbe terechtgesteld.** — Marinus van der Lubbe, die op 22 Dec. 1933 door het Rijksgerechtshof te Leipzig was ter dood veroordeeld, is op 10 Jan. '34 om half acht 's morgens op de binnenplaats van het gerechtsgebouw in Leipzig door den valbijl terecht gesteld.

Het Nederlandsche gezantschap had op 9 Jan. '34 bericht ontvangen, dat het verzoek der Nederlandsche regeering om een mildere straf, na advies van den rijksminister van Justitie dr. Gürtner, door den rijkspresident van de hand was gewezen.

Middelerwijl had de regeering nog een onderzoek naar de geestvermogens van Van der Lubbe laten instellen; hij werd volkomen toerekeningsvatbaar bevonden.

(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 1104 E.)**

A. **LANDBOUW. — Steunmaatregelen. - Begrootingen 1933 en 1934. —**
Bij de Tweede Kamer van de Staten-Generaal zijn ingediend drie wetsontwerpen:
1e. wijziging en verhooging van het tiende hoofdstuk der rijksbegrooting voor het dienstjaar 1933.
(Wijziging, verhooging en invoeging van artikelen in verband met de instellingen van het Landbouwcrisisfonds);
2e. vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het Landbouwcrisisfonds voor het dienstjaar 1933;
3e. vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het Landbouwcrisisfonds voor het dienstjaar 1934.
Op 13 Augustus '33 is in werking getreden de Landbouwcrisiswet 1933 (Staatsblad no. 508).
Ingevolge artikel 2 dezer wet is een fonds ingesteld, genaamd „Landbouwcrisisfonds".
Uit dit fonds zullen voortaan alle steunmaatregelen worden bestreden, die ten behoeve van den land- en tuinbouw worden genomen.
In artikel 40 der wet is bepaald, dat alle baten en lasten betreffende alle overige reeds getroffen steunmaatregelen ten behoeve van den land- en tuinbouw naar het fonds moeten worden overgebracht.
Mitsdien zullen alle reeds toegestane bedragen voor steunmaatregelen, welke op de rijksbegrooting voor het dienstjaar 1933 voorkomen, moeten worden verlaagd tot het bedrag, dat tot en met 12 Augustus is uitbetaald, terwijl hetgeen na 12 Augustus nog moet worden uitbetaald, weder als bijdrage aan het landbouwcrisisfonds op de rijksbegrooting 1933 moet worden gebracht.
De reeds op de rijksbegrootingen van 1932 en 1933 ten behoeve van den land- en tuinbouw toegestane gelden zijn, ingevolge artikel 37 der wet, voor zoover zij op 13 Augustus nog niet waren verbruikt, onder de inkomsten van het fonds opgenomen, waartegenover staan de uitgaven, die vanaf 13 Augustus nog voor de genomen steunmaatregelen noodig zijn, te betalen in 1933 en zoo noodig nog in 1934.
Voor het overige is de regeering aangewezen op de haar bij de wet gegeven bevoegdheden om maatregelen te treffen tot het verkrijgen van inkomsten, ten einde daaruit de verder te nemen steunmaatregelen te bestrijden.
Hier komt het bijzondere karakter van de ingediende begrooting naar voren, welk karakter afwijkt van dat van andere rijksbegrootingen, waarbij eerst wordt nagegaan welke uitgaven moeten worden gedaan en daarna de middelen worden aangewezen om deze uitgaven te dekken.
Bij de onderhavige begrooting hangen de uitgaven echter in veel hoogere mate met de inkomsten samen. De inkomsten worden verkregen door lasten te leggen op den consument, maar daarbij kan men niet te ver gaan zonder de koopkracht van den consument te veel aan te tasten.
Bij de beoordeeling van de geraamde cijfers moet met deze mogelijkheid dan ook terdege rekening worden gehouden.
Enkele afdeelingen betreffen steunmaatregelen, waartegenover geen inkomsten uit heffingen staan. Voor deze uitgaven zullen de gelden moeten worden aangewend van het batig saldo van andere afdeelingen.
De begrootingen voor het Landbouwcrisisfonds zijn als volgt vastgesteld:
1933: gewone dienst ƒ 92.142.756, kapitaaldienst ƒ 23.162.375, totaal ƒ 115.305.131.
1934: gewone dienst ƒ 162.160.433,75, kapitaald. ƒ 26.409.800, totaal ƒ 188.570.233,75. (N. Rotterd. Crt.)
(V. b. Begrooting 976 C.; Steunmaatregelen 716 C.)

B. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Mijnongeluk bij Brüx.** — Het aantal personen dat omgekomen is bij de mijnramp bij Brüx wordt officieel op 142 gesteld. De bedrijfsleider der Nelson-mijnen, ir. Beisser, is in de gevangenis gezet. (Ceské Slovo) **(1113 G.)**

C. **PARAGUAY EN BOLIVIA. — Oorlog hervat.** — De oorlog in het Gran Chaco-gebied is op 8 Jan. '34 hervat. Een communiqué van den minister van Oorlog van Paraguay meldt, dat de troepen van Paraguay de stellingen van Juyucuba, Bolivar en Loa, die door de Bolivianen waren ontruimd, hebben bezet. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. 1096 E.)**

D. **NEDERLAND. — Kanaal door Zuid-Beveland.** — Verschenen is de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp tot verklaring van het algemeen nut der onteigening voor verbreeding van het kanaal door Zuid-Beveland en verhooging van de spoorbrug over dat kanaal bij Vlake met bijkomende werken.
Alvorens de in het voorloopig verslag gemaakte opmerkingen te beantwoorden, acht de regeering het niet overbodig in korte woorden duidelijk aan te geven, welke de bedoeling is van de werken, die het aanhangige wetsontwerp beoogt.
De bedoeling is aan het kanaal door Zuid-Beveland zoodanige werken uit te voeren, dat tegemoet wordt gekomen aan de bezwaren, welke de scheepvaart op dat kanaal ondervindt van de te lage ligging en de te geringe doorvaart van de spoorwegbrug te Vlake en de brug voor gewoon verkeer te Schore en van de te geringe dwarsafmetingen van het kanaal. Daartoe zullen die bruggen tezamen op één onderbouw worden aangelegd nabij Vlake, op een zoodanige hoogte, dat nagenoeg de geheele vaart onder het vaste gedeelte dier bruggen zal kunnen passeeren en dus zonder hinder voor het landverkeer.
Boven een tweede doorvaartopening dier bruggen zal een beweegbaar gedeelte worden aangebracht, hetwelk de weinige hooge schepen, die het kanaal bevaren, zal kunnen doorlaten. De voorgenomen verbreeding van het kanaal omvat niet meer dan de verwijding, welke aan de bezwaren tegemoet komt, die reeds geruimen tijd door de scheepvaart zijn ondervonden. Het is voor het maken van die verwijding noodig den kanaaldijk aan die zijde van het kanaal waar de verbreeding moet worden gemaakt te verleggen. Deze wordt dan zoover buitenwaarts verschoven, dat een mogelijke verdere verbreeding in de toekomst uitvoerbaar is, zonder dat men dan opnieuw zou moeten vervallen in de kosten eener volgende dijkverlegging. De noodzakelijkheid van zoodanige verdere verbreeding bestaat naar het oordeel van de regeering voor het oogenblik nog niet.
(Het Vaderland)

E. **TIBET. — Nieuwe Dalai Lama ontdekt.** — De lama's, die verblijven in den beroemden lamaistischen Joenghokoeng-tempel te Peiping, hebben bericht ontvangen, dat de opvolger van den onlangs overleden Dalai Lama is gevonden, en wel in den persoon van een pasgeboren knaapje, dat in de omgeving van Lhasa woont.
Hij is erkend als de veertiende incarnatie van Boeddha; het knaapje is immers geboren op precies hetzelfde oogenblik, waarop den zeventienden December den geest van den Boeddha het lichaam van den Dalai Lama verliet. Na ingewikkelde astronomische berekeningen, het vervullen van talrijke plechtigheden, zijn de priesters te Lhasa met overweldigende meerderheid tot de slotsom gekomen, dat dit kind inderdaad voorbestemd is om het hoogste, geestelijke en wereldlijke ambt in Tibet te vervullen. (Daily Telegraph)
(Vorig bericht blz. 1094 D.)

F. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Leening ten behoeve van Oostenrijk.** — De Eerste Kamer heeft zonder hoofdelijke stemming haar goedkeuring gehecht aan het z.g. Oostenrijksche protocol, d.w.z. aan een deelneming van Nederland in de garantie van verschillende mogendheden voor een Oostenrijksche leening. Het Nederlandsche deel in deze garantie is circa ƒ 1 millioen. (N. Rotterd. Crt.) **(1041 B.)**

G. **JAPAN. — Ruilhandel.** — De Japansche minister van Handel, baron Nakajima, heeft aangekondigd, dat bij het treffen van handelsregelingen met Groot-Brittannië, Amerika, Nederland en andere landen het ruilhandelsysteem zal worden toegepast, dat ook het leidende principe is van de handelsconventie met Britsch-Indië. (Dempo Tsoesin)

H. **NEDERLAND. — Overheidspersoneel. - Gelijke bepalingen.** — De minister van Binnenlandsche Zaken heeft een schrijven gericht tot de Gedeputeerde Staten der provinciën, waarin de wenschelijkheid wordt uitgesproken om de provinciale en gemeentelijke reglementen in overeenstemming te brengen met de bepalingen van het Rijksambtenarenreglement.
Als de voorschriften niet binnen drie maanden tot stand komen, zal minister De Wilde aanvulling van de bedoelde reglementen bevorderen bij Koninklijk besluit.
De verlangde voorschriften betreffen:
1. Een verbod aan den ambtenaar om in dienst of bij het gekleed gaan in uniform insignes of andere onderscheidingsteekenen, of uniformkleedingstukken, te dragen.

2. Een verbod aan den ambtenaar, wien een ambts- of dienstwoning ter bewoning is aangewezen, om andere dan nationale of oranjevlaggen te hijschen of uit te steken.
3. De mogelijkheid van eervol ontslag wegens revolutionnaire gezindheid, lidmaatschap van of steun aan z.g. verboden vereenigingen.
Bij een ontslag op grond van dit artikel, heeft de ontslagene geenerlei aanspraak op wachtgeld.
4. Ontslag aan de huwende ambtenares.
5. Ontslag aan den vrouwelijken ambtenaar, die in (De Standaard) consubinaat gaat leven.

11 JANUARI 1934

A. **NEDERLAND. — Koffiehandel 1933. - Koffieoogsten 1933-'34.** — De totale aanvoeren, afleveringen en voorraden van koffie in Nederland (in balen) beliepen:

		Aanvoeren †	Afleveringen †	Voorraad 31 Dec.
1933	Amsterdam	1.270.661	1.204.015	190.819
	Rotterdam	692.653	628.897	91.912
	totaal	1.963.314	1.832.912	282.731*
1932	„	2.033.615	2.245.052	152.329*
1931	„	2.437.824	2.318.257	363.766*
1930	„	2.083.191	2.209.725	244.199*
1929	„	2.212.580	2.257.478	370.733*

* Met inbegrip van de te Amsterdam in de loodsen der Stoomvaartmaatschappijen liggende koffie.
† Met inbegrip van doorvoer en overlading.
De raming van de koffieoogsten 1933-34 (herleid tot balen van 60 K.G.), na aftrek van het verbruik in de productielanden; benevens raming van den export uit de betrokken landen bedraagt:

	Oogsten	Export
Santos	22.000.000	9.000.000
Overig Brazilië	7.600.000	5.500.000
Ned. Oost-Indië	1.800.000	1.000.000*
Suriname en Demerara	50.000	50.000
Columbia	3.200.000	3.200.000
Venezuela	950.000	950.000
Guatemala	800.000	800.000
Salvador	750.000	750.000
Haiti en San Domingo	600.000	600.000
Mexico	500.000	500.000
Costa-Rica	300.000	300.000
Britsch-Indië	275.000	275.000
Jamaica, Ecuad. en Honduras	260.000	260.000
Nicaragua	225.000	225.000
Diverse Afrika- en andere oogsten	1.375.000	1.375.000
Bijéén	40.685.000	24.785.000

*) Ongerekend de export naar niet in de statistiek begrepen landen. (Ver. v. d. Koffiehandel, A'dam)
(Vorig bericht blz. 640 B.)

B. **FRANKRIJK. — Het Fransch-Russisch Handelsverdrag.** — Het handelsverdrag tusschen Frankrijk en Sovjet-Rusland, dat op 10 Jan. '34 geparafeerd werd en op 11 Jan. '34 onderteekend is, is slechts een voorloopig accoord, bedoeld om een regeling van alle tusschen beide landen hangende kwesties te vergemakkelijken.
De Fransche regeering garandeert met dit verdrag aan alle Russische producten, welke geen concurrentie aandoen aan de Fransche producten, invoerfaciliteiten op den grondslag van het minimum-tarief. Treedt echter gevaar voor concurrentie op, dan zal dit door het systeem van contingenteering worden afgewend.
Rusland verplicht zich, voor een bedrag van 250 millioen francs in den loop van een jaar bestellingen te doen.
Frankrijk heeft zich bereid verklaard, aan Rusland ter zake credieten te verleenen.
De Fransche regeering verleent voorts aan de Sovjetregeering het recht, een officieele handelsdelegatie te Parijs te vestigen, terwijl zij zelf een handelsattaché voor Moskou zal benoemen.
De overeenkomst bevat verder een aantal clausules, de scheepvaart betreffende.
De kwestie der schulden komt in de overeenkomst niet ter sprake.
Het verdrag is voor een jaar aangegaan. De onderhandelingen zullen intusschen worden voortgezet en men hoopt tot een definitief resultaat te komen, dat voor beide partijen bevredigend zal zijn.
(La Journée Industrielle)

C. **BELGIE. — Kabinetswijziging.** — De minister-president heeft de volgende wijzigingen in de Belgische regeering ter goedkeuring aan den koning voorgesteld:
Burggraaf, professor Poullet, minister van Binnenlandsche Zaken, neemt als zoodanig ontslag om gezondheidsredenen.
De heer mr. dr. Frans van Cauwelaert wordt minister van een nieuw departement, namelijk Nijverheid, Handel, Middenstand, Posterijen, Telegraaf en Telefonie.
De R.K. Waalsche senator, Pierlot, wordt minister van het departement van Binnenlandsche Zaken en Hygiëne.
De heer Carton de Wiart neemt ontslag. Zijn ministerie van Maatschappelijke Voorzorg wordt met een ander departement samengesmolten.
De wijziging omvat dus het heengaan van twee R.K. ministers en hun vervanging door twee nieuwe R.K. ministers.
De rest van het kabinet blijft ongewijzigd.
De Belgische Koning heeft de benoemingen bekrachtigd. (De Maasbode) **(Vor. ber. 1070 D.)**

D. **POLEN. — Verhouding tot Duitschland.** — De „Excelsior" publiceert een onderhoud met den Poolschen minister van Buitenlandsche Zaken, Beck, over de betrekkingen van Polen met de overige mogendheden.
Minister Beck sprak zijn voldoening uit over de verbetering van de betrekkingen met Duitschland. Hij zeide dat dit feit in zekere kringen die de Poolsch-Duitsche tegenstrijdigheid beschouwen als een noodzakelijk bestanddeel van de voor onoplosbaar geldende politieke problemen, betreurd zal worden.
De vrijmoedige besprekingen met de Berlijnsche regeering hebben aangetoond, dat de toestand anders is dan zekere bladen trachten voor te stellen.
(Excelsior)

E. **JAPAN. — Aanslag op Saito mislukt.** — Op 9 Jan. 1934 heeft een Japanner geprobeerd de woning van minister-president Saito binnen te dringen, klaarblijkelijk met het doel den staatsman te vermoorden. De wacht arresteerde den indringer nog bijtijds. Op hem werden gevonden een wapen en een brief. De schrijver van den brief verklaart hierin, dat hij den Japanschen minister-president wil dooden, omdat een oude man, zooals Saito, in dezen tijd de Japansche politiek niet met succes kan leiden. Bovendien heeft Saito, volgens den briefschrijver, den wil van het Japansche volk verzwakt.
De gearresteerde, die is overgebracht naar het hoofdbureau van politie, heeft tot nu toe geweigerd eenige verklaring af te leggen. (Dempo Tsoesin)

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Kolonisatie in de buitengewesten.** — De „Indische Courant" verneemt dat door de Regeering voor het jaar 1934 een bedrag van *f* 50.000 is uitgetrokken ten behoeve van de kolonisatie van in de Buitengewesten ontslagen Javaansche arbeiders.
Voor dit doel was voor 1933 *f* 25.000 beschikbaar gesteld, waarvan de resident van Benkoelen *f* 8000 aanvroeg, speciaal voor de gronden in Loeboek Blimbing, waar een toegangsweg moest worden aangelegd en de verwaarloosde B.O.W.-leidingen moesten worden hersteld. (Aneta)

A. **DUITSCHLAND. — Gemeenteschulden.** — In den loop van de vorige week bevatte „Der Mittag" een bericht uit Solingen, waarin wordt uiteengezet, hoe de Oberbürgermeister van Solingen, dr. Otto, er onlangs in geslaagd is een buitenlandsche leening dezer gem. af te koopen op een wijze, waardoor niet slechts een kapitaalwinst van 121.000 Mark werd behaald, doch tevens de rentelast verminderd werd met 7260 Mark per jaar.
Onlangs heeft de burgemeester kans gezien op dezelfde wijze een leening af te koopen en daarbij een winst van 220.000 Mark te behalen, zoodat de stad Solingen in totaal 341.000 Mark verdiend heeft.
Op handige wijze schijnt hij gebruik te hebben gemaakt van de behoefte aan contanten bij de buitenlandsche crediteuren, wier in Duitschland belegde gelden zoo goed als geheel „bevroren" zijn en die dus blij waren althans een gedeelte van hun geld weer in handen te kunnen krijgen. De leening in kwestie was voornamelijk geplaatst in Nederland en de Ver. Staten. (Keesings Financ. Archief) **(Vor. ber. 901 E.)**

B. **LUCHTVAART. — De Pander-Postjager - Terugreis.** — De „Postjager" welke op 6 Jan. '34 te 3 u. 11 's morgens (8 uur 01 Nederl. tijd, 5 Jan. '34) van het vliegveld Tjililitan was gestart moest wegens een defect aan de benzineleiding weder terugkeeren.
Dit defect was spoedig verholpen en om 6 uur (Java tijd) is de „Postjager" opnieuw gestart naar Alor Star, zoodat geen tusschenlanding te Singapore werd gemaakt. Van Alor Star vertrok het vliegtuig te 5.40 (Ned. tijd), 40 minuten na aankomst, en landde te 10.35 te Rangoon, waar het toestel 10 uur bleef.
Op 7 Jan. arriveerden Geysendorffer, Asjes en v. Straten te Calcutta, waar een nieuwe motorstarter moest worden aangebracht. Te 3.36 (Ned. tijd) vertrok de Postjager. In Nederland bleef men daarop eenigen tijd zonder bericht als gevolg van vertraging in de aflevering der telegrammen. Tot het bericht kwam, dat de Pander 7.05 uit Allahabad was vertrokken. Op 9 Jan. te 0.10 uur (Ned. tijd) werd te Karatsji gestart, waar het toestel 12 uur was gebleven, om te 10.43 vertrek uit Basra te melden. Denzelfden dag landden Geysendorffer, Asjes en v. Straten te 16.50 te Caïro, zoodat op dezen dag 4300 K.M. waren afgelegd. Op 10 Jan. te 3.43 (Ned. tijd) uit Caïro vertrokken dachten de vliegers nog Amsterdam te halen na te 8.35 te Athene te zijn aangekomen en te 16.26 te Marseille, doch weerberichten, die er op wezen, dat gevaar van ijsvorming aanwezig was weerhield de bemanning den verderen sprong naar de Nederlandsche hoofdstad te wagen, weshalve op 11 Jan. 8.23 (Ned. tijd) van Marseille naar Amsterdam werd gestart.
De „Postjager" landde te 11 uur 40 op Schiphol. Het traject Marseille—Amsterdam, een afstand van 985 K.M., heeft het vliegtuig dus in ruim drie uur afgelegd. De geheele reis werd in ongev. 50 vlieguren volbracht. De „Postjager" had ongev. 240 K.G. post aan boord.
De aankomst op Schiphol werd door vele autoriteiten, vliegers en een vrij talrijk publiek bijgewoond. De bemanning werd hartelijk toegesproken.
(Red. K. H. A.) **(Vorig bericht blz. 1109 C.)**

C. **SURINAME. — Pensioenen en wachtgelden.** — De Gouverneur heeft bij de Koloniale Staten een voorstel ingediend om, voorloopig gedurende drie jaren een korting van vijf percent toe te passen op pensioenen en wachtgelden. De korting geldt niet voor weduwen- en weezenpensioenen, terwijl pensioenen tot het bedrag van *f* 250 per jaar vrijgesteld zijn.
(Amigoe di Curaçao)

D. **FINLAND. — Duitsch-Finsche handel.** — Door Duitschland is kort geleden het Duitsch-Finsche handelsverdrag van 1926 opgezegd.
Als antwoord heeft Finland zijnerzijds de Duitsch-Finlandsche overeenkomst van 1922 welke Duitschland vooral op scheepvaartgebied bepaalde faciliteiten verleent, opgezegd. Nadat het handelsverdrag is afgeloopen, is tusschen de beide landen een verdraglooze toestand ontstaan, welke de Finsche regeering heeft genoopt, Duitschland bij zijn uitvoer naar Finland niet meer op de basis van meestbegunstiging te behandelen.
De invoerrechten op 86 goederen-categorieën zijn verhoogd, gedeeltelijk zelfs verviervoudigd.
(Helsingin Sanomat, Helsingfors) **(Vor. ber. 1017 B.)**

E. **SCHILDERIJEN. — Identificatie van valsche schilderijen.** — Op 10 Jan. '34 heeft te 's-Gravenhage Dr. Ir. A. M. de Wild een voordracht gehouden voor den Bond van Hoogere Politie Ambtenaren in Nederland over de identificatie van valsche schilderijen.
Om na te gaan of een schilderij kenmerken van valschheid bezit, aldus spr., bedient men zich van verschillende exacte wetenschappen. Allereerst is de verflaag, het integreerende deel van een schilderij, een dankbaar materiaal voor onderzoek. Door van deze verflaag met een naald kleine monstertjes te nemen en deze onder het microscoop te identificeeren, kan de aard der verschillende verfstoffen bepaald worden. Verschillende verfstoffen uit vroeger tijd komen in het moderne schilderspalet niet meer voor, maar zijn vervangen door een aantal moderne substituten. Van deze laatste is de datum van hun ontstaan met zekerheid bekend en wanneer zij dus in de verflaag worden aangetroffen, dan kan met even groote zekerheid gezegd worden na welk tijdstip die verflaag is geschilderd.
Naast dit scheikundige onderzoek speelt de Röntgenografische analyse een zeer voorname rol. De Röntgenfoto van een schilderij geeft daarvan tot in de kleinste bijzonderheden den technischen opbouw weer. Beschadigingen en overschilderingen kunnen hierbij met treffende zekerheid aan het licht worden gebracht.
Degenen, die zich met het vervalschen van oude schilderijen ophouden, bedienen zich van verschillende middelen om eenvoudige toetsproeven van ouderdom positief te doen uitkomen. Doch gelijk bij een misdaad veelal een gering verzuim van den dader tot de opsporing leidt, zoo zijn ook hier futiele détails dikwijls de oorzaak, dat de valschheid onomstootelijk kan worden bewezen. Ook al zou een imitator gelijke verfstoffen toepassen als op oude schilderijen voorkomen, ook dan nog loopt hij gevaar te worden ontmaskerd. Immers hij zal zijn materialen veelal gelijk een kat in den zak koopen en daarbij niet denken aan moderne verontreinigingen in deze stoffen. Dit is het gevolg van veranderde methoden van fabricage van verschillende verven.
De burgemeester, de hoofdcommissaris van politie, de procureurgeneraal bij het gerechtshof, Mr. Brants, en verschillende andere autoriteiten, woonden de vergadering bij. (Bond v. Hoogere Politie Ambtenaren)

F. **SURINAME. — Uniformverbod.** — De Gouverneur heeft bij de Koloniale Staten het voorstel ingediend om een uniformverbod in te voeren. Aanleiding daartoe is het voorschrift, dat de verordeningen van Suriname zooveel mogelijk in overeenstemming moeten zijn met de Nederlandsche wetgeving.
Het eenige artikel luidt:
„Hij die in het openbaar kleedingstukken of opzichtige onderscheidingsteekenen draagt of voert, welke uitdrukking zijn van een bepaald staatkundig streven, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twaalf dagen of geldboete van ten hoogste honderdvijftig gulden." (Amigoe di Curaçao)

G. **NEDERLAND. — Voor-ontwerp tot wettelijke regeling van het uitverkoopwezen.** — Naar wij vernemen, heeft de Minister van Economische Zaken, uitvoering gevend aan zijn toezegging aan den Middenstandsraad, een voor-ontwerp van wet, houdende

regeling betreffende het uitverkoopen en opruimen in den detailhandel aan verschillende adviescolleges, w.o. de Kamers van Koophandel en Fabrieken, ter beoordeeling toegezonden.
Bij de ontworpen regeling is een ruime plaats gegeven aan de Kamers van Koophandel, zoowel wat de uitvoering der wet als wat de aanvullende maatregelen betreft. Aldus wordt beoogd een soepele toepassing te verzekeren en kan het deskundig element worden ingeschakeld. De Kamers verleenen de benoodigde vergunning, waarvoor aan verschillende eischen moet worden voldaan.
Het ligt in de bedoeling een scherp onderscheid te maken tusschen uitverkoopen (tot opheffing van het geheele bedrijf of een gedeelte ervan) en opruimingen (tijdelijke speciale aanbiedingen wegens jaars- of seizoenwisseling, verplaatsing of overdracht). Men stelt zich voor zoowel de tijdvakken als den duur te regelen en het inbrengen van goederen achteraf te verbieden. Ook uitverkoopen of opruimingen onder een andere benaming vallen onder de wet.
(Het Vaderland)

12 JANUARI 1934

A. **NEDERLAND. — Emissies 1931-1933.** — De verdeeling van binnenlandsche en buitenlandsche emissies was als volgt:

	Binnenland (in duiz. guldens)		
	1933	1932	1931
Januari	302.306	12.137	14.773
Februari	14.624	17.597	19.608
Maart	5.794	268.296	109.955
April	14.363	6.956	68.151
Mei	1.509	2.917	393.728
Juni	2.940	254.267	59.499
Juli	850	12.257	31.097
Augustus	1.374	15.667	26.446
September	7.732	21.832	4.716
October	207.882	121.666	3.626
November	9.319	19.068	10.736
December	6.297	24.186	27.496
12 maanden	574.990	776.846	769.831

	Buitenland (in duiz. guldens)		
	1933	1932	1931
Januari	18.169	——	——
Februari	——	——	2.437
Maart	——	——	5.592
April	——	——	17.206
Mei	——	——	14.342
Juni	——	——	——
Juli	——	——	7.350
Augustus	——	——	——
September	——	2.880	——
October	——	21.966	——
November	——	14.625	——
December	——	——	——
	18.169	39.471	46.927

(Keesings Financieel Archief) **(Vor. ber. 1 E.)**

B. **DUITSCHLAND. — Het verloop bij de Pers.** — Het bureau voor het dagbladwezen (Deutsches Institut für Zeitungskunde) maakt interessante cijfers openbaar over het verloop der abonnés' van de groote Duitsche bladen sinds de Nazi-revolutie. Het „Berliner Tageblatt" zonk van 250.000 op 25.000 abonné's de „Berliner Volkszeitung" van 50.000 op 7000, de „B. Z." van 200.000 op 60.000, de „Berliner Morgenpost" van 750.000 op 200.000, de „Grüne Post" van 1 millioen op 300.000, de „Lokalanzeiger" van 170.000 op 100.000 en haar „Nachtausgabe" van 130.000 op 65.000. Voorts werden een aantal bladen met groote oplage opgeheven en zonk het totaal getal der groote bladen mede wegens het verbod der marxistische pers van 2703 op 1128. Daarentegen zag de „Völkische Beobachter" haar oplage stijgen tot 314.750 en is daarmee thans het grootste dagblad van Duitschland. Het Duitsch Christ. dagblad de „Tägliche Rundschau", dat wegens zijn democratische neigingen verleden jaar voor 4 maanden verboden werd en toen zijn herverschijning opgeven moest, werd na 2 maanden onderbreking opgevolgd door de „Reichszeitung". Ook deze heeft thans echter het bestaan moeten opgeven en is opgegaan in het Berlijnsche dagblad „Der Westen".
Het tijdschrift „Geisteskampf der Gegenwart", uitgegeven door Prof. Dr. Pfenningsdorf te Bonn, heeft na een 69-jarig bestaan den strijd al eveneens moeten opgeven en is opgelost in het tijdschrift der inwendige zending „Wort und Tat", dat door het Wichern-Verlag te Berlijn-Spandau wordt uitgegeven.
(Deutsches Institut für Zeitungskunde) **(765 E.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — De godsdiensten van de Europeanen.** — De Deli Ct. ontleent aan de uitkomsten der volkstelling het volgende:
Bijna de helft van de in 1930 in Indië getelde Europeanen behoort tot den Protestantschen Godsdienst: in het geheel 119.520 personen, die zijn verdeeld over 46 secten, waarvan er vijf ieder niet meer dan één aanhanger bezitten. Zoo zijn er één Quaker, één Wesleyaan, één volgeling van de Open Brethern, één van de Talaudsche Kerk en één van de Belgische Zendingskerk.
Dan zijn er nog diverse secten met minder dan een dozijn leden: de Nederlandsche Protestantenbond en de Engelsch Luthersche Gemeente tellen ieder twee leden, de Zendings-gemeente en de Christelijk Afgescheiden Gemeente ieder drie, de Dissenters, Darbisten, Moderne Hervormden en de Vrije Evangelische Gemeente ieder vijf.
Verder zes Hernhutters, zeven Duitsch Gereformeerden en zeven Mormonen, negen Baptisten en negen leden van de Congregational Church.
De organisaties met meer dan tien, doch minder dan vijftig leden zijn eveneens vrij talrijk: er zijn o.a. 19 Christelijk Gereformeerden, 20 Oud-Lutheranen, en 31 Methodisten.
De groote religieuze groepen worden ten slotte gevormd door de 79.000 Protestanten, die niet opgaven tot welk kerkgenootschap zij behoorden, de 19.000 Nederlandsch Hervormden, de 6000 Gereformeerden en de 6000 lidmaten van de Protestantsche Kerk in Indië.
De Katholieke kerk telt in Indië ruim 76.000 volgelingen, en de overige Christelijke godsdiensten zijn vertegenwoordigd met 615 Vrije Katholieken, 426 leden van de Engelsche kerk, 264 Christian Scientists, 205 Grieksch-Katholieken, 144 Armenianen, 94 Theosofen en 51 Jansenisten. Voorts telt Indië ruim duizend Joden.
Ten slotte belijden 5000 Europeanen een Aziatischen godsdienst n.l. 489 Boedhisten, negen aanhangers van de Hindoeleer, vier volgelingen van Confucius en één van Zoroaster.
Bij geen enkel kerkgenootschap aangesloten zijn 17.000 Europeanen en van 18.000 Europeanen is de godsdienst onbekend. (Deli Courant)

D. **OOSTENRIJK. — Grondwetswijziging-Ontwerp.** — Dr. Ender, minister voor de opstelling der nieuwe Oostenrijksche grondwet, heeft den bondskanselier over de hoofdpunten rapport uitgebracht.
Blijkens hetgeen daaromtrent ter kennis wordt gebracht zal de Nationale Raad worden afgeschaft en worden vervangen door een „Kulturkammer", waarin de vertegenwoordigers der vrije beroepen en in een of anderen vorm ook de vertegenwoordigers der gezinnen een zetel en stem zullen hebben.
De rechten van den bondspresident en die der regeering worden zoodanig uitgebreid, dat het grondbeginsel van een sterk staatsgezag gewaarborgd schijnt. De federalistische structuur van den staat blijft echter behouden. (Neue Freie Presse)

13 JANUARI 1934

A. **I. A. HOUCK OVERLEDEN.** — Op 84-jarigen leeftijd is te Zutphen overleden de musicus, de heer I. A. Houck, geboren in 1849 te Deventer.
De ontslapene, die o.m. leerling is geweest van A. Brandts Buys, heeft een 90-tal muziekwerken geschreven. Zijn tooneeloratorium „Cassandra" werd destijds in den Amsterdamschen Stadsschouwburg opgevoerd.
In 1886 en 1890 ontving hij de eere-premie der Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst.
(Nieuwsblad van het Noorden)

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — De muiterij op „De Zeven Provinciën".** — Het Hoog Militair Gerechtshof heeft in hooger beroep vonnis gewezen tegen de eerste groep van 19 Inlandsche muiters van „De Zeven Provinciën" (pag. 1043 A.).
Het Hof legde de volgende straffen op aan de negentien verdachten: Kawilarang 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Tuhumena 12 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Manuputty 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Soedijana 16 jaar gevangenisstraf, eisch 18 jaar; Parinussa 6 jaar gevangenisstraf, eisch 8 jaar; Wahap 1½ jaar gevangenisstraf, eisch 6 jaar; Sarif 10 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Posumah 10 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Ramelan 7 jaar gevangenisstraf, eisch 6 jaar; Soewarso 6 jaar gevangenisstraf, eisch 7 jaar; Ardani 8 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Saleh 9 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Mintje 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Hendrik 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Soehardjo 16 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Abdoelkarim 8 jaar gevangenisstraf, eisch 9 jaar; Achmad 8 jaar gevangenisstraf, eisch 9 jaar; Partodihardjo 6 jaar gevangenisstraf, eisch 8 jaar; Tatipikalawan 9 jaar gevangenisstraf, eisch 10 jaar.
(Aneta) **(Vorig bericht blz. 1087 D.)**

C. **STAVISKY-AFFAIRE. — Debatten in de Fransche Kamer.** — Bij het op 12 Jan. '34 in de Fransche Kamer voortgezet debat over het schandaal-Stavisky kwamen de politieke bedoelingen van rechts en links sterk voor den dag. Zoowel Tardieu als Ybarnegaray hielden redevoeringen, waarin zij tegen de regeering ageerden. Een néo-socialist hield een rede voor Chautemps. Er werden drie moties ingediend, één van Herriot, die vertrouwen in de regeering uitspreekt, en twee tot het instellen van commissies van onderzoek. De Kamer heeft ten slotte met 360 tegen 229 stemmen haar vertrouwen in de regeering-Chautemps uitgesproken. Een commisise van onderzoek wordt niet ingesteld. (Le Journal) **(Vor. ber. blz. 1120 B.)**

D. **LUCHTVAART. — Huldiging van de Pelikaanbemanning.** — In het Koloniaal Instituut te Amsterdam is de bemanning van het K.L.M.-vliegtuig „Pelikaan" op 10 Jan. '34 gehuldigd.
De heer Th. de Veer, directeur van den Rijksluchtvaartdienst, opende de lange rij van sprekers w.o. Ir. De Vogel, voorzitter van de Kon. Ned. Ver. voor de Luchtvaart; luit.-generaal Seijffardt, die de hulde van het officierencorps van het leger overbracht; de heer De Canter, voorzitter van het Alg. Ned. Verbond; de heer Vattier Kraane namens de directie der Fokker-fabrieken en vele anderen. **(Vor. ber. 1108 A.)**

E. **DENEMARKEN. — Handhaving van rust en orde.** — De Deensche minister-president Stauning en de minister van Justitie Zahle hebben aan de vertegenwoordigers der vier groote partijen mededeelingen verstrekt over de door de regeering overwogen maatregelen tot handhaving van rust en orde in het land. De regeering is voornemens een streng verbod uit te vaardigen op de vorming van en deelneming aan politieke bonden, die op militairen grondslag georganiseerd zijn. Op overtreding van dit verbod staat een gevangenisstraf van maximum een jaar.
De regeering beoogt verder de wapenwet te verscherpen, alsmede een gerechtelijke vervolging in te stellen tegen personen, die ambtenaren in openbaren dienst hetzij in de pers of in vergaderingen beleedigen. Dezelfde bepaling zal ook gelden voor hen, die deelnemen aan straatonlusten.
(Berlingske Tidende, Kopenhagen, 11 Jan. '34)

F. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid toegenomen.** — Ten gevolge van de koude is in December het aantal werkloozen in Duitschland met 343.000 toegenomen, tegen 685.000 in 1930, 608.000 in 1931 en 418.000 in 1932. Van dezen nieuwen aanwas van het leger werkloozen waren 300.000 personen tewerkgesteld bij werkzaamheden in de open lucht. Eind December was het aantal bij de arbeidsbureaux ingeschreven werkloozen ongeveer 4.058.000 tegen 3.715.000 eind November. (Völkischer Beobachter) **(Vor. ber. 1056 B.)**

14 JANUARI 1934

G. **NEDERLAND. — Buitenlandsche handel 1932-'33.** — Waarde van den buitenlandschen handel (zonder goud en zilver) in mill. guldens.

	1933	1932	1933	1932	1933	1932
	Invoer		Uitvoer		% v. d. invoer gedekt door uitvoer	
Januari . .	95	131	58	70	60.7	53.6
Februari .	86	110	55	76	63.9	68.7
Maart . .	99	116	65	73	65.6	62.7
April . .	90	113	54	69	60.7	61.6
Mei . . .	97	101	61	64	62.8	63.9
Juni . . .	97	107	63	66	64.7	61.7
Juli . . .	104	96	56	62	54.0	65.0
Augustus .	106	95	62	67	58.5	70.3
September .	111	101	74	77	66.4	76.0
October .	110	117	63	82	57.2	68.8
November .	109	105	63	70	57.9	65.9
December .	108	107	52	70	48.6	65.6
	1212	1299	726	846	60.0	65.1

(Keesings Financieel Archief) **(Vor. ber. 1063 A.)**

H. **BELGIE. — Politieschandaal.** — De hoofdcommissaris van politie te Brussel, Angerhausen, die eenige weken geleden onder beschuldiging van corruptie werd gearresteerd, is voorloopig weer op vrije voeten gesteld. (Le Soir) **(Vorig bericht blz. 1118 E.)**

I. **NEDERLAND. — Anti-Revolutionnaire Partij. - Dr. H. Colijn.** —
In de te Utrecht gehouden buitengewone deputaten-vergadering van de A. R. Partij heeft de voorzitter medegedeeld, dat het centraal comité heeft besloten, een commissie in te stellen, die het zal adviseeren over het organisch kiesrecht, zoowel naar zijn politieke als zijn maatschappelijke zijde en met betrekking tot de ordening van het bedrijfsleven.
De minister-president, dr. H. Colijn, heeft voorts een rede gehouden, waarin hij, na een terugblik op 1933 te hebben geworpen en een beschouwing te hebben gehouden over de kabinetsformatie, uitvoerig aandacht wijdde aan fascisme en nationaal-socialisme. Wij ontleenen hieraan het volgende:
De inspiratie voor de fascistische en nationaal-socialistische groepen is, aldus spr., gekomen uit het buitenland. Maar voor den voedingsbodem heeft het Nederlandsche volk zelf gezorgd! Met 53 partijen verscheen het Nederlandsche volk in 1933 aan de stembus, 14 partijen zijn vertegenwoordigd in de Tweede Kamer. Is het in het licht daarvan niet verklaarbaar, als er een begeerte naar meer eenheid openbaar wordt? Want zulk een versplintering is in het eind een graf voor ieder volk, ze leidt tot een volkomen onmacht om te regeeren, ze voert tot ondermijning van den volksgeest. Dat is het waartoe de moderne democratie Nederland heeft gebracht.
Daarom moet iedere ernstige volksgroep, die zich mede verantwoordelijk voelt voor het volk, zich op dit punt bezinnen. Doet ze dat niet, blijft ze ongevoelig, dan zal ook het Nederlandsche volk een willooze prooi worden van geestelijke en politieke slavernij. In plaats van een burcht voor de vrijheid te zijn, zullen ook wij dan met een kluister aan de beenen ons moeizaam moeten voortslepen.
Maar als men roept om eenheid en bereid is daaraan het oor te leenen, dan moeten wij zeggen, dat we niet willen een onnatuurlijke eenheid, door dwang van boven opgelegd, maar dat wij door zelfherziening willen komen tot een gezonde betrekking van een regeering, volk en partij.
Het gaat erom: hoe bevrijden we ons van de doodelijke gevaren, waardoor ook het Nederlandsche volksleven wordt bedreigd?
Moet de versnippering in ons politieke leven al maar blijven voortgaan en moeten er straks 25 of 30 politieke partijen in de Kamer zijn, of moet daartegen iets worden gedaan?

Als wij er niets tegen doen, ontstaat ongetwijfeld het gevaar, dat zij, die het geheele volk tot één partij willen zien gemaakt, ook in Nederland in belangrijke mate veld zullen winnen. Daarom is één van de vragen waarvoor we staan: wat zullen we hebben te doen om de atomistische versplintering in het politieke lichaam van ons volk tegen te gaan en de alle vrijheid verpletterende moderne eenheidsbeweging te weren?
De partijen behooren niet — vervolgde spr. — haar kracht te zoeken in het elkaar verscheuren, maar zij hebben samen te werken tot heil van het volk.
Is dat practisch mogelijk?
Spr. antwoordt: dat kan. En in een tijd als deze zegt hij: dat moet. Dat kàn, mits wordt voldaan aan de voorwaarde, dat een partij leeft uit een diepgewortelde eigen levensovertuiging. Alleen beginselvaste partijen zijn geschikt tot samenwerking met andere. Communisme en aanverwante stroomingen, die ontbinding, verdwijning van het gezag nastreven, moeten we tegenstaan, en evenzoo de stroomingen, die wel een gezag kennen, maar die er den moreelen grond aan ontnemen en die met de vrijheid niet rekenen. (De Standaard)

(Vorig bericht blz. 723 B.)

A. LUCHTVAART. — „Postjager" en „Pelikaan". - Vergelijking der prestaties. —

Aan een artikel in „De Ingenieur" waarin een vergelijking wordt gemaakt tusschen de prestaties van de „Pelikaan" en den „Postjager" ontleenen wij het volgende:
De recordvlucht van de Pelikaan en de uitreis van den Postjager zijn volbracht. Het 14.000 K.M. lange traject hebben zij respectievelijk in 75 en 46 vlieguren overbrugd.
De Pelikaan is het gewone type der machines, die de route naar Indië bevliegen (F.XVIII). De Zilvermeeuw, een F.XX toestel (met 2100 P.K. motervermogen), waarvan de K.L.M. er nog slechts één heeft, en die den Kersttocht moest hebben volbracht, zou waarschijnlijk 60 uren noodig hebben gehad, doch dit toestel is niet gebouwd voor de Indië-route, zij is er niet zoo geschikt voor.
De F.XXXVI, in aanbouw voor de verbinding Amsterdam—Java, zal 220 K.M. kruissnelheid ontwikkelen, dus het traject iets vlugger bevliegen dan de met minder krachtige motoren uitgeruste Pelikaan (F.XVIII), die 203 K.M. kruissnelheid bereikt. Groepeert men enkele cijfers der vluchten van de beide vliegtuigen, welke ons land en zijn overzeesche verwanten zoo in spanning gehouden hebben, dan wordt de volgende tabel verkregen:

Vliegtuig	Aantal vliegu.	Aant. P.K.	Kruis-snelh.	Verbruikte hoeveelh. benzine p. K.M.	p. tocht
Pelikaan	75	1320	203 K.M.	1.3 L.	18.200 L.
Postjager	46	1260	300 K.M.	0.8 L.	11.200 L.

De vergelijking dezer cijfers geeft te denken, voor wat betreft de exploitatie- en de verbindings-mogelijkheden met Indië. Een dienst met postjagers (alleen bestemd voor vervoer van 500 K.G. post) vraagt minder investeeringskosten (met belangrijk minder afschrijving) en is eenvoudiger en goedkooper in exploitatie (zie o.a. de enorme brandstofbesparing); voor een kleiner aantal benoodigde snellere toestellen is de post salarissen ook veel lager. De Pelikaan is in staat meer diensten te bewijzen, doordat hij passagiers kan medevoeren. De F.XXXVI is zelfs bestemd voor 16 reizigers. Het aantal betalende passagiers naar Indië blijft echter nog uiterst klein, zoodat deze uitzonderings-passagiers feitelijk ons land voor 1933 nog rond 1.2 millioen kostten. Met dit bedrag worden tegelijkertijd verschillende andere factoren betaald, zooals het vlagvertoon, de „goodwill" tegenover het buitenland om hun landgenooten safe en regelmatig een gedeelte van het traject te doen vervoeren.
Er is echter niet minder vlagvertoon en „goodwill" aanwezig bij een eerste snelle postverbinding op de lange route, waarbij in gewonen dienst 4 à 5 dagen en waarschijnlijk nog vlugger de mail naar Indië wordt overgebracht en waarvan de tusschengelegen landen zeker mede zullen profiteeren. Een „goodwill", welke bovendien aan de schatkist waarschijnlijk niets behoeft te kosten, en als zoodanig reeds in de luchtvaart met zijn vele subsidieeringen, een respectvolle waardeering zal oogsten.
(De Ingenieur)

(Vor. ber. „Pelikaan" 1125 D.; „Postjager" 1123 B.)

B. MARINUS VAN DER LUBBE. — Protest-vergaderingen te Amsterdam. —

Op 14 Januari 1934 heeft het Plaatselijk Bureau van Actie en Propaganda tegen Communisme en Fascisme in Carré te Amsterdam een protestvergadering gehouden tegen de terechtstelling van Van der Lubbe. In het Concertgebouw te Amsterdam was een tweede vergadering belegd, terwijl in Tuschinsky de afd. Amsterdam van den Metaalbewerkersbond eveneens protesteerde.
In zijn openingswoord heeft de voorzitter van den Amsterdamschen Bestuurdersbond, de heer Henk Meyer, herinnerd aan de mijnramp in Tsjecho-Slowakije en voorts hulde gebracht aan prof. R. Kuyper, in wien de moderne arbeidersbeweging en de S.D.A.P. een der allerbeste theoretische krachten verliest. Deze woorden werden door de vergadering staande aangehoord.
Verder begroette spreker mr. G. T. J. de Jongh, oud-kinderrechter, die een belangrijk deel van het proces tegen Van der Lubbe in opdracht van de redactie van „De Telegraaf" heeft bijgewoond en als spreker zou optreden.
Mr. De Jongh vroeg zich af, of Van der Lubbe zoo'n groot misdadiger was. Is het niet een jongeman, met wien men diep medelijden moet hebben? Wat heeft hij voor een jeugd gehad? Spr. schetste Van der Lubbe als iemand over wien was gekomen een minderwaardigheidscomplex. Hij was moedeloos. Door het communisme, hartstocht en politiek dacht hij er bovenop te komen. Hij werd een zwerver met wilde, ongebreidelde gedachten. Was Van der Lubber normaal? Duitsche doctoren beschouwden hem als een simulant, maar spr. zou binnenkort een rapport publiceeren van dr. Bolten, uit Den Haag, waaruit op grond van gegevens, welke deze geneesheer heeft verzameld, zou blijken, dat v. d. Lubbe een psychopaat was.
Tevergeefs had spr. getracht, Van der Lubbe te spreken, maar men vond, dat men zich niet om hem moest bekommeren. Er was een middag, dat Van der Lubbe eenigszins los kwam, maar toen werd de zitting plotseling geschorst. En den volgenden dag ging de zitting voort, alsof er niets gebeurd was. Dit was onbegrijpelijk.
Het was een eisch van menschelijkheid en recht, om Van der Lubbe niet ter dood te veroordeelen. Voor ons, juristen, is het onbestaanbaar, dat een feit gestraft wordt, volgens een daarna gemaakte strafbepaling, en in Duitschland was zulks vroeger ook het geval. Wat nu gebeurd is, wordt door de gansche rechtswereld veroordeeld. Het door Van der Lubbe gepleegde feit is ook nog verkeerd gekwalificeerd. Is het hoogverraad of brandstichting? Hij had slechts veroordeeld kunnen worden wegens brandstichting. Er wordt wel beweerd, dat het hoogverraad was, maar dit is niet bewezen. Het proces is een mislukking, het is verloren, maar Duitschland wil dit niet erkennen. Na den brand werd beweerd, dat er in de jas van Van der Lubbe een lidmaatschapskaart der communistische partij was aangetroffen en dat er karrevrachten brandbaar materiaal in het Rijksdaggebouw waren gevonden. Hierop berust de staatsgreep. Evenwel is van deze beide feiten nooit iets gebleken. Daarom is het proces een mislukking geworden. Er is niets gebleken van het verband tusschen Van der Lubbe en de communisten. Nooit is nagegaan, wat Van der Lubbe vóór den brand heeft gedaan, hoe hij zijn tijd had doorgebracht.
Wij redeneerden ten slotte zoo, hoe beter de Bulgaren, hoe slechter Torgler er voor zou staan, en hoe beter Torgler, hoe slechter Van der Lubbe. Want er moest een vonnis komen. Daarom had spr. het doodvonnis ten slotte niet verbaasd, wel geschokt.
Uit het proces is nooit gebleken, of er nog anderen bij den brand zijn betrokken. De eenige, die het wel wist, was Van der Lubbe, maar spr. werd niet bij hem toegelaten. Men was bang, dat daardoor het proces in verkeerde banen zou geleid worden. Alleen mr. Stomps, uit Heemstede en de heer Luger van „De Telegraaf" hebben Van der Lubbe kort gesproken.
Het gezonde verstand had moeten beletten, dat Van der Lubbe ter dood veroordeeld werd, want zijn geheim is nu meegenomen in het graf. En dit blijft aanleiding geven tot vele onopgehelderde feiten. De geschiedschrijver van de geboorte van het nieuwe Duitsche Rijk zal op de eerste bladzijden een leelijke en bloedige vlek vinden. Zij zal een voortdurende blaam zijn voor de Duitschers. Die smet en blaam is echter aan hun zelve te wijten.
Volgende spreker was de federatie-voorzitter de heer J. W. Matthijsen. In het Concertgebouw spraken de heer Koos Vorrink en mr. Wiardi Beckman.
Ten slotte werd een motie aangenomen, om in naam der beschaving zich tegen de doodstraf, zijnde een ondoelmatig overblijfsel uit een barbaarsch tijdperk, uit te spreken.
De vergadering protesteerde er in het bijzonder tegen, dat het nationaal-socialistische Diutschland deze achterlijke straf voltrok aan een verdachte, die in ieder cultureel land in een speciale inrichting verpleegd zou worden.
Zij constateerde met verontwaardiging, dat in strijd met een geheiligde rechts-traditie iemand wordt veroordeeld aan de hand van strafbepalingen, die tijdens het plegen van het délict nog niet van toepassing waren. (De Courant - Het Nieuws v. d. Dag)

(Vorig bericht blz. 1120 F.)

15 JANUARI 1934

C. CHINA. — Het metrieke stelsel bij den douanedienst. — Het metrieke stelsel van maten en gewichten wordt op 1 Februari 1934 in den Chineeschen douane-dienst ingevoerd. Sedert 1 Januari 1934 werd het reeds bij de zout-belasting toegepast.
(London Eastern Times)

D. ANGINA PECTORIS. — Korte golfbestraling. — Twee leden der Academie van geneeskunde te Parijs hebben de gunstige uitwerking aangetoond, die zij met de behandeling met korte golven op zekere lijders aan angina pectoris verkregen hebben. De pijnlijke crises bij de zeven aldus behandelde zieken traden dagelijks op, dateerden van maanden of jaren en hadden alle vorige behandelingen weerstaan. Bij vier hunner gaat het verdwijnen van de pijnen tot vele maanden terug. De verbetering bij de drie anderen is nog zoo recent dat men niet op de toekomst vooruit kan loopen. (Académie de Médicine, Paris)

E. FRANKRIJK. — Oud-minister de Selves overleden. — In den ouderdom van 85 jaar is op 13 Jan. '34 overleden Justin de Selves, gewezen voorzitter van den Senaat (1924—1927) en oud-minister van Buitenlandsche Zaken in het kabinet-Caillaux (1911). In de regeering van Poincaré van 1924 was De Selves korten tijd minister van Binnenlandsche Zaken. (Le Temps)

A. **RADIO. — De golflengte-wijziging.** — Op 14 Jan. 1934 om 23.20 Amst. tijd hebben de Europeesche zenders hun uitzendingen op de tot nu toe gebruikte golflengte gestaakt en zullen geleidelijk op een nieuwe golflengte overgaan, vastgesteld op de Conferentie te Luzern.
Voor den kortegolfzender te Hilversum beteekent dit een wijziging van 296 in 301,5 meter. De 1875 meter golf is in Luzern aan Roemenië toegewezen, als gevolg waarvan Nederland de conventie van Luzern niet heeft onderteekend, evenals eenige andere landen, die zich met de verdeeling niet konden vereenigen.
Huizen gaat derhalve door op de 1875 meter golf, waarbij het al geruimen tijd gestoord wordt door een Russischen concurrent.
Wij laten hieronder in alphabetische volgorde een lijst volgen van de voornaamste stations met een energie van 20 K.W. en daarboven en met aanduiding van hun nieuwe golflengte.

STATION.	METERS.	K.W.
Athlone	531	60
Bari	283,3	20
Beromünster	539,6	60
Boedapest	549,5	120
Breslau	315,8	60
Brünn	325,4	32
Daventry	1500	25
Heilsberg	291	60
Hilversum	301,5	20
Königswusterhausen	1571	60
Lahti	1145	40
Leipzig	382,2	120
Londen Nat.	261,1	50
Londen Reg.	342,1	50
Midland Reg.	391,1	25
Milaan	368,6	50
Moskou	1714	500
Motala	1389	30
Mühlacker	522,6	60
München	405,4	60
North Nat.	296,2	50
North Reg.	449,1	50
Oslo	1186	60
Paris (Radio)	1796	75
Praag	470,2	120
Rome	420,8	50
Scottish Nat.	285,7	50
Scottish Reg.	373,1	50
Sottens	443,1	25
Stockholm	426,1	55
Warschau	1304	120
West Nat.	261,1	50
West Reg.	307,1	50
Weenen	506,8	120

(Sunday Dispatch)

B. **ENGELAND. — Handelsbalans.** — De totale Engelsche uitvoer in 1933 bedraagt: £ 367.424.000 (in 1932: £ 365.024.000), totale invoer 1933: £ 675.847.000 (1932: £ 701.670.000). (Financial Times) **(653 B.)**

C. **IRAK. — Assyriërs naar Brazilië.** — Te Genève verluidt, dat de Braziliaansche regeering er in toegestemd heeft 20.000 Assyriërs op te nemen, die thans zonder vaste woonplaats zijn. Hun zal een gebied worden toegewezen aan de rivier Parana. Het transport van deze Assyriërs, dat ongeveer een mill. pond sterling zal kosten, zal gedeeltelijk door de regeering van Irak worden betaald.
(Sunday Dispatch) **(Vorig bericht 969 C.)**

D. **ITALIE. — Nieuwe normen voor jeugdopvoeding.** — Ten aanzien van de lichamelijke en geestelijke opvoeding der Italiaansche jeugd behoorende tot de fascistische jeugdformaties, zijn dezer dagen door de bevoegde autoriteiten nieuwe normen gesteld. De lichamelijke opvoeding zal tot doel moeten hebben de versterking van het weerstandsvermogen van het organisme en de verbetering van de aesthetische lijn der jonge meisjes, doch alle vormen van strijdlust of athletiek zullen geweerd blijven, evenals elke kampioenschapstendenz, die schadelijk is voor het vrouwelijk karakter en organisme.
De jonge meisjes zullen moeten geoefend worden tot het waardig vervullen van haar taak als echtgenoote en moeder, als leidsters van tehuizen voor de opvoeding van de jeugd, en bij het verleenen van bijstand aan ouders in geval van ziekte of ongeluk. In de landbouwcentra, waar de jonge meisjes deel uitmaken van de jeugdorganisaties, zullen zij worden opgevoed in liefde tot den bodem dank zij het initiatief van de landbouwkundige instellingen, en in de industrieele centra zullen zij worden opgevoed voor deelneming aan den arbeid. (Giornale d'Italia)
(Vorig bericht Onderwijs 170 L.)

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Wijziging Indische Tariefwet afgekondigd.** — Op 3 Januari '34 is afgekondigd de wet, waarbij wordt bepaald dat de gewijzigde Indische tariefwet 10 Januari in werking is getreden. (Aneta) **(Vorig bericht 941 D.)**

F. **NEDERLAND. — Diplomatie - Amerika's Gezant in Den Haag.** — President Roosevelt heeft op 30 Dec. '33 Grenville T. Emmet van New York tot gezant voor Nederland benoemd.
Grenville Emmet werd op den 2en Augustus van 1877 in New Rochelle, N. Y., geboren. Hij ontving zijn opleiding in de St. Paulsschool en promoveerde in 1898 aan de Harvard Universiteit. Gedurende den Spaansch-Amerikaanschen oorlog diende hij als officier in het 69ste regiment.
Sinds vele jaren bestaan er vriendschappelijke betrekkingen tusschen president Roosevelt en Emmet. De laatste is senior deelgenoot in het bekende advocatenkantoor Emmet, Marvin & Martin, 48 Wall Street, N. Y.
(De Telegraaf) **(Vorig bericht diplomatie 1033 D.)**

G. **PROF. R. KUYPER OVERLEDEN.** — Na een korte ongesteldheid is op 13 Jan. '34 overleden prof. R. Kuyper, buitengewoon hoogleeraar in de sociologie aan de Universiteit te Utrecht.
Prof. R. Kuyper is 30 Juni 1874 te Breda geboren. Hij behaalde de akte M. O. in de staatswetenschappen en maakte een theoretische studie van sociologische en staathuishoudkundige vraagstukken, in 't bijzonder van het Marxistische socialisme, want de heer Kuyper was principieel en overtuigd soc.-democraat. Te Amsterdam heeft hij verschillende jaren een instituut geleid voor de opleiding tot de middelbare examens staatsinrichting en staathuishoudkunde.
In 1932 is de heer Kuyper benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de sociologie aan de universiteit te Utrecht, van wege de Socialistische Vereeniging tot bevordering van de studie van maatschappelijke vraagstukken.
Van de publicaties, die van zijn hand verschenen zijn, noemen wij zijn „Marxistische beschouwingen", in vier deelen, van 1920 tot 1924 verschenen.
(Algemeen Handelsblad)

H. **OOSTENRIJK. — Nationaal-Socialisten - Leiders weder gearresteerd.** — De Oostenrijksche regeering heeft de onlangs in vrijheid gestelde 3 Nationaal-Socialistische leiders, den gauwleider Frauenfeld, den hoofdredacteur van de door de regeering verboden nationaal-socialistische „Deutsch-Oesterreichische Tageszeitung" Schattenfroh en den landsleider voor Neder-Oostenrijk Leopold laten arresteeren. Zij zijn naar het concentratiekamp Woellersdorf overgebracht. Ook de Heimwehrleider voor Neder-Oostenrijk, graaf Alberti, zou zijn gearresteerd.
(Neue Freie Presse) **(V. b. 1118 D; Frauenfeld 878 I.)**

I. **OOSTENRIJK. — Proclamatie van Fey.** — Vicekanselier Fey, wien op 11 Jan. '34 de leiding is opgedragen over den veiligheidsdienst, heeft op 12 Jan.

een proclamatie gericht tot de autoriteiten van den veiligheidsdienst, de staatsexecutieve en het vrijwillige bewakingscorps. De vice-kanselier legt er in deze proclamatie den nadruk op, dat hij voor den tweeden keer in een moeilijken tijd de leiding op zich neemt van den geheelen veiligheidsdienst en der Executieve. De autoriteiten staan thans voor een zware taak. De tot nu toe door de regeering aangenomen tegemoetkomende houding is door de politieke desperados slecht gewaardeerd. (Neue Freie Presse)

A. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. —** Het officieel Christelijk persbureau voor Beieren en Wurtemberg meldt, dat de jongste besluiten van den Rijksbisschop tot handhaving van de orde in de Duitsch-Evangelische kerk door de landskerken van Beieren en Wurtemberg officieel zijn afgewezen en gehoorzaamheid aan deze wetten officieel geweigerd wordt.
De Pfarrernotbund heeft in Beieren en Wurtemberg zeer grooten invloed.
De vier kerkministers zijn thans, nu ook Prof. Dr. Beyer als kerkminister ontslag nam, alle demissionair (Prof. Dr. Beyer, Direktor Weber, Ds. Klein, Dr. Werner). (De Standaard) **(Vor. ber. blz. 1117 F.)**

16 JANUARI 1934

B. **LUCHTVAART. — Vliegongeluk bij Corbigny. —** Het groote Fransche drie-motorige vliegtuig „Emeraude", dat op de terugvlucht van Indo-China naar Parijs op 15 Jan. omstreeks half zeven te Lyon was opgestegen, is even voor half tien in de onmiddellijke nabijheid van Corbigny in het departement Nièvre (Oost-Frankrijk) brandend neergestort. Alle inzittenden — tien personen — werden gedood.
Daarbij waren de gouverneur-generaal van Indo-China, Pasquier, de directeur van de Fransche handelsluchtvaart, Chaumier, de Fransche consul van Damascus, Larronou, alsmede vier hooggeplaatste ambtenaren van de Fransche luchtvaartmaatschappij „Air de France". (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. 1107 G.)

C. **MANDSJOEKWO. — Keizerrijk. —** Poe-ji, de ex-Keizer van China is op 15 Januari 1934 tot Keizer van Mandsjoekwo uitgeroepen. De kroning zal op 1 Maart '34 plaats hebben.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. 176 H.)**

D. **ASTRONOMIE. — Verduisteringen in 1934. —** Op 30 Januari zal een partiëele maan-eclips, zichtbaar in Nederland, plaats vinden. Het midden van de eclips zal ongeveer 5 uur 's middags zijn.
Verdere verduisteringen in 1934 zijn:
Half Februari een totale zonsverduistering.
Eind Juli een partiëele maan-eclips.
Begin Augustus een ringvormige zonsverduistering.
Deze 3 laatste verduisteringen zijn onzichtbaar in Nederland. (Red. K. H. A.) **(Vor. ber. blz. 1048 C.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Goudpolitiek. - Boodschap van president Roosevelt aan het Congres. —**
President Roosevelt heeft 15 Jan. '34 een speciale boodschap tot het Congres gericht ten aanzien van het goudvraagstuk, waaraan wij het volgende ontleenen:
In het kader van de maatregelen, die door de regeering genomen zijn om het bedrijfsleven weer op gang te helpen, vraag ik thans aan het Congres mij machtiging te willen verleenen voor enkele aanvullende wetsbepalingen, waarmede het streven naar een meer gerechtvaardigd prijsniveau in overeenstemming met een zoo min mogelijk veranderlijke koopkracht van den dollar voltooid zal worden.
Door den metaalvoorraad van het land voortaan aan de regeering in eigendom te doen behooren en de regeering er het beschikkingsrecht over te geven, is het mogelijk een geldstelsel in het leven te roepen, dat gezond en tegelijk voor het land het meest geschikte zal zijn.
De uitgifte van geld en de contrôle over de buitenlandsche wisselmarkt behooren voortaan tot de bevoegdheid slechts van de regeering.
De lessen van het verleden schijnen er op te wijzen, dat een vrije circulatie van gouden munten niet noodzakelijk is, tot hamsteren leidt en de tendenz heeft de financieele structuur van het land te benadeelen.
Aangezien de internationale betalingsbalans overmaking van goud in groote hoeveelheden noodig maakt, is het om redenen van voorzichtigheid geboden aan de regeering van een land het eigendomsrecht over den geheelen monetairen goudvoorraad te geven. Op de regeering rust dan echter ook de plicht dezen goudvoorraad in veiligheid te houden. Hoewel nu reeds volgens de bestaande wetten de regeering de macht zou hebben zich den goudvoorraad van het Federal Reserve System toe te eigenen, acht ik zoodanigen maatregel van zulk een gewicht, dat ik het verkies eerst het Congres te vragen een speciale wet te dien opzichte goed te keuren, waarin uitdrukkelijk zal gestipuleerd worden, dat alle goud in Amerika door de regeering zal worden overgenomen tegen betaling van goudcertificaten.
De door de regeering aldus overgenomen goudvoorraad zal dan dienen als een permanente en vaste edelmetaalreserve, waarvan het bedrag alleen wijziging zal ondergaan in zooverre het voor saldeering der betalingsbalans met het buitenland noodig zal zijn, of in zooverre later mogelijk door eenig internationaal accoord een redistributie van het goud over de geheele wereld noodzakelijk mocht worden.
Door deze politiek zou het eigenlijk thans noodig geworden zijn om een vaste verhouding voor de waarde van den dollar t.a.v. het goud vast te stellen, maar door de momenteele onzekerheid in de geheele wereld acht ik het in het algemeen belang wenschelijk thans de juiste waarde van den dollar nog niet te bepalen.
Door de indertijd verleende machtiging zou het reeds mogelijk geweest zijn, den dollar te doën deprecieeren tot 50% van zijn vroegere waarde, maar," voegde president Roosevelt hieraan toe, „ook een nauwkeurig onderzoek der feiten heeft mij tot de overtuiging gebracht, dat elke revalorisatie op een peil hooger dan 60% van de vroegere waarde van den dollar, tegen het algemeen belang zou ingaan. Ik beveel daarom het Congres aan de hoogste limiet voor een revalorisatie vast te stellen op 60%."
Aangezien het in het belang van de Amerikaansche bevolking zou zijn ook op het gebied van de buitenlandsche wisselkoersen een grootere mate van stabiliteit te doen heerschen, zou de minister van Financiën speciale machtiging dienen te krijgen ten einde op de valutamarkt te kunnen ingrijpen. Daarom stel ik voor de winst, door de devalorisatie verkregen, te doen dienen voor de oprichting van een fonds van $ 2 milliard, welk fonds zal dienen voor aan- en verkoop van goud, voor operaties op de buitenlandsche wisselmarkt en voor aan- of verkoop van staatsfondsen, een en ander tot steun voor de wisselmarkt en het crediet van den staat en in het welzijn van de Ver. Staten als geheel.
Ten aanzien van de zilverkwestie kan opgemerkt worden, dat het zilver door de helft van de bevolking der wereld als geld wordt gebruikt, dat het ook in het economische leven der Ver. Staten zelf een groote rol speelt, en dat daarom het zilverprobleem van te groot belang is om het te kunnen verwaarloozen. Na de zilverovereenkomst, op de Londensche conferentie bereikt, te hebben gereleveerd, verklaarde president Roosevelt, dat indien alle landen aan de daarin aan hen gestelde eischen zouden voldoen er een belangrijke toeneming in het gebruik en in de waarde van het zilver zou intreden.
De regeering kan zeer wel het zilver als basis van het geldstelsel gebruiken, en president Roosevelt zeide te hopen dat het gebruik van het zilver zou stijgen. Niettemin verklaarde hij momenteel zich te moeten onthouden van elke aanbeveling bij het congres omtrent dit punt, aangezien hij meende over meer gegevens omtrent de resultaten van het accoord van Londen te kunnen beschikken na de uitwerking van de monetaire maatregelen in de Ver. Staten zelf.
Concludeerende, verklaarde president Roosevelt, dat het tot de bevoegdheden der regeering moest behooren van tijd tot tijd grootte en aard der metaalvoorraden van het land vast te stellen.
In verband met de boodschap van president Roosevelt aan het Congres en de belangrijke verhooging van den goudprijs, trad 15 Jan. '34 te New York een scherpe reactie voor den dollar in. De noteering voor den gulden beliep 65.32 (op 13 dezer 63.00), hetgeen overeenkomt met ƒ 1.5309 (op 13 dezer ƒ 1.5873). De depreciatie van den dollar bedroeg dus 38.5% (op 13 dezer 36.2%).
Te Amsterdam noteerde de dollar 15 Jan. '34 tegen sluiting van de beurs 1.55¾—1.56¼. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. 1106 E.)

F. **UITVINDINGEN. — Nieuw wapen voor zee-oorlog. —** De „Daily Herald" meldt dat Britsche marinedeskundigen een draadloos bestuurde motorboot hebben uitgevonden — in wezen een reusachtige torpedo — die een snelheid kan ontwikkelen van 40 knoopen en het sterkste oorlogsschip ter wereld in de lucht kan doen vliegen.
Deze nieuwe uitvinding op het gebied van den zee-oorlog zou ook diepteladingen kunnen plaatsen en vervolgens veilig naar het moederschip kunnen terugkeeren, want er wordt van beweerd, dat geen kanon in staat zou zijn haar te raken. Er zou geen bemanning op zijn. (Daily Herald).

G. **CHINA. — Foekien. —** De Chineesche regeeringstroepen hebben de troepen der opstandelingen in de provincie Foekien in de nabijheid van Foetsjau verslagen. (Daily Telegraph) **(Vor. ber. 1106 G.)**

A. NEDERLAND. — Handelsbeweging Januari tot en met December 1933 vergeleken met 1932. —

GROEPEN	INVOER Br. Gewicht (1000 K.G.) 1933	1932	Waarde (1000 Gulden) 1933	1932	UITVOER Br. Gewicht (1000 K.G.) 1933	1932	Waarde (1000 Gulden) 1933	1932
I. Levende dieren	3.463	3.305	2.025	1.736	16.545	20.406	6.322	8.685
II. Voedingsmiddelen voor mensch en dier en dranken								
a) onbewerkte en halfbewerkte goederen .	3.368.894	3.717.818	190.877	243.472	1.095.091	1.511.781	129.070	182.402
b) fabrikaten	710.140	607.331	51.008	54.828	728.343	763.086	116.357	139.670
III. Onbewerkte en halfbew. stoffen								
a) van dierlijke herkomst	77.546	72 161	47.175	41 171	117.783	103.344	22 536	16.265
b) van plantaardige herk.	2.730 772	2.307.231	180.996	189.843	335.038	368.315	54.353	51.113
c) van minerale herk. .	13.081.301	14.081.181	143.520	155.325	*8 091.289	*8.692.526	* 74.230	* 81.183
IV. Fabrikaten	4.062.900	3.745.723	589.625	608.896	†2.311.256	†2.462.295	† 297.734	† 340.500
V. Gouden en zilveren munt en muntmateriaal . .	633	720	534.826	647.728	536	415	698 220	355.260
VI. Andere goederen . . .	45.860	54.148	4.018	4.195	72.863	70.498	25.054	26.317
Totaal	24.081.509	24.589.618	1.744.070	1.947.194	12.768.744	13.992.666	1.423.876	1.201.395
Zonder gouden zilveren munt en muntmateriaal (gr. V.)	24.080.876	24.588.898	1.209.244	1.299.466	12.768.208	13.992.251	725.656	846.135

*) Hieronder zijn niet begrepen de bunkerkolen voor Ned. schepen. (Centr. Bur. voor de Statistiek)
†) Hieronder is niet begrepen de bunkerolie voor Ned. schepen. **(Vorig bericht In- en Uitvoer 908 A.)**

B. GENERAAL MARCHAND OVERLEDEN. — De bekende Fransche Generaal Marchand is in den ouderdom van zeventig jaren overleden.
Een korte wijle is de naam van den toenmaligen majoor Jean-Baptiste Marchand in de wereldgeschiedenis genoemd. Het was tijdens het ernstige Fransch-Britsche conflict in den Soedan (Fasjoda) in 1898, dat een oorlog dreigde te veroorzaken.
In Febr. 1896 kreeg majoor Marchand, die een commando in Senegal voerde, order zich naar Kongo te begeven en daar de Fransche belangensfeer zoover mogelijk naar het Nijldal uit te breiden. In Juni vertrok Marchand met zijn zwarte troepenmacht uit Senegal. Gedurende meer dan een jaar was hij van elke verbinding met het moederland verstoken en in een verwoeden strijd met inlandsche stammen en met het klimaat gewikkeld. In Augustus 1898 bereikte hij de handelsplaats Fasjoda in Soedan, waar hij de Fransche vlag plantte.
Toen Lord Kitchener er in was geslaagd den opstand der Mahdisten te onderdrukken en Chartoem tot capitulatie te dwingen, vernam hij van de Fransche bezetting van Fasjoda. Hij trok met zijn strijdmacht naar Fasjoda en verklaarde de bezetting niet te erkennen. Majoor Marchand weigerde evenwel de Fransche vlag in te halen.
Marchand ontving echter te elfder ure bevel zijn vlag neer te halen en gehoorzaamde.
Bij zijn terugkeer in Frankrijk werd hij met groot eerbetoon ingehaald. Als kolonel nam hij deel aan de campagne tegen de boksers in China. In 1904 ging hij met den rang van generaal met pensioen, doch trad bij het uitbreken van den wereldoorlog weer in actieven dienst, werd commandant van de 10e koloniale divisie en werd driemaal gewond. Hij streed bij de Chemin des Dames, bij Verdun en aan de Marne.
(Le Temps)

C. ZWEDEN. — Troonrede van den koning. — Op 11 Jan. '34 heeft de koning de gewone zittingsperiode van den Zweedschen Rijksdag geopend. In de troonrede wees hij er op, dat de betrekkingen van Zweden met de vreemde mogendheden goed zijn. De groote internationale conferentie van het laatste jaar hebben haar doel de bewapeningen te beperken en de economische gezondmaking der wereld te bevorderen, niet bereikt.
Als lid van den Volkenbond wil Zweden de samenwerking tusschen de staten dienen. Ondanks een verbetering in eenige takken van bedrijf en een gunstigen handelsbalans door een vergrooting van den uitvoer zijn de moeilijkheden van het bedrijfsleven nog steeds aanzienlijk. De werkloosheid is groot en de staat moet ook in de toekomst deze energiek bestrijden. Belangrijke openbare werken, o.m. electrificatie-werkzaamheden bij de staatsspoorwegen en het uitgeven van grond aan werkloozen, worden overwogen. De toestand van den landbouw maakt eveneens bizondere maatregelen noodzakelijk. Onder de nieuwe wetsontwerpen bevindt zich ook dat in zake de steriliseering.
Ter dekking van het begrootingstekort wordt een verhoogde belasting op de groote vermogens voorgesteld. (Svenska Dagbladet)

D. VOLKENBOND. — Agenda. — Op 15 Jan. '34 is te Genève de 78e zitting van den Volkenbondsraad geopend, onder voorzitterschap van den Poolschen minister van Buitenlandsche zaken, Beck. De Raad staat voor de volgende vraagstukken: Het conflict tusschen Bolivia en Paraguay.
De Duitsch-Poolsche conventie inzake de minderheidsbepalingen in Opper-Silezië.
De vestiging der uit Irak komende Assyrische Christenen.
De Raad zal een nieuwen voorzitter en nieuwe leden moeten aanwijzen voor de regeeringscommissie in het Saargebied, wier mandaten op 31 Maart afloopen, alsmede de noodige toebereidselen moeten treffen voor de volksstemming in dit gebied in 1935. Daarbij zal over 3 punten door de bevolking van het Saargebied gestemd kunnen worden, namelijk: a. Handhaving van het huidige regeeringsstelsel. b. Vereeniging met Frankrijk. c. Vereeniging met Duitschland.
(Journal de Genève)

E. BELGIE. — Werkloosheid. — Officieele werkloosheidscijfers:

Januari	1933	207.136
Februari	„	201.305
Maart	„	195.715
April	„	190.143
Mei	„	162.781
Juni	„	145.881
Juli	„	142.119
Augustus	„	135.105
September	„	138.131

(Les Arch. Contemporaines, Syst. Keesing) **(565 A.)**

F. NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te IJmuiden. — De IJmuider Federatie, afdeeling van den Centralen Bond van Transportarbeiders en de afdeeling van den Nederl. Bond van Chr. Fabrieks- en Transportarbeiders hebben thans de nieuwe loonregeling, voorgesteld door de Reedersvereeniging, aanvaard. **(894 G.)**

A. GEESTELIJK LEVEN. — Het duizend-jarige rijk.- Lezing van Ds. Berkhoff. —

Op uitnoodiging van de Commissie voor Opwekkingssamenkomsten sprak dezer dagen in de Herst. Evang. Luth. Kerk aan de Kloveniersburgwal ds. A. M. Berkhoff over het onderwerp: „De gebonden satan en de triomfeerende Christus".

Spr. ving aan met in de herinnering terug te roepen de vorige lezingen van hem over dit onderwerp in Amsterdam, waarin hij uiteenzette, dat niet alleen Openbaringen 20 over een duizendjarig rijk spreekt, maar ook andere gedeelten van den Bijbel daarover handelen. Het woord „duizendjarig rijk" mag dan daar ontbreken, deze periode wordt daar zoo duidelijk geleerd, dat Spr. tot op den huidigen dag niet kan begrijpen, dat zij, die toch gelooven in de inspiratie van de Heilige Schrift, dit kunnen loochenen.

De officieele kerk springt van den komst van den anti-christ terstond op de periode van de nieuwe aarde, den nieuwen hemel en het nieuwe Jeruzalem.

Hier ligt echter een tweede perspectief tusschen: het duizendjarig rijk, waarvan ook in de profetieën sprake is. En bij de uitleggers van deze profetieën treft het verwijt, dat spr. Gods Woord verbuigt, juist hen, die dit verwijt hem aandoen.

Spr. bezag hierna nader een drievoudige eindgebeurtenis met als perspectieven: 1. de tijd van den anti-christ, 2. het duizendjarige rijk, en 3. de oordeelsdag. Ds. Berkhoff kon niet nalaten op dat tweede perspectief den nadruk te leggen. Zijn bezwaar is, dat aan gemeente en wereld deze toekomstverwachting onthouden wordt.

In het vervolg van zijn rede schetste ds. Berkhoff het gebonden zijn van den Satan, om daarna in het bijzonder nog stil te staan bij den triomf van Jezus Christus. Hierbij merkte hij op, dat er een uitspraak is, als zou de satan thans reeds gebonden zijn. Dit zal echter pas het geval zijn in den tijd van het duizendjarige rijk, waarin een absolute gebondenheid van den satan zal gezien worden naast een volkomen overwinning van Jezus Christus. Als bewijs voor deze theorie verwees spr. naar Openbaringen 13—19, terwijl in Openb. 20 de houding van den satan nader beschreven wordt.

Wel is thans de overste dezer wereld betrekkelijk gebonden (Efeze 6) en heeft hij zijn bewegingsvrijheid nog niet verloren. In het feit echter, dat de satan eenmaal volkomen gebonden zal zijn in een tijd, dat Christus zal triumfeeren ziet spr., dat het duizendjarig rijk nog moet komen.

Spr. zeide in zijn slotbeschouwing over dit onderwerp: „Wij laten het ons niet ontnemen, stervend zullen we het nog zeggen: we verwachten het duizendjarig rijk, waarin de bergen vrede zullen dragen en de heuvelen heilig recht". (De Standaard)

B. LUCHTVAART. — Non-stop vlucht naar Hawaï. — De zes Amerikaansche watervliegtuigen, die voor een non-stop-vlucht over den Stillen Oceaan uit San Francisco waren vertrokken, zijn alle behouden op 11 Jan. '34 te Honoloeloe aangekomen.

De afstand van 3360 K.M. van San Francisco naar Honoloeloe werd door de vliegtuigen in 24 uur en 19 minuten afgelegd. Door deze non-stop vlucht hebben de Vereenigde Staten het lange afstandsrecord voor watervliegtuigen op hun naam gebracht. Tot dusver stond het record met 2400 K.M. op naam van het eskader van generaal Balbo.

(New York Herald, Paris)

17 JANUARI 1934

C. NEDERLAND. — Minister Oud over de taak van het Kabinet-Colijn. — In een druk bezochte vergadering der Vrijzinnig-Democratische Vereeniging heeft op 15 Jan. '34 minister Mr. P. J. Oud gesproken over het onderwerp „Regeeren in Crisistijd".

De minister heeft in deze rede de moeilijke taak der regeering Colijn uiteengezet, daarbij verklaard dat het kabinet geen duimbreed afwijkt van zijn streven tot behoud van den gouden standaard, en ten slotte een pleidooi gehouden voor de parlementaire democratie. (De Telegraaf) **(V. b. 1090 B en 879 B.)**

D. ANDREI BELYJ OVERLEDEN. — Op 8 Jan. '34 is de Russische dichter en prozaschrijver Andrei Belyj, 53 jaar oud, te Moskou overleden.

Belyj, die eigenlijk Boris Boegajew heette, werd in 1880 te Moskou geboren, in hetzelfde jaar als de vermaarde dichter Aleksandr Blok, die in 1921 overleed, en met wien Belyj vaak in één adem genoemd wordt, ofschoon het poëtisch oeuvre van dezen laatste minder populair is geworden. Belyj behoorde tot de hoofdfiguren uit de school der z.g. „decadenten", die eenige overeenkomst vertoonen met de Fransche symbolisten. Zijn jeugdwerk heeft een mystieken inslag en staat vrij sterk onder invloed van den Duitschen anthroposoof Rudolf Steiner.

Zijn belangrijkste dichtbundel „Goud in Azuur" zag in 1904 het licht. Daarop volgden o.a. „Gedichten in Rusland" (1922) en „Berlijnsch Liederboek" (1923). Voorts schreef Belyj o.a. z.g. „Symphonieën in rhythmisch proza", en een roman-trilogie, „De zilveren Duif",, „Petersburg" en „Kotik Letajew", die tusschen 1910 en 1920 het licht zag en in 1924 werd gevolgd door den roman „Moskou", welke, evenals de beide eerstgenoemde romans, ook in Duitsche vertaling het licht zag.

Over kunst en in het bijzonder over aesthetica heeft Belyj tal van studies geschreven, waarin zijn neiging tot filosofeeren sterk op den voorgrond treedt; o.a. over Goethe in het licht der hedendaagsche wereldbeschouwing. (Prawda)

E. FRANKRIJK. — Paul-Boncour over Frankrijk's buitenlandsche politiek. —

In het verloop van de debatten over de buitenlandsche politiek in den Senaat nam op 16 Jan. '34 ook de minister van Buitenlandsche Zaken, Paul-Boncour, het woord.

Paul-Boncour begon met te verklaren, dat men de moeilijkheden van het oogenblik niet al te licht moet opvatten, maar dat men zich anderzijds toch ook niet ongerust behoeft te maken vooral met het oog op den steun, welken Frankrijk van andere landen te verwachten heeft.

De Duitsche revolutie plaatst Europa voor een vraagteeken. Men ziet nog niet duidelijk, welke de werkelijke doeleinden van Duitschland zijn. De nationaal-socialistische opvatting van de natie brengt het streven mee, om de volken van gelijk ras voor zich te winnen.

Met betrekking tot de Saarkwestie zeide Paul-Boncour, dat Frankrijk aan de bevolking van het Saargebied het recht op een vrije stemming niet ontnemen kan.

Evenals Frankrijk de rechten van de Saarbevolking wenscht te garandeeren wil het ook de onafhankelijkheid van Oostenrijk handhaven. Frankrijk heeft de onafhankelijkheid van Oostenrijk steeds beschouwd als „de slede" welke voert naar het Europeesche evenwicht. Een gelukkig resultaat van de Fransche politiek in de Oostenrijksche kwestie is de juridische veroordeeling van den „Anschluss" door het Haagsche gerechtshof. Over de noodzakelijke onafhankelijkheid van Oostenrijk bestaat tusschen Italië en Frankrijk volledige overeenstemming.

De minister ging daarna over tot de bespreking van de algemeene Europeesche politiek en verklaarde o.a., dat Frankrijk steeds getracht heeft met alle volken samen te werken. Het hangt van Duitschland zelf af, of het zich bij deze samenwerking wil aansluiten.

De geruchten over een verslechtering van de Fransche betrekkingen met Polen en de Kleine Entente, aldus Paul-Boncour, berusten op verzinsels, want de overeenstemming met deze landen is grooter dan ooit tevoren. Frankrijk wil niet alleen deze vriendschappelijke relaties in den vorm van een blok tegenover een ander blok plaatsen maar tracht ook steeds weer nieuwe vriendschappelijke betrekkingen aan te knoopen.

De Fransch-Italiaansche betrekkingen zijn in de laatste maanden zeer verbeterd.

Tegenover Rusland voert Frankrijk een besliste toenaderingspolitiek, welke in het sluiten van een niet-aanvalspact en van de Fransch-Russische handelsovereenkomst haar eerste resultaten heeft opgeleverd. De politieke beteekenis van de handelsovereenkomst is grooter dan de economische.

Met de overige niet-aanvals-pacten, welke Rusland met andere landen gesloten heeft, is men er in geslaagd in het Oosten een veiligheidsnet te spannen.

Paul-Boncour deelde daarna mede, dat binnenkort het Balkanpact zal worden gesloten, waartoe Roemenië, Joegoslavië, Griekenland en Turkije zullen toetreden. De hoop bestaat, zoo ging Paul-Boncour voort dat ook Bulgarije zich bij dit pact zal aansluiten.

De Italiaansche regeering, welke aanvankelijk sceptisch tegenover dit verdrag stond, keurt het thans goed.

Voor het overige voert Frankrijk een resolute volkenbondspolitiek. In verband met de eischen inzake volkenbondsreorganisatie is Frankrijk tot zekere aanpassingen bereid. Het kan echter niet dulden, dat de grondbeginselen van den volkenbond worden aangetast.

Met betrekking tot de ontwapening, zeide Paul-Boncour, dat Frankrijk aan de ontwapeningsconferentie had deelgenomen, wijl het door de verdragen daartoe verplicht was en wijl de ontwapening een van de voornaamste taken van den volkenbond is. Als de ontwapeningsconferentie mislukt, zal het tot een nieuwen wedstrijd in de bewapening komen. Frankrijk zal dan echter de maatregelen treffen, welke de omstandigheden zullen eischen. Tevoren echter zal het alles doen, om de ontwapeningsconferentie tot een goed einde te brengen.

Paul-Boncour sprak daarna nog met een enkel woord over de Fransche aide-mémoire van 1 Januari en verklaarde, dat de daarin gedane voorstellen de Fransche veiligheid niet in gevaar brengen. (La Journée Industrielle)

(Vorig bericht blz. 1045 A.)

F. AMSTERDAM. — Leening 5% ƒ 6.000.000. — Naar wij vernemen is op de nieuwe 5%-leening Amsterdam ad ƒ 6 millioen ingeschreven voor een bedrag, dat zes maal zoo groot is als het bedrag der leening. (Keesings Fin. Archief) **(Vor. ber. 1115 F.)**

A. VOLKENBOND. — Communiqué inzake het Saargebied. —

Het secretariaat van den Volkenbond publiceert het volgende communiqué:

„De Raad heeft in het verloop van zijn geheime zitting op 15 Januari '34 besloten de Duitsche regeering door bemiddeling van den Duitschen consul te Genève het volgende uittreksel uit het protocol van zijn zitting van heden te doen toekomen. Dit heeft betrekking op de bespreking van punt 26 van zijn agenda: Saargebied, voorbereidende maatregelen, welke moeten worden genomen met het oog op de Volksstemming.

Massigli herinnert er aan, dat onder nr. 26 der agenda de kwestie der voorbereidende maatregelen voor de volksstemming in het Saargebied voorkomen.

Om redenen, waarvoor de Raad niet verantwoordelijk is, blijft de zetel van den Duitschen gedelegeerde in den Raad op dit oogenblik onbezet. Aangezien Duitschland nog twee jaren lid van den Volkenbond en lid van den Volkenbondsraad is, zendt het secretariaat de documenten, welke den Raad betreffen, geregeld naar Berlijn. De Duitsche regeering is er dus van op de hoogte, dat deze discussie over de volksstemming in het Saargebied in den Raad zal plaats vinden. De Fransche regeering had, met het oog op de beteekenis, welke zij aan de latere overwegingen in deze kwestie toekent, levendig gewenscht, dat de Duitsche regeering haar aandacht nadrukkelijk zou hebben gericht op het feit, dat de debatten over dit punt zullen plaats vinden tijdens deze Raadszitting. Uit overwegingen van loyaliteit en Fair Play wenscht de Fransche regeering, dat de aandacht der Duitsche regeering op dit punt der agenda wordt gevestigd en dat, aangezien de discussies over punt 26 der agenda pas de laatste dagen van deze bijeenkomst zal plaats vinden, der Duitsche regeering, indien zij zulks zou wenschen, in ieder geval nog tijd blijft, zich hier te laten vertegenwoordigen.

De president stelt voor de verklaring van den vertegenwoordiger van Frankrijk op te nemen in het protocol van de zitting en dit te doen toekomen aan de Duitsche regeering door bemiddeling van den secretaris-generaal. Tegelijkertijd stelt hij voor de discussie over dit punt te verdagen tot het einde van de week.

Baron Aloisi stelt voor een telegram te zenden naar Berlijn en den dag der debatten vast te stellen, zoodra het Duitsche antwoord op het secretariaat zal zijn ontvangen.

De president is van meening, dat men den datum der debatten onder voorbehoud zou kunnen vaststellen op het einde van de week en eventueel kan wijzigen, zoodra het Duitsche antwoord is ontvangen.

De voorstellen van den president worden aangenomen."

(Section: Société des Nations, Genève)

B. DUITSCHLAND. — Terugkeer van Duitsche emigranten. —

Minister-president Göring heeft aan alle regeeringspresidenten en alle instanties der staatspolitie een circulaire gericht over den terugkeer van naar het buitenland gevluchte emigranten naar Duitschland, welke terugkeer tengevolge van den economischen toestand reeds thans merkbaar is. In de richtlijnen, die hij daarvoor aangeeft, zegt hij o.a. dat het land geen belang heeft bij den terugkeer van crimineele elementen, wier aantal dat der werkelijke politieke vluchtelingen volgens Göring verre zou overtreffen. Ook de terugkeer van duizenden niet-Duitsche vluchtelingen, wier aantal volgens mededeelingen van het Bureau voor Vluchtelingenhulp te Lausanne, zestienduizend van het totaal van zestigduizend vluchtelingen zou bedragen, is in Duitschland niet gewenscht. Indien deze meestal uit het Oosten geimmigreerde personen weer in Duitschland zouden opduiken, moeten zij door de politie gearresteerd worden en in afwachting van hun definitieve uitwijzing naar een concentratiekamp worden overgebracht. De Marxistische misdadigers, die vroeger leidende posities innamen, moeten erop verdacht zijn, dat in antwoord op hun gemeenheden alle noodige repressailles van persoonlijken aard en met betrekking tot hun vermogen zullen worden genomen. Daarentegen zal den noodeloos beangstigden volksgenoot, die tengevolge van gewetenlooze propaganda naar het buitenland is gevlucht, bij terugkeer niets geschieden, wanneer hij terugkeert met vertrouwen en kan bewijzen dat hij reeds vóór zijn terugkeer pogingen heeft gedaan om stelling te nemen tegen de gruwel- en hetzpropaganda in het buitenland. De Nationaal-Socialistische staat heeft zoo volledig over zijn tegenstanders gezegevierd, dat hij den kleinen en angstigen volksgenoot zonder gevaar kan vergeven, voor zoover deze oprecht is en ernstig er naar streeft zich bij de nieuwe volksgemeenschap aan te passen.

Göring heeft alle Duitsche landen verzocht op dezelfde wijze op te treden. (Völkischer Beobachter)

(Vorig bericht Emigratie 180 A.)

C. DUITSCHLAND. — Maatregelen tegen Vrijmetselaarsloges. — Minister-president Göring van Pruisen heeft den drie grooten vrijmetselaarsloges in Duitschland een missive gezonden, waarin hij mededeelt, dat hij, daargelaten de vraag, of deze drie oud-Pruisische loges en haar afdeelingen evenals de andere tot de wereldvrijmetselarij behoorende loges, als gevaarlijk voor den staat beschouwd moeten worden, in de tegenwoordige omstandigheden geen grond meer ziet voor het in stand houden en de haar tot dusver verleende bijzondere bescherming van staatswege. De minister verordent daarom o.m., dat:

de ontbinding eener loge geschiedt door besluit der leden met gewone meerderheid van stemmen;

een ledenvergadering voor dit doel moet op verlangen van één lid worden gehouden; de vergadering kan in elk geval het besluit nemen, ongeacht het aantal deelnemers;

elke vergadering besluit over het vermogen van haar bezittingen, die dus niet aan een „groot-loge" mogen vervallen;

een lid, dat een voorstel tot ontbinding heeft gedaan, mag op geenerlei wijze tot verantwoording worden geroepen;

wanneer het aantal leden tot minder dan zeven is geslonken, behoudt de minister zich de ontbinding voor.

De bedoelde drie groote loges zijn: de „Grosse National Mutterloge Zu den Drei Weltkugeln", de „Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland Deutsch-Christlicher Orden" en de „Grosse Loge von Preussen genannt Zur Freundschaft".

(Völkischer Beobachter)

D. PETROLEUM. — Wereldproductie. — De wereldpetroleum-productie zal waarschijnlijk in 1933 een vermeerdering te zien geven in vergelijking met 1932 van circa 15.000.000 ton. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de groote overproductie van ruwe olie in de Ver. Staten aan het begin van 1933.

Onderstaand staatje geeft de olie-productie van de verschillende landen.

Landen	Raming 1933 Tons	1932 Tons
Amerika	120.500 000	106.103.000
Rusland	21.000.000	21.496.000
Venezuela	17.500.000	17.103.000
Roemenië	7.300 000	7.350.000
Perzië	7.000.000	6.446.000
Ned.-Indië en Serawak	5.800.000	5.470.000
Mexico	5.100.000	4.896.000
Columbia	1.900 000	2.312.000
Argentinië	2 000.000	1.879.000
Trinidad	1.300 000	1.384.000
Peru	1.500.000	1.286.000
Britsch-Indië	1.200.000	1.249.000
Polen	550 000	557.000
Sakhalin	400.000	406.000
Egypte	240.000	256.000
Japan en Taiwan	200.000	223.000
Ecuador	230.000	222.000
Andere landen	580.000	631.000
Totaal	194.300.000	179.269.000

(Keesings Financieel Archief) **(Vor. ber. 720 A.)**

E. MUZIEK. — Rhythme en muzikaal gehoor. — In het Psychologisch Instituut der Universiteit te Würzburg heeft men in de laatste jaren onder leiding van prof. Karl Marbe een reeks experimenten gedaan betreffende het vraagstuk der muzikaliteit.

Het nieuwste onderzoek op dit gebied hebben wij aan Theodor Lamm te danken. Hij onderzocht, of er verband bestaat tusschen de gave om tonen van elkaar te onderscheiden en het gevoel voor rhythme. Algemeen veronderstelt men, dat deze twee verschillende talenten niet bij één en denzelfden mensch in gelijke mate ontwikkeld kunnen zijn, maar dat bij de menschen, die tonen goed van elkaar kunnen onderscheiden, het gevoel voor rhythme geringer is en omgekeerd.

Om te beginnen stelde Lamm met behulp van verschillende tests vast, hoe sterk of hoe zwak het gevoel voor rhythme bij zijn proefpersonen ontwikkeld was. Vervolgens vergeleek hij de beide talenten met elkander.

De resultaten toonden aan, dat de veronderstelling, waarvan men was uitgegaan, niet juist was. Integendeel bleek, dat het gevoel voor rhythme en het vermogen, tonen van elkaar te onderscheiden bij de verschillende proefpersonen even goed of even slecht ontwikkeld waren. Dit was het geval bij muzikaal-geoefenden zoowel als bij muzikaal-ongeoefenden. Slechts twee gevallen maakten daarop een uitzondering.

18 JANUARI 1934

A. FRANKRIJK. — Fransch-Duitsch handelsverdrag opgezegd. - Het vervalt op 20 April 1934. — De Fransche regeering heeft op 17 Jan. '34 door haar gezantschap bij het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Berlijn een nota ingediend, waarin wordt medegedeeld, dat zij het Fransch-Duitsche handelsverdrag van 1927 opzegt met ingang van den datum, waarop de Duitsche verordening tot beperking van den Franschen invoer van kracht wordt, d.i. 19 Jan. 1934.

In haar nota deelt de Fransche regeering gelijktijdig mede, dat zij bereid is onderhandelingen te voeren over een nieuwe regeling van het Fransch-Duitsche ruilverkeer. Aan het Fransche gezantschap is medegedeeld, dat de Duitsche regeering eveneens daartoe bereid is.

Aangezien in genoemd handelsverdrag een opzeggingstermijn van drie maanden is vastgesteld, vervalt het pas op 20 April, zoodat tot dien datum onderhandeld kan worden. (La Journée Industrielle)

B. SAARGEBIED. — Regeering herkozen. — De Volkenbondsraad is op 17 Jan. '34 in geheime zitting bijeengekomen. Als voornaamste punt stond verkiezing van de Saar-regeering op de agenda.

De afgetreden regeering is eenstemmig herkozen.

De Saar-regeering bestaat dus uit de volgende leden: Knox, Engeland; Ehrenroth, Finland; Kossmann, Saarland; Morice, Frankrijk; Zoritschitsch, Joego-Slavië. (Section: Société des Nations)

C. VOLKENBOND. — Reorganisatie. - Nederlandsche nota. - Radio-rede van Z. Exc. Jhr. mr. A. C. D. de Graeff. —

De minister van Buitenlandsche Zaken, jhr. mr. A. C. D. de Graeff, heeft op 17 Jan. '34 voor de radio mededeeling gedaan van de opvattingen onzer regeering inzake het streven naar reorganisatie van den Volkenbond, in een nota aan den Volkenbond neergelegd.

Indien een herziening van het Volkenbondsverdrag, alsmede van de door den Volkenbond toegepaste methodes, zou kunnen bijdragen tot verbetering der wereldsituatie, zou het volgens den minister een betreurenswaardige fout zijn, bij voorbaat een afwijzende houding aan te nemen tegenover voorstellen in dien zin. Het zou echter eveneens onverantwoord zijn op lichtvaardige gronden over te gaan tot de herziening van de grondwet der internationale gemeenschap.

Diep overtuigd van de noodzakelijkheid van de ontwikkeling der Volkenbondsorganisatie, heeft de Nederlandsche regeering zich nooit op het standpunt gesteld, dat de Volkenbond, zooals deze in den jare 1919 is ontstaan, niet vatbaar is voor verbetering. Bij alle critiek op den Bond zijn echter slechts weinig aanwijzingen te vinden omtrent de in het statuut aan te brengen wijzigingen.

De Nederlandsche regeering heeft den indruk, dat deze critiek voor een groot gedeelte haar oorsprong vindt in bezwaren, waaraan door een wijziging van het Bondsverdrag niet zou kunnen worden tegemoet gekomen.

De Volkenbond is een methode van internationale samenwerking volgens bepaalde vrijwillig door zijn leden aanvaarde beginselen. In verscheidene gevallen hebben zich deze beginselen als deugdelijk bewezen. In andere gevallen hebben zij hun doel gemist. Men moet echter den Bond er geen verwijt van maken, wanneer deze geen oplossing bereikt in gevallen, waarin de regeeringen haar geschillen niet aan den bond toevertrouwen, of waarin zij niet bereid zijn, de volle consequenties te aanvaarden van de in het Volkenbondsverdrag voorziene procedure. Men moet voorts niet uit het oog verliezen, dat er belangentegenstellingen zijn, van zóó ernstigen aard, dat geen Volkenbond, hoe ook georganiseerd, erin zou slagen, deze onmiddellijk tot oplossing te brengen.

De Nederlandsche regeering is geenszins van oordeel, dat, wanneer tijdens een Volkenbondsconferentie bepaalde mogendheden, welke bijzondere belangen hebben — zooals dit b.v. het geval is inzake de vermindering van bewapening — eerst in beperkten kring gaan onderhandelen, dit in strijd zou zijn met den geest van het Volkenbondsverdrag of met de belangen der bondsleden. Integendeel, de Nederlandsche regeering staat op het standpunt, dat het juist de internationale gemeenschap ten goede kan komen, indien dergelijke onderhandelingen tusschen de groote mogendheden worden gevoerd. Voorwaarde daarbij is echter, dat dergelijke onderhandelingen worden gehouden binnen het kader van den Bond en de bereikte resultaten aan de bevoegde Bondsorganen worden voorgelegd als grondslag voor verdere besprekingen.

De Nederlandsche regeering acht het van groot belang, dat in dergelijke gevallen zelfs de indruk wordt vermeden, alsof men het in beperkten kring bereikte resultaat dwingend aan de overige staten zou willen opleggen.

In sommige kringen heeft men de meening verkondigd, dat de Bond beter aan het gestelde doel zou beantwoorden, indien afstand werd gedaan van het beginsel der rechtsgelijkheid tusschen de leden, dat aan het Bondsstatuut ten grondslag is gelegd. De Nederlandsche regeering deelt deze opvatting niet. Zij is van meening, dat het beginsel der rechtsgelijkheid het eenige beginsel is, waarop een organisatie van souvereine staten kan worden gegrondvest.

De Nederlandsche regeering zou zich dan ook gedwongen zien, zich met alle kracht te verzetten tegen elk voorstel, dat dit beginsel zou aantasten.

Hiermede wil zij in geen enkel opzicht ontkennen, dat er mogendheden zijn met een wijdere belangensfeer en met grootere verantwoordelijkheid voor den algemeenen gang van zaken in de wereld dan andere mogendheden. Zij heeft zich altijd kunnen vereenigen met de wijze, waarop deze feitelijke ongelijkheid is erkend in de samenstelling van den Volkenbondsraad en zij heeft zich steeds verzet — tot haar spijt zonder succes — tegen de herhaaldelijk gedane voorstellen om het aantal van de niet-permanente leden van den Raad te vergrooten.

Van sommige zijden is bezwaar geopperd tegen den regel der eenstemmigheid. Men heeft gewezen op het ongerijmde, dat één tegenstem zelfs van een kleine mogendheid een door alle andere staten gewenschte beslissing of maatregel kan tegenhouden.

De practijk echter heeft wel aangetoond, dat niet hierin de oorzaak ligt van het falen van den Volkenbond in menig opzicht, maar veeleer in de meeningsverschillen, die de groote mogendheden onder elkander verdeeld houden. Zou men bereid zijn, afstand te doen van den regel der eenstemmigheid, ook dan wanneer het gaat om meeningsverschillen tusschen de mogendheden?

Een ander punt, waarop veelvuldig critiek is geoefend, is de band, welke bestaat tusschen den Bond en de vredesverdragen. Deze band zou ten gevolge hebben gehad, dat de in werkelijkheid bestaande Volkenbond zoo geheel anders zou zijn dan de internationale instelling, die men aanvankelijk voor oogen had gehad.

De Nederlandsche regeering, ofschoon geen partij bij de vredesverdragen, heeft het steeds toegejuicht, dat de vredesconferentie de gelegenheid heeft geboden den Volkenbond op te richten. Het is geen gewaagde stelling, dat, indien die gelegenheid niet was benut, er thans nog geen Volkenbond zou bestaan.

Als men nagaat, waarin nu de band tusschen Volkenbond en vredesverdragen bestaat, dan valt in de eerste plaats te wijzen op het feit, dat voor een zeker aantal staten — zij die niet partij zijn bij de vredesverdragen — het Volkenbondsverdrag reeds een zelfstandig statuut is. Anderzijds vormen de artikelen van het Volkenbondsverdrag eveneens deel I van de vredesverdragen.

De juridische mogelijkheid nu van een loskoppeling in dien zin, dat voor het vervolg het Volkenbondsverdrag buiten de vredesverdragen zou worden gebracht, behoeft niet à priori te worden uitgesloten.

Toegegeven kan verder worden, dat zulk een loskoppeling psychologisch eenig voordeel zou kunnen medebrengen; immers zij zou het geloof in de zelfstandigheid en onpartijdigheid van het instituut van Genève kunnen versterken.

Maar zij, die de loskoppeling bepleiten, mogen zich toch wel ter dege rekenschap geven van de nadeelen, welke zouden kunnen ontstaan, indien eenerzijds de historische grondslag van het Volkenbondsverdrag als ondeugdelijk werd verworpen, anderzijds ten aanzien van een nieuwen grondslag geen overeenstemming zou zijn te verkrijgen. In dat geval zou men gevaar loopen óf den Volkenbond zelf geheel te verliezen, óf den bestaanden Volkenbond te behouden, doch dan ernstig verzwakt tengevolge van de uitgesproken veroordeeling van zijn huidigen grondslag. Dit risico doet de Nederlandsche regeering aarzelen om tot een poging tot loskoppeling als bedoeld mede te werken.

Wat nu betreft den materieelen band tusschen Volkenbond en vredesverdragen, vallen twee verschillende elementen te onderscheiden. Ten eerste brengen de bepalingen van het Volkenbondsverdrag, waarbij de leden elkander onderlingen bijstand beloven tegen een gewelddadigen aanval, mede, dat de Volkenbond in zekeren zin den door de vredesverdragen in het leven geroepen territorialen status waarborgt.

Zou men zich echter een Volkenbond kunnen voorstellen, die zich niet zou plaatsen op de basis van den eerbied voor de gesloten verdragen als grondslag voor elke internationale rechtsorde?

De stichting van een Volkenbond impliceert de erkenning van de territoriale grenzen, die de Bond bij zijn ontstaan aantreft. Dit beteekent niet, dat alle verdragen en grensregelingen onveranderlijk zouden zijn; het wil niet anders zeggen dan dat men slechts volgens de methodes van het Volkenbondsstatuut naar verandering daarvan zal mogen streven.

In de tweede plaats moet worden opgemerkt, dat tal van bepalingen der vredesverdragen den Volkenbond de taak opdragen mede te werken aan de uitvoering van deze verdragen. Men denke aan de vrije stad Danzig, het Saargebied, minderhedenbescherming, mandaten enz.

Het vorenstaande samenvattende, verklaart de Nederlandsche regeering, dat zij geen noodzakelijkheid ziet voor wijziging van het Volkenbondsstatuut, welk statuut, naar haar oordeel, elke gelegenheid biedt de doeleinden van den Volkenbond te verwezenlijken, mits slechts de leden bezield zijn met den wil tot samenwerking.

Wordt echter van andere zijden het verlangen naar herziening van het statuut geuit, dan is de regeering gaarne bereid om met de andere leden van den Volkenbond de wenschelijkheid daarvan te onderzoeken volgens de in artikel 26 van het statuut aangegeven procedure, mits geen inbreuk wordt gemaakt op de rechtsgelijkheid die aan het tegenwoordige Volkenbondsverdrag ten grondslag ligt.

Het zou daartoe ten zeerste gewenscht zijn, dat zij, die het denkbeeld van de herziening bepleiten, de door hen beoogde hervormingen vooraf in concreten vorm kenbaar maken.

(N. Rotterd. Crt.)

A. **GOUVERNEUR-GENERAAL PASQUIER.** — Met den dood van den Franschen gouverneur-generaal Pasquier aan boord van het verongelukte Fransche vliegtuig „Emeraude", is een der oudgedienden uit het Fransche koloniale bestuur heengegaan.
In 1877 te Marseille geboren, vertrok Pasquier op 21-jarigen leeftijd, in 1898, na het met goed succes doorloopen der „Ecole coloniale" naar Tonkin. Tot zijn dood toe, 35 jaren lang dus, heeft hij aan dit deel van Frankrijks uitgestrekt overzeesch rijk, met groot succes zijn krachten gewijd.
In 1928 werd hij tot gouverneur-generaal van Indo-China benoemd. In deze functie was het, dat Pasquier in 1929 een reis maakte naar Ned.-Indië, waar hij door den toenmaligen gouverneur-generaal jhr. De Graeff, officieel werd ontvangen. Het was de eerste maal, dat een gouverneur van Indo-China een bezoek bracht aan onzen archipel. Zijn indrukken over Nederlandsch Oost-Indië vatte Pasquier samen in de woorden: „Frankrijk kan er veel van leeren". (Red. K. H. A.)

B. **VATICAAN. — Heiligverklaring van Jeanne Thouret.** — In de St. Pieterskerk te Rome is dezer dagen de zalige Jeanne, Antide Thouret, stichteres van de congregatie van de zusters van liefde, met de gebruikelijke plechtigheden tot de eer der altaren verheven. De H. Vader werd op zijn troon geassisteerd door den kardinaal-deken, Z. H. Em. Granito Pignatelli di Belmonte en de kardinalen Dolci en Fumasoni-Biondi.
Tijdens de pontificale Hoogmis assisteerde Z. H. Em. kardinaal Verde als diaken en mgr. Andrea Jullien, auditeur van de H. Roomsche Rota, als subdiaken. Door den H. Vader werd de feestdag van de nieuwe heilige vastgesteld op 24 Augustus.
In de toespraak, welke door Zijne Heiligheid werd gehouden, loofde deze de H. Jeanne om haar godsvertrouwen, haar grooten moed bij het verdedigen van de rechten der Kerk en haar christelijke naastenliefde. (De Maasbode)

C. **BRITSCH-INDIE. — Aardbeving.** — Een ontzettende aardbeving heeft in Midden- en Oost- Britsch-Indië plaats gehad. Volgens de laatste cijfers zouden er honderden dooden en duizenden gewonden zijn. Vooral de steden Patna, Gaja, Allahabad, Jamelpoer, hebben zwaar geleden. Muzaffapoer is een puinhoop. De schade wordt op ongeveer £ 3.000.000 geraamd.
Een deel der bevolking hecht groote religieuze of ook politieke beteekenis aan de aardbeving.
(London Eastern Times)

D. **NEDERL. OOST-INDIE. - Financieele toestand.** — Aan een rede welke door den Regeeringsgemachtigde voor Financiën over den financieelen toestand in den Volksraad werd gehouden, ontleenen wij:
Het doel van de regeering is om het peil der Landsuitgaven tot *f* 300.000.000 terug te brengen. Dit kan echter niet ineens geschieden, daar een en ander niet slechts afbraak insluit, doch tevens een veel verder gaande herordening. Voor 1935 wordt gestreefd naar een begrooting der uitgaven die nog *f* 42.000.000 boven dit cijfer van *f* 300.000.000 uitgaat, waarbij echter een verdere toeneming der Landsschuld wordt voorkomen. Het niveau der landsinkomsten liep van *f* 551.000.000 in 1928 tot *f* 284.000.000 in 1932 terug, terwijl de zuivere gewone uitgaven in die periode van *f* 509.000.000 tot *f* 421.000.000 werden teruggedrongen.
Hieruit blijkt, dat de inkrimping der uitgaven den val der middelen niet heeft kunnen bijhouden. De hierdoor ontstane tekorten veroorzaakten een vorming van nieuwe schuld tot een totaal-bedrag van circa *f* 550.000.000. De raming der uitgaven voor 1934 (na doorvoering der pensioenskorting en der salarisherziening) beloopt *f* 377.000.000, zoodat om het niveau van *f* 342.000.000 te bereiken, nog *f* 35.000.000 moet worden bezuinigd. Hierbij moeten buiten beschouwing blijven de verminderingen van uitgaven, die kunnen worden gevonden uit beperking der defensieuitgaven, en verlichting van den rentelast door conversie (met dit laatste is reeds een aanvang gemaakt door net ontwerp, dat beoogt de dollarleeningen te converteeren in guldensleeningen).
De uit de Defensieherziening en de conversie voortvloeiende bezuiniging mag niet in aftrek worden gebracht van het eerder genoemde bedrag, wijl de Defensiebezuiniging eerst na langeren tijd kan worden gerealiseerd, en tegenover de uit conversie verkrijgbare besparing een rentestijging van verdere consolidatie der vlottende schuld komt te staan. Deze *f* 35.000.000 zullen dus moeten worden gevonden uit de maatregelen waarvan de Regeeringsgemachtigde voor Financiën in zijn exposé een overzicht gaf.
(Aneta) **(V. b. 1105 A.; Financiën 1043 D.)**

E. **DUITSCHLAND. — Arbeidsfront telt 15 millioen leden.** — In een artikel in den nat.-socialistischen Zeitungsdienst houdt de leider van het Duitsche arbeidsfront, dr. Ley, zich bezig met de beteekenis der vakvereenigingen. Aanvankelijk vormden de vakvereenigingen, aldus dr. Ley, een gezonde uiting van de zich ontwikkelende arbeidersklasse, die het recht had, zich een plaats in het volk te veroveren en deze te handhaven.
Gevaarlijk voor den staat en nadeelig voor de gemeenschap werden zij pas, toen de politieke partijen de vakvereenigingen als machtsinstrument gingen gebruiken. Aangezien door het nationaal-socialisme de macht der politieke partijen werd vernietigd sprak het vanzelf, dat ook de instrumenten van deze partijen, de vakvereenigingen, door de nationaal-socialisten moesten worden gereorganiseerd. Ter vervanging van de 169 vakvereenigingen van arbeiders en employé's is het Duitsche arbeidsfront gevormd, dat slechts 14 organisaties omvat. Op het oogenblik telt het arbeidsfront van arbeiders, employé's en ondernemers 15 millioen leden. (Nat.-Soc. Zeitungsdienst)
(Vorig bericht blz. 815 B.)

F. **SURINAME. — Het verval.** —
In het Januari-nummer van den West-Indischen Gids tracht A. J. Simons het verval van Suriname te verklaren. In den slaventijd was het de legende van den „luien neger", thans is dit gewijzigd in „onwil van de menschen om naar den landbouw te gaan". De schrijver is van meening, dat wat de neger, of liever de creool, nu is, hij te danken heeft aan den blanken, egoïstischen opvoeder; m. a. w. de Surinamer is het product van de opvoeding van den blanke. Had men de slaven tot nijvere landbouwers opgeleid, de Creool zou zeer zeker in den landbouw zijn bestaan gezocht en gevonden hebben.
Het verval van Suriname is evenwel ook aan andere oorzaken te wijten, die de schrijver als volgt indeelt:

I. Het volslagen gemis aan kennis van Suriname in Nederland en niet het minst bij de hooge regeering.

II. Het naar Suriname zenden van O.-I. ambtenaren. Reeds in 1856 heeft men daartegen geprotesteerd. Het ware beter, zei eens een beroemd Nederlandsch staatsman, dat men den eersten den besten dorpsburgemeester het bestuur over de West-Indische koloniën toevertrouwde; hij zou in den regel nog geschikter zijn dan de meest verlichte O.-I. ambtenaar.

III. Het op al te groote leest geschoeide bestuursstelsel. Jaarlijks wordt 3 millioen gulden, ruim 70 pct. van de ontvangsten aan de ambtenaren besteed, op een bevolking van 150.000 zielen! Zoolang wij geregeerd worden door O.-I. ambtenaren, die gewoon zijn op grooten voet te leven, — Indië kan dit wel, maar Suriname niet — en zich evenals Oostersche heerschers door een leger van dienaren zien omringd, zal het snoeimes der bezuiniging — en daarmede vereenvoudiging — niet wel gehanteerd worden en zal Suriname steeds dieper zinken.

IV. Het afwezig zijn der eigenaren van plantages — en

V. de geldzwendel, een gevolg daarvan — alles uit de oude doos, nog uit de 18e eeuw.

VI. De geringe bebouwde oppervlakte. In den slaventijd 15.000 H.A., of één duizendste van de gansche kolonie, en in 1930 12.500 H.A. voor grooten en 21.500 H.A. voor kleinen landbouw.

VII. Ziekten in de cultures waardoor de cacao van 4.456 ton in 1895 terugliep tot 125 ton in 1932. De koffieproductie steeg in 15 jaar van 1546 ton tot 3853 ton in 1932 — doch de prijzen zijn uiterst laag.

VIII. De hooge belastingen, die in slechten tijd nog extra worden aangeschroefd. Over het tarief van invoerrechten heet het: In 1848 was dit nog 30 ct. per 100 pond tabak, en, met vreemde schepen aangevoerd, het dubbele. Thans wordt voor tabak in bladen *f* 2.50 per K.G. gevraagd, of ruim 416 maal zooveel.

IX. De oude werkwijze in den landbouw. Bij de huidige, verouderde werkwijze in den landbouw is een groote macht arbeiders vereischt. Overal tracht men door mechanische werkwijze een meer intensieven landbouw te drijven, en, olschoon het niet

ontbroken heeft aan pogingen ook in Suriname daartoe te komen, blijft dit, op het ploegen der rijstvelden na, een vrome wensch. Daaruit is te verklaren, dat de bebouwde oppervlakte niet noemenswaard kan uitgebreid worden, en de kostprijs van het product hoog blijft.
X. De buitenlandsche markt. Dàt er met het buitenland moeilijk geconcurreerd kan worden volgt uit IX. Toch moet getracht worden de producten op de buitenlandsche markt te brengen. En daar nu het particuliere initiatief in dezen niet veel verricht, is het de plicht van het bestuur hierin te treden. Maar hoe wordt in deze gehandeld? Is er niet gedraald, totdat de markt voor sinaasappelen in Nederland voor ons zoo goed als gesloten is, daar wij niet op het juiste tijdstip met den gewenschten sinaasappel op de markt kwamen? En wat dreigt nu weer met de bacoven te gebeuren? Zullen wij nog steeds proeven blijven nemen om, als wij eens tot export komen, te bemerken, dat wij nog in den tijd der beproeving zijn en wij geen markt kunnen veroveren?
Aldus meent de heer A. J. Simons het verval van Suriname te hebben verklaard en de meening weerlegd te hebben, alsof dit verval aan de bevolking geweten moet worden.
(West-Indische Gids)
(Vorig bericht Toekomst 413 H.)

19 JANUARI 1934

A. VEREENIGDE STATEN. — Goudpolitiek. - Goudreservewet 1934. —
Fletcher, de president van de commissie voor bankzaken uit het Huis van Afgevaardigden, heeft het wetsontwerp, dat de monetaire voorstellen van president Roosevelt, uiteengezet in zijn boodschap, bevat, ingediend bij het Huis, zooals hij het van het Witte Huis ontving. Het wetsontwerp is eveneens bij den Senaat ingediend.
Het Huis van Afgevaardigden heeft het wetsontwerp goedgekeurd.
President Roosevelt heeft aan journalisten een uitlegging gegeven van zijn boodschap. Hij verklaarde, dat hij uiteindelijk een permanente stabilisatie van den dollar tegenover pond sterling en franc hoopt te bereiken. Intusschen zal hij beginnen met zich te wijden aan het vraagstuk van de definitieve devaluatie van den dollar.
President Roosevelt heeft drie ordonnanties betreffende de regeling van regeeringswege van de operaties in buitenlandsche deviezen afgekondigd. Hierbij wordt de mogelijkheid geopend, vergunningen voor dergelijke operaties aan particulieren te verstrekken. Tot nu toe konden deze slechts aan banken worden verstrekt. De nieuwe ordonnanties zullen den secretaris van de schatkist in staat stellen tot de operaties als bedoeld in de boodschap van president Roosevelt.
President Roosevelt verplicht zich tot een verder gebruik van zilver als deel der monetaire basis, maar hij verwacht toch een internationale oplossing van het zilvervraagstuk. Verder meent de president, dat een blijvende valuta-stabilisatie afhankelijk zal zijn van de ontwikkeling van den internationalen toestand en van de internationale samenwerking. President Roosevelt heeft in zijn boodschap uiteengezet, dat hij meent, dat zijn monetair programma een gunstigen invloed op de goederenprijzen zal hebben, maar hij heeft er tegelijkertijd voorzichtigheidshalve aan toegevoegd, dat men in deze richting niet te veel mag verwachten. Wat betreft het goudbezit der Federale Reserve banken, dat ruim $ 3 milliard bedraagt, diene, dat dit goud aan het departement van Financiën afgegeven zal worden, dat het goudgehalte van den dollar verminderd wordt en dat dan de Federale Reserve banken goudcertificaten voor een overeenkomstig bedrag zullen ontvangen. Bij een waardevermindering van den dollar van b.v. 50 pct. zullen de Federale Reserve banken dan aan gewicht slechts de helft van het goud noodig hebben.
Het belangrijkste van alles acht men de vorming van het valutacontrôlefonds, dat $ 2 milliard groot zal zijn, terwijl het Engelsche valuta-egalisatiefonds $ 1.5 milliard groot is. Tot voor kort was de politiek der regeering er op gericht den dollar, in vergelijking met de andere valuta's, op een eigen niveau te houden. President Roosevelt heeft ongetwijfeld de bedoeling, de groote aanstaande regeeringsfinancieringen van het herstelprogramma door den verkoop van staatsfondsen te ondersteunen.
Er bestaat een essentieel verschil tusschen het Britsche wisselkoersnivelleeringsfonds en het fonds, dat president Roosevelt voornemens is in het leven te roepen. Het Britsche fonds is ingesteld om onnoodige heftige fluctuaties te voorkomen en had niet de bedoeling het pond te deprecieeren, of te versterken, als bewust onderdeel der regeeringspolitiek. Het doel van het Amerikaansche fonds kan slechts zijn den dollar laag te houden op een niveau, dat niet gerechtvaardigd is door de economische omstandigheden.
De Amerikaansche goudprijs zal 16 Jan. '34 vastgesteld worden op $ 34.45. Den laatsten tijd bedroeg hij $ 34.06.
De vertegenwoordiger van het departement van de schatkist, Morgenthau, heeft medegedeeld, dat de Amerikaansche goudaankoopen niet meer zullen geschieden door de Refico maar door de Federale Reserve Banken.
De president van de Refico, Jones, heeft bekend gemaakt, dat op het oogenblik $ 150 millioen voor goudaankoopen ter beschikking staan.
De muntcommissie van het Huis van Afgevaardigden is met het onderzoek van een valuta-stabilisatie begonnen. Dr. Sprague begon met de verklaring dat tot nu toe nog nooit een land zijn valuta onder de in Amerika op het oogenblik heerschende toestanden herzien heeft. Hij voorspelde dat het buitenland gedwongen zou worden tegenmaatregelen te nemen, die op den buitenlandschen handel van Amerika een ongunstigen invloed zullen oefenen.
Dr. Sprague verklaarde dat de nieuwe waardebepaling van den dollar, die het einde van het valuta-experiment beteekent, waarschijnlijk een gunstigen invloed op den binnenlandschen bedrijfstoestand en op het herstel van het vertrouwen zou hebben. Aan den anderen kant meende hij dat de nieuwe waardebepaling ook slechts een experiment zou zijn, dat door andere experimenten gevolgd zou worden, in geval de prijzen er niet overeenkomstig op zouden reageeren.
Morgenthau, de minister van Financiën, heeft verklaard, dat de regeering, niettegenstaande de monetaire plannen, haar leeningsplannen ten bedrage van $ 10 milliard handhaaft.
De nieuwe goudorder van president Roosevelt machtigt de munt en de essay-kantoren om goud in consignatie te nemen, van welke zijde dit haar ook wordt aangeboden, mits het bezitten van dit goud niet in strijd was met de vorige verordeningen. Hierdoor wordt de invoer van goud mogelijk gemaakt, waardoor in de toekomst de dollar-noteering binnen de goudpunten zou kunnen worden gehouden.
Het wetsontwerp nopens de nationaliseering van goud zal bekend zijn onder den naam Goudreservewet 1934.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht 1128 E.)

B. GEESTELIJK LEVEN. — De Joodsche Christenen. — Dezer dagen heeft in de Engelsche kerk te Amsterdam Sir Leon Levison, voorzitter van de Alliance for Jewish Christians, voor de leden der Evang. Alliantie en van de Nederlandsche Vereeniging voor Israël gesproken over het werk van de Alliance en over de zending onder Israël, waaraan hij zijn krachten wijdt.
In 1925 werd te Londen een congres gehouden, waar de vertegenwoordigers van 200.000 Joodsche Christenen uit 23 landen vereenigd waren. Dit congres leidde tot de oprichting der Alliance for Jewish Christians, welke werd onderverdeeld in 23 landelijke allianties. De bekeerlingen, hierin vereenigd, loochenen hun afkomst niet. „We zijn," aldus Sir Levison, „Joden wat ras betreft, Christenen door de Genade".
Er werd een programma opgemaakt voor het werk door de Alliance te verrichten: men overwoog maatregelen om de Joodsche Christenen in Rusland, Polen, Bessarabië, hulp te zenden. Men koos in verschillende landen een aantal jonge Joodsche Christenen uit om zendingswerk in China en Afrika te verrichten. besloot tot de oprichting van een tehuis voor Joodsche Christelijke vrouwen in Indië.
En ten slotte werd besloten, ten bate van de Joodsche Christenen die geen neiging voor het zendingswerk vertoonden, een onafhankelijk bestaan te verschaffen door de stichting van een Joodsch-Christelijke kolonie in Palestina. Het vorige jaar heeft Sir Levison 2000 dunan land voor dit doel aangekocht; hier zullen 50 gezinnen en 200 afzonderlijke personen een woonplaats vinden. Spr. is er van overtuigd, dat deze kolonie een schakel zal vormen tusschen Arabieren en Joden, doordat ze een geheel nieuwe geest van hulpvaardigheid jegens beiden zal brengen.
Er zullen Zondagsscholen en bijbelklassen worden opgericht en voor net eerst sedert den tijd der apostelen zal er een Joodsch-Christelijke kerk in Palestina komen.
Tenslotte vertelde Sir Levison van het zendingswerk door hem in Europa verricht, toen hij uit Palestina terugkeerde.
(N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht Duitschland 1046 E.)

C. ITALIE. — Wet op de Corporaties aangenomen. - Laatste zitting der Kamer. — Op 18 Jan. '34 werd de plechtige laatste zitting van de 28ste legislatieve periode van de Kamer van Afgevaardigden gehouden, welke daarmede haar werkzaamheid van vijf jaar beëindigt.
Onder groote betoogingen voor Mussolini werd de wet op de corporaties met algemeene stemmen aangenomen. (Corriere della Sera)
(Vorig bericht 1084 F, Kamer 1046 C.)

D. CUBA. — Presidentsverkiezingen. — Na het aftreden van Gran San Martin werd Carlos Hevia tot president der Cubaansche republiek gekozen, die echter na 24 uur weder door Mendieta is vervangen. De militaire opperbevelhebber Batista heeft de macht in handen genomen. **(Vorig bericht 966 E.)**

E. VOLKENBOND. — Het Duitsche antwoord inzake uitnoodiging. — De Duitsche consul te Genève, dr. Krauel, heeft den secretaris-generaal van den Volkenbond, Avenol, het volgende antwoord der Rijksregeering overhandigd:
„Mijnheer de secretaris-generaal,
De ontvangst van Uw schrijven van 15 Januari met dank bevestigend, heb ik de eer U daarop mede te deelen, dat de Duitsche regeering met alle waardeering voor de in de zitting van den Volkenbondsraad van 15 Jan. naar voren gebrachte gezichtspunten, tot haar leedwezen uit principieele overwegingen er van moet afzien, de beraadslagingen der bijeenkomst van den Volkenbondsraad over punt 26 der agenda bij te wonen.
Aanvaardt enz. w.g. Freiherr v. Neurath."
(Hamburger Nachrichten) **(Vorig bericht 1131 A.)**

A. **SCHEEPSRAMP. — Schipbreuk bij Texel. - De „Oakford".** — De twijfel over het lot der opvarenden van het bij Texel gestrande Engelsche stoomschip „Oakford" is thans opgelost. Op 18 Jan. '34 heeft de bemanning van de reddingsboot „Eierland" op den Vliehorst aan de Texelsche kust 10 lijken gevonden van de bemanning van de „Oakford" benevens de sloep. De noodlottige afloop van deze stranding is geheel aan de bemanning van het stoomschip zelf te wijten. Toen de reddingsbooten „Eierland" en „Brandaris" in de nabijheid van het schip waren, zou het mogelijk geweest zijn alle opvarenden van boord te halen. De bemanning wilde toen echter het schip niet verlaten. Noch de schippers, noch de reddingsboot-bemanningen, noch de reddingsmaatschappij treft eenige schuld. (Nieuwsblad van het Noorden)

B. **STAVISKY-AFFAIRE.** — Het Fransche Kamerlid Bonnaure wordt in verband met de zaak-Stavisky van heling verdacht. Hij is voorloopig op vrije voeten gelaten. De burgemeester van Bayonne, Garat, een beschermer van Stavisky, bevindt zich reeds meer dan een week in hechtenis.
Naar de „Matin" bericht, zal de ministerraad zich bezig houden met de maatregelen welke genomen moeten worden tegen een aantal hoogere ambtenaren, die betrokken zijn bij de zaak-Stavisky. Er zullen o.a. maatregelen worden genomen tegen den prefect van het departement van de Beneden-Pyreneeën, waarin Bayonne ligt, tegen een directeur van het ministerie van arbeid, alsmede tegen een aantal beambten van de politie.
Verder heeft de wetgevende commissie uit de Kamer het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij het den bedrijvers van overtredingen, welke de openbare spaarzaamheid nadeel berokkenen, verboden wordt financieele operaties te verrichten voor rekening van anderen. (Le Matin) **(Vorig bericht blz. 1120 B.)**

C. **NEDERLAND. — Productie Limburgsche mijnen.** — De netto productie der gezamenlijke Limburgsche mijnen was in 1933 12.573.925 ton tegen 12.756.447 ton in 1932. Op 31 December waren in dienst bij de Limburgsche mijnen 32.921 arbeiders, waarvan 22.187 onder- en 10.734 bovengronds. Het aantal arbeiders was op 31 Dec. 1932 35.185, zoodat in den loop van het jaar 1933 het aantal arbeiders met 2264 is verminderd. (Limburger Koerier) **(Vor. ber. 171 F.)**

D. **FRANKRIJK. — Buitenlandsche politiek.** — Na een rede van den Franschen minister-president Chautemps heeft de Senaat met 257 tegen 3 stemmen haar vertrouwen in de buitenlandsche politiek der regeering uitgesproken door het aannemen van de motie van Berenger, die als volgt luidde:
„De Senaat blijft het Volkenbondspact en allen daaruit voortvloeiende overeenkomsten, in het bijzonder het verdrag van Locarno, trouw. Hij herinnert aan de heilige beginselen dezer pacten. Hij vertrouwt de regeering toe, dat zij haar vredesarbeid in het kader van den Volkenbond voortzet, om de vriendschappelijke betrekkingen te versterken en haar nationale verdediging te beveiligen, alsmede de veiligheid van Frankrijk te verzekeren." (Figaro)
(Vor. ber. Buitenl. politiek 1130 E.)

E. **NEDERLAND. — Verhooging tabaksaccijns. - Cadeaustelsel.** — Naar gemeld wordt, ligt het in het voornemen van den minister van Financiën te bevorderen, dat de wet van 29 Dec. 1933 tot verhooging van den accijns op tabak in werking treedt met ingang van 1 Maart 1934. Na dien datum zal nog gedurende korten tijd — vermoedelijk tot 1 April '34 — de gelegenheid openstaan, cadeaux af te leveren voor bonnen en dergelijke, aanwezig in verpakkingen, die op 1 Maart 1934 in het vrije verkeer waren.
De voor de accijnsverhooging te gebruiken tabakszegels zullen in ieder geval ongeveer een maand vóór de invoering van den verhoogden accijns worden verkrijgbaar gesteld. (Het Vaderland)
(V. b. Tabaksaccijns 1109 E.; Cadeaustelsel 1084 I.)

F. **HERMANN BAHR OVERLEDEN.** — De bekende Oostenrijksche schrijver Hermann Bahr is op een en zeventigjarigen leeftijd op 16 Januari '34 na langdurige ziekte overleden.
Hermann Bahr werd 19 Juli 1863 geboren te Linz aan den Donau, als notariszoon. Hij koos een gymnasiale opvoeding, studeerde te Weenen, Graz, Czernowitz en Berlijn en werd in Weenen van verdere academische studie uitgesloten wegens een herdenkingsrede, die hij over Richard Wagner uitsprak. Reizen door Spanje en Afrika, verblijf in Parijs en Rusland eindigden in een Weensch redacteurschap. Het bevredigde hem niet. Nieuwe reizen volgden. In 1908 werd hij voor een tijdlang regisseur aan Reinhardt's „Deutsches Theater". Van 1918 af was hij leider van het Weensch Burgtheater. Sinds 1919 was hij schrijver en niets dan dat en bleef tot aan zijn dood Weensch romanschrijver, tooneelschrijver en essayist, in den besten zin van het woord.
In zijn jeugd socialist, Marxist, pacifist, in Parijs geestdriftig bewonderaar der Fransche kunst; heftig veroordeelaar van het naturalisme als een der eersten die er zich tegen kantten, later geloovig katholiek; Bahr heeft alle vergissingen en stroomingen der eeuw doorgemaakt, en geen rust gevonden.
Hij is in Nederland het meest bekend geworden als tooneelschrijver: het vermaarde blijspel „Das Konzert" was een successtuk. (Red. K. H. A.)

G. **LUCHTVERDEDIGING. — Nachtjagers.** — Teneinde het luchtruim 's nachts zoo goed mogelijk te kunnen verdedigen begint in verschillende landen de z.g. nachtjager zijn plaats in de organisatie der luchtverdediging in te nemen, schrijft kapitein-vlieger Steup in het jongste nummer van Mavors.
De snelheid van moderne nachtjagers is gemiddeld 350 K.M. per uur. Men is het er nog niet over eens of dit type een één- dan wel een tweepersoons vliegtuig moet zijn. Immers is in het buitenland de vraag gerezen, of het éénpersoons jachtvliegtuig tenslotte niet te veel in het nadeel is gekomen bij het tweepersoons dagbombardementsvliegtuig voor wat betreft het zicht naar achteren en het brengen van vuur in deze richting. Weliswaar zijn in Amerika proeven genomen met spionspiegels, doch deze middelen zijn een te primitief uitgedacht surrogaat om het groote bezwaar van het gemis aan rugdekking bij één-persoons jachtvliegtuigen geheel op te heffen.
Het practische gebruik van dit type in de diverse rijken zal wel spoedig uitwijzen, of inderdaad aan een twee-persoonsnachtjager de voorkeur moet worden gegeven boven een één-persoons. (Mavors)

20 JANUARI 1934

H. **NEDERL. OOST-INDIE. — De muiterij op „De Zeven Provinciën". - Vonnissen tegen 82 „meeloopers".** — Op 16 Jan. '34 heeft de zeekrijgsraad vonnis gewezen in de zaken van 82 schepelingen van „De Zeven Provinciën", die als meeloopers betrokken zijn geweest bij de muiterij.
Een beklaagde werd veroordeeld tot 12 jaar gevangenisstraf, een andere tot 10 jaar gevangenisstraf. Vier beklaagden kregen gevangenisstraffen van zeven jaar, zes beklaagden ieder acht jaar, tien beklaagden vijf jaar, vijftien beklaagden vier jaar, een beklaagde vier jaar en zes maanden, 34 beklaagden ieder drie jaar, twee beklaagden twee jaar en zes maanden, vier beklaagden twee jaar, een beklaagde één jaar, een beklaagde elf maanden, een beklaagde zes maanden en 20 dagen en een beklaagde een dag gevangenisstraf.
Voorts werden de vonnissen van 78 dezer beklaagden gewezen met veroordeeling tot ontslag uit 's lands dienst. (Aneta) **(Vorig bericht 1125 B.)**

I. **ENGELAND. — Sterilisatie.** — De in 1932 ingestelde commissie, die een onderzoek had in te stellen naar de sterilisatie-kwestie, heeft haar rapport ge-

publiceerd. De commissie beveelt de wettelijke toelating van vrijwillige sterilisatie aan bij personen met erfelijke ernstige geestelijke of lichamelijke defecten. Daarentegen verklaart de commissie zich met beslistheid tegen gedwongen sterilisatie en verklaart, dat de maatregel moet worden toegepast als een recht, niet als een soort van straf.
De „Morning Post" merkt naar aanleiding hiervan op, dat de regeering op grond van dit rapport geen maatregelen van wetgevenden aard zal kunnen voorstellen, doch eerst een grondig onderzoek zal instellen naar de verschillende moreele en ethische overwegingen, die met de kwestie verband houden. De leden der commissie waren voornamelijk medische en sociologische deskundigen, die de zaak voornamelijk van medisch en sociaal standpunt hadden beschouwd.
(Morning Post) **(Vorig bericht blz. 1067 A.)**

A. **WERELDSCHEEPSBOUW.** — Per ult. Dec. 1933 waren volgens de kwartaalstatistiek van Lloyd's Register of Shipping op alle werven der wereld in totaal in aanbouw aan schepen van 100 bruto register ton en daarboven 206 (v. j. 203) schepen, tezamen metende 757.277 (765.720) bruto register ton.
Over de verschillende landen is de in aanbouw zijnde tonnage te verdeelen als volgt:

	Ult. Dec. 1933		Ult. Sept. 1933	
	Aant.	Bruto reg.ton	Aant.	Bruto reg.ton
België	1	3.200	1	3.200
Brazilië	1	125	1	125
Britsche Dominions	2	3.330	3	5.830
Danzig	—	—	1	180
Denemarken	6	24.663	9	31.970
Duitschland	17	22.510	7	30.300
Estland	1	120	1	120
Frankrijk	9	90.656	27	95 838
Gr. Brittannië en Ierland	90	331.541	87	303 762
Italië	2	11.200	4	27.076
Japan	20	106.760	15	85.570
Litauen	2	950	3	1.155
Nederland	12	40.540	12	40.862
Noorwegen	5	8.050	6	11.310
Portugal	—	—	1	486
Spanje	16	35.724	13	31.924
Vereenigde Staten	6	12.373	9	14.654
Zweden	14	64.640	14	71.440
Overige landen	2	895	2	950
Totaal	206	757.277	216	756.752

(Lloyd's Register of Shipping) **(Vor. ber. 1030 G.)**

B. **KLEINE ENTENTE. — Resultaten der Economische Conferentie.** — De permanente economische raad der Kleine Entente heeft vijftien resoluties opgesteld, welke voornamelijk betrekking hebben op het verkeer op den Donau en het transport op den spoorweg.
De constitutioneele afhandeling der resoluties zal in de verschillende betrokken landen plaats hebben.
(Bohemia) **(Vorig bericht blz. 1110 E.)**

C. **BELGIE. — Politiek uit den aether.** — De Belgische regeering heeft op 19 Jan. '34 een wetsontwerp bij het parlement ingediend, om de politiek uit den aether te bannen. (Le Soir)

D. **DUITSCHLAND. — Monarchisten.** — De verjaardag van het Derde Duitsche Rijk werd op 19 Jan. '34 herdacht door artikelen in de pers, waarin eraan herinnerd werd, dat het onmogelijk was Bismarck's werk te doen voortduren, totdat de stichter van het Derde Rijk ten tooneele verscheen.
Tegelijkertijd worden scherpe nat.-soc. aanvallen gelanceerd tegen de voorstanders van een herstel der monarchie. Daarbij onderscheidt zich de regionale leider van Groot Berlijn, Görlitzer, lid van den Pruisischen Raad van State.
Deze heeft o.a. verklaard, dat het naar zijn meening noch in het algemeen belang was, noch in dat van den ex-keizer zelf, dat deze naar Duitschland zou terugkeeren. Hij keurde het in den „heer van Doorn" af, dat deze brieven naar Duitschland zendt, waarin hij er op aandringt, dat men de monarchie zal herstellen en Duitschland „weer gelukkig" zal maken. De nazi's zouden, aldus Görlitzer, degenen, die iets dergelijks zouden willen beproeven, op dezelfde wijze behandelen als degenen, die propaganda voor Moskou maken.
(Der Angriff) **(Vorig bericht blz. 566 G.)**

E. **OOSTENRIJK. — Dr. Dollfuss over de binnenlandsche en buitenlandsche politiek.** — Bondskanselier dr. Dollfuss heeft op 18 Jan. '34 in een plenaire zitting van de christelijk-sociale vereeniging in aanwezigheid van talrijke leden van het kabinet een verklaring afgelegd over den binnenlandschen en buitenlandschen politieken toestand van Oostenrijk.
Ten aanzien van de verhouding tot Duitschland verklaarde hij: „Om de situatie goed te begrijpen, moet men inzien, dat het wellicht internationaal gezien een niet geheel ongevaarlijk spel is, wanneer een land, al is het klein van gebied, dat overal wordt begrepen en erkend, in zijn vrijheid en zelfstandigheid voortdurend bedreigd wordt door een groote mogendheid, helaas bovendien nog een land, dat door een broedervolk wordt bewoond."
Ingaande op den binnenlandschen toestand verklaarde dr. Dollfuss, dat de Oostenrijksche regeering in de laatste maanden de grootste reserve en lankmoedigheid heeft getoond. Des te sterker is voor de geheele wereld het moreele recht der regeering, met alle onverbiddelijkheid in te grijpen. Hij protesteerde tegen de Duitsche inmenging in de binnenlandsche aangelegenheden van Oostenrijk. Oostenrijk zal met alle kracht in eigen land orde en rust herstellen. Politie en gendarmerie zijn volkomen voldoende om een einde te maken aan den terreur.
Ten aanzien van het socialisme legde Dollfuss er den nadruk op, dat voor de binnenlandsche ontwikkeling van Oostenrijk ook de kwestie van belang is, welke houding de kringen der bevolking, die zich tot dusverre afzijdig hielden van de regeering uit overwegingen ontleend aan de beginselen van den klassestrijd, in de toekomst jegens staat en regeering zullen aan nemen. (Neue Freie Presse) **(V. b. Nat.-Soc. 1127 H.)**

21 JANUARI 1934

F. **MANDSJOEKWO. — Poe-Ji aanvaardt den troon.** — Poe-Ji, ex-keizer van China, heeft het verzoek, hem op 15 Jan. '34 gedaan om den troon te bestijgen van Mandsjoekwo of van het Groote Mandsjoerijk, zooals het in de toekomst zal worden genoemd, op 20 Jan. '34 ingewilligd.

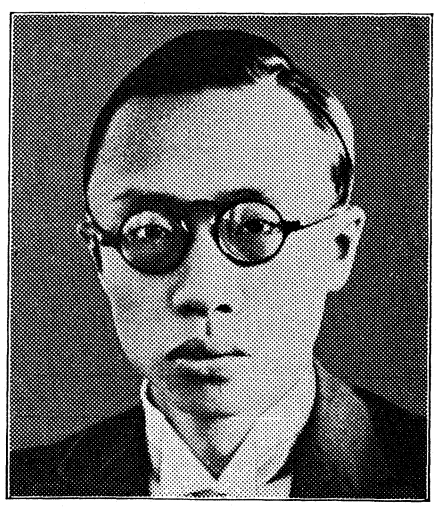

Keizer Poe-Ji.

De desbetreffende ceremonie bepaalde zich tot de aanbieding van den troon door den eerste-minister en de aanvaarding door Poe-Ji.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. 1128 C.)**

A. **NEDERLAND. — Rijksmiddelen - Leeningsfonds - Wegenfonds - Gemeentefonds. —**

	Opbrengst Rijksmiddelen		Opbrengst ten bate v. h. Leeningsf. 1914		Inkomsten ten bate van het Wegenfonds		Inkomsten ten bate van het Gemeentefonds	
	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932
	f	*f*	*f*	*f*	*f*	*f*	*f*	*f*
Jan . .	30.752.842	31.433.723	4.697.647	4.664.654	712.069	591.067	6.784.963	7.417.787
Febr. . .	31.227.167	37.970.646	4.480.327	4.670.496	704.724	716.288	6.498.862	8.156.761
Maart . .	32.653 905	34.702.447	4.559 812	4.698.710	739.851	645.286	6 835.103	7.517.202
April . .	28.635 426	35.450.188	4.500.155	5.750.680	3.594.883	4.083.732	7.459.232	9 794.216
Mei . .	35.819.914	37.740.701	6.203.876	7.493.947	2.034.344	1.689.730	10.638.134	12.880.633
Juni . .	28.727 905	30.888.649	4.011.015	4.796.968	796 126	700.413	3.178 972	4.040.710
Juli . .	30.309.046	25.910.018	3.834.421	3.476.304	5.062.014	4.889.641	3.094.014	3.046.212
Aug. . .	29 568.935	31.838.124	3.156.768	4.932.984	3.772.432	3.572.040	3.491.707	3.417.466
Sept. . .	33.255.421	29.932.869	3.666 260	3.956.848	877.597	762.032	4.990.522	4.540.540
Oct. . .	33.801 694	38.093.974	3.734.963	4.126.235	951.144	866.070	6 629.718	5.699 790
Nov. . .	37.153 269	32.995.672	4.518 214	5.255.219	792.520	712.111	9 655.042	8.687.285
Dec. . .	40.135 256	33.568.429	5.213 805	5.356.982	610.767	581 024	9.831.413	8 752.928
	392.040.780	400.525.440	52.577.263	59.180.027	20.678.471	19.809.434	79.087.682	83.951.530

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

(Vorig bericht blz. 922 C.)

22 JANUARI 1934

B. **FRANSCH-DUITSCHE ONDERHANDELINGEN. — Duitschlands antwoord.** — Duitschland heeft op 19 Jan. '34 Frankrijk geantwoord op het ontwapeningsvoorstel van 1 Januari. De Rijksregeering is geneigd tot voortzetting der besprekingen, doch oppert bezwaren tegen een eventueelen „proeftijd" en tegen de voorgestelde Duitsche legersterkte van 200.000 man; ook acht zij de door Frankrijk aangeboden luchtvloot-vermindering onvoldoende.
(Le Matin) **(Vorig bericht blz. 1109 G.)**

C. **PORTUGAL. — Communistische Samenzwering.** — De Portugeesche minister van Binnenlandsche Zaken heeft medegedeeld, dat zeer nauwkeurige plannen gevonden zijn over de voorgenomen Communistische samenzwering.
In verschillende deelen des lands hebben, aldus de mededeeling van den minister, incidenten plaats gehad. De telefoonverbindingen tusschen Porta en Coimkra zijn doorgesneden. Op talrijke plaatsen werden helsche machines op de spoorbanen gevonden.
Te Lissabon heeft de politie 100 en te Cetubal 80 zware bommen in beslag genomen.
De regeering is spoedig de situatie meester geworden.
(O Seculo)

D. **VOLKENBOND. — Saargebied.** — Op 20 Jan. '34 is de kwestie van het Saarplebisciet door den Volkenbondsraad behandeld. De Italiaansche gedelegeerde, Aloisi, had een rapport opgesteld over de wijze waarop de openbare zitting zou verloopen. In dit rapport heeft het Engelsche standpunt, dat gekant was tegen openbare discussies over de politieke verhoudingen in het Saargebied, ten slotte gezegevierd. Na discussies is dit rapport aangenomen. Een resolutie werd aangenomen, die als volgt luidt:
De Volkenbondsraad keurt de conclusies van het rapport goed, betuigt zijn wil om alle op hem rustende verplichtingen betreffende de voorbereiding en uitvoering der volksstemming in het Saargebied in 1935 te vervullen, zoodat de vrijheid, het geheim en de oprechtheid der stemmen verzekerd zullen zijn en noodigt zijn commissie van drie leden uit met het oog op het in Mei uit te brengen rapport:
1e. de maatregelen te bestudeeren, die tot doel hebben door alle geschikte middelen de regelmatigheid der volkssteming te verzekeren;
2e. in het bijzonder in overweging te nemen de studie van de geschikte middelen om de bevolking te beschermen tegen iederen druk en tegen de uitvoering van dreigementen, die op de oprechtheid der stemming invloed zouden kunnen uitoefenen.
3e. de eventueele aanbevelingen der regeeringscommissie over het Saargebied in het belang van de handhaving van de orde gedurende de periode der volksstemming te bestudeeren.
In een tweede resolutie verleent de Raad een crediet van ten hoogste 20.000 franken voor de onkosten, verbonden aan de raadpleging van de deskundigen door de Raadscommissie van drie. (Journal de Genève)
(Vor. ber. Volksstemming 1131 A.)

E. **OOSTENRIJK. — Bezoek van den Italiaanschen Staatssecretaris Suvich.** — De officieele Oostenrijksche berichtendienst publiceert den inhoud eener voor de pers bestemde verklaring van Suvich, den Italiaanschen Staatssecretaris.
Suvich noemde zijn bezoek aan Weenen een nieuw blijk van de groote sympathie en vriendschap, die Italië jegens het Oostenrijksche volk koesterde en waardoor het zich — niet eerst sinds nu — liet leiden. De beteekenis, waarop Oostenrijk in zijn positie in Midden-Europa, speciaal in het Donaubekken, in grooter mate aanspraak heeft dan met zijn oppervlakte en bevolking overeenkomt, is voor ieder duidelijk. Opdat het land met succes en in het belang van allen zijn taak kan vervullen, is het in de eerste plaats noodzakelijk, dat de normale toestanden van een onafhankelijk en kalm leven aan het land worden gegarandeerd. Deze opvatting huldigt Italië sedert geruimen tijd op grond van onveranderde richtsnoeren, zoowel op politiek, als op economisch gebied. Zij beschouwt den toestand met hoop en kalmte. Oostenrijk is den laatsten tijd ook, dank zij den maatregelen van zijn tegenwoordige regeering, begonnen een zeker herstel te toonen. (Neue Freie Presse)

F. **S. P. VAN EEGHEN OVERLEDEN.** — Op 20 Jan. '34 is op 80-jarigen leeftijd op zijn buitengoed Aardenburg overleden de bekende Amsterdammer S. P. van Eeghen.
De heer van Eeghen behoorde tot de leidende figuren uit het economische leven van Amsterdam. Hij was van 1904 tot 1920 voorzitter van de Amsterdamsche Kamer van Koophandel en Fabrieken. Hij maakte deel uit van de besturen van verscheidene bankinstellingen en bedrijven, o.a. van de Nederlandsche Bank, de Nederlandsche Handel-Maatschappij, verscheidene cultuurondernemingen, de Amsterdamsche Bank, de Koninkl. Nederlandsche Stoombootmaatschappij e.a. In zijn functie van president van de Kamer van Koophandel heeft hij indertijd meegewerkt om Amsterdam van een vliegveld te voorzien. Hij nam den laatsten tijd niet meer zooveel deel aan het actieve handelsleven. De heer van Eeghen was in Juni 1933 80 jaar geworden. (Alg. Handelsblad)

23 JANUARI 1934

G. **NEDERLAND. — Het kanaal van Zuid-Beveland - Repliek van Prof. L. van Vuuren.** —
Over het interview, dat La Libre Belgique (Brussel) met den oud-minister Segers had in het Nederlandsch en dat door het Handelsblad van Antwerpen van 11 Jan. '34 werd overgenomen, teekent de socialistische Volksgazet (Antwerpen) — het blad van den Antwerpschen burgemeester Huysmans — van 11 Jan. aan:

Senator Segers antwoordt op het Memorandum van den heer Kalff, minister van Openbare Werken in Nederland, betreffende het kanaal van Zuid-Beveland.

1e. Het is niet waar — dat dit kanaal de beste en kortste weg is, — beter dan de gedempte weg van vóór 1867.

2e. Het is niet waar — dat de verdragen aan België het recht ontzeggen een betere verbinding met Rijn en Hollandsch Diep te vragen.

3e. Het is niet waar — dat Nederland alléén het recht had den weg van vóór 1867 te dempen.

4e. Het is niet waar — dat de Nederlandsche regeering op zeker oogenblik het goede recht van België heeft erkend.

Wij, we denken hetzelfde.

Het spijt ons, dat ook deze Nederlandsche regeering deze politieke positie inneemt. Maar — zij durft tegen zekere Die-hards niet ingaan. En de ervaring leert ons, dat met Nederland slechts te onderhandelen valt, — als Nederland in het gedrang is.

In andere tijden is van dit land niet veel te verhoopen. En het spijt ons.

Een antwoord op deze stellingen, van de hand van prof. L. van Vuuren in de N. Rotterd. Courant van 16 Jan. '34, laten wij hier volgen.

Terecht heeft de redactie van de N.R.Ct. geconstateerd, dat deze scherpe uitlating van burgemeester Huysmans bevreemding moet wekken, aangezien hij tot voor kort er anders over dacht, en de vraag gesteld of hij sedert dien van meening veranderd zou zijn. Men zou die vraag gevoegelijk bevestigend kunnen beantwoorden en ook wel het tijdstip kunnen aanwijzen sedert wanneer die verandering is ingetreden. Dit tijdstip valt samen met zijn benoeming tot burgemeester van Antwerpen. Men zou zelfs met een groote mate van waarschijnlijkheid kunnen stellen, dat hij zeker niet tot burgemeester van Antwerpen benoemd zou zijn, indien hij zijn zienswijze ten aanzien van de Nederlandsch-Belgische betrekkingen niet in Antwerpschen zin gewijzigd had. Toch mag men mijns inziens niet nalaten, ook nu weer, een even krachtig en scherp: ,,Het is wèl waar" te doen hooren, vooral nu het Antwerpsche blad de vier punten zoo sober en kort geformuleerd heeft. Daartoe verzoek ik u mij de gelegenheid te bieden:

Ad. 1. De Antw. Volksgazet schrijft:

Het is niet waar — dat dit kanaal de beste en kortste weg is — beter dan de gedempte weg van vóór 1867.

Vreemd vooral moet deze bewering geklonken hebben in de ooren van dr. A. A. Beekman, wiens tachtigsten verjaardag wij nog zeer onlangs vierden. In het tijdschrift van het Kon. Ned. Aardr. Gen. van 1928 immers had deze geleerde een van zijn heldere en klare artikelen geschreven, getiteld: ,,De zoogenaamde afdamming van het Kreekrak en de Belgen". Dit artikel vangt aldus aan:

,,Er bestaat een misverstand omtrent het leggen van den Scheldedam bij Woensdrecht in 1866—1867 voor den spoorweg Roosendaal—Vlissingen en het daardoor afdammen van een onderstelden arm der Schelde, als vaarweg van Antwerpen naar Oosterschelde en voorts naar den Rijn.

,,Want de vaarweg bestond niet, was reeds in de 17e eeuw verdwenen, als men het toen nog een vaarweg noemen kon."

Zoo is het derhalve wèl waar, dat het kanaal de beste en de kortste weg is — beter dan de gedempte weg van vóór 1867. Beter nog dan door welk betoog ook wordt dit aangetoond door kaart II, die bij het artikel van Beekman is gevoegd en die ik hierbij reproduceer. De wetenschappelijke naam van dr. Beekman moge voor ieder een waarborg zijn, dat zij steunt op onafwijsbaar ware gegevens.

Ad. 2. De Antw. Volksgazet schrijft:

Het is niet waar — dat de verdragen aan België het recht ontzeggen een betere verbinding met Rijn en Hollandsch Diep te vragen.

Mij zijn geen verdragen bekend, die aan partijen het recht zouden ontzeggen, iets aan de wederpartij te vragen. Natuurlijk heeft België het recht alles te vragen wat het begeert en het weet, dat aan zijn vragen door de Nederlandsche regeering steeds te allen tijde zooveel mogelijk een gewillig oor is verleend. Mogen wij uit de formuleering van dit punt opmaken, dat Antwerpen eindelijk tot de conclusie gekomen is, dat hier niets valt te eischen, dat er alleen sprake kan zijn van vragen?

Ad. 3. De Antw. Volksgazet schrijft:

Het is niet waar — dat Nederland alléén het recht had den weg van vóór 1867 te dempen.

Aangezien reeds door het artikel van dr. Beekman werd aangetoond, dat er vóór 1867, reeds sedert de 17e eeuw, geen sprake meer was van een vaarweg door het Kreekrak, kan men ook zonder diepzinnige juridische beschouwingen vaststellen, dat Nederland wel het recht had om den spoordam door het Kreekrak te leggen.

Het was zelfs niet verplicht een vaarweg, die reeds een eeuw lang niet meer bestond, door een anderen te vervangen.

Ter toelichting van de voor velen, niet-ingewijden misschien verrassende stelling moge hier volgen wat dr. Beekman schrijft betreffende den toestand van het Kreekrak in 1867 (men zie de kaart):

,,Wij zien hieruit (dat is uit de kaart), dat er van een geul, doorloopend van de Westerschelde naar de Oosterschelde geen sprake meer was. Wel was er in de eerste helft der 19e eeuw nog zulk een water, beginnend aan de Westerschelde ten O. van Bat als ,,De Geule" en verder noordwaarts gaande verbonden met de Oosterschelde als ,,De Kreek" en Bergsche Diep om de Molenplaat heen, waarin de haven van Bergen op Zoom uitkwam. Een zijtak daarvan, waarin de haven van Woensdrecht uitmondde, de Pieterskreek, vormde een zeer smalle kil door de slikken, in het Noorden uitkomend in ,,De Kreek". Deze geheele verbinding, als men die zoo noemen wil, heette ook wel Kreekrak, zooals van der Aa zegt, die haar wel ,,een arm van de Schelde" noemt, maar tevens mededeelt, dat deze bij laag water droog was; bekend is, dat generaal Cort Heyligers ze in 1809 bij zijn tocht naar het Fort Bat met zijn troepen doorwaadde". (Minder bekend is, dat de ingenieur van den waterstaat Blommendaal de buitenlandsche deskundigen, die in 1866 in opdracht der Duitsche, Engelsche en Fransche regeeringen een onderzoek in loco instelden, eveneens, bij eb, droogvoets door dezen ,,voortreffelijken" vaarweg liet wandelen. v. V.)

,,Zeker is dat, toen de dam gelegd werd, nog slechts een paar doodloopende stukjes geul waren overgebleven in de slijkgronden, welke laatste een hoogte hadden van tot ruim 2 M. boven gewoon laag water (L.W. = gem. eb)."

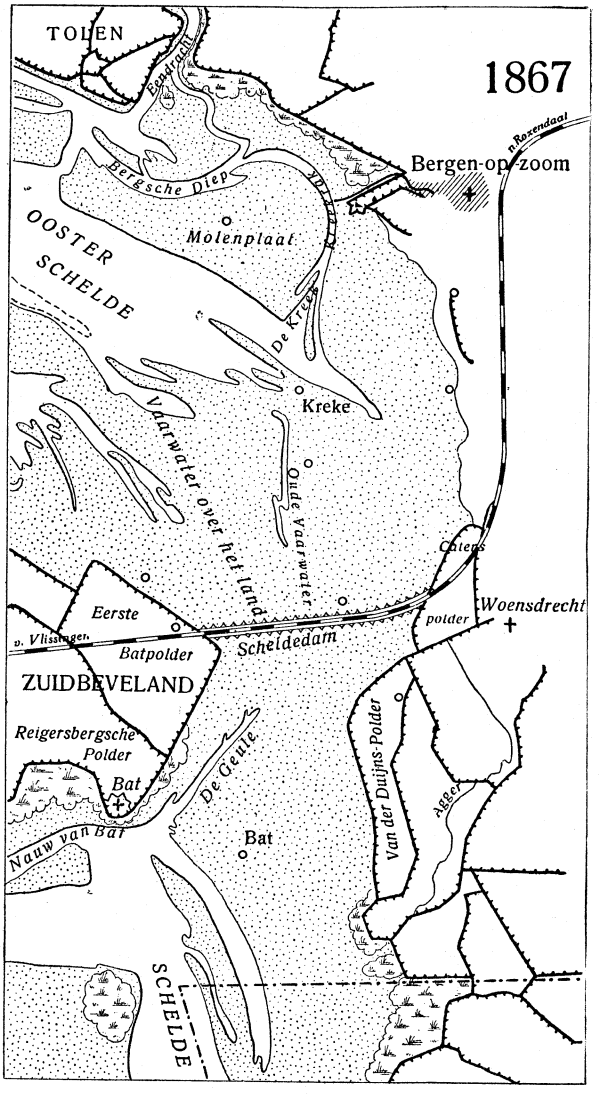

,,De vaartuigen die, uit het Zuiden komend, de Oosterschelde, Keeten, Mastgat, Zijpe, Krammer, enz. wilden bereiken om daarlangs naar den Rijn te komen, moesten dus van het getij gebruik maken om daarover heen te geraken. Die welke niet op den bodem wilden vallen, bleven dan hier of daar in een kuil in de slikken den vloed afwachten, die hen omhoog brengen en voldoende water onder de kiel zou geven om verder te varen. Zeer eigenaardig heette de aldus gevolgde weg ,,Vaarwater over ,,Het land"."

Ziedaar dus een beschrijving van den afgedamden Schelde-arm!

Ad. 4. De Antw. Volksgazet schrijft:

Het is niet waar — dat de Nederlandsche regeering op zeker oogenblik het goede recht van België heeft erkend.

Het is thans wel algemeen bekend, dat het de onvergankelijke verdienste van minister van Karnebeek geweest is, dat hij op ,,zeker oogenblik", onder voor hem uiterst moeilijke omstandigheden, ieder recht van België op afstand van grondgebied door Nederland met groote beslistheid heeft weten af te wijzen en slechts verklaard heeft, dat Nederland bereid gevonden werd — in verband met de door den oorlog veranderde omstandigheden — tot herziening van de bestaande verdragen, mits die herziening een aangelegenheid bleef tusschen beide staten. Uiteraard onder voorbehoud van goedkeuring door beide volken.

Nederland was bereid daarbij ieder billijk voorstel van het nabuurvolk in ernstige overweging te nemen en is dat nog altijd. Dankbaar kunnen wij de Antwerpsche Volksgazet zijn voor de verklaring, dat met Nederland slechts te onderhandelen valt als Nederland in het gedrang is. Want het is een van de goede eigenschappen van ons volk, dat het in de ure des gevaars als één man achter de regeering zich schaart. Nu van zoo onverdachte zijde op gevaar gewezen wordt, mogen aan velen, die dit nog niet gezien hadden, de oogen open gaan.

(Prof. L. van Vuuren in de N. Rotterd Crt. van 16 Jan. '34)

(Vorig bericht blz. 1121 D.)

A. NEDERLAND. — Loonen in crisisjaren. —
In de door het Centraal Bureau voor de Statistiek samengestelde statistiek der collectieve arbeidsovereenkomsten op 1 Juni 1933 lezen wij, dat het aantal dier overeenkomsten sedert 1 Juni 1932 nog is gedaald met 4% tegenover een vermindering met 30% in 1931/'32. Het aantal ondernemingen, waarin dergelijke overeenkomsten zijn gesloten steeg tot bijna het niveau op 1 Juni 1931.
Voor de onderstaande jaren zijn de cijfers van het aantal overeenkomsten, ondernemingen en werknemers:

	Overeenk.	Ondern.	Werknemers
1928	1016	17.209	279.595
1929	1260	18.554	291.756
1930	1552	23.544	385.801
1931	1507	23.494	359.264
1932	1344	21.855	252.832
1933	1209	23.104	243.050

Alle overeenkomsten, welke meer algemeen in een bedrijfstak van toepassing waren, zijn behouden gebleven, uitgezonderd die in de schoenindustrie. Daarentegen kwam in de kunstzijdeindustrie voor het eerst een collectieve arbeidsovereenkomst tot stand.
Verder geeft de statistiek een overzicht van de beweging der contractueele loonen in een 30-tal beroepen tijdens de huidige economische crisis. Uit dit overzicht blijkt, dat de jaren 1929 en 1930 nog geen daling van het contractloon brachten, doch daarentegen wel een stijging, welke stijging zich in 1931 in verschillende gevallen nog voortzette. Loondaling bracht het jaar 1931 in de mijnindustrie, den landbouw en — voor niet vakkundig personeel — in de sigarenindustrie.
Daarop trad in 1932 vrijwel over de geheele lijn een daling in, welke in 1933 in vele gevallen sterker is geworden.
De verlaging van het in de jaren 1928—1933 bereikte contractueele toploon varieerde van:
5—10% o.a. voor de arbeiders bij de Zuiderzeebaggerwerken, heerenkleedingarbeiders, meubelmakers, boekbinders, havenarbeiders, bestellers (met een 6-jarigen diensttijd) bij Van Gend & Loos, sigarenmakers en -sorteerders, arbeiders bij de stroocarton- en bij de aardappelmeelfabricage;
10—15% o.a. in de verwarmingsindustrie, voor de machinezetters in het typografisch bedrijf, geschoolde bouwvakarbeiders, mijnarbeiders;
15—20% voor landbouwknechts in Westelijk Noord-Brabant, landarbeiders in den kring Hulst en in de veenkoloniën (zichtloonen), schepelingen ter koopvaardij;
20—27% in de Waalsteenindustrie, het bloembollenbedrijf, den Westlandschen tuinbouw. (Centraal Bureau v. d. Statistiek)
(Vorig bericht blz. 163 K.)

B. JAPAN. — De buitenlandsche politiek. —
De minister van Buitenlandsche Zaken, Hirota, heeft in den Landdag het woord gevoerd over de buitenlandsche politiek van Japan. Hirota begon zijn uiteenzettingen met een terugblik op het uittreden van Japan uit den Volkenbond op 27 Maart '33, dat noodzakelijk was geworden, omdat Japan met den Volkenbond niet tot overeenstemming is kunnen komen in de Mandsjoerijsche kwestie inzake de noodzakelijke maatregelen voor de handhaving van den vrede in het Verre Oosten. Dit beteekent evenwel niet, dat Japan zich wil afscheiden van de gemeenschap der naties. In dit verband sprak Hirota de hoop uit, dat China in staat zal zijn zijn bemoeiingen met die van Japan te vereenigen op het gebied van vrede en stabiliseering. Deze feitelijke toestand is zeer zeker in strijd met dergelijke verwachtingen. China heeft zijn anti-Japansche politiek nog niet prijsgegeven.
In de betrekkingen tot Rusland, welke sedert het verdrag van Peking van 1925, normaal zijn geweest, is den laatsten tijd helaas een wijziging merkbaar. Het is verrassend en betreurenswaardig, dat de Sovjet-regeering per radio en in de pers geruchten in omloop brengt over Japan, bijv. dat Japan aan de Russisch-Mandsjoerijsche grens nieuwe militaire voorbereidingen zou treffen. Niets hiervan is waar. Japan zal ook in de toekomst, evenals zulks in het verleden het geval is geweest, Sovjet-Rusland tegemoet treden in den geest van billijkheid en loyaliteit.
Tusschen de Vereenigde Staten en Japan is thans niets gaande, dat eenige moeilijkheid zou kunnen veroorzaken. Japan heeft geenszins den wensch het een of ander conflict met de Ver. Staten te ontketenen, integendeel het streeft levendig naar een vriendschappelijke verhouding tot Amerika.
Nopens de betrekkingen tot het Britsche Rijk verklaarde Hirota, dat de traditioneele vriendschap, welke de beide landen verbindt, ook thans nog onverminderd voortduurt.
In het slot van zijn redevoering wees Hirota op de algemeene economische en politieke onzekerheid in de wereld, welke ieder oogenblik het internationale evenwicht dreigt te verstoren. Het vertrouwen tusschen de naties op aarde is aanzienlijk verminderd. Niettemin zijn bij de poging om internationale kwesties te regelen geen onoverkomelijke moeilijkheden te vreezen, zoolang ieder volk er naar streeft recht te laten wedervaren aan den toestand van andere volken. Hirota is er van overtuigd, dat ook de andere mogendheden den toestand van Japan, zooals deze is door de natuur en de ontwikkeling, ten slotte zoo zullen leeren begrijpen, als hij moet worden begrepen. (Dempo Tsoesin)
(Vorig bericht blz. 1103 B.)

C. NEDERLAND. — De eerste Nederlandsche „Corporatie". - Samenwerking van alle bij de lederindustrie betrokken groepen. — De eerste Nederlandsche corporatie, die alle groepen omvat welke op een of andere wijze betrokken zijn bij de bewerking van het leder, huidenhandel, leerlooierij, schoenfabricage, enz., is thans tot stand gekomen. Zij bevat 12 groepen, te weten:
a) de looistoffenhandelaren en looistoffenfabrikanten; b) de huidenhandel; c) de importeurs van overzeesche huiden; d) de importeurs van- en agenten in leder; e) de lederhandelaars; f) de lederfabrikanten; g) de fabrikanten van- en handelaren in rubberartikelen; h) de schoenfabrikanten; i) de lederwarenfabrikanten; j) de importeurs van- en agenten in schoenen; k) de schoenwinkeliers en l) de schoenmakers (waarbij nu verder nog de groepen van arbeiders en employé's komen). De vertegenwoordigers van deze groepen hebben voor den overgangstijd een algemeen bestuur gevormd en uit dit algemeen bestuur is een dagelijksch bestuur naar voren gekomen. Deze leiders zijn ten deele gekozen, ten deele aanvaard als wat men zou kunnen noemen de door de natuur en door de omstandigheden aangewezen leiders. Een combinatie van het democratische beginsel met het nieuwe beginsel van het organische, natuurlijke aanvoerderschap. (Dagbl. v. Noord-Brabant)
(Vorig bericht blz. 1083 A.)

D. JAPAN. — Ministerie. - Mutaties. — Generaal Araki, de Japansche minister van Oorlog, is wegens gezondheidsredenen afgetreden. Als zijn opvolger werd Hajashi, de inspecteur-generaal van het militaire onderwijs, benoemd.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vorig bericht 973 A.)**

E. VOLKENBOND. — Danzig. — Paul-Boncour, Sir John Simon, baron Aloisi en kolonel Beck hebben de zitting van den Volkenbondsraad bijgewoond inzake het verbond van eenige bladen en eenige uitlatingen van Danziger zijde, waarbij de Volkenbondscommissaris van Danzig een schending van de constitutie van Danzig, mogelijk acht. Resumeerend constateerde Sir Simon, dat van de zijde van Danzig de rechtsgeldigheid der Danziger constitutie op geen enkele wijze wordt bestreden.
Aangezien de verboden bladen intusschen weer mogen verschijnen, bestaat er geen aanleiding verder op deze kwestie in te gaan. Sir Simon stelde voor, de vroegere verklaring van den Raad te herhalen, volgens welke het staatkundige leven van Danzig steeds moet blijven binnen het kader der constitutie. Hierop verklaarde dr. Rauschnig, president van den Senaat van Danzig, dat de regeering van Danzig evenals in het verleden ook in de toekomst alle wetgevende maatregelen zoomede bestuursmaatregelen zal houden binnen 't kader der grondwet. (Journ. de Genève)

F. DIAMANT. — Vondst van twee groote diamanten. — Een telegram uit Johannesburg vermeldt de vondst van twee groote diamanten in de onmiddellijke nabijheid van het veld, waar in 1907 de Cullinan gevonden is. De eene steen weegt 726, de andere 502 karaat. De geoloog van Elandsfontein heeft uit eenige bijzonderheden de gevolgtrekking gemaakt, dat beide steenen in een vroegere periode wel een deel van den Cullinan geweest kunnen zijn.
Beide steenen zijn door Sir Ernest Oppenheimer voor resp. £ 75.000 en £ 18.000 gekocht.
(Ned. Tel. Agentschap Reuter)

G. VEREENIGDE STATEN. — Nationaal-Socialistische propaganda. - Rapport. — De door het Huis van Afgevaardigden ingestelde commissie om een onderzoek in te stellen naar de nationaal-socialistische propaganda in de Ver. Staten, heeft thans haar rapport ingediend. In het rapport worden uitvoerige mededeelingen gedaan omtrent de propaganda der Duitsche nationaal-socialisten, waaruit blijkt, dat deze goed georganiseerd is. De nationaal-socialistische propaganda beoogt in de eerste plaats in de Ver. Staten een anti-Fransche stemming te kweeken. Verder is gebleken, dat voldoende middelen ter beschikking worden gesteld om de nationaal-socialistische propaganda in de Ver. Staten onbepaalden tijd te kunnen voortzetten. (Vaz Dias) **(Vor. ber. 982 G.)**

A. **MIJNINDUSTRIE.** — De grootste mijn-ventilator ter wereld is bij de Westfalia-Dinnendahl Groppel in gebruik genomen. De ventilator heeft een capaciteit van 1000 kubieke meter per minuut.
Het vliegwiel heeft een diameter van 10 meter en wordt gedreven door een stoommachine van 2750 p.k. De flens van het vliegwiel weegt 42 ton.
(Kraft und Verkehr)

B. **NEDERLAND. — Visscherijbedrijf - Oesters.** — De afzet van oesters was over de verschillende landen als volgt verdeeld:

	1933	1932
Nederland	1.043.000	1.272.000
België	3.999.000	4.925.000
Duitschland	912.000	1.217.000
Engeland	4.105.000	5.872.000
Frankrijk	134.000	189.000
Diversen	98.000	34.000
	10.291.000	13.509 000

(N. Rotterd. Crt.)

C. **AUSTRALIE. — Bewapening.** — De Australische regeering heeft het voorstel ingediend over te gaan tot de aanbesteding van den bouw van een munitiefabriek in Victoria. Men gelooft, dat Australië munitie zal maken voor de Britsche vloot in het Verre Oosten. Binnenkort zal men een fabriek oprichten voor de vervaardiging van dynamiet, terwijl men aan het onderhandelen is over het in Australië produceeren van tanks en kanonnen. Over vijf jaar zal Australië geheel in zijn eigen bewapening kunnen voorzien.
Deze maatregelen staan in verband met de vlootconferentie voor het Verre Oosten, welke op 16 Jan. '34 te Singapore begint en waaraan Engeland, Australië en Nieuw-Zeeland zullen deelnemen. Men is vooral bevreesd voor Japan.
Een juist uit Singapore teruggekeerde journalist schrijft in de „Daily Herald", dat de 50 millioen pond kostende vlootbasis van Singapore het concentratiepunt zal worden van een vloot, sterker dan die in de Europeesche wateren. In den laatsten tijd heeft men met zooveel spoed aan de verdedigingswerken gearbeid, dat deze twee jaar eerder gereedkomen, dan aanvankelijk gedacht was.
Op Poeloe Brani bij Singapore zijn 3 monsterkanonnen aangebracht, waartegen de grootste scheepskanonnen niets vermogen. Te Singapore zelf heeft men vier maanden geleden in het geheim land gekocht te Changi, de badplaats der Europeanen. Men trekt er troepen samen. Een krant, die hierover iets mededeelde, werd van hoogerhand met opheffing bedreigd.
(Daily Herald) **(Singapore 1010 A.; Australië 987 H.)**

D. **FRANKRIJK. — Stavisky-Affaire in de Kamer.** — Na een zeer rumoerige zitting der Fransche Kamer, waarin het schandaal-Stavisky weer is behandeld en de rechtsche afgevaardigde Henriot wederom scherpe aanvallen op de regeering deed, heeft de Kamer haar vertrouwen in de regeering-Chautemps met 367 tegen 201 stemmen uitgesproken. (Le Matin) **(1135 B.)**

24 JANUARI 1934

E. **CHINA. — Chineesch Turkestan. - Afscheidingsbeweging.** — Te Kasjgar, de hoofdstad van Chineesch Turkestan, heeft een nieuwe regeering de onafhankelijkheid van dit land van China geproclameerd.
(Vaz Dias)

F. **GEORGES ALEXANDRE. — Een nieuwe Zwendelaffaire in Frankrijk.** — Een nieuwe zwendel-affaire, welke heeft geleid tot de arrestatie van Georges Alexandre, schijnt niet ten achter te staan bij de zaak-Stavisky. Er wordt beweerd, dat tal van bekende personen hebben behoord tot de raden van beheer der elf maatschappijen, welke Alexandre heeft opgericht. Een intusschen overleden oud-minister van Financiën, tal van afgevaardigden en vroegere afgevaardigden zouden bij de aangelegenheid zijn betrokken.
Niet minder dan drie Kamerleden, 18 prefecten, 30 hoofdkassiers van verschillende maatschappijen, 12 presidenten van rechtbanken, twee officieren van Justitie, twee senatoren, 50 rechters, 12 commissarissen van politie en een niet te schatten aantal officieren en lagere ambtenaren hebben Alexandre hun spaarpenningen toevertrouwd. De zwendelarijen moeten honderden millioenen francs bedragen.
Alexandre schijnt ook de leermeester van Stavisky te zijn geweest, daar Stavisky eenige jaren geleden werkzaam is geweest in een der ondernemingen van Alexandre. (Le Journal)

G. **NEDERLAND. — Handel met Rusland - Voorloopige overeenkomst.** — Naar het Handelsblad verneemt, is een voorloopige overeenkomst gesloten tusschen de Russische vertegenwoordigers en de commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van het Nederlandsche zakenleven, teneinde het handelsverkeer tusschen Nederland en Rusland te bevorderen. Deze overeenkomst, die reeds geteekend is, zal mede een einde maken aan de ongunstige behandeling van Nederlandsche zeeschepen in Russische havens.
Tot nu toe betaalden Nederlandsche schepen eenige malen zooveel aan havenrechten als schepen, die een handelsverdrag met Rusland hebben.
De Rotterdamsche correspondent van het Hbld. meldt nog, dat de gezamenlijke inkoopen van Sovjet-Rusland hier te lande over 1933 een waarde van *f* 14.6 millioen vertegenwoordigen, waarvan *f* 5.000.000 besteed zijn aan den aankoop van metalen, o.a. tin. De aankoop van tin geschiedt thans rechtstreeks in ons land. In de eerste helft van deze maand heeft Rusland voor een waarde van *f* 350.000 in ons land gekocht. Van bevoegde Russische zijde wijst men er het blad nog op, dat een bericht uit Berlijn, volgens hetwelk Rusland in ons land voor een waarde van *f* 600.000 aan metalen zou hebben gekocht, die betaald zouden worden met door Rusland te leveren goederen, onjuist is. De Russische aankoopen zijn geen ruiltransacties, maar zaken, die op normale wijze tot stand gekomen zijn door onderhandelingen tusschen kooper en verkooper. (Algem. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 927 G.)

H. **LENIN. — Herdenking.** — De Unie van Sovjets heeft op 22 Jan. '34 den tienden verjaardag van den dood van Lenin herdacht. Kalinin verklaarde in een rede, dat de communistische partij van Rusland het testament van Lenin had uitgevoerd door een zware industrie te scheppen en nagenoeg geheel de collectivisatie der boeren tot stand te brengen, van wie groote massa's met eigen oogen het voordeel van den kolchosarbeid boven den invidueelen arbeid hadden gezien. (Leningradsk Prawda)

I. **OTTOKAR SEVCIK OVERLEDEN.** — De beroemde Tsjechische vioolpaedagoog Ottokar Sevcik is op bijna 82-jarigen leeftijd overleden.
Sevcik ontving zijn muzikale opleiding aan het Conservatorium te Praag; in het vioolspel was Bermewitz zijn leermeester.
Vermaard was Sevcik om zijn methode, die in vele opzichten het karakter had van een omwenteling der vioolpaedagogiek; vermaard vooral om de beroemdheden, die hun vorming aan hem te danken hadden. Uit zijn school zijn o.a. voortgekomen: Jan Kubelik, Jaroslav Kocan, Mary Hall, Efrem Zimbalist, Sasja Colbertson. Sevcik heeft veel op paedagogisch gebied gepubliceerd. (Red. K. H. A.)

K. **NEDERLAND. — Ned. Fed. Bond v. Personeel in Openbaren Dienst.** — De Ned. Federatieve Bond van Personeel in Openbaren Dienst blijft aangesloten bij het Nationaal Arbeids-Secretariaat (N.A.S.).
Dit besluit kan zeer ernstige gevolgen hebben voor de positie van de gemeente-werklieden, die lid zijn van de organisaties, aangesloten bij de federatie, terwijl mede nog de kans thans groot is, dat eerlang de federatie als deel uitmakende van een verboden vereeniging (N.A.S.), uitgesloten wordt van het Georganiseerd Overleg. (De Telegraaf) **(Vor. ber. 405 A.)**

A. **DUITSCHLAND. — De wet tot ordening van den Nationalen Arbeid. —**
In het Rijksministerie voor Volksvoorlichting en Propaganda is op 16 Jan. '34 een persconferentie gehouden, waarin de ministers Seldte en Schmidt het doel en de beteekenis van de wet tot ordening van den nationalen arbeid uiteenzetten.
Rijksminister Seldte verklaarde, dat de ondernemer als leider van het bedrijf de verantwoordelijke positie ontvangt, welke hem volgens de principes der nationaal-socialistische wereldbeschouwing toekomt. De vrijheden welke hem zijn gegeven moeten op juiste waarde worden geschat en de sociale „Ehrengerichtsbarkeit" moet er voor zorgen, dat in de bedrijven geen willekeur ontstaat. In de wet zijn bewust tegenover elkander gesteld de definitief opgeheven marxistische klassenstrijd en de gemeenschappelijke arbeid van allen die in een bedrijf werkzaam zijn. Wij brengen in het bedrijf ondernemers en werknemers tot elkander. De werk-relatie wordt een relatie van trouw. Niet uit de op papier staande contractsbepalingen moet in de toekomst het recht van arbeid, de rechten en plichten van alle leden van de bedrijfsgemeenschap worden afgeleid, doch uit het levende begrip van trouw, van trouw van den leider aan het personeel en van het personeel tot den leider. Op die wijze komt men tot de noodzakelijke gemeenschappelijke arbeid en het wederzijdsche vertrouwen.
In de groote bedrijven, aldus Seldte, is deze zeer nauwe samenwerking niet mogelijk. Daarin voorziet de wet in de inschakeling van vertrouwenslieden, die als leden van het personeel den leider van advies dienen en met hem en onder zijn leiding den „raad van vertrouwenslieden" vormen. Hierdoor wordt niet geschapen een belangenvertegenwoordiging welke overeenkomt met den ouden bedrijfsraad. Er zijn geen belangentegenstellingen meer, veeleer hebben allen slechts een gemeenschappelijk belang, het bedrijf, dat hun allen werk en brood geeft.
De raad van vertrouwenslieden zal o.m. moeten medewerken bij de beslechting van geschillen, welke zich eventueel zouden kunnen voordoen.
Het instituut van „Treuhänder" van den arbeid blijft bestaan. Deze gevolmachtigden worden thans Rijksambtenaren met alle rechten en verplichtingen, zij zijn ondergeschikt aan het Rijksministerie van arbeid en ontvangen hun instructies van den Rijksminister van Economische Zaken. Ter handhaving van den arbeidsvrede hebben zij geheel omlijnde in de wet gestipuleerde werkzaamheden te verrichten. De ontwikkeling van dit begrip der sociale eer en van de schepping van een bijzondere „Ehrengerichtsbarkeit" vormt den kern der wet. De wet zal op 1 Mei 1934 van kracht worden.
Minister dr. Schmidt lichtte vervolgens nog enkele punten toe, waarbij hij er op wees, dat de Rijksminister van Arbeid, Seldte, een belangrijk aandeel heeft gehad in de tot standkoming van de nieuwe wet. (Völkischer Beobachter)

B. **OOSTENRIJK. — Dr. Dollfuss en de Nationaal-Socialisten. —** De agitatie der nationaal-socialisten duurt voort. Graaf van Waldeck Pyrmont, Duitsch Gezantschapsattaché was bij een geheime nationaal-socialistische vergadering te Weenen, aanwezig. Graaf Alberti, een der leiders der Oostenrijksche Heimwehren, verdacht van nationaal-socialistische gevoelens, is naar een concentratiekamp gezonden. Vorst Starhemberg, bondsleider der Heimwehren, heeft alle leiders van den Neder-Oostenrijkschen Heimatschutz uitgesloten, die eveneens worden verdacht met de Nazi's te heulen.
Bondskanselier Dr. Dollfuss heeft tijdens een betooging van het Vaderlandsche Front voor de bondskanselarij tot de menigte een toespraak gehouden, waarin hij het in hoofdzaak had over den strijd der regeering tegen het nationaal-socialisme.
De bondskanselier verklaarde o.a.: Ons geduld is ten einde. Als regeering hebben wij den plicht, de trouwe burgers te beschermen. Allen, die wellicht nog mochten meenen, dat de terreur zal overwinnen, zullen zien, wat het beteekent, wanneer het volk man voor man opstaat. (Red. K.H.A.) **(Vorig bericht blz. 1127 H.)**

C. **BRITSCH-INDIE. — Aardbeving. —** De aardbeving in Britsch-Indië heeft, naar men vreest, ook de hoofdstad van Nepal, Khatmandoe, welke 80.000 inwoners telt, voor het grootste deel van den aardbodem weggevaagd. (Daily Mail) **(Vor. ber. blz. 1133 C.)**

D. **ZWITSERLAND. — Referendum over de wet tot bescherming der openbare orde. —** De door de Bondsregeering voorgestelde wet tot verscherping van de maatregelen ter bescherming van de openbare orde, die voornamelijk een vrucht is van de onlusten te Genève van November 1932, houdt verscherpte strafbepalingen in tegen provocatie, landvredebreuk, aanzetting tot verzet tegen den militairen dienstplicht, het houden van verboden demonstraties, het verstoren van toegestane demonstraties enz.
De socialisten, die zich krachtig tegen het wetsontwerp verzetten, wenschen dat er een referendum over zal worden gehouden, waarvoor zij 30.000 handteekeningen moeten verzamelen.
Naar verluidt hebben zij thans in plaats van de noodige 30.000 handteekeningen 137.000 handteekeningen verzameld. (Die Arbeit, Zürich)

E. **DUITSCHLAND. — Rede van Von Papen. —** Op een door N.S.D.A.P. en Stahlhelm georganiseerde bijeenkomst ter herdenking van de stichting van het Duitsche rijk heeft vicekanselier Von Papen op 24 Jan. '34 het woord gevoerd. Hij zeide o.a.:
De rijkskanselier heeft het Fransche volk gezegd, dat nog nooit een zoo eerlijk aanbod aan een nabuurland was gedaan. Hij heeft voorgesteld, onder de oorlogen van honderden jaren een streep te trekken. Wij willen het derde Rijk tot een garantie voor den vrede maken: een nieuwe oorlog zou de ineenstorting van de geheele cultuur van het Avondland beteekenen!
(Angriff) **(Vorig bericht blz. 836 A.)**

F. **NEDERLAND. — Contingenteering Manufacturen.** — De Staatscourant bevat een K. B., waarbij voor den tijd van 12 maanden (1 Januari 1934—31 December 1934) is gecontingenteerd de invoer van:
manufacturen, stoffen en weefsels van kunstzijde;
manufacturen, stoffen en weefsels van kunstzijde, met andere stoffen dan echte zijde en wol bewerkt.
Het contingent is bepaald op 20% van de waarde van den gemiddelden invoer in 1931 en 1932, met dien verstande, dat de ingevoerde hoeveelheid niet meer zal bedragen dan 30% van de in die jaren ingevoerde hoeveelheden. (Staatscourant) **(Vor. ber. blz. 274 C.)**

G. **NEDERLAND. — Contingenteering Vleesch. —** De Staatscourant van 22 Jan. bevat een Koninklijk Besluit, waarbij de invoer van vleesch (met uitzondering van versch-gekoeld- of bevroren rund- en kalfsvleesch), alsmede van levende schapen en slachtpaarden voor den tijd van twaalf maanden wordt gecontingenteerd. Deze contingenteering is van kracht tot 15 Januari 1935.
Het contingent voor alle vleeschsoorten is vastgesteld op 20% van den gemiddelden invoer in twaalf maanden in de jaren 1931 en 1932. Voor versch-gekoeld- of bevroren rund- en kalfsvleesch is het contingent bepaald op 20% van den gemiddelden invoer in twaalf maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931.
Bij deze contingenteering heeft de regeering gebruik gemaakt van de bevoegdheden, haar verleend in de nieuwe crisisinvoerwet. De mogelijkheid is daarbij opengelaten om voor verschillende landen het contingent te verhoogen. (Staatscourant) **(407 B.)**

H. **VOLKENBOND. — Opleving van den wereldhandel.** — Uit nieuwe door den Volkenbond gepubliceerde statistische gegevens over den wereldhandel blijkt, dat van Juli tot November 1933 de invoer is toegenomen met 2.8% en de uitvoer met 6.8%.
(Journal de Genève) **(Vorig bericht blz. 995 F.)**

I. **NEDERLAND. — Verkeersongevallen in 1932. —** Het Centraal Bureau voor de Statistiek geeft van 41.195 verkeersongevallen de oorzaken en gevolgen in 1932 op. Van 31.196 of ruim 75% der ongevallen is gebleken, dat zij zijn toe te schrijven aan persoonlijke oorzaken, n.l. fouten van bestuurders van vervoermiddelen 68% en fouten van voetgangers 7%. Gebreken aan vervoermiddelen en de toestand van den weg (incl. slippen en doorglijden) bleken resp. in 957 (2%) en 2788 (6%) gevallen oorzaak van een verkeersongeval te zijn.
In totaal zijn 12.084 personen gedood of gewond. Voor het statistiekjaar is geen nauwkeurig cijfer omtrent het aantal overleden slachtoffers van verkeersongevallen bekend, doch, blijkens de „Sterftestatistiek", zijn gedurende het kalenderjaar 1932 niet minder

dan 717 personen ten gevolge van een verkeersongeval overleden. Uit het thans gepubliceerde overzicht der verkeersongevallen blijkt, dat er bij 378 ongevallen een of meer dooden waren en bij 10.619 ongevallen een of meer gewonden, terwijl in 30.172 gevallen uitsluitend materieele schade voorkwam. Vervolgens bevat de statistiek een drietal overzichten van de plaats gehad hebbende botsingen en de daarbij betrokken vervoermiddelen enz.
(Centraal Bureau voor de Statistiek) **(Vor. b. 33 N.)**

A. **SPANJE. — Onderhandelingen over een concordaat.** — De onderhandelingen voor het sluiten van een concordaat tusschen Spanje en den Heiligen Stoel zullen, naar verwacht wordt, vóór het einde van deze maand beginnen.
Namens het Vaticaan zullen de besprekingen gevoerd worden door den pauselijken nuntius, mgr. Tedeschini. Ofschoon het Vaticaan niet geheel voldaan is over de positie der katholieken in Spanje, wordt toch erkend dat de omstandigheden sedert de eerste dagen der republiek belangrijk verbeterd zijn.
De diplomatieke betrekkingen tusschen Spanje en den Heiligen Stoel werden niet afgebroken en de pauselijke nuntius bleef in Madrid, niettegenstaande de Spaansche ambassadeur te Rome werd teruggeroepen en de ambassade sindsdien in handen van den zaakgelastigde was. Het Vaticaan staat er op, dat er een ambassadeur naar Rome zal worden gezonden vóór het voltooien van de onderhandelingen over een concordaat. (De Maasbode)

B. **NEDERLAND. — Nederlandsch-Turksche Vereeniging.** — Een Nederlandsch-Turksche vereeniging is te 's-Gravenhage opgericht. In het voorloopig bestuur hebben o.a. zitting genomen de heeren D. J. Steyn Parvé, oud-Consul-Generaal te Smyrna, Dr. Kramers, lector in het Turksch te Leiden en Mr. T. M. E. baron Testa, wiens naam nauw verbonden is met de geschiedenis der Nederlandsche Legatie te Constantinopel en met die van de Nederlandsch-Turksche betrekkingen in het algemeen.
Het doel der nieuwe organisatie is tweeledig. In de eerste plaats wenscht men het nieuwe Turkije beter te doen kennen in Nederland en omgekeerd de Turken meer aandacht te doen wijden aan het vele belangrijke, dat ons land in algemeen-cultureel opzicht biedt. In de tweede plaats wil men, naast de cultureele betrekkingen, ook de economische samenwerking zooveel mogelijk te bevorderen. (Het Vaderland)

25 JANUARI 1934

C. **OOSTENRIJK. — Nationaal Socialisten. - Démarches te Berlijn.** — De Oostenrijksche gezant is op het departement van Buitenlandsche Zaken te Berlijn geweest en heeft klachten ingediend over beïnvloeding door zekere Rijksduitsche kringen van de nationaalsocialistische beweging in Oostenrijk. Hij heeft daarbij verklaard, dat Oostenrijk zich tot den Volkenbond zal wenden, wanneer met deze klachten geen rekening gehouden wordt. De klachten worden op het oogenblik door de bevoegde autoriteiten te Berlijn onderzocht.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 1141 B.)**

D. **Dr. D. G. W. MULLER MASSIS. — Nestor der Nederlandsche predikanten.** — De nestor der predikanten in ons Vaderland, Dr. D. G. W. Muller Massis, emiritus Ned. Herv. predikant te Nijmegen, viert op 25 Jan. '34 zijn 95sten verjaardag.
Hij ontving zijn opleiding aan het stedelijk gymnasium te Zutphen en aan de Rijksuniversiteit te Utrecht waar hij 18 September 1863 promoveerde tot doctor in de theologie.
Na in verschillende gemeenten het predikambt te hebben waargenomen was hij bijkans 40 jaar als predikant bij de Gemeente van Groesbeek verbonden. In 1916 ontving Dr. Muller Massis eervol emeritaat.
(Red. K. H. A.)

E. **LUCHTVAART. — Vliegtuiginstrumenten.** —
Voor de Delftsche Studenten Aëroclub heeft dezer dagen ir. A. G. von Baumhauer, onder-directeur van den Rijksstudiedienst voor de Luchtvaart, een lezing gehouden over: Vliegtuig-instrumenten.
De snelle ontwikkeling van de luchtvaart — aldus spr. — (de aviatiek vierde voor kort zijn dertigsten verjaardag) deed een sterke vraag naar luchtvaartinstrumenten ontstaan. Terwijl sportvliegtuigen tegenwoordig tenminste een 5-tal instrumenten bezitten, vindt men in moderne verkeersvliegtuigen veelal het 10-voudige daarvan.
Bij den rijkdom aan stof moet een scherpe keuze worden gedaan, waarbij in het bijzonder zullen worden behandeld die instrumenten, welke elders niet voorkomen en die, waarvan de werking in het vliegtuig sterk afwijkend is van wat we b.v. bij schepen gewend zijn.
De indeeling der instrumenten kan zijn naar den aard der bestemming, b.v. voor de contrôle of den goeden gang (vliegtuig en motorbedrijf), voor de navigatie (koershouden en plaatsbepaling) voor het vliegen zonder zicht (blindvliegen), voor de technische metingen, voor wetenschappelijk onderzoek en ten slotte voor communicatie.
Verder onderscheiden wij de instrumenten naar de wijze van aanwijzing of registratie, al of niet afstandaanwijzing met velerlei soort van overbrengingsmethode, naar graad van nauwkeurigheid, enz.
Ze dienen dus ter beveiliging van de luchtvaart en tot het verdiepen van de kennis omtrent vliegtuigen.
De eigenaardige eigenschappen van het medium, de lucht, die soms in sterke onrust kan verkeeren, de trillingen, afkomstig van den motor en ook de ongunstige weeromstandigheden als regen, ijzel en mist, stellen bijzondere eischen aan de vliegtuiginstrumenten.
Ter beperking worden niet behandeld de instrumenten welke dienst doen voor de contrôle van den motor.
Meer in het bijzonder behandelde ir. von Baumhauer de barometrische hoogtemeter, de manometrische snelheidsmeter of stuwdrukmeter.
De plaatsing van de vóór openstaande stuwbuis of Pitelbuis, doet weinig ter zake, mits in de vrije strooming. De buis waarmee de statistische druk wordt gemeten, moet men opstellen daar waar de snelheid niet door het vliegtuig wordt beïnvloed. Voor het bedrijf kan die buis, boven het achterste deel van den vleugel geplaatst, goede resultaten geven, terwijl voor nauwkeurige metingen aan een lange gummislang een buis onder het vliegtuig wordt gesleept. Bij groote snelheden leverden het heftige dansen en breken daarvan groote moeilijkheden. Na systematisch onderzoek gaf ir. Koning van den K. S. L. aan hoe deze buizen stabiel konden worden gemaakt.
De eigenaardige moeilijkheden, die het magnetisch kompas levert bij het vliegen zonder zicht, waarbij de bestuurder ongemerkt in de bocht kan raken zonder dat het kompas hem tijdig waarschuwt, werden toegelicht (Noordelijke bocht fout, enz. als gevolg van de verticale component van het aardmagnetisme).
Van de blindvlieginstrumenten werden nader besproken de bochtaanwijzer, die aangeeft of rechtuit wordt gevlogen of wel naar welken kant men draait; dan de gyroscopische horizon van sperry en de richtingstol. Met behulp van een demonstratie-model werd de werking van de zoonuttige tol verklaard.
Deze laatste twee instrumenten zijn nu ook bij de K. L. M. op hare verkeersvliegtuigen ingevoerd. Ze zijn van groote waarde bij het blindvliegen — een soort van vliegen, dat in ons klimaat, vooral in den winter, herhaaldelijk noodig is.
Verder werden genoemd de instrumenten welke bij nauwkeurige technische metingen worden gebruikt.
Wil men nauwkeurig de dichtheid van de lucht leeren kennen dan moet men behalve de druk ook de temperatuur van de lucht meten. Dit laatste levert in de vlucht moeilijkheden, omdat bij groote snelheden de samendrukbaarheid der lucht zich eenigszins doet gevoelen. Aan den loefkant treedt compressie en daarmede temperatuurverhooging op. Verder kan bij snelstijgende vliegtuigen de traagheid van den thermometer hinderlijk zijn, omdat daarbij de temperatuur van de atmosfeer met toenemende hoogte snel daalt.
Met de kinematograaf, in het bijzonder die, welke is voorzien van een seconde-horloge, kan bij het starten en landen de baan worden vastgelegd. Op deze wijze kan b.v. worden gecontroleerd of het vliegtuig in de start de voorgeschreven hoogte haalt. Tenslotte vestigde spr. de aandacht op de accoustische echohoogtemeter, het instrument dat onafhankelijk van den luchtdruk den vlieger in den mist moest aangeven op welke hoogte hij zich boven den grond bevindt.
Dit type hoogtemeter, waaraan ir. Kaupa, onder leiding van prof. Elias te Delft een interessant onderzoek wijdde, lijkt een zeer nuttige beveiliging te kunnen geven voor de luchtvaart. Er zal echter nog wel onderzoek moeten worden verricht vóór het instrument voor gebruik gereed is.
Wellicht zou het voor kort gestichte Nationale Luchtvaart-fonds deze ontwikkeling kunnen bevorderen.
De lezing werd bijgewoond door enkele hoogleeraren en vele belangstellenden. (N. Rott. Courant)

F. **JAPAN. — Overeenkomst met Nederland.** — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Tokio heeft na overleg met Japansche zakenlieden den Japanschen gezant te 's-Gravenhage opdracht gegeven de Nederlandsche voorstellen in zake de Nederlandsch-Japansche handelsbesprekingen goed te keuren.
(Dempo Tsoesin) **(Vorig bericht 1094 B.)**

A. NEDERLAND. — Nieuwe bepalingen voor ambtenaren. - Lijst van verboden vereenigingen. —

Zooals eenigen tijd geleden is gemeld, heeft de voorzitter van den Ministerraad een beschikking genomen, waarbij met intrekking van de desbetreffende vorige beschikkingen, de lijst van voor de ambtenaren in Rijksdienst verboden vereenigingen opnieuw werd vastgesteld.

Bedoelde lijst bevat thans de volgende vereenigingen en organisaties:

a. de Communistische Partij Holland met den Communistischen Jeugdbond, den Revolutionnair-Socialistischen Vrouwenbond en alle Communistische z.g. mantelorganisaties.
b. het Landelijk Verbond van Sociaal-Anarchisten, de Alarmgroepen en het Landelijk Verbond van die groepen, de Bond van Anarcho-Socialisten, de Vrije Socialistische Vereeniging en het Fonds voor Internationale Solidariteit (F.I.S.);
c. het Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond met de daarbij aangesloten vakgroepen en zijn Arbeiders Jeugd Organisatie;
d. de Onafhankelijk Socialistische Partij (O.S.P.), met haar Jeugdverbond (S.J.V.), de S.A.W. (Socialistische Arbeiders Weer of Sportorganisaties met dezelfde voorletters), het Anti-Terreur Fonds (A.T.F.) en de Vereeniging voor Sociale Ontwikkeling (V.V.S.O.);
e. het Nederlandsch Arbeids Secretariaat (N.A.S.) en de daarbij aangesloten vakgroepen, de Revolutionnaire Jeugdbond (R.J.B.), de N.A.S.-Vrouwenbond, de Vereeniging voor Volksontwikkeling (V.V.V.O.), het Proletarische Steunfonds, alsmede de Revolutionnair Socialistische Partij;
f. De Perhimpoenan Indonesia;
g. de Communistische Arbeiderspartij (K.A.P.);
h. de groepen van Internationaal communisten (G.I.C.);
i. de Concentratie van Raden-Kommunisten;
j. de Linksche Arbeiders Oppositie „Spartacus";
k. de Internationale Anti-Militairistische Vereenigingen het Internationaal Anti-Militairistisch Bureau;
l. de Vrijdenkers Vereeniging „De Dageraad";
m. de Nationaal-Socialistische Beweging (N.S.B. groep Mussert);
n. de Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P.) (Amsterdam);
o. de Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P. groep Smith en Haighton, Den Haag);
p. de Algemeene Fascistenbond (groep Baars);
q. het Verbond van Nationaalsolidaristen in Rijks-Nederland (groep Sinclair de Rochemont);
r. Het Verbond van Nationalisten (groep dr. Van der Mijle);

welke om de doeleinden, die zij nastreven, of de middelen, die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den ambtenaar in Rijksdienst van zijn plicht als ambtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden.

Voor Defensie-ambtenaren. — Daarnaast zijn eveneens bij beschikking van den voorzitter van den Ministerraad verboden verklaard voor Defensie-ambtenaren:

De Sociaal-Democratische Arbeiderspartij en de organisaties, aangesloten bij het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen (N.V.V.), welke om de doeleinden die zij nastreven, of de middelen, die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den onder het Departement van Defensie ressorteerenden ambtenaar van zijn plicht als ambtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden.

Tot de Communistische z.g. mantelorganisaties, bedoeld onder a van voormelde beschikking, dienen in elk geval te worden gerekend de volgende vereenigingen:

1. Vereeniging van Vrienden van de Sovjet-Unie (V.V.S.U.).
2. Internationale Roode Hulp „Holland" (I. R. H.).
3. Internationale Arbeidershulp (I. A. H.).
4. Revolutionnaire Vakvereenigingsoppositie (R. V. O.).
5. Landelijk Werkloozen Strijdcomité (L. W. S. C.).
6. Rood Frontstrijdersbond (R. F. B.).
7. Roode Sport Eenheid (R. S. E.).
8. Arbeiders Schaakbond „Holland" (A. S. B. H.).
9. Arbeiders Voetbalbond „Holland" (A. V. B. H.).
10. Arbeiders Dambond „Holland" (A. D. B. H.).
11. Arbeiders Theaterbond „Holland" (A. T. B. H.).
12. Schrijvers-Collectief „Links Richten" (L. R.).
13. Vereeniging van Arbeiders-Fotografen.
14. Liga tegen Imperialisme en voor Nationale Onafhankelijkheid.
15. Centraal Anti-Oorlogs Comité (C. A. O. C.).
16. Marxistische Arbeidersschool (M. A. S.).
17. Nederland—U. S. S. R.
18. Proletarische Vrijdenkersvereeniging (P. V. V.).
19. De Strijdbond tegen het Fascisme (S. T. F.).
20. Het Nederlandsche Comité van Kunstenaars en Intellectueelen ter bestrijding van de Terreur in Duitschland.
21. Het Nederlandsche Boerencomité (N. B. C.).
22. De Roode Esperantisten (officieele naam „Nederlanda Unuiga Komitato (N. U. K.).

(Vorig bericht 1118 F; vorige lijst 917 G.)

B. SEROLOGISCHE ROODVONKRAADSELS. — Daar gebleken is, dat er tusschen de streptococcen, die bij de verschillende gevallen van roodvonk een rol spelen, geen eenvormigheid bestaat, is verklaard, waarom zoowel de behandeling dezer ziekte met antistreptococcenserum als de prophylactische inenting met evenmin voldoende polyvalent vaccin tot nu toe vrij groote teleurstelling heeft opgeleverd.

Alvorens dus mag worden geadviseerd tot immunisatie op groote schaal tegen roodvonk, zullen eerst uitgebreide onderzoekingen moeten worden ingesteld naar den aard der verschillende microbenstammen en hun toxinen, die voor de verwekking der ziekte in aanmerking komen. De commissie Bekenkamp-Kapsenberg-Polak-Daniëls-Scheltema zegt dan ook in haar advies aan het Gemeentebestuur van Groningen volkomen terecht, het niet verantwoord te achten, onder de omstandigheden van het oogenblik de vaccinatie tegen roodvonk in de hand te werken.

Zelfs voor het doen van proefnemingen, die casu quo toch altijd buiten perioden van epidemie zouden moeten worden gedaan, is de tijd nog niet rijp.

(Red. K. H. A.)

C. NEDERLAND. — Wijziging Raad van State. — Bij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de wet, houdende regeling van de samenstelling en de bevoegdheid van den Raad van State. Het ontwerp brengt het aantal leden van veertien tot tien terug en stelt een leeftijdsgrens van 75 jaar, bij het bereiken waarvan ontslag wordt verleend. Tevens wordt het maximum aantal Staatsraden in buitengewonen dienst verlaagd. (Alg. Handelsblad)

(Vorig bericht 751 C.)

D. PAN-AMERIKAANSCHE CONFERENTIE. — De Amerikaansche minister van Buitenlandsche Zaken Cordell Hull, die de Pan-Amerikaansche conferentie te Montevideo heeft bijgewoond, kon als resultaat van zijn onderhandelingen met de vooraanstaande politici van alle Latijnsch-Amerikaansche staten een aanzienlijke verbetering van de algemeene stemming en een gemotiveerd vooruitzicht op nauwere samenwerking van alle Amerikaansche staten vaststellen.

(New York Herald, Paris)

E. NEDERLAND. — Weldadigheidszegels 1933-1934. Volgens de voorloopige cijfers zijn van de weldadigheidszegels 1933-1934 de volgende aantallen verkocht:

Frankeerwaarde	Verkoopprijs	aantal	vorig jaar
1½ cent	3 cent	2539403	1579670
5 „	8 „	994141	948895
6 „	10 „	1523492	1594852
12½ „	16 „	395931	399408

De opbrengst boven de frankeerwaarde bedroeg derhalve rond *f* 127.700. (N. v. h. Noorden) **(984 F.)**

F. NEDERLAND. — Mr. L. J. A. Trip over den Gouden Standaard. — Aan een rede van Mr. Trip, pres. der Nederl. Bank, uitgesproken in de jaarvergadering van de Buitenl. Persver. in Nederland, ontleenen wij het volgende:

Mr. Trip is overtuigd, dat de in Nederland werkende persvertegenwoordigers hun taak in dezen zin opvatten en vervullen, evenals hij overtuigd is, dat in het bijzonder het z.g. „goudblok", waarvan Nederland en De Nederlandsche Bank deel uitmaken, den grondslag in stand houdt, waarop de internationale gouden standaard verder kan worden opgetrokken.

Slechts langs dezen weg kan het vertrouwen, waaraan de wereld en de volkeren behoefte hebben, terugkeeren en daarmede de onmisbare basis voor een geleidelijke hervatting en uitbreiding van het internationale verkeer gelegd worden.

Het is spreker niet onbekend, dat er ook in ons land zijn, die meenen, dat op internationaal gebied niets meer te bereiken is. Daarom bepleiten zij alle banden, welke er nog bestaan, in het bijzonder den band met het goud, door te snijden, om daarna naar gelang van de omstandigheden, opnieuw met bouwen te beginnen.

Spr. kan tegen dit standpunt, dat hij eenerzijds sterk overdreven, anderzijds in vierkanten strijd met Nederlands welbegrepen belang noemt, niet genoeg waarschuwen.

Het is sterk overdreven omdat de hoeveelheid van het goederenverkeer toch nog altijd ¾ uitmaakt van het in 1929 bereikte, hooge peil. Het is onjuist omdat teekenen zich beginnen voor te doen, welke wijzen op het herwinnen door verschillende landen van een zeker evenwicht in hun financieele en economische positie en op een terugkeer van den gevaarlijken en bedenkelijken weg der monetaire experimenten. Nederland,

dat door zijn gansche structuur zoo bij uitstek is aangewezen op internationaal verkeer, is wel het laatste land, dat zich zou kunnen veroorloven aan de internationale betrekkingen, hoezeer deze dan ook door de schuld van anderen hebben geleden, een nieuwen en, zooals spreker het ziet, zwaren slag toe te brengen.
Ook in dit opzicht heeft onze regeering, te zamen met de Nederlandsche volksvertegenwoordiging en de overgroote meerderheid van het Nederlandsche volk, het juiste standpunt ingenomen. Dit heeft zijn consequenties, waarop spreker thans niet verder ingaat, maar die moeten en, naar zijn overtuiging, ook zullen voltrokken worden. (Vaz Dias)
(Vor. ber. Gouden Standaard 1090 B.; Mr. Trip 891 B.)

A. **NEDERLAND. — Teeltregeling voor Rundvee voor 1934.** — Op grond van de thans vastgestelde rundveeteeltregeling is het aantal toe te laten vaarskalveren voor 1934 bepaald op 350.000; het aantal toe te laten stierkalveren op 60.000.
De toewijzing van deze toe te laten aantallen over de districten, waarin het land door de Gewestelijke Rundveecentrales is verdeeld, zal plaats vinden door de Gewestelijke Centrales, waarbij wordt rekening gehouden met beoordeeling van de bedrijfsomstandigheden, op grond van de gegevens der veetellingen in 1933 plaats gehad hebbend en in 1934 te houden.
Het aantal van 410.000 toe te laten kalveren is aan de hand van het regelingsplan thans toegewezen in de volgende aantallen.

GEBIED:	Toegew. aantal vaarskalveren en niet-geregistreerde stierkalveren	Toegew. aantal geregistreerde stierkalveren	TOTAAL
Groningen . . .	23.571	1.060	24.631
Friesland . . .	62.892	9.600	72.492
Drente	28.572	680	29.252
Overijsel . . .	49.230	2.080	51.310
Gelderland zonder Rijk v. Nijmegen en Land v. Maas en Waal . . .)	55.502	3.720	59.222
Utrecht . . .	20.150	800	20.950
N.-Holland . .	22.362	2.240	24.602
Z.-Holland . .	35.368	2.560	37.928
N.-Brabant met Rijk v. Nijmegen en Land v. Maas en Waal . . .)	49.407	2.800	52.207
Zeeland . . .	16.259	180	16.439
Limburg . . .	19.807	1.160	20.967
Tot. Nederland .	383.120	26.880	410.000

(De Telegraaf) **(Vorig bericht blz. 996 E.)**

B. **DUITSCHLAND. — De kerk en de sterilisatie.** — De aartsbisschop van Keulen heeft order gegeven, om in alle kerken en kapellen van zijn aartsdiocees de volgende waarschuwing van den kansel voor te lezen:
Bij de publicatie van de kerkelijke leer en voorschriften voor diegenen, die voornemens zijn om een huwelijk aan te gaan, moet na alinea 11 de volgende passage worden ingelascht: Wat het vraagstuk der sterilisatie betreft, gelden voor de geloovigen de grondbeginselen der christelijke zedenleer, zooals die door het hoogste kerkelijk leergezag zijn afgekondigd.
In verband met uitspraken van den H. Vader herinneren wij er aan: Het is niet geoorloofd zichzelf te laten steriliseeren, of opdracht te geven om op een anderen mensch de sterilisatie toe te passen. Dat is de leer van de Katholieke kerk.
Wij zullen dankbaar zijn, wanneer met deze grondbeginselen rekening wordt gehouden.
Bij deze gelegenheid moeten wij ook met den meesten nadruk waarschuwen voor zulke boeken, tijdschriften en dagbladen, die het er op aanleggen, om het katholiek geloof en de Christelijke zedenleer in ons volk te ondermijnen. Een geschrift, zooals het boek van Rosenberg, „Mythe der Twintigste eeuw", dat onbegrijpelijkerwijze zelfs in de schoolbibliotheken ter beschikking van de leerlingen wordt gesteld, moet uit de handen der jeugd en uit ieder katholiek huisgezin geweerd worden. (Prager Presse)
(Vor. ber. Sterilisatiewet 1120 C.)

26 JANUARI 1934

C. **ESTLAND. — De nieuwe grondwet van kracht.** — Op 24 Jan. '34 is de nieuwe Estlandsche grondwet, die bij volksreferendum in October 1933 is aangenomen, van kracht geworden. (Päewaleht, Tallinn)
(Vorig bericht blz. 455 E.)

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Cultures - Productie 1932—1933.** — Het Centr. Kantoor v. d. Statistiek raamt de productie der Ned.-Indische Ondernemingen over 1933 als volgt, waarbij de tusschen haakjes geplaatste cijfers de overeenkomstige definitieve productiecijfers van 1932 zijn.
Rubber 169.000 (150.901) tons. Thee 72.600 (81.937) t. (incl. opkoopthee). Koffie 450.000 (627.150) quintalen. Kina 7.900 (10.120) t. Cacao 16.720 (14.493) quint.
(Centraal Kant. v. d. Statistiek) **(Vor. ber. Ned. Oost-Indië: Rubber 896 A.; Thee 862 H.; Koffie 968 B.; Kina 1093 C.; Cacao 862 H.)**

E. **SPANJE. — De begrooting van 1933.** — Volgens een officieele mededeeling is het deficit op de begrooting van 1933 vergeleken met het deficit van 1932 gedaald met 106.833.433 pesetas. Er werd 53 millioen meer aan belasting geïnd dan in 1932.
(Heraldo de Madrid) **(Vorig bericht blz. 296 I.)**

F. **ZAAK-ONNES VAN NIJENRODE.** — De heer Onnes van Nijenrode is, in verband met de inbraken in het kasteel Nijenrode thans gedagvaard, om op Donderdag 22 Februari '34, des voormiddags te 10 uur voor de vijfde Kamer der Arrondissementsrechtbank te Amsterdam te verschijnen.
Aan de dagvaarding ontleenen wij het volgende:
De officier van Justitie legt ten laste, dat de verdachte in 1932 te Breukelen-Nijenrode en te Amsterdam, althans te Amsterdam, althans in Nederland, Londen en Hamburg, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordeelen, verschillende assurantie-maatschappijen, door welke aan hem in den vorm van een premier-risque-verzekering tot een bedrag van *f* 150.000 tot *f* 1.250.000 was verzekerd, de schade te lijden door inbraak en diefstal van schilderijen, antiquiteiten, prenten, porcelein en andere kunstvoorwerpen op het kasteel Nijenrode, heeft bewogen en of doen bewegen tot het aangaan van een dading, waarbij tenslotte een bedrag van netto *f* 727.632 is uitbetaald ter vergoeding van verzekerde goederen, welke naar zijn opgave in den nacht van 29 Februari op 1 Maart 1932 op het kasteel Nijenrode zijn gestolen.
De dagvaarding stelt, dat dit bewegen heeft plaats gehad door aan J. Top, lid der firma H. J. Schadd te Amsterdam, mede te deelen, dat bedoelde inbraak en diefstal had plaats gehad en door vervolgens aan J. Top en aan den expert L. van der Dussen, die door de assurantiemaatschappijen aangewezen was als expert op het kasteel Nijenrode, verschillende mededeelingen en aanwijzingen te doen van den diefstal en de buitenbraak. De conclusie van het rapport was, dat assuradeuren *f* 86.200 hadden te betalen.
De vijf assurantie-maatschappijen, gaat de dagvaarding voort, zijn op hun beurt in de waan gebracht, dat er een werkelijke diefstal had plaats gehad van de door hen verzekerde goederen en dat zij dus verplicht waren tot betaling der schadeloosstelling. Er zijn in deze zaak door het O.M. 38 getuigen gedagvaard, w.o. twee deskundigen.
Door de verdediging zullen vermoedelijk een 20-tal getuigen à décharge worden opgeroepen.
De heer Onnes houdt zeer positief vol, dat dien nacht een werkelijke inbraak en diefstal in het kasteel Nijenrode heeft plaats gehad en ontkent pertinent daartoe eenige opdracht te hebben gegeven, dit goedgevonden of geweten te hebben. (Vaz Dias)

A. **CUBA. — Toestand.** — Aan de politieke spanning schijnt een einde te zijn gekomen. Het nieuwe bewind van president Carlos Mendieta werd door meer dan tien mogendheden erkend.
(El Sol, Madrid, 25 Jan. '34) **(Vor. ber. blz. 1134 D.)**

B. **ITALIE. — Boter-invoerrecht verhoogd.** — Het invoerrecht op boter in Italië is verhoogd tot 500 Lire per 100 K.G. plus 15 procent van de waarde.
(Giornale d'Italia, 24 Jan. '34)

C. **NEDERLAND. — De couponbelasting.** — De wet van 29 December 1933 tot heffing van een couponbelasting zal op 25 Februari 1934 in werking treden.
(Staatsblad No. 16) **(Vorig bericht blz. 1107 D.)**

D. **JAPAN. — Leening ter dekking begrootingstekort.** — De minister van Financiën heeft het besluit bekend gemaakt tot uitschrijving van een leening van 881 millioen yen ter dekking van het begrootingstekort. ontstaan door de Mandsjoerijsche operaties en de grootere uitgaven voor de nationale verdediging.
(Dempo Tsoesin, Tokio, 23 Jan. '34)

E. **NEDERLAND. — Spoorwegen - Loonsverlaging.** — In de op 8 en 24 Jan. gehouden besprekingen tusschen de Directie en den Personeelraad der N. S. is men overeengekomen, dat een nieuwe verlaging op alle loonen, toelagen en premies van 4 pct. op 1 Mei 1934 in werking zal treden. (De Standaard)
(Vorig bericht blz. 679 B.)

F. **WALDENZEN.** — De Waldenzen vormen de kerngroep van het Protestantisme in Italië. Het middelpunt van hun kerkelijk leven vormt Torre Pellice (La Tour) in Piermont. Uit het overzicht van het kerkelijk leven blijkt, dat thans 66 dienstdoende predikanten aan de gemeenten verbonden zijn, onder welke de jongste, Ds. Teodoro Balma. Vier predikanten zijn voor bijzonderen arbeid afgezonderd, terwijl bovendien een tiental evangelisten in dienst der gemeenten werkzaam is. Het aantal belijdende lidmaten bedraagt 23.725. Ook buiten Europa hebben de Waldenzen hun vertakkingen. Een afzonderlijke classis bestaat in Zuid-Amerika, in het La Plata-gebied, die elf gemeenten met 4000 zielen telt, welke door zes predikanten en drie evangelisten bearbeid worden. Ook New York heeft een eigen Waldenzen-gemeente met predikant. (Woord en Geest)

G. **NEDERL. WEST-INDIE. — Curaçao - Inkomsten.** —De inkomsten bedroegen over het jaar 1933 *f* 6.795.000. De raming over 1933 bedroeg *f* 6.568.000.
(Aneta) **(Vorig bericht blz. 126 E.)**

H. **V.A.R.A.** — De V.A.R.A. die na het doorgeven van het bericht over de terechtstelling te Leipzig van Marinus van der Lubbe vijf minuten pauze in acht had genomen, werd met het onthouden van zendtijd op 27 Januari 1934 gestraft. De A.V.R.O. en N.C.R.V. hebben Minister de Wilde echter verzocht, uit sportieve overwegingen, dien dag verschoond te blijven van extra-zenduren, die hun door den minister waren aangeboden. Volgens een daarop genomen ministerieele beschikking zal de vrijgekomen zendtijd niet worden verdeeld. (Het Vaderland) **(Vor. ber. blz. 603 G.)**

27 JANUARI 1934

I. **NEDERLAND. — De N.S.B.** — Op de vragen van het Tweede Kamerlid Duys betreffende de reden van het plaatsen van de N.S.B. op de lijst van voor ambtenaren verboden vereenigingen heeft minister Colijn geantwoord, dat de leiding van de N.S.B. aan de betreffende leden het bevel had gegeven lid te blijven van de burgerwacht in afwachting van eventueel royement. Zij heeft daarmee, naar 's ministers oordeel, ingegrepen in de gestie der regeering en haar gezag gesteld tegenover dat van de overheid.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 1118 F.)**

K. **JOEGOSLAVIE. — Kabinet afgetreden.** — Het dagblad „Vreme" meldt dat minister-president Sersjkitsj op 25 Jan. '34 in den ministerraad verklaard heeft, dat hij den Koning het ontslag der regeering had aangeboden en dat Koning Alexander dat heeft aanvaard.
De leider der regeeringspartij Nicolas Oezoenowitsj heeft een nieuw kabinet gevormd.
(Vreme, Beograd, 27 Jan. '34) **(Vor. ber. blz. 1007 H.)**

L. **POLEN. — Nieuwe grondwet aangenomen.** — De Poolsche Landdag heeft op 26 Jan. '34 in plenaire zitting in drie lezingen het ontwerp der nieuwe Poolsche grondwet goedgekeurd, zooals dit was opgesteld door de grondwetscommissie. De aanneming geschiedde in afwezigheid van de oppositie, die de zaal had verlaten. Het ontwerp komt nu in den Senaat.
(Ostatnie Wiadomosci, 26 Jan. '34) **(Vor. ber. 1089 B.)**

M. **ITALIE. — De Tribuna tegen Japan.** — De hoofdredacteur van de „Tribuna", Forges Davanzati, die lid is van den grooten fascistischen raad, heeft op 24 Jan. in zijn blad een heftigen aanval gedaan op Japan. In een hoofdartikel beschuldigt hij Japan van kwade trouw in verband met de penetratie in Mandsjoerije en China. Verder verwijt hij den Volkenbond, dat deze de Japansche penetratie niet belet heeft en hij waarschuwt Engeland voor een eventueele Japansche penetratie in Britsch Indië, Australië en Nieuw Zeeland.
Hij schrijft de vloot-conferentie, welke op het oogenblik te Singapore wordt gehouden, toe aan de vrees, welke Engeland voor Japan koestert, en ten slotte betoogt hij, dat Mussolini de eerste staatsman is, die de situatie goed begrijpt.
(Forges Davanzati in de Tribuna, 24 Jan. '34)

N. **MANDSJOEKWO. — Hongersnood.** — Het Japansche blad Nichi Nichi van Charbin — van 21 October 1933 — meldt, dat de Japansche regeering alle mogelijke maatregelen neemt om den heerschenden hongersnood tegen te gaan. Groote troepenmachten met levensmiddelen zullen binnenkort uit Japan komen om de bevolking te helpen.
(Nichi Nichi, 21 Oct. '33)

O. **DUITSCHLAND. — Verzoeningsverdrag Polen—Duitschland.** — De Duitsche minister voor buitenlandsche zaken, Freiherr von Neurath, en de Poolsche gezant te Berlijn, Lipski, hebben op 26 Januari 1934 te Berlijn een verklaring onderteekend als gevolg waarvan tusschen Duitschland en Polen ter versteviging van den vrede in Europa en in den zin van het Kelloggpact een verzoeningsverdrag met een geldigheidsduur van tien jaar gesloten wordt. Volgens dit verdrag verplichten zich beide staten alle vraagstukken, welke ook, die tusschen hen kunnen rijzen, in onderling overleg te regelen.
(Robotnik, Warszawa, 26 Jan. '34) **(Vor. ber. 802 E.)**

P. **VEREENIGDE STATEN. — Marinebegrooting.** — De Marinebegrooting is door het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden aanvaard.
Deze begrooting voorziet in uitgaven tot een bedrag van $ 284.747.000. Hiervan zijn $ 33.619.334 bestemd voor nieuwe oorlogsschepen, waaronder vliegtuigmoederschepen en vier kruisers, $ 18.180.000 zijn uitgetrokken voor marine-vliegtuigen, waarvan $ 6.131.000 voor de aanschaffing van nieuwe toestellen.
Nader zal nog worden behandeld een wetsontwerp-Vinson, afkomstig van den voorzitter der kamercommissie voor marine-zaken, die voorziet in een crediet van $ 616.250.000 voor den aanbouw van 120 oorlogsschepen. (New York Herald, Paris, 24 Jan. '34)
(Vorig bericht blz. 895 E.)

Q. **DUITSCHLAND. — Mueller tegen de Confessioneelen.** — Te Brunswijk zeide Rijksbisschop Dr. Müller dat zijn hand geweigerd was ter verzoening,

zoodat hij thans zou beginnen met andere maatregelen. Daarna herhaalde hij dat het Derde Rijk zoo sterk gemaakt moest worden, dat geen macht ter wereld het zou kunnen overweldigen. De eenheid van het volk had thans ook mogelijk gemaakt wat Luther altijd gewenscht had: de eenheid van de Duitsche Evangelische Kerk: „De 28 Duitsche Kerkgenootschappen zijn thans eindelijk één, tenminste uitwendig."
Men verweet de kerk, dat zij de Arische paragraaf ingevoerd had. Spr. zou in het openbaar zeggen hoe het daarmee stond. Er bestond slechts één voorwaarde voor den doop, n.l. geloof in Jezus van Nazareth. Indien een jonge Jood tot spr. zou komen om gedoopt te worden, dan kan dit, na onderzoek van zijn overtuiging, geschieden. Maar als een gedoopte Jood tot spr. zou komen met de vraag om predikant te worden, dan zou hij dit weigeren, evenals hij zou weigeren een gedoopten Chinees tot het predikambt toe te laten. Zelfs een Beier was b.v. ongeschikt voor predikant in Oost-Pruisen. Een man van vreemde afstamming kon onmogelijk één worden met een gemeente, die zich van haar eigen afstamming bewust was geworden. Zelfs als de bovenbedoelde Jood zou zeggen, dat hij een sterken inwendigen drang gevoelde tot het predikambt, zou spr. antwoorden: „Ga dan als zendeling onder de Joden".
Ten slotte zeide de rijksbisschop, dat het volk geen „domineeskerk", maar een Duitsche kerk verlangde en zoolang hij leefde zouden de dominees niet in de kerk tot een afzonderlijke macht geraken.
(Westdeutsch: Beobachter, 25 Jan. '34) **(1128 A.)**

28 JANUARI 1934

A. **FRANKRIJK. — Kabinet Chautemps afgetreden.** — Tengevolge van de financieele schandalen (Stavisky affaire e.a.) en van het aftreden van den minister van Justitie Raynaldy besloot de Fransche minister-president Chautemps het ontslag van het geheele kabinet in te dienen. President Lebrun aanvaardde het ontslag. (Le Journal, 28 Jan. '34)
(Vorig bericht blz. 1118 C.)

29 JANUARI 1934

B. **DUITSCHLAND. — De spanning tusschen Katholieke Kerk en Nationaal-Socialisten.** — De spanning tusschen de Katholieke Kerk en de Nationaal-Socialistische Partijinstanties, die op tal van plaatsen leidt tot arrestatie van Katholieke priesters, begint thans ook naar buiten toe acute vormen aan te nemen, vooral in Wurtemberg, waar te Metzingen bij Tubingen twee priesters werden gearresteerd.
De Katholieke geestelijken, dr. Muhler, Thaler en Sollacher, zijn te München resp. tot 4, 3 en 5 maanden veroordeeld wegens overtreding van par. 3 der verordening van den Rijkspresident van 21 Maart 1933. (Neue Freie Presse) **(Vor. ber. blz. 1118 A.)**

C. **RADIO.** — Dezer dagen heeft Dr. Ir. N. Koomans het ambt van buitengewoon hoogleeraar in de electrotechniek aan de Technische Hoogeschool te Delft aanvaard, met het uitspreken van een oratie, getiteld: „De ontwikkelingsgang van de radio", waaraan het volgende is ontleend:
Het was prof. Koomans een aangename taak te kunnen mededeelen, dat te Kootwijk sinds eenigen tijd een proefzender van groot vermogen met 4 watergekoelde lampen in den eindtrap is gereed gekomen, welke op ca. 16 M. golflengte met één enkelen zijband en onderdrukte draaggolf werkt.
Gedurende ¾ jaar is deze zender reeds eenige dagen per week in praktisch bedrijf met resultaten, waarvan de grootte moeilijk is te overschatten. Niet alleen dat de stroom- en lampenbesparing in de praktijk aan de theorie beantwoordt, doch de ontvangst in Indië overtrof in alle opzichten die van de oude zenders, die op de gebruikelijke wijze werken.
Prof. Koomans vermeldde nog, dat te Kootwijk proeven in gang zijn, waarbij de 1875 M. omroep, die van daar uit wordt gegeven, met onderbreking van eenige seconden kan worden omgeschakeld van twee zijbanden op één zijband, vice versa. De belangrijke ervaring, opgedaan op het gebied van moduleeren met onderdrukking van zijband en draaggolf op de korte golf, maakte het mogelijk te overwegen, om den 1875 M. omroep met draaggolf en éénzijband uit te zenden.
Op de a.s. Internationale Conferentie te Lissabon, staat als punt op het programma: „Utilisation pour la radiodiffusion d' une système d' émission, comportant l' onde porteuse et une scule bande latérale." (Toepassing voor den omroep van een zendsysteem bevattend de draaggolf en één enkelen zijband).
Daarlatend, hoe het resultaat uitvalt, acht het Radiolaboratorium het een voorrecht, dat de dienstleiding der P.T.T. in dezen het vruchtbaar initiatief heeft willen nemen en het is spr. een aangename taak van deze plaats af de leiding van het Staatsbedrijf der P.T.T. te mogen dankzeggen, dat haar frissche ondernemingsgeest, die in zoovele opzichten aan den dag treedt, het laboratorium in staat heeft gesteld, deze bijdrage aan het omroepprobleem te mogen leveren.
(N. Rotterd. Crt.)

D. **BELGIE. — Handelsverdrag met Argentinië.** — Tusschen de Belgisch—Luxemburgsche economische unie en Argentinië, is een voorloopige handelsovereenkomst gesloten, alsmede een conventie betreffende de regeling van commercieele en financieele vorderingen op Argentinië.
De conventie der vorderingen is onmiddellijk na het onderteekenen der verdragen, van kracht geworden.
(Le Vingtième Siècle)

E. **NEDERLAND. — Nieuw-Guinea Comité.** — Onder verwijzing naar ons bericht blz. 864 B. deelen wij mede dat een Nieuw-Guinea Comité ter bestudeering der emigratie is samengesteld, bestaande uit:
Mr. D. Fock, minister van Staat, oud gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, den Haag, voorzitter; Ch. J. I. M. Welter, voorzitter van den Ondernemersraad voor Nederlandsch-Indië, Den Haag, onder-voorzitter; Ir. P. M. van Bosse, m. ir., Directeur der Oost-Borneo-Maatschappij, Den Haag; Ir. J. van den Broek, m. ir., Directeur der Billiton Maatschappij, Den Haag; G. H. Crone, voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam; W. A. Engelbrecht, idem te Rotterdam; Ir. L. J. M. Feber, lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal, Den Haag; Prof. Ir. H. F. Grondijs, m. ir., hoogleeraar a. d. afdeeling Mijnbouwkunde der Technische Hoogeschool te Delft, Den Haag; Dr. E. Heldring, Directeur der Kon. Ned. Stoomboot Mij., Amsterdam; A. C. H. Horstman, Dir. der Nederlandsche Koloniale Petroleum Maatschappijen, Den Haag; Ir. P. Hövig, m. ir., oud hoofd van den mijnbouw in Nederlandsch-Indië, Den Haag; Prof. Dr. Ir. J. A. A. Mekel, m. ir., hoogleeraar a. d. afdeeling Mijnbouwkunde der Technische Hoogeschool te Delft; Ir. P. J. Jansen, m. ir., adviseur fa. Erdmann & Sielcken, te Wassenaar, Batavia; A. A. Pauw, Directeur van de Nederlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam, Haarlem; A. Plesman, Directeur van de Koninklijke Nederlandsche Luchtvaart-Mij., Den Haag; Jhr. H. K. B. Rendorp, Directeur der Koninklijke Nederlandsch-Indische Luchtvaart-Maatschappij, Amsterdam; L. H. W. van Sandick, oud-lid van den Raad van Indië, Den Haag; C. J. Snijders, generaal b. d. te Hilversum; N. van Zalinge, oud-president-directeur van de Koninklijke Paketvaart-Maatschappij, Den Haag; Dr. W. C. Klein, m. ir., bestuurslid van het Molukken-Instituut, (tevens secretaris v. h. comité), Den Haag. Giro No. 54110. **(Vorig bericht blz. 864 B.)**

F. **ITALIE. — Gele gevaar.** — De in de Popolo d'Italia gepubliceerde waarschuwing tegen het gele gevaar heeft van Japansche zijde een protest te Rome uitgelokt. (Popolo d'Italia) **(Vorig bericht blz. 1145 M.)**

A. **LITAUEN.** — De Litausche gezant te Berlijn heeft bij het Duitsche ministerie van Buitenlandsche Zaken geprotesteerd tegen het beperken van den invoer van landbouwproducten met 70 procent. De beperking van den invoer van Litauen in Duitschland is een strafmaatregel, in verband met het ontslag van Duitsche ambtenaren in het Memel-gebied.
(Diena, Kaunas, 26 Jan. '34)

B. **ZUID AFRIKA. — De verdediging.** — Volgens een verklaring van generaal Brink, secretaris voor de Landsverdediging, aan „Die Burger" bestaat het plan tot invoering van den militairen dienstplicht in Zuid Afrika voor jongelui tusschen 17 en 25 jaar, op gelijke wijze als deze voor den wereldoorlog bestond. Tevens zal langs het geheele kustgebied de luchtverdediging worden georganiseerd. (Die Burger) **(1020 F)**

C. **RUSLAND. — Stalins rede - Binnen- en Buitenlandsche politiek. —**
Op het 17de congres der communistische partij der Sovjet Unie heeft Stalin als secretaris-generaal der partij een redevoering gehouden over den geheelen binnen- en buitenlandschen politieken toestand.
Na een overzicht te hebben gegeven van de ontwikkeling der economische wereldcrisis ontwikkelde Stalin tot in bijzonderheden de bekende Sovjet Russische economische theorieën. De geheele economische crisis in Europa, Azië en in de Vereenigde Staten heeft aangetoond, hoe ziek het kapitalisme is. De opleving, welke men in de tweede helft van 1933 heeft kunnen waarnemen, is, aldus Stalin, het gevolg van een vermeerdering der bewapeningen.
In het verdere verloop van zijn uiteenzettingen legde Stalin den nadruk op den wensch der Sovjetregeering onvoorwaardelijk de vredesbetrekkingen met de geheele wereld te handhaven, hoewel er volgens Stalin, mogendheden zijn, die een conflict met de Sovjet Unie willen provoceeren. De hervatting der betrekkingen met Amerika noemde Stalin een belangrijke internationale daad. Daardoor is de basis geschapen voor een vruchtdragende samenwerking. De betrekkingen tot Japan verdienen sterk de aandacht. De Japansche weigering met de Sovjet Unie een niet-aanvalspact te sluiten is een vijandige daad geweest.
Hetzelfde geldt van de onderhandelingen over den Chineeschen Oosterspoorweg. Japansche agenten hebben ongelooflijke daden begaan jegens Sovjet Russische employé's en schendden voortdurend de reglementen van den Chineeschen Oosterspoorweg.
Een deel der Japansche militaire partij, aldus vervolgde Stalin, wekt openlijk op tot de in bezit neming van het Russische kustgebied en de Japansche regeering acht het niet eens meer noodig deze lieden tot de orde te roepen.
Wij willen den vrede, aldus verklaarde Stalin met nadruk, en wij zijn bereid tot alle maatregelen om een normale situatie tot stand te brengen. Wij kunnen evenwel in deze richting niets meer doen. Wij moeten het land beschermen tegen verrassingen en op onze hoede zijn voor een aanval. Wij zijn niet bevreesd voor bedreigingen en wij zijn bereid iederen slag met een tegenslag te beantwoorden. Wie den vrede wil en economische betrekkingen met ons zoekt aan te knoopen, zal steeds steun bij ons vinden. Diegenen evenwel, die zouden probeeren ons te overvallen, zouden een afdoende afstraffing krijgen.
Stalin behandelde nog even kort de betrekkingen met Duitschland, waarbij hij beweerde, dat in Duitschland thans anti-Sovjetkrachten aan het werk zijn. De Sovjetregeering, aldus Stalin, streeft niettemin naar de handhaving der vriendschappelijke betrekkingen met Duitschland. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1107 F.)

D. **RUSLAND. — 10000 varkens uit Nederland.** — De Nederl. Varkenscentrale heeft 10.000 varkens tegen contante betaling aan Rusland verkocht. Het zijn overgehouden bacon-varkens, die zwaarder dan 100 K.G. zijn geworden. (Iswestija)
(Vor. ber. blz. 737 C. en 1140 G.)

E. **SPANJE. — Reconstructie van het kabinet.** — Door het aftreden van minister Avello is een reconstructie van het kabinet noodig. (Heraldo de Madrid) **(1090 A.)**

F. **CHINEESCH.** — De heer Thos. T. H. Ferguson schrijft in het Algemeen Handelsblad van 18 Jan. '34 onder het hoofd Nederland in China, o.a. het volgende:
Er bestaat voor onze zakenwereld in China geen excuus voor haar stiefmoederlijke behandeling van de taal van het land. De studie daarvoor behoeft niet te zijn een langdurige en kostbare opleiding van would-be sinologen, maar een rationeel opgezette vóórstudie hier te lande, zelfs van een enkel jaar, kan de meest loonende vruchten in China afwerpen, hetgeen ook reeds in de practijk bewezen is. Mocht hiertegen aangevoerd worden, dat op deze wijze de wetenschap naar beneden wordt gehaald, dan is mijn antwoord: de wetenschap blijve op haar hooge plaats, maar verdringe of benadeele niet de onmisbare behoeften van de maatschappij. (Algemeen Handelsblad)
(Vor. ber. Nederl. betrekkingen m. China 845 D.)

G. **LUCHTVAART. — Vliegongeluk bij Corbigny - „Emeraude".** — In het rapport inzake de vliegtuigramp van de „Emeraude" wordt verklaard, dat het vliegtuig in verband met het beperkte zicht schuin moet hebben gelegen of wel met buitengewoon hevige windvlagen te kampen heeft gehad. In beide gevallen zijn de draagvlakken van het vliegtuig zoo overmatig belast, dat zij zijn afgeknapt. (Intransigeant) **(1128 B)**

H. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond - Dictatuur van den Rijksbisschop.** — Na een strijd van verscheidene maanden is de oppositie-beweging in de Duitsche Evangelische kerk thans onderdrukt. Dr. Niemöller, de leider van den Pfarrer Notbund is in arrest gesteld. Alle predikanten, die op 14 Januari de bekende verklaring van den kansel voorlazen, zijn geschorst. De Rijksbisschop Müller heeft zich in een decreet tot dictator geproclameerd. Alle overige kerkleiders hebben gecapituleerd. (Vaz Dias) **(1145 Q.)**

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Bezuinigingen.** — De „Javabode" meldt, dat de Defensiecommissie er in gegeslaagd is bezuinigingen op leger en vloot te vinden tot een totaal bedrag van *f* 27.000.000, zooals in de opdracht van den minister was bedoeld. Volgens het rapport der commissie komen van dit totaal-bedrag van *f* 27.000.000 *f* 12.000.000 ten voordeele van Nederland en *f* 15.000.000 ten voordeele van Indië, in welk laatste bedrag tevens de voor Indië ietwat voordeeliger kostenverdeeling verdisconteerd is.
(Java Bode) **(Vorig bericht blz. 1105 A.)**

K. **CHINA. — Overstrooming.** — De overstrooming van de Gele Rivier aan de grens van de provincies Honan en Tsjili neemt een steeds zorgwekkender karakter aan. Duizenden menschen, die naar de daken der huizen waren gevlucht, zouden verdronken zijn, omdat de huizen door de kracht van het water instortten. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(100 F.)**

L. **ENGELAND. — Labour Party tegen elke dictatuur.** Het hoofdbestuur van de Britsche Labour Party heeft de dictatoriale politiek, die sir Stafford Cripps onlangs heeft bepleit, terwijl hij aandrong op spoedige socialisatie van het geheele land, afschaffing van het Hoogerhuis, enz. verworpen. (Daily Telegr.) **(536 B.)**

M. **VEREENIGDE STATEN. — Goudwet door den Senaat aanvaard.** — De Senaat heeft op 27 Jan. '34 president Roosevelt's monetary-bill aangenomen nadat een amendement van Senator Pittman was aangenomen, welk amendement den president de bevoegdheid gaf de pariteit tusschen zilver en goud te handhaven op een bepaald peil door het gehalte van den zilveren dollar met 60% te verminderen en zilvercertificaten uit te geven. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. 1134 A.)

N. **AUTOMOBILISME. — Twee uitvindingen.** — Twee belangrijke uitvindingen voor de automobielnijverheid zijn in Zweden gedaan waarvan de proefnemingen zeer bevredigend verloopen zijn.
De eene is een automatische overschakeling op versnellingen, waardoor het besturen van een auto tot het uiterste vereenvoudigd wordt.
De tweede uitvinding is een nieuw koelsysteem, waarbij de smeerolie van den motor in plaats van water wordt gebruikt, waardoor al de nadeelen, aan de bestaande afkoelingsmethoden verbonden, verdwijnen.
(Dagens Nyheter, Stockholm) **(Automobilisme 710 H.)**

O. **LUCHTVAART. — Amsterdam—Hull.** — Op 1 Juni 1934 zal een geregelde luchtlijn Amsterdam—Hull van de K.L.M. tot stand komen. (De Telegraaf)

A. **NICOLAES MAES. — 300-jarige herdenking.** — De geboortedatum van den grooten Genre-schilder Nicolaes Maes, vroeger in 1632 gezet, is, dank zij een zeer recente vondst van den archivaris van Dordrecht, den heer J. L. van Dalen, nauwkeuriger te bepalen. De meester zag n.l. in Januari 1634 te Dordrecht het levenslicht. Ter herdenking van dit feit is in Dordrechts Museum thans een tentoonstelling van een aantal zijner schilderijen en teekeningen te zien.
(De Telegraaf)

B. **VICE-ADMIRAAL MAC LEOD OVERLEDEN.** — Te 's-Gravenhage is overleden de heer Norman Mac Leod, oud 96 jaar, oud-vice-admiraal, ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, Commandeur in de Orde van Oranje Nassau enz.
Op 1 Augustus 1894 verliet de heer Mac Leod 's lands dienst met pensioen, doch als voorzitter van den Zeemansbond heeft hij nog vele jaren het contact met de zeevaart onderhouden. Hij was de nestor van onze weermacht. (Red. K. H. A.)

C. **BELGIE. — De belastingopbrengst in 1933.** — De belastingopbrengst voor 1933 bedraagt 8.802 millioen francs, wat 1.129 millioen meer is dan het in 1932 geboekte cijfer. (Le Soir) **(Vor. ber. 651 E.)**

D. **AUTOMOBILISME. — Rallye naar Monte-Carlo.** — Voor de derde maal is de Rallye naar Monte Carlo geëindigd met een Fransche overwinning. Nummer een van het winnende team was Gaston Trevoux, die deze overwinning boekte op 161 concurrenten. Alle leden van het winnende team, dat uit Athene kwam, zijn te Monte Carlo aangekomen met het maximumaantal punten.
De heeren Van der Heyden, ir. Bakker Schut en Habniet, die als team hebben deelgenomen aan den Sterrit zijn no. 6 geplaatst in het totaal klassement van de 121 wagens, die aangekomen zijn. Het team is bovendien een prijs toegekend voor de beste Hollandsche prestatie. (De Tel., 25 Jan. '34) **(1147 N.)**

E. **RECHTSWETENSCHAP. — Een fragment van Gajus gevonden.** — In Egypte zijn in den modernen tijd velerlei Romeinsche oudheden en documenten aan het licht gekomen. Tot een der belangrijkste ontdekkingen behoort een fragment van de werken van Gajus.
In het jaar 1816 zijn Gajus' „Institutionum libri IV" n.l. door den Duitschen geleerde Barthold Georg Niebuhr in een palimpsest van de Bibliotheek te Verona ontdekt. Sindsdien worden bij de studie van het recht, de werken van Gajus als de beginselen van het grootste belang beschouwd, ook in onzen tijd.
Onlangs heeft een antiquair te Caïro een tiental bladzijden, beschreven met Latijnschen tekst en voorzien van Grieksche aanteekeningen, het geheel vermoedelijk dateerend uit de vierde of vijfde eeuw van onze jaartelling, te koop aangeboden. De te Caïro verblijvende Italiaansche geleerde Vincenzo Arangio Ruiz constateerde dat men hier te doen heeft met juridische materie en wel met een tekst van Gajus. Bij nadere beschouwing bleek, dat het manuscript een fragment bevat, hetwelk in den bovenaangeduide code te Verona ontbrak.
(L'Osservatore Romano, 23 Jan. '34)

30 JANUARI 1934

F. **NEDERLAND. — Bescherming van ons Staatsbestel - Wering van revolutionnaire vertegenwoordigers.** — In de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer nopens de algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting voor 1934, deelt de regeering mede, dat een commissie zal worden ingesteld tot onderzoek van de noodzakelijkheid en de doelmatigheid van wettelijke en andere voorzieningen met betrekking tot het bekleeden van het lidmaatschap van de vertegenwoordigende lichamen door personen, wier staatkundig streven is gericht op verandering der staatsinstellingen met toepassing of bevordering van onwettige middelen. (Algemeen Handelsblad)

G. **ZUIDPOOL. — Nieuw land.** — De Noorsche vlieger luit. Gunnestadt heeft in het Zuidpoolgebied nieuw land ontdekt tusschen Lars Christensens Land en Keizer Wilhelm II-land. Het krijgt den naam Astrid-land. (Aftenposten, Oslo, 28 Jan. '34)

H. **LUCHTVAART. — Kanaalvliegdienst - Microstralen en 1 inch-antennes.** — De onder-secretaris van het Ministerie van Luchtvaart van Groot-Brittannië heeft officieel het eerste commercieele micro-ray-radiostation geopend tusschen de vliegvelden Lympne, Kent en St. Inglevert in Frankrijk.
Deze radiodienst, die gemeenschappelijk door de Luchtvaart Ministeries van Frankrijk en Engeland geëxploiteerd zal worden, zal een groote hulp zijn voor het vliegwezen over het Kanaal en speciaal voor de particuliere vliegmachines, welke niet voorzien zijn van radiotoestellen.
Een vlugge en ononderbroken verbinding tusschen de twee luchthavens voor berichten betreffende het gaan en komen van vliegmachines, zal nu mogelijk zijn door het gebruik van een geheel nieuw systeem, welk systeem minder energie uitstraalt dan noodig is voor het licht van een zaklantaarn en waarbij antennes gebruikt worden kleiner dan een inch terwijl de golflengte 17.5 c.M. is, de kleinste golflengte, die ooit gebruikt is voor commercieele radiodiensten.
(Manchester Guardian)

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Verlofstractementen.** — De voorgenomen verlaging van de verlofsbezoldigingen der Indische ambtenaren zal niet in werking treden vóór de nieuwe salarisregeling en zij beteekent dus een dubbele vermindering, n.l. een verlaagd percentage van het verlaagde traktement.
Op dit oogenblik wordt het verlofstraktement als volgt berekend: 100 percent van de eerste *f* 125, 80 percent van de tweede *f* 125, 60 percent van de volgende *f* 250, 40 percent van de volgende *f* 500 en 30 percent van het bedrag boven de *f* 1000 activiteitstraktement. Dit wordt nu, als de nieuwe regeling onveranderd tot stand komt: 90 percent van de eerste *f* 100, 80 percent van de tweede *f* 100, 60 percent van de volgende *f* 300, 40 percent van de volgende *f* 300 en 30 percent van het bedrag boven de *f* 800.
Iemand die *f* 1000 traktement als verlofsbezoldiging ontvangt, zou volgens de oude regeling *f* 575 en volgens de nieuwe regeling *f* 530 ontvangen. Maar van die *f* 575 wordt thans 17 pct. gekort, zoodat er *f* 474.25 overblijft. (Aneta) **(Vor. ber. blz. 901 B.)**

K. **DUITSCHLAND. — Handelsbalans 1933.** — De Duitsche handelsbalans over 1933 sluit met een uitvoer-overschot van Rm. 667.2 millioen en was ruim 1/3 lager dan in 1931, het jaar met het grootste uitvoer-overschot.
De waarde van den export is in 1933 vergeleken met 1932 gedaald van M. 5739.2 millioen tot Rm. 4871.4 millioen. De achteruitgang is te wijten aan de algemeene prijsdaling maar ook aan een vermindering der uitgevoerde hoeveelheden.
De invoer is kwantitatief slechts in geringe mate afgenomen maar ten gevolge van de lagere prijzen daalde de totale waarde van den import van Rm. 4666.5 millioen tot Rm. 4203.6 millioen. De vermindering van de import-waarde met Rm. 462.9 millioen is voor het grootste deel veroorzaakt door den achteruitgang van den invoer van levensmiddelen (van M. 1493.2 millioen in 1932 tot Rm. 1082.3 millioen in 1933). (Berl. Börsen Zeitung)
(Vor. ber. Uitvoer 912 B.; Handelsbalans 131 G.)

L. **NEDERLAND. — Spoorwegen - Opbrengst.** — De totaal ontvangsten van de Nederlandsche Spoorwegen bedroegen over het jaar 1933 *f* 121.015.039.84 tegen *f* 139.535.290.03 in 1932, hetgeen een achteruitgang beteekent van *f* 18.520.250.19. (De Stand.) **(858 B.)**

A. **FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier.** — Edouard Daladier is op 30 Jan. '34 geslaagd met de samenstelling van een ministerie. Daladier heeft besloten zelf de portefeuille van Buitenlandsche Zaken te nemen. Het kabinet is als volgt samengesteld:
Daladier (Kamerlid, rad.-socialist), minister-president en Buitenl. Zaken;
Penancier (Senator, rad.-soc.), Justitie, vice-president;
Frot (Kamerlid, partijloos), Binnenlandsche Zaken;
Piétri (links-republikein), Financiën en Begrooting;
Kolonel Fabry (Kamerlid, republ. centrum), Nationale verdediging;
Cot (Kamerlid, rad.-soc.), Luchtvaart;
De Chappedelaine (Kamerlid, links-rad.), Marine;
Guy la Chambre (Kamerl., onafh. links), Koopvaardij;
Queuille (Kamerlid, rad.-soc.), Landbouw;
Paganon (Kamerlid, rad.-soc.), Openbare Werken;
Paul Bernier (Kamerlid, rad.-soc.), Posterijen;
Mistler (Kamerlid, rad.-soc.), Handel;
Lisbonne (Senator, rad.-soc.), Openbare Gezondheid;
Valadier (Senator, rad.-soc.), Arbeid;
Henry de Jouvenel (Senator, partijloos), Overzeesche Bezitting en Koloniën;
Ducos (Kamerlid, rad.-soc.), Pensioenen.
(Intransigeant) **(Vorig bericht blz. 1146 A.)**

B. **DUITSCHLAND. — Onderwijs.** — Onder aanvoering van Prof. Ernst Krieck te Frankfort, is thans een ontelbare schare paedagogen van allerlei slag druk bezig het onderwijs in nationaal-socialistischen geest te hervormen. De theoretische paedagogen bouwen de nieuwe opvoedkundige wijsbegeerte op: boven alle andere principes staat het „Volkstum" als bron, drager en doel der opvoeding. Als voornaamste krachten, die de levensbeschouwing bepalen noemt Krieck „Blut und Boden": het ras en den bodem: en voor hem natuurlijk het „Nordische" bloed en den Duitschen grond.
Erfelijkheid en rassenkunde worden verplichte vakken bij de eindexamens.
(Intern. Zeitschrift für Erziehungswissenschaft)
(Vor. ber. Onderwijs 849 D.; Rasoogpunt 811 D.)

C. **JAPAN. — Stalin's rede - Commentaar.** — De rede van Stalin heeft in politieke kringen van Japan groote ontevredenheid veroorzaakt.
De perschef van het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft verklaard, dat Japan nimmer het voorstel tot het sluiten van een niet-aanvalsverdrag met de Sovjetunie verworpen heeft, maar Rusland slechts heeft meegedeeld, dat de tijd voor een dergelijk verdrag niet gunstig was. De anti-Japansche propaganda, welke de verantwoordelijke leiders van Rusland thans openlijk maken, maakt het nog moeilijker om een gunstige sfeer voor een dergelijk voorstel te scheppen. Rusland is geheel verantwoordelijk voor het vastloopen van de onderhandelingen over de overdracht van den Chineeschen Oosterspoorweg aan Mandsjoekwo. In sommige Japansche militaire kringen mocht over oorlog gesproken worden, dat weerspiegelde dan echter particuliere opvattingen, terwijl Stalin en andere verantwoordelijke sovjetleiders Japan in hun officieele kwaliteit beschuldigen van oorlogstoebereidselen tegen Rusland. Indien Rusland oprecht vrede met Japan wenschte, zou er verandering in zijn houding dienen te komen.
(Ned. Tel. Agentsch., Reuter) **(Vor. ber. 1147 C.)**

D. **MEJ. Dr. M. A. v. HERWERDEN OVERLEDEN.** — Op 26 Jan. '34 is te Utrecht overleden Mej. Dr. M. A. van Herwerden, lector in de algemeene celleer (cytologie) aan de faculteit der wis- en natuurkunde van de Rijksuniversiteit te Utrecht.
Haar wetenschappelijke vorming heeft veel invloed ondervonden van Prof. Dr. A. A. W. Hubrecht en Prof. Pekelharing, wiens assistent in de biologie zij van 1908 tot 1918 is geweest, waarna Mej. Dr. van Herwerden tot 1922 hoofdassistent in de histologie en de embryologie was. (Red. K. H. A.)

E. **AMSTERDAM. — Werkloosheid.** — De werkloosheid was in 1933 omvangrijker dan in 1932. Het gemiddeld aantal werkloozen was n.l. 44791 tegen 41353 in 1932. Het hoogste aantal was 49213 (eind Januari) tegen 46466 (eind December 1932); het laagste aantal was 41021 (eind Juni) tegen in 1932 38068 (eind April). In alle bedrijfstakken, behalve het bouwbedrijf en het diamantvak, is de gemiddelde werkloosheid in 1933 grooter geweest dan in 1932.
(Centr. Bur. voor de Statistiek) **(Vor. ber. 1014 C.)**

F. **DUITSCHLAND. — Een jaar Hitler regiem - Rijkseenheidwet aangenomen.** —
De tweede zitting van den nieuwen nation.-socialistischen rijksdag, die op 30 Jan. '34 is gehouden, droeg een bijzonder karakter, doordat zij in zekeren zin de viering was van den jaardag der overwinning van de nationaal-socialistische revolutie.
De voorzitter van den Rijksdag, Göring, wees in zijn openingsrede op de historische beteekenis van den 30sten Januari, die een dag van een beslissende wending in het lot van het Duitsche volk is en zal blijven. Het volk heeft dezen rijksdag zijn stem gegeven, omdat het overtuigd was, dat ieder der volksvertegenwoordigers vast en onwankelbaar achter den leider staat. Meedoogenloos zal deze aaneengeslotenheid worden verdedigd tegen ieder, die het waagt ze van links of rechts aan te tasten.
Evenals er thans in Duitschland slechts één volk bestaat en één leider, zoo zal er van nu af aan slechts één gezag zijn, n.l. dat van het Rijk.
De voorzitter van den rijksdag besloot zijn rede met een betuiging van trouw aan den leider.

Rijkskanselier Hitler. — In zijn rede zeide rijkskanselier Hitler o.a. het volgende:
Het jaar 1933 was het jaar der nationaal-socialistische revolutie, niet alleen om den vorm, waarin de omwenteling geschiedde, maar ook om den omvang der veranderingen, die dit jaar het Duitsche volk op alle gebieden heeft gebracht. In 12 maanden werd een wereld van opvattingen en instellingen opgeruimd en door andere vervangen. De omstandigheden hebben tot de gebeurtenissen den stoot gegeven, welke volgens spr. ook zonder den wereldoorlog zouden zijn voorgevallen, maar daardoor alleen zijn bespoedigd. Het Marxisme ondermijnde het staatsgezag, de burgerlijke democratie is daarvoor mede-verantwoordelijk. Het dictaat van Versailles vernietigde de onafhankelijkheid en vrijheid des rijks.
Het werk van de overwinning der politieke en economische klasse-organisatie is nog niet voltooid.

Kerken. — Niet minder diepgaand is het geschil van den nieuwen staat met de beide christelijke confessies. Vervuld van den wensch de in de beide christelijke confessies verankerde religieuze en moreele waarden voor het Duitsche volk te verzekeren, hebben wij de politieke organisaties opgeruimd, maar de religieuze versterkt. De staat verwacht van die confessies thans ook dezelfde achting.

Monarchie. — De Duitsche stammen zijn de door God gewilde bouwsteenen van ons volk. De politieke resultaten der afzonderlijke staten zijn de producten van een ten deele goed, ten deele slecht handelen van menschen uit voorbijgegane tijden. Ze zijn menschenwerk en derhalve vergangelijk.
Ik protesteer derhalve op deze plaats tegen de onlangs opnieuw verkondigde stelling, dat Duitschland slechts weer gelukkig kan zijn onder zijn vroegere vorsten.
Bij alle waardeering van de waarde der monarchie, bij allen eerbied voor de werkelijk groote keizers en koningen van onze Duitsche geschiedenis, staat de quaestie der definitieve gestalte van den staatsvorm van het Duitsche Rijk thans buiten elke discussie.

Hervorming. — Rijkskanselier Hitler gaf vervolgens een overzicht van den hervormingsarbeid, welke tot nu toe op elk gebied was gepresteerd. In dit afgeloopen jaar, zeide hij, is de werkloosheid met een derde verminderd. De natuurlijke productie was door vrijstelling van belastingen en staatssubsidie in een mate toegenomen, als de meesten van onze tegenstanders voor volkomen onmogelijk hadden gehouden.
De economische opbloei blijkt zoowel uit de vermindering der werkloosheid als de vermeerdering van het geheele volksinkomen.
Dat wij desniettegenstaande door talrijke vijanden worden aangevallen, spreekt vanzelf. De leugens, welke verspreid worden door emigranten, die de wereld pogen te mobiliseeren tegen Duitschland, zullen spoedig het veld moeten ruimen voor de waarheid, welke duizenden en duizenden nieuwelingen uit alle landen, die naar Duitschland zijn gekomen, met eigen oogen aanschouwen.
Dat verder ook nog een deel der communistische ideologen gelooft, het rad der geschiedenis te kunnen terugzetten, kan ons weinig schelen. Het is beter deze menschen als vijand te hebben, dan als vriend.
In het geheel is het aantal tegenstanders nog geen 2½ millioen, terwijl 40 millioen Duitschers, vóór het tegenwoordige regime zijn.
Hitler wees er vervolgens op, dat twee categorieën van menschen werkelijk een belemmering voor het hedendaagsche en toekomstige rijk zijn, n.l. de politieke „Wandervögel", die altijd daar opduiken, waar geoogst wordt. Het is een belangrijke taak om de partij en den staat van deze parasieten te zuiveren.

Sterilisatie. — En tenslotte zijn die menschen een belemmering, die tengevolge van hun erfelijken aanleg op de negatieve zijde van het volksleven zijn geboren. Hier zal de staat tot waarlijk

revolutionnaire maatregelen zijn toevlucht moeten nemen. Als daartegen, vooral van confessioneelen kant, bezwaren worden gemaakt, en men zich daartegen verzet, dan wil ik hierop het volgende antwoorden:
Het zou doelmatiger geweest zijn, en ook juister en ook bovenal christelijker, om in de afgeloopen jaren niet aan de zijde van hen te staan, die het gezonde leven bewust vernietigen, inplaats van zich tegen hen te verzetten, die niets anders willen, dan het zieke te voorkomen.
Als de kerken zich willen bereid verklaren om de erfelijk zieken in haar hoede te nemen, dan zijn wij gaarne bereid om van de sterilisatie af te zien. Zoolang echter de staat gedwongen is om van zijn burgers voor deze zieken reusachtige bedragen te eischen, — thans jaarlijks reeds meer dan 350 millioen Mark — dan moet hij ingrijpen.

Buitenlandsche politiek. — Verder sprak de rijkskanselier over quaesties van buitenlandsche politiek.

Rusland. — Wanneer Stalin in zijn jongste groote rede als zijn meening uitspreekt, dat in Duitschland aan Duitschland vijandige krachten werkzaam zijn, dan moet ik hier deze meening corrigeeren in dien zin, dat even weinig als in Rusland een Duitsche nationaal-socialistische tendenz geduld wordt, Duitschland een communistische tendenz of zelfs propaganda zal gedoogen.

Polen. — Over de verhouding tot Polen sprak Hitler: „Duitschers en Polen zullen zich met het feit van hun bestaan wederzijds moeten verzoenen. Het is daarom doelmatiger, een toestand, waaraan 1000 jaren voordien niets konden veranderen en na ons even weinig kunnen veranderen, aldus te doen zijn, dat er voor beide naties het grootst mogelijke profijt uit voortkomt. Het scheen mij verder juister toe, door een openhartige bespreking de beide landen rakende problemen te behandelen, dan duurzaam derden en vierden deze taak toe te vertrouwen. De poging, ze door oorlogshandelingen op te lossen, zou, wat zijn catastrofale uitwerking betreft, in geen verhouding staan tot het mogelijke gewin. De Duitsche regeering vond gelukkig bij maarschalk Pilsoedski dezelfde breede opvatting. De Duitsche regeering is volkomen bereid, in den geest van dit verdrag ook de economisch-politieke betrekkingen met Polen zoozeer te behartigen, dat daaruit een tijd van nuttige samenwerking kan voortvloeien."
De rijkskanselier gaf uiting aan zijn bijzondere vreugde over de opheldering in de betrekkingen tusschen Dantzig en Polen.

Oostenrijk. — De bewering, dat het Duitsche volk voornemens is den Oostenrijkschen staat te overweldigen, kan door niets worden bewezen, maar het spreekt van zelf, dat een beweging, die het geheele volk omvat, niet blijft staan voor de grenspalen van een land, dat niet alleen van Duitsche nationaliteit is, maar ook eeuwen lang een integreerend deel van het Duitsche Rijk vormde, welks hoofdstad vijfhonderd jaar lang de residentie der Duitsche keizers was en welks soldaten in den wereldoorlog schouder aan schouder met ons streden.

Frankrijk en Saargebied. — Wat Frankrijk betreft, betreurde Hitler het dat, doordien het Saarvraagstuk nog niet geregeld is, de besprekingen over de verhoudingen tusschen Frankrijk en Duitschland nog niet verder gevorderd zijn. Het Saarvraagstuk is nog het eenige strijdvraagstuk, dat eerst uit den weg geruimd moet worden. Hiertegen kan toch geen bezwaar bestaan, daar over den uitslag, van de volksstemming geen twijfel kan heerschen. Is dit vraagstuk eenmaal geregeld, dan bestaan er geen onoverkomelijke moeilijkheden tusschen Frankrijk en Duitschland meer.

Rijkseenheidwet. — Na het aanhooren van de regeeringsverklaring van den leider, werd het wetsontwerp over de nieuwe structuur van het rijk, dat door dr. Frick was voorgesteld, in alle drie de lezingen en in de zich daaraan aansluitende slot-stemming met algemeene stemmen aangenomen.
Het wetsontwerp luidt:
„De volksstemming en de verkiezingen voor den rijksdag van 12 November 1933 hebben bewezen, dat het Duitsche volk over alle grenzen en tegenstellingen in de binnenlandsche politiek heen, tot een onverbrekelijke innerlijke eenheid is samengesmolten.
De rijksdag heeft daarom eenstemmig de volgende wet aangenomen, die met eendrachtige instemming van den rijksraad hierbij wordt afgekondigd, nadat gebleken is, dat aan de voorwaarden voor het aannemen eener wet waarvoor de constitutie gewijzigd wordt, is voldaan.

Artikel I.

De volksvertegenwoordigingen der landen worden opgeheven.

Artikel II.

1. De souvereiniteitsrechten der landen gaan op het rijk over.
2. De landsregeeringen zijn aan de rijksregeering ondergeschikt.

Artikel III.

De rijksstadhouders staan onder het dienstgezag van den minister van binnenlandsche zaken.

Artikel IV.

De rijksregeering kan nieuw grondwettelijk recht vaststellen.

Artikel V.

De rijksminister van binnenlandsche zaken vaardigt de voor de doorvoering der wet noodige rechtsverordeningen en bestuursvoorschriften uit.

Artikel VI.

Deze wet treedt op den dag harer afkondiging in werking."

President Göring deelt daarop mee, dat na de rede van Hitler dit voorstel in stemming zal worden gebracht.
(Vaz Dias, Alg. Handelsblad, Maasbode, N.R.Crt., Tel.)
(Vor. ber. Rijksdag, 1ste zitting, 741 A.)

31 JANUARI 1934

A. **CHINA. — Geheim verdrag met Rusland.** — Volgens de Sin Pao van 24 December 1933 zou de Nanking regeering een geheim verdrag met Rusland tegen Japan gesloten hebben. (Sin Pao, Peping)
(Vorig bericht blz. 605 E.)

B. **RUSLAND. — Buitenlandsche Handel.** — De officieele Russische statistiek over den buitenlandschen handel in de eerste elf maanden van 1933 wordt als volgt ontleed:

	Jan.—Nov. 1933 ton	Jan.—Nov. 1933 1000 Roebel	Jan.—Nov. 1932 ton	Jan.—Nov. 1932 1000 Roebel
Totale uitvoer	16 363.641	460.733	16.106.604	511.129
Uitvoer graan	1.376.963	33.652	1.463.590	44.836
„ hout .	6.043.230	74.481	5.254.417	74 370
„ olie .	4.325.229	70.324	5.574.115	96.979
Totale invoer	1.103.102	317.319	2.101.996	647.800
Invoer:				
IJzer en staal	481.496	44.695	785.013	67.595
Prod. v. ijzer en staal .	106.670	27.696	104.614	40.877
Machines en apparaten .	——	105.288	——	259 256
Haring . .	——	774	——	4.428
Vee . . .	——	7.887	——	14.506

(Leningradsk, Prawda) **(Vor. ber. blz. 1085 B.)**

C. **LUCHTVAART. — Het passagiersvervoer op de Indische lijn - Subsidie K. L. M.** — Ir. J. Versfelt behandelt in de Ingenieur van 19 Januari het passagiersverkeer op Indië. Hij deelt mede, dat in 1933 een groot aantal passagiers moest worden geweigerd. Wanneer dus grootere vliegtuigen worden ingezet, zal de passage toenemen, zegt hij. Zoo komt hij tot een bezetting van:

4	passagiers	over	1/3	v.h.	geheele traject
4	„	„	1/2	„	„ „
6	„	„	1/1	„	„ „
1	„	„	2/3	„	„ „

Omgeslagen over het geheele traject geeft dit een bezetting van 10.
Over 1932 bedroeg de bezetting 1.3 passagier, over 1933 2.5 passagier, gerekend over het geheele traject.
Verder deelt de schrijver mede, dat de K. L. M. het haar voor 1933 beschikbaar gestelde subsidie van *f* 650.000 niet zal genieten. Dit is mogelijk geworden door het feit, dat het passagiers- en goederenvervoer op de Indische lijn 4 ton baten heeft opgeleverd.
Ten slotte zegt Ir. Versfelt, dat hem uit betrouwbare bron bekend is, dat het verlies der Posterijen op de Indische lijn over 1933 minder dan 1 millioen gulden zal bedragen.
Schr. teekent hierbij aan, dat het nadeelig saldo voor de P.T.T. op de Indische route, blijkens de officieel gepubliceerde getallen over de eerste negen maanden van 1933 bedraagt *f* 881.680.49. Bovendien, zegt hij, moet hieraan *f* 200.000 worden toegevoegd, hetwelk de Indische P.T.T. als fonds-perdu voor haar rekening neemt.
Het verlies over '33, aldus besluit Schr. zijn naschrift, kan dan op rond 1.4 millioen begroot worden.
(Ingenieur) **(Vorig bericht blz. 638 B.)**

D. **NEDERLAND. — Opgravingen.** — Op het terrein van de oude St. Pieterskazerne aan de Helpoort te Maastricht zijn fragmenten en scherven van Romeinsch aardewerk en andere voorwerpen te voorschijn gekomen, waaruit af te leiden is, dat ook dit gedeelte der stad in de eerste eeuw en later door de Romeinen bewoond is geweest. Deze ontdekking is van groot belang, daar hierdoor het bewijs geleverd kan worden, dat ook ten Zuiden, buiten den muur van het pl.m. 300 j. na Chr. gebouwde Romeinsche Castellum, er een woonplaats in dien tijd en in de eerste en tweede eeuw is geweest. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1071 D.)

A. **NOORWEGEN. — Regeering.** — Het Storting heeft met 80 tegen 69 stemmen een motie van wantrouwen van de Arbeiderspartij tegen het liberale kabinet-Mowinckel verworpen. (Tidens Tegn, Oslo) **(Vorig bericht blz. 716 D.)**

B. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Verzoeningsverdrag met Duitschland en Joegoslavië.** — Volgens het Tsjecho-Slowaaksche blad Cesky Smer wordt een verzoeningsverdrag tusschen Duitschland, Joegoslavië en Tsjecho-Slowakije voorbereid. (Cesky Smer, Pizen, 28 Jan. '34)

C. **VEREENIGDE STATEN. — 1200 nieuwe vliegtuigen.** — Het Huis van Afgevaardigden machtigde Roosevelt order te geven tot den aanbouw van 1184 vliegtuigen tot een bedrag van $ 95.000.000, ten einde een moderne luchtvloot uit te rusten. (Ned. Tel. Agentsch., Reuter) **(Vor. ber. 1079 C.)**

D. **NEDERLAND. — Bijzondere Vrijwillige Landstorm in 1933.** — Het aantal vrijwilligers van den Bijz. Vrijwilligen Landstorm is, naar Het Landstormblad meldt, in 1933 gestegen van 76.414 tot 80.305.
Nieuwe afdeelingen werden opgericht te Afferden, Bornerhoek, Gerwen, Heidenschap, Kekerdom, Kerkwijk, Lagemierde, Markelo, Nederwetten, Overslag, Philippine, Rossum, Rijperkerk, Tietjerk, Valburg en Waterlandskerkje.
Het aantal aangesloten reserve-officieren overschreed de tweeduizend. (Het Landstormblad) **(469 D.)**

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Werkloosheid.** — Per ultimo November 1933 waren bij de Arbeidsbeurzen 16 020 arbeidzoekenden ingeschreven, waaronder 3599 Europeanen. Per ultimo October waren 15.721 arbeidzoekenden ingeschreven, waaronder 3488 Europeanen. (Aneta) **(Vorig bericht blz. 1071 E.)**

F. **NEDERLAND. — Maïs in ruil voor Textielgoederen.** — De hoeveelheid Ned.-Indische maïs, die op de Nederlandsche markt zal worden geplaatst in ruil voor door Ned.-Indië te betrekken textielgoederen, wordt op 100.000 ton geschat. (Alg. Handelsblad)

G. **JAN VAN ESSEN.** — De bekende schilder van dieren, landschappen en stadsgezichten, Jan van Essen, vierde op 25 Jan. '34 zijn tachtigsten verjaardag.
Hij was in de jaren tachtig en negentig een bekende verschijning op de tentoonstellingen. De stedelijke musea te Amsterdam en Den Haag, het Mesdagmuseum en de Pinakothek te München behelzen werken van zijn hand. (Red. K. H. A.)

H. **SINGAPORE. — Vloot-Conferentie geëindigd.** — De conferentie der Britsche vlootvoogden aan boord van den kruiser Kent is geëindigd. Een officieel communiqué is niet gepubliceerd. (Daily Telegraph) **(Vorig bericht blz. 1140 C.)**

I. **ENGELAND. — Frankrijks tarieven.** — De Engelsche minister van Handel deelde op 29 Jan. '34 in het Lagerhuis mede, dat zijn regeering de Fransche regeering heeft doen weten, dat, wanneer de contingenteeringen die op 14 Januari van kracht zijn geworden voor den Engelschen invoer niet binnen veertien dagen worden herzien tot het oorspronkelijke cijfer, de Engelsche regeering op een aantal Fransche artikelen représaillerechten zal heffen. (Manchester Guardian) **(Vor. ber. 1057 H.)**

K. **DUITSCHLAND. — Minister-president Göring tegen de Monarchisten.** — De officieele Pruisische persdienst deelt mede, dat de Pruisische minister-president Göring in zijn functie van chef der geheime staatspolitie aan den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken Dr. Frick het volgende schrijven gericht heeft:
„In de laatste weken vermeerderen de teekenen van een monarchistische propaganda, die niet opportuun is. Tegen de desbetreffende bepalingen der Rijks- en landsautoriteiten in worden monarchistische vereenigingen en organisaties opgericht met de uitdrukkelijke bedoeling leden te werven, in het bijzonder bij de Duitsche jeugd. Bovendien is gebleken dat deze vereenigingen gericht zijn tegen de nationaal-socialistische beweging en dus tegen den tegenwoordigen staatsvorm. Voornamelijk echter beginnen staatsvijanden zich weer te verzamelen in deze organisaties, al of niet onder het mom van monarchistische gezindheid. Ik doe daarom het voorstel, zeer geëerde heer Frick, om alle monarchistische vereenigingen en organisaties met onmiddellijken ingang te ontbinden en om te waarschuwen voor verder dergelijk gekonkel en gekuip. De nieuwe staat is niet in hevigen strijd tegen links geschapen opdat thans weer van andere zijde nieuwe parasieten eigen belangen op den voorgrond stellen. Elk die het rijk en den staat van Adolf Hitler aantast moet onverbiddelijk bestreden worden. Zooals ik in het Pruisen het communisme terneergeslagen heb, zoo wil ik met dezelfde meedoogenloosheid en hardheid de andere met de nationaal-socialistische staatsleiding ontevreden elementen opruimen, ook wanneer zij zich monarchistisch vermomd hebben. De nieuwe staat kent geen strijd om den staatsvorm. Monarchie en republiek liggen beide ver achter ons. Beide zijn mislukt. De aanhangers van de een hebben getracht de inrichting van den nieuwen staat te verhinderen; de anderen hebben niets gedaan om te helpen hem te bevorderen. De achting voor de verdiensten van groote Pruisische koningen blijft daardoor onaangetast. (Westdeutsch. Beobachter) **(Vor. ber. blz. 1136 D. en 1149 F.)**

L. **ONDERWIJS. — Intern. Student Service.** — In de Senaatskamer der Rijksuniversiteit te Leiden, heeft onder voorzitterschap van Prof. Dr. N. van Wijk, de tweede jaarvergadering plaats gevonden van het Ned. Comité der International Student Service.
Besloten werd o.a., dat de hulp, die het Nederlandsche Comité zou verleenen, allereerst ten doel zou hebben:
a) de reeds in Nederland vertoevende uitgeweken Duitsche studenten elders een werkkring te doen vinden, of hun de gelegenheid te openen aldaar hun studie te voltooien.
b) financieelen steun te verleenen aan het door I.S.S. ingestelde internationale hulpcomité;
c) behulpzaam te zijn bij de door andere organisaties ingestelde pogingen om de uitgewekenen voor een ander beroep dan zij tot dusver beoefenden, op te leiden.
Met de uitvoering van deze werkzaamheden werd de secretaris belast. (Alg. Handelsblad) **(1010 F.)**

M. **NEDERLAND. — Vruchten naar Frankrijk.** — De Fransche regeering heeft besloten, voorloopig slechts voor zaai-erwten en nog niet voor consumptie-erwten invoervergunningen af te geven.
De taxe de license voor peren is van 175 tot 60, voor appelen van 125 tot 40 en voor de andere gecontingenteerde vruchten van 125 tot 60 francs per 100 K.G. verlaagd. (La Journée Industrielle) **(Vor. ber. Vruchten 892 E.; Invoerrechten 728 D.)**

N. **NEDERLAND. — Landbouw - Boter-export vereenigd.** — Op 17 Januari 1934 is te Utrecht gesticht een Bond van Coöperatieve Zuivelverkoopvereenigingen in Nederland.
Bij den Bond hebben zich aangesloten zes coöperatieve zuivelverkoopvereenigingen, te weten: Friesche Coöp. Zuivelexportvereeniging te Leeuwarden, Nationale Coöp. Zuivelverkoopvereeniging te Amsterdam, Zuid-Nederlandsche Zuivelbond te Roermond, Geld.-Overijselsche Coöp. Zuivelverkoopvereeniging te Zutfen, Eerste Coöp. Boterverkoopvereeniging te Zutfen, Coöp. Zuivelexportvereeniging „Brabant" te Breda. Daardoor omvat de Bond ongeveer de productie van 40 millioen K.G. boter, d.i. de helft der

totale Nederlandsche boterproductie, benevens de productie van 20 millioen K.G. kaas.
De Bond vertegenwoordigt pl.m. 80% van den Nederlandschen boterexport en het is vooral op dit terrein dat de Bond zijn werkzaamheden zal ontplooien, door te streven naar instandhouding en uitbreiding van den export.

A. **VEREENIGDE STATEN. — Manuscript van Amerikaansch volkslied.** — De bibliophiel Dr. A. S. W. Rosenbach heeft voor de stad Baltimore het oorspronkelijke handschrift gekocht van het Amerikaansche nationale volkslied „The Star-Spangled Banner" voor den prijs van 24.000 dollar.
(New York Herald, Paris)

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Het Rapport van de Commissie Idenburg - Bezuiniging.** — De Preangerbode verneemt, dat de commissie Idenburg in haar rapport de meening uitspreekt dat het op het Indische leger te bezuinigen bedrag ad *f* 6.500.000 met ongeveer *f* 1.300.000 moet worden verhoogd om zoodoende gelden beschikbaar te krijgen voor allerlei noodzakelijke maatregelen welke tot dusverre achterwege moesten blijven.
Achtereenvolgens beschouwde de commissie:
Ten eerste: de invoering van het capitulantenstelsel;
ten tweede: de vervanging der veldpolitie op Java door infanterie-afdeelingen;
ten derde: de inkrimping van de legerorganisatie;
ten vierde: verdere bezuiniging.
(De Preangerbode)

C. **ZUID-AFRIKA. — Maatregelen tegen Nazi's in Zuid-West.** — De verklaring van de regeering der Zuid-Afrikaansche Unie ten aanzien van de uitbreiding van de strafwet tot bescherming van Zuid-West-Afrika tegen de steeds driester wordende nationaalsocialistische propaganda is van groot belang voor de politieke verhouding tusschen de Unie en het mandaatgebied.
Volgens de „Cape Times" kan verwacht worden dat in de eerstvolgende zitting van de Wetgevende Vergadering van Zuid-West-Afrika in April a.s. een motie zal worden ingediend om Zuid-West-Afrika tot een integrale provincie van de Unie te verklaren, waaromtrent bij de Zuid-Afrikaansche bewoners volkomen eensgezindheid zou bestaan. (Vaz Dias)
Vor. ber. Nazi-prop. 1083 B, Zd. West Afrika 920 G.)

1 FEBRUARI 1934

D. **VEREENIGDE STATEN. — Dollar-Proclamatie - Dollar gestabiliseerd.** — Gebruik makend van de hem door de nieuwe monetaire wet verleende volmachten heeft de president der Vereenigde Staten, Roosevelt, de goudwaarde van den dollar vastgesteld op 59.06% der oude pariteit. De officieele goudaankoopprijs is tot nader order vastgesteld op $ 35.— per ounce, en wel met ingang van 1 Februari.
Het goudgehalte van den dollar is thans op grond van Roosevelts proclamatie bepaald op 15 5/21 grein met een fijngoudgehalte van 0.9.
De waarde van den dollar zal op deze basis dus *f* 1.4765 bedragen. (Ned. Tel. Agentsch., Reuter)
(Vorig bericht 1147 M.)

E. **ONTWAPENING. — Voorstellen van Italië en Engeland.** — Ten einde te trachten uit de impasse te geraken, waarin de ontwapeningsbesprekingen zijn beland, hebben de regeeringen van Italië en Groot-Brittannië heden gelijktijdig memoranda over de ontwapeningskwestie gepubliceerd; zij kunnen worden beschouwd als een samenvatting van hetgeen Mussolini en Sir John Simon op 3 en 4 Januari te Rome hebben besproken.
Beide landen doen belangrijke concessies aan de Duitsche opvattingen, doch zoowel Italië als Groot-Brittannië legt er den nadruk op, dat Duitschlands terugkeer naar Genève een essentieele voorwaarde is voor de totstandkoming eener ontwapeningsconventie. Engeland legt daarbij specialen nadruk op het belang van een accoord tusschen Duitschland en Frankrijk.
Italië stelt voor: afschaffing van den chemischen oorlog; verbod van bombardementen op de burgerbevolking; beperking tot het huidige peil van de militaire uitgaven; een toekomstige vlootconferentie bespreekt de kwestie der Duitsche marine.
Groot-Brittannië wil: aanvaarding eener Duitsche legersterkte van 300.000 man, zij het onder bepaalde voorwaarden; een diensttijd van acht maanden; contrôle op de semi-militaire organisaties; afschaffing van zware tanks, met toekenning van lichte tanks en eenige soorten zwaar geschut aan Duitschland.
Tegenover deze concessies zou Frankrijk een directe en effectieve tegenprestatie ontvangen door de handhaving van zijn totale bewapening. (De Telegraaf)
(Vorig bericht 1116 F.)

F. **SAARGEBIED. - Geschiedenis - Toestand - Bestuur.** — In het jongste nummer van „De Volkenbond", maandelijksch tijdschrift voor internationale vraagstukken, geeft mr. S. G. M. Baron van Voorst tot Voorst een overzicht van de verschillende documenten en beschouwingen over het Saargebied. Aan deze studie ontleenen wij het volgende:
„Het Saarbekken, doorstroomd door de gelijknamige rivier, de belangrijkste zijrivier van de Moesel, beslaat slechts een oppervlakte zoo groot als de helft van Overijsel, doch heeft een bevolking van 800.000 zielen, zoodat het een der dichtst bevolkte gebieden van Europa is. Het volk was en is er nog steeds overwegend Duitsch, afgezien van een de laatste jaren door immigratie eenigszins toegenomen aantal Franschen, hoogstens de 2% benaderend. Bovendien is het land door de eeuwen heen steeds met Duitschland verbonden geweest.
De kolenproductie van deze mijnstreek, bijna geheel onder Staatsbeheer, deels van Pruisen, deels van Beieren, bedroeg in de jaren 1912 en 1913 ruim 13.000.000 ton en verschafte arbeid aan 60.000 arbeiders. Als gevolg van de groote economische ontwikkeling immigreerden uit alle deelen van Duitschland een 150.000 Duitschers naar dit gewest.
Vóór het verdrag van Versailles was er geen sprake van een Saarquestie.
De vierde afdeeling van deel III van het Tractaat van Versailles behandelt in 5 artikelen met een annex den rechtstoestand van het Saarbekken. Het annex kan men feitelijk als de grondwet van dit gebied beschouwen. Al de mijnen met haar toebehooren in den ruimsten zin, als fabrieken ter verwerking der producten, electrische centrales, spoorwegen, scholen, woningen, ziekenhuizen, werden eigendom van den Franschen Staat. De waarde van die eigendommen werd in mindering gebracht bij de herstelschulden.
Het bestuur van dit land werd in handen gesteld van den Volkenbond, die als trustee optreedt. Dit op uitdrukkelijk verlangen van President Wilson, die hier niet de mandaatverhouding wilde, aangezien deze slechts toepasselijk was op landen ongeschikt voor zelfbestuur, doch die ook geen voorstander was van de „protection" zooals die t. a. v. de vrije stad Danzig is geregeld, daar deze verhouding te onafhankelijk was. De Volkenbond draagt dientengevolge de verantwoording voor het Bestuur. Zij wordt vertegenwoordigd door een Regeeringscommissie bestaande uit 5 leden n.l. 1 Franschman, 1 Saarbewoner en 3 andere leden, mits geen Duitscher of Franschman zijnde. Op het oogenblik zijn die 3 leden, 1 Fin, 1 Zuid-Slaaf en 1 Engelschman als voorzitter. Deze commissie, wier uitvoerend orgaan de voorzitter is, heeft de macht ambtenaren aan te stellen en te ontslaan, beheert de publieke diensten en kan elken administratieven maatregel nemen, dien zij noodig oordeelt. Zij kan eigenmachtig en bij meerderheid van stemmen de in het verdrag opgenomen bepalingen interpreteeren en bezit dus een zeer uitgebreide bevoegdheid. De wetten en de rechtspraak van het Saarland bleven bestaan, slechts werd een Hof van Beroep voor burgerlijke en strafzaken ingesteld van internationale samenstelling. De nationaliteit der inwoners werd gehandhaafd, doch daarnaast een speciaal „Saarbewonerschap" geschapen, een zonderlinge vermenging van inwonerschap en ingezetenschap. Terwijl een leger niet noodig geoordeeld werd voor dit gebied en volstaan werd met politie voor de handhaving der orde, is het bedenkelijk, dat nog vele jaren na het in werking treden van het Vredesverdrag Fransche troepen het gebied hebben bezet. De Regeeringscommissie heeft dan ook aanvankelijk zeer sterk onder Franschen invloed gestaan. Ook het economisch verkeer met Frankrijk werd sterk bevorderd door de eenheid van douane-regiem met Frankrijk, terwijl de franc geldig betaalmiddel werd. Door deze bepalingen is de Saar economisch geheel op Frankrijk gericht, speciaal op het ijzergebied van Lotharingen, hoewel het verkeer met Duitschland ondanks deze beperkingen nog belangrijk is."
(Mr. S. G. M. Baron v. Voorst tot Voorst in „De Volkenbond")
(Vorig bericht blz. 1132 B.)

G. **MANDSJOEKWO. — Aanleg van Spoorwegen.** — Volgens de Osaka Mainichi van 29 Dec. '33 bevat het eerste tienjaren-plan, dat door den staat Mandsjoekwo werd opgesteld den aanleg van een net van 4000 K.M. spoorwegen.
De groote aanleg geschiedt Noordwaarts naar den Amoer. (Osaka Mainichi) **(Vor. ber. blz. 1145 N.)**

A. **KARDINAAL FAULHABER. — Mislukte aanslag - Paus Pius XI.** — Volgens de Osservatore Romano is door een sluipmoordenaar op een der middelste vensters van het ontvangvertrek van mgr. Faulhaber te München twee schoten gelost, doch niemand werd gewond. Kardinaal Pacelli heeft aan Kardinaal Faulhaber een telegram gezonden om hem er mee geluk te wenschen, dat hij aan den op hem gepleegden aanslag is ontsnapt. Paus Pius XI heeft tevens op 31 Januari 1934 een telegram aan kardinaal Faulhaber gezonden, waarin hij zich met den kardinaal solidair verklaart ten aanzien van de aanvallen, die een Beiersche minister in een rede op mgr. Faulhaber heeft gedaan. (L'Osservatore Romano) **(1146 B.)**

B. **FRANKRIJK. — Handelsbalans.** — De totale invoer in Frankrijk in 1933 bedroeg fr. 28.425 mill. (v. j. frs. 29.807 mill.) en de uitvoer fr. 18.433 (19.705 mill. (Agence Econ. et Financière) **(V. b. 905 B.)**

C. **LOUIS MORRISSON OVERLEDEN.** — De Vlaamsche tenor van de Koninklijke Vlaamsche Opera te Antwerpen, Louis Morrisson, is op 30 Jan. 1934 op 46 jarigen leeftijd overleden.
Morrisson studeerde te Mechelen voor organist en gaf reeds op zijn achttiende jaar met succes in België concerten; hij zong verschillende opera's, zonder bepaald een speciale zangopleiding te hebben genoten.
In 1909 engageerde Pauwels hem voor de opera. Uit dien tijd dateeren de opera's van Pauwels en Kreeft in het Rembrandt-theater te Amsterdam, waarbij Morrisson groote successen behaalde met zijn rollen in „Troubadour", „Herodiade", „La Bohème" en zooveel andere werken. Later vond hij emplooi bij het operettegezelschap onder leiding van Bouwmeester en Nap de la Mar. Behalve in ons land, heeft Morrisson ook groote bekendheid verworven in Frankrijk; te Parijs vervulde hij gastrollen in de Gaiété en in het Théatre Lyrique. (Red. K. H. A.)

D. **FRANKRIJK. — Invoer van kreeft, langoust en garnalen uit Nederland.** — Het Journal Officiel te Parijs geeft het contingent voor Nederland van kreeft, langoust en garnalen voor het tijdvak van 1 Jan. tot 30 Juni 1934, hetwelk op 1450 schepels is bepaald. (Journal Officiel) **(V. b. 674 F.)**

E. **BELGIE. — Reorganisatie van steunregeling.** — Door den minister van Arbeid en Sociale Zaken, Van Isacker, zijn thans opnieuw eenige wijzigingen in het systeem van steunverleening voorbereid, waardoor een nieuwe bezuiniging van 8 tot 10 millioen frs. wordt verkregen. (Le Vingtième Siècle)

F. **OOSTENRIJK. — Besluiten der socialisten.** — De socialistische partijraad heeft in zijn zitting van 28 Jan. '34 in verband met den oproep van Dr. Dollfuss tot medewerking aan den nieuwen opbouw van den staat vastgesteld, dat de sociaaldemocratische partij reeds in vroegere beraadslagingen hare bereidwilligheid tot uiting heeft gebracht mede te werken aan een vreedzame en grondwettige ontwarring van de politieke crisis. (Neue Freie Presse) **(1008 A.)**

G. **NEDERLAND. — Centrale Raad van Beroep - Ontslag aan tien marinemannen.** — De Centrale Raad van Beroep heeft op 17 Jan. '34 uitspraak gedaan in de zaak betreffende de tien ontslagen Marinemannen en hun beroepen ongegrond verklaard. De Marinemannen zijn door deze uitspraak in hoogste instantie derhalve in het ongelijk gesteld. Hun ontslag gaat dus door.
Deze mannen waren allen wegens ongeschiktheid ontslagen. Zij werden n.l. niet meer betrouwbaar geacht en niet meer geschikt voor den dienst. Daarop zijn zij bij den Centrale Raad van Beroep in beroep gegaan. Op 19 October van het vorig jaar heeft de Centrale Raad een nader onderzoek gelast, daar de Raad niet over voldoende gegevens beschikte. Op 27 December j.l. diende de zaak voor den Centrale Raad van Beroep te Utrecht, waarbij mr. L. A. Donker te Rotterdam voor de Marinemannen als pleiter optrad, ten einde te trachten hun ontslagen ongedaan te maken. Thans echter is uitspraak in hoogste instantie gedaan. (De Telegraaf)

H. **SUIKER. — Micro-biologisch onderzoek.** — In de algemeene vergadering van de Alg. Technische Vereeniging van beetwortelsuikerfabrikanten en raffinadeurs leidde de secretaris, Dr. C. W. Schonebaum, de bespreking in betreffende de resultaten, bereikt door Ir. Homans bij de micro-biologische onderzoekingen van suiker.
Prof. Dr. A. J. Kluyver gaf als zijn meening te kennen, dat de onderzoekingen in zooverre tot resultaten hebben geleid, dat Nederland één van de weinige landen is, waar men het onderzoek betreffende „flatsour"-bacteriën en „sulphidespoilage"-bacteriën machtig is. Maar een geheel andere kwestie is: vanwaar de herkomst in suiker, welke wel de invloed kan zijn, dien deze bacteriën op geconserveerde levensmiddelen hebben. Voor dit doel dienen wij in het algemeen meer gedocumenteerd te zijn.
Hierna hield dr. H. C. Prinsen Geerligs een causerie over het gebruik van solvasol voor het zuiveren van beetwortelruwsappen. Door toevoeging van deze chemische stof worden de colloïden neergeslagen, terwijl het precipitaat bij verdere kalktoevoeging niet in oplossing gaat, waardoor een kleiner kalkgebruik mogelijk is. **(Vorig bericht 1081 D.)**

I. **NEDERLAND. — Pluimvee - Steun.** — In de crisisrestitutiebeschikking (eierproducten), 1934 III, deelt de minister van Economische Zaken mede, dat ten behoeve van de pluimveehouders uit het landbouwcrisisfonds vergoed zullen worden bij uitvoer van de navolgende crisis-producten, de daarachter vermelde bedragen per aantal of eenheid:
a. voor eenden- en kippeneieren in schaal *f* 0.60 per 100 stuks;
b. voor niet meer in schaal aanwezige bestanddeelen van vogeleieren, bewerkt of onbewerkt, verwerkt of onverwerkt, *f* 0.15 per K.G. bruto.
Als groep van producenten van crisisproducten is erkend: de in Nederland gevestigde pluimveehouders.
(Vorig bericht 441 C.)

K. **PHILIPP REIS, UITVINDER VAN DE TELEFOON.** — Het Persbureau „Industria" te Eindhoven schrijft:
Het was in Januari '34 honderd jaar geleden dat Philipp Reis, de eigenlijke uitvinder van de telefoon, of zooals hij het noemde: het mechanisch oor, geboren werd. In dezelfde maand is hij ook, in 1874, onbekend bijna en zonder de waardeering te hebben ondervonden, die hij voor zijn zoo vérstrekkende uitvinding verdiende, gestorven.
Enkele jaren later (1876) was het Alexander Graham Bell, die voortbouwend op Reis' gegevens, gesteund door Amerikaansch kapitaal, een telefoon construeerde, welke in korten tijd onvoorziene mogelijkheden opende en algemeen, verbonden met den naam van Bell, werd ingevoerd. (Persbureau Industria)

L. **ZANDVOORT. — Steunregeling.** — Het gemeentebestuur van Zandvoort heeft bericht van de regeering gekregen, dat het rijk over het tijdvak van 23 November 1932 tot en met 16 September 1933 geen subsidie zal geven voor de steunregeling. Dit beteekent een schade voor de gemeentekas die op om en nabij de *f* 16.000 kan worden geraamd. De Tel. meldt hieromtrent:
„De aanleiding tot dezen ingrijpenden maatregel zou, naar wij vernemen, gelegen zijn in de verregaande slordigheid, waarmede de wethouder voor sociale aangelegenheden de rijksregeling in de steunverleening heeft uitgevoerd. De regeering heeft gemeend dit eens duidelijk bekend te moeten maken." (De Telegraaf)

A. **DUITSCHLAND. — Reisverkeer Nederland—Duitschland.** — Volgens de statistiek van het Statistische Reichsamt over het vreemdelingenverkeer in Duitschland welke gaat tot en met 1932 werd in laatstgenoemd jaar door de Nederlanders het grootste bedrag in Duitschland uitgegeven, n.l. R.M. 26 millioen, daarna kwamen de Amerikanen met R.M. 12 millioen en de Engelschen met R.M. 8 millioen. In totaal werd in 1932 door buitenlanders in Duitschland uitgegeven R.M. 100 millioen.
Hier staat echter tegenover dat de Duitschers Nederland slechts weinig bezoeken. In 1928 werd door Duitschers in Nederland uitgegeven een bedrag van R.M. 6 millioen en in 1932 nog slechts een bedrag van R.M. 3 millioen. (Statist. Reichsamt)

B. **ZWITSERLAND. — Buitenlandsche Handel.** — Uit de cijfers van de handelsbalans over 1933 blijkt, dat de invoer in Zwitserland met 250.2 millioen francs of 14.2% is verminderd tot 1512.5 millioen francs. De uitvoer toont met 752.9 millioen francs een vermindering van 48.1 millioen francs of 6.1%.
In hoeveelheden zijn de in- en uitvoer in 1933 in vergelijking met 1932 echter relatief niet zooveel verminderd. De invoer daalde in hoeveelheid met 5.1%, terwijl de uitvoer zelfs in hoeveelheid met 3.9% is gestegen.
Uit de cijfers blijkt verder, dat de invoeroverschotten in vergelijking met het vorige jaar in het handelsverkeer met Nederland, Duitschland, Frankrijk, Italië, de Vereenigde Staten, Spanje, Polen, Tsjecho Slowakije, Roemenie, Canada en Argentinië kleiner geworden zijn.
Daarentegen is het invoeroverschot uit Oostenrijk, Hongarije, Rusland en Britsch Indië gestegen.
(Neue Zürcher Nachrichten)

C. **ITALIE. — Handelsbalans.** — In 1933 bedroeg de totale invoer 7.392 (v. j. 8 247) mill. L. en de uitvoer 5.939 (v. j. 6.796) mill. L., zoodat het invoeroverschot 1.453 (v. j. 1.451) mill. L. beliep. (Il Secolo)
(Vorig bericht blz. 75 B.)

2 FEBRUARI 1934

D. **OOSTENRIJK. — Nationaal Socialisten - Duitschland's antwoord.** — De Duitsche rijksminister van Buitenlandsche Zaken, baron v. Neurath, ontving op 1 Febr. '34 den Oostenrijkschen gezant, wien hij het antwoord der rijksregeering overhandigde op de nota van 17 Januari, waarin de Oostenrijksche regeering klaagde over de beweerde inmenging van Duitschland in de binnenlandsche aangelegenheden van Oostenrijk. Het Duitsche antwoord zet nogmaals de principieele houding der rijksregeering ten opzichte van het Oostenrijksche vraagstuk uiteen en weerlegt punt voor punt de Oostenrijksche klachten.
Tevens zet het antwoord uiteen, dat naar het oordeel der rijksregeering het probleem zich niet leent tot een internationale behandeling en langs dien weg niet kan worden opgelost. **(Vorig bericht blz. 1142 C.)**

E. **STRATOSFEER. — Tocht van de „Ossoaviachim" („Syrius").** — De „Prawda" publiceert de volgende bijzonderheden over het verloop van de vlucht van de „Ossoaviachim":
Na op 30 Jan. '34 tegen twaalf uur 's middags een hoogte van 20.600 meter te hebben bereikt, dreef de stratosfeerballon langzaam in de richting van Kazan.
De bemanning deelde daarop mede, dat zij van plan was om 's middags tegen vier uur te dalen. Om drie minuten voor een had de „Ossoaviachim" een hoogte van twee en twintig kilometer bereikt.
Tegen half twee deelden de stratosfeervaarders mede, dat de ballon nu aan het dalen was.
Vanuit de gondel hield prof. Fedosseenko een korte radiotoespraak, waarin hij o.a. vertelde, dat zij op 15000 meter hoogte met een hevigen storm te kampen hadden gehad. Toen zij echter hooger stegen werd het volkomen rustig. Prof. Fedosseenko deelde toen verder mede, dat het in zijn bedoeling lag, om, als zich geen onverwachte incidenten voordeden, tot een hoogte van dertig kilometer te stijgen. Hij zeide belangrijke ontdekkingen te hebben gedaan op het gebied der cosmische stralen en omtrent de optische eigenschappen van de stratosfeer. Verder werd niets meer gehoord.
Naar het Tass-agentschap meldt, is op het congres der communistische partij officieel mededeeling gedaan, dat de stratosfeerballon „Ossoaviachim" neergestort en verpletterd is, acht kilometer ten zuiden van een station van den Moskou-Kazanspoorweg.
Het stoffelijk overschot van de drie luchtvaarders zal op het Roode Plein bij het Kremlin teraarde worden besteld. Het ongeluk is op 30 Jan. om kwart over acht 's avonds gebeurd.
Vermelding verdient nog, dat de stratosfeervlucht van de „Ossoaviachim" ook militaire doeleinden had. Aan boord van de gondel bevond zich namelijk een licht kanon, waarmede men vanuit de stratosfeer schietproeven wilde nemen. (Prawda)
(Vor. ber. Stratosfeer 1063 D.)

F. **SCHAATSENRIJDEN. — Intern. wedstrijden te Oslo.** — Op 31 Jan. '34 werden te Oslo internationale wedstrijden in het hardrijden op de schaats gehouden over de afstanden 1500 en 3000 meter.
Het resultaat op de 1500 meter was, dat de Nederlander Heiden eerste werd in den tijd van 2 min. 28 sec., met op de tweede plaats Thunberg; 3. Hurd; 4. Ekman (gevallen); 5. Pedersen; 6. Stack; 7. Haraldsen; 8. Langedijk.
De 3000 meter won Pedersen, 4 min. 59.6 sec.; 2. Haraldsen; 3. Hurd; 4. Ekman; 5. Stack; 6. Thunberg; 7. Heiden (gevallen). Langedijk was op dezen afstand niet gestart.
Te vermelden valt nog, dat Heiden een extra-prijs verwierf als winnaar van de meeste temporonden.
(De Telegraaf) **(Vorig bericht blz. 1091 A.)**

G. **NEDERLAND EN OOST-INDIE. - Samenwerking.** — Prof. Van Gelderen, hoofdambtenaar voor Econ. Zaken in Indië, thans als adviseur ter beschikking van minister Colijn, heeft belangrijke mededeelingen gedaan over de krachtige pogingen, die de regeering aanwendt om het handelsverkeer tusschen Nederland en Indië en van beide gebiedsdeelen met het buitenland te bevorderen.

Wij ontleenen hieraan het volgende:
De Nederlandsche Regeering heeft de Japansche uitgenoodigd omstreeks Maart/April afgevaardigden te zenden naar een conferentie te Batavia, om het geheele complex der handelsbetrekkingen tusschen Nederlandsch-Indië en Japan in studie te nemen, met het doel, meer evenwicht te brengen in de balans van im- en export. Deze conferentie is een gevolg van de heroriënteering, die noodig is geworden na het mislukken van de Economische Conferentie te Londen.
Zij is een eerste stap en zal gevolgd worden o.a. door conferenties met Engeland, Australië en Duitschland.
Uitgangspunt voor de conferentie met Japan is de contingenteering van den invoer van gebleekte katoentjes in Indië, een maatregel, die dezer dagen afgekondigd zal worden.

Het maïsvraagstuk. — In Nederland is verder in voorbereiding een maatregel om het Indische overschot aan maïs op de Nederlandsche markt te brengen, zonder dat de prijs er invloed van ondervinden zal. Deze verplaatsing zal via de graancentrale geschieden, met medewerking van de scheepvaartmaatschappijen. Het Indische overschot aan maïs zou voor den kleinen Indischen boer rampzalig worden, als het op de markt bleef en den lagen prijs van de maïs nog meer omlaag zou dringen. Alleen Japan zou bij zoo'n situatie winnen.

Riet en biet. — Officieel blijkt er geen sprake te zijn van strijd tusschen de Java-suikerproducenten en de beetwortelboeren. De Nederlandsche Regeering heeft de vraag in studie, of steun aan den beetwortelbouw nog langer verantwoord is. Mocht het antwoord op deze vraag ontkennend luiden, dan, maar eerst dàn en dan zeker, moet Java-suiker in de plaats komen van de beetwortelsuiker.

Meer contact. — Om al deze maatregelen vlug en goed te kunnen nemen, is nauw contact wenschelijk, niet alleen met de Indische Regeering, maar ook met de particuliere belanghebbenden. Daarom zal een dezer dagen worden ingesteld een Commissie van Contact voor Economische Aangelegenheden.
(Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 481 D.)

3 FEBRUARI 1934

A. **RUSLAND. — Houtverschepingen naar Nederland.** — In 1933 is aan gezaagd vuren- en grenenhout uit Rusland in Holland ruim 200 000 standaards of circa 1 millioen kubieke meter aangevoerd, d. w. z. de helft van den totalen invoer van gezaagd hout in Nederland. (Iswestija) **(V. b. Buitenl. handel 1150 B.; Nederland 1147 D.)**

B. **NEDERLAND. — Werkloosheid.** — Op 30 December '33 bedroeg het aantal werkloozen in Nederland 392.930 personen, waaronder 382.506 mannen; op 13 Januari '34 was het aantal 387.406 personen, waaronder 376.019 mannen. (Rijksdienst: Werkloosheid) **(Vorig bericht blz. 1070 G.)**

C. **OOSTENRIJK. — Duitschland's nota.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. 1154 D geven wij eenige der voornaamste punten van de Duitsche nota, die door Oostenrijk onbevredigend werd genoemd.
Oostenrijk, zegt Duitschland, spreekt van een conflict tusschen twee Duitsche staten. Maar dat is heelemaal niet waar. Er is geen sprake van een conflict tusschen de beide Duitsche staten, doch wel een meeningsverschil tusschen de Oostenrijksche regeering en een historische beweging van het geheele Duitsche volk. Het nationaal-socialisme wordt aangehangen door het Duitsche volk en door de geheele Duitsche bevolking van Oostenrijk. Dit nationaal-socialisme wordt door de Oostenrijksche regeering met alle middelen van geweld in zijn legale ontwikkeling en vrije krachtsontplooiing belemmerd.
De Duitsche regeering zou het van harte toejuichen, wanneer er eindelijk een regeling kwam tusschen het Oostenrijksche nationaal-socialisme en de Oostenrijksche regeering.
Weenen beschuldigt Berlijn van steun aan een zoogenaamd Oostenrijksch legioen, dat gewelddadige plannen zou hebben tegen Oostenrijksch gebied. Duitschland verwijst naar zijn nota van 21 September j.l., waarin al deze beschuldigingen punt voor punt zijn weerlegd.
Inderdaad hebben in bepaalde gevallen Duitsche bladen aanvallen gericht op de Oostenrijksche regeering, maar dat was in antwoord op een paar hatelijke uitvallen van de Oostenrijksche pers tegen het nieuwe Duitschland. De Oostenrijksche pers gaat daar mee voort, ondanks het protest van den Duitschen gezant in Weenen.
De bewering van de Oostenrijksche regeering, dat de Duitsche radio tegen Oostenrijk ophitst, is niet waar. De voordrachten zijn gericht tot de Duitsche luisteraars en informeeren deze over de toestanden in Oostenrijk. Juist de Oostenrijksche radio stookt tegen Duitschland, waarbij de officieele omroepdienst niet voor bedrog terugschrikt. (Völkischer Beobachter) **(Vorig bericht blz. 1154 D.)**

D. **KANKER. — Poging tot een nieuwe methode van behandeling.** — In het medische en chirurgische genootschap van Noordelijk Londen deed Dr. Claude Gouldesbrouh de volgende mededeeling:
Op instigatie van Dr. Copeman gedane onderzoekingen hebben aangetoond, dat kleine, ééncellige organismen onmiddellijk den dood vinden, wanneer zij getroffen worden door onzichtbare ultra-violette stralen. Deze ontdekking heeft men nu toegepast op de behandeling van kanker. Zij bestaat hierin, dat de doodende stralen door middel van het bloed naar alle deelen van het lichaam worden gebracht en geeft van alle tot nu toe aangewende behandelingsmethoden de meeste hoop op de kans, dat zal kunnen worden afgerekend met metastasen.
Den patiënt worden door middel van injectie of op andere wijze zouten toegediend, die na behandeling met X-stralen ultra-violette uitstraling geven. Het op deze wijze zelf ultra-violet licht bevattende bloed zou destructief werken op kwaadaardige cellen.
In geen enkel geval was er eenige aanwijzing, dat ook normale weefselcellen verwoest werden, iets, dat bij radiumbehandeling altijd wel het geval is, terwijl de exciteerende X-stralenbundel op zich zelf te zwak is, om een destructieve werking te ontvouwen.
Volgens de genomen proeven zou de doodende kracht van de bevrijde onzichtbare ultra-violette stralen vierduizend maal zoo groot zijn als die van groote doses radium. De methode is nog werkzaam daar, waar behandeling met dieptebestraling zonder gevolg is.
(The Lancet) **(Vorig bericht blz. 1113 C.)**

E. **DUITSCHLAND. — Fransch memorandum van 1 Januari 1934.** — In het memorandum, dat den eersten Januari '34 door den Franschen gezant te Berlijn, François Poncet, aan Rijkskanselier Hitler werd overhandigd, geeft de Fransche regeering, na de noodige reserves gemaakt te hebben met betrekking tot de Duitsche eischen inzake herbewapening, haar voldoening te kennen over het voornemen der Duitsche regeering om met alle nabuurstaten nonaggressiepacten te sluiten. De Fransche regeering wijst echter met nadruk er op, dat het goed zou zijn, het sluiten van dergelijke verdragen slechts in zooverre te overwegen als zij geen afbreuk doen aan de bestaande waarborgen voor de veiligheid.
Na dan geconstateerd te hebben, dat de Duitsche regeering in beginsel bereid is een periodieke en automatische contrôle te aanvaarden, stelt de Fransche regeering de vraag, of Duitschland bereid is de practische maatregelen, welke bij de laatste besprekingen op de ontwapeningsconferentie te Genève overwogen zijn, eveneens te aanvaarden.
In het memorandum wordt verder er op gewezen, dat de Duitsche eischen rechtstreeks in strijd zijn met de doeleinden van de conferentie zelf zooals deze tot dusver met de instemming van Duitschland zelf zijn omschreven, wijl Duitschland een substantieele herbewapening eischt. Het rijk eischt een permanent leger van drie-honderd-duizend man, waarbij men nog aanzienlijke politie-effectieven zou moeten voegen, waarvan het militair karakter ontegenzeggelijk door de conferentie is erkend, alsook de quasi-militaire formaties, waarmede iedere conventie rekening zou moeten houden. (De Maasbode) **(Vor. ber. 1137 B.)**

F. **DUITSCHLAND. — Transfer.** — Omtrent de transferbesprekingen, welke te Berlijn met de buitenlandsche crediteuren zijn gevoerd, werd ten opzichte van Nederland en Zwitserland, de volgende officieele mededeeling gepubliceerd:
Wat betreft de overeenkomsten met Zwitserland en Nederland nam de Duitsche regeering kennis van de opvatting der crediteuren. De Duitsche regeering had evenwel practische bezwaren om deze overeenkomsten onmiddellijk te beëindigen.
De Duitsche regeering wenscht derhalve deze overeenkomsten tot 30 Juni 1934 te doen gelden, waarbij werd bepaald, dat de in April te houden conferentie zal streven naar een gelijke behandeling van alle crediteuren en bijzondere overeenkomsten zal uitschakelen.
Om een dergelijke overeenkomst te vergemakkelijken en teneinde de discriminatie, in verband met de behandeling van Nederlandsche en Zwitsersche schuldeischers, tot een minimum te beperken, is de Gouddiscontobank bereid, de vaste verplichting op zich te nemen, de scrips, die de Conversiekas voor de gedurende het loopende halfjaar vervallende rente uitreikt, welke niet onder de overeenkomsten met Nederland en Zwitserland vallen, tegen een koers van 57% in plaats van 50% te koopen (Westd. Beobachter) **(Vorig bericht b.lz 1115 E.)**

G. **PAUS PIUS XI OVER DEN VREDE.** — De „Intransigeant" publiceert een onderhoud, dat een harer medewerkers met Paus Pius XI heeft gehad. Het artikel is een samenvatting van de opvattingen van den Paus, zooals die in tal van gevallen en in verscheiden encyclieken zijn bekend gemaakt.
De Paus verklaarde o.a.:
Men mag zich niet verhelen, dat de dreigende conflicten, indien zij uitbreken, Europa en de geheele wereld

in groote ellende zullen storten, hetgeen wellicht tot de ineenstorting van de geheele Christelijke cultuur kan leiden. Tegen al dit kwaad bestaat geen ander geneesmiddel dan terugkeer van de menschelijke maatschappij naar Jezus Christus. (Intransigeant)

(Vorig bericht blz. 621 A.)

4 FEBRUARI 1934

A. NEDERL. OOST-INDIE. — R.K. Missie. —

Wij ontleenen aan het jaarboek 1933 van de R.K. Missie in Nederl. Oost-Indië het volgende:

Er zijn tegenwoordig in Indië werkzaam 357 Europeesche en 6 inheemsche priesters, 313 Europeesche en 9 inheemsche broeders, 1261 Europeesche en 40 inheemsche zusters.

In de 12 apostolische vicariaten of prefecturen zijn vereenigd 385.402 katholieken (71.436 Europeanen en 313.966 niet-Europeanen). Tusschen Juli 1932 en Juli 1933 werden gedoopt 36.885 personen (14.220 volwassenen en 22.665 kinderen). Het totaal aantal communicanten bedroeg 5.656.887. Er werden 4578 huwelijken ingezegend (3442 katholieke en 1136 gemengde). Het aantal catechumenen bedroeg 35.564. In opleiding voor het priesterschap waren 43 Europeanen en 179 inheemschen.

Het aantal scholen bedraagt 1250 met 99.642 leerlingen (64.053 jongens en 35.589 meisjes). Het aantal leerkrachten is 2850, van wie 719 religieusen (243 mannen en 476 vrouwen) en 2131 leeken (1474 mannen en 657 vrouwen). Van de scholen zijn 764 volksscholen, 125 voor voorbereidend onderwijs, 56 Europ. lagere scholen, 50 Holl. Inl., 37 Holl. Chin., en 3 Eng. Chin. scholen, 12 schakelscholen, 66 standaardscholen, 32 vervolgscholen, 16 muloscholen, 1 H.B.S. 5-j., 1 H.B.S. 3-j., 1 alg. midd. school, 5 Europ. kweekscholen, 1 Holl. Inl. kweekschool, 1 hoofdactecursus, 1 Inl. kweekschoolcursus, 5 Inl. normaalscholen en 12 Inl. normaalleergangen; verder 11 ambachtsscholen, 18 vakscholen, enz.

Er zijn 65 internaten voor jongens en 46 voor meisjes met resp. 2836 en 2452 internen, 12 weeshuizen voor jongens en 9 voor meisjes met resp. 944 en 864 opgenomenen. Te Batavia is er ook een kindertuin-Jeugdzorg met 70 kinderen.

Van de ziekenverpleging vonden wij geen statistiek, wel opgaaf van verschillende poliklinieken, hulpziekenhuizen, kraamverplegingen en enkele ziekenhuizen, voornamelijk in de steden.

(Centraal Missie-bureau, Batavia)

B. PROF. DR. FRITZ HABER OVERLEDEN. —

Op de doorreis is op 2 Febr. '34 in den ouderdom van 66 jaar te Bazel overleden de bekende Duitsche chemicus prof. dr. Fritz Haber.

In 1868 te Breslau geboren, studeerde hij te Berlijn, Heidelberg en Charlottenburg (Berlijn) en promoveerde te Berlijn in 1891. In 1894 werd hij assistent van prof. Bunte aan de T. H. te Karlsruhe; in 1896 werd hij aldaar benoemd tot privaat-docent in de chemische technologie en in 1898 tot buitengewoon hoogleeraar in dat vak. In 1906 volgde hierop — nog steeds te Karlsruhe — de benoeming tot gewoon hoogleeraar.

In 1911 werd Haber naar Berlijn geroepen en daar verbonden aan het Keizer Wilhelm Instituut te Dahlem, waarvan hij de leiding aanvaardde, zoowel voor physische chemie als voor de electrochemie. Haber hield zich eerst veel bezig met electrochemie, in 1898 verscheen het resultaat van zijn studie op dit punt: „Grundriss der technischen Elektrochemie". In 1905 publiceerde hij zijn „Thermodynamik technischer Gasreaktionen", een studie die hem tot den aangewezen leider maakte van de onderzoekingen en proefnemingen tijdens den wereldoorlog op het gebied van de gasaanvallen en de afweer daartegen. Talrijk waren ook zijn bijdragen op het gebied van de organische chemie. Trouwens op bijna elk gebied van de scheikunde heeft hij belangrijk werk gedaan. Zijn grootste prestatie, welke hem beroemd heeft gemaakt, was zijn vinding om stikstof uit de lucht vast te leggen. Het is de ammoniaksynthese, die den naam Haber-Bosch-procédé draagt, waarbij uit lucht en waterdamp tenslotte ammoniak wordt verkregen, waarvan dan weer zouten kunnen worden vervaardigd, die als kunstmeststof dienst doen, of waarvan salpeterzuur kan worden gemaakt. De chemicus Karl Bosch heeft deze ammoniak-synthese voor toepassing in het groot bruikbaar gemaakt. De fabricage in Duitschland heeft voornamelijk plaats te Merseburg (Leunawerke) en te Oppau. Deze fabrieken behooren aan het I. G. Farben-concern.

Een ander plan van Haber was de winning van het in minimale hoeveelheden in het zeewater voorkomende goud. Dit bleek echter niet loonend.

In 1919 werd aan Haber de Nobel-prijs verleend voor zijn ammoniak-synthese. Tal van eere-doctoraten vielen hem ten deel en hij was lid van verscheiden geleerde genootschappen. De anti-Joodsche politiek der Nationaal-socialisten hebben hem genoopt zijn ambt te Berlijn neer te leggen. (Red. K. H. A.)

C. NEDERLAND. — Luchtverdediging. - Lezing van Kapitein G. J. Sas. —

De kapitein van den Generalen Staf G. J. Sas, heeft dezer dagen in een vergadering van de Vereeniging voor Handel, Nijverheid en Gemeentebelangen te 's-Gravenhage over de bescherming van de burgerbevolking tegen luchtaanvallen gesproken. Wij ontleenen hieraan het volgende:

De bestrijding van de vijandelijke luchtstrijdkrachten geschiedt door de militaire organen: vliegdienst, luchtdoelartillerie en -mitrailleurs en zoeklichten. Hoe krachtig de luchtverdediging ook is georganiseerd, nimmer bestaat de zekerheid, dat den aanvaller kan worden belet, zij het met verzwakte sterkte, zijn doel te bereiken. Naast de actieve bestrijding zijn dus passieve maatregelen noodig om de kans op aanvallen zooveel mogelijk te verminderen en de gevolgen daarvan te beperken

Onder die passieve maatregelen neemt de plaatselijke bescherming van de bevolking — veelal aangeduid als luchtbeschermingsdienst — de voornaamste plaats in. Deze plaatselijke beschermingsmaatregelen zijn in meer of minder uitgebreide mate noodig in alle gemeenten. In gemeenten, welke niet aan gevaar voor een directen aanval blootstaan, kunnen ze in het algemeen van zeer eenvoudigen aard zijn. Kapitein Sas legde er den nadruk op, dat de luchtbeschermingsdienst een zuiver burgerlijke aangelegenheid is, welke uitsluitend tot doel heeft de burgerbevolking zooveel mogelijk te beschermen en de gevolgen van luchtaanvallen te temperen. Ieder Nederlander, welke zijn politieke overtuiging ook is, kan en moet hieraan medewerken.

Bij den luchtbeschermingsdienst moet onderscheid worden gemaakt tusschen twee groepen van maatregelen, n.l. de maatregelen, welke de overheid in algemeen belang dient te nemen en die, welke de bevolking voor haar eigen bescherming moet treffen. Op het gebied van de voorlichting van de burgerbevolking bestaat in Nederland een aanmerkelijke achterstand, in vergelijking met hetgeen ten deze in het buitenland reeds is geschied. Het is noodzakelijk, dat een stelselmatige voorlichting onverwijld ter hand wordt genomen. Onder aanhaling van de waarschuwing van den Franschen luit-kolonel Vauthier dat „het luchtgevaar een wellicht beslissend en doodelijk gevaar is voor een natie, welke het zou veronachtzamen" besloot kapitein Sas met het uitspreken van de hoop, dat het Nederlandsche volk de teekenen des tijds zal blijken te verstaan en eensgezind den verderen opbouw van den luchtbeschermingsdienst zal helpen bevorderen.

(Het Vaderland)

(Vor. ber. 1014 B.; Luchtverdediging 1135 G.)

D. NEDERLAND. — Uitvoer van veeteeltproducten. —

(Totaal uitvoer in millioenen guldens)

	Vee en vleesch	Zuivelprod.	Eieren-export	Veeteeltprod.
1927 .	158,7	213,1	57,0	428,8
1928 .	138 6	225.1	62.1	425.8
1929 .	119.9	221.5	70.0	411.4
1930 .	111.6	183 2	61.2	356 0
1931 .	93.5	140.6	51.7	285.8
1932 .	57.4	86.6	34.0	178.0
1933 .	45.4	75 0	22.0	142.4

Achteruitgang in % vergeleken bij de gemiddelde exportwaarde 1927—1929.

Vee en vleesch	67.5 %	in	waarde	gedaald.
Boter	78.6 %	„	„	„
Kaas	63.8 %	„	„	„
Melkproducten	48.6 %	„	„	„
Eieren	65.1 %	„	„	„
Tot. veeteeltprod. . . .	66.3 %	„	„	„

(Vorig bericht blz. 1144 A.)

E. DUITSCHLAND. — Antwoord op Fransche Aide-Mémoire. — De Duitsche regeering heeft op 3 Febr. 1934 het antwoord gepubliceerd, dat zij den 19den Januari 1934 op de Fransche Aide-Mémoire van 1 Januari 1934 heeft verzonden. In dit antwoord polemiseert de Duitsche minister van Buitenlandsche Zaken, von Neurath met de Fransche regeering.

De voornaamste geschilpunten betreffen:

de sterkte van de Rijksweer (300.000 man) en haar bewapening, de ongelijkheid in de lucht, en de contrôle. De Duitsche regeering, die tegen verder uitstel i. z. de rechtsgelijkheid is, stelt ten slotte dertien nauwkeurig omschreven vragen aan de regeering te Parijs. Zij wenscht o.a. te weten, hoe het Fransche standpunt is ten aanzien van de overzeesche strijdkrachten, de tonnage van tanks, het kaliber der veldartillerie, en de bewapening ter zee.

(European Herald) **(Vorig bericht blz. 1155 E.)**

5 FEBRUARI 1934

F. FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier. - Wijziging. - Schandalen. —

Een gedeeltelijke regeeringscrisis is in Frankrijk uitgebroken. De minister van Oorlog, Kolonel Fabry, de minister van Financiën, Piétri, en de onderstaatssecretaris Doussain zijn afgetreden. De oorzaak hiervan is te zoeken in meeningsverschillen over de in de zaak Stavisky toe te passen sancties tegen hooggeplaatste ambtenaren. Minister-president Daladier heeft zijn wil kunnen doorzetten. De Parijsche politieprefect, Chiappe is van zijn ambt ontheven en benoemd tot resident-generaal van Marokko. De directeur-generaal van de Sûreté Générale Thomé is wegens nalatigheid in de zaak Stavisky van zijn functie ontheven, maar tot directeur van de Comédie Française benoemd. Verder is de procureur der republiek Pressard — een zwager van Chautemps, — die in verband met het herhaalde uitstel in de processen tegen Stavisky, scherp is aangevallen — benoemd tot raadsheer bij het hof van cassatie. Uit solidariteit met Chiappe heeft de Seine-prefect Edouard Renard ontslag genomen.

Bonnefoy-Sibour, prefect van het departement Seine-et-Oise, heeft reeds de plaats van Chiappe als politie-prefect ingenomen. Paul-Boncour vervangt Fabry als minister van Oorlog; Marchandeau wordt minister van Financiën.

Groote onrust heerscht te Parijs. (Le Réveil du Nord, Lille)

(Vorig bericht blz. 1149 A.)

A. **NEDERL. WEST-INDIE. — Goudproductie.** — Het afgeloopen jaar werd aangevoerd 385 kilogram goud. In het jaar te voren was de aanvoer 279 kilogram, zoodat er een vooruitgang is van 106 kilogram. In 1931 was de productie slechts 143 kilogram. (De West) **(Vorig bericht blz. 403 C.)**

B. **GEESTELIJK LEVEN. — Grondslagen van het Evangelie.** — Voor de Vereeniging voor Wijsbegeerte heeft prof. dr. G. A. van den Bergh van Eysinga in Pulchri Studio te 's-Gravenhage een lezing gehouden over: „De wijsgeerige grondslagen van het Evangelie".

Uitgaande van de erkenning, dat godsdienst en wijsbegeerte niet hetzelfde zijn, betoogde hij, dat zij als hoogste openbaringen van het menschelijk geestesleven en door beider object (de waarheid) nauw verwant blijken te zijn.

Al is het oudste Christendom op zichzelf nog zoo onwijsgeerig, 't heeft, gelijk allerlei groote bewegingen in de geschiedenis toch een wijsgeerigen achtergrond. Origenes, Clemens Alexandrinus, Justinus erkennen de opvoedende werkzaamheid der wijsbegeerte, waardoor de menschen tot Christus zijn gekomen. Herakleitos, Plato en de Stoa worden in dit verband dankbaar vermeld. Spr. wees in deze filosophische stelsels de bestanddeelen aan, die in het Christendom zijn opgenomen: de Logosleer, de voorstelling van de ideeënwereld, de ascese, de onsterfelijkheid.

Philo van Alexandrie, door Harnack een voorchristelijk Kerkvader genoemd, vertoont merkwaardige Christelijke denkbeelden. Zijn invloed op den proloog van het vierde kanonieke evangelie is onmiskenbaar. Spr. geeft van deze klassieke pericoop een nieuwe verklaring en tracht haar herkomst en haar verbinding met het evangelie vast te stellen.

Het Christendom heeft aan den door spr. geschetsten wijsgeerigen achtergrond, die de hoogste openbaringen van den heidenschen geest vertegenwoordigde, de mogelijkheid te danken gehad, dat het zich kon aanpassen aan verschillende cultuurstadia en zich telkens kon hervormen. De leer der eenheid Gods, die de veelheid niet buitensluit, maar juist insluit, m.a.w. de drieëenheidsgedachte, is een andere wijze van uitdrukking voor de Logosidee, die het wezen van de religie uitmaakt. Voor het moderne Christendom mogen Geloof en Weten niet langer een tegenstelling, in geen geval een tegenstrijdigheid zijn. Met het evangelie is het niet zoo hopeloos gesteld, dat het de bezinning heeft te vreezen; integendeel: als het abstracte Godsbegrip, het dualisme, „het Andere" de andere wereld verbleeken, zal het wijsgeerig gehalte beter blijken te zijn dan van welken anderen godsdienst ook. Aan een redelijke vrijzinnigheid behoort de toekomst. (Ver. v. Wijsbegeerte)

C. **ACTIE-COMITE DER DUITSCHE REVOLUTIE. — Proclamatie van dr. Otto Strasser.** — Te Praag heeft zich onder voorzitterschap van dr. Otto Strasser een „Actie-comité der Duitsche revolutie" gevormd, dat ook een weekblad „De Duitsche revolutie" uitgeeft.

In een „Aan het Duitsche volk" gerichte proclamatie wordt verklaard, dat dr. Otto Strasser, zijn Zwart Front en een aantal sociaal-, nationaal- en cultuurrevolutionnaire groepen en individueele personen „den strijd voor het Duitsche socialisme" zullen organiseeren en de grondslagen der politieke vernieuwing van Duitschland zullen vormen.

Op het gebied der buitenlandsche politiek eischt de proclamatie een vrij socialistisch Duitschland in een Federatief Europa met een op rechtvaardigheid gebaseerden vrede. „Tegenover het uitbuitingssysteem van het internationale kapitalisme moet de economie volgens de behoeften van het nationale socialisme gesteld worden. De minderheden, waaronder ook het Jodendom, moeten eindelijk haar plaats vinden, waarbij haar eigen bestaan en de belangen van het staatsvolk worden verzekerd". (Het Volk)

D. **DE GRONDSLAGEN VAN DE THEORETISCHE ECONOMIE. — Prof. Gustav Cassel.** —

Prof. Gustav Cassel uit Stockholm heeft in de Leidsche universiteit, daartoe uitgenoodigd door verschillende Leidsche studentenvereenigingen, een voordracht gehouden over de grondslagen der theoretische economie.

Prof. Cassel begon zijn rede met te wijzen op den huidigen toestand van de economische wetenschap, welke hij als anarchistisch kenschetste. Omtrent de meeste elementaire begrippen heerscht nog steeds strijd. Dit vindt zijn oorzaak in het feit, dat de theoretische economie nog geen algemeen erkende quantitatieve maatstaven kent.

Wil men de economie een elementairen grondslag geven, dan acht prof. Cassel het noodzakelijk te komen tot een standaardiseering van de economische begrippen. Hiernaar is tot dusverre, aldus spr., veel te weinig gestreefd. Om hiertoe te komen moet men er van uit gaan, dat de economie geen technische, doch „wirtschaftliche" wetenschap is en dat er in deze wetenschap een sociaal element ligt. Een principieele tegenstelling moet gemaakt worden tusschen het „privaat-economisch" gebied (ieder zakenman bijv. heeft met een beperkt gebied van het economische leven te maken) en het „sociaal-economisch" gebied, dat het geheele economische leven omvat.

Het vruchtbaarste is het eerst uit te gaan van een gesloten huishouding. Hier heeft men te maken met het nooit-eindigend proces van de behoeftebevrediging. Het productieproces levert een stroom van nuttigheden, welke voortdurend aan de consumenten toevloeit. De gemeenschap leeft dus van het productieproces.

Ziet men dit goed in, dan ziet men ook, dat een groot aantal problemen van de klassieke theorie wegvalt. Zoo b.v. de geheele loonfonds-theorie, die aannam, als zou er een bepaald kapitaal zijn, dat de arbeiders moesten onderhouden. Het is duidelijk, dat dit probleem vervalt wanneer men het productieproces als een voortdurenden socialen factor ziet, waarvan de geheele gemeenschap van rijk tot arm afhankelijk is. Bij dit productieproces, dat begin noch einde heeft, zijn productieperioden dus ook onbestaanbaar. Steeds maar door vindt in dit continue-productieproces dezelfde opvolging plaats, in het rijpen van grondstoffen en halffabrikaten tot eindproducten. Dit is het statische productieproces, dat steeds van denzelfden omvang en inhoud is.

Spreker gaat vervolgens een stap verder en behandelt een productieproces met gelijkmatige ontwikkeling. De toenamen zijn, volgens deze hypothese, steeds even groot. Deze ontwikkeling is constant en steeds dezelfde. De gereede producten, die het productieproces verlaten, vormen het inkomen van de gemeenschap.

Spreker geeft hierna een definitie van sparen, waaronder men niets anders dient te verstaan, dan het dirigeeren van productieve krachten in een zekere richting. Zonder sparen is een continue ontwikkeling niet mogelijk. Spreker critiseerde in verband hiermede de gangbare socialistische opvattingen.

Sprekende over „geld" merkte prof. Cassel op, dat het wezenlijke hiervan is, dat men in geld rekent. Spreker bleek er een voorstander van om de oude waardeleer geheel te verlaten; hij achtte het daarentegen verhelderend voor de studie, de leer van de prijsvorming daarvoor in de plaats te stellen. Hiertoe is noodig, dat een nieuw begrip, het begrip „geldsom" wordt ingevoerd.

Het geheele geldinkomen wordt gebruikt voor consumptie en voor sparen. Spreker bewijst vervolgens aan de hand van enkele voorbeelden, dat door sparen geen latente koopkracht ontstaat, maar dat het geldinkomen in alle gevallen in waren geïnvesteerd wordt. Aan geld ligt dus altijd een concrete investeering ten grondslag. Voorts propageert spreker een bankpolitiek, die gericht moet zijn op een stabiel prijsniveau.

Sprekende over de conjunctuurleer gaf prof. Cassel als zijn meening te kennen, dat hij conjunctuur-voorspelling onmogelijk achtte, daar de economische ontwikkeling niet mechanisch geschiedt, maar ieder oogenblik afhangt van het menschelijk handelen. (Het Vaderland)

E. **MEXICO. — Aardbeving.** — Geheel Zuid- en Midden-Mexico is op 28 Jan. '34 in beroering gebracht door een hevige aardbeving, waardoor vooral de staat Guerrero en de aan den Stillen Oceaan gelegen havenstad Acapulco zijn getroffen. (Heraldo de Madrid) **(Vorig bericht 366 F.)**

F. **DUITSCHLAND. — Monarchistische organisaties. - Ontbinding.** — Naar aanleiding van een voorstel van den Pruissischen minister-president heeft de Rijksminister van Binnenlandsche Zaken zich genoopt gezien, de landsregeeringen te verzoeken, alle monarchistische organisaties onmiddellijk te ontbinden en te verbieden. (Westdeutscher Beobachter) **(1151 K.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — Goudbezit.** — Het Amerikaansche Ministerie van Financiën deelt mede, dat de goudvoorraden der Vereenigde Staten, welke door de nieuwe monetaire wet bezit der regeering zijn geworden, $ 4.029,092,988 bedragen. Ten gevolge van de door pres. Roosevelt geproclameerde dollarstabilisatie op 59.06%, wordt de waarde der goudvoorraden ongeveer $ 6,800,000,000. Het verschil tusschen beide bedragen komt de regeering ten goede als winst. (N. Y. Herald, Paris) **(Dollar-Stabilisatie 1152 D.)**

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Vermindering met 40.94%.** — Van de zijde van het Amerikaansche departement van de Schatkist wordt verklaard, dat tengevolge van de waardevermindering van den dollar de Europeesche oorlogsschulden aan Amerika met 40.94% zijn verminderd.
(New York Herald, Paris) **(Vorig bericht 1091 D.)**

B. **NEDERLAND. — Contactcommissie voor Economische Zaken.** — De Minister van Staat en Koloniën, dr. H. Colijn, heeft op 5 Februari 1934 geïnstalleerd een „Commissie van Contact voor Economische Aangelegenheden", die tot taak heeft het Departement van Koloniën bij de behandeling van vraagstukken op het gebied der handelspolitiek van zakelijke voorlichting te dienen.
In deze commissie is benoemd tot lid en voorzitter Prof. J. van Gelderen, laatstelijk chef hoofdambtenaar voor Economische Zaken bij het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel in Ned.-Indië, thans tijdelijk werkzaam op het Departement van Koloniën.
Tot leden zijn benoemd de heeren T. P. Baart de la Faille, directeur van de N.V. Int. Crediet- en Handelsvereen. „Rotterdam", G. M. Belzer, oud beheerend vennoot van de C. V. Jacobson v. d. Berg & Co.; E. Pennink, directeur van de N.V. Handelsvereeniging „Amsterdam", Mr. D. Crena de Iongh, directeur van de N.V. Ned. Handel-Mij., H. A. Crommelin, directeur van de N.V. Rotterdamsche Lloyd, J. A. Deknatel, oud lid van de Factory te Batavia van de N.V. Ned. Handel-Mij., Mr. D. A. Delprat, directeur van de N.V. Stoomvaart-Mij. Nederland, Mr. A. W. Hartman, voorzitter van de Vereeniging van Javasuiker ondernemers ter quoteering der uitvoering bij internationaal contract, Mr. W. G. F. Jongejan, voorzitter van den Bond van Ned.-Indische Suikerondernemingen, T. Ligthart, oud-directeur van de N.V. Javasche Bank, Mr. J. W. Putman Cramer, voorzitter van den Ondernemersraad voor Suriname, Mr. A. van Traa, hoofddirecteur van de N.V. Surinaamsche Bank, Ch. J. I. M. Welter, voorzitter van den Ondernemersraad voor Ned.-Indië; tot secretaris W. Reyseger, Oost-Indisch ambtenaar, te werk gesteld bij het Departement van Koloniën.
Voorts is bepaald, dat het hoofd van de vierde afd. van het Dep. van Koloniën aan de beraadslagingen zal kunnen deelnemen. (Het Vaderland)

C. **ZWEMSPORT. — Willy den Ouden verbetert een wereldrecord.** — Vier Nederlandsche zwemmers n.l. de dames Willy den Ouden (R.D.Z.), Jopie Selbach (A.B.Z.), Fransje Hessels (Het Y) en de heer J. C. Scheffer (D.J.K.), hebben op 4 Febr. '34 deel genomen aan de internationale zwemwedstrijden te Aarhus (Denemarken).
De belangrijkste resultaten waren:
100 meter vrije slag heeren: 2. J. C. Scheffer (Ned.) 1 min. 2.5 sec. Nieuw Nederl. record.
400 meter schoolslag dames: 3 Fr. Hessels (Nederl.) 6 min. 40 sec.
100 meter vrije slag dames: 1. W. den Ouden (Nederl.) 1 min. 9 sec.; 3. J. Selbach (Nederl.) 1 min. 12.2 sec.
100 meter rugslag heeren: 1. J. C. Scheffer 1 min. 15.5 sec.
400 meter vrije slag dames: 2. J. Selbach, 5 m. 42.7 s.
100 yards vrije slag dames: 1. Willy den Ouden in 59.8 sec. Nieuw wereldrecord.
(Berlingske Tidende, Kopenhagen) **(Vor. b. 997 D.)**

6 FEBRUARI 1934

D. **NEDERLANDSCH-ARGENTIJNSCH HANDELSVERDRAG. — Onze handelsbetrekkingen met Argentinië.** — Blijkens telegrafisch bericht van Hr. Ms. gezant te Buenos-Aires zijn op 31 Jan. '34 te Buenos-Aires tusschen den gezant voornoemd en den minister van buitenlandsche zaken van Argentinië nota's gewisseld krachtens welke de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Argentinië voorloopig zijn geregeld op den voet van wederzijdsche onvoorwaardelijke meestbegunstiging. Deze overeenkomst is terstond in werking getreden.
Tegelijk met de handelsovereenkomst, waarvan hierboven sprake is, werd 31 Jan. '34 naar Hr. Ms. gezant te Buenos-Aires telegrafisch bericht een notawisseling tusschen Nederland en Argentinië onderteekend betreffende het betalingsverkeer. Daarbij is bepaald, dat de deviezen welke Argentinië verkrijgt door export naar Nederland (na aftrek van een redelijke som voor den dienst der Argentijnsche openbare schuld) zullen worden gebruikt voor alle loopende remises naar Nederland. Alle Nederlandsche vorderingen (met inbegrip der financieele) zullen op gelijken voet behandeld worden met die van eenig ander land. (Handelsberichten)

E. **JAPAN. — Minister-president Saïto.** —

Saïto.

(Vorig bericht 1122 E.)

F. **BALKAN-PACT. — Geparafeerd.** — De volgende officieele mededeeling werd op 4 Febr. '34 gepubliceerd.
„De ministers van buitenlandsche zaken van Griekenland, Turkije, Roemenië en Joego-Slavië kwamen op 4 Febr. '34 in een slotzitting te Belgrado bijeen en parafeerden den definitieven tekst van het Balkanpact. Dit document wordt binnenkort te Athene onderteekend."
Het pact is voor 10 jaar gesloten en voorziet in de toetreding te allen tijde van Bulgarije.
(Wreme, Beograd)

G. **FRANKRIJK. — Chiappe.** — De gewezen Parijsche politie-prefect Chiappe heeft de hem aangeboden functie van resident-generaal van Marokko geweigerd.
(Le Matin) **(Vorig bericht 1156 F.)**

H. **DS. J. D. VAN DER MUNNIK OVERLEDEN.** — In den ouderdom van ruim 81 jaar is dezer dagen te 's-Gravenhage overleden ds. J. D. van der Munnik, emeritus-predikant van de Gereformeerde Kerk van Leeuwarden, een bekend predikant in de Gereformeerde kerken.
Ds. van der Munnik maakte bij herhaling deel uit van de Generale Synode der Gereformeerde Kerken. Van 1905 tot 1927 was de overledene deputaat vanwege de Generale Synode voor de Zending, waarvan de laatste vijf jaar president; van 1906 tot 1922 curator van de Theologische School te Kampen; van 1905 tot 1927 deputaat voor de oefening van het verband met de theologische faculteit der Vrije Universiteit. (Redactie Keesings Historisch Archief)

A. NEDERLAND. — Omvang der werkloosheid. — Het Ned. Correspondentiebureau heeft een onderhoud gehad met den minister van Sociale Zaken, prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne, over de perspectieven, welke de minister voor het oplossen van het werkloosheidsprobleem zag.

Uit de werkloosheidscijfers van de gesubsidieerde werkloozenkassen blijkt, dat de werkloosheid in Nederland nog steeds onrustbarend groot is.

Van de ruim 600.000 leden der onderscheidene kassen waren in het afgeloopen jaar 26.2% geheel werkloos en 5.7% gedeeltelijk. Het gemiddelde werkloosheidspercentage bedroeg 28.1%. In werkelijkheid is de toestand nog iets ongunstiger, omdat de verzekerde arbeiders in den regel een zekere elite vormen. Voor den geheelen arbeidenden stand zal het werkloosheidspercentage zeker nog hooger liggen, zoodat men kan aannemen, dat ongeveer een derde deel van de arbeidersbevolking in Nederland werkloos is.

Wij geven ter verduidelijking de volgende statistieken:

	Aantal leden der kassen	Geh. werkl. in percent.	Ged. werkl. in percent.	Gemiddeld percentage
1929	363.701	6.0	1.5	6.5
1930	419.722	7.0	2.6	7.9
1931	482.740	13.6	4.8	15.1
1932	571.031	24.8	6.3	26.9
1933	603.861	26.2	5.7	28.1

	Percentage geh. werkl.		Percentage ged. werkl.		Gemiddeld percentage	
	hoogste	laagste	hoogste	laagste	hoogste	laagste
1929 .	18.3	2.1	3.2	0.7	19.2	2.4
1930 .	14.7	4.1	4.0	1.7	16.0	4.7
1931 .	24.0	8.7	6.4	3.7	25.9	9.9
1932 .	31.5	21.3	8.8	4.6	33.5	23.3
1933 .	37.6	21.9	6.9	4.9	39.7	23.6

Steunverleening (in guldens):

1931 . . .	13 millioen	15.1 (perc. werkloosh.)
1932 . . .	46 millioen	26.9 (perc. werkloosh.)
1933 . . .	75 millioen	28.1 (perc. werkloosh.)

(Ned. Corr. Bureau) **(V. b. Werkloosheid 1155 B.)**

B. VEREENIGDE STATEN. — Vinson-Bill aanvaard. — Het Huis van Afgevaardigden nam op 30 Jan. '34 met overweldigende meerderheid het wetsontwerp-Vinson aan.

Het ontwerp-Vinson, afkomstig van den voorzitter der kamercommissie voor marinezaken, voorziet in een crediet van $ 616.250.000 voor den aanbouw van 120 oorlogsschepen. Hierdoor wordt de Amerikaansche vloot gebracht op de maximum-grens, voorzien door de vlootverdragen. (New York Herald, Paris)

(Vorig bericht Marine-begrooting 1145 P.)

C. FRANKRIJK. — Contingenteeringspact met Oostenrijk gesloten. — Op 30 Jan. '34 is te Parijs een handelsverdrag geteekend, dat het contingenteeringsstelsel regelt tusschen Frankrijk en Oostenrijk. Het accoord is van belang wegens het politieke doel, dat er mee wordt nagestreefd t.w. den steun, welken Frankrijk er door wil verleenen aan bondskanselier Dollfuss in zijn strijd om de onafhankelijkheid van Oostenrijk. (Le Temps)

D. JAPAN. — De Amerikaansche en Japansche vloot in 1936. - Vergelijking. — Op een verzoek van Sjinya Oesjida, een der leiders van de Seijoekai, heeft het Departement van Marine aan het Lagerhuis een vergelijkenden staat overgelegd der vlootsterkte van Amerika en Japan op het einde van 1936, waaruit blijkt, dat Japan dan negen slagschepen zal bezitten met een totalen inhoud van 2.721.070 ton, waaronder 5 met 154.750, die de leeftijdsgrens ongeveer bereikt zullen hebben; 5 moederschepen voor vliegtuigen, van tezamen 78.420, die alle de leeftijdsgrens hebben bereikt; 12 kruisers van de A-klasse, van samen 107.800, alle op de leeftijdsgrens; 17 B-kruisers, samen 98.795 ton, ook op de leeftijdsgrens; 76 torpedojagers (105.111 ton) en 35 duikbooten (52.553 ton), alle in hetzelfde geval verkeerende, terwijl de Ver. Staten 15 slagschepen zullen hebben (445.400 ton), waarvan 8 (251.600 ton), die de leeftijdsgrens hebben bereikt; 16 A-kruisers (152.650 ton), die alle de leeftijdsgrens bereikt hebben; 14 B-kruisers (110.500 ton), in hetzelfde geval verkeerende; 116 torpedojagers (149.000 t.), waarvan 46 (67.360), die de leeftijdsgrens hebben bereikt; eindelijk 48 duikbooten (52.020), waarvan 24 (32.670), die de leeftijdsgrens hebben bereikt. (Ned. Tel. Agentschap, Reuter)

(Vor. ber. 1072 A.; Vinson-Bill 1159 B.)

E. LUCHTVAART. — Eskader Vuillemin. — Op 15 Jan. '34 hebben de 28 vliegtuigen van het eskader Vuillemin, die deel hebben uitgemaakt van den in December '33 gehouden vliegtocht over Fransch-Afrika, over Parijs gevlogen en zijn de deelnemers op dezen tocht op Le Bourget gehuldigd.

De tocht over Afrika was een zuiver militaire onderneming. Meer dan 172 uur lang hebben de motoren gedraaid en gedurende vijf weken zijn 25.000 K.M. afgelegd. (L'Air, Paris)

F. NEDERLAND. — Diamantindustrie - Nieuwe organisatie. —

Na verschillende besprekingen is op 5 Febr. '34 een groote combinatie tot stand gekomen, die het herstel der Amsterdamsche diamantnijverheid beoogt. Men heeft daarbij de krachtige medewerking van rijk en gemeente gehad en de Amsterdamsche Bank zal de financiering van de nieuwe regeling op zich nemen. Deze nieuwe regeling vervangt het plan-Douwes. Nagenoeg alle firma's, die onder het plan-Douwes werkten, hebben zich thans aaneengesloten tot het ten uitvoer leggen van de nieuwe regeling, die het diamantbedrijf op veel breeder basis omvat. Behalve bewerking zullen ook in- en verkoop behandeld worden. Het ligt in de bedoeling geleidelijk ongeveer 2500 diamantbewerkers aan het werk te laten gaan. Een bedrag van ƒ 6.000.000 is voor deze onderneming voorloopig beschikbaar gesteld.

De leiding van deze nieuwe regeling tusschen werkgevers en werknemers berust bij een commissie van toezicht, bestaande uit de heeren A. Asscher, lid der firma I. J. Asscher, voorzitter, dr. ir. A. H. W. Hacke, directeur-generaal van den arbeid, Den Haag, G. Baas Kzn., wethouder van Amsterdam en dr. H. Polak, voorzitter van dén A.N.D.B.

Sub-commissies worden ingesteld, o.a. voor loonregeling, prijsbepaling en verkoop-politiek.

De ruwe diamant wordt centraal ingekocht en daarna ter bewerking verdeeld over de verschillende deelnemende fabrieken hier ter stede, op de volgende basis: De overheidstoeslag per arbeider per week in de kleinere goederen, die tot nu toe gemiddeld ƒ 13.50 was, is teruggebracht tot gemiddeld ƒ 10.—, gedurende de eerstkomende zes maanden, in het daarop volgende kwartaal ƒ 8.— en daarna elk kwartaal ƒ 1.— minder. Zooals voorheen, worden grovere goederen zonder overheidssteun bewerkt. Het geslepen product wordt weder gecentraliseerd voor sorteering, prijsbepaling en verkoop; de centrale daarvoor wordt in het gebouw der firma Asscher, in de Tolstraat, gevestigd.

Van groote beteekenis is de door deze regeling verkregen beperking der onderlinge concurrentie in het geslepen product. Het ligt in de bedoeling te streven naar samenwerking met België. Bij het vele werk, dat voorafging aan het tot stand komen dezer onderneming, ondervonden de leiders, zoowel van werkgevers- als van werknemerszijde in de diamantindustrie, den krachtigen en hooggewaardeerden steun van de ministers Prof. Slotemaker de Bruïne en Mr. Oud en van den burgemeester van Amsterdam, Dr. de Vlugt, terwijl zij de zaakkundige en doortastende medewerking van den heer dr. ir. Hacke, directeur-generaal van den Arbeid, eveneens ten zeerste op prijs hebben leeren stellen. (Het Volk)

(Vorig bericht blz. 658 B.)

G. HYGIENE. — Zuivere lucht in kamers. — Filtreersysteem en ionisatie. —

De president van de Poolsche republiek, Ignacy Moscicki, professor in de chemie, heeft kort geleden een voordracht gehouden voor een aantal vooraanstaande vertegenwoordigers der natuurwetenschap, waarin het resultaat behandeld werd van zijn studie over de mogelijkheid om in de huizen der groote steden dezelfde atmosferische condities te scheppen als in het hooggebergte.

Het uitgangspunt dezer onderzoekingen was de analyse van de lucht in het hooggebergte en de gunstige invloed daarvan op het menschelijke organisme.

Aan de hand van een door den president prof. Moscicki geconstrueerd en in zijn werkkamer aangebracht apparaat onderzocht hij de lucht en haar bijzondere eigenschappen, n.l. 1. de zuiverheid der lucht, 2. de aanwezigheid van een groot aantal ultraviolette stralen, welker invloed op de lucht in het hooggebergte een grooter percentage van ionisatie heeft, 3. het voorhanden zijn van minder ozon in de lucht in het hooggebergte, 4. een geringe atmosferische druk.

Zijn onderzoekingen hebben zich slechts tot de eerste drie punten bepaald. De zuiverheid der lucht heeft hij verkregen door een filter-installatie met een capaciteit van 500 M³. per uur, welke de lucht volkomen zuiverde ook van bestanddeelen van

gasvormige onzuiverheden en bacteriën, waarmee tevens de vochtigheidsgraad der lucht alsmede de temperatuur ook geregeld konden worden. Om in de lucht een bepaalde hoeveelheid ionisatie te verkrijgen is van een kwartslamp gebruik gemaakt. De geheele onderzoekingsmethode „lucht in het hooggebergte" werd in Polen gepatenteerd en is eigendom van het chemische instituut te Warschau (Chemiczny Instytut Badawczy), hetwelk kosteloos alle inlichtingen verstrekt, ook aan buitenlandsche medici. (Chemiczny Instytut Badawczy)

A. ONDERWIJS. — Verhouding tusschen het openbaar en het bijzonder onderwijs. —

Het vraagstuk van de verhouding tusschen het openbaar en het bijzonder onderwijs is een van de interessantste op onderwijsgebied en geeft dan ook gereede aanleiding om in verband met nieuwe gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek een en ander hierover op te merken.

Wij beschikken thans voor het gewoon lager onderwijs over de gegevens van de jaren 1922 t/m 1932. Gaan wij de percentages van de leerlingen, verdeeld over de verschillende richtingen na, dan komen we tot de conclusie, dat in 1929 de openbare school 39.2% der leerlingen tot zich had getrokken, de Prot.-Chr. 24.7%, de Roomsch-Kath. 34.6%. Het verloop over de jaren 1930, 1931 en 1932 was voor de openbare school achtereenvolgens 37.7, 36.7 en 35.6%, voor de Prot.-Chr. 25, 25.2 en 25.4% en voor de Roomsch-Kath. 35.8, 36.6 en 37.5%.

De achteruitgang van het aantal leerlingen bij de openbare school bedroeg dus over een tijdsverloop van drie jaren (steeds in vergelijking met het voorafgaande jaar) resp. 1.5, 1 en 1.1%. Daarentegen was het accres bij de Prot.-Chr. scholen 0.3, 0.2 en 0.2% en bij de Roomsch-Kath. 1.2, 0.8 en 0.9%.

Wij kunnen het nog anders en wellicht duidelijker uitdrukken. In 1932 was de verhouding openbaar-bijzonder als 35.6 : 64.4, gerekend naar de totaalbevolking der scholen. In dit zelfde jaar was de verhouding openbaar-bijzonder 34 : 66, gerekend naar het aantal leerlingen, dat voor het eerst tot de eerste klasse werd toegelaten.

Stellen wij het zoo, dan blijkt zonneklaar, dat de bijzondere school voorloopig haar hoogtepunt nog niet heeft bereikt. Zij behoudt zeer zeker gedurende de eerstkomende drie jaren nog haar sterk accres en waarschijnlijk nog wel langer. (De Tel.)

(Vor. ber. Onderwijs 1107 D.)

B. NEDERL. OOST-INDIË. — Staatsfinanciën. - Aanvullende Indische Begrootingen. — Bij de Staten-Generaal zijn ingediend vijf wetsontwerpen, welke strekken tot goedkeuring van zeven besluiten van den gouverneur-generaal van Ned.-Indië, houdende vaststelling van aanvullingsbegrootingen van dat gebiedsdeel voor het dienstjaar 1934, w.o.:

Invoering van een suikeraccijns, waarvan de opbrengst voor 1934 wordt geraamd op *f* 7.000.000. Voor de inningskosten van dezen accijns wordt een uitgaafpost van *f* 50.000 opgebracht.

Wijziging van de Indische Tariefwet met bestendiging der 50 opcenten. Hiervan wordt een bate van *f* 9.300.000 verwacht.

Verhooging van den bieraccijns met 50 opcenten. Verwachte meerdere opbrengst *f* 87.500.

Tengevolge van deze wijzigingen vertoont de begrooting van Nederl.-Indië voor het dienstjaar 1934 de volgende eindcijfers:

	geheele dienst	gewone dienst	buitengewone dienst
Uitgaven	*f* 563.583.844	*f* 549.924.976	*f* 13.658.868
Middelen	464.365.661	442.346.657	22.019.004
overschot	——	——	8.360.136
tekort	99.218.183	107.578.319	——

(Het Vaderland) **(Vor. ber. Begrooting '34, 814 B.)**

7 FEBRUARI 1934

C. FRANKRIJK. — Interpellaties in de Kamer. - Onlusten te Parijs. —

Ernstige tooneelen hebben zich op 6 Febr. '34 in de Fransche Kamer afgespeeld, waardoor minister-president Daladier het voorlezen van zijn regeeringsverklaring steeds moest onderbreken. Vele malen dreigden vechtpartijen. De communisten zongen de internationale, de rechterzijde hief daarop de Marseillaise aan. De regeering-Daladier heeft zich echter met behulp van de socialisten kunnen handhaven; tweemaal kreeg zij van de Kamer een votum van vertrouwen. De zitting wordt op 8 Febr. voortgezet.

Een woedende menigte van naar schatting 40.000 betoogers heeft verscheidene malen tevergeefs getracht het Kamergebouw te bestormen en het departement van Marine in brand te steken. De aanvallen, die zich concentreerden vlak voor de Kamer, op de Place de la Concorde, werden afgeslagen door een 18.000 man sterke politiemacht. Barricades werden opgericht, autobussen en tramwagens omvergeworpen en in brand gestoken. Er zijn vele dooden en honderden gewonden. De politie is ten slotte meester van het terrein gebleven.

In verband met de betoogingen heeft minister-president Daladier de volgende mededeelingen aan de pers doen toekomen:

„De oproep tot kalmte en koelbloedigheid, dien de regeering had uitgevaardigd, is opgevolgd door de oudstrijders, die geweigerd hebben met de beroepsagitators gemeene zaak te maken. Daarentegen hebben zekere politieke bonden niet opgehouden op te hitsen tot oproer en geprobeerd een „coup de force" te ondernemen, jegens het republikeinsche régime. Benden, gewapend met revolvers en messen, hebben de agenten, de Garde Républicaine en de Garde Mobile aangevallen en tal van ordebewaarders zijn gewond.

Door de identiteit der betoogers is het bewijs geleverd, dat men te doen heeft gehad met een gewapenden aanslag tegen de veiligheid van den Staat. Deze aanslag is echter mislukt."

De hoofdredacteur van de royalistische „Action Française", Charles Maurras, is in staat van beschuldiging gesteld wegens ophitsing tot moord. Andere maatregelen zullen morgen volgen. De staat van beleg is, naar door het ministerie van Binnenlandsche Zaken wordt medegedeeld, nog niet afgekondigd.

(Le Petit Parisien) **(Vorig bericht blz. 1156 F.)**

D. NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met België. De sedert enkele weken tusschen een Nederlandsche en een Belgische delegatie gevoerde besprekingen hebben geleid tot een overeenkomst ter regeling van de handelsbetrekkingen tusschen beide landen.

In afwachting van de definitieve regeling van enkele punten, draagt het arrangement een voorloopig karakter. Wanneer ook deze kwesties definitief zullen zijn geregeld, zal het arrangement een algemeene regeling vastleggen voor de wijze, waarop beide landen elkander gedurende 1934 op het gebied der contingenteering zullen gaan behandelen en zullen tevens verschillende, den laatsten tijd door den handel in elk van beide landen in het andere ondervonden moeilijkheden tot een oplossing zijn gebracht.

(Vingtième Siècle) **(Vor. ber. 779 B. en 237 G.)**

E. ONTWAPENING. — Rede van Sir John Simon in het Lagerhuis. —

De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, sir John Simon, heeft op 6 Febr. '34 in het Lagerhuis een uiteenzetting gegeven van het standpunt, dat zijn land ten opzichte van het ontwapeningsvraagstuk inneemt. Wij ontleenen hieraan het volgende:

De jongste gedachtenwisselingen hebben zeer duidelijk aangetoond, dat de sleutel voor het ontwapeningsvraagstuk (althans voor zoover dit op West-Europa betrekking heeft) gezocht moet worden in een overeenkomst tusschen Frankrijk en Duitschland. Het zou echter buitengewoon verkeerd zijn, wanneer men hieruit de onjuiste conclusie zou trekken, dat een Fransch-Duitsch accoord het gemakkelijkst bereikt zou kunnen worden door Frankrijk en Duitschland zonder steun van andere zijde met elkaar te laten onderhandelen.

De Duitsche eisch inzake gelijk recht op bewapeningsgebied, zoo zeide de minister, kan en mag niet worden afgewezen, daar het weinig waarschijnlijk is, dat er vrede op aarde zal kunnen heerschen, wanneer men tracht een groot land en een groot ras als minderwaardig te behandelen. Deze aangelegenheid dient in de te sluiten conventie te worden opgenomen. Evenmin zou het mogelijk zijn, door een draconisch besluit een oplossing te vinden, krachtens welke alle landen der wereld onmiddellijk alle wapenen, welke het verdrag van Versailles Duitschland ontzegt, zouden moeten afschaffen.

Wanneer er echter niet zeer spoedig een accoord wordt bereikt, zal Groot-Brittannië zijn standpunt ten opzichte van de ontwapening nader moeten bezien, daar het zich wel zou moeten afvragen of het zal leven in een wereld, waar de bewapeningen onbegrensd zijn.

De minister verklaarde, dat Eden, de Lord Privy Seal, zich zoo spoedig mogelijk naar Parijs, Rome en Berlijn zal begeven ten einde het Britsche standpunt uiteen te zetten en zich er van te vergewissen, welke houding de andere regeeringen jegens het Britsche memorandum aannemen. Eden zou reeds thans vertrokken zijn, wanneer het niet met het oog op de politieke situatie in Frankrijk noodzakelijk ware geweest, voor zijn bezoek een tijdstip te kiezen, dat de Fransche regeering schikt.

De door Engeland bedoelde conventie zal moeten bepalen, dat aan Duitschland een zekere mate van herbewapening moet worden toegekend. Een regeling echter, welke gelijke rechten op bewapeningsgebied zou toekennen, zonder dat ergens ter wereld tot ontwapening werd overgegaan, zou de Britsche regeering tegen de borst stuiten.

De Britsche regeering zal geen enkele nieuwe verplichting in den zin van eenigerlei repressieve actie aanvaarden, zonder alle omstandigheden bestudeerd te hebben. Zij zal echter alles in het werk stellen om de verplichtingen, welke op haar rusten, getrouw na te komen. De onderteekenaars eener ontwapeningsconventie zullen zeer stellig tot plicht hebben, ten nauwste met elkaar samen te werken ten einde te bereiken, dat geen enkel belangrijk verdrag wordt geschonden of wel om in geval van een schending deze ongedaan te maken. (Daily Telegraph)

(Vorig bericht blz. 1152 E.)

F. VEREENIGDE STATEN. — Goudbezit. —

Volgens opgaaf van de regeering der Ver. Staten bedroeg de goudvoorraad van het departement van de schatkist op 1 Febr. na het overnemen van het goudbezit van de 12 Federale Reservebanken in het geheel $ 4.029.093.000. Dit beantwoordt op grond van de op 59.06 pct. van de oude pariteit vastgestelde waarde van den nieuwen dollar aan $ 6.822.032.000. De jongste staat van het departement van de schatkist van 5 Februari '34 vermeldt echter een bezit aan goud van $ 7.019.914.000. Sedert

1 Februari is de voorraad goud van het departement van de schatkist dus gestegen met $ 197.882.000, alhoewel in den tusschentijd geen belangrijke goudinvoer heeft plaats gehad.
De sterke stijging van den goudvoorraad schijnt voornamelijk in verband te staan met het overnemen door het departement van de schatkist van het door de Reconstruction Finance Corp. gedurende de laatste maanden in het binnen- en buitenland gekochte goud. Toen de Refico op 15 Februari het koopen van goud staakte, deelde zij mede, voor deze transacties $ 131.7 millioen te hebben uitgegeven. De koopprijs bedroeg daarbij gemiddeld ongeveer $ 33 per ons fijn goud, zoodat het door de Refico afgestane goud, berekend op den grondslag van den nieuwen vasten Amerikaanschen goudprijs van $ 35 per ons in den staat van het departement van de schatkist met ongeveer $ 140 millioen moet zijn geboekt. Bovendien zijn echter in de laatste dagen ook groote hoeveelheden goud uit het bezit van binnenlandsche hamsteraars afgeleverd bij de Federale Reservebank te New York. Deze is volgens de nieuwe bepalingen verplicht al het bij haar aangeboden goud te koopen voor rekening van de schatkist tegen den genoemden prijs van $ 35 per ons, onder aftrek van een gering disconto.
In den eerstvolgenden tijd zal vermoedelijk een verdere belangrijke stijging van den goudvoorraad van het departement van de schatkist kunnen worden verwacht in verband met groote goudaankoopen, waartoe particuliere banken der Ver. Staten de laatste dagen in het buitenland zijn overgegaan.
De Amerikaansche goudaankoopen hebben natuurlijk te Londen, waar men hierop met een verhooging van den goudprijs heeft geantwoord, en meer nog in Frankrijk een sterk onbehagen uitgelokt. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht 1157 G.)

A. **GOUDBEWEGING. —**
Het op de internationale valutamarkt door den jongsten maatregel van Roosevelt danig verstoorde evenwicht heeft tot een ontzaglijke goudbeweging geleid, waarin ook ons land zijn deel heeft gehad. De prijs, die er in Amerika voor goud te maken valt, is zóó hoog, dat degenen, die aan deze zijde van den Oceaan op de een of andere wijze de vrije beschikking over geel metaal hebben of kunnen krijgen zich haasten, scheepsgelegenheid te zoeken en assuranties te sluiten om het goud, vaak langs noodzakelijke omwegen, maar toch zoo spoedig mogelijk, naar den overkant getransporteerd te krijgen. Reusachtige bedragen hebben op die wijze reeds de kelders der bank van Frankrijk verlaten, die overigens dermate met het kostbare metaal zijn opgevuld, dat men rustig het oogenblik kan afwachten, waarop een daling van den dollar tot het nieuwe peil, dat met Roosevelt's maatregelen in overeenstemming is, (ten onzent ongeveer *f* 1.47½) de beweging zal doen eindigen. Vooreerst is dat nog geenszins het geval. Wèl waren de koersen voor het Amerikaansche devies hier te lande op 6 Febr. 3 punten lager dan den dag tevoren, maar ook toen nog vertoonde de wisselkoers op 1.54 à 1.54½, vergeleken met het hierboven aangegeven peil van 1.47½, een abnormaal hoogen stand. Intusschen twijfelt men er niet aan of de te hooge waardeering van den dollar kan slechts zóó lang aanhouden tot de aarzeling aan de overzijde van den Oceaan is overwonnen en men daar op groote schaal tot verkoopen van dollars overgaat, hetzij met behulp van het egalisatiefonds, hetzij door levering voor rekening dergenen, die op groote schaal daar te lande bij de goudtransacties betrokken zijn. En dan zal vanzelf aan de goudverschepingen, die door hun grooten omvang aan deze zijde van den Oceaan in sommige kringen een ietwat verontrustenden indruk maken — al slaat men bij de circulatiebanken zelf de beweging met onverstoorbare rust en kalmte gade — een einde komen.
Met dat al zijn er ook uit ons land groote bedragen aan geel metaal naar elders verscheept.
Ongetwijfeld zou de beweging nog grootere afmetingen hebben aangenomen, indien de gelegenheid om te verschepen en te assureeren ook hier niet zekere grenzen had gesteld. Bij dit laatste hebben wij nog niet in de eerste plaats het oog op de uiteraard reeds vrij sterk opgeloopen assurantiepremie voor goud. Want bij de groote winstmarge, die op het oogenblik bij verkoop van goud vooralsnog bestaat, speelt een fractie van een duizendste meer of minder voor assurantiepremie slechts een geringe rol. Wat echter wel van beteekenis moet worden geacht is het feit, dat de scheepsgelegenheid beperkt blijft, omdat de hoeveelheid goud, waarvoor men het risico aan één schip durft toe te vertrouwen, beperkt is. Waarmee dan tevens de kans om assuranties te krijgen aan zekere grenzen is gebonden.
Groote bedragen geel metaal zijn voorts uit Parijs naar Nederland gekomen voor rekening dergenen, die het goud bij de Bank van Frankrijk, welke tegen vasten prijs blijft afgeven, lieten koopen om het naar ons land te laten transporteeren en het vervolgens via Londen of per rechtstreeksche scheepsgelegenheid naar Amerika te laten doorzenden. Men kan dan ook zeggen, dat niet alleen de toestand op de internationale valutamarkt, maar ook de goudbeweging zelf op het oogenblik uitermate verward is. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(V. b. Prof. Cassel 1024 B.; Goudbeweging 711 B.)

B. **NEDERLAND. — Radiorede van minister Mr. H. P. Marchant over „Onderwijs en Politiek". —** Op 6 Februari 1934 heeft minister Marchant een radiorede gehouden over „onderwijs en politiek".
Uiteenzettende, wat onder politiek moet worden verstaan, herinnerde de minister aan het in 1912/'13 in Duitschland verschenen Handbuch der Politik, welks beginselen thans onmogelijk door de wetenschap kunnen zijn prijsgegeven. Politiek is wetenschap, die den weg wijst voor de kunst van het practische handelen. Practisch is zij de kunst om in het openbare leven het mogelijke te doen. Zij heeft rekening te houden met de verschillende geestesrichtingen, in het volk levende. Politiek is een onmisbaar element in het besturen van een staat, in het regeeren van een volk. Zij, die de leuze aanheffen „weg met de politiek", kunnen, al doorgronden zij het zelf niet, daarmee niets anders uitdrukken dan de begeerte om de geldende politiek te vervangen door een andere politiek. Het is niet mogelijk de verschillen tusschen de godsdienstige, zedelijke en verstandelijke overtuigingen der menschen door voorschriften te verwijderen. Wel kan de regeerder den menschen verbieden, overtuigingen te uiten, welke van de zijne afwijken. Maar dan blijven toch de andere overtuigingen leven, al heeft de regeerder van dit leven geen last, voor zoover zijn dwangvermogen reikt.
Hier in Nederland zijn wij tot dusver niet naar deze on-Nederlandsche en anti-nationale methode geregeerd. In Nederland willen wij, dat elke regeerder, van welke overtuiging hijzelf moge zijn, bij de toepassing van zijn beginsel rekening houdt met afwijkende beginselen van anderen.
Er zijn verschillende politieke partijen, omdat de verschillende overtuigingen op staatkundig gebied leiden tot het aanhangen van verschillende regeermethoden. Men kan wel het bestaan verhinderen van partijen, maar men kan niet de overtuigingen verwijderen, waaruit zij zijn voortgevloeid.
Ons stelsel van evenredige vertegenwoordiging dient om vast te stellen de sterkte van den aanhang, dien elke van de overtuigingen in het volk heeft. Omdat de volksvertegenwoordiging wordt samengesteld naar verhouding van den aanhang der verschillende overtuigingen, zijn deze vertegenwoordiging en dit kiesrecht van een organisch karakter. Men kan haar ook corporatief noemen, al zijn staatkundige en niet-sociale corporaties de grondslag ervan.
Elke organisatie heeft leiding noodig, zoo ook een politieke organisatie. De organisaties hebben de politieke leiding aan politieke leiders opgedragen, die zij door anderen kunnen vervangen. Deze leiders worden thans veelal „bonzen" genoemd. Krachtens hun positie hebben zij invloed op de keuze van regeerders. De regeeringsfuncties worden thans veelal „baantjes" gendemd.
Wanneer men zegt: „weg met de politiek, weg met de partijen, weg met de bonzen, weg met de baantjes; er moet maar één partij zijn en die partij ben ik", beteekenen al die leuzen: „hier met de politiek, hier met de partijen, hier met de macht van de bonzen, hier met de baantjes". Er zal dan voortaan één bons wezen, met alleen alle macht.
Als men mocht opmerken, dat er onder ons geldende systeem zooveel corruptie en misbruik zijn (op de vraag, in hoeverre dit juist is, kon spr. niet ingaan), antwoordde spr. dat elk systeem, om daaraan een eind te maken, beter is dan het systeem van den éénigen bons, omdat deze ons niet den geringsten waarborg kan geven, dat er geen corruptie en geen misbruik zullen zijn; wel zullen zij gemakkelijker verborgen zijn te houden.
Spr. zeide, deze politieke beschouwing te hebben gehouden om de aandacht te vestigen op „de politiek voor het onderwijs".
Onze vroegere onderwijswetgeving, vervolgde hij, ging uit van de gedachte, dat voor het onderwijs de staat zorgt en dat particulier of bijzonder onderwijs niet noodig is.
Velen waren van andere meening. Zij beschouwden het onderwijs als een deel van de opvoeding. Het was hun niet genoeg, dat de onderwijzer geen aanstoot geeft. Zij wenschten voor hun kinderen onderwijzers, die dezelfde overtuiging hadden als zij. Daarom gingen zij hun eigen scholen oprichten en zij betaalden ze zelf. Alleen het openbaar onderwijs werd uit de overheidskas betaald.
Zij, die eigen scholen hadden, hebben toen gezegd, dat het niet rechtvaardig was, dat zij, de ouders, als

belastingschuldigen de openbare school medebetaalden, waaraan zij hun kinderen niet konden toevertrouwen, en bovendien de school, welke zijzelf voor hun kinderen hadden gesticht. Zij wilden, dat de staat de kosten zou betalen voor alle Nederlandsche kinderen.

Dit was, zoo ging minister Marchant voort, de oorzaak van onzen jarenlangen schoolstrijd, welke is geëindigd door de pacificatie, in 1917 in de grondwet vastgelegd en in de Lager Onderwijswet 1920 uitgewerkt door de financieele gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs. De overheid verzorgt het openbaar onderwijs; zij controleert, of het bijzonder onderwijs aan de gestelde eischen van deugdelijkheid voldoet. De kosten voor beide worden uit de overheidskas betaald.

Deze oplossing van den schoolstrijd is een echt Nederlandsch, nationaal werk geweest, waaraan nagenoeg alle richtingen hebben meegewerkt.

De tegenwoordige financieele moeilijkheden maken thans bezuiniging op onze hooge onderwijs-uitgaven noodzakelijk.

Het bedrag onzer gewone jaaruitgaven bestaat voor ongeveer één derde uit rente en aflossing van schuld en uitgaven voor pensioenen.

De bezuiniging moet dus worden gevonden op 2/3 van onze uitgaven, een kleine 400 millioen. Daarvan komt alleen voor het ééne departement van onderwijs 150 millioen, belangrijk meer dan 1/3. Het spreekt vanzelf, dat onderwijs een belangrijk deel van de bezuiniging moet dragen.

Maar de aangegeven grondslag van ons onderwijs zal moeten blijven gehandhaafd.

In dezen moeilijken tijd, aldus de minister, is samenwerking noodig van allen in vrijheid. Ook op het terrein van het onderwijs moge de noodzakelijke samenwerking worden bevorderd door eerbiediging van elkanders overtuiging. De voorstanders van de openbare overheidsschool moeten erkennen, dat voor de Nederlandsche kinderen van de bijzondere school deze school hetzelfde recht van bestaan heeft. En aan de ouders, die niet de bijzondere school verkiezen voor hun kinderen, moet geen reden worden gegeven, waardoor hun vertrouwen in de openbare school zou kunnen worden verzwakt. De voorstanders van de bijzondere school moeten de waarde en de noodzakelijkheid van het openbaar onderwijs erkennen voor allen, die niet van confessioneel onderwijs zijn gediend of die op een bepaalde plaats te zwak zijn om hun eigen confessioneele school te stichten.

De overheid kan, doordat zijzelf met het beheer van de openbare school is belast, daarin de bezuiniging aanbrengen, die zij verkiest. Voor zoover deze bezuiniging betreft de exploitatie van de scholen, werkt zij ook door voor de bijzondere scholen, omdat haar vergoeding van die kosten door het bedrag, voor de openbare school uitgegeven, wordt bepaald.

Dit alles zal alleen mogelijk zijn naar den nationalen Nederlandschen geest, indien de vrijheid van overtuiging blijft gehuldigd en de samenleving niet wordt beschouwd als een geüniformeerde weermacht, waarin de levende menschen als menschenmateriaal worden beschouwd en behandeld. Elk soortgelijk systeem zou voor het Nederlandsche volk een ramp zijn.

Wie de waarde van het vrije onderwijs voor ons volk erkent, zal inzien, dat het van zijn waarde zou worden beroofd, indien men overging tot een politiek systeem, dat deze vrijheid zou uitsluiten.

In onzen tijd dreigt dit gevaar van twee kanten; van het communisme en van het nationaal-socialisme. Ons volk zal nimmer zich het juk van één van beiden laten opleggen. Maar in een tijd, waarin velen wanhopig zijn, zou elke propaganda, die in normalen tijd zelfs geen kans krijgt op aanvankelijk succes, zóó ver kunnen vorderen, dat zij tot ernstige moeilijkheden kan aanleiding geven. In zoover kan de propagandist zich verheugen over het feit, dat anderen hem beschouwen als gevaarlijk. Maar een gewapende moordenaar is ook gevaarlijk en een kind, dat met lucifers speelt, ook. Zoo is de propagandist van een verderfelijke staatsleer gevaarlijk, vooral wanneer hij over de geldmiddelen beschikt voor een kostbare actie. Communisme en nationaal-socialisme beschouwen elkaar als doodsvijanden, maar zijn beide even gevaarlijk voor ons onderwijs. Beide leiden ons terug naar de uitsluitende staatszorg; beide kennen slechts één overtuiging, die van den regeerder. Beide staan vijandig tegenover de bemoeiïng van kerk en godsdienst met de opvoeding. De één voert openlijk strijd tegen den godsdienst, dien hij beschouwt als een middel tot onderdrukking van de opstandigheid. De ander slaat de kerken in boeien onder het voorwendsel, dat zij den godsdienst misbruiken voor politieke doeleinden. Beide stellen ons het Nederlandsche volk voor als een zedelijk gezonken natie en zijn regeerders als een corrupte bende. Beide kweeken paniek. Elk misdrijf, elk ongeluk schrijven zij toe aan de overheid, die zij bestrijden; zelfs misdrijven, die nog niet zijn gepleegd. Beide beoefenen den cellenbouw om het overheidspersoneel onbetrouwbaar te maken. Beide eischen trouw aan zichzelf en ontrouw aan de overheid, als deze anders wil dan zij. Beide richten hun propaganda bij voorkeur op de jeugd, werken in het geheim, vormen knokploegen en zeggen, dat er voor alles geld is. Beide eindelijk gronden hun propaganda op het voorgestelde alternatief: de toekomst is òf aan de communisten òf aan de nationaal-socialisten. Een derde heeft geen kans.

Het griezelige alternatief is Goddank fantasie.

Deze enge geestverwantschap van de beide strijdende bewegingen verklaart, waarom lieden van de eene beweging zoo gemakkelijk overgaan in de andere. Men pronkt zelfs met den bekeerde, die in de gevangenis, waar hij wegens opruïing verbleef, tot inkeer kwam en daarna meteen tot propagandist werd benoemd.

Wanneer men het Nederlandsche volk voorstelt als een bedorven, baatzuchtige bende, doet men een verderfelijk werk. Dit volk, met al zijn gebreken, staat moreel, intellectueel, in gerechtigheid en in vrijheid, onder de volken der wereld, in de eerst rij. Voor een goed deel heeft het dit aan ons onderwijs te danken. Wij hebben een onkreukbare rechterlijke macht. Wij kennen geen buitengewone rechtsmachten, geen parate executies, geen geregelde mishandelingen en levensberoovingen door onverantwoordelijke en onbeheerschte organisaties, geen vrijheidsberoovingen buiten de wet. Ieder, die regeeringsfuncties uitoefent, wordt gecontroleerd, op zijn vingers gekeken en in het publiek besproken. In Nederland hebben wij een in overgroote meerderheid onkreukbare pers. Er is verantwoordelijkheid en verantwoording van het begin tot het einde. Een gelijkgeschakelde eenheidspers van een niet verantwoordelijke regeering kennen wij niet. Spr. wees voorts op de in ons land bestaande vrijheid van openbare geloofsbelijdenis, van opvoeding en onderwijs.

De minister merkte nog op, dat er ook in Nederland werkloosheid en ellende zijn, maar dat nergens ter wereld grootere offers zijn gebracht om deze ellende te verzachten, en dat, wie deze ellende aan den regeeringsvorm toeschrijft, er niets van begrijpt. De toestand is moeilijk, doch zou nog veel erger kunnen zijn. Wij lezen, aldus spr., dagelijks hoe erg, moreel en materieel, naar recht en vrijheid, naar zekerheid en naar zelfbeschikking, hoe erg het ook hier zou kunnen worden.

Het Nederlandsche volk blijve in dezen bangen tijd zichzelf. Het heeft geen behoefte aan import van zedelijke en staatkundige mode-artikelen uit den vreemde. Het vervalle niet tot defaitisme, beware zijn zelfbewustzijn en handhave zijn plaats aan de spits. Ons volk, besloot minister Marchant, heeft veel moeten lijden en het zal nog meer te lijden krijgen. Het heeft dit alles tot dusver gedragen met een waardigheid, die eerbied afdwingt. Zoo moge het blijven. Zoo alleen kunnen wij de moeilijkheden overwinnen.

(Radiorede Mr. H. P. Marchant, 6 Febr. '34)

A. **POLEN. — Handelsbalans. - Staatsschulden.** — De handelsbalans over 1933 sluit met een actief saldo van Zloty 132.6 (v. j. 221.8) millioen. De waarde van den invoer is gedaald van 862 tot 827 en de waarde van den uitvoer van 1083.8 tot 959.6 millioen Zl.
De Poolsche staatsschulden aan het buitenland zijn door de koersdaling van den dollar en het pond met meer dan 1 milliard Zloty gedaald.
(Kurjer Lodzki, 17 Jan. '34)
(Vorig bericht Schulden 611. G en 57 I.)

B. **SPANJE. — Sociaal-Democraten. - Splitsing.** — De radicale elementen der sociaal-democratische partij hebben zich met de communisten en uiterst linksradicalen tot één front vereenigd.
In de sociaal-democratische partij heeft dit aanleiding gegeven tot een scherp conflict. Largo Caballero, de voorzitter der partij, heeft in een rede een aanval gedaan op de doctrinaire elementen in de partij, die, naar hij zei, een gevaar vormen voor de republiek.
Een gezaghebbend tegenstander van Largo Caballero is Besteiro, de oud-president van de Cortes, die de gematigde richting in de partij vertegenwoordigt. Hij is voorzitter van het Algemeen Vakverbond en heeft verklaard dat hij op zijn post zal blijven zoolang hij het vertrouwen der arbeiders geniet. (El Sol) **(1046 F.)**

C. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging pensioenwet.** — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend, waarbij wordt voorgesteld met ingang van 1 Juli 1934 het verhaal voor bijdragen voor eigen pensioen te verhoogen van 3 op 4½%. Deze verruiming van het verhaal zal niet worden toegepast over het verschil van den pensioensgrondslag ex art. 150 en dien ex art. 33 der pensioenwet.
Voorts wordt voorgesteld het verhaal voor eigen- en gezinspensioen imperatief te stellen.
Verder is bepaald, dat voor een ambtenaar, in dienst op 31 December 1933, die op dezen datum den 58-jarigen leeftijd heeft bereikt, het hem als oud-ambtenaar toekomende totale pensioen, voor zoover het recht daarop is verkregen na 1 Januari 1934, niet minder bedraagt dan het uitgestelde pensioen zou bedragen, indien hij uit alle op 31 December 1933 bekleede betrekkingen met ingang van 1 Januari 1934 eervol, niet op eigen verzoek, ware ontslagen en geen herplaatsing ware gevolgd. (N. R. C.) **(1108 D.)**

D. **ENGELAND. — Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen in Engeland bedroeg op 22 Jan. 2.389 068 of 164.989 meer dan op 18 Dec. '33, doch 513.997 minder dan een jaar geleden.
(Manchester Guardian) **(Vorig bericht 1036 G.)**

E. **HONGARIJE. — Diplomatieke betrekkingen met Rusland hersteld.** — De Hongaarsche gezant en de Russische ambassadeur te Rome hebben een verdrag onderteekend, waardoor de diplomatieke betrekkingen tusschen Hongarije en de Sowjet-Unie worden hersteld. (Giornale d'Italia)

F. **TILBURG. — Tentoonstelling van 28 Juni—31 Juli 1934.** — Een groote internationale tentoonstelling van handel en industrie, zal van 28 Juni tot 31 Juli '34 te Tilburg worden gehouden.
Gesteund door regeering, provinciale en stedelijke autoriteiten, heeft zij, naar blijkt, de aandacht en de waardeering van de geheele industrieele wereld in binnen- en buitenland getrokken.
Er is vooreerst een volledige installatie van een wollenstoffenfabriek waarbij het geheele productieproces getoond wordt van het schaap in de weide af, tot de kleurigste damesjurk of mantel en het fijnste heerenkamgaren; verder een overzicht van de Tilburgsche dekennijverheid, die zich vooral de laatste jaren heeft ontwikkeld tot een industrie van Europeesche vermaardheid.
Onder de andere industrieele producten, waarvan de aanmaak eveneens aanschouwelijk zal worden voorgesteld behoort de Bredasche Kwatta-chocoladefabr. Ook de sigaren- en sigaretten-industrie en de schoen- en lederindustrie, zijn goed vertegenwoordigd.

G. **KOSMOGONIE. — De grootte van het Heelal.** — Voor het Natuurkundig Gezelschap te Utrecht hield gisteravond prof. dr. W. de Sitter voor een uiterst talrijk gehoor een lezing over bovengenoemd onderwerp.
Wat verstaan wij onder het heelal? Moeten wij zeggen heelal of met sommige Engelschen heelalleen? En als wij het hebben over het heelal heeft het dan een bepaalde grootte of is het oneindig? Spr. zal de laatste vraag, die reeds 2000 jaar lang de gemoederen van alle astronomen heeft beziggehouden, ontwijken. Vier jaar geleden dachten wij, dat het heelal wel eindig zou zijn. Deze zekerheid bestaat thans niet meer. De slotsom van prof. dr. de Sitters betoog is als volgt:
Spr. beschouwt den Melkweg als het symmetrievlak van ons sterrestelsel en de voornaamste karakteristiek daarvan. Langs twee wegen kan men de structuur van den Melkweg benaderen en wel van binnen uit of van buiten af, n.l. door, hetzij de structuur van ons eigen stelsel vast te stellen of door de stelsels te onderzoeken, die, buiten den Melkweg staande, er identiek uitzien: de witte nevels. De onderlinge afstand van deze nevels is zeer groot in vergelijking tot hun diameter. Een beeld van de leegte aan materie van 't heelal geeft de vergelijking, dat, als wij eens het Melkwegstelsel zouden kunnen oplossen in waterstofprotonen en wij zouden deze uniform kunnen verdeelen over het heelal, wij slechts een enkele proton zouden vinden in elke kubieke decimeter, een vacuum, dat eenige billioenen maal minder dicht is dan het volmaaktste luchtledig, dat op aarde te bereiken is. Naar aardsche begrippen is dus het heelal wel zeer leeg. Uit de dichtheid van het Melkwegstelsel heeft men de snelheid der beweging langs spectrographischen weg kunnen meten. Daarbij blijkt, dat al de spiraalnevels zich van ons af verplaatsen. Hoe verder de nevels van ons af liggen, des te grooter is hun snelheid.
Wanneer wij uitgaan van de gedachte, dat het heelal dat wij kennen — en wij kunnen kijken tot op een afstand van 150 à 200 millioen lichtjaren — dat, ons Melkwegstelsel, wat spr. onze nabuurschap noemt, niet geprivilegieerd is, maar een willekeurig stuk heelal is, dan volgt uit de relativiteitstheorie, dat het heelal zich gedraagt als iets, met eindige densiteit en met expansie. Het heelal is niet iets statisch, maar dynamisch. Het zet zich uit. Hoe dat gebeurt weten wij nog niet. Moeilijk is het tusschen de drie theoretische mogelijkheden te beslissen. Ook de vraag, of het heelal eindig of oneindig is, is niet opgelost en zal wellicht nooit opgelost worden.
(Natuurkundig Gezelschap, Utrecht)

H. **OOSTENRIJK. — Conflict met Duitschland.** — De Oostenrijksche regeering heeft na beraadslaging, besloten den bondskanselier, Dollfuss, te machtigen tot het openen van besprekingen met den Volkenbond over een inmenging van den Volkenbond in de geschillen tusschen Duitschland en Oostenrijk.
Er stonden twee mogelijkheden open: de bezwaren van Oostenrijk aan den Volkenbond voor te leggen of een beroep te doen op de onderteekenaars van het Viermogendhedenpact.
Na overleg met de gezanten van Frankrijk, Engeland en Italië te Weenen heeft de ministerraad eenstemmig tot het eerste besloten. (Neue Freie Presse)
(Vorig bericht 1155 C.)

I. **RUSLAND. — Tweede vijfjarenplan. - Rede van Molotof.** — Molotof heeft een rede gehouden in het congres over het tweede vijfjarenplan.
De eerste taak hiervan is de kapitalistische elementen te liquideeren en de oorzaken van het onderscheid tusschen de klassen volledig uit den weg te ruimen.

De tweede taak is het welzijn van de arbeiders op te voeren en hun consumptie met drie te vermenigvuldigen.
De derde taak is het technisch herstel van de nationale economie, industrie, transport en landbouw.
Deze drie opgaven zijn vast met elkaar verbonden en kunnen worden opgebouwd op de successen van het eerste vijfjarenplan. (Leningradsk. Prawda)
(Vorig bericht blz. 294 F.)

A. **ZWEDEN. — Begrooting 1934-35.** — De Zweedsche begrooting over 1934-35 voorziet in uitgaven ten bedrage van kr. 1.051 millioen (kr. 1.010 millioen over het loopende jaar).
(Aftonbladet, Stockholm, 13 Jan.) **(V. b. 165 I.)**

B. **LUCHTVAART. — K.L.M. naar den Congo.** — Op 3 Febr. '34 is op het vliegveld Deurne bij Antwerpen het Holland-Indië-vliegtuig „Specht" geland met aan boord den „Pelikaan"-piloot Smirnoff en den heer Plesman van de K.L.M.
Hoewel hieromtrent geen officieele mededeeling werd uitgegeven, wordt, naar de „Tel." meldt, in zeer bevoegde kringen dit bezoek, dat in het teeken stond van Nederlandsch-Belgische verstandhouding, als een eerste stap beschouwd tot nauwere samenwerking van België en Nederland op luchtvaartgebied, inzonderheid voor de verbinding met den Congo.
Men onderzoekt nu de mogelijkheid een weg te vinden, die leidt over Italië, Griekenland, Egypte en de Nijl-vallei. (De Telegraaf) **(Vor. ber. blz. 1150 C.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid.** — Naar in het jongste rapport van de Amerikaansche arbeidersfederatie wordt verklaard, is de werkloosheid in de industrie wel is waar tijdelijk tot staan gekomen, doch is het probleem zelf nog geenszins opgelost. Op 31 December '33 bedroeg het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten 10.826.000, van wie 4.000.000 hetzij slechts tijdelijk, of wel voor de regeering werkzaam zijn.
In November '33 ontvingen 15.060.000 personen federalen werkloosheidssteun.
(Chicago Tribune) **(Vorig bericht blz. 1117 G.)**

D. **NEDERLAND. — Commissie van onderzoek i. z. uitvoering der crisiswetten.** — Officieel wordt medegedeeld dat een commissie van onderzoek i. z. uitvoering der crisiswetten is ingesteld.
Haar taak is aldus omschreven: een onderzoek in te stellen omtrent onderwerpen, verband houdende met crisismaatregelen, waaromtrent de minister van Economische Zaken oordeelt, dat het algemeen belang een onderzoek vordert.
Hierdoor zullen aan de commissie ook andere onderwerpen door den minister van Economische Zaken ter onderzoek kunnen worden voorgelegd.
In de commissie zijn benoemd tot voorzitter mr. dr. E. J. Beumer, ondervoorzitter van den Centralen Raad van Beroep te Utrecht en tot leden mr. dr. G. van den Bergh, oud-lid der Tweede Kamer te Amsterdam, prof. mr. P. W. Kamphuisen, hoogleeraar aan de R.-K. Universiteit te Nijmegen, ir. G. A. Keesler, directeur der Ned. Kon. Hoogovens- en Staalfabrieken te IJmuiden en mr. J. H. Kuiper, lid van den Centralen Raad van Beroep te Utrecht. Als secretaris is aan de commissie toegevoegd mr. J. H. van Maarseveen, advocaat en procureur te Utrecht.

8 FEBRUARI 1934

E. **MONTAGUE GLASS OVERLEDEN.** — Montague Marsden Glass, de schrijver van het bekende blijspel „Potasch en Perlemoer", is 56 jaar oud in Westport in de Vereenigde Staten overleden.
Hij schreef dit Joodsche blijspel, dat ook overal in Europa met groot succes is opgevoerd, in samenwerking met Charles Klein.
(Red. Keesings Historisch Archief)

F. **LUITENANT-GENERAAL R. DUFOUR OVERLEDEN.** — Te 's-Gravenhage is plotseling op 71-jarigen leeftijd overleden de gepensionneerd luitenant-generaal R. Dufour.
Generaal Raimond Dufour werd 23 Juli 1862 te Gorinchem geboren. In 1882 werd hij tweede luitenant der infanterie, in 1899 kapitein, terwijl hij in 1903 werd bevorderd tot majoor. Twee jaar later werd hij luitenant-kolonel en in 1914 kolonel. Zijn benoeming tot generaal majoor volgde in 1917; hij trad toen tevens op als commandant van de vierde divisie.
Bij zijn pensionneering in 1920 werd de heer Dufour benoemd tot luitenant-generaal.
Van de hand van den overledene, zijn ettelijke geschriften verschenen. Zoo publiceerde hij in 1902 met den toenmaligen dirigeerenden officier van gezondheid tweede klasse A. A. J. Quanjer „De geneeskundige dienst te velde". Een applicatorische studie. In 1927 deed hij met generaal C. J. Snijders „De mobilisaties bij de groote Europeesche mogendheden in 1914 en de invloed van de generale staven op het uitbreken van den wereldoorlog" het licht zien. (Red. K. H. A.)

G. **FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier neemt ontslag. - Onlusten.** — Minister-president Daladier heeft zich naar den president der republiek begeven om het ontslag van het geheele kabinet aan te bieden met de motiveering dat hij verder bloedvergieten wil vermijden.
President Lebrun heeft het ontslag aangenomen.
De oud-president der Fransche republiek, Gaston Doumergue, heeft de opdracht tot het vormen van een nieuwe regeering aanvaard.
De crisis, welke op dit oogenblik een van haar hoogtepunten bereikt heeft, is in wezen een regiemcrisis. Geen gewone minister- of kabinetscrisis, maar een politieke crisis van een omvang, als Parijs sinds de dagen van generaal Boulanger niet meer gekend heeft. Daarom ook hebben communisten, de royalistische Action française en de fascistisch getinte jeunesse patriotique de leiding in de straatdemonstraties, welke tot zulke ernstige relletjes, tot bloedige gevechten geleid hebben, genomen.
De situatie is de volgende:
De Radicaal-Socialisten onder Herriot, steunen een ministerie Doumergue.
De neo-socialisten (groep van de Parti Socialiste de France) wenschen een ministerie van openbaar welzijn.
De Confédération Générale du Travail (Socialistisch Vakverbond) heeft naar aanleiding van het ontslag van het Kabinet-Daladier met een algemeene staking gedreigd. Jouhaux meent, dat de regeering voor een volksoproer niet behoeft te bukken.
De betoogingen van 6 Febr. '34 zijn hoofdzakelijk veroorzaakt door het bruuske ontslag van den exprefect van politie, Chiappe. De groote massa der Parijzenaars had veel symphatie voor hem. Zij vonden de wijze waarop hij behandeld is, de aarzelingen eerst, de straf daarna, die een promotie heette, de plotselinge afzetting en het vervangen, onbehoorlijk. (Intransigeant - Le Petit Parisien - Le Temps - Le Figaro - Paris-Soir, 6-7 Febr. '34) **(Vor. ber. 1160 C.)**

H. **DANZIG. — Gemeenteraad onder curateele.** — Daar de gemeenteraad van Danzig niet bestaat uit leden, die de uitvoering garandeeren van de maatregelen, noodig ter bestrijding van den nood van volk en staat in de stad Danzig, heeft de Senaat, ter verbetering van den politieken toestand, den nationaal-socialist Hans Eggert tot staatscommissaris voor den gemeenteraad benoemd. Hij heeft tot taak in plaats van den gemeenteraad de noodige beslissingen te nemen.
Hierdoor wordt nog altijd, aldus het officieele Duitsche persbureau, een snel en ongestoord functionneeren van het bestuur der stad Danzig, vrij van parlementaire excessen, gewaarborgd en wel in den nat.-socialistischen geest, waaraan het tot dusver vaak heeft ontbroken. (Duitsch Persbureau)

A. **ONDERWIJS. — Inspectie Middelbaar en Gymnasiaal onderwijs.** — De inspectie van het gymnasiaal en middelbaar onderwijs zal met ingang van 1 Maart 1934 geheel gereorganiseerd worden. Alsdan wordt voor deze takken van onderwijs de „regionale" inspectie ingevoerd, d.w.z. aan ieder der zeven inspecteurs in quaestie wordt het toezicht opgedragen over alle — openbare en bijzondere — gymnasia, lycea, hoogere burgerscholen, middelbare meisjesscholen, handelsscholen en handelsavondscholen in zijn ressort.
In de Tweede Kamer is meer dan eens (o.a. door dr. Moller) op deze regionale verdeeling der scholen aangedrongen; het rapport-Welter stelde ze eveneens voor. Wij vernemen, dat de hierbij betrokken scholen in het geheele land in zeven groepen zullen worden verdeeld, waarvan de grenzen uiteraard niet meer zullen samenvallen met die der provincies; iedere inspecteur krijgt een standplaats in zijn eigen inspectie. De bedoeling van den minister is hierbij, dat door het feit dat iedere inspecteur alle soorten van scholen in zijn gebied overziet, zal mogelijk worden een beter afwegen tegen elkaar van de belangen van ieder schooltype; een vermijden van meer dan één schoolsoort, die onder verschillenden naam hetzelfde doel beoogen; een concentratie van scholen, waardoor zonder dat het voortgezet onderwijs geschaad wordt, bezuiniging van Rijksuitgaven wordt verkregen. Er staat tegenover, dat de verschillende schooltypen nu met hun afzonderlijken inspecteur hun natuurlijken verdediger zullen verliezen. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1160 A.)

B. **JACQUES DE BOER OVERLEDEN.** — Jacques de Boer, een der veteranen van ons tooneel, die verleden jaar zijn 85sten verjaardag mocht vieren, is op 6 Febr. '34 te Amsterdam overleden.
Slechts de ouderen zullen zich de triomfen van dezen acteur herinneren, die in 1897 al afscheid nam van de planken, om er enkel in 1922 nog als gast in een paar voorstellingen terug te keeren.

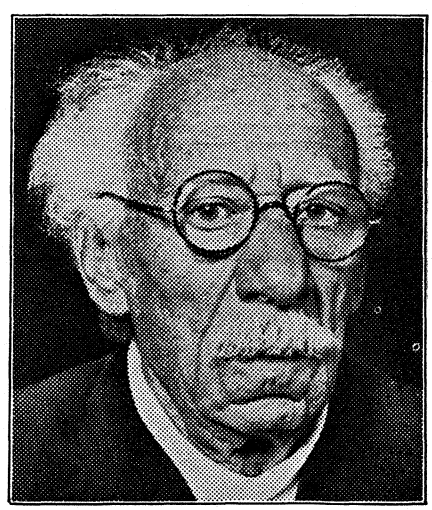

Jacques de Boer.

Van zijn talrijke rollen zijn de bekendste: Barendje in „Janus Tulp", Durand in „Durand en Durand", Toupinel in „Toupinel Zaliger" en dokter Crusius in „Groote Stadslucht". Zijn grootste triomfen behaalde Jacques de Boer als Lubowski in „Dokter Klaus".
Met hem is een groot acteur, een waardige tijdgenoot van mevrouw Kleine en mevrouw Stoets, van de beide Bouwmeesters, Moor en Jan. C. de Vos, heengegaan.
(Red. Keesings Historisch Archief)

C. **ITALIE. — Lawine-ongeluk in de Appenijnen.** — Tengevolge van de hevige sneeuwstormen van de laatste dagen zijn in de Appenijnen ter hoogte van Ancona eenige reusachtige lawines naar beneden gekomen, waardoor eenige dorpen zijn bedolven, o.a. Monte Robbiano, Volla Dimezze en Monte Tinebino. In totaal schijnen acht personen te zijn gedood en 15 gewond. (Il Secolo)

D. **BELGIE. — Steenkool.** — De Belgische steenkoolproductie bedroeg over 1933 25.277.689 ton (v. j. 21.423.550 ton).
Over 1933 bedroeg de cokesproductie in België 4.544.860 ton (v. j. 4.476.090 ton). (Le Soir)
(Vorig bericht blz. 680 G.)

E. **NEDERLAND. — Belastingheffing van besloten vennootschappen en vereenigingen en haar aandeelhouders.** — Ingediend is het op 8 Febr. '34 door minister Oud in de Eerste Kamer aangekondigde wetsontwerp houdende voorzieningen betreffende de heffing van belastingen van besloten vennootschappen en vereenigingen en harer aandeelhouders of leden en inzake wijziging van enkele wettelijke bepalingen betreffende directe belastingen.
Voorgesteld wordt de wet in werking te doen treden 1 Mei '34.
In de considerans wordt aangeduid, dat het wenschelijk is bijzondere voorzieningen te treffen met betrekking tot de heffing van belastingen van zekere als besloten aan te merken vennootschappen en vereenigingen en derzelver aandeelhouders of leden, en eenige andere wijzigingen te brengen in de wetgeving betreffende de directe belastingen. De inhoud der verschillende artikelen van het wetsontwerp is omschreven in de Memorie van Toelichting waaraan het volgende wordt ontleend:
Belastingontduiking op groote schaal vindt plaats door overmatige reserveering van winst in zoogenaamde besloten naamlooze vennootschappen. De bedragen, die anders zouden worden getroffen door inkomstenbelasting, gemeentefondsbelasting en dividend- en tantièmebelasting, worden daardoor aan de werking dier wetten onttrokken.
Men weet echter veelal toch wegen te vinden om de winsten feitelijk naar de aandeelhouders te laten afvloeien. Zoodoende zijn in ons land een aantal, doorgaans welgestelde, personen, die naar eigen goeddunken bepalen, hoeveel inkomsten- en gemeentefondsbelasting zij zullen betalen.
Om aan dit euvel paal en perk te stellen is thans ingediend een wetsontwerp tot heffing van belasting op winsten van zoogenaamde besloten vennootschappen. Hierbij wordt niet de uitgedeelde winst als richtsnoer genomen, zooals bij de dividend- en tantièmebelasting, maar de gemaakte winst, terwijl de aandeelhouders persoonlijk worden aangesproken voor het deel der winst, welke hun naar berekening toekomt. Van dit winstaandeel — uitgekeerd of niet — zal inkomstenbelasting en gemeentefondsbelasting moeten worden betaald. Dividend- en tantièmebelasting behoeft daarvan dan niet meer te worden betaald.
De regeering schat de opbrengst van 1934—1935 op 12½ millioen gulden, waarvan tweederde ten bate van het dienstjaar 1934 zal komen.
Behalve naamlooze vennootschappen en commanditaire vennootschappen op aandeelen kunnen ook coöperatieve vereenigingen, als „besloten" vennootschap in aanmerking worden gebracht. Dit is wenschelijk om belastingontduiking langs dezen weg te voorkomen. (Alg. Handelsblad, De Telegraaf, Het Volk)

F. **FRANKRIJK. — Oproep van den hertog Jean de Guise.** — De in ballingschap levende Fransche troonpretendent hertog Jean de Guise heeft door middel van de Action Française een oproep tot het Fransche volk gericht, waarin hij zegt:
„Nu ziet gij, waarheen u zestig jaren van republikeinsch bewind hebben gevoerd. Franschen van alle partijen en van alle standen; het uur is gekomen het

monarchistische principe te herstellen, waarop de grootheid van Frankrijk heeft berust en welke honderden jaren heeft geduurd. Slechts dit principe kan de vrede, de orde en de gerechtigheid en de continuïteit van de handelingen en bedoelingen verzekeren.
Gegeven in ballingschap den 7den Febr. '34.
(Action Française)

A. **DUITSCHLAND. — Rijkshervorming.** — Officieel wordt medegedeeld, dat dr. Frick op grond van art. 5 van de Wet op de reconstructie van het Rijk een verordening heeft uitgevaardigd, waarin wordt bepaald, dat de onderdaanschap van Duitsche landen vervalt. Van nu af aan bestaat nog slechts Duitsche staatsburgerschap (Rijksonderdaan)
(Völkischer Beobachter) **(Vorig bericht 1149 F.)**

B. **HONGKONG. — Verdediging.** — De Tai Kwong Yat Pao te Hongkong meldt, dat de Engelsche troepen sinds December 1933 op Victoria (Hongkong) verdubbeld zijn en een groot aantal oorlogsschepen en duikbooten in de haven zijn aangekomen.
(Tai Kwong Yat Pao, Hongkong) **(Vor. ber. 1018 C.)**

C. **NEDERLAND. — Crisis-Inkomstenbelasting.** — Ingediend is een wetsontwerp tot heffing van een crisis-inkomstenbelasting. De minister acht het wenschelijk, gelijk in oorlogsjaren een extra belasting werd geheven op oorlogswinsten, thans een extra bijdrage te vragen van hen, wier inkomen niet of nagenoeg niet is gedaald of zelfs gestegen is.
Belasting wordt geheven van hen, wier inkomen, vergeleken met dat over het belastingjaar 1931-'32 niet of met minder dan 10% is gedaald.
De berekening geschiedt als volgt:
van het belastbaar inkomen over 1931-1932 wordt negentiende genomen en vergelijkingsinkomen genoemd. Overtreft het belastbaar inkomen op dit oogenblik het vergelijkingsinkomen, dan moet van het verschil 10% extra crisis-inkomstenbelasting worden betaald.
Voorbeeld: iemand had in 1931-'32 een belastbaar inkomen van *f* 5000. Dit bedrag is sedertdien niet veranderd. Het vergelijkingsinkomen is *f* 4500. Van de *f* 500, waarmee het tegenwoordig inkomen dit bedrag overtreft, moet 10% of *f* 50 extra worden betaald. Zij, die in 1931-'32 minder dan *f* 3000 belastbaar inkomen hadden, dus thans minder dan *f* 2700, zijn van de extra crisisheffing vrijgesteld.
De crisisinkomstenbelasting zal worden geheven gedurende vijf achtereenvolgende jaren, te beginnen met het belastingjaar 1934-'35.

9 FEBRUARI 1934

D. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Verklaringen van Dr. H. Colijn.** —
De Eerste Kamer heeft op 8 Febr. '34 de algemeene beschouwingen over de Rijksbegrooting voor 1934 voortgezet.
Aan de verklaringen van den voorzitter van den ministerraad, dr. H. Colijn, ontleenen wij o.a. het volgende:
Kabinet. — De minister bespreekt eerst het optreden en de samenstelling van het kabinet. Het karakter van het kabinet wordt bepaald door zijn begeerte om hartelijk samen te werken met de Staten-Generaal. Het kabinet heeft een Nederlandsch, zuiver constitutioneel karakter en wenscht te voorkomen, dat volksvrijheden zouden worden opgeofferd aan den waan van den dag.
De regeering komt met rijpelijk overwogen voorstellen, maar het debat erover kan niet altijd zoo rijp worden overwogen. Daarom moeten de Staten-Generaal voorzichtig zijn, regeeringsvoorstellen af te wijzen. En als men een kabinet het bestaan onmogelijk maakt, moet men zelf in staat zijn, een beter te vormen. Dit geldt altijd, maar vooral nu zoo groote gevaren het constitutioneele leven bedreigen.
Men heeft het kabinet vele namen gegeven. De officieele doopnaam is „Crisiskabinet". Dat stond in de Koninklijke opdracht aan den formateur. Maar het kabinet wil ook gaarne een „nationaal kabinet" zijn, als men dien naam niet te eng interpreteert.
Is de sociaal-democratie met opzet buitengesloten? Het antwoord is in den meest volstrekten zin ontkennend. De formateur heeft niemand buitengesloten. Er zijn groepen, die zich zelven hebben buitengesloten. Voor en tijdens de crisis is gebleken, dat de S.D.A.P. niet bereid was, regeeringsverantwoordelijkheid te dragen. Dit brengt voor het kabinet geen vijandschap mee. Het blijve voor de verantwoordelijkheid der S.D.A.P. zelve. De regeering kan zich gelukkig verheffen boven een houding als die, welke de S.D.A.P. meent te moeten aannemen.
Devaluatie. — Met betrekking tot de financiën beantwoordt de minister een vraag van den heer Van Lanschot ten aanzien van den gouden standaard. Gevraagd is, hoe de regeering denkt over wettelijke devaluatie. Elke devaluatie, ook de wettelijke, wijst de regeering af. Wie door een regeeringsdaad het aantal grammen goud vermindert van een tientje, grijpt gewild en opzettelijk in alle geldelijke verhoudingen in. Het wordt een volkomen onbekende verplaatsing van inkomen, vermogen en koopkracht. Zulk een verantwoordelijkheid is voor geen enkele regeering te dragen. Het loslaten van den gouden standaard in Nederland zou een nieuw element van monetaire ontwrichting brengen, ook voor andere landen.
Werkverschaffing. — Inzake het economische probleem verklaarde minister Colijn:
Binnen niet al te langen tijd zal een wetsontwerp worden ingediend, waarbij als eersten termijn *f* 60 millioen wordt aangevraagd. Het betreft inpoldering van den Noordoostpolder der Zuiderzee, versnelling aanleg verbinding Amsterdam—Bovenrijn, versnelling Maasverbetering, nieuwe haven Terneuzen, scheepvaartverbetering Groningen—Zuiderzee, veerhaven Hansweert en Walsoorden, afwatering Geldersche Vallei en wegenverbeteringen. Daarbij zal aandacht worden geschonken aan Amsterdam met 45.000 en aan Rotterdam met 55.000 werkloozen.
De versnelde bruggenbouw zal met spoed worden ter hand genomen.
Maar spr. wil open kaart spelen, de werken zullen eerst worden uitgevoerd als de organisaties een lager loonpeil goedvinden dan het normale contractloon.
S.D.A.P. en N.S.B. — Wat in Indië is gebeurd, zeide spr., ten aanzien van De Zeven Provinciën, is het gevolg van een proces van jaren, waarbij de klassenstrijd allerlei toestanden scheef getrokken heeft. Daarvoor is de S.D.A.P. verantwoordelijk. Komen er explosies, dan schrikt de S.D.A.P. er voor terug, maar zij gaat voort op den ouden weg. De sociaal-democratie kent het begrip gehoorzaamheid niet. Dit is haar eigen zwakheid. De sociaal-democratie is voor ons in kritieke momenten geen betrouwbaar bondgenoot.
De Nationaal-Socialistische Beweging wordt gevoed door de tegenwoordige economische moeilijkheden. Ook is zij een reactie op het drijven der communisten. Maar de N.S.B. heeft gevaarlijke strevingen. In de Tweede Kamer heeft spr. gezegd, niet bereid te zijn, een verbod uit te vaardigen voor ambtenaren alleen op grond van een program. In het debat zei men, dat de leider in een vergadering zou hebben gezegd: „Geef mij je vuist" en dat een ander iets over concentratiekampen zou hebben gezegd. Dit was spr. niet genoeg. Hij wenschte een objectieven maatstaf. Hij had dien niet in het begin van November, wel in het eind van November. In Maart 1933 heeft de regeering verklaard, dat het lidmaatschap van burgerwacht en van N.S.B. niet vereenigbaar was. In één der groote steden is, daar er niet aanstonds werk van is gemaakt, een vergadering gehouden van 265 personen, lid van de N.S.B. en lid van de burgerwacht. Daar is iemand opgestaan, die commandant was bij de burgerwacht en tevens commandant bij een N.S.B.-afdeeling.
Spr. moet niets hebben van burgerwacht en landstorm, als de regeering ze niet geheel in de hand heeft. Die commandant stelde voor, dat men ontslag bij de burgerwacht zou nemen. Dit bewijst al, waar zijn hart lag. Toen is gezegd, dat de leider der N.S.B. het bevel had gegeven, dat men bij de burgerwacht zou blijven en royement zou afwachten. Dit is later verdedigd met het argument, dat het geen verzet tegen de regeering was maar dat men eenvoudig de procedure afwachtte. Terecht echter schreef De Nederlander, dat dit een gebrek toont aan besef van het hoogheidskarakter van overheidsvoorschriften, dat de burger verplicht is te gehoorzamen en dat royement straf is voor een verzuim.
Voorts is vanwege de N.S.B. gezegd, dat, als de ambtenaren bedanken voor de N.S.B., hun nummer open blijft en dat hun belofte van trouw aan de N.S.B. praevaleert boven de trouw aan een corrupte regeering.
Minister Colijn zegt, dat men het in de N.S.B. voorstelt, alsof er ook in Nederland Stavisky-affaires zullen komen en dat in de Utrechtsche omgeving daarbij namen worden genoemd van personen, die, als spr. ze hier in de Kamer noemde, de hoorders met stomme verbazing zouden vervullen.
De regeering heeft voor de S.D.A.P. geen verbod voor de ambtenaren uitgevaardigd. Niet „uit vrees voor het roode gespuis". De ministers begeeren geen satrapen te zijn en willen het volk niet ringelooren. Maar zij willen wel een sterk gezag. De regeering kan niet alles weten, maar weet wel veel, heeft den vinger voortdurend aan den pols en zal toeslaan, als er reden voor is. En als de regeering slaat, zal zij raak slaan, zonder aanzien des persoons. De regeering kan niet alle vergaderingen weten, die gehouden worden en kan zich soms eerst een oordeel vormen, nadat zij gehouden zijn.
Spr. heeft deze waarschuwing willen laten hooren. De regeering hoopt intusschen, dat het niet noodig zal zijn om andere dan normale middelen te gebruiken.
Spr. doet ten slotte een beroep op het Nederlandsche volk om eendrachtig te zijn en roept het toe: „Sluit de gelederen".
(N. Rott. Crt. en Algemeen Handelsblad)

E. **NEDERLAND. — Ontgroeningsincident.** — De Rechtbank te Utrecht heeft drie studenten, die zich te verantwoorden hadden wegens het veroorzaken van zwaar lichamelijk letsel door schuld, vrijgesproken, daar het niet was komen vast te staan, dat het letsel ontstaan was door toedoen van de verdachten.
(Red. K. H. A.) **(Vorig bericht 1051 G.)**

A. NEDERLAND. — De sterfte naar den leeftijd en de oorzaken van den dood. —

Het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert een statistiek van de sterfte naar den leeftijd en de oorzaken van den dood over 1932. Aan de inleiding wordt het navolgende ontleend:

Van 26.56 per 1000 inwoners in de jaren 1840—49, daalde het sterftecijfer tot 21.27 in 1880—98, tot 13.40 in 1910—19 en tot 8.99 in 1932. Dit cijfer is gunstiger dan tot nog toe voorgekomen, het ligt nog 0.10 °/₀₀ beneden dat van het zeer gunstige jaar 1930 (9,09) en wijst tegenover 1931 (9.63) op een daling van 0.64. Voor de mannen bedraagt de sterfte 9.07, voor de vrouwen 8.92 per 1000 inwoners van ieder geslacht. Voor een deel vindt de afneming der sterfte zijn oorzaak in de afneming der zuigelingensterfte. Deze bedraagt voor 1932 slechts 4.63 per 100 levendgeborenen en daalde ten opzichte van 1931 (4.96) met 0.33 pct. Voor de periode 1880—89 bedraagt de zuigelingensterfte 18.28, voor 1900—09 13.00, voor 1920—23 6.83 en voor 1924—28 5.82. Bij beschouwing dezer cijfers dient nog in aanmerking te worden genomen, dat sedert 1924 de levendgeboren kinderen, die als levenloos waren aangegeven, omdat zij overleden voor de geboorte-aangifte plaats had, bij de zuigelingensterfte zijn gevoegd. Door deze wijze van handelen komen de verhoudingscijfers nà 1924 pl.m. 1 pct. hooger. De sterfte naar den leeftijd voor de jaren om de volkstelling, berekend op het aantal aanwezige personen, doet zien, dat de hoogste sterftecijfers voorkomen onder de ouderen en de zeer jeugdigen en dat de afneming der sterfte het meest aan de zeer jeugdigen is ten goede gekomen.

Kanker - Hartziekten. — Uit het overzicht der sterfte naar doodsoorzaken berekend per 10.000 der gemiddelde bevolking treedt evenals in de laatste jaren de sterfte aan kanker en aan ziekten van het hart op den voorgrond. Het sterfte-cijfer aan kanker bedraagt over 1932 12.24 tegen 12.38 in 1931. Voor de mannen zijn de cijfers voor 1932 en 1931 resp. 11.71 en 11.93, voor de vrouwen 12.77 en 12.83. Voor ziekten van het hart geeft 1932 een cijfer van 13.06 tegen 12.49 voor 1931. Voor mannen zijn de sterftecijfers aan deze ziekte voor 1932 en 1931 resp. 12.38 en 11.87, voor de vrouwen 13.74 en 13.11. De sterfte van de vrouw is hier dus hooger dan van den man.

Tuberculose. — De sterfte aan tuberculose, welke in vroegere jaren de hoogste cijfers vertoonde, is in de laatste jaren sterk afnemend. In 1932 is het cijfer (voor alle vormen tezamen) 6.44, 6.11 voor de mannen en 6.76 voor de vrouwen, waarvan 4.52 voor rekening van de tuberculose der ademhalingsorganen en der bronchiaalklieren komt, met resp. 4.22 voor de mannen en 4.81 voor de vrouwen. Voor 1931 is het tuberculose-sterftecijfer (voor alle vormen tezamen) 7.27, voor de mannen 6.95, voor de vrouwen 7.57. Voor tuberculose der ademhalingsorganen en der bronchiaalklieren zijn de cijfers voor 1931 resp. 5.20, 4.91 en 5.48. De vrouwen geven hier de hoogste cijfers.

Hersenbloeding (embolie en trombose) pneumonie en ouderdom geven in de rij der doodsoorzaken eveneens hooge cijfers te zien en wijzen over 1932, beschouwd tegenover 1931, alle op daling; de cijfers zijn voor die jaren resp. 6.54 en 6.58, 6.56 en 8.65 en 5.55 en 5.63. Voor de mannen zijn de cijfers 5.77 en 5.72, 6.96 en 9.07 en 4.96 en 4.97, voor de vrouwen 7.29 en 7.42, 6.16 en 8.24 en 6.12 en 6.29. Bij pneumonie zijn de mannen, bij de andere twee genoemde doodsoorzaken de vrouwen in de meerderheid.

Gewelddadige dood geeft in 1932 een cijfer van 2.92 tegen 2.96 in 1931, voor de mannen zijn de cijfers resp. 4.27 en 4.37, voor de vrouwen 1.58 en 1.57. Het aantal mannen, dat een gewelddadigen dood stierf, is dus veel grooter dan dat der vrouwen. Verdrinking en verkeersongevallen eischten de meeste slachtoffers, terwijl onder de verkeersongevallen automobielen en motorrijtuigen het grootste aantal slachtoffers veroorzaakten.

Zelfmoord geeft voor 1932 een cijfer van 0.90 tegen 0.84 in 1931, met resp. cijfers van 1.29 en 1.15 voor de mannen en 0.51 en 0.53 voor de vrouwen. Een berekening gemiddeld voor de jaren 1930 en 1931 op het aantal aanwezige personen volgens de volkstelling 1930 geeft een cijfer van 1.14 voor de mannen en 0.52 voor de vrouwen. In de hoogere leeftijden komen zoowel bij mannen als bij vrouwen de meeste zelfmoorden voor, naar den burgerlijken staat verdeeld, blijken de in weduwstaat verkeerenden en gescheidenen de hoogste cijfers te geven.

De sterfte aan **besmettelijke en parasitaire ziekten** is voor 1932 in het algemeen gunstig. De sterfte aan influenza is, hoewel tot beneden de helft van 1931 gedaald, toch nog hoog.

De cijfers der **doodgeborenen** zijn, voor 1932 en 1931 berekend op 1000 geborenen, resp. 25.20 en 24.96. Voor de periode 1880—89, 1900—09 en 1920—23 zijn de cijfers, die voor die jaren op levenloos-aangegevenen betrekking hebben, resp. 49.31, 40.55 en 37.78.

De cijfers der zonder geneeskundige behandeling overledenen zijn voor 1932 en 1931 nagenoeg gelijk, een beschouwing met vroegere jaren wijst echter op gestadige afneming, welke vooral bij de zeer jeugdigen wordt waargenomen.

(Centraal Bureau voor de Statistiek)
(Vorig bericht blz. 169 E.)

10 FEBRUARI 1934

B. NEDERLAND. — Nederl. R.K. Middenstandsbond. - Buitengewoon congres. —

Op 6 Febr. '34 is te 's-Gravenhage in twee zalen het buitengewone congres van den Ned. R.K. Middenstandsbond gehouden, gewijd aan het program van dezen bond tot ordening, saneering en bescherming van het middenstandsbedrijf.

De vergadering in den Dierentuin werd gepresideerd door den heer Jos. E. A. M. Meyring, voorzitter van den Ned. R.K. Middenstandsbond. De gehouden inleiding en de daaropvolgende besprekingen waren aanleiding dat met algemeene stemmen de volgende resolutie werd aangenomen.

De Ned. R.K. Middenstandsbond:

stelt vast, dat de huidige crisis ook op het middenstandsbedrijfsleven in buitengewone mate haar ontwrichtenden invloed oefent en dat door de ontwikkeling der economische en maatschappelijke verhoudingen de ordening en saneering in de diverse takken van middenstandsbedrijf, meer nog dan vroeger en ten minste even sterk als in andere bedrijfstakken, tot een dringende noodzakelijkheid is geworden in het belang der bedrijfsgenooten en in het algemeen economisch belang;

spreekt zich andermaal uit voor publiekrechterlijke organisatie van het bedrijfsleven op den grondslag van zelfbestuur en als inzet tot een volledige corporatieve herordening der maatschappij en verwerpt met de meeste beslistheid iedere poging tot fascistische of nationaal-socalistische partijdictatuur in staat, maatschappij en levensbeschouwing;

verlangt van de regeering in nauwe samenwerking met het georganiseerde bedrijfsleven een doelbewuste en positieve middenstandspolitiek in den zin van het Ordenings-, Saneerings- en Beschermingsprogram van den N.R.K.M., mede door tijdelijk vestigingsverbod, vaststelling van vestigingseischen en afdoend optreden tegen de concurrentie-excessen;

en verlangt daarnaast rechtstreekse maatregelen om het gezonde kleinbedrijf, speciaal in den détailhandel, te behoeden tegen onnoodige verdere verdringing door grootbedrijf en cooperatie, in het algemeen belang der maatschappij;

verwacht daartoe de medewerking van de R.K. Staatspartij in den zin van haar manifest;

roept den katholieken middenstand op, om in volledig besef van zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid, bij voortduring te streven naar de meest volmaakte vervulling zijner economische taak, en ook zijnerzijds door principieele vakorganisatie de ordening der bedrijfstakken zoo krachtig mogelijk te bevorderen.

(De Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1073 E.)

C. AMSTERDAM. — De brand in de Telefooncentrale. - Schade hersteld. — De ongeveer 10.000 verbindingen, die door den brand in de telefooncentrale 4 gestoord waren, zijn weder hersteld. **(Vor. ber. blz. 1103 D.)**

D. GENEESKUNDE. — Rhinoscleroom. — De Indische Courant meldt, dat dr. H. H. Noosten, van Bandoeng, die op Bali vertoefde, een ziekte welke aangeduid wordt met den naam rhinoscleroom, heeft ontdekt.

Het rhinoscleroom is een bijzondere ziekte van neus en keel, die ook uitwendig zichtbare, wanstaltige vervormingen teweegbrengt en verder voornamelijk in de keel allerlei veranderingen veroorzaakt. De ziekte wordt gekenmerkt door een uiterst langzaam voortgangsproces en zij kan tenslotte den dood ten gevolge hebben. Tot voor kort heette deze ziekte — die ook in Polen, Hongarije en enkele andere landen van Europa is aangetroffen en daar eerst ontdekt werd — ongeneeslijk. Thans is een behandelingsmethode gevonden, welke in verschillende gevallen bepaald gunstige resultaten heeft gehad.

Reeds konden verschillende patiënten behandeld worden met de bij deze ziekte toegepaste goud-injecties en de resultaten bij de tot dusver behandelden zijn zeer zeker hoopgevend. Wonden genazen en gezwellen verminderden aanzienlijk in omvang.

(De Indische Courant)

E. FRANKRIJK. — Fernand Bouisson treedt uit de socialistische partij. — Fernand Bouisson, de voorzitter van de Fransche Kamer, heeft aan den secretaris van de (oude) socialistische partij meegedeeld, dat hij uit de partij treedt.

Bouisson had, in overeenstemming met den voorzitter van den Senaat, op grond van de gebeurtenissen van den laatsten tijd de benoeming van Doumergue tot minister-president bepleit. Een aantal partijleden heeft over deze handelwijze kritiek op hem uitgeoefend. Hoewel hij overtuigd was, zich te kunnen rechtvaardigen, achtte hij een discussie daarover doeltreffend noch gepast. Hij was 25 jaar lid van de partij. (Le Temps) **(Vorig bericht blz. 646 I.)**

F. ZWEMSPORT. — Willy den Ouden verbetert het wereldrecord op de 150 yards vrije slag. — Bij de internationale wedstrijden, welke te Kopenhagen gehouden werden, gelukte het Willy den Ouden op 9 Febr. '34 het wereldrecord op de 150 yards vrije slag op haar naam te brengen. Zij legde dezen afstand af in den tijd van 1 min. 39,5 sec. Het oude wereldrecord, dat op naam van Helen Madison stond, was 1 min. 40,4 sec. (Politiken, Kopenhagen)
(Vorig bericht blz. 1158 C.)

A. **FRANKRIJK. — Kabinet-Doumergue.** — Op 9 Febr. 1934 is het nieuwe Fransche kabinet door ex-president Doumergue definitief als volgt samengesteld:
President van den ministerraad, zonder portefeuille: Gaston Doumergue.
Justitie en vice-president van den ministerraad: Henry Chéron.
Buitenlandsche Zaken: Senator L. Barthou.
Binnenlandsche Zaken: Albert Sarraut.
Financiën en Budget: Germain-Martin.
Oorlog: Maarschalk Pétain.
Marine: Piétri.
Luchtvaart: Generaal Denain, chef van den generalen staf der luchtmacht.
Onderwijs: Aimé Berthod.
Landbouw: Queuille.
Openbare Werken: Pierre Etienne Flandin.
P.T.T.: Mallarmé.
Handel: Lamoureux.
Koloniën: Senator Laval.
Pensioenen: Secretaris-Generaal van de Confédération van oud-strijders: Rivollet.
Arbeid: Adrien Marquet, burgemeester van Bordeaux.
Scheepvaart: William Bertrand.
Volksgezondheid: Louis Marin.
Ministers zonder portefeuille: Edouard Herriot en André Tardieu.

Proclamatie. — Minister-president Doumergue heeft de volgende proclamatie uitgevaardigd:
Burgers. Ik ben geroepen om een regeering te vormen die op een godsvrede berust, de gemoederen tot bedaren brengt en rechtvaardigheid betracht. Deze regeering is gevormd.
Uit haar naam noodig ik u uit uwerzijds uw plicht te doen door af te zien van iedere agitatie en het belang van Frankrijk en de republiek boven alles te stellen.

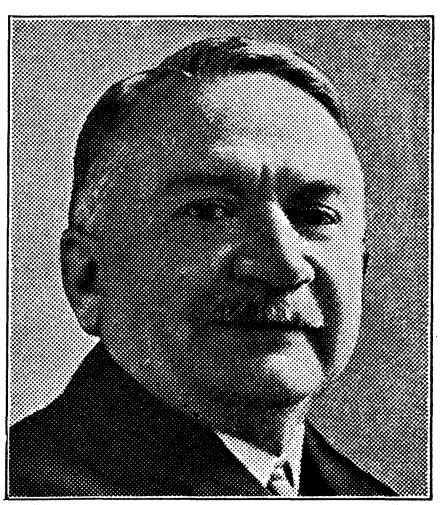

Gaston Doumergue.

Gaston Doumergue is op 1 Augustus 1863 geboren. Na rechten te hebben gestudeerd, vestigde hij zich als advocaat te Nimes. Vervolgens was hij rechter in Cochin China en Algerije. In 1893 werd hij voor den eersten keer tot afgevaardigde gekozen. In 1905-1906 was hij minister van Koloniën, van 1906-'07 minister van Handel, van 1909-'10 minister van Onderwijs. In 1910 werd Doumergue tot senator gekozen. In 1913-'16 was hij eerst premier, vervolgens 3 jaren lang minister van Koloniën. In 1917 werd hij met een bijzondere missie naar Rusland gezonden. Toen in 1924 bij de verkiezingen het nationale blok tegen het kartel van links in de minderheid bleef en Poincaré aftrad als premier en Millerand als president der Republiek, werd Doumergue op 13 Juni 1924 president der republiek en wel als de neutrale candidaat. Na zijn ambtsperiode van 7 jaren trok hij zich in het particuliere leven terug.
(Le Temps, Le Journal, Petit Parisien) **(1164 G.)**

11 FEBRUARI 1934

B. **DUITSCHLAND. — Transfer. - Overeenstemming met Nederland tot 30 Juni 1934.** — Tusschen de vertegenwoordigers der Nederlandsche en Duitsche regeeringen is overeenstemming bereikt over een tot eind Juni 1934 geldende transfer-overeenkomst.
Volgens deze overeenkomst zullen de scrips, waarop Nederlandsche schuldeischers recht hebben, ten volle worden afgelost uit de opbrengst van extra-uitvoer van Duitschland naar Nederland.
(Völkischer Beobachter) **(Vor. bericht 1155 F.)**

C. **GOUDEN STANDAARD. — Verklaring van den heer F. H. Fentener van Vlissingen.** — De Nederlandsche voorzitter van de Internationale Kamer van Koophandel, de heer Fentener van Vlissingen, die thans in de Vereenigde Staten vertoeft, verklaarde in een onderhoud o.a. het volgende:
„De ineenstorting van het laatste blok van landen met gouden standaard onder leiding van Frankrijk zou een debâcle ten gevolge hebben en de internationale geld-depreciatie zou spoedig de voordeelen doen verdwijnen, die de Ver. Staten zich door hun dollarpolitiek hebben verworven." (Vaz Dias)
(Vorig bericht 1143 F.)

D. **BILJARTEN. — J. H. Sweering kampioen van Nederland.** — Te Amsterdam is op 11 Febr. '34 de beslissing gevallen in het kampioenschap van Nederland 1e klasse groot biljart. De heer J. H. Sweering heeft den titel welverdiend gewonnen.

Gew. part.	Aantal punten	Aantal beurten	Hoogste serie	Algem. gemidd.
4	1925	139	144	13,84

(N. v. d. D.) **(Vorig bericht 235 H.)**

E. **BALKAN-PACT. — Geteekend.** — De ministers van Buitenlandsche Zaken van Griekenland, Turkije, Roemenië en Joego-Slavië hebben op 9 Febr. '34 te Athene het Balkan-pact geteekend.
Volgens de „Proïa" behelst dit pact, dat voor 10 jaar is gesloten, een overeenkomst, dat Griekenland, Turkije, Roemenië en Joego-Slavië elkaar niet zullen aanvallen en elken deelnemer, die door een Balkanstaat aangevallen zou worden, tegen dezen vijand gewapenderhand te helpen. Bulgarije staat buiten het pact.
(Proïa, Athene) **(Vorig bericht 1158 F.)**

F. **VERDOOVENDE MIDDELEN. — Morphine en cocaïne.** — De smokkelhandel in verdoovende middelen is in verschillende landen in de laatste jaren toegenomen. Wij geven de productiecijfers van een paar der belangrijkste producenten, ontleend aan cijfermateriaal uit de Chemist and Druggist van Jan. '34:

Uitgedrukt in K.G.	Morphine		Cocaïne	
	1929	1932	1929	1932
Duitschland	24.000	7.421	1.826	744
Engeland	4.577	1.292	238	395
Ver. Staten	8.374	6.015	846	783
Frankrijk	12.141	6.177	911	297
Zwitserland	4.140	1.207	344	243
Japan	1.989	1.395	1.253	931
Nederland	?	85	281	194

(Chemist and Druggist) **(Vorig bericht 842 A.)**

12 FEBRUARI 1934

G. **ENGELAND. — Frankrijk's tarieven. - Engelsche représailles.** — De Britsche minister van Handel, Runciman, heeft op 9 Febr. '34 een verordening uitgevaardigd, waarbij in verband met het conflict met Frankrijk inzake de contingenten van 13 Febr. '34 een invoerrecht van 20% ad valorem wordt geheven boven de bestaande invoerrechten op categorieën goederen, voor zoover ze in Frankrijk worden vervaardigd. (Manchester Guardian) **(V. b. 1151 I.)**

A. **DISCONTOKOERSEN.** — De verschillende disconto-koersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert			Sedert	
Argentinië	23- 2-'33	6 %	Nederl. Bank:		
België	13- 1-'32	3½%	Wisseldisc.	19- 9-'33	2½%
Br.-Indië	16- 2-'33	3½%	Prom.disconto	19- 9-'33	3 %
Bulgarije	2- 1-'34	7 %	Bel. van Eff.	19- 9-'33	3 %
Chili	23- 8-'32	4½%	Bel. v. Goed.	19- 9-'33	3 %
Columbia	18- 9-'30	7 %	Voorsch. R.C.	19- 9-'33	3 %
Danzig	6- 5-'33	3 %	New York		
Denemarken	30-11-'33	2½%	Fed. Res. B.	1- 2-'34	1½%
Duitschland	21- 9-'32	4 %	Nederl.-Indië	16- 8-'33	4½%
Engeland	30- 6-'32	2 %	Noorwegen	24- 5-'33	3½%
Estland	28- 1-'32	5½%	Oostenrijk	23- 3-'33	5 %
Finland	19-12-'33	4½%	Peru	1- 8-'30	9 %
Frankrijk	8- 2-'34	3 %	Polen	26-10-'33	5 %
Griekenland	14-10-'33	7 %	Portugal	11-12-'33	5½%
Hongarije	17-10-'32	4½%	Roemenië	5- 4-'33	6 %
Ierland	22- 4-'32	4 %	Spanje	23-10-'32	6 %
Italië	11-12-'33	3 %	Tsjecho-Sl.	25- 1-'33	3½%
Japan	3- 7-'33	3.65	Zweden	29-11-'33	2½%
Joego-Slavië	9- 2-'34	7 %	Zuid-Afrika	20- 2-'33	4 %
Letland	1- 1-'33	5½%	Zwitserland	21- 1-'31	2 %
Litauen	1- 1-'34	6 %			

(Keesings Fin. Archief) **(Vor. ber. blz. 1097 D.)**

B. **ENGELAND. — Nieuw Oorlogsvliegtuig.** — In Engeland wordt veel aandacht geschonken aan de mededeelingen van een lagerhuislid over een nieuw oorlogsvliegtuig. Naar wordt medegedeeld kan dit vliegtuig stijgen als een lift en in korten tijd een aanzienlijke hoogte bereiken, zoodat het buitengewoon geschikt is om een vijandelijken vliegtuigaanval af te weren. Drie van deze toestellen kosten evenveel als één zware bommenwerper. Deze toestellen zouden slechts een kleinen radius hebben en weinig bommen mee kunnen voeren, zoodat zij niet geschikt zijn voor aanvallen op een vijandelijk land, en alleen waarde hebben als verdedigingswapen.
(Daily Telegr.) **(Leger 1067 E.; Vliegtuigen 1054 F.)**

C. **DUITSCHLAND. — 3 millioen niet-Ariërs.** — De leider van het Regeeringsbureau voor Rassenkwesties in Duitschland, Dr. Achim Gercke, heeft dezer dagen in de „Völkischer Beobachter" eenige mededeelingen gedaan betreffende het archief van het aan het ministerie van Binnenlandsche Zaken verbonden Rassenbureau.
Dit archief bevat de namen en stamboomen van ongeveer drie millioen in Duitschland woonachtige Joden of afstammelingen van Joden. Door middel van dit archief wordt iedere Jood en iedere persoon van Joodsche afstamming gecontroleerd. Een ander archief omvat 13.000 door Joden gebruikte Duitsch klinkende namen.
Een staf van niet minder dan 870 ambtenaren houdt zich bezig met het onderzoek van de registers van verschillende gemeenten, om op het spoor te komen van de Joden, die tot het Christendom zijn overgegaan en eveneens om licht te verschaffen omtrent de afkomst van Ariërs, die Joodsche en/of Bijbelsche namen dragen.
Een ieder, die niet in staat is, zijn zuiver Arisch bloed tot 1800 te bewijzen, wordt van ambtswege als niet-Arisch beschouwd. Deze datum heeft men daarom gekozen, omdat er voor 1800 geen gemengde huwelijken waren. De Joden leefden toen in de ghetto's. (Völkischer Beobachter) **(1046 E.)**

D. **NEDERLAND. — Handel met Rusland - Centraal bureau te Amsterdam opgericht.** — De heer E. D. van Walree deelt mede, dat een Centraal Bureau voor den handel met Rusland is opgericht, waaraan de heer W. H. Rothmeier als directeur is verbonden. Bedoeld bureau is gevestigd Keizersgracht 296, Amsterdam, en is belanghebbenden, waar mogelijk, ten dienst.
Het allereerste doel van dit bureau is zich omtrent het handelsverkeer met Rusland te oriënteeren en de bestaande statistieken met de Russische gegevens te vergelijken. (Algem. Handelsblad) **(1140 G.)**

E. **JAPAN. — Hirosji Saito's verklaring.** — De nieuwe Japansche ambassadeur te Washington, Hirosji Saito, die voordien gezant was te Den Haag, is aan boord van de „Berengaria" te New York aangekomen. In een onderhoud met vertegenwoordigers van de pers legde Saito er den nadruk op, dat de politiek der Japansche regeering vreedzaam is. „Japan is niet voornemens oorlog te voeren", aldus verklaarde hij; „Rusland wenscht geen oolog met ons en wij niet met Rusland". Als Japan met Rusland een oorlog zou gaan voeren, dan zou dit, aldus Saito, „een oorlog beteekenen met alle andere landen, met inbegrip van de Vereenigde Staten, en wij willen geen zelfmoord plegen."
(Ned. Tel. Agentsch., Reuter)

F. **INSULINE IN DE TUBERCULOSEBEHANDELING.** — Bekend is het ervaringsfeit, dat men bij niet-diabeteslijders met behulp van insuline het lichaamsgewicht kan doen toenemen.
Allen (New-York) nu heeft in een sanatorium 80 tuberculoselijders, die niet tevens aan diabetes leden, acht maanden lang behandeld met insuline-inspuitingen bij gemengd diëet, terwijl tusschen de hoofdmaaltijden in ook nog voedsel werd gegeven. Koorts in niet te ver gevorderde gevallen vormde geen tegenaanwijzing, evenmin als haemoptoë, darmaandoeningen vormden zelfs eerder een indicatie dan een contra-indicatie.
Hij begon meestal met 5 eenheden voor elken maaltijd en steeg tot driemaal daags 40 eenheden. Bijna steeds was toeneming in krachten, van den eetlust en van het lichaamsgewicht het resultaat dezer therapie. Natuurlijk gaven de lichte gevallen de beste uitkomsten.
Het spreekt vanzelf, dat insuline geen geneesmiddel is voor tuberculose, maar slechts een belangrijk middel ter verbetering van den voedingstoestand der tuberculoselijders.
Men beginne echter steeds veiligheidshalve met 5 eenheden per keer, stijge langzaam en individualiseere sterk. Sommige tuberculoseartsen overschrijden de 15 eenheden per keer niet. (Journ. Americ., Med. Ass.)
(Vorig bericht blz. 1060 A.)

G. **NEDERLAND. — De R.K. Kerk, het Fascisme en Nat.-Socialisme.** —
In alle Roomsch-Katholieke Kerken in ons land is op 11 Febr. 1934 een schrijven voorgelezen van de bisschoppen, gericht tot de geloovigen der Katholieke kerk. Dit schrijven ving aldus aan: In dezen gewichtigen en beweeglijken tijd hoort men dagelijks vraagstukken opwerpen van maatschappelijken en staatkundigen aard. Nieuwe leerstellingen, op dit terrein verkondigd, hebben vat gekregen op breede groepen der bevolking en in het bijzonder op het jonge geslacht. Klaarblijkelijk is een nieuwe orde aan het groeien, die in menig opzicht valt toe te juichen, wijl zij de verlossing beteekent uit individualisme en materialisme, maar die ons intusschen ook zorgen baart, wijl zij dreigt in andere dwalingen verstrikt te geraken. Wij bedoelen de stelsels die men aanduidt met Fascisme en Nationaal-Socialisme.
De bisschopsbrief gaat dan elders aldus voort:
Niet, dat de Katholieke Kerk voorkeur heeft voor een of anderen staats- of bestuursvorm; de Kath. Kerk staat niet een bijzondere politiek vóór, noch een bepaald staatkundig stelsel. Zij verlangt echter wèl van iederen bestuursvorm, dat deze niet geleid zal worden door beginselen, die de rechten, door God aan de kerk geschonken, of de natuurlijke rechten van iederen mensch, in gevaar brengen. De kerk heeft het recht en de plicht bepaalde maatschappelijke en staatkundige stelsels aan haar beginselen te toetsen.
Verder lezen wij nog in dit schrijven:
Wie moedwillig de volks-eenheid verbreekt, wie streeft naar het groot en machtig maken van een fascistische- of nationaal-socialistische partij, hoe dan ook gericht; wie zich bij deze partijen aansluit of een harer propageert, is zich zijn heiligen plicht jegens het waarachtig volksbelang niet voldoende bewust. Deze waarschuwing geldt óók den Katholieken, die, zonder zich bij fascistische- of nationaal-socialistische partijen aan te sluiten, onder geloofsgenooten een eigen zelfstandige beweging in het leven willen roepen, die de ideeën en gevoelens dezer partijen aankweeken. Ook zij staan dan schuldig aan het verbreken van de katholieke eenheid. Zulk een door hen gestichte beweging groeit op den duur uit tot nieuwe partijen, of zij sluiten zich aan bij de reeds bestaande fascistische- of nationaal-socialistische partijen, omdat zij anders geen invloed kunnen uitoefenen.
De Bisschoppen mogen en zullen niet dulden dat personen, die functies bekleeden welke meer direct aan hun rechtsmacht zijn onderworpen, of als vertegenwoordigers der Katholieke actie kunnen worden beschouwd, ijveren voor fascisme of nationaal-socialisme of zich bij een dier groepen aansluiten. Zoowel aansluiting als actie verbieden wij aan onze priesters, geestelijke personen, aan leden van kerk- en armbesturen, aan leiders van katholieke organisaties of instellingen, als ook aan al degenen, in het Katholieke onderwijs werkzaam, en voor zoover zij aan de bisschoppelijke rechtsmacht onderworpen zijn. (Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1055 C.)

13 FEBRUARI 1934

A. **FRANKRIJK. — Staking in geheel Frankrijk.** — De staking door het Socialistisch Vakverbond op 12 Febr. '34 afgekondigd was vrij algemeen. Ernstige botsingen zijn niet voorgekomen. Een socialistisch-communistische betooging te Vincennes is kalm verloopen. In de provincie is in enkele steden gevochten, o.a. in Marseille waar twee politieagenten werden gedood.
De C. G. T. (het Algemeen Vakverbod) heeft een manifest gepubliceerd, waarin het zich zelf gelukwenscht met het succes der staking. De arbeidersklasse heeft met deze eerste waarschuwing den vijanden der republiek den weg willen afsnijden. Zij zal, indien noodig, verder optrekken. De dag van 6 Februari moge een gewelddaad zijn geweest, die de werkzame bevolking heeft verrast, doch dit zal niet meer gebeuren. Bij het hervatten van den arbeid zal de arbeidersklasse zich gereed houden om te antwoorden op het beroep, dat op haar zal worden gedaan, indien de bescherming der vrijheid dit noodig doet zijn. (Le Peuple, Intransigeant, Oeuvre) **(1164 G.)**

B. **OOSTENRIJK. — Burgerstrijd.** — De Oostenrijksche regeering heeft op 12 Febr. '34 de sociaal-democratische partij voor geheel Oostenrijk verboden, den Weenschen gemeenteraad en den Weenschen Landdag ontbonden en voor Weenen een regeeringscommissaris benoemd. Den geheelen avond tot in de vroege ochtenduren toe is in de buitenwijken van Weenen en in vele andere groote steden van Oostenrijk, zooals Graz, Linz en Leoben, verbitterd gevochten tusschen regeeringstroepen en sociaal-democraten. Er zijn tientallen dooden en gewonden. De Oostenrijksche regeering laat per radio mededeelen, dat zij het verzet met alle middelen zal onderdrukken.
De burgemeester van Weenen Karl Seitz is afgezet en gearresteerd. (Het Volk) **(Vor. ber. 1008 A.)**

C. **JAPAN. — Engelsche en Amerikaansche vloot in verhouding tot de Japansche vloot.** — De Kukumin Shimbun te Tokio geeft het volgende staatje van de verhouding bij een eventueele gemeenschappelijke actie der Engelsche en Amerikaansche vloot tegen de Japansche vloot.

	Tonnage		Gemidd. percent.
	A	B	C
Kruisers	881.750	272.070	31%
Vliegtuigmoederschepen	270.000	81 000	30%
Slagschepen	326.800	108.400	30%
Lichte kruisers . . .	335.700	100.450	30%
Torpedojagers . . .	300.000	105.500	35%
Onderzeëers	105.400	52.700	50%
Totaal	2.219.650	720.120	32%

A. Gezamenlijke Engelsche en Amerikaansche vloot.
B. Japansche vloot.
C. Proportie der Japansche strijdmachten tegenover Engeland en Amerika. (Kukumin Shimbun) **(1159 D.)**

D. **NEDERLAND. — Noord-Nederlandsche Nijverheidsorganisatie.** — Voor de Maatschappij voor Nijverheid en Handel, departement Groningen, heeft Prof. Dr. D. van Os, hoogleeraar te Groningen, een voordracht gehouden over „De toekomstige ontwikkeling van de nijverheid in het noorden van ons land." Prof. Van Os drong in deze rede aan op een harmonische samenwerking tusschen onderwijs, wetenschap, techniek, landbouw, veeteelt, industrie en handel, ten einde zich krachtiger te weer te kunnen stellen tegen de concurrentie van het buitenland. Daarvoor is noodig aan het bedrijf „de voorlichting en de uitkijk" te verbinden. Als één der belangrijkste factoren ontbreekt in de fabrieken het wetenschappelijk en technisch personeel, dat in laboratorium en bedrijf dagelijks arbeidt, om de fabriek op de hoogte van den tijd te houden.
Het komt spr. voor, dat de beste weg om tot de ontwikkeling van de nijverheid te Groningen te komen, is het stimuleeren van de stichting van een „Noord Ned. Nijverheidsorganisatie". Zij worde gesticht, als vereeniging of als Naaml. Vennootschap, door de Provinciale Staten, de grootere gemeenten, de Kamers van Koophandel en Fabrieken, de Bonden van Coöperatieve en Speculatieve fabrieken, de fabrieksarbeidersbonden, particuliere industrieele verveners enz. van Friesland, Groningen en Drente.
(Nieuwsblad v. h. Noorden)

E. **NEDERLAND. — De N. S. B. en regeering.** — Ir. Mussert heeft op 12 Februari '34 het volgende telegram aan Dr. Colijn verzonden:
Bij terugkomst kennis genomen, dat Uwe Excellentie mij als leider der N.S.B. ten laste legt den ambtenaren, leden der N.S.B., te hebben geschreven: „Thans zijt gij de slaaf van een regeering, die haar macht ontleent aan een corrupt bonzenstelsel; gij hebt aan mij een gelofte gedaan; deze gelofte prevaleert boven den trouw aan een corrupte regeering," bericht ik Uwe Excellentie eerbiedig, dat door mij of namens mij nimmer iets van dien aard is geschreven of gezegd; dat ik in tegendeel in „Volk en Vaderland" de ambtenaren tot volkomen correcte plichtsbetrachting heb aangespoord, zoodat Uwe mededeeling daarmede in volstrekte tegenspraak is. Mede voor duizenden nationaal-voelende en loyale volksgenooten verzoek ik Uwen Excellentie volledige bekendmaking der feiten, waarop die beschuldiging berust, dan wel openlijke intrekking dier beschuldiging. (Alg. Handelsblad) **(V. b. Dr. Colijns verklaring Eerste Kamer 1166 D.)**

F. **TIBET. — Godsdienst en gewoonten.** — „Wat de mensch denkt, dat is hij", zeggen de Upanishads. Voor een volk wil dit zeggen, dat hun meeningen en hun geloof voor een groot deel afkomstig zijn van het milieu waarin zij leven, aldus mevrouw Alexandra David-Neel in haar lezing over „Tibet, zijn godsdienst, zijn philosophie en zijn gewoonten", welke zij in de aula van de Nederlandsche Handelshoogeschool te Rotterdam heeft gehouden.
Een ongekunsteld volk — zoo vervolgde mevr. David-Neel — als de Tibetanen ondergaat dan in de eerste plaats den invloed van zijn stoffelijke omgeving. Tibet is het hoogst gelegen land ter wereld. Het gevoel van nietigheid, dat bij den aanblik van dit grootsche natuurtafereel over den mensch komt, laat zeker niet na z'n sporen op zijn wezen te drukken.
Behalve bijgeloof heeft deze vreemdsoortige omgeving ook een philosophie doen ontstaan van een exceptioneel zuiver gehalte.
De Tibetanen gelooven dat de persoonlijkheid een samenvatting is van verschillende elementen en niet alleen van twee deelen: de ziel en het lichaam.
Al deze verschillende elementen sterven nimmer, maar herscheppen steeds zichzelf.
Het bewustzijn is verdeeld in verschillende bestanddeelen, elk is verbonden met één der zintuigen en met het vermogen om gedachten voort te brengen. Bovendien bestaat, zeggen de Tibetanen een Ik-bewustzijn. Dit Ik-bewustzijn is dus volgens hen een deel van het totaal-bewustzijn. Bij den dood komt de scheiding van dit Ik-bewustzijn (de geest) en het lichaam. Na deze scheiding is de Geest overgeleverd aan visioenen, voortkomende uit hetgeen hij gedurende zijn leven heeft gedacht en begeerd. Het is als een reis vol gebeurtenissen, aangenaam en onaangenaam, die wij in een droom doorleven. Verschillende wegen openen zich voor den geest, die naar een of ander Paradijs voeren. Maar hij weet niet hoe deze gelegenheden te gebruiken. De z.g. Doodendienst bestaat hierin om den geest te leiden en te helpen in deze gebieden. De dienstdoende Lama leest daartoe een heilig boek waarin vele raadgevingen voor den geest voorkomen.
In Tibet bestaan zeer vele kloosters. Het grootste — Depung dicht bij Lhassa — herbergt ongeveer tienduizend monniken. (De Telegraaf)

A. NEDERLAND. — Faillissementen 1929—1933. —

Aantal uitgesproken faillissementen in de maanden:

Jaar	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Totaal
1929	253	235	240	236	231	217	201	189	210	247	271	247	2777
1930	273	244	251	250	241	240	255	214	262	286	280	291	3087
1931	304	265	316	291	272	288	255	194	276	331	298	354	3444
1932	312	369	423	384	356	430	323	312	477	381	394	421	4582
1933	384	356	480	325	405	389	333	333	417	388	435	338	4583

(Centraal Bureau voor de Statistiek) **(Vorig bericht blz. 649 G.)**

B. ENGELAND. — Frankrijks tarieven - Fransche tegenmaatregelen. — In de nota van de Fransche regeering aan de Engelsche inzake het contingenteeringsgeschil tusschen beide landen zegt de Fransche regeering het scheepvaartverdrag van 1826 en de Engelsch-Fransche handelsconventie van 1882 op. Deze verdragen loopen dus nu over drie maanden af. Vanwege het Fransche ministerie van Buitenlandsche Zaken is verklaard, dat de Fransche regeering aldus opgetreden is, om haar vastbeslotenheid te toonen, om het beginsel van haar nieuwe handelspolitiek intact te houden. Nochtans heeft zij haar levendigen wensch, om alle hangende meeningsverschillen te regelen te kennen gegeven, door haar aanbod te hernieuwen, om terstond nieuwe onderhandelingen te beginnen. (La Journée Industrielle) **(Vor. ber. 1168 G.)**

C. J. B. WESTERDIJK OVERLEDEN. — In den ouderdom van 74 jaar is dezer dagen na een langdurige ziekte overleden de heer J. B. Westerdijk, lid der Eerste Kamer. De overledene bereikte den leeftijd van 74 jaar.

Na te Groningen de H.B.S. te hebben afgeloopen, vestigde hij zich in 1880 als landbouwer, eerst te Oosterwijtwerd en sinds 1896 te Uithuizermeeden. In 1891 werd hij lid van de Prov. Staten van Groningen en in hetzelfde jaar Burgemeester van de Gemeente 't Zandt. In 1896 werd hij Burgemeester van Uithuizermeeden; in 1903 Lid van Gedeputeerde Staten van Groningen. Van 1916 tot 1919 en sinds 1922 was hij voor de Vrijzinnig Democraten lid van de Eerste Kamer.

De overledene was in landbouwkringen een bekende figuur.

D. RUSLAND. — Generaal Blücher over Japan. — De opperbevelhebber der Sovjettroepen in het Verre Oosten, generaal Blücher, heeft op het partijcongres een rede gehouden. Blücher ging uit van de in gevaar gebrachte toestand van het gebied in het Verre Oosten en verklaarde, dat Japan zich op koortsachtige wijze uitrust voor den oorlog. De Sovjet-Unie wil geen oorlog. De Japansche politiek heeft helaas niet de zekerheid dat militaire verwikkelingen vermeden kunnen worden.

Voorts kantte Blücher zich tegen de verklaringen van den Japanschen minister van Oorlog, dat Sovjet-Rusland van plan zou zijn zich voor te bereiden tot den oorlog. Tegenover het verwijt, dat Rusland 300 vliegtuigen heeft in het Verre Oosten, verklaarde Blücher, dat Japan in Mandsjoerije niet minder dan 500 toestellen bezit. Blücher werd een groote ovatie bereid, toen hij verklaarde, dat de Sovjet-Unie niet de bedoeling heeft Japan aan te vallen. (Wremja) **(Vor. ber. Buitenl. politiek 1147 C.)**

E. RUSLAND. — Bestuurslichamen gekozen. — Het 17e congres van de communistische partij der U.S.S.R. is op 10 Febr. '34 gesloten.

In de slotzitting werden de bestuurslichamen der partij gekozen. Vervolgens kwam het nieuw gekozen centraal comité in plenaire zitting bijeen, ter verkiezing der uitvoerende lichamen van het centraal comité, die als volgt werden samengesteld:

Politiek Bureau. Leden: Stalin, Molotov, Lazare Kaganowitsj, Worosjilov, Kalinin, Ordzjonihidze, Koeibisjev, Kirov, Andrejev, Kossior; plaatsverv. leden: Mikojan, Tsjoebar, Petrovski, Postisjev, Roedzoetak.

Secretariaat. Leden: Stalin, L. Kaganowitsj, Kirov, Idanov.

Bureau van organisatie. Leden: Stalin, L. Kaganowitsj, Kirov, Idanov, Jejev, Sjoernik, Kossarev, Stetzki, Gamarnik, Koeibisjev; plaatsverv. leden: Krinitzki en Michel Kaganowitsj.

Behalve de reeds gemelde personen is ook Litwinow tot lid van het uitvoerend comité gekozen, en tot plaatsverv. leden van het centraal comité Rosengolz, Toechatsjevski, Blücher en Boedjonni.

(Leningradskaja Prawda) **(Vor. ber. blz. 1117 D.)**

F. DUITSCHLAND. — Grondbeginselen der „Deutsche Studentenschaft". — Minister Frick heeft op 7 Febr. 1934 in een rede, welke hij gehouden heeft in de Berlijnsche „Philharmonie" de grondbeginselen van de „Deutsche Studentenschaft" meegedeeld.

De „Deutsche Studentenschaft", bevat alle Duitsche studentenbonden van de hoogescholen in het Duitsche taalgebied.

Buiten dit gebied kunnen Duitsche studenten volgens bijzondere regeling lid van de „Studentenschaft" worden.

Tot leider van het geheel werd benoemd Dr. Stöbel, die onder goedkeuring van minister Frick de onderleiders benoemt. De politieke opvoeding berust bij de nationaal-socialistische Deutschen Studentenbund, de opvoeding tot weerbaarheid bij het S. A. „Hochschulamt".

Vervolgens hield rijkskanselier Hitler een groote rede, waarin hij wees op de belangrijke taak van vernieuwing, die voor de jeugd was weggelegd. Hitler schetste den nood waarin elk volk door een oorlog wordt gebracht en den invloed, die dit vooral op het leven der jongeren heeft gehad. Zij komen terug uit den oorlog met nieuwe denkbeelden voor een nieuwe taak, die aanvankelijk door andere volken beter begrepen werd dan door het Duitsche, wat het Duitsche volk dan ook de nederlaag heeft gebracht. Deze nederlaag werd veroorzaakt doordat men geen idee had van de werkelijke grondslagen van het maatschappelijk leven, berustend op volk en ras. Wil men het Duitsche volk in stand houden, dan kan dit slechts onder het krachtig gezag van een leider en moet men het tot eenheid dwingen. Het verleden is een waarschuwing voor ieder Duitscher. Uitvoerig schetste Hitler tenslotte de taak, die de studenten in den nationaal-socialistischen staat zullen hebben.

(Völkischer Beobachter) **(Vor. ber. blz. 849 D.)**

G. DUITSCHLAND. — Ontbinding der oppositioneele kerkorganisaties. — Uit verschillende deelen van Duitschland komen berichten omtrent de ontbinding en opheffing van plaatselijke groepen van den Bond van Oppositioneele Geestelijken. Medegedeeld wordt, dat de Wurtenbergsche groep vrijwillig tot ontbinding heeft besloten „teneinde mede te werken aan het herstel van den vrede tusschen de kerk en de leiders van den staat". Van betrouwbare zijde wordt echter verklaard, dat de opheffing geenszins vrijwillig is geschied, doch onder den druk der omstandigheden, evenals trouwens in Oost-Pruisen, waar de oppositioneele groep eveneens is opgeheven.

De Rijksbisschop, die tevens staatsbisschop in Pruisen is, heeft thans drie nieuwe verordeningen uitge-

vaardigd, waarbij verschillende functies als voorzitter en vice-voorzitter van den Hoogen Raad van Kerken worden opgeheven. Bovendien krijgt hij de bevoegdheid zelfstandig geestelijken naar andere standplaatsen te beroepen of hen te schorsen.
Uit Aken wordt gemeld, dat een predikant, die critiek op het beleid van den rijkspropaganda-minister, Dr. Goebbels zou hebben geleverd, tijdens den dienst is gearresteerd. (Vaz Dias) **(Vor. ber. blz. 1147 H.)**

A. **SCHEEPVAART. — Nieuwe vinding. - Het meten van den diepgang. —**
De verleden jaar afgetreden directeur van scheepsbouw bij het Departement van Defensie, Jhr. ir. M. Rappard, heeft voor de Marine een twaalftal instrumenten vervaardigd, twee voor elk der kruisers „Java" en „Sumatra" en een voor elk der acht nieuwe torpedobootjagers, welke instrumenten ook voor de koopvaardij van groot belang kunnen zijn.
Indien men in een ruim in het voorschip lading plaatst, dan zal in het algemeen de diepgang van het schip vóór toenemen, maar tegelijkertijd achter afnemen. Bij belading van een ruim in het achterschip juist omgekeerd, terwijl lossen van lading op het schip een tegengestelde werking uitoefent. De instrumenten, die den vorm van een rekenschuif hebben en ongeveer een meter lang zijn, bevatten een schaal, welke de diepgangen vóór aangeeft en een tweede schaal voor de diepgangen achter, terwijl langs elk dezer schalen twee schuiven loopen; op het eene stel schuiven zijn aangegeven de ruimen in het voorschip, op het andere stel schuiven die van het achterschip. De indeeling der schuiven is zoodanig, dat daarop te vinden is de hoeveelheid water, in tonnen, welke in elk ruim kan stroomen, indien het ruim volloopt, de invloed van dit gewicht op den diepgang van het schip en verder de invloed op den diepgang als gevolg van bijplaatsen (of lossen) van eenig gewicht in (of uit) elk ruim. Een wijzer stelt men op den gevonden diepgang van vóór- of achterschip.
Daar de zeer omvangrijke berekeningen voor elk schip in het daarvoor bestemde instrument zijn verwerkt, bestaat de eenige handeling, welke de gebruiker heeft uit te voeren, in het verplaatsen van één schuif en één wijzer voor het bepalen van den nieuwen diepgang voor en van één schuif en één wijzer voor den diepgang achter. Hierdoor is het groote voordeel verkregen, dat de gebruiker in oogenblikken van gevaar, wanneer door aanvaring, aan den grond loopen of welke andere oorzaak ook, zijn schip lek is geworden, binnen enkele seconden en zonder dat eenige berekening behoeft te worden uitgevoerd, de gevolgen van dit lek worden op de ligging van het schip kan vaststellen. Maar tevens, welke tegenmaatregelen moeten worden genomen — door het laten volloopen van een ander ruim, door het verplaatsen van lading of door het overpompen van brandstof-olie, voedingwater, drinkwater enz. naar een ander ruim — het schip weer recht te leggen en vast te stellen welken nieuwen diepgang het door een en ander heeft verkregen of zal verkrijgen.
Niet alleen voor het geval van lek worden van eenig ruim, maar voor elke verandering van de wijze van belading, dus voor laden, lossen, verbruik of aan boord nemen van brandstof, water, levensmiddelen enz. en voor elke verplaatsing van gewichten aan boord, kan men binnen weinige oogenblikken, haast automatisch handelend, den diepgang, dien het schip zal aannemen, bepalen. Ook voor het verkrijgen van dien diepgang vóór en achter, welke voor economische vaart het meest gewenscht is, is dit van niet onder cijfers te brengen belang.
De constructie der toestellen is zoo uitermate eenvoudig, dat de kosten van aanmaak ze binnen ieders bereik brengen.
(Jhr. Ir. M. Rappard) **(Vorig bericht blz. 937 A.)**

14 FEBRUARI 1934

B. **OOSTENRIJK. — Burgeroorlog.** — Nadat de opstand in Oostenrijk in den namiddag van 13 Februari leek te luwen, is in de avonduren het verzet tegen de regeering met kracht opgelaaid, vooral te Weenen en met name in de voorstad Floridsdorf.
Volgens de laatste berichten schijnt de toestand te Weenen voor de regeering nog riskant. De sterkte der socialisten wordt op 100.000 man geschat, die goed georganiseerd en bewapend zijn, terwijl de regeering, zooals officieel wordt medegedeeld, slechts over 25.000 man beschikt.
Vice-Kanselier majoor Fey heeft met zijn Heimwehrtroepen de leiding der operaties tegen de Weensche socialisten. Bij de bestorming en verovering van het Karl-Marxhof was hij de eerste die het gebouw binnendrong.
De leiding van de operaties in Steyr staat onder Starhemberg. Hij ondervindt een geweldigen tegenstand. De bewapening van den sociaal-democratischen Schutzbund kan met die der militairen bijna gelijk gesteld worden.
De Weensche brandweer schijnt zich bij de arbeiders te hebben aangesloten, vele soldaten zouden naar de socialisten zijn overgeloopen.
Er moeten duizenden dooden en gewonden zijn.
Het standrecht is voor geheel Oostenrijk afgekondigd.
(Het Volk, De Tel., Vaz Dias, Alg. Hbld., N.R.Crt.)
(Vorig bericht blz. 1170 B.)

C. **FRANKRIJK. — Fascisme - Francisten.** — In Frankrijk is een fascistische beweging ontstaan. Deze partij, waarvan de leden zich „Francisten" noemen, beweert tienduizenden aanhangers in het geheele land te hebben.
Het program dezer beweging is: 1e. Het omverwerpen van het parlementarisme, zoo noodig met geweld. 2e. Een corporatieve fascistische staat oprichten. 3e. Vriendschap sluiten met het fascistische Duitschland en Italië.
Het hoofdkwartier van de beweging is gevestigd in het „Blauwe Huis" in het centrum van Parijs. De leider is Marcel Bucart, een jonge man, met een groot aantal onderscheidingen voor dapperheid, tijdens den oorlog. Hij en zijn aanhangers dragen een blauw hemd met bruinen gordel.
In een interview verklaarde de leider, dat zijn beweging reeds een jaar bestaat, doch dat met opzet alle publiciteit vermeden is, daar men zich eerst van een voldoenden aanhang wilde verzekeren. Nu is de partij 10.000 man sterk en gereed voor actie.
Wij zijn tegen een parlementaire regeering, aldus Bucart, en vóór een corporatieven staat. Collectivisme en kapitalisme verschillen in principe, doch zij hebben hetzelfde resultaat: werkloosheid. De corporatieve staat daarentegen is de synthese van orde en vrijheid.
Onze buitenlandsche politiek is gericht op vriendschap met het fascistische Duitschland, hetgeen zeer goed mogelijk is. Als dit vraagstuk wordt behandeld door personen, die elkaar hebben leeren respecteeren als strijders voor hun ideaal, is het snel opgelost.
Wat de binnenlandsche politiek betreft, zijn wij van meening dat Frankrijk een eensgezind krachtig bestuur noodig heeft en dit zal onder een parlementair regime nooit verkregen worden. Onze beweging is militair georganiseerd.
Wij zijn bereid alle wettige propagandamiddelen te gebruiken om onze idealen te verwezenlijken, doch als dit niet voldoende is, zullen wij niet aarzelen over te gaan tot krachtiger middelen.
(Le Soir)

D. **DUITSCHLAND. — De Ariër-paragraaf.** — De Rijksminister van Binnenlandsche Zaken, Dr. Frick, heeft tot de hoogste Rijksautoriteiten, de Rijksstadhouders en de Landsregeeringen een mededeeling gezonden, waarin hij constateert dat de Duitsche Ariërwetgeving uit volks- en staatkundige overwegingen noodzakelijk is. Aan de andere zijde heeft de Rijksregeering zichzelf zekere grenzen gesteld. De Duitsche Ariër-wetgeving zou in binnen- en buitenland juister worden beoordeeld, wanneer deze grenzen overal in acht zouden worden genomen. In het bijzonder is het ongewenscht, ja zelfs bedenkelijk, wanneer de principes der z.g. Ariër-paragrafen in de Rijkswet tot herstel van het Beroepsambtenarencorps, dat veelal als voorbeeld werd gesteld, zouden worden uitgebreid tot gebieden, waarvoor zij geenszins zijn bestemd. Dit geldt in het bijzonder voor, zooals de nationaal-socialistische regeering steeds weer heeft verklaard, het vrije bedrijf.
Minister Frick verzoekt overtredingen op dit gebied met alle beslistheid tegemoet te treden en de autoriteiten er op te wijzen, dat zij hun maatregelen en beslissingen slechts mogen baseeren op de geldende wetten. De Pruisische minister van Binnenlandsche Zaken heeft den aan hem ondergeschikten autoriteiten aangeraden dit standpunt van den Rijksminister nauwkeurig na te leven.
(Westdeutscher Beobachter) **(Vor. ber. blz. 987 C.)**

A. **DUITSCHLAND. — De Kath. Jeugdbond.** — De Keulsche politie-president heeft den Katholieken Jeugdbond Nieuw-Duitschland tot nader order elk optreden in de open lucht verboden, naar aanleiding van het feit, „dat de organisatie, ondanks het uitdrukkelijke verbod, in bondskleeding en in gesloten formaties marschen hield, waarbij het tot botsingen kwam met de Hitler-jeugd".
Een katholiek geestelijke, die in den jeugdbond zich beleedigend over de Hitler-jeugd zou hebben uitgelaten is gearresteerd. (Völkischer Beobachter)
(Vorig bericht blz. 1146 B.)

B. **STRATOSFEER. — Tocht van de „Ossoaviachim" (Syrius).** — Het centrale sovjet-bureau voor meteorologische waarnemingen heeft eenige korte mededeelingen van de resultaten der stratosfeervlucht in de vorige maand, die zoo noodlottig is afgeloopen gepubliceerd, voor zooveel men deze resultaten kon vinden met behulp van de apparaten en aanteekeningen in den neergestorten gondel.
Er waren 27 kleurmetingen gedaan en 12 foto's genomen op verschillende hoogten boven 8500 meter. Tijdens het stijgen werd de „hoogste opname" gedaan op 22.000 meter en tijdens de daling tot een hoogte van 12.000 meter opgenomen.
Bij de instrumenten bevond zich ook een Wilson-wolkenkamer en een Hess-apparaat voor het meten van gammastralen.
De kleurmetingen van den hemel bevestigen ten volle de waarnemingen bij de vorige opstijging van den ballon V. S. S. S. R. in September en die van prof. Piccard. Blijkens de aanteekeningen was de kleur van den hemel als volgt:
Op 8500 meter blauw, 11.000 donker blauw, 13.000 donkerviolet, 19.000 donkerviolet tot blauw, 21.000 zwartviolet, 22.000 zwart-grijs. (Krasnaja Gazeta)
(Vorig bericht blz. 1154 E.)

C. **NEDERLAND. — Burgerlijke stand.** — Ingediend is een wetsontwerp tot wijziging van de voorschriften betreffende den Burgerlijken Stand. Enkele wijzigingen zijn o.a. het afschaffen van het vereischte van twee getuigen bij geboorte-aangifte en het volstaan met één aangever bij overlijden.
(Algemeen Handelsblad)

D. **ZUIDERZEE. — De Noord-Oostelijke Inpoldering van het IJsselmeer.** — De regeering deelt mede in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende de begrooting van het Zuiderzeefonds-1934, dat naar haar meening het oogenblik is genaderd om den Noord-Oost polder van het IJsselmeer ter hand te nemen.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 609 B.)**

E. **NEDERLAND. — Jubileum der huzaren.** — De feesten ter gelegenheid van het 120-jarig bestaan van het derde half regiment huzaren zijn op 13 Febr. '34 aangevangen met een beëdigingsplechtigheid van reserve-officieren op het Alexanderveld.
Er was voor deze traditioneele plechtigheid, welke telken jare op den verjaardag van het regiment wordt gehouden, groote belangstelling. De jonge reserve-officieren werden ditmaal toegesproken door generaal Fabius, den inspecteur der cavalerie.
De plechtigheid op het Alexanderveld werd gevolgd door een marsch door de stad met een defilé voor de Koningin en de Koningin-Moeder. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 700 B.)

F. **LANDBOUW. — Jarowisatie van tarwe.** — De „Nieuwe Veldbode" wijdt een artikel aan Jarowisatie van tarwe welke een nieuwe methode is om het groeitijdperk te bekorten, ontleend aan onderzoekingen van Prof. Lissenko, van het Oekraïnische Instituut voor Plantenveredeling te Odessa.
Het is bekend, dat wintertarwe, in het voorjaar uitgezaaid, het eerste jaar niet tot bloei komt, omdat tijdens de jeugdontwikkeling de noodzakelijke lage temperatuur ontbroken heeft. De groei laat overigens niet te wenschen over. Het gebrek aan koude belet dus het doorloopen van een stadium, dat doorloopen moet worden om de mogelijkheid van bloeien te verkrijgen. Dit stadium nu heeft Lissenko het jarowisatie-stadium genoemd.
Daar men een volwassen plant niet zonder meer aan koude kan blootstellen zonder nadeelige gevolgen, werd vanzelf de vraag gesteld: hoe oud moet de plant zijn om het jarowisatie-stadium te doorloopen? En nu bleek dat dit geschieden kan terwijl de plant als kleine, onaanzienlijke kiem in den korrel pas tot leven ontwaakt is. De rust in den korrel wordt verstoord door vocht. Stelt men dus gezwollen zaad een tijdlang bloot aan bepaalde lage temperaturen, dan zal het denzelfden zomer nog tot schieten, bloeien en vruchtzetten overgaan.
Dit geldt niet enkel voor wintertarwe, maar ook voor andere planten, mits men den prikkel slechts in de noodzakelijke doseering op het zaad laat inwerken.
(De Nieuwe Veldbode) **(Vorig bericht blz. 1151 N.)**

G. **BRAZILIE. — Koffie-positie.** — De statistische positie van Braziliaansche koffie heeft zich de laatste jaren als volgt ontwikkeld:

	(Balen)
Voorraad 30 Juni 1930	25.270.766
Oogst 1930/31	16.552.000
Totaal	41.822.766
Export 1 Juni 1930—1 Febr. 1931 . . .	11.098.875
Voorraad 1 Febr. 1931	30.723.891
Oogst 1931/32	27.215.000
Oogst 1932/33	16.280.000
Totaal	74.218.891
Export 30 Juni 1933	37.577.840
Voorraad 30 Juni 1933	36.641.051

Hiervan zijn 34.797.704 balen opgekocht door de regeering en den nationalen koffieraad, terwijl 1.843.347 balen door het binnenlandsch verbruik zijn geabsorbeerd.
Oogst 1933/34 wordt op 29.880.000 balen getaxeerd, waarvan de regeering nog 14.952.000 balen zal overnemen, waarna de regeering per 30 Juni 1934 reeds ca. 49.800.000 balen zal hebben overgenomen, waarvan bereids 25.500.000 zijn vernietigd. De regeeringsvoorraden zullen dus per saldo 24.300.000 balen bedragen. (Amsterd. Effect. Blad) **(V. b. Positie 473 D.)**

H. **NEDERLAND. — Radio-belasting.** — Volgens de Telegraaf is het de bedoeling van de regeering een radiobelasting te heffen van *f* 3.— per jaar per ontvangtoestel, ook voor aansluitingen op distributienetten.
De opbrengst dezer heffing zal op ongeveer *f* 1.800.000 per jaar geraamd zijn. Het voornemen is een deel van de opbrengst te bestemmen voor technische verbetering van de radio; een deel te doen vloeien in 's rijks schatkist en een deel te bestemmen voor steun aan de kunst. (De Telegraaf)

I. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Verlaging van loodsgelden.** — De regeering heeft bij de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend tot verlaging van de loodsgelden met 20 procent.

K. **NEDERLAND. — Opheffing van Raden van Arbeid.** — Men deelt thans van welingelichte zijde aan het Centrum mede, dat de minister van Sociale Zaken besloten heeft te bevorderen, dat de Raden van Arbeid te Heerenveen, Tiel en Brielle worden opgeheven.
De gebieden dier Raden worden resp. gevoegd bij Leeuwarden, Nijmegen en Dordrecht.
Verder zullen de Raden van Arbeid van Deventer en

Zwolle worden gecombineerd, evenzoo Amersfoort en Apeldoorn, 's Hertogenbosch en Tilburg en Goes en Middelburg.
Men neemt aan, dat de zetels dier gecombineerde Raden zullen worden gevestigd in Zwolle, 's Hertogenbosch en Middelburg. Hieromtrent is evenwel nog geen definitieve beslissing genomen. (Centrum)

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Leger in 1934.** — Bij het leger in Nederlandsch-Indië zijn thans de navolgende aantallen opper-, hoofd- en subalterne officieren in actieven dienst:

a. Adjudanten van den gouverneur-generaal: 1 ritmeester, tevens fg. intendant van diens Huis.

b. Generale staf: 1 generaal-majoor, 2 luitenant-kolonels, 5 majoors (1 leeraar hoogere krijgsschool), 12 kapiteins (2 leeraar hoogere krijgsschool).

c. Intendance: 2 kolonels, 1 luitenant-kolonel, 3 majoors, 10 kapiteins (1 leeraar hoogere krijgsschool).

d. Infanterie: 1 luitenant-generaal (legercommandant), 3 generaal-majoors, 8 kolonels (1 titulair), 24 luitenant-kolonels (1 commandant koloniale reserve in Nederland), 39 majoors, 207 kapiteins (3 leeraar Kon. Mil. Academie), 273 eerste-luitenants (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 112 tweede-luitenants.

e. Cavalerie: 1 luitenant-kolonel, 4 majoors, 8 ritmeesters (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 16 eerste-luitenants, 5 tweede-luitenants.

f. Artillerie: 3 kolonels (1 titulair en gedetacheerd dep. van koloniën), 3 luitenant-kolonels, 19 majoors, 33 kapiteins, 70 eerste-luitenants (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 8 tweede-luitenants.

g. Genie: 1 generaal-majoor, 2 luitenant-kolonels, 3 majoors, 23 kapiteins (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 23 eerste-luitenants, 8 tweede-luitenants.

h. Militaire administratie: 1 kolonel, 2 luitenant-kolonels, 3 majoors, 22 kapiteins (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 17 eerste-luitenants (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 14 tweede-luitenants.

i. Topografische dienst: 1 kolonel, 2 luitenant-kolonels, 1 majoor, 6 kapiteins.

j. Geneeskundige dienst: 1 generaal-majoor, 2 kolonels, 6 dirigeerend-officieren van gezondheid 1e kl. (luit.-kol.), 10 der 2e kl. (majoor), 78 officieren van gezondheid 1e kl. (kapitein), 132 der 2e kl. (eerste-luitenant); 1 dirigeerend-apotheker 1e kl. (luit.-kol.), 2 der 2e kl. (majoor), 9 apothekers 1e kl. (kapitein), 19 der 2e klasse (eerste-luitenant); 1 dirigeerend-paardenarts 1e kl. (luit.-kol.), 1 der 2e kl. (majoor), 5 paardenartsen 1e kl. (kapitein), 3 der 2e klasse (eerste-luitenants). (N. R. Crt.) **(Overz. '33 685 E.)**

15 FEBRUARI 1934

B. **DUITSCHLAND. — Alfred Rosenberg's en Ernst Bergmann's nieuwste boeken op den Index.** — De H. Congregatie van het H. Officie heeft bij decreet van 7 Februari veroordeeld en op den Index der verboden boeken geplaatst de beide Duitsche werken „Der Mytos des zwanzigsten Jahrhunderts" van Alfred Rosenberg en „Die deutsche Nationalkirche" van Ernst Bergmann.
Bij de motiveering der veroordeeling van het werk van Rosenberg wordt gezegd, dat dit alle Katholieke dogma's tot in den grond toe loochent en beschimpt, de grondslagen van het christendom, zooals berouw over de zonden, vernietigt en de noodzakelijkheid betoogt, een nieuwen godsdienst, dat wil zeggen een Germaansche rassenkerk, op te richten.
In beginsel wordt in het werk de instelling van een mytisch geloof van het bloed en van het ras geëischt, met het oog op de beweerde goddelijke natuur in den Noordschen (Nordischen) mensch, welke mysteriën vertegenwoordigt, waardoor alle Sacramenten hebben afgedaan.
Wat het werk van Bergmann betreft, deze schrijver loochent Christus en eischt ook de instelling van een nieuwen rassengodsdienst. (Osservatore Romano)

C. **OOSTENRIJK. — Burgeroorlog.** — De regeeringstroepen dringen de schutzbundtroepen geleidelijk terug. De zuivering der stad Weenen van revolutionnaire elementen lijkt de regeering een onbegonnen werk, zoodat men vreest voor een franctireur-oorlog.
Dr. Dollfuss heeft voor de radio aan alle opstandelingen, die zich op 15 Febr. vóór 12 uur bij de autoriteiten aanmelden, straffeloosheid toegezegd. De eerste 2 doodvonnissen zijn voltrokken.
Alle sociaal-democratische vakbonden en andere vereenigingen, 36 in totaal, zijn bij decreet ontbonden.
De president van den Nationalen Raad, Dr. Renner, en de president van den bondsraad, Koerner, zijn gearresteerd.
In Linz, Steyr, Bruck a. d. Mur wordt nog steeds gevochten, de regeeringstroepen hebben echter de positie geheel in handen. (Vaz Dias, Alg. Hbld.)
(Vorig bericht blz. 1172 B.)

D. **KANKER. — Zeeziekte en leverkuur.** — Bij vele lijders aan kanker moet de behandeling met Röntgenstralen worden gestaakt wegens het optreden van de z.g. X-stralen ziekte.
Een Duitsch geneesheer, Dr. Dietel te Heidelberg, nu heeft ontdekt, dat deze ziekte kan worden genezen door injectie van leverextract.
Deze onderzoekingen zijn onlangs herhaald en hun uitkomst is bevestigd door Dr. Douglas Webster, hoofd van de radiologische afdeeling van het Middlessex Hospitaal. Die met het oog op het feit, dat diegenen, die van de kuur het meeste nut ondervonden, lieden waren, die men eveneens kon verdenken van te lijden aan zee- en wagenziekte, den raad gaf, ook bij deze aandoeningen een proef te nemen met intramusculaire inspuitingen van het zoo goedkoope leverpraeparaat. (Morning Post) **(Vor. ber. 1155 D.)**

E. **DUITSCHLAND. — De Stahlhelm.** — Seldte, de bondsleider van den Stahlhelm, heeft naar aanleiding van beschuldigingen, als zou de bond den laatsten tijd reactionnaire actie voeren, bepaald, dat alle leden vóór 28 Februari een schriftelijke belofte van trouw aan den Stahlhelm moeten onderteekenen. (Angriff)
(Vorig bericht blz. 754 C.)

F. **D. F. E. SCHLEIERMACHER HERDACHT.** — Het Instituut voor Systematische Theologie heeft aan de Leidsche Universiteit den Duitschen theoloog D. F. E. Schleiermacher herdacht, die op 12 Februari 1834 te Berlijn overleden is. Na een kort openingswoord van den voorzitter van het instituut, Prof. Dr. L. J. van Holk, behandelde Prof. Dr. F. W. A. Korff: Schleiermacher in de lijst van zijn tijd.
Spr. concludeerde, dat S. in de theologie het roer heeft omgewend, en principieel positie heeft genomen in de vroomheid van het subject. Hier ligt zijn levensdaad, met welke hij een nieuwe periode heeft doen aanbreken in de geschiedenis der theologie. Maar hier ligt ook zijn eenzijdigheid: zoo ongeveer alles, wat zich tegen hem laat inbrengen, is tot dit ééne punt terug te brengen: het eenzijdig accentueeren van het subject. Juist echter een beschouwing, die Schleiermacher tracht te zien „in de lijst van zijn tijd", vermag hem in weerwil van alle bezwaren recht te doen. Twee werelden botsten in hem: de wereld van het chr. geloof en die van het moderne denken en voelen. Er is dus geen reden het hem euvel te duiden, dat hij op menig punt heeft misgetast. Er is evenmin reden bij hem te blijven staan. Wat normatief in hem blijft, is zijn doelstelling een theologie, die positie durft nemen midden in de cultuur van haar tijd.
Prof. Dr. G. J. Heering sprak hierna over Schleiermacher als dogmaticus, en Prof. Dr. W. B. Kristensen over Schleiermacher's opvatting van godsdienstgeschiedenis. (Red. K. H. A.)

A. **NEDERLAND. — Eerste Kamer - Radio-debat V.A.R.A.** — Bij de bespreking van het radio-vraagstuk in de Eerste Kamer, in het bijzonder het onlangs uitgevaardigde verbod van uitzending van de V.A.R.A. op 27 Januari '34, zeide minister de Wilde o.a. het volgende:
De andere vereenigingen hebben uit sportieve overwegingen bedankt voor den zendtijd, aan de V.A.R.A. ontnomen. Ook dit zal niet meer gebeuren. Het is geen sport, maar ernst. En als hier een golf ongebruikt blijft, is het buitenland er aanstonds bij om ze op te vragen. Als dat zoo zou doorgaan, zal er niets anders opzitten, dan dat ook in ons land de uitzending van staatswege gegeven wordt, hoezeer spr. daar op zichzelf tegen is. Spr. moet optreden, gelijk hij doet, om de vrijheid te beschermen. Hij doet een beroep op de omroepvereenigingen, in haar eigen belang, om hem bij de bescherming van de vrijheid bij te staan. (Het Vaderland) **(Vor. ber. blz. 1145 H.)**

B. **NEDERLAND. — Goudclausule Bataafsche Petroleum Mij. en Koninklijke Petroleum Mij.** — De Vierde Kamer van de Haagsche Rechtbank heeft op 15 Febr. 1934 uitspraak gedaan in de zaken door de Ver. v. d. Effectenhandel te Amsterdam aanhangig gemaakt tegen de Bataafsche Petroleum Mij. en de Koninklijke Petroleum Mij. over de betaling van de dollarobligaties.
De Ver. v. d. Effectenhandel had gevorderd, dat de betaling van de dollarobligaties zou geschieden op goudbasis. De rechter echter heeft deze vordering ten aanzien van de Bataafsche afgewezen en zulks op grond van de gewijzigde wet van den staat New York, waarbij betaling der obligaties geschiedt tegen den huidigen koers, dus niet op goudbasis. De Ver. v. d. Effectenhandel werd ten deze veroordeeld tot betaling van de proceskosten.
Ten aanzien van de tweede zaak tegen de Koninklijke Petroleum Mij. werd de eisch van de Ver. v. d. Effectenhandel wel toegewezen op grond van de overweging, dat de dollarobligaties van de Koninklijke, zoowel in den Staat New York op goudbasis als te Amsterdam in guldens betaalbaar zijn gesteld. De Koninklijke werd veroordeeld tot betaling van de kosten. Naar wij vernemen zullen beide partijen van deze vonnissen in hooger beroep gaan. De Koninklijke van het tegen haar gewezen vonnis, de Ver. v. d. Effectenhandel van het vonnis inz. de Bataafsche.
(Algemeen Handelsblad)

C. **NEDERLAND. — Dr. H. Polak's rede.** — Voor het eerst sinds 5 jaren heeft op 14 Febr. '34 de bondsraad van den A.N.D.B. een algemeene vergadering gehouden onder leiding van Dr. H. Polak. Na gesproken te hebben over den toestand in de Diamantindustrie kwam spr. tot den politieken toestand internationaal zoowel als landelijk. Hij sprak den wensch uit, dat het de Oostenrijksche sociaal-democratie moge gelukken het tegen haar geoefende geweld te breken, nu zij het niet lijdelijk wil ondergaan. Ook in ons land is een vloedgolf van nationaalsocialisme opgekomen na de gebeurtenissen met De Zeven Provinciën in Indië. Nooit, zoo stelde spr. uitdrukkelijk vast en hij beriep er zich daarbij op, dat hij tien jaar voorzitter van de S.D.A.P. is geweest, nooit is er een rechtstreeksche aanraking geweest tusschen de marinebonden eenerzijds en N.V.V. anderzijds; nooit hebben S.D.A.P. en N.V.V. tot muiterij opgezet. Sociaal-democratische invloeden zijn vreemd aan de muiterij op De Zeven Provinciën; „wapenen als in Indië gebruikt zijn, bevinden zich niet in ons tuighuis."
Spr. komt met nadruk op tegen de den laatsten tijd telkens verkondigde meening, dat de vakbeweging onder staatscurateele moet komen. Wij zijn niet corrupt, aldus spr., en wij hebben geen „bonzen" zooals de fascisten zeggen. Dat is kleinburgerlijke kwetserij van menschen die door de crisis getroffen zijn en het nu zoeken in persoonlijke verdachtmaking en het verwekken van een paniekstemming.
Tot nu toe is hier de strijd tusschen nationaal-socialisme en de arbeidersbeweging een strijd op papier geweest; mocht hij ook hier een anderen vorm aannemen, dan zal de arbeidersbeweging hem voeren niet volgens Duitsch, maar volgens Oostenrijksch voorbeeld. Onze vakvereenigingen zijn daarvoor sterk genoeg. (N. Rott. Courant)

D. **DUITSCHLAND. — Karl Barth.** — Het Ned. Chr. Persbureau publiceert het volgende over de huidige positie van prof. Karl Barth, den man, die zich het sterkst tegen de gelijkschakeling van het Duitsche kerkelijke leven verzette:
De meest principieele opposant was de Gereformeerde leider prof. dr. Karl Barth te Bonn. Deze is door den loop der zaken thans sterk vereenzaamd. Stond het een oogenblik zoo, alsof hij behalve de Gereformeerden ook de Luthersche orthodoxie zou meekrijgen, thans hebben de Luthersche orthodoxe leiders zich juist van het pad, dat door Karl Barth geteekend was, sterk en bewust afgekeerd en aarzelen de Gereformeerden opnieuw tusschen de coöperatie (politiek van samenwerking met den Hitler-staat) van den afgetreden kerkminister der Gereformeerden Otto Weber en de non-coöperatiebeweging (politiek van niet-samenwerken), welke Karl Barth voorstaat. Het zal er wel op neerkomen, dat de Gereformeerde richting, indien zij niet den band met de rijkskerk doorsnijden wil om op zichzelf te gaan staan als „vrije kerk", Weber's coöperatie-tactiek opnieuw gaat volgen en zoo binnen de rijkskerk de haar aangeboden afzonderlijke Gereformeerde organisatie opnieuw aanvaarden gaat. (Ned. Chr. Persbureau)
(Vorig bericht blz. 1171 G.)

E. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Wijziging van het Reglement van Orde aangenomen.** — In de op 14 Febr. 1934 gehouden vergadering van de Tweede Kamer is het voorstel-Aalberse c.s. tot wijziging van het reglement van orde aangenomen met 67 tegen 4 stemmen. Tegen stemden de communisten en de heer Sneevliet. (Alg. Handelsblad) **(1060 H.)**

F. **FRANKRIJK. — Kabinet-Doumergue - Regeeringsverklaring - Meerderheid.** — De regeeringsverklaring, welke op 15 Febr. '34 in de Fransche Kamer en Senaat werd voorgelezen, luidt als volgt:
„De regeering welke zich thans aan u voorstelt is gevormd met het doel, een godsvrede tusschen de partijen te bereiken. Na de zoo tragische en smartelijke gebeurtenissen der laatste dagen is er alle reden om aan te nemen, dat deze godsvrede in overeenstemming is met de wenschen van het land en het parlement. Er dient een dringende taak van gerechtigheid vervuld te worden. De godsvrede en het tot bedaren komen der gemoederen zullen het mogelijk maken, die taak ten volle te vervullen, zonder eenigen hartstocht, doch met den wil, de schuldigen, wie dat ook mogen zijn, op te sporen, te vervolgen en te treffen.
Naast deze taak van gerechtigheid staat nog een andere, die niet minder dringend is: een moreel herstel, dat den terugkeer tot zekere vrijwillig aanvaarde maatregelen van tucht noodzakelijk maakt. Bij degenen, die leiding moeten geven, vereischt deze taak bekwaamheid en gezag, bij hen, die leiding behoeven, eerbied voor hun beroepsplicht.
De godsvrede is voorts niet minder noodzakelijk, ten einde het land snel de begrooting te geven, welke het noodig heeft, en welke snel moet worden aangenomen met het oog op de soliditeit van het Fransche betaalmiddel."
De Fransche Kamer heeft met 402 tegen 125 stemmen en 68 onthoudingen haar vertrouwen in de regeering Gaston Doumergue uitgesproken. De premier had voorgesteld en daaraan de vertrouwenskwestie verbonden, om alle interpellaties over de samenstelling en de algemeene politiek der regeering uit te stellen tot na de afhandeling van de begrooting voor 1934.
(Le Matin) **(Vorig bericht blz. 1168 A.)**

16 FEBRUARI 1934

A. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Kabinet Malypetr. —** Het kabinet-Malypetr is afgetreden als gevolg van het verzet der nationaal democraten tegen de voorgenomen valuta-maatregelen der regeering. Malypetr werd met de vorming van een nieuw kabinet belast. Behalve Malypetr zelf zal daarvan o.a. ook Benesj als minister van Buitenlandsche Zaken deel uitmaken. De samenstelling blijft in hoofdzaak dezelfde.
(Cesko Slovo, Praha) **(Vorig bericht blz. 550 K.)**

B. **OOSTENRIJK. — Burgeroorlog. —** Te Weenen heerscht op het oogenblik rust. Tot ernstige gevechten is het niet meer gekomen. De socialistische leiders Julius Deutsch en Otto Bauer zijn in Tsjecho-Slowakije aangekomen, nadat zij tot 15 Febr. '34 hadden meegestreden. Een derde doodvonnis is niet uitgevoerd. Het Int. Vakverbond publiceert een manifest, waarin tot krachtdadige hulp wordt opgewekt. (Het Volk) **(Vorig bericht blz. 1174 C.)**

C. **DUITSCHLAND. — Fransche nota. —**
De Fransche nota van antwoord op het Duitsche ontwapeningsmemorandum van 19 Januari wordt thans gepubliceerd.
In de nota wordt o.m. verklaard:
Het is de Duitsche regeering zeer zeker niet ontgaan, dat de in het aide mémoire van 1 Januari gedane voorstellen op twee punten volgens de meening der Fransche regeering een principieel karakter droegen. De vergelijking der Fransche en Duitsche effectieven kan slechts van toepassing zijn op vergelijkbare personeelscijfers, d.w.z. op diegenen, die bestemd zijn voor de verdediging van het moederland en zulks is slechts denkbaar, wanneer alle strijdkrachten die eenig militair karakter dragen vallen onder de vast te stellen beperkingen.
De gelijkstelling op het gebied van het materiaal, d.w.z. de toewijzing van dat materiaal aan Duitschland, dat de andere naties ontvangen, doch dat Duitschland momenteel is verboden, kan pas plaats vinden na de reorganisatie van het Duitsche leger en de absorptie van de voor-geoefende en buiten-militair verband geoefende organisaties door het geregelde bij conventie vastgestelde legercontingent. Terwijl de Duitsche regeering in deze beide beslissende kwesties de voorstellen terzijde legt, welke haar waren gedaan en waarvan zij de bedoeling en de portée niet verkeerd kon verstaan, heeft zij het geheele in het aide mémoire van 1 Januari geschetste program afgewezen.
Onder deze omstandigheden ziet de Fransche regeering niet, welk nut de uitgebreide bijlagen op het laatste Duitsche memorandum zouden kunnen hebben. De Fransche regeering komt hier opnieuw met haar ouden eisch terug deze kwesties slechts af te handelen bij deelneming van alle belanghebbende mogendheden. Een voorbereidende Duitsch-Fransche bespreking hierover zou slechts dan van nut kunnen zijn, wanneer reeds eenstemmigheid zou bestaan op bepaalde principes. Helaas is zulks allerminst het geval, zooals slechts door al te veel feiten is te bewijzen. Het is bijv. uit gepubliceerde documenten op te maken, dat het Duitsche leger, wat betreft zijn organisaties, zijn effectieven, zoomede voor wat betreft het materiaal reeds thans hulpbronnen bezit, welke in geen verhouding staan tot de verdragsbepalingen en welke genomen zouden moeten worden als basis voor latere vergelijkingen. Voordat rekening wordt gehouden met de toekomst, moet eerst rekening worden gehouden met het heden. De Fransche regeering wenscht twee essentieele misverstanden op te helderen. Bij de eisch een effectieve contrôle in te stellen gaat het om niets, wat de eer der Duitsche regeering zou kunnen schenden. De Duitsche regeering twijfelt blijkbaar aan den wil der Fransche regeering de beperking van haar overzeesche strijdkrachten te overwegen. Niets is onjuister dan dat. Evenmin zullen de overzeesche strijdkrachten worden uitgezonderd van de beperking. Het mobiele karakter dezer strijdkrachten vereischt, dat zij op ieder tijdstip in het moederland beschikbaar zijn om in den kortst mogelijken tijd naar die punten van het koloniale rijk te worden gedirigeerd waar hun aanwezigheid het meest gewenscht wordt geacht. De Fransche regeering is steeds van meening geweest dat de vast te stellen maxima betrekking moeten hebben op alle organisaties die een militair karakter dragen en zij heeft het als een vaststaand feit beschouwd dat de formaties van S.A. en S.S. dit karakter dragen. De Fransche regeering handhaaft ten deze haar vroeger standpunt en verklaart haar handteekening niet te kunnen zetten onder een conventie, welke pas de toekomst de beslissing laat of de formaties van S.A. en S.S. een militaire waarde hebben. Een op dit principe berustende conventie zou op een verkeerde basis zijn opgebouwd.
Ten slotte verzekert de Fransche regeering, dat zij van meening is, dat een volledige en loyale overeenstemming met Duitschland zoowel de voorwaarde als ook de garantie voor de verbetering van den toestand is. Doch anderzijds zou niets gevaarlijker zijn dan een onduidelijkheid. Het is aan de Duitsche regeering deze onduidelijkheid op te klaren. De Fransche regeering heeft den plicht de door haar gemotiveerde opvatting te handhaven. Zonder de wederkeerigheid en de oprechtheid derzelfde voornemens van de Duitsche regeering te betwijfelen, is zij van meening dat een onderhandeling er niet door behoeft te worden geschaad, wanneer de meeningsverschillen, welke een definitieve regeling in den weg hebben gestaan, worden erkend, aan elkander toegepast en zelfs tegenover elkander worden geplaatst.
(Le Temps) **(Vorig bericht blz. 1156 E.)**

D. **VATICAAN. — Onderhandeling met Duitschland in zake het Concordaat. —** Ministerialdirektor Butmann, die te Rome namens de Duitsche regeering de onderhandelingen met den H. Stoel voert over de kwesties, welke gerezen zijn omtrent de toepassing van het tusschen Duitschland en het Vaticaan gesloten concordaat, is weer naar Berlijn teruggekeerd om nieuwe instructies te halen.
De diplomatieke onderhandelingen met de Curie worden derhalve voortgezet.
Alles bij elkaar genomen is de toestand nog steeds zeer ernstig.
Men krijgt hier in versterkte mate den indruk dat een machtige richting in den boezem van het nationaal-socialisme ongunstig gezind is tegenover elk positief Christendom. (De Maasbode) **(967 D.)**

E. **NEDERLAND. — Bescherming tegen luchtaanvallen. —** In de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer over de begrooting voor 1934 van het departement van Defensie, deelde minister Deckers o.a. mede:
Het ontwerp van wet met bijbehoorende memorie van toelichting, in zake de bescherming van de burgerbevolking tegen luchtaanvallen, heeft de regeering thans bereikt.
Er zal voor gewaakt worden, dat hier te lande geen minder deugdelijke gasmaskers in den handel zullen worden gebracht. De minister blijft van meening, dat een goed georganiseerde luchtbeschermingsdienst een beteren waarborg biedt tegen aanvallen met chemische wapenen dan de „nationale ontwapening".
(Vorig bericht blz. 1156 C.)

F. **RUSLAND. — Stedengroei. —** Het Sovjet-blad „Za Indoestrializatsijoe" geeft in zijn jubileum-nummer eenige statistische bijzonderheden over den groei der steden in het land. De bevolking der Russische steden bedroeg in 1914 25 millioen zielen, in 1933 39 millioen. De groei van afzonderlijke steden wordt door de volgende cijfers geïllustreerd: Leningrad had in 1917 2.165.000 inwoners, in 1933 2.839.000; Moskou had in 1917 1.701.000 inwoners, thans 3.572.000. Voor de overige steden geeft de statistiek de volgende cijfers: Charkow (hoofdstad van de Oekraine) 313.000 thans 646.000; Iwanowo-Woznessensk: 85.000 en 190.000; Nizjnij-Nowhorod (thans Gorkij): 126.000 en 477.000; Stalingrad (vroeger: Tsaritsyn): 132.000 en 412.000; Kiejew: 467.000 en 538.000; Rostow aan den Don: 210.000 en 520.000; Permj: 47.000 en 270.000; Swerdlowsk (vroeger Jekaterineburg): 65.000 en 481.000; Tsjeljabinsk: 46.000 en 217.000; Nowosibirsk: 69.000 en 294.000; Kemerowo (in Siberië): 4000 en 104.000; Prokopjewsk (eveneens in Siberië): 10.000 en 117.000; Tiflis: 246.000 en 414.000; Gorlowka (in het Donetsbekken): 7000 en 110.000; Makejewka: 18.000 en 100.000; Stalino (vroeger: Joezowka): 52.000 en 227.000; Bakoe: 245.000 en 709.000.
Van de nieuwe, onder het sovjet-regime opgerichte steden, worden de volgende cijfers gegeven: Swirj 25.000; Bobriki 47.000; Magnitogorsk 230.000; Koeznetsk (intusschen omgedoopt in Stalinsk): 249.000.
(Za Indoestrializatsijoe) **(Vorig bericht blz. 991 G.)**

G. **RUSLAND. — Sovjetburgerschap voor Dimitrof, Popof, Tanef. —** Aangezien de Bulgaarsche regeering heeft geweigerd, de zich in Duitschland in hechtenis bevindende Bulgaarsche communisten Dimitrof, Popof en Tanef als Bulgaarsche staatsburgers te beschouwen, hebben zich bloedverwanten der drie communisten door tusschenkomst van het Sovjet-gezantschap te Berlijn tot de Russische regeering gewend, met verzoek den gevangenen het staatsburgerschap der Sovjetunie te verleenen. De Sovjetregeering heeft, naar officieel wordt medegedeeld, dit verzoek ingewilligd. (Nederl. Tel. Agentsch., Reuter)
(Vor. ber. Rijksdagbrand 1101 A.)

17 FEBRUARI 1934

A. **LITAUEN. — Wet tot bescherming van volk en staat.** — De staatspresident heeft met onmiddellijk van kracht worden de sedert geruimen tijd ontworpen wet tot bescherming van volk en staat afgekondigd, waardoor de tot dusverre bestaande bepalingen worden aangevuld en verscherpt. (Diena, Kaunas)

B. **EGYPTE. — Opgravingen.** — De opgravingen onder de pyramide van Sakkar hebben interessante vondsten opgeleverd. In de basis van de pyramide heeft men een ongeveer 30 meter lange gang ontdekt, waarin zich duizenden schotels, kelken en schalen bevonden. De meesten waren vervaardigd uit kostbaar albast, anderen uit dioriet, porphyr of kwarts. De meeste voorwerpen zijn gebroken, doch men hoopt minstens eenige honderden te kunnen herstellen. Verscheidene vazen dragen inscripties van zwarte teekens. Eenige schijnen tot het erfgoed van de dynastie der Pharao's Sosser te hebben behoord, die ongeveer in de 28e eeuw voor Christus heeft geregeerd en de pyramide gebouwd heeft. Andere inscripties duiden de naam en titel van edellieden aan en het feest, waarop het vaatwerk hun is aangeboden. (Il Secolo) **(Vorig bericht blz. 208 K.)**

C. **DUITSCHLAND. — „Hitler-Jugend" en Evang. Jugend.** — Over de evangelische jeugdorganisatie in het nieuwe Duitschland heeft de „referent" voor jeugdaangelegenheden in de „Geloofsbeweging van Duitsche Christenen", de tegenwoordige bisschop van Maagdenburg en Halberstadt, Friedrich Peter, onlangs gezegd: „Hitler's woorden tot de Duitsche jeugd: „Ihr seid unser Weiterleben"! hebben onbegrensde geldigheid. De komende generatie zal slechts bij Hitler zweren! Daarom zal de jeugd in het nieuwe Duitschland steeds Hitlerjeugd zijn en blijven, ook wanneer zij niet in de Hitlerjeugd georganiseerd mocht zijn. Het evang. jeugdwerk (500 duizend jongemannen en meisjes) is wat betreft zijn leiding en wat de beweging zelf betreft reeds voor ten minste 90% voor de Duitsche Christenen gewonnen." (Westdeutscher Beobachter) **(Vor. ber. blz. 1175 D.)**

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — In het officieele communiqué, dat na de bijeenkomst van het kleine bureau der ontwapeningsconferentie werd gepubliceerd, wordt medegedeeld dat de vergadering van het bureau tot 10 April 1934 wordt uitgesteld. (Journal de Genève)

E. **NEDERLAND. — Alg. Ned. Doofstommenvereeniging „Guyot".** — Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Alg. Ned. Doofstommenvereeniging „Guyot" is van het Doofstommenorgaan „Andor" een speciaal „Guyot"-nummer verschenen. Het opent met een bijdrage van Dr. W. de Vlugt, burgemeester van Amsterdam en vele andere bekende personen. („Guyot")

F. **DR. GOEBBELS EN DE DUITSCHE VROUW.** — Wij zien de uiting van de hoogere vrouweneer niet daarin, zeide Dr. Goebbels, dat de vrouw zich met den man mengt op mannelijk gebied, doch dat het groote gebied van het vrouwenleven in ideale concurrentie treedt met dat van het leven der mannen. Dat wil niet zeggen, dat wij de vrouwen uit de beroepen willen verdringen. Dat zou tot de meest catastrophale menschelijke en politiek economische gevolgen leiden. **(Vorig bericht blz. 1007 B.)**

G. **ENGELAND. — Staatsfinanciën.** —
De begrootingsontvangsten bedroegen van 1 April '33 tot 4 Febr. '34 548.224.122 pond sterling, de uitgaven 585.100.376 pd. st. Het loopende tekort bedraagt dus 36.886.254 tegen 90.690.000 pond st. per 4 Febr. 1933. (Daily Telegraph) **(Vorig bericht blz. 1002 B.)**

H. **NEDERLAND. — Steunverleening 1931-33.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. 1159 A. deelen wij nog het volgende in zake de steunverleening mede:
„De getallen, die ik genoemd heb", aldus minister Slotemaker de Bruïne, „zijn juist, en dat het voorkomen van misstanden een der oorzaken is van de stijging, is zeker mijn overtuiging, maar ik had scherper den nadruk moeten leggen op het feit, dat ik slechts van de Rijksuitgaven sprak. Had ik aanstonds tevens de uitgaven der Gemeenten vermeld, dan zou het ontworpen beeld juister geweest zijn. Rijk en gemeenten samen hebben voor werkverschaffing en steunverleening uitgegeven in:

1931	rond 44	millioen
1932	103	„
1933	113	„

Weder vergelijk ik deze cijfers", zoo vervolgde de minister, „met het werkloozenpercent. Het beeld wordt dan aldus:

1931	44 millioen	=	15 procent.
1932	103 „	=	27 „
1933	113 „	=	28 „

Ook aldus, gelijk men ziet, zijn de kosten onevenredig gestegen, vergeleken met de werkloosheid; de laatste is verdubbeld, de eersten zijn verdrievoudigd." (Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1159 A.)**

I. **MUZIEK. — De Berner Conventie en Buma.** — De Nederl. Bond van Koffiehuis-, Restauranthouders en Slijters en Horecaf hebben een adres gericht tot de Eerste Kamer, waarin zij wijzen op de nadeelige gevolgen van het muziekauteursrecht voor ons land. Zij dringen er op aan, dat zoolang ons land bij de Berner conventie is aangesloten, bij het innen van auteursrecht voor buitenlanders de noodige gematigdheid in acht wordt genomen. (De Standaard) **(435 B.)**

K. **ENGELAND. — Fusiecontract Cunard-White Star gepubliceerd.** — Het tusschen de Cunard Line, de White Star Line en het Engelsche ministerie van Financiën gesloten contract tot fusie der Noordatlantische vloten der beide maatschappijen is dezer dagen gepubliceerd. Het ministerie van financiën verklaart zich bereid, de gelden ter beschikking te stellen, die noodig zijn voor den bouw van het grootste stoomschip der Cunard Line en te dien einde een som van ten hoogste £ 3.000.000 voor te schieten. De fusie betreft behalve dit schip 15 schepen van de Cunard Line en 10 schepen der White Star Line. De nieuwe maatschappij draagt den naam „Cunard-White Star Ltd." (Manchester Guardian) **(Vor. ber. blz. 699 G.)**

L. **SURINAME. — Begrooting 1932-1933-1934.** —
De Surinaamsche begrootingen van 1932 en 1933 geven de volgende gespecificeerde cijfers:

Afdeeling van de begrooting van uitgaven.	1932	1933
Algemeen en gewestelijk bestuur	ƒ 336.485	ƒ 534.010
Rechts- en politiewezen	629.407	623.038
Geldelijk beheer	1.028.711	955.284
Immigratie en kolonisatie	161.796	—
Eeredienst, onderwijs en armenzorg	1.558.771	1.417.523
Landbouw-proefstation	139.534	92.112
Openbare Gezondheidsdienst	826.872	794.775
Openbare Werken en Verkeer	1.444.450	1.310.640
Brandweer	11.767	7.653
Verrekening van het tekort op de rek. „Aanvoer v. levensmidd. ten behoeve van de bevolking"	36.000	30.000
Pensioenen, wachtgelden, enz.	1.079.117	1.134.497
Onvoorziene uitgaven	50.000	50.000
	ƒ 7.302.910	ƒ 6.949.532

Begrooting 1934. — Zonder hoofdelijke stemming is de Surinaamsche begrooting 1934 in de Tweede Kamer goedgekeurd. Het cijfer der middelen en inkomsten en dat der uitgaven bedraagt ƒ 6.677.569. De bijdrage uit 's rijks schatkist beloopt: 1. ter bevordering van de welvaart ƒ 251.313; 2. ter dekking van het begrootingstekort ƒ 2.279.241; tezamen ƒ 2.530.554.

Economische toestand. — Dank zij ook de medewerking van de Staten-Generaal kon in het begin 1933 een aanvang worden gemaakt met het mechanisch rijstbedrijf in Suriname. De resultaten van de het vorig jaar gedane proefverschepingen van sinaasappelen naar Nederland gaven aanleiding daarmede in dit jaar voort te gaan. Door de proefnemingen met de verscheping herwaarts van bacoven is reeds gebleken, dat de Surinaamsche z.g. Kongo-bacove de vergelijking met de beste in Europa ge-

importeerde banaan heeft doorstaan, zoodat — mede door de wijze waarop in deze aangelegenheid wordt te werk gegaan — een herleving van de bacovencultuur welke ook aan den kleinen landbouw ten goede kan komen, niet langer tot de onmogelijkheden gerekend behoeft te worden.
De proef met de bereiding van koffie, volgens het systeem Fernandes, heeft goede resultaten opgeleverd. Als gevolg van de verkregen resultaten is in belanghebbende kringen in overweging de proefneming in meer blijvenden vorm voort te zetten. Daar de koffiecultuur nog altijd een der belangrijkste cultures van Suriname is, heeft de regeering aanleiding gevonden ook in dit jaar steunverleening aan de daarvoor in aanmerking komende ondernemingen mogelijk te maken, nu door de langdurige en scherpe droogte in het afgeloopen jaar 1933 een belangrijk lagere productie is te verwachten.
Ontbreekt het dus blijkens de vorenstaande nog onvolledige opsomming vooralsnog niet aan perspectieven voor een opleving van den economischen toestand van Suriname, daartoe zou oprichting van nieuwe, particuliere ondernemingen, op behoorlijke grondslagen gevestigd, mede in belangrijke mate kunnen bijdragen. Teleurstellend is het dan ook dat — ondanks een door den ambtsvoorganger van den minister in beginsel toegezegde dividendgarantie — de oprichting van een maatschappij voor cultuur en export van ananas vooralsnog niet is mogen gelukken.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 703 G.)**

18 FEBRUARI 1934

A. **OOSTENRIJK. — Burgeroorlog geëindigd - De verliezen - Verklaring van de regeering.** — Officieel wordt medegedeeld:
De burgeroorlog is geëindigd. Van de zijde der regeering zijn 101 menschen gesneuveld en 319 gewond, van wie 115 zwaar. De verliezen te Weenen waren 42 dooden en 125 gewonden. Het aantal getroffen burgers in heel Oostenrijk heeft 137 dooden en 339 gewonden bedragen, van wie te Weenen 105 dooden en 248 gewonden.
Bij de onlusten van 15 Juli 1927 zijn 98 dooden en meer dan 700 gewonden gevallen.
De Oostenrijksche regeering heeft een poging gedaan, haar gewapend optreden tegen de socialistische opstandelingen te rechtvaardigen. Zij zet uiteen dat gebleken is dat de woonhuizen waar de socialisten zich hadden verschanst, met voorbedachten rade als vestingen waren gebouwd juist op strategische punten en bestand tegen het lichte geschut, dat het verdrag van Saint Germain Oostenrijk toestaat. De regeering geeft deze verklaring om de vorming van historische legenden te voorkomen. (Alg. Handelsbl.)

B. **SPANJE. — Partij-fusie.** — De twee in Spanje bestaande fascistische organisaties hebben besloten zich tot één partij aaneen te sluiten.
De vijf links-republikeinsche partijen hebben zich eveneens tot één groote partij samengevoegd.
(Heraldo de Madrid)

I. **NEDERLAND. — Nederlandsche Protestantenbond.** Op de tweede winterlezing voor de afdeeling Rotterdam van den Nederlandschen Protestantenbond heeft Ds. Gorter gesproken over: Wij Vrijzinnigen en de kerk. Wij ontleenen hieraan het volgende: Het vraagstuk van de kerk is zeer actueel en wordt op alle soorten plaatsen besproken. Het verschijnsel kerk is er een van alle tijden; overal waar de menschen tot geestelijke ontwikkeling zijn gekomen is altijd een kerk geweest, zij het dan ook in verschillende vormen. In de kerk beleeft men gezamenlijk het goddelijke, maar, zooals spr. met enkele voorbeelden aantoonde, hiervoor is niet altijd een kerkgebouw noodig. Overal, waar men met de beschikbare hulpmiddelen gemeenschappelijk God aanbidt, is Kerk. Ook de vrijzinnigen aanvaarden het begrip kerk, zoowel concreet als abstract. Volgens hen openbaart God zich op alle plaatsen en in alle samenkomsten, waar men Hem op eigen manier en naar eigen overtuiging aanbidt. Bij de R.K. en een groot gedeelte van de Protestanten heerscht de opvatting, dat God zich alleen bij hen openbaart en dat buiten hen geen zaligheid zijn kan. In vroeger tijden waren de Lutherschen en Doopsgezinden deze meening eveneens toegedaan, maar thans zien zij in de veelvuldige manifestaties van God iets moois, omdat men ieder in zijn eigen waarde moet laten volgens de openbaring, die hij ontvangen heeft. Bij alle waardeering voor de kerk blijft er echter steeds een zekere spanning bestaan, omdat de kerk altijd min of meer conservatief is.
(N. Rott. Crt.)

D. **PROF. WILLIAM MARTIN OVERLEDEN.** — Op 54-jarigen leeftijd is te Zurich overleden prof. William Martin, sedert October '33 hoogleeraar in de algemeene geschiedenis aan de Universiteit te Zurich. Martin verwierf zijn bekendheid als redacteur buitenland van het Journal de Genève, als hoedanig hij twee jaar geleden aftrad. Zijn hoofdartikelen genoten in internationale kringen een Europeesche vermaardheid. (Red. K. H. A.)

E. **OOSTENRIJK. — Onafhankelijkheid - Verklaring van de Fransche, Italiaansche en Britsche regeeringen.** — Het Foreign Office deelt mede, dat de Fransche, Italiaansche en Britsche regeeringen op 17 Febr. overeenstemming hebben bereikt omtrent de volgende verklaring:
„De Oostenrijksche regeering heeft bij de regeeringen van Frankrijk, Groot-Brittannië en Italië geïnformeerd naar haar standpunt met betrekking tot het dossier, dat zij heeft samengesteld, ten einde de inmenging van Duitschland in de binnenlandsche aangelegenheden van Oostenrijk te bewijzen.
De besprekingen, welke tusschen de drie regeeringen naar aanleiding hiervan hebben plaats gehad, hebben bewezen, dat zij eenstemmig van meening zijn, dat het noodzakelijk is, de onafhankelijkheid en integriteit van Oostenrijk te handhaven overeenkomstig de desbetreffende verdragen."
Het Foreign Office voegt hieraan nog toe, dat men zich herinneren zal, dat de Britsche regeering reeds duidelijk haar standpunt heeft uiteengezet ten opzichte van de nationaal-socialistische activiteit in Oostenrijk in het aide-mémoire, dat den 9en Februari aan den Oostenrijkschen gezant is overhandigd.
(Daily Telegraph)

F. **NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met België en Luxemburg - Overeenkomst geteekend.** — In aansluiting aan het bericht van 7 Februari '34 (pag. 1160 D.) kan worden medegedeeld, dat aangezien de Nederlandsche regeering eenerzijds en de Belgische en Luxemburgsche regeeringen anderzijds zich hebben vereenigd met de ontwerp-overeenkomst inzake de regeling van den wederzijdschen invoer, zooals die door de Nederlandsche en Belgische onderhandelaren was opgesteld, op 16 Febr. '34 te 's-Gravenhage tot de onderteekening daarvan is kunnen worden overgegaan. **(Vorig bericht blz. 1160 D.)**

G. **DUITSCHLAND. — Het einde van den Rijksraad.** Door de opheffing van den Rijksraad, welke op 14 Febr. is uitgesproken, komt een einde aan een instituut, dat door de Rijksgrondwet van 11 Augustus 1919 is gekomen in de plaats van den ouden bondsraad en welke een vertegenwoordiging moest zijn van de Duitsche landen bij de wetgeving en het bestuur van het Rijk. Door de schepping der Rijkseenheid is de Rijksraad als bijzondere vertegenwoordiging der landen overbodig geworden. (Völkischer Beobachter)
(Vorig bericht blz. 695 D.)

H. **ZUID-AFRIKA. — Overeenstemming tusschen Hertzog en Malan.** —
Op het Federale Congres der Kaapsche, Vrijstaatsche, Transvaalsche en Natalsche nationalisten ter bespreking van een fusie tusschen den nationalistischen leider Malan en diens groep met minister-president Hertzog's aanhangers is de bereikte overeenstemming tusschen Hertzog en Malan goedgekeurd op de basis van de congresresolutie van Port Elizabeth. Het voornaamste punt hiervan is niet de eenvoudige vereeniging der nationalisten met de Z. Afrikaansche partij, doch slechts een samenwerking voor zoover de overtuigingen met elkaar strooken. (Vaz Dias)

A. KONING ALBERT VAN BELGIE OMGEKOMEN.

Koning Albert van België is op 17 Febr. '34 op een korten bergtocht in de rotsen bij Marche-les-Dames, in de omgeving van Namen, om het leven gekomen. De koning had zijn kamerdienaar in zijn auto achter gelaten. Hij verklaarde een der rotsen te willen beklimmen. Hierbij heeft hij omstreeks vijf uur 's middags een doodelijken val gemaakt. Door zijn lang uitblijven verontrust, spoedden eenige hovelingen zich naar de streek, waar de koning zich moest bevinden. Een hunner vond om halftwee 's nachts het verminkte lijk van den vorst.

Albert Leopold Clement Marie Meinrad van Saxen-Coburg en Gotha werd 8 April 1875 te Brussel geboren als tweede zoon van Philip, Graaf van Vlaanderen, broer van Koning Leopold II, en Prinses Marie van Hohenzollern-Sigmaringen. Toen op 22 Juni 1869 kroonprins Leopold, de eenige zoon van Koning Leopold II, op jeugdigen leeftijd overleed, werd Albert's 6 jaar oudere broer Boudewijn toekomstig troonopvolger. Toen Boudewijn echter op 23 Jan. 1891 overleed, was de jeugdige Albert voorbestemd om eens Koning der Belgen te worden.

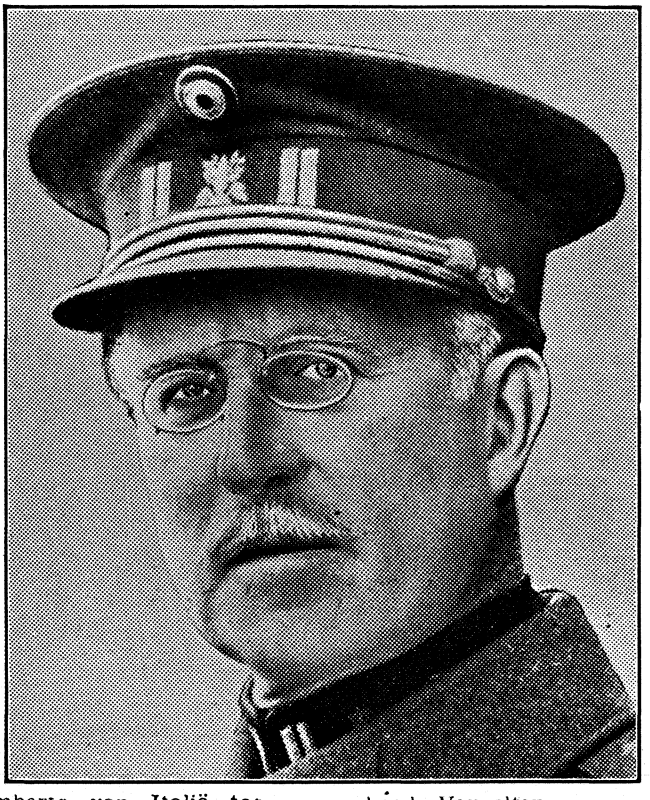

Op 2 October 1900 trad Prins Albert in het huwelijk met de in 1876 geboren Prinses Elisabeth, tweede dochter van Hertog Karel Theodor van Beieren. Uit dit huwelijk werden drie kinderen geboren, Leopold, Hertog van Brabant, op 3 November 1901, Charles, Graaf van Vlaanderen, op 10 October 1903, en Marie José op 4 Augustus 1906.

De troonopvolger Prins Leopold huwde in November 1926 met de Zweedsche Prinses Astrid, uit welk huwelijk twee kinderen, een dochter en een zoon — na de kroning van zijn vader Kroonprins van België — zijn geboren. Prinses Marie José werd door haar huwelijk met Kroonprins Umberto van Italië toekomstig Koningin van Italië.

Na voltooiïng van zijn studies maakte Prins Albert vele reizen, o.a. in 1898 naar Amerika. Door het overlijden van zijn vader werd hij in 1905 officieel Kroonprins van België en in deze eigenschap bracht hij in 1908 een bezoek aan Engeland.

In April 1909 maakte hij zijn groote reis naar den Congo, na een bezoek aan Zuid-Afrika. Van Kaapstad trok hij door Transvaal en vandaar naar Elizabethville. Dwars door het Katangagebied volgde hij den loop van den Congo tot waar deze in zee uitmondt. In Augustus 1909 keerde hij naar België terug. Eenige maanden later, op 17 December 1909, overleed in het Koninklijk Slot te Laeken bij Brussel op 74-jarigen leeftijd zijn oom, Koning Leopold II, en werd Albert geroepen hem op te volgen als Koning der Belgen.

Op 23 December 1909 legde Koning Albert I de plechtige eed op de grondwet af en sprak hij zijn eerste troonrede uit, waarbij hij o.a. de woorden sprak: „Onze welvaart is afhankelijk van de welvaart van de massa des volks". Tot groote en aangename verrassing van het Vlaamsche volksdeel legde Koning Albert den eed in twee talen, in het Fransch en in het Vlaamsch af. Het was de eerste maal sedert de stichting van het Koninkrijk België 1831, dat een vorst zich bij een dergelijke plechtigheid ook van de Vlaamsche taal bediende.

Toen kwamen de oorlogsjaren 1914—1918. 's Konings houding en gedragingen maakten op de wereld grooten indruk. Meer dan alle ophef en vertoon hadden kunnen doen, sprak koning Alberts bescheiden heldhaftigheid tot de fantasie der menschen. Simpel en waardig was al wat hij zeide en deed.

Gedurende zijn gedwongen verblijf in Frankrijk riepen staatszaken den koning naar Havre, de Fransche havenstad, waarheen België's regeering zich had begeven, en die dus feitelijk België's hoofdstad was geworden. Maar hij toefde er ongaarne. Zijn hart was bij de mannen in de loopgraven; in hun midden wilde hij zijn, en in hun midden was hij, zoo vaak hij kon.

Op den 22sten November 1918, elf dagen na den wapenstilstand, deed koning Albert zijn „joyeuse rentrée" in de Belgische hoofdstad. In een vereenigde zitting der Kamers hield hij een troonrede, en dit waren de woorden, waarmee de koning die rede begon: „Ik breng u den groet van het leger. Wij komen van den Yser, mijn soldaten en ik, door onze steden en velden, van vijanden vrij".

Met strikte inachtneming van de beperkingen, die de grondwet den vorst in een zoo democratische constitutioneele monarchie als België oplegt, heeft koning Albert zich altijd zeer intensief met de staatszaken bezig gehouden en toonde hij zich een staatsman, wiens persoonlijk ingrijpen voor de politiek van België dikwijls van de grootste beteekenis was, en laatstelijk nog in December 1933 het land voor een regeeringscrisis heeft behoed. Vanzelfsprekend waren er onder de zoo zeer genuanceerde politieke groepeeringen, die men in de democratisch geregeerde landen vindt, altijd wel groepen, die zich niet konden vereenigen met de oplossing van sommige politieke problemen, zooals de koning die voorstond, en die derhalve ook de koning in den politieken strijd trachtten te betrekken, doch zijn persoonlijke populariteit werd daar nooit door aangetast.

Behalve vorst en staatsman was koning Albert ook een hartstochtelijk sportman met een groote belangstelling voor techniek. De luchtvaart en de bergsport bezaten in het bijzonder zijn voorliefde, en helaas is deze laatste hem noodlottig geworden.

Tragisch doet het aan, dat deze vorst, die zoo zeer temidden van zijn volk stond en zoozeer de liefde van zijn volk bezat, die omgeven was door een gelukkig en liefderijk gezin, geheel alleen temidden van de eenzaamheid der wintersche Ardennen is gestorven.

Koning Albert zal worden opgevolgd door zijn oudsten zoon, den 32-jarigen kroonprins Leopold, die op 23 Februari 1934 zal worden ingehuldigd.

(L'Indépend., Le Soir, L'Etoile Belge, La Nat. Belge)

A. **POLEN. — Poolsche begrooting door Sejm aangenomen.** — De Sejm heeft de Poolsche begrooting voor het begrootingsjaar 1934-'35 in derde lezing aangenomen. (Kurjer Poranny, Warszawa) **(1031 H.)**

19 FEBRUARI 1934

B. **NEDERLAND. — Revolutionnairen in vertegenwoordigende lichamen.** —
Bij Kon. besluit is ingesteld een Staatscommissie, met de opdracht de noodzakelijkheid en doelmatigheid te onderzoeken van wettelijke en andere voorzieningen met betrekking tot het bekleeden van het lidmaatschap van de vertegenwoordigende lichamen door personen, wier staatkundig streven kennelijk is gericht op verandering der Staatsinstellingen met toepassing of bevordering van onwettige middelen.
De commissie zal bevoegd zijn, aan haar uit te brengen advies de voorstellen toe te voegen, welke zij ter bereiking van de door haar aanbevolen maatregelen noodig of wenschelijk acht.
In de commissie zijn benoemd:
tot lid, tevens voorzitter: Mr. Dr. D. A. P. N. Koolen, lid van den Raad van State, te 's-Gravenhage;
tot leden: Mr. Dr. J. Donner, raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden te 's-Gravenhage; Prof. Mr. W. J. A. J. Duynstee C.ss.R., hoogleeraar aan de R.K. universiteit te Nijmegen; Mr. Dr. J. P. Fockema Andreae, Commissaris van de Koningin in de provincie Groningen; Prof. Mr. J. H. van Meurs, hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Groningen; Prof. Mr. P. Scholten, hoogleeraar aan de gemeentelijke universiteit van Amsterdam; Jhr. Mr. K. J. Schorer, deken van de orde van advocaten te Utrecht en tot secretaris Mr. P. Meijjes te 's-Gravenhage.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1145 I.)**

C. **BILJARTEN. — Van Belle wereldkampioen.** — Het wereldkampioenschap groot biljart cadre 45/2 te Groningen gehouden, is op 18 Febr. '34 door den Belg Van Belle gewonnen. Het algemeen gemiddelde van den kampioen bedraagt 19.96. Moons was de eenige wiens gemiddelde boven de 20 was, n.l. 20.41.
De einduitslag luidt: 1. Van Belle; 2. Albert; 3. Joachim; 4. Côte; 5. Moons; 6. Wiemers; 7. Sweering; 8. Sorge. (N. v. d. Dag v. Maandag) **(1168 D.)**

D. **SPANJE. — Protest bij het Vaticaan.** —
Op 11 Febr. '34 heeft in de kathedraal van Madrid ter gelegenheid van den verjaardag van 's Pausen kroning, een plechtigheid plaats gehad.
Tijdens die plechtigheid is het woord gevoerd, o.a. door den Pauselijken nuntius.
De nuntius sprak o.a. over de vervolging, welke de katholieken in Spanje te verduren hadden gehad en nog verduren. Volgens de telegrammen uit Madrid heeft de Pauselijke vertegenwoordiger in dat verband ook gewezen op de politiek der regeering in godsdienstzaken, welke politiek in de afgeloopen republikeinsche jaren, een politiek van aperte Kerkvervolging is geweest.
De Spaansche regeering heeft naar aanleiding van deze toespraak, een nota tot het Vaticaan gericht en daarin gezegd, dat „zij niet van plan is, te dulden, dat de kerken gebruikt worden voor politieke campagnes, of voor protestbetoogingen tegen de wetten der republiek."
„Geen kerkelijke overheid", heet het verder, „hoe verheven ook, heeft het recht hier in Spanje zich te gedragen, gelijk sommige autoriteiten zoo pas hebben gedaan".
Verder meldt Reuter, dat de Spaansche minister van Justitie den bisschop van Madrid in kennis stellen zal van de maatregelen, welke zullen getroffen worden, indien de „incidenten" van j.l. Zondag zich zouden herhalen. (De Maasbode) **(Vor. ber. 849 E.)**

E. **EGBERTHA VAN DER MANDELE OVERLEDEN.** Te Soestdijk is op 64-jarigen leeftijd de schrijfster Egbertha van der Mandele overleden.
Egbertha v. d. Mandele is te Delft geboren, waar zij tot haar 14e jaar bleef wonen. In De Steile Weg vindt men herinneringen aan haar kinderjaren. Zij was een der eerste medewerksters aan het damestijdschrift De Hollandsche Lelie.
De eerste roman van Egbertha v. d. Mandele, Het Professorsvrouwtje, verscheen onder het pseudonym Leo Luttel. Onder haar eigen naam publiceerde zij vervolgens de romans Zusterzielen en Thera.
Na haar huwelijk had de schrijfster zich te Amersfoort gevestigd, waar zij de romans Moraliteit en De Daad schreef. Zij werd penningmeesteres van de Vereeniging van Letterkundigen, en werkte mede aan De Groene Amsterdammer. De Rijke Wees was het eerste boek, dat zij na haar scheiding en het laatste, dat zij vóór haar overgang tot het R.-K. geloof schreef; „Naar het groote Licht" bevat de geschiedenis van haar bekeering. (Red. K. H. A.)

F. **VOLKENBOND. — Chèque-Conventies Limburg.** De Nederl. regeering heeft 11 Dec. 1933 een schrijven gericht tot den secretaris-generaal van den Volkenbond, over de moeilijkheden die gerezen zijn t.a.v. de ratificatie der chèque-conventies. Het gaat hier om de z.g. conventies-Limburg, zoo genoemd naar onzen staatsraad Mr. Limburg, aan wien het tot stand komen dezer conventies voornamelijk te danken is, te weten de conventie betreffende de uniformeering der chèque-wetgeving, de conventie betreffende de beslechting van zekere geschillen in zake het chèquerecht, en de conventie betreffende het zegelrecht op chèques.
De Nederl. regeering verklaart in haar schrijven, dat zij van plan is deze drie conventies op 2 April '34 te ratificeeren. Nu bestaat er tegen deze ratificatie echter een juridisch bezwaar, doordat in de conventies o.a. staat voorgeschreven, dat de ratificatie-oorkonden vóór 1 Sept. 1933 gedeponeerd moeten worden. Volgens den tekst der conventies zijn dus na dien datum nog slechts „toetredingen" mogelijk. De Nederlandsche regeering wijst er in dit verband op, dat zij de chèque-conventies reeds ten tijde van de sluiting der chèque-conferentie-Limburg, in Maart 1933, onderteekend heeft en dat het tegen de Nederlandsche wetgevende practijk indruischt, „toe te treden" tot conventies, die de regeering reeds onderteekend heeft.
Aan den anderen kant was het de Nederlandsche regeering onmogelijk vóór 31 September 1933 de ratificatie-oorkonden te deponeeren, omdat de regeering het gewenscht achtte dat een termijn van 6 maanden verstreek tusschen de inwerkingtreding der wisselconventies-Limburg en die der chèque-conventies-Limburg, welke laatste dus eerst op 1 Juli a.s. plaats kan hebben. De regeering verzoekt daarom den secretaris-generaal in haar schrijven, de noodige stappen te doen opdat de ratificatie op 2 April a.s. alsnog kan plaats hebben.
De secretaris-Generaal, Avenol, heeft thans tot alle staten, die de wissel- en chèqueconventies-Limburg onderteekend hebben, een schrijven gericht, waarin hij hen van het verzoek der Nederlandsche regeering op de hoogte stelt. Daarbij merkt hij dan op dat, waar de conventies-Limburg ten doel hebben de unificatie van het wissel- en chèquerecht over een zoo groot mogelijk aantal landen uit te breiden, hij niet aan kan nemen dat de conferentie, die deze conventies heeft opgesteld, beoogd heeft staten uit te sluiten voor wie de toetredingsprocedure, in verband met de termijnbepaling, bezwaren oplevert. Daarom deelt Avenol in zijn schrijven mede dat wanneer er bij hem vóór den datum, waarop de Nederlandsche regeering voornemens is de ratificatie-oorkonden te deponeeren, geen bezwaren zijn binnengekomen, hij de Nederlandsche ratificatie zal aanvaarden en de geïnteresseerde staten daarvan zal verwittigen.
Ook andere landen, van wie nog acten van ratificatie binnenkomen, zal Avenol op dezelfde wijze behandelen. (De Telegraaf)

A. **Dr. S. TARRASCH OVERLEDEN. —**
Na een ernstige ongesteldheid overleed te München in den leeftijd van 72 jaar Dr. S. Tarrasch, een van Duitschlands meest beroemde schaakmeesters.
(Vaz Dias)

B. **DUITSCHLAND. — Kard. Faulhaber. —**
Kardinaal Faulhaber, de aartsbisschop van München, heeft in zijn Vastenpreek in de St. Michel's kerk op 18 Febr. '34 openlijk de nationaal-socialistische leiders aangevallen en de regeering er van beschuldigd, de overeenkomst tusschen den paus en Duitschland te saboteeren. (Daily Telegraph)
(V. b. Kathol. 1173 A.; Kard. Faulhaber 1153 A.)

C. **NEDERLAND. — Een maand omzetbelasting. —**
Blijkens het gepubliceerde overzicht van den stand der rijksmiddelen op 31 Januari, heeft de omzetbelasting in de eerste maand van haar bestaan opgebracht een bedrag van *f* 3.345.643.07. Daar de gemiddelde maandopbrengst is geraamd op *f* 6.791.666.67 heeft Januari dus nog niet ten volle de helft van het benoodigde bedrag opgeleverd.
(Algemeen Handelsblad). **(V. b. 1072 C.)**

D. **S.D.A.P. — Protestvergadering in zake gebeurtenissen in Oostenrijk. —**
Op 17 Febr. '34 hield de federatie van de S.D.A.P. en de Amsterdamsche Bestuurdersbond een protestmeeting te Amsterdam tegen de gebeurtenissen in Oostenrijk. Ongeveer 6 à 7000 menschen hadden aan den oproep gehoor gegeven. De heer H. Meyer opende de bijeenkomst, terwijl de heer J. W. Matthijsen een rede hield, waarbij hij aan de hand van de historie de beteekenis van de Oostenrijksche revolutie uiteenzette en verklaarde, dat deze gebeurtenissen een les inhielden zoowel voor de Hollandsche sociaal-democratie als voor de regeering-Colijn. (Vaz Dias)
(Vorig bericht 1102 E.)

E. **NEDERLAND. — Maatkleedingbedrijf - Uitsluiting.**
Op 16 Febr. '34 vond onder leiding van den Rijksbemiddelaar Prof. Mr. P. J. M. Aalberse een bespreking plaats tusschen partijen betreffende het conflict in het maatkleedingbedrijf.
Ondanks langdurige besprekingen werd geen resultaat bereikt, zoodat de uitsluiting is ingegaan.
Van werkgeverszijde wordt gemeld, dat in de bijeengeroepen conferentie door den rijksbemiddelaar inzake het conflict in het maatkleedingbedrijf het voorstel van de werkgevers om de loonsverlaging van 12½% tot 10% terug te brengen, door de werknemers is verworpen. (De Telegraaf). **(V. b. 667 C.)**

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Salarisregeling verworpen. —**
De Volksraad verwierp het Herziene Bezoldigingsbesluit voor burgerlijke landsdienaren met 29 tegen 24 stemmen.
De Volksraad nam met 36 tegen 17 stemmen de motie-De Hoog aan. Deze motie strekt om in afwachting eener nadere herziening maximaal 25 procent korting op de salarissen toe te passen.
Een motie, ingediend door den heer Monod de Froideville, strekkende om bij verhooging der procentueele korting tegelijkertijd een verbeterde kindertoeslagregeling in te voeren, werd met 31 tegen 21 stemmen verworpen. (Aneta) **(Vor. ber. blz. 1148 I.)**

G. **OOSTENRIJK. — Nationaal-Socialisten - Ultimatum aan de regeering. —**
Habicht, de leider der nationaal-socialistische beweging in Oostenrijk, heeft op 19 Febr. in een radiorede te München aan de Oostenrijksche regeering een wapenstilstand aangeboden van acht dagen. Indien zij na afloop daarvan niet of onvoldoende heeft geantwoord op de vraag, of zij bereid is samen met de nat.-socialisten den weg te zoeken naar een betere toekomst, dan zal de strijd weer in vollen omvang worden hervat.
(Ned. Tel. Agentschap, Reuter) **(V. b. 1155 C.)**

H. **WIELERSPORT. — Zesdaagsche Wielerwedstrijd te Antwerpen. —**
De einduitslag van den te Antwerpen op 15 Febr. '34 gehouden „Zesdaagsche" is:
1. Pijnenburg—Wals, 228 pnt.; op 1 ronde: 2. Buysse—Deneef, 244 pnt.; 3. Schön—Richli, 203 pnt.; 4. Loncke—Charlier, 181 pnt.; 5. van Kempen—Braspenningx, 149 pnt.; op 2 ronden: 6. Aerts—Hürtgen, 63 pnt.; op 4 ronden: 7. Bogaert—Slaets, 110 pnt.; op 8 ronden: 8. Raes—Mortier, 73 pnt.; op 9 ronden: 9. Verdijck—v. d. Horst, 80 pnt.; op 18 ronden: 10. Mortelmans—Verschuren, 16 pnt.
(Gazet van Antwerpen) **(V. b. 1115 B.)**

20 FEBRUARI 1934

I. **RAPPORT-IDENBURG. —**
Verschenen is het rapport der Commissie-Idenburg, welke o.m. opdracht had het ontwerpen van een organisatie van de weermacht hier te lande en Indië, welke leiden kan tot een aanzienlijke besparing op de defensie-uitgaven. In haar rapport komt de commissie o.a. tot de volgende bezuinigingsmogelijkheden: invoering van een capitulantenstelsel voor onderofficieren hier te lande en voor beroepssoldaten in Indië; opheffing van het vooroefeningsinstituut; opheffing van het garnizoen Gorinchem; en reorganisatie der Marine. Volgens de in het rapport ontwikkelde mogelijkheden wordt op de Rijksbegrooting een bezuiniging van pl.m. *f* 14 millioen en op de Indische begrooting een bezuiniging van pl.m. *f* 12 millioen verkregen.
De door de Regeering ingestelde commissie-Idenburg heeft thans haar rapport uitgebracht, waarin de mogelijkheden worden ontwikkeld, op welke wijze op de defensie-uitgaven een aanmerkelijke besparing is te verkrijgen.
Het verslag is ingedeeld in een inleiding, waarna volgen een vijftal hoofdstukken.

HET LEGER HIER TE LANDE.

Hoofdstuk I vangt aan met een inleiding waarin de commissie o.m. vermeldt, dat zij bij de *f* 6½ millioen, welke op de legeruitgaven 1933 — bedragende ruim *f* 51 millioen met en ruim *f* 41 millioen zonder de pensioenuitgaven — moeten worden bezuinigd, heeft opgeteld *f* 1½ millioen, omdat de legerbegrooting 1933 abnormaal gedrukt is door het tijdelijk achterwege laten van uitgaven, die op den duur niet te vermijden zijn, (t.w. uitgaven voor de materieelvoorziening, oefeningen in grooter verband en herhalingsoefeningen).

De commissie noemt als bezuinigingsmogelijkheden:
De invoering van een capitulantenstelsel voor onderofficieren.
Na te hebben uiteengezet waarom invoering van een capitulantenstelsel voor officieren bezwaarlijk uitvoerbaar is, neemt de commissie zoodanig stelsel voor onderofficieren in beschouwing. Zij acht dit uitvoerbaar, mits voor de capitulanten de overgang in burgerlijken dienst na hun militairen diensttijd wettelijk wordt gewaarborgd en indien aansluiting wordt gezocht bij de opleiding tot onderofficier van dienstplichtigen; dezen zouden dan, na voltooide opleiding, nog 4 tot 6 jaar als (ongehuwd) sergeant- (wachtmeester-, fourier-) capitulant blijven doordienen op een jaarwedde van *f* 750 tot *f* 850 (waarvan, na de verplichte bijdrage voor voeding, huisvesting en kleeding, een zakgeld van ongeveer *f* 5 tot *f* 7 per week beschikbaar blijft). Verlenging van den eerste-oefeningstijd tot één jaar voor die categorieën van dienstplichtige onderofficieren, die thans korter dienen, acht de commissie in dit stelsel noodzakelijk.
Van de rond 2500 thans dienende beroeps-onderofficieren zouden geleidelijk 1600 door capitulanten kunnen worden vervangen; de overige 900 beroepsonderofficieren zouden in de toekomst uit de capitulanten kunnen voortkomen.
Voor de jaarlijks benoodigde 320 capitulanten zullen uiteindelijk 320 × 35 is 11200 plaatsingen in Overheids- en semi-Overheidsbetrekkingen beschikbaar moeten zijn.
De daarvan te verwachten bezuiniging, met inbegrip van de vermindering van den pensioenlast, zal *f* 3.83 millioen 's jaars dragen.

Opheffing van het vooroefeningsinstituut.
Het naast elkaar handhaven van twee opleidingsinstituten (leger en V.O.), die beide infanteriesoldaten vormen, kan niet economisch zijn. Bovendien geeft het V.O. onvoldoende resultaten, die niet voor verbetering vatbaar zijn. Opheffing daarvan wordt door de commissie aanbevolen.
De bezuiniging hierdoor zal *f* 958.000 's jaars bedragen.

Wijziging in de opleiding der beroepsofficieren.
De commissie volstaat met enkele richtlijnen aan te geven, o.m. het voortbouwen op de bij de opleiding van reserveofficieren verkregen resultaten, geschikt maken van den a.s. officier voor zijn taak als opleider van de dienstplichtigen, bijbrenging van algemeene militaire en andere kennis op lateren leeftijd tijdens een éénjarigen krijgsschoolcursus.
Zij schat de met de door haar aanbevolen wijziging in vorenstaanden zin te verkrijgen besparing op *f* 100.000 en beveelt, mede met het oog op de bij de Koninklijke Militaire Academie betrokken belangen van het Indische Leger, een afzonderlijk commissoriaal onderzoek terzake aan.
Een vereenvoudiging der vredessamenstelling van de regimenten Veldartillerie kan, naar de commissie toelicht, *f* 163.000 per jaar bezuiniging brengen.

Opheffing van de compagnie Torpedisten.
De commissie is van oordeel, dat de aan de torpedisten toevallende taak niet van zoodanig belang is, dat daarvoor het

instandhouden van de huidige, door haar bijzondere organisatie betrekkelijk kostbare samenstelling gewettigd is.
Opheffing van de compagnie Torpedisten, welke de commissie aanvaardbaar acht, zal o.a. leiden tot opheffing van het garnizoen Gorinchem en een jaarlijksche bezuiniging geven van ƒ 164.000.

Verdere inkrimping van de vredesorganisatie en c.q. van de oorlogsorganisatie.
De commissie ontwikkelt vervolgens enkele bezuinigingsmogelijkheden door inkrimping van de vredes- en c.q. oorlogsorganisatie van het leger, o.a. een samenvoeging van de oefeningseenheden, waaruit een bezuiniging van ƒ 1.230.000 wordt besomd, het terugbrengen van het aantal infanterie-regimenten per brigade, waarmede ƒ 370.000 te besparen zou zijn en verder nog wijziging in de opleiding van de dienstplichtigen, waardoor ƒ 500.000 bezuinigd zou kunnen worden. Deze mogelijkheden acht de commissie evenwel niet aanbevelenswaardig.

Vervanging van beroeps- door reserve-officieren.
In een eindbeschouwing van hoofdstuk I wijst de commissie er op, dat, indien wordt aangenomen, dat enkele detailbezuinigingen ƒ 300.000 's jaars zullen opleveren, nog een belangrijk bedrag moet worden gevonden, om tot een totale besparing van ƒ 8 millioen te komen. Dit bedrag kan naar haar oordeel alleen nog worden gevonden door afkapping van de oorlogsorganisatie, b.v. met één divisiegroep en zes hooggenummerde regimenten infanterie. In de commissie kwam de meening tot uiting, dat een bedrag van ƒ 1.2 millioen zou kunnen worden gevonden door vermindering van het aantal beroeps-officieren, die dan zouden kunnen worden vervangen door zich daartoe vrijwillig aanmeldende, c.q. tot die dienstverrichting wettelijk verplicht wordende reserve-officieren. Hiertegen werd o.m. aangevoerd, dat een organisatie niet kan worden gebouwd op een mogelijkheid, dat zich een voldoend aantal reserve-officieren vrijwillig beschikbaar zal stellen; bovendien moeten de in dienst zijnde reserve-officieren toch worden bezoldigd, zoodat de bezuiniging hoofdzakelijk in eenige (zeer perspectievische) vermindering van den pensioenlast tot uiting zou komen. Een wettelijke verplichting tot doordienen van reserve-officieren zou zich moeten beperken tot een klein gedeelte van de zeer geschikten onder hen, waardoor alleen op dezen een zware last wordt gelegd; strekt men die verplichting tot geheele jaarklassen van reserve-officieren uit, dan zou uiteraard van bezuiniging langs dezen weg geen sprake zijn.

DE MARINE.

Hoofdstuk II vangt aan met een inleiding waarin uiteengezet wordt, dat op de Marine-begrootingen 1933 slechts ƒ 1.8 millioen is uitgetrokken voor nieuwen aanbouw, terwijl toch voor instandhouding van het moderne materieel jaarlijks ƒ 8 millioen voor nieuwen aanbouw noodig is. De commissie heeft, een zeemacht ontwerpend, welke binnen de gestelde financieele limiet normaal geëxploiteerd en in stand gehouden kan worden, gemeend haar opdracht zoodanig te moeten opvatten, dat zij een vlootorganisatie moest ontwerpen, welke den Lande niet meer zou kosten dan ƒ 24 millioen 's jaars.

Twee reorganisatieplannen.
Twee reorganisatieplannen (plan I en II) heeft de commissie uitgewerkt, welke de volgende verschillen vertoonen:
Plan I behoudt het stelsel van het beurtelings in Nederland en in Indië (over en weer) dienend beroepspersoneel als noodzakelijke voorwaarde voor de instandhouding van een gevechtswaardige zeegaande vloot in Indië; hier te lande moet dan gelegenheid bestaan het personeel op modern materieel op te leiden en te oefenen, waartoe hier beschikt moet worden over 1 kruiser, 2 torpedobootjagers en 5 onderzeebooten type O (in Indië blijven: 2 kruisers, 6 jagers en 12 onderzeebooten, type K). De hier te lande dienstdoende kruiser en jagers worden jaarlijks vervangen door materieel uit Indië. Opleidingen v.z.m. hier te lande; medenemen van de gezinnen voor Landsrekening naar Indië slechts in bijzondere gevallen.
Plan II gaat uit van den gedachtengang dat de zeegaande vloot in haar geheel daar moet zijn, waar haar oorlogstaak ligt, derhalve in Indië, het uit Nederland te betrekken beroepspersoneel moet op Indische voorwaarden in dienst komen (dus geen over en weer dienen) met detacheeringen naar Nederland voor zooveel als voor de maritieme diensten hier te lande noodig is. De opleidingen moeten voor zooveel mogelijk in Indië plaats hebben. Het behoud van 5 onderzeebooten type O hier te lande is bij plan II niet noodig; de zeegaande vloot in Indië telt: 3 kruisers, 8 jagers, en 12 onderzeebooten type K.
De conclusie der commissie ten aanzien van de plannen I en II is, dat ofschoon met het oog op de voornaamste doelstelling der vloot een concentratie van het operatief orgaan in de Indische wateren (plan II) veel aantrekkelijks heeft, de voorkeur toch wordt gegeven aan plan I, omdat de praktijk heeft uitgewezen, dat in een organisatie als in plan I, de materieel- en personeelvoorziening gewaarborgd is.
Na de berekening bleek plan I de gestelde limiet van ƒ 24 millioen te overschrijden met ƒ 3 (5) millioen.
Om ook dit bedrag te vinden, zou, bij behoud van de samenstelling volgens plan I, de zeegaande vloot moeten worden verminderd met 1 kruiser en 1 jager, dus teruggebracht worden tot 2 kruisers, 7 jagers en 17 onderzeebooten (12 K en 5 O). Voor plan II zou de samenstelling worden: 2 kruisers, 4 jagers en 12 onderzeebooten.
De commissie onthoudt zich ter zake van een uitspraak, maar beveelt de Regeering aan, om, z.n. dit vraagstuk door een speciaal daarvoor samengestelde commissie nader te doen onderzoeken.

HET INDISCHE LEGER.

Ten aanzien van het leger in Ned.-Indië heeft de commissie achtereenvolgens als bezuinigingsmogelijkheden in beschouwing genomen:

De invoering van een capitulantenstelsel.
De commissie acht die invoering mogelijk voor een deel der uit Nederland uitgezonden beroepssoldaten, die na 5 jaar dienst in Indië in Overheids- of semi-Overheidsbetrekkingen hier te lande zouden kunnen worden geplaatst. Aangezien niet voor alle terugkeerende soldaten plaatsingen beschikbaar zullen zijn, heeft de commissie gedacht aan uitkeering aan de niet capituleerenden van een geldelijke tegemoetkoming gedurende het eerste jaar na hun terugkeer uit Indië. Van den maatregel wordt een besparing, ook op den pensioenlast, verwacht van ƒ 1.25 millioen 's jaars.
Voorts heeft de commissie een capitulantenstelsel in beschouwing genomen voor de Europeesche onderofficieren, voor wie jaarlijks 50 plaatsingen in den Indischen burgerlijken dienst beschikbaar blijken te zijn. De te verwachten besparing wordt op ƒ 125.000 's jaars geschat.
Voorts heeft de commissie aandacht gewijd aan een geleidelijke vervanging van de veldpolitie op Java door infanterie-afdeelingen en aan inkrimping van de legerorganisatie.
Hierdoor zal in het nog ontbrekende bedrag (ƒ 3.625 millioen) moeten worden voorzien.
Als mogelijkheden om genoemd bedrag te vinden, somt zij op:
een inkrimping van de formatie van het Departement van Oorlog, leidend tot een besparing van ƒ 300.000;
opheffing van de cavalerie en het remontedepot, met gelijktijdige oprichting van pantserauto-afdeelingen (18 pantserauto's) en verdubbeling van de afdeeling wielrijders; besparing ƒ 700.000; uitgave voor eenmaal ƒ 550.000;
opheffing van een der beide afdeelingen bergartillerie en motoriseering van de andere afdeeling; besparing ƒ 500.000; uitgave voor eenmaal ƒ 125.000;
terugbrenging van de 2 bataljons genietroepen tot 1 bataljon met opheffing van 1 compagnie pioniers; voorts halveering van de automobielcompagnie; besparing ƒ 650.000;
opheffing van den militair-diergeneeskundigen dienst en de hoefsmidsschool; besparing ƒ 100.000;
vermindering van elk der 3 bataljons Barisan van Madoera, thans tellend een staf en 3 compagnieën, met 1 compagnie; voorts terugbrenging van het 1½ bataljon sterke Legioen van Mangkoe Negara tot 1 bataljon; besparing ƒ 300.000.
De doorwerking van vorengenoemde maatregelen op andere begrootingsposten wordt geraamd ƒ 675.000 te zullen opleveren; de uit de vermindering van de legersterkte met ongeveer 1300 man voortvloeiende vermindering van den pensioenlast wordt gesteld op ƒ 300.000.

Verdere bezuinigingen.
Verdere bezuinigingen kunnen worden gevonden door den militairen gedurende de eerste 3 jaren van hun verbintenis niet de geldelijke voordeelen van gehuwden toe te kennen.
De commissie wijst er nog op, dat andere wegen openstaan, om de vereischte bezuiniging te vinden; zij noemt daarvan enkele, als samensmelting van de Intendance en de Militaire Administratie, een meer economischen opzet van de grondorganisatie van de Luchtvaartafdeeling in nauw verband met die van den Marineluchtvaartdienst te of nabij Soerabaja, e.a..

DE RESULTATEN IN CIJFERS.

Hoofdstuk IV geeft een samenvatting van de resultaten in cijfers der voorafgaande hoofdstukken. Vergeleken bij de begrootingscijfers 1933 is de cijferopstelling:

ad Rijksbegrooting.

bezuiniging	Landmacht	ƒ	6.5 mill.
,,	Marine (bij plan I)	ƒ	7.6 mill.
	totaal rond	ƒ	14 mill.

op de rond ƒ 77 mill. (pensioenen inbegrepen).

ad Indische begrooting.

bezuiniging	Leger	ƒ	6.5 mill.
,,	Marine (bij plan I)	ƒ	5.6 mill.
	totaal rond	ƒ	12 mill.

op de rond ƒ 106 mill. (pensioenen inbegrepen).

De administratieve verdeeling der kosten.
Hoofdstuk V is uitvloeisel van het tweede deel van de opdracht der commissie, n.l. een nieuwe regeling te ontwerpen voor de administratieve verdeeling der kosten van de maritieme weermiddelen tusschen de begrootingen van Nederland en van Nederlandsch-Indië.
De commissie beveelt het stelsel aan van een bepaalde jaarlijksche bijdrage van Indië; het bedrag dier bijdrage zou periodiek b.v. eens in de 5 jaren, kunnen worden herzien. Onverdeelde instemming vond dit stelsel in de commissie niet.
Tenslotte wordt, in verband met de gewijzigde positie van den Commandant der Zeemacht in Indië, die bij aanvaarding van een der twee door de commissie geschetste marine-organisaties geen hoofd meer zal zijn van een Departement van Algemeen Bestuur, nagegaan of wijziging van de regeling der verhouding van dien gezaghebbende tot den Gouverneur-Generaal en tot het Departement van Defensie, thans neergelegd in artikel 31 der Indische Staatsregeling, noodig is. De commissie komt daarbij tot de conclusie dat ook in de nieuwe marine-organisatie met de bepalingen in dat artikel kan worden volstaan.

(Nieuwsblad van het Noorden)

(Vorig bericht blz. 1152 B.)

A. OEKRAINE. — Kieff hoofdstad in plaats van Charkow. —
Aangezien Kieff dichter ligt bij het geografisch centrum van de Oekraine en de wenschelijkheid om de hoofdstad dichter bij de voornaamste landbouwstreken van de werkelijke Oekraine te brengen wordt deze stad in plaats van Charkow hoofdstad van de Oekraine. (Leningradskaja Prawda, 12 Dec. '33)

A. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Goudgehalte van de Kroon. —**
De regeering heeft op 16 Febr. een wetsontwerp ingediend, strekkende tot verlaging van het goudgehalte van de Tsjechische kroon met 1/6 van 44.58 tot 37.15. De Nat. Bank heeft den plicht van een gouddekking van minstens 25% voor haar totale biljetten en andere direct opeischbare verplichtingen.
De winst door de revalorisatie op den bestaanden goudvoorraad wordt verrekend met de verplichting van den staat uit uitgegeven staatsbankbiljetten.
Tot nu toe bedroeg de verplichte gouddekking 30%, waarbij de helft uit gouddeviezen mocht bestaan.
De Senaat heeft in laatste instantie het wetsontwerp aangenomen. (Cesky Slovo) **(Valutabepalingen 149 P.)**

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Crisisinvoer-verordening - Contingenteering van bontgeweven katoenen, heele- en halfkunstzijden sarongs. —**
Met ingang van 14 Februari '34 is de crisis-textielinvoerverordening voor den duur van drie maanden in werking getreden. Het basisjaar is 1930. De importeurs dienen hun licentie-aanvragen vóór 1 Maart 1934 bij het departement van oeconomische zaken te Batavia in te dienen, deze moeten vóór 15 Maart 1934 door bewijsstukken worden gestaafd.
Naar men ons van zeer bevoegde zijde mededeelt, heeft deze contingenteering alleen betrekking op bontgeweven katoenen, heele- en halfkunstzijden sarongs. Het is op de Inlandsche markt min of meer een weeldeartikel. Deze sarongs zijn hoofdzakelijk een Brabantsch product. (Aneta) **(Vor. ber. 1036 D.)**

C. **ZWITSERLAND. — De Zwitsersch-Nederlandsche handel in 1933. —**
Volgens de voorloopige Zwitsersche handelsstatistiek voor het jaar 1933 sluit de Nederlandsch-Zwitsersche handelsbalans over genoemd jaar in vergelijking met 1932 met een kleine verbetering ten gunste van Zwitserland. Terwijl Nederland in het jaar 1932 voor 53 millioen francs naar Zwitserland uitvoerde, en voor 28,4 millioen francs uit dit land heeft ingevoerd, bedroeg de uitvoer uit Nederland naar Zwitserland in het jaar 1933 45.1 millioen francs en de invoer uit Zwitserland 31.5 millioen francs. Het deficit der Zwitsersche handelsbalans met Nederland is dus van 24 millioen francs in 1932 tot 13.6 millioen francs in 1933 gedaald. (Journal de Genève) **(Vor. ber. 447 F.)**

D. **THEOSOFIE. — Leadbeater en Olcott. —**
Op 18 Febr. '34 was het Adyar-dag voor de Theosofische Vereeniging over de geheele wereld. Op dezen dag worden in tal van loges zoowel in Nederland als in andere landen twee gebeurtenissen herdacht, n.l. de geboorte van den heer C. W. Leadbeater, een der bekendste leiders in de theosofische beweging, die heden 87 jaar geworden is, en het overlijden van kolonel Olcott, den eersten president der Theosofische Vereeniging, die den grondslag heeft gelegd voor de wereldorganisatie. (Algem. Handelsblad) **(669 B.)**

E. **FRANKRIJK. — Werkloosheid. —**
Het aantal ingeschreven werkloozen in Frankrijk bedroeg op 10 Februari '34 343.715 tegen 335.794 een week tevoren en 326.340 op den overeenkomstigen datum van het vorige jaar. Het deze week geboekte cijfer was het hoogste dat dusver werd bereikt.
(Le Temps) **(Vorig bericht blz. 882 A.)**

F. **VERONALVERGIFTIGING. —**
In den laatsten tijd heeft men in Engeland een zeer merkwaardigen bestrijdingsvorm van vergiftigingsverschijnselen ontdekt. Men heeft namelijk aan menschen, die te groote hoeveelheden veronal hadden genomen, strychnine gegeven en men kon daardoor de anders doodelijke inwerking van het veronal compenseeren.
In het British Medical Journal wordt het volgende geval behandeld. Een jonge vrouw had een te groote hoeveelheid veronal ingenomen. Men vond haar toen in bewusteloozen toestand.
Toen zij echter nog zwakke levensteekenen gaf, diende men haar ongeveer één uur lang inspuitingen met strychnine toe. Zij kreeg de meer dan rijkelijke dosis van 1/3 gram: het twaalfvoudige van de hoeveelheid, die in het algemeen reeds doodelijk is.
Bij een gezond mensch zouden in dit geval de ergste verschijnselen van kramp zich hebben voorgedaan. Bij de vrouw, die zwaar vergiftigd was, werkte deze buitengewoon groote dosis als een uitstekend geneesmiddel. Wel is waar bleef zij één uur lang bewusteloos, maar daarna was zij weer volkomen opgeknapt.
(British Medical Journal)

G. **JAPAN. — Oud-Premier Ito overleden. —**
Graaf Mijozji Ito, een der leden van den Geheimen Raad van Japan, is tengevolge van een maagkwaal, 76 jaar oud, overleden.
Ito was de president van het eerste Japansche kabinet in 1885 en bracht in 1895 aan het einde van den Chineesch-Japanschen oorlog, den vrede van Tsjifoe tot stand. (Algemeen Handelsblad)

21 FEBRUARI 1934

H. **BELGIE. - Intellectueele toenadering met Holland.**
De Ned. afdeeling van de Commissie voor Intellectueele Toenadering tusschen Nederland en België heeft in overleg met de Belgische afdeeling, na raadpleging van de Belgische universiteiten, de volgende Nederlandsche hoogleeraren aangewezen om in België lezingen te houden: Dr. Hijmans van den Bergh (Utrecht) en Dr. Dorgelo (Delft) te Luik; Roland Holst (Bloemendaal), Dr. Polak (Rotterdam) en Dr. Dulman (Groningen) te Gent; Dr. Keesom (Leiden) en Dr. Jansen (Nijmegen) te Leuven en Dr. Snapper en Dr. Steinmetz (beiden te Amsterdam) te Brussel.
(Het Vaderland)

I. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond - Schorsing van Geestelijken - Dr. Niemöller. —**
De leider van de groep van oppositioneele geestelijken, Dr. Niemöller, die de actie in de Evangelische Kerk tegen den Rijks-Bisschop Dr. Müller heeft geleid, is uit zijn functie van predikant ontzet, nadat hij eenige weken geleden reeds was geschorst.
In opdracht van den Rijksbisschop heeft de Silezische landsbisschop acht geestelijken uit hun functies ontheven, omdat zij tijdens de godsdienstoefening de verklaring van den Predikanten-Noodbond hebben voorgelezen of hun toestemming daartoe hebben gegeven. In Pommeren zijn tien geestelijken uit hun functie ontheven en vijf geschorst. (Reichspost)
(Vorig bericht blz. 1177 C.)

K. **FRANKRIJK. — Begrooting. —**
De door de regeering-Doumergue ingediende begrooting, die ter onderzoek aan de Kamercommissie voor de financiën is toegezonden, wijst aan ontvangsten een bedrag aan van 48.630.521.397 francs en aan uitgaven van 48.619.833.233 francs, zoodat er een overschot is geraamd van 10.688.164 francs.
De Financieele Commissie van de Kamer heeft met 213 tegen 7 stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, bepalende, dat over de begrooting voor 1934 globaal zal worden gestemd en niet hoofdstuksgewijs, ten einde talrijke nieuwe voorloopige twaalfden te voorkomen. (Le Petit Parisien) **(Vor. ber. 1104 A.)**

L. **SPANJE. — Communistische Actie. —**
Waarschijnlijk als protest tegen den strijd tegen de socialisten in Oostenrijk trachtten de Spaansche communisten zoowel in de hoofdstad als in Sevilla, Salamanca en Zamora de algemeene staking uit te roepen. Het parool tot algemeene staking werd alleen in de kolenbekkens van Asturië opgevolgd, waar 25.000 arbeiders staakten. Van daar worden ook tal-

rijke overvallen en daden van sabotage gemeld, vooral aan de telefoonleidingen.
In Madrid demonstreerden de communisten alleen in de voorsteden waar zij weder — zooals den laatsten tijd trouwens bijna dagelijks — levensmiddelenwinkels plunderden, trams en vrachtauto's met steenen gooiden en de werkwillige arbeiders bedreigden.
(El Sol) **(Vorig bericht blz. 810 A.)**

A. **DUITSCHLAND. — Stillhalte - Geen vermindering van credieten. —**
De op 5 Febr. '34 te Berlijn onder voorzitterschap van Frank C. Tiarks (Londen) bijeengekomen Stillhalteconferentie is op 16 Febr. geëindigd, met het resultaat, dat het op 28 Febr. 1934 expireerende Stillhalte-verdrag (Duitsch credietverdrag van 1933) door een nieuw verdrag zal worden verlengd, dat geldig zal zijn tot 28 Febr. 1935.
Een algemeene korting der credieten, zooals deze was vastgesteld in het verdrag van 1932 en 1933, zal thans niet plaats vinden, hetgeen van Duitsche zijde des te bevredigender wordt genoemd, daar Duitschland „met het oog op de opleving in het bedrijfsleven een zeker vrij credietvolumen moet behouden voor de financiering van in- en uitvoer."
„Met evenveel inzicht heeft men rekening gehouden met de Duitsche valuta-situatie en daardoor met het transfer-moratorium nopens de buiten de Stillhalte staande buitenlandsche crediteuren geschapen toestand." Overeengekomen werd de aflossingen voorloopig op te schorten.
De bij het verdrag van verleden jaar vastgestelde methode van een zekere verbetering der Stillhalte-credieten, in het bijzonder door het scheppen van een systeem van register-marken, dat voor Duitschland zoowel als voor de buitenlandsche crediteuren goed is gebleken, zal met geringe wijzigingen onder het nieuwe verdrag worden voortgezet.
De invoering van de registermark heeft het mogelijk gemaakt het geheele credietvolumen aanzienlijk te verminderen zonder dat deviezen door de Rijksbank behoeven te worden afgegeven. In het afgeloopen jaar werden ongeveer 500 millioen R.M. registermark opgenomen.
Overigens vertoont het nieuwe verdrag, afgezien van eenige essentieel eveneens slechts ter verduidelijking dienende wijzigingen, geen principieele vernieuwingen.
Het credietvolumen, dat onder het nieuwe Duitsche credietverdrag van 1934 valt, bedraagt tegen den huidigen deviezenkoers nog ongeveer 2,6 milliard R. M. (N. Rott. Courant)
(Vorig bericht blz. 869 A.)

B. **NEDERLAND. — Hooge Raad van Arbeid. —**
De Hooge Raad van Arbeid heeft dezer dagen vergaderd onder leiding van prof. mr. P. J. M. Aalberse. In deze vergadering heeft de Raad zijn advies vastgesteld met betrekking tot het voorontwerp van wet, houdende wettelijke regelen inzake het erkennen en subsidieeren van vereenigingen met werkloozenkas en de instelling van een crisiswerkloosheidsfonds.
Een meerderheid in den Raad heeft zich uitgesproken vóór het in de wet openen van de mogelijkheid, dat in die bedrijven, waar de omstandigheden daartoe aanleiding geven, een verplichte werkloosheidsverzekering tot stand komt. Een groote meerderheid zou in dat geval de bijdrage der werkgevers verplicht gesteld willen zien; een minderheid zou deze verplichte bijdrage ook in het thans geldende stelsel wenschen te zien ingevoerd.
Een minderheid van den Raad zou buiten de bestaande werkloozenkassen de mogelijkheid willen scheppen, dat men zich bij een overheidsorgaan tegen werkloosheid zou kunnen verzekeren; eveneens gingen stemmen op, bedrijfsvereenigingen als draagster der verzekering te doen optreden. Een minderheid zou de bestaande commissie van advies wenschen te zien omgezet in een bestuur der werkloosheidsverzekering.
Een meerderheid van den Raad sprak zich uit voor een totstandkoming van een crisiswerkloosheidsfonds en eveneens voor de verplichte bijdragen der werkgevers in dat fonds.
Ten slotte achtte een meerderheid van den Raad (19 tegen 11) een wet, in den geest van het onderhavige voorontwerp, gewenscht. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 105 G.)

C. **STAVISKY-AFFAIRE. - Onderzoekingscommissie.**
De Fransche Kamer heeft besloten tot de benoeming van een parlementaire onderzoekingscommissie inzake de Stavisky-schandalen. (Le Petit Parisien)
(Vorig bericht blz. 1140 D.)

D. **SURINAME. — Begrooting 1932. —**
Bij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de Surinaamsche begrooting voor 1932. Het eindcijfer wordt verminderd met *f* 335.996 en gebracht op *f* 6.966.914. De rijksbijdrage wordt gebracht op *f* 3.092.268 of *f* 91.988 meer dan het geraamde bedrag. (Het Vaderland) **(1177 L.)**

E. **FRANKRIJK. — Levensonderhoud - Stijging der kosten. —**
De kosten van het levensonderhoud in Frankrijk stijgen geregeld.
Indien men het indexcijfer hiervoor van 1914 stelt op 100, dan is dit voor Nov. 1933 508, voor Dec. 1933 514, voor Jan. 1934 516.
Deze indexcijfers zijn gebaseerd op de twaalf voornaamste levensbehoeften, voornamelijk onmisbare levensmiddelen.
Voor Parijs bedroegen deze cijfers voor het laatste kwartaal van 1933 526, tegen 516 voor de twee voorafgaande kwartalen, terwijl voor Marseille deze cijfers in November op 617 stonden. (L'Echo de Paris)

F. **LETLAND. — Vriendschapsverdrag met Estland.**
Het vriendschapsverdrag van November 1923 tusschen Estland en Letland is verlengd en uitgebreid. Er zal een permanente raad der beide staten worden samengesteld, welke tot taak heeft de wetgeving en zoo mogelijk de handelspolitiek te brengen op gemeenschappelijke basis. Op internationale conferenties zullen Letland en Estland in de toekomst gemeenschappelijk optreden en eventueel ook door gemeenschappelijke delegaties zijn vertegenwoordigd.
De overeenkomst houdt ook rekening met de mogelijkheid dat later andere Baltische staten kunnen toetreden. (Jaunakas Sinas, Riga)

G. **NEDERL. WEST-INDIE. — Curaçao - Gouvernements-inkomsten over 1933. —**
In het jaar 1933 is, volgens de „Amigoe di Curaçao", in de kolonie Curaçao ontvangen aan belastingen *f* 4.329.243, aan andere inkomsten *f* 2.465.930, totaal *f* 6.795.173, wat *f* 226.773 is boven de raming die gesteld was op *f* 6.568.400. In 1932 waren de cijfers respectievelijk *f* 4.656.631 en *f* 2.223.123, in totaal *f* 6.879.754 of *f* 84.581 meer dan dit jaar.
(Amigoe di Curaçao) **(Vorig bericht blz. 1145 G.)**

H. **NEDERLAND. — Vermogensbelasting 1932-'33. —**

Hoegrootheid van de vermogens in duizendtallen			Aantal aangeslagenen 1932-33
f 16.—	tot *f* 30.—	. . . .	85.025
30.—	„ 50.—	. . . .	42.574
50.—	„ 100.—	. . . .	31.309
100.—	„ 200.—	. . . .	13.492
200.—	„ 300.—	. . . .	3.767
300.—	„ 500.—	. . . .	2.599
500.—	„ 1.000.—	. . . .	1.459
1.000.—	en hooger	. . . . .	682
	Totaal	. .	180.907

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

I. **NEDERLAND. — De regeering en de N. S. B. —**
Van regeeringswege wordt het volgende medegedeeld:
De karakteristiek, door den minister president, Dr. Colijn, in de Eerste Kamer gegeven van de houding der N.S.B.-leiding tegenover de ambtenaren-N.S.B.-leden, heeft tegenspraak gevonden van de zijde der N.S.B. De karakteristiek was niet, zooals ten onrechte in verschillende Kamerverslagen was medegedeeld, vervat in den vorm van een citaat uit een circulaire of pamflet der N.S.B., zoodat de ontkenning van het bestaan van zulk een circulaire of pamflet door de N.S.B.-leiding niet ter zake dienende kon zijn. De karakteristiek was, gelijk in de dagbladpers ter wegneming van het misverstand dienaangaande is medegedeeld, een samenvatting van verschillende uitingen van de zijde der N. S. B.
(Regeeringspersdienst, Den Haag) **(1170 E.)**

K. **BESCHAVING. —**
Wij ontleenen aan een door Prof. Dr. J. Huizinga te Amsterdam gehouden rede over het onderwerp: „Loopt de beschaving gevaar?" het volgende:
Welhaast algemeen is de overtuiging, dat de Westersche beschaving een nieuwen algemeenen oorlog niet zou doorstaan, en het is een klein lichtpunt in dezen duisteren tijd, dat althans dit bewustzijn meer en meer schijnt door te dringen. Beschaving heeft tot voorwaarde een zekere gewichtsverhouding tusschen

geestelijke waarden en technisch-economische volmaking, altijd zóó, dat het geestelijk volstrekt predomineert. Is die voorwaarde nog vervuld? In de technocratie zelve schijnt het hoofdgevaar gelegen. De middelen en werktuigen zijn te machtig geworden, de mensch beheerscht ze niet meer, maar wordt er door beheerscht. Nauw verbonden aan de technocratie is het gevaar der over-organisatie. In elke organisatie raakt een stuk persoonlijke verantwoordelijkheid zoek. In de zucht tot corporatieve aaneensluiting mechaniseert zich het sociale leven. Het gevolg is verzwakking van het oordeel en verval van de moraal. Een algemeen puerilisme viert hoogtij, en de maatstaven in de beoordeeling van recht en onrecht zijn zwak geworden.
Is er licht? Zal deze zieke wereld nog gezond worden? Wij kunnen enkel bepalen, wat onze individueele en gemeenschappelijke plichten zijn.
Er zijn maar enkele volken, die om vrijheid en in vrijheid hun vorm en wezen verworven hebben. Zoo een is Nederland. Laat het voorzichtig zijn met dit kostbare goed. Een wonderlijk lotsbestel heeft ons, gescheiden van den oorspronkelijken stam, tot een edel deel van West-Europa gemaakt. In onze westelijkheid ligt onze kracht, op en over de zee, in onze verwantschap met het groote volk, dat de moderne staatsorde schiep. Dus toch: „Hou zee"? Zeker, maar wie „hou zee" wil roepen, moet niet naar het Oosten kijken. Daar ligt de zee niet.
(Prof. Dr. J. Huizinga in het Alg. Handelsblad)

A. **NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met België en Luxemburg. —**
De handelsovereenkomst tusschen Nederland en België—Luxemburg op 16 Febr. '34 geteekend, zal op 1 Maart '34 in werking treden. (Le Soir) **(1178 F.)**

B. **NEDERLAND. — Invoering gewijzigde spelling. —**
Door den Ned. Uitgeversbond is aan den Raad van Ministers een adres gericht, waarin wordt verzocht het daarheen te leiden, dat, indien een gewijzigde spelling mocht worden voorgeschreven, de invoering worde bepaald op een tijdstip, verscheidene jaren na het vaststellen dier nieuwe spelling.
(N. v. h. Noorden)

C. **NEDERLAND. — Crisis-Arbitrage-Commissie. —**
De Staatscourant bevat de benoeming en indeeling van de Crisis-Arbitrage-Commissie.
Gevormd zullen worden twee Kamers, Kamer I en Kamer II. Tot voorzitter der Commissie is benoemd: Mr. W. Nolen, advocaat en procureur te Rotterdam; tot onder-voorzitter: Mr. F. M. Westerouen van Meeteren, advocaat en procureur te 's-Gravenhage; tot leden: Mr. A. C. E. M. de Groot, advocaat en procureur te 's-Gravenhage; Jhr. Mr. H. de Ranitz, advocaat en procureur te 's-Gravenhage; Mr. W. G. Borgerhoff Mulder, Rechter-Plaatsvervanger te 's-Gravenhage en Mr. R. C. Bakhuizen v. d. Brink, advocaat en procureur te Heemstede.
Kamer I zal bestaan uit den Voorzitter en de leden Mrs. de Groot en Jhr. de Ranitz; Kamer II uit den onder-voorzitter en de leden Mrs. Borgerhoff Mulder en Bakhuizen v. d. Brink.
Als secretaris is aan de Commissie toegevoegd: Mr. H. M. Zwart, tijdelijk ambtenaar bij het Landbouw-Crisis-Bureau van het Departement van Economische Zaken te 's-Gravenhage. (Staatscourant) **(1038 D.)**

D. **NEDERLAND. — Eerste Kamer - Begrooting van Justitie. —**
De begrooting van Justitie is op 17 Februari '34 door de Eerste Kamer z. h. s. aangenomen.
(N. Rott. Crt.)

E. **OOSTENRIJK. — Sociaal-Democraten - Verbod uitgebreid. —**
Het regeeringsbesluit waarbij de sociaal-democratische partij verboden werd en alle socialistische mandaten ongeldig werden verklaard, is in dien zin aangevuld, dat ook mandaten van leden der burgerlijke partijen ongeldig worden, indien zij gekozen zijn met den steun van de sociaal-democratische stemmen.
Door dit besluit worden niet alleen talrijke burgemeesters tot aftreden gedwongen, die behooren tot de christelijk-sociale partij of tot den Landbund, doch ook de gouverneurs van de landen Salzburg, Karinthië en het Burgenland. (Reichspost, Wien)
(Vorig bericht blz. 1178 A en 1170 B.)

F. **ONDERWIJS. — Inspectie Middelbaar- en Gymnasiaal Onderwijs. —**
Zeven en vijftig hoogleeraren en oud-hoogleeraren der Leidsche universiteit, hebben zich aangesloten bij het door Utrechtsche professoren aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen gezonden verzoekschrift, om het afzonderlijke inspectoraat der gymnasia niet op te heffen. (Nieuwsbl. v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 1165 A.)

G. **VEREENIGDE STATEN. — Vliegpost - Corruptie.**
President Roosevelt heeft alle contracten met Luchtvaartmaatschappijen over postvervoer op korten termijn verbroken. Van 20 Febr. '34 af zullen vliegtuigen van de weermacht met het postvervoer belast worden in afwachting van nieuwe contracten met particuliere maatschappijen.
President Roosevelts actie was gebaseerd op de resultaten van de senaatscommissie Black. Volgens Black is gebleken, dat de luchtvaartmaatschappijen groote subsidies kregen, zoogenaamd, omdat het bedrijf anders niet kon rendeeren, in werkelijkheid om hooge salarissen te betalen, onnoodige uitgaven te doen en hooge dividenden uit te keeren. M. a. w. de staatssubsidies zouden niet het bedrijf, doch een aantal geldkloppers ten goede zijn gekomen.
De leiders van de luchtvaartmaatschappijen ontkennen dit en noemen Roosevelts actie eigengereid en despotisch. Maar de senaatscommissie wijst op de salarissen, die in een geval zelfs 200,000 dollar bedroegen. Zeer verdacht deed ook aan, dat MacCracken, de onderminister van Handel onder Hoovers bewind, weigerde aan de commissie de stukken over te leggen van de onderhandelingen met de maatschappijen. Toen hij gedwongen werd zulks te doen, verklaarde MacCracken, dat de bewuste documenten met zijn goedkeuring en medeweten van leiders der luchtvaartmaatschappijen vernietigd waren.
Een misdrijf van soortgelijken aard als dat bij het postvervoer in de lucht schijnt ook bij de zeepost te bestaan. Deze zaak is nog in onderzoek.
Middelerwijl heeft de Congrescommissie, welke een onderzoek doet naar overdreven winsten bij legercontracten ontdekt, dat een firma, die vliegtuigen leverde, zulke enorme winsten maakte, dat zij bereid was ter aanvulling nog 50 vliegtuigen te leveren voor een rijksdaalder per stuk. Het bleek de commissie, dat vliegtuigbouwers bij leveringen soms van 50 tot 90% winst maakten. (Het Vaderland)

22 FEBRUARI 1934

H. **KANSSPEL. — Straperlo-spel is hazard. —**
De Haagsche rechtbank heeft op 20 Febr. uitspraak gedaan in de zaak tegen de beide exploitanten van het Straperlo-spel in het Kurhaus te Scheveningen, verdacht van het gelegenheid geven tot hazard-spel. Het O. M. had op 6 Febr. '34 tegen beide exploitanten *f* 2000 boete geëischt, subs. honderd dagen hechtenis en vernietiging van het spelmateriaal.
De beide verdachten waren niet verschenen.
De rechtbank veroordeelde hen wegens het opzettelijk gelegenheid geven tot hazardspel tot *f* 0.50 boete, subs. één dag hechtenis, doch sprak hen van het overige ten laste gelegde vrij.
De rechtbank overwoog in haar vonnis o.a., dat verdachten wel gelegenheid hebben gegeven tot het spelen van hazard, doch dat bij het bridgespel, vol-

gens een der getuigen à décharge, ook het toeval een rol speelt. Verder dat aan het karakter van het spel geen overwegende waarde moet worden toegekend; en voorts, dat de rechtbank de zaak als een proefproces beschouwd wenscht te zien en daarom de lichtste straf heeft opgelegd. (De Telegraaf) **(1013 F.)**

A. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Koning Albert van België herdacht. —**
In de op 20 Febr. '34 gehouden zitting van de Tweede Kamer heeft de voorzitter, de heer Ruys de Beerenbrouck, terwijl de leden van de Kamer en de aanwezige ministers zich van hun zetels hebben verheven, de volgende rede uitgesproken:
„De majesteit van den dood overschaduwt de majesteit van den mensch. De waarheid van deze uitspraak komt al heel treffend tot uiting in hetgeen is geschied in de dagen, die dit oogenblik van onze vorige bijeenkomst scheiden.
„Door Gods beschikking werd een naburige en bevriende natie in zwaren rouw gedompeld.
„Met den eenvoud, die hem eigen was, schoonheid zoekend in de bergen van zijn land, is België's souverein, Z. M. koning Albert I door een ongelukkigen val aan zijn volk ontnomen, aan zijn volk, dat hij lief had en dat wederkeerig hem liefdevol eerde, kennend zijn onverdroten wil om het ten goede te leiden.
„Diep getroffen door dit tragisch heengaan van den aan zijn land zoo nauw verbonden vorst deelt het Nederlandsche volk in België's smart."
De voorzitter van den raad van ministers, de heer Colijn, houdt hierop de volgende rede:
„In aansluiting aan de treffende woorden door u gewijd aan de nagedachtenis van den op zoo tragische wijze overleden Belgischen koning, wenscht ook de regeering hare diepgevoelde belangstelling te toonen bij het ernstige verlies, dat het naburige bevriende en ten deele stamverwante volk heeft getroffen.
„Het Belgische volk verloor in deze moeilijke tijden een noode te missen beleidvol staatshoofd; een vorst die zoowel in dagen van het hoogste gevaar als in tijd van vrede heeft uitgeblonken door trouw en toewijding bij het dienen van de belangen van zijn volk.
„Zijn trouw aan de internationale verdragen bij het uitbreken van den wereldoorlog in 1914, zijn volharding, vier jaren lang, in het standhouden op het laatste plekje grond, waar de vaderlandsche vlag nog wapperde, roepen de herinneringen wakker aan de schoonste voorbeelden van hooge opvattingen en plichtsbetrachting uit vroeger en later tijd.
„Ook de Nederlandsche regeering wenscht bij deze doodsbaar, behalve het uitspreken van hare waardeering voor alles waardoor dit leven werd gesierd, ook getuigenis af te leggen van haar hartelijke deelneming in het verlies, dat het Belgische koningshuis en de Belgische natie heeft getroffen."
(De Standaard) **(Vorig bericht blz. 1179 A.)**

B. **NEDERLAND. — Tuinbouw - Steunverleening. —**
Als voorschot op de steun-uitkeering aan den tuinbouw in 1934 stelt de Minister van Econ. Zaken *f* 1.5 millioen beschikbaar om den overgang tot den komenden oogst te vergemakkelijken. (N. v. h. Noorden)
(Vorig bericht Omzet 804 D.; Steun 405 E.)

C. **ITALIE. — Electrisch verwarmde rails. —**
Ten einde spoorwegongelukken te voorkomen, welke dikwijls het gevolg zijn van het niet functionneeren van de wissels door sneeuw of ijs, hebben de staatsspoorwegen een geniaal verwarmingssysteem goedgekeurd, waarvan de proeven een zeer bevredigend resultaat hebben geleverd. De uitvinding, van een Italiaansch ingenieur, bestaat in electrische verwarming van de wissels, waardoor sneeuw en ijs smelten en de rails op goede wijze blijft functionneeren.
(Giornale d'Italia)

D. **VEREENIGDE STATEN. — Geen leeningsovereenkomsten met in gebreke blijvende landen. —**
In overeenstemming met den wensch van Roosevelt heeft de Senaat heden het wetsontwerp van senator Johnson aangenomen, dat voorziet in een verbod van leeningsovereenkomsten met staten, die hun schulden aan Amerika niet betalen. (Chicago Tribune) **(169 L.)**

E. **HART. —**
Dr. Albert S. Hijman, van het „Beth David Hospital" te New York, heeft voor medici te Philadelphia een demonstratie gehouden met een door hem uitgevonden electrische naald, welke in staat is de harteklop in vele gevallen weer op te wekken, waarvoor gewoonlijk het geneeskrachtige adrenalin wordt gebruikt. In veertig van de honderd gevallen zou de proef succes hebben, verzekerde Dr. Hijman.
Bij voorzichtige toediening kan de hartslag weer worden opgewekt. Met het instrument wordt op groote schaal proeven genomen door een expeditie, welke onder de auspiciën van de universiteit van Californië naar de Galapagos Archipelago is vertrokken, waar inboorlingen vaak het slachtoffer worden van slangebeten of beten van Schorpioenen.
Dr. Hijman gelooft dat deze slachtoffers weer zullen opleven wanneer de hartslag weer tot haar normale werking kan worden teruggebracht. De naald wordt vervaardigd door een vereeniging, welke deelt in Schenkingen, beschikbaar gesteld voor onderzoek in hartkwalen.
(Dr. Alb. S. Hijman, Beth David Hospital, New York)
(Vorig bericht Hart 737 H.)

F. **ENGELAND. — Handelsverdrag met Rusland. —**
Op 19 Febr. '34 is de tekst van het voorloopige Engelsch-Russische handelsverdrag, dat te Londen werd onderteekend, gepubliceerd. De inhoud komt neer op de toepassing van de meestbegunstigingsclausule. De bepalingen van de overeenkomst gelden niet voor de Britsche dominions: het treedt op het tijdstip van de ratificatie in werking. De geldigheidsduur is niet bepaald; het verdrag eindigt na opzegging met een termijn van zes maanden. (Leningradskaja Prawda)
(Vorig bericht blz. 782 G.)

G. **NEDERLAND. — Eerste Kamer - Begrooting Buitenlandsche Zaken. —**
De begrooting van Buitenlandsche Zaken is door de Eerste Kamer z. h. s. aangenomen. (N. Rott. Crt.)

H. **POLEN. — Toenadering tot Rusland. —**
Omtrent het bezoek dat de Poolsche Minister van Buitenlandsche Zaken aan Moskou bracht, schrijft de „Iswestia", dat het denkbeeld van een Poolsch-Russische toenadering tot grondslag had den „jongen Poolschen staat te bevrijden uit een positie, die de imperialistische groote mogendheden in staat stelde, zijn zelfstandige rol in de internationale politiek tot een aanfluiting te maken." (Iswestia)

I. **JAPAN. — Minister van Handel afgetreden - Begrooting. —**
De Japansche minister van Handel, Nakayima, heeft zijn ontslag ingediend aangezien hij in het Parlement is aangevallen wegens een door hem gepubliceerd tijdschriftartikel. Naar verluidt zou hij het artikel echter tien jaar geleden hebben geschreven.
Nakayima zal als Minister van Handel worden opgevolgd door het lid van het Hoogerhuis Matsumota.
De begrooting is in het Japansche lagerhuis aangenomen. Het door het Mandsjoerijsche avontuur ontstane deficit van 881 millioen yen wordt gedekt door een leening. (Dempo Tsoesin)
(Vor. ber. Mutaties 1139 D.; Begrooting 1068 E.)

K. **ZIONISME. — Ned. Zionisten Bond - Scheuring. —**
Naar wij vernemen heeft de Unie van Revisionistische Zionisten in Nederland aan het Bestuur van den Nederlandschen Zionistenbond medegedeeld, dat zij niet langer als aangesloten vereeniging van dezen Bond wil beschouwd worden. (Vaz Dias) **(948 I.)**

L. **WIJLEN KONING ALBERT I VAN BELGIE. — Plechtige bijzetting. —**
Op 22 Febr. '34 is het stoffelijk overschot van Koning Albert I van België ten grave gedragen.
Van 's morgens half acht af trokken duizenden en nogeens duizenden oudstrijders met hun vaandels langs het stoffelijk overschot van den koning, dat voor de groote poort bij het Paleizenplein te Brussel is opgesteld. Hun aantal wordt op minstens 40.000 geschat. Ook talrijke afgevaardigden van oudstrijders uit het buitenland, Frankrijk, Italië, trokken voorbij. Tegen half elf werd door 101 kanonschoten het vertrek van den stoet aangekondigd.
De kist was geplaatst op een kanonaffuit van het 14e Artillerie Regiment. De rouwlinten werden vastgehouden door den president van den Senaat, Digneffe,

den president van de Kamer Poncel, Minister-president Graaf de Broqueville, den minister van Justitie Janson, den minister van Binnenlandsche Zaken Pierlot en de generaals Biebuyk en De Ceuninck. Het affuit was omgeven door de leden van het Militaire Huis van den Koning en links en rechts door een haag van soldaten, bestaande uit een afdeeling van het 13e Regiment Grenadiers. Onmiddellijk achter de lijkbaar werd het lievelingspaard van Koning Albert aan den teugel geleid.
Dan volgden de leden der Koninklijke familie: Prins Leopold en Prins Karel, Graaf van Vlaanderen, de overige familieleden en de leden van het Burgerlijk huis van den Koning.
Achter de baar liepen o.m. Koning Boris van Bulgarije, een neef van den koning van Siam, de president der Fransche republiek Lebrun en de Fransche minister-president Doumergue en de ministers Barthou en maarschalk Pétain, de Prins van Piemont, de Prins van Wales, de Kroonprins Olaf van Noorwegen, de Zweedsche Kroonprins Gustaaf Adolf, alsmede Prins Karel van Zweden, Prins Nicolaas van Roemenie, Prins Felix van Bourbon en Prins Axel van Denemarken.
H. M. de Koningin der Nederlanden was vertegenwoordigd door Z.K.H. Prins Hendrik der Nederlanden, die vergezeld werd door Vice-Admiraal Rambonnet, Baron van Hardenbroek tot Hardenbroek, Jhr. Laman Trip en de Nederlandsche gezant te Brussel.
Het Duitsche rijk was door den oud-gezant van Duitschland te Brussel, Von Keller, vertegenwoordigd, terwijl de overige landen en staatshoofden zich lieten vertegenwoordigen door hun gezanten te Brussel, die in dit geval niet bij het diplomatieke corps, maar bij de vreemde staatshoofden liepen.
Hierop volgde de Belgische Ministerraad, de Ministers van Staat, de hooge rechterlijke ambtenaren en vele andere Belgische en buitenlandsche officieele delegaties.
Bij het binnenschrijden van den stoet in de St. Gudule begon het orgel te spelen. Kardinaal Van Roey celebreerde persoonlijk de mis, bijgestaan door een aantal diakenen, kanunniken en pastoors van parochiekerken uit Brussel en voorsteden.
In de St. Gudule zag men de koning-weduwe en prinsessen, verder de vorstelijke afgezanten en vele geestelijken.
Een vol uur duurde de plechtigheid. Zij eindigde met het spelen op zeer gedempten toon van de Brabançonne door de kapel van het eerste regiment grenadiers.
Weer werd de lijkkist naar buiten gedragen en langs het graf van den onbekenden soldaat naar de kerk te Laeken gebracht.
Na een door den kardinaal gezongen absolutie werd de kist naar de Koninklijke Grafkelder gedragen.
(Le Soir, L'Independance, L'Etoile Belge) **(1179 A.)**

23 FEBRUARI 1934

A. ROEMENIE. — Oostenrijk. —
De „Dreptatea" te Boekarest publiceert een artikel waaruit de groote bezorgdheid blijkt, die in Roemenië heerscht in zake de gebeurtenissen die zich in Oostenrijk hebben afgespeeld. De Roemeensche minister van Buitenlandsche Zaken, Titulescoe, ziet in het optreden van Fey en Starhemberg een zwenking naar Italië. Mochten beiden geen gunstige condities van Mussolini verkrijgen dan is een zwenking naar het nationaal-socialisme in Oostenrijk te vreezen.
(Dreptatea, Bucaresti) **(Oostenr.: Burgeroorl. 1178 E)**

B. NEDERLAND. — Crisis en Socialisme. —
Uit de voordracht van Dr. J. A. Nederbragt in de Anti-revolutionnaire Kiesvereeniging te Scheveningen (Duindorp) gehouden over Crisis en Socialisme, citeeren wij het volgende:
Het zou onjuist zijn, te meenen, dat het socialisme meer schuld heeft aan onze huidige moeilijkheden dan het kapitalisme. Beide plegen het eigenbelang op de spits te drijven, een sfeer scheppende, waarin botsingen moeten plaats vinden, ook dan als de verhoudingen en toestanden gunstiger zijn dan nu.
Overigens is spr. van oordeel, dat de bezwaren van onzen tijd van wijder strekking zijn, omdat er een algemeene verdwazing is, zich ook uitende in een hypernationalisme, dat zijn doel geheel voorbijstreeft, een algemeene botsing van belangen creëerende, waarvan ieder schade ondervindt.

C. 's-GRAVENHAGE. — Zeiss-Planetarium. —
Onder belangstelling van autoriteiten, astronomen, vertegenwoordigers van verschillende instellingen en colleges, is op 20 Febr. '34 het Zeiss-planetarium van de „Haagsche Courant", in het gebouw aan de Groote Marktstraat hoek Wagenstraat, officieel geopend.

D. OOSTENRIJK. — Starhemberg en Fey over het Nationaal-Socialisme. —
Starhemberg verklaarde aan een Fransch journalist dat hij met het Hitlerisme sympathiseert, en dat de Heimwehr in haar haat tegen zekere vormen der democratie en Marxisme met Hitler volkomen harmonieert. Daarentegen onderscheidt de Heimwehr zich van het Hitlerisme daardoor, dat zij het antisemitisme belachelijk en practisch onhoudbaar acht, en tevens doordat de Heimwehr de onafhankelijkheid van Oostenrijk verlangt, en zijn aansluiting aan Duitschland als zelfmoord beschouwt. Een door Dollfuss geleid fascistisch Oostenrijk zou toch opgewassen zijn tegen elk Hitlerisme, zeide Starhemberg.
Vice-kanselier Fey verklaarde aan een Hongaarsch journalist: Met Hitler zal men slechts dan willen onderhandelen wanneer hij de onafhankelijkheid van Oostenrijk erkent. De Heimwehr wijst elke Ariërsbepaling en rassenkwestie definitief van de hand, daar voor haar slechts Christendom, vaderlandsliefde en naastenliefde bestaan.
(Vor. ber. Fey 1127 I.; Nat.-Socialisme 1181 G.)

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Pest in 1933. —
Het aantal sterfgevallen aan pest bedroeg voor geheel Ned.-Indië in het afgeloopen jaar 16.881.
(Aneta) **(Vorig bericht blz. 877 C.)**

F. OOSTENRIJK. — Burgeroorlog - Het Standrecht opgeheven. —
Met ingang van 21 Febr. '34 is het standrecht in geheel Oostenrijk opgeheven. (Reichspost) **(1185 E.)**

G. LEGER DES HEILS. —
Verschenen is het Jaarboek van het Leger des Heils voor 1934. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Het Leger werkt thans in 86 landen en koloniën (2 meer dan vorig jaar). Het predikt het Evangelie in 80 (v. j. 75) talen. Het aantal korpsen en buitenposten steeg tot 15.931 (v. j. 15.467). Het getal maatschappelijke instellingen bedraagt 1582 (v. j. 1599) Het aantal scholen 1030 (v. j. 973). Trots de uitbreiding is het getal officieren iets teruggeloopen. Het bedraagt thans 26.266 (v. j. 26.355); van hen zijn 21.756 in den evangelisatie-arbeid en 4510 in den maatschappelijken arbeid betrokken. Naast hen zijn 8734 (v. j. 9527) personen zonder rang werkzaam en 108.856 (v. j. 119.142 plaatselijke officieren. Uitgegeven worden 128 (v. j. 131) periodieken met een oplaag van 1.652.716 exemplaren.
De tijdsomstandigheden doen vooral haar invloed gelden op het maatschappelijk werk. Het aantal toevluchten voor mannen liep terug van 147 tot 131, voor vrouwen van 24 tot 21, maar het aantal hotels voor werklieden steeg van 154 tot 168 voor mannen en van 37 tot 40 voor vrouwen. Werd in 1932 aan 340.839 personen werk verschaft, in 1933 geschiedde dit aan 198.329 personen. Het aantal boerderijen bleef 12, dat der „slumposten" steeg van 169 tot 172; het aantal ziekenhuizen daalde van 264 tot 258.

In Nederland is het aantal officieren 506 (v. j. 471), die hun arbeid vinden op 150 (v. j. 156) centrale posten. Bijzonder verblijdend is hier de groei van het jeugdwerk. Ook wordt de aandacht gevestigd op het toenemende reclasseeringswerk.
In Ned. Oost-Indië werken 257 (v. j. 231) officieren op 176 (v. j. 154) centrale plaatsen. Hier wordt vooral genoemd de aanvang van het werk in de Minahassa, gevolg van het contact, dat men in de militaire tehuizen kreeg met Menadoneesche soldaten. Op Java is een aanvang gemaakt met padvinderswerk.
Het werk in Suriname en Curaçao resorteert onder Centraal Amerika, hoofdkwartier te Kingston op Jamaica. Het is daar nog in zijn aanvang.
(The Salvation Army Yearbook 1934)
(Vor. ber. Nederland: Leger des Heils 660 B.)

A. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Wetsontwerp inzake regeling van Arbeid in loondienst voor vreemdelingen - Memorie van Antwoord. —**
De Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer betreffende het wetsontwerp tot regeling van het verrichten van loonarbeid door vreemdelingen is thans verschenen. De regeering deelt daarin mede, voor represailles van het buitenland niet te vreeezen.
(Vorig bericht blz. 973 C.)

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Sultan van Dompoe uit zijn ambt ontslagen. —**
Aan den Sultan van Dompoe, die te Koepang is aangebracht en bij den Resident werd voorgeleid, is door den Resident medegedeeld dat hij door de Regeering uit zijn ambt is ontslagen, wegens ernstige misstanden in het door hem bestuurde gebied.
(Aneta)

C. **NEDERLAND. — Eerste Kamer - Begrooting van Binnenlandsche Zaken aangenomen. —**
De Eerste Kamer heeft de begrooting van Binnenlandsche Zaken aangenomen na een debat over de autonomie der Gemeenten en de positie der burgemeesters. (N. Rott. Crt.)

D. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Verkeerswet. —**
De Tweede Kamer aanvaardde de verkeerswet tegen lintbebouwing en de nieuwe veiligheidswet. (N.R.C.)

E. **NEDERLAND. — Economische ontwikkeling in 1933. —**
Uit het omvangrijke cijfermateriaal, gepubliceerd in de Januari-aflevering van het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek onder de rubriek „Economische Cijfers", doen wij eenige grepen.
Het geboortecijfer is weer afgenomen van 22,0 tot 20,8 per 1000 inwoners, het sterftecijfer daalde nog van 9,0 tot 8,8 per 1000, zoodat over 1933 het geboorte-overschot slechts 12 per 1000 inwoners bedroeg, met uitzondering van de jaren 1918 en 1919 het laagste accres sinds het begin van de eeuw.
Toenemende tarwebouw. — Bij de landbouwproducten is een duidelijke verschuiving naar den tarwebouw te zien, die thans op 134 000 H.A. werd uitgeoefend, tegen 120.000 in 1932 en nog geen 48.000 in 1924; na 1929 is hier een sterke toeneming te zien. Daarentegen verminderde de met rogge, gerst, haver en aardappelen beteelde oppervlakte. De suikerbietenteelt is sinds 1931 van 37.500 tot 47.300 H.A. toegenomen, maar bereikte toch lang niet den omvang van de jaren vóór de crisis.
Bij de cijfers over de steenkoolproductie valt op, dat het aantal arbeiders veel sterker daalde dan de geproduceerde hoeveelheid. Vergeleken bij 1931 werkten in 1933 10,2% arbeiders in totaal (13,2% ondergronds) minder, terwijl de productie slechts met 2½% achteruitging. Het binnenlandsche verbruik van steenkool was in 1933 iets grooter dan in 1932; de electriciteitsvoorziening bleef stijgen, maar sinds 1931 was de stijging veel geringer dan in vorige jaren.
De invloed van den steun aan de bietsuikerproductie blijkt uit een toeneming van 155.000 ton in 1931-'32 tot 261.000 ton in 1933-'34.
De malaise in den scheepsbouw spreekt duidelijk uit een vermindering van 199.000 bruto ton in 1930 tot 50.000 in 1932 voor zeeschepen en van 318.000 tot 10.000 tonnen laadvermogen voor binnenschepen en sleepschepen.
Nederlandsch Fabrikaat. — Een nieuw staatje geeft een indruk van de mate, waarin de Nederlandsche industrie de binnenlandsche markt in de jaren sinds 1924 heeft voorzien. Voor verschillende producten was dit aandeel in 1932 100% (glucose, margarine, zachte zeep, cacaopoeder) of ten minste 95% (huishoudelijke en textielzeep, rijwielen en frames, chocolade-artikelen, wollen dekens, tarwebloem en meel). Van andere artikelen, zooals wollen weefsels (geen dekens), gebreide en katoenen goederen, kousen en sokken, rijwielbinnenbanden, enz.) werd nog een belangrijk deel der behoefte (voor al deze artikelen meer dan 40%) uit import bestreden. Een aantal artikelen vertoonen over het geheele tijdvak 1924—1932 een aanzienlijke stijging, zooals „andere wollen weefsels" (41—56% van de consumptie) houtvrij druk- en schrijfpapier (50—84%), tarwebloem en -meel (69—95%), rijwielbuitenbanden (45—63%) en -binnenbanden (19—58%), emaillewaren (54—69%), katoenen dekens (73—94%).
Voor bijna alle vermelde goederen was het invoerpercentage van 1931 op 1932 gedaald. (Centr. Bureau v. d. Statistiek)

F. **CHINA. — Shanhaikwan. —**
De onderhandelingen met Japan tot teruggave van de havenstad Shanhaikwan (zie pag. 643 F.) hebben tot resultaten geleid. Shanhaikwan is officieel weer onder Chineesch beheer.
(Sin Wan Pao, 12 Jan. '34) **(Vor. ber. 643 F.)**

G. **GOUD. — Voorraad in 1932-'33. —**
De volgende gedetailleerde staat geeft den goudvoorraad aan in de verschillende landen:
(In gouden ponden à 77 s. 10½ d. per 31 gram)

	1933 £	1932 + of — £
Britsche rijk	285.642.461	+79.910.986
Ver. Staten:		
Schatkist	90.434.000)	
Federal Reserve Banks	734.228.000)	— 7 538 000
Argentinië	48.977.000	— 2.001.000
Oostenrijk	5.459.000	+ 1.137.000
België	78.100.000	+ 3.930 000
Chili	4.035.000	+ 270.000
Tsjecho Slowakije	10.393.000	— 6.000
Denemarken	7.333.000	— 1.000
Egypte	6.400 000	—
Finland	1.670 000	+ 93.000
Frankrijk	620.707.000	—47.649.000
Duitschland	18.900.000	—20 563.000
Griekenland	10 652.000	+ 6.072.000
Holland	76 148.000	— 9.146.000
Hongarije	2.832.000	— 639.000
Italië	76.700.000	+13.543.000
Japan	43.534 000	— 3.000
Java	8.950.000	+ 372.000
Letland	1.818.000	+ 404 000
Noorwegen	7.894 000	— 50.000
Peru	2.417 000	+ 168.000
Polen	10.963.000	— 598.000
Portugal	6.743.000	+ 2.721.000
Roemenië	12.160 000	+ 486.000
Rusland (U.S.S.R.)	82.412.000	+ 6.912 000
Spanje	89.649.000	+ 112.000
Zweden	20.394.000	+ 9 051 000
Zwitserland	79 222.000	—18.744.000
Uruguay	10 226.000	+ 296.000
Joego-Slavië	6.496 000	+ 123.000
Totaal	2.461.488.461	+18 662 983

(Samuel Montagu & Co., London) **(Vor. ber. 1110 C.)**

H. **NEDERLAND. — Opgravingen te Oostvoorne. —**
Met toestemming van de desbetreffende instanties is men te Oostvoorne begonnen den heuvel, in den volksmond genaamd „De Burcht" gelegen achter het gemeentehuis, af te graven en de overblijfselen van een ouden burcht, welke daaronder geheel verborgen zijn, bloot te leggen.
De burcht behoorde tot het Huis van Voorn, en Graaf Floris V vermeldde in 1280, dat hij een brief op het Huis van den Heer van Voorn, Aalbert van Beyeren, Heer van Voorne en Burggraaf van Zeeland, had geschreven. (Red. K.H.A.) **(Vor. ber. 1150 D.)**

I. **NEDERLAND. — Belasting - Onjuiste aangiften.**
De minister van Financiën verzoekt ons te willen mededeelen, dat de termijn, gedurende welken gelegenheid bestaat om onjuiste belastingaangiften straffeloos te verbeteren, wordt verlengd tot 1 Mei 1934. (Het Vaderland)

A. **KONING LEOPOLD III VAN BELGIE. — Beëediging - Troonrede. —**

Koning Leopold III van België en zijn gemalin Koningin Astrid zijn op 23 Februari '34 plechtig te Brussel ingehuldigd.

De eedsformule, welke Koning Leopold in het Fransch en het Vlaamsch in het parlement uitsprak was de volgende:

„Ik zweer de grondwet en de wetten van het Belgische volk te zullen naleven, de nationale onafhankelijkheid en de onschendbaarheid van het grondgebied te zullen handhaven."

Aan de troonrede, welke Koning Leopold heeft gehouden ontleenen wij het volgende:

Ik ben mij ten volle bewust van de verantwoordelijkheden, welke op mijn schouders worden gelegd, terwijl ik treurend om den tragischen dood van een diepbeminden vader tegenover u een plechtige verbintenis aanga en tusschen den vorst en de natie een verdrag van wederzijdsch vertrouwen ga bezegelen. Ik ken de zware plichten aan dezen eed verbonden. Om hem, zooals het behoort te vervullen, behoef ik me slechts naar het voorbeeld van mijn drie groote voorgangers te gedragen. Uit de tradities, die zij duurzaam hebben gevestigd, blijkt, dat het Belgische vorstenhuis zich ten dienste van de natie stelt. Mijn vasten wil is zulks nooit te vergeten.

Sinds hare stichting was de monarchie gezien wegens hare offervaardige toewijding aan 's lands gemeenschappelijke belangen. Dit was de dagelijksche zorg van mijn vader en de eer van zijn leven. Alle Belgen zien de weldaden in, die voortvloeien uit een dergelijke samenwerking van de natie en van haar vorst. Dit bevestigen de spontane en aandoenlijke blijken van verknochtheid, die ons door de eensgezinde bevolking werden gegeven. Ik betuig hier aan de natie mijn diepe erkentelijkheid voor de algemeene en ongeëvenaarde hulde, die zij aan den betreurden koning, mijn vader heeft gebracht en deze gevoelens heeft ook mijn zeer geliefde moeder, wier eindelooze droefheid een troost vindt in de weeklachten van geheel een volk.

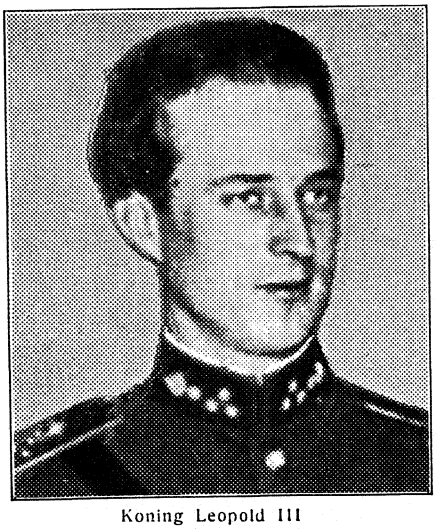

Koning Leopold III

Uit het buitenland bereikten ons tallooze rouwbewijzen. Namens mijn land dank ik van ganscher harte al wie aan ons heeft gedacht. In het bijzonder trof ons bij de koninklijke uitvaart de deputatie van de dappere leger- en zeemacht van Frankrijk en Groot-Brittannië. Deze opkomst heeft de herinnering aan een edele wapenbroederschap weer opgewekt, in onvergetelijke dagen van roem en smart gesticht. Zoo rijst voor ons tegelijk op de onvergetelijke beeltenis van den heldhaftigen bevelhebber en van de heldhaftige soldaten, aan wie wij hebben te danken, dat wij ons zelf zijn gebleven.

De gestorven koning had zijn wapenbroeders vaderlijk lief. Ik zelf heb onder hen geleefd. Zij zullen van mij dezelfde hartelijke genegenheid ondervinden. Deze gevoelens bezielen mij eensgelijks tegenover het huidige leger, waarvan ik te allen tijde de trouwe en vastberaden aanvoerder wil zijn.

Koningin Astrid

De staatsregelingen welke in onze grondwet liggen besloten, en die 'n honderdjarige beproeving hebben doorstaan, zijn breed en lenig genoeg om zich in ordelijk en wettelijk gezag aan de veranderde noodzakelijkheden van den tijd aan te passen. De koning was van deze zekerheid diep doordrongen en ik zelf heb mij naar zijn voorbeeld innig ervan overtuigd. Om de vestiging van den maatschappelijken vrede was hij in hooge mate bezorgd. Alles moest worden aangewend om deze te verwezenlijken ter bevrediging van aller belangen en de verzoening van aller harten.

Bijzonder zwaar is in den crisistijd de taak van de regeering geworden. Wij beleven uit internationaal standpunt de rampen van een economischen oorlog. Met alle macht zal ik mijn steun aan elke poging verleenen, welke landbouw en arbeid, handel en nijverheid doelmatig mogen dienen en ons uit den hachelijken toestand kunnen redden die zoo zwaar den middenstand en de arbeiders treft.

Ik heb mij sedert enkele jaren in hoofdzaak toegelegd op de studie van koloniale vraagstukken. Naar het vernuftige inzicht van den genialen vorst, aan wien wij de Congokolonie verschuldigd zijn, moeten de na te streven oplossingen nauw verbonden blijven aan de grootheid van het vaderland. In die richting zal mijn aandacht levendig blijven.

Het behoud van de nationale onafhankelijkheid en van de onschendbaarheid van 't grondgebied is onafscheidbaar van het behoud van onze nationale eenheid. Een onverdeelbaar en zelfstandig België is een factor, die het Europeesch evenwicht bepaalt.

Ons land zal niet ophouden mede te werken aan de vestiging van den vrede, die door de toenadering van alle volken in eer en recht zal worden gehandhaafd en bestendigd en alle offers zullen aanvaard worden ter verzekering van onze vrijheid en van onzen moedergrond.

Aan België ben ik met hart en ziel verbonden. De koningin denkt en voelt zooals ik en de kinderen hebben wij in dezelfde onwankelbare belijdenis opgevoed. Moge de Goddelijke Voorzienigheid ons hierin helpen.

Mijn vurigste wensch is, mede te werken aan den voorspoed en grootheid en aan het geluk van het vaderland." (Gazet van Antwerpen)

Photo R. Marchand, Bruxelles.

(Vorig bericht blz. 1186 L. en 1179 A.)

24 FEBRUARI 1934

A. NICARAGUA. — Generaal Sandino gedood. —
Een officieel communiqué van President Sacasa van de Nicaraguaansche regeering meldt, dat generaal Augusto Sandino, de bekende opstandelingenleider uit 1932-33, gedood is. Ook de broer van Sandino, Socrates, en twee van zijn vrienden zijn even buiten Managua door nationale gardisten gedood. De generaals Umanzor en Estrada, die Sandino vroeger geholpen hebben, zouden eveneens zijn gedood.
In Nicaragua is de censuur ingesteld. (Ned., Reuter)

B. Dr. J. Th. OUDEMANS OVERLEDEN. —
Op 20 Februari '34 is op „De Schovenhorst" te Putten de bekende entomoloog Dr. J. Th. Oudemans in den ouderdom van 71 jaar overleden.
Dr. Oudemans was een van de oprichters van de Vereeniging voor Behoud van Natuurmonumenten en haar eerste voorzitter, hetgeen hij tot 1927 is gebleven. Beroemd is het pinetum op het landgoed te Putten, een door hem aanzienlijk uitgebreide verzameling van kegeldragende gewassen. In 1900 kwam door de hand van Dr. Oudemans het voortreffelijke handboek „De Nederlandsche insecten" tot stand, dat ook buiten onze landsgrenzen zeer gewaardeerd is.
(Red. K. H. A.)

C. AMSTERDAM. — Gemeenteraad - Ontslag wegens revolutionnaire gezindheid, aan de huwende ambtenares, insigne- en vlagverbod - Georgan. Overleg. —
Na drie zittingen te hebben gewijd aan de voordracht van B. en W. tot aanvulling der reglementen voor ambtenaren en gemeentewerklieden in den door de regeering gewenschten zin (ontslag wegens revolutionnaire gezindheid, ontslag aan de huwende ambtenares, insigne- en vlagverbod) en tot verwijdering van de Federatie van Personeel in Overheidsdienst uit het Georganiseerd Overleg, heeft de gemeenteraad op 23 Febr. '34 de volgende besluiten genomen:
Het ontslag der huwende ambtenares werd aangenomen met 22—20 stemmen (tegen stemden de soc.-democraten, behalve Mr. Mok, de communisten, de heeren Kitsz en Ketelaar en mevrouw Koek-Mulder).
Het ontslag bij revolutionnaire gezindheid werd aangenomen met 23—19 stemmen.
De verwijdering van de Federatie uit het Georg. Overleg werd aangenomen met 23—19 stemmen.
(Vor. ber. Georg. Overleg 830 G.)

D. SPANJE. — Toestand - Gil Robles. —
Bij een stemming in de Spaansche Kamer kon de regeering op 20 Febr. '34 slechts een meerderheid van 15 stemmen behalen, en had vrijwel alle rechtsche partijen tegen zich, hetgeen een bevestiging kan zijn van de meening, die men koestert, n.l., dat Gil Robles (voorvechter van het rechtsche blok) werkelijk van plan zou zijn de regeeringscrisis te veroorzaken. Zoo de president der republiek hem dan met het bewind zou belasten (al dan niet met Lerroux als president-strooman) zou dit het sein zijn voor een beweging van links. De mogelijkheid kan ook nog bestaan, dat in dat geval de president der republiek de Kamer ontbindt.
In verband met die nabijheid van Gil Robles, wordt groote beteekenis gehecht aan het bezoek van Companys (president van de generaliteit van Catalonië) aan Madrid. Wij vernamen, dat deze zich met Alcalá Zamora zal onderhouden en hem zal verzekeren dat een bewind Gil Robles, al of niet met Lerroux, aanleiding zal zijn tot een revolutionnair separatistische beweging in Catalonië.
En hiermede zou dan de bevestiging komen van een gerucht, n.l., dat de socialisten hun steun zullen leveren aan die beweging, die te Madrid Azana terug zou brengen, die dan, met medewerking der socialisten, uitvoering zou geven aan de plannen van zeer socialistische strekking, zij het ook niet van socialistische revolutie, die Prieto al heeft ontvouwd.
De rechtsche partijen, hebben ondanks hun onderling krakeel, een marge van vertrouwen aan Gil Robles gegeven, altijd als deze dus tot handelen overgaat. Zijn eisch om de macht kan aanleiding zijn tot gewelddadigheden, die Alcalá Zamora wellicht door ontbinding dezer Cortes, d.w.z. door Gil Robles niet aan het bewind te laten komen, zal vermijden. Maar waar links, steunend op de socialisten, nu van plan is definitief met rechts af te rekenen, en rechts van die plannen op de hoogte moet zijn, is ook dan nog geweld te vreezen.
Handelt Gil Robles niet, dan is er voorloopig geen andere oplossing dan dit bewind Lerroux, dat echter geen regeeringstaak meer kan vervullen. De innerlijke tegenstrijdigheden der situatie zijn zoo groot, dat er geen oplossing komt voor dat de een of de andere zijde duidelijk overheerscht. En een beetje dictatoriaal overheerscht. (N. Rott. Courant, 24 Febr. '34)
(Vor. ber. Gil Robles 1046 F.)

E. DUITSCHLAND. — Alfred Rosenberg's rede - De strijd om de wereldbeschouwing. —
In de groote zaal van de Kroll-opera te Berlijn heeft Rosenberg, de leider voor buitenlandsche politiek van de N.S.D.A.P. gisteravond een rede gehouden over: „De strijd om de wereldbeschouwing".
Spr. wees er op, dat de oude partijen die schijnbaar grooten aanhang onder de bevolking hadden, bijna zonder slag of stoot voor den front-aanval der nat.-socialisten zijn bezweken, waaruit spr. hun innerlijke broosheid afleidde. Maar de nat.-soc. hebben niet alleen den strijd gevoerd voor de politieke macht, maar in de eerste plaats voor een nieuwe wereldbeschouwing, n.l. om de geesten uit de omklemming van het liberalisme uit de 18de en 19de en het Marxisme uit het begin der 20ste eeuw te bevrijden.
De industrieslaaf en de verarmde boer konden echter na den oorlog geen doel en middelen voor hun bestaan vinden. Verdoofd door het Marxistische opium, ontstond in de groote steden een lompen- naast een intellectueel proletariaat dat geen innerlijk ideaal meer kende. Arbeiders en boeren zijn in de geheele wereldgeschiedenis steeds aan hun grond gebonden en internationale solidariteit is steeds een utopie, klassenstrijd en pacifisme waren on-Duitsche theorieën die den Duitschen arbeider jarenlang gevangen gehouden hebben in hun bedrieglijken schijn. Pacifisme heeft niets te maken met eerlijken vredeswil, maar het heeft al Duitschlands vijanden van Duitschlands onmacht overtuigd.
Als laatste consequentie van het Marxisme, heeft na de ineenstorting van 1918, het revolutionnaire communisme het hoofd opgestoken, waaraan wij bijna ten gronde waren gegaan.
De vraag van deze eeuw is de overwinning van dit communisme in de geesten van alle Europeanen, en de vervanging door de nat.-soc. idealen van kultuur, erkenning der persoonlijkheid en volksbewustzijn. Het zou te veel verlangd zijn om te verwachten dat deze nat.-soc. idealen reeds gemeengoed van alle Duitschers zouden zijn, en daarom heeft het nat.-socialisme ook nog een afweerstrijd tegen oude gewoonten en denkvormen te voeren. De rassenkunde is de nieuwe wetenschap, die de psychische en materieele positie van het nieuwe Duitsche volk bepaalt. Deze wetenschap is niet anti-christelijk, want het hakenkruis hangt zoowel in protestantsche als katholieke kerken.
Wij knevelen ook de vrijheid der wetenschap niet, met dien verstande dat wij niet dulden dat liberale en marxistische geleerden de grootheid van het Duitsche verleden zouden mogen beschimpen of nu nog abstracte theorieën uit den tijd der Fransche revolutie te propageeren. Nat.-soc. geschiedenis is niet een bloedlooze opsomming van data en feiten, maar het onderzoek naar wat vroegere groote figuren voor de ontwikkeling van het tegenwoordige Duitsche volk gedaan hebben. Niet Karel de Groote is voor de weder ontwaakte Duitsche rechtsidee de paladijn, maar integendeel zijn groote Saksische tegenstander Wittekind. Niet het Heilige Roomsche rijk maar Keizer Frederik II, Luther en Bismarck zijn de figuren der Duitsche geschiedenis en als Wittekind in de 8ste eeuw het onderspit heeft moeten delven, heeft zijn geest in de 20ste eeuw in Hitler weer gezegevierd.
De kunst van het impressionisme zooals zich dat in onze musea en tentoonstellingen uitte is on-Duitsch. Ons portret is dat van Goethe's Dorothea, ons landschap is het Duitsche landschap zooals de boer het ziet.
Men ziet uit deze korte aanduidingen hoeveel de nat.-soc. idee nog in kultureel opzicht groeien moet. Wij hebben nog geen grooten dichter, omdat wij nog niet volkomen ons zelf geworden zijn. De dichter van den wereldoorlog zal geboren worden, evenals de hervormer van het filosofische en religieuse leven. De nat.-soc. kunnen niet helpen dat in Duitschland verschillende religieuse groepen bestaan, en wij zullen ze laten bestaan zoo lang ze niet on-Germaansch en on-Duitsch denken en prediken. Als een nat.-soc. echter het bruine hemd aantrekt, houdt hij op protestant of katholiek te zijn; hij is dan slechts een strijder voor de Duitsche natie, maar omgekeerd mag ieder nat.-soc. iedere eerlijke religieuse overtuiging aanhangen. We erkennen de oude religieuse vormen, maar ook het streven naar een Duitsche nationale kerk. In de uniform onzer beweging mag men echter geen nat.-soc. religieuse debatten voeren. De strijd der dogma's is ten einde. Wij gaan niet terug naar de middeleeuwen, maar wij willen verder strijden op ieder gebied waar het nat.-soc. zijn overwinningen heeft behaald. Moed, trots en Duitsch-wezen zijn echter noodig om de zelfachting van het Duitsche volk weer op te richten. Als een zeker kerkvorst zich op het gebied van zijn dogmageschiedenis begeeft heeft hij recht van spreken, maar als hij zich op het gebied der profane Duitsche geschiedenis begeeft en het haast betreurt, dat de Germanen de Romeinen uit het Teutoburger Woud geslagen hebben, dan is deze kerkvorst op dit gebied evengoed leek als ieder ander en kunnen wij hem op de vingers tikken, door hem er op te wijzen, dat hij en ieder ander het alleen aan Hitler te danken hebben, dat zij überhaupt in hun kerken nog spreken kunnen. De religieuse problemen staan thans echter achter de politieke en zeker achter de hoogste waarde van de nat.-soc. idee: de nationale Duitsche eer. Geen God kan meer van ons verlangen, dan dat wij ons, allen, en met ons geheele vermogen in dienst stellen van het eeuwige Duitschland!
(Völk. Beobachter, 24 Febr. '34) **(Rosenberg 1174 B.)**

25 FEBRUARI 1934

F. OOST-AZIE. — Aspecten. —
In de lezingenreeks van het Groningsche studenten corps „Vindicat Atque Polit", sprak dr. M. van Blankenstein over „Oost-Aziatische Aspecten", waaraan het volgende wordt ontleend:
De Japansche regeerders konden langzamerhand de actie in Mandsjoerije niet meer tegenhouden, zij hadden het leger niet

langer in de hand. De beweging werd grooter en grooter in Japan, wie niet mee wilde doen, stond aan een moordaanslag bloot.
Rusland kijkt eerst angstig toe bij de Noordwaartsche beweging van Japan in Mandsjoerije.
Na den aanval op Shanghai werd het anders, Rusland had toen gezien, dat de Japansche weermacht niet zoo sterk was. De Russen trekken hun uitstekende luchtvloot in Oost-Azië samen en versterken Wladiwostock. „Japan de bevrijder van het Oosten", wordt een koorts. Japan geraakt in oorlogsstemming.
Engeland stichtte in Singapore een machtige vlootbasis, waarvan Amerika zal kunnen profiteeren en die ook voor Nederland van groot belang is. Japan trekt nu met luchtvlootbases dichter naar Singapore toe. Men zegt, dat rubberconcessies op Borneo geen ander doel hebben dan het verkrijgen van vliegvelden.
Aan het begin van 1934 was de spanning in het Verre Oosten het hoogst, nadien trad in Japan een reactie in. Bij de Japanners kreeg het verstand de overhand, zij zagen in, dat de geheele wereld tegenover hen zou staan. Japan toont zich weer vreedzaam. Rusland zal Mandsjoerije niet uit het oog verliezen, dit land heeft geduld en werkt in etappes.
Zoo is op het oogenblik het conflict in het Verre Oosten tot stilstand gekomen. China heeft zich half en half met Japan verzoend, Rusland staat met de vuisten gebald, maar toch met angst, tegenover Japan.
Doch deze beide landen zullen voorloopig geen ongelukken maken. Japan's positie is hoogst tragisch, men kan niet zeggen, waartoe de stroomingen in het land zullen leiden.
De lijnen botsen nog steeds, hetgeen voor Nederland een zeer gevaarlijke kwestie is. Moge de wereld een uitbarsting worden bespaard, moge de giftbeker van een oorlog in de Stille Zuidzee aan Nederland en Nederlandsch-Indië voorbijgaan.
(Dr. M. v. Blankenstein in de N. Rott. Courant)

A. **OOSTENRIJK. — Na den strijd - Resumé. —**
De Haagsche Post van 17 Februari '34 geeft een resumé van den ontwikkeling van den strijd tegen de Oostenrijksche Socialistische partij. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
Minister Fey, hoofdvertegenwoordiger van de Heimwehren had te voren aangekondigd, op welken dag hij beginnen zou een einde te maken aan het bestaan der socialistische partij. De socialisten hebben met een staking geantwoord. Zij beschikten, ondanks alle huiszoekingen, rijkelijk over wapenen, zooals alle partijen in Oostenrijk. Uit de staking is een gewapende strijd geworden, toen Fey de daad bij het woord ging voegen.
Hij heeft niet gewacht met heel hard toe te tasten. Hij had troepen, politie en Heimwehren ter beschikking en bovendien alle wapentuig van de overheid. Van dit alles heeft hij ruimschoots gebruik gemaakt. Hij heeft te Weenen onmiddellijk met zwaar geschut, en met de, binnen de steden extra-gevaarlijke mijnwerpers laten schieten. De afloop van den strijd kon geen oogenblik twijfelachtig zijn. Maar het eigenaardige ervan was, dat in dezen strijd de socialisten niet de revolutionnairen waren, maar dat zij voor de burgerlijke rechten vochten tegen de fascistische revolutie. Want dat is het nu in Oostenrijk geworden. In de heele wereldpers merkt men ongerustheid over hetgeen nu vervolgens zal gaan geschieden. Men ziet het merkwaardige verschijnsel, dat een conservatief blad als de „Times" geen critiek heeft voor degenen, die formeel toch de opstandelingen zijn tegenover de regeering, maar het heel natuurlijk blijkt te vinden, dat zij niet, als hun Duitsche partijgenooten, zonder een vin te roeren, willen ondergaan; terwijl het blad verder verklaart, geen vertrouwen te hebben in het verschil, dat naar eigen zeggen, tusschen Starhemberg en de nationaal-socialisten zou bestaan. Inderdaad krijgen deze laatsten nu voortreffelijke kansen, als zij Starhemberg maar kunnen overtuigen — of wijsmaken — dat Berlijn het niet meer op de zelfstandigheid van Oostenrijk gemunt heeft. Waarlijk, Mussolini wist wat hij deed, toen hij Dollfuss aanraadde, liever nog de hulp van de socialisten te aanvaarden dan geheel van Starhemberg afhankelijk te zijn. Nu heeft Dollfuss niets meer in te brengen tegen de Heimwehren, daar hij geen mogelijkheid van steun heeft. (Haagsche Post) **(1187 F.)**

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Conversie Indische Dollarleeningen. —**
Zonder eenig debat en zonder hoofdelijke stemming heeft de Tweede Kamer op 21 Febr. '34 de wijziging van de Nederlandsch-Indische Conversie-leeningwet 1931, welke in verband staat met de conversie van de Indische dollarleeningen, aangenomen.
Deze wijziging in verband met de conversie van de 5½ en 6% Indische dollarleeningen tot een totaal bedrag van $ 122.535.000. De conversie-leeningwet opent uitsluitend de gelegenheid tot uitgifte van schuldbewijzen ten laste van Ned.-Indië voor aflossing van de uitstaande dollarleeningen. Ze biedt geen gelegenheid schuldbewijzen uit te geven voor inwisseling van dollarobligaties, met de bedoeling de aldus verkregen dollarstukken niet dadelijk in te trekken, doch deze in portefeuille te houden.
Het thans door de Kamer aangenomen wetsontwerp beoogt de leeningwet zoodanige uitbreiding te geven, dat het bovenstaande wordt mogelijk gemaakt. Telkenjare zal bij de Indische begrooting verslag worden uitgebracht over het beheer der in portefeuille gehouden stukken. (De Telegraaf)

C. **NEDERLAND. — Leger, Vloot en Luchtmacht - Generale Staf. —**
De tegenwoordige chef van den Generalen Staf, luitenant-generaal H. A. Seyffardt, aan wien op zijn verzoek eervol ontslag is verleend met ingang van 1 Mei '34 zal op dien datum vervangen worden door den generaal-majoor I. H. Reynders, thans inspecteur der infanterie. (Het Vaderland)

D. **BELGIE. — Manifest van de Vlaamsche nationalisten. —**
De Vlaamsche nationalistische partij-organisatie heeft heden een manifest verspreid waaraan wij het volgende ontleenen:
Wijlen koning Albert beloofde ons, Vlamingen, een volledige gelijkheid zoowel in rechten als in feite. Dit koninklijk woord werd niet ingelost. Wel werd de weigering om amnestie te verleenen aan onze politieke veroordeelden staande gehouden. De Vlaamsch-nationalistische kwestie stelt zich met meer nadruk dan ooit.
Bij de troonsbestijging van Leopold III oordeelden de Vlaamsche nationalisten het nutteloos wenschen en verlangens te uiten, die ten hoogste nieuwe beloften kunnen uitlokken. Zij stellen weer vast, op grond van ervaringen uit het verleden en het heden, dat het nationalistische Vlaamsche volksbelang nog kan gevrijwaard worden in het huidige staatsbestel. Bij den aanvang van een nieuwe periode in het Belgische staatkundig leven geven de Vlaamsche nationalisten opnieuw uiting aan hun verscherpten wil om den nationalen strijd voort te zetten, opdat Vlaanderen naar eigen behoeften en eigen inzicht vrij over zijn eigen lot en leven zal kunnen beschikken.
Dit stuk is onderteekend namens den raad van Vlaanderen door Dr. Borms.
(Vlaamsche Nat. partij-organisatie)

E. **DUITSCHLAND. — Het Duitsche geldwezen - Rede van Dr. Hj. Schacht. —**
In de bestuursvergadering van het „Zentralverband des Deutschen Bank- und Bankiersgewerbes" heeft de president der Duitsche Rijksbank, Dr. Schacht, een rede gehouden over de positie van het bankwezen en den stand van het renteprobleem. Vastgesteld kan worden, aldus Dr. Schacht, dat van alle Duitsche banken — die den juridischen vorm van een naamlooze vennootschap bezitten — met een kapitaal van R.M. 10 millioen en hooger zich meer dan 70 pct. van het kapitaal direct of indirect in handen van het Rijk bevindt.
Dr. Schacht ging vervolgens in op het renteprobleem en constateerde, dat het de Rijksbank gelukt is het koersniveau der obligatiën op de Berlijnsche beurs gedurende de eerste 12 maanden van het bewind der nationaal-socialistische regeering, met 13 pct. te verhoogen.
Dat in de laatste dagen de belangstelling voor de obligatiemarkt iets is verflauwd, vindt ten deele zijn verklaring in het voortdurende gepraat over een te verwachten, met een meer of minder grooten druk gepaard gaande, conversie-operatie ter bereiking van een lageren rentevoet.
De Rijksregeering, aldus verklaarde dr. Schacht met nadruk, hecht er echter de grootste waarde aan, dat iedere conversie ter bereiking van een lager renteniveau gesteund wordt door de vrijwillige medewerking van de groote massa der spaarders, terwijl zij er van afziet eenigen druk in zake de kwestie eener renteverlaging uit te oefenen.

Ik ben overtuigd van de noodzakelijkheid, aldus vervolgde dr. Schacht zijn betoog, om de Duitsche export in het belang van de werkverschaffing niet alleen te handhaven op hetzelfde peil, maar ook te vergrooten. Desalniettemin kan ik het niet goedkeuren, dat tot een devaluatie van de Mark wordt besloten.
De wil der Rijksregeering om den arbeider en den spaarder zijn koopkracht te laten behouden is niet in het minst weifelend geworden en van een devaluatie der Mark kan geen sprake zijn. Ondanks alle artikelenschrijvers, plannenmakers, kan men er op vertrouwen, aldus besloot de Rijksbankpresident, dat deze regeering op het gebied van het geldwezen geen experimenten zal maken.
(Berl. Börsen Ztg.) **(Vor. ber. dr. Schacht 737 D.)**

26 FEBRUARI 1934

A. FILMKUNST. — Hollandsch werk. —
De eerste goedgeslaagde Hollandsche film „De Jantjes" opgenomen in de Cinetone Klankfilm Studio's onder regie van Jaap Speyer en Farkas is dezer dagen te Amsterdam met succes vertoond.
Volgens verdere berichten is een overeenkomst gesloten tusschen den filmimporteur Loet C. Barnsteyn en de heeren Jaap Speyer en Leo Meyer voor de productie van vier Nederlandsche films jaarlijks.
(Red. K. H. A.) **(Filmkunst 1035 C.; Holland 315 H.)**

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Koning Albert I van België herdacht. —
De Eerste Kamer heeft op 22 Febr. '34 Koning Albert van België plechtig herdacht. **(Vor. ber. 1186 A.)**

C. MIDDENEUROPEESCH BLOK. — Italië—Oostenrijk—Hongarije. —
Naar aanleiding van het bezoek van den Italiaanschen onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Suvich, aan Boedapest schrijft de Budapesti Hirlap o.a. het volgende:
Het streven is een blok tusschen Italië, Oostenrijk en Hongarije te vormen tegenover de Kleine Entente, die de beteekenis van een groote mogendheid heeft gekregen. De politieke gedragslijn van dit blok zal worden vastgesteld op dezelfde basis als die van de Kleine Entente. (Budapesti Hirlap)

D. NEDERLAND. — N.V.V. - De 40-urige werkweek.
Op 21 Febr. '34 belegde de Amsterdamsche Bestuurdersbond een openbare vergadering te Amsterdam. De heer Kupers, voorzitter van het N.V.V. zeide o.a. ten opzichte van de 40-urige werkweek:
Uiteraard houdt het doorvoeren van een dergelijken maatregel nauw verband met het loonpeil. Aan beide zijden (van werkgevers en werknemers) zullen offers moeten worden gebracht en de nog werkende arbeiders zullen moeten bedenken dat het gaat om het lot van honderdduizenden werkloozen. (Vaz Dias)
(Vorig bericht 446 F.)

E. WILLEM KES OVERLEDEN. —
In den ouderdom van 79 jaar is op 22 Febr. '34 in de Universiteitskliniek te München overleden Willem Kes, een groot Nederlander, een man van beteekenis voor de ontwikkeling van het nationale muziekleven in het laatst der vorige eeuw. Want als eerste leider van het Amsterdamsche Concertgebouw-Orkest in 1888 is zijn roem met de geschiedenis onzer hoofdstad zeer nauw verbonden, in niet geringer mate is hij daardoor de hervormer van het Amsterdamsche, ja, van het geheele Nederlandsche muziekleven geworden.
De hoofdstad kende hem reeds jaren vóórdien als een uitnemend violist, pianist en kamermuziek-speler. In laatstgenoemde functie kwam hem de blijvende verdienste toe alle groote Beethoven-kwartetten te hebben geïntroduceerd.
Kes aanvaardde in 1895 de leiding van het „Scottish Orchestra" in Glasgow.
Vervolgens was hij verbonden aan de „Philharmonische Gesellschaft" te Moskou en van 1905 af aan het orkest te Coblenz.
Slechts enkele malen, na zijn vertrek uit Amsterdam, dirigeerde hij in ons land, o.a. in 1911 een uitvoering van de Missa Solemnis te 's-Gravenhage en in 1917 een concert van de Kon. Oratoriumvereeniging te Amsterdam. Ook bij de herdenking van het 40-jarig bestaan van het Concertgebouw voerde hij zijn vroeger orkest aan. (Red. K.H.A.)

27 FEBRUARI 1934

F. DUITSCHLAND. — Rijkskanselier Hitlers rede in zake een jaarlijksche volksstemming. —
Aan den vooravond van de beëediging van de politieke leiders heeft Rijkskanselier Hitler op 24 Febr. '34 te München een rede gehouden.
Hij schetste daarin de opkomst van den groei der nationaal socialistische beweging. Van meet af — aldus Hitler — hebben wij de noodzakelijkheid ingezien ons af te keeren van de z.g. upper ten thousand en ons te richten tot het volk zelf. In enkele jaren hebben wij de twijfelaars getoond, dat het volk over schitterende politieke organisatoren en welsprekende redenaars beschikt. Wie trouw en geloof, fanatisme en toewijding wil vinden, moet gaan naar de breede massa van het volk. Alleen daar leeft de moed om op te komen voor een ideaal.
Op 12 November van het vorige jaar heeft het volk een getuigenis gegeven, zooals nog nooit jegens een beweging is afgelegd. Wij zijn overtuigd, dat wij dit vertrouwen telkens weer zullen ontvangen, als wij voor het volk blijven strijden. Maar wij zijn ook van meening, dat wij telkens weer voor het volk moeten komen.
In een anderen staat zien we thans waartoe het leidt, als men niet meer den moed heeft voor het land te treden en zijn meening te vragen. Nooit mag het bij ons zoover komen, dat wij uit angst voor een afwijzing naar de wapens grijpen.
Wij willen daarom ook in de toekomst ten minste eens per jaar aan het volk de gelegenheid geven, een oordeel over ons te vellen. Zooals wij vroeger in duizenden vergaderingen voor het volk zijn getreden, moeten wij ook voortaan den strijd voortzetten in duizenden vergaderingen, om elk jaar ten minste één keer een beroep te doen op de gansche natie. Valt het oordeel slecht uit dan moet niemand zeggen, dat het volk de schuld draagt, maar dan moet hij denken: de beweging is traag geworden, zij strijdt niet goed meer, zij heeft het contact met het volk verloren.
Nu het lot ons kanonnen, machine-geweren, vliegtuigen en tanks heeft ontnomen, zijn wij te meer verplicht althans het volk in zijn geheel om ons te scharen. Dat is tevens de beste vredespolitiek, die denkbaar is. Wie een geheel volk vertegenwoordigt, zal rijpelijk de gevolgen overwegen, welke een lichtvaardig begonnen oorlog met zich kan brengen. Wie slechts op een klein groepje kan bouwen en moet vreezen door het volk opzij te worden geschoven, kan in de verzoeking komen door uiterlijke successen de ontbrekende innerlijke successen te compenseeren. Wij hebben geen buitenlandsch-politieke successen noodig om het volk te winnen, want het volk behoort ons. Wie het geheele volk achter zich weet, zal niet lichtvaardig zijn bloed vergieten, maar er steeds op bedacht zijn de belangen van het volk te behartigen met de middelen van vrede, van arbeid en beschaving. Slechts in geval van uitersten nood zal hij een beroep doen op de nationale kracht. Wie zijn volk zoo achter zich heeft kan de moeilijkste tijden rustig tegemoet gaan.
Als wij opkomen voor een waarachtigen volkerenvrede, dan mogen wij ook verlangen, dat aan het Duitsche volk niet wordt onthouden, wat elk eerlijk volk mag eischen. Daarom zijn wij even fanatieke kampioenen voor den vrede als voor de rechten en de rechtsgelijkheid der Duitsche natie.
Hitler besloot zijn rede met een herdenking van degenen, die in de afgeloopen jaren voor de nat.-soc. beweging het leven hebben gelaten. (N. Rott. Courant)
(Vorig bericht Hitler 1149 F.)

G. NEDERL. OOST-INDIE. — P.N.I. - Mohamad Hatta gearresteerd. —
Op 25 Febr. '34 vonden te Batavia arrestaties en huiszoekingen plaats in de woningen van de leiders der Pendidikan Nasional Indonesia, de heeren Mohamad Hatta en Bondam, terwijl gelijktijdig de andere leden van het Hoofdbestuur der P.N.I. te Bandoeng werden gearresteerd. Onder deze laatsten bevonden zich o.a. Maskoen, Boerhanoedin en Soeka.
De huiszoekingen te Batavia hadden een zeer rustig verloop. Zij werden gehouden ten huize van Mohamad Hatta en ten kantore van het blad „Daulat Rajat" (heil des volks).
Deze huiszoekingen en arrestaties zijn een uitvloeisel van het medio 1933 ontworpen schema van maatregelen tegen ondermijning van het gezag en zijn het resultaat van een langdurige waarneming der revolutionnaire actie van de P.N.I.
In totaal vonden 45 huiszoekingen plaats te Batavia, Bandoeng, Djocja, Semarang, Cheribon en Soerabaja.
De huiszoekingen leverden de in beslagneming van een groot aantal papieren op, waarvan het verdere onderzoek nog geruimen tijd zal vergen.
Alle arrestanten zijn in preventieve hechtenis gesteld. (Aneta) **(Vorig bericht 1055 A.)**

A. **MUZIEK. — Sir Edward Elgar overleden. —**
Op 76 jarigen leeftijd is te Londen overleden de bekende Engelsche musicus Sir Edward Elgar.
Elgar, die een van de bekendste musici van Engeland was en dirigent was van de Koninklijke Kapel, heeft zeer veel werk van zeer uiteenloopende aard gepubliceerd. O.a. symphonische werken, marschen, liederen en eenige oratoria. Hij schreef nog vele andere werken, o.a. veel religieuze muziek. Wij noemen hier het oratorium „The Dream of Gerontius", zijn twee groote symphonieën en de Varations op een thema (Enigma), waarvan elke variatie het karakter van één zijner vrienden in tonen uitbeeldde.
(Redactie K. H. A.)

B. **FORMOSA. — Koffie. —**
Reeds geruimen tijd heeft het proefstation van den Landbouw in Takao (Formosa) op groote schaal proeven genomen met den aanplant van koffie op dat eiland. De hooggelegen streken daar schijnen geologisch en klimatologisch zeer geschikt te zijn.
De koloniale regeering heeft nu een plan ontworpen om in 4 jaren tijds den aanplant van koffie dusdanig te bevorderen, dat in die periode een 500,000 boomen in den grond zouden komen te staan.
Er blijft dan nog genoeg reserve om het areaal nog te kunnen uitbreiden.
Men hoopt dan in 6 jaar, dat zou dan in 1940 zijn, te kunnen rekenen op een oogst van zegge 3 millioen pond.
Thans wordt jaarlijks in Japan ruim 5 millioen pond ingevoerd tot een waarde van 2,000,000 yen, welke import dan zeer verminderd zou worden, indien de verwachtingen, welke men van dezen koffieaanplant op groote schaal schijnt te hebben, inderdaad bewaarheid mocht worden. (Java Bode)

C. **VEREENIGDE STATEN. — Goudpariteit. —**
Als gevolg van de vaststelling van een nieuw gewicht voor den dollar op 59.06% van zijn vroeger gewicht aan goud, zijn de pariteiten met de landen, die den gouden standaard bezitten, overeenkomstig veranderd. Onderstaande tabel toont de nieuwe en oude pariteiten met deze landen aan. De oude pariteit is gebaseerd op een dollar met een gewicht van 25 8/10 greins van 0.9 fijn en de nieuwe op een gewicht van 15 5/21 greins van 0.9 fijn.

	Oude pariteit	Nieuwe pariteit
Amsterdam	40.196	68.057
Parijs	3.9179	6.6335
Rome	5.263	8 911
Praag	2.963	5.017
Berlijn	23.821	40.332
Brussel	13.904	23.541
Zürich	19.295	32.669
Boedapest	17.49	29.613
Boekarest	0.5982	1.013
Warschau	11.218	18.993

Wanneer een land, dat op het oogenblik los is van den gouden standaard tot den gouden standaard zou terugkeeren op een nieuwe basis, dan moet men bij het vaststellen van de nieuwe verhouding met de pariteit van den dollar te New York de oude goudpariteit vermenigvuldigen met 1.693125 (100/59.06238) en dit vervolgens vermenigvuldigen met het percentage, waarmede de buitenlandsche valuta wordt gedevalueerd. (Algem. Handelsblad en Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 1152 D.)

D. **NEDERLAND—NEDERL. OOST-INDIE. — Economische Samenwerking. - Commissie Bruins. —**
Verschenen is het rapport der Commissie van Advies nopens de bevordering der Economische samenwerking tusschen Nederland en Nederl.-Indië (Commissie-Bruins, pag. 481 D.), uitgebracht aan den minister van Koloniën.
De commissie is tot de volgende conclusies gekomen:
De Commissie is van meening, dat bij de officieele handelsvoorlichting meer aandacht kan worden geschonken aan de mogelijkheid de onderlinge handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Ned.-Indië te ontwikkelen en te verlevendigen.
De Commissie zou het wenschelijk achten, dat de beroepsconsuls, bestemd voor posten, bij welke de Indische handel een voornaam belang heeft, in den aanvang hunner carrière minstens een half jaar in Ned.-Indië werkzaam werden gesteld, en de voornaamste handelsplaatsen daar leerden kennen, en dat zij op gezette tijden Indië wederom zouden bezoeken.
Ook acht de Commissie het van veel gewicht, dat in Nederland een onpartijdig en deskundig lichaam in het leven worde geroepen, dat aan producenten, die naar Indië willen exporteeren, en daar niet over relaties beschikken, voorlichting geeft omtrent de mogelijkheden van afzet hunner producten en de voorwaarden, waaraan daartoe moet worden voldaan. Zij denkt zich zulk een lichaam samengesteld uit een beperkt aantal hier te lande gevestigde deskundigen op het gebied van den handel op Indië, bijgestaan door de ambtenaren van de departementen van Koloniën en van Economische Zaken, die thans reeds handelsvoorlichting verstrekken.
Deze organisatie zou in Indië een vertegenwoordiging moeten hebben naar dezelfde beginselen samengesteld. Aanwezigheid van het ambtelijk element acht de handel, naar der Commissie gebleken is, bovendien als waarborg van onpartijdigheid gewenscht.
Teneinde de scheepvaart te steunen in haar concurrentiestrijd tegen buitenlandsche lijnen, die in vele gevallen van overheidswege worden gesubsidieerd, acht de Commissie het zeer gewenscht, dat de Regeering er zoo eenigszins mogelijk voor zorgt, dat de leveranties voor het Land met Nederlandsche schepen naar Indië worden vervoerd.
De Commissie oordeelt het voorts urgent, dat het tarief voor telegrammen tusschen Nederland en Indië in overeenstemming worde gebracht met dat, hetwelk tusschen Engeland en Singapore geldt, hetgeen een verlaging tot ongeveer ƒ 1.20 per woord zou beteekenen.
Tenslotte vestigt de Commissie er de aandacht op, dat dubbele belasting tusschen beide gebiedsdeelen zooveel mogelijk dient te worden vermeden. (Nieuwsblad v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 481 D.)

E. **RUSLAND. — OGPU. —**
De OGPU (Russische geheime politie) zal binnenkort worden ontbonden en binnen het kader van de militaire macht worden gebracht. (Iswestia, 15 Febr. '34)

F. **CHINA. — Engelsche troepen in Yunnan. —**
Volgens de in Yunnan verschijnende Ming Tse Pao zijn Britsche troepen uit Burma Kiang Hung binnengetrokken. Aangezien dit Chineesch gebied is, heeft de Chineesche regeering bij den Engelschen gezant geprotesteerd. (Ming Tse Pao, Yunnan 20 Dec. '33)

G. **BELGIE. — Werkloosheid. —**
Officieele werkloosheidscijfers:

October 1933	146.988
November 1933	156 690

(Handelsblad van Antwerpen) **(Vor. ber. 1129 E.)**

H. **NEDERL. OOST-INDIE. — De muiterij op „De Zeven Provinciën" - De uitspraak van het Hoog Militair Gerechtshof tegen Boshart c.s. —**
Op 26 Febr. '34 deed het Hoog Militair Gerechtshof uitspraak in hooger beroep in de zaak van de tweede groep muiters van de „Zeven Provinciën", bestaande uit den korporaal-machinist M. Boshart en zeven anderen.
Het Hoog Militair Gerechtshof legde de volgende straffen op:
Boshart, tien jaar, eisch twaalf jaar.
Dannau, acht jaar, eisch negen jaar.
Dooyewaard, negen jaar, conform den eisch.
Van Leeuwen, zeven jaar, eisch zes jaar.
Tichelaar, drie maanden, eisch een jaar.
Peeters, zes jaar, eisch zes jaar.
Snel, twee jaar, eisch een jaar en zes maanden.
Vermeulen, drie maanden, eisch een jaar.
Voor de beiden tot drie maanden gevangenisstraf veroordeelde beklaagden vervalt de bijkomende straf van ontslag uit den militairen dienst. Tichelaar behoudt den rang van korporaal. (Aneta)
(Vorig bericht blz. 1087 D.)

I. **DUITSCHLAND. — Beëediging van politieke leiders. —**
Op 25 Febr. '34 werden overal in Duitschland politieke leiders beëedigd. De beëediging werd geleid door Rudolf Hess, den plaatsvervanger van Hitler. Voor het Bruine Huis te München hadden zich 14.200 leiders van de gouw Opper-Beieren opgesteld, 16.600 leiders en leidsters der Hitlerjeugd, 488 leiders van den arbeidsdienst en groepen van andere leiders.
(Westdeutscher Beobachter)
(Vor. ber. Hitler 1192 F.; Propaganda 1053 F.)

A. **NEDERLAND. — Contingenteeringen. - Rijwielbinnen- en buitenbanden. - Glaswerk. - Onderkleeding. - Tricotgoederen. —**
De „Staatscourant" no. 21, bevat koninklijke besluiten ter verlenging van de contingenteeringen.
De percentages dezer nieuwe contingenteeringen zijn als volgt vastgesteld.
Rijwielbinnen- en buitenbanden: 60% van het aantal, dat gemiddeld in 1929, 1930 en 1931 is ingevoerd.
Huishoudelijk glaswerk: 40% van het gemiddeld in de jaren 1931 en 1932 ingevoerde gewicht.
Onderkleeding: 50% van de waarde van den gemiddelden invoer in 1931 en 1932, met dien verstande, dat de invoer per land niet meer mag bedragen dan 50% van de gemiddelde in de basisjaren ingevoerde hoeveelheid.
Tricotgoederen: 30% van de waarde van den gemiddelden invoer in 1929, 1930 en 1931 met dien verstande, dat de invoer per land niet meer mag bedragen dan 45% van de gemiddelde in de basisjaren ingevoerde hoeveelheid. (Staatscrt. no. 21)
(Vor. ber. Rijwielbanden 362 A.; Glaswerk 1038 E.; Tricot 426 D.)

B. **ZWEMSPORT. — Willy den Ouden verbetert haar record. —**
In de nationale wedstrijden van het IJ heeft Willy den Ouden het wereldrecord dames 100 M. vrije slag met $^3/_5$ seconde verbeterd. Zij bracht het terug tot $1.05^2/_5$. (Revue der Sporten) **(Vor. ber. 1167 F.)**

28 FEBRUARI 1934

C. **ELECTROTECHNIEK. — Transformeeren van Gelijkstroom. —**
De Zweedsche ingenieur Baltzar von Platen, die o.a. medegewerkt heeft aan het ontwerpen van de Electrolux-koelkast, heeft een systeem uitgewerkt, het z.g. Glesumsysteem, voor het opwekken en transformeeren van gelijkstroom, waardoor, naar men verwacht, de transmissie van electrische energie langs ondergrondsche en onderzeesche kabels zeer vereenvoudigd en derhalve ook veel goedkooper zal worden. Het isoleeren van kabels is voor gelijkstroom veel eenvoudiger en veel minder kostbaar dan voor wisselstroom. Ook de motoren, die met gelijkstroom gedreven worden, zijn minder ingewikkeld en minder kostbaar dan die voor wisselstroom. De toepassing van het Glesumsysteem zou het ook mogelijk maken treinen te laten loopen door middel van gelijkstroom met voltages, die even hoog zijn als thans in de praktijk met wisselstroom worden bereikt. De bezuinigingen, verkregen door de lagere kosten der motoren en de mindere kosten voor het isoleeren zullen, naar men verwacht, zeer belangrijk zijn.
(Ljus och Kraft, Göteborg) **(Electrotechniek 261 I.)**

D. **NEDERLAND. — Ir. A. A. Mussert eervol ontslagen. —**
Gedeputeerden deelden aan Provinciale Staten mede, dat zij in verband met de wijziging van het ambtenarenreglement aan ir. Mussert de vraag hebben voorgelegd of hij al dan niet wenscht te volharden bij zijn lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging en zij hebben aan die vraag toegevoegd dat zij bij een bevestigend antwoord zich genoodzaakt zouden zien aan de vergadering van de Provinciale Staten voor te stellen hem eervol te ontslaan uit zijn functie met ingang van 1 Mei 1934.
De heer Mussert had bericht, dat hij bij zijn lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging blijft volharden.
In verband daarmede stelden Gedeputeerde Staten voor den heer Mussert met ingang van 1 Mei 1934 eervol ontslag te verleenen uit zijn functie van hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat in dat Gewest.
Zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming werd het voorstel aangenomen. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1117 E.)

E. **NEDERLAND. — Bevolking 1930-1933. —**

		Toeneming
31 Dec. 1930	7.935.565	
„ „ 1931	8.061.571	126.006
„ „ 1932	8.183.392	121.821
„ „ 1933	8.284.894	101.502

(Centr. Bureau v. d. Statistiek) **(Vor. ber. 986 B.)**

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Salariskorting. - Invoering per 1 April 1934. —**
Aangezien geen overleg met het departement van Koloniën meer noodig is, kon ten aanzien van het Herziene Bezoldigingsbesluit voor burgerlijke landsdienaren de beslissing op 28 Febr. '34 worden genomen, welke de invoering per 1 April '34 impliceert.
(Aneta) **(Vorig bericht blz. 1181 F.)**

G. **DIMITROF, POPOF EN TANEF. — Over de Duitsche grens gezet - Aankomst te Moskou. —**
De drie Bulgaarsche communisten Dimitrof, Popof en Tanef zijn op 27 Febr. '34 over de Duitsche grens gezet.
Volgens de Duitsche berichten kon de uitzetting tot dusver niet geschieden, omdat de Bulgaarsche regeering de drie communisten niet als Bulgaarsche staatsburgers erkende en weigerde ze terug te nemen. Toen de Sovjetregeering hun het Russische staatsburgerschap toekende, ontstond de mogelijkheid hen naar het gebied der Sovjet-Unie te doen transporteeren.
De drie Bulgaren zijn per vliegtuig uit Berlijn naar Moskou vertrokken en werden tot de Russische grens door de Duitsche geheime politie begeleid.
Bij hun aankomst te Moskou was een groote menigte waaronder vele officieele personen, op het vliegveld aanwezig. Zij werden geestdriftig toegejuicht.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. 1176 G.)**

H. **VATICAAN. — Heiligverklaringen. —**
In de consistoriezaal van het Vaticaan te Rome is in tegenwoordigheid van den paus en kardinalen, het decreet der heiligverklaring van den zaligen Cottolengo en de heiligverklaring van Antonio Claret Clara, alsmede het decreet, dat de wonderen van Conrad von Parzham bevestigt, uitgesproken.
Na deze voorlezing hield de paus een toespraak, waarin hij het leven en de werken van den zaligen Cottolengo en van Claret herdacht. Daarna sprak hij over Conrad von Parzham. De paus wenschte vervolgens de drie naties, waartoe deze mannen behoorden, geluk. „Wat ons geliefd Italië betreft — aldus de paus — kan men zeggen dat God door de toeneming van zooveel heilige menschen in het heilige jaar, door zooveel genade en wonderen speciaal tot Italië heeft willen spreken. Eenerzijds schijnt het dat God daarmede wil oproepen tot een levendige ontwakening van het christelijke leven, opdat steeds meer zielen zich tot Hem bekeeren. Anderzijds schijnt het, als heeft Hij den wensch, dat de waakzaamheid en het verweer tegen de stroomingen, die dit hoogste goed bedreigen, steeds sterker worden.
Cottolengo leert ons de weldoende liefde voor de kleinen, armen en zwakken.
Dit is een vermaning voor de stroomingen, die allen zouden willen terugbrengen tot een heidensch leven, daarheen, waar het licht der katholieke missionarissen nog niet is doorgedrongen. De Verlosser heeft het heidensche leven verdreven, om het geestelijke leven daarvoor in de plaats te brengen.
Thans stelt de Voorzienigheid de figuur van Conrad von Parzham in het licht, juist in deze zoo tragische historische oogenblikken, nu niet de christelijke beginselen, doch de rassen verheerlijkt worden.
(Osservatore Romano) **(Vor. ber. blz. 1133 B.)**

I. **NEDERLAND. — Verbinding Amsterdam—Rijn. —**
In de buitengewone vergadering van de Prov. Staten van Utrecht zijn de voorstellen van Gedep. Staten inzake uitvoering van de scheepvaartverbinding Am-

sterdam en Boven Rijn en ter verbetering van de afwatering in de Geldersche Vallei z.h.s. goedgekeurd. (Algemeen Handelsblad)

A. **NEDERLAND. — De schrijfwijze van het Nederlandsch. —**
Onder voorzitterschap van Prof. dr. G. S. Overdiep, hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Groningen, heeft zich een comité gevormd voor de eenheid in de schrijfwijze van het Nederlandsch, waarvan het uitvoerend comité een concept van een bemiddelend voorstel in behandeling heeft genomen, dat zoowel de spelling als de verbuiging en de daarmee samenhangende kwesties bevat. (Red. K. H. A.)
(Vorig bericht blz. 1185 B.)

B. **NEDERLAND. — Verkeersfonds. —**
Naar de „Tel." meldt, bestaan er in de Tweede Kamer zeer groote bezwaren tegen het wetsontwerp in zake het Verkeersfonds, grooter nog dan uit de ambtelijke zinnen van het ongunstige verslag, dat half Januari verschenen is, kan blijken.
Die bezwaren zijn zoo talrijk en zoo ernstig, dat men in breede parlementaire kringen van oordeel is, dat het ontwerp in zijn huidigen vorm een zeer slechte kans maakt en dat er stellig wijzigingen in zullen moeten worden aangebracht, wil het het Staatsblad bereiken.
Geen enkel lid van de vaste commissie voor openbare werken, verkeers- en waterstaatsaangelegenheden, welke het verslag heeft uitgebracht, heeft dit voorstel kunnen verdedigen. (De Telegraaf) **(1076 D.)**

C. **NEDERLAND. — Kon. Ned. Middenstandsbond - Vergadering te Schagen. —**
Dezer dagen is onder leiding van den heer Ch. H. Th. Schmalz te Schagen een vergadering gehouden van middenstanders in Holland's Noorderkwartier.
Als inleider trad op de heer F. L. van der Leeuw, adj. directeur van het Bureau van den Kon. Ned. Middenstandsbond, die sprak over het onderwerp „Regeering en middenstand".
Aan het slot der vergadering werd met algemeene stemmen de volgende motie aangenomen:
„De vergadering van middenstanders, enz. gehoord de inleiding en de discussies,
spreekt haar diepe teleurstelling uit over het feit, dat nog steeds geen bijzondere crediet- en steunverleening aan den middenstand is tot stand gekomen, waardoor in het bijzonder de middenstand ten platte lande ernstig lijdt,
noodigt het bestuur uit, door tusschenkomst van den Kon. Ned. Middenstandsbond dezen noodkreet van den middenstand ter kennis der regeering te brengen en haar met aandrang te verzoeken de onmisbare wettelijke voorziening met den meesten spoed tot stand te brengen".
Deze motie is inmiddels door het bondsbestuur ter kennis van de regeering gebracht.
(Kon. Ned. Middenst. Bond) **(Vor. ber. 830 B.)**

1 MAART 1934

D. **NEDERLAND. — Duitsch-Nederlandsche Bemalings-Inrichting. —**
Dezer dagen werd aan den Ooydijk te Nijmegen de Duitsch-Nederlandsche Bemalingsinrichting officieel in bedrijf gesteld.
Dit gemaal, tot stand gekomen door samenwerking van het Waterschap Nijmegen—Duitsche grens en het Deichverband Cleve Landesgrenze, bestrijkt het geheele lager gelegen wei- en bouwland, grenzend aan Rijn en Waal tusschen Kleef en Nijmegen.
Het werd voor gezamenlijke rekening der beide waterschappen met steun van Duitsche regeering en de Prov. Staten van Gelderland tot stand gebracht.
(Het Vaderland)

E. **NEDERLAND. — Vlootaalmoezenier H. J. Bangert.** — Als opvolger van den onlangs afgetreden vlootaalmoezenier H. J. M. M. Alink, is bij Koninklijk besluit van 17 Februari benoemd de weleerwaarde heer H. J. Bangert, kapelaan te Amsterdam. De heer Bangert, die, evenals zijn voorganger, den rang van majoor zal hebben, is 20 Juli 1901 te Amsterdam geboren en derhalve pas 32 jaar oud. Hij ontving 15 Augustus 1924 de priester-wijding en is geruimen tijd werkzaam geweest bij het R.K. jeugdwerk.
(Nieuwsblad v. h. Noorden)

F. **POLEN. —Joodsche boycot van Duitschland. —**
Volgens de Robotnik heeft een conferentie te Warschau plaats gehad van Joden in Polen, die in een resolutie besloten, den strijd tegen Hitler en het nationaal-socialisme met kracht voort te zetten. De conferentie besloot voorts alle Joden in Polen een belasting te laten betalen ten gunste van Joodsche emigranten. Er zijn meer dan 15.000 hulpbehoevende Poolsche Joden die in Duitschland lange jaren hebben geleefd, naar Polen teruggekeerd.
(Robotnik, Warschau)

G. **JAPAN. — Handel op Nederl. Oost-Indië. —**
De gemengde conferentie van vertegenwoordigers van het Japansche ministerie van handel en van katoenindustrieelen ter bespreking van de Nederlandsche restrictie op invoeren in Nederlandsch Oost-Indië heeft drie resoluties aangenomen.
Volgens de eerste resolutie zullen invoercontracten, welke voor 13 Februari zijn geteekend als geldig moeten worden erkend, bij de tweede wordt geëeischt, dat licenties zullen worden toegestaan aan handelaars, die in 1933 invoerhandel hebben gedreven op Nederl.-Indië, terwijl bij de derde resolutie wordt geeischt, dat de invoerquota voor Japansche handelaars gebaseerd zullen worden op de cijfers over 1933.
De resoluties zijn ter kennis gebracht van het ministerie van Buitenlandsche Zaken. (Dempo Tsoesin)
(Vorig bericht blz. 909 D.)

H. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Valuta-experiment. - Handel met Nederland. —**
Aan het Ned. Ec. en fin. Agentschap wordt uit Praag gemeld en waaraan wij het volgende ontleenen over de depreciatie van de valuta:
Wat betreft de vooruitzichten van den export, wordt in de eerste plaats bereikt, dat Tsjecho-Slowakije thans voor de volle 100 pct. gebruik zal maken van de tot dusver dikwijls onbenut gebleven buitenlandsche invoercontingenten.
Van den anderen kant is duidelijk, dat de meeste landen zich tegen een te sterke toeneming van den Tsjecho-Slowaakschen invoer verzetten zullen. Het eerst heeft Duitschland deze quaestie in Praag aanhangig gemaakt. Duitschland is nog steeds de groote leverancier en klant van Tsjecho-Slowakije en tevens de concurrent van Tsjecho-Slowakije op vele buitenlandsche markten. Na de depreciatie van de Kroon zal Tsjecho-Slowakije voor Duitschland een beduidend gevaarlijker concurrent worden dan tot dusver het geval was.
Deze maatregel heeft trouwens ook aanleiding gegeven tot ernstige moeilijkheden in de Tsjecho-Slowaaksche—Fransche handelsbesprekingen. Na het bekend worden van de depreciatie van de Kroon heeft Frankrijk onmiddellijk nieuwe eischen gesteld en aan Tsjecho-Slowakije verleende voorrechten weer ingetrokken. Frankrijk heeft zelfs besloten de aan dit land reeds verleende invoercontingenten met 25 pct. te beperken of wel een supplementair invoerrecht van 10 pct. op zijn producten te heffen. Praag heeft zich tegen dit voornemen krachtig verzet en beroept zich op het feit, dat Frankrijk zulke maatregelen tot dusver nog tegenover geen een land met gedepreciëerde valuta getroffen heeft. De Fransche eisch inzake verhooging der Tsjecho-Slowaaksche invoercontingenten voor Fransche producten met 15 pct. wijst Praag volstrekt van de hand. Tengevolge van de depreciatie van de Kroon zijn ook moeilijkheden ontstaan in de Tsjecho-Slowaaksche—Deensche handelsbesprekingen.
Van onzen handel — exclusief gouden en zilveren munt en muntmateriaal — met Tsjecho-Slowakije geven onderstaande cijfers een overzicht:

	Invoer uit		Export naar	
	millioen K.G.	millioen gulden	millioen K.G.	millioen gulden
1933	53.2	15.2	21.6	9.8
1932	56.8	16.1	26.0	10.9
1931	54.2	23.3	33.7	14.1
1930	52.1	25.8	21.5	13.2
1929	60.5	27.0	38.0	18.6

(Ned. Econ. en Fin. Agentsch.)
(Vor. ber. 1183 A.; Nederland 187 G.)

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Aardolie op Nieuw-Guinea. —**
De Volksraad adviseerde met 39 tegen 11 stemmen tot aanneming van de ontwerp-overeenkomst inzake de opsporing van aardolie in Nieuw-Guinea. Voor dat

dit besluit werd genomen nam het College een motie aan waarin werd aangedrongen om uitzonderingen op het voorgeschreven percentage Nederlandsche onderdanen, hetwelk zich onder de werknemers moet bevinden, uit te sluiten.
Het wetsontwerp betreft het sluiten van 5-a contracten met een Naamlooze Vennootschap, welke zal worden opgericht door de Bataafsche Petroleum Mij. de Ned. Kol. Petroleum Mij. en de Ned. Pacific Petroleum Mij., voor de opsporing en ontginning van aardolieproducten op Nieuw-Guinea.
De overeenkomst zal worden aangegaan voor terreinen ter uitgestrektheid van hoogstens 1.000.000 ha., door die vennootschap te kiezen uit een harerzijds geologisch te exploreeren gebied van 10.000.000 ha. De exploratietermijn zal worden bepaald op tien jaren. (Indische Mercuur)

A. **GELUIDSFILM. — De „Ruban Sonore". —**
Dezer dagen werd te Amsterdam een Fransche uitvinding gedemonstreerd, waardoor het geluid op den filmband door middel van een diamantje mechanisch wordt overgebracht, welke filmband (negatief) dan terzelfder tijd als positief dienst doet en, voorbij een foto-electrische cel gedraaid, het geluid terstond reproduceert. Op deze wijze wordt het geluidsfilm-procédé eenvoudiger nog dan het fotografeeren met een Kodak en tevens goedkooper: de filmband, die in dit geval geen celluloid is doch een speciaal procédé, kost ⅛ cent per meter in oorspronkelijken staat, ongeveer 3 cent per meter met de transversaalcurven van het geluid erin gesneden. De frequenties, die dit toonspoor toelaat, zijn 7500. Van het negatief, dat zelf ook gedraaid kan worden en daarbij geen slijtage noch wrijving ondervindt, daar zij slechts voorbij een foto-electrische cel wordt bewogen, kan men een onnoemelijk aantal afdrukken maken, die dan evenmin onder het afdraaien lijden.
De machine kan zoowel voor opnemingen als voor reproductie in den handel worden gebracht.
Een soort gramofoonkast, waarop dan echter geen platen, doch 9 m.m. breede filmbanden draaien. Daar de lengte van een dergelijke band ongelimiteerd is, kan men b.v. in plaats van een plaat van drie minuten een complete operette van één of twee uur afdraaien. Het „ontwikkelen" van de filmband is in dit systeem van den ingenieur René Nublat uitgeschakeld en vervangen door een onmiddelijk copieeren. Dit procédé heeft derhalve niet alleen waarde voor film en gramofoon, doch ook b.v. voor practisch gebruik (vereenvoudigde dictafoon enz.). Het materiaal is daarbij onbreekbaar en onbrandbaar. De „gramofoonfilm" zou op deze wijze tevens binnen het bereik van den amateur kunnen komen, die op eenvoudige en weinig kostbare wijze zijn eigen opnemingen kan doen en terstond het resultaat kan hooren. Het apparaat wordt thans reeds in Frankrijk in den handel gebracht tegen een prijs, die dien van een goede pickup-gramofoon niet te boven gaat en tevens is reeds met de fabricage van een uitgebreide discotheek van opera's en operettes begonnen. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

B. **JURISPRUDENTIE. — Artikel 275 - Wetboek van Strafvordering. —**
Artikel 275 van het Wetboek van Strafvordering treedt in werking met ingang van 1 Maart.
Het bedoelde artikel luidt:
„Behalve de rechters en den griffier neemt aan de tafel der rechtbank niemand plaats."
Het hier bepaalde is een uitvloeisel van de invoeringswet Strafvordering van December 1925.
(Algemeen Handelsblad)

C. **NEDERLAND. — Sociale wetten in de practijk. —**
De nieuwe wet tot organisatie van de openbare organen belast met de sociale verzekering is per 1 Maart '34 in werking getreden. Naar aanleiding daarvan heeft de Algemeene Voorlichtingscommissie van de Vereeniging van Raden van Arbeid in een door haar uitgeschreven persconferentie uiteengezet de enkele zaken die in het algemeen voor de bevolking van belang zijn. Tot de lichamen die belast zijn met de uitvoering van de sociale verzekering behoorden tot nu toe de Rijksverzekeringsbank, de Rijksverzekeringsraad en de Raden van Arbeid.
De Raden van Arbeid hebben bij de nieuwe wet hun zelfbestuur behouden, terwijl de Rijksverzekeringsraad is opgeheven. Het toezicht is thans gekomen bij de Rijksverzekeringsbank. De Raden van Arbeid die tot nu toe alleen een administratief lichaam waren, zullen thans ook geroepen worden tot wetsinterpretatie. Hierdoor zal de wet over het geheele land op dezelfde wijze worden uitgelegd en zal geen verschillende wetsbedeeling meer mogelijk zijn.
Ook zijn er bij de nieuwe wet wijzigingen gekomen in de organisatie van de Raden van Arbeid. Tot nu toe werden uit de werkgeversleden en werknemersleden het bestuur gekomen. Dit bestuur is thans komen te vervallen en in het vervolg zal er alleen zijn een Raad bestaande uit vier leden met een voorzitter. De bedoeling van de wet is een sterker contrôle uit te oefenen, maar daarnaast is de wenschelijkheid uitgesproken van decentralisatie van werkzaamheden.
Door den minister zullen daarover instructies worden gegeven. De Vereeniging van Raden van Arbeid, die weliswaar niet in de wet wordt genoemd, zal een belangrijke taak krijgen. Zij wordt echter wel vermeld in de toelichting en wel in dien zin dat men bij deze Vereeniging advies zal kunnen inwinnen.
Tot nu toe werd dat ook reeds gedaan, maar de Raden van Arbeid hadden zich daaraan niet te houden. Zij konden hun eigen gang gaan. Het zal nu zoo worden, dat er wel zelfbestuur mag zijn, maar dat er in hoofdzaak eenheid moet zijn.
De Raden van Arbeid zijn allen lid van de Vereeniging. Zij zal dus, als men weet dat er 30 Raden van Arbeid zijn en elke Raad 5 leden telt, bestaan uit 150 leden. Uit deze leden wordt een bestuur, bestaande uit werkgevers en werknemers gekozen, dat weedrom een dagelijksch bestuur aanwijst.
Het tot nu toe bestaande bestuur heeft steeds getracht eenheid te brengen. Daarvoor waren reeds ingesteld een aantal commissies. De voornaamste onder deze zijn een studiecommissie, die voorlichting geeft bij wetsinterpretatie, een examencommissie, om goed onderlegde ambtenaren te kweeken, en een algemeene voorlichtingscommissie.
Deze laatste commissie zorgt er bijvoorbeeld voor, dat belangrijke bepalingen wereldkundig worden gemaakt. Zij verzorgt brochures en maakt verder propaganda voor de vrijwillige ouderdomsverzekering.
In dit verband werd ons medegedeeld, dat bij vele instellingen dikwijls wordt geklaagd over de administratieve rompslomp van de sociale wetten. Er wordt echter zooveel mogelijk meegewerkt om de administratie te vereenvoudigen. Bij erkend goede administratie van instellingen kunnen de verzamelloonlijsten zoo bekort worden, dat alleen het loon kan worden opgegeven. Zoo kan ook genoegen worden genomen met het plakken van zoogenaamde blokzegels. Het is dan niet noodig alle weken zegels te plakken, maar slechts eenmaal in de 13 weken.
Ook wordt voor de werknemers nog lang niet genoeg beseft het belang van rentekaarten. Er zijn toch gevallen waarin een oude rentekaart klinkende munt oplevert.
Het is toch voorgekomen, dat de vader van een gezin kwam te overlijden, die nooit een rentekaart had gehad, maar dat de moeder vroeger wel in het bezit was geweest van zulk een kaart. Meermalen is het dan voorgekomen, dat de kinderen een uitkeering ontvingen.
Tenslotte deelen we nog mede, dat jaarlijks belangrijke bedragen worden uitgekeerd. Alleen aan ziekengeld bedraagt dit 20 millioen gulden per jaar.
(Voorlichtingscommissie Ver. Raden van Arbeid)

D. **NEDERLAND. — Commissie van advies Bedrijfsradenwet. —**
De minister van sociale zaken heeft:
A. aan de vaste leden van de commissie van advies, bedoeld in artikel 8 der Bedrijfsradenwet, de navolgende personen als tijdelijke leden toegevoegd:
S. S. Korthuis, te 's-Gravenhage; mr. P. Borst te Amsterdam; mr. Th. P. A. J. ten Hagen, te 's-Gravenhage; J. H. van Lonkhuyzen, te Zeist; F. van der Wal, te Amsterdam; L. Nelissen, te Utrecht; J. Hofman, te Amsterdam; D. van Rhee, te Utrecht; J. Roelofs, te Amsterdam;
B. bepaald, dat deze toevoeging geschiedt ten behoeve van het uitbrengen door vorengenoemde commissie van een advies omtrent de wenschelijkheid van het instellen van een Bedrijfsraad voor de typografie, met inbegrip van het rasterdiepdrukbedrijf, en omtrent andere daarmede verband houdende onderwerpen, in artikel 8 der Bedrijfsradenwet bedoeld.
(Staatscourant)

E. **NON-AGRESSIE PACT. — Duitschland-Polen. —**
De uitwisseling der ratificatie-oorkonden van het Duitsch-Poolsche pact heeft op 24 Februari '34 te Warschau plaats gehad, door den Poolschen minister van buitenlandsche zaken Beck en den Duitschen gezant Von Moltke. (Gazeta Polska, 25 Febr '34)
(Vorig bericht blz. 1054 E.)

2 MAART 1934

F. **BELGIE. — Belasting op het vervoer. —**
Ingevolge onlangs plaatsgevonden wetswijzigingen is met ingang van 1 Maart het vervoer naar België van goederen en het gezamenlijk vervoer van personen (autobus-autocar) aan nieuwe bepalingen onderworpen.
Aan belasting moet worden betaald 2½% over het transporttarief op Belgisch grondgebied. De verrekening van deze belasting vindt plaats door den door iederen buitenlandschen ondernemer in België aan te wijzen verantwoordelijken vertegenwoordiger. Het niet nakomen van de voorschriften wordt met een boete van frs. 500 gestraft.
Indien men na 1 Maart a.s. bij binnenkomen in België de verbintenis op formaat-papier, volgens voor-

geschreven tekst, met zulk een vertegenwoordiger niet kan toonen, dient men frs. 100—frs. 500 als waarborg te deponeeren, welk depôt of gedeelte daarvan, slechts wordt gerestitueerd, nadat men aan zijn verplichtingen inzake het doen erkennen van een vertegenwoordiger, heeft voldaan.
(Gazet van Antwerpen)

A. **SAARGEBIED. — Concentratie van alle Duitsche partijen. —**
De volkomen vereeniging van alle Duitsche partijen tot de „Deutsche Front" is voltrokken. Deze gebeurtenis vindt haar uitdrukking in proclamaties, door de Saarlandsche pers gepubliceerd; van den landleider van de „Deutsche Front", Pirro, waaraan wij o.a. ontleenen:
„Ik ben Duitscher en verzoek te worden opgenomen in de Saarlandsche volksgemeenschap „Deutsche Front". Tevens verklaar ik, dat ik op den dag van toetreden alles wat partij heet verzaak en slechts één parool ken: Ons Duitschland!"
(Saarbrücker Zeitung) **(Vor. ber. blz. 1152 F.)**

B. **ENGELAND. — De conservatieven en de regeering. —**
De toenemende onpopulariteit van het nationale kabinet in conservatieve kringen is de laatste dagen tot driemaal toe gebleken.
Bij de tusschentijdsche verkiezing te North Portsmouth heeft admiraal sir Roger Keyes met zijn conservatief program een grooter meerderheid op zich vereenigd dan één der regeeringscandidaten het laatste jaar heeft kunnen verwerven.
Tweede gebeurtenis: In het lagerhuis slonk op 20 Febr. bij de behandeling van het wetsontwerp op de werkloosheid de meerderheid der regeering tot 52, toen gestemd werd over een conservatief amendement om de minimum-uitkeering voor elk van den kostwinner afhankelijk kind vast te stellen op 3 sh. per week, inplaats van op 2 sh., gelijk de regeering had voorgesteld.
Het amendement werd verworpen met 177 tegen 125 stemmen. De minderheid bestond uit 50 conservatieven, 45 socialisten, 20 liberalen en 10 liberaal-nationalen. Bovendien waren er ongeveer 50 conservatieven, die zich van stemming onthielden. Ten laatste moest de regeering, zich in een politiek véél belangrijker zaak, met een nog kleiner minderheid van 45 stemmen vergenoegen.
Sir Henry Page Croft, een der leiders van het economische en politieke imperialisme, had een motie ingediend, waarin de regeering verzocht werd een parlementaire commissie te benoemen voor het instellen van een onderzoek naar de werking van democratisch bestuur in Ceylon.
Het doel van zijn voorstel was te bewijzen hoe, door het voorbarig toestaan van volksbestuur, Ceylon „eens het glansrijke voorbeeld van ons bestuur", thans „onze schande en vernedering" was geworden.
Van de 93 stemmen, die ten gunste van Sir Henry's motie uitgebracht werden, waren er 91 van conservatieven. 138 leden stemden met de regeering mede, welker positie gered werd door de socialisten en de Samuel-liberalen. (Daily Telegr., Times, Daily Herald)
(Vorig bericht blz. 1001 A.)

C. **GEESTELIJK LEVEN. — Het standpunt van het Vrijzinnig Protestantisme. —**
Ds. F. Klein, die in den Haag het standpunt van het Vrijzinnig Protestantisme besprak gaf daarvan de volgende geldende standpunten.
1. Het houdt aan het dynamische in geloof en geloofsuitspraken.
2. Het neemt een zeker voorbehoud in tegenover, het onderwerpt aan het critisch element de vastheid van de waarheid en de menschelijke formuleering van deze waarheid.
3. Het beseft het mysterie in den grondslag der werkelijkheden.
4. Het zegt, dat leven geloof en liefde is.
Schopenhauer zegt: „Herrlich ist es die Natur an zu schauen, doch schrecklich ein Stück von dieser Natur zu sein". Men kan dit aanvullen met: en daartoe te behooren, evenals de dieren, waar de wreedheid is en de wil tot vernietiging.
Ik ervaar, zegt Schopenhauer, het goddelijke anders in mijzelf, dan in de natuur.
Wij weten, dat gelooven niet is de verklaring van de werkelijkheid, maar de waardeering van de werkelijkheid. In het Vrijzinnig-Protestantisme is het standpunt, dat men afziet van een wereldbeschouwing, die het geheel der verschijnselen beheerscht, maar het ziet een levensbeschouwing, die den levenszin erkent. (Het Vaderland)

D. **FRANKRIJK. — Bezuinigingsmaatregelen. —**
De Fransche Senaat heeft met 277 tegen 19 stemmen zijn goedkeuring gehecht aan de door de regeering gevraagde volmacht om bij besluit bezuinigingen in te voeren. (Le Temps)

E. **OOSTENRIJK. — Leiders van de Sociaal-Democraten vervolgd. —**
De staatsprocureur heeft tegen het geheele bestuur der sociaal-democratische partij de vooraanstaande leiders der partij in het geheel 24 personen, een vervolging ingesteld wegens hoogverraad en medeplichtigheid aan hoogverraad.
Tot de beschuldigden behooren Deutsch, Bauer, Koenig en Schorsch, zoomede Karl Renner en Dr. Seitz.
De vier eerstgenoemden, die naar Tsjecho-Slowakije zijn gevlucht, zullen niet kunnen worden uitgeleverd, aangezien het een politiek misdrijf betreft. Tegen Dr. Freundlich van de arbeidersbank, is eveneens een vervolging ingesteld. (Het Volk) **(Vor. ber. 1185 E.)**

F. **AMSTERDAM. — Wethouder Abrahams treedt af.**
Naar wordt medegedeeld heeft wethouder E. J. Abrahams, onder dagteekening van 2 Maart met ingang van 7 Maart 1934 ontslag genomen als lid van den Gemeenteraad.
De aanleiding van dit ontslag is de in de pers tegen hem verschenen critiek, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
In de Commissie van Bijstand voor de openbare gezondheid van den Amsterdamschen Gemeenteraad heeft onlangs het raadslid Dr. M. de Hartogh gewezen op den ongewenschten toestand, dat wethouder Abrahams als keurend dokter van de Vereeniging Trein 8.28 een toelage genoot van *f* 2000 per jaar. Men was in de commissie van meening dat deze toestand niet fraai was, aangezien de wethouder op de begrooting voor deze vereeniging een subsidie van *f* 26.100 had uitgetrokken, een der hoogste subsidies, die de gemeente aan die categorie van vereenigingen verleent. De heer Abrahams gevoelde de kracht van het argument en beloofde deze salariskwestie uit de wereld te zullen helpen door van zijn salaris afstand te doen.
Het bestuur van de Vereeniging 8.28 besloot de *f* 2000 die de heer Abrahams liet varen, toe te kennen aan mevrouw Abrahams, secretaresse van Trein 8.28, zoodat zij voortaan een salaris van *f* 5000, wegens de uitbreiding van haar werkzaamheden, zou genieten. (De Telegraaf)
(Vor. ber. Wethouders 980 D.)

G. **ITALIE. — Critiek op Duitschland. —**
De spanning tusschen Italië en Duitschland valt te peilen door een artikel in de officieuze Giornale d'Italia, 't blad van 't ministerie van Buitenlandsche Zaken, dat met een ongekende felheid protesteert tegen de hardnekkige polemieken van de Duitsche pers inzake de Italiaansche politiek in Oostenrijk.
„De schrijfwijze van de Voelkische Beobachter, zoo zegt het blad, bewijst een onverbeterlijk wanbegrip

omtrent Mussolini's politiek tegenover Oostenrijk. Het verschil in opvatting inzake Oostenrijk kan een zoo plotselinge frontwending niet rechtvaardigen: hangt de politiek van een groot land als Duitschland af van een episode? De Italiaansche regeering denkt ook niet aan een herstel der Habsburgers: de Duitsche pers moge hiervan nota nemen."
(Giornale d'Italia)

A. **MIDDENEUROPEESCH BLOK. — Italie—Oostenrijk—Hongarije. —**
Wij ontleenen aan „De Nieuwe Eeuw" het volgende: De Hongaarsche premier Goemboes heeft bezoek gehad van den Italiaanschen onderminister Suvich en toen die afreisde, werd er een sensationeel bericht in de wereld gestuurd, dat er een Italiaansch-Oostenrijksch-Hongaarsch verbond op komst was als tegenhanger van de Kleine Entente. Dit gerucht werd nog versterkt, toen Suvich op de terugreis ook Weenen nog even aandeed en een paar uurtjes met Dollfuss praatte. De Fransche en Tsjechische bladen sloegen reeds alarm. Later bleek echter, dat het gerucht veel te dik was geweest. Het komt tenslotte hierop neer, dat de drie landen zich zullen verbinden niets te ondernemen op het gebied van de buitenlandsche politiek, zonder elkaar te voren in te lichten en te raadplegen. Op 10 Maart gaat Goemboes naar Rome en misschien komt Dollfuss er dan ook. In ieder geval weet Berlijn uit een en ander, dat Mussolini meer dan ooit besloten is, iedere „Anschlusz"-poging tegen te gaan. (De Nieuwe Eeuw) **(Vor. ber. blz. 1192 C.)**

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Financiën - Landsmiddelen. —**
De opbrengst der Landsmiddelen over December 1933 bedroeg *f* 33.400.000 tegen *f* 37.200.000 in de maand December 1932.
Het totaal van de opbrengst der Landsmiddelen in het geheele afgeloopen jaar bedroeg *f* 386.200.000, tegenover een raming van *f* 500.600.000 en een opbrengst over 1932 van *f* 419.900.000.
De terugval in 1933 ad *f* 33.700.000 vergeleken met 1932 kan als volgt worden verklaard:
De belastingen brachten *f* 20.400.000 minder op, de monopolies *f* 7.800.000, de bedrijven *f* 14.800.000 en de diverse middelen *f* 3.200.000 minder dan in 1932, terwijl slechts de productengroep een meer-opbrengst vertoonde ad *f* 12.500.000, hoofdzakelijk als gevolg der groote Banka-tinverkoopen. (Aneta)
(Vor. ber. Landsmiddelen 562 D.)

C. **VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelt's boodschap over Tariefkwestie. —**
President Roosevelt heeft op 2 Maart zijn aangekondigde boodschap aan het Congres doen toekomen, waarin hij machtiging vraagt met het buitenland onderhandelingen te beginnen over handelsverdragen en op grond van die verdragen wijziging te brengen in de bestaande douane-rechten en invoerbeperkingen, met het doel den Amerikaanschen landbouw en industrie van de nieuwe regeling te doen profiteeren. De wijzigingen zullen zich bewegen tusschen bepaalde grenzen, waaraan nauwkeurig de hand zal worden gehouden.
De enorme inkrimping van Amerika's buitenlandschen handel noopt tot besprekingen over wederkeerige accoorden. (Ned. Tel.-Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. Tarieven 288 B.)

3 MAART 1934

D. **RASSENKUNDE. — De rassentheorie in Duitschland. —**
De Leidsche hoogleeraren prof. Barge, prof. Huizinga en prof. Van Holk hebben in de Leidsche Academie gesproken over het onderwerp „Ras en geest". Wij ontleenen aan prof. dr. J. A. J. Barge's rede eenige bijzonderheden:
Spr. betoogde zeer nadrukkelijk, dat het rasbegrip een natuurwetenschappelijk en wel een vergelijkend anatomisch begrip is, aan welks omschrijving de term „geest" vreemd behoort te zijn, omdat de opbouw en begrenzing der rassen in Anthropologischen zin uitsluitend geschiedt op grond van lichamelijke erfelijke kenmerken. Het begrip „ras" is dus van geheel anderen aard dan het begrip „volk".
Een ras is een eenheid op grond van het gemeenschappelijk bezit van een aantal erfelijke lichamelijke kenmerken, een volk is een eenheid op grond van een gemeenschappelijke taal, een gemeenschappelijken beschavingsvorm, een gemeenschappelijke geschiedenis, gemeenschappelijke staatsinstellingen, gemeenschappelijke economische belangen, enz.
De noodzakelijkheid van deze scherpe onderscheiding wordt bevestigd door het feit, dat een ras verbreid kan zijn over verschillende volkeren, terwijl omgekeerd een volk uit verschillende, soms talrijke, rassen kan zijn opgebouwd.
(Prof. Barge in de N. Rott. Crt.) **(1055 G.)**

E. **NEDERLAND. — Nederlandsch-Italiaansch Handelsverdrag. —**
Op 1 Maart '34 is te Rome een handelsovereenkomst tusschen Nederland en Italië geteekend. Deze overeenkomst, welke tot 31 Maart 1935 van kracht zal zijn en daarna verlengd kan worden, opent de mogelijkheid tot uitbreiding van het wederzijdsche handelsverkeer. De volgende bijzonderheden kunnen hierover worden medegedeeld.
De invoerrechten op Nederlandsch fokvee werden voor de beide soorten gebracht op resp. 51,40 lire en 36,70 lire per stuk.
Het invoerrecht op Goudsche en Edammer kaas werd op 29.40 lire per 100 K.G. vastgesteld. Voor den invoer van eenige kaassoorten werd een contingent van 3000 quintalen per jaar vastgesteld.
Het invoerrecht op aardappelmeel werd geconsolideerd op 44 lire per 100 K.G. en het invoerrecht op dextrine op 66.06 lire plus 5% ad valorum.
Voorts werd het invoerrecht op tapiocawortelmeel geconsolideerd op 10 lire per 100 K.G.
Van Nederlandsche zijde werd aan de Italiaansche regeering verleend een consolidatie van de invoerrechten op amandelen en citroenen, vrijdom van invoerrecht voor gepelde rijst en tariefsfaciliteiten voor bloemkool en voor versche perziken, en wel alleen voor die perioden van het jaar, welke van belang zijn voor den Italiaanschen export.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 971 B.)**

F. **OOSTENRIJK. — Nationaal Socialisme - Ultimatum van Theo Habicht. —**
Het ultimatum van Theo Habicht, leider der Oostenrijksche Nationaal-Socialisten te München (pag. 1181 G.), dat op 28 Febr. '34 was afgeloopen, is zonder eenig gevolg gebleven. Volgens de Reichspost te Weenen zou Generaal von Epp nu belast zijn met de propagandistische leiding in plaats van Habicht.
(Reichspost, Weenen) **(Vorig bericht blz. 1181 G.)**

G. **MANDSJOEKWO. — Keizer Poe-Ji gekroond. —**
Op 1 Maart '34 heeft Poe-Ji plechtig de troon van het nieuwe Keizerrijk Mandsjoekwo bestegen en is daardoor Keizer Kang-Teh van Mandsjoekwo geworden.
Kang Teh beteekent „De vreedzame Deugd".
(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 1136 F.)**

H. **FRANKRIJK. — Begrooting 1934. —**
Op 1 Maart '34 is de Fransche begrooting 1934 door den Senaat met 283 tegen 15 stemmen en door de Kamer met 458 tegen 132 stemmen, definitief aangenomen.
De toegestane credieten beloopen een totaal bedrag van 48.318.517.000 francs, bij een inkomstenoverschot van naar schatting negen millioen francs. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. 1183 K.)

A. **JURISPRUDENTIE. — Geval Liepmann. —** Dezer dagen is de Duitsche schrijver Max Heinz Liepmann tot één maand gevangenisstraf veroordeeld wegens beleediging van het hoofd van een met Nederland bevrienden staat (v. Hindenburg) in zijn roman „Vaterland". De exemplaren van het boek zijn in beslag genomen. (Het Volk)

B. **PERZIE. — Consulaire dienst in China. —** Na een onderbreking van 1300 jaar heeft de Perzische regeering een consul te Shanghai benoemd. (Vaz Dias)

4 MAART 1934

C. **UTRECHT. — Commissaris der Koningin. —** Dr. H. Th. 's Jacob is dezer dagen afgetreden als commissaris der Koningin in de provincie Utrecht. (N. Rott. Crt.)

D. **ENGELAND. — Hongermarsch. —** De delegaties van de deelnemers aan den grooten „hongermarsch" die uit werkloozen uit een groot aantal plaatsen in Engeland en Schotland bestond die naar Londen marcheerden, zijn door de Regeering geweigerd aan te hooren. (Daily Telegraph)

E. **NEDERLAND. — Verboden geschriften. —** De Minister van Defensie heeft het Gereformeerd Vredesorgaan onder de verboden geschriften opgenomen. (Het Vaderland)

F. **ONTWAPENING. — Lord Privy Seal Eden's bezoek aan Parijs, Berlijn en Rome. —** De te Londen gearriveerde Lord Privy Seal Eden verklaarde, dat zijn bezoek dat hij aan de drie hoofdsteden in de laatste week heeft gebracht, succes heeft gehad. Een reeks van moeilijkheden en misverstanden waren uit den weg geruimd. Hij kende thans de standpunten van twee regeeringen (Duitsche en Italiaansche) over het Britsche memorandum en verwachtte, dat hij in korten tijd de meening der derde regeering zou vernemen.
Engeland. — De „Times" verklaart, dat de reis van Eden een fiasco is geweest.
Frankrijk. — De „Matin", „Oeuvre" en „Journal" verklaren, dat de besprekingen van Eden met de Fransche machthebbers tot resultaat hebben gehad, dat Frankrijk van verdere ontwapeningsvoorstellen niets wenscht te weten.
Duitschland. — De „Völkischer Beobachter" schrijft, dat de besprekingen met Eden een Fransche toenadering niet gemakkelijker maken.
Italië. — De „Il Popolo d'Italia" geeft in enthousiaste bewoordingen het bezoek van Eden, doch de kern — het ontwapeningsvraagstuk — wordt vaag behandeld. **(Vorig bericht blz. 1160 E.)**

G. **SPANJE. — Nieuw Kabinet. —** Lerroux is er — nadat zijn kabinet op 1 Maart was afgetreden — in geslaagd een nieuw kabinet samen te stellen, waarin slechts drie nieuwe ministers zijn opgenomen.
Het nieuwe ministerie is als volgt samengesteld:

Lerroux: Minister-President.
Pita Romero: Buitenlandsche Zaken.
Selazar Alonso: Binnenlandsche Zaken.
Rocha: Marine.
Hildalga: Oorlog.
Cyrilo del Rio: Landbouw.
Samper: Handel en Industrie.
Estadella: Arbeid.
Cid: Verkeer.
Guerra del Rio: Openbare Werken.
Alvarez Valdes: Justitie.
Marraco: Financiën.
Salvador Madariaga: Openbaar Onderwijs.
(Heraldo de Madrid) **(Vorig bericht blz. 1147 E.)**

H. **NEDERLAND. — Werkloosheidsverzekering. —** Onze berichten op pag. 1159 A. en 1177 H. gaven de cijfers van den werkloozensteun van regeering en gemeenten.
De heer Meyer de Vries geeft in de Februari-aflevering van „Nederlandsch Fabrikaat" de cijfers van de werkloosheidsverzekering.

Jaar	Gemiddeld aantal verzekerden	Uitkeeringen
1917	60.000	*f* 130.000
1918	140.000	989.000
1919	260.000	1.800.000
1920	360.000	9.800.000
1921	380.000	15.200.000
1922	360.000	12.500.000
1923	300.000	7.200.000
1924	278.000	5.200.000
1925	275.000	5.100.000
1926	283.000	5.200.000
1927	297.000	6.000.000
1928	317.000	5.100.000
1929	363.000	8.100.000
1930	419.000	11.600.000
1931	490.000	24.600.000
1932	570.000	31.000.000

(Ned. Fabrik.) **(Werkloozensteun 1159 A en 1177 H.)**

I. **NEDERLAND. — Belasting van besloten vennootschappen. —** Het hoofdbestuur der Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel te Haarlem heeft zich met een adres gewend tot de Tweede Kamer der Staten Generaal, waarin het hoofdbestuur zich o.a. uitspreekt en verklaart dat dit wetsontwerp op willekeurige wijze de reserves van een aantal ondernemingen, die een in alle opzichten behoorlijke reserveerings- en uitkeeringspolitiek toepassen, zal aantasten. (Het Vaderland) **(Vor. ber. blz. 1165 E.)**

K. **NEDERLAND. — Telefonische en medische hulp langs de wegen. —** Dezer dagen is opgericht de Naamlooze Vennootschap Algemeene Telefonische en Medische Hulpdienst in Nederland. Deze vennootschap stelt zich ten doel het plaatsen van 2553 hulpposten langs Rijks- en Provinciale- en gemeentewegen. De leiding berust in handen van den heer J. G. van Turenhout. (Standaard)

L. **K. L. M. — Luchtrace Londen—Melbourne. —** De directie van de K.L.M. heeft beslist, in te schrijven voor de in October 1934 te houden luchtrace Londen—Melbourne met de Fokker F 36. (De Telegraaf) **(Vorig bericht blz. 1164 B.)**

5 MAART 1934

M. **BELGIE. — Rapport van Minister van Staat Seegers. —** In het verslag, dat door den Minister van Staat Seegers namens de Staats-Commissie voor het onderzoek van de begrooting van Buitenlandsche Zaken is opgesteld — betoogt de heer Seegers dat de moeilijkheden tusschen Nederland en België bij het streven naar de herziening van de verdragen van 1839 in hoofdzaak in Nederland moeten worden gezocht. De handelsbetrekkingen tusschen beide landen zijn echter vooruitgegaan. (Het Handelsblad van Antwerpen)

N. **BOKSEN. — Primo Carnera. —** De huidige wereldkampioen boksen zwaargewicht Primo Carnera heeft te Miami van zijn uitdager Tommy Loughran op punten gewonnen, hij heeft dus zijn titel behouden. (New York Herald, Paris) **(Vor. ber. Boksen 509 D.)**

O. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Begrooting van Ned. Oost-Indië. —** De begrooting van Ned. Oost-Indië is in de Tweede Kamer afgehandeld. Minister Colijn betoogde, dat een budget van 300 millioen voor Indië bij de volgende begrooting zal kunnen worden bereikt, waarmede het financieel evenwicht zal zijn hersteld. Anderen zagen

de financieele toekomst somberder in en bepleitten een Nederlandsch-Indische economische Rijkseenheidpolitiek.
Minister Colijn deelde in de slotzitting mede, dat de regeering niet bereid is medewerking te verleenen tot het verkrijgen van amnestie voor de muiters van „De Zeven provinciën". (Het Vaderland)

A. **DUITSCHLAND. — Boek van Prof. Schmidke op den Index. —**
Het boek van den Breslauschen professor Schmidke, getiteld „Die Einwanderung Israels in Kanaan" is door de Pauselijke Bijbelcommissie veroordeeld.
(De Maasbode) **(Vorig bericht blz. 1174 B.)**

B. **CHINA. — Conflict met Japan. —**
Volgens een mededeeling uit Tokio zijn de zes passen, die toegang geven tot den Grooten Muur door de Japanners aan China teruggegeven.
(Dempo Tsoesin)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Contingenteering - Cambrics.**
Het besluit tot contingenteering van cambrics is op 18 Febr. geteekend. (Aneta) **(Vor. ber. blz. 1183 B.)**

D. **NEDERLAND. - Handelsbetrekkingen met België.**
Bij de onderhandelingen, welke de Belgische minister Sap onlangs te Den Haag heeft gevoerd met den Nederlandschen minister van Economische Zaken, Mr. Verschuur, werd een oplossing bereikt inzake den invoer in België van aardappelen, groente, varkens- en schapenvleesch. De Belgische minister van Landbouw behoudt de controle over den prijs en de hoeveelheid der in te voeren producten.
In Maart zal ook de invoer in Nederland van Belgische nijverheidsproducten in werking treden.
(Gazet van Antwerpen) **(Vor. ber. blz. 1185 A.)**

E. **NEDERLAND. — De reorganisatie van het Onderwijs. —**
In de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer deelt de Minister van Onderwijs mede, dat door de reeds getroffen maatregelen, die slechts een voorloopig karakter konden dragen, zoodra zij zullen hebben doorgewerkt, een besparing van rond 11 millioen zal zijn verkregen.
Gelijk op velerlei ander gebied is op dat van de schrijfwijze van onze taal ordening gebiedend noodzakelijk. De belangrijke beschouwingen hieromtrent gegeven in het Voorloopig Verslag, doen reeds kennen, dat de oplossing van het vraagstuk moet worden gezocht in een compromis. Het is den minister na voorlichting van deskundigen gebleken, dat hij aan het bereiken daarvan niet behoeft te wanhopen.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1185 F.)**

F. **GENEESKUNDE. — Transplantatie van een hoornvlies. —**
De Engelsche dagbladen melden, dat het gelukt is, een hoornvlies van een doode met goed gevolg over te brengen op het oog van een patiënt, wiens hoornvlies verduisterd was. Hetzelfde wordt uit Moskou bericht aangaande een patiënt van den oogarts Filatow te Odessa. (Münch. med. Wochenschr.)

G. **G. J. A. SMIT OVERLEDEN. —**
Te Amsterdam is overleden de heer G. J. A. Smit Jr., voorzitter van den Algemeenen Ned. Bond van Handels- en Kantoorbedienden.
De heer Smit is in 1879 te Zutfen geboren, waar hij een H.B.S.-opleiding genoot, later behaalde hij de acte M. O. Boekhouden.
In 1910 werd hij bezoldigd bestuurder van den Alg. Ned. Bond van Handels- en Kantoorbedienden, in 1921 tevens algemeen secretaris van het Int. Verbond. Verschillende functies vervulde hij daarnevens, o.a. was hij bestuurslid van het N.V.V., lid van den Hoogen Raad van Arbeid, bestuurslid van de Int. Ver. voor Handelsonderwijs, lid van de Commissie van toezicht op het M. O. alhier, enz.
In 1911 werd hij tot (s. d.) raadslid van district IX gekozen en tot 1921 heeft hij in den raad zitting gehad.
In de vakbondskringen is de heer Smit altijd een krachtige, vooraanstaande persoonlijkheid geweest, in 1930 vertegenwoordigde hij de Nederlandsche werknemers te Genève. (Red. K. H. A.)

H. **BELGIE. — Staking te Verviers. —**
De staking in de textielfabrieken te Verviers, op 26 Febr. '34 uitgebroken, staat in verband met den kritieken toestand van de textielindustrie te Verviers, die de werkgeversbonden heeft gedwongen tot prijsverlagingen over te gaan, en tegelijkertijd den arbeiders nieuwe arbeidsvoorwaarden op te leggen, welke de werknemers echter weigerden te aanvaarden.
Er zijn 16.000 arbeiders bij de staking betrokken.
(Het Laatste Nieuws, Brussel)

I. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Woningwet. —**
De Tweede Kamer heeft met 33—32 stemmen een amendement Vliegen aangenomen op het ontwerp tot wijziging der Woningwet. Het amendement houdt in, dat raadsbesluiten in zake woningbouwvoorschotten aan de goedkeuring van Ged. Staten blijven onderworpen in plaats van aan de goedkeuring van den minister, zooals het ontwerp wilde.
Volgens den minister zou dit amendement het hart uit het onderwerp snijden.
Op verzoek van den minister werden de beraadslagingen aangehouden. (Het Volk)

K. **ELIAS ANNES BORGER HERDACHT. —**
Te Joure is dezer dagen ter herdenking van den dichter en geleerde Elias Annes Borger, die daar 23 Febr. 1784 werd geboren, een tentoonstelling geopend. Borger was van 1815 tot 1817 hoogleeraar in de Godgeleerdheid te Leiden en van 1817 tot aan zijn dood (12 Oct. 1820) professor in de geschiedenis en de klassieke letterkunde aldaar. (Red. K. H. A.)

L. **RADIO. — Conferentie te Genève. —**
De radiobesprekingen te Genève hebben een voor de Nederlandsche luisteraars gunstig verloop genomen. Inzake de verdeeling van de lange golven is besloten, dat Nederland van 1875 M. naar 1883 M. verhuist en Radio-Paris van 1796 M. naar 1641 M.
(Algemeen Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 1127 A.)**

6 MAART 1934

M. **LETLAND. — Regeering afgetreden. —**
De regeering van Letland onder leiding van minister-president Blodnik, is afgetreden.
(Latwijas Sarg., Riga) **(Vor. ber. blz. 679 G.)**

N. **THEOSOFIE. — Charles Webster Leadbeater overleden. —**
Op 87-jarigen leeftijd is Leadbeater, bisschop der Vrije Katholieke Kerk en een beroemd man der Theosophische Beweging, te Sydney, aan een hartkwaal overleden.
Charles Webster Leadbeater was 17 Februari 1847 te Sydney geboren. Vele jaren was hij eerst leerling van en later samenwerker met Helene Blavatski, de onlangs overleden presidente der Theosofische Vereeniging.
Leadbeater heeft meer dan eens een bezoek aan ons land gebracht. In 1930 leidde hij te Amsterdam een conventie der Theosofische Vereeniging.
In hoofdzaak komt Leadbeaters leer neer op het volgende: Twee wegen leiden naar hoogtepunten van het geestelijk leven: de weg der mystiek en de weg van het occultisme. Het kerkelijk ceremonieel is, volgens hem, occulte handeling. (Red. K.H.A.)
(Vorig bericht blz. 1183 D.)

A. VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelt's politiek. —

President Roosevelt heeft 5 Maart '34 de conferentie geopend der directeuren van de Nira-codes, welke thans reeds 600 takken van bedrijf en voor zoover betreft het aantal der arbeiders, 90% der industrieele bedrijven der staten omvatten. Het doel van de besprekingen is, de fouten en onduidelijkheden van het code-stelsel, die gedurende de afgeloopen acht maanden aan den dag zijn getreden, gemeenschappelijk met de regeering te bespreken.

President Roosevelt verklaarde o.m., dat de voornaamste kenmerken van het oude régime waren verrijking ten koste van anderen, het verplaatsen van industrieën van de eene stad naar de andere, oneerlijke concurrentie, zwendelhandel in aandeelen in een reusachtigen omvang, het ontbreken van een plan voor het economische leven en van sociale opvattingen.

Wat tot nu toe ter bestrijding van de crisis en voor den wederopbouw van het bedrijfsleven is gedaan, is toepassing der goede democratische principes, die in Amerika jarenlang in vergetelheid zijn geraakt, toen Amerika zich heeft laten regeeren door belangengroepen.

Door het Nira-stelsel is de samenwerking van werkgevers en werknemers eenerzijds en van distributeurs en consumenten anderzijds ingeleid.

„Ik veroordeel," vervolgde de President, „elke destructieve critiek, maar verwelkom opbouwende voorstellen. Zuiver negatief becritiseeren van het groote werk, dat de natie thans verricht, is onvaderlandslievend. Ik wil hier duidelijk zeggen, dat ik tot de oude methodes en de oude toestanden niet zal terugkeeren."

De in de laatste weken ingediende bezwaren richtten zich ook niet tegen de regeering of het Nira-systeem, doch tegen bepaalde leemten in de verordeningen en zij bewezen, dat hij den juisten weg is gegaan. De industrie mag niet de winst doch de schepping van koopkracht als eerste en hoogste gebod beschouwen. Men moet in het oog houden, zoo ging president Roosevelt voort, dat meer dan twee derde van alle verhandelde goederen wordt gekocht door lieden, die nauwelijks $ 2000 per jaar verdienen. Het is logisch, dat, indien men de salarissen en loonen van die groep flink verhoogt, de handelaren en werkgevers en de geldhandelaren, zullen zien, dat op den duur hun inkomens ook toenemen en wel recht evenredig met de toeneming van den afzet.

De banksituatie is gezond en liquide. De banken zijn nooit in zoo'n gunstigen toestand geweest en functioneeren perfect. Haar omstandigheden verbeteren geregeld.

Het is thans definitief zaak voor de banken om niet meer credieten zonder voldoende waarborgen te verleenen, maar om een welwillender houding aan te nemen tegenover de gerechtvaardigde credietbehoeften en hun taak en verantwoordelijkheid, voortspruitende uit hun macht, te erkennen.

Millioenen zijn nog zonder arbeid en de koopkracht van ons volk is nog steeds zeer beperkt. Wat wij op het oogenblik doen, besloot president Roosevelt, is werk geven aan een steeds grooter aantal arbeiders. Behoudens weinige uitzonderingen, is de industrie geneigd die werkgelegenheid te verschaffen. In de weinige gevallen, waarin de industrie daarin niet is geslaagd, moet de regeering oogenblikkelijk en zonder aarzelen ingrijpen. Wij moeten al onze aandacht geven om te voorkomen, dat het kleine bedrijfsleven zal worden uitgeschakeld. De codes moeten de concurrentie-methoden afbakenen opdat de kleine industrie niet in het gedrang komt. (New York Herald, Parijs)

(Vorig bericht blz. 1066 A.)

B. OOST-AZIE. — Defensie van Neder. Oost-Indië. —

De heer H. Th. de Booy, luitenant ter zee van de Marine-reserve heeft te Amsterdam een lezing gehouden over de spanning in het Verre Oosten en de maritieme defensie van Ned.-Indië. Wij ontleenen hieraan het volgende:

De doelstelling van de Japansche politiek is niet anders dan de voedselvoorziening.

De heer de Booy komt dan tot het gedeelte van zijn onderwerp waarin hij uiteenzet, hoe Japan bezig is zijn maritieme basis uit te zetten en wijst daarbij op strategische punten als de Mandaat-eilanden en de Bonin-eilanden. De lijn Bonin-Marshal-Carolinen-Polan is Japan's strategische barrière. Alleen een steunpunt op Nieuw-Guinea ontbreekt.

Het is dus wel duidelijk, zegt spr., dat Japan belang stelt in Ned.-Indië, wat vermoedelijk niet alleen op economische gronden berust. Spr. gelooft niet aan een veroveringsoorlog op groote schaal, maar we moeten wel rekening houden met de gevolgen van een conflict.

Spr. komt dan tot de andere landen, die belang hebben bij het Verre Oosten als Amerika, Engeland, en Rusland. In dit verband geeft spr. een overzicht van de verschillende oorlogsvloten van die landen. Aan materiaal dat de leeftijdsgrens niet heeft overschreden hebben de Vereenigde Staten uitgedrukt in tonnenmaat 850.000 ton, Japan 770.000 ton en Engeland 1.000.000 ton. De Russische zeemacht in het Verre Oosten mag als niet gevaarlijk aangemerkt worden. Wanneer een conflict losbreekt komt Indië, zegt spr., in een moeilijke positie. Nederland's historische neutraliteit is hier ongetwijfeld de eenig juiste. Onze neutraliteits-handhaving beteekent het constateeren en doen beëindigen van schendingen, doch ontleent haar kracht aan de militaire waarde van de weermacht als gevechtsapparaat. (Algem. Handelsblad)

C. VOLKENBOND. — Unificatie van wegsignalen. —

De Volkenbondsconventie van 30 Maart 1931 voor de unificatie der signalen voor het verkeer op den weg is 16 Januari door Nederland geratificeerd, waardoor het thans vaststaat, dat deze conventie op 16 Juli '34 in werking zal treden. (Journal de Genève)

D. CACAO. — Wereldproductie en -consumptie. —

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de wereldproductie en de wereldconsumptie van cacao in de laatste zeven jaar:

	Productie in metrieke tonnen	Consumptie in metrieke tonnen
1927	488.216	466.378
1928	514.503	479.823
1929	535.489	548.280
1930	486.335	482.994
1931	546.855	535.519
1932	569.423	543.748
1933	564.200	547.700
	3.705.021	3.604.342

(De Maasbode)

(Vorig bericht blz. 544 C.)

E. NEDER. OOST-INDIE. — Volksvoeding. —

Naar het Bat. Nbl. verneemt, is op initiatief van prof. dr. C. D. de Langen opgericht een instituut voor Volksvoeding.

Het stelt zich ten doel nauwkeurig te bestudeeren de volksvoeding en de daarmee samenhangende problemen. Het instituut zal zijn werkzaamheden verrichten, in eerste instantie, buiten de overheid om.

(Bat. Nieuwsblad)

F. RADIO. — Luisteraars op 31 December 1933. —

Algerije	9.249	Letland	50.808
België	467.791	Marokko	11.218
Danzig	20.909	Nederland	648.275
Denemarken	532.992	New Foundland	1.166
Estland	14.758	Nieuw-Zeeland	112.581
Finland	121.014	Noorwegen	137.968
Frankrijk	1.367.715	Oostenrijk	507.479
Griekenland	3.318	Philippijnen	15.693
Groot-Brittannië	5.974.000	Polen	311.287
Guatemala	45.008	Tsjecho-Slow.	569.455
Italië	365.000	Tunis	4.192
Japan	1.608.724	Turkije	5.404
Joego-Slavië	58.896	Zweden	666.368
Kenya (O.-Afr.)	591	Zwitserland	300.051

(Het Vaderland)

(Vorig bericht blz. 316 A.)

G. ATOOMSPLITSING. —

Tot dusver was het een raadsel, hoe de atoomkern lichaampjes kon uitstralen, die haar in afmeting aanzienlijk te boven gingen. Bovendien was het onbegrijpelijk, waarom negatief geladen electronen worden afgestooten van de positief geladen kern, in plaats van er door te worden aangetrokken.

Nieuwe onderzoekingen omtrent de vorming van positieve electronen openen den weg tot de oplossing van dit raadsel.

In den allerlaatsten tijd is D. W. Skobeljtsin er, met behulp van een eerst door hem uitgewerkte methode — een „Wilsonkamer" in het magnetische veld — in geslaagd, de splitsing waar te nemen van positieve en negatieve electronen bij den doorgang door de lucht van gamma-stralen en snel vliegende electronen, uitgestraald door radio-actieve stoffen.

(Leningradskaja Prawda)

(Vorig bericht blz. 326 C.)

H. DUITSCHLAND. — Tsjechische vlaggen verboden.

In verband met het verbod van de zwart-wit-roode kleuren en het swastika-teeken in Tschecho-Slowakije heeft de Duitsche regeering, na haar vele niet ver-

hoorde protesten, zich genoodzaakt gezien het toonen van Tsjechische vlaggen of insignes in Duitschland te verbieden. Hiervan zijn uitgezonderd de Tsjechische diplomatieke en consulaire vertegenwoordigers.
(Westdeutscher Beobachter)

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — De crisis. —**
Dezer dagen hield de resident van Cheribon, Ch. O. v. d. Plas, met verlof hier te lande, een voordracht voor de Vereeniging „Oost en West" over: „De ernst der crisis in Ned.-Indië".
Spr. belichtte eerst het agrarisch karakter der Inlandsche maatschappij. De inkomsten der bevolking van Java werden in 1924 geraamd op 1.155 millioen uit landbouw, veeteelt en wat visscherij tegen slechts 159 en 105 millioen uit loondienst voor particulieren en voor het gouvernement. Wel is het bevolkingsleven veel meer afhankelijk geworden van wereldmarktprijzen, doordat het aandeel der bevolkingsproducten in den uitvoer is gestegen van 10% in 1898 tot 37% van den zeven maal zoo grooten uitvoer 1929. Het debiteurenland Nederlandsch-Indië zal op het einde van dit jaar 1.600 millioen staatsschuld hebben, bij tusschen 3 en 4 milliard gulden beleggingen van het buitenland. Het kan noch rente van kapitaal elders belegd, noch scheepvaart- of andere diensten stellen tegenover deze verplichtingen en die jegens gepensionneerden en verlofgangers. Alles moet komen uit het uitvoersaldo. Nu zijn de prijzen der exportproducten, in 1929 reeds slechts 88% van die van 1913, in de crisisjaren gedaald tot een fractie daarvan.
Het hoofdproduct suiker is zelfs voor ƒ 4.— per 100 K.G. onvoldoende verkoopbaar. Ofschoon de oogst 1934 is beperkt tot 580.000 ton tegen normaal 3 millioen, is de voorraad nog 2½ millioen ton. In Cheribon sluiten negen van de tien suikerfabrieken. Een groot deel van het personeel is ontslagen.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

B. **OOSTENRIJK. — Sociaal-Democraten - Dr. Otto Bauer's verklaring. —**
Dr. Otto Bauer, de eerste leider der Oostenrijksche Sociaal-Democratische Partij, thans te Praag, schrijft over de oorzaken der nederlaag zijner partij o.a. het volgende:
Vooreerst is de mislukking van de algemeene staking in Oostenrijk de hoofdoorzaak. In het bijzonder dat de spoorwegmannen niet meegingen, was een zware slag. De gebeurtenissen der laatste jaren hadden hun murw geslagen; vroeger waren zij de eersten der Oostenrijksche arbeidersbeweging. Het stilstaan van de treinen was het sein, dat nu uitbleef. Vele ver afgelegen streken hoorden pas laat van het uitbreken van de staking, en wisten ook het waarom niet. Ook in andere bedrijven — dagbladzetterijen — is gewerkt. Daarentegen is de gewapende opstand der Schutzbunders volgens Bauer, iets geweldigs geweest. En dan: dat heeft het partijbestuur immers steeds gevreesd, dat de Schutzbund in den strijd alleen zou blijven, en dat groote massa's wel met groote sympathie maar toch werkeloos zouden toezien.
(Sozialdemokrat, Praag) **(Vor. bericht 1197 E.)**

C. **BELGIE. — De herbewapening van Duitschland. - Rede van minister-president De Broqueville. —**
In den Belgischen Senaat heeft minister-president De Broqueville op 6 Maart '34 een rede gehouden over de herbewapening van Duitschland.
Volgens hem zijn er twee middelen om Duitschland te dwingen de militaire clausules van het Verdrag van Versailles te eerbiedigen: 1e. het juridische middel krachtens het befaamde art. 213, ofschoon het zeker is dat ten minste twee mogendheden, Engeland en Italië, zullen weigeren tot het instellen van een onderzoek last te geven; 2e. de preventieve oorlog, welke als tweede middel rest wanneer Duitschland weigert de militaire clausules te erkennen.
Dit is een remedie, dat erger is dan de kwaal, aldus De Broqueville, en dat slechts door een crimineele mentaliteit zou kunnen worden overwogen. Zoolang er hoop blijft op een accoord is het niet veroorloofd een onmiddellijk en zeker ongeluk uit te lokken om er een ander, verder afgelegen ongeluk door te vermijden. Dit is mijn gevoelen en dat der Fransche regeering.
De woorden, die ik spreek zijn hard, aldus de premier, maar zij moeten gesproken worden, omdat zij de waarheid uitdrukken. Ik realiseer de bitterheid van den toestand, die een gevolg is van een groote illusie der menschen, die in het Verdrag van Versailles de historische leer en de historische waarheid over het hoofd hebben gezien en gemeend hebben, dat het mogelijk is een groot land blijvend in een positie van ontwapening te houden. Hoe kon men meenen, dat 27 landen, die met elkaar vereenigd waren, het ook in de toekomst eens zouden blijven over de kwestie Duitschland, welks eenheid bezegeld is geworden door het Verdrag van Versailles, datgene op te leggen wat Napoleon, de alleenheerscher van bijna geheel Europa, tegenover Pruisen niet heeft vermocht? Waar heeft men ooit gezien dat dergelijke bepalingen als in het Verdrag van Versailles de omstandigheden overleefden, waaruit zij geboren zijn? Het Duitschland van heden is niet meer het Duitschland van 11 November 1918. Wat is geworden uit den gemeenschappelijken wil der zevenentwintig geallieerden, die het Verdrag van 1919 moeten verdedigen?
Het is het onafwendbaar lot der geschiedenis, dat een overwonnene zich vroeg of laat weer verheft. De groote mogendheden hebben dit sinds lang begrepen. Te Genève en in de onderlinge beraadslagingen zijn Frankrijk, Engeland en Italië er eind 1932 toe gekomen om Duitschland het recht van gelijke behandeling toe te staan. Wij moeten derhalve het vraagstuk thans beschouwen zooals het zich in Maart 1934 aan ons voordoet.
Men moet den moed hebben de waarheid in de oogen te zien. Droomen leiden tot niets, soms echter naar een catastrofe. Het gaat er niet om, of en hoe men Duitschlands herbewapening zal toelaten, maar in de eerste plaats gaat het erom, een bewapeningswedloop te verhinderen, die tot den oorlog voert. Daarin ligt het gevaar dat alle volken van Europa, Duitschland niet uitgesloten, bedreigt. Een internationale conventie tot beperking der bewapening is het eenige middel om een bewapeningswedloop en daarmede een oorlog te verhinderen. De besprekingen te Genève hebben tot niets geleid. Zij zijn onder een nieuwen vorm en met nieuwe formules hervat. De geheele wereld heeft er belang bij, dat zij tot het gewenschte resultaat leiden.
Alle landen weten wat een bewapeningswedloop beteekent. Duitschland kan evenmin als de andere landen de ongelooflijke lasten op zich nemen, welke een bewapeningswedloop in de huidige crisisperiode met zich meebrengt.
Ten slotte herinnerde de premier aan het resultaat van den wereldoorlog en de geografische positie van België, welke het noodig maakt, dat geen element van veiligheid veronachtzaamd mag worden. België wil den „vrede der veiligheid". De regeering heeft den moed om ter wille van den vredeswaarborg offers te verlangen van de bevolking, welke haar krachten bijna reeds te boven gaan. Er kan in Europa geen vrede heerschen, zoolang België's veiligheid bedreigd is. De regeering zal zich alle moeite geven, dat een conventie tot stand komt, die België een minimum van offers en een maximum van veiligheid brengt.
(Het Laatste Nieuws, Brussel)
(Photo De Broqueville 611 I.)

D. **GOUD. — Wereldproductie. —**
In het jaarlijksche overzicht van de goudbeweging gepubliceerd door Samuel Montagu & Co. wordt het volgende staatje van de wereldproductie van goud sinds 1913 gegeven.

(In mill. goud-£ ad 84 sh. 11½ d. per troy ounce)

	Wereld.	Jaarlijksch percentage.		Wereld.	Jaarlijksch percentage.
1913	97.4	—	1923	76.4	+ 15.4
1914	92.9	— 4.6	1924	79.3	+ 3.8
1915	97.7	+ 5.2	1925	79.6	+ 0.4
1916	95.2	— 2.6	1926	81.8	+ 2.8
1917	86.9	— 8.7	1927	81.5	— 0.4
1918	79.4	— 8.6	1928	82.4	+ 1.1
1919	73.8	— 7.1	1929	83.2	+ 1.0
1920	68.5	— 7.2	1930	88.5	+ 6.4
1921	68.0	— 0.7	1931	94.8	+ 7.1
1922	66.2	— 2.6	1932	102.5	+ 8.1
(Samuel Montagu & Co.)			1933*	102.0	— 0.5

* Schatting. **(Vorig bericht blz. 296 A.)**

E. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Buitenlandsche studenten. —**
De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot beperking van het examenrecht voor buitenlandsche studenten aanvaard. (N. Rotterd. Crt.) **(V. b. 962 B.)**

F. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Wering vreemde arbeidskrachten. —**
De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp betreffende wering van vreemde arbeidskrachten aangenomen.
(N. Rotterd. Courant) **(Vorig bericht blz. 1188 A.)**

7 MAART 1934

G. **ZUID-AFRIKA. — Maatregelen tegen Nazi's in Zuid-West Afrika. —**
De Zuid-Afrikaansche regeering heeft haar goedkeuring gehecht aan de ordonnantie tot wijziging van het strafrecht in Zuid-West-Afrika. Hiervoor wordt de nazi-beweging in het mandaatgebied onder scherpe contrôle gesteld van de administratie; zij kan zelfs geheel onderdrukt en onmogelijk gemaakt worden.
(Die Burger, Kaapstad) **(Vor. ber. blz. 1152 C.)**

H. **NOORWEGEN. — Invoer van visch. —**
De invoer van bepaalde soorten visch, uit landen die den invoer van Noorsche producten belemmeren, is verboden. (Bergens Tidende)

A. **NEDERLAND. — Varkenscentrale. —**
Met ingang van 5 Maart is de heffing (accijns) op voor binnenlandsch verbruik bestemde varkens verlaagd en wel van 9 op 6 cent, dus met 33⅓%.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 773 F.)**

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — De wisseling van het vlootcommando. —**
Schout-bij-nacht Van Dulm nam op 27 Februari '34 het vlootcommando over van den aftredenden commandant der zeemacht in Ned. Oost-Indië, Vice-Admiraal Osten. (Aneta) **(Vor. ber. blz. 1174 A.)**

C. **NEDERLAND. — Generaal Snijders en de N.S.B.**
Op 1 Maart heeft het Verbond voor Nationaal Herstel te Utrecht een openbare vergadering gehouden met generaal Snijders en Mr. Dr. H. H. A. van Gybland Oosterhof als sprekers.
Generaal Snijders zeide o.a.: Wat de N.S.B. betreft — hoe ernstige en overwegende bezwaren tegen haar staatsleer en haar methoden men ook met volle recht moge aanvoeren, — wil spr. erkennen dat zij op nationaal en wettig standpunt staat en tot dusver niets heeft gedaan of verkondigd, waarom zij als staatsgevaarlijk zou moeten worden gebrandmerkt.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1194 D.)**

D. **DE BOF. — Oorzaak. —**
C. D. Johnson en E. W. Good-Pasture vonden in het speeksel van lijders aan bof in het beginstadium een filtreerbaar virus, dat volgens hen de oorzaak is van de bof. Werd dergelijk speeksel in de parotis van apen gebracht, dan ontstond een aandoening, clinisch overeenkomende met de bof bij menschen. Bloedserum van immune patiënten belemmert de werking van zulk speeksel. Histologisch vonden zij afwijkingen overeenstemmend met die bij orchitis na bof.
Het virus werd uitsluitend bij boflijders aangetroffen. Het verdraagt uitdrogen en bewaren in glycerine en veroorzaakt immuniteit tegen hernieuwde enting.
(Journ. of exp. medicine)

E. **S.D.A.P. — Anti-Oorlogs-Liga. —**
De S.D.A.P. heeft besloten de betrekkingen tusschen haar en de Anti-Oorlogs-Liga te verbreken.
Volgens de S.D.A.P. zou de leiding van de Liga bij de besprekingen, die tot de erkenning van de Liga hebben geleid, het partijbestuur van de S.D.A.P. onvolledig hebben ingelicht aangaande de maatregelen en besluiten uit den tijd, aan de erkenning voorafgaande en waarvoor het partijbestuur de verantwoordelijkheid nooit zou hebben willen aanvaarden.
(Het Volk) **(Vorig bericht blz. 1192 D.)**

F. **DIERENBESCHERMING. —**
De Ned. Ver. tot Bescherming van Dieren deelt mede, dat in 1933 zijn verkoold:

Paarden	73
Koeien	553
Kalveren	112
Varkens	907
Schapen en geiten	17
Totaal	1662 dieren

Bovendien vielen als slachtoffer van het vuur: 692 kippen en 3450 kuikens.
(Ned. Ver. tot Besch. v. Dieren)

G. **SPANJE. — Staking. - Staat van alarm. —**
In Spanje staken op het oogenblik meer dan 100.000 arbeiders. In verschillende steden zijn bommen geworpen. Te Malaga en Barcelona is veel schade aangericht.
De Spaansche regeering heeft den verscherpten staat van alarm in geheel Spanje geproclameerd.
(El Debate) **(Vorig bericht blz. 1183 L.)**

H. **ENGELAND. — De verhooging van de luchtvaartbegrooting. —**
Door de in de ontwerp-begrooting 1934-'35 voorziene versterking van de Engelsche luchtvloot met 4 eskaders, zal het aantal luchteskaders van 90 op 94 worden gebracht. Het aantal actieve vliegtuigen. reserve- en hulpformaties uitgesloten, bedraagt daardoor 890. De effectieve versterking geschiedt echter niet met 4, doch met 6 eskaders, aangezien twee eskaders die momenteel voor technische experimenten worden gebruikt, spoedig in den gewonen dienst zullen worden opgenomen. (Daily Telegr.) **(1170 C.)**

I. **ENGELAND. — De marinebegrooting voor 1934. —**
De marinebegrooting voor het jaar 1934 beloopt een totaal bedrag van 56.550.000 pond sterling, of vergeleken met het vorige jaar een verhooging met 2.980.000 pond sterling. Het vlootbouwprogram voor 1934 voorziet in den bouw van 4 kruisers, een flottilje-leider, acht torpedojagers, een vliegtuigmoederschip en drie duikbooten, waarvan een voor het leggen van mijnen en twee patrouillebooten.
De Eerste Lord der Admiraliteit verklaart, dat de bouw der nieuwe oorlogsschepen geschiedt binnen de grenzen van het Londensche vlootverdrag.
(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 728 B.)**

K. **JOEGOSLAVIE. — Verkeerswezen. - Corruptie. —**
De minister van Verkeerswezen, Radiwojewits, wordt ervan beschuldigd aan een Fransche maatschappij een veel te hoog bedrag voor den aanleg van Spoorwegen gegund te hebben. Hij zou volgens de Vreme 15 millioen dinars steekpenningen hebben ontvangen. (Vreme, Beograd)

L. **NEDERLAND. — Onze handel met Zuid-Afrika in 1933. —**
De invoer uit Zuid-Afrika in Nederland bedroeg in 1933: 19.110.694 (18.181.999) K.G. ter waarde van *f* 1.388.635 (*f* 1.280.062).
Daarenboven werd per postpakket aan gouden munt in ons land uit Zuid-Afrika in 1933 ingevoerd voor een waarde van *f* 5.086.557 en aan goud in baren voor een waarde van *f* 14.580.
In 1933 werd door Nederland voor een bedrag van *f* 2.640.807 aan ongeslepen diamant uit Zuid-Afrika aangekocht en aan geslepen diamant voor een bedrag van *f* 178.189.
De Nederlandsche uitvoer naar Zuid-Afrika bedroeg in het jaar 1933 in waarde *f* 4.816.806 (5.621.526) en in gewicht 80.589.594 (71.002.813) K.G.
(Comm. v. d. Ned. Zuid-Afr. Handel) **(V. b. 814 E.)**

M. **VOLKENBOND. — Paraguay—Bolivia. —**
De regeering van Paraguay heeft de vredesvoorstellen van den Volkenbond tot beëindiging van den oorlog met Bolivia om de Gran Chaco verworpen. De Paraguaansche regeering had voornamelijk bezwaar tegen de voorgestelde arbitrage ten aanzien van een gebied dat gelegen is aan den overkant van de Paraguay-rivier, terwijl zij tevens bezwaar maakte tegen het onderzoek naar de schuld aan den oorlog.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. Volkenbond 1096 E.; Strijd 1121 C.)

N. **JAPAN. — Loonen. —**
Het ligt voor de hand te veronderstellen, dat de Japansche arbeider goedkooper werkt dan de Westersche. Bij nadere beschouwing blijkt dit slechts ten deele juist. Naar verhouding verdient de Japansche werkman evenveel als de Europeesche of Amerikaansche, maar met hetzelfde geld kan hij meer doen. Gemiddeld ontvangt hij per maand 72 yen, hetgeen overeenkomt met ruim *f* 34.—. Zijn vrouw verdient er meestal met kameniers- en werkstersverrichtingen nog een yen of 8, d.i. iets minder dan *f* 4.—, bij. Met minder dan veertig gulden per maand moet het gezin het dus klaarspelen.
De Japansche nijverheid wordt overigens voor drievijfde met vrouwelijke krachten in stand gehouden. Deze vrouwen zijn ongehuwd en verdienen niet meer dan 45 yen of ± *f* 25.— per maand. Voorts bestaat de industrie voor een belangrijk deel uit kleinbedrijven. Daar worden z.g. leerlingen gehouden, die in

het geheel niets verdienen, echter wel kost, inwoning en kleeren krijgen, benevens een paar sen zakgeld op feestdagen (1 sen is 1/100 yen, ongeveer een halve cent).
Een gezin van 4 personen heeft per maand noodig: voor voeding *f* 20.—, woning *f* 6.60, kleeren *f* 4.70, algemeene kosten *f* 5.—.
Het alcoholverbruik is echter groot. (De Standaard)

8 MAART 1934

A. **TOONEEL. — De overdracht van den ring van Mevr. Theo Mann-Bouwmeester aan Else Mauhs. —** Mevrouw Theo Mann-Bouwmeester heeft bij de viering van haar veertig-jarig jubileum op 15 November 1911 een ring ten geschenke gekregen, welke haar uit naam van de Amsterdamsche burgerij ter hand werd gesteld door een eere-comité, dat bestond uit Jhr. A. W. G. van Riemsdijk, Simon Maris, Frans Mijnssen en Mr. P. W. de Koning.

Theo Mann-Bouwmeester.

Else Mauhs.

De „Theo Mann-Bouwmeester Ring" is uit goud vervaardigd door den heer Jan Eisenloeffel. Rondom den ring, die met emaille is versierd, staat de naam van Theo Mann-Bouwmeester.
In de oorkonde, welke bij dezen ring is gevoegd, wordt Mevrouw Mann verzocht het kleinood na te laten of bij haar leven over te dragen aan de actrice welke zij de belangrijkste, de grootste acht.

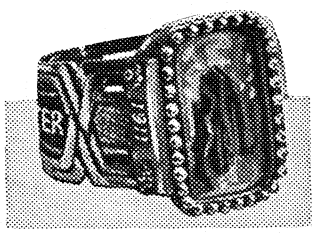

Theo Mann-Bouwmeester Ring.

Mevrouw Mann besloot den ring ter hand te stellen aan Else Mauhs. Deze overdracht geschiedde op 7 Maart '34, in den Stadsschouwburg, bij een voorstelling van „Vorstelijke Emigranten", door de tooneelgroep „Het Masker".
Na de voorstelling werden beide kunstenaressen op grootsche wijze gehuldigd namens het gemeentebestuur van Amsterdam en vertegenwoordigers uit litteraire- en tooneelspelerskringen. (Red. K. H. A.)

B. **POLEN. — Handelsverdrag met Duitschland. —** Het Duitsch-Poolsch Handelsverdrag is op 7 Maart '34 onderteekend. Het doel van dit verdrag is een einde te maken aan den sinds 1925 tusschen beide landen bestaanden douane-oorlog.
(Kurjer Warszawski)

C. **NEDERLAND. — Crisis-In- en Uitvoerbureau - Regeling Contingenteering. —**
Ten einde een zekere verschuiving, waaraan de handel in ingevoerde artikelen, waarvoor een contingenteering geldt, behoefte heeft, binnen het kader der contingenten te bevorderen, is aan het Crisis-In- en Uitvoerbureau een afdeeling ingesteld, die zich in het bijzonder met de bevordering van deze belangen zal bezighouden.
Aldus wordt de mogelijkheid geopend, vergunningen op naam van een door den houder aangewezen importeur, of wederkeerig op elkanders naam over te doen schrijven.
Tevens kan ook zonder dat een vergunninghouder een bepaalde tegenpartij aanwijst, verzocht worden het geheel of een gedeelte der vergunningen, waarop de aanvrager recht heeft in te ruilen tegen een vergunning, voor invoer van andere artikelen of voor invoer van artikelen uit een ander land. Het Crisis-In- en Uitvoerbureau zal dan trachten uit de aldus van verschillende zijden ter beschikking gestelde vergunningen aan deze aanvragen te voldoen.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) **(Vorig bericht blz. 238 B.)**

D. **DUITSCHLAND. — Leipziger Messe 1934. —**
De 666ste Leipziger Messe is op 4 Maart '34 geopend. Volgens de Telegraaf is de deelneming van het buitenland dit jaar geringer dan vroeger.
De internationale handel wordt door de — deels gedwongen — protectionistische handelspolitiek der meeste staten in hooge mate belemmerd, zoodat ook de belangstelling van het buitenland voor Duitsche exportartikelen dienovereenkomstig is afgenomen.
(De Telegraaf) **(Vorig bericht blz. 472 I.)**

E. **BELGIE. — Rede van Minister-President De Broqueville - Persstemmen. —**
België. — De „Standaard" spreekt van een moedige rede, waarmee de regeering bewijst dat zij een reëele politiek voert.
De „Indépendance Belge" en „Etoile Belge" schrijven, dat de redevoering groote ontevredenheid en opwinding in het land zal veroorzaken.
De „Métropole" verdedigt de verklaring van De Broqueville.
Frankrijk. — „L'Echo de Paris" „Le Temps", „Le Matin" en andere Fransche bladen zijn ten hoogste over De Broqueville's redevoering verwonderd.
Engeland. — De „Morning Post" noemt de rede een verrassing.
De „Daily Herald" schrijft, dat Frankrijk geheel alleen staat.
Duitschland. — De „Völkischer Beobachter" is zeer verrast, maar vindt zeer vleiende woorden voor De Broqueville. **(Vorig bericht blz. 1202 C.)**

F. **ALOYS SENEFELDER. — 1834—1934. —**
Het was op 26 Febr. '34 honderd jaar geleden, dat Aloys Senefelder, de uitvinder van het lithografisch procédé te München overleed.

G. **NEDERLAND. — Wijziging Winkelsluitingswet. —**
Aan de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer op het voorloopig verslag inzake het wetsontwerp tot verleening van tijdelijke bevoegdheid tot het vaststellen van bijzondere afwijkingen van enkele bepalingen der Winkelsluitingswet 1930 is het volgende ontleend:
Bij de totstandkoming van de Winkelsluitingswet is de regel aanvaard, dat op de norm van algemeene winkelsluiting op Zondag uitzondering dient te worden gemaakt ten aanzien van die soorten van winkelbedrijven, voor welke die algemeene sluiting al te bezwaarlijk zou zijn. Dit heeft er toe geleid, dat aan sommige soorten van winkels openstelling gedurende enkele uren op Zondagen is toegestaan. Het onderhavige wetsontwerp nu beoogt slechts de mogelijkheid te scheppen om daar, waar dit in verband met de huidige crisisomstandigheden noodzakelijk blijkt, gedurende een zekeren tijd aan bovenbedoelde uitzondering ten bate van enkele groepen van winkelbedrijven een betrekkelijk geringe uitbreiding te geven en voorts om een dergelijke uitzondering, eveneens tijdelijk, van toepassing te doen zijn ten aanzien van enkele andere groepen van winkelbedrijven, voor welke de algeheele sluiting op Zondag thans eveneens te groote bezwaren met zich mede blijkt te brengen.
Of het wenschelijk en mogelijk zou zijn het vraagstuk van de Zondagsrust — een andere materie dan die nopens de viering van den Zondag — in een algemeene wet te regelen, meent de minister te moeten betwijfelen. De omstandigheid, dat op grond van de eischen, welke onze samenleving nu eenmaal stelt, een strenge handhaving van de Zondagsrust over de geheele lijn niet wel denkbaar is en dat op velerlei gebied, ook incidenteel, tal van afwijkingen van dien regel noodig zouden zijn, doet hem van een dergelijke algemeene wet niet veel verwachten.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1090 C.)**

A. **BELGIE. — Redevoeringen van de Senatoren Dorlodot en Segers over Duitschland's herbewapening. - Minister Hymans' repliek. —**
In den Belgischen Senaat hebben de senatoren Dorlodot, na de rede van den minister-president de Broqueville, en Segers, een somber beeld van Duitschlands reeds doorgevoerde herbewapening geschetst.
De Duitsche rijksweer zou practisch over een vierhonderdduizend man kunnen beschikken, terwijl in geval van oorlog zich rond dit door en door geoefende, streng gedisciplineerde kader gemakkelijk en binnen den kortst mogelijken tijd een leger van vier millioen man zou kunnen scharen, dat voor den beslissenden strijd nog slechts de geweldige offensieve wapenen zou missen. Maar ook deze kunnen in betrekkelijk korten tijd en in sneltempo door het potentieel zoo machtige Duitschland aangemaakt worden, en bovendien verkeert men in absolute onzekerheid, of de rijksweer geen, buitengewoon vernietigend doch strikt geheim gehouden materiaal bezit, dat de oorlogskansen, zelfs bij een betrekkelijk geringe uitrusting met zware wapenen, voor Duitschland sterk zou doen stijgen.
De minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans, verklaarde zich evenals minister De Broqueville voor de opvatting, dat het gevaar van een bewapeningswedloop niet door eenigen dwangmaatregel tegen Duitschland, doch slechts langs den weg van onderhandelingen door het sluiten van een internationale overeenkomst, kan worden bezworen. Dit voornemen moet uitgaan van de verklaring der groote mogendheden van 11 Dec. 1932 inzake de Duitsche rechtsgelijkheid. Minister Hymans constateerde dat de practische verwezenlijking der rechtsgelijkheid in de wijze, dat alle staten ontwapenen tot het niveau der reeds ontwapende staten, door geen der groote mogendheden is voorgesteld en hij twijfelde ook aan de practische uitvoerbaarheid van dit systeem wegens de bijzondere Belgische militaire belangen. De richtlijnen der Belgische politiek zijn:
Medewerking aan de organisatie van den vrede, waakzame verzekering van de territoriale en politieke onafhankelijkheid van het land, aanpassing van België bij Frankrijk en Engeland, zulks overeenkomstig de geografische positie van het land, zijn voortdurende belangen en sympathieën, zoomede ten slotte de handhaving en versterking van het pact van Locarno.
(Het Laatste Nieuws, Brussel, Gazet van Antwerpen)
(V. b. De Broqueville 1202 C.; Persstemmen 1204 E.)

9 MAART 1934

B. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Begrooting Sociale Zaken. —**
De begrooting van Sociale Zaken is zonder stemming door de Eerste Kamer aangenomen. (N. Rott. Crt.)

C. **TURKIJE. — Voorloopige handelsovereenkomst met Nederland. —**
Blijkens telegrafisch bericht van den tijdelijk Nederlandschen zaakgelastigde te Stamboel, zijn tusschen hem en den Turkschen minister van Buitenlandsche zaken te Ankara op 1 Maart '34 nota's gewisseld ter regeling van de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Turkije.
Deze voorloopige overeenkomst welke reeds in werking is getreden, zal binnen twee maanden vervangen worden door een definitieve, tegelijk met het tusschen beide landen te sluiten clearingverdrag, waarover onderhandelingen zijn begonnen.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. blz. 677 C.)**

D. **NEDERLAND. — Joodsche kolonie in Wieringermeer. —**
Naar wij vernemen heeft onze regeering aan het Joodsche Vluchtelingencomité te Amsterdam voor den tijd van twee jaar een stuk grond in den Wieringermeerpolder van circa 65 H.A. verhuurd, ten einde daar een kolonie voor jonge Joodsche vluchtelingen te stichten. De bedoeling is dat deze Joodsche kolonisten daarbij onder deskundige leiding zullen worden opgeleid in het land- en tuinbouwbedrijf, terwijl hun daarbij tevens verschillende ambachten zullen worden geleerd. (De Telegraaf) **(V. b. 352 I.)**

E. **STAATSRAAD J. J. RAMBONNET 70 JAAR. —**
Z. Exc. J. J. Rambonnet, lid van den Raad van State, gep. vice-admiraal, oud-minister van Marine, adjudant in buitengewonen dienst van H. M. de Koningin, werd op 8 Maart '34 70 jaar.
Geboren te Wijhe, genoot hij van 1879 tot 1883, toen hij tot adelborst 1e klasse benoemd werd, zijn opleiding voor de marine aan het Koninklijk Instituut te Willemsoord. In 1885 volgde zijn bevordering tot luitenant ter zee 2e klasse, tien jaar later die tot luitenant ter zee 1e klasse. In 1906 werd hij kapiteinluitenant ter zee om zich in 1911 tot kapitein ter zee benoemd te zien, terwijl hij twee jaar na dien, toen hij inmiddels den rang van schout-bij-nacht verkregen had, als minister van Marine zitting nam in het Kabinet-Cort van der Linden.
Gedurende de oorlogsjaren had deze bewindsman een verre van lichte taak. Kort vóór het ministerie zijn ontslag zou nemen ging de heer Rambonnet als minister heen. H. M. de Koningin benoemde hem daarop tot haar adjudant in buitengewonen dienst.
In 1920 volgde zijn benoeming tot lid van den Raad van State. Buiten zijn werkzaamheden in dit college wijdt Z. Exc. J. J. Rambonnet een groot deel van zijn tijd en arbeidskracht aan de padvindersbeweging, waarin hij de functie van hoofdverkenner bekleedt.
H. M. de Koningin benoemde hem op 9 Maart '34 tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau.
(Red. K. H. A.)

F. **KONING LEOPOLD III VAN BELGIE. —**
Koning Leopold III van België betuigde op 7 Maart '34 in een radio-toespraak zijn dank aan het Belgische volk voor de bewijzen van deelneming bij het overlijden van koning Albert.
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen) **(Vor. ber. 1189 A.)**

G. **NEDERLAND. — Het fascime. - Pro en contra. —**
In een vergadering, belegd door Logos, vereeniging voor philosophie en cultuur hebben op 8 Maart '34 J. Börger en dr. M. R. J. Brinkgreve, van den Algemeenen Nederlandschen Fascistenbond, gediscussieerd over de vraag of fascisme logisch houdbaar is.
Dr. Börger stelde fascisme gelijk met staats-absolutisme, noemde het een terugzetten van de klok en betoogde dat het menschelijk recht op vrijheid, op religie en cultuur opheft. Het legt de wijsbegeerte aan banden en het zuivere begrip en is lijnrecht in strijd met het evangelie (Johannes I).
Materieel heeft het fascisme noch in Italië noch in Duitschland iets opgeleverd, voor zoover opheffing van de werkloosheid betreft, omdat het dat niet kan en ten slotte zal dictatuur nooit eenigen waarborg ten aanzien van de rechten van den mensch kunnen geven. Volgens de logica is het stelsel der volksvertegenwoordiging het eenige juiste. Het fascisme biedt dus geen enkel voordeel. Europa maakt, staande in het teeken van de machine, nu zijn laatste ronde en het fascisme is de poging om de volken te verbouwen tot één groote machine, waarvoor één man de handle in handen heeft.
Dr. Brinkgreve betwistte dat fascisme en nationaalsocialisme zouden te vereenzelvigen zijn. Het Nederlandsche fascisme bouwt voort op de nationale unie van 1923 en beoogt geen staatsabsolutisme. Spr. schetste het verschil in inzicht in het wereldgebeuren tusschen hem zelf en dr. Börger, zeide ook het christelijke karakter van het volk te erkennen en het evangelie als de voorloopig hoogste uiting van waarheid, wijsheid en verlossing. Hij bezag de corporatieve ordening, die de kern van het fascisme is, als een maatschappelijk en een sociaal gebeuren, zoowel als een gebeuren ten aanzien van ons geestelijk leven.
(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vor. ber. blz. 1169 G.)**

H. **BIOLOGIE. — Koortstemperaturen bij planten. —**
Voor de Philosophische Faculteit van het Utrechtsche Studenten Corps en de Utrechtsche Biologenvereeniging hield prof. dr. E. Gäumann (Zürich) een voordracht over koortstemperaturen bij planten.
Spr. heeft zich bijzonder bezig gehouden met den invloed van schimmels en bacteriën op de temperatuurverhoudingen in en de ademhaling van planten. Deze proeven werden gedaan in ruimtes met constante temperatuur en vochtigheid, terwijl tevens zonbestraling uitgesloten was. Zoo liet zich de temperatuur van de knollen met behulp van thermo-elementen nauwkeurig meten.
Daarbij bleek, dat als men mechanisch in zoo'n aardappelknol een wond maakt, de temperatuur als reactie op de verwonding van 0,005 gr. C. gedurende een tijdsverloop van 40 uur het veertienvoudige van het normale bedrag bereikt om dan weer terug te gaan

tot het uitgangspunt. Bij infecties met schimmels is deze temperatuurtoeneming veel hooger, bedraagt bij besmetting met Bacillus phytophtorus het 35-voudige van het uitgangsbedrag. (N. Rotterd. Courant)

A. **CHINA. — Handel met Nederland. - Rede van Mr. W. J. R. Thorbecke te Amsterdam. —**
Voor de leden van de Industrieele Club en van die van de Maatschappij voor Nijverheid heeft op 6 Maart '34 Z. Exc. Mr. W. J. R. Thorbecke, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Peking, gesproken over het onderwerp: „China in den Overgang". Wij ontleenen hieraan het volgende:
Men moet de behoeften van het land onderzoeken en daarenboven trachten, nieuwe behoeften, die in overeenstemming zijn met de Chineesche gewoonten, in het leven te roepen. Behoeften zijn stapelproducten als olie, benzine, suiker, en melasse, daarnevens tapioca, alcohol, gom, harshout, en steenkool. Verder machines, spoorweg- en transportartikelen, materiaal voor electriciteit, radiotoestellen, chemische en pharmaceutische producten, verfstoffen, essencen enz. Nieuwe verkoopmethoden moeten echter worden nagestreefd. Het beste zou zijn een internationale organisatie te stichten, die in samenwerking met Chineesche persoonlijkheden zou nagaan, waaraan China behoefte heeft.
Van Nederland uit, aldus ging spr. voort, zou een belangenvertegenwoordiging van Nederlandsche en Nederlandsch-Indische voortbrengselen in China in het leven moeten worden geroepen, samenwerkend met de Chineesche autoriteiten. Een Nederlandsche belangenvertegenwoordiging zooals thans wordt voorgesteld. met zetel te Shanghai, zal gebruik dienen te maken van Chineesche distributie-organen. De Chineesche groothandel zal op dit gebied onze hulp gaarne aanvaarden, terwijl deze vertegenwoordiging tevens tot taak zou kunnen hebben het vraagstuk der goederencredieten te bestudeeren. De vertegenwoordiging zal de volgende functies hebben te vervullen: inkoopcentrale, orgaan voor de administratie van den invoer, orgaan voor marktanalyse, verkooporganisatie. Daarbij voert de belangenvertegenwoordiging onderhandelingen met onze producten, autoriteiten, banken, en den Chineeschen groothandel, Chineesche autoriteiten en bankinstellingen. Het doel is stelselmatige uitbreiding en vermeerdering van ons debiet in China, verhindering van den achteruitgang daarvan, voorkoming van verliezen bij nieuwe ondernemingen, bestudeering van de wijzigingen van de economische structuur van China en aanpassing van onzen handel aan de Chineesche behoeften. De vertegenwoordiging moet bestaan uit vertegenwoordigers van de Nederlandsche industrie, en van de Nederlandsch-Indische producenten, een wetenschappelijk onderlegd zakenman en een Chineesch zakenman van standing.
Ook zou door een Nederlandsch-Chineesche organisatie een oplossing kunnen worden gezocht inzake groote financieele belangen, die voornamelijk in verband staan met den aanleg van spoorwegen en die zich heden ten dage voordoen in den vorm van onbetaalde schulden. Verleening van nieuwe credieten zou in overweging genomen kunnen worden met in acht neming van de beginselen der principieele erkenning en regeling der oude schulden, voorts samenwerking met Chineesch kapitaal, dat een gelijkwaardig aandeel in het risico en het profijt moet nemen, garantie der credieten door de Chineesche regeering, toekenning aan een zoodanige Nederlandsche-Chineesche organisatie van een zekere controle op de ondernemingen of werken, waarvoor de credieten worden verleend. Hiermede zou zekerheid worden verkregen voor Nederlandsche oude en nieuwe beleggingen.
Een verder resultaat zou bestaan in opdrachten en dus werkverschaffing voor de Nederlandsche industrie.
(Nieuwsblad v. h. Noorden) **(Vorig bericht blz. 845 D.)**

B. **NEDERLAND. — N.S.B. - Militaire organisaties.**
Het socialistische Tweede-Kamerlid Van der Heide had op 3 Febr. vragen gesteld, die speciaal betrekking hadden op het beweerde bestaan van weerorganisaties der Nat.-Soc. Beweging.
Minister Colijn heeft hierop geantwoord, dat — mocht een politieke formatie hier te lande practisch overgaan tot het vormen eener in wezen militaire organisatie — de regeering niet zal aarzelen tot opheffing daarvan de noodige maatregelen te beramen.
(Het Centrum) **(Vorig bericht blz. 1203 C.)**

C. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Leening van ƒ 900 millioen. —**
Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot het aangaan van een of meer geldleeningen ten laste van het rijk, tot het te gelde maken van schuldbewijzen ter verkrijging van een som van ten hoogste ƒ 900.000.000. Dit is wenschelijk ter vermindering van de uitgave van de nationale schuld, ter aflossing van de 5% tweede leening 1932, de 4% leening 1916 benevens de 4½% leeningen 1916, 1917 en 1928.
(Vaz Dias)

D. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Zuiderzeebegrooting. —**
De Tweede Kamer heeft de Zuiderzeefondsbegrooting goedgekeurd. (N. Rotterd. Courant)

E. **BELGIE. — Rapport-Segers. —**
In het „Laatste Nieuws" schrijft de heer M. Stijns een hoofdartikel over de Belgische buitenlandsche politiek, waaruit wij het volgende lichten:
Op besliste wijze verklaarde de heer De Broqueville zich in den Senaat tegen een avonturen-politiek. De overgroote meerderheid van het land zal het daarover met hem eens zijn, zooals onze bevolking in de huidige moeilijke tijden maar liefst alle overbodige verwikkelingen ziet vermeden. In dat opzicht valt de toon te betreuren, waarin het verslag van de Senaatscommissie werd opgesteld, vooral wat de betrekking met Nederland aangaat.
(Het Laatste Nieuws, Brussel) **(Vor. ber. 1199 M.)**

10 MAART 1934

F. **OOSTENRIJK. — Grondwetsherziening op den grondslag van de encycliek Quadragesimo Anno. —**
De belangrijkste politieke mededeeling van Dollfuss in zijn groote rede te Villach op den verjaardag van het autoritaire bewind was, dat nog deze week de nieuwe grondwet zal worden afgekondigd. Hoewel deze grondwet slechts als overgangsmaatregel bedoeld is, zal zij toch de richtsnoeren bevatten, waarnaar ook de definitieve grondwet zal worden opgesteld. Dollfuss heeft verklaard, dat het Magna Charta van deze grondwet de pauselijke encycliek Quadragesimo Anno over den standenstaat zal zijn. Deze encycliek van paus Pius XI van 15 Mei 1931 is uitgegeven ter gelegenheid van den 40sten verjaardag van de bekende sociale encycliek Rerum Novarum van Leo XIII. Deze encycliek, waarin Leo XIII tegenover de heerschende liberale staatsleer de leer van rechts- en welvaartstaat stelt, noemt Pius XI het magna charta van elken christelijken socialen arbeid. Dollfuss volgt dus ook in zijn terminologie het pauselijke voorbeeld. De encycliek van Pius XI is als het ware de bij den veranderden tijd aangepaste aanvulling van de encycliek van Leo XIII.
Pius XI zegt dan in Quadragesimo Anno o.a.:
Zaken van secondaire beteekenis moet het staatsgezag niet zelf bezorgen, doch aan kleinere openbare lichamen overlaten. Uit den strijd der klassen moet men komen tot een eendrachtige samenwerking der standen. Vernieuwing van een standenorganisatie is daarom het politieke doel der maatschappij. De standen moeten niet gevormd worden naar hun behooren tot een bepaalde groep op de arbeidsmarkt, maar naar de verschillende maatschappelijke functies van het individu. Gelijk de buurschap de menschen tot een gemeente verbindt, laat zij de vakken tot beroepsstanden of corporaties naar den beroepsstand aaneensluiten. In deze corporaties ligt het gewicht bij de gemeenschappelijke taak, waarvan het belangrijkste de medewerking is van den beroepsstand aan het algemeen welzijn. Speciale belangen van de beroepsstanden dienen daarentegen ook afzonderlijk behandeld te worden. De menschen hebben volle vrijheid den staatsvorm te kiezen naar eigen verlangen, doch zij moeten daarbij de rechtvaardigheid en het algemeen welzijn in het oog houden. De goede orde van het bedrijfsleven mag niet worden prijsgegeven aan een onbeperkte concurrentie. Veeleer dient het bedrijfsleven, met zooveel mogelijk behoud van de noodzakelijke vrijheden aan een waarachtig verhoudingsbeginsel worden onderworpen. De leiding dienaangaande moet geschieden naar de beginselen van sociale rechtvaardigheid en liefde, gelijk ook voor alle staats- en maatschappelijke instellingen vereischte is. De verschillende volken moeten internationale overeenkomsten en instellingen scheppen om tot een waarachtig vruchtbare economische samenwerking te geraken. De staat moet de vakvereenigingen rechtens erkennen, maar de aansluiting bij de vakvereeniging voor het individu vrijlaten. De beroepscorporaties moeten gevormd worden uit vertegenwoordigers van de vakvereenigingen van patroons en arbeiders. Als staatsorganen oefenen zij het oppertoezicht op de vakvereenigingen uit. Stakingen zijn verboden. De overheid moet als bemiddelaar optreden. Voorwaarde voor de hervorming van de maatschappelijke orde is de zedelijke vernieuwing. De geheele reorganisatie van de maatschappij moet geschieden met officieele medewerking van de kerk. (De Maasbode en N. Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. 1124 D.)

G. **OOSTENRIJK. — Eenheidsvakverbond. —**
De regeeringsverordening inzake het eenheidsvakverbond in Oostenrijk is gepubliceerd. Het treedt in de plaats der vakvereenigingen, zal de belangen der arbeiders behartigen en wordt contracteerende partij in de bestaande collectieve contracten. Het bestuur wordt benoemd door den minister voor sociale zaken.
(Algemeen Handelsblad)

H. **NEDERLAND. — Opgravingen. - Oud klooster in Drente. —**
Dezer dagen werden nabij de hoeve Kamps onder Ballo (gem. Rolde) resten ontdekt van zeer oude gebouwen. Bij graafwerk kwamen te voorschijn fraaie tegels, stukken van beeldwerk, geprofileerde kloostermoppen enz. De ontdekker, de heer H. Bellen, stelde onmiddellijk een onderzoek in. Geholpen door een

wichelroedelooper kon hij de grondslagen vaststellen van een viertal groote gebouwen; een hiervan moet de kloosterkerk zijn.
Proefgravingen bevestigden de wichelroede-gegevens die in kaart zijn gebracht. Mede op andere gronden staat vast, dat men hier te doen heeft met het reeds vóór 1250 vermelde klooster Maria in Campis.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 1188 H.)**

A. **CHINA. — Protest tegen uitroeping van het Keizerrijk Mandsjoekwo. —**
De Chineesche regeering heeft te Tokio tegen de uitroeping van het keizerrijk Mandsjoekwo geprotesteerd.
Het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken deelt mede, dat zij China geen antwoord op dit protest zal geven. (China Times, Londen)
(Vorig bericht blz. 1198 G.)

B. **SUMATRA-TABAK. — Wereldverbruik. —**

Jaar	(in pakken) Binnenland	Export	Totaal
1929	29.039	211.513	240.552
1930	32.577	187.564	220.141
1931	32.974	185.872	218.846
1932	29.179	155.691	184.870
1933	26.461	143.897	170.358
Totaal 5 jaar	150.230	884.537	1.034.767

Wereldverbruik Sumatra-tabak en omvang der oogsten

Jaar	(in pakken) Wereld-verbruik	Omvang van den in dat jaar verk. oogst
1929	240.552	240.423
1930	220.141	242.732
1931	218.846	211.137
1932	184.870	182.472
1933	170.358	140.839
Totaal 5 jaar	1.034.767	1.017.603

(De Tabakskoerier) **(Vorig bericht blz. 1071 B.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. - Suikerinvoerordonnantie.**
Op 5 Maart is de suikerinvoerordonnantie bij den Volksraad ingediend. De ordonnantie houdt een invoerverbod in van alle riet- en bietsuikers, binnen het tolgebied van Ned. Oost-Indië gedurende een termijn van twaalf maanden na den datum van inwerkingtreding. In verband met het doel van de ordonnantie, nl. het voorkomen van het euvel dat goedkoope naar Britsch-Indië verkochte suiker weer in Ned.-Indië wordt heringevoerd, is ook de invoer van die suikers verboden, welke uit Ned.-Indië afkomstig zijn. Slechts in bijzondere gevallen kan de directeur van Economische Zaken ontheffing van het invoerverbod verleenen. (Aneta) **(Vorig bericht blz. 1119 D.)**

D. **STRATOSFEER. — Automatische ballon. —**
Het aerologische instituut van de Sovjet-Unie heeft bij Leningrad proeven genomen met een nieuwen, automatischen stratosfeerballon.
De ballon bereikte een hoogte van 17,5 K.M. Een automatische radio-installatie, waarvan de ballon was voorzien, zond signalen uit, welke goed werden ontvangen. (Iswestia)

E. **CUBA. — Dictatuur afgekondigd. —**
De Cubaansche regeering heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij de grondwettelijke garanties voor 90 dagen buiten werking worden gesteld.
Het ministerie van Binnenlandsche Zaken staat op het standpunt dat de arbeiders-organisaties door hun weigering, zichzelf te ontbinden, door de regeering moeten worden ontbonden. Het ministerie is van oordeel, dat alle arbeiders-organisaties als communistisch moeten worden beschouwd. (Het Volk)
(Vorig bericht blz. 1145 A.)

F. **DE ZEVEN PROVINCIEN. — Gewezen Commandant Eikenboom veroordeeld. —**
Het Hoog Militair Gerechtshof heeft op 9 Maart '34 uitspraak gedaan in de zaak tegen den kapiteinluitenant ter zee P. Eikenboom, vroeger commandant van de „Zeven Provinciën", die terecht heeft gestaan voor het feit, dat hij als bevelvoerend militair, als commandant van de „Zeven Provinciën" en als zoodanig verantwoordelijk voor de veiligheid van dat schip, in het tijdvak van 2 Januari 1933—5 Februari 1933, varende van Soerabaja naar Oléh-Leh, verzuimd heeft doeltreffende maatregelen te nemen ter voorkoming van eenigen overval van het schip door opstandelingen, tengevolge van welke grove nalatigheid, roekeloosheid en groote onnadenkendheid, het schip in den avond van 4 Februari 1933 ter reede van Oléh-Leh op Sumatra door opstandelingen, alzoo door den vijand, is overvallen en vermeesterd.
Het Hoog Militair Gerechtshof veroordeelde kapiteinluitenant ter zee Eikenboom tot 4 maanden gevangenisstraf, met ontslag uit den militairen dienst, zonder ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen. Van dit vonnis is geen hooger beroep mogelijk.
De advocaat-fiscaal had één jaar gevangenisstraf geëischt. (Algemeen Handelsblad)
(V. b. Muiterij 1199 O.; Comm. Eikenboom 710 D.)

G. **FRANKRIJK. — Vlootprogram. —**
Het rapport over het op stapel zetten van het Fransche vlootprogram vóór 31 Dec. voorziet: één kruiser, één torpedobootjager, één duikboot van de 1—0 klasse en één van de 2—0 klasse, een totaal van ca. 30.000 ton. (Le Journal) **(Vorig bericht blz. 1044 E.)**

H. **BIJBEL. — Vertaling in het Afrikaans. —**
De Times bevat een uitvoerig artikel van Reverent J. A. Patten over den Bijbel in het Afrikaans. De schrijver acht de publicatie van dezen Bijbel, welke het vorige jaar geschiedde, een gebeurtenis van zeer groote beteekenis voor Zuid-Afrika.
Reverent J. A. Patten geeft dan naast elkaar als voorbeeld den Nederlandschen tekst en den tekst in het Afrikaans van Johannes 3 : 16.

NEDERLANDSCH.	AFRIKAANS.
Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijnen eeniggeboren Zoon gegeven, heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.	Want so lief het God die wêreld gehad, dat Hy sy eniggebore Seon gegee het, sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore gaan nie, maar die ewige lewe kan hê.

(Times) **(Vorig bericht blz. 325 C.)**

I. **FRANKRIJK. — Fransch-Spaansch handelsaccoord.**
Het Fransch-Spaansche handelsaccoord, dat een aanvulling is op de wederzijdsche contingenteeringen en eveneens een overeenkomst betreffende handel en scheepvaart bevat, is op 24 Febr. '34 te Parijs geparafeerd. (La Journée Industrielle) **(555 B.)**

K. **NEDERLAND. — Minister Colijn over koloniale vraagstukken. —**
Bij gelegenheid van den jaardag van de Rotterdamsche Kamer van Koophandel en Fabrieken heeft Z. Exc. de Minister van Staat Dr. H. Colijn, Minister van Koloniën en voorzitter van den Raad van Ministers, op 10 Maart '34 een rede gehouden over „koloniale vraagstukken".
Deze rede werd uitgezonden door den K. R. O. als ook door de Phohi, zoodat ook in de overzeesche gewesten deze beschouwingen van den minister konden worden gevolgd.
Dr. Colijn begon met te wijzen op de staatkundige en economische betrekkingen. De staatkundige zijn niet constant. Van 1816, toen de koloniën weer onder Nederlandsch bestuur kwamen, hebben ze tot 1848 uitsluitend onder het gezag van den Koning gestaan. Eerst daarna kwamen ze onder medegezag van de Staten-Generaal.
In de eerste periode was Ned.-Indië hoofdzakelijk een object van winstbejag en eerst omstreeks 1870, na de opening van het Suez-Kanaal, en de daardoor ontstane snellere verbinding, kwam ook Ned.-Indië uit zijn afzondering en begon zich te emancipeeren van het Westen. Geheel Oost-Azië kwam tot zelfbewustzijn, getuige den opstand van de Philippijnen tegen Spanje, gevolgd door den Chineeschen bokser-opstand en ten slotte den Russisch-Japanschen oorlog, in welken voor het eerst een Europeesche groote mogendheid door een Oost-Aziatischen staat werd verslagen. Aan 4 eeuwen van Westersche suprematie was daardoor een einde gekomen en de terugslag werd ook in Oost-Indië spoedig gevoeld.
Door ons Westersch onderwijs hebben wij zelf bijgedragen dat

deze gebeurtenissen de belangstelling van de Inlanders begonnen te verkrijgen, en hieruit is weer een beweging gegroeid, die algemeen Aziatische en Nationalistische aspiraties naar voren heeft geroepen.
Dit is geen voorbijgaand verschijnsel, en spr. ziet er ook een zoodanige verandering in de verhoudingen in, dat men ze met een geheele nieuwe lijn in de wereldhistorie mag vergelijken. Wij hebben er ook rekening mee gehouden door in 1925 een zeer belangrijke uitbreiding aan de autonomie van Ned.-Indië te geven. Spr. behoort tot hen, die van oordeel zijn, dat nochtans bij de methoden, die daarbij gevolgd zijn, fouten zijn gemaakt, zelfs ernstige. Maar spr. erkent dat het dwaas is de wijzers van de klok te willen terugzetten als de tijd voortsnelt.
Het heerschen van één volk over het andere is alleen dan rechtvaardig, als het overheerschte volk geleidelijk tot hooger geestelijk peil wordt opgevoerd en ook alles wordt gedaan om zijn stoffelijke welvaart te vermeerderen. Wanneer dit geschiedt, is het vanzelfsprekend dat zoo'n volk op den duur een deel van het eigen bestuur moet dragen. Dat ook hierbij fouten zijn gemaakt, is menschelijk en onvermijdelijk, maar dit hindert niet, als het doel helder voor oogen blijft: een geleidelijke bevordering van de inheemsche belangen en terugtrekking van het moederland tot de meer speciale imperiale belangen.
Nopens methoden en tempo kan dan nog eenig verschil van meening bestaan. Slechts één algemeene regel kan hierbij worden gesteld, n.l., dat de onstuimigen in de hand moeten worden gehouden en de al te voortvarenden beteugeld, omdat de volkeren van Oost-Azië emotioneel zijn, nog weinig ontwikkeld en vatbaar voor allerlei indrukken. En bovendien lijden ook zij sterk door de economische crisis.
Daarom kan thans zoo gemakkelijk verwarring worden gesticht. Wij moeten dus onderscheiden tusschen stroomingen, die de bestaande eenheid met Nederland erkennen, en de andere, die Nederland een schade voor Indië achten. De eerste groep moeten wij de hand reiken, de tweede met vaste hand beletten haar heilloos werk voort te zetten. Dit is de kern van alle koloniale vraagstukken en betrekkingen. Het proces van die handreiking kan nu eens wat sneller, dan weer wat langzamer gaan, maar zij moet altijd beheerscht worden door het feit dat Nederland en Indië sinds drie eeuwen bij elkaar zijn geweest en juist in deze tijden bij elkaar moeten blijven.
Hiermede is spr. tevens aangeland bij het tweede deel zijner rede: dat der economische betrekkingen.
Er is een groote onevenredigheid tusschen de bevolking van Indië en Nederland, n.l. van 56 tot 8 millioen, en derhalve is er een groot verschil in het consumptievermogen. Niet geheel in de verhouding van 7 tot 1, maar een groot deel van de Nederlandsche productie — boter, vruchten, kaas — kan geen afzet in Indië vinden, behalve bij de enkele duizenden Europeanen. Indië brengt daarentegen tropische grondstoffen voort, die slechts voor een klein deel in Nederland kunnen worden geplaatst. De cijfers der statistiek geven hier een eenigszins verkeerden indruk. Ofschoon er een stijgende lijn is van uitvoer van Indië naar Nederland, zoodat bijna ¼ van dien uitvoer naar Nederland gaat, maar hierbij zijn tabak, kina, rubber, die hoofdzakelijk voor herexport bestemd zijn en slechts voor een klein deel in Nederland worden gebruikt.
Uit dit alles blijkt, dat Nederland geen afzet heeft voor zijn agrarische producten in Indië, en Indië evenmin voor zijn tropische in Nederland, maar de mogelijkheid voor een vermeerdering van de mogelijkheden voor de Nederlandsche industrie in Indië wordt sterk bepleit. Hierbij denken eenigen aan een tolunie, anderen aan preferentieele rechten, maar aan beide systemen kleven moeilijkheden. Men denke b.v. aan vrijen invoer van Indische suiker in Nederland en de belangen van de Nederlandsche beetwortelsuikerindustrie in ons land.
Een andere moeilijkheid is, dat Nederland bij een tolunie geen invoerrechten zou betalen en Engeland krachtens de bepalingen van het Verdrag van 1824 slechts 6%, wat automatisch, volgens de meestbegunstigingsclausule op alle andere landen zou overgaan. De huidige handelspolitiek gaat trouwens meer in de richting van de wederzijdsche verplichtingen om ongeveer evenveel bij elkaar te koopen.
Bij het systeem van preferentieele rechten stuiten we weer op het, ook met Engeland gesloten Sumatra-tractaat van 1871, dat evenals dat van Londen onopzegbaar is.
We moeten dus zoeken naar een anderen uitweg om de uitwisseling van producten tusschen beide deelen van het Rijk te bevorderen. We hebben overlegd en dit overleg heeft reeds eenige goede resultaten gehad. Wij hebben het overschot van den maisoogst overgenomen. Indië doet iets voor de katoen-industrie in Twente; nopens de tegengestelde suikerbelangen wordt nog verder naar een oplossing gezocht.
Thans onderhandelen wij met Frankrijk en Duitschland om den afzet van Indische producten aldaar te doen slagen. Binnen enkele weken beginnen ook de onderhandelingen met Italië. We willen trachten met elkaar door de moeilijkheden heen te komen.
Spr. eindigt met een woord van vertrouwen.
De toestanden zijn moeilijk en ernstig, maar volstrekt niet hopeloos. En ook van deze plaats wil ik daarom nogmaals getuigen, dat defaitisme thans de ernstigste ziekte is, aan welke eenig volk kan lijden, en dat het in elk geval moet overwinnen.
Van het internationaal overleg mogen goede resultaten worden verwacht, vooral nopens thee, tin en rubber. Suiker blijft moeilijk, zoolang men hier te lande suiker wil blijven verbouwen, die 2 maal zooveel kost als in Indië. Maar niettemin koester ik het vertrouwen, dat met Gods hulp ook het licht van een beteren dag weer zal gaan schijnen! (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht blz. 1166 D.)

A. FRANKRIJK. — Hitler's „Mein Kampf". —
De politie heeft beslag gelegd op alle exemplaren van van de Fransche vertaling van Hitlers „Mein Kampf", welke onlangs te Parijs is verschenen. Tegen den uitgever zal een proces wegens schending van het auteursrecht gevoerd worden, daar voor de Fransche uitgaven geen toestemming was gegeven.
De Fransche vertaling bevat een voorrede van maarschalk Lyautey, waarin deze voor de hand liggende conclusies heeft getrokken uit de door Hitler verkondigde vijandigheid jegens Frankrijk.
(Algemeen Handelsblad)

11 MAART 1934

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Rijkscirculatiebank. —
De Tweede Kamer heeft met 58—22 stemmen verworpen de motie-v. d. Waerden betreffende oprichting van een rijkscirculatiebank. (De Maasbode)

C. NEDERLAND. — Steenkolen naar Italië. —
Het contingent Nederlandsche steenkolen voor uitvoer naar Italië, welke uitvoer over een aantal maanden is verdeeld, is op 80.000 ton vastgesteld.
(Corr. della Sera) **(V. b. 1198 E.; Steenkool 1016 G.)**

D. EMIGRATIE. —
Het door het Internationaal Arbeidsbureau uitgebrachte rapport over de emigratie-beweging meldt, dat onder invloed van de wereldcrisis de emigratie eerst is afgenomen en daarna in vele gevallen volkomen van richting is veranderd, zoodat het aantal emigranten die vanuit vreemde landen naar hun vaderland teruggekeerd zijn, dat van de omgekeerde richting overtroffen heeft.
In 1932 keerden 109.000 Franschen in hun vaderland terug. In Polen was het aantal terugkeerende emigranten 20.000 hooger dan dat der uitgaande.
(Rapport v. h. Intern. Arbeidsbureau)

E. DENEMARKEN. - Duitsch-Deensche overeenkomst.
Op 1 Maart '34 is een Duitsch-Deensche overeenkomst inzake de wederzijdsche goederenruil geteekend, waarbij op bevredigende wijze rekening is gehouden met de uitvoerbehoeften van beide landen.
(Berlingske Tidende, Kopenhagen)

F. FRANKRIJK. - Fransch-Tsjechisch handelsverdrag.
De Fransch-Tsjechische handelsovereenkomst, die te Praag is onderteekend, bevat het herstel door Frankrijk van contingenteering op 100% van den Tsjecho-Slowaakschen uitvoer naar Frankrijk. (Le Temps)

G. AMSTERDAM. — Dr. Abrahams. —
De gewezen wethouder Abrahams heeft zijn mandaat als lid der Provinciale Staten neergelegd.
De gemeenteraad van Amsterdam heeft de volgende 6 raadsleden benoemd om een onderzoek in te stellen in de zaak Abrahams en trein 8.28; t.w. de heeren: Carl P. M. Romme (R.K.), W. J. Carels (V.B.), J. ter Haar Jr. (C.H.), Ketelaar (V.D.), S. R. de Miranda (S.D.A.P.), A. Weiss (Neutr. Midd. Partij) en R. H. Woltjer (A.R.). (Het Centrum) **(1197 F.)**

H. NEDERL. OOST-INDIE. — Handelsbetrekkingen met Duitschland. —
Bij K. B. is benoemd een delegatie voor het voeren van besprekingen met de Duitsche regeering over de vergrooting van den afzet in Duitschland van producten van de Nederlandsche overzeesche gewesten, met name van Nederl.-Indië. Leider der delegatie is mr. J. P. Graaf van Limburg Stirum, H.Ms. buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Berlijn.
(Het Vaderland)

I. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Begrootingen van Waterstaat en Koloniën. —
De Eerste Kamer heeft de begrootingen van Waterstaat en Koloniën goedgekeurd. (N. Rotterd. Crt.)

A. **NEDERLAND. — Anti-Oorlogsmanifest van hoogleeraren. —**
Het comité van professoren en studenten te Amsterdam heeft professoren, lectoren, privaat-docenten en studenten aan de Nederlandsche Universiteiten en Hoogescholen een geschrift toegezonden, dragende de onderteekening van nagenoemde hoogleeraren: prof. dr. G. A. v. d. Bergh v. Eysinga, Santpoort; prof. dr. D. van Embden, Amsterdam; prof. dr. A. D. Fokker, Amsterdam; prof. dr. G. J. Heering, Leiden; prof. dr. G. C. Heringa, Amsterdam; prof. dr. L. J. v. Holk, Leiden; prof. dr. M. C. v. Mourik Broekman, Utrecht; prof. dr. Th. J. Stomps, Amsterdam; prof. dr. J. Tinbergen, Amsterdam, van welke intusschen prof. Stomps, blijkens ingezonden stuk in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 16 Februari, Ochtendblad C, tegen het opnemen van zijn naam geprotesteerd heeft,
in welk stuk docenten en studenten worden opgeroepen een verklaring te onderteekenen van den volgenden inhoud:
Ondergeteekende, docent/student aan de Nederlandsche Universiteit/Hoogeschool te ....., overtuigd, dat iedere oorlog uit zedelijk en maatschappelijk oogpunt moet worden veroordeeld, verklaart hierbij zijn wetenschappelijke bekwaamheden nimmer op eenigerlei wijze bewust in dienst te willen stellen van oorlog of oorlogsvoorbereiding, noch te gebruiken tot aankweeking van een militaristischen geest, en aldus voor zijn aandeel te zorgen, dat de wetenschap slechts beoefend wordt om haarszelfs wil en alleen aangewend worde ten bate van wereld en menschheid.
Het Eerste-Kamerlid Van Citters (A.R.) heeft naar aanleiding van dit geschrift aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Nijverheid, Mr. Marchant, een drietal vragen gesteld, w.o. de meening wordt gevraagd om tegen bedoelde professoren disciplinair op te treden.
Mr. Marchant verklaarde in antwoord op deze vragen, dat hij geen aanleiding tot disciplinair optreden kon vinden.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

B. **LONDEN. — Gemeenteraad - Socialistische meerderheid. —**
De definitieve uitslag van de verkiezingen op 9 Maart 1934 voor den Londenschen gemeenteraad is de volgende:

		Winst	Verlies
Arbeiderspartij	69 zetels	35	1
Conservatieven	55 zetels	1	29
Liberalen	— zetels	—	6
	124 zetels		

(Daily Telegr.)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — De muiterij op de „Zeven Provinciën". - Vonnissen inzake de vijfde muitersgroep. —**
De Zeekrijgsraad te Soerabaja sprak de volgende vonnissen uit in de zaak van de vijfde groep muiters van „De Zeven Provinciën":
de matroos Bom, zes maanden gevangenisstraf met degradatie (eisch 1 jaar); de matroos 3de klas Van Iterson, drie maanden (eisch een maand); de matroos De Jonge, twee jaar en zes maanden (eisch drie jaar); de matroos Pasman, vier jaar (eisch vijf jaar); de matroos Snoey, een jaar en zes maanden (eisch twee jaar); de matroos Stern, zes jaar (eisch acht jaar); de matroos Snyders, vier jaar (eisch vijf jaar); de matroos-constabel Schouten, vier jaar (eisch vijf jaar); de matroos 3de klas Van Schaik, vijf jaar (eisch vier jaar); de marinier Biegstraten, 1 jaar en zes maanden (eisch een jaar); de marinier De Graaf, drie jaar (eisch vijf jaar); de marinier Holsmulder, twee jaar (eisch twee jaar en zes maanden); de marinier Heiwegen, drie jaar (eisch vijf jaar); de marinier Hordijk, een jaar en zes maanden (eisch twee jaar); de marinier Van Horn, vier jaar (eisch vijf jaar); de marinier Van de Laak, zes jaar (conform eisch); de marinier 2de klas Visser, een jaar (eisch vijf jaar); de marinier 2de klas Den Boer, zes jaar (eisch acht jaar); de marinier 2de klas Kooring, een jaar en zes maanden (eisch twee jaar); de marinier 2de klas Van Putten, twee jaar en zes maanden (eisch drie jaar); de marinier 2de klas Smit, vier jaar (eisch zes jaar); de marinier 2de klas Steffens, twee jaar (eisch drie jaar), allen met ontslag uit den dienst en met aftrek der preventieve hechtenis.
De marinier Den Besten werd conform den eisch vrijgesproken.
(Aneta)

(Vorig bericht blz. 1207 F.)

D. **KUNST. — Prof. Huib Luns over de Hollandsche Kabinetschilderkunst en de Delftsche Vermeer. —**
Prof. Huib Luns heeft dezer dagen te Delft een lezing gehouden over de Hollandsche kabinetschilderkunst en de Delftsche Vermeer. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Spr. begon met er de aandacht op te vestigen, dat de kunst een belangrijk aandeel heeft in de opvoeding van een volk en het dikwerf zich van zijn karakter bewust doet worden. De aard van een volk blijft vrijwel constant. Wij Hollanders leven allen nog op dezelfde wijze als onze verre voorouders. Wij overwegen en zijn traag in vele dingen. Nog steeds heeft het weer denzelfden invloed op onze stemming. De aard kan zich niet belangrijk wijzigen, daarvoor zijn wij een te oud volk. De 15e eeuw heeft reeds alles ontplooid, wat wij in ons hebben: materie en werkelijkheidszin. De Hollanders gaan niet hoog en ver, doch dichtbij en raak. Dat de oude Hollandsche meesters langzaam waren in de techniek, had zijn goede gronden. De langzaam drogende olieverf is steeds geweest het sine qua non voor den Hollandschen schilder.
Het wonderlijke bijvoorbeeld van dien grooten meester der schilderkunst, Johannes Vermeer van Delft, is wel, dat hij bij zijn leven geëerd is en zijn werk duur werd betaald, doch het na zijn dood, in 1675, bijna twee eeuwen duurde, voordat men de waarde van zijn werk besefte. (Red. K. H. A.)

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Japansch protest tegen de textielcontingenteering. —**
De voorzitter van den Volksraad ontving een telegram van den voorzitter van de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Tokio, zoowel uit naam van die instelling te Tokio als van de algemeene Japansche Kamer van Koophandel en Nijverheid, luidende:
„De onlangs in Ned.-Indië genomen maatregelen tot beperking van den invoer, beschouwd in verband met de nog in overweging zijnde maatregelen, zullen geen geringe schade toebrengen aan de handelaren in Japansche goederen. Wij betreuren dat dergelijke maatregelen de vriendschappelijke handelsbetrekkingen, die sinds vele jaren tusschen beide landen bestonden, zullen schaden. Wij koesteren het ernstig verlangen, dat van Uwe zijde de volle aandacht zal worden geschonken aan de bevordering der handelsrelaties tusschen beide landen." (Aneta) **(Vor. ber. 1195 G.)**

12 MAART 1934

F. **RUSLAND. — Onderwerping van Stalin's tegenstanders. —**
Na Radek, Smilga, Preobrojenski, Zinovjew en Kamenev heeft ook Rakovski, de oud-gezant der bolsjewisten te Parijs, aan Stalin zijn onderwerping aangeboden. Hij was zeven jaar in Siberië verbannen.
(Krasnaja Gazeta) **(Vorig bericht blz. 1147 C.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — De Senaat aanvaardt vlootplan. —**
De Senaat aanvaardde het wetsontwerp dat voorziet in uitbreiding van de vloot, waarvoor 770 millioen dollar beschikbaar wordt gesteld, en zond het ontwerp vervolgens naar het Huis van Afgevaardigden terug ter goedkeuring van eenige aangebrachte amendementen.
Deze amendementen betreffen in het bijzonder: een beperking tot tien procent van de winst der aannemers bij de uitvoering van de contracten, voorts dat van regeeringswege de bouw zal uitgevoerd worden van een kwart van het aantal vliegtuigen waarin het plan voorziet en dat meer dan duizend stuks bedraagt.
Het vlootbouwplan omvat den bouw van zes kruisers, een vliegtuig-moederschip, dertig onderzeebooten en 65 torpedobootjagers binnen de vijf jaar. Hierdoor wordt, zooals gemeld, de vloot gebracht tot het maximum dat bij de verdragen is vastgesteld.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. blz. 1170 C.)**

H. **DUITSCHLAND. — De toekomstige status der Joden. —**
De nieuwe wet, waarin de toekomstige status der Joden in Duitschland wordt omschreven, is bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken in onderzoek.
Deze wet maakt onderscheid tusschen burgers met volledige politieke rechten, waaronder het recht tot kiezen, en tweederangsburgers, die geen politieke rechten zullen hebben.
Alleen die Joden, welke in staat zijn, te bewijzen dat hun voorouders reeds in 1812 Duitsche staatsburgers waren, zullen tot de eerste categorie burgers kunnen behooren.

Men heeft het jaar 1812 gekozen, omdat toen de in Duitschland wonende Joden familienamen hebben aangenomen. Het is niet mogelijk, het aantal Joden te schatten, dat in staat is te bewijzen, dat zij aanspraak kunnen maken op het staatsburgerschap, doch men gelooft, dat iets minder dan de helft van het aantal Joden in Duitschland hiertoe wel de noodige bewijzen zal kunnen overleggen. (Völk. Beobachter)

A. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wetsontwerp inzake credietverleening aan den Middenstand. —**
Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend inzake credietverleening aan den Middenstand. De regeering wenscht ten hoogste twee millioen beschikbaar te stellen. (N. Rotterd. Courant)

12 MAART 1934

B. **VOETBAL. — Nederland—België. —**
Het Nederlandsche Elftal heeft op 11 Maart '34 in het Olympisch Stadion te Amsterdam een schitterende overwinning behaald op het Belgische Elftal. Met 9—3 leden de Belgen een groote nederlaag. Het Nederlandsche Elftal gaf een vrijwel volmaakt aanvalssysteem ten beste. (Red. K.H.A.) **(1080 B.)**

C. **NEDERLAND. — Een enquête naar geblokkeerde vorderingen. —**
In verband met de mogelijke afsluiting van verdragen op grond van de z.g. Clearingwet heeft de Regeering besloten een enquête in te stellen naar de voor Nederlandsche rekening in een aantal landen uitstaande maar tengevolge van deviezenmaatregelen geblokkeerde vorderingen. Deze enquête betreft alle vorderingen, hoe gering ook, die in Nederland gevestigde personen, firma's of instellingen of publiek- of privaatrechterlijke lichamen, of particuliere personen hebben uitstaan in Argentinië, Bulgarije, Bolivia, Brazilië, Columbia, Equador, Estland, Griekenland, Hongarije, Letland, Oostenrijk, Peru, Roemenië, Uruguay en Zuid-Slavië, vorderingen, waarvan de afdoening wordt belemmerd door het niet beschikbaar stellen van deviezen door de valuta-contrôle-instanties dier landen. (Vaz Dias) **(Vor. ber. blz. 899 B.)**

D. **ZWITSERLAND. — Ordewet verworpen. —**
Het uiteindelijk resultaat der volksstemming over de nieuwe wet op de orde in Zwitserland, welke op 10 en 11 Maart '34 plaats had, is: voor de wet stemden 417.678 personen, er tegen stemden 468.185 stemgerechtigden. (Neue Zürcher Ztg.) **(Vor. ber. 1141 D.)**

E. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Surinaamsche begrooting 1932. —**
De wijziging op de Surinaamsche begrooting 1932 is door de Tweede Kamer op 7 Maart '34 goedgekeurd. (N. Rotterd. Courant) **(Vorig bericht blz. 1184 D.)**

F. **NEDERLAND. — Dr. H. Colijn naar Indië. —**
De minister-president dr. Colijn zal, naar verluidt, op 3 Mei '34 naar Indië vliegen. (Alg. Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 1207 K.)**

G. **MGR. PROF. DR. JOS SCHRIJNEN 40 JAAR PRIESTER. —**
Op 10 Maart '34 was het 40 jaar geleden dat mgr. prof. dr. Jos Schrijnen de H. Priesterwijding ontving, drie jaren na zijn promotie aan de universiteit te Leuven. (De Maasbode)

H. **AANSLAGEN. — Mussolini. —**
Officieel wordt eerst thans gemeld, dat in Juni '33 een complot bestaan heeft tegen het leven van Mussolini. Vier personen werden gewond door een bomaanslag op den St. Pieter, waar zich Mussolini bevond. (Il Popolo d'Italia)

I. **ONDERWIJS. — Regeling eindexamen gymnasium.**
Staatsblad no. 85 bevat een Kon. Besluit tot wijziging van het program van het eindexamen gymnasium en het staatsexamen tot toelating aan de universiteit. De veranderingen betreffen voornamelijk het schriftelijke gedeelte; bepaald wordt, dat dit op zijn hoogst twee dagen duurt. (N. Rotterd. Courant) **(Vorig bericht blz. 1200 E.)**

K. **FRANKRIJK. — Toestand. —**
Het Vaderland schrijft o.a.: Het spontane verzet tegen het parlement, dat 6 Febr. '34 op de Place de la Concorde zijn hoogtepunt bereikte, kwam voort uit het besef, dat men aan die grondslagen zelf tornde. Zonder het zich precies bewust te kunnen maken voelde men, dat de strijd der partijen en het heele regeeringsstelsel niet meer samenhing met de werkelijkheid van het volksleven; dat alle fouten en gebreken niets anders waren dan openbaring van die scheur tusschen volk en staat. De zaak Stavisky maakte dáárdoor zoo'n indruk, omdat zij op ontstellende wijze deed zien, dat de overheid niet meer werkelijk regeerde, dat de justitie geen recht sprak, dat de politie met de misdadigers heulde. Het heele staatsbestel bleek in de lucht te hangen, het was iets abstracts, los, buiten het concrete verband der dingen. Vandaar die schandalen en onthullingen, heel dat corrupte, lichtschuwe bedrijf, als leefde men niet in een geordend Europeesch land, maar in de een of andere Zuid-Amerikaansche republiek.
(Het Vaderland)

L. **ESTLAND. — Staat van oorlog. —**
De Estlandsche regeering heeft op 12 Maart '34 voor den duur van zes maanden voor geheel Estland den staat van oorlog afgekondigd. Naar verluidt is de regeering tot dezen maatregel overgegaan, aangezien de fascistische „Vrijheidstrijders" plannen hadden gesmeed, om op bovengenoemden datum een putsch op touw te zetten. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

M. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Oppositie. —**
De beweging voor een „Vrije Kerk" in de Duitsch-Evangelische kerk breidt zich den laatsten tijd van het Rijnland en Pommeren uit naar de provincie Berlijn-Brandenburg.
In deze provincie is een „Vrije Evangelische Synode" gevormd na een conferentie te Dahlem, de gemeente van dr. Niemöller, leider van den Noodbond van Oppositioneele Geestelijken. Na een dienst in de kerk van Dahlem vond een conferentie plaats van 600 gedelegeerden, die vrijwel alle kerkelijke districten van de provincie vertegenwoordigden. Onder hen bevonden zich ook eenige Luthersche en gereformeerde en unionistische vertegenwoordigers.
(Reichspost, Weenen) **(Vorig bericht blz. 1183 I.)**

13 MAART 1934

N. **UTRECHT. — 30ste Jaarbeurs. —**
De secretaris-generaal van de Nederlandsche Jaarbeurs, de heer W. Graadt van Roggen, deelde het volgende mede:
De dertigste jaarbeurs is, wat de deelneming betreft, reusachtig meegevallen. Méér dan gewone belangstelling heeft het buitenland voor deelneming aan de voorjaarsbeurs getoond; niet alleen nemen firma's uit 13 verschillende landen deel, maar aan de vorming van buitenlandsche secties werd ditmaal door de respectieve landen veel meer zorg en voorbereiding besteed dan op eenige beurs te voren.
Wat het binnenland betreft, tegen 1415 deelnemers in het voorjaar van 1933 staan thans 1725 deelnemers, d.w.z. 310 deelnemers méér. (Persinterview)
(Vorig bericht blz. 478 G.)

O. **VEREENIGDE STATEN. — Betaling aan de oorlogsveteranen. —**
In het Huis van Afgevaardigden is ondanks het verzet van de regeering een voorstel aangenomen, waarbij aan oudstrijders een som van in totaal 2.200 millioen dollar zal worden uitbetaald.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Publicaties van documenten der laatste maanden. —**
Op initiatief van het Presidium der Ontwapeningsconferentie is de verzameling documenten gepubliceerd, betrekking hebbende op de onderhandelingen der groote mogendheden, die de laatste maanden in plaats van de Ontwapeningsconferentie zijn gehouden. De vorm der publicatie maakt den indruk, alsof deze onderhandelingen in zekeren zin slechts in opdracht van en in voortdurend contact met het presidium der ontwapeningsconferentie zijn gevoerd, terwijl in werkelijkheid de meeste besprekingen over Henderson's hoofd heen en zonder eenig contact met Genève zijn geschied.
De brief, welke de Fransche minister van Buitenl Zaken, Barthou, d.d. 10 Februari '34 aan den voorzitter der ontwapeningsconferentie, Henderson, heeft gezonden, wordt door de Engelsche pers beschouwd als een document dat duidelijk toont, dat overeenstemming tusschen de mogendheden onwaarschijnlijk is. (Vaz Dias en Ned. Tel. Ag. Reuter) **(1177 D.)**

B. **NEDERLAND. — Ned. Taal - De Spelling. —**
Minister Marchant heeft bij de debatten inzake de Onderwijsbegrooting in de Kamer meegedeeld, dat een door hem ingestelde commissie (in welke o.a. de professoren Verwey, de Vooys, van Ginneken en Verdenius en de Haagsche leeraar Dr. C. B. van Haeringen zitting hebben) dezer dagen tot een compromis is gekomen over de spelling, dat hem, naar hij er bij voegde, ook met het oog op de Belgen, niet slecht leek.
Naar verluidt zou dit compromis wat betreft de spelregels gaan in de richting van het indertijd door Drs. A. Höweler gedane voorstel. De dubbele o en e in open lettergrepen zou vervallen, maar daarentegen zou bijvoorbeeld de ij in slotlettergrepen enz. blijven. Wat de geslachtsregels betreft wordt het stelsel-Höweler, dat in dit opzicht nogal ingewikkeld is, niet gevolgd. De buiging-n zou voor de meeste gevallen verdwijnen. De schrijfwijze zou gaan in de richting van de „Vereenvoudigers"; echter zouden de vreemde woorden onaangetast blijven, zoodat men niet zou gaan schrijven kado (cadeau), maar bijv. eventueel wel prakties (practisch).
De minister had zich, alvorens de commissie in te stellen, overtuigd van de principieele medewerking van den ministerraad; deze zal zich in alle geval ook nog over de definitieve regeling moeten uitspreken.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1200 E.)**

C. **NEDERLAND. — De N.S.B. en zijn berichtgeving.**
Op vragen van het Eerste Kamerlid Polak inzake enkele berichten in het orgaan der N.S.B. „Volk en Vaderland", heeft de Minister van Justitie, Mr. van Schaik, o.a. het volgende geantwoord:
Ofschoon de Minister van oordeel is, dat men verstandig doet den inhoud van onjuiste en eenzijdige berichten niet te overschatten, erkent hij toch, dat zoodanige berichtgeving onder bepaalde omstandigheden noodeloos onrust onder de bevolking kan wekken. Hij overweegt dan ook, voor zoover het gestelde niet reeds onder de strafwet valt, de mogelijkheid en wenschelijkheid een verdere voorziening ter beteugeling van dit euvel te treffen. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1206 B.)

D. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid. —**
Naar het D.N.B. verklaart, is het aantal werkloozen in het Duitsche rijk in het tijdvak Februari 1933 tot Februari 1934 met 2.600.000 verminderd. De beroepen in de open lucht zijn bij deze vermindering met 1.000.000 personen betrokken, de overige bedrijven met 1.600.000. (Deutsch N. Bureau) **(1125 F.)**

E. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Wijziging Woningwet. —**
Bij de Tweede Kamer is een tweede nota van wijziging van het wetsontwerp wijziging van de woningwet verschenen.
Aan de toelichting hiervan wordt ontleend, dat de regeering meent den besten weg gevonden te hebben in een nieuw artikel 52a, dat ontworpen is in analogie met art. 35 van de armenwet en art. 22 van de vleeschkeuringswet.
Dat artikel bevat de volgende regeling. Van de bedoelde raadsbesluiten zenden B. en W. afschrift met een exemplaar van de daarbij behoorende stukken aan den inspecteur. Deze kan bezwaren bij Gedeputeerde Staten inbrengen binnen dertig dagen na de ontvangst van dat afschrift. Ged. Staten zenden van hun beslissing een afschrift aan den inspecteur, indien deze bezwaren heeft ingebracht. De inspecteur kan bij de Kroon in beroep komen.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 1200 I.)**

F. **GUSTAV WARNECK. — 1834—1934. —**
Het was op 6 Maart 1934 100 jaar geleden, dat te Naumburg aan de Saale Gustav Warneck, de grondlegger der zendingswetenschap, geboren is. Met dankbaarheid en met eerbied hebben velen dien dag niet alleen in Duitschland, dat uit den aard der zaak zijn meeste leerlingen bevat, maar ook in Nederland, in Zwitserland, in Finland en in de Scandinavische landen herdacht. Sedert de wereld-conferentie van 1910 te Edinburg is ook de Angelsaksische zendingswereld zich meer bewust geworden van de noodzakelijkheid der zendingswetenschap. Zoo heeft zijn onvermoeide arbeid wereldbeteekenis gekregen.
(Red. K. H. A.)

G. **NEDERLAND. — Staking-statistiek over 1933. —**
Het Centraal Bureau voor de Statistiek geeft in de eerste aflevering van zijn Maandschrift o.m. een voorloopig overzicht van de arbeidsgeschillen in 1933. Hieruit blijkt, dat de stakingsbeweging in 1933 geringer is geweest dan in de beide voorafgaande crisisjaren. Uitsluitingen kwamen in het geheel niet voor.
Het totaalverlies aan arbeidsdagen bij de 182 stakingen bedroeg ongeveer een half millioen, waarvan ruim de helft het gevolg was van de staking in het visscherijbedrijf te IJmuiden, welke van 2 Januari tot 20 Juli heeft geduurd. Een tweede belangrijk geschil was dat der stukadoors te Amsterdam. In Amsterdam, in Rotterdam en in Den Haag braken in 1933 resp. 43, 12 en 13 stakingen uit.
(Centraal Bureau voor de Statistiek)

H. **AMSTERDAM—ROTTERDAM. — Havenverkeer 1929—1933. —**
Binnengekomen zeeschepen:

	Rotterdam		Amsterdam	
	Aantal	Inhoud reg.ton	Aantal	Inhoud reg.ton
1929	12.700	21,55 mill.	4000	5,7 mill.
1930	12.300	21,54 „	3900	5,6 „
1931	11.400	17,9 „	3800	5,4 „
1932	10.100	14,9 „	3300	4,7 „
1933	10.200	15,3 „	3300	4,6 „

Wat den inhoud betreft, zette de daling zich in Amsterdam nog voort, maar voor de twee havensteden tezamen steeg het aantal schepen van 13.400 in 1932 tot 13.500 in 1933 en de inhoud van 19,6 millioen reg.ton op 19,9 mill.
Het aantal binnenvaartuigen, dat Rotterdam bezocht, daalde in 1933 (van 190.000 tot 189.900), maar de inhoud daarvan steeg van 32,8 millioen ton tot 33,3 millioen.
Het Rijnvaartverkeer te Amsterdam ging omhoog van 1565 schepen in 1932 tot 1722 in 1933 en de inhoud in M³. steeg van 1,2 millioen.
(Centraal Bureau voor de Statistiek)
(Vor. ber. Amsterdam 481 E.; Rotterdam 1111 C.)

I. **STERILISATIE. — Plannen in tal van landen. —**
Het tweemaandelijksch tijdschrift Mensch en Maatschappij bevat een heele serie berichten over het sterilisatieprobleem. Wij ontleenen hieraan het volgende:
VEREENIGDE STATEN. — Zes en twintig Staten hebben sterilisatiewetten, voornamelijk in het Westen en in het Noord-Westen. In Noord-Carolina is de sterilisatiewet buiten werking gesteld.
(The Lancet, 19-8-'33)

DUITSCHLAND. — In het kasteel Schwabenberg bij Lippe wordt een rijksrassenschool opgericht en het Rasseamt der S.S. gevestigd. Er zullen opleidingscursussen over rasvraagstukken gehouden worden. (Münch. med. Woch. 18-8-'33)

In Duitschland bestaat het gebruik, dat aan ouders, die een twaalfde kind krijgen, van staatswege 200 mark geschonken wordt. Het zou gebleken zijn, dat dit geld meestal ten goede komt aan gezinnen, die erfelijk minderwaardig zijn.
De Pruisische minister van Binnenlandsche Zaken heeft in naam van alle ministers medegedeeld, dat uitsluitend dr. Gerecke bevoegd zal zijn den titel te voeren van „deskundige voor rassenonderzoek" en de verklaringen af te geven, die voor de uitvoering van de wet tot herstel van het „Berufsbeamtentum" noodig zijn, n.l. of op de ouders en grootouders van een ambtenaar niets valt aan te merken.

Te Halle is de eerste cursus voor rashygiëne voor Anhalt en de provincie Saksen begonnen. Een vijfhonderdtal artsen nemen er aan deel. Leider is dr. Kürten. Deze deelde mede dat binnen enkele jaren van alle artsen het bewijs zal worden gevorderd, dat zij een dergelijken cursus gevolgd hebben, welke de toehoorders tevens inlicht omtrent de nieuwe Duitsche „Rechtsgestaltung".
Het bestuur van de Duitsche Vereeniging voor Rashygiëne, bestaande uit Eugen Fisher, Ostermann, Muckermann, von Verschuer, Krutina, mej. Bluhm en mevr. Konopath is afgetreden, nadat het Rijksministerie voor Binnenlandsche Zaken prof. E. Rüdin te München, directeur der genealogische afdeeling van de Duitsche „Forschungsanstalt" voor psychiatrie, had aangewezen als zaakgelastigde voor de vereeniging. Haar leiding is thans naar München verplaatst. (Münch. med. Woch. 4-8-'33)

De Duitsche sterilisatiewet is 1 Januari 1934 in werking getreden. Sterilisatiewetten bestonden (nà de invoering in de Ver. Staten, met name in Californië) reeds sedert 1 Jan. 1929 in het kanton Waadtland in Zwitserland en sedert 1 Juni 1929 in Denemarken.

ENGELAND. — In Engeland is een nieuw tijdschrift verschenen, „The Eugenist", waarvan het eerste nummer een open brief aan den Koning bevat, waarin de oprichting van koninklijke rechtbanken voor eugenetiek wordt bepleit. Zij zullen moeten beslissen over alle voorkomende vraagstukken op dit gebied. Voorts zou een register aangehouden moeten worden van personen, die niet zonder toestemming van die rechtbanken zullen mogen trouwen. Sterilisatie wordt door den redacteur ontraden; wel afzondering bepleit. (The Lancet, 12-8-'33)

NOORWEGEN. — Bij de regeering is kortgeleden een ontwerpsterilisatiewet ingediend.

ZWEDEN. — In 1929 werd een ontwerp-sterilisatiewet door den Zweedschen Rijksdag verworpen. In Maart 1933 werd opdracht gegeven aan den minister van Justitie om een nieuw ontwerp samen te stellen. Dit is thans gepubliceerd. Sociale indicaties worden naast eugenetische toelaatbaar geacht.
(Staten offentliga Utredningar 22; '33)

NEDERLAND. — Door dr. G. P. Frets en prof. mr. J. M. van Bemmelen zijn voordrachten gehouden over de sterilisatie in het psychiatrisch-juridische Gezelschap. Dr. Frets komt tot de conclusie, dat ook in Nederland een wettelijke regeling van de sterilisatie gewenscht is. De praktijk zal beperkt moeten blijven tot een voorzichtige proefneming, op welker nakoming voldoende contrôle behoort te bestaan, waarbij de regeling in Denemarken en het voorstel in Zweden, als vingerwijzing kunnen dienen.
(Tijdschrift Mensch en Maatschappij)
(Vor. ber. Duitschland 1144 B.; Engeland 1135 I.)

14 MAART 1934

A. **NEDERLAND. — Maatkleedingbedrijf - Werk hervat. —**
Overeenstemming werd verkregen op den volgenden grondslag:
In plaats van den oorspronkelijken eisch van den werkgevers-Bond de loonen te verlagen met 12½% werd overeengekomen, dat de uurloonen met 2 cent zullen worden verminderd, terwijl de vakbonden zich verplichtten de crisiskleeding bij de maatconfectiezaken af te wijzen.
De uitsluiting en staking in het maatbedrijf is hiermede geëindigd. (Vaz Dias) **(Vor. ber. 1181 E.)**

B. **DUITSCHLAND. — Reorganisatie van het bedrijfsleven. —**
De rijksminister van Economische Zaken, Dr. Schmitt, heeft op 12 Maart '34 voor vertegenwoordigers van handel, nijverheid en andere bij de economie betrokken takken van bedrijf een rede gehouden, waaruit wij eenige opmerkingen citeeren.
„Op 27 Februari heeft de regeering mij gemachtigd, vakverbonden in te stellen, te vereenigen, te ontbinden, hun leiders en stelregels te geven. Alle kringen zullen het toejuichen, als het geheele gebied der economie op klare wijze wordt georganiseerd. De eerlijke concurrentiestrijd is een onmisbaar bestanddeel van ons economisch leven. De goede daden moeten ten voordeele komen van hem, die ze volbracht heeft. Het particuliere intitiatief mag niet worden beknot. Het spoort aan tot de hoogste prestaties.
Handel en industrie zullen in 12 hoofdgroepen verdeeld worden, met elk een leider aan het hoofd, die ik reeds bepaald heb. Mijn plaatsvervanger is Graf von der Goltz.
De hoofdgroepen worden onderverdeeld. De 32 kleinere eenheden worden geleid door lieden die door de hoofdleiders benoemd worden.
De leiders der hoofdgroepen zijn: Voor Mijnbouw — Krupp v. Bohlen und Halbach; Machine-industrie, Electrotechniek etc. — Blohm; IJzer- en metaalindustrie — Hartkopf; Hout- en Glasindustrie etc. — Voegeler; Scheikundige industrie, papier etc. — Pietzsch; Leder- en Kleedingindustrie — Dierig; Levensmiddelen — Schueler; kleine industrie — Schmidt; Handel — Luehr; Bank- en Credietwezen — Fischer; Assurantie — Hilgard; Verkeer — leider nog niet vastgesteld. (Völk. Beobachter) **(1045 E.)**

C. **ONDERWIJS. — Dr. J. N. Bakhuizen v. d. Brink.**
Tot gewoon hoogleeraar in de faculteit der Godgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit te Leiden om onderwijs te geven in de geschiedenis van het Christendom en van de leerstellingen van den Christelijken godsdienst, benevens in de geschiedenis van het Gereformeerd Protestantisme, is benoemd Dr. J. N. Bakhuizen v. d. Brink, Ned. Herv. predikant te Rotterdam. Zijn academisch proefschrift droeg den titel: Oud-Christelijke monumenten van Ephese.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) **(Vorig bericht blz. 1200 E.)**

D. **KUNSTZIJDE. — Wereldproductie. —**
Aan het verslag der Courtaulds Ltd. ontleenen wij het volgende:
De cijfers van de wereldproductie van kunstzijde voor de laatste 5 jaar zijn ongeveer de volgende:

1929	456.000.000 lb.
1930	459.000.000 „
1931	502.000.000 „
1932	519.000.000 „
1933	661.000.000 „

(Daily Telegraph) **(Vorig bericht blz. 1001 F.)**

E. **FRANKRIJK. — Landsverdediging. —**
De regeering heeft een wetsontwerp vastgesteld, waardoor voor de verdediging van het land bijzondere middelen uit de schatkist beschikbaar worden gesteld.
De minister van Oorlog verkrijgt de bevoegdheid voor de dienstjaren 1934 en 1935 te beschikken over een bedrag van 1175 millioen francs ter voltooïng van de grensversterkingen en voor het treffen van maatregelen ter afwering van luchtaanvallen.
De minister van Marine krijgt voor de jaren 1934 tot 1938 de beschikking over een bedrag van 825 millioen voor den aanleg van benzinedepôts, de organisatie van de kustverdediging en de versterking van de marineluchtstrijdkrachten.
De luchtvaartminister krijgt tenslotte voor het jaar 1934 de beschikking over een bedrag van 980 millioen francs voor de uitrusting en de bemanning van de luchtvloot. (Le Temps) **(Vor. ber. blz. 1207 G.)**

F. **VROUWENBEWEGING. — Ruth Morgan overleden. —**
Mevr. Rosa Manus schrijft:
Zoo even bereikte ons het treurig bericht, dat Mej. Ruth Morgan op middelbaren leeftijd te New York vrij plotseling is overleden.
Mej. Morgan was een feministe en pacifiste bij uitnemendheid, en de laatste tien jaar heeft zij zich geheel en al aan het vredeswerk gewijd, nadat zij tijdens den oorlog alle ellende die de oorlog met zich brengt, had leeren kennen. Trouwens, nooit heeft zij zich verre gehouden van den nood der menschen:

vijf en twintig jaar aaneen heeft zij al haar krachten gegeven om zieken en armen bij te staan, als vrijwillige verpleegster, als lid van het bestuur van het beroemde Bellevue Hospitaal te New York.
(N. Rott. Crt.)

A. **NEDERLAND. — Handelsverdrag met Duitschland - Aanvullende bepalingen. —**
Tusschen de Nederlandsche en de Duitsche regeeringen heeft te Berlijn een nota-wisseling plaats gevonden, welke eenige aanvullingen en wijzigingen, inzake koolsoorten, boomkweekerij-producten en aardbeienpulp van het op 15 December '33 tusschen beide landen gesloten handelsverdrag, bevat. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 1090 E.)

B. **BLOED. — Zuurstofgehalte. —**
Naar wordt medegedeeld heeft Kramer een methode ontdekt tot het nagaan van het zuurstofgehalte van het bloed, zonder dat daartoe de bloedvaten behoeven te worden geopend.
Deze methode berust op het verschil in absorptievermogen tusschen het gereduceerde en het oxy-haemoglobine, van welk laatste de hoeveelheid met stijging van het zuurstofgehalte van het bloed toeneemt. Door middel van een photocel van Lange, die tegen den wand van het bloedvat wordt gelegd, wordt nu langs galvanometrischen weg voortdurend geregistreerd, hoe het licht van een aan de andere zijde van het bloedvat opgestelde microlamp wordt geabsorbeerd.
Reeds heeft een onderzoek van Kramer en Sarre met behulp van deze vernuftige uitvinding aangetoond, dat de graad van verzadiging van het acterieele bloed met zuurstof schommelingen doet zien, die sterk afhankelijk zijn van de frequentie en de diepte der ademhaling. (Red. K. H. A.)

C. **ZWITSERLAND. — Minister Häberlin dient zijn ontslag in. —**
De minister van Justitie Häberlin heeft op 12 Maart medegedeeld, dat hij bij het referendum van de ordewet door de meerderheid van het volk werd verlaten en dientengevolge zijn ontslag als minister nam. Häberlin blijft tot 1 Mei '34 in functie.
(Journal de Genève)

D. **MARIE VAN EYSDEN-VINK ZEVENTIG JAAR.**
De bekende actrice mevrouw Marie van Eysden-Vink, heeft op 14 Maart onder talrijke blijken van belangstelling haar zeventigsten verjaardag gevierd.
(Red. K. H. A.) **(Vorig bericht blz. 1204 A.)**

E. **MUZIEK. — Pierre Monteux neemt ontslag. —**
Naar wij vernemen heeft de dirigent Pierre Monteux aan het bestuur van het Concertgebouw te Amsterdam meegedeeld, dat hij niet meer voor een verbintenis in aanmerking wenscht te komen.
(Het Vaderland)

F. **NOORWEGEN. — Fascisme. —**
De partij der Nationale Unie, onder leiding van oud-minister Quisling, heeft haar nieuwe program gepubliceerd, dat streeft naar een fascistischen staat, op corporatieven grondslag, een nationale regeering en een adviseerenden raad van vertegenwoordigers uit de corporaties.
Bij de jongste verkiezingen van 16 October 1933 had de partij voor de eerste maal lijsten ingediend, en verzamelde zij ongeveer 27.000 stemmen van de ongeveer 1¼ millioen kiezers.
Zij slaagde er niet in een vertegenwoordiging in het Storting te krijgen. (Aftenposten, Oslo)

15 MAART 1934

G. **DUITSCHLAND. — Anti-Joodsche actie in handel en industrie. —**
Een correspondent van de „Times" meldt uit Frankfort, dat de nationaal-socialistische organisatie voor handel, arbeid en nijverheid, de Hago, binnenkort een campagne zal beginnen ter versterking van de positie van den middenstand en de handelsklasse.
Uit de bijzonderheden over de wijze, waarop deze actie in het district Aschaffenburg zal worden gevoerd, blijkt, dat deze actie voornamelijk op rassenbeginselen zal zijn gebaseerd.
Alle Duitsche middenstanders worden verzocht hun zaken te voorzien van plakkaten van de Hago, opdat zij niet als Joodsche ondernemingen zullen worden beschouwd en niet het gevaar zullen loopen te worden beschouwd als saboteurs van den opgang van den Duitschen middenstand. Joodsche zaken mogen geen speciale reclame-campagne voeren voor de Paaschdagen of in verband met kerkelijke gebeurtenissen als communie enz. Den Duitschen huisvrouwen zal gevraagd worden waarom zij voortgaan te koopen in Joodsche zaken. Voorts zullen dagbladen, bioscoop, radio en straatvergaderingen dienstbaar worden gemaakt aan de campagne, om het publiek op te wekken alleen in Duitsche zaken te koopen.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 1047 G.)**

H. **PERE LHANDE. —**
De bekende Fransche prediker, Père Pierre Lhande, die niet meer voor de microfoon van Radio-Paris verschijnt, heeft nu bij Radio-Luxemburg gastvrijheid gevonden. Nader vinden wij thans vermeld, dat tengevolge van de scheiding van kerk en staat in Frankrijk, Lhande's heengaan geboden was nadat Radio-Paris staatszender was geworden.
Père Lhande behoort tot de Jezuïetenorde.
(De Maasbode)

I. **FRANKRIJK. — De Fransche socialisten tegen de regeering. —**
De partijraad der Fransche socialistische partij, S.F.I.O.S., heeft op 12 Maart '34 met groote meerderheid een resolutie aangenomen, waarin de partij en de arbeidersorganisaties worden opgewekt tot vorming van een gesloten oppositie tegen de huidige regeering, die door een bewapenden opstand aan het bewind is gekomen. De socialistische partij eischt parlements- en kiesrechthervorming, ontbinding van de Kamer en overdracht der regeering.
(Le Journal) **(Vorig bericht blz. 1072 F.)**

K. **ALUMINIUM. — Wereldproductie in 1933. —**
Volgens Amerikaansche ramingen heeft de wereldproductie van aluminium in het laatste jaar 135.600 tons bedragen, tegen 153.368 tons in 1932. De productie in de verschillende landen heeft bedragen als volgt:

	1932	1933
Ver. Staten	47.575	38.600
Canada	17.960	16.150
Frankrijk	14.160	14.300
Zwitserland	13.780	12.400
Duitschland	14.110	13.700
Oostenrijk	3.200	950
Engeland	8.860	11.600
Noorwegen	19.310	14.900
Italië	13.413	12.000
Spanje	1.000	1.000
Totaal	153.368	135.600

Volgens deze berekening heeft Frankrijk voor de eerste maal Duitschland overvleugeld.
(New York Herald, Parijs)

L. **ENGELAND. — Lord Privy Seal Eden's verklaring in het Lagerhuis. —**
Eden verklaarde in het Lagerhuis, dat het ongewenscht is om thans rapport uit te brengen over zijn reis langs de Europeesche hoofdsteden. Hij wilde wel eenige persoonlijke indrukken meedeelen. Hij wees er o.a. op, dat Frankrijk zoo overtuigd is van zijn eigen, slechts defensieve bedoelingen, dat het zich niet kan voorstellen, dat een andere staat zich door zijn wapening bedreigd kan voelen.
De Franschen kunnen ook moeilijk aannemen, dat

een groote mogendheid, die met opzet uit Genève wegblijft, goede bedoelingen koestert. Er worden wel eens redevoeringen gehouden, die deze vrees grond geven. Eden noemt een rede van Goering, dezer dagen gehouden. De toon hiervan deed volgens het Engelsche volk meer denken aan een militaristische dan aan een militaire natie. Dergelijke kleinigheden hebben bij het huidige wantrouwen groote beteekenis.
Aan den anderen kant denken de Duitschers over hun veiligheid natuurlijk evenzoo als de Franschen over de hunne.
De Engelsche belangen in deze aangelegenheid zijn die van Europa.
Churchill achtte de taak van Eden onmogelijk. Men wenscht niet tot ontwapening over te gaan. Engeland moet nu ook voor zijn veiligheid zorgen.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. bericht 1199 F.)**

A. **DE ZEVEN PROVINCIEN. — Het vonnis over gewezen Commandant Eikenboom. —**
Den gewezen commandant van De Zeven Provinciën, Eikenboom, (pag. 1207 F) zal dank zij de Indische jaren, pensioen worden toegekend over 40 dienstjaren. Hij heeft dus recht op het maximum pensioen van *f* 4000 per jaar (Het Vaderland) **(Vor. ber. 1207 F.)**

B. **KANTGESELLSCHAFT. — Nieuwe Nederlandsche Vereeniging. —**
De nieuwe Algemeene Nederlandsche Vereeniging voor Wijsbegeerte kwam dezer dagen te Amsterdam bijeen. De waarnemende voorzitter, Prof. Dr. G. A. van den Bergh van Eysinga te Utrecht, wijdde een woord van waardeering en dankbaarheid aan den voorloopigen voorzitter Prof. Mr. Dr. Leo Polak, die door ziekte niet alleen verhinderd was aanwezig te zijn, maar ook bericht heeft van het voorzitterschap en bestuurslidmaatschap om gezondheidsredenen te moeten afzien. Uit de oude Landesgruppe Holland der Kantgesellschaft is in volkomen overeenstemming met het hoofdbestuur der Kantgesellschaft in Duitschland deze nieuwe vereeniging als de centrale van het Nederlandsch wijsgeerig leven ontstaan, terwijl zij die lid van de Duitsche Kantgesellschaft waren en dit willen blijven zich opnieuw hebben georganiseerd in de nieuwe Landesgruppe Holland. (Vaz Dias)
(Vorig bericht 486 D.)

C. **NEDERLAND. — Nationale Unie - Prof. Gerretson.**
In een schrijven aan den Raad van Bestuur heeft Prof. Dr. C. Gerretson medegedeeld, dat hij zich genoopt ziet, zijn mandaat als voorzitter van de Nationale Unie neer te leggen. De oorzaak van mijn heengaan, schrijft Prof. Gerretson, ligt in de reden, waarom de Minister van Defensie in de vorige Regeering heeft gemeend, de N. U. te moeten rangschikken onder de voor militaire ambtenaren verboden vereenigingen. (Het Centrum)

D. **DUITSCHLAND. — Arierparagraaf bij leger en vloot. —**
Na een bespreking met von Hindenburg heeft de rijksweerminister bepaald, dat de Arierparagraaf ook van toepassing zal zijn voor het leger en de vloot.
(Westd. Beobachter) **(Vorig bericht 1172 D.)**

E. **BELGIE. — Minister Hymans over de Belgisch-Nederlandsche handelsbetrekkingen. —**
De Belgische minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans, heeft in den Senaat over de economische betrekkingen tusschen Nederland en België gesproken. Hij zeide o.a.:
„Onze economische betrekkingen met Nederland zijn het laatste jaar zeer hartelijk geweest. België en Nederland lijden beide onder het overdreven protectionisme. Gezamenlijk willen zij dit bestrijden. Nederland heeft de laatste maanden dezelfde contingenteeringspolitiek aanvaard als Frankrijk en Zwitserland. Wij moesten onderhandelen om de afzetgebieden voor onze industrie te behouden. Deze onderhandelingen zijn bekroond door een accoord op 17 Februari gesloten, dat ons voldoening geeft omtrent de toepassing van de contingenteering van sommige landbouwproducten. Deze oplossing heeft men bereikt, dank zij den geest van samenwerking bij de onderhandelaars. (De Nieuwe Gazet, Antwerpen)
(Vor. ber. Minister Hymans 1205 A.)

F. **NEDERLAND. — Anti-Oorlogsmanifest van hoogleeraren. - Interpellatie van het Eerste-Kamerlid Van Citters. —**
In de Eerste Kamer is op 14 Maart '34 aan de orde gekomen de interpellatie van den heer Van Citters in verband met het antwoord van den minister van Onderwijs, K. en W. op zijn schriftelijke vragen inzake een oproep van het zich noemend comité van professoren en studenten.
De heer Van Citters (A.R.) stelde den Minister hierop een aantal vragen. Hij informeerde of de regeering geen disciplinaire maatregelen moet nemen en of de circulaire niet moet worden teruggenomen. Ons land is buitengewoon rijk aan hoogleeraren. De gewone hoogleeraren zijn als ambtenaren te beschouwen; ze hebben naast ambtelijke rechten ook ambtelijke plichten. De bijzondere hoogleeraren moeten geen ruimer vrijheden dan de anderen kunnen hebben. Hetzelfde geldt voor buitengewone hoogescholen. Er is thans een niet-wenschelijke toestand. Deze zaak raaks niet alleen het manifest der hoogleeraren, doch heeft een verre politieke strekking. In het algemeen belang moet de vrijheid ook van professoren aan banden worden gelegd.
De minister van Onderwijs, K. en W., de heer Marchant, verklaarde, dat men hier een terrein vol voetangels en klemmen betreedt. Zijnde tegen den oorlog, zijn we eigenlijk allen pacifist. Is niemand bereid, zijn medemensch te dooden, dan is de oorlog afgeloopen. Men zoekt de oplossing in ontwapening, al dan niet internationaal.
Als spr. het goed begrepen heeft, is de kwestie waar het hier om gaat een uiting van moreele pacificatie-bevordering. Het gaat niet om een bepaald land. Over de geheele wereld moet — zoo heet het dus — de moreele pacificatie-actie worden bevorderd. Dit is geen illegaal gevaar. Huldigde men de opvatting van den interpellant, dan ware internationale pacificatie-actie niet mogelijk.
De vorm van hetgeen hier gebeurd is, is wat anders. De hoogleeraren moeten over de studenten een zedelijk overwicht hebben. Een theoloog zal over de bewuste verklaring een ander oordeel hebben dan een jurist. De militair heeft zich onvoorwaardelijk te onderwerpen aan het gezag en het gegeven bevel. Ook buiten militairen dienst trouwens geldt de kracht van het ambtelijk bevel. Zonder dit kan geen staatsapparaat werken. En het geldt ook voor de hoogleeraren-ambtenaren. Wordt een militair opgedragen gifgassen te maken, dan doet hij dit zoo goed als hij kan; zoo niet, dan verzaakt hij zijn plicht.
De verklaring van ambtenaren dat ze geen lid zijn van verboden vereenigingen, heeft spr. nog niet gevraagd van hoogleeraren om de hoogte van hun wetenschappelijk ambt. De geringste sanctie, tegen een hoogleeraar toegepast, is bedenkelijk wegens de noodzakelijke vrijheid van ons hooger onderwijs. Onder de onderteekenaren der circulaire bevindt zich slechts één Leidsch hoogleeraar; curatoren vinden dat wat prof. v. Holk gedaan heeft afkeuring verdient. Spr. zal dit advies hebben te volgen. Intrekking van de toelage voor bijzondere hoogleeraren zou het karakter van het instituut aantasten.
In zijn beantwoording van de door den heer Van Citters gestelde vragen zei de minister, dat opwekking tegen den oorlog in het algemeen niet strafbaar is.
De regeering keurt het gebeurde af. Spr. vertrouwt, dat de uitzending van het manifest zal worden gestaakt. Aan den Rijkshoogleeraar zal de regeering in overweging geven zijn handteekening terug te nemen.
Betreffende het nemen van tucht- en ordemaatregelen tegen de hoogleeraren deelde de minister mede, dat hij bevoegdheid ten deze heeft.
De heer Kranenburg (V.D.) noemde de heele geschiedenis sterk opgeblazen en achtte de wijze, waarop de interpellatie is gehouden, „een misselijke manier van doen".
(Nieuwe Rotterd. Crt., De Telegraaf)
(Vorig bericht 1209 A.)

G. **VEREENIGDE STATEN — Werkloosheid. —**
Volgens de berekeningen van de American Federation of Labor is het aantal werkloozen in de Ver. Staten in Januari 1934 gestegen tot 11.690.000. Sedert September 1933 is het aantal werkloozen weer toegenomen met 1.582.000. In de afgeloopen jaren ontwikkelde de werkloosheid in de Ver. Staten zich als volgt:

	1931	1932	1933	1934
Jan. .	7.160.000	10.197.000	13.100.000	11.690.000
Mrt. .	7.098.000	10.739.000	13.689.000	——
Juni .	6.841.000	11.853.000	12.204.000	——
Sept. .	7.303.000	11.767.000	10.108.000	——
Oct. .	7.778.000	11.586.000	10.122.000	——
Nov. .	8.699.000	12.008.000	10.651.000	——
Dec. .	8.908.000	12.124.000	10.769.000	——

(American Federation of Labor) **(Vor. ber. 1117 G.)**

A. **NEDERLAND. — Liberale Staatspartij de Vrijheidsbond. —**
Op 13 Maart '34 heeft de Liberale Staatspartij de Vrijheidsbond te Amsterdam een demonstratie voor de regeering gehouden, waarheen van vele plaatsen in Noord- en Zuid-Holland en Utrecht de bezoekers waren gekomen.
De heer Fock, de vorige partijvoorzitter, had het nationaal besef tot onderwerp van zijn rede gemaakt en wees er op, dat wij thans een regeering hebben met terzijdestelling van alles wat vroeger de burgerlijke partijen van rechts en links scheidde. Prof. de Vries besprak het beginsel van het staatsburgerschap en stelde de keuze tusschen hierarchie en vrijheid, maar hij maakte tevens gebruik van de gelegenheid om de aanwezigen op te wekken, mede te werken aan de door de regeering voorgenomen converteering van de staatsleeningen. Dr. Vos legde den klemtoon op den eisch van „het liberalisme nu" en herinnerde er aan, dat men nergens zoo hoort klagen als op het gebied, waarop wij de regeering in oeconomische zaken een stukje fascistisch gezag in handen hebben gegeven. Mr. Wendelaar, de tegenwoordige partijvoorzitter, verheugde zich in het militant geworden liberalisme, dat zoowel den roep om gezag steunt als dat het de vrijheid gehandhaafd wenscht te zien. Mr. Boon scherpte zijn toehoorders in, dat de beschaving van ons volk en de toekomst van onze kinderen in onze eigen hand liggen en dat het grootste gevaar is de inmenging van den staat in alle dingen des levens, de vernietiging van de spontaniteit, die de stuwkracht des levens is.
(N. Rott. Crt.) **(Vorig bericht blz. 1093 D.)**

16 MAART 1934

B. **DUITSCHLAND. — De Petrus-vertolker van Oberammergau overleden. —**
De Petrus-vertolker van de Passiespelen van 1930 te Oberammergau, de beeldhouwer Peter Rendl, die ook voor de komende jubileumspelen als Petrus gekozen was, is na een kortstondige ziekte overleden. Bij de passiespelen van 1890 en 1900 vertolkte hij de Johannes-rol. Hij was gehuwd met een dochter van den vroegeren Christus-vertolker Joseph Mayr.
(Vaz Dias)

C. **FRANKRIJK. — Prins Sixtus van Bourbon Parma overleden. —**
Prins Sixtus van Bourbon Parma, broer van ex-Keizerin Zita van Oostenrijk, is op 14 Maart te Parijs op 47 jarigen leeftijd overleden.
Tijdens den wereldoorlog was hij bemiddelaar tusschen de geallieerde mogendheden en Keizer Karel van Oostenrijk. Zijne bemiddeling faalde. (Le Temps)

D. **OOSTENRIJK. — Mutaties in het kabinet. —**
Vorst Schoenberg-Hartenstein, tot dusverre staatssecretaris, werd benoemd tot minister voor de Landsverdediging. De „Obmann" van den Rijksboerenbond, Hassenauer, werd benoemd tot staatssecretaris voor landbouw in plaats van den tot Landeshauptmann van Opper-Oostenrijk gekozen Gleissner, die tot dusver staatssecretaris voor landbouw was.
Opgemerkt diene te worden, dat de staatssecretaris niet regelmatig zitting heeft en stem uitbrengt in den kabinetsraad. (Vaz Dias) **(Vor. ber. 1031 G.)**

E. **PERMANENT HOF VAN ARBITRAGE. — Benoeming van Dr. Manoda.**
De Japansche regeering heeft op 14 Maart goedgekeurd de door Dr. Manoda aanvaarde benoeming van de functie van rechter in het Permanente Hof van Arbitrage. (Dempo Tsoesin)

F. **VEREENIGDE STATEN. — Het St. Lawrence-Kanaal verdrag door den senaat verworpen. —**
De senaat heeft op 14 Maart het verdrag inzake het St. Lawrence-Kanaal verdrag met 46 tegen 42 stemmen verworpen. Dit verdrag werd krachtig door Roosevelt verdedigd en behelst het maken van een diepen waterweg van de groote meren naar de Atlantische Oceaan met ontwikkeling van hydroelectrische kracht. Ondanks het feit, dat Roosevelt gewaarschuwd had dat door verwerping van het verdrag de V.S. groote verliezen zouden lijden heeft de senaat het verdrag verworpen op motief, dat Canada er grooter voordeelen uit zou trekken dan de V.S.
(New York Herald, Parijs)

G. **DR. E. STANLEY JONES IN NEDERLAND. —**
Dezer dagen is dr. E. Stanley Jones, de bekende Amerikaansche zendeling, in Nederland aangekomen, waar hij een aantal lezingen zal houden.
Op 13 Maart heeft Stanley Jones in de Zuiderkerk te Rotterdam gesproken over: „De beweegkracht en het doel van Christelijke zending".
Na een openingswoord van ds. J. J. Stam betoogde Stanley Jones, dat het zendingswerk op het oogenblik verdedigd moet worden tegen ernstige critiek, die gedeeltelijk uit het oosten, gedeeltelijk uit het westen komt. De groote zaak is, dat het Christendom niet wordt beperkt tot plaatselijke grenzen, maar dat het gaat van mensch tot mensch, want het geldt voor heel de menschheid. Wanneer wij geen zendelingen kunnen zenden voor alle volken, dan zullen wij ophouden Christenen te zijn. Spr. gelooft in de toekomst van de zendingsbeweging en is overtuigd, dat de zending staat boven ras, volk en gewoonte. Hij maakt zich niet druk om zijn afkomst, omdat hij zeker is van zijn uitkomst. Ook gelooft hij, dat er in ieder mensch iets verhevens is. De domste manier om menschen te onderscheiden is de beoordeeling naar het verschil in huidskleur. Er moet eerbied zijn voor den mensch, afgezien van ras of kleur. De groote vraag is ook niet tot welke Kerk gij behoort, maar of gij een Christen zijt. En in een tijd van groote verdeeldheied in de wereld, is het juist de tijd der Christenen om samen te komen getuigen van de eenheid. Hij ziet in zijn godsdienst niet iets wat hij bereikt heeft, maar wel iets wat hij ontvangen heeft. Het Christendom is niet een opvoedkundige kracht, maar een gave Gods. Spr. verklaarde zich overtuigd, dat Christus de eenige geestelijke en zedelijke macht is, die de wereld kan redden.
Na deze rede, die door dr. J. R. Callenbach werd vertaald, zong men Stanley Jones Psalm 121 vers 4 toe. De burgemeester van Rotterdam, mr. P. Droogleever Fortuyn, was mede aanwezig. Te Den Haag heeft de heer Jones in de Duinoordkerk gesproken; de Koningin en de Prinses waren aanwezig. Ook in deze rede behandeldle spr. het onderwerp: „de motieven en krachten der Chr. Zending". (De Standaard)

H. **NEDERLAND. — Eerste Kamer - Sociale Zaken.**
De begrooting van Sociale Zaken werd zonder hoofdelijke stemming in de Eerste Kamer goedgekeurd.
(N. Rott. Crt.)

I. **MGR. KAAS. — Benoeming tot Apostolisch protonotarius. —**
De „Osservatore Romano" meldt, dat mgr. Kaas, de vroegere leider der Duitsche Centrum-party, door paus Pius XI is benoemd tot werkelijk apostolisch protonotarius (secretaris).
Mgr. Kaas, die tot dusver den titel van eere-protonotarius droeg, is reeds sedert bijna een jaar te Rome. Zijn benoeming in het college der protonotarii, waarvan de Duitsche prelaat Wilpert voorzitter is, laat de conclusie toe, dat mgr. Kaas voorgoed te Rome zal blijven. (Osservatore Romano)

K. **JAPAN. — Begrooting 1934. —**
Het Japansche Hoogerhuis heeft zonder amendement de begrooting ten bedrage van 2112 millioen yen aangenomen. (Dempo Tsoesin) **(Vor. ber. 1186 I.)**

L. **NEDERLAND. — Wrijving in de Anti-Revolutionnaire Partij. —**
In een te Zeist gehouden vergadering van hervormde anti-revolutionairen kwam een sterke oppositie in de anti-revolutionaire partij tot uiting. Volgens prof. Visscher bestaat er reeds jaren een wrijving, die buiten eenige diepere principieele kwesties, inzake de Geref. Kerken, dateeren van den tijd dat de partij aan de regeering kwam en daarmee baantjes te vergeven kreeg. (N. Rott. Crt.) **(Vor. ber. 1125 I.)**

M. **ALCOHOLMETER. —**
Naar uit Moskou gemeld wordt, zullen alle politiebureaux in Rusland worden voorzien van een „alcohol-meter", waarmede vastgesteld kan worden of iemand dronken is of niet.

Dit instrument is een uitvinding van Dr. Rappoport, een Russisch geneesheer.
Het bestaat uit een doorzichtige glazen koker met nauwe hals en gevuld met een kleurlooze vloeistof.
De patiënt zal 15 à 20 seconden in den smallen hals van het apparaat moeten ademen. Als hij nuchter is zal de vloeistof licht rood worden, heeft hij echter alcohol gebruikt, dan wordt de vloeistof grijs.
Volgens mededeelingen van deskundigen worden door het te veel drinken van wodka, die in onbeperkte hoeveelheden te koop is, talrijke ongelukken veroorzaakt. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

A. **AUTEURSRECHT. — Muziek bij sprekende films.**
Voor den president van de arr. rechtbank, Mr. L. R. Telting, is op 15 Maart in kort geding behandeld de aanhangig gemaakte zaak van het B.U.M.A. (Bureau voor Muziek-Auteursrechten) en de N.V. Exploitatie Mij. Tuschinski te Rotterdam. Het geding betreft de actueele kwestie, of de bioscopen auteursrecht verschuldigd zijn voor de muziek, die tegelijk met de vertooning van geluidfilms ten gehoore wordt gebracht.
In zijn uitspraak besliste de president van de arr. rechtbank op 16 Maart, na een uitvoerige motiveering, dat hij bij den huidigen stand van zaken geen vrijheid kan vinden, om het door eischeres gevraagde verbod van zoo vèr gaande strekking, waarbij de handhaving afhankelijk zou zijn van de discretie van eischeres, op te leggen. De N. V. Buma is voorts veroordeeld in de kosten van het geding. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1177 I.)

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Werkverschaffing - Crediet van ƒ 60 millioen gevraagd. —**
De regeering heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij een crediet van ƒ 60 millioen wordt aangevraagd voor uitvoering van groote werken ter bestrijding van de werkloosheid. De regeering noemt: versnelling van den aanleg der Amsterdam-Rijn verbinding, versnelling van de Maasverbetering, den aanleg van een nieuwe haven te Terneuzen, de scheepvaartverbinding van Groningen met de Zuiderzee en het IJselmeer, veerhavens bij Hansweert en Walsoorden, een afwateringskanaal voor de Gelder-sche Vallei en verder verschillende wegverbeteringen.
(Het Vaderland)

C. **MAROKKO. — Pacificatie. —**
Nog steeds wordt in Marokko gevochten. De opstandige leider, Merebbi Rebo, is naar Spaansch-Marokko gevlucht. (Le Petit Marocain, Casablanca)

D. **POLEN. — Buitenlandsche politiek. —**
In de Sejm legde Miedzinski, de rapporteur der begrootingscommissie, in naam van het regeeringsblok een verklaring af omtrent de politiek der regeering. Zoolang de verdragen van Rapallo en Locarno bestonden, had Polen zich bedreigd gevoeld. Deze bedreiging was thans geweken. Berlijn en Moskou waren concrete dingen, onverschillig wie er regeerde. Het zou een principieele fout zijn zich in de buitenlandsche politiek te laten leiden door sympathieën en antipathieën ten aanzien van de bestaande verhoudingen in deze landen.
(Gazeta Polska, 13 Maart '34)

E. **NEDERLAND. — Teeltregeling voor de Pluimveeteelt. —**
De heer M. J. J. Exler te Hattum deelt ons het volgende mede:
Een Koninklijk Besluit No. 654 van 4 December j.l. heeft ten doel om in de naaste toekomst het uitbroeden van eieren aan regels te binden, ten einde zoodoende de grootte van den hoender- en eendenstapel te beïnvloeden. In dit K.B. wordt o.a. onderscheid gemaakt tusschen „fokkers", „houders van vermeerderingsbedrijven" en „kuikenbroeders."
De fokkers hebben tot taak de kwaliteit van den pluimveestapel te verbeteren. Het materiaal, dat zij zelf niet kunnen verwerken, gaat naar de vermeerderingsbedrijven, wier werkzaamheid bestaat in het vermenigvuldigen daarvan. De broedeieren, welke op deze bedrijven worden geraapt, zijn bestemd om te worden afgeleverd aan bezitters van broedmachines, de „kuikenbroeders". De pluimveehouders betrekken van de laatste categorie het voor aanvulling en vernieuwing van hun stapel benoodigde materiaal.
Op deze wijze zal dus, zoodra de regeling voldoende is doorgewerkt, al het pluimvee afstammen van goede dieren, die op de bedrijven der „fokkers" aanwezig zijn.
De fokkers zijn zij, die als zoodanig erkend zijn door de ingestelde Nederlandsche Pluimveecentrale; het zelfde geldt voor de vermeerderingsbedrijven en de kuikenbroeders.
De hierboven omschreven regeling zal worden uitgevoerd onder contrôle van den daartoe aangewezen regeeringscommissaris Ir. J. G. Tukker te Beekbergen.
Directeur van de Nederlandsche Pluimveecentrale is Ir. K. Bos te Beekbergen. **(Vor. ber. blz. 1153 I.)**

17 MAART 1934

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — De salarisregeling voor burgerlijke landsdienaren. —**
Het herziene bezoldigingsbesluit voor burgerlijke landsdienaren, waarvan de invoering op 1 April '34 is bepaald, is door den gouverneur-generaal geteekend.
De kindertoelagen zijn in overeenstemming met de motie-De Hoog op 2½ procent vastgesteld, tot een maximum van ƒ 10 per schoolgaand kind.
De motie- van Lonkhuyzen (ten behoeve van hen, die kort na 1 April 1934 een salarisverhooging zouden hebben gekregen is ten deele overgenomen. De in die motie voorgestelde overgangsbepaling bij salarisverhooging, welke beoogde tot ultimo 1935 te werken, is thans tot 31 December 1934 in de regeling verwerkt.
In de schalen zijn verhoogingen aangebracht voor academici, officieren der landmacht en andere importkrachten, hoogleeraren, predikanten, havenmeesters 1ste klasse, apothekers-assistenten, het hoofd van het laboratorium voor scheikundig onderzoek, hooger personeel bij de landraden, werktuigkundigen, leden der raden van justitie, landmeters, leden der weeskamers (die van de oorspronkelijk voor hen bepaalde schaal van ƒ 250 tot ƒ 570 's maands springen op ƒ 350 tot ƒ 800), schrijvers bij het binnenlandsch bestuur, onderdistrictshoofden (zoowel op Java als in de buitengewesten), volksonderwijzers en hulponderwijzers bij het volksonderwijs, en de secretaris van den Raad van Ned.-Indië.
De meeste verhoogingen betreffen de aanvangsbezoldiging en liggen tusschen ƒ 15 en ƒ 50 per maand. De motiveering der regeeringsbeslissing zal den Volksraad nader bereiken. (Aneta) **(Vor. ber. 1194 F.)**

G. **BELGIE. — Duitschland's herbewapening. —**
De Belgische Senaat heeft op 15 Maart '34 als besluit der debatten over de begrooting van Buitenlandsche Zaken en over de interpellatie in zake de herbewapening van Duitschland met 85 stemmen der katholieken en liberalen tegen 1 stem van den Vlaamschen nationalist en 53 onthoudingen der socialisten de volgende motie aangenomen:
„De Senaat neemt acte van de verklaringen, waardoor de premier De Broqueville de aandacht heeft gevestigd op het gevaar, dat België door de herbewapening van Duitschland loopt en hij geeft uiting aan den wensch, dat elke bewapeningswedloop zal worden voorkomen. De Senaat verzoekt de regeering, zich niet aan te sluiten bij eenigerlei politiek, waarbij aan Duitschland zou worden toegestaan, zich opnieuw te bewapenen en hij staat er op, dat België onverwijld de uitgebreider waarborgen zal verkrijgen, waarop het recht heeft wegens de toeneming van het gevaar, dat het land loopt. De Senaat is van oordeel, dat, in-

dien de mogendheden een oplossing zouden aanvaarden, die het bestaande gevaar zou vergrooten, België te meer recht zou hebben op veiligheidsmaatregelen. Hij geeft uiting aan zijn vertrouwen in de regeering en gaat over tot de orde van den dag."
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen) **(Vor. ber. 1205 A.)**

A. **SPANJE. — Staking. —**
De algemeene staking in de Grafische vakken is geeindigd. De pogingen om een accoord tot stand te brengen met andere groepen stakers zijn mislukt. In Barcelona verloopt de staking rustig.
(Heraldo de Madrid) **(Vorig bericht blz. 1203 G.)**

B. **AMSTERDAM. - Voorstel 5 wethouders verworpen.**
De Gemeenteraad te Amsterdam heeft op 15 Maart 1934 het voorstel van B. en W. om het aantal wethouders van 6 op 5 te brengen, verworpen met 21—18 stemmen, nadat de leden van de Middenstandspartij en Dr. De Hartog de zaal hadden verlaten.
(Algem. Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 1208 G.)**

C. **ROEMENIE. — Leider „IJzeren Garde" geeft zich gevangen. —**
De leider van de „IJzeren Garde" (Nationaal Socialistische Partij) Codreanu heeft zich vrijwillig ter beschikking der Justitie gesteld. Hij werd sinds den moordaanslag op premier Duca gezocht.
(Vor. ber. Duca 1107 B.; IJzeren Garde 1082 E.)

D. **KONING LEOPOLD III. — Civiele lijst. —**
De Belgische Kamer heeft met 94 tegen 65 stemmen haar goedkeuring gehecht aan het wetsontwerp, waarbij de civiele lijst van den koning van België van 9.5 millioen op 12 millioen francs wordt gebracht; het pensioen aan de koningin-weduwe Elisabeth ten bedrage van 2 millioen francs per jaar, werd toegekend met 94 tegen 70 stemmen.
De Senaat heeft het wetsontwerp met 95 tegen 43 stemmen aanvaard.
(Gazet van Antwerpen) **(Vorig bericht blz. 1205 F.)**

E. **Dr. A. F. PHILIPS ONDERSCHEIDEN. —**
De Nederlandsche regeering heeft Dr. A. F. Philips, directeur der Philips-Fabrieken te Eindhoven, ter gelegenheid van zijn zestigsten verjaardag tot commandeur in de Orde van Oranje Nassau benoemd. Minister Verschuur heeft den heer Philips persoonlijk de hooge onderscheiding overhandigd.
Op voorstel van den Belgischen minister van Buitenlandsche Zaken heeft Koning Leopold III Dr. Philips bevorderd tot Commandeur in de Kroonorde van België. (N. Rott. Crt.)

F. **G. H. KOOPMAN OVERLEDEN. —**
Op 15 Maart '34 is te Amsterdam, 48 jaar oud, overleden de heer G. H. Koopman, directeur van de N.V. „De Amsterdamsche Groote Schouwburg", oprichter en oud-directeur van de „Nederlandsche Opera", later van de „Nationale Opera".
(Red. K. H.A.)

G. **LUCHTVAART. — Autogiro. —**
De bekende Spaansche autogiro-vlieger De la Cierva is met zijn machine voor de eerste maal gedaald op het dek van een schip, dat niet speciaal hiervoor was ingericht. (El Sol) **(Vorig bericht blz. 358 D.)**

H. **NEDERLAND. — Technische herziening Inkomstenbelasting. —**
Bij het mondeling overleg der Commissie van voorbereiding uit de Tweede Kamer met den Minister van Financiën voor de technische herziening der Inkomstenbelasting, is de vraag opgeworpen of het niet mogelijk zou zijn om, althans voor de grootste gezinnen tot een eenigszins verhoogden kinderaftrek te komen.
Nadere overweging van deze aangelegenheid heeft er toe geleid, dat de Minister alsnog een wijziging in art. 1 van het ontwerp heeft gebracht. Deze wijziging, die een verhooging van den kinderaftrek voor gezinnen met meer dan vijf kinderen beteekent, beoogt tevens een technische verbetering in de bestaande regeling van den kinderaftrek. (Het Centrum)
(Vorig bericht blz. 1188 I.)

I. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Tariefmaatregelen op korten termijn. —**
Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot instelling, afschaffing, verhooging of verlaging van invoerrechten op korten termijn. Dit wetsontwerp beoogt aan de Kroon de bevoegdheid te geven in afwachting van nadere wettelijke regelingen, met inachtneming natuurlijk van bestaande verdragen, onverwijld door de omstandigheden geboden wijzigingen op tariefgebied voorloopig vast te stellen en in werking te brengen.
De mogelijkheid van een dergelijke directe tariefsverhooging zou het betrokken land er soms ook toe kunnen brengen voor de Nederlandsche industrie fnuikende maatregelen, achterwege te laten of de reeds genomen maatregelen weer op te heffen.
(Nieuwsbl. v. h. Noorden) **(V. b. Retorsie 908 C.)**

K. **NEDERLAND. — Handelsaccoord met Frankrijk.**
De Nederlandsch-Fransche onderhandelingen te Parijs gevoerd, hebben tot een resultaat geleid. De nieuwe handelsovereenkomst is door den Franschen minister van Handel bevestigd. Dit accoord komt tegemoet aan de belangen van beide landen, zoodat na de ratificatie een gunstig vergelijk inzake de wederzijdsche contingenten van kracht wordt. Nederland zal op de vroegere basis blijven invoeren, terwijl Frankrijk eenzelfde regeling, als in 1933 gold, heeft bedongen. In het communiqué wordt er voorts op gewezen, dat, in verband met de stabiele monetaire positie van Nederland, zich voor Frankrijk de mogelijkheid opent aan het accoord door eventueele stilzwijgende verlenging een duurzaam karakter toe te kennen.
(La Journée Industrielle)

L. **MIDDEN-EUROPEESCH BLOK. — Italië, Oostenrijk en Hongarije. - Protocollen van Rome. —**
De tekst van de protocollen, die op 17 Maart '34 te Rome zijn onderteekend als resultaat van de besprekingen tusschen Mussolini (Italië), Gömbös (Hongarije) en Dollfuss (Oostenrijk), luidt als volgt:
Eerste protocol. — De Italiaansche, Oostenrijksche en Hongaarsche regeeringen zullen overleg plegen over alle problemen, die hen in het bijzonder interesseeren en ook over de problemen van algemeene orde, om in den geest der bestaande bilaterale vriendschapsverdragen, die gegrond zijn op de erkenning van talrijke gemeenschappelijke belangen, een gemeenschappelijke politiek te voeren, die erop gericht is, de daadwerkelijke samenwerking tusschen de Europeesche staten en in het bijzonder samenwerking tusschen Hongarije en Oostenrijk, te bevorderen. Te dien einde zullen de drie regeeringen steeds gemeenschappelijke beraadslagingen (consultaties) houden, wanneer minstens één van haar dat noodig oordeelt.

Tweede protocol tusschen Italië, Oostenrijk en Hongarije betreffende uitbreiding der economische betrekkingen.

Artikel I. — De drie regeeringen verplichten zich, de draagwijdte der thans bestaande handelsbetrekkingen uit te breiden, doordat zij de wederzijdsche uitvoer-faciliteiten versterken en op deze wijze steeds grooter nut te trekken uit de aanvullingsmogelijkheden harer wederkeerige nationale economieën. Te dien einde zullen vóór 15 Mei bilaterale overeenkomsten worden gesloten.

Artikel II. — De drie regeeringen besluiten, de noodige maatregelen te nemen tot het overwinnen van de moeilijkheden, die voor Hongarije voortvloeien uit den lagen stand zijner graanprijzen. De betreffende overeenkomsten zullen zoo snel mogelijk, in ieder geval vóór 15 Mei, gesloten worden.

Artikel III. — De drie regeeringen verplichten zich, het transitoverkeer in de Adriatische havens te vergemakkelijken en zooveel mogelijk te ontwikkelen. Te dien einde zullen zoo spoedig mogelijk bilaterale overeenkomsten worden gesloten.

Artikel IV. — De drie regeeringen zullen een permanente commissie van drie deskundigen vormen, die de opdracht hebben, het verloop der economische betrekkingen gade te slaan en concrete voorstellen te formuleeren, die geschikt zijn om een breedere ontwikkeling dezer betrekkingen in den geest van dit protocol te waarborgen.

Derde protocol tusschen Italië en Oostenrijk als aanvulling van het voorgaande protocol tusschen Italië, Oostenrijk en Hongarije tot uitbouw der economische betrekkingen:
Op de basis der ervaringen, die getoond hebben, dat het economische leven der beide landen elkaar over een groot gebied

aanvullen, besluiten Italië en Oostenrijk tot de verdere ontwikkeling hunner economische betrekkingen het volgende:
Op vijf April 1934 zullen tusschen de beide regeeringen onderhandelingen beginnen tot het afsluiten van een nieuw accoord, dat het thans bestaande handelsaccoord tusschen de beide landen zal uitbreiden en aanpassen bij de huidige omstandigheden. Het nieuwe accoord zal zoo snel mogelijk, in ieder geval vóór 15 Mei, worden gesloten. (Vaz Dias)

(Vorig bericht blz. 1198 A.)

A. DUITSCHLAND. — Duitsche nota aan Frankrijk.

De inhoud van het Duitsche antwoord op het Fransche memorandum van 14 Februari (pag. 1176 C.) is ter kennis gebracht van de Engelsche regeering.
De Duitsche nota is in zeer tegemoetkomende en verzoenende bewoordingen opgesteld en impliceert de aanvaarding van de meeste belangrijke punten, vervat in de jongste Engelsche en Italiaansche voorstellen. De nota neemt drie belangrijke punten der Italiaansche voorstellen over, n.l. ten eerste: de duur der conventie zal zes jaar bedragen; ten tweede: beperking in plaats van vermindering van de bewapening van Frankrijk en andere zwaar bewapende landen; ten derde: het recht van Duitschland op een directe defensieve herbewapening in de lucht.
Overigens sluit de nota zich over het algemeen aan bij het Britsche plan inzake de zuiver defensieve herbewapening van Duitschland en het jongste voorstel betreffende internationale contrôle op de Nazi-stormtroepen en op soortgelijke formaties in alle andere landen, ten einde te waken tegen de militaire opleiding en uitrusting van deze organisaties.
Tegenover den Franschen eisch, dat de Nazi-stormtroepen opgenomen zullen worden in de toekomstige rijksweer, wordt naar verluidt in de Duitsche nota gewezen op de sterkte van de geoefende Fransche reserve, het reserve-materiaal en de Fransche koloniale troepen. Opnieuw wordt in de Duitsche nota gewezen op den wensch om een Fransch-Duitsch non-agressiepact in den geest van het Duitsch-Poolsche pact te sluiten. Ook de Duitsche eisch inzake rijksweer van 300.000 man wordt gehandhaafd, tenzij de naburen van Duitschland de sterkte van hun huidige legers verminderen. (Daily Telegraph)

(Vorig bericht blz. 1176 C.)

18 MAART 1934

B. ITALIE. — Rede van Mussolini. —

Voor de tweede vijfjaarlijksche assemblée van de fascistische partij heeft Mussolini een groote redevoering gehouden.
Hij verklaarde, dat de grondbeginselen van de vorige eeuw, democratie, socialisme, liberalisme, vrijmetselarij, hebben afgedaan; zij hebben niets te zeggen tot de nieuwe generaties.
Er komen nieuwe vormen van beschaving, een nieuwe politiek, een nieuwe economie. De Staat herneemt zijn rechten. Het volk is het lichaam van den Staat. De Staat is de ziel van het volk. Volgens de conceptie van het fascisme is het volk de Staat en de Staat het volk. Als instrumenten van het fascisme dienen de partij en de corporaties. Deze laatsten zullen weldra hun arbeid beginnen.
In den corporatieven staat is de arbeid niet meer voorwerp, maar onderwerp der economie, daar de arbeid het kapitaal vormt en onderhoudt. Het fascisme herstelt in de tegenwoordige wereld het noodzakelijke evenwicht, ook dat tusschen mensch en machine. De machine mag het individu niet onderdrukken maar zij zal door den Staat worden gebruikt ter bevrijding in dienst der collectiviteit.
Vervolgens besprak Mussolini de buitenlandsche politiek. Sedert den oorlog, verklaarde Mussolini, volgden wij jegens Oostenrijk een vredelievende politiek, ten einde zijn volkomen integriteit en onafhankelijkheid te garandeeren.
Oostenrijk moet weten, dat het op Italië kan rekenen en wij doen alles wat mogelijk is, om zijn economischen toestand te verbeteren.
De betrekkingen met Zuid-Slavië zijn normaal en diplomatiek correct. Zij kunnen echter nog beter worden, als de noodzakelijke voorwaarden daartoe worden vervuld.
Met Frankrijk werden de betrekkingen over het algemeen beter, maar toch moeten wij zeggen, dat geen enkele kwestie tusschen Italië en Frankrijk, in de laatste vijftien jaar volledig is opgelost. Niettemin verbeterde de moreele verhouding, wat een gunstige factor beteekent voor de toekomst. Hongarije vond bij Italië erkenning van zijn verlangens: het vroeg slechts zijn recht en naleving der bij verdrag aangegane verplichtingen. Het Hongaarsche volk verdient een betere toekomst.
De protocollen der met Oostenrijk en Hongarije gesloten overeenkomst sluiten niet uit de meer of mindere samenwerking met andere landen. Het gaat er slechts om, dat er genoeg gepraat is en dat thans moet worden gehandeld.
Het beginsel der hervorming van den Volkenbond is vrijwel algemeen aanvaard. Deze kan echter pas plaats hebben na het sluiten der Ontwapeningsconferentie, daar, als deze zou mislukken, er zelfs geen reden zou bestaan om te verklaren, dat de Volkenbond dood is. De conferentie is reeds mislukt. De bewapende staten zullen niet ontwapenen en schenden daardoor deel vijf van het Verdrag van Versailles en zij hebben zich dus ook niet kunnen verzetten tegen de gebruikneming der rechten, welke in December 1932 aan Duitschland zijn verleend. Een tusschenweg bestaat niet. Men kan geen illusie vereeuwigen, die misschien reeds door de feiten is te niet gedaan, ten minste objectief, en de herbewapening van Duitschland met wapengeweld verhinderen. Dit denkbeeld kan niet in overweging worden genomen.
Aan Duitschland moet de definitieve en effectieve herbewapening worden toegestaan, welke het vraagt. Het Italiaansche memorandum is de eenige oplossing, zonder welke Europa zijn einde tegemoet gaat.
Voor Italië is het onafwijsbaar, dat het den plicht heeft zich te kunnen verdedigen, dat het miltair sterk is, niet om aan te vallen, maar om aan iederen toestand het hoofd te kunnen bieden. Het geheele leven der natie moet worden geconcentreerd in de militaire macht des lands. De vrede zal oprecht zijn verzekerd door Italië's bereidwilligheid tot samenwerking met andere volkeren, maar ook door de kracht onzer grenzen, door de moreele organische eenheid van alle legerafdeelingen met den geest der natie.
De historische doeleinden van Italië liggen in Azië en Afrika, niet om daar grondgebied te onderwerpen en te overheerschen, maar het gaat om natuurlijke geestelijke expansie, om de hulpbronnen van Azië en Afrika actief te maken, om de weldaden der beschaving te verbreiden. (Agentschap Stefani)

(Vorig bericht blz. 949 A.)

C. NEDERLAND. — Uitgifte van Schatkistpapier. —

De Min. van Fin. bericht dat op 22 dezer de inschrijving wordt opengesteld op:
a. Schatkistpromessen;
b. éénjarige Schatkistbiljetten, rentende twee en een half percent 's jaars, opvorderbaar 3 April 1935;
c. vijfjarige Schatkistbiljetten, rentende drie en een half percent 's jaars, opvorderbaar 3 April 1939.
Aan schatkistpromessen en Schatkistbiljetten gezamenlijk zal in het geheel worden uitgegeven een totaal bedrag van ten hoogste 50 millioen gulden.
De bevoegdheid wordt voorbehouden voor de vijfjarige Schatkistbiljetten recepissen af te geven, welke binnen 10 dagen tegen de biljetten zullen kunnen worden verwisseld.
Voor courtage wordt aan in Nederland gevestigde bankiers, makelaars in effecten en commissionnairs in effecten toegekend ⅛ pct. van het bedrag der hun toegewezen Schatkistbiljetten. (N. Rott. Crt.)

D. NEDERLAND. — Aardappelen naar België. —

De Nederlandsche Aardappel-centrale deelt mede, dat voor uitvoer van aardappelen naar België, ingaande 19 Maart, een andere regeling zal worden ingevoerd. Oorspronkelijk was het de bedoeling dit reeds 14 Maart te doen ingaan, doch wegens administratieve bezwaren is dit uitgesteld tot 19 Maart. Belanghebbende exporteurs, zoowel van consumptie- als pootaardappelen kunnen zich onmiddellijk wenden tot de Nederlandsche Aardappel-centrale, Kazernestraat 3, Den Haag, voor nadere inlichtingen. Voor zendingen welke deze week nog ter verzending komen, behoort men een vergunning van de Belgische regeering te bezitten. (Ned. Aardapp. Centrale) **(995 E.)**

E. HEEMSCHUT. — Tentoonstelling. —

Onder zeer groote belangstelling is op 16 Maart '34 in het Koloniaal Instituut de Heemschut-tentoonstelling, georganiseerd door den Bond „Heemschut", in samenwerking met nagenoeg alle andere instellingen en vereenigingen in den lande, welke ijveren voor behoud van natuur- en stedenschoon en bescherming van natuurmonumenten, geopend. (Red. K. H. A.)

F. ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING. —

Aan het verslag over het jaar 1933 der Rotterdamsche Bankvereeniging N.V. is het volgende ontleend:
De post debiteuren in rekening-courant ten bedrage van *f* 102.139.425 (v. j. *f* 103.094.262) bestaat uit aan de bank wegens kasvoorschotten en geopende rembourscredieten verschuldigde bedragen in gulden en vreemde munt. De bank kon het belang bij debiteuren in Duitschland in het afgeloopen boekjaar niet onbelangrijk verminderen.
Het winstsaldo bedraagt *f* 12.040.285, tegen *f* 12.619.610 over 1932.
De verlies- en winstrekening vermeldt onder de debetzijde als bedrijfsonkosten *f* 7.050.765, garantie tegenover de Nederlandsche Bank *f* 193.610, pensioenfonds *f* 518.375, voorziening vervroegde pensioenen *f* 556.282, afschrijving gebouwen *f* 575.759, bijzondere reserve tegen mogelijke risico's *f* 2.000.000, dividend 3 pct. *f* 1.350.000, saldo op nieuwe rekening *f* 51.841.
De posten onder de creditzijde luiden: saldo winst 1932 *f* 256.350, rente en wissels *f* 7.794.748, provisie *f* 4.041.609 en effecten en syndicaten *f* 203.927.
(Rapp. Rotterd. Bankv.) **(Vorig bericht blz. 286 N.)**

A. **PARIJS. — Nieuwe politieprefect. —**
Bonnefoy-Sibour is op eigen verzoek als politieprefect van Parijs afgetreden en in zijn vroegere functie van prefect van het Departement Seine et Oise hersteld.
Langeron, prefect van het departement du Nord, volgt hem op. (Le Journal) **(Vor. ber. 1156 F.)**

19 MAART 1934

B. **AMSTERDAM. — Stille omgang. —**
In den nacht van 10 op 11 Maart '34 heeft het eerste gedeelte van den jaarlijkschen stillen omgang plaats gehad ,waaraan door niet minder dan 30.000 pelgrims is deelgenomen. Onder hen bevonden zich dezen keer zeer veel geestelijken.
In den nacht van 18 op 19 Maart had de tweede stille omgang plaats, speciaal voor Amsterdammers. Het aantal deelnemers was grooter dan het vorige jaar. Mgr. Jansen, aartsbisschop van Utrecht en mgr. J. D. J. Aengenent namen aan den omgang deel.
(De Maasbode) **(Vorig bericht blz. 257 D.)**

C. **LETLAND. — Nieuw kabinet gevormd. —**
Op 16 Maart '34 is het den leider van den Boerenbond, Ulmanis, gelukt een nieuw kabinet samen te stellen.
(Latwijas Sarg., Riga) **(Vorig bericht blz. 1200 M.)**

D. **ENGELAND. — Strijd tegen krotwoningen. —**
De campagne tegen de krotwoningen, welke de Britsche regeering in April '33 is begonnen, heeft tot dusver tot resultaat gehad, dat voorloopig plannen aanvaard zijn om in vijf jaar tijds 285.189 huizen te sloopen en aan 1.240.182 menschen nieuwe woningen te verschaffen. Bovendien zijn nog tal van plannen in studie, ingediend door plaatselijke huisvestingscommissies. Met den bouw der nieuwe woningen zal een bedrag van 115 millioen pond sterling gemoeid zijn. (Daily Telegraph)

E. **ZWITSERLAND. — Geen buitenlandsche onderscheidingen meer. —**
Van 15 Maart '34 af zal allen dienstplichtingen in Zwitserland worden verboden buitenlandsche orde-teekenen aan te nemen of te bezitten. Tot nu toe gold een dergelijk verbod slechts voor een deel der dienstplichtigen. Zwitserland zelf verleent, zooals bekend is, noch titels, noch onderscheidingen. (N. Zürcher Ztg.)

F. **TELEFONIE. — Een nieuwe vinding. - Auto-dial.**
In Engeland zal bij den telefoondienst binnenkort een vernuftig apparaat in gebruik worden genomen, n.l. de z.g. „auto-dial", een soort van „snelkiezer", waarmede een telefoonabonné in enkele seconden aansluiting kan krijgen met één der veel door hem gebruikte telefoon-aansluitingen. Het is een vinding van ir. Léon Kardoff, die tot voor kort te 's-Gravenhage woonde doch onlangs naar Brussel is verhuisd.
Dit apparaat wordt in twee grootten gemaakt, voor 25 of 50 aansluitingen. De abonné die een dergelijk apparaat wil bezitten geeft aan den Telefoondienst op welke 25 of 50 nummers hij het meest gebruikt. De telefoondienst brengt nu deze nummers in de „snelkiezer" bij elkaar; op een kaart worden de nummers in volgorde aangegeven. Als de abonnné nu aansluiting met één dezer nummers wenscht, beweegt hij een metalen wijzertje aan het apparaat naar het bewuste nummer en de verbinding is in een seconde tot stand gebracht. (De Telegraaf)

G. **NEDERLAND. — Werkloosheid. - Daling. —**
Op 10 Februari '34 bedroeg het totaal aantal ingeschreven werkzoekenden bij een ongeveer gelijk aantal organen 399.323. Hiervan waren werkloos 374.942 personen, waaronder 363.031 mannen.
Het aantal ingeschreven werkzoekenden is derhalve sedert 10 Februari '34 gedaald met 15.732, het aantal werkloozen met 15.431. (Centr. Bur. v. d. Statistiek) **(Vorig bericht blz. 1155 B.)**

H. **NEDERLAND. — J. M. L. Otten benoemd tot Eerste-Kamerlid. —**
Het Centraal Stembureau heeft in de vacature, ontstaan door het bedanken voor zijn benoeming door den heer Louwes als opvolger van den heer Westerdijk, tot lid van de Eerste Kamer, benoemd verklaard den heer J. M. L. Otten te Meppel.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) **(Vorig bericht blz. 1171 C.)**

I. **NEDERLAND. — Commissie Nederland-Curaçao 1634—1934. —**
Met het oog op de komende herdenking der vereeniging van Curaçao met Nederland heeft zich een eerecomité gevormd, onder voorzitterschap van dr. H. Colijn, minister van Staat, minister van Koloniën.
(Algemeen Handelsblad)

K. **ITALIE. — Mussolini's rede. - Persstemmen. —**
Frankrijk. — De **„Temps"** verwijt den Italiaanschen premier, dat hij door zijn rede wantrouwen heeft teweeg gebracht bij de Kleine Entente en dat hij de bewapening van Duitschland voorstaat.
De **„Intransigeant"** vindt de rede van Mussolini teleurstellend; het schijnt, dat de duce voor een territoriale omwenteling in midden-Europa is, welke echter een oorlog met zich moet brengen.
„Journal des Débats": De Kleine Entente weet nu, dat Italië Hongarije steunt bij zijn pogingen, zich meester te maken van Tsjecho-Slowaaksche, Joego-Slavische en Roemeensche gebiedsdeelen.
De linksche **„Notre Temps"** concludeert, dat men te Rome weigert, een tegen Duitschland gerichte agressieve politiek te steunen.
Tsjecho-Slowakije. — In Tsjecho-Slowakije heeft de rede van Mussolini groote ontstemming teweeggebracht. Volgens de „Prager Presse" is de mogelijkheid tot samenwerking, waarop in de accoorden werd gezinspeeld, aanzienlijk verkleind. Het blad beschouwt de accoorden als een inleiding voor de schepping van een blok, dat als tegenwicht moet dienen tegen de Kleine Entente. **(Vorig bericht blz. 1218 B.)**

L. **STRATOSFEER. — Radiosondes. —**
Stratosondes op IJsland. —
Dr. H. G. Cannegieter van De Bilt schrijft aan het Algemeen Handelsblad:
Er verschijnen in den laatsten tijd telkens berichten in de pers omtrent Russische stratosfeeronderzoekingen met instrumenten, die met ballons in de atmosfeer omhoog gaan en per radio hun aanwijzingen geven omtrent de temperatuur- en drukverhoudingen tot hoog in de stratosfeer, de z.g. radiosondes. Het gebruik van deze instrumenten beperkt zich echter niet tot Rusland, doch tijdens het Internationaal Pooljaar (1932—1933) werden met deze Russische instrumenten van prof. Moltsjanof en evenzoo met dergelijke in Duitschland en Frankrijk op andere principes geconstrueerde instrumenten, op verschillende stations in het Poolgebied en ook in de Sahara stratosfeeronderzoekingen gedaan. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 897 C.)

20 MAART 1934

M. **KUNST. — De schrijver van Alt-Heidelberg overleden. —**
Wilhelm Meyer-Foerster, de schrijver van „Alt-Heidelberg", is na een ernstige ziekte overleden.
De geweldige bekendheid, die zijn stuk verworven heeft, blijkt wel uit het feit, dat op het oogenblik in Johannisburg in het Zuid-Afrikaansch en in Tokio in het Japansch opvoeringen gegeven worden.
(Vaz Dias)

N. **MANDSJOEKWO. — Terugtrekking van 2 Japansche divisies. —**
De Japansche keizer heeft de door de regeering voorgestelde terugtrekking van de 10de en 14de divisie van het Japansche leger uit Mandsjoerije goedgekeurd. (China Times, Londen) **(Vor. ber. 1198 G.)**

A. **H. M. DE KONINGIN-MOEDER OVERLEDEN.** — Na een ernstige ongesteldheid van slechts enkele dagen overleed op 20 Maart 1934 om 7.45 's morgens de Koningin-Moeder. Aan haar sterfbed stonden H. M. de Koningin, H. K. H. Prinses Juliana en de vorst van Waldeck.

Adelheid, Emma Wilhelmina Theresia werd 2 Augustus 1858 te Arolsen geboren als, gerekend naar de volgorde van den leeftijd, de derde der kinderen van vorst George Victor van Waldeck Pyrmont en prinses Helena van Nassau, een strenge vrouw van groote intelligentie, die alles in het werk stelde om haar kinderen onder haar persoonlijke leiding en met behulp van bekwame leeraren een veelzijdige ontwikkeling deelachtig te doen worden. Prinses Emma voelde zich, wat haar studies betreft, vooral aangetrokken tot de geschiedenis; haar karaktereigenschappen deden haar echter in nog grootere mate belangstelling koesteren voor sociaal werk.

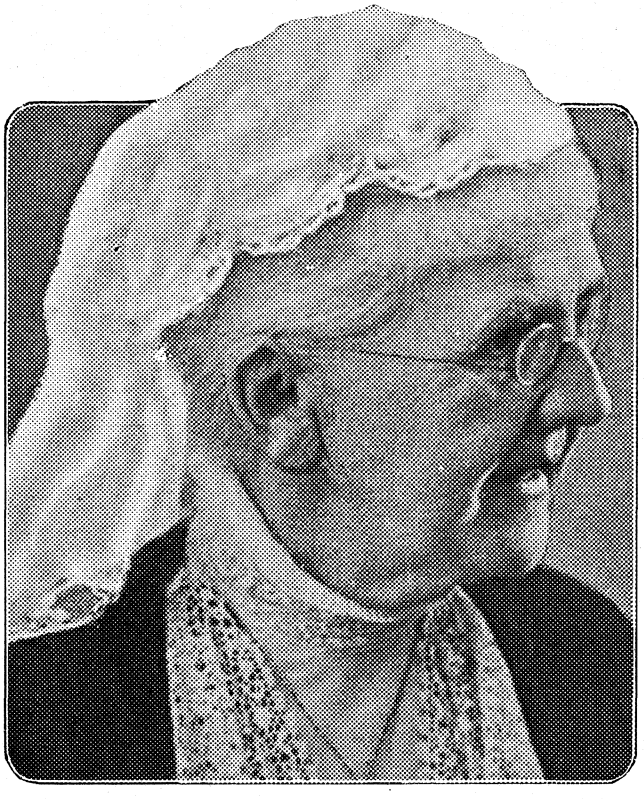

Een extra-nummer van de Staatscourant maakte op 1 October 1878 de verloving bekend van Zijne Majesteit Koning Willem III, wiens gade, Koningin Sophie hem op 3 Juni 1877 ontvallen was, met Prinses Emma. Op 19 October d.a.v. gaven de Staten-Generaal de bij de wet vereischte toestemming tot het huwelijk.

Slechts kort was de tijd der verloving: in den namiddag van 7 Januari 1879 had — nadat de daartoe vereischte formaliteiten door den Opperkamerheer van den Koning, Mr. C. Th. Baron van Lijnden van Sandenburg, waren verricht — de huwelijksvoltrekking plaats.

Drie dagen na de huwelijksvoltrekking vertrok het Koninklijk echtpaar per extra-trein naar Nederland; bij het passeeren van de grens bij Oldenzaal geschiedde de eerste begroeting door de Nederlandsche autoriteiten. De residentie begroette de Koningin met warme geestdrift.

Groot was, op 31 Augustus 1880, de weerklank in het geheele land van de tijding, dat Koningin Emma in het Paleis te 's-Gravenhage het leven had geschonken aan een dochter.

Voor Koningin Emma braken moeilijke jaren aan, toen de gezondheidstoestand van haar gemaal langzaam achteruit ging en eindelijk zorgwekkend werd. Tot aan zijn verscheiden op 23 November 1890, betoonde zij zich de lieve gade en trouwe verpleegster, die door haar gestadige en opofferende zorgen, niet alleen de laatste dagen van den Koning verlichtte, maar zich tevens een zoo mogelijk nog diepere genegenheid in het hart van het Nederlandsche volk wist te verwerven.

Thans zag Koningin Emma zich geplaatst voor een ontzagwekkende taak; op 32-jarigen leeftijd werd zij geroepen tot het Regentschap. Acht moeilijke jaren — jaren van partijstrijd in zijn felste schakeeringen — heeft zij zich, door haar groote gaven van geest en gemoed, van deze taak schitterend gekweten.

In het Gedenkboek, dat ter gelegenheid van haar zeventigsten verjaardag en vijftigjarig Nederlanderschap is uitgegeven, wordt vermeld:

„De Koningin-Moeder heeft ons volk lief gekregen, want zij zag in ons volk, zijn zeden en gewoonten, bijna alleen het waardevolle en het goede: spiegelbeeld van haar eigen moed. Zij heeft Haar liefde betoond door Haar trouw medeleven met allen, die Haar dienden, door Hare onvermoeide belangstelling in ziekenverpleging, in wetenschap en kunst en door Haar stille hulp in nood. En ons volk heeft Hare liefde met liefde vergolden."

Naast haar regentschap wijdde de Koningin-Moeder zich in volle overgave en met groote bekwaamheid aan de vorming van haar dochter; het geringste had in de opvoeding van Koningin Wilhelmina, die eenmaal tot de hoogste plaats in den Staat geroepen zou worden, haar toegewijde aandacht. Zij was het zelf, die haar dochter tien jaren lang onderwees in Bijbelsche geschiedenis en vaardigheid met den naald.

Was het te verwonderen, dat het Nederlandsche volk, toen Koningin Wilhelmina meerderjarig was geworden van zijn groote dankbaarheid voor hetgeen Koningin Emma tijdens haar regentschap gedaan had, getuigenis wilde afleggen? Het deed dit in den vorm van een geldelijk geschenk en het moge een bewijs te meer zijn van de groote sympathie en genegenheid, die van de Koningin-Moeder uitging naar de zieken en misdeelden, dat zij het haar geschonken bedrag ter beschikking stelde voor het oprichten van het Sanatorium „Oranje-Nassau Oord" bij Renkum, waar tuberculoselijders worden opgenomen en verpleegd.

De herinnering aan het regentschap wordt mede levendig gehouden door de plechtige onthulling op 23 September 1905, door Koningin Wilhelmina van een monument op 't Regentesseplein te 's-Gravenhage. Eerlijk, groot en oprecht was de uiting van waardeering en sympathie, die haar gewerd, toen zij, in 1898 in de Nieuwe Kerk te Amsterdam de grootsche inhuldiging van haar dochter bijwoonde.

Totdat Koningin Wilhelmina op 9 Februari 1901 met Prins Hendrik van Mecklenburg in het huwelijk trad, bleef de Koningin-Moeder bij haar dochter verblijf houden. Daarna betrok zij het Paleis aan het Lange Voorhout, waar zij thans de oogen gesloten heeft. Zij bewoonde dit des winters, terwijl zij de zomermaanden meestal doorbracht ten Paleize Soestdijk.

Toen zij, in 1928 haar zeventigsten verjaardag herdacht, is op haar verzoek de huldiging, die men haar toen heeft willen bereiden, verschoven naar den 17den Januari 1929, den dag, waarop het vijftig jaar geleden was, dat zij door haar huwelijk Nederlandsche was geworden. Talrijke bewijzen van sympathie en erkentelijkheid zijn haar toen ten deel gevallen.

Het moge, bij de droefheid, die het volk gevoelt, nu deze beminde figuur voor altijd is heengegaan, tot troost strekken, dat het der Koningin-Moeder beschoren is geweest, in de jaren na haar regentschap ten volle te mogen ervaren, hoe ook Koningin Wilhelmina, die zij op binnenlandsche reizen en bij feestelijke gelegenheden meermalen vergezeld heeft, alsook haar kleinkind Prinses Juliana, het hart der natie gevonden hebben. (Vaz Dias)

A. **RUSLAND. — Minimumloon opgeheven. —**
Volgens een decreet van de Russische regeering, gepubliceerd in de Krasnaja Gazeta, wordt het gewaarborgde minimumloon voor de industriearbeiders opgeheven. Het loon, dat voortaan zal worden betaald zal geschieden volgens den gepraesteerden arbeid.
(Krasnaja Gazeta) **(Vorig bericht blz. 130 E.)**

B. **DUITSCHLAND. — Stillhalte. —**
De sedert 22 Febr. '34 te Berlijn gehouden onderhandelingen over de hernieuwing van de „Stillhalte"-overeenkomst voor buitenlandsche schulden op langen termijn van landen en gemeenten hebben thans haar beslag gekregen.
De nieuwe overeenkomst loopt tot 15 Maart 1935. Tot gedeeltelijke terugbetaling der schulden in deviezen is niet besloten. De buitenlandsche schuldeischers kunnen echter wel terugbetaling in Rijksmark voor een totaal van 25%, betaalbaar in gelijke kwartaaltermijnen, verlangen. Deze bedragen worden als registermarken behandeld. (Berl. Börsen Ztg.)
(Vorig bericht blz. 1184 A.)

C. **UITVINDING. — Een draadloos bestuurde aanvaller. —**
De „Sunday Chronicle" verklaart, dat de Britsche admiraliteit in het geheim proeven heeft genomen met een nieuw wapen voor de marine.
Het blad weet mede te deelen, dat het nieuwe wapen bestaat uit een slechts 10 ton metend scheepje, dat met explosieve stoffen is gevuld en dat men met behulp van draadlooze sturing-uit-de-verte met enorme snelheid op vijandelijke oorlogsschepen kan laten afstevenen. Dit explosieve scheepje wordt door middel van een kraan van een moederschip in zee neergelaten en door uiterst krachtige electromotoren in beweging gesteld.
Tracht het vijandelijke oorlogsschip den aanvaller te ontwijken, dan kan draadloos de koers er van worden veranderd, totdat het dank zij zijn snelheid, die grooter is dan die van welk soort oorlogsschip ook, zijn doel bereikt. Mist het scheepje zijn doel, dan wordt het draadloos weer naar het moederschip teruggeleid.
Uit de proeven moet zijn gebleken, dat dit explosieve schip een der beste wapens is, die de Britsche marine ooit heeft bezeten. (Sunday Chronicle)

D. **NEDERLAND. — Inkomstenbelasting en Volkenbond. —**
Ingediend is een wetsontwerp tot wijziging van art. 3 der wet op de Inkomstenbelasting.
De bedoeling is de wet van 1914 aan te vullen in dien zin, dat, in overeenstemming met de op dit punt te Genève tot uiting gekomen zienswijze, de uitwerking in onze wetgeving van het beginsel, dat de winst van het internationale scheepvaartverkeer slechts getroffen behoort te worden in het land waar de onderneming gevestigd is, ook tot de luchtvaart wordt uitgebreid.
Door zulk een aanvulling, aldus de toelichting, zal niet alleen onze wetgeving meer aansluiten aan hetgeen door den Volkenbond op dit stuk is aanbevolen, doch bovendien zal Nederland daardoor een middel ter beschikking hebben om te verkrijgen, dat de hier te lande gevestigde luchtvaartondernemingen elders voor de in internationaal verkregen voordeelen van belasting worden vrijgelaten. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1188 I.)

E. **NEDERLAND. — De criminaliteit in 1933. —**
Volgens de aan de hand van voorloopige cijfers betreffende de onherroepelijke veroordeelingen wegens rechtbankzaken door het centraal bureau voor de statistiek berekende indexcijfers was de stand van de gerechtelijk geconstateerde criminaliteit zonder de rijksbelastingovertredingen voor 1933 minder gunstig dan voor 1932. Het indexcijfer van alle groepen van strafbare feiten tezamen (zonder de rijksbelastingovertredingen) van 1933 was 7 hooger dan het overeenkomstige cijfer van 1932 (resp. 97 en 90); het bleef evenwel nog onder het niveau van de jaren 1911 tot en met 1913 (= 100).
In absolute cijfers bedroeg het totaal aantal onherroepelijke veroordeelingen van strafrechtelijk meerderjarigen zonder de rijksbelastingovertredingen voor 1933 17.439 tegen 16.013 voor 1932 of 1426 meer (stijging van bijna 9 pct.). O.a. werden in 1933 meer veroordeelingen onherroepelijk ter zake van oeconomische misdrijven (1932 5458, 1933 6500), misdrijven tegen leven en persoon (resp. 5535 en 5684), misdrijven tegen de zeden (resp. 1119 en 1239). Ook het aantal onherroepelijke veroordeelingen van strafrechtelijk minderjarigen vermeerderde in vergelijking met 1932, zonder de rijksbelastingovertredingen n.l. van 1682 tot 1842 (stijging van 9 5 pct.). De toeneming werd hoofdzakelijk veroorzaakt door de vermeerdering van het aantal onherroepelijke veroordeelingen van strafrechtelijk minderjarigen wegens oeconomische misdrijven (1932 1164, 1933 1374).
(Centr. Bur. v. d. Statistiek) **(Vor. ber. 65 G.)**

F. **HET OVERLIJDEN VAN H.M. DE KONINGIN-MOEDER. —**

KENNISGEVING IN DE STAATSCOURANT.

Een buitengewone Staatscourant van 20 Maart '34 bevat de volgende kennisgeving:
Het heeft God behaagd Mijn beminde Moeder na een kort ziekbed tot Zich te roepen. Het is met diepe droefheid dat Ik daarvan kennis geef. Ik ben overtuigd van aller deelen in Mijn smart en die van de Mijnen in het verlies, dat Haar overlijden voor het Volk hier en overzee beteekent.
(w.g.) WILHELMINA
Den Haag, 20 Maart 1934.

OFFICIEELE KENNISGEVING AAN DE TWEEDE KAMER.

De voorzitter van de Tweede Kamer deed mededeeling van de volgende ingekomen Koninklijke boodschap:
Het heeft God behaagd Onze beminde Moeder na een kort ziekbed, tot Zich te roepen. Met diepe droefheid geven Wij U daarvan kennis. Wij zijn overtuigd, dat geheel Ons volk deel neemt in de smart en hiermede bevelen Wij U in Gods heilige bescherming.
(w.g.) WILHELMINA
Den Haag, 20 Maart 1934.

TWEEDE KAMER. — **Rede van den voorzitter.** —
De voorzitter hield de volgende rede:
De hoop van heel het land werd niet vervuld. Wat gevreesd werd is over ons gekomen. Een zware slag treft het Vorstelijk Huis, een zware slag treft ook de natie. Treffelijke Gade, wijs Bestuurster, in waren Koninklijken eenvoud trouwe Moeder, Grootmoeder, vol van teere zorgen voor het beminde Kleinkind, zoo zag de natie Haar. Zij had haar lief.
Zij schonk ons gansch Haar hart. Ons volk gaf Haar het zijne. De weemoed over dit verscheiden wordt omgloord door den glans der rijke gave, die in Haar geschonken werd. Wij buigen het hoofd en danken God voor wat Hij ons bestemde.
Besloten wordt de boodschap te beantwoorden met een adres van rouwbeklag, dit dadelijk te behandelen en de op de agenda staande onderwerpen te verdagen tot half drie.
De ministers, behalve minister Kalff, die ziek is, en de Kamerleden hebben de rede staande aangehoord.

EERSTE KAMER. — **Rede van den voorzitter.** —
In een vergadering van de Eerste Kamer heeft de voorzitter, mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk, een herdenkingsrede uitgesproken. Deze zei, na het smartelijk verlies te hebben gememoreerd:
Gedurende meer dan 55 jaren heeft de hooge Overledene, in klaar besef van Hare roeping, eerst als Gemalinne van onzen laatsten Oranjevorst, Wiens levensavond Zij heeft mogen verhelderen, later, toen Haar de regeeringstaak toeviel, als Koningin-Regentes, en ten slotte als Koningin-Moeder Nederland onschatbare diensten bewezen.
Zich van meet af één gevoelende met Haar nieuw vaderland, heeft Zij, met onbezweken trouw, onder gansch verschillende omstandigheden en verhoudingen Zich geheel aan de op Haar rustende, dikwerf uiterst moeilijke taak gegeven.
Inmiddels door persoonlijk medeleven en betrachte mildheid allerwege veel leed verzachtende.
Zulks was weelde voor Haar hart.
De Natie, die Koningin Emma zoo menigmaal hulde en liefde bood, zal Haar nimmer vergeten. Onuitwischbaar blijft Haar naam in 's lands historiebladen.
Zij de Heere het Vorstenhuis en, onder het regiment onzer Koninginne, het volk van Nederland nabij met Zijne alleen troostende genade.
Besloten werd, de Kon. Boodschap te beantwoorden met een Adres van Rouwbeklag.

RAAD VAN STATE. — **Herdenking.** —
In een buitengewone vergadering van den Raad van State heeft de vice-president de overleden vorstin herdacht en uiting gegeven aan 's Raads gevoelens van innige deelneming met de beproefde Koninklijke familie. Besloten werd audiëntiën aan te vragen bij H. M. de Koningin, den Prins en Prinses Juliana.
(Vor. ber. Overlijden H.M. Koningin-Moeder 1220 A.)

21 MAART 1934

A. ONTWAPENING. — Het Fransche antwoord aan Engeland. —
De inhoud van Frankrijks antwoord op het Britsche ontwapeningsvoorstel is gepubliceerd. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Aan de handhaving van den vrede, zoo wordt in het antwoord gezegd, is Frankrijk boven alles gehecht, maar het verklaart nadrukkelijk, dat een verzoening tusschen de volkeren niet kan worden tot stand gebracht in dubbelzinnigheid. Frankrijk, dat sedert 1914 zijn troepen tot de helft verminderde, zou verder ontwapenen wanneer zijn veiligheid daardoor niet werd bedreigd. Maar reeds heeft Duitschland zich herwapend, daarmede het verdrag van Versailles geweld aandoende in een niet bekend gemaakte mate en het eischt thans gewapende troepen in strijd met alle door de ontwapeningsconferentie aangenomen beginselen. De in uitzicht gestelde overeenkomst moet niet sommige staten ontwapenen en andere staten in staat stellen zich te herwapenen. Men zou in het bijzonder moeten weten of de paramilitaire Duitsche formaties hun huidige karakter zullen verliezen. Frankrijk sluit zich aan bij het Engelsche voorstel om de militaire luchtvaart geheel af te schaffen, maar het merkt op, dat, zoo men de wapening te land van sommige mogendheden toelaat, een daarmee correspondeerende wapening te water onvermijdelijk is. Frankrijk vergeet niet de waarborgen, die de verdragen van Locarno het hebben gegeven, maar de solidariteit in Europa zou elke inbreuk op de ontwapeningsovereenkomsten moeten beletten en elken aanval onderdrukken. Tenslotte blijft de Volkenbond het eenige organisme, dat in staat is den vrede te verzekeren en het vertrek van Duitschland uit den Volkenbond kan zijn eischen op het stuk der wapening niet rechtvaardigen. Frankrijk zou geen ontwerp kunnen aanvaarden, dat de herwapening van Duitschland, die een schending is van het verdrag van Versailles en binnen on-controleerbare grenzen geschiedt, zou goedkeuren en tot gevolg zou hebben, dat Frankrijks wapening werd beperkt onder voorwaarden, die zijn veiligheid niet langer zouden waarborgen. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. 1152 E.)

B. JURISPRUDENTIE. — Onderscheiding voor Prof. Van Hinloopen-Labberton. —
De Union Académique Internationale, die de uitgave voorbereidt van wetenschappelijke werken van internationale waarde, heeft als eerste werk doen verschijnen de „Dictionnaire de termes de droit coutumier indonésien" van Prof. Van Hinloopen-Labberton. Het werk bevat in de oorspronkelijke taal en in het Nederlandsch en Fransch de uitdrukkingen, die ontleend zijn aan het inlandsche gewoonterecht van Nederlandsch Indië, de Filippijnen, Formosa, Indo-China en Madagascar. Het werk is uitgegeven onder de verantwoordelijkheid van de Amsterdamsche Academie van Wetenschappen. Prof. Van Hinloopen-Labberton heeft aan de vervaardiging van het werk zes jaar besteed. (Vaz Dias)

C. NEDERLAND. — Nationale Coöperatieve Raad. —
Ter verdediging van de belangen der coöperatie hebben, naar men ons meldt, eenige groote coöperatieve organisaties zich vereenigd in een Nationalen Coöperatieven Raad.
Deelnemers zijn aanvankelijk: de Coöperatieve Aankoopvereeniging „Centraal Bureau uit het Nederlandsch Landbouw-Comité" G. A. te Rotterdam, de Centrale Bond van Nederlandsche Verbruikscoöperaties (C.B.N.V.) te 's-Gravenhage, de Federatie van Diocesane Bonden van Roomsch Katholieke Vereenigingen in Nederland, te Utrecht, de Coöperatieve Groothandelsvereeniging „De Handelskamer" G.A. te Rotterdam, de Coöperatieve Handelsvereeniging van den Noord-Brabantschen Christelijken Boerenbond te Veghel, de Handelsraad van den Aartsdiocesanen R.K. Boeren- en Tuindersbond te Arnhem en de Vereeniging „Het Landbouwbelang" te Roermond.
(Algemeen Handelsblad)

D. NEDERLAND. — Ned. Technocratisch Verbond. —
In een vergadering te Utrecht is opgericht het Nederlandsch Technocratisch Verbond.
Het Technocratisch Verbond gaat uit van de gedachte, dat de laatste eeuw een ongekend snelle ontwikkeling van het technisch kunnen en van de beheersching van natuurkrachten en productie heeft doen zien, terwijl daarnaast in de verschijnselen van de wereldcrisis sterk naar voren komt, dat de voorwaarden ontbreken om de vruchten van techniek en wetenschap ten volle en tot algemeen nut van de menschheid aan te wenden. Tevens wettigt de ontwikkeling van deze verschijnselen den indruk, dat een het geheel, door helder inzicht geleid planmatig streven om tot verbetering te komen ontbreekt.
Het Verbond stelt zich evenmin als de Duitsche en Tsjechoslowakijsche zusterorganisaties, op het standpunt dat de Amerikaansche Technocratie inneemt.
(De Telegraaf) **(Vor. ber. Technocratie 660 A.)**

E. PROF. Mr. A. J. BLOK OVERLEDEN. —
Op 19 Maart '34 is op 66-jarigen leeftijd te Leiden overleden Prof. Mr. A. J. Blok, oud-hoogleeraar in het strafrecht aan de Leidsche universiteit.
Hij werd 25 Februari 1868 geboren te Cuyk bij Nijmegen, in welke laatste stad hij het gymnasium bezocht. In 1887 werd hij student in de rechten te Leiden, alwaar hij na volbrachte studie cum laude promoveerde in het strafrecht.
Daarop vestigde Mr. Blok zich als advocaat te 's-Hertogenbosch, eenigen tijd later werd hij ambtenaar van het O. M. te Amsterdam en vervolgens substituut-officier van Justitie te Rotterdam.
In 1908 volgde zijn benoeming tot hoogleeraar in het strafrecht en de strafvordering aan de Universiteit te Leiden, welk ambt hij 14 October van dat jaar aanvaardde.
Prof. Blok is o.m. redacteur geweest van het Tijdschrift voor Strafrecht, waarin hij verscheidene artikelen heeft geschreven.
In 1925, het jubeljaar van de Leidsche hoogeschool, trad hij op als promotor van de Koningin, toen deze eeredoctor in de staatswetenschappen werd.
Samen met Mr. L. C. H. Besier, advocaat-generaal bij den Hoogen Raad, heeft hij een commentaar in drie deelen op het nieuwe wetboek van strafvordering gegeven. (N. Rott. Crt.)

F. ESPERANTO. — Frans Schoofs overleden. —
Op 46-jarigen leeftijd is overleden de voorzitter der Belgische Esperantisten, Frans Schoofs. De gestorvene was, sedert meer dan 25 jaar, een der ijverigste voorstanders van de verspreiding van het Esperanto in België. In 1907 riep hij, samen met den sedertdien gestorven vriend van Dr. Zamenhoff, Prof. A. Vanderbiest, te Antwerpen, de Esperantistenvereeniging La Verda Stelo in het leven.
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen) **(Esperanto 1086 A.)**

G. NEDERLAND. — Steun aan het veenbedrijf. —
Naar wij vernemen, heeft de ministerraad goedgunstig beschikt op het verzoek van de verveners in Drenthe een Overijssel inzake steunverleening aan industrieturf.
De gevraagde steunverleening komt in hoofdzaak hierop neer, dat de thans geldende steunregeling voor de werkloozen practischer wordt gemaakt, doordat de werkverschaffing in zekeren zin wordt ingeschakeld in de fabricage van turf. (Het Vaderland)

H. NEDERL. OOST-INDIE. — Jaarbeurs te Keulen.
De 21ste jaarbeurs te Keulen is op 18 Maart '34 geopend. Buiten eenige Nederlandsche stands vindt men er dit jaar een afdeeling van Nederl. Oost-Indië. Het publiek toonde groote belangstelling voor onze Indische afdeeling.
Er is een comité gevormd om voortaan meer dergelijke exposities op jaarbeurzen te houden, waarin o.a. zitting heeft de heer G. J. W. Putman Cramer, algemeen secretaris van den Ondernemersraad voor Nederl.-Indië, Den Haag e.a. (N. Rott. Crt.)

I. NEDERLAND. — Crediet van ƒ 100 millioen aan Frankrijk. —
Een Nederlandsch bankierssyndicaat bestaande uit de heeren Mendelssohn & Co., Amsterdam, de Nederlandsche Handel-Maatschappij, de Banque de Paris et des Pays-Bas, de Twentsche Bank, de Incasso Bank, de heeren Lippmann, Rosenthal & Co., de Nederlandsch-Indische Handelsbank, de heeren Pierson & Co., de Rotterdamsche Bankvereeniging te Amster-

dam, de heeren R. Mees & Zoonen te Rotterdam en de heeren Heldring en Pierson te 's-Gravenhage, heeft, nadat de Nederlandsche Bank verklaard had daartegen geen bezwaar te hebben, een crediet van maximum ƒ 100.000.000 voor den duur van een jaar verleend aan den Franschen staat. De Fransche regeering geeft tegen dit crediet 3 maands-schatkistbiljetten uit, die drie maal kunnen worden verlengd.
De remises voor dit crediet zijn reeds voor het overgroote deel verzekerd uit eigen goud en wisselvoorraden der participanten. (De Telegraaf)

A. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Afscheiding in Westfalen. —**
Ter bespreking van de wet op de nieuwe organisatie der Oud-Pruisische kerk is op 16 Maart '34 de Westfaalsche synode samen gekomen, met de taak zichzelf voor ontbonden te verklaren en haar functies aan den door den rijksbisschop benoemden bisschop over te geven.
Daar nu de nieuwe kerkwet met haar bisschoppelijke leiding deze kerkenorde aantastte en ter zijde stelde, kon de voorzitter, dr. Koch, niet voorstellen, de synode voor ontbonden te verklaren en haar functies aan den bisschop over te geven, doch moest hij integendeel voorstellen te weigeren aan deze wederrechtelijke wet te voldoen. Na deze rede stelde men uit de vergadering een motie voor, bedoelende de rede van dr. Koch als de meening en het besluit van de synode te aanvaarden. De meerderheid der synode bleek door bijval deze motie te steunen. Voor het echter tot stemmen kwam, nam de in de vergadering aanwezige bisschop dr. Adler het woord; eischte intrekking der motie en riep, toen hieraan niet voldaan werd, de geheime staatspolitie binnen, die daarop de synode voor ontbonden verklaarde.
De synode heeft zich echter na de ontbinding der vergadering opnieuw geconstitueerd als vrije Westfaalsche belijdenissynode, onder praesidium van dr. Koch te Oeynhausen. (Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 1210 M.)

B. **VEREENIGDE STATEN. — Verhouding tot Japan.**
Te Washington en Tokio is gelijktijdig een briefwisseling gepubliceerd tusschen den Japanschen minister van Buitenlandsche Zaken, Hirota, en den Amerikaanschen staatssecretaris voor Buitenlandsche Zaken, Hull, waarin beide staatslieden den dringenden wensch uitspreken, dat de betrekkingen tusschen beide landen verbeterd mogen worden.
In een persoonlijken brief, die den 21sten Februari door den Japanschen gezant Saito aan minister Hull is overhandigd, verklaart de Japansche minister van Buitenlandsche Zaken, te hopen, dat de vriendschappelijke betrekkingen tusschen beide landen zullen bestendigd blijven.
Tusschen de Vereenigde Staten en Japan bestaat in den wereldhandel geen concurrentie, integendeel beide staten zijn wederkeerig goede klanten.
De Japansche minister zeide verder van meening te zijn, dat er tusschen beide landen geen vraagstukken bestaan, die principieel niet zijn op te lossen.
Japan wil met alle landen in vrede en harmonie leven en is niet voornemens met een of andere mogendheid een strijd te ontketenen.
In zijn antwoord van 3 Maart verklaart de Amerikaansche staatssecretaris Hull, dat hij de verklaringen van Hirota, die blijk geven van een vriendschappelijken geest, zeer hoog schat en dat hij bereid is tot vèrgaande samenwerking, teneinde de vriendschappelijke betrekkingen tusschen Japan en de andere mogendheden te bevorderen.
Amerika, aldus verklaarde Hull verder, juicht het zeer toe, dat Japan uiting heeft gegeven aan zijn vredeswil en hij hoopt, dat de landen die belang hebben bij het Verre Oosten de bestaande en toekomstige problemen in denzelfden geest zullen trachten op te lossen.
Door bemiddeling van den Japanschen gezant te Washington zal Hull gaarne de Japansche voorstellen in ontvangst nemen, wat betreft de maatregelen tot in standhouding en bevordering van den vrede en vriendschap tusschen alle landen.
(New York Herald, Parijs)

C. **HET OVERLIJDEN VAN H.M. DE KONINGIN-MOEDER. —**
EERSTE KAMER. — **Adres van Rouwbeklag. —**
De Eerste Kamer stelde op 21 Maart het volgende adres van rouwbeklag vast naar aanleiding van de Koninklijke Boodschap betreffende het overlijden van H.M. de Koningin-Moeder:

Mevrouw!

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft met diepe ontroering kennis genomen van het overlijden van Hare Majesteit de Koningin-Moeder.
Van ganscher harte deelt de Kamer in de smart, welke Uwe Majesteit en Haar Huis vervult.
De Kamer bidt Uwer Majesteit in deze beproeving Godes heiligen bijstand toe.

TWEEDE KAMER. — **Adres van Rouwbeklag. —**
De Tweede Kamer heeft het volgende adres van rouwbeklag aan H.M. de Koningin z. h. s. goedgekeurd.

Majesteit,

Met ontroering heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal de mededeeling ontvangen van het overlijden van Uwe beminde Moeder. Diep bewogen deelt zij in de droefheid van het Koninklijk Gezin.
Bij deze groote beproeving gedenkt de natie vol erkentelijkheid al wat de Overledene gedurende meer dan een halve eeuw voor haar is geweest in de liefderijke zorgen, waaronder Zij, als Echtgenoote, Moeder en Grootmoeder, het Vorstenhuis heeft omringd, in Haar verheven leiding van den Staat, in Haar medeleven met de nooden van het volk.
In zijn dankbaarheid en in zijn rouw is het Nederlandsche volk zich meer dan ooit van zijn eenheid en van zijn verbondenheid met Uw Huis bewust.
Aan den troost, dien Uwe Majesteit vindt in de aanvaarding van Gods alwijs bestel, pare zich die der zekerheid, dat Uw volk met U treurt.

Dit adres van antwoord zal door de commissie van redactie onder voorzitterschap van den voorzitter der Kamer, Jhr. Mr. Ch. Ruys de Beerenbrouck, aan de Koningin worden aangeboden. De voorzitter van de Kamer heeft aan deze commissie nog toegevoegd mej. Meyer en de heeren Ir. Albarda en W. H. Vliegen.

NEDERL. OOST-INDIE. — **Telegram aan H.M. de Koningin. —**
De Gouverneur-Generaal zond het volgende telegram aan H.M. de Koningin:

Namens alle ingezetenen van Ned.-Indië betuig ik Uwe Majesteit en de Koninklijke Familie eerbiedig onze innige deelneming bij het verscheiden van onze Koningin-Moeder. Wij zijn allen diepst getroffen door dit groote nationale verlies. Wij rouwen over Haar die zoovele jaren aan ons volk was verbonden, en lichtend voorging ook in zijn moeilijkste omstandigheden. Wij bidden den Allerhoogste dat Hij Uwe Majesteit in deze uren der beproeving moge sterken en steunen."
(Vor. ber. Overlijden H. M. Koningin-Moeder 1221 F.)

22 MAART 1934

D. **DUITSCHLAND. — Arbeidsslag. —**
De plechtigheid tot viering van den „Arbeidsslag" in verband met den aanleg der Rijksautowegen bij Unterhaching nabij München op 21 Maart '34 droeg een bijzonder karakter omdat daar Rijkskanselier Hitler het woord heeft gevoerd.
Hitler zette uiteen, dat de werkloosheid met 2,700,000 in een jaar is verminderd, de financieele toestand van Duitschland is verbeterd en 2 tot 3 milliard mark zal worden besteed om rijksautowegen aan te leggen. Hij noemde dit het groote begin van den „arbeidsslag".
(Berliner Tageblatt)

E. **ROEMENIE. — Fusie der Boerenpartijen. —**
Na een hardnekkigen politieken strijd van 7 jaar hebben de Nationale Boerenpartij en de Boerenpartij (leider Dr. Loepoe) zich verzoend en zijn tot fusie overgegaan. Door deze fusie stijgt het aantal zetels van de gezamenlijke partij in het parlement van 29 op 40. (Adeverul, Boekarest)

F. **ZIEKTE VAN ADDISON. — Toediening van keukenzout. —**
Onderzoekingen, op groote schaal in Amerika verricht, hebben aangetoond, dat de ziekte van Addison, voorloopig althans, gunstig is te beïnvloeden door toediening in poeders van 10—15 gram keukenzout, over den dag verdeeld.
Parallel hiermee gaat de waarneming, dat bij lijders aan de ziekte van Addison de verschijnselen door een zoutarm dieet snel verergeren, terwijl door het toedienen van meer zout de toestand weer even snel verbetert.
In een deel der gevallen kan men aldus de behandeling met het dure bijnierextract door de veel goedkoopere met het keukenzout vervangen.
In verband hiermede zij vermeld dat samenhang is aangetoond tusschen het chloornatriumgehalte van het bloedserum en de bijnierfunctie. Reeds is men geneigd in twijfelachtige gevallen aan de reactie van den patiënt op vermeerderden of verminderden toe-

voer van keukenzout diagnostische waarde toe te kennen.
Waarschijnlijk berust de werking van het keukenzout bij de Addisonsche ziekte hierop, dat door de gebrekkige werking der bijnieren te veel zout met de urine het lichaam verlaat en dit tekort door zoutgebruik weer wordt aangevuld. (Red. K. H. A.)

A. **RUSLAND. — Handelsbalans 1933. —**
De import in Rusland bedroeg over 1933 Rbl. 348 (v. j. 704) millioen en de uitvoer Rbl. 496 (574) millioen. Het uitvoeroverschot beliep Rbl. 147 (129) millioen.
De goedereninvoer naar Duitschland bedroeg Rbl. 86 (100) millioen, zonder de nog steeds belangrijke goudbeweging mede te rekenen, naar Engeland Rbl. 87 (138) millioen, naar Frankrijk Rbl. 23 (29) millioen.
De invoer in Rusland beliep uit Duitschland Rbl. 148 (328) millioen, uit Engeland Rbl. 31 (92) millioen, uit de Ver. Staten Rbl. 17 (32) millioen, uit Perzië Rbl. 8 (50) millioen, uit Polen Rbl. 13 (6) millioen.
De invoer uit de Oost-Aziatische landen alsmede Holland en België schijnt gestegen te zijn. (De Tel.)
(Vorig bericht blz. 1064 B.)

B. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche schuld. —**
Het jongste nummer van „Wirtsch. u. Stat." bevat een overzicht van de ontwikkeling van Duitschlands buitenlandsche schulden in het afgeloopen jaar. Volgens opgave van het Bureau voor Buitenlandsche Schulden bedroegen deze eind September 1933 Mk. 14.841 mill. en wel langloopende schulden (vervallende na 30 Sept. 1934) Mk. 7.436 mill. en kortloopende (vervallende voor 30 Sept. 1934) Mk. 7.405 mill. In deze bedragen zijn begrepen alle verplichtingen van Duitsche debiteuren boven de Mk. 5000. De bedragen zijn voor de schulden in vreemde valuta omgerekend tegen den wisselkoers van genoemden datum. Indien men andere beleggingen van het buitenland in Duitschland en de kleine credieten tezamen op ca. Mk. 4.3 milliard schat en het Duitsch bezit aan Duitsche buitenlandsche leeningen op Mk. 500 mill., dan vormen de totale buitenlandsche beleggingen in Duitschland een bedrag van ca. Mk. 18.5 milliard.

Buitenl. schulden (in milliarden Mk.)	Juli 1931	Nov. 1931	Febr. 1932	Sept. 1932	Febr. 1933	Sept. 1933
Korte credieten	13.1	10.6	10.1	9.3	8.7	7.4
w.v. „Stillhalte"	6.3	5.4	5.0	4.3	4.1	3.0
Lange leeningen	10.7	10.7	10.5	10.2	10.3	7.4
Totaal	23.8	21.3	20.6	19.5	19.0	14.8
Andere buitenl. bel.	5.9	5.3	5.3	4.8-5.3	4.2	4.2

Eind Juli 1931 bedroegen de totale buitenlandsche schulden (korte credieten en lang-loopende) tezamen Mk. 23.8 milliard, zoodat de verplichtingen in twee jaren tijds zeer sterk zijn gedaald, ten gevolge van aflossingen en de waardedaling van verschillende vreemde valuta. Rekent men het pond, dollar en kronen om tegen muntpariteit, dan zouden de buitenlandsche schulden 30 Sept. 1933 in totaal nog Mk. 18.7 milliard hebben bedragen.
Belangwekkend is ook het overzicht van de klassen der Duitsche debiteuren benevens de verdeeling van de verplichtingen uit leeningen over de crediteurenlanden. Hieruit blijkt, dat Nederland na Amerika de grootste crediteur nog steeds is en het Nederlandsche belang bij de Duitsche schulden half zoo groot is als dat van de Ver. Staten.

Lange leeningen Stand 30 Sept. '33 (in millioenen Mk.)	Debiteuren Publ. lich.	Banken	Handel en Ind.	Andere deb.	Totaal
Totaal	2.554	1.070	3.359	453	7.436
Crediteuren:					
Banken	47	179	624	50	900
Financ. mijen	28	38	359	144	569
Handel en Industrie	1	58	121	14	194
Andere cred.	2.478	795	2.255	245	5.773
Crediteuren landen:					
Ver. Staten	839	596	1.523	42	3.000
Engeland	376	90	334	11	811
Frankrijk	414	34	19	10	477
Nederland	539	158	709	123	1.529
Zwitserland	228	105	625	94	1.052
Andere landen	158	87	149	173	567
Soort v. schulden:					
Leeningen	2.471	767	2.099	112	5.449
Hyp. en „Grundschulden"	9	24	313	116	463
Andere schulden:					
Aan banken	44	174	509	14	741
Aan anderen	30	105	437	211	783

Ook wat betreft de korte credieten neemt Nederland naar verhouding verreweg de belangrijkste plaats in. Met een totaal aan vorderingen van Mk. 1435 mill. blijft het slechts weinig ten achter bij Zwitserland, dat Mk. 1488 mill. per saldo op 30 Sept. l.l. te vorderen had en bij de Ver. Staten, die nog Mk. 1721 mill. aan Duitsche credieten hadden uitstaan. Het grootste deel der kortloopende schulden, in totaal Mk. 7405 mill., komt voor rekening van Duitsche banken, n.l. Mk. 2571 mill., waarvan Mk. 1247 mill. rembours en acceptcrediet. De korte credieten van handel en industrie rechtstreeks bedroegen Mk. 3452 mill.
De totale vermindering van de buitenlandsche verplichtingen sedert einde Febr. 1933 bedraagt ca. Mk. 4,4 milliard en wel voor Mk. 3,4 milliard tengevolge van valutadepreciatie, voor Mk. 700 mill. door aflossing van credieten en voor Mk. 300 mill. door de vermindering van den buitenlandschen handel. Meer dan de helft van de vermindering van de verplichting jegens het buitenland komt op rekening van de Ver. Staten. In de eerste plaats tengevolge van werkelijke aflossingen en verder ook door vermindering van rembourscredieten en dergelijke verplichtingen.
De verhouding veranderde van 28 Febr. tot 30 Sept. 1933 t. o. de verschillende landen als volgt:

Schuldvermeerdering (+) of vermindering (—) in mill. Mk.	geen rekening gehouden met valutadepreciatie.	rekening gehouden
Ver. Staten	— 612	—3012
Engeland	— 29	— 373
Nederland	— 107	— 370
Zwitserland	— 103	— 153
Frankrijk	— 60	— 68
Tsjecho-Slowakije	+ 56	+ 52
Bank v. Intern. Betalingen	— 364	— 364

De rente- en aflossingsbetalingen aan de voornaamste landen bedragen van eind Sept. 1933—eind Sept. 1934 (in mill. Mk.)

Aan:	Rente lange korte credieten	Aflossing	Totaal
Ver. Staten	188— 74	99	361
Engeland	51— 34	22	107
Nederland	84— 68	52	204
Zwitserland	61— 70	20	151
Frankrijk	26— 10	6	42
Andere landen	23— 33	12	78
	433—289	211	933

(Wirtschaft und Statistik)

C. **FRANKRIJK. — Spionnage-Affaire. —**
De Fransche recherche is op het spoor gekomen van een uitgebreid net van spionnen.
Het aantal der in verband met de spionnage-affaire gearresteerde personen bedraagt thans 16. De rechter van instructie heeft tot nu toe niet minder dan 181 personen gehoord. Eén der gearresteerden wordt er van verdacht berichten te hebben uitgeleverd betreffende gifgassen en middelen voor den afweer van gasaanvallen. (Le Journal) **(Vor. ber. blz. 1098 G.)**

D. **NEDERLAND. — ƒ 60 millioen voor werkverschaffing - Werkfonds 1934. —**
Naar wij vernemen ligt het in de bedoeling om ter uitvoering van het 60 millioen plan een Werkfonds 1934 in te stellen, waarvan de minister-president Dr. H. Colijn als algemeen voorzitter zal optreden, terwijl de heer C. J. P. Zaalberg directeur van de Scheepvaart Bank en oud-directeur-generaal van den Arbeid het voorzitterschap en Dr. Ir. A. H. W. Hacke directeur-generaal van den Arbeid het vice-voorzitterschap en tevens het secretariaat daarvan zal waarnemen. (De Standaard) **(Vorig bericht blz. 1216 B.)**

E. **AANSLAGEN. — Mussolini - Dader veroordeeld.**
De speciale rechtbank heeft Leonardo Bucciglione en Reni Cianca, die een bom hebben doen ontploffen in het voorportaal van den St. Pieter, tot 30 jaar kerkerstraffen veroordeeld.
Hun medeplichtige, Claude Cianca, werd tot 17 jaar veroordeeld, terwijl Capasso werd vrijgesproken.
(Il Popolo d'Italia) **(Vorig bericht blz. 1210 H.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — Strijd rond de N. R. A.-code. —**
De strijd rond de N.R.A.-code in Amerika blijft voortwoeden. Loonen en werktijden moeten den middenweg vinden om te komen tot een soort economisch evenwicht. Het gaat nu om de staking van 100.000 arbeiders in de automobielindustrie, maar president Roosevelt heeft gedreigd, dat hij, indien de onderhandelingen tusschen patroons en arbeiders mislukken, den vrede zal afdwingen door zich te bedienen van de volmachten, welke de wet betreffende het nationaal herstel hem verschaft.
(New York Herald, Parijs) **(Vor. ber. blz. 1066 A.)**

G. **JAPAN. — Brand te Hakodate. —**
Een geweldige brand heeft in de stad Hakodate op het eiland Hokkaido gewoed. Men schat op 22 Maart duizenden dooden en tienduizenden dakloozen. De schade bedraagt 50 millioen yen. (Dempo Tsoesin)

A. **NEDERLAND. — Generale Staf. —**
Ter gelegenheid van het 120-jarig bestaan van den Generalen Staf had op 10 Maart '34 te Den Haag een officieele bijeenkomst plaats. De Prins der Nederlanden was tegenwoordig. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 1195 E.)

23 MAART 1934

B. **ZWITSERLAND. — Regeering. - Mutaties. —**
Tot minister van Justitie, ter vervanging van den in verband met het referendum op 11 Maart afgetreden minister Häberlin, is gekozen het lid van den stendenrand Baumann.
Het bondsraadlid Musy, de leider van het departement van Financiën, heeft op 22 Maart '34 bij den Bondsraad zijn ontslag ingediend.
(Journal de Genève) **(Vorig bericht blz. 1213 C.)**

C. **HET OVERLIJDEN VAN H.M. DE KONINGIN-MOEDER. —**
Tallooze blijken van deelneming zijn door H.M. de Koningin van buitenlandsche staatshoofden ontvangen, ook van Paus Pius XI. **(Vor. ber. blz. 1223 C.)**

D. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Bescherming van schoolkinderen tegen besmetting. —**
Bij de Tweede Kamer is door de ministers Marchant en Slotemaker de Bruïne een wetsontwerp ingediend, bedoelende bescherming van leerlingen tegen gevolgen van besmettelijke ziekten van personeel aan onderwijs-inrichtingen.
Voorgesteld wordt, dat als voorwaarde voor de verbindbaarheid in vasten dienst aan een inrichting van onderwijs, gesteld zal worden, dat de betrokkene in het bezit is van een verklaring, die voldoende zekerheid geeft, dat hij niet aan open tuberculose lijdend is. De regeling is er dus een van eenvoudige preventie.
(Nieuwe Rotterd. Crt.)

E. **WERKLOOSHEID. — Eenige Europeesche staten.**
Wij geven een staatje van de gemiddelde werkloosheid in eenige staten over 1932 en 1933:

	1932.	1933.
Duitschland	5.580.000	4.733.000
Frankrijk	308.000	307.000
Groot-Brittannië en N. Ierland	2.813.000	2.588.000
Italië	1.006.000	1.019.000
Nederland	271.000	323.000
Oostenrijk	378.000	406.000
Tsjecho-Slowakije	554.000	738.000
Zwitserland	54.000	68.000

(The Ministry of Labour Gazette) **(Vor. ber. 1116 G.)**

F. **BELGIE. — De Broqueville's rede. - Kamer-commissie bijeen. —**
De Belgische Kamercommissie van Buitenlandsche Zaken heeft vergaderd in het bijzijn van minister-president De Broqueville en den minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans. Deze vergadering was bijeengeroepen naar aanleiding van de rede van den premier over de bewapeningskwestie (pag. 1202 C.). Minister De Broqueville legde den nadruk op het feit, dat onder de huidige omstandigheden de voornaamste zorg van de Belgische regeering is, de eenheid van optreden der geallieerden te handhaven.
Zijn uitlatingen over den internationalen toestand, dien hij met dien van 1913—1914 vergelijkt, waren zeer pessimistisch. (De Nieuwe Gazet, Antwerpen)
(Vorig bericht blz. 1202 C.)

G. **TOONEEL. — Eduard Verkade vormt een ensemble.**
Eduard Verkade zal in het volgend seizoen met een nieuw tooneelgezelschap optreden. Het zal wederom, als zijn voormalig ensemble, „De Haghespelers" heeten en het Rika Hopper Theater bespelen gedurende den tijd dat deze schouwburg niet aan het gezelschap van Cor Ruys verhuurd is.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1091 G.)**

H. **F. M. L. BARON VAN GEEN. — Particulier secretaris van H. M. de Koningin. - Ontheffing verzocht. —**
Naar verluidt heeft F. M. L. baron Van Geen ontheffing verzocht uit zijn functie van particulier secretaris van H. M. de Koningin.
In verband met dit aangevraagde ontslag herinnert de „Tel." eraan, dat baron Van Geen gedurende bijna dertig jaren dezen vertrouwenspost bekleed heeft. Op 1 December 1904 nam baron Van Geen na zijn carrière bij de marine de taak van trait d'union tusschen vorstin en volk op zich. (Het Vaderland)

I. **RADIO. — De nieuwe verdeeling der golflengten in het lange-golfgebied. —**
In de laatste zitting van de „Union Internationale de Radio-diffusion" zijn de volgende golflengten bij wijze van proef aan de verschillende lange-golfstations toegekend:

	M.		M.
Kowno	1948	Minsk	1442
Brasow	1887	Motala	1389
Huizen-Hilversum	1887	Warschau	1339
Lahti	1807	Charkoff	1293
Moskou I	1724	Kalundborg	1250
Radio Paris	1649	Leningrad	1210
Zeesen	1571	Oslo	1145
Daventry	1500	Moskou II	1107

Alleen Zeesen, Daventry, Minsk, Motala en Moskou II blijven op hun vroegere golflengte zenden.
De zender van den Eiffeltoren is uit den lange-golfband verdwenen. Het station blijft echter nog eenige maanden op zijn oude plaats tot de nieuwe installatie is voltooid, doch werkt 's avonds na 6.20 uur met halve energie.
Ook het station Luxemburg werd geen lange-golf toegekend. Dit station zal men echter op 1304 M., 200 kc/sec. blijven aantreffen. Om deze reden zullen Warschau en Charkoff wellicht hun golflengte omwisselen, indien dit in de praktijk beter mocht blijken.
(Union Internationale de Radio-diffusion)
(Vor. ber. 1200 L. en 1127 A.)

24 MAART 1934

K. **NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche critiek op Nederlandsche importeurs. —**
De Nichiran Shogyo schrijft:
Dat de Nederlandsche importeurs zooveel drukte maken over de penetratie van Japansche goederen is niet te verwonderen, doch wij zouden hun toch gaarne wat meer kalmte toewenschen.
De grief komt hierop neer, dat het geheele economische proces van productie tot consumptie van Japansche goederen hun niet ten goede komt. Bij de productie profiteeren de Japansche fabrikanten en arbeiders. De distributie komt Japanschen verkeers- en transportorganen en banken ten goede ,terwijl de lage verkoopsprijzen speciaal den Inlandschen consument tot voordeel strekken. Deze gang van zaken dreigt het geheele economische apparaat der Nederlanders in Ned.-Indië te ontwrichten. De schuld hiervan ligt echter niet bij de Japanners, doch bij de gebrekkige economische organisatie der Nederlanders. Zouden deze daarom niet beter doen te trachten met de Japanners tot een vergelijk te komen? Wij zijn geen egoïsten, die weigeren met de belangen van anderen rekening te houden. Met beschuldigingen over en weer komen wij niet verder, laten wij derhalve trachten in een geest van inschikkelijkheid een middenweg te vinden, die beide partijen bevredigt.
(Nichiran Shogyo)

L. **UITVINDINGEN. — Een schrijfmachine voor muziek. —**
Na gedurende tien jaar proeven te hebben genomen, is ingenieur Gustav Rundstatler uit Frankfort er in geslaagd een schrijfmachine voor het typen van muziek te vervaardigen. Binnen afzienbaren tijd zal deze machine in alle beschaafde landen haar intrede doen. Op de machine kan ieder stuk muziek worden over-

genomen, zoowel op papier als op stencil, zoodat het vermenigvuldigd kan worden, waardoor het op papier brengen van muziekpartijen zeer eenvoudig en goedkoop wordt.
Onder de machines, die in den handel zullen worden gebracht, is er een die een uitkomst voor de blinden beteekent. Deze machine, die de muziek op dunne metalen platen uitslaat, stelt de blinden in staat de muziek voldoende te lezen.
Deze machine brengt de muziek tegen lagen prijs onder het bereik van iederen blinde. (Umschau)

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Chineesch-Japansche concurrentie in den kleinhandel. —**
In het weekblad Doenia Perdagangan (Batavia), uitgegeven door de Chineesche middenstandsvereeniging te Batavia, wordt over de Chineesch-Japansche concurrentie op Oost-Java o.m. het volgende gezegd:
Vooral in de residentie Besoeki verrijzen de Japansche toko's gelijk paddenstoelen na den regen. Wanneer men gaat van Probolinggo naar Loemadjang en vandaar naar Djember en Banjoewangi, dan ziet men tot zelfs in de kleinste desa's een of meer Japansche toko's. Verder gaan de Japanners, evenals de Chineezen, naar de desa's om padi en kedelee van de bevolking op te koopen, om deze weer aan de groothandelaren te verkoopen. De Chineezen zijn langzamerhand geheel verdrongen, omdat de Japanners de inheemschen beter voor zich kunnen winnen. De padiopkoop in Loemadjang b.v. is reeds in handen van Japansche opkoopers, die niet alleen aan hun eigen landgenooten verkoopen, doch ook en veel liever aan de Chineesche pellerijen, daar deze beter betalen. Verder hebben de Japanners hun pellerijen, waarin de bekende Japansche machines worden gebruikt. Door de concurrentie der groote (Chineesche) pellerijen hebben ze echter geen goed bestaan.
(Doenia Perdagangan, Batavia) **(Vor. ber. 857 B.)**

B. **AANSLAG OP RIJKSMINISTER GOERING. —**
De politie-president van Berlijn heeft bekend gemaakt, dat de oorspronkelijke op 5000 Mk. vastgestelde belooning voor ontdekking van de daders van den bomaanslag op 21 Maart in de straat Unter den Linden te Berlijn, en die naar verluidt op rijksminister Göring was gemunt, tot 30.000 Mk. verhoogd is.
(Berliner Tageblatt)

C. **OOSTENRIJK. — Ontslag van Joodsche artsen te Weenen. —**
De officieuse Reichspost meldt, dat een groot aantal Joodsche en „godsdienstlooze" artsen van de gemeente Weenen, die onder het socialistische bewind waren aangesteld, ontslagen zijn. Van de 140 gemeenteartsen, schrijft het blad, waren er 28 Roomsch.
(Reichspost, Weenen)

D. **NON-AGRESSIE PACT. — Rusland—Turkije. —**
De non-agressie conventie tusschen Rusland en Turkije (pag. 886 C.) is op 24 Maart '34 geteekend.
(Aksam, Istanboel) **(Vorig bericht blz. 886 C.)**

E. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Benesj over Oostenrijk.**
De Tsjecho-Slowaaksche minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Benesj, heeft zich in een rede bezig gehouden met het probleem van het Midden-Europeesch Blok en met name met het vraagstuk van Oostenrijk, waarin hij hoofdzakelijk de onafhankelijkheid van Oostenrijk bepleitte, die hij een waarborg voor den Europeeschen vrede acht. (Ceske Slovo, Praag)
(Vorig bericht blz. 1217 L.)

25 MAART 1934

F. **DIAMANTINDUSTRIE. — Nieuwe organisatie. —**
De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 22 Maart met groote meerderheid van stemmen op voorstel van B. en W. besloten:
1. de gemeente met den Staat der Nederlanden, de Vennootschap onder de firma L. J. Asscher, gevestigd te Amsterdam, den Algemeenen Nederlandschen Diamantbewerkersbond en de N.V. Waarborg- en Trustmaatschappij te Amsterdam, een overeenkomst met betrekking tot de diamantindustrie te Amsterdam te doen aangaan, overeenkomstig het bij de nota overgelegde ontwerp;
2. de Gemeente garant te doen zijn tot een bedrag van ten hoogste *f* 500.000 wegens aandeel in het door de N.V. Waarborg- en Trustmaatschappij te Amsterdam uit krachte van de onder 1 bedoelde overeenkomst, eventueel te lijden verlies;
3. Burgemeester en Wethouders uit te noodigen, te zijner tijd de noodige voorstellen te doen tot de financieele regeling van de uitgaven, voor de gemeente voortvloeiende uit de onder 1 bedoelde overeenkomst. (Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 1159 F.)**

G. **OOSTENRIJK. — Bondsstaat. —**
Oostenrijk zal, volgens de nieuwe grondwet, voortaan als „Bondsstaat" worden aangeduid; de benaming „republiek" vervalt. Er komt een „Bondsdag" en een uit vier kamers bestaand constitutioneel lichaam, dat een consultatief karakter heeft. De persvrijheid, het tooneel, de radio, enz. worden aan beperkende bepalingen onderworpen. (Reichspost, Weenen)
(Vorig bericht blz. 1206 F.)

H. **NEDERLAND. — Conversie Indische Dollarleeningen. —**
De uitslag van de conversie van de Indische dollarleeningen is de volgende:
Van het uitstaande bedrag ad $ 122.535.000 is rond $ 117 millioen geconverteerd, waarvan $ 116 millioen op basis van *f* 2.50 en $ 1 millioen op basis van *f* 2.45. In Nederland is rond $ 109.5 millioen ter conversie aangeboden, in Indië $ 6.9 millioen en in New York $ 640.000. (Keesings Financieel Archief) **(1191 B.)**

I. **SPANJE. — Bezoldiging van geestelijken. —**
Dank zij den steun van de Katholieke rechterzijde heeft de Spaansche Kamer met groote meerderheid besloten om aan de lagere geestelijkheid in Spanje, die door de scheiding van kerk en staat financieel sterk is getroffen, een jaarlijksche ondersteuning te verleenen tot een bedrag van 16½ millioen pesetas. Dit bedrag staat ongeveer gelijk met tweederde deel van het salaris, dat de hiervoor in aanmerking komende priesters vóór den val van de monarchie ontvangen hebben.
Een voorwaarde is, dat de geestelijken, die deze ondersteuning ontvangen, op den 14en April 1931 een bediening uitoefenen, en dat hun jaarlijksch inkomen niet hooger is dan 7000 pesetas. (El Debate)
(Vorig bericht blz. 849 E.)

K. **BELGIE. — Letterkunde. - Prijzen. —**
De Vlaamsche letterkundige prijs van 5000 francs, door de Brusselsche voorstad Ukkel jaarlijks uitgeloofd aan een op het grondgebied van deze gemeente wonend schrijver, is ditmaal te beurt gevallen aan den secretaris van de Vlaamsche P.E.N.-club, prof. dr. Franz De Backer, voor zijn nog niet in druk verschenen bundel novellen: „De Schoone Herinnering". De jury bestond uit de heeren Herman Teirlinck, F. V. Toussaint van Boelaere en prof. dr. L. van Puyvelde.
Een Fransche prijs, van hetzelfde bedrag, werd toegewezen aan mevr. Marie Closset (Jean Dominique), voor hare eveneens onuitgegeven verzenbundels: „Voix de l'Amour" en „Sables sans fleurs".
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen)

L. **FRANKRIJK. — Minister-president Doumergue's rede. - Eensgezindheid verlangd. —**
Minister-president Doumergue heeft op 24 Maart '34 een rede voor de radio gehouden, welke door alle Fransche zenders verspreid werd. Hij deed daarin een beroep op de eensgezindheid van het land en zei, dat hij de teruggetrokkenheid, waarin hij leefde, verwisseld had met het minister-presidentschap omdat men den burgeroorlog voorspeld had, wanneer hij de re-

geering niet zou aanvaarden. De burgeroorlog is iets verschrikkelijks en brengt het gevaar van nog ernstiger gebeurtenissen mede, n.l. van een vreemde invasie.
Het is de taak van mijn regeering, aldus Doumergue, om een ontspanning teweeg te brengen, de schuldigen te vervolgen en te bestraffen en de moreele gezondmaking tot stand te brengen. Dat beteekent wettelijke hervormingen. Na gewezen te hebben op de noodzakelijkheid van het in evenwicht brengen van de begrooting, verzekering van de stabiliteit der valuta en beveiliging van de spaarders door vermindering van de uitgaven, besloot de minister-president zijn rede met een verwijzing naar den slag aan de Marne. Vandaag, zei hij, moeten wij een nieuwen slag aan de Marne winnen om den financieelen toestand van Frankrijk krachtig te maken en alle andere moeilijkheden te overwinnen. Dat zal gelukken als Frankrijk eensgezind blijft. De wereld slaat Frankrijk gade. Zij zal kunnen vaststellen, dat Frankrijk opnieuw zichzelf gered heeft. (Le Temps, Le Journal)

26 MAART 1934

A. DUITSCHLAND. — Deviezennood. —
Het kabinet heeft, met het doel de deviezenvoorraad van de Reichsbank te vergrooten, een wet aangenomen, waarbij de invoer van buitenlandsche grondstoffen tot het absolute minimum beperkt wordt. Een verdere stap tot het verminderen van de invoeren is het besluit van de afdeeling voor buitenlandsche deviezen om in April aan de importeurs slechts 35% deviezen toe te staan in plaats van 45% gelijk in Maart. (Vaz Dias) **(Transfermoratorium 1168 B.)**

B. NEDERLAND. — Nederlandsch-Argentijnsche Deviezenovereenkomst. —
Daar in de voorloopige handelsovereenkomst tusschen Argentinië en het Koninkrijk der Nederlanden is bepaald, dat de onvoorwaardelijke en onbeperkte behandeling van de meestbegunstigde natie wederkeerig zal worden toegekend voor alles, wat betreft de verstrekking van deviezen, wordt in de deviezen-overeenkomst tusschen beide landen — aldus de niet-officieele vertaling in Handelsberichten — het volgende vastgelegd:
a) dat de schikkingen, getroffen ter uitvoering van het stelsel van deviezencontrôle, dat daadwerkelijk in Argentinië wordt toegepast, van dien aard zullen zijn, dat het totaal aan deviezen, voortvloeiende uit den verkoop van Argentijnsche producten naar het Koninkrijk der Nederlanden, zal worden bestemd om — tegen dagkoers en tegen vergunningen, welke — vooraf of op andere wijze) zonder verwijl noch eenige beperking zullen worden verleend — te voorzien in alle aanvragen om deviezen ter overmaking van schulden van Argentinië naar het Koninkrijk der Nederlanden, onder aftrek van een redelijk jaarlijksch bedrag voor de betaling van den dienst der openbare buitenlandsche schuld van Argentinië (nationale, provinciale en gemeentelijke), betaalbaar in andere landen dan het Koninkrijk der Nederlanden;
b) dat het om het even is, in welke muntsoort de Nederlandsche vorderingen op Argentinië en die van Argentinië op het Koninkrijk der Nederlanden zijn uitgedrukt;
c) dat Argentinië uit de deviezen, voortvloeiende uit den Argentijnschen uitvoer naar het Koninkrijk der Nederlanden, de benoodigde deviezen heeft verschaft om alle betalingsbehoeften te bevredigen, die aan de deviezencontrôle-commissie zijn kenbaar gemaakt en ontstaan zijn uit Nederlandsche vorderingen, dateerende van vóór den datum van de onderteekening van deze overeenkomst en na den 1sten Februari 1933, voor wat betreft de handelsvorderingen en den 1sten Mei 1933, voor wat betreft de financieele vorderingen;
d) dat alle Nederlandsche vorderingen, voortvloeiende uit loopende zaken, van welke soort ook — daaronder begrepen de financieele vorderingen van iederen aard, die voortkomen uit de werkzaamheid van Nederlandsche ondernemingen, gevestigd in Argentinië —, waarvan aangifte is gedaan bij de deviezencontrôle-commissie sedert de onderteekening van deze overeenkomst, vanzelf en onvoorwaardelijk iedere meer gunstige behandeling zullen ontvangen, die Argentinië onder welken vorm ook zou verleenen aan de vorderingen van andere landen.
Deze overeenkomst wordt gesloten voor een jaar, te rekenen vanaf den dag van onderteekening. Evenwel, wanneer deze overeenkomst niet is opgezegd een maand vóór de verstrijking van dien termijn, zal zij stilzwijgend als verlengd worden beschouwd voor onbepaalden tijd, zoolang een stelsel van deviezencontrôle in de Republiek Argentinië zal worden toegepast. In dat geval kan zij ieder oogenblik worden opgezegd met een opzeggingstermijn van een maand. (Keesings Financieel Archief)
(Vorig bericht blz. 1158 D.)

C. NEDERLANDSCHE BANK. — Directie. —
De regeering heeft een wetsontwerp ingediend tot wijziging van de Bankwet 1919, waardoor de verplichte minimumbezetting van de directie van de Nederlandsche Bank wordt teruggebracht tot een president, een secretaris en één directeur. Het ligt in het voornemen in verband met het afloopen op 1 April a.s. van een van de twee mandaten der twee directeuren, mr. P. J. C. Tetrode, die niet voor een verlenging van zijn mandaat in aanmerking wenscht te komen, de daardoor ontstane vacature onvervuld te laten. (N. Rotterd. Crt.) **(Vor. ber. blz. 975 E.)**

D. DUITSCHLAND. — Werkverschaffing. - Financieele plannen. —
De rijksminister van Financiën, graaf Schwerin von Krosigk, heeft in een rede mededeelingen gedaan over de wijze, waarop de enorme uitgaven voor werkverschaffing, huwelijksleeningen e.d. worden gefinancierd. Onomwonden verklaarde de minister, dat deze gelden worden geleend, dat het voorschotten zijn, welke de regeering opneemt op de in de komende jaren te verwachten ontvangsten. Het verkrijgen dezer middelen veroorzaakt, te zamen met het nadeelig saldo van vorige jaren, een achterstand van zes milliard mark, welken achterstand de minister met een milliard per jaar hoopt „in te loopen". Van gevaar voor de valuta is daarbij geen sprake.
Voorts stelt de minister een flinke verlaging der inkomstenbelasting in het vooruitzicht maar verwacht niettemin een hoogere opbrengst dier belasting, als gevolg van de toenemende eerlijkheid van het publiek. (De Telegraaf) **(V. b. Werkverschaffing 947 A.)**

E. ITALIE. — Verkiezingen. - Nieuwe Kamer. —
Volgens officieele mededeelingen bedroeg het aantal kiesgerechtigden 10.433.536. Van het kiezerscorps heeft 96.25 procent aan de verkiezingen deelgenomen. Uitgebracht werden 10.041.997 stemmen, waarvan 10.025.513 ja-stemmen en 15.265 neen-stemmen. Ongeldig waren 1219 stemmen. (Il Popolo d'Italia)
(Vorig bericht blz. 1134 C.)

27 MAART 1934

F. DE UITVAART EN BIJZETTING VAN H.M. DE KONINGIN-MOEDER. —
De uitvaart van H.M. de Koningin-Moeder en de bijzetting van het stoffelijk overschot, in den grafkelder der Oranjes en hun Verwanten in de Nieuwe Kerk te Delft, welke plechtigheden op 27 Maart '34 zijn geschied, zijn tot een ontroerende gebeurtenis geworden.
Te Den Haag vulden zich reeds in den vroegen morgen de straten met duizenden en nog eens duizenden, van heinde en verre samengestroomd om getuige te zijn van den laatsten tocht der Koningin-Moeder.
Inmiddels was de Koninklijke Familie met de vorstelijke verwanten van H.M. de Koningin-Moeder en de verdere vorsten en vorstinnen, die voor de plechtigheid zijn overgekomen, in het paleis samengekomen. De oud-Hofprediker, de hoogbejaarde ds. Welter, leidde hier den rouwdienst.
Tegen half elf werd in de nabijheid van het paleis de rouwstoet als volgt opgesteld:
Een detachement van de Koninklijke Marechaussee;
De algemeene troepen-commandant, generaal-majoor Van Andel, met staf;
De Koninklijke Militaire Kapel;
Een luitenant-kolonel (half-colonnecommandant) met adjudant;
Een bataljon infanterie van 4 compagnieën grenadiers en jagers;
Een eskadron huzaren te paard van het 3e halfregiment huzaren;
Een rijknecht-majoor en twee rijknechts te paard;
De waarnemende kamerheer-ceremoniemeester jhr. A. G. Sickinghe en de kamerheer i.b.d. jhr. ir. C. C. Th. Six;
De oud-intendant van Soestdijk, de heer I. W. Groeneveldt, de secretaris van wijlen H.M. de Koningin-Moeder, jhr. C. Witsen Elias en Hoogstderzelver geneesheer dr. C. I. de Jongh;
Zes hofrijtuigen, elk bespannen met twee paarden, bestemd voor de 24 kamerheeren, dragers van het stoffelijk overschot van H.M. de Koningin-Moeder;
Een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, bestemd voor de dragers van de slippen van het rouwkleed;
De opperceremoniemeester van H.M. de Koningin, graaf Du Monceau, gezeten in een hofrijtuig;
De rouwwagen, bespannen met acht paarden behangen met rouwkleeden;
De Koninklijke kroon, benevens de ordeteekens van H.M. de Koningin-Moeder, gehecht op een rood fluweelen kussen;
De vier slippen van het rouwkleed gedragen door de heeren: Jhr. mr. dr. A. G. Schimmelpenninck, waarnemend grootmeester van H.M. de Koningin-Moeder; Juckema van Burmania baron Rengers van Warmenhuizen, hofmaarschalk van H.M. de Koningin-Moeder; Mr. D. J. A. baron van Harinxma thoe Slooten, kamerheer ter beschikking van H.M. de Koningin-Moeder; C. S. Sixma baron van Heemstra, part. secretaris van H.M. de Koningin-Moeder;
De 24 kamerheeren, hierboven bedoeld, gaande aan beide zijden van den rouwwagen;

De chef van het militaire huis, de adjudant-generaal, vice-admiraal b. d. F. Bauduin en de gouverneur der Residentie, luitenant-generaal jhr. W. Röell, te paard, rijdende respectievelijk ter rechter- en ter linkerzijde van den rouwwagen;
De officianten en het personeel van H.M. de Koningin-Moeder, benevens eenige oudgedienden van het Waldecksche hof, te voet;
De officieren der landmacht van het militaire huis, te paard, rijdende twee aan twee, naar ouderdom van rang, de oudsten voor;
De hofdames van H.M. de Koningin-Moeder, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden;
Z. K. H. de Prins der Nederlanden, hertog van Mecklenburg;
Z. D. H. de Vorst van Waldeck Pyrmont, in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een hofjager en twee lakeien naast het rechter- en drie lakeien naast het linker portier;
Z. K. H. Prins Eugen van Zweden, hertog van Nårke;
Z. K. H. Prins Karel van België, graaf van Vlaanderen, in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een hofjager en twee lakeien naast het rechter- en drie lakeien naast het linker portier;
Z. K. H. Prins Felix van Luxemburg;
Z. K. H. Erfgroothertog van Oldenburg, in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een hofjager en twee lakeien naast het rechter- en drie lakeien naast het linker portier;
Z. H. hertog Adolf Friedrich van Mecklenburg;
Z. D. H. Erfprins van Waldeck en Pyrmont;
Z. D. H. Vorst van Bentheim en Steinfurt in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een hofjager en twee lakeien naast het rechter- en drie lakeien naast het linker portier;
Z. D. H. Prins Maximiliaan van Waldeck en Pyrmont;
Z. D. H. Prins Georg Wilhelm van Waldeck en Pyrmont;
Z. D. H. Vorst van Wied, in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een hofjager en twee lakeien naast het rechter- en drie lakeien naast het linker portier;
Z. H. Prins Hubertus van Saksen Coburg en Gotha;
Z. D. H. Erfprins van Erbach—Schönberg;
Z. D. H. Erfprins van Wied, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande drie lakeien naast elk portier;
Z. Exc. de heer J. Bech, minister-president van Luxemburg, vertegenwoordigende de Luxemburgsche regeering, de heer Auguste Collart, kamerheer i.b.d. van H. D. H. de Groothertogin van Luxemburg, zaakgelastigde van het Groot-Hertogdom, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een lakei naast elk portier;
Luitenant-generaal b.d. jhr. C. L. van Suchtelen van de Haere, groot-officier van H.M. de Koningin;
Jhr. V. E. A. Boreel van Oldenaller, opper-hofmaarschalk van H.M. de Koningin;
Mr. W. J. baron van Lynden, opperkamerheer van H.M. de Koningin, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een lakei naast elk portier.
Kolonel Lauhusen, adjudant van Z.K.H. Prins Eugen van Zweden;
Baron Goffinet, oud-ordonnansofficier van wijlen Z.M. Koning Albert van België, oud-intendant van Hoogstdeszelfs civiele-lijst;
Kapitein Miller, adjudant van Z.K.H. den Prins van Luxemburg, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden;
Oberst Freiherr Von Grass en Ober-Forstmeister und Ober-Hofjägermeister Von Plötz, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden;
De hofmaarschalk van H.M. de Koningin, mr. F. F. baron de Smeth, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden;
De officianten en personeel van H.M. de Koningin, die H.M. de Koningin-Moeder onder Hoogstderzelver regentschap gediend hebben, te voet;
Kapitein ter zee C. baron de Vos van Steenwijk, adjudant i.b.d. van H.M. de Koningin, commandant van het Koninklijk Instituut van de Marine te Willemsoord, toegevoegd aan Z.K.H. Prins Eugen van Zweden;
De majoor van den generalen staf, H. F. M. baron van Voorst tot Voorst, toegevoegd aan Z.K.H. den graaf van Vlaanderen;
De luitenant-kolonel R. H. A. van de Wall Bake, commandant van het korps rijdende artillerie, toegevoegd aan Z.D.H. den Prins van Luxemburg;
Jhr. mr. dr. J. D. H. de Beaufort, kamerheer i.b.d. van H.M. de Koningin, secretaris van den Raad van State, toegevoegd aan Lady May Abel Smith, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden;
De kransen en bloemen op voertuigen;
Een luitenant-kolonel, commandant van het tweede militaire gedeelte, met adjudant;
Een bataljon marinetroepen;
Het muziekkorps van het 6e regiment infanterie;
Een bataljon infanterie van 3 compagnieën van het 6e reg. inf.;
Twee batterijen veldartillerie;
Een detachement Kon. Maréchaussée.

Zoodra het laatste gedeelte van den rouwstoet de Hoornbrug bij Rijswijk was gepasseerd, werd dit aan het paleis gemeld en reed een aantal gesloten hofauto's voor, waarin H.M. de Koningin met de Prinses en de overige dames uit haar gezelschap plaats namen. Langs den afgezetten weg werd naar de Hoornbrug gereden; vandaar werd de oude weg naar Delft genomen, waar men geruimen tijd voordat de stoet in zicht was, arriveerde. Ook te Delft brandden langs den weg de met rouw omfloerste lantaarns
Onder treffende stilte, ook de treurmuziek zweeg, reed de rouwwagen voort tot op korten afstand van de Nieuwe Kerk te Delft. Toen zette de Marinekapel het „Wilhelmus" op de oude toonzetting in en onder deze plechtige tonen werd de kist door de kamerheeren in de kerk gedragen. Hier wachtte H.M. de Koningin. Terwijl de kist door het dwarsschip naar het koor werd gedragen, waar zij op een katafalk werd geplaatst, namen de Koningin, de Prinses en de vorstelijke personen er rondom plaats. Het dwarsschip was geheel bezet met autoriteiten, ministers, staatsraden, deputaties uit de Staten-Generaal, hoogwaardigheidsbekleeders, gezanten en vertegenwoordigers van onderscheidene corporaties en colleges. De kerk was in grijze en witte tinten gesierd, de twaalf pilaren van den grafkelder der Oranjes waren omhangen met parelgrijze banden met afhangende linten. Buiten was alle muziek opgehouden, toen het kerkorgel, dat voor deze gelegenheid bespeeld werd door den blinden organist W. van Thienen, het Waldecksche volkslied inzette. Op het orgel hadden zich drie bazuinblazers opgesteld; de leiding van het muzikale gedeelte berustte bij Dr. Joh. Wagenaar. Alle aanwezigen zongen daarna gezang 209 : 1 en 3: Wees gegroet, gij eersteling der dagen. Plechtig klonken deze woorden uit den vervolgbundel, begeleid door het kerkorgel en drie bazuinen, door de groote ruimte.
Vervolgens hield de Hofprediker, Prof. Dr. H. Th. Obbink, Hoogleeraar aan de Utrechtsche Universiteit, de volgende rede:
Het moge niemand verwonderen, dat wij hier, staande aan den ingang van een grafkelder, zijn begonnen met een Paaschlied op de lippen en het lezen van het Paaschevangelie dat ons spreekt van overwinning van den dood door het leven. Immers hier, bij de lijkbaar van ons aller Koninklijke Moeder, der Vorstin, die zoo wonderlijk bemind was door het Nederlandsche Volk, mogen wij niet enkel ons hoofd in droefheid buigen en treuren om den zwaren slag die ons geliefd Vorstenhuis en ons Vaderland heeft getroffen, maar moeten wij ook roemen in de wonderlijke liefde Gods, die den dood zijn scherpen prikkel heeft ontnomen en het graf van zijn wreedheid heeft beroofd. Haar, naar het Koninklijk woord, „ons aller Moeder", wier gansche leven één machtig getuigenis was van de liefde van Christus, dragen wij in de „Stille Week" naar Haar laatste rustplaats, die toch niet „Haar laatste rustplaats" is, want reeds rijst de Paaschzon boven Haar graf. God heeft Haar zóó begenadigd, Haar, die naast veel levensvreugde, ook veel zware smart heeft gekend in Haar leven, dat Haar die ééne smart waarvoor Zij vreesde: het oogenblik van het afscheidnemen van die Haar het liefste op aarde waren, is bespaard gebleven. God sloot Haar oogen zoo vredig toe en nam Haar tot Zich zonder scheidingssmart.
En nu staan wij hier en gedenken Haar, deze begenadigde Vrouw. Het zou gemakkelijk zijn bij deze lijkbaar te prijzen en te danken voor alles wat Zij voor ons Land en Volk gedaan heeft en geweest is. Ja, het zou gemakkelijk zijn en verleidelijk ook. Er zou veel te zeggen zijn, veel wat bekend is en nog meer dat niemand weet. Maar wij zullen dat niet doen. Allereerst niet, omdat de Majesteit van den dood verbiedt de grootheid van een mensch te roemen, maar ook omdat wij daarmee niet zouden spreken in den geest van Haar, die wij straks ten grave zullen dragen.
Hier is iets anders om over te spreken. Dat rijke leven was zoo rijk en heerlijk door de voortdurende gemeenschap met Hem die de bron is van alle waarachtige grootheid. De liefde van Christus was de stuwkracht van Haar gansche leven, de altijd vloeiende bron van Haar vroomheid en vreugde, het geheim van Haar gezegend werk. Christus heeft gezegd, dat wij zoo hebben te leven dat de menschen onze goede werken ziende, onzen Vader, die in den Hemel is, verheerlijken. Zoo te leven dat de menschen òns er om prijzen, is al veel, maar méér is het als het zoover komt, dat de menschen òns en òns doen ziende, erkennen dat hier meer is dan menschelijk kunnen en deswege onzen Vader in den hemel verheerlijken voor wat Hij door menschen doet. Zóó was Haar werk en Haar leven.
Zoo zien wij dan nu over menschelijke daden en menschelijke deugden heen naar Hem, uit Wien, door Wien en tot Wien alle dingen zijn en danken Hem voor wat Hij ons Vorstenhuis en ons Land en Volk heeft geschonken in dit heerlijke leven dat wij zoo noode uit ons leven zullen missen.
En wij kunnen niet nalaten aan deze plaats onze geëerbiedigde Koningin en onze Prinses Juliana gelukkig te prijzen dat God Haar de genade verleent op deze wijze en met zulke gevoelens Haar zoo beminde Moeder en Grootmoeder ten grave te geleiden, en daarbij zich gedragen te weten door de gebeden van allen die bidden hebben geleerd. Wij weten en getuigen hier met dankbaarheid aan God dat menschelijke Majesteit zich ootmoedig buigt voor Gods liefde en Christus. God zij geloofd, die ons Volk in Oranje zulk een Vorstenhuis gaf.
Zoo is het dan waarlijk niet enkel rouw die ons hier samenbrengt, maar ons hart is vol van dank en geluk voor Gods groote liefde, zoo dat wij aan deze lijkbaar Paaschliederen kunnen zingen, liederen der overwinning in den mond van sterfelijke menschen.
Amalia van Solms nam bij Haar huwelijk als levensleuze: „quid reddam Domino" (wat zal ik den Heer vergelden?). Wij doen dat ook hier bij deze lijkbaar. Wat zullen wij volk van Nederland, den Heer vergelden voor wat Hij ons gaf in dit zoo begenadigde leven? Wij willen elkander hier bij deze lijkbaar beloven dat wij den band tusschen Oranje en Nederland, die ons Land en Volk reeds tot zoo grooten zegen is geweest, niet alleen bewaren maar versterken en daardoor toonen dat wij bij elkaar behooren en bij elkander willen blijven en samen ontvangen den zegen dien Gods goedheid ons nog zal willen schenken.
Geloofd zij Jezus Christus: Amen.

Na de rede van Prof. Obbink zongen alle aanwezigen, wederom begeleid door orgel en bazuinen, Gezang 273 : 1 en 11: „Beveel gerust Uw wegen" en vers 11: „Hoor onze smeekbeden".
Daarna was het plechtige oogenblik aangebroken, dat de gordijnen, welke de grafkelder der Oranjes aan de oogen van ieder onttrekken, werden weggeschoven en de kist met het stoffelijk hulsel van Koningin Emma de steenen trap werd afgedragen om te worden bijgezet in de gewelven van die oude kerk, waar reeds zoovele groote figuren der dynastie waarmede Zij Haar leven verbonden had, rusten.
Toen de kist in den grafkelder werd gedragen, speelde het orgel, onder bazuingeschal het oude Wilhelmus.
Zoo werd dus Koningin Emma ter kerke ingedragen met het „Mein Waldeck" en werd Zij te ruste gelegd onder de tonen van het Wilhelmus. (Vaz Dias, Algemeen Handelsblad)

(V. b. Overlijden en photo v. H.M. de Koningin-Moeder 1220 A.)

A. ROEMENIE. — Complot tegen het leven van Koning Carol. —
Zeventien vooraanstaande Roemeensche intellectueelen hebben een complot tegen het leven van Koning Carol gesmeed. Allen zijn gearresteerd.
(Adverul, Boekarest)

B. SOEDAN. — Inval der Italianen. —
Een Italiaansche kolonne heeft de Zuidgrens van Lybië overschreden en een oase in den Engelschen Soedan bezet. De Italiaansche regeering onderhandelt met de Engelsche regeering en zou van haar intenties om verder voort te rukken afzien wanneer Engeland haar grondgebied in Noord-Kenya afstaat.
(Il Corriere della Sera)

C. NEDERLAND. — Economische Raad - Commissie voor de handelsverdragen. —
Ingesteld is een vaste commissie van den Economischen Raad voor de handelsverdragen.
Benoemd zijn: tot voorzitter de heer Dr. E. Heldring te Amsterdam; tot secretaris de heer Dr. F. Lieftinck te 's-Gravenhage. (Algem. Handelsblad)

D. VROUWENBEWEGING. — Johanna W. A. Naber.
De bekende schrijfster en feministe Johanna W. A. Naber werd op 25 Maart '34 75 jaar.
Een twintigtal boekwerken zijn van haar hand verschenen. Na een opleiding op de meisjes H. B. S., de afd. kunstnaaldwerk van de Rijksschool voor Kunstnijverheid en de eerste Kook- en Huishoudschool, begon zij met het publiceeren van een Handleiding bij het Kunstnaaldwerk. Tweemaal werd Teyler's gouden medaille haar deel. Als presidente van den Nationalen Vrouwenraad is zij het geweest, die veel rechtsstaande, Christelijke vrouwenvereenigingen tot aansluiting wist te bewegen. (N. R. Crt.) **(1212 F.)**

E. ESTLAND. — Vrijheidstrijders. —
De Estlandsche minister van Justitie heeft op grond van de wet tot bescherming van den staat den bond van de fascistische vrijheidstrijders verboden. Alle mandaten zijn nietig verklaard.
(Päewaleht, Tallinn) **(Vorig bericht blz. 1210 L.)**

F. GENEES-, HEEL- EN VERLOSKUNDE. — Rockefeller Foundation. - Opsporing van de organische basis van geestesziekten. —
Naar wij vernemen heeft de Rockefeller Foundation thans voor de tweede maal een bedrag geschonken om de onderzoekingen van Dr. H. de Jong, arts voor neurologie en psychiatrie te Amsterdam, op grootere schaal mogelijk te maken. Het betreft experimenten, die ten doel hebben opsporing van de organische basis van geestesziekten. Het vorig jaar werd *f* 3.500 geschonken en thans *f* 4.000, waarvoor o.a. 2 assistenten en een laborante worden gehonoreerd. De onderzoekingen vinden plaats in het psychologisch laboratorium der neurologische universiteitskliniek (hoofd prof. dr. B. Brouwer) en in een biochemisch laboratorium, dat door de directie van het Wilhelmina-Gasthuis ter beschikking van Dr. de Jong werd gesteld.
(Vaz Dias) **(Vor. ber. Geesteszieken 1109 F.)**

G. FRANKRIJK. — De federatie van oud-strijders stelt een politiek program op. —
De confederatie van oud-strijders en oorlogsslachtoffers die zich tot dusverre buiten iedere politiek gehouden had, is thans te voorschijn gekomen met een eigen politiek program.
Dit program bevat o.m.: vrouwenkiesrecht, ontbinding van de Kamer en uitschrijving van nieuwe verkiezingen; de oud-strijders zullen steeds in hun eigenschap van oud-strijders moeten optreden en er voor waken zich op sleeptouw te laten nemen door een of andere politieke partij; zij zijn krachtige voorstanders van het republikeinsch regiem en vastbesloten de beginselen, die daarvan de basis vormen, te verdedigen; zij eischen herstel in den staat van fiscale rechtvaardigheid, verlaging van de kosten van levensonderhoud, krachtig optreden tegen corruptie, volledig licht in de thans hangende schandaalaffaire; zij zijn verder tegenstanders van herwapening van de landen, die bij verdrag werden ontwapend en overtuigd van de noodzakelijkheid van contrôle op de wapeningen; verder is de onafhankelijkheid van Oostenrijk een programpunt. (Le Matin)

H. UITVINDING. — Een berekeningstoestel voor luchtafweergeschut. —
De marine-medewerker van de Daily Telegraph meldt, dat de Engelsche vloot een contrôletoestel voor luchtdoelgeschut in gebruik heeft genomen, waardoor het percentage treffers op vliegende doelen van 3 pct. verhoogd wordt tot ongeveer 16 pct. Bij proefnemingen met het nieuwe contrôletoestel dat den naam van „Predictor" draagt en reeds door Amerikaansche en andere buitenlandsche marine-instanties zou zijn aangekocht, is een vliegend doel beschoten, dat zich met een snelheid van meer dan 300 K.M. per uur op een hoogte van ongeveer 1600 meter voortbewoog. Onder deze moeilijke omstandigheden heeft men 29 pct. treffers gemaakt. Het contrôletoestel wordt door zes man bediend en is eigenlijk een soort rekenmachine, die de hoogte en de snelheid van het vliegende doel met groote nauwkeurigheid en betrouwbaarheid berekent.
(Daily Telegraph)

I. KANKERHUIZEN. —
In de „Revue Générale des Sciences" doet Dr. Victor Rambeau mededeeling omtrent het resultaat van een onderzoek naar den invloed van geologische formaties in zekere deelen der wereld op het ontstaan van kanker.
Zijn onderzoekingen strekten zich over drie Duitsche steden uit en toonden volgens hem aan, dat de daar voorkomende kankergevallen gewoonlijk werden aangetroffen in huizen, gebouwd boven breuken in de geologische structuur van den ondergrond.
In de eerste stad onderzocht hij 24 huizen met 129 bewoners, van wie 10 aan kanker stierven. Tevens bleek hierbij, dat de noodlottige invloed der geologische formatie zich in het bijzonder deed gelden in oude huizen, zoodat ook de tijd op de ontwikkeling der ziekte niet zonder invloed is.
In het tweede stadje, gelegen in de bergen op een bodem, die een combinatie was van lei en grijzen zandsteen, bleken van 156 bewoners van 34 huizen 37 te zijn gestorven, van wie 8 aan kanker. Ook hier waren de gevallen van kanker alle in oude huizen voorgekomen.
Het onderzoek naar de gevallen van kanker in 20 huizen van het derde stadje toonde aan, dat deze nauwkeurig de lijn hadden gevolgd van de breuken in den ondergrond, terwijl alle bewoners van zeven huizen, gebouwd op vasten bodem een uitstekende gezondheid genoten. (Revue Générale des Sciences)
(Vorig bericht blz. 1174 D.)

28 MAART 1934

K. SHEBA. — Ontdekt. —
André Malraux, die met zijn boek La condition humaine den Prix Goncourt heeft gewonnen en daardoor in de gelegenheid werd gesteld een vliegtocht te maken naar Arabië, heeft de geheimzinnige stad van de Koningin van Sheba ontdekt. Volgens Malraux bestaan nog 20 torens of tempels dezer stad, gelegen in het Noorden van de Ruba-el-Khali. (Le Temps)

L. NEDERLAND. — Motorrijtuigen - Invoer in 1933.
Het aantal motorrijtuigen in 1933 in Nederland ingevoerd is als volgt:

Personenauto's incl. chassis	14.385
Bedrijfsauto's „ „	2.514
Tractors	174
Totaal . .	17.073

(Centraal Bureau voor de Statistiek) **(951 B.)**

A. **RADIO. — Perè Lhande - Verbod ingetrokken. —** De moeilijkheden, die sinds 1 Jan. aan de uitzending van de religieuze voordrachten van pater Lhande te Parijs in den weg werden gelegd, zijn opgeheven en daarmee tevens de belemmeringen tegen de andere bestaande zenduren over godsdienstige onderwerpen. De godsdienstige uitzendingen in Frankrijk zijn opnieuw toegelaten. (De Maasbode) **(Vor. ber. 1213 H.)**

B. **JAPAN. — Het vergaan van den torpedojager Tomotsoeroe. —**
De torpedobootjager Tomotsoeroe, die in de Japansche wateren is omgeslagen en waarbij 110 menschen zijn omgekomen, was een der eerste booten van het type waarvan nog zestien zouden worden gebouwd. De Japansche regeering meldt, dat zij hetzelfde type niet meer zal gebruiken. (Dempo Tsoesin)

C. **NEDERLAND. — Personeelspolitiek der overheid in verband met de werkloosheid. - Huwende en gehuwde ambtenares. —**
De minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan de colleges van Gedeputeerde Staten een rondschrijven gericht, waaraan het volgende is ontleend:
In verband met het feit, dat de hier te lande nog steeds heerschende werkloosheid in ernstige mate haar gevolgen doet gevoelen, komt het mij gewenscht voor, dat de Overheid ook in haar personeelspolitiek daarmede rekening zal houden door een betere verdeeling van den arbeid over de beschikbare arbeidskrachten, met name ook ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid, zooveel mogelijk te bevorderen.
Aan de in de provinciale en gemeentelijke ambtenarenreglementen opgenomen of nog op te nemen bepalingen betreffende ontslag aan de huwende ambtenares zal streng de hand moeten worden gehouden.
Verder dient ook het voorschrift, dat de gehuwde ambtenares, tenzij zij kostwinster van een gezin is, bij afvloeiing den voorrang heeft, streng gehandhaafd te worden en dient zoo een zoodanige bepaling nog niet is opgenomen, deze alsnog te worden vastgesteld en in afwachting daarvan, in voorkomende gevallen daarmede steeds rekening te worden gehouden.
Het vorenstaande zal uiteraard in niet minder strenge mate dienen te gelden ten aanzien van personeel op arbeidscontract werkzaam.
Voorts verdient het aanbeveling, vrouwelijke arbeidskrachten, die niet werkzaam zijn in specifiek vrouwelijke beroepen, te vervangen door mannelijke arbeidskrachten.
Voorzoover het betreft ambtelijk aangesteld personeel, dient dit geleidelijk, bij voorkomende vacatures te geschieden, terwijl ten aanzien van vrouwelijk personeel, op arbeidscontract werkzaam, zoo noodig onmiddellijk tot vervanging door mannelijk personeel kan worden overgegaan.
Eveneens ware aan personeel, dat aan zijn ambtelijke of contractueele bezoldiging een behoorlijke bestaansmogelijkheid ontleent, in het algemeen geen verlof te verleenen, tot het verrichten van nevenwerkzaamheden, het drijven van handel of nering, enz.
Voorzoover te dezen aanzien nog geen beperkende bepalingen in de diverse rechtspositieregelingen zijn opgenomen, acht ik het gewenscht, dat zulks alsnog zal geschieden, opdat het bekleeden van nevenbetrekkingen enz. verboden of beperkt worde, dan wel aan een bijzondere vergunning, die slechts in uitzonderingsgevallen ware te geven, zal gebonden zijn.
De minister verzoekt ten slotte, de gemaakte opmerkingen ook ter kennis van de gemeentebesturen te brengen. (Het Vaderland)

D. **NEDERLAND. — Algemeene Kunstzijde-Unie. - Uitgifte ƒ 10.000.000 5½% obligatiën. —**
Het bestuur van de A.K.U. deelt mede, dat zij heeft uitgegeven ƒ 10.000.000 5½% obligatiën, in coupures van ƒ 1000. Houders dezer obligatiën hebben het recht tot en met 2 Jan. 1939 deze in te wisselen tegen 1½ gewone aandeelen der maatschappij. Als basis van verrekening wordt genomen de nominale waarde der aandeelen van de Mij. ten tijde der omwisseling. Het nominale bedrag der obligatiën wordt ten volle in betaling aangenomen, terwijl eventueele verschillen tusschen de nominale waarde van de obligatiën en de nominale waarde van 1½ gewone aandeelen der Mij. over en weer in contanten verrekend zullen worden.
(Keesings Financieel Archief)

E. **AMSTERDAM. — Gemeenteraad. - Vermindering van presentie-gelden. —**
De gemeenteraad heeft op 22 Maart '34 besloten de presentiegelden van den Raad te verminderen van ƒ 32.000 op ƒ 28.800. Oorspronkelijk was door het Seniorenconvent de vermindering voorgesteld van ƒ 32.000 op ƒ 25.600.
Een voorstel om een vrije telefoon te geven aan de raadsleden tot een aantal gesprekken van 1500 per half jaar werd z.h.s. aangenomen, nadat verworpen was om de vrije telefoon geheel af te schaffen.
(Vaz Dias)

F. **SPANJE. — Vlootbouw. —**
Het Spaansche parlement heeft op 22 Maart '34 het ontwerp inzake vlootbouw, waarvoor 83.000.000 pesetas worden uitgetrokken, goedgekeurd. (El Sol)
(Vorig bericht blz. 1054 D.)

G. **KUNST. — Nederlanders in het Academisch Corps van Antwerpen. —**
In het Academisch Corps te Antwerpen werden als leden benoemd de Nederlanders: de kunstschilders I. Israëls, Jan Sluyters, de bouwmeester Berlage en de kunstcriticus A. Plasschaert.
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen)

H. **TINVERBRUIK. —**
In het Maart-overzicht van het Haagsche Statistische Bureau van de International Tin Research and Development Council is een tabel opgenomen, die een aanwijzing geeft van de vergelijkende industrieele bedrijvigheid in de afgeloopen drie jaren in verschillende landen, zooals die wordt aangeduid door het tinverbruik. De tabel geeft het volgende overzicht:

	Tinverbruik in tons, twaalf maanden, geëindigd Januari		
	1934	1933	1932
Ver. Staten	57.835	35.813	59.343
Ver. Koninkrijk . . .	20.109	18.869	20.329
Duitschland	10.234	9.359	10.380
Frankrijk	9.900*	9.009	9.869
Italië	4.200*	3.556	3.517
Rusland	3.625	3.483	5.534
Japan	3.430*	3.237	3.353
Britsch-Indië	2.000*	2.397	2.153
Totaal	111.333	85.723	114.478

* Voorloopig cijfer.
(Intern. Tin Research and Development Council)
(Vorig bericht blz. 1029 A.)

I. **FINLAND. — Handelsverdrag met Duitschland. —** Na een tarievenoorlog van vele maanden is het handelsverdrag met Duitschland op 26 Maart '34 onderteekend. (Hufvudstadsbladet, Helsinki) **(1123 D.)**

K. **DUITSCHLAND. — Begrooting 1934 aangenomen.** In de zitting van 22 Maart '34 heeft het rijkskabinet de door den rijksminister van Financiën ingediende en gemotiveerde ontwerp-begrooting voor het jaar 1934 aangenomen. Deze begrooting sluit in inkomsten en uitgaven met rond 6,4 milliard mark.
Op de begrooting zijn de militaire en luchtbeschermingsposten vergroot. Voor luchtbescherming bedraagt de ruim twee maal zoo groote raming 50 millioen M. terwijl nog 120 millioen M. zijn uitgetrokken voor luchtverkeer. De begrooting voor leger en vloot bedraagt resp. 570 en 127 millioen.
De S.A. en de vrijwillige arbeidsdienst vragen 230 millioen, de pensioenen voor oudstrijders en S.A.-veteranen 1000 millioen. Niet-terugkeerende uitgaven voor leger en vloot bedragen resp. 78 en 110 millioen.
De totale begrooting beloopt bijna 6500 millioen, hetgeen een vergrooting met 500 millioen beteekent.
(Berl. Tageblatt) **(Vorig bericht blz. 880 A.)**

L. **ARABIE. — Strijd tusschen Sa'oedie en Jemen. —** Troepen van den Iman van Jemen hebben grondgebied van het Sa'oedietisch koninkrijk bezet. Koning Ibn Sa'oed van Sa'oedië heeft een krijgsmacht gezonden om het bezette gebied te heroveren.
(Al-Ahdul-Jadid) **(Vorig bericht blz. 593 E.)**

M. **BELGIE. — Werkloosheid. —**
Officieele werkloosheidcijfers December 1933: 194.579.
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen) **(Vor. ber. 1129 E.)**

29 MAART 1934

A. ZUID-AFRIKA. — Franz Reitz overleden. —
Franz Wilhelm Reitz, oud-president van den Oranje Vrijstaat, is te Kaapstad op 27 Maart '34, 89 jaren oud, overleden.
Met Reitz verdwijnt weder een der groote figuren, die aan den Boerenoorlog herinneren. Reitz eigenlijke politieke loopbaan begon in 1888, toen hij Brand als president van den Oranje-Vrijstaat opvolgde. Hij stelde direct pogingen in het werk om een bondgenootschap tot stand te brengen met het naburige Transvaal, waarbij de beide vrijstaten zich tot wederzijdsche hulpverleening in geval van militairen aanval verbonden. Onder invloed van Reitz nam de Volksraad in 1895 een resolutie aan, die een soort federatieven bond tusschen de beide staten bepleitte. Reitz moest in dit jaar wegens zijn zwakke gezondheid het presidentschap opgeven, waarna hij te Pretoria de rechtspractijk weder opnam, eerst als advocaat, later als rechter. Het duurde echter niet lang, of Transvaal deed een beroep op hem ten behoeve van de functie van staatssecretaris als opvolger van dr. Leyds. In deze kwaliteit stelde hij het ultimatum aan Engeland kort voor het uitbreken van den Boerenoorlog in October 1899.
Reitz werd in 1844 te Swellendam, in Zuid-Afrika geboren. Hij werd te Kaapstad grootgebracht en studeerde te Londen in de rechten, waar hij als Barrister werd toegelaten. In 1868 keerde hij naar Zuid-Afrika terug, waar hij zich als advocaat bij het Hooggerechtshof liet inschrijven en later president van het Hof van Beroep te Bloemfontein werd.
Reitz heeft veel gedaan voor de taal en cultuur der Zuid-Afrikaanders, weswege hij in 1927 tot eerelid van de universiteit van Kaapstad werd benoemd.
(N. Rott. Crt.)

B. OOSTENRIJK. — Een Katholiek jeugdfront. —
Naar de „Reichspost" meldt, heeft kardinaal Innitzer de Katholieke jeugdbonden ter bescherming van de vaderlandsche belangen vereenigd in het „Oesterreichische Jungfront".
Tot leider van het font is door den kardinaal de op het gebied van het maatschappelijk jeugdwerk bekende jeugdleider Hans Scheffel benoemd.
Het „Oesterreichische Jungfront" vertegenwoordigt thans de belangen der Katholieke jeugd op vaderlandsch en staatsburgerlijk gebied.
(Reichspost, Weenen)

C. FRANKRIJK. — „Februari-club". —
Onder den naam „Februari-club" (een naam die verband houdt met de onlusten te Parijs in Februari) is door vertegenwoordigers van een reeks vereenigingen een anti-communistische en anti-kapitalistische beweging gesticht voor een „Fransche revolutie".
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Boeddhisme op Java.
Naar het Bat. Nbl. van 10 Febr. '34 schrijft, bevindt zich op Java thans de eerwaarde Bhikkhoe (monnik) Narada Thera, Boeddhistisch monnik van Ceylon, vergezeld van twee zoogenaamde „dayaka's".
Dit bezoek is een gevolg van de in den laatsten tijd steeds meer op den voorgrond tredende propaganda voor de Boeddhistische leeringen, hier te lande, voornamelijk gevoerd door de Java Section van The International Buddhist Mission in samenwerking met The Java Buddhist Association.
Het bezoek van den eerwaarde, Narada Thera, is een historisch feit voor Java. De Thera is namelijk de eerste monnik sedert de Middeleeuwen, die hier voet aan wal heeft gezet.
Hier moge wellicht worden gemeld, dat er op Java ook verschillende Europeesche Boeddhisten zijn. Tevens bevat de religie van de hier wonende Chineezen zooveel Boeddhistische elementen, dat bijna elke Chineesche tempel gedeeltelijk aan den Boeddhistischen eeredienst is gewijd, terwijl vooral in den laatsten tijd herhaaldelijk door de Europeesche leiders van de Boeddhistische organisaties op Java van deze tempels wordt gebruik gemaakt voor het houden van diensten, predikingen, enz.
Het verdient vermelding dat het Boeddhisme eene religie zonder priesters is. De monniken (bhikkhoes) zijn diegenen die al het zoogenaamd wereldsche hebben vaarwel gezegd, teneinde zich uitsluitend bezig te houden met de verkondiging der leer en het persoonlijk streven naar de Verlichting, het hoogste doel van den Boeddhist. De vergadering of liever: het totaal der monniken van het verleden, heden en de toekomst, inclusief de Boeddha zelf, wordt „Sangha" genoemd. De leeke-aanhangers van het Boeddhisme noemt men Oepasaka's. (Bat. Nieuwsblad)

E. IERLAND. — Diplomatiek precedent. —
Een officieele mededeeling houdt in, dat McDowell, de nieuwe Amerikaansche gezant te Dublin, zijn geloofsbrieven heeft overhandigd aan president De Valera en niet, zooals tot dusver gebruikelijk, aan den gouverneur-generaal, als vertegenwoordiger van den Engelschen koning. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

F. BELGIE. — Instituut voor landbouwstudie voor Belgisch Congo. —
Op 24 Maart '34 had te Brussel de instelling plaats van het Nationaal Instituut voor de landbouwstudie in Belgisch Congo. Koning Leopold III en de minister van Koloniën, Tschoffen, waren tegenwoordig.
(Gazet van Antwerpen)

G. VEREENIGDE STATEN. — Amerikaansche Federatie van den Arbeid. - Regeling van het geschil in de auto-industrie. —
Het recht van de Amerikaansche arbeiders om zich te organiseeren, zooals dit is vastgelegd in artikel 71 van de wet op het nationaal herstel is nu, na maanden van argumenteeren en tegenstrijdig interpreteeren door officieele instanties, door President Roosevelt duidelijk vastgelegd.
De President heeft verklaard:
1. dat de arbeiders het recht hebben zich in een groep of groepen te vereenigen;
2. dat deze groepen hun vertegenwoordigers kunnen aanwijzen door vrije verkiezingen en dat deze vertegenwoordigers gezamenlijk door de werkgevers ontvangen zullen worden; zij zullen verder geschillen moeten zien op te lossen en de arbeidsvoorwaarden bevorderen;
3. dat discrimineerende maatregelen van de werkgevers tegen de werknemers wegens hun arbeidsorganisatie of andere „onjuiste" redenen, belet zullen worden.
De vaststelling van deze punten, welke de basis vormen van de regeling van 25 Maart '34 van het geschil in de auto-industrie, dat op dusdanige wijze is opgelost, wordt beschouwd als een succes voor de Amerikaansche Federatie van den Arbeid.
(New York Herald, Parijs) **(Vor. ber. Nira 1224 F.; Arbeidsraad 1096 H.)**

H. BELGIE. — Fransch-Belgische bespreking. - Duitschland's herbewapening. —
Over de besprekingen, welke op 27 Maart '34 te Brussel hebben plaats gevonden tusschen den Franschen minister van Buitenlandsche Zaken, Louis Barthou en den Belgischen minister van Buitenlandsche Zaken, Paul Hymans, wordt het volgende communiqué gepubliceerd:
„Louis Barthou en Paul Hymans hebben op 27 Maart 1934 den Europeeschen toestand besproken. Zij hebben hun overeenstemming geconstateerd ten aanzien van het gevaar van een herbewapening van Duitschland. Zij hebben zich eveneens bezorgd getoond over de gevolgen welke bewapeningswedloop met zich zou brengen. Om deze gevaren te bezweren hebben zij het sluiten van een Internationale Conventie, welke

ernstige garanties moet bevatten voor den vrede, in het oog gevat. De bespreking had vervolgens plaats over de verschillende kwesties, welke den regeeringen der beide landen aangaan. Het onderhoud heeft op essentieele punten overeenstemming opgeleverd tusschen beide regeeringen.
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen) **(Vor. ber. 1216 G.)**

A. **OOSTENRIJK. — Militaire organisaties vereenigd - Eén „Vaterländische Front" onder Dollfuss. —** Het vergelijk, dat door den bondskanselier Dr. Dollfuss, den leider van de „Heimwehr" Starhemberg en den secretaris van het „vaderlandsche front", Stepan, buiten medewerking der vice-kanselier Fey, getroffen is, leidt tot de volgende regeling:
Alle militaire organisaties worden samengevat in de „Wehrfront" en ingedeeld bij het „Vaderlandsche front".
Leider van de „Wehrfront" is Starhemberg.

Prins Starhemberg.

Het „Vaterländische Front" staat onder dr. Dollfuss. Vice-kanselier Fey en dr. Schuschnigg, minister van Onderwijs en tot dusver leider van de „Sturmscharen", treden uit het verband.
De afzonderlijke organisaties blijven voortbestaan binnen het nieuwe geheel.
Het „Vaderlandsche front" wordt tot Oostenrijksche staatsbeweging geproclameerd. Het aantal mannen, die ertoe zullen behooren, wordt gereduceerd tot 30 à 40.000. De financieele lasten zullen op dezelfde wijze als voorheen worden verdeeld. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1011 C.)

30 MAART 1934

B. **VEREENIGDE STATEN. — Betaling aan de oorlogsveteranen.** — De Senaat heeft op 28 Maart '34 met de vereischte meerderheid van twee derden het veto van president Roosevelt tegen het wetsvoorstel inzake ondersteuning van tot arbeid onbekwame oudstrijders en ambtenaarssalarissen overstemd. Het wetsvoorstel heeft hiermede kracht van wet gekregen en belast nu de begrooting met 230 millioen dollar, waar geen dekking voor is. (N. Y. Herald, Parijs)
(Vorig bericht blz. 1210 O.)

C. **LUCHTVAART. — Een zweefvliegtuig met motor.** Het Duitsche Nieuwsbureau meldt uit Breslau, dat op het Gandauer-vliegveld proeven zijn genomen met een zweefvliegtuig, voorzien van een motor.
Het toestel is in acht weken door jeugdige werkloozen, onder leiding van ingenieur dr. Widok, vervaardigd. De constructie is van de Zweedsche vliegtuigfabriek Edmund-Schneider-Grunau. De motor, een twee-cylinder van 16 P.K. met een gewicht van slechts 22 K.G., is door ingenieur Koeller-Wittenberge geconstrueerd. De vleugelschroef is boven het draagvlak aangebracht.
De eerste vlucht duurde ongeveer tien minuten. Op 200 M. hoogte werd de motor afgezet en het vliegtuig daalde in groote S-bochten. (Duitsch Nieuwsbureau)
(Vorig bericht blz. 924 C.)

D. **ZWITSERLAND. — Regeering. - Mutaties. —** Tot opvolger van het afgetreden lid van den Bondsraad, Musy, is tot leider van het departement van Financiën benoemd, Philipp Etter, sedert 1930 lid van den Stendenraad. (Journal de Genève) **(1225 B.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Acte van navigatie. —** President Roosevelt heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij in de toekomst alle Amerikaansche producten, welke zijn vervaardigd met behulp van regeeringscredieten, met Amerikaansche schepen moeten worden verzonden.
Uitzonderingen zijn slechts toegestaan, wanneer een officieel bewijs wordt voorgelegd, dat geen Amerikaansche schepen ter beschikking zijn. (Vaz Dias)
(Vor. ber. Scheepvaart 205 F.)

F. **NEDERLAND. — Nederlandsch Fabrikaat. - Reizende tentoonstellingstrein. —**
De reizende tentoonstelling van Nederlandsche Industrie, georganiseerd door het Bestuur van de Vereeniging „Nederlandsch Fabrikaat", heeft van 3 Januari '34 af tentoonstelling gehouden te Gouda, Alkmaar, Zaandam, Beverwijk, Hoorn, Apeldoorn, Dordrecht, Veenendaal, Leiden, Woerden, Hilversum, Amersfoort. De laatste tentoonstelling te Amersfoort gehouden, vond plaats van 21 t/m 23 Maart '34.
Deze geheele tentoonstellingsreis is een groot succes geworden en werd bezocht door ongeveer ruim 36.000 personen, terwijl de filmvoorstellingen, die aan elke tentoonstelling voorafgaan, werden bezocht door ongeveer 3600 personen. In breeden kring is door deze 12 tentoonstellingen wederom in verschillende steden van ons land de daadwerkelijke belangstelling voor hetgeen in Nederland wordt vervaardigd sterk verhoogd, terwijl de zakelijke resultaten van de deelnemers grooten reden tot tevredenheid gaven.
(Vor. ber. Oranjetrein 862 B.)

G. **PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. —**
De Senaat te Washington heeft het wetsontwerp van Tydings en McDuffie, waarbij de Philippijnen hun onafhankelijkheid krijgen, met 68 tegen 8 stemmen aangenomen. Het gaat thans ter onderteekening naar het Witte Huis.
Met 44 tegen 28 stemmen werd een voorstel van Senator King verworpen, waarbij de onafhankelijkheid binnen drie jaar van kracht zal worden.
Het voorgestelde wetsontwerp voorziet in de bijeenroeping van een constitutioneele conventie te Manilla in October 1934, ten einde een grondwet te ontwerpen voor een gemengde regeering, die gedurende een overgangsperiode van tien jaar het bewind in handen zal nemen, waarna de Philippijnen volledig onafhankelijk zullen worden. Na de volledige onafhankelijkheid zullen de Amerikaansche militaire troepen worden teruggetrokken en zullen de Vereenigde Staten slechts het recht houden tot vestiging op de Philippijnen van een vlootbasis en een petroleumstation.
(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vor. ber. blz. 1003 C.)**

H. **ENGELAND. — Frankrijks tarieven. - Verdere beperkingen. —**
Er is een nieuw stadium ingetreden in de handelsbesprekingen tusschen Frankrijk en Engeland. Frankrijk heeft het invoercontingent voor koper, nikkel en andere metalen met 75 verlaagd tot 25% van den invoer van 1932. De op 27 Maart '34 door Frankrijk bekend gemaakte nieuwe contingentverlaging heeft in Engeland groote beroering te weeg gebracht, aangezien het handelsconflict tusschen de beide landen in-

dertijd ontstaan is, door de vermindering van bepaalde Fransche invoer-contingenten met 75%, terwijl andere landen minder scherp dan Engeland werden behandeld. In Engelsche kringen is men het over de gevolgen van deze nieuwe contingentvermindering nog niet eens, temeer omdat de Fransche regeering zich het recht voorbehoudt, de nieuwe contingenten met 300% in bepaalde gevallen te verhoogen. Indien deze nieuwe contingenteeringen alle landen gelijkelijk treffen, dan zou Engeland moeilijk daartegen iets kunnen doen. (Algem. Handelsblad)

(Vorig bericht blz. 1171 B.)

31 MAART 1934

A. **HET OVERLIJDEN VAN KONINGIN EMMA. — Dagorder van den commandant van het veldleger. —**
De commandant van het veldleger, luitenant-generaal jhr. W. Röell, heeft op 28 Maart '34 den volgenden dagorder uitgegeven:
Het heeft H.M. de Koningin behaagd, Hoogstderzelver hooge tevredenheid uit te spreken over de houding en de verrichtingen, van alle troepen en andere gedeelten der weermacht, welke in mijn functie van gouverneur der Koninklijke Residentie te mijner beschikking waren gesteld voor dienstvervulling bij de plechtige teraardebestelling van het stoffelijk overschot van H.M. de Koningin-Moeder op 27 Maart j.l.
Ik noodig de er bij betrokken commandanten uit, het vorenstaande ter kennis van voormelde troepen en verdere gedeelten der weermacht te brengen.

(Vorig bericht blz. 1227 F.)

B. **NEDERLAND. — Nederl. Reedersvereeniging. —**
In de op 28 Maart '34 gehouden vergadering van de Nederlandsche Reedersvereeniging heeft de voorzitter, de heer D. Hudig, een rede uitgesproken, waaraan het volgende is ontleend:
Van hetgeen den reeders in het derde crisisjaar ten deel is gevallen valt helaas in het geheel geen goeds te zeggen. Met te meer recht mag van teleurstelling gesproken worden, omdat de aan reeders opgelegde strijd om het bestaan moet worden gevoerd onder geheel buiten hun macht liggende omstandigheden, die normale concurrentie op gelijke basis met andere landen, waartegen de Nederlandsche reeder steeds opgewassen bleek, onmogelijk maakt.
Komt in dezen toestand niet spoedig een wijziging ten goede, dan zal de strijd om het bestaan niet lang meer kunnen worden volgehouden en het gevaar dreigen, dat een belangrijk gedeelte der Nederlandsche koopvaardij het onderspit zal moeten delven. De geheele wereldscheepvaart verkeert door de vermindering van het internationale verkeer van personen en goederen in zeer zorgelijke omstandigheden. De scheepvaart onder Nederlandsche vlag is daarenboven extra zwaar getroffen in haar concurrentievermogen, doordat de depreciatie van het ruilmiddel de reeders in vele andere zeevarende landen in staat heeft gesteld de exploitatiekosten met een aanzienlijk percentage te verminderen. Met één slag werden daardoor de internationaal bestaande toestanden op scheepvaartgebied grondig en ten nadeele van het Nederlandsche reederijbedrijf verstoord. Immers tegenover de vrachtinkomsten, die voor de reeders van alle landen nagenoeg overeenkomen, staan in de meeste landen, met welke wij op zee moeten concurreeren, nominaal op hetzelfde peil gebleven uitgaven, die in gedeprecieerde valuta voldaan kunnen worden. Dit belangrijke, wellicht tijdelijke, voordeel mist de Nederlandsche reeder en hieruit is zijn achterstand te verklaren. De valutadepreciatie in andere zeevarende landen heeft aan de Nederlandsche koopvaardij een niet met gewone middelen te herstellen slag gegeven. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht Scheepvaart 519 G.)

C. **NEDERLAND. — Leening van ƒ 900 millioen - Eerste- en Tweede Kamer aangenomen. —**
Het wetsontwerp tot het aangaan van een of meer geldleeningen tot een bedrag van 900 millioen, met het doel eenige leeningen van hoog rentetype te converteeren, is op 28 Maart door de Tweede Kamer aangenomen. Op 29 Maart heeft de Eerste Kamer, die met spoed het wetsontwerp in de afdeelingen had onderzocht, dit voorbeeld gevolgd.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1206 C.)**

D. **HET OVERLIJDEN VAN KONINGIN EMMA. — Radio-toespraak van de Koningin. —**
De Koningin heeft op 31 Maart 1934 een radio-rede gehouden over de beide Nederlandsche zenders, die ook naar de Nederlandsche overzeesche gewesten is uitgezonden. De rede werd door de Koningin uitgesproken in haar bank in de Groote Kerk te Den Haag en luidde als volgt:

Mijn gedachten gaan naar U allen uit in deze droeve dagen en Ik wensch U door dit gesprek door de radio een blijk te geven van mijn innig medeleven in hetgeen voor U allen een droefenis bleek te zijn.
Zij, die voor ons allen een Moeder is geweest, is tot Gods heerlijkheid ingegaan. Haar liefhebbende hart heeft U allen omvat. Zij wist zich in te denken in de nooden en behoeften van geheel ons Volk, zoowel hier te lande als in de overzeesche gewesten. Zij heeft steeds alles gedaan, wat in haar vermogen was, om deze te verzachten en te lenigen. Zij verstond het ook blijde te zijn met de blijden en in hun vreugde te deelen.
Als Volk in gedachten samen te staan om dit sterfbed, doet een heel bijzondere en hechte onderlinge band ontstaan en verlevendigt op zoo bijzondere wijze ons aller saamhoorigheidsgevoel. Diep ontroerd dank ik u daarvoor, en voor uw liefde en trouw, haar gedurende Haar lange en zegenrijke leven betoond. Voor het geluk en de zonneschijn, die Gij daarin hebt gebracht, voor uw warme belangstelling en medeleven tijdens Haar ziekbed en voor de laatste hulde, zoo in bloemen als op andere wijze tot uiting gebracht. De ontroerende bewijzen van aanhankelijkheid aan Haar baar en bij de ter aarde bestelling van haar stoffelijk overschot betoond, hebben Mij diep getroffen. Gij hebt daarmede de schoonste kroon op haar leven gezet.
Innig dank ik U ook namens de Mijnen voor Uw hartelijk medeleven en voor de ontelbare blijken van deelneming, van U ontvangen. Bij allen weemoed, welke door het hart gaat van het kind, dat haar moeder moest afstaan is het onvergetelijk heerlijk te ervaren de liefdevolle hand van God, die alles zoo beschikt heeft.
Zij heeft niet beseft, dat Haar krachten de hooge, sloopende koortsen niet zouden kunnen weerstaan. Zij is in de armen van haar Heiland ingeslapen, zonder het namelooze lijden van afscheid nemen te hebben moeten ondergaan, zich ook in de laatste dagen van Haar leven omringd wetend van hen, die Haar het liefste waren. Thans, waar wij haar moeten missen, zooals wij Haar steeds zoo gaarne bij ons en om ons zagen, blijft het belangrijkste, Zij en Haar liefde ons omringen.
Zij trachtte steeds een zegen te zijn voor ons allen. Ik besluit met den wensch, dat deze zegen zich voor U en voor Mij moge uitstrekken tot ver over hare groeve.
Ik heb gezegd. **(Vorig bericht 1233 A.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Vlootbouw. —**
In het door president Roosevelt onderteekende Vinsonvlootbouwprogram wordt machtiging gegeven tot het uitbreiden van de vloot tot volle verdragssterkte, waarmede een bedrag gemoeid is van 750 millioen dollar. In het program is opgenomen de bouw van zes kruisers, een vliegtuigmoederschip, 65 torpedojagers, 30 duikbooten en 1000 marinevaartuigen.
(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 1210 O.)**

F. **NON-AGRESSIE PACT. — Rusland en Oostzeestaten - Verlenging voor 10 jaar. —**
De Sovjet-regeering heeft de regeeringen van Estland, Letland, Litauen, Finland en Polen, voorgesteld den tijdsduur van geldigheid van de niet-aanvalsverdragen en arbitrage-accoorden, die de U.S.S.R. met deze staten heeft gesloten, met tien jaar te verlengen. Genoemde regeeringen hebben daarin toegestemd. (Leningradskaja Prawda) **(Vor. ber. 886 C.)**

G. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Regeling van den verkoop door middel van Automaten. —**
De regeering heeft bij de Tweede Kamer aanhangig gemaakt een wetsontwerp tot regeling van den verkoop door middel van automaten.
De in dit ontwerp vervatte regeling houdt in: het toelaten van den verkoop-automaat uitsluitend als verlengstuk van den winkel; een verbod tot bijvullen van den verkoopautomaat gedurende den tijd dat de

winkels voor het publiek gesloten moeten zijn; een voorschrift tot plaatsing van den verkoopautomaat op zoodanige wijze, dat bijvulling alleen op vanaf den openbaren weg controleerbare wijze kan geschieden. Echter zal het verbod tot bijvulling van automaten niet onmiddellijk na de afkondiging der wet in werking treden. De minister acht een overgangstermijn van twee jaar uit een oogpunt van billijkheid geboden en gedurende dien tijd zal bijvulling dus nog geoorloofd zijn. (Het Volk - De Telegraaf)

A. ZWEMSPORT. — Willy den Ouden verbetert wereldrecord. —
Op 28 Maart zijn te Rotterdam zwemwedstrijden gehouden, waarbij het Ned. en Europeesch estafetterecord 4 × 100 M. vrije slag is verbeterd in 4 min. 41.2 sec. Willy den Ouden zwom de laatste 100 M. en verbeterde haar eigen wereldrecord. Ze zwom den afstand in 1 minuut 5 seconden (oud record 1.5.4).
(N. Rott. Crt.) **(Vorig bericht blz. 1194 B.)**

1 APRIL 1934

B. KARDINAAL EHRLE OVERLEDEN. —
De Duitsche kardinaal Ehrle bij het pauselijk hof is op 29 Maart 1934 in den ouderdom van 89 jaar overleden.
Franz Ehrle was 17 October 1845 te Isny (Allgäu) geboren. Reeds jong werd hij opgenomen in de orde van de Jezuieten, zoodat hij in October 1931 zijn 70-jarig lidmaatschap van deze orde kon vieren. Kardinaal Ehrle was met den huidigen paus Pius XI door jarenlange samenwerking zeer bevriend. Hij was van 1895—1914 diens voorganger als prefect van de Vaticaansche bibliotheek. In deze functie heeft hij zeer veel gedaan voor de uitbreiding van de apostolische bibliotheek en o.a. de consultatie-bibliotheek van Leo XIII, welke in 1932 ten deele is ingestort, ingericht. Hij werd in December 1932 door paus Pius XI tot kardinaal benoemd en later tot bibliothecaris en archivaris van de Roomsche kerk. (Il Secolo)

C. AANSLAGEN. — Aanslag op Bratiano. —
Een aanslag is te Boekarest gepleegd op Bratiano, den president der liberale partij. Er zijn verscheidene schoten op zijn auto gelost, doch Bratiano werd niet getroffen. (Dimineata, Boekarest)

D. DUITSCHLAND. — Van het burgerrecht vervallen verklaard. —
De rijksminister van Binnenlandsche Zaken, Frick, heeft in overleg met den minister van Buitenlandsche Zaken, 36 vroegere onderdanen van het rijk van het Duitsche staatsburgerschap vervallen verklaard, omdat zij „door een optreden, dat in strijd is met de plicht van trouw jegens rijk en volk de Duitsche belangen hebben geschaad".
Op deze lijst van „uitgestootenen" komen tal van eertijds in Duitschland zeer bekende personen voor: o.m. Prof. Dr. Albert Einstein en de uitgeweken sociaal-democratische Rijksdagafgevaardigden Dr. Hertz, Toni Sender en Max Seydewitz, alsmede Dr. Kurt Rosenfeld. Voorts de vrouw van Max Hoelz, die zelf reeds verleden jaar van het staatsburgerschap is vervallen verklaard. Het vermogen dezer personen is in beslag genomen. De uitbreiding van dezen maatregel tot familieleden blijft voorbehouden.
(N. Rott. Crt.) **(Vorig bericht blz. 950 C.)**

E. DUITSCHLAND. — De kerkstrijd - Een preek van bisschop Dr. Bares. —
In de kerken van Berlijn is deze week gepreekt over actueele religieuze problemen. De reeks werd besloten met een preek van bisschop Dr. Bares op Goeden Vrijdag door luidsprekers overgebracht naar de andere kerken. Op het plein voor en rondom de St. Hedwigskathedraal waren omstreeks 20.000 menschen bijeengekomen om den bisschop te hooren.
Bisschop Bares sprak over het innerlijke en uiterlijke leven van de katholieke kerk. Zonder gerechtigheid en waarheid aldus de bisschop o.m. kan de wereld niet leven. Daar nu de mensch niet tevreden is met het negatieve en iets positiefs moet hebben, zal er ook nooit een tusschenweg zijn tusschen Christus en den antichrist. Christus was en zal steeds weer zijn de redding der menschheid van den geest van leugen en wreedheid, van bloeddorst en wellust. De kerk zal uit alle leed ook van den tegenwoordigen tijd zegevierend te voorschijn komen. De kerk van Christus kan geen tegenstander overwinnen. Gelooft men haar op den grond te hebben geworpen, het volgende oogenblik staat zij reeds weer rustig, trotsch en sterk overeind en zij die meenden een kuil te hebben gegraven, vallen zelf daarin. Aan het slot van de preek spraken de toehoorders gemeenschappelijk de apostolische geloofsbelijdenis uit.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. blz. 1181 B.)**

F. BELGIE. — Banque Belge du Travail. —
De Belgische regeering heeft besloten deze in moeilijkheden geraakte bank te ondersteunen. Besloten werd de algem. spaar- en lijfrentekas te machtigen een crediet van 150 millioen francs aan de socialistische coöperatie te verstrekken. Dit crediet zal gewaarborgd worden door alle coöperaties gezamenlijk. die zich zullen moeten verplichten alle bezittingen aan onroerende goederen te verpanden. De 150 millioen zullen alleen mogen dienen voor de spaargelden der eventueele spaarders.
De socialistische coöperaties hebben zich bereid verklaard haar geheele onroerende bezit hypothecair te laten belasten als waarborg voor het crediet van frs. 150 mill., dat de alg. spaar- en lijfrentekas haar in opdracht van de regeering zal verleenen.
Het besluit van de regeering om frs. 150 mill. ter beschikking van de socialistische coöperaties te stellen, teneinde de inleggelden van de kleine spaarders bij de Banque Belge du Travail te redden, heeft in socialistische kringen groote teleurstelling gewekt, daar door deze steunactie de bank zelf geenszins geholpen wordt.
De Bank heeft besloten, met het oog op de noodzakelijk geworden reorganisatie, alle banktransacties tot 16 April '34, den datum waarop de alg. vergadering bijeenkomt, stop te zetten.
(Agence Econ. & Fin.)

G. V.A.R.A. — Het ontslag van den secretaris - De brochure-Zwertbroek. —
Bij Pach's Boekh. te Hilversum is de brochure van den heer G. J. Zwertbroek, ex-secretaris van de s.-d. omroepvereeniging V.A.R.A., verschenen onder den titel „Hallo! is hier de V.A.R.A.? Wáár blijft dan het vrije woord?"
Zijn stelling blijkt te zijn, dat zoowel door het hoofdbestuur als door hem onafscheidelijk aan het voorstel om af te treden was verbonden het beding, dat hem dan een andere functie zou worden gegeven. De Vereenigingsraad heeft het voorstel van het hoofdbestuur verworpen en den heer Zwertbroek zonder meer ontslagen, welk besluit van den Vereenigingsraad thans volgens den heer Zwertbroek de beteekenis van een ongevraagd ontslag heeft.
Het bericht van Het Volk betreffende het eischen van een nieuwe functie door den heer Zwertbroek als voorwaarde voor een niet-verschijning van de brochure, wordt door schr. onwaar genoemd.
Er wordt verder een heel exposé van de wrijvingen binnenskamers gegeven. Wij ontleenen aan de voorstelling van zaken, welke de schr. daarvan geeft, alleen het volgende:
De heer Zwertbroek beklaagt zich, dat de socialistische V.A.R.A. hem, toen hij overspannen en overwerkt was, als een uitgeknepen citroen op de keien heeft gesmeten, terwijl de burgerlijke A.V.R.O. een zieke voor haar rekening ter opknapping naar Zwitserland stuurde. Hij vraagt daarom een onpartijdig onderzoek door een scheidsgerecht. (N. R. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1175 A.)

2 APRIL 1934

A. DUITSCHLAND. — Schulden aan Amerika - Belasting 2½% van het verschuldigde. —
Tusschen het departement van Buitenlandsche Zaken en den Duitschen ambassadeur Luther is een accoord tot stand gekomen betreffende gedeeltelijke betaling door Duitschland van het bedrag dat het de Vereenigde Staten verschuldigd is wegens verschillende vorderingen en de onkosten van de bezetting.
Duitschland betaalt 3.177.125 Rijksmark, oftewel 2½% van het totaal bedrag dat het is verschuldigd.
(New York Herald, Parijs) **(Vor. ber. Buitenl. schulden 1224 B.; Duitschland 513 K.)**

B. VEREENIGDE STATEN. — Otto Kahn overleden.
Te New York is overleden de Amerikaansche bankier en filantroop, tevens kunstverzamelaar, Otto Kahn. Hij was te Mannheim geboren. Na in Duitsche en Londensche huizen het bankvak te hebben bestudeerd — hij was vijf jaar lang werkzaam op het Londensche kantoor van de Deutsche Bank — ging hij naar de Ver. Staten en werd daar na enkele jaren een der belangrijkste figuren, later zelfs de leider van het bankiershuis Kuhn, Loeb and Co.
Kahn heeft zich steeds op het standpunt gesteld, dat de Ver. Staten tegenover hun Europeesche debiteuren een welwillende en redelijke houding moesten aannemen en niet het onderste uit de kan moesten eischen. Hij was een kunstzinnig man. Een jaar lang is hij president en voorzitter van den Raad van Beheer van de Metropolitan Opera te New York geweest. (N. Rott. Crt.)

3 APRIL 1934

C. NEDERLAND. — De Spaarbanken. —
De Rijkspostspaarbank zag haar tegoed aan inleggers de laatste jaren sneller toenemen dan voor de crisis. Daartoe werkten waarschijnlijk twee oorzaken mede. Ten eerste zijn er velen, die, uit hoofde van de staatsgarantie, aan de R.P.S. de voorkeur geven boven de particuliere spaarbanken, in de tweede plaats is er ongetwijfeld overtollig kasgeld, dat anders voor belegging in effecten etc. in aanmerking kwam, naar de post gevloeid. Dit betreft dan natuurlijk grootere bedragen. Hierop wijst ook de toeneming van het saldo-tegoed per boekje.
De particuliere spaarbanken, die een tijdlang de R.P.S. schenen voorbij te streven, vertoonen van 1931 op 1932 zelfs een teruggang. Onderstaand volgen enkele cijfers.

Jaren	Rijkspostspaarbank Saldo te goed aan inleggers op het einde des jaars	per boekje	Particuliere spaarbanken Saldo te goed aan inleggers op het einde des jaars	per boekje
1924 .	f 306.923.000	f 156	f 281.100.000	f —
1929 .	351.115.000	167	380.761.000	387
1930 .	375.405.000	175	429.830.000	407
1931 .	439.238.000	198	449.216.000	407
1932 .	511.402.000	226	446.210.000	397
1933 .	515.624.000*	226	——	—

* Bijgeschreven rente niet inbegrepen.
(Centr. Bur. voor de Statistiek)

D. VATICAAN. — Het Heilige Jaar. —
In vierhonderd kerkgebouwen is op 1 April 1934 de meest indrukwekkende godsdienstoefening sedert den wereldoorlog gehouden als einde van het Heilige Jaar. Men schat den toeloop in en in de nabijheid van de St. Pieterskerk op 200.000 personen. Tal van openluchtmissen zijn gecelebreerd voor hen die de kerken niet konden binnentreden. Het hoogtepunt der plechtigheid werd gevormd door de Heiligverklaring van den Zalige Giovanni Bosco.
(De Maandagmorgen, Den Bosch) **(Vor. ber. 852 G.)**

E. ITALIE. — Opgravingen. —
In Cyrenaïca (Ital. kolonie) zijn overblijfselen van mastodonten gevonden; slagtanden ter lengte van 1.50 M. en 1.80 M. alsmede schedelfragmenten en een schedel, welke voorzien is van 4 slagtanden, elk 2.40 M. lang. (Corriere della Sera) **(952 E.)**

F. S.D.A.P. — Het 40ste Paaschcongres. —
Op 31 Maart, 1 en 2 April '34 is in de groote zaal van het N.V.-Huis te Utrecht het jaarlijksch Congres der S.D.A.P. geopend met een rede van den aftredenden partijvoorzitter, den heer J. Oudegeest:
De heer **Oudegeest** verklaarde zich o.a. dankbaar voor het feit, dat de partij tot dusverre nog gespaard was gebleven voor evenementen, die de partijgenooten in een aantal landen te verduren hebben gehad en nog te verduren hebben, waardoor hun levenswerk is verwoest en hun leven en vrijheid bedreigd. Het verheugde hem, dat de partij in staat was geweest dengenen, die zich uit hun vaderland gestooten zagen, den steun te bieden, die zij noodig hebben.
De heer **ir. J. W. Albarda** lichtte het Herzieningsrapport nader toe. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
Bijna dertien maanden geleden, tijdens het Nijmegensch congres, beukten de golven van 't fascisme tegen de dijken der democratie. Onder bedreiging van grove terreur, behaalde Hitler nochtans in Duitschland geen verkiezingsoverwinning. Het sociaaldemocratisch verkiezingsleger werd niet verzwakt. Zeven millioen kiezers bleven de bedreigde partij trouw. Dit gebeuren bracht het Nijmeegsche congres diep onder den indruk. Ook hier te lande waren de verkiezingen aanstaande. Wij wisten, dat wij een zwaren strijd tegemoet gingen. Plotseling ging dezelfde schok als tijdens den Rijksdagbrand in Duitschland hier door den lande: de onbezonnen muiterij der bemanning der Zeven Provinciën. Een muiterij, waarmede wij niets uitstaande hadden. Hetzelfde misbruik als in Duitschland werd door onze tegenstanders daarvan gemaakt. Door deze daad liep de verschrikte burgerij te hoop.
Daar de herziening van ons programma van 1912 niet urgent was, werden de voorstellen vastgelegd in drie resoluties. De zaak der sociaal-democratie is meer dan een belang voor de arbeidersklasse alleen, zij is een ideaal voor het geheele volk! Zoolang de grondwet wordt geëerbiedigd, is de legale weg de eenige weg der S.D.A.P. Wie een anderen weg wil betreden, lijdt een nederlaag; minder dan ooit zijn thans de geesten des volks door geweld te veroveren; hij zou de massa des volks tegenover zich vinden.
Spr. doet een oproep tot allen om hun energie niet te verspillen aan dwaasheden, die het groote werk der sociaal-democratie zou verteren.
Thans over onzen strijd tegen militairisme en oorlogsgevaar. Ook hier dwingen veranderde omstandigheden tot wijziging. Actie voor nationale ontwapening heeft practisch weinig nut meer. Vroeger streefden wij eerst naar nationale en dan naar internationale bewapening, thans stellen wij de zaak juist andersom.
In den Volkenbond is een vredesinstituut aanwezig. Het is de plicht en de taak der arbeidersklasse om den Volkenbond te helpen versterken.
In overeenstemming met het bestuur van het N.V.V. stelt het Partijbestuur voor: het groote vraagstuk der socialistische ordening ter hand te nemen. Er zal dienaangaande een commissie in het leven geroepen worden, die een rapport zal uitwerken.
Samenstelling bestuur. — In de plaats van den aftredenden voorzitter, den heer J. Oudegeest, werd de A.J.C.-leider, de heer K. Vorrink, bij enkele candidaatstelling tot voorzitter gekozen. De secretaris-penningmeester C. Woudenberg en de secretaresse mevr. E. Ribbius-Pelletier werden, eveneens bij enkele candidaatstelling, herkozen. In het dagelijksch bestuur werden de heeren E. Boekman en F. M. Wibaut herkozen, en in de plaats van het aftredende bestuurslid Matthijsen werd gekozen de heer S. R. de Miranda. In het partijbestuur werden herkozen mevr. S. Groeneweg en de heeren ir. Albarda, ds. Banning, Drees, Van Eck, Stokvis en Vliegen, en in de plaats van den heer G. J. Zwertbroek, die slechts 88 van de 2064 uitgebrachte stemmen verwierf, werd gekozen de heer J. van der Kieft.
De heer **Koos Vorrink** verklaart zich er bewust van te zijn, dat hij een taak heeft aanvaard, die in dezen tijd bijzonder verantwoordelijk is. Toch is hij diep in zichzelf verheugd. Want de sociaal-democratie in West-Europa zal in de komende tien, twintig jaar de beschaving zelve te verdedigen hebben. Reactie en fascisme hebben het gemunt op hetgeen het socialisme op beschavingsgebied heeft verricht. Wij zullen dit cultuurbezit niet alleen verdedigen, maar wij zullen een plan van verdere ontwikkeling ontwerpen, dat wij in het middelpunt der openbare gedachtenwisseling zullen plaatsen. Het is heerlijk in dezen tijd te leven, het is heerlijk aan die groote taak mede te werken. Onze beweging is soepel genoeg om zich aan de eischen van den tijd aan te passen. Oudegeest en Vliegen zijn er een voorbeeld van hoe de sociaal-democratie zich telkens weet te verjongen. Het is de trots van spreker, dat hij, als vertegenwoordiger der jonge generatie, het voorzitterschap mag aanvaarden. Vorrink eindigt met de belofte, dat hij zijn beste krachten in de waagschaal zal werpen om zich de keuze waardig te betoonen, die het congres heden heeft willen doen.

Herzieningsrapport aanvaard. - Vier resoluties. — Na langdurige en ernstige gedachtenwisseling inzake het Herzieningsrapport werden deze vertolkt in vier resoluties:
Tactiek en methode. — De weergalooze economische crisis, die sedert het najaar van 1929 over de wereld woedt, heeft niet alleen een groot deel der arbeidersklasse in diepe ellende gedompeld, maar zij heeft aan alle klassen der samenleving haar noodlottige werking zeer pijnlijk doen gevoelen. Terwijl zelfs in de kapitalistische klasse groote en ten deele onherstelbare verliezen worden geleden, bevinden zich de kleine boerenstand en

velen van den industrieelen en handeldrijvenden middenstand in een toestand van ondergang en zijn de jonge intellectueelen meerendeels van elk bemoedigend vooruitzicht beroofd. Vele van deze groepen, tot wanhoop gekomen, keeren zich nu met woede tegen de arbeidersklasse, alsof niet het kapitalisme maar de arbeidersklasse en haar organisaties voor de crisis schuld zouden dragen.
De S.D.A.P. heeft steeds, van haar oprichting af, tot zich geroepen allen; die door belang of overtuiging bewogen, de kapitalistische maatschappij in een socialistische samenleving willen veranderd zien. Zij heeft nooit een partij willen zijn, die uitsluitend de belangen der arbeidersklasse zou behartigen en haar aanhang uitsluitend uit de arbeidersklasse zou werven. Zij heeft steeds de belangen van alle groepen, die slachtoffers zijn van het kapitalisme, met al haar kracht behartigd. Zij heeft het democratisch socialisme steeds opgevat als een ideaal voor het geheele volk en voor de geheele menschheid. Wel blijft zij, de klassentegenstellingen kennend, in de eerste plaats van de arbeidersklasse verwachten, dat zij voor de verwezenlijking van het socialisme zal strijden. Zij heeft echter ook steeds de kleine boeren en pachters, zoowel als de kleine ondernemers in handel en nijverheid, visscherij en verkeer, gewezen op de noodzakelijkheid om gemeenschappelijk met de arbeidersklasse te streven naar het democratisch socialisme, dat alleen in staat is hen uit nood en zorg te verlossen. Zij heeft ook steeds de intellectueelen opgeroepen met haar te strijden voor het democratisch socialisme, waarin voor het eerst wetenschap en techniek ten volle het heil der menschheid zullen dienen. Zij heeft allen tot zich geroepen, uit welke klasse ook afkomstig, die te midden van een wereld vol schrijnende tegenstellingen, onrecht en telkens terugkeerend oorlogsgevaar, verlangen naar een samenleving met welvaart en broederschap, vrijheid en vrede.
In de ernstige omstandigheden van den tegenwoordigen tijd richt de S.D.A.P. opnieuw een oproep tot allen, die, door het kapitalisme benadeeld en vernederd, verandering van maatschappelijke orde verlangen. Zij waarschuwt hen, niet door een onderlingen strijd van noodlijdende groepen de krachten te vernietigen, die vereenigd moeten worden voor het werk der verheffing. Zij waarschuwt hen ook hun streven niet te richten op het herstel van vroegere maatschappelijke vormen, die toch niet kunnen terugkeeren. De kapitalistische ontwikkeling heeft de grondslagen gelegd en de mogelijkheid geschapen voor een democratische socialistische orde.
De S.D.A.P. roept allen, voor wie de democratische socialistische orde uitkomst en verwezenlijking van idealen zal beteekenen, op, om, ongeacht verschillen van maatschappelijken stand en godsdienstige overtuiging, met haar daarvoor den strijd te voeren.

K. Vorrink.

Ontwapening en oorlogsgevaar. — Het congres der S.D.A.P., gehouden op 31 Maart, 1 en 2 April 1934, te Utrecht, heeft kennis genomen van de besluiten van het congres van het I.V.V. te Brussel en van de conferentie der S.A.I. te Parijs, beide gehouden in Augustus 1933.
Het congres ziet in die besluiten, waartusschen volledige overeenstemming bestaat, een goeden grondslag voor de actie der internationale arbeidersbeweging om in geval van dreigend oorlogsgevaar den vrede te verdedigen.
Vooral na de groote veranderingen van 1933, waarna Duitschland opnieuw een haard van oorlogsgevaar is geworden, terwijl de eertijds machtige Duitsche arbeidersbeweging als strijdkracht voor den vrede is uitgeschakeld, is het van het grootste belang, dat de arbeidersbeweging in de landen, waar zij zich kan doen gelden, een gemeenschappelijke gedragslijn volgt, zoodanig bepaald, dat daardoor de oorlogsdrift van fascistische regeeringen niet kan worden aangemoedigd.
De S.D.A.P. wijst op de verdienste van de besluiten van Brussel en Parijs, hierin gelegen, dat zij voor de ontplooiing van de actie der arbeidersbeweging een tijdstip aanwijzen, waarop de ontwikkeling van het oorlogsgevaar nog kan worden gestuit en waarop voor de actie ook hier te lande de steun kan worden verkregen van allen, die door getrouwe nalevingen van de bepalingen van het Volkenbondsrecht en van de Grondwet den oorlog voorkomen willen zien.
Het congres besluit derhalve, met intrekking van de resolutie van 1928 en 1931 — en met handhaving van den eisch der ontwapening —, dat de partij in geval van dreigend oorlogsgevaar zal deelnemen aan de internationale actie der arbeidersbeweging, ten einde met al haar vermogen te bevorderen, dat het geschil, dat oorlogsgevaar oplevert, wordt onderworpen aan vreedzame beslissing, overeenkomstig de plechtige beloften der regeeringen, vervat in het Volkenbondsverdrag en in het Kellogg-Briand-pact, voor de Nederlandsche regeering bovendien bindend door artikel 57 der Grondwet. Indien alle politieke en parlementaire acties der arbeidersbeweging niet leiden tot het resultaat, dat alle bij het conflict betrokken regeeringen vreedzame oplossingen aanvaarden, zal het land, welks regeering dit weigert, als de aanvaller moeten worden beschouwd. In dat land heeft dan de arbeidersbeweging nog eens haar uiterste krachten in te spannen, waartoe het gebruik van de algemeene werkstaking behoort, terwijl de arbeidersbeweging der andere landen tegen dat land den boycot onderneemt. Het congres geeft er zich rekenschap van, dat over de proclamatie van een werkstaking alleen aan de vakorganisaties, elke voor zich afzonderlijk, het recht van beslissing toekomt.
Het congres spreekt opnieuw als de overtuiging der Partij uit, dat de beste methode om het oorlogsgevaar te verminderen bestaat in de internationale en nationale ontwapening en het versterken van de internationale rechtsorde. Het congres roept in de ernstige omstandigheden, waarin de wereld verkeert, de arbeidersklasse en allen, die den vrede willen bewaard zien, op, om den strijd voor de internationale en nationale ontwapening met vasthoudendheid te voeren en door versterking van S.D.A.P. en N.V.V. de macht te vergrooten, die tezamen met de arbeidersbeweging van andere landen, den vrede wil verdedigen.

Socialisatie, planmatige productie. — Het congres der S.D.A.P., van oordeel, dat de tijd gekomen is om het streven der Partij rechtstreeks te richten op de ordening van het economisch leven en tot medewerking aan dat streven alle anti-kapitalistische krachten op te roepen, om met de S.D.A.P. het democratisch socialisme als de uitkomst uit de maatschappelijke ellende te verwezenlijken;
overwegende, dat weliswaar reeds in de rapporten der socialisatie-commissie, alsmede in de rapporten over bedrijfsorganisatie en medezeggenschap en over nieuwe organen belangrijke aanwijzingen voor den overgang naar het socialisme zijn gegeven, maar dat aan meer concrete uitwerking inzonderheid van de eerste der te nemen maatregelen nu dringend behoefte bestaat;
draagt aan het Partijbestuur op een wetenschappelijk bureau in het leven te roepen, dat in samenwerking met een gemeenschappelijk met het N.V.V. te benoemen commissie, een plan zal ontwerpen om met dien overgang een begin te maken;
spreekt den wensch uit, dat dit werk met de grootste voortvarendheid zal worden ter hand genomen en volbracht, opdat binnen den kortst mogelijken tijd een genoegzaam uitgewerkt plan zal kunnen worden voorgelegd aan een buitengewoon congres, hetwelk dan niet alleen het plan zal hebben vast te stellen, maar tevens zal hebben te besluiten op welke wijze en met welke middelen een forsche actie voor het plan zal worden georganiseerd, voor welke actie dan allen zullen worden opgeroepen, die den overgang naar het democratisch socialisme willen bevorderen.

Vóór democratie. — Het congres der S.D.A.P. stelt vast, dat naarmate in een grooter aantal landen van Europa de dictatuur de volksvrijheden en de democratische staatsinstellingen heeft vernietigd, ook in Nederland de gevaren grooter worden, waardoor de democratie van verschillende zijden wordt bedreigd.
Het congres verklaart opnieuw, dat de democratie voor de S.D.A.P. niet alleen beginsel en middel is, maar ook tot haar doeleinden behoort en dat zij dictatuur en schrikbewind verwerpt.
De Partij is overtuigd, dat, ondanks het tijdelijk verdwijnen van de democratie in eenige andere landen, deze in Nederland, evenmin als in andere landen met een gevestigde democratische traditie, tot ondergang is gedoemd, indien haar eigen voorstanders haar trouw blijven en verdedigen.
De Partij beschouwt het in de tegenwoordige omstandigheden nog meer dan ooit als haar plicht, de arbeidersklasse en andere noodlijdende klassen en volksgroepen te beschermen tegen de invloeden van fascisme en communisme en zoowel de arbeidersbeweging als de acties van andere door de crisis geteisterde groepen te weerhouden van het verlaten der legale banen, mede omdat daardoor de rechten en vrijheden en de democratische staatsinstellingen slechts in grooter gevaar zouden worden gebracht.
De S.D.A.P. verwerpt met name het gebruik van geweld voor den politieken strijd in een land, waar democratische strijdmiddelen ter beschikking van het volk staan.
Zij acht ondoelmatig en schadelijk, en keurt af het gebruik van geweld; zij bestrijdt alle voorbereiding tot geweldmaatregelen; zij verwerpt onwettige actie, zoowel van haar leden afzonderlijk als van de partij in haar geheel.
Het congres roept alle voorstanders van de democratie op om in of naast de S.D.A.P. de rechten en de vrijheden des volks en de democratische grondslagen onzer staatsinstellingen met al hun kracht te verdedigen en de ontwikkeling tot sociale democratie te bevorderen.

Dr. Banning afwijzend. — Naar aanleiding dezer resoluties zeide Dr. Banning o.m.:
In de Herzieningscommissie behoorde hij tot de minderheid, die zich met de ontwapeningsresolutie niet vereenigen kon. Aanvaarding van deze resolutie beteekent: aanvaarding van den verdedigingsoorlog! Het onderscheid tusschen verdedigingsoorlog en aanvalsoorlog is volledig illusoir. (Het Volk en Vaz Dias)

(Vor. ber. Congres 1102 E. en rubriek S.D.A.P.)

A. NEDERLAND. — Contingenteering Lucifers. - Verlenging stofzuigers en roggebloem. —

De „Staatscourant" bevat een K.B., waarbij de contingenteering van den invoer van stofzuigers voor den tijd van een jaar wordt verlengd.

De nieuwe bepalingen zijn van kracht tot 31 Maart 1935.

De invoer van electrische stofzuigers, van stofzuiger-motoren en van stofzuiger-slangen is gecontingenteerd op 80% van het aantal stofzuigers, dat gemiddeld in de jaren 1930, 1931 en 1932 ingevoerd werd.

Voor alle overige onderdeelen is het contingent bepaald op 50% van de waarde der in genoemde jaren ingevoerde artikelen.

Lucifers. — Met ingang van Maart '34 is de invoer van lucifers gecontingenteerd voor den tijd van drie maanden (1 Maart tot 31 Mei). Het contingent van den toegestanen invoer is bepaald op 30% van de hoeveelheid, welke gemiddeld per drie maanden in 1932 en 1933 werd ingevoerd.

Roggebloem. — De contingenteering van den invoer van roggebloem en roggemeel wordt ongewijzigd verlengd. De nieuwe bepalingen gelden voor den tijd van 12 maanden. (Staatscourant)

Vor. ber. Stofzuigers 1030 B; Roggebloem 816 C.)

B. DUITSCHLAND. — Katholieken-Kerkstrijd. - Mgr. Bares' protest. —

Op den eersten Paaschdag is in alle kerken van Berlijn een brief van den bisschop van Berlijn voorgelezen, waarin deze scherp protesteert tegen de behandeling, die den katholieken jeugdbond ten deel is gevallen en waarin de Katholieke jeugd geprezen wordt wegens hun gedisciplineerde houding bij de jongste incidenten.

Op 25 Maart is n.l. een vereeniging van jeugdige Katholieken door leden van de Hitlerjeugd aangevallen, die de vaandels en vlaggen der Katholieke jeugd wegnamen en vernielden.

Naar aanleiding van dezen door den Paus verzonden brief merkt het Alg. Hbld. op:

„De uit Rome bestuurde internationale Kerk moge met haar historisch-bekende elasticiteit zekere revolutionnaire bewegingen opvangen, zich gedurende zekeren tijd afzijdig houden, ja zelfs tot concordaten met dictaturen bereid blijken, de zuiver fascistische staat, met zijn overprikkeld nationalisme blijft toch haar natuurlijke vijand. En onberekenbaar-groot zijn de stille machtsmiddelen, waarmede zij dezen vijand het terrein ondergraaft, totdat zij haar tijd gekomen acht.

In hooge mate leerzaam is daarom de ontwikkeling in Duitschland." (Alg. Handelsblad) **(1234 E.)**

C. ROEMENIE. — Financieele toestand. —

Aan het rapport der internationale commissie die voor de crediteuren de betalingscapaciteit voor Roemenië onderzoekt, ontleenen wij het volgende: Het loopende jaar 1933-34 zal een tekort laten van 2½ milliard lei, maar men moet er op rekenen, dat het circa 3 milliard zal bedragen. De reëele last van de staatsschuld bedraagt ca. 3370 mill. lei, waarvan 2570 mill. voor de buitenl. schuld van den staat en de Autonome Kas; verder ongeveer 800 mill. voor de binnenl. schuld, waarvan de rente niet is gereduceerd. De begrooting 1934-35 biedt een weinig afwijkend aspect. Men moet dus rekening houden, dat, tenzij maatregelen genomen worden, het deficit ongeveer 3 milliard zal blijven bedragen.

(Keesings Financieel Archief) **(Vor. ber. 499 E.)**

D. VATICAAN. — De Paus aan Duitschlands Kath. jeugd. —

De „Kölnische Volkszeitung" publiceert den volgenden Paaschgroet, dien de Paus door den praeses-generaal mgr. Klens uit Düsseldorf in een eigenhandig schrijven tot de Katholieke jeugd van Duitschland heeft gericht.

„Aan de Katholieke jeugdbonden van Duitschland.

Geliefde zonen!

De uitdrukking van kinderlijken eerbied jegens den stedehouder van Christus en van onverbrekelijke trouw aan de Heilige Kerk, welke Gij ons hebt doen toekomen, aanvaarden wij met innige deelneming en groote voldoening.

Met innige deelneming: want gij hebt in de voorste linie voor uwe religieuze idealen reeds groote offers gebracht en brengt deze nog dagelijks.

Met groote voldoening over den geloofsmoed, dien gij openbaart en de echte bovennatuurlijke gezindheid, waardoor gij bezield wordt.

Ondanks al het moeilijke, waardoor de Voorzienigheid U heen leidt en tegen een met lokroepen en met druk werkende propaganda voor een nieuwe levensopvatting in, welke van Christus weg naar het heidendom terugvoert, hebt Gij den Heiland en zijn Kerk den eed van liefde en trouw gehouden en blijft juist daarom vaster in den arbeid voor volk en vaderland welke gij, gelijk in voorbije tijden, ook thans in nauwste verbondenheid, onzelfzuchtig wilt dienen.

Uit verantwoordelijke herderlijke zorg — en wij weten, dat dit ook de groote zorg is uwer bisschoppen — kennen wij den toestand der Katholieke jongeren in Duitschland. Uwe bonden moeten in ieder geval weten, dat hun zaak de Onze is. Wij leiden u in vaderlijke liefde onder het kruis van Jezus Christus, dat zijn licht ook op uwe banieren werpt en geven u, uwen leiders en familieleden als krachtbron van onwrikbare geloofstrouw, van ganscher harte den gevraagden apostolischen zegen."

(Köln. Volkszeitung) **(Vor. b. Jeugdbonden 1173 A.)**

4 APRIL 1934

E. NEDERLAND. — Gereformeerde Predikantenvergadering. —

Te Utrecht is in het Jaarbeursgebouw de Vereeniging van de Geref. kerken in Nederland in de gebruikelijke jaarlijksche vergadering bijeengekomen.

Prof. Waterink betoogde dat de algemeen geldende psychologische wetten beteekenis hebben voor de vraag, hoe wij moeten preeken en dat „volkskunde" aan deze algemeen geldende psychologische wetten allerlei variaties toevoegt, welke voor den vorm en eventueel ook voor den inhoud van de preek eveneens niet zonder beteekenis zijn. De vorm van de preek wordt door de indicaties van formeele betrekkingen, welke de volkskunde oplevert, geleid en gediend, maar nog meer wordt de inhoud der preek door de materieele gegevens, welke de volkskunde verschaft omtrent de situatie bij de menschen, voor wie wij preeken, gediend en verrijkt.

Hoewel het grondschema van de volkskundige indeeling in Nederland nog altijd het oude is, waarbij Friesch, Saksisch en Frankisch terrein de hoofdindeeling vormen, dekt dit hoofdschema de variaties in het volksleven toch niet voldoende. In de eerste plaats zijn er op eenzelfde afstammingsgebied zoo bijv. in Frankisch Nederland, uit algemeen psychologisch en uit religieus oogpunt zeer sterke variaties te noteeren. En in de tweede plaats brengt de sociaal-economische situatie eigen getypeerde variaties mee. In bepaalde gebieden zijn samenlevingen ontstaan, waarin het afstammingskarakter (dat een mixtum is) overheerscht wordt door het sociaal-economisch karakter van de streek (Enschede, Eindhoven).

De preek behoort zich op tweeërlei wijze aan te sluiten aan de door de volkskunde verschafte gegevens; eenerzijds moeten wij rekenen met de typische adaptatie van de hoorders in een bepaalde streek; anderzijds behoort zij correctief op te treden tegen de fouten die in een bepaalde streek in samenhang met de volksche geaardheid voorkomen. Deze correctie zij echter nimmer antithetisch, maar steeds synthetisch-reformatorisch; stelle zich dus niet primair tegenover de aanwezige fouten, om daarna aan te sluiten aan het aanwezige geloofsbezit; maar sluite zich in de eerste plaats aan aan de aanwezige juiste tendenzen, om vandaar uit met de hoorders mee te bouwen, opdat zij komen tot zelfcorrectie en overwinning van de in de gemeente en in de omgeving heerschende fouten, zonden en verkeerde beschouwingswijzen.

Om de aansluiting aan de aanwezige juiste geloofstendenzen mogelijk te maken, ga de preek nimmer uit van het gelooven van den geloovige, maar van Hem in wien geloofd wordt. Het beroep tegen de volkszonde moet nooit gebaseerd worden op de overtuiging van den geloovige maar op den eisch van het Woord van God.

De volksche variatie eischt niet een bepaalde tekstkeuze. In den regel is het kiezen van een tekst in verband met deze volksche situatie fout. Deze situatie eischt wel een speciale wijze van behandeling van den tekst of althans een bepaalde variatie bij de verschillende variatie-mogelijkheden. Zonder eenige psychologische kennis is het niet mogelijk de volksche gegevens juist te verwerken.

Het behoeft niet als een ideaal gesteld te worden, dat iemand uit een bepaalde streek of bepaald gebied geboortig moet zijn, om zich op de juiste wijze bij de behoeften van de streek aan te passen. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht 1017 E.)

F. ENGELAND. — Emissie 3% Leening van £ 150 millioen. —

Een nieuwe 3% leening van £ 150 mill. is aangekondigd, die tegen 98% uitgegeven wordt. De leening is van 1959—1969 betaalbaar. Het voornaamste doel der leening is de terugbetaling der op 15 April vervallende £ 105 mill. 4% schatkistbiljetten mogelijk te maken. De resteerende £ 45 mill. zullen gebruikt worden om een gedeelte van de vlottende staatsschuld te consolideeren. Dezen stap verwachtte men even-

eens sedert lang. De nieuwe leening zal ongetwijfeld een volledig succes worden, waartoe 2 factoren in de eerste plaats zullen bijdragen, n.l. de heerschende geldruimte en de gunstige positie van de Engelsche schatkist. Deze gunstige positie van de Engelsche financiën komt tot uitdrukking in het overschot in het afgeloopen begrootingsjaar van meer dan £ 31 mill. De inschrijvingen zullen 5 April worden geopend en 6 April of eerder worden gesloten.
(Alg. Handelsblad) **(Vor. ber. Emissies 24 G.)**

A. AUTOMOBIELEN. — Wereldstatistiek. - Nederland en Nederl. Oost-Indië. —

Aan een artikel uit „The American Automobile" van de hand van den Amerikaanschen journalist George E. Quisenberry, ontleent de K.N.A.C. de volgende statistieken:

Aantal ter wereld:	1934	1933	1932	1931
Afrika	382.230	369.814	370.880	351.931
Amerika zonder V. S.	1.853.835	1.896.380	2.013.977	2.097.289
Azië	510.335	486.292	566.353	551.467
Europa	5.988.785	5.498.704	5.586.320	5.287.472
Australië	761.281	740.016	772.287	805.545
Totaal	9.496.466	8.991.206	9.309.817	9.093.704
Ver. Staten	23.771.854	24.378.182	26.132.116	26.690.949
Totaal generaal	33.268.320	33.369.388	35.441.933	35.784.653

Tien Europeesche landen met het grootste aantal auto's:

1.	Frankrijk	met	1.881.885 stuks
2.	Engeland	,,	1.701.076 ,,
3.	Duitschland	,,	682.376 ,,
4.	Italië	,,	331.967 ,,
5.	Spanje	,,	155.700 ,,
6.	België	,,	150.000 ,,
7.	Nederland	,,	138.450 ,,
8.	Zweden	,,	136.340 ,,
9.	Denemarken	,,	119.546 ,,
10.	Rusland	,,	105.000 ,,

Nederland:	30 Juni '32 officieel	20 Juni '33 officieel	1 Jan. '34 geschat
Auto's	80.172	84.148	87.600*
Bussen	3.673	3.793	3.850
Trucks	46.773	46.879	47.000
Totaal	130.618	134.820	138.450

Provincies (1933):	Auto's	Bussen	Vr.-auto's
Noord-Brabant	6.817	401	4.024
Zuid-Holland	19.920	737	13.587
Gelderland	8.044	372	4.675
Noord-Holland	20.320	671	10.986
Zeeland	2.459	128	1.216
Utrecht	5.120	206	3.168
Friesland	3.663	341	2.150
Overijssel	4.788	267	2.500
Groningen	4.157	195	2.115
Drente	1.538	107	807
Limburg	4.451	358	3.266
Steden (1933):			
Amsterdam	8.987	178	4.158
Den Haag	5.997	154	2.835
Rotterdam	4.088	122	2.936
Utrecht	1.646	56	1.075
Haarlem	1.675	32	912
Groningen	1.456	31	539
Nederl. Oost-Indië (1933):			
Totaal 79.984, t. w.	60.709	7.043	12.232

(The American Automobile - K.N.A.C.)
(Vor. ber. Wereldstatistiek 124 A; Nederl. 1229 L.)

B. DUITSCHLAND. — Reorganisatie van den Stahlhelm. —

De oud-frontsoldatenbond Stahlhelm is gereorganiseerd tot „nationaal-socialistische Duitsche frontstrijdersbond (Stahlhelm)". (Alg. Handelsblad)
(Vor. ber. Stahlhelm 1174 E.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Staatsschuld. —

Aan het einde van de eerste negen maanden van het loopende belastingjaar bedroeg de nationale schuld van de Vereenigde Staten $ 26.157.509.000 (vorig jaar $ 21.362.464.000).
De uitgaven hebben $ 4.848.004.000 beloopen, waarvan $ 1.987.039.000 voor gewone en $ 2.860.965.000 voor buitengewone uitgaven. Voor buitengewone uitgaven was $ 7 milliard uitgetrokken.
Het deficit bedraagt $ 2.542.299.000. (Tel.)

D. LUCHTBESCHERMING. — Modern Luchtdoelgeschut. —

Hieronder laten we enkele gegevens volgen betrekking hebbende op een licht, automatisch luchtdoelkanon, het 2.5 c.M. Zweedsche Bofors geschut. Dit kanon dankt zijn ontstaan aan de overweging, dat, zooals zoowel tijdens den wereldoorlog als bij later genomen proeven duidelijk is gebleken, mitrailleurvuur een zeer onvoldoende uitwerking tegen laag vliegende doelen heeft, vooral op doelen vliegende boven 500 meter. Aangezien de eigenlijk vitale deelen van een vliegtuig ongeveer een tiende van het totale aan het vuur blootgestelde vliegtuig-oppervlak vormen, werden vliegtuigen door mitrailleurvuur wèl dikwerf getroffen, doch zonder de beoogde buitengevechtsstelling te bereiken. Het resultaat bepaalde zich veelal tot het schieten van gaten in den vleugel en in den romp. Deze bevindingen hebben geleid tot het bouwen van automatisch geschut van 2.5 en 4 c.M., dat een brisantgranaat wegschiet, die van een zeer gevoelige schokbuis is voorzien. De uitwerking van zoo'n granaat, die den vuurmond verlaat met een aanvangssnelheid van ongeveer 900 m/sec., is dusdanig, dat één treffer voldoende is, om een vliegtuig buiten gevecht te stellen.
Het 2.5 c.M. Bofors geschut, heeft de volgende eigenschappen. Het kanon rust op een spilaffuit en weegt 400 K.G. totaal. Het patronenmagazijn bevat 12 patronen, als gezegd van 2.5 c.M. Het gewicht van den patroon (gewicht projectiel, huls en kruitlading samen), is 0.64 K.G., het eigenlijke projectiel weegt 0.25 K.G. en de kruitlading 0.09 K.G. Het kanon, waarvan de maximum vuursnelheid 160 tot 180 schoten per minuut bedraagt, kan verticaal gericht worden van — 5° tot + 85°, terwijl zijdelings een schootsveld van 360° wordt bestreken. De kanonloop is luchtgekoeld. Het aantal bedieningsmanschappen bedraagt 3. (Het Vliegveld) **(Vor. ber. 746 E.)**

E. CANADA. — Conversievraagstuk. —

De minister-president heeft verklaard, dat Canada alle krachten zal inspannen om haar buitenlandsche verplichtingen na te komen tot handhaving van het crediet van het land.
Minister Bennett wees er op dat een algemeene conversie der federale leeningen met een lageren rentevoet niet kan geschieden vóór 1937, in welk jaar de leeningen die vrijgesteld zijn van belastingen, aflosbaar zijn. (Keesings Financieel Archief)

F. NEGEN-MOGENDHEDENVERDRAG. — Japan's verklaring. —

Het blad Nisji Nisji, te Tokio, meldt, dat Japan zich zal verzetten tegen stappen, welke mochten beoogen het Negen-mogendhedenverdrag in 1935 tijdens de Vlootconferentie te behandelen en dat Japan de vlootbesprekingen niet zal bijwonen, wanneer mogendheden mochten aandringen op een bespreking van dat verdrag. Echter is Japan niet ongenegen concrete voorstellen te overwegen voor de handhaving van den wereldvrede, mits andere mogendheden duidelijke blijken geven van een welwillende houding jegens Mantsjoekwo. De erkenning van Mantsjoekwo zal evenwel niet worden „versjacherd" voor eenige beperking in de maritieme verhoudingen.
(Nisji-Nisji) **(Vorig bericht 1069 A.)**

G. AMSTERDAM. — Vijzelgracht-demping aanbesteed. —

De directeur van P. W. heeft op 3 April '34 aanbesteed het dempen van de Vijzelgracht tusschen Fokke Simonszstraat en de Prinsengracht met bijbehoorende werken. Laagste inschrijfster was de firma P. Veenis en D. Mulder alhier voor *f* 9186.
Met deze aanbesteding is de verbetering van de verkeerstoestanden op de Vijzelgracht in een nieuw stadium gekomen. Weldra zal dus nu het nog resteerende stuk water dezer gracht met zand worden dichtgegooid. Lang zal dit werk vermoedelijk niet

duren, want de rioleering is reeds gelegd, en andere gemeente-diensten zijn daar ook reeds bezig geweest. Men weet, dat het gedempte gedeelte aan de stille zijde, welke lager ligt eenige afloopende stoepen zal krijgen. Is het water tot de Prinsengracht gedempt, dan wordt over de Prinsengracht een nieuwe breede brug gebouwd, waarvan de aanbesteding ook weldra zal volgen. (Alg. Handelsblad)

A. VATICAAN. — De H. Jaar-aflaat - „Quod Superiore Anno". —
Z. H. de Paus heeft eene Bulle uitgevaardigd, welke begint met de woorden „Quod Superiore Anno", waardoor de H. Vader alle Katholieken van de geheele wereld alsnog in de gelegenheid stelt, den jubilé-aflaat van het H. Jaar te verdienen.
Het Pauselijk schrijven wijdt allereerst een terugblik aan het zoo grandioos te Rome gevierde Heilige Jaar. Echter niet alle katholieken konden in het afgeloopen jaar naar de Eeuwige Stad reizen, om er de aan het Anno Santo verbonden geestelijke gunsten te erlangen, weshalve de Vader der christenheid den katholieken het verdienen van den jubilé-aflaat in eigen land mogelijk maken wil, en wel van Zondag, 8 April, af tot 28 April 1935.
De Paus noodigt de geloovigen uit, gansch bijzonder te bidden tot eerherstel voor de beleedigingen, God aangedaan door de goddeloozen en militante atheïsten. Tot dat doel zal ook, op een nader te bepalen datum in de St. Pieter, in tegenwoordigheid van Christus' Stedehouder een plechtige dienst van eerherstel gehouden worden.
De Bulle vermeldt vervolgens in bijzonderheden de voorwaarden voor het verdienen van den aflaat, en de bijzondere bepalingen voor de Oostersche Kerk, de missielanden, de zee-reizenden en de zieken.
De jubilé-aflaat kan meerdere malen worden verdiend, óók voor de geloovige zielen.
De Bulle is onderteekend door den kardinaal-kanselier der H. Roomsche Kerk. Z. H. Em. Tommaso Pio Boggiani, den kardinaal-groot-poenitentiarius Z. H. Em. Lauri en twee protonotarii. (Maasbode)
(Vor. ber. Heilig Jaar 1235 D.)

B. IJSLAND. — Vulkanische uitbarsting. —
De vulkaan Skeidarar Jökull, in het Zuid-Oosten van IJsland gelegen, is in werking getreden. De rivier voert kokend heet water mede, terwijl de uitbarsting gepaard gaat met aschregen en onderaardsch gerommel.
Niet zelden hebben deze aschregens ernstige gevolgen gehad. In 1783 kwam de Laki tot uitbarsting en de asch van dezen vulkaan vernietigde het gras tot ver in den omtrek, ten gevolge waarvan niet minder dan 11.500 koeien, 28.000 paarden en 190.500 schapen zijn verhongerd, dat wil zeggen 53% van alle IJslandsche koeien, 77% van alle paarden en 82% van alle schapen. Daar de veeteelt IJslands voornaamste bron van inkomen vormt, lag het voor de hand, dat de nood buitengewoon groot zou worden. Inderdaad zijn niet minder dan 9500 menschen, dat is 20% van de bevolking, die het eiland toen had, den hongerdood gestorven.
Bij de uitbarsting van 1783 werden niet minder dan honderd nieuwe kraters gevormd, welke een keten vormen van ca. 30 K.M. lengte. (De Telegraaf)

C. NEDERLAND. — Congres Revolutionnair Socialistische Partij. —
In zijn openingsrede stelde de voorzitter, de heer H. Sneevliet vast, dat de partij sedert het laatste congres in drieërlei opzicht wezenlijke voordeelen te boeken had. Ten eerste: tegen allen weerstand in kon het aantal afdeelingen en leden worden uitgebreid. Ten tweede: de verkiezingscijfers van 1931 en 1933 doen belangrijke stijging van den invloed der partij onder de arbeiders uitkomen. Ten derde: de R.S.P. werd uit haar isolement verlost, knoopte in Augustus 1933 organisatorische verbindingen aan met de door Trotzki geleide Int. Komm. Liga, nadat de Trotzkistische oppositie uit de strijdlooze overgave van de Duitsche arbeidersbeweging de conclusie had getrokken dat de stichting der Vierde Arbeiders-internationale noodzakelijk was. (N. Rott. Crt.)

D. JAVASCHE BANK. — Mr. v. Buttingha Wichers herbenoemd. —
Met ingang van 1 Juli is voor den tijd van vijf jaar herbenoemd tot president van de Javasche Bank Mr. Dr. G. G. van Buttingha Wichers; tot directeur A. Praasterink; tot eersten plaatsvervangend president de heer K. W. J. Michielsen en tot tweeden plaatsvervangend president de heer A. Praasterink. (Aneta) **(Vorig bericht blz. 896 C.)**

E. AMSTERDAM. — Wethouder Jan ter Haar Jr. gekozen. —
De raad koos bij eerste stemming den heer Jan ter Haar Jr., den leider der Christelijk-historische fractie, tot zesden wethouder. Hij verkreeg 16 van de 42 uitgebrachte stemmen. De sociaal-democraten brachten hun stem in blanco uit.
De heer Ter Haar — de nestor van den raad — is dus voor de derde maal wethouder geworden.
(Vorig bericht 1217 B.)

F. ARINA HUGENHOLTZ OVERLEDEN. —
Mejuffrouw Arina Hugenholtz, een populaire figuur in de Gooische schilderswereld, is overleden. Te Haarlem op 20 September 1847 geboren, was zij de nestor der Larensche schilderskolonie niet alleen, maar mede-stichteres. Reeds in 1885 kwam zij daar regelmatig logeeren bij Anton Mauve en in 1894 vestigde zij zich er voorgoed nadat zij een atelier had laten bouwen aan den Stationsweg.
Haar 80ste verjaardag is in hotel Hamdorff te Laren op grootsche wijze herdacht, o.m. met een eere-tentoonstelling. (Algem. Handelsblad)

G. SAMUEL INSULL. — Turksche regeering zal uitleveren. —
De Turksche regeering heeft besloten gevolg te geven aan het verzoek van de Amerikaansche regeering en Samuel Insull, die voortvluchtig is, uit te leveren. Nadat het parket een bevel tot inhechtenisneming tegen hem had uitgevaardigd, werd hij in hotel „London" te Istanboel, waar hij zijn intrek had moeten nemen, gearresteerd. Huilend werd hij naar het huis van bewaring overgebracht. Insull's Turksche advocaat heeft tegen de gevangenneming van zijn cliënt protest aangeteekend. (Tel.)
(Vor. ber. Middle West Utilities Co. 310 E.)

H. TURKIJE. — Turksch-Amerikaansch uitleveringsverdrag geratificeerd. —
De Turksche regeering heeft het uitleveringsverdrag met de Vereenigde Staten geratificeerd. Het besluit van het Turksche kabinet om Samuel Insull aan de Vereenigde Staten uit te leveren, is, naar men verneemt, onherroepelijk. **(Vorig bericht 1239 H.)**

5 APRIL 1934

I. FRANKRIJK. — Het bezuinigingsprogram - De officieele motiveering. —
De eerste minister Doumergue heeft de bezuinigingsverordeningen, die Lebrun ter onderteekening zijn toegezonden, vergezeld doen gaan van een schrijven, waarin de maatregelen gemotiveerd worden. De regeering is tot de opvatting gekomen, dat voor het in evenwicht brengen van het begrootingsontwerp voor 1934 rond 4 milliard moeten worden opgebracht. Deze kunnen niet door middel van een leening worden verkregen, daar deze mogelijkheid open moet blijven voor de consolideering van de vlottende schuld, voor militaire werken en voor de economische uitrusting. Ook aan het aandraaien van de belastingsschroef kan in verband met de reeds drukkende belastingen niet

gedacht worden. Als eenige mogelijkheid blijft daarom het verlagen zonder aanzien des persoons van de uitgaven tot op het niveau van de inkomsten. Het schrijven wijst ten slotte op de noodzakelijkheid, dat het geheele economische leven door een groot werkverschaffingsprogram en uitvoerige belastinghervorming tot opleving moet worden gebracht. In dit verband wordt o.a. vermeld, dat niet minder dan 30 tot 40 milliard francs in Frankrijk opgepot zijn, welk bedrag onvoorwaardelijk weer naar het economische leven moet worden teruggevoerd.
Naar men verder verneemt, zou een bedrag van 2.700.000.000 francs bezuinigd kunnen worden. Op de ministeries zal bezuinigd worden 600 millioen, op de staatssubsidies 30 millioen, voorts 750 millioen door de vermindering van het aantal ambtenaren, 500 millioen uit de hervorming der pensioenregeling, 300 millioen door de ontneming van de mogelijkheid van dubbele verdiensten en dubbele pensioenen, 300 millioen uit salariskortingen en voorts door een wijziging der werkloozen-verzekering en reorganisatie van het spoorwegbedrijf eveneens 300 millioen.
(Vaz Dias) **(Vorig bericht 1197 D.)**

A. NEDERLAND. — Rijkssubsidie en Gemeenten. —
De minister van Sociale Zaken heeft besloten aan de verschillende gemeentebesturen, welke hem hierover hadden geschreven, mede te deelen, dat hij bereid is ertoe mede te werken, dat zij, die steun ontvangen, zooveel mogelijk hiervoor aan het werk worden gezet. Bij de toepassing van dit stelsel, een bepaalden vorm van werkverschaffing dus, zullen echter de volgende regelen in acht genomen dienen te worden:
1e. Voor het verrichten van arbeid voor het steunbedrag komen uitsluitend zij in aanmerking, die in de goedgekeurde steunregeling zijn opgenomen. Echter mag slechts subsidie worden berekend voor hen, die behooren tot de groepen, waarvoor door den minister de regeling is geldig verklaard.
2e. De steunregeling in vollen omvang, ook wat betreft de contrôle-maatregelen, o.m. het stempelen, blijft tijdens de dagen, waarop geen tegenprestatie wordt geleverd, onverzwakt van kracht.
3e. Het bedrag, dat aan de hand van de steunregeling aan de gesteunden, die een tegenprestatie moeten leveren, wordt uitgekeerd, kan b.v. met 10% worden verhoogd, als kleine tegemoetkoming in de kosten van slijtage van kleedij en schoeisel en van de noodige voeding.
Wanneer aldus het steunbedrag met 10% wordt verhoogd en overigens volgens de steunregeling aan een gesteunde *f* 8 dient te worden uitgekeerd, dan wordt dit bedrag gebracht op *f* 8.80. Daarna heeft over het totale bedrag der uitkeering berekening plaats voor den deeler, welke deeler gelijk is aan het werkverschaffingsloon in de betrokken gemeente en heeft vaststelling plaats van het aantal uren, dat de betrokkene zal kunnen en moeten werken. Wanneer de deeler b.v. 33 is, dan werkt de betrokkene in het beschreven geval 27 uur.
4e. Indien het wenschelijk is met het oog op het toezicht, perioden te nemen van volle dagen, omdat anders wellicht gedeelten van dagen moet worden gearbeid, hetgeen soms bezwaren met zich brengt, bestaat daartegen geen bezwaar.
5e. Gedurende de dagen, dat niet gearbeid wordt, moet de betrokken arbeider op de gewone wijze, evenals andere gesteunden, stempelen.
6e. Als aan het einde der week uit een desbetreffende opgaaf van den ondersteunde blijkt, dat de inkomsten (uit arbeid verkregen) van zijn gezin over de afgeloopen week b.v. *f* 6 hooger zijn geweest dan over de voorafgaande week, dan zou de uitkeering over de afgeloopen week daardoor feitelijk dienen te worden verminderd met 2/3 van *f* 6. Nu echter de betrokkene voor den steun heeft gewerkt, kan vermindering van den steun over de afgeloopen week niet plaats hebben, doch wordt de korting van *f* 4 toegepast op den steun van de volgende week, waardoor de tewerkstelling in die week over een kleiner aantal uren plaats heeft.
Voorbeeld. — Het bovenstaande moge met een willekeurig gekozen voorbeeld worden toegelicht. De arbeider, die *f* 8.80 uitgekeerd zou krijgen, geeft op, dat hij 1 of meer dagen niet gestempeld heeft, dat er naast de *f* 8.80 (*f* 8 + 10%), nog *f* 6 uit arbeid is verkregen. Er zou dus op den uit te keeren steun 2/3 van *f* 6 is *f* 4 in mindering moeten worden gebracht en derhalve, ware geen werk verricht, *f* 8 — *f* 4 is *f* 4 steun worden uitgekeerd. Nu echter gewerkt is in de afgeloopen periode, moet de *f* 8.80 ten volle worden uitgekeerd, doch vindt de korting van de *f* 4 in de volgende week plaats.
Zijn de inkomsten van het gezin in de week van te werkstelling echter gedaald, dan kan naar evenredigheid, in overeenstemming met de bepalingen der steunregeling, over de loopende week, de steun worden verhoogd. In deze gevallen heeft immers tewerkstelling over een korter aantal uren plaats gehad, dan waartoe het bedrag hetwelk aan het einde der week uiteindelijk blijkt te moeten worden uitgekeerd, aanleiding zou geven.
7e. De werken, die als werkverschaffingsobjecten voor het leveren van prestatie door de gesteunden zullen worden aangewezen, moeten vooraf via den inspecteur worden voorgedragen en door den minister worden goedgekeurd.
8e. Werken, waarvoor, als zijnde normale onderhoudswerken e.d., gelden op de begrooting zijn uitgetrokken en welke derhalve als gewone door de gemeente uit te voeren werkzaamheden, moeten worden beschouwd, komen niet in aanmerking om onder de hierbedoelde regeling te vallen.
Op een vraag aan den minister of dus de gemeenten voortaan voor den steun kunnen laten werken, antwoordde de minister, dat, indien de gemeenten aanspraak op Rijkssubsidie willen blijven maken, zij zich uiteraard naar de hier gegeven regels zullen dienen te richten. (Nieuwe Rotterd. Courant)

B. V.A.R.A. — Ontslag op staanden voet aan Zwertbroek. —
Gedurende het Paaschcongres van de S. D. A. P. werd in de wandelgangen verteld, dat den heer Zwertbroek per deurwaarders-exploit zou zijn medegedeeld, dat hij op staanden voet is ontslagen als secretaris van de V.A.R.A. met onmiddellijke inhouding van zijn salaris.
Naar wij vernemen zijn deze geruchten juist.
Wij vernemen voorts, dat als redenen voor het onmiddellijk ontslag zijn opgegeven: absolute ongeschiktheid, beleediging van V.A.R.A.-bestuurders en openbaarmaking van ambtsgeheimen. De heer Zwertbroek heeft namelijk in zijn brochure salarissen genoemd, die hem uit hoofde van zijn functie bekend waren. (Tel.) **(Vorig bericht 1234 G.)**

C. S.D.A.P. — 40ste Paaschcongres - Buitenlandsche persstemmen. —
„Der Deutsche" zegt dat het Paaschcongres de volslagen onhoudbaarheid van het Marxisme heeft aangetoond.
„Der Angriff" spreekt over een her-oriënteering uit vrees en van een hypocriete loyaliteit.
„Die Berliner Börsenzeitung" gewaagt van een reddingspoging voor het Marxisme en wijst er op, dat ook de Soc.-Democratie thans naar het militairisme zwenkt. Regeeringstrouw en anti-pacifisme zou thans het parool zijn geworden.
Naar Reuter meldt, wijdt de Morning Post een hoofdartikel aan het besluit van het congres van de S.D. A.P. te Utrecht om de oude anti-militairistische en ontwapeningspolitiek in Nederland te laten varen. Het blad zegt, dat deze wijziging van gevoelen in de Nazi-politiek haar oorzaak vindt. De Nederlanders, Vlamingen, Oostenrijkers, Denen worden allen beschouwd als goede Teutonen om vroeg of laat in de liefhebbende omarming van het „Vaterland" te worden gedrukt.
De Nederlanders koesteren bovendien een scherp vermoeden, dat deze Germaansche verwantschap dienen moet als dekmantel voor een aanslag op Nederlands welgevulde portefeuille, zijn geschikte havens en zijn rijk koloniaal gebied, en daar zij altijd gereed hebben gestaan hun vrijheden tot den laatsten steen te verdedigen, zouden de Duitschers wel eens een onverwacht verzet kunnen ontmoeten, als zij zouden trachten deze theorieën van grootheidswaanzin aan Nederland op te dringen.
De Nederlandsche socialisten zouden in dat geval klaarblijkelijk bereid zijn de wapens op te nemen.
(Vorig bericht Paaschcongres 1235 F.)

D. OOSTENRIJK. — Denationalisatie. —
Bij verordening van den politiepresident van Weenen zijn op 4 April '34 verscheidene sociaal-democratische leiders en nationaal socialisten van hun Oostenrijks staatsburgerschap vervallen verklaard. Tot hen behooren de vroegere afgevaardigden Dr. Bauer en Deutsch, de leider van den Schutzbund Heinz en de communist Koppelnik. Tien Weensche nationaalsocialisten zijn wegens deelneming aan daden van terreur en staatsvijandige activiteit van hun staatsburgerschap vervallen verklaard.
Te Rauriz is een districtsarts wegens nationaalsocialistische propaganda gedenationaliseerd.
(Vaz Dias)

E. DUITSCHLAND. — Katholieken-kerkstrijd. - Pers.
Het Landgerecht te Duisburg heeft dezer dagen 'n voor de geheele Duitsche pers belangrijk vonnis geveld in de volgende zaak. De uitgevers van de kath.

„Neuer Tag" (vroeger Ruhrwacht) hadden tegen een colporteur van de Nat. Soc. National Zeitung te Essen en tegen deze courant zelf een actie ingediend wegens oneerlijke concurrentie. De colporteur had bij zijn pogingen om abonné's te werven dreigementen gebruikt jegens hen die zich niet wenschten te abonneeren.
De rechtbank heeft de aanklacht afgewezen op grond dat de z.g. katholieke pers heden ten dage een overbodige instelling is. (N. Rott. Cour.) **(V. b. 1237 D.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Overstrooming. —**
Uit de stad Elk in Oklahoma wordt gemeld dat het riviertje de Washita door de stortregens der laatste dagen gezwollen is tot een wilden waterstroom van drie kilometer breedte. Bruggen, spoordijken en huizen zijn in groot aantal vernield. De materieele schade loopt in de millioenen dollars.
Tot nog toe zijn 25 dooden gemeld.
Ook uit de staten Wisconsin en Minnesota worden groote overstroomingen gemeld. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht 175 D.)

B. **CUBA. — Gouden standaard. —**
Naar uit Havana wordt gemeld heeft Cuba in feite den gouden standaard prijsgegeven door de intrekking van de wet in zake de stabilisatie van het geldwezen op een goud- en zilverbasis, waarbij de zilverprijs was vastgesteld op een zestiende van dien van het goud.
Het aankoopen van zilver in de Vereenigde Staten, waartoe tegelijkertijd is besloten, wordt beschouwd als een voorteeken, dat in de toekomst de Cubaansche valuta de fluctuaties van den Amerikaanschen dollar zal volgen. (Keesings Financieel Archief)

C. **AUTEURSRECHT. — B.U.M.A. in kort geding. - Eisch toegewezen. —**
Op 3 April '34 heeft de president van de rechtbank Mr. J. W. Huysinga uitspraak gedaan in het kort geding tusschen de B.U.M.A. en musici van het café-restaurant „De Kroon". De B.U.M.A. had de musici gedagvaard, omdat zij door dit lichaam beschermde muziek zonder toestemming in het openbaar hadden uitgevoerd. Eischer vroeg den president in dier voege vonnis te wijzen, dat voor toekomstige overtredingen boete zou moeten worden betaald. De president heeft dezen eisch toegewezen en den musici verboden bedoelde muziek uit te voeren op straffe van een boete van *f* 100. (Tel.) **(Vorig bericht 1216 A.)**

D. **LAREN. — Revolut.-soc. Jeugdcongres - Engelsch protest tegen uitzetting. —**
De Onafhankelijke arbeiderspartij heeft te York, onder voorzitterschap van James Maxton een conferentie gehouden, welke bij acclamatie een resolutie heeft aangenomen, waarin wordt geprotesteerd tegen de houding der Nederlandsche autoriteiten, die vier Duitsche gedelegeerden naar het revolutionair-socialistische jeugdcongres te Laren, aan de Duitsche politie hebben uitgeleverd.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

E. **DUITSCHLAND. — De Vossische Zeitung opgeheven. —**
De oudste Duitsche krant, de Vossische Zeitung is op 1 April 1934 niet meer verschenen. Het blad had 230 jaar bestaan. (N. Rott. Crt.)

F. **LUCHTBESCHERMING. — Cursus. —**
Gedurende drie dagen wordt te Amsterdam een cursus gehouden voor luchtbescherming. Door den heer M. J. M. Gemmike, inspecteur van politie, werd bij de opening van den cursus er op gewezen dat in Amsterdam, dat zoo dikwijls op den voorgrond treedt niets gedaan wordt aan luchtbescherming. In stede van algemeene belangstelling is er botte onverschilligheid tegenover dit ernstige vraagstuk.
(Vaz Dias **(Vorig bericht 1176 E.)**

G. **Dr. S. J. PHILIPS OVERLEDEN. —**
Op 77-jarigen leeftijd is op 3 April overleden Dr. S. J. Philips, sedert 1897 lid van het Nederlandsch Israëlietisch Armbestuur, van welk bestuur hij sedert 1914 voorzitter was.
Onder zijn leiding zijn tal van verbeteringen en verbouwingen aan het Nederlandsch Israëlietisch Ziekenhuis aangebracht.
De overledene heeft in tal van functies belangrijk werk verricht. Hij was lid van den Kerkeraad en lid van de Permanente Commissie.
Dr. Philips was officier in de Orde van Oranje Nassau. (Vaz Dias)

H. **ONDERWIJS. — Buitengewoon lager onderwijs in 1933. —**
De afd. Onderwijsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert de volgende voorloopige cijfers omtrent het buitengewoon lager onderwijs naar den toestand op 31 Dec. 1933.

	Aantal scholen	Aantal leerl.	Aantal leerkr.
Scholen voor doofstommen:			
	6	835	25
Scholen voor slechthoorenden:			
	3	231	18
Scholen voor blinden (alle met internaat):			
	4	287	25
31 Dec.	**Scholen voor zwakzinnigen:**		
1930	90	8.469	565
1932	94	9.644	626
1933	94	10.036	649

Dat de zorg voor deze misdeelden, met betrekking tot het onderwijs, sterk is toegenomen, moge blijken uit het feit, dat de scholen voor zwakzinnigen in 1910 nog maar ruim 1000 leerlingen telden en in 1933 ruim 10.000.
Behalve de bovengenoemde scholen waren er op 31 Dec. 1933 nog 2 scholen voor lichamelijk gebrekkigen (met 57 leerlingen en 6 leerkrachten) en één school voor psychopathen (met 122 leerlingen en 7 leerkrachten). (Centr. Bur. voor de Statistiek) **(1212 C.)**

I. **NEDERLAND. — Stichting tot verruiming van werkgelegenheid voor Academisch Gevormden. —**
Op initiatief der Regeering is naar wij vernemen een Stichting gevormd, welke tot doel heeft academisch gevormden, die door de tegenwoordige omstandigheden geen betrekking hebben kunnen vinden, in staat te stellen onder leiding van hoogleeraren en lectoren, welke zich daartoe bereid verklaren, wetenschappelijk werk te verrichten, onder het genot van een kleine toelage. Gedacht is daarbij aan onderzoekingen in laboratoria, assistentschappen bij hoogleeraren in bijzondere gevallen, onderzoekingen op sociaal, geografisch en economisch terrein, maar evenzeer aan arbeid op ander gebied van wetenschap in de verschillende faculteiten en aan arbeid, die in verband staat met het schrijven eener dissertatie. Hoogleeraren zijn verzocht als vertegenwoordigers der Stichting aan hun Universiteit op te treden. Te Amsterdam hebben prof. Dr. D. Cohen voor de Gemeentelijke Universiteit en Prof. Dr. G. J. Sizoo voor de Vrije Universiteit deze taak op zich genomen. Afgestudeerden (doctorandi, doctoren en anderen), die van deze gelegenheid gebruik wenschen te maken, kunnen formulieren ter invulling verkrijgen bij de bureau's dezer Universiteiten. Zij gelieven deze aan een der bovengenoemde hoogleeraren te zenden en zullen t.z.t. in de gelegenheid worden gesteld verder hun wenschen kenbaar te maken en nadere inlichtingen te geven. (Vaz Dias)

6 APRIL 1934

K. **DUITSCHLAND. — Interview met Adolf Hitler. —**
Op de vraag van een interviewer, welke houding de rijkskanselier inneemt tegenover de critiek, antwoordde Hitler:
„Weet U ook, dat ik een geheelen staf van deskundigen op economisch, sociaal en politiek gebied om mij heb verzameld.

wier eenige taak het is, critiek te oefenen? Voordat wij een wet afhandelen laat ik het ontwerp aan deze mannen zien en vraag: „Bitte, was ist hieran falsch?" Ik wensch niet dat ze allen eenvoudig ja zeggen. Zij hebben voor mij geen waarde, wanneer zij niet critiseeren en mij zeggen, welke gebreken zouden kunnen kleven aan onze maatregelen. Evenmin is het mijn wensch, dat de pers eenvoudig slechts datgene afdrukt, wat haar wordt verstrekt. Het doet me geen genoegen vijftien kranten te lezen, welke allemaal zoowat dezelfde tekst hebben. In den loop van den tijd zullen onze redacteuren weer zoo geschoold zijn, dat ze eigen waardevolle bijdragen kunnen leveren voor onzen nationalen opbouw. Eén ding kan ik U evenwel verzekeren: Ik zal geen pers dulden, welker uitsluitende taak is, datgene te vernietigen wat wij hebben geprobeerd op te bouwen. Wanneer de opvatting van een redacteur zoo is, dat zijn eigen wereldbeschouwing tegenover de onze staat, zij hem gezegd, dat ik dan de moderne mogelijkheden der pers evenzoo zal gebruiken om hem te bestrijden."
De journalist vroeg: „Mijnheer de Rijkskanselier, er wordt vaak beweerd, dat er onder de heeren van Uw naaste omgeving mannen zijn, die zich in Uw plaats zouden willen stellen. Van een Uwer meest prominente medewerkers b.v. wordt beweerd, dat hij Uw maatregelen probeert te doorkruisen."
Hitler antwoordde hierop: „Ik weet immers dat U deze vraag stelt om mijn verhouding te willen opmaken tot mijn medewerkers en niet omdat U persoonlijk de loyaliteit van dezen in twijfel zoudt willen trekken. Het zou immers werkelijk laster zijn om van één dezer mannen, die jaar in jaar uit, aan mijn zijde hebben gestaan, te onderstellen, dat hij den wensch zou hebben, mij weg te werken. De wereld heeft nimmer een schooner voorbeeld gezien van „éénvoelen", dan dat mijn medewerkers te zien geven. Misschien ligt de reden waarom sprookjes van deze soort ontstaan in het feit, dat ik mij niet met „nullen" heb omgeven maar met echte mannen. Nullen zijn rond. Zij zijn de eersten die beginnen weg te rollen, wanneer het slecht gaat. De mannen om hij heen zijn „kantige" oprechte mannen. Ieder hunner is een krachtige persoonlijkheid, ieder heeft zijn wil en is met eerzucht bezield. Wanneer zij niet eerzuchtig zouden zijn, zouden zij niet staan, daar waar ze thans staan. Ik juich de eerzucht toe. Wanneer nu zulk een groep machtige personen bijeenkomt, is het onoverkomelijk dat een wrijving plaats vindt. Doch nog nimmer heeft een enkele dezer mannen, die om mij heen staan, geprobeerd mij zijn wil op te dringen. Integendeel zij hebben op bewonderenswaardige wijze zich geschikt in mijn wenschen. (Vaz Dias)

(Vorig bericht 1192 F.)

A. LUCHTVAART. — Per zweefvliegtuig over het Kanaal. —

Mejuffrouw Joan Meakin, een jeugdige Londensche aviatrice, is 5 April '34 met een zweefvliegtuig, dat door een vliegtuig werd getrokken, van Ostende uit het Kanaal overgestoken. Het toestel is te Heston gedaald, nadat het boven dit vliegveld nog een aantal loopings had gemaakt. **(Vorig bericht 1232 C.)**

B. NEDERLAND. — N.S.B. - Rede van Ir. A. A. Mussert. —

Wij ontleenen aan een rede van Ir. A. A. Mussert het volgende:
Ons nationaal gevoel is jaren en jaren lang ondermijnd, niet alleen van onderen af, maar ook van boven af. Spreker herinnerde in dit verband aan het Belgische verdrag, de gebeurtenissen op Curaçao en het avontuur van de Zeven Provinciën. De commandant van de Zeven Provinciën is nu tot vier maanden gevangenisstraf veroordeeld. Deze commandant zal wel niet vrij uit zijn gegaan, maar, zoo wilde spreker vragen, zou, als de officieren den opstand met geweld den kop hadden weten in te drukken, en daarbij waren 10, 20 dooden gevallen, aan deze officieren eveneens geen gevangenisstraf zijn opgelegd? Zij toch hadden het voorbeeld voor oogen van den gouverneur van Curaçao, die per slot van rekening nog werd beloond door den toenmaligen minister. Toen de koning der Belgen stierf vond de gouverneur-generaal van Indië het noodig een telegram van rouwbeklag te zenden. Hij deed dit in het Fransch.
De commissie Idenburg wil de bemanning van de vloot terugbrengen van 7000 tot 3000. Een vloot van 3000 man voor een volk, dat jaarlijks 300 millioen gulden uitgeeft aan drank, tabak en sigaren, een volk dat hier 8 millioen en overzee bijna 70 millioen menschen telt en een volk tenslotte van wie de voorvaderen, toen ons volk nog slechts uit anderhalf millioen zielen bestond een vloot ter zee had van 20.000 koppen! Zulk een voorstel van Idenburg zouden Albarda en Marchant samen nooit hebben aangedurfd.
In den fascistischen staat zijn staking en uitsluiting niet geoorloofd. Daarvoor in de plaats komen overleg, rede, fatsoen en rechtvaardigheid, met tenslotte de overweging, dat wie niet hooren wil, maar moet voelen. Het productieproces moet doorgaan, omdat dit van primair belang is. Het belang van ons volk gaat altijd boven het belang van een bepaalde groep.
Fascisme brengt opbouw, handeling en samenvatting. Uiteraard hebben wij veel gemeen met het nationaal-socialisme elders, maar er zijn vermoedelijk nog meer punten van verschil. Wat echter rasechte import is, dat is de terreur, welke het nationaal-socialisme ondervindt en wel in zijn ergsten vorm: de broodroof, maar hij, die wind zaait zal storm oogsten en wij willen geen storm over Nederland.
Spreker eindigde zijn dikwijls door applaus en bravo-geroep onderbroken rede met allen op te wekken, zich bij de N.S.B. aan te sluiten. Bij de N.S.B. immers geldt de leus: **één voor allen, allen voor één.**

In verband met een vraag, zei ir. Mussert, dat de N.S.B. niet anti-semitisch is, omdat men te goed weet, dat in ons land vele Joden zijn, die zich voor de volle honderd procent Nederlander voelen en dat ook willen zijn. Daarom zijn er ook vele Joden lid van de N.S.B. Nooit lid zal een Zionist kunnen worden, omdat een Zionist zich slechts gast in ons land gevoelt. Over den Volkenbond zeide spreker nog, dat hij van de dooden niets dan goed mag zeggen. Een Volkenbond is alleen mogelijk, als alle West-Europeesche staten fascistisch geworden zullen zijn. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht blz. 1211 C.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Geen leeningen aan wanbetalers. —

De Senaat heeft het reeds door Huis van Afgevaardigden aangenomen wetsontwerp goedgekeurd, waarbij wordt verboden, leeningen te verstrekken aan regeeringen of bewoners van landen, die in gebreke zijn gebleven met de betaling van hun schulden aan de Vereenigde Staten.
De voorzitter van de commissie voor buitenlandsche zaken van het Huis McReynolds, heeft verklaard, dat Export- and Import-Corporation geen geld zal leenen aan de Sovjet-Unie, zoolang Moskou zijn schulden niet betaalt. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

D. DUITSCHLAND. — Bewapening. - Kosten. —

De „Matin" ontleent aan de te Straatsburg verschijnende „République" een opsomming van hetgeen Duitschland uitgeeft voor zijn militair apparaat. Blijkens officieele Duitsche gegevens bevat de begrooting voor 1934-1935 een bedrag van bijna 981 millioen Mark voor gewone en buitengewone uitgaven voor leger en marine; voorts 210 millioen voor de luchtvaart, 250 millioen voor arbeidskampen, S.A. en S.S., 36 millioen voor bruggen en wegen, terwijl er op de verkeersbegrooting nog 145 millioen voorkomen, die volgens den schrijver in werkelijkheid voor militaire doeleinden worden uitgegeven. Daarbij komen dan nog uitgaven voor militaire vooropleiding, politie-opleiding, chemische instellingen, zoodat de „République" komt tot een totaal van omstreeks twee milliard Mark.
De schrijver vergelijkt dan deze cijfers met die van vorige jaren en constateert, dat in 1924 voor gewone en buitengewone uitgaven ten behoeve van leger en vloot een bedrag van 458.6 millioen Mark op de begrooting voorkwam, dat geleidelijk is gestegen tot 981 millioen Mark.
Ook vergeleken met het keizerlijk tijdperk wordt thans meer uitgegeven voor leger en vloot. In den tijd dat het Duitsche leger een vredessterkte had van 791.000 man, beliep de begrooting 775 millioen Mark. (De Telegraaf)

E. NEDERLAND. — „Werkfonds 1934". - Installatie.

Dr. H. Colijn, voorzitter van den ministerraad, heeft in de Rolzaal op het Binnenhof als algemeen voorzitter het Werkfonds 1934 met een rede geïnstalleerd, waaraan wij het volgende ontleenen:
De regeering ziet met begrijpen en vol medeleven de scharen, die ledig op de arbeidsmarkt staan en wier moreele nood niet minder dan de geldelijke nood tot handelen riep.
Ook biedt de werkverschaffing voor dit euvel onvoldoende uitkomst. Want al vinden ook 50,000 gezinshoofden en kostwinners daardoor arbeid en al zal ieder het nut daarvan beamen, toch kan men daarmede niet tevreden zijn.
Zoodra de regeering den financieelen toestand voldoende gunstig achtte om tot de uitvoering van haar plannen over te gaan, heeft zij onverwijld haar aanvrage om een crediet voor 60 millioen ingediend. Nadat dit bewilligd zal zijn, behoort onverwijld de uitvoering ter hand genomen te worden.
Daarbij zal één gedachte niet uit het oog verloren mogen worden. De uitvoering van een aantal overigens normale werken heeft in dit geval echter ook een abnormale zijde; deze n.l., dat zij thans nog niet zouden worden aangevat, wanneer niet bijzondere redenen daartoe drongen.

De aandacht zal derhalve vooral gericht moeten worden op een tweetal onderwerpen: bruikbare werkobjecten en de arbeidsvoorwaarden. (N. R. C.)
(Vorig bericht blz. 1224 D.)

A. NEDERLAND. — Nationale Vrouwenraad. —
Aan het verslag van de 35ste Algemeene Vergadering van den Nationalen Vrouwenraad ontleenen wij het volgende:
De voorzitster, mej. mr. Frida Katz, herdacht in haar uitvoerig openingswoord allereerst het overlijden van H.M. de Koningin-Moeder. Deze woorden werden door de talrijke aanwezigen staande aangehoord. In het bijzonder heette mejuffrouw Katz vervolgens welkom Mevr. Röell, echtgenoote van den Commissaris der Koningin, waarna de spreekster eenige woorden wijdde aan de nagedachtenis van Freule Elias en Mevr. Pierson-Muntendam.
In het vervolg van haar rede besprak mejuffrouw Katz de ontwikkeling van het Vrouwenkiesrecht sinds 1909, toen het Internationale Vrouwen Kiesrecht-congres hier ter stede werd gehouden.
Sedert de wereldcrisis is steeds meer geageerd tegen het openbare optreden der vrouw ook inzake het vrouwenkiesrecht, zegt spreekster.
De Vrouwenraad betreurt dat bij de laatste verkiezing voor de Tweede Kamer slechts vier vrouwen zijn gekozen in de plaats van acht, die te voren lid waren geweest. Er dient te worden nagegaan wat hiervan de oorzaak is. Daar is reeds een begin mee gemaakt. Deze tijd is er een, zeide spr., die daden vraagt. Dit geldt zoowel voor algemeene actueele vraagstukken waarin mannen en vrouwen betrokken zijn als voor zoogenaamde vrouwen-vraagstukken, waaronder thans de vrouwenarbeid een belangrijke plaats inneemt.
Van de algemeene actueele vraagstukken behandelen wij, zegt spr., bijvoorbeeld dat van het Nederlandsch Fabrikaat. Om de bijzondere plaats van den Vrouwenraad goed te beseffen moet men zich van zijn samenstelling, doelstelling en werkwijze een helder beeld trachten te vormen.
Uitvoerig ging spr. hierop in.

Mej. Mr. C. Frida Katz.

Tenslotte wijdde spr. een woord aan de roeping van den Vrouwenraad in dezen tijd. Het is noodzakelijk meer eenheid en gemeenschapsgevoel tot stand te brengen. Er gaat reeds een roep door de wereld van een keer vooral onder de jongeren. Dit is op zichzelf een zegen. Het is een zucht naar bevrijding, een doorbraak van gemeenschapsgevoel in den letterlijken zin van het woord.
Hiermede verklaarde mej. mr. Katz de vergadering geopend. Door het Congres is een telegram van dank gezonden aan President Roosevelt, omdat hij zooveel vrouwen in belangrijke functies benoemd had.
Eenige resoluties werden aangenomen, waaronder twee van den Nationalen Vrouwenraad; die omtrent de bestrijding van schoonheidswedstrijden en die omtrent de bescherming van dieren.
(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 297 M.)**

7 APRIL 1934

B. BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. - Nieuwe leiders. —
Het besluit der 25 leiders der Congrespartij om de oude Swaraj-partij te doen herleven en haar te doen deelnemen aan de komende verkiezingen voor de wetgevende vergadering, sluit een bloedige faze af in den Indischen politieken strijd en kan de eerste stap zijn op het pad, dat naar een nieuwe, vreedzamer ontwikkeling leidt. Het sluit een strijdperiode af, maar het maakt waarschijnlijk ook een einde aan den invloed van twee mannen, die in dien strijd de leiders waren, Gandhi en Jawahar Lal Nehroe. In hun plaats verrezen twee nieuwe figuren, dr. Ansari en dr. Boedhan Chandra Roy, oud-burgemeester van Calcutta. Zij riepen de bedoelde leiders-conferentie te Delhi bijeen en zullen de politieke campagne, die nu wacht, leiden. (De Telegraaf) **(948 F.)**

C. ROEMENIE. — Moord op premier Duca. - Vonnis.
In het proces tegen den moordenaar van den premier Duca, heeft de Krijgsraad van het tweede legerkorps te Boekarest vonnis gewezen. De student Constantinescu, die de doodelijke schoten op Duca had gelost, werd tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld, evenals zijn beide medeplichtigen, de studenten Belimace en Caranica. Alle overige beschuldigden werden vrijgesproken, o.m. de leider van de „IJzeren Garde", Codreanu en generaal Cantacuzene.
Het vonnis heeft te Boekarest een buitengewonen indruk gemaakt, omdat 't praktisch neerkomt op een rehabilitatie van de „IJzeren Garde" en een ernstige binnenlandsche politieke nederlaag der regeering van Tatarescu beteekent.
Nader wordt nog gemeld, dat de Kamer de wet tot bescherming van den staat heeft aangenomen en daarna tot 16 April uiteen is gegaan.
(Het Vaderland) **(1107 B.; IJzeren Garde 1217 C.)**

D. ROTTERDAM. — Verhooging personeele belasting.
Voorgesteld wordt een regeling (ter vervanging van de regeling aangenomen bij raadsbesluit van 20 Juli) waarbij een progressieve schaal der opcenten wordt ingevoerd van 133—200. Verwacht wordt hierdoor een verbetering van de begrootingspositie met *f* 378.000.
Het voorstel werd in stemming gebracht en aangenomen met 25 tegen 17 stemmen (soc.-dem., de communist, de rev. soc. en de heer v. Burink).
(N. Rotterd. Courant. **(Vor. ber. 725 A.)**

E. FRANKRIJK. — Socialistische eischen. —
De Confédération Générale du Travail, het Algemeen Vakverbond, waarvan Jouhaux secretaris-generaal is, heeft te Parijs twee groote demonstraties georganiseerd, waarvoor een socialistisch „program voor economische vernieuwing" is vastgesteld, dat de volgende punten bevat:
1. Weder tewerkstelling van werkloozen door verkorting van den arbeidstijd.
2. In bedrijfstelling van industrieën door het uitvoeren van groote openbare werken.
3. Vaststelling van een minimum-loon voor de verschillende takken van industrie.
4. Vaststelling van prijzen voor landbouwproducten.
5. Socialisatie van het credietwezen en contrôle op de banken.
6. Contrôle op de sleutelindustrieën door openbare lichamen en de arbeiders en bedienden.
7. Instelling van een bijzondere economische instantie, die het recht heeft productie en verbruik met elkaar in overeenstemming te brengen en daartoe de verschillende bedrijven te controleeren.
8. Belastinghervorming en hervorming van het bestuursapparaat.
Jouhaux heeft minister-president Doumergue gevraagd hem in audientie te ontvangen, teneinde hem het standpunt der C.G.T. ten aanzien van de jongste bezuinigingsmaatregelen der regeering uiteen te zetten. Het Vakverbond keert zich tegen elke deflatiepolitiek. (Ned .Tel. Ag. Reuter) **(V. b. 1213 I.)**

F. DUITSCHLAND. — Rosenberg contra het gewezen Centrum. —
Aan het einde van een artikel in de „Völkischer Beobachter" komt dr. Rosenberg tot de volgende conclusie:
Wij gelooven, dat met de aanvallen van voormalige Centrumleiders een stemming moet worden gemaakt om eventueel martelaren te voorschijn te brengen. Waar het voormalige Centrum in feite zijn aanhan-

gers tegenwoordig voor het grootste gedeelte ook innerlijk in het nationaal-socialistische kamp ziet, lijkt het martelaars-maken het laatste middel om religieuze vervolgingen aan te geven en met deze vertoogen de nog aanwezige reserves te mobiliseeren door een beroep op eeuwenoude religieuze begrippen. De nationaal-socialistische staat heeft de vrijheid van het religieuze leven van oudsher erkend en zal die niet aantasten, maar hij zal nu als te voren, zoo noodig met krachtigen nadruk, moeten eischen, dat, nadat de parlementstribune van het Centrum verlaten werd niet de kansel in de kerk verwisseld wordt met het spreekgestoelte in den Rijksdag. (Vaz Dias)
(Vorig bericht 1190 E.)

A. OOSTENRIJK. — De concentratiekampen. —
De Oostenrijksche regeering heeft op 6 April '34 een officieele mededeeling gedaan over den toestand in de concentratiekampen. De staatssecretaris voor de veiligheid, Karwinsky, verklaarde tegenover de buitenlandsche pers, dat zich in de kampen 750 nat.-socialisten en 114 socialisten bevinden. De geruchten over dooden, ernstige botsingen met de bewakers en vechtpartijen zijn niet in overeenstemming met de feiten. De nat.-socialisten zijn gelegerd in vaste gebouwen en staan onder medische contrôle. In den laatsten tijd zijn 42 gevallen van lichte dysenterie voorgekomen; de zieken zijn naar een hospitaal overgebracht. Ook de geruchten over den dood der nazileiders Schattenfroh en Frauenfelt zijn onjuist. De regeering heeft rekening gehouden met de veranderde houding der nazi's en in de laatste vier weken 200 nat.-socialisten ontslagen.
Het aantal soc.-democraten in de gevangenissen bedraagt 2600. Het kamp te Kaisersteinbruch wordt ontruimd, terwijl de gevangenen naar Woellersdorf zullen worden overgebracht. De regeering is bereid, een bezichtiging der kampen door de buitenlandsche pers toe te staan. (Reichspost Weenen)

B. NEDERLAND. — Schulden van Rijk, Provincie en Gemeente. —
Wij publiceeren het volgende overzicht van den toestand der schulden van het Rijk, provincies en gemeenten.

Toestand op 1 Jan.	Het Rijk Geconsolid. schuld	Prov. Bedrag der schulden (in millioenen guldens)	Gem.
1924 . .	2780	171	1531
1929 . .	2586	197	2122
1930 . .	2462	230	2179
1931 . .	2388	240	2319
1932 . .	2338	266	2392
1933 . .	2475	256	2476
1934 . .	2724	—	—

(Centr. Bur. voor de Statistiek)

8 APRIL 1934

C. UITVINDINGEN. — Nieuwe gramophoonplaat.
Een aantal New Yorksche journalisten heeft een dezer dagen een demonstratie bijgewoond van een nieuwe gramophoonplaat, uitgevonden door den heer Frank L. Dyer. Het betreft hier een gewone gramophoonplaat met een middellijn van 30 c.M., die zoodanig behandeld is, dat zij aan elk der beide zijden meer dan een uur bespeelbaar is. Een enkele plaat kan gemakkelijk meer dan 30.000 woorden weergeven.
Een gewone gramophoon behoeft slechts van een apparaat te worden voorzien, dat voor een uiterst langzame beweging zorgt, om de nieuwe platen er op te kunnen spelen. (Vaz Dias)

D. ZIONISME. — Opbouwfonds. —
Mej. Catrien Asser uit Amsterdam heeft in de zaal der Joodsche Gemeente aan den Springweg te Utrecht voor de plaatselijke afdeeling van den Nederlandschen Zionistenbond gesproken over het nationale kapitaal bij den opbouw van Palestina.
Mej. Asser wees er o.a. op, dat de bevordering van het door den Zionistenbond nagestreefde doel het best gediend wordt door steun aan het Palestina Opbouwfonds dat er nog niet in geslaagd is de 25 millioen pond volgens den oorspronkelijken opzet bijeen te garen. Er is kritiek op de werkwijze van dit fonds geoefend, ten deele gerechtvaardigde kritiek, maar onwedersprekelijk is het feit dat Keren Hajesoth baanbrekend werk verricht heeft, zij het dan met uit aanvankelijke onervarenheid voortspruitende fouten. De gelden, noodig voor het aankoopen van gronden in Palestina, moeten door de Joodsche gemeenschap bijeengebracht worden, door deze werkwijze wordt de judaiseering van Palestina meer bevorderd, dan door sporadisch verspreid liggende Joodsche kolonies, zooals de Parijsche Edmond Rothschild sdeert 1880 in Palestina oprichtte. Reëel was deze werkwijze niet, omdat alles rustte op de edelmoedigheid van dezen philantroop, die met zijn goed eenvoudig de zaak financierde en de gaten stopte. Bovendien slaagde hij er niet in typisch Joodsche nederzettingen in het leven te roepen. Van een eigenlijk gezegde Joodsche boerenstand met Joodsche arbeidskrachten was in zijn tijd nog geen sprake. Spreekster stelde daartegenover de resultaten, welke bereikt zijn in door het Opbouwfonds gestichte nederzettingen, zooals in Galoet, waar alle werk door en ten behoeve van Joden verricht wordt. In dit verband wees zij op het streven, aaneengesloten complexen gronden door koop te verwerven, en niet hier en daar verspreide perceelen te koopen.
In de vlakte van Jizreël zijn thans groote complexen grond in Joodsch bezit; thans is er weer kans de hand te leggen op groote complexen bij het Hoeleh-meer, dit laatste in verband met een binnen anderhalf jaar afloopende concessie wegens niet in cultuur brengen der woeste gronden. Het Opbouwfonds heeft ook kapitaal geïnvesteerd in het groote electrificatiewerk-Rutenberg, voorts in de Potasch-Company aan de Doode Zee, onder leiding van mr. S. A. van Vriesland, een Nederlander. Bij de sinaasappel-cultuur dient gewaakt tegen overproductie, en in 't algemeen tegen grondspeculatie, tengevolge waarvan de prijzen van een dunam — 1 are — cultuurgrond in verschillende deelen van Palestina, bijv. Haifah en Tell-Aviv, soms hemelsbreed uit elkaar loopen, wat niet bevorderlijk is aan het nagestreefde doel. Spreekster besloot haar onderhoudende voordracht met er op te wijzen, dat men niet enkelingen aan een bestaan wil helpen, maar hooger reikt, n.l. het Joodsche vraagstuk in en door Palestina voor goed op te lossen.
(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vorig bericht 1186 K.)**

E. GENEESKUNDE. — Angina pectoris. - Diabetes.
In vele gevallen van angina pectoris wordt suiker in de urine gevonden, hetzij blijvend, berustend op diabetes, hetzij voorbijgaand. Maakt men echter bij deze laatste groep een bloedsuikerkromme na belasting met 50 gr. glycose, dan blijken al deze patiënten een latenten diabetes te hebben.
Adolf Edelmann vond bij 15 gevallen van sclerose der kransslagaderen slechts tweemaal geen verandering in de koolhydraatstofwisseling. Ook waren in meer dan de helft van zijn gevallen een of beide slagaderen van den voetrug niet te voelen. Uit dit alles trekt hij de conclusie, dat de diabetes het ontstaan der vaatsclerose bevordert.
In tegenstelling met anderen vond hij dan ook, dat behandeling van den diabetes met insuline op de begeleidende angina pectoris een gunstigen invloed had. Volgens hem heeft ook v. Noorden van deze behandeling gunstige resultaten gezien.
(Wien. Klin. Wochenschr.) **(Ang. Pectoris 1126 D.)**

F. BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. - Gandhi. —
Gandhi's instemming met de deelneming der Swarajpartij aan de komende verkiezingen wint vooral aan beteekenis door zijn verklaring ,dat hij allen leden der Congres-partij die het gevoel hebben dat het lijdelijk verzet van verschillende groepen niet de juiste weg is, adviseert aan de verkiezingen deel te nemen. Het individueele lijdelijk verzet werd in den afgeloopen zomer door de Congres-partij op het program geplaatst ter vervanging van het massale lijdelijk verzet. Door Gandhi's verklaring wordt de Swaraj-partij een soort vleugel van de Congres-partij en wordt scheuring in de partij vermeden.
(Vaz Dias) **(Vorig bericht 1243 B.)**

G. NEDERLAND. — Christel. Histor. Unie. - Uit de openingsrede van Jhr. de Geer op het congres van de C.H. Unie. —
Iedere persoonlijke misslag van een of andere locale autoriteit wordt gegeneraliseerd tot een bewijs van verwording onder de regeerders. Een brandstichting in een openbaar bedrijf wordt als schuld aangerekend aan de, immers gewaarschuwde, overheid. Een bankschandaal in een naburig land wordt bijna met

enthousiasme begroet, als vóórspel van wat ook hier straks gaat onthuld worden. „Corruptie" wordt het slagwoord, waarmee al wat tot dusver ambtelijke leiding gaf, in zijn gezag ondermijnd wordt.
Het doel van de nationaal-socialisten is al even bedenkelijk als de gebezigde middelen. Het is een import van buitenlandsche experimenten, ten eenenmale in strijd met onze geschiedenis en onzen volksaard, met al wat bij uitstek „nationaal" onder ons is en, ondanks alle gedeeldheid, het vaste fundament en den rijken inhoud vormt van onze nationale eenheid.
De tendenz van de nationaal-socialistische beweging is het Staatsabsolutisme, met zijn bedreiging van de geestelijke vrijheid, zijn knotting van de zelfstandigheid der Kerk, zijn binding van de opvoeding der jeugd, zijn gelijkschakeling van de openbare meening in pers en vergadering, zijn onderdrukking van het zelfstandig persoonlijk leven. Onze vrije rechts- en staatsinstellingen zijn onvereenigbaar met de totaliteitsleer.
Het goede in de N.S.B. is de steun dien zij biedt aan de vernieuwende krachten in staat en maatschappij, doch daarvoor hadden wij háár niet noodig.
Indien de S.D.A.P. haar aandeel mocht krijgen in het réveil van dezen tijd en zich ontwikkelen in den geest van haar Engelsche geestverwanten, indien zij zich mocht verheffen tot een constructieve, loyale, zich van haar verantwoordelijkheid bewuste partij, die, ook bij het najagen van eigen idealen, zich op nationaal standpunt stelt, dan zullen wij ons daarover onvoorwaardelijk verheugen.
(Tel. Volk, Hbld., N.R.C., Maasb.) **(V. b. 732 H.)**

A. FRANKRIJK. — Bezuiniging op ambtenaarssalarissen. —
De „Journal Officiel" publiceert den tekst van de 14 decreten, goedgekeurd door den ministerraad, inzake de bezuiniging op ambtenaarssalarissen.
Wij ontleenen hieraan het volgende:

	frs.
Algemeene reductie op credieten aan Departementen	628.000.000
Reductie of afschaffing van subsidies	32.000.000
Reductie van pensioenen	500.000.000
Voorkomen van cumulatie van inkomen en afschaffing van gesubsidieerde kantoren	190.000.000
Reductie van ambtenaarssalarissen .	360.000.000
Geraamde opbrengst door hervormingen van administratieve en financieele organisaties, werkloozen uitkeeringen, maatschappelijke instellingen en spoorwegen	300.000.000
Algemeene administratieve hervormingen en reductie van het aantal ambtenaren	750.000.000
	2.760.000.000

Over het algemeen worden de maatregelen in de pers gunstig beoordeeld. (Journal Officiel)

B. DE TWENTSCHE BANK N.V. — Dividend van 3% over 1933. —
Naar wij vernemen zal aan de op 5 Mei a.s. te Enschede te houden algemeene vergadering van aandeelhouders van De Twentsche Bank N.V. worden voorgesteld over het jaar 1933 een dividend van 3% uit te keeren. (Fin. Archief Systeem Keesing)

9 APRIL 1934

C. NEDERLAND. — De Deutsche Schulverein te Amsterdam en het Rijkssubsidie. —
Naar aanleiding van vragen van dr. H. Polak deelde minister Marchant mede dat hij reeds eenigen tijd geleden aan het Rijksschooltoezicht opdracht heeft gegeven hem ten aanzien van de hier te lande gevestigde z.g. Duitsche scholen verschillende gegevens te verstrekken, ten einde te kunnen vaststellen of het onderwijs, aan deze scholen gegeven, beantwoordt aan letter en geest van de Nederlandsche wetgeving. Aan de hand van de te ontvangen ambtsrapporten zal de minister overwegen, of de bestaande toestand kan blijven bestendigd. (Het Vaderland)

D. NEDERLAND. — Leening ƒ 900 millioen. - Inschrijving. —
De Regeering stelt op 12 April de inschrijving open op de 4% geldleening 1934 van den Staat der Nederlanden tot een bedrag van ƒ 900.000.000, waarvan de deelneming is verzekerd tot een bedrag van ƒ 230 millioen.
De schuldbewijzen aan toonder zijn groot ƒ 100, ƒ 500 en ƒ 1000 en worden uitgegeven tegen den koers van 100%.
De inschrijving staat open ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam en van de Bijbank van de Nederlandsche Bank te Rotterdam, alsmede bij de Agentschappen van De Nederlandsche Bank, met recht van voorkeur voor houders van obligatiën der aflosbaar gestelde leeningen, n.l. de 4%-leening 1916, de 4½%-leening 1916, de 4½%-leening 1917, de 4½%-leening 1928 en de 5%-leening 1932 II.
De aflossing van de nieuwe leening begint op 1 Mei 1935 tot ten minste 1,05% van de geheele schuld, vermeerderd met het bedrag der door die verplichte aflossingen vrijgevallen rente. De aflossing geschiedt à pari. De schuldbewijzen worden bij loting vóór 15 Maart te houden, ter aflossing aangewezen.
De leening zal in uiterlijk 40 jaren zijn afgelost.
De aflosbaargestelde obligatiën verjaren 30 jaren na den eersten dag waarop zij aflosbaar zijn.
Het prospectus en de formulieren voor de inschrijving zijn verkrijgbaar vanaf 4 April aan de kantoren van inschrijving.
De inschrijvingen moeten beloopen bedragen van ƒ 100 of veelvouden daarvan.
De storting moet geschieden op Dinsdag 1 Mei 1934 vóór 12.30 uur n.m. te Amsterdam ten kantore van De Nederlandsche Bank en elders ten kantore van inschrijving.
Bij elke storting worden voorloopig recepissen aan toonder uitgereikt, welke zoo spoedig mogelijk kosteloos zullen worden ingewisseld.
(Financieel Archief Systeem Keesing) **(1233 C.)**

E. BELGIE. — Tentoonstelling gewijd aan Koning Albert. —
In het Koninklijk Kunstverbond werd de tentoonstelling geopend, die door de Antwerpsche afdeeling van den Belgischen Bond van Persfotografen gewijd werd aan de nagedachtenis van Koning Albert.
De persfotografen zijn erin gelukt uit de honderden, ja duizenden beelden, die ze bezitten van Koning Albert er een 120-tal uit te kiezen, die den betreurden afgestorvene op alle oogenblikken van zijn openbaar leven weergeven. (De Nieuwe Gazet, 28 Mrt. '34)
(Photo Koning Albert I 1179 A.)

F. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. —
De deposito's der Centrale banken die einde Maart 1933 nog 450 millioen Zwitsersche francs bedroegen, zijn per einde Maart 1934 tot slechts 150 millioen Zw. frs. teruggeloopen. (Agence Belga)
(Vorig bericht blz. 335 F.)

G. NOORWEGEN. — Natuurramp in de Tafjord. —
In de nabijheid van Aalesund in de Tafjord is tengevolge van een springvloed een enormen rotswand, 400 M. hoog en 200 M. breed in den nacht van 6 op 7 April, ingestort en in zee terecht gekomen.
De slapende bevolking werd door de vloedgolf verrast en vele huizen werden weggesleurd. Het aantal dooden zou 41 bedragen. (Aftenposten, Oslo)

Nederlandsch Elftal.

Van links naar rechts (staande): Anderiesen, Weber, Pellikaan, Van Male, Van Run, Van Heel (aanv.).
(Ajax) (A.D.O.) (L.O.N.G.A.) (Feijenoord) (P.S.V.) (Feijenoord)
(knielend): Wels, Vente, Bakhuijs, Smit, Mijnders.
(Unitas) (Neptunus) (Z.A.C.) (Haarlem) (D.F.C.)

A. VOETBAL. — Nederland-Ierland 5—2.

Na een bijzonder enerveerenden wedstrijd heeft het Nederlandsch Elftal op 8 April 1934 in het Olympisch Stadion een schitterende overwinning op Ierland behaald. Rust ging met 1—1 in.

De tweede helft en vooral het laatste kwartier waarin niet minder dan drie prachtige doelpunten werden gemaakt, bezorgde de Oranje-ploeg de 5—2 overwinning. Nederland plaatst zich hierdoor definitief onder de deelnemers aan het wereldkampioenschap 1934 in Italië. **(Vorig bericht blz. 1210 B.)**

B. NEDERLAND. — De K.N.A.C. veiligheidslaan. —

De Kon. Ned. Automobiel Club gaat voor niet minder dan vijf maanden op reis met haar Veiligheidslaan, teneinde door heel het land de automobilisten te kunnen waarschuwen voor de gevaren, welke dreigen van niet goed onderhouden automobielen. Deze grootsche veldtocht tegen de verkeersgevaren begint Maandag 9 April a.s. te dezer stede. Op het Museumplein bij het IJsclub-terrein zal de K.N.A.C.-veiligheidslaan worden opgesteld en dank zij de medewerking van de politie, welke het gedeelte waarop de laan zich bevindt, benevens eenige daarop uitkomende straten voor het verkeer zal afsluiten, zal het mogelijk zijn op normale wijze den ongetwijfeld grooten stroom van automobielen, welke aan de keuring zullen worden onderworpen, af te werken. Iedere automobilist kan zijn wagen gratis, dus zonder eenige kosten, welke dan ook, op de Safety Lane laten onderzoeken. En wanneer het voertuig volkomen in orde zal zijn bevonden, zal de bekende oranje Veiligheidswimpel der K.N.A.C. worden uitgereikt, ten teeken, dat de eigenaar het bewijs heeft geleverd, mede te werken aan de verhooging van de verkeersveiligheid. (Vaz Dias)

10 APRIL 1934

C. DUITSCHLAND. — De toestand. —

De Nieuwe Rotterd. Courant schrijft in het dagelijksch overzicht „De toestand" onder bovengeciteerd hoofd o.a.:

Wij willen ons hier niet in het buitenlandsche probleem voor Duitschland verdiepen, maar er slechts op wijzen, dat het wantrouwen in Duitschland, en de vrees voor hetgeen Duitschland van plan is, nooit sterker en algemeener is geweest onder de groote mogendheden dan op dit oogenblik.

In de binnenlandsche politiek der nationaal-socialisten ziet men op velerlei gebied het revolutionnaire vuur opnieuw opvlammen. Het is niet waarschijnlijk dat het van bovenaf wordt aangeblazen. Het ziet er meer naar uit dat het ondanks de hoofdpersonen geschiedt. Maar deze hebben dan ook niet de macht het te onderdrukken.

De Jodenvervolging, die scheen in te slapen is, naar uit verschillende brieven van onzen Berlijnschen correspondent gebleken is, weer verscherpt. Zijn ernstige waarschuwingen vinden hun bevestiging in afschuwelijke verschijnselen. Wij willen herinneren aan het gebeurde in Gunzenhausen in Beieren, waar uit een ruzie, in een Joodsche herberg ontstaan, een pogrom naar alle regelen der kunst voortkwam, waarbij benden van huis tot huis trokken, de woningen van alle Joden „doorzochten", twee met name genoemde Joden „aanleiding gaven tot zelfmoord", alle Joden, die zij aantroffen oppakten, „waarvan later de meesten weer zijn losgelaten". Wie de tegenwoordige terminologie verstaat, kan de afschuwelijkheden gissen, die daar zijn gebeurd!

Tegelijkertijd ziet men den strijd tegen de katholieke kerk steeds scherper vormen aannemen. Rome heeft, volgens den Romeinschen correspondent van de Times, alle hoop op overwinning der moeilijkheden met inschikkelijkheid verloren. Het toont nu moed inplaats van toegeeflijkheid. De katholieke jeugdorganisaties worden vervolgd, gewelddadig, zooals iedere vervolging in Duitschland is. Er is nog een duidelijk aarzelen tusschen de voorzichtigheid, die van hoogerhand voorgestaan wordt, en het fanatisme der krachten, die tenslotte altijd schijnen te zegevieren. In toenemende mate hoort men het onderdrukken van de katholieke jeugdorganisaties bepleiten. Heel veilig is trouwens het lidmaatschap daarvan niet meer! Het Landsgerecht te Düsseldorf heeft nu uitgemaakt, dat de katholieke pers nu overbodig is, en heeft het colporteeren daartegen van nationaal-socialistische bladen met behulp van intimidatie, uitdrukkelijk niet ongeoorloofd verklaard.

In de protestantsche kerk gaat het heet toe. Dagelijks worden predikanten bij dozijnen ontslagen. Er is echter ook toenemend verzet. Kerkeraden weigeren het afzetten van hun predikant te erkennen, en handhaven hem tegen het bevel van boven af. Dan worden de kerkeraden ontbonden. Maar zij laten zich niet ontbinden. Dat is het stadium, waarin de strijd zich op dit oogenblik bevindt. Tenslotte zal de physieke kracht van de S.A. voor de zooveelste maal wel dezen strijd moeten beslechten.

Het kan de hooge regeering niet aangenaam zijn, dat de strijd met den godsdienst het karakter van een „Kulturkampf" krijgt, waarbij dezen keer katholieken en orthodoxe of aan de traditie hechtende protestanten schouder aan schouder staan, tegenover de overheid. Had de hooge regeering macht over de aanhangers, dan gebeurde dit zeker niet. Wij vinden in dit alles het gebeurde met de laatste film, hoe onbelangrijk ook in vergelijking met deze dingen, een criterium.

Het gevaar is niet gering, dat op den duur ook in het economische de macht van de nationaal-socialistische „onderwereld", die nu onderdrukt is, weer doorbreekt. Vooral als de onvermijdelijke moeilijkheden zich laten gevoelen. Nationaal-socialistisch Duitschland lijkt ons op het oogenblik minder soliede, dan het ons wel eens heeft geleken. (N. Rotterd. Courant)

A. **PASSIESPELEN TE TEGELEN. —**
Het bestuur van de Stichting Passiespelen te Tegelen heeft in zijn vergadering de rollen verdeeld voor de Passiespelen 1935, en wel als volgt:
Christus: Leo Noten; Petrus: Andries Franssen; Johannes: Piet Noten; Judas: Huub Bovendeerd; Caïphas: Huub Thissen; Annas: Th. Jansen; Pilatus: G. Thissen; Herodes: Jos. Noten; Maria: Annie Flos; Magdalena: Maria Dondit; Veronica: Wilhelmina Doesburg; Salome: Dora Jansen; Johanna: Annie van Gerven; Clio, hoofdman der Romeinen: Coen Oppenheim. (De Maasbode)

B. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Kerkstrijd. —**
Te Barmen heeft de Vrij Evangelische Synode, waar afgevaardigden van dertig Synoden heengezonden waren, een besluit genomen, waarin predikers en ouderlingen vermaand worden verordeningen, die in strijd zijn met de Schrift en door het huidige kerkregime zijn uitgevaardigd, niet te gehoorzamen. Verklaard werd, dat afgescheiden van de vanzelf sprekende trouw tegenover de staatsoverheid, de vrijheid en souvereiniteit van de kerk van Christus tegenover elke poging tot oprichting van een nieuwe staatskerk hoog gehouden moeten worden.
(Neue Freie Presse) **(Vorig bericht blz. 1223 A.)**

C. **MOSKOU. — Overbevolking. —**
De steeds toenemende bevolking van Moskou, die thans reeds meer dan 3½ millioen zielen telt, heeft tot gevolg gehad dat de stad thans overbevolkt is. In verband hiermede, zou de Sovjet-regeering ernstig overwegen om den zetel van de hoofdstad over te plaatsen naar Sverdlovsk, het vroegere Jekaterinenburg in het Oeral-gebied. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

D. **VEREENIGDE STATEN. — Staatsfinanciën. —**
De eerste 9 maanden van het financieele jaar 1933 toont de Amerikaansche schatkist een tekort van $ 2.542.299.000. (The Times) **(Vor. ber. 1159 B.)**

E. **SPANJE. — Doodstraf weder ingevoerd. —**
In Spanje is het wetsontwerp, waarbij de doodstraf weder wordt ingevoerd, aangenomen. (El Sol)

F. **NEDERLAND. — Twenthe. - De tarieven van steunverleening. —**
De minister van Sociale Zaken heeft tot de gemeentebesturen van Enschede, Almelo, Hengelo (O.), Lonneker, Goor en Oldenzaal een brief gericht, waarin o.a. wordt gezegd:
Het verzoek om de grondbedragen der tarieven niet van *f* 13 tot *f* 11, doch slechts tot *f* 12 te verlagen, kan ik niet inwilligen, mede omdat alsdan nog steeds niet een behoorlijke verhouding zou zijn verkregen tusschen de huidige loonen en de tarieven van steunverleening, gelijk deze overal elders in acht genomen wordt en moet worden.
De nieuwe regeling zou, naar werd opgemerkt, tot gevolg hebben, dat de huurbijslag minder tot zijn recht zal komen. Zulks is echter niet juist; integendeel heeft eenige verruiming van den huurbijslag plaats, doordat bij de nieuwe regeling reeds huurbijslag zal kunnen worden verstrekt zoodra de huishuur meer dan *f* 3 per week bedraagt, terwijl bij de bestaande regeling eerst bij huren boven *f* 3.50 per week bijslag kan worden toegekend. Bovendien zal, doordat door de tariefsverlaging een grootere marge ontstaat tusschen steunbasis en maximum-steun, in den vervolge in vele gevallen meer huurbijslag dan wel hooger huurbijslag kunnen worden toegekend, waarin bij de oude tarieven het uitkeeren van huurbijslag niet mogelijk was tengevolge van het feit, dat tusschen steunuitkeering en maximum-steun geen of niet voldoende speling bestond.
(De Maasbode) **(V. b. Noodtoestand 588 A.)**

G. **CURAÇAO. — Begrooting 1935. —**
Het eindcijfer der begrooting is hooger dan verleden jaar (6.471.713 tegen 6.337.347 voor 1934). Er is geen sprake van onvoorzichtigheid in de begrootingspolitiek, daar de opbrengst der middelen over 1933 volgens de voorloopige uitkomsten een voordeelig verschil geeft van *f* 446.022.
De raming der ontvangsten is *f* 6.475.700 (in 1934 was het *f* 6.352.400), zoodat een voordeelig verschil overblijft van *f* 3.987.
Verleden jaar is de schuld aan Nederland met *f* 2.042.000 verminderd, zoodat nog *f* 4.783.000 overblijft. (Amigoe di Curaçao)
(Vor. ber. blz. 1184 G. en blz. 625 F.)

H. **FRANKRIJK. — Financiën. —**
In antwoord op een desbetreffende vraag in het parlement wordt van de zijde van het departement van Financiën medegedeeld, dat de binnenlandsche schulden van Frankrijk per 1 Oct. '33 in totaal francs 302.405.000.000 beliepen. Op dien datum bedroeg de buitenlandsche schuld frs. 4.139.000.000 tegen frs. 4.368.000.000 een jaar te voren.
De binnenlandsche schulden waren per 1 Oct. als volgt samengesteld: Perpetueele schuld frs. 52.1 milliard, aflosbare schuld frs. 169.17 milliard, kort loopende verplichtingen frs. 19 milliard, vlottende schuld frs. 54.2 milliard en schulden der Posterijen frs. 7.79 milliard. (Keesings Financieel Archief)
(Vorig bericht blz. 1080 E.)

I. **ENGELAND. — Millioenen valsch bankpapier en leeningstukken. —**
Een groote internationale bende valsche munters, die reeds gedurende een jaar Engelsche bankbiljetten en verschillende gouvernementszegels namaakte, en bovendien tot een bedrag van meer dan een millioen £st. stukken der Poolsche staatsleening had vervalscht, is door Scotland Yard ontmaskerd.
Te Warschau zijn 17 arrestaties gedaan.
De bende bestaat uit 20 leden o.w. bekwame graveurs. Een deskundige noemde de vervalschte bankbiljetten „perfect". Ze waren niet geteekend, doch op platen gegraveerd. (Daily Telegraph)

K. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkbond. - Kerkstrijd. —**
De gemeenten laten zich niet meer van de wijs brengen. Reeds meer dan 140 gemeenten alleen in Westfalen, hebben zich achter Praeses Koch geplaatst. Door zijn classis, waartoe ook Vlotho behoort, is deze met vrijwel algemeene stemmen gehandhaafd èn als predikant èn als superintendent van de classis. Tot nu toe is dit verzet van zijn classiscollega's niet „gestraft"! Alle Kerken van hun predikanten te berooven schijnt den heer Adler blijkbaar nog wat tè gewaagd!
In Barmen is de toestand zoo, dat de afgezette ds. Immer eenvoudig verder preekt in de kerken, die stampvol loopen. In Essen worden de kerken voor de daar afgezette predikanten door de politie gesloten, maar nu preeken ze in groote zalen, die nog niet groot genoeg zijn.
Aan alle predikanten in Westfalen is door den heer Adler, bisschop van Munster, een circulaire gestuurd met het bevel binnen drie dagen namen en adressen van de ouderlingen en leden van het kiescollege op te sturen. De bedoeling is door deze broeders een verklaring te laten teekenen, waarin ze beloven absolute gehoorzaamheid aan Hitler, aan Müller en aan de officieele synode van Westfalen. Wee den predikant, wiens ouderlingen ook maar voor een gedeelte deze verklaring onderteekenen! Wee den ouderling of collegiant, die deze verklaring niet teekent! Via de (politieke) partij weet men hem dan wel te treffen in zijn beroep of anderszins. Het verluidt, dat alle hulppredikers in Westfalen pro forma zullen worden ontslagen om daarna weer aangesteld te worden,

mits een soortgelijke verklaring door hen wordt onderteekend!
Het is een wonder Gods voor dr. Kolfhaus, dat de Reformierte Kirchenzeitung nog niet verboden en hij nog niet afgezet is. Naast enkele kleinere is dit blad wel hèt kerkelijk oppositie-blad bij uitnemendheid. De oplage groeit wekelijks. (De Standaard)
(Vorig bericht blz. 1247 B.)

A. **NEDERLAND. — Rechteloosheid van vreemdelingen. —**
De vreemdeling heeft practisch in Nederland geen rechtspositie.
„Het Volk" heeft enkelen gezaghebbenden juristen hun oordeel gevraagd over dezen hoogst ongewenschten toestand.
Het eerst is het woord aan mr. M. Mendels, die aan het slot van zijn betoog opmerkt:
De volkomen rechtelooze toestand van den vreemdeling bij de sinds jaren gehuldigde practijk is onhoudbaar, en de jongste gevallen brengen de geëerde traditie van het Nederlandsche asylrecht in het buitenland in opspraak. Door opzettelijk geen reis- en verblijfpassen uit te reiken, levert Nederland alle vreemdelingen, die hier een toevlucht komen zoeken, zonder rechtsgang over aan de administratieve macht van den minister, zoo niet aan de willekeur van den eersten den besten dorpspotentaat. (Het Volk)

B. **ROEMENIE. — Fascisme. —**
Bij de lankmoedigheid der boerenregeering konden de impulsen, die de drie oude fascistische groepen door de overwinning van Hitler ontvingen — ook al stonden zij dan niet in zulke nauwe verbindingen met de nationaal-socialisten als men het van verschillende zijden heeft willen voorstellen — hun volle werking hebben.
De oudste der drie is de organisatie van prof. Cuza, tevens de eerste anti-Joodsche partij, de Liga Apararei Nationale si Crestine, met zetel te Jassy. Deze Liga der nationaal-christelijke verdediging heeft de swastika als insigne, het programma wil de onteigening der Joodsche huisbezitters, kooplieden en fabrikanten, een korporatieven staat, versterking der uitvoerende macht, het absolute koningschap, dictatuur en strijd tegen partijen- en parlementair stelsel. Als voorbeeld wordt Mussolini, Hitler, maar ook Poerisjkewitsj, den aanvoerder bij pogroms in het tsaristisch Rusland, gesteld. De partij is in de Kamer door vijf afgevaardigden vertegenwoordigd, haar aanhangers zijn grootendeels ongeletterde boeren uit de noordelijke deelen van Moldavië en de zuidelijke der Boekwina, waar studenten voor de propaganda zorgen. Prof. Cuza, de oprichter, wordt met het oog op zijn leeftijd, op het oogenblik zelf vrijwel onschadelijk geacht. (N. Rotterd. Courant)
(Vor. ber. IJzeren Garde blz. 1243 C.)

C. **BIBLIOTHEEK DER VERBRANDE DUITSCHE BOEKEN TE PARIJS. —**
Omtrent het reeds bekende plan, om in Parijs een bibliotheek van in Duitschland verbrande boeken op te richten, verneemt de Jewish Chronicle van 30 Maart '34 nog de volgende bijzonderheden:
Het comité, dat tot dit plan het initiatief nam, werd gevormd in Engeland en Frankrijk onder het bestuur van André Gide, Lion Feuchtwanger, prof. Levy-Bruhl, Heinr. Mann, Romain Rolland en H. G. Wells. De bibliotheek zal bevatten: (1) Alle werken, die in het Derde Rijk zijn verbrand, onder censuur gesteld of verboden; (2) De bibliotheken van vele Duitsche uitgewekenen, die hun boeken ter beschikking van de nieuwe bibliotheek hebben gesteld (reeds thans beschikt men uit dien hoofde over ongeveer 20.000 deelen); (3) Alle werken, welke onmisbaar zijn voor de studie en de analyse van het Hitlerisme; (4) Al het belangrijke materiaal, dat reeds in internationale archieven is verzameld. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 813 B.)

11 APRIL 1934

D. **VREDESPRIJS-WATELER 1934. — Aan afd. Nederland van den „Wereldbond der Kerken" toegekend. —**
De Carnegie-Stichting te 's-Gravenhage heeft den Vredesprijs-Wateler voor 1934, ten bedrage van *f* 25.000, toegekend aan de afdeeling Nederland van den Wereldbond voor Int. Vriendschap door de Kerken („Wereldbond der Kerken") op grond van haar verdiensten om door inniger contact der Kerken het vredeswerk te bevorderen. Voorzitter dezer Nederlandsche afdeeling is prof. dr. M. Th. Böhl te Leiden, die het vorige jaar als zoodanig prof. dr. J. A. Cramer is opgevolgd, secretaris dr. J. C. Wissing te Tiel.

E. **DIERENBESCHERMING. — Pijnloosheid bij afmaken. —**
Het mocht dierenarts Ernst gelukken onder leiding van Professor Klarenbeek te Utrecht een toestel te vervaardigen, dat aan alle eischen ten aanzien van de volstrekte pijnloosheid bij afmaken voldoet en volmaakt is te noemen.
Behalve dat het apparaat direct bij de inschakeling absoluut doodend is, biedt het voldoende veiligheid voor den operateur en is uitstekend geschikt voor massa-dooding aan de asyls. Aan al deze eischen voldoet het toestel zonder mankeeren; doch het mooiste ervan is, dat de dieren nagenoeg zonder angst zich de voorbereidende handelingen laten welgevallen, omdat de eigenaar er rustig bij kan blijven. Met één handbeweging kunnen de deuren van het toestel gesloten worden, waarna de knip van een gewone lichtschakelaar het dier oogenblikkelijk (in de fractie van nog geen seconde) doodelijk door den electrischen stroom treft en in elkaar doet zakken. Een en ander is te volgen door een glazen ruitje in den bovenkant van het apparaat, terwijl de uitslaande naald van een op het toestel gemonteerde ampèremeter voldoende garantie voor den operateur biedt, dat genoeg stroom door het dier gaat om het doodelijk te treffen.
(Daadwerkelijke Dierenbescherming)
(Vor. ber. Dierenbescherming blz. 1203 F.)

F. **CONGO (BELG.). — Ongunstige economische toestand - Deficit van 194 millioen francs. —**
Bij de behandeling van de koloniale begrooting in den Belgischen Senaat heeft de minister van Koloniën op den zeer ongunstigen economischen toestand van den Congo gewezen. Het deficit op de begrooting zal in het gunstigste geval 194 millioen francs bedragen. (De Nieuwe Gazet) **(Vor. ber. 656 C.)**

G. **UITVINDINGEN. — Automatische electrische trein.**
In de expositie te Westminster is een electrische trein gedemonstreerd, uitgevonden door Ir. J. B. Drake die volkomen veilig zonder bestuurder de trajecten kan afleggen. Wanneer de lijn reeds bezet is, komt de trein automatisch tot stilstand en komt langzaam in gang als de sectie vrij is. Een van de hoofdpunten is, dat de stroom in etappen wordt ingeschakeld, zooals een bestuurder dit zou doen. Automatisch worden signalen gegeven, enz.
(Morning Post)

H. **TENNIS. — Jiro Satoh overleden. —**
De populaire Japansche Davis Cup-speler, Jiro Satoh, is op 6 April '34 in overspannen toestand over boord gesprongen van het stoomschip „Hakone Maru" op weg naar Engeland, waar hij met zijn team tegen Australië zou uitkomen. (Dempo Tsoesin)

A. **A.V.R.O. IN 1933. —**
Het totaal aantal leden is belangrijk gestegen; het is n.l. van 174.682 in 1932 gekomen op 200.258, alzoo een vermeerdering van ruim 25.000.
De beschikbare direct mobiliseerbare middelen beliepen op 31 Dec. '33 een bedrag, groot *f* 2.031.485.29 (v. j. *f* 1.707.281.96). Aan de omroepprogramma's werd ten koste gelegd een som van *f* 659.460.27, 200 personen bevinden zich in vasten dienst van de A.V.R.O. De „Radio Bode" als zelfstandige exploitatie verleende aan den omroep een subsidie, groot *f* 288.378.45.
De ontwerp-begrooting voor 1934, die aan de algemeene ledenvergadering op 28 Juli a.s. in Arnhem zal worden aangeboden, sluit in inkomsten en uitgaven met een bedrag van *f* 1.120.000. (Tel.)
(Vorig bericht blz. 595 F.)

B. **TABAK. — Geen koop van importeurs voor één jaar. —**
Tusschen de Nederlandsche tabakshandelaren is een overeenkomst gesloten, waarbij zij zich hebben verplicht, om voor den tijd van één jaar geen partijen Sumatra oogst 1933, direct of indirect, „bij onderhandeling", „uit de hand" of „vervroegde inschrijving" van de importeurs te koopen. Naar deze partijen zal uitsluitend worden gedongen door middel van de in ons land plaats vindende, officieel aangekondigde inschrijvingen. Tevens verplichten zij zich voor den tijd van een jaar geen tabak welke, anders dan door de inschrijvingen van importeurs mocht zijn gekocht, te koopen, te verkoopen of te verhandelen. (Keesings Financieel Archief)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting voor oorlog. —**
De „Java-Bode" meldt, dat de voorloopige cijfers van de begrooting voor het departement van Oorlog voor het dienstjaar 1935 zijn teruggebracht tot *f* 43.500.000, exclusief de pensioenen en de suggesties van de commissie-Idenburg, zoodat sinds 1931 de militaire begrooting een teruggang van *f* 63 millioen tot *f* 43.5 millioen laat zien. (Aneta)
(Vor. ber. Begrooting '34 blz. 1091 F.)

D. **LUCHTVAART. — De blauwe wimpel Duitschland-Frankrijk. —**
Indien de Deutsche Lufthansa voortgaat haar dienst op Zuid-Amerika te onderhouden in een dergelijk snel tempo als tot heden, zal voor de Franschen de strijd om den blauwen wimpel van den Zuidelijken Atlantischen Oceaan steeds moeilijker worden, getuige het volgende voorbeeld. De post, die 22 Maart per Lufthansa Rio de Janeiro verliet, werd reeds den 27sten Maart in Berlijn bezorgd, op denzelfden dag als de Zuid-Amerikaansche luchtpost der Air France, die reeds den 17en Maart te Rio gepost werd.
(Het Volk)

E. **LUCHTVAART. — Een nieuw model draagvlak voor een vliegtuig. —**
Nieuw type vliegtuig van de Amerikaansche bouwers Nemeth, Ray Stein en C. Burkland Hart. Het kan dalen op een kleine oppervlakte en dus onder een grooten landingshoek (60 graden), dank zij den eigenaardigen bouw van het draagvlak. De snelheid bij daling kan getemperd worden tot slechts 3 meter per seconde, dat is dus nog minder dan bij een normaal valscherm. Evenwel kan bij gewoon vliegen in horizontale richting een groote snelheid, n.l. 210 k.m., worden bereikt. Er zijn reeds proefvluchten met het toestel verricht. (New York Herald, Parijs)

F. **RUSLAND. — Haven aan de Lena. —**
In het Aziatisch deel van Sovjet-Rusland aan de monding van de rivier de Lena wordt de noordelijkste haven ter wereld aangelegd op een breedte van bijna 72 gr.
De nieuwe haven heeft nog geen naam en maakt onderdeel uit van uitgebreide plannen om de republiek Jakoetie te ontsluiten, welke een oppervlakte heeft van 2/5 van Europa en grootendeels binnen den Poolcirkel gelegen is. De hoofdstad Jakoetsk ligt ruim 1000 k.m. van den meest nabijzijnden spoorweg. De plannen omvatten o.a. geregelde luchtdiensten ter verbinding van Jakoetsk met Irkoetsk en Moskou, den aanleg van wegen, een scheepvaartverbinding van Archangel met de monding van de Lena, ontginning van het delfstoffengebied, en aanleg van collectieve boerderijen. Ziekenhuizen en scholen zijn reeds gebouwd. Eenige jaren geleden had het land geen geschreven taal. Thans is een Jakoetisch alfabet opgesteld en verschijnen er couranten.
(Alg. Handelsblad)

G. **HET GEVAAR VAN ONGECONTROLEERDE VERMAGERINGSKUREN. —**
In Engeland heeft een danseres, die, om nog magerder te worden, een te groot aantal dekrisyltabletten had gebruikt, een vroegtijdigen dood gevonden. De eerste 7 had zij genomen onder geneeskundig toezicht en daarna op eigen gezag, ondanks de waarschuwing van den apotheker, eerst een arts te raadplegen, nog 17. Als oorzaak van den dood, waarvan de „coroner" de schuld uitsluitend aan de overledene gaf, werd vergiftiging met nitrophenol gevonden.
Volgens den lijkschouwer neemt de Engelsche regeering dan ook een verbod van vrijen verkoop van dit en dergelijke middelen in overweging.
(Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde)

H. **NEDERLAND. — Luchtbescherming - Oefeningen.**
De deelnemers aan den gascursus (zie bericht pag. 1241 F.) die leerden een gasmasker te dragen, moesten er in het Stadion te Amsterdam mee den rook in. Eerst was er een looppasoefening met de maskers op, daarna werden de tribunes eenige malen beklommen en vervolgens wachtte de gaskamer. Dit was een gebetonneerd vertrek, waarin, teneinde het den heeren niet te gemakkelijk te maken, obstakels geplaatst waren. Bij vijftallen tegelijk verdwenen de maskerdragers in den nevel. De hoofdbestanddeelen van het gas bestonden uit salmiakdampen en broomaceton. Ze klauterden over hindernissen en kwamen na tien minuten weer terug, zoo behaaglijk en frisch alsof ze buiten in het koesterende lentezonnetje hadden gezeten. (Alg. Handelsblad) **(Vor. ber. 1241 F.)**

I. **VATICAAN. — Toespraak van Paus tot Duitsche studenten. —**
Aan het slot van een toespraak tot Duitsche studenten zeide de paus o.a., dat zonder het katholicisme, zonder de katholieke leer en het katholieke leven er vrijwel niets overblijft van het Christendom; het voorbeeld der laatste tijden toont aan, dat sommigen zelfs geen valsch christendom wenschen, maar zuiver en eenvoudig heidendom. (Vaz Dias)

K. **VOLKENBOND. — Japansche verlangens voor terugkeer. —**
Baron Sakatani heeft in de Japan advertiser een oproep tot alle staatslieden der wereld gericht om een herziening van het Volkenbondsstatuut te bevorderen, opdat Japan weer in den Volkenbond kan terugkeeren. Hij somt daarbij een tiental verlangens op: het toetreden van Duitschland moet mogelijk gemaakt worden door tegemoet te komen aan zijn verlangen naar gelijk recht op bewapening; het toetreden van de Vereenigde Staten moet mogelijk gemaakt worden; ontwapeningsovereenkomsten moeten tot stand worden gebracht; erkenning van de gelijkheid van de rassen; opheffing van de tariefmuren en uitbreiding van de vrijheid van handel; erkenning van Mandsjoekwo; opheffing van de boycotclausule in het Volkenbondsstatuut; erkenning van het recht van

zelfverdediging voor ieder land; instelling van subcommissies voor regionale conflicten; uitsluiting van innerlijk verdeelde of ongeorganiseerde landen, die niet onder een centraal gezag gesteld zijn.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 748 C.)**

A. VEREENIGDE STATEN. — Nira. - Afkeuring van Senator Glass. —

De democratische Senator Glass heeft zich tegenover de „Washington Post" geuit over de Nira-politiek: „De „New Deal" is over het geheel genomen niet alleen een fout; het is een schandvlek voor de natie en de tijd is niet ver, waarop wij beschaamd zullen zijn, zoover te zijn afgedwaald van de voorschriften van gezond verstand en gezonde eerlijkheid."
Deze vernietigende verklaring heeft Glass afgelegd, omdat hij het belangrijker vindt, de waarheid openlijk tegen den president te verkondigen dan tegen iemand anders en omdat zoo weinig menschen het doen. Niemand die Senator Glass' oppositie tegen het verlaten van den gouden standaard, de repudiatie van de goudclausule, de Nira en zijn Blauwe Adelaar (hij noemt deze een „roofvogel") en zijn verzet tegen andere regeeringsmaatregelen, kent, zal bevreemd zijn over deze uitlating, maar zij typeert den geest van rebellie, welke in het Congres heerscht gedurende Roosevelts afwezigheid. Meer en meer wordt het duidelijk, dat het verloop van de aan den gang zijnde zitting van het Congres afhangt van de geestesgesteldheid, waarin Roosevelt van zijn vacantiereis terugkeert.
Het is opmerkelijk en zeker niet zonder belang, dat industrieën, die de loonen belangrijk hebben verhoogd, eveneens hun prijzen scherp hebben moeten opzetten.
Ook op dit punt heeft Ford weer een onafhankelijke positie ingenomen. Hij heeft zich verzet tegen het opdrijven der prijzen, onder de leus: het publiek wenscht goedkoope artikelen. In de auto- en staalindustrie staat hij op dit punt alleen. Of de producenten van 60% der auto's die op het oogenblik worden verkocht, hun positie zullen kunnen handhaven tegen Ford, wiens verkoopen thans 25% van het geheel uitmaken, is af te wachten. Een levendige concurrentie in de automobielindustrie is te verwachten, niettegenstaande de Federale Comptroller General heeft bepaald dat Ford ook aan de Nira-codes moet voldoen, willen zijn offertes in de toekomst voor de regeeringsleveranties in aanmerking genomen worden. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 1224 F.)

B. TIBET. — Na den dood van den Dalai Lama. —

De bejaarde Si Kiang, de „Levende Boeddha", die de Boeddhistische kerkvorst is te Oerga, verklaarde in een interview, dat hij niet het regentschap over Tibet heeft aanvaard, na den dood van den Dalai Lama.
Geheel volgens den regel heeft de Pantsjen Lama het regentschap aanvaard en Si Kiang gelooft niet, dat deze veel oppositie zal ontmoeten.
Bij het interview was de „Levende Boeddha" gekleed in een purperen kleed met een bonten muts. De atmosfeer in de kamer waarin hij zich bevond was bezwangerd met wierook.
Na den dood van den Daila Lama, die het erkende hoofd was, althans het officieele hoofd van de Boeddhisten, moest naar een opvolger worden omgezien. Daartoe werd, zooals steeds in zulke gevallen, een zuigeling als reïncarnatie van den Daila Lama, die zelve ook een reïncarnatie van een der grootste Boeddhistische voormannen was geweest, als nieuwe Daila Lama aangewezen. Dit kind is echter natuurlijk de eerste tientallen jaren geen factor in de regeering van Tibet en in de Boeddhistische geestelijkheid. Twee groote Boeddhistische kerkvorsten, die elk op zijn gebied in positie en invloed den Daila Lama nabij komen, zijn de Levende Boeddha te Oerga, die zich dus thans over den toestand heeft uitgelaten en den Pantsjen Lama te Tasjiloempo in Tibet. De Levende Boeddha staat onder Russischen invloed, de Pantsjen Lama is onafhankelijker, doch naar het schijnt ietwat pro-Britsch georiënteerd. Na den dood van den Daila Lama schijnt de Pantsjen Lama het regentschap over geheel Tibet aan zich te hebben getrokken zonder dat dit op verzet is gestuit. De overleden Daila Lama was al evenmin onafhankelijk als de Levende Boeddha, de Daila Lama had n.l. een Chineeschen dwarskijker naast, d.w.z. boven zich.
(Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. 1121 E.)

C. BEWAPENING. — Gasbomaanvallen uit de lucht.

Onlangs is in Groot-Brittannië een zeer opmerkelijk boek gepubliceerd. Het heet: „Achter het rookscherm" en de schrijver is generaal Groves. Dit boek heeft reeds sterk de publieke aandacht getrokken en zonder eenigen twijfel zal het dit in nog meerdere mate doen. Generaal Groves heeft een staat van dienst, die aan zijn inzichten gezag verleent. Tijdens den oorlog is hij vliegerofficier geweest en ten slotte directeur van de luchtmachtafdeeling aan het departement van luchtvaart. Na den oorlog werd hij Britsch vertegenwoordiger voor de luchtmacht in de permanente militaire commissie van den Volkenbond. Zijn boek is een zeer deskundige bespreking van den aard van den volgenden oorlog.
Generaal Groves toont aan, dat de wijze van oorlogvoeren geheel is veranderd door het vliegwezen. Hij beweert, dat wij nooit meer een oorlog op fronten zullen aanschouwen met massa's infanterie, tegenover elkaar liggend in een buitengewoon versterkt loopgravensysteem. Voortaan zal het een oorlog worden over geheele gebieden, over oppervlakten, een oorlog, waarin een sterke luchtmacht zal worden gebruikt om door bombardementen de „zenuwcentra" van den vijandelijken staat te treffen.
Generaal Groves is er absoluut van overtuigd, dat een nieuwe oorlog zal worden gevoerd door middel van luchtbombardementen boven Londen, Parijs, Berlijn en dergelijke bevolkingscentra. De aanvallen zullen worden uitgevoerd met bommen van groote ontploffingskracht, brandbommen en gifgassen.
Generaal Groves is van opvatting, dat er tegen dergelijke aanvallen geen verdedigingsmiddelen bestaan ter bescherming van de burgerbevolking. „Indien men aan acht millioen menschen acht millioen gasmaskers zou verschaffen en als men deze lieden in het gebruik ervan zou onderrichten, zouden zij eenige bescherming verleenen tegen sommige gassen. Maar tegen andere gassen zouden zij van geen enkel nut zijn. Slechts een volledige bescherming voor het geheele lichaam zou voldoende zijn. Men zou meer kunnen bereiken met gasvrije schuilplaatsen, maar meestal zal men te laat zijn met zich in veiligheid te brengen."
Generaal Groves komt tot de volgende sensationeele conclusie: „Alle denkbare maatregelen voor plaatselijke bescherming zouden ten hoogste slechts een klein deel van de acht millioen inwoners van Londen kunnen redden in geval van een luchtaanval op een schaal, zooals deze reeds thans tot de mogelijkheden behoort."
„Men mag aannemen, dat de groote massa der burgerbevolking onbeschermd zou zijn."
Zelfs bij het prachtigste weer en het beste zicht heeft de verdedigende luchtmacht de grootste moeite om den aanvaller te ontdekken. De schrijver vermeldt een aanval in 1916, waarbij van 94 verdedigende machines er slechts vijf in slaagden den vijand te vinden. Bij een andere gelegenheid voerden zestien Gotha-machines een raid uit. Niet minder dan 121 vliegtuigen stegen op om hen te bestrijden. Men moest onverrichterzake terugkeeren, want niemand bespeurde iets van den aanvaller! Wanneer men geen ontwapeningsconventie tot stand brengt, zullen de landen een grootscheepschen bewapeningswedloop in de lucht beginnen. Ieder land zal in staat willen zijn, de steden van de nabuurlanden te verwoesten, daar de tegenaanval in de lucht de eenige verdediging tegen het luchtoffensief van den vijand is. Bovendien is het dreigement van represailles het eenige effectieve middel om den vijand van een luchtaanval af te houden.
Dit is niet alleen de kijk van generaal Groves. Integendeel, hij deelt den lezer mee, dat deze stelling officieel door de Engelsche autoriteiten is aanvaard en thans het aantal bommenwerpers in verhouding tot de gevechtsmachines in het Britsche verdedigingsprogramma voorschrijft. De Engelsche regeering heeft zich dus op het standpunt geplaatst, dat Londen en de andere steden van Groot-Brittannië moeten worden verdedigd tegen vernietiging uit de lucht door middel van de mogelijkheid Parijs en Berlijn te verwoesten.
Generaal Groves bepleit het stelsel van gemeenschappelijke veiligheid in de lucht. In dit systeem ligt de eenige hoop op een werkelijke verdediging voor ieder land tegen de nieuwe en schrikaanjagende gevaren, welke de moderne wetenschappelijke oorlogsvoering moet medebrengen.
(Arthur Henderson in „Het Volk")

D. VOLKENBOND. — China en Mandsjoekwo. —

Op verzoek van de Chineesche regeering heeft de secretarisgeneraal van den Volkenbond aan de leden van den Volkenbondsraad, van de commissie van 19, die midden Mei bijeenkomt en aan alle overige leden van den Volkenbond een officieele verklaring van de Chineesche regeering overgelegd, die door den minister van buitenlandsche Zaken Wang Tsjingwei is afgelegd naar aanleiding van de troonsbestijging van Poe-Ji. Deze verklaring is bijzonder scherp gesteld en luidt in het kort als volgt: De troonsbestijging van Poe-Ji onder den titel van keizer is een daad van hoogverraad tegenover de Chineesche republiek en heeft in China algemeen verontwaardiging gewekt. Zooals de toestand er thans uitziet, kan men niet anders zeggen dan dat het statuut van de drie Oostelijke provinciën en van Jehol neerkomt op een onwettige bezetting en Poe-Ji evenals de andere leden van zijn tooneelspelerstroep slechts marionetten zijn, die door hun meester geleid worden en niet de minste onafhankelijkheid bezitten. Of Poe-Ji chef van de uitvoerende macht is of keizer genoemd wordt, of zijn onwettig regime republikeinsch of monarchistisch is, de woorden veranderen niets aan den werkelijken aard der zaken. De houding van China zal tegenover dit marionettenspel nooit veranderen en dit geldt ook voor de Europeesche en Amerikaansche mogendheden, voor wie het principe van niet erkenning van Mandsjoekwo een formeele wet van internationale moraal geworden is, waar geen inbreuk op gemaakt zal kunnen worden, zonder dat het internationale aanzien van den belanghebbenden staat hieronder lijdt. De laatste daad van Tsjangtsjoeng heeft ontegenzeggelijk den ernst van het probleem van het Verre Oosten nog verscherpt en het gevolg van dit alles zal slechts een vermeerdering van de onstabiliteit van den wereldvrede kunnen zijn, maar de wereld zal weten waar de verantwoordelijke personen gezocht moeten worden.
Men acht het waarschijnlijk, dat de Chineesche regeering aan de commissie van 19, die 14 Mei in Genève bijeenkomt, nieuwe voorstellen zal doen om de niet-erkennings-politiek van den Volkenbond nog te versterken. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. 680 A.)

E. ENGELAND. — De stijging der Duitsche oorlogsbegrooting. - Vragen in het Lagerhuis. —

Het conservatieve Britsche Lagerhuislid Boothby heeft aan den minister van Buitenlandsche Zaken van het Lagerhuis de volgende vragen gesteld:
Is uw aandacht gevestigd op de aanzienlijke stijging in de ramingen der uitgaven voor marine, leger en luchtvaart op de Duitsche begrooting? Is u van plan, direct stappen te doen

ten einde het doel van die hoogere uitgaven vast te stellen? Beteekenen die hoogere uitgaven een schending van het verdrag van Versailles?
Het Lagerhuislid Spears vroeg, of de minister in het bezit is van inlichtingen betreffende de aanzienlijke stijging der Duitsche begrooting voor bewapening. Voorts wilde hij weten, of de minister van plan is maatregelen te nemen, om een schending van het verdrag van Versailles door Duitschland te beletten, vooral in verband met de Duitsche uitgaven voor een luchtvloot met een militair karakter.
Minister Simon antwoordde: De ramingen der Duitsche begrooting voor marine, leger en luchtvaart zijn op 26 Maart officieel gepubliceerd. Vergeleken met 1933 geven zij de volgende verhoogingen te zien: De uitgaven voor marine, die in 1933 183 millioen mark beliepen, zijn op de begrooting voor 1934 tot 233 millioen verhoogd, dus 50 millioen meer. Voor het leger was in 1933 472 millioen uitgetrokken, daarentegen in 1934 647 millioen of 175 millioen meer. Voor het ministerie van Luchtvaart waren de uitgaven in 1933 78 millioen, terwijl de raming voor 1934 210 millioen beloopt, of 132 millioen hooger. Deze kwestie wordt op het oogenblik door de Britsche regeering nauwkeurig bestudeerd. Ik heb den Britschen gezant in Berlijn verzocht, bij de Duitsche regeering inlichtingen in te winnen.
Boothby vroeg daarop, wanneer de minister meent in staat te zijn een nieuwe desbetreffende verklaring af te leggen.
Minister Simon: ik hoop in den loop dezer week nog inlichtingen te ontvangen. Indien ik vóór dien verder feitenmateriaal mocht hebben ontvangen, dan zal ik u daarvan in kennis stellen. (Daily Telegraph)

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. —**
Het Bureau der Ontwapeningsconferentie heeft op 10 April '34 voor het eerst sinds 22 November '33 weder een bijeenkomst gehouden. Tal van bekende gedelegeerden woonden de bureauzitting bij. Engeland en Frankrijk waren resp. vertegenwoordigd door Eden en Massagli. Voor de Vereenigde Staten van Amerika was de gezant te Bern, Wilson, aanwezig, voor Japan Sato. Voorts waren o.a. aanwezig de minister van Buitenlandsche Zaken van Tsjecho-Slowakije, Benesj, voor Zweden Sandler en voor Zwitserland Motta. De Belgische gedelegeerde was graaf Carton de Wiart. Van Nederlandsche zijde was aanwezig prof. Moresco, Sovjet-Rusland was ook vertegenwoordigd.
Henderson sprak het openingswoord. Hij deed een nieuw beroep op de conferentie om de taak te vervullen waarvoor zij is bijeengeroepen ,n.l. wapeningsvermindering met evenredige verhooging der veiligheid door internationale verdragen, waarvoor de algemeene commissie zelf reeds meer dan eens zich heeft uitgesproken. Sommige gebeurtenissen van den laatsten tijd hebben, zooals Henderson erkende, het bereiken van het doel bemoeilijkt, doch zij hebben ook des te duidelijker de hoogst ernstige gevolgen van een eventueele mislukking aangetoond.
Na de rede van Henderson heeft Engeland's lord-grootzegelbewaarder Eden het standpunt zijner regeering breedvoerig uiteengezet. Eden ging uit van het Engelsche memorandum van 29 Januari '34 en toonde aan de hand van verschillende voorbeelden aan, hoe Engeland er naar gestreefd heeft het oorspronkelijke plan van MacDonald aan te passen aan den huidigen toestand. Zelfs onder opoffering van bijzondere Engelsche wenschen.
Vervolgens besprak de Engelsche vertegenwoordiger de gebeurtenissen sedert 29 Jan. Hij legde er den nadruk op, dat de moeilijkheden thans zeer groot zijn. Tusschen Frankrijk en Duitschland bestaan twee principieele tegenstellingen:
1. De tegenstelling t.a.v. de legersterkte en de berekening der overzeesche troepen en de geoefende reserves aan de eene zijde en de para-militaire organisatie aan de andere zijde;
2. De tegenstellingen t.a.v. den datum, waarop het nieuwe Duitsche leger, dat met een korten dienstijd, met verdedigingswapens zal worden uitgerust en t.a.v. de uitbreiding dezer bewapening.
Ik moet derhalve voorstellen, aldus besloot Eden, dat het presidium der conferentie, wanneer het zich verdaagt, nog besluit opnieuw einde dezer maand, ongeveer 30 April, bijeen te komen, waarbij het aan het goeddunken van den president moet worden overgelaten dezen termijn uit te stellen, indien hij zulks wenschelijk zou achten.
Overeenkomstig het Engelsche voorstel heeft het presidium zich verdaagd tot 30 April. Tegelijkertijd is besloten de hoofdcommissie te omstreeks 23 Mei te laten bijeenkomen.
(Journal de Genève)
(Vorig bericht blz. 1211 A.)

B. **NEDERLAND. — Twenthe - Steunverlaging - Protest. —**
Bij den minister-president dr. Colijn is op 6 April '34 een deputatie uit Twenthe geweest, die een petitionnement hebben aangeboden met 50.812 handteekeningen van meerderjarige inwoners van de gemeenten Enschede, Lonneker, Hengelo, Almelo, Goor en Oldenzaal, in verband met de voorgenomen steunverlaging.
Het petitionnement behelst het verzoek aan de regeering om de voorgenomen steunverlaging voor Twentsche werkloozen niet in te voeren. Het aantal onderteekenaars vormt circa 65% der meerderjarige bevolking van genoemde steden en werd in nog geen week georganiseerd. (Tel.) **(Vor. ber. blz. 1247 F.)**

C. **RADIUMMIJNEN. - Het gevaar van den arbeid. —**
Een bericht in de pers, dat in de mijnen van Jochymov de arbeiders gemiddeld slechts 37 jaar oud worden en 15 jaren arbeid in de radiummijnen meestal den dood tengevolge heeft, geeft F. Howard Humphris aanleiding om in „The Lancet" van 17 Maart mede te deelen, dat hij bij een bezoek aan de mijnen vóór twee jaren een anderen indruk had gekregen. Maar hij wijst er op, dat doodelijke ziektegevallen bij het mijnwerk pas voorkwamen, nadat de pneumatische drilboren waren ingevoerd.
Niet de uitstraling van radium veroorzaakt den dood, maar de inademing van het fijne stof, dat radium bevat. (The Lancet)

D. **BELGIE. — Vestigings-, arbeids- en belastingsverdrag met Nederland. —**
De Kamer heeft het Nederlandsch-Belgische arbeids- en vestigingsverdrag van 20 Februari 1933 alsmede de Nederlandsch-Belgische overeenkomst ter vermijding van dubbele belasting van 2 Februari 1933 goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 700 D.)**

12 APRIL 1934

E. **JOHANNES MUELLER. — De profeet van Schloss Elmau. —**
Op 19 April wordt Johannes Müller, de Duitsche wijsgeer en prediker die op het „Schloss Elmau" in de Beiersche Alpen woont, zeventig jaar. Naar aanleiding daarvan schrijft men ons o.m. het volgende: Het is ongeveer veertig jaar geleden, dat Müller zijn voordrachten in Duitschland begon. Zijn grondgedachte kan misschien het best zoo weergegeven worden, dat het wezen van den mensch niet zelf scheppend, niet „urheberisch" is, doch „organhaft", slechts scheppend door ontvankelijkheid. Müller sluit hier aan bij de moderne ethiek die zegt: niemand kan in een gegeven levenssituatie het eenig juiste, het vervullende door het toepassen van voorschriften of theorieën uitdenken. Door uit te denken kan hij hoogstens de zaak afdoen; subaltern, geen geniaal werk leveren. Uit de situatie halen, wat erin zit, haar recht laten wedervaren, het eenig juiste zeggen of doen wat de conjunctuur van het oogenblik eischt, d. i. Gods wil in dit moment in het leven laten treden, dat kan slechts hij, die den levensindruk diep ontvangt en wiens reactie (hetzij dit nu spontaan, misschien bliksemsnel gebeurt, of dat het een langgedragen proces is) uit deze scheppende, onbewuste diepte voortkomt. (Alg. Hbld.)

F. **DUITSCHLAND. — Prof. Banse's boek „Raum und Volk im Weltkriege" en Nederland. —**
De ontsteltenis, welke de theorieën van prof. Ewald Banse, hoogleeraar in de krijgswetenschappen aan de Technische Hoogeschool te Brunswijk in het buitenland hebben gewekt, is de oorzaak geweest dat de Duitsche Regeering heeft moeten ingrijpen, en zijn jongste werk „Raum und Volk im Weltkriege" heeft verboden. Zij deed dit, evenals na het verschijnen van „Wehrwissenschaft", onder de motiveering, dat de meeningen van prof. Banse die van een onverantwoordelijk particulier zijn, dat niemand er acht op slaat en dat zij niet den minsten invloed kunnen uitoefenen op het Regeeringsbeleid van het Derde Rijk. Intusschen blijft in het nationaal-socialistische Duitschland dat gewoonlijk niet bang is om zijn corps van opvoeders en voorlichters te zuiveren van ongewenschte elementen, prof. Banse gehandhaafd als hoogleeraar en kan hij doorgaan zijn „onverantwoordelijke" ideeën bij zijn leerlingen te propageeren.
Voor ons land is het boek onder meer van beteekenis, omdat hierin niets meer of minder dan een aanvalsplan op Engeland wordt uiteengezet, waarbij de Hollandsche kust van Den Helder tot

Vlissingen als basis moet dienen. De schrijver is van oordeel, dat op tegenweer van onze zijde niet gerekend hoeft te worden, want „de Hollanders, een mengeling van lagere Saksische en Frankische stammen, zijn zoo lui, zelfgenoegzaam en pacifistisch, dat de Regeering zich wel tot een formeel protest zal bepalen." (Alg. Handelsblad)

A. **LUCHTVAART. — Hoogterecord - Donati. —**
De Italiaansche vlieger Donati heeft op 11 April '34 op het vliegveld Montecesio bij Rome met een Caproni-vliegtuig een hoogte bereikt van 14.500 M. en op die hoogte een temperatuur geregistreerd van 56 graden beneden het vriespunt.
De Fransche vlieger Lemoine heeft verleden jaar een hoogte van 13.661 M. bereikt. (Il Secolo)

B. **ROEMENIE. — Complot tegen de Koninklijke familie en regeering. —**
Een samenzwering tegen de Koninklijke familie en de regeering is ontdekt. Vele hooggeplaatste officieren zijn er bij betrokken. Talrijke arrestaties zijn gedaan. De hoofdpersoon van het complot schijnt te zijn kolonel Precup, een der meest toegewijde aanhangers van Koning Carol. (Diminiata, Boekarest)
(Vorig bericht blz. 1229 A.)

C. **ALTAARLUIK VAN DE VAN EYCK'S GESTOLEN. —**
Een der luiken van den beroemden triptiek van de gebroeders Van Eyck: „Het Lam Gods", dat zich in de Gentsche kathedraal bevindt, is op 11 April '34 gestolen.
Het altaarluik, dat de trots van Gent (en van België) was, is door Hubert van Eyck begonnen en door zijn broer Jan van Eyck afgemaakt. Het auteurschap van Hubert is echter nog een strijdvraag.
Het altaarluik bestaat uit het middenpaneel en acht luiken. Bij gesloten luiken ziet men van boven twee profeten en twee profetessen. Daaronder is de boodschap aan Maria afgebeeld: Maria ligt geknield voor een gebedenboek. Boven haar hoofd zweeft een duif (Heilige Geest). Links is de engel Gabriël met een tak lelies afgebeeld. Onder de boodschap aan Maria zijn de portretten der schenkers aangebracht: Jodocus Vijdt en Isabella.
Het rechterluik toont bovenaan den dood van Abel, door zijn broer Kaïn verslagen. Daaronder de figuur van Eva. Links Caecilia, die het orgel bespeelt, terwijl engelen in haar nabijheid andere instrumenten bespelen en zingen. Onderaan een groep kluizenaars en pelgrims, onder wie Christoffel, die ook naar het Lam Gods optrekt. (De Nieuwe Gazet)

D. **ZWEMMEN. — Record van Puck Oversloot. —**
Puck Oversloot heeft haar Nederlandsch record 100 M. rugslag van 1 m. 20.6 sec. op 1 m. 20 sec. gebracht. **(Zie Records Zwemsport)**

E. **NEDERLAND. — Het N.V.V. in 1933. —**
Het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen publiceert in de Vakbeweging van deze maand de ledentallen op 1 Jan. 1934. Uit deze cijfers blijkt, dat de daling van het ledental, die na het eerste kwartaal 1933 zich heeft vertoond, is doorgegaan. Op 1 Januari 1933 was het ledental 339.403. De aanwas zette zich door tot April 1933 toen het ledental zijn hoogste stand bereikte n.l. 342.027.
Daarna kwam de inzinking. Iedere maand daalde het aantal leden en op 1 Januari 1934 waren 324.852 leden ingeschreven. Een daling sinds 1 April 1933 van 17.175 leden.
Het zwaarst werden getroffen de bonden van overheidspersoneel. De ambtenaren verloren 1442 leden, de Bond van Overheidspersoneel, de werklieden, 2198 en de Nederlandsche Vereeniging van Spoor- en Trampersoneel, die als semi-overheidspersoneelorganisatie kan worden beschouwd, 1724 leden.
Verder verloren de bouwvakarbeiders 590; diamantbewerkers 199; fabrieksarbeiders 408; metaalbewerkers 1100; meubelmakers en behangers 101; mijnwerkers 114; particuliere chauffeurs 121; schilders 271; sigarenmakers 203; stucadoors 215 en de textielarbeiders 1982 leden.
Ook de socialistische arbeidersomroep, de Vara, had volgens de jaarcijfers, die wij in enkele bladen van vakbonden vonden, in 1933 met ledenverliezen te kampen. Het ledental daalde van 139.508 tot 129.039.
Er was dus een ledenverlies van 10.769, terwijl bovendien ongeveer 500 donateurs hun bijdragen opzegden.

In aansluiting aan bovenstaande cijfers laten wij hier nog de ledentallen van de vijf belangrijkste vakcentrales in ons land op 1 Januari 1934 volgen: Ned. Verbond van Vakvereenigingen (N.V.V.) 324.852, R.K. Werkliedenverbond (R.K.W.) 194.155, Chr. Nat. Vakverbond (C.N.V.) 117.193, Ned. Vak Centrale (N.V.C.) 47.820 en Nat. Arbeids Secretariaat (N.A.S.) 19.762 leden, tegen op 1 Januari 1933 resp. 339.403, 198.057, 116.913, 49.521 en 23.102 leden, of in 1933 een teruggang in ledental bij het N.V.V. 14.551, R.K.W. 3902, N.V.C. 1701 en N.A.S. 3340. Alleen het C.N.V. ging in ledental vooruit en wel met 280. De organisaties van overheidspersoneel (ambtenaren, onderwijzers, gemeentepersoneel, spoor- en tramwegpersoneel) verloren in 1933 de volgende ledentallen: N.V.V. 7372, R.K.W. 1034, C.N.V. 290, N.V.C. 1151 en N.A.S. 1046. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

13 APRIL 1934

F. **EUGENETIKA. —**
Een der hoogtepunten van de 35ste jaarvergadering van den Nationalen Vrouwenraad (zie pag. 1243 A.), die, onder voorzitterschap van mejuffrouw mr. Frida Katz, in het Amstel-Hotel te Amsterdam is gehouden, vormde de vergadering, waarin de onderwerpen „Eugenetiek en geneeskundig onderzoek vóór het huwelijk" werden ingeleid.
Aan de uiteenzetting van mevrouw A. C. Hagedoorn-Vorstheuvel Labrandt, arts te Soesterberg, over het begrip Eugenetika, is het volgende ontleend:
De Eugenctika moet rekening houden met de lessen uit de erfelijkheidsleer. Wij kunnen geen misstanden symptomatisch wegruimen, zonder een studie te maken van de oorzaken van het ongewenschte verschijnsel. De sterilisatiewetten, die in sommige landen zijn gemaakt en soms ook in bescheiden mate uitgevoerd, moeten we uit een biologisch oogpunt bezien. Het zou een geluk zijn als we in de maatschappij geen misdadigers, geen zwakzinnigen, geen onharmonische, afwijkende persoonlijkheden meer hadden. Een bespreking van de vraag of het gunstig zou werken een groot deel van de menschen, die door een erfelijke afwijking abnormaal zijn, van de voortplanting uit te sluiten stuit op groote moeilijkheden.
Het is bijvoorbeeld heel verkeerd als we voor zwakzinnigheid een enkelen absoluten maatstaf nemen. Intelligentie-tests zijn er veel bedacht. Ook de beste geven een zeer eenzijdig beeld. In allen ernst heeft men in Duitschland voorgesteld alle personen beneden een bepaald intelligentie-quotient te steriliseeren. Dat zou neergekomen zijn op het onvruchtbaar maken van het grootste deel van de Duitsche boerenbevolking.
Sterilisatie van ongewenschte individuen, die niet gebaseerd is op kennis van de oorzaken van de ongewenschte kwaliteiten van de menschen, is even onvoldoende als een bestrijding van hoofdpijn met aspirine zonder studie van de oorzaken van de pijn.
Door raskruising ontstaan nieuwe combinaties van erfelijke ontwikkelingsfactoren, en daardoor ontstaan ook individuen, die, uit een oogpunt van de aanpassingsmogelijkheid aan het leven van een van die rassen, minderwaardig zijn.
Het opruimen van afwijkende individuen, wij zien het bij plantenteelt en dierenfokkerij, is van oneindig veel minder belang dan het bestudeeren van de oorzaken van het ontstaan van telkens weer nieuwe en telkens weer meer ongewenschte disharmonieën. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 213 L.)

G. **DR. C. C. DELPRAT OVERLEDEN. —**
Dezer dagen is op 79-jarigen leeftijd te Amsterdam overleden dr. C. C. Delprat, een bekend geneeskundige. Hij was privaat-docent in de electro-therapie en zenuwziekte aan de Amsterdamsche universiteit, waarvan hij langen tijd curator was.

H. **NEDERLAND. — Diplomatie. - Overlijden van den Braziliaanschen gezant. —**
Op 11 April is te Parijs overleden de buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van Brazilië bij het Nederlandsche Hof, de heer Arminio de Mello Franco.
De heer de Mello Franco is 59 jaar oud geworden en was sinds 1932 te Den Haag geaccrediteerd.
(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 1127 F.)**

I. **EEN MIDDEL TEGEN GASVERGIFTIGING. —**
In de Vereeniging van Weensche artsen heeft een jeugdig Hongaarsch medicus, dr. I. Weiss, assistent aan het instituut voor kankeronderzoek te Weenen, medegedeeld, dat het hem zelfs bij zware vergiftiging met licht- of cyaangas gelukt is door middel van intravenende inspuiting van 10 cM³. van een mengsel van methyleenblauw en suiker genezing te bewerkstelligen.
Hij verklaart dit gunstige resultaat hierdoor, dat het methyleenblauw de door de vergiftiging gestoorde biologische oxydatie der weefselcellen weer op gang brengt.
Het Oostenrijksche ministerie voor Openbare Gezond-

heid zou de aanschaffing van het preparaat, dat den naam „chomosmon" draagt, voor de Weensche reddingsbrigade verplichtend hebben gesteld en binnenkort zullen ook in de andere groote steden van Europa proeven met het middel worden genomen. (Ars Medici, Weenen) **(V. b. Luchtaanvallen 746 E.)**

14 APRIL 1934

A. **NEDERLAND. — N.V.V.-Congres. - De resolutie.** Het Congres van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen, gehouden op 11 April '34 te Amsterdam, heeft de volgende resolutie aangenomen:
Overwegende, dat de wijzigingen in de steunregeling voor Twente voor een groot deel der werkloozen een vermindering van de steun-uitkeering ten gevolge hebben,
Kennis genomen hebbende van het bericht van het Correspondentie-Bureau betreffende een te houden conferentie van den minister van Sociale Zaken met vertegenwoordigers van de vier groote Gemeentebesturen op Vrijdag a.s., inzake wijziging van de steunregeling in verband met den financieelen toestand van Rijk en Gemeenten,
Protesteert
a. tegen alle maatregelen, die vermindering der steunuitkeeringen ten gevolge hebben,
b. tegen de loonsverlagingen in de werkverschaffingen, welke de Regeering den laatsten tijd toepast, waardoor deze loonen in vele gevallen ontoereikend zijn in het eenvoudigste levensonderhoud te voorzien,
c. tegen het streven om in z.g. „contra-prestatie" te laten werken.
Het Congres dringt er daarom bij de Regeering ten sterkste op aan:
a. geen verdere verlaging van de steun-uitkeeringen toe te passen, de ingevoerde verlaging van de steunnormen ongedaan te maken en de percentages, genoemd in de artikelen 8 en 19 der steunregeling te verhoogen.
b. de laagste loonen in de werkverschaffingen te verhoogen en geen verdere loonsverlagingen in de werkverschaffingen voor te schrijven,
c. de 40-urige werkweek in te voeren voor de werken, welke krachtens het 60-millioenen-plan zullen worden uitgevoerd, met handhaving van de loonen der collectieve contracten,
d. bij de werkverschaffingen en werkverruiming op ruime school ook jeugdige, werklooze arbeiders te werk te stellen en voor zoover dit niet mogelijk is, deze jeugdige werkloozen financieelen steun te verleenen. (Het Volk) **(Vorig bericht blz. 1252 E.)**

B. **SINGAPORE. — De Britsche vlootbasis. - Bijzonderheden omtrent de wapening. —**
Van welingelichte zijde, aldus een bericht van V. D. uit Londen, wordt medegedeeld, dat de Britsche regeering haar oorspronkelijk voornemen, de verdediging van Singapore geheel aan de vloot over te laten, thans heeft opgegeven en integendeel de haven wil omringen met een cordon van forten en batterijen, waardoor zij practisch onneembaar wordt. Zoo zullen bij de batterijen van Changi, die de haveningang beschermen, drie groote 45-centimeter-kanonnen, de zwaarsten ter wereld, gemonteerd worden. Deze monsters zijn van veel grooter capaciteit dan welk geschut ook van een aanvallende vloot. De vuurmonden zijn bijna 20 meter lang, wegen 150 ton en de granaten wegen elk reeds 1.6 ton. Bovendien zullen op alle andere geschikte punten van het eiland batterijen van 33.75 centimeter-geschut worden opgesteld. Het aantal van deze kanonnen wordt niet bekend gemaakt, doch moet aanzienlijk zijn. Ook de luchtverdediging van Singapore wordt aanzienlijk uitgebreid. De drie thans aanwezige eskaders worden zeker met drie vermeerderd, waaronder een eskader vliegbooten, bestemd voor aanvallen op vijandelijke schepen. Deze zoogenaamde torpedo-vliegbooten kunnen reeds op een afstand van eenige honderden kilometers van Singapore in actie treden. Tijdens de jongste vlootmanoeuvres deed een dergelijk tropedo-eskader een aanval op een der grootste Engelsche slagschepen, dat zoo goed als weerloos was, terwijl het eskader 6 voltreffers wist te maken, wat in werkelijkheid voldoende is om de drijvende vesting volledig te vernietigen. Van groote beteekenis is ook een der jongste Engelsche uitvindingen, waaromtrent reeds publicaties zijn gedaan, de „Predictor", die met buitengewone nauwkeurigheid hoogte en snelheid van een vliegtuig bepaalt en de juiste richting der afweerbatterijen in een minimum van tijd aangeeft. Voor de bediening zijn zes man noodig en bijna onmiddellijk kan het vuur geopend worden met bij de eerste schoten reeds groote trefzekerheid. Bij proefnemingen met een „Predictor" maakte men bij een op 5500 meter afstand, op een hoogte van 1700 meter en met een snelheid van 310 K.M. per uur vliegend toestel niet minder dan 29 treffers. Bovendien beschikt de Engelsche luchtmacht over een onlangs door de Whitehead-fabrieken uitgevonden torpedo, die het risico voor vliegtuigen bij het torpedo-werpen uit de lucht aanzienlijk vermindert, aangezien de vliegtuigen daartoe niet, zooals tot nog toe, tot dicht boven het water moeten dalen, doch de torpedo reeds op groote hoogte kunnen werpen, zonder dat deze bij het neerkomen op het water van richting verandert.
Tenslotte heeft Sir Robert Hadfield op de jaarlijksche vergadering van de Hadfield Ltd. Staal- en Wapenfabrieken medegedeeld, dat de firma een pantsergranaat heeft geconstrueerd, die een ton weegt en een kaliber van 37.5 centimeter heeft. Deze granaat slaat met gemak door een moderne hardstalen pantserplaat van 40 centimeter dikte en kan dan nog een baan van 14 kilometer afleggen. (Vaz Dias)
(Vor. ber. blz. 1151 H. en blz. 1010 A.)

C. **NEDERLAND. — Klaas de Vries tot Statenlid benoemd. —**
Bij besluit van 14 April '34 heeft de voorzitter van het Centraal Stembureau tot lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland benoemd verklaard den heer Klaas de Vries, te Amsterdam, zulks ter voorziening in de vacature, ontstaan door het bedanken van den heer E. J. Abrahams. **(Vor. ber. blz. 1208 G.)**

D. **DENEMARKEN. — Staking. —**
De binnenlandsche Deensche scheepvaart is nagenoeg geheel stopgezet door de staking der zeelieden.
De rechtbank heeft op 13 April '34 naar aanleiding van een aanklacht, ingediend door de werkgevers, de staking in het scheepvaartbedrijf onwettig verklaard. De stakingsbeweging breidt zich echter uit. (Berlingske Tidende, Kopenhagen) **(V. b. 674 E.)**

15 APRIL 1934

E. **NEDERLAND. — Contingenteering. - Invoer van chilisalpeter. —**
De Staatscourant bevat een Koninklijk besluit, waarbij de invoer van chilisalpeter, zoowel natuurlijke als synthetische (natronsalpeter) wordt gecontingenteerd. Deze contingenteeringsmaatregelen zijn vastgesteld voor één jaar, te beginnen met 1 April en eindigende 31 Maart 1935.
Het percentage van den toegestanen invoer is vastgesteld op 100% van den gemiddelden jaarlijkschen invoer in 1932 en 1933 (per K.G.). (Staatscourant)

F. **MAROKKO (SPAANSCH). — Bezetting van Ifni.** De Spanjaarden hebben het gebied van Ifni bezet, een territorium van 2000 vierk. K.M.
Zij werd verricht door kolonel Capaz en drie andere officieren, nadat eerst de politieke toestand met de inboorlingen grondig was geregeld. (El Sol, Madrid)

G. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Kerkstrijd. - Toenadering tot het Vaticaan. —**
Het Ned. Chr. Persbureau meldt aan de N. R. Crt.: De berichten aangaande den stap van 600 Duitsch-Evangelische predikanten, die zich om toenadering en hereeniging of onderwerping tot het Vaticaan gewend zouden hebben, nemen vasteren vorm aan. Al zal het getal 600 wel sterk overdreven zijn, zoo is het toch een feit, dat uit Duitsch-Evangelische hoogkerkelijke kringen reeds 31 October 1933 van de hand van prof. dr. Karl Thieme, hoogleeraar in de theologie aan de universiteit te Leipzig, een brief van onderwerping, mede namens andere hoogkerkelijkgezinde Protestantsche theologen aan den Paus is gezonden. De Wiener-Zeitung van 10 dezer publiceert den tekst van zijn brief. Prof. dr. Karl Thieme zegt daarin, dat hij het huidig kerkregiment in de Duitsch-Evangelische kerk niet aanvaarden kan, dat hij evenmin de invoering van een Ariërparagraaf in de Christelijke kerk juist kan achten, dat hij voorts de dogmatische tegenstelling tusschen het Lutheranisme en het Vaticaan reeds overwonnen acht en „deemoedig vraagt weer in de één en Heilige Katho-

lieke Apostolische kerk te worden opgenomen". Voorts vraagt hij voor zijn medestanders in de hoogkerkelijke beweging, dat als een predikant met zijn geheele gemeente overkomt tot de Roomsche kerk, gemeente en predikant (priester) bij elkander gelaten zullen worden en een zoo ver mogelijk gaand gebruik van de moedertaal in den godsdienst den Duitschen kerken, veroorloofd zal worden.
Het Vaticaan zou in dit verzoek zijn getreden en volgens de Weensche Reichspost wordt dit antwoord in de betrokken Protestantsche kringen thans ernstig besproken.
De hoogkerkelijke beweging in Duitschland omvat in het algemeen wel een 600-tal predikanten, en sommigen van de 600 zullen het met prof. dr. Karl Thieme eens zijn, maar het is toch niet waarschijnlijk, dat allen samen met hun gemeenten van het Protestantisme tot Rome zullen overgaan. Hoevelen met prof. dr. Karl Thieme ten slotte tot volledige onderwerping en aansluiting aan de Roomsch-Katholieke kerk zullen komen, moet afgewacht worden.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) **(Vorig bericht blz. 1247 K.)**

A. **JACOB VAN DEN BERGH OVERLEDEN. —** Uit Londen wordt gemeld, dat de heer Jacob van den Bergh is overleden. Hij heeft den leeftijd van 86 jaar bereikt.
Reeds op jeugdigen leeftijd in het margarine-bedrijf van zijn vader te Oss gekomen, is hij, zoodra de belangen van de margarinezaak zich naar de overzijde van de Noordzee gingen uitstrekken, naar Londen getogen, en is daar, in samenwerking met zijn anderen broeder Henry van den Bergh, de leidende kracht geworden bij de grootmaking van het Engelsche gedeelte van het bedrijf, dat, aanvankelijk onder den firmanaam Van den Bergh's Limited werkzaam, allengs de eigenlijke kern is geworden van het machtige concern. In de geschiedenis van het thans tot het Unilever-bedrijf uitgegroeide concern heeft de overledene dan ook een zeer belangrijke rol gespeeld. (Nieuwe Rotterd. Courant)

B. **DUITSCHLAND. — Transfer-Moratorium. —** Bij de besprekingen tusschen de Amerikaansche, Engelsche, Zwitsersche, Nederlandsche en Zweedsche crediteuren van Duitschland inzake het transfervraagstuk, welke 7 April '34 zijn aangevangen, zeide dr. Schacht o.m.:
Duitschland heeft den vasten wil deze schulden te betalen. Het tegenwoordige schuldenprobleem van Duitschland is niet een vraag van het „niet-nakomen" der schulden, daar elke Duitsche schuldenaar het volle bedrag van zijn verplichtingen in Rijksmark in de conversiekas moet storten.
Wat Duitschland op het oogenblik niet kan, is een voldoende hoeveelheid deviezen ter beschikking stellen, gezien het feit, dat het land niet genoeg deviezen bezit om het transfer te bewerkstelligen. Zooals de situatie thans is, schijnt mij een opschorting van den transfer onvermijdelijk toe.
Gezien het feit, dat de toestand van den wereldhandel zoo sterk is achteruitgegaan, ben ik van meening, dat elke verlaging van den rentevoet van nut zou zijn. Daar de tegenwoordige rentevoet in alle landen gedaald is, is het volgens mijn meening niet fair, op het oogenblik 6 tot 7% rente te maken, wanneer alle andere leeningen der groot industrieele landen een veel geringere rente afwerpen. Maar vanzelfsprekend kan of wil Duitschland geen eenzijdige wijziging van den rentevoet doorvoeren. Het is de taak van de crediteuren uit te maken of een vermindering van den rentevoet niet een verstandige daad zou zijn.
Ik heb nooit getracht nieuwe buitenlandsche credieten te verkrijgen. Ik wensch de oude schulden te betalen en geen nieuwe schulden te maken. Daar Duitschland echter gebrek heeft aan deviezen, zijn wij gedwongen onzen invoer van grondstoffen te beperken, wat uit den aard der zaak een verdere inkrimping van den wereldhandel met zich brengt. Slechts door overeenkomsten tusschen Duitschland en zijn crediteuren wordt Duitschland in staat gesteld zijn rol als inkooper in het groot van grondstoffen, die het in het verleden heeft gespeeld, te hervatten en zijn schulden te betalen.
(Berliner Tageblatt) **(Vorig bericht blz. 1227 A.)**

C. **SIR GERALD DU MAURIER OVERLEDEN. —** Sir Gerald du Maurier, een der bekendste Engelsche tooneelspelers, is in den ouderdom van 61 jaar te Londen overleden.
Gerald du Maurier, zoon van George du Maurier, (den bekenden medewerker aan Punch en schrijver van het tooneelstuk „Trilby"), is 26 Maart 1873 te Hampstead geboren. In Januari 1894 heeft hij in Garrick Theatre gedebuteerd als Fritz in An Old Jew. Na met Forbes-Robertson op tournee te zijn geweest, kreeg hij in 1895 engagement van Beerbohm Tree, die hem in Haymarket Theatre liet debuteeren als Dodor in Trilby; onder dezelfde directie nam hij deel aan een tournee naar Amerika.
Ontzaglijk is de lijst van de rollen, die hij in zijn veertigjarige loopbaan heeft gespeeld, in vrijwel alle schouwburgen van Londen, en meestal voerde hij zelf de regie. (Manchester Guardian)

16 APRIL 1934

D. **NOORDPOOLONDERZOEK. — De Tsjeljoeskin. —** Met het bericht, dat ook de laatste zes schipbreukelingen van de Tsjeljoeskin, het Russische schip, dat een vrijen weg in het Noordpoolgebied zocht, in veiligheid gebracht zijn, is een hoofdstuk uit de geschiedenis van de ontsluiting van het Noordpoolgebied geëindigd, dat gedurende twee maanden de heele wereld in spanning gehouden heett.
In allerlei opzichten schitterend, is thans hetgeen Russische vliegers hebben gepresteerd tot redding van de schipbreukelingen van de Tsjeljoeskin, die thans allen veilig aan wal zijn gebracht, de honden, bij het reddingswerk gebruikt, inbegrepen. Toen bleek, dat de Tsjeljoeskin, die op 3 Nov. 1933 in de Beringstraat verschenen was, de ijsbarrière, die het slechts luttele kilometers van de open wateren van den rGooten Oceaan scheidde, niet kon overwinnen en geleidelijk aan weer teruggedreven werd binnen het gebied van de Noordelijke IJszee, begon men hier en daar reeds uiting te geven aan de vrees, dat er een ernstige ramp in het Poolgebied op handen was: 108 levens, waaronder die van 10 vrouwen en twee kinderen, stonden op het spel. Intusschen bleven de leden van de expeditie zelve, aan het hoofd waarvan prof. Otto Joeljewitsj stond, vol goeden moed.
Op 13 Febr. '34, betrekkelijk onverwachts, kwam het ijs opzetten, reet de eene wond na de andere in de flank van de Tsjeljoeskin en havende het zoo zwaar, dat het in enkele uren tijds tot zinken kwam. De gebeurtenis kon echter niet zoo onverwachts komen, of de expeditie bleek erop voorbereid. Van te voren was zij in ploegen ingedeeld, die precies wisten, wat zij in geval van nood te doen hadden. En prompt werden alle noodige handelingen uitgevoerd, om te zorgen, dat de bemanning, als zij straks zonder schip op het ijs stond, voorzien zou zijn van leeftocht, brandstoffen, warme kleeding, tenten en materiaal voor den bouw van barakken, keukens en wat dies meer zij, maar ook van alles, wat dienstig zou kunnen zijn, om de verbindingen met de buitenwereld te onderhouden en de kans op redding door eigen inspanning te vermeerderen: de radio-installatie, waarmee de marconist Iwantsjoek tot op het laatste oogenblik bericht gegeven had van het onheil, dat het schip overkwam, het vliegtuig, welks bestuurder de reeds van de redding van de bemanning van de Italia beroemde vlie- Baboesjkin was, sloepen en gereedschappen. Slechts één menschenleven ging onder al deze bedrijven verloren: dat van den hofmeester Mogilejewitsj, die toen hij als laatste het schip verliet, uitgleed en in het water verdween, zonder dat men iets tot zijn redding ondernemen kon.
(Krasnaja Gazeta; N. R. Crt.)

E. **SPANJE. — Herdenking drie jaar republiek. - Toestand. —** In Spanje begonnen op 14 April '34 de feesten ter herdenking van het driejarig bestaan der republiek. Een amnestie zal worden afgekondigd, die echter veel tegenstand bij de s.d.-partij ondervindt.
Bovendien heeft de minister van Justitie zich in de Kamer onvoorzichtig uitgelaten over de revolutiepoging van Sept. 1930 tengevolge waarvan hij zijn ontslagaanvrage heeft moeten indienen.
Verder duurt de staking van de linksche vakbonden onafgebroken voort. De toestand te Sarragossa is aanzienlijk verscherpt. (Heraldo de Madrid)
(Vorig bericht blz. 1190 D.)

A. NIEUWE SPOORWEGWERKEN TE AMSTERDAM. —

Uit sympathie met de uitgave van Keesings Historisch Archief heeft Ir. J. D. M. Bardet het volgende exposé gegeven van de nieuwe spoorwegwerken te Amsterdam. Wij meenen uit naam van alle abonné's te spreken als we Ir. Bardet hartelijk dank zeggen voor deze groote welwillendheid, die wij ten zeerste waardeeren.

Het spoorwegstelsel te Amsterdam, dat in de vorige eeuw bij stukken en brokken door verschillende maatschappijen met dikwijls tegenstrijdige belangen is tot stand gebracht, bleek in vele opzichten zeer onbevredigend. Door de lage ligging der banen was een groote belemmering ontstaan van het straatverkeer, waardoor de ontwikkeling van geheele stadsdeelen ten achter bleef. Een Staatscommissie, in 1901 ingesteld, om te onderzoeken, op welke manier de spoorwegen ten Oosten en ten Zuiden van Amsterdam naar aanleiding van deze belemmeringen, behoorden te worden gewijzigd, bracht in 1905 een rapport uit, waarin werken worden aanbevolen, welke een bedrag van ƒ 75.000.000 zouden vorderen.

Geen wonder, dat aan de uitvoering van deze werken, welke zeer academisch waren opgezet, niet kon worden gedacht. Dit rapport heeft de zaak dan ook practisch niet verder gebracht; de bestaande bezwaren bleven voortduren, waarbij zich in den loop der jaren nieuwe voegden.

De Gemeente had in beginsel besloten tot uitbreiding van het Westelijk havengebied en vreesde, dat zich moeilijkheden zouden gaan voordoen bij het goederentransport, wanneer dit verkeer over het Centraalstation zou moeten worden geleid. Zij achtte het noodzakelijk, den aanleg van een goederenringbaan om de stad ter hand te nemen. Voor de spoorwegmaatschappijen waren nijpende bezwaren ontstaan, doordat het toenemende verkeer overbelasting der toegangsbanen tot het Centraalstation ging veroorzaken.

De Regeering besloot in 1914 alle partijen eenige genoegdoening te geven door de totstandkoming te bevorderen van den aanleg van een goederenringbaan om de stad naar de havens-West op kosten van den Staat en van een uitbreiding van het Centraalstation en van de westelijke toegangssporen. Deze laatste werken werden in de jaren 1919—1926 uitgevoerd. Het aantal perrons van het Centraalstation werd van drie op zes gebracht; een nieuwe dubbelsporige lijn op een gemetseld boogviaduct langs de Haarlemmerhouttuinen werd gebouwd, waarin de groote dubbelsporige ophaalbruggen over het Westerkanaal nabij het Haarlemmerplein en verder werd een nieuw opstelterrein in het Westerdok aangeplempt.

Met de goederenringbaan werd in 1922 een begin gemaakt. Hiervan zijn thans groote gedeelten in het Westen en in het Zuiden van de stad gereed. Voorloopig zullen deze werken worden stopgezet, totdat de verdere havenaanleg in het Westen het afwerken van de baan noodig maakt. Op de gereedzijnde gedeelten zullen nu door een Comité voor jeugdige werkloozen wandelwegen worden aangelegd.

De moeilijkheden in het Oosten van de stad bleven bestaan en herhaalde pogingen om hierin verbetering te brengen leden schipbreuk. Eindelijk nam in 1926 de Gemeente weder het initiatief om tot een plan te komen, waarbij de verkeershindernissen in Amsterdam-Oost zouden kunnen worden verlicht. Jarenlange onderhandelingen hebben eindelijk geleid tot een plan, waarvan de uitvoering thans is verzekerd. In een overeenkomst van 2 Januari 1934 tusschen het Rijk, de Nederlandsche Spoorwegen en de Gemeente Amsterdam zijn de uit te voeren werken vastgelegd en is de financiering nader geregeld.

De totale kosten van het werk zijn geraamd op rond ƒ 28.000.000, terwijl de overeenstemming is verkregen op de basis, dat hierin door de Nederlandsche Spoorwegen ƒ 10 millioen wordt bijgedragen, terwijl het overige gelijkelijk voor rekening van het Rijk en de Gemeente Amsterdam komt. 1 Februari 1934 is met de uitvoering van de werken een begin gemaakt.

In groote trekken komen de werken nu hierop neer, dat alle spoorbanen in Amsterdam-Oost hoog gelegen zullen zijn, zoodat het straatverkeer daar zonder hindernissen onderdoor kan worden gevoerd. Er zal voorts worden verkregen een scheiding tusschen het goederen- en personenverkeer op den spoorweg en bovendien een scheiding van dit laatste verkeer in het verkeer in de richting Hilversum en richting Utrecht, terwijl verder de locomotievendienst, zoowel als de behandeling van het goederenverkeer, op centrale emplacementen zal worden geconcentreerd. Bij het omhoog brengen van de spoorbanen kan het station Weesperpoort, dat dateert van 1843, niet worden gehandhaafd. Het zal worden vervangen door een nieuw station een weinig zuidelijker tegenover de Berlagebrug. De tegenwoordige terreinen van het oude kopstation komen dan vrij voor een boulevard-aanleg. Vanaf dit nieuwe Amstelstation loopen de treinen van Utrecht dan over de hooge baan langs den Tugelaweg via het station Muiderpoort rechtstreeks naar het Centraalstation. De ophooging van de spoorbanen brengt voorts mede, dat de bestaande halte Muiderpoort tusschen Pontanus- en Celebesstraat moet worden opgeruimd, omdat aldaar te weinig breedte aanwezig is om, behalve voor de hoog gelegen banen ook plaats te vinden voor de nieuwe perrons en stationsgebouwen. De nieuwe halte Muiderpoort is daarom eveneens in zuidelijke richting verschoven. Zij zal zoodanig worden uitgevoerd, dat zij zoowel door de treinen naar Hilversum als door de treinen naar Utrecht kan worden gebruikt. Het stationsgebouw is ontworpen tusschen de vork der beide banen en met zijn achterzijde naar den onderdoorgang gekeerd, die de Wijttenbachstraat met den Insulindeweg zal verbinden. Het stationsvoorplein is eveneens tusschen die beide banen geprojecteerd, voor rijverkeer toegankelijk door een onderdoorgang van de Pontanusstraat tegenover de Domselaerstraat af en voor voetverkeer bovendien toegankelijk door een onderdoorgang van beperkte afmetingen van de Celebesstraat.

Een van de belangrijkste onderdeelen van het plan is de bouw van een nieuwe overbrugging van de Oosterdokssluizen. De bestaande dubbelsporige draaibrug wordt opgeruimd en in plaats daarvan komt een overbrugging met 3 naast elkaar gelegen dubbelsporige basculebruggen, welke brugaanleg kostbaar is, omdat hierin een 20 M. breede doorvaartopening voor zeeschepen moet worden aangebracht. Met dit werk is bereids een begin van uitvoering gemaakt. Op het voormalige terrein van de Nederlandsche Scheepsbouw Maatschappij komt een verbreeding van den baanaanleg, welke dient voor het opstellen

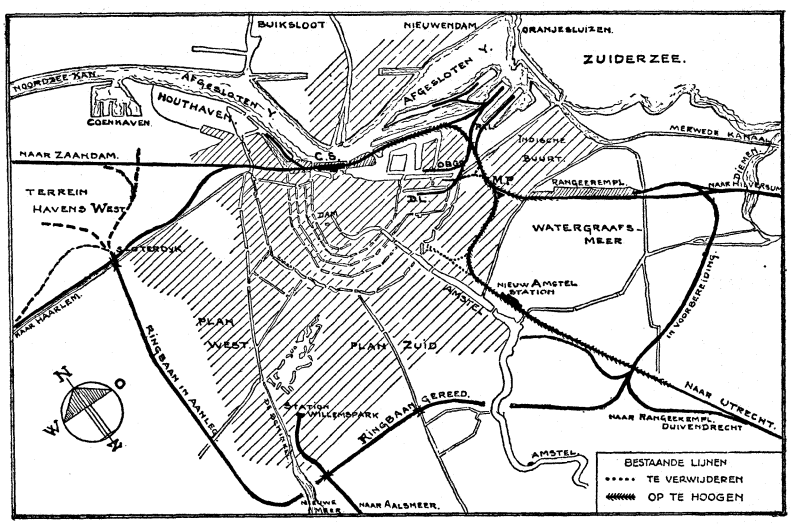

van personentreinen. Het centrale tractieterrein is ontworpen in de Rietlanden, waar thans rangeersporen liggen, terwijl het centrale rangeerstation komt te liggen in de Watergraafsmeer, waar ook thans reeds een rangeerterrein van bescheiden afmetingen aanwezig is. Het zuidelijk uiteinde van dit rangeerstation wordt in verbinding gebracht met de lijn naar Hilversum, maar ook met een lijn in de richting Utrecht, waarvoor een klein gedeelte van de Ringbaan moet worden afgewerkt. Onder alle hooggelegen banen zal het straatverkeer door middel van 24 nieuwe viaducten zonder eenige stoornis kunnen worden doorgevoerd. Tot de plannen behoort voorts nog de verlegging van de Gooische tram, welke thans via den Middenweg door de Watergraafsmeer naar het station Weesperpoort loopt. Nà de opruiming van dit kopstation zal de Gooische tram langs een eigen baan naar het voorplein van het nieuwe Amstelstation worden geleid.

De uitvoering van de gezamenlijke werken zal volgens het hiervoor opgemaakte werkplan een tijdvak van 10 jaren in beslag nemen en moet dus in 1944 gereed zijn.

(Vorig bericht blz. 814 H.)

(Nadruk geheel of ten deele uitsluitend toegestaan onder volledige vermelding van bron.)

17 APRIL 1934

B. ITALIE. — Verlaging der ambtenaarssalarissen, huren en levensmiddelen.

Ingevolge een door den ministerraad goedgekeurd besluit zijn de bezoldigingen der ministers en onderstaatssecretarissen met twintig procent verminderd. Verder zullen de salarissen der staatsambtenaren van 500—2000 lire per maand met 6—12 procent verlaagd worden ;de burgerlijke en militaire pensioenen zijn hiervan vrijgesteld.

De ministerraad heeft voorts bepaald, dat alle huren met 12 procent en die van winkels met 15 procent moeten worden verlaagd. Deze maatregelen zijn op 16 April '34 van kracht geworden en houden tevens in, dat de verkoopprijzen voor levensmiddelen in coöperaties, die onafhankelijk zijn van den staat, met tien procent moeten worden verminderd. Met ingang van Juli wordt de belasting op vrijgezellen verhoogd, zoodat de opbrengst van 111 millioen tot 165 millioen lire zal stijgen. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

A. **ENGELAND. — Duitschlands oorlogsbegrooting. - Duitschlands antwoord. —**
In antwoord op Engelands vragen naar aanleiding van de verhooging der Duitsche militaire begrooting heeft Berlijn verklaard, dat de motieven zijn: voorbereiding der reorganisatie van het leger in een leger met korten diensttijd; vernieuwing van het verouderde vlootmateriaal; vervanging van verouderde vliegtuigen der Lufthansa door moderne; organisatie van de bescherming tegen luchtaanvallen.
(Algemeen Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 1250 E.)**

B. **ZWEMSPORT. — Ned. dames breken wereldrecord. —**
Bij de op 14 April '34 te Rotterdam gehouden zwemwedstrijden is de aanval onzer Nederlandsche damesestafetteploeg, gevormd door Willy den Ouden, J. Selbach, A. Timmermans en R. Mastenbroek, op het wereldrecord 4 × 100 M. vrije slag, schitterend geslaagd. Het viertal bracht het wereldrecord van 4 min. 38 sec. op 4 min. 33.3 sec. (Tel.)
(Zie rubriek Zwemsport)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Aanvulling van het Strafwetboek. - Publicatie van geheime ambtelijke stukken. —**
Bij den Volksraad is ingediend een ontwerp-ordonnantie tot wijziging en aanvulling van het Strafwetboek in dien zin, dat ook particulieren kunnen worden vervolgd wegens publicatie van geheime ambtelijke stukken.
Het nieuwe delict wordt beschouwd als een overtreding, welke strafbaar wordt gesteld in een nieuw artikel 528, luidende als volgt:
Met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft hij, die zonder verlof van het bevoegde gezag:
1e. afschrift maakt of uittreksel neemt van ambtelijke bescheiden van het land of zijne organen, waarvan het openbaar gezag de geheimhouding heeft bevolen;
2e. bescheiden als onder 1e. bedoeld geheel of gedeeltelijk, dan wel daarin vervatte gegevens bekend maakt.
Artikel 554 wordt gelezen als volgt:
Met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft de gewezen ambtenaar, die zonder verlof van het bevoegde gezag ambtelijke bescheiden van het land of zijne organen onder zich houdt. (Aneta)

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Tekst van overeenstemmende verklaring der delegaties van Denemarken, Noorwegen, Spanje, Zweden, Zwitserland en Nederland. —**
Thans wordt gepubliceerd de verklaring van de delegaties van Denemarken, Noorwegen, Spanje, Zweden en Zwitserland bij de ontwapeningsconferentie, met welke verklaring de Nederlandsche regeering zich heeft vereenigd zonder woord voor woord de argumenten tot de hare te maken.
Het schijnt inderdaad duidelijk, zeggen genoemde delegaties, dat het niet mogelijk is tot een algemeene regeling te komen, wanneer men vasthoudt aan het Britsche ontwerp van 10 Maart 1933 als eenige grondslag voor het toekomstig verdrag. Indien men wil komen tot een positief resultaat komt het er derhalve op aan ten aanzien van zekere belangrijke punten den opzet van dit ontwerp te wijzigen.
Het is een taak van de algemeene commissie te beraadslagen over de concrete voorstellen, maar de delegaties van Denemarken, Noorwegen, Spanje, Zweden en Zwitserland hebben het wenschelijk geoordeeld reeds thans de aandacht van de conferentie te vestigen op de voornaamste elementen van de oplossing, welke zij verwezenlijkbaar achten.
Deze elementen zouden als volgt in het kort kunnen worden samengevat:
1. Men zou zich moeten tevreden stellen met een verdrag, dat zich tot zekere gebieden der bewapening zou beperken. Een oplossing van het geheel zou tot later worden uitgesteld. Het vraagstuk der bewapeningen ter zee zou worden aangehouden tot 1935. Iedere beslissing nopens het handhaven of het afschaffen van de militaire luchtvaart zou worden uitgesteld, hoewel maatregelen zouden moeten worden genomen om een verergering van den bestaanden toestand te voorkomen en om de Britsche voorstellen te versterken door het verbod zonder voorbehoud van het luchtbombardement.
2. In een aldus beperkt kader zou het van het hoogste belang zijn om althans eenige substantieele ontwapeningsmaatregelen te voorzien. Het zou naar het oordeel van de bovenvermelde delegatie niet voldoende zijn genoegen te nemen met een beperking der bewapeningen op de basis van den status quo.
3. Het verdrag zou in beperkte mate een practische verwezenlijking van de rechtsgelijkheid medebrengen. Het zou aldus het beginsel vastleggen en er de conclusies uit trekken, welke geboden zijn.
4. Een verdrag zelfs van beperkte strekking als hier aangegeven schijnt niet te verwezenlijken zonder een versterking van de veiligheid, die uitgaat boven het Britsch memorandum, met name voor zoover betreft concrete en welomschreven waarborgen voor de nakoming van het verdrag. Gezien den ernst van den tegenwoordigen toestand en ten einde een werkelijke ontwapening te verwezenlijken is het plicht om in ernstige overweging te nemen ieder redelijk voorstel, dat tot strekking heeft de bedoelde waarborgen te vermeerderen, binnen de grens van de erkende verplichtingen van het Volkenbondsverdrag, rekening houdende met den bijzonderen toestand dien een Staat in den kring van den Volkenbond kan innemen. Te dien opzichte zou de terugkeer van Duitschland in den Volkenbond ongetwijfeld een belangrijke bijdrage beteekenen tot de oplossing van het ernstige vraagstuk van de collectieve veiligheid.
(Het Volk) **(Vorig bericht blz. 1251 A.)**

E. **HET NEDERLANDSCHE TOONEELGILDE. — Oprichting van een tooneelstudio. —**
In de lezing, welke Eduard Veterman eenige weken geleden voor den Haagschen Kunstkring hield, zinspeelde hij op de stichting eener Vereeniging „Het Nederlandsche Tooneelgilde" genaamd, welke zich ten doel zou stellen de oprichting van een tooneel-studio. Wij kunnen U daaromtrent thans officieel het volgende mededeelen:
De ongezonde toestand, waarin het Nederlandsche tooneel verkeert, ondanks sommige goede en zeer goede prestaties, moet voor een groot deel worden geschreven op rekening van de verwijdering tusschen tooneelkunstenaars en publiek.
Genezing en nieuwe bloei van onze nationale tooneelkunst zijn slechts mogelijk, wanneer het contact tusschen beide wordt hersteld. Met dat doel is opgericht de vereeniging „Het Nederlandsche Tooneelgilde", die zich over het geheele land vertakt, en uit alle groepen en kringen diegenen tezamen brengt, bij wie een daadwerkelijke belangstelling in het lot van ons tooneel levend is.
De vereeniging „Het Nederlandsche Tooneelgilde" stelt zich voor, elke poging te steunen, die overeenkomt met haar doel. Zij beoogt dus niet de concurrentie met de bestaande gezelschappen; zij wil alleen den strijd aanbinden tegen vooze en leege tooneelkunst, tegen minderwaardige speculaties op instincten, die niets met kunst hebben uit te staan, en tegen alles wat tooneelkunst voor andere dan waarlijk kunstzinnige doeleinden tracht te misbruiken.
Waar de tegenwoordige tooneeltoestanden van dien aard zijn, dat de kunstenaars veelal geen gelegenheid hebben hun opvoeringen rustig en zorgvuldig voor te bereiden, opgejaagd als zij worden door materieele zorgen, heeft „Het Nederlandsche Tooneelgilde" een studio gesticht, dat zich geheel los van eenige commercieele bemoeienis alleen in dienst der tooneelkunst stellen kan. De organisatie is van dien aard, dat men driemaal zooveel tijd als gewoonlijk aan de voorbereiding der opvoeringen kan besteden, zoodat resultaten, die bij de huidige exploitaties niet mogelijk zouden zijn, binnen het bereik der kunstenaars komen. „Het Nederlandsche Tooneelgilde" hoopt in den loop der tijden dit studio op te voeren tot een toonaangevend tooneelcentrum. Natuurlijk zal dit hooggestelde doel eerst na geruimen tijd worden bereikt, wanneer de medewerkende kunstenaars tot rust zijn gekomen van het gejaagde en dikwijls kommervolle leven, waartoe zij thans zijn gedoemd. Maar reeds door het stellen van dit volkomen ideëele doel meent de vereeniging „Het Nederlandsche Tooneelgilde" aanspraak te mogen maken op de belangstelling van iederen Nederlander, die een hoogstaand tooneel als een onmisbaar cultureel volksbezit beschouwt.
De leiding van het studio is opgedragen aan Eduard Veterman, die een der weinig voorkomende figuren in de tooneelwereld is, waarin zich dramaturg, regisseur en tooneelbouwer vereenigen. Verder zijn tot de vaste kern van kunstenaars toegetreden de heeren: Louis de Vries, Adolphe Engers, Dick van Veen, Frits van Dongen, Piet Rienks en de dames: Annie Verhulst, Ank van der Moer en Ceesje Speenhoff.
(Vorig bericht blz. 1225 G.)

F. **NEDERLAND. — Crisiskabinet Colijn. - Minister Verschuur treedt af. —**
De minister van Economische Zaken, mr. T. J. Verschuur, heeft op medisch advies aan H. M. de Koningin verzocht hem om gezondheidsredenen ontslag uit zijn ambt te verleenen.
Verder wordt gemeld, dat dr. H. Colijn voornemens is, ad interim het beheer te nemen over het departement van Economische Zaken.
De voorgenomen reis van dr. Colijn naar Indië zal niet doorgaan. De heer J. Hardeman, hoofd der tweede afdeeling van het departement van Koloniën, die dr. Colijn op zijn reis naar Indië zou vergezellen, zal thans de reis alleen ondernemen.
(Levensbeschr. en photo mr. T. J. Verschuur 834 A.)

A. DUITSCHLAND. — Nieuwe wet der Evangelische Kerk tot herstel van den vrede. —
Het geestelijke ministerie van de Duitsche Evangelische Kerk heeft op 14 April 1934 de volgende Kerkwet aangenomen:
Paragraaf 1: De verordening van den Rijksbisschop betreffende het herstel van geordende toestanden bij de Duitsche Evangelische Kerk van 4 Januari 1934 wordt buiten werking gesteld.
Par. 2: Maatregelen, ingeleid tegen kerkelijke functionarissen wegens hun houding in de kerkelijke politiek, worden niet verder uitgevoerd. Uitgezonderd blijven vervolgingen met een staatspolitieke zijde.
Par. 3: Maatregelen waartoe reeds besloten is, worden onderworpen aan het oordeel van den Rijksbisschop. Hij treft de noodige uitvoeringsbepalingen.
Over deze wet wordt nog het volgende medegedeeld. Zij heeft de bedoeling, de eenheid in volk en staat, die in het politieke leven is gebracht, ook te brengen in het uiterlijke leven der Evangelische Kerk. Zoo weinig als door deze wet belijdenis en geloofsvrijheid der Duitsche Evangelische Christenen worden aangetast, zoo energiek wordt in de kerkelijke organisatie orde geschapen. Onder al de scheidende gebeurtenissen van den laatsten tijd wordt een streep getrokken. (Berliner Tageblatt) **(Vor. ber. 1253 G.)**

B. VEREENIGDE STATEN. - Criminaliteit-Uitgaven.
De justitieele commissie van den Amerikaanschen Senaat deelt mede, dat de strijd tegen de criminaliteit en de strafvoltrekking den Vereenigden Staten een bedrag van 13.447.200.000 dollar per jaar kost, of wel ruim *f* 20 milliard in Nederlandsch courant. Van het bedrag van 13.477.200.000 dollar komt 1.320.800.000 voor rekening van de intellectueele delicten, voor rekening van gewelddadige vermogensdelicten 1.206.400.000 dollar (de gewelddadige vermogensmisdrijven eischen bovendien per jaar 12.500 slachtoffers), de strafvoltrekking kost 4.160.000.000 dollar en het gerechtelijk en politioneel onderzoek 6.760 millioen dollar.
De gemiddelde leeftijd van den misdadiger bedraagt in de Vereenigde Staten 23 jaar; de meeste misdadigers zijn 18 à 19 jaar oud. (New York Herald, Parijs)
(Vorig bericht blz. 137 I.)

C. ENGELAND. — De begrooting 1934—'35. —
Op 17 April heeft Min. Chamberlain de begrooting ingediend Aan zijn begrootingsrede ontleenen wij het volgende:
De verbetering in den algemeenen toestand van Engeland wordt bijna geheel veroorzaakt door de uitbreiding van de binnenlandsche markt.
Het surplus op de begrooting 1933-1934 dat op 31.148.000 pond sterling gesteld dient te worden, is eigenlijk geen reëel cijfer, daar dit feitelijk 39 millioen pond bedraagt. Wij kunnen evenwel niet verwachten, aldus Min. Chamberlain, dat de abnormaal lage rentevoet van de nationale schuld ten eeuwigen dage zoo laag zal blijven, reden waarom wij het surplus op 31.148.000 hebben gesteld.
Dit surplus van 31.148.000 pond zal worden besteed voor de aflossing van de schulden.
Het egalisatie-fonds voor de wisselkoersen blijft winst opleveren.
Chamberlain wees er op dat hij noch in het laatste, noch in het voorafgaande jaar bedragen had uitgetrokken voor de betaling der oorlogsschuld aan Amerika. Ook voor het nieuwe begrootingsjaar was hij dit niet van plan.
Een en ander wil dus zeggen, dat wanneer Engeland in het a.s. begrootingsjaar opnieuw een „erkenningsbetaling" aan Amerika (ca. £ 3.5 millioen) zal hebben te doen, de minister van Financiën in stilte toch op een begrootingsoverschot kan rekenen. De betaling wordt dan gedaan uit dit onvoorziene bedrag. Deze methode wijst er overigens op, dat Engeland van de Ver. Staten een nieuwe regeling inzake het oorlogsschuldenvraagstuk verwacht.
Verder verklaarde Min. Chamberlain dat de post Uitgave voor de Vaste Staatsschuld onveranderd met £ 224 millioen op de begrooting is aangegeven. Hij acht zich gerechtigd voor het nieuwe begrootingsjaar een grootere opbrengst van de voornaamste invoerrechten en van de verbruiksbelasting te verwachten. Alleen bij suiker raamt hij de opbrengst £ 500.000 lager.
In totaal worden de gewone ontvangsten van den staat op £ 393 millioen geraamd. De werkelijke inkomsten in het beëindigde begrootingsjaar bedroegen £ 392 millioen.
Resumeerend verklaarde Chamberlain, dat indien men de belastingen onveranderd zou laten, de totale staatsinkomsten 1934-35 £ 727.2 (v. j. 724.57) millioen zouden bedragen, waar tegenover £ 698.2 (v. j. 693.49) millioen aan uitgaven zou staan. Op deze wijze heeft hij op papier een overschot van £ 29.1 millioen ter verdediging beschikbaar. Dit is de gunstigste stand sedert tien jaar. Chamberlain stelt nu voor weer over te gaan tot de invoering van de preferentie voor suikerinvoer uit de koloniën in Engeland. Eenige nieuwe invoerrechten zullen worden ingesteld. De belasting op automobielen zal met 25% verlaagd worden.
Met ingang van 1 Juli zal de helft van alle salariskortingen ongedaan worden gemaakt. Deze maatregel zal den staat dit jaar £ 4 millioen en over een vol begrootingsjaar £ 5.5 millioen kosten. Met ingang van 1 Juli zal voorts de indertijd ingevoerde korting op de werkloozenuitkeering van 10% volledig worden ingetrokken. In dit jaar zal voor den staat door dezen maatregel een extra-uitgave van £ 3.6 millioen ontstaan. De directe belastingen kunnen niet worden verlaagd.
De inkomstenbelasting zal met 6 d. per pond worden verlaagd. Deze verlaging zal tot gevolg hebben, dat de inkomsten van den staat dit jaar met £ 20.5 millioen dalen, en volgens deze raming bedragen de inkomsten £ 706.5 millioen, de uitgaven £ 705.7 millioen en zal de nieuwe begrooting met een overschot van £ 800.000 sluiten.
Alle begrootingsbesluiten zijn zonder stemming aangenomen. (Daily Telegraph)
(Vorig bericht blz. 1203 H.)

D. ROERMOND. — Nieuwe haven geopend. —
De nieuwe haven van Roermond is op 17 April geopend.
Op 1 Aug. 1932 viel het besluit in den gemeenteraad, om een haven te graven in de Stadsweide bij wijze van werkverschaffing. De volgende maand reeds begonnen 30 werkloozen met het uitgraven van den grond, die zou gebruikt worden om het geheele speelterrein van den Doolhof een verhooging te geven, welke nauwer aansluiting zou geven aan den mooien bijgelegen Wilhelminasingel. Eer er wederom een maand was verloopen, vonden 60 werkloozen hier volop arbeid. Hun aantal werd ongeveer tot 145 met een gemiddelde van 100 man, die er het geheele jaar 1933 volop werk vonden.
De nieuwe Maashaven ligt schuin op de rivier en heeft een lengte van 400 m. De breedte is 60 m. op het wateroppervlak; de waterdiepte bij stuwpeil beloopt 3 m., wijl men de haven kan binnenvaren met schepen van 2000 ton.
De zuidkant heeft over 200 meter een kaaimuur en de oevers zijn bedekt met zware cementblokken. De kosten beliepen *f* 167.000, waarvan aan loonen *f* 117.000 is uitbetaald.
Deze uitgaven zullen ongetwijfeld door de steeds toenemende scheepvaart een goede dekking vinden, daar thans aan de oevers der Roer meermalen de schepen driedubbel tegen elkaar liggen, om goederen af te laden.
De officieele opening is geschied door den loco-burgemeester, den heer Chr. Evers. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 462 A.)

E. ARABIE. — Strijd tusschen Sa'oedië en Jemen. —
Koning Ibn Sa'oed heeft van den Imam van Jemen vredesvoorstellen ontvangen. De onderhandelingen zullen te Mekka plaats hebben. (Al-Ahdul-Jadid)
(Vorig bericht blz. 1230 L.)

F. DUITSCHLAND. — Boeken over het nationaal-socialisme onder cencuur. —
De plaatsvervangende leider van de N.S.D.A.P. heeft een verordening uitgevaardigd, waarin hij, na te hebben gewezen op het groote aantal boeken en geschriften op verschillend terrein, die het wezen en de oogmerken van het nat. soc. vaak onbevoegd en onjuist behandelen, zegt, dat de N.S.D.A.P. het recht en de plicht heeft te waken, dat het nat. soc. ideeëngoed niet door onbevoegden wordt vervalscht. Derhalve wordt een „commissie ter bescherming van nat-soc. geschriften" ingesteld, welke in samenwerking met het ministerie voor propaganda tot taak zal hebben alle betrokken boeken en geschriften te controleeren. (Berl. Tageblatt)

G. BELGIE. — De taalkeuze der miliciens. —
Het referendum voor de Belgische miliciens van de jaarklasse 1934 enkele weken geleden gehouden en thans bekend gemaakt, gaf de volgende uitkomst: Voor het Nederlandsch als commando- en opleidingstaal 22.238 miliciens, het Fransch 17.796, het Duitsch 316. (De Nieuwe Gazet, Antwerpen) **(1057 D.)**

A. **DUITSCHLAND. — De Duitsche Padvindersbond ontbonden. —**
Medegedeeld wordt dat de Duitsche Rijkspadvindersbond zich zelf ontbonden heeft verklaard en zijn leden de vrijheid heeft gegeven lid te worden van de Hitlerjeugd. (Vaz Dias)

18 APRIL 1934.

B. **NEDERLAND. — Het onverdoofd slachten. —**
Het volgende request is door den Gemeenteraad van Rheden aan H. M. de Koningin gezonden:
De Gemeenteraad van Rheden richt zich met verschuldigden eerbied tot Uwe Majesteit dat het Haar behagen moge een besluit uit te vaardigen, waarbij het onverdoofd-slachten ook in ons land wordt verboden.
Voornoemde Gemeenteraad heeft over dit onderwerp, in zijne begrootingsvergadering van den 24 Januari 1934 uitvoerig van gedachten gewisseld, toen de slachthuis-begrooting aan de orde was gesteld. En is tot de conclusie gekomen dat 't hoog tijd wordt aan die wreede slacht-methode onverbiddelijk 'n einde te maken, ook ter wille van hen die 't slachtersberoep uitoefenen, dat, wanneer zulks gepaard gaat met dieren-mishandeling, ook de ellendigste moreele gevolgen moet hebben.
Vertrouwende dat Uwe Majesteit aan dit tot Haar gericht officieel schrijven ten volle aandacht zal schenken, etc. (Velpsche Courant) **(V. b. 1248 E.)**

C. **NEDERLAND. — Nederlandsche Staatsschuld. —**
Aan het weekbericht der Incasso Bank d.d. 11 April ontleenen wij het volgende:
Stand van onze staatsschuld op verschillende tijdstippen.

1 Jan.	1806 ca.	*f* 1.100.000.000
1 Jan.	1900	*f* 1.147.309.000
1 Jan.	1914	*f* 1.148.405.000
1 Jan.	1919	*f* 1.850.588.000
1 Jan.	1920	*f* 2.182.912.000
1 Jan.	1925	*f* 2.916.432.000
1 Jan.	1932	*f* 2.338.471.000
1 Jan.	1934	*f* 2.723.638.000

(Vorig bericht 1244 B.)

D. **OOSTENRIJK. — Heimwehren in het Vaderlandsche Front ingelijfd. —**
Officieel wordt medegedeeld:
„Een uitvoerige bespreking tusschen bondskanselier Dollfuss en Starhemberg, den bondsleider der Heimwehren, heeft tot resultaat gehad het leggen van een grondslag voor de vereeniging en de samensmelting van alle vaderlandsche groepen in het kader van het Vaderlandsche Front. Dit zal ook tot uiting komen in de eerstvolgende organisatiemaatregelen, die reeds in details zijn vastgelegd."
Achter dr. Dollfuss en prins Starhemberg zal in het vervolg het groote gesloten front staan dergenen, die in onvoorwaardelijke navolging van Dollfuss den door hem opgebouwden Christelijken standenstaat belijden. Het Vaderlandsche Front zal na de inlijving van het Weerfront uit drie deelen bestaan: het weerfront, de organisatie naar beroepsstanden en de organisatie naar gebieden. (Reichspost) **(1232 A.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Valsche Engelsche bankbiljetten. —**
De geheime politie is er in geslaagd voor een bedrag van 400.000 Pond Sterling aan valsche bankbiljetten op te sporen.
Tien personen zijn, in verband met deze zaak, reeds gearresteerd. (New York Herald, Parijs) **(1247 I.)**

F. **ITALIE. — Ontginning der Pontijnsche moerassen. —**
De ontginning der Pontijnsche moerassen begon in 1931 op initiatief van Mussolini.
Littoria was de eerste stad, die in dit ontgonnen gebied gebouwd werd.
In Augustus 1933 werd begonnen met de tweede stad, Sabandia genaamd, waarvan de hoofdgebouwen reeds gereed zijn. De derde stad, Pontinia wordt binnenkort gebouwd. (Corriere della Sera)

G. **HET OVERLIJDEN VAN KONINGIN EMMA. — Herdenking door den Senaat van de Universiteit te Amsterdam. —**
De Senaat van de Universiteit van Amsterdam hield op 16 April in de Aula van het Universiteitsgebouw een openbare vergadering, waarin de hoogleeraren Brugmans en Theissen een herdenkingsrede uitspraken, gewijd aan de nagedachtenis van de Koningin Moeder. (Vaz Dias) **(Vorig bericht 1227 F.)**

H. **NEDERLAND. — Simavi. —**
Het Prinses Juliana-Noodfonds der Vereeniging Simavi, Steun In Medische Aangelegenheden Voor Inheemschen, doet een beroep op de milddadigheid van het Nederlandsche Volk.
Simavi meent van den dag waarop H. K. H. Prinses Juliana, den leeftijd van 25 jaren bereikt, op 30 April 1934, gebruik te maken om het Nederlandsche Volk op te wekken tot een nationale daad; het bijeenbrengen van een fonds, bestemd ter aanschaffing van dringend noodige genees- en verbandmiddelen en andere geneeskundige artikelen, ten bate der bevolking van Oost- en West-Indië, te verbruiken in deze benarde tijden. H. K. H. Prinses Juliana heeft zich bereid verklaard als Beschermvrouwe van deze actie op te treden. (Mededeeling Simavi)

I. **ENGELAND. — Beschuldiging door Churchill. - Staatssecretaris voor Indië Hoare en Lord Derby. —**
In het Lagerhuis heeft Churchill op 16 April de speciale gemengde commissie, die is ingesteld ter uitwerking van de Indische grondwetsherziening, er van beschuldigd, inbreuk te hebben gemaakt op de privileges van het parlement. De staatssecretaris voor Indië, Hoare — aldus Churchill — heeft pressie uitgeoefend op de belanghebbenden bij de Engelsche katoenindustrie. Hij zou n.l. de industrieelen gehinderd hebben in het afleggen van een verklaring, zooals zij die noodig achtten. Lord Derby is volgens Churchill daarbij ook betrokken. De beide mannen hebben weliswaar niet te kwader trouw gehandeld en het betreft hier ook geen corruptieverschijnselen, maar het geval is toch zoo ernstig, dat men het als een groven inbreuk op de grondwet moet beschouwen.
Churchill stelde daarop voor, dat dit geval zou worden onderzocht. Hiermede gingen MacDonald namens de regeering en Atlee namens de Labour-oppositie accoord, evenals Herbert Samuel. Het voorstel werd aangenomen, nadat Hoare verklaard had, dat hij kon instemmen met een onpartijdig onderzoek..
De commissie voor de privileges, die zich met de kwestie zal hebben bezig te houden, bestaat uit Mac Donald (voorzitter), Atlee, Baldwin, Chamberlain, Lansbury en Herbert Samuel. (Manch. Guardian)

K. **NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met Spanje. —**
De Nederlandsche delegatie voor het voeren van onderhandelingen over de regeling van het geheel der handelsbetrekkingen met Spanje is thans definitief als volgt samengesteld: A. T. Lamping, directeur van den Economischen Voorlichtingsdienst, leider van de delegatie; H. A. Hooft, referendaris aan het departement van Buitenlandsche Zaken; prof. J. van Gelderen, hoofdambtenaar voor Economische Zaken in Ned.-Indië, tijdelijk werkzaam aan het departement van Koloniën, mr. J. H. de Mol van Otterlo, referendaris aan het departement van Economische Zaken; mr. P. J. W. H. Cort van der Linden, gedelegeerde voor het Centraal Insti-

tuut tot bevordering van het normaal handelsverkeer tusschen Nederland en andere landen, mr. C. A. baron Bentinck, ambtenaar departement van Economische Zaken, terwijl als secretaris der delegatie optreedt dr. R. Flaes, gezantschapssecretaris van de Nederlandsche legatie te Madrid. De onderhandelingen zullen te Madrid aanvangen. **(V. b. 1200 D.)**

A. OOSTENRIJK. — Enquête inzake de burgeroorlog. —
Naar aanleiding van de gebeurtenissen, die zich in de maand Februari in Oostenrijk hebben afgespeeld heeft zich een internationale enquête-commissie gevormd.
Deze commissie heeft een delegatie naar Oostenrijk gestuurd, bestaande uit de heeren Jean Painlevé, Rouques, Heinrich Kuhn van Bazel, Dr. Helmuth Klotz uit Duitschland, Mme Gertrude Duby uit Bern, Kuhn uit Straatsburg en de heeren Frot en Boulland uit Parijs voor de arbeidersorganisaties. Deze delegatie heeft gedurende twee weken ter plaatse op objectieve wijze de oorzaken, ontwikkeling en gevolgen van de Oostenrijksche gebeurtenissen bestudeerd, waarover een rapport zal verschijnen. (Prager Presse)
(Vorig bericht Burgeroorlog 1202 B.)

19 APRIL 1934.

B. BELGIE. — Frauduleuze Boterinvoer. —
Uit de tusschen Nederland en België gewisselde statistieken betreffende den handel van beide landen blijkt thans, dat de Belgische fiscus een aanzienlijke schade heeft geleden. Er wordt zelfs een bedrag van 15 millioen frans genoemd. Op clandestiene wijze zou in 1933 niet minder dan 1½ millioen kilo boter in België zijn ingevoerd.
De dienst van het ministerie van Landbouw, welke met het verleenen van invoervergunningen is belast, heeft voor 1933 een verschil van 1.654.600 kilo geconstateerd met de Nederlandsche statistieken. Derhalve werd op deze 1.654.600 kilo de invoer-taxe van 11.15 francs per kilo ontdoken. In verband daarmede werd door het ministerie van Financiën een aanklacht ingediend bij het gerecht te Antwerpen, Brussel, Gent, Brugge en Hasselt en een instructie werd geopend.
Uit de eerste resultaten van dit onderzoek blijkt, dat naast den kleinen, individueelen smokkelhandel bij de Belgisch-Nederlandsche grens, een groote georganiseerde bende bezig is, welke over omvangrijk materieel beschikt.
De instructie heeft verder aan het licht gebracht, dat behalve de boter van Nederlandsche herkomst, ook boter uit Denemarken kwam. In transito-vervoer ging zij over Antwerpen naar Nederland, vanwaar zij clandestien in België werd gebracht. Hierdoor zou ook worden verklaard, dat in Nederland klachten zijn gerezen over een vermindering van den boteruitvoer naar België. Reeds zou bewezen zijn, dat bekende Antwerpsche firma's aan dezen clandestienen boterhandel hebben deelgenomen. Sommigen zouden daarbij reeds jaren betrokken zijn terwijl anderen zich eerst later bij de beweging zouden hebben aangesloten.
Aangezien in België op elke kilo gesmokkelde boter frs. 11.15 kon worden verdiend en in Nederland voor elke uitgevoerde kilo boter ƒ 1 premie wordt verleend, acht men het voor de hand liggend, dat men aan beide zijden van de grens tot frauduleuze praktijken is overgegaan.
Men wijst er hier op, dat ook bij den vleeschuitvoer in Nederland dergelijke praktijken zijn geconstateerd. (De Telegraaf)

C. DUITSCHLAND. — Aristocratie met Joodsch bloed. —
Ongeveer tweehonderd Duitsche aristocraten zijn reeds uit de lijsten der edellieden geschrapt, daar hun voorouders in de laatste 184 jaar zich met Joodsch bloed vermengd hebben.
Alle leden van den Duitschen adel hebben hun stamboom moeten opmaken, teruggaande tot het jaar 1750, waardoor talrijke edellieden in gevaar komen hun titel te verliezen.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. 1214 D.)**

D. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Boodschap van Rijksbisschop Müller. —
Rijksbisschop Ludwig Müller en het geestelijke ministerie van de Rijkskerk, waarin thans „Ministerialdirektor" Jaeger is benoemd, hebben op 13 April '34 gemeenschappelijk een boodschap uitgevaardigd, welks inhoud er op berekend is den weg naar den vrede te wijzen in de evangelische kerk.
Wij ontleenen hieraan het volgende:
Met de nationaal socialistische opstanding van het Duitsche Volk, dat de oorspronkelijke bronnen van zijn leven heeft teruggevonden, is ook de evangelische kerk in beweging gekomen. De kwesties, welke het Duitsche volk bewegen zijn doorgedrongen tot het gebied van de kerk.
Bij de ontwikkeling ontstond in de evangelische kerk hevige strijd.
Naast den strijd om geestelijke dingen brak bij de uiterlijke omvorming van de kerk een strijd uit om de uiterlijke orde, om discipline en leiding. Ongelukkigerwijze werden deze verschillende disputen veelal met elkander verbonden. De strijd om geestelijke dingen werd met kerk-politieke machtsmiddelen en de strijd om de uiterlijke ordening met geestelijke argumenten uitgevochten.
Geestelijk strijden gaat volgens een eigen innerlijke wet. Met uiterlijke middelen kan en mag niets worden beslist. Doch een vaste uiterlijke ordening helpt datgene dat om ons geloof werkelijk slechts geestelijk wordt gestreden. Daarom is het noodig, onder vermijding van geloofsgeschillen eerst de uiterlijke ordening van de Duitsche evangelische kerk te consolideeren en uit te breiden.
Voor de behandeling dezer taak heeft de Rijksbisschop met toestemming van het geestelijke ministerie den „Ministerial-direktor" en leider der evangelische aangelegenheden van het Pruisische ministerie voor wetenschap, kunst en volksopvoeding, Jaeger, benoemd tot juridisch lid van het geestelijke ministerie. Het zal zijn verantwoordelijke taak zijn de organisatorische kwesties op te lossen.
Het doel van dezen arbeid is onder garantie van geloof en belijdenis, rekening houdend met het historisch ontwikkelde eigen leven, de aangevangen gerechtelijke eenheid in de Duitsche evangelische kerk tot stand te brengen.
De Rijksbisschop
w.g. Ludwig Müller.
(Völkischer Beobachter) **(Vor. bericht 1257 A.)**

E. CUBA. — Een moratorium van twee jaar. —
President Mendieta heeft een moratorium voor den tijd van twee jaar, of tot op het oogenblik, waarop Cuba in staat zal zijn zonder gevaar voor de economische structuur den last te dragen der schulden, afgekondigd voor de voornaamste betalingen op Britsche en Amerikaansche leeningen tot een totaal van 50 millioen dollar. (Agence Belga)
(Vorig bericht Moratorium blz. 758 I.)

F. NEDERLAND. — Rijksmiddelen in Maart 1934. —
Het overzicht van de Rijksmiddelen vermeldt voor de directe belastingen aan zuiver bedrag der kohieren per ult. Maart ƒ 38.959.305 tegen ƒ 43.763.947 verleden jaar.
Opbrengst der overige middelen in Maart (incl. de nieuwe omzet- en couponbelastingen) bedraagt ƒ 26,045,181, tegen ƒ 26,165,756 verleden jaar zonder die belastingen. (N. Rott. Crt.) **(Vor. bericht 1137 A.)**

G. ITALIE. — Huwelijks- en Moederschapspremies. —
Door bemiddeling van de organisatie voor moederschaps- en kinderzorg zullen in de Italiaansche provincies 2000 huwelijkspremies van 500 Lire elk verdeeld worden, alsmede 2000 premies van hetzelfde bedrag om het aantal geboorten te doen toenemen. Voorts zullen duizenden premies toegekend worden aan de moeders, die haar kinderen op de beste wijze hebben opgevoed. Deze maatregelen maken deel uit van het demographische program van het fascistische regime ter bestrijding van de ontvolking en tot verbetering van het ras. (Giornale d'Italia)

H. FRANKRIJK. — Korting Ambtenaarssalarissen en pensioenen. - Protesten. —
Het bestuur der confederatie van oudstrijders heeft een communiqué gepubliceerd, waarin krachtig wordt geprotesteerd tegen het feit, dat de korting van 3 %

op de pensioenen reeds van 6 April af in werking treedt.
In ongeveer 100 steden in de provincie en ook in Parijs zijn demonstraties gehouden door ambtenaren tegen de bezuinigingsmaatregelen en salariskortingen der regeering.
Vooral de links-radicale organisaties waren sterk opgekomen. (Le Petit Parisien) **(V. b. 1239 I.)**

A. **GEESTELIJK LEVEN. — „Is Godsdienst privaatzaak?" —**
Dezer dagen hield prof. dr. A. H. de Hartog zijn laatste voordracht van dit seizoen voor de vereeniging „De Middaghoogte", met als onderwerp: „Is Godsdienst privaatzaak?"
Wij citeeren hieruit het volgende:
Spreker begint met er op te wijzen, hoe daarom de Godsdienst hoogste aangelegenheid in het menschelijke bewustzijn of geestesleven is, omdat Godsdienst, in den algemeensten zin van het woord, de keerzijde blijkt te zijn van de religie als eenheidsbesef, geboren uit den eenheidsdrang die de menschelijke geest doorwoont. Zoo heeft hij er meermalen op gewezen, dat Godsdienst niet op kan en mag gaan in welstandszucht, maar verband houdt met eenheidsroeping. Daarom kan ware toegeëigende doorleefde Godsdienst ook slechts daar worden gevonden, waar de menschelijke persoonlijkheid naar haar individueel karakter, met dien Godsdienst als doortrokken is. Zoo begint ware Godsdienst bij het innerlijke, eigen zelf, want Godsdienst is niet slechts een afgetrokken gedachtenschim, maar een harteslag, wij mogen zeggen harteslag der eeuwigheid in den tijd.

B. **MANDSJOEKWO. — Zelfstandige Katholieke missie. —**
Het Vaticaan heeft medegedeeld, te hebben besloten de Katholieke missie in Mandsjoekwo onafhankelijk te maken van de apostolische vertegenwoordiging in China, wat practisch neerkomt op een erkenning door het Vaticaan van de zelfstandigheid van Mandsjoekwo. (Vaz Dias).

C. **UITVINDINGEN. —Een auto zonder bestuurder. —**
De Academie der wetenschappen te Parijs heeft zich dezer dagen ontspannen door in den binnenhof van het gebouw een vertooning bij te wonen van een auto, van voren voorzien van een electrisch toestel, uitgerust met een rol geperforeerd papier, welke auto stilhoudt, op gang komt, draait, zwenkt, achteruitrijdt en de vaart versnelt of vertraagt, alles zonder hulp van een bestuurder of van electrische golven.
Branly heeft het den leden uitgelegd en verdere toepassingen in het uitzicht gesteld. Ook voor het besturen van schepen komt het in aanmerking.
(N. R. C.

D. **PALESTINA. — Duitsche geleerden aan de Hebreeuwsche universiteit te Jeruzalem. —**
De orientalist der Hebreeuwsche universiteit te Jeruzalem, prof. dr. Walter Fischel heeft aan een vertegenwoordiger van de Prager Presse een intervieuw toegestaan, waarbij hij o.m. het volgende mededeelde:
Onze universiteit — aldus de hoogleeraar — zag zich in het afgeloopen jaar voor het probleem gesteld, Joodsche geleerden uit Duitschland, die de mogelijkheid van een vervolging hunner wetenschappelijke loopbaan hadden verloren een nieuwe gelegenheid tot arbeid en studie te bieden, ofschoon in verhouding tot de talrijke aanvragen de mogelijkheden der universiteit helaas beperkt zijn.
Desondanks — zoo ging hij voort — is het ons gelukt in het afgeloopen jaar 12 geleerden, die allen aan de Duitsche universiteiten een vooraanstaande plaats hebben ingenomen, onder te brengen in het corps onzer leerkrachten. Ik noem u slechts prof. Halberstädter, den bekenden radioloog, prof. Torczyner (semitische philologie), prof. Fraenkel, den befaamden mathematicus.
Reeds heeft het bestuur der universiteit een program ontworpen, dat het eerlang in staat zal stellen om tot een uitbreiding van het docentencorps over te gaan.
Sprekende over het onderwijs aan de Hebreeuwsche universiteit, deelde prof. Fischel nog mede, dat men daar den numerus clausus niet kent. Christenen, Mohammedanen, personen uit alle lagen der bevolking van Palestina hebben er toegang en vinden er de mogelijkheid tot ontwikkeling.
Met voldoening stelde prof. Fischel vast, dat de Hebreeuwsche universiteit een goede reputatie heeft gevestigd. (N. R. C.)

E. **JAPAN. — Loonen in Tokio in Juni 1933. —**
Hieronder volgt een overzicht van de dagloonen van de arbeiders in enkele beroepen in Tokio in Juni 1933, welke door de Kamer van Koophandel en industrie in Tokio zijn gepubliceerd. Ter vergelijking zijn ook de loonen van November 1932 vermeld.

	Dagloonen in Yen.* Juni 1933.	Nov. 1932.
Haspelaarster zijdespinnerijen . .	0,69	0,72
Katoenspinster	0,84	0,85
Zijdetwijnster	0,94	0,88
Katoenweefster (machines) . . .	0,77	0,78
Zijdeweefster (hand)	1,38	1,41
Arbeider tricotagefabrieken . . .	2,—	2,10
Arbeidster „ . . .	1,—	1,10
Draaier	5,23	4,41
Smid	4,19	3,70
Glasblazer	2,72	2,88
Aardewerkmaker	1,87	1,77
Arbeider bij de papierfabricage .	1,81	1,77
Lederbewerker	3,23	3,04
Schrijnwerker	1,85	1,85
Lakwerker	2,05	1,85

* Juni 1933 1 Yen = ± *f* 0,53, November 1932 = *f* 0,52⁵. (Monthly Labor Review) **(V. b. 1203 N.)**

F. **KUNST. — Arti et Amicitiae - G. Westermann. —**
H. M. de Koningin heeft aan den heer G. Westermann, voor zijn schilderij „Minnezang" de gouden medaille toegekend. (De Standaard)

G. **ITALIE. — Aardschuivingen. —**
Bij Grondona en Lamugnano hebben aardschuivingen plaats gehad. Talrijke dooden zijn te betreuren. Vele historische gebouwen zijn vernield. (Il Popolo.)
(Vorig bericht 293 A.)

H. **ZWITSERLAND. — Werkloosheid-vermindering. —**
Volgens mededeelingen van het Ministerie voor Industrie, Nijverheid en Arbeid waren bij de arbeidsbeurzen einde Maart 1934 70.109 werkzoekenden ingeschreven tegen 91.233 in einde Februari 1934 en 71.809 einde Maart 1933.
Bij werken in werkverschaffing en in werkkampen, welke door den Staat ondersteund worden, waren eind Maart 11.304 personen werkzaam, waarvan ruim 10.850 in het aantal werkzoekenden inbegrepen zijn.
Het aantal aangemelde open plaatsen bedroeg einde Maart 1934 3539, tegen 2600 einde Februari 1934 en 3738 einde Maart 1933. (Journ. de Genève) **(1013 B.)**

I. **RACHITIS EN VITAMINE D. —**
In de literatuur zijn reeds verschillende vormen van rachitis bekend, die door vitamine D niet tot genezing zijn te brengen. Wieland maakt in de Zeitsch. f. Kinderh. van Febr. 1934 melding van een geval van zeer zware rachitis bij een jong kind, waarbij een overigens als zeer deugdelijk bekend staand preparaat zonder uitwerking bleef. De genezing kwam tot stand door verandering van het dieet: er werden veel vruchten en groenten toegediend en de specifieke

antirachitische behandeling werd tegelijkertijd gestaakt.
Het tevoren verwaarloosde vraagstuk van den invloed van het dieet op de ontwikkeling der rachitis wordt tegenwoordig dan ook van verschillende kanten onderzocht. En Wieland, die de theoretische opvattingen hieromtrent mededeelt, staat op het standpunt, dat naast het vitamine D waarschijnlijk nog een andere, tot nu toe onbekende factor voor de genezing der rachitis noodzakelijk is.
(Zeitschr. f. Kinderh.) **(V. b. Vitamine D 111 D.)**

20 APRIL 1934

A. AUTO-SPOORBAAN. —
Op het traject Horn—Beegden vonden onder leiding van ir. Ruyter en ir. A. Könings proeven plaats met een auto-spoor.
Met hun uitvinding beoogen de beide ingenieurs een verkeersmiddel te brengen, dat in zich vereenigt: snelheid, veiligheid en soepelheid, waarbij dan onder soepelheid verstaan wordt, de tweeledige geschiktheid van het rijden op den gewonen weg en op de autospoorbaan.
Men tracht te verkrijgen goedkooper verbindingswegen, die weinig of geen gevaar opleveren, die bijna geen onderhoud behoeven, groote snelheden toe laten en die de noodige soepelheid hebben om zich aan de tegenwoordige eischen volledig aan te passen.
Over de proeven waarvan wij getuige waren, was men zeer tevreden. De oprit op het railvlak had een speling voor de wielen van aan weerskanten ongeveer vijftien cM., zoodat de auto gemakkelijk tusschen het rail kon inrijden. De flensen, die thans aan de wielen van den auto waren bevestigd, schuurden tegen de opstaande geleiding. Ze gaven den auto zijdelingsche schokken, die wel is waar niet sterk hinderlijk waren, doch die bij definitieven aanleg ondervangen zullen worden.
De snelheid varieerde van 40 tot 50 K.M. Het remmen op het ijzeren railprofiel geschiedde zeer vlot.
(Het Volk.)

B. MUZIEK. — Wagnervereeniging - 50 jarig bestaan - Julius Bunge en dr. Paul Cronheim onderscheiden. —
Ter gelegenheid van het vijftig-jarig bestaan van de Wagnervereeniging, hebben op 12 en 14 April te Amsterdam, opvoeringen plaats gehad van Wagner's Tannhäuser.
De geschiedenis van de Wagnervereeniging kan men aldus samenvatten.
Op 29 Augustus 1883 had een bijeenkomst van een zestal Amsterdamsche Wagnervereerders, te weten de heeren Julius C. Bunge, prof. dr. H. Hertz, mr. J. Lublink Weddik, Alex P. Philippeau, mr. Henri Viotta en J. W. Wilson plaats.
Reeds den volgenden dag, 30 Augustus, ging een door genoemd zestal onderteekende circulaire in zee, waarin alle vrienden van Wagners kunst werden uitgenoodigd, zich aaneen te sluiten, om de kunst van den Bayreuther meester in Nederland bekend te maken. Die oproeping had succes: op 26 Januari 1884, dus nog geen half jaar later gaf de jonge Wagnervereeniging haar eerste uitvoering in het gebouw Felix Meritis.
Het programma van de tweede uitvoering, op 24 October 1884 in den Stadsschouwburg, bevatte naast „Eine Faust--Ouverture", „Siegfried Idyll" en voor- en naspel uit „Parsifal" van Wagner, de „Symphonie fantastique" van Berlioz en „Mazeppa" van Liszt. De daaropvolgende uitvoering (9 Januari 1885) was gewijd aan Beethoven's „Negende". En verder vinden wij nog uitvoeringen van fragmenten uit Webers „Oberon" en „Euryanthe" en Beethovens „Fidelio" (17 December 1886), van werken van Gluck, Mozart, Weber, Niels Gade en Mendelssohn (4 Maart 1887), van Beethoven, Mozart, Arcadelt (!), Spohr, Wagner en Niels Gade (2 December 1887), van Händel, Haydn, Mendelssohn, Beethoven, Liszt, Wagner (24 Februari 1888). Daartusschen weer verschillende concerten, uitsluitend aan Wagner gewijd. En het ligt voor de hand, dat men de nagedachtenis van Liszt, die 31 Juli 1886 te Bayreuth overleed, eerde met een speciaal herdenkingsconcert. Dit geschiedde op 22 October van dat jaar; het programma vermeldt: „Les Préludes", het eerste pianoconcert, fragmenten uit „Die Legende der heiligen Elisabeth", Tanz in der Dorfschenke", liederen en Psalm XIII.
Na Februari 1888 is men zich geheel op Wagner gaan specialiseeren.
Tijdens den wereldoorlog werden de voorstellingen onderbroken, doch sedert enkele jaren zijn deze weder hervat met dien verstande, dat ook werken van andere opera-componisten (Bizet, Strauss, Offenbach, Mozart) werden uitgevoerd.
Burgemeester en Wethouders van Amsterdam hebben aan den heer Julius C. Bunge, voorzitter van de Wagnervereeniging, uit erkentelijkheid voor hetgeen hij ten behoeve van het muziekleven der hoofdstad gedurende een halve eeuw heeft verricht, de groote gouden medaille der gemeente toegekend.
De heer Julius C. Bunge is voorts bevorderd tot commandeur in de orde van Oranje-Nassau.
Dr. Paul Cronheim, gedelegeerd lid van het bestuur der Wagner-Vereeniging, is bevorderd tot officier in de orde van Oranje-Nassau. (Algemeen Handelsblad)

C. BELGIE. — Werkloosheid en Rijksfinanciën. —
De verschillende leden van de regeering hebben eenige dagen geconfereerd over den toestand van de rijksfinanciën en de onrustwekkende uitbreiding, welke de werkloosheid in de laatste maanden heeft genomen. In Januari 1934 telde men voor het geheele land 206,000 arbeiders, die werkloos waren en 183.000 intermitente werkloozen. Voor Februari waren deze cijfers resp. 196.000 en 179.000. Aan werkloozensteun is in Jan. 13.454.000 fr. en in Februari 13.712.000 fr. uitgekeerd. Deze last drukt buitengewoon zwaar op de schatkist, zoodat waarschijnlijk tot een nieuwe bespreking van den werkloozensteun zal moeten worden besloten. (N. Rott. Crt.)
(Vor. ber. 1230 M.; Steun 337 A.)

D. BELGIE. — Wetenschappelijke congressen te Leuven. —
De Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen op 6, 7 en 8 April te Leuven gehouden, zijn ten einde.
Wij bepalen ons tot het doen van enkele grepen uit wat in de verschillende secties, op den eersten eigenlijken congresdag ter sprake kwam.
In de sectie voor **scheikunde, physische scheikunde, geologie, mineralogie,** en **kristallographie,** sprak o.a. dr. R. Ruyssen uit Gent, die den laatsten tijd op het laboratorium van prof. Wolff in Utrecht heeft gewerkt, over: het physische aantoonen van de Gurwitsch straling.
Hij is er in geslaagd photo-electrische tellers te construeeren, die voor de ultraviolette stralen van de intensiteiten, zooals deze bij fermentreacties en biologische processen optreden zeer gevoelig zijn, gedurende de proeven constant blijven en zich door een gering aantal spontane stooten kenmerken. De toestellen zijn tegenover electrische invloeden uit de atmosfeer zooals hoogtestralen, zorgvuldig afgeschermd. Duidelijke positieve resultaten werden verkregen bij de stremming van melk door het lebferment. De toeneming der stooten volgde hier de snelheid der stremming op den voet.
Veel belangstelling bestond ook, zooals mede uit de discussie bleek, voor de voordracht van ing. dr. J. W. Kreulen, die zijn nieuwe onderzoekingen over de classificatie der steenkool behandelde.
In de sectie voor **plant-** en **dierkunde** stonden allereerst een aantal plantensociologische voordrachten op het programma.
Zoo sprak W. J. L. van Soest over de plantengeografische districten in Nederland, waarbij hij zijn indeeling verkrijgt op grond van de plantenkaartjes, die duidelijke grenslijnen te zien geeft, die ook phytosociologische beteekenis bezitten en zich aansluiten bij de indeeling die Messart voor België gegeven heeft.
Daarna bespreekt dr. D. M. de Vries mede namens dr. K. Zijlstra de resultaten van het plantkundig graslandonderzoek op vroegeren Zuiderzeebodem (de proefpolder bij Andijk en de Belg. zandpolder).
Het bleek al spoedig, dat na bezaaiing van dezen zilten bodem met mengsels van gras en klaver, die in Holland werden samengesteld, goede en slechte plekken ontstonden. Bij de samenstelling der mengsels naar hun grassoorten, werd gelet op wat op goede weiden in Noord-Holland voorkwam. Door van deze werkwijze uit te gaan werd op kleigronden *f* 30 per hectare, op zandigen bodem zelfs *f* 50 per hectare bespaard.
Nadere proefnemingen waren natuurlijk noodig en daarbij bleken de tijd van aanleg van belang te zijn voor de samenstelling van het grasgewas, met de jaren verschuivingen in de percentsgewijze samenstellingen voor te komen, afhankelijk van vocht- en zoutgehalte van den bodem en ook de beweiding door vee een invloed ten gunste uit te oefenen.
Tenslotte vermelden wij nog enkele interessante voordrachten van de vijfde sectie, die der **geneeskundige grondwetenschappen.**
Dr. P. de Fremery sprak over het melkafscheiding prikkelend hormoon uit de voorkwab van de hypophyse. Zijn bij een infantiel of mannelijk dier de melkklieren weinig ontwikkeld, bij een vrouwelijk individu gaan de borstklieren in samenhang met de puberteit onder invloed van een hormoon in het orarium, het zoogenaamde menformon of follikelhormoon groeien. Bij zwangerschap wordt in de placenta van maximale hoeveelheid menformon gevormd.
Een tweede hormoon uit orarium en wellicht ook uit de placenta, het progrestino beinvloedt de differentiatie van de melkklier.
Bij de baring en uitstooting van de placenta daalt de menformonspiegel van het organisme, wat waarschijnlijk noodig is om de eigenlijke melkafscheiding, die door menformon geremd wordt.
De melkafscheiding nu komt tot stand onder invloed van een ander hormoon, dat in de voorkwab van de hypophyse wordt bereid.

Inspuiting by een dier met deze stof het z.g. lactine heeft enkele dagen later melkafscheiding ten gevolge.
Ook de kropmelkafscheiding zooals duiven vertoonen staat onder invloed van prolactine.
Prolactine gaf ook bij mannetjes, die met menformon voorbehandeld waren aanleiding tot melkafscheiding. Is eenmaal de melkafscheiding begonnen, dan hoeft men de behandeling niet verder voort te zetten, zooals aan virgineele geiten kon worden aangetoond.
Waardoor het automatisch doorgaan der melkafscheiding wordt beheerscht is nog een open vraag. (N. Rott. Ct.)

A. **MGR. NOLENS. — Gedenksteen onthuld. —**
Onder groote belangstelling is op 15 April '34 in de Liduina-Stichting een gedenksteen onthuld ter nagedachtenis van mgr. dr. W. H. Nolens. Prof. mr. P. J. M. Aalberse heeft daarbij een herdenkingsrede uitgesproken. (De Maasbode)
(Vorig bericht en photo 47 F.)

B. **NEDERLAND. — Werkfonds 1934 - Het zestig millioen-plan. —**
Verschenen is de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer inzake het z.g. zestig millioen-plan. De regeering zet daarin haar inzichten omtrent de maatregelen voor de werkverruiming uiteen en zegt o.a. haar medewerking toe, om te geraken tot een verlaging van woninghuren. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht 1242 E.)

C. **PARAGUAY EN BOLIVIA. — Toestand. —**
In de Gran Chaco is het nog verre van vrede. Het is den Volkenbond niet gelukt de goede lieden daar te verzoenen. Dat is ook moeilijk, omdat voor velen hunner het zich doodvechten nog steeds de begeerlijkste sportieve bezigheid is. De Paraguanen, krijgslieden bij uitnemendheid, trotsche dragers der tradities van oorlogszuchtige roode voorvaderen, hebben zich na tientallen van jaren eerst wat hersteld van de decimeering van hun bevolking, die het gevolg was van een heldhaftig maar zinneloos volgehouden strijd tegen een ongeëvenredigde overmacht van groote buren, die het landje eerst door volkomen uitputting tot rede hadden kunnen brengen. Natuurlijk waren zij heelemaal niet te houden, nu zij groote overwinningen op de Bolivianen hadden behaald. Bolivië is werkelijk een oogenblik in de letterlijke beteekenis van het woord uit het veld geslagen geweest, maar bleek tenslotte ook niet bereid, in alles toe te geven. Daarvoor staan te vitale belangen voor dat landje — altijd nog het grootste van de twee — op het spel. En tenslotte vloeit ook door de aderen van vele Bolivianen het bloed van rood voorgeslacht, dat nu de eeuwige jachtvelden bevolkt.
Er viel dus met de partijen niet te praten. En de groote buren hebben blijkbaar geen lust gevoeld, de vechtlustige kleintjes met interventie te dreigen, zooals zij wel eens hebben aangekondigd. Op de Paraguanen vooral maakt, naar men uit ervaring weet, niets van dien aard indruk, voordat zij geheel aan het einde van hun krachten zijn. Het zou een pijnlijke en gevaarlijke geschiedenis zijn hen tot rede te brengen, wanneer men zijn dreigement moest waar maken.
Zoo zijn dan in den Gran Chaco de poppen weer aan het dansen. Voorloopig kennen beide partijen zich zelf een groote overwinning toe. De Paraguanen beweren, dat zij de Bolivianen achterna zitten, en kondigen een offensief aan tegen een rijk petroleumgebied der Bolivianen. Willen zij alvast geld loskrijgen van candidaat-concessionarissen, tegen den tijd dat het gebied veroverd is? Dergelijke hulp zou de verovering zeer kunnen vergemakkelijken. Maar volgens de Bolivianen is het verre van zoover. Alle aanvallen der Paraguanen, zoo melden zij, zijn tot nog toe met uitermate groote verliezen radicaal afgeslagen. Zij spreken van een paar duizend gesneuvelde Paraguanen. Het ligt voor de hand een misbruik van de zoo geduldige nul te vermoeden. Maar men kan in die buurt, waar het menschenleven zelfs voor den betrokken krijgsman zelf zoo weinig telt, nooit weten wat ervan waar is. Zooals reeds gezegd, in het zich doodvechten is de Paraguaan een meester. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht 1203 M.)

D. **Filmkunst. — Nederl. Christelijke Filmcentrale. —**
Te Utrecht is de Nederl. Christelijke Filmcentrale opgericht. Deze centrale is tot stand gekomen door samenwerking van een groot aantal christelijke organisaties en bonden, met name: het Christ. Nationaal Vakverbond, Patrimonium, de Christ. Nationale Werkmansbond, de Ned. Christel. Vrouwenbond, de Vereen. van leeraren aan Christ. gymnasia en lycea, de Vereen. van Christ. onderwijzers en onderwijzeressen in Nederland en overzeesche gewesten, de Unie van Christ. onderwijzers en onderwijzeressen, Geref. Schoolverband, de Christel. Mulovereeniging, de samenwerkende zendingscorporaties te Oegstgeest, de Ned. Christ. Reisvereeniging, het Ned. Christ. Persbureau, de Amsterdamsche Maatschappij voor Jonge mannen, en andere. Uit de gedelegeerden dezer vereenigingen en bonden werd tot voorzitter gekozen dr. H. W. van der Vaart Smit, directeur van het Nederl. Christel. Persbureau te Zwijndrecht, tot secretaris de heer R. Hagoort te Utrecht, tot penningmeester de heer H. de Jong te Amsterdam.
De bedoeling der stichting is „de film dienstbaar te maken aan den socialen en cultureelen arbeid der aangesloten corporaties". Haar grondslag is: de erkenning van den bijbel als Woord van God.
(De Standaard)

E. **MAROKKO (Fransch). —**
De pacificatie van het geheele Anti-Atlas gebied is voltooid. Het verzet der laatste stammen werd door generaal Huré gebroken.
(Le Petit Marocain, Casablanca) **(V. b. 1216 C.)**

F. **DUITSCHLAND. — Nieuwe chef der geheime politie. —**
De inspecteur-generaal van de geheime politie, Diels, die tevens vice-president van politie te Berlijn is, is ontslagen.
Als inspecteur-generaal der geheime politie zal hij worden opgevolgd door Himmler, stafchef van de S.S., die reeds de leiding heeft van de geheele politie buiten Pruisen.
Diels is een protegé van generaal Göring.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(V. b. Gestapa 1080 F.)**

G. **ONTWAPENING. — Fransche nota aan Engeland.**
Te Parijs en te Londen is op 18 April '34 de volledige officieele tekst gepubliceerd van het Fransche antwoord op het Britsche ontwapeningsmemorandum van 28 Maart.

Minister Barthou

Op denzelfden dag, zoo zegt de nota van den minister Barthou, waarop de Britsche gezant te Parijs zijn démarche verrichtte, werd te Berlijn in het staatsblad de begrooting gepubliceerd, welke de Duitsche regeering voor het begrootingsjaar 1933—1934 heeft aangenomen en die voor de ministeries van Oorlog, Marine en Luchtvaart een stijging te zien geeft van 352 millioen mark. Deze stijging heeft de Britsche regeering evenzeer gefrappeerd als de Fransche. Zonder het resultaat der loopende besprekingen af te wachten is de Duitsche regeering overgegaan tot een herbewapening in elken vorm en in een mate, die zij alleen zelf wil beoordeelen. Duitschland doet dit in weerwil van de verdragsbepalingen, die den status der Duitsche bewapening blijven bepalen, zoolang geen conventie is gesloten. Duitschland wil niet alleen onmiddellijk in sterke mate zijn leger en vloot uitbreiden, maar ook zijn vloot en luchtvaart.
Wat dit laatste betreft, staat het Duitschlands buren des te minder vrij het gevaar, dat hen bedreigt, te negeeren, daar er onlangs, in strijd met de verdragen, in de gedemilitariseerde zone talrijke vliegvelden zijn ingericht. Bovendien geeft Duitschland zich weinig moeite de semi-militaire organisaties op te heffen of dienstbaar te maken aan burgerlijke doeleinden, maar het maakt ze integendeel steeds meer geschikt voor oorlogsdoeleinden. Ten bewijze hiervan behoeft men slechts de begrootingen te bezien, die niet op de nationale verdediging betrekking hebben.

Welke verklaring men hiervan ook tracht te geven, deze buitengewoon ernstige feiten nopen tot een gemeenschappelijke opmerkzaamheid en een gemeenschappelijke conclusie. Zij bewijzen, dat de Duitsche regeering al dan niet met voorbedachten rade de onderhandelingen heeft onmogelijk gemaakt, daar immers de grondslagen daarvan door Duitschlands initiatief werden vernield.

Bezorgd voor veiligheid.

Deze constateering dicteert de Fransche regeering haar plicht en haar antwoord. Alvorens te onderzoeken of een accoord kan worden verwezenlijkt met een stelsel van uitvoeringsgaranties, dat doeltreffend genoeg is om de onderteekening te wettigen van een conventie, die een belangrijke herbewapening van Duitschland zou legaliseeren, moet Frankrijk zijn bezorgdheid op den voorgrond plaatsen ten aanzien van zijn veiligheid, waarvan het overigens die van de andere belanghebbende mogendheden niet scheidt.
Duitschlands terugkeer tot den Volkenbond, dien het zoo bruusk heeft verlaten, ware een middel geweest om die bezorgdheid althans ten deele weg te nemen. In haar nota van 17 Maart heeft de Fransche regeering reeds gezegd, dat zij het met de Britsche regeering eens is over de noodzakelijkheid, dat aan de onderteekening eener ontwapeningsconventie Duitschlands terugkeer tot de gemeenschap van staten vooraf gaat. Tal van regeeringen hebben sindsdien dezelfde meening uitgesproken.
Duitschlands aanwezigheid te Genève zou evenzeer onmisbaar zijn voor het verkrijgen van een bevredigend stelsel van uitvoeringsgaranties. Wat deze hoogst belangrijke kwestie aangaat heeft Eden geenerlei gunstige oplossing uit Berlijn kunnen meebrengen, en het stilzwijgen, dat dienaangaande in de jongste mededeelingen is betracht, wekt niet veel hoop op dit punt.
De Fransche regeering kan harerzijds in principe geen afstand doen van de geformuleerde essentieele veiligheidsgaranties. Zij kan de verantwoordelijkheid daarvoor te minder aanvaarden nu men zich in zulk een gevaarlijk tijdsgewricht bevindt, waarin de herbewapening wordt voorbereid en uitgevoerd, zonder dat rekening wordt gehouden met de onderhandelingen, die overeenkomstig de wenschen van Duitschland zelf zijn begonnen.
De ervaringen van den jongsten oorlog, welks gruwelen Frankrijk sterker heeft gevoeld dan alle andere landen, dwingen het tot voorzichtigheid. Zijn vredeswil mag niet neerkomen op het prijsgeven van zijn defensie.
Samen met de Britsche regeering heeft Frankrijk gezocht naar een doeltreffend systeem om de ontwapeningsconventie te omringen met garanties. Frankrijk betreurt het, dat de onderhandelingen, welke door twee landen met gelijken goeden wil en goede trouw werden begonnen, door het initiatief van een derde op zoo bruuske wijze ijdel werden gemaakt.
De Fransche regeering blijft van meening, dat de ontwapeningsconferentie haar arbeid moet hervatten. Frankrijk is bij alle besprekingen trouw gebleven aan de beginselen der algemeene commissie en aan die van het Volkenbondsstatuut, en hoopt bij de toekomstige besprekingen op de medewerking van Engeland bij het versterken van den vrede, door garanties, welke de algeheele veiligheid vereischt. (Le Temps)

(Vorig bericht 1222 A.)

21 APRIL 1934

A. ONDERWIJS. — Soc.-Econ. ordening - Studentenconferentie. —
Studenten in de economie uit Amsterdam, Rotterdam en Tilburg hebben op 13, 14 en 15 April te Doorn een conferentie gehouden over het thema: „sociaal-economische ordening". Als eerste spreker trad op prof. mr. F. de Vries uit Rotterdam, die de grondslagen van de sociaal-economische ordening besprak. Voor de toekomstige ontwikkeling gaf spr. twee richtingen aan: nl. 1o. het bevorderen van combinaties; 2o. het onder overheidscontrôle stellen van particuliere ondernemingen. De practijk bewijst, dat de vormen, waarin dit kan geschieden te vinden zijn (N.B. Amerika). Of het crisisverschijnsel zal kunnen worden verhinderd of opgeheven, is, zoolang wij niet verder zijn met de analyse van het crisisvraagstuk, niet uit te maken.
Prof. mr. dr. H. Frijda uit Amsterdam sprak over de ontwikkeling van de collectiviteitsidee als grondslag voor de maatschappelijke organisatie. Spr. vroeg in het bijzonder aandacht voor de ontwikkeling in Italië en in de Ver. Staten, en stond uitvoerig stil bij de juridisch-organisatorische vormen, waarin deze ontwikkeling zich in die landen voltrekt.
Dr. K. Mendelsse uit Berlijn belichtte de socialistische zienswijze. Hij pleitte voor een „Gesamtplan", dat zoowel gericht zou moeten zijn op vergrooting van de consumptiekracht der massa als op bevordering en reguleering van de economische ontwikkeling.
Als vertegenwoordiger van de protest.-chr. richting sprak mr. P. Lieftinck uit Den Haag. Wat betreft het vraagstuk van sociaal-economische ordening moet z.i. worden gestreefd naar efficiency en „Wirtschaftsrecht", welke begrippen spr. uitvoerig behandelde.
Prof. dr. M. J. H. Cobbenhagen uit Tilburg besprak de verhouding tusschen solidarisme en sociaal-economische ordening. (Het Vaderland)

B. DUITSCHLAND. — Deviezenverkeer. —
De bepalingen voor het betalings- en deviezenverkeer met het buitenland zijn belangrijk verscherpt. De persoonlijke transferlimiet is van M. 200 tot M. 50 per maand verlaagd, terwijl ook het effectenverkeer met het buitenland aan banden wordt gelegd.
(Alg. Hbld.) **(Transfer 1254 B.; Deviezenverk. 898 B.)**

C. JAPAN. — Monroe-leer voor China geproclameerd.
De Japansche minister van Buitenlandsche Zaken heeft een verklaring met betrekking tot den vrede in Oost-Azië afgelegd, die zoowel in China als in Europa veel sensatie heeft verwekt. De verklaring wordt beschouwd als de proclamatie van een soort Monroe-leer voor China, en kan als volgt worden samengevat:
Japan is aansprakelijk voor den vrede in het Verre Oosten en daarom kan het niet dulden, dat andere landen zich bemoeien met China.
Japan, aldus zegt de verklaring, heeft er bezwaar tegen, dat vreemde landen aan China leeningen verstrekken voor het aanleggen van militaire vliegvelden; het heeft er echter niets op tegen, dat afzonderlijke landen voor commercieele en civiele doeleinden geld verstrekken. Japan eischt geen verdrag of ander recht, waarbij de activiteit van andere mogendheden in China wordt uitgesloten. Indien die activiteit echter den vrede met Japan kan verstoren, zal het natuurlijk protesteeren.
De zegsman der Japansche regeering vulde dit nog aan met de opmerking, dat als andere landen geweld gebruiken, Japan ook zijn toevlucht tot geweld zal nemen. De verantwoordelijkheid voor de handhaving van den vrede in het Verre Oosten rust op Japan, en als door buitenlandsche interventie deze vrede mocht worden verstoord, zullen positieve maatregelen worden genomen.
Om deze redenen staat Japan ook wantrouwend tegenover de benoeming van politieke adviseurs bij de Chineesche regeering door buitenlandsche mogendheden, en heeft het bezwaren tegen het leveren van oorlogsvliegtuigen, het zenden van militaire instructeurs en het verstrekken van politieke leeningen, waartoe volgens sommigen ook de Amerikaansche katoenleening moet worden gerekend. Voor het herstel van de orde in China moet de Chineesche regeering zelf zorgdragen, doch als door China de vrede in het Verre Oosten in gevaar komt, zal Japan zijn maatregelen moeten nemen.
(Ned. Tel. Agentschap Reuter)

D. NEDERLAND. — Nieuwe IJkwet. —
Ingediend is een wetsontwerp, inhoudende een nieuwe regeling betreffende de maten, gewichten, meet- en weegwerktuigen. De toelichting wijst erop, dat de „IJkwet" niet meer voldoet aan de eischen, welke in het licht van de thans geldende opvattingen en behoeften mogen worden gesteld. Zij is verouderd. Allerlei oude benamingen komen er nog in voor, die verwarring stichten. Er zijn in den handel gebracht tal van meet- en weegwerktuigen, die welhaast onontbeerlijk zijn, doch die buiten de IJkwet vallen.
(De Telegraaf)

E. UTRECHT. — Jhr. mr. dr. L. N. H. Bosch ridder van Rosenthal benoemd tot Commissaris der Koningin. —
Bij Kon. besluit van 18 April is met ingang van 1 Juni benoemd tot commissaris der Koningin in de provincie Utrecht jhr. mr. dr. L. N. H. Bosch ridder van Rosenthal, met gelijktijdige toekenning van eervol ontslag met ingang van dien datum als burgemeester der gemeente 's-Gravenhage, onder dankbe-

tuiging voor de gewichtige diensten door hem in die betrekking bewezen.
De nieuwe commissaris der Koningin in de provincie Utrecht is op 7 April 1884 te Dordrecht geboren en heeft te Leiden en Utrecht gestudeerd. Hij is meester in de rechten (Leiden 1909) en doctor in de staatswetenschappen (Utrecht 1911). Na zijn studietijd was hij aanvankelijk advocaat en wel te Zutfen, waar hij in 1915 in den raad en in 1917 in het college van B. en W. kwam (voor de afdeeling onderwijs). Op 21 November 1917 werd hij benoemd tot burgemeester van Brummen, op 16 Juni 1924 tot burgemeester van Groningen, als opvolger van wijlen mr. van Ketwich Verschuur en op 27 October 1930 tot burgemeester van Den Haag als opvolger van mr. J. A. N. Patijn. (Staatscourant)

A. ONTWAPENING. — Fransche nota aan Engeland - Persstemmen. —

Duitschland: De „Deutsche Diplomatische Korrespondenz" merkt o.a. op:
De nota ontwijkt de aangekondigde concessies van Engeland inzake de veiligheidswaarborgen, om elders met grof geschut tegen alle ontwapeningspogingen op te treden.
De met nadruk tegen Duitschland geuite bewering over de flagrante schending in het verdrag van Versailles is, — de loop dien de diplomatieke onderhandelingen tot dusver hebben genomen bewijst het — een Fransche manoeuvre waardoor niemand zich meer in de luren zal laten leggen.

Engeland: De **„Morning Post"** schrijft boven het hoofdartikel over de jongste Fransche nota "Finis". Het blad onderschrijft het Fransche oordeel over de verhooging der Duitsche defensie-begrooting en geeft toe, dat het beginsel der gelijkheid Duitschland nu eenmaal is toegestaan, doordat practische uitvoering van dit beginsel of herbewapening van Duitschland of ontwapening der andere mogendheden beteekent.
In een hoofdartikel, getiteld „De ineenstorting", schrijft de **"Times"**, na een overzicht van den inhoud van de Duitsche nota en een samenvatting van de voornaamste argumenten der Fransche nota te hebben gegeven, dat het werkelijk onmogelijk is het Duitsche standpunt onverstandig te noemen.
De **"Daily Herald"** schrijft, dat de Fransche nota aan alle directe besprekingen een plotseling en onherroepelijk einde maakt.

Italië: De **„Popolo d'Italia"** schrijft: Een bruuske stap achterwaarts.
De **„Gazeta del Popolo":** Frankrijk keert tot de onverzoenbaarheid terug. **(Vorig bericht 1262 G.)**

B. VEREENVOUDIGING VAN DE SCHRIJFWIJZE VAN DE NEDERLANDSCHE TAAL. — De regels voor de nieuwe spelling. —

(Dit verslag is in de voorgeschreven nieuwe spelling geschreven)
Op voorstel van de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen nam de Ministerraad in September 1933 het besluit te zullen trachten, door het stellen van regelen van overheidswege een einde te maken aan de wanorde, welke in de schrijfwijze van de Nederlandsche taal heerst.
Om daartoe te geraken achtte de Minister het wenselijk een kleine commissie bijeen te roepen ten einde te komen tot een compromis. Het aanvaarden van het lidmaatschap dezer commissie zou in zich sluiten de bereidheid om tot een compromis mede te werken. De Minister zou de commissie persoonlijk presideeren.
De heeren Dr. J. van Ginneken, hoogleraar aan de Rooms-Katholieke universiteit te Nijmegen, Dr. C. B. van Haeringen, leraar aan een gemeentelijke hogere burgerschool te 's-Gravenhage, Dr. A. A. Verdenius, hoogleraar aan de gemeentelijke universiteit te Amsterdam, Dr. A. Verwey, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Leiden en Dr. C. G. N. de Vooys, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, werden, behoudens door een hunner gemaakt principieel voorbehoud, bereid bevonden, deze commissie te vormen, welke dan ook bij beschikking van de Minister van 31 October 1933 werd ingesteld.
De beraadslagingen, waaraan ook de Directeur-Generaal van het onderwijs heeft deelgenomen, zijn alle geleid door de Minister, die bij de aanvang nog eens de nadruk er op legde, dat de commissie niet was ingesteld voor het voeren van principieel wetenschappelijke vertogen, maar voor het volbrengen van een practisch-opportunistische taak. Dit bracht mede, dat elk der leden bepaalde wensen, die hij persoonlijk voorstaat, moest laten vallen, zo men gezamenlijk tot een compromis wilde komen.
Inderdaad is dit laatste na uitvoerige bespreking bereikt.
De commissie is bij haar beraadslagingen uitgegaan van de regels der Vereniging tot vereenvoudiging van onze spelling en heeft er naar gestreefd te komen tot een aannemelijk compromis tussen deze regels en die van de spelling en buiging naar De Vries en Te Winkel.
Het verkregen resultaat volgt hieronder. De regels, die verandering brengen in het stelsel van De Vries en Te Winkel, alsmede de uitzonderingen op die regels, zijn vet gedrukt.

E EN EE.

1o. **De e wordt aan het eind van open lettergrepen niet verdubbeld.** Men spelt dus, benen, delen, lenen, leraar, teken, enz. **De ee blijft echter,** ter onderscheiding van de klank in de, me, ze e.c. **aan het einde van een woord,** b.v. gedwee, mee, twee, vee, zee, enz., **alsmede in afleidingen en samenstellingen van woorden op -ee** als: meeleven, meewarig, tweede, in tweeën, veevoeder zeetje, zeeën, zeeschip.
Voorts blijft ee in de achtervoegsels — eelen en eeren, b.v. kanteelen, krakeelen, toneelen, houweelen, abeelen, boudeeren, halveeren, hanteeren, regeeren, **alsook in de afleidingen van de hiermede gevormde woorden,** als: hanteering, regeering.

O EN OO.

2o. **De o wordt aan het einde van open lettergrepen niet verdubbeld.** Men spelt dus: bomen, boze, broden, dromen, kopen, ogen, oren, stoten, stro, vlo, zo, stropop, zodanig; maar strootje, Catootje enz.
De oo blijft echter vóór ch in goochelen, goochem, loochenen.

3o. Voor de spelling ie-i (beziën, neuriën naast drieën, knieën) blijft de regel van De Vries en Te Winkel onveranderd gelden. Daar deze regel grotendeels betrekking heeft op bastaardwoorden (fabrieken — fabrikant, genieën — maliën), zij verder verwezen naar 7. Over het achtervoegsel -isch zie onder 5.

4o. De door de Vereniging tot vereenvoudiging van onze spelling verlangde schrijfwijze -lik(s) is niet aanvaard. Men blijft schrijven: -lijk(s) in behaaglijk, sierlijk, jaarlijks(e), mogelijke, vergemakkelijking, enz.

5o. **Sch. wordt alleen daar geschreven, waar de ch gesproken wordt,** dus in schaven, schip, schoen, schrikken, verschonen, opschuiven, enz. Daarentegen, schrijft men: mens — mensen, vis, vissen, kikvors, wensen, tussen, preuts, trots (bijv. naamw.), neteldoeks, lakens (bijv. naamw.). Het — grotendeels kunstmatige — onderscheid tussen adjectief met en adverbium zonder ch vervalt dus: dagelijks, wekelijks, ras. Men zal schrijven: Venlose, Venloos, Bredase, Bredaas, weergase jongen.
Uitzondering: **het achtervoegsel -isch** in logisch, practisch, tragisch enz. **behoudt de thans gangbare spelling.** Men schrijft dus Duits, Engels, maar Pruisisch, Russisch, eventueel Armenisch naast Armeens; in verbogen vorm: komische, tragische, Russische, enz.
6o. Ten aanzien van het gebruik der z.g. „tussenletters" n en s in samenstellingen als besseboom — bessensap, hondekar — hondenbrood, kippenhok, schapebout — schapenmelk, tijdsbepaling — tijdaanwijzing — tijdsein, handel(s)maatschappij, mansnaam — manslag — mannenwoord, zijn geen algemeen geldende regels te geven.
Daarom zal een zo nauw mogelijk bij de bestaande regeling aansluitende woordenlijst door een van Regeeringswege te benoemen commissie moeten worden opgesteld. Het is te voorzien, dat deze Woordenlijst niet zelden tweeërlei schrijfwijze zal toelaten, al of niet met voorkeur voor één van beide.
Zolang de nieuwe Woordenlijst niet tot stand gekomen is, houde men zich in dit opzicht aan de Woordenlijst voor de spelling naar De Vries en Te Winkel.

7o. Ook voor de schrijfwijze van bastaardwoorden zal de Woordenlijst de norm moeten aangeven. In de opeenvolgende drukken van deze Woordenlijst zal de spelling moeten weerspiegelen, maar niet vooruit lopen op, de geleidelijke vernederlandsing van het vreemde woord, gelijk ook de Woordenlijst voor de spelling naar De Vries en Te Winkel heeft gedaan. Men zal daarbij dus conservatief te werk moeten gaan en niet door te radicale vernederlandsing het traditioneele beeld van deze vaak internationale woorden te zeer aantasten.
In afwachting van de nieuwe Woordenlijst blijft de schrijfwijze van de bestaande Woordenlijst gehandhaafd.

DE NAAMVALSUITGANG -N.

8o. **De naamvalsuitgang -n bij lidwoorden, voornaamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden of daarmee gelijkstaande verbuigbare woorden, wordt niet meer geschreven.** Men schrijft dus: met prijzenswaardige moed; in de zevende hemel; op die mooie zomermorgen hebben wij onze eerste tocht gemaakt; op de stoel van de voorzitter, in de blauwe auto van de dokter.[1]).
Dit geldt niet voor de oude, versteende, **naamvalsvormen in staande uitdrukkingen** als: met dien verstande, uit dien hoofde, te mijnen huize, uit den boze, e.d. Deze zijn te vergelijken met

[1]). (Prof. Van Ginneken wenst uitdrukkelijk te zien vastgesteld, dat hij voor het algeheel vervallen van de naamvals-n de verantwoordelijkheid niet wenst te aanvaarden).

in der minne, in dier voege, te goeder trouw, te gelegener tijd, waarin ook oude, overigens niet meer gebruikelijke, naamvalsvormen voortleven.
In enkele gevallen zal twijfel kunnen bestaan, of de n al of niet tot de werkelijke taal behoort. Zo zullen sommigen in uitdrukkingen als voor den dag, den boer op, op den duur de n niet willen missen, en er is niet het minste bezwaar tegen, dat zij de uitgang blijven schrijven. Tot deze twijfelachtige gevallen kan ook de adresformule Den Heer worden gerekend. Literaire kunstenaars, die de n in de voordracht van hun werk wensen te horen, zullen deze natuurlijk ook in de spelling handhaven.

GEOGRAFISCHE NAMEN.

9o. De spelling van Nederlandse geografische namen, voor zover daarvoor een vaste schrijfwijze bestaat, ondergaat voorlopig geen wijziging.
Het is de commissie gebleken, dat de Vereniging tot de Vereenvoudiging haar propaganda zal staken, indien haar regels betreffende de e en o, de sch en de verbuigings -n door de Regeering worden overgenomen. Men mag aannemen, dat de in het compromis neergelegde uitzonderingen op de regels aangaande e, o en sch in deze beslissing geen verandering zullen brengen.

NADERE BIJZONDERHEDEN.

De commissie heeft het nodig geacht, zich er van te vergewissen, in hoever dit samenstel van regelen aannemelijk zal zijn in de kringen van wetenschap en onderwijs in België.
Uit het dienaangaande ingestelde onderzoek is gebleken, dat de leden van het bestuur der Zuidnederlandse vereniging voor spellingvereenvoudiging, op 9 Januari 1934 in vergadering bijeen, allen hoogleraar of oud-hoogleraar aan Belgische universiteiten, de verklaring hebben afgelegd, dat zij zich met de bovenstaande conclusies kunnen verenigen en dat zij bereid zijn, de invoering van deze spelling in ambtelijk gebruik en bij het onderwijs te bevorderen.
Verder is uit een bespreking op 10 Januari met een commissie uit de Verbeteringsraad (d.i. wat hier te lande de Onderwijsraad is) gebleken, dat ook deze commissie met het compromis meegaat, al gaf zij er de voorkeur aan, dat t.a.v. een enkel punt verder zou worden gegaan. Maar zij is van mening, dat in elk geval op eenheid met de Nederlandse regeling aangestuurd zou moeten worden. Zij besloot om, zodra in Nederland de beslissing genomen is, er bij de Belgische minister van Onderwijs op aan te dringen, dezelfde gedragslijn te volgen.

ZO SPOEDIG MOGELIJK INVOERING.

De commissie stelt zich voor, dat de nieuwe schrijfwijze zo spoedig mogelijk zal worden voorgeschreven voor alle stukken, die van de Regeering uitgaan, en dat zij bij het begin van de cursus, die met September 1934 aanvangt, wordt ingevoerd op alle scholen, waarvoor de Regeering bevoegdheid heeft dit voor te schrijven.
Men mag aannemen dat, wanneer de Regeering met haar ambtelijke stukken voorgaat, andere overheidsorganen zich daarbij zullen aansluiten. Hetzelfde mag worden verwacht van de pers. Ook kan er op worden gerekend, dat de overgrote meerderheid ook van die scholen, waarvoor de nieuwe regels niet kunnen worden voorgeschreven, zich spoedig daarnaar zal richten.
Aangenomen mag worden, dat de Regeering in staat zal zijn te voorkomen, dat het invoeren van de nieuwe spelling voor het onderwijs te grote onkosten met zich zal brengen.
Aldus vastgesteld in de vergadering der commissie van 7 Maart 1934.

(Vorig bericht 1211 B.)

22 APRIL 1934

A. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Indische en Surinaamsche begrootingen. —**
De Eerste Kamer heeft de Indische en Surinaamsche begrootingen op 18 April aangenomen. (N. R. C.)
(Vor. ber. Indische 1199 O.; Sur. 1210 E.)

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Verbreeding van het Kanaal van Zuid-Beveland. —**
De Tweede Kamer heeft op 18 April het wetsontwerp tot verbreeding van het kanaal door Zuid-Beveland aangenomen. **(V. b. Kanaal Zd.-Beveland 1121 D.; en Prof. v. Vuurens uiteenzetting en kaart 1137 G.)**

C. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Invoerrechten op korten termijn goedgekeurd. —**
De Tweede Kamer heeft op 18 April het wetsontwerp hetwelk aan de regeering de bevoegdheid geeft tot instelling, afschaffing, verhooging of verlaging van invoerrecht op korten termijn aangenomen.
De te verleenen machtiging is van tweeledigen aard: 1o. voortaan zal de regeering een verhoogd invoerrecht kunnen doen ingaan, aanstonds, wanneer zij een wetsontwerp daartoe bij de Kamer indient, zulks ten einde te voorkomen, dat men, door het inslaan van groote voorraden de tariefsverhooging voorloopig krachteloos maakt;
2o. ten einde den ondergang te voorkomen van Nederlandsche bedrijven, die door buitenlandsche maatregelen in hun bestaan worden bedreigd, of ten einde met het buitenland gemaakte tariefsafspraken onmiddellijk van kracht te doen zijn, zal de regeering voor door haar aan te wijzen goederen gedurende een daarbij vastgesteld tijdvak van ten hoogste een jaar, een nieuw invoerrecht kunnen heffen, of een bestaand invoerrecht afschaffen, verhoogen dan wel verlagen.
Deze bevoegdheden vervallen 1 Januari 1937.
(Het Volk)

D. **AMSTERDAM. — Leening 4⅝% ƒ 5.000.000. —**
In de op 18 April gehouden zitting van den gemeenteraad is een voorstel van B. en W. ingediend om ten laste der gemeente Amsterdam bij de Nationale Levensverzekeringsbank te Rotterdam een geldleening aan te gaan van ƒ 5.000.000. De opbrengst dezer leening zal moeten strekken tot dekking van kapitaalsuitgaven, waarvoor het gebruikelijk is op een termijn van twintig jaar te leenen. De leening wordt aangegaan tegen een rente van 4⅝%.
Deze geldleening is in openbare zitting zonder hoofdelijke stemming aangenomen. **(Vor. ber. 1130 F.)**

E. **LUCHTBESCHERMINGS-OEFENING. — Terneuzen. —**
Dezer dagen werden te Terneuzen voor het eerst luchtbeschermings-oefeningen gehouden, die uitstekend geslaagd zijn. De plaatselijke dienst was onder leiding van den inspecteur van politie, den heer M. C. Hack (N. R. C.) **(Vorig bericht 1249 H.)**

F. **NEDERLAND. — Crisis Kabinet Colijn - Mr. T. J. Verschuur wordt ontslag verleend. —**
De Staatscourant bevat een Koninkl. besluit waarbij 1o. met ingang van 17 April op zijn verzoek een eervol ontslag wordt verleend aan den heer mr. T. J. Verschuur, als minister van Economische Zaken, met dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten, den Lande in deze moeilijke tijden bewezen;
2o. tijdens de ontstentenis van een Minister van Economische Zaken het beheer van het Departement van Economische Zaken, ad interim, wordt opgedragen aan den Minister van Staat, Minister van Koloniën, voorzitter van den Raad van Ministers, den heer dr. H. Colijn. Oud-Minister Verschuur is tot ridder in de Orde van den Ned. Leeuw benoemd. (Staatscrt.)
(Vorig bericht 1256 F.)

G. **JAPAN. — Monroe-leer - Chineesche en Amerikaansche uitlatingen. —**

China. — De Chineesche minister van buitenlandsche zaken heeft een officieuze verklaring gepubliceerd in antwoord op de Japansche verklaring van 20 April, waarin Japan een soort Monroeleer voor het Verre Oosten heeft aangekondigd.
Het antwoord zegt, dat geen staat het recht heeft de uitsluitende verantwoordelijkheid op te eischen voor het handhaven van den vrede in welk bepaald deel van de wereld ook. Als lid van den Volkenbond acht China het zijn plicht de internationale samenwerking te bevorderen en vrede en veiligheid op de wereld te verwezenlijken, maar bij het nastreven van dit doel koestert het niet de bedoeling in te grijpen in de belangen van welk land ook en nog minder den vrede in het Verre Oosten te verstoren.
De Chineesche minister legt er uitdrukkelijk den nadruk op, dat de samenwerking tusschen China en andere landen in den vorm van leeningen of technischen bijstand geenerlei politiek karakter draagt. De aankoop van oorlogstuig en het gebruik van vreemde militaire instructeurs is alleen geschied met het oog op de nationale verdediging, die hoofdzakelijk bestaat in het handhaven van vrede en rust.

Ver. Staten — De berichten uit Tokio over een, naar het schijnt, weldra te verwachten afkondiging van een Japansche opperheerschappij over geheel China, hebben te Washington groote verontwaardiging teweeggebracht, daar zulks de pogingen tot het scheppen van betere betrekkingen tusschen Japan en de Ver. Staten, die onlangs door Hull en Hirota zijn ingeleid, ernstig in de war moet brengen.
Een dergelijke stap van Japan zou zoowel het z.g. Pacifique-verdrag als het beginsel van de open deur schenden. **(Vorig bericht 1263 C.)**

23 APRIL 1934

A. DUITSCHLAND. — Mensur-verbod voor Katholieken. —
Het officieel orgaan van het bisschoppelijke ordinariaat van Berlijn schrijft over de Mensur der studenten:
De kerk weet, dat de Mensur der studenten in zekeren zin een voorbereiding vormt van het duel en in haar geheele wezen ten doel heeft valsche voorstellingen van eer en revanche, die een hoon zijn voor alle Christelijke opvattingen, te voeden en in stand te houden. Bij het eerste duel, of bij de eerste Mensur, waaraan de katholiek, zij het ook als toeschouwer, deelneemt, zal hij voortaan blootstaan aan de zware kerkelijke straf der excommunicatie.
(De Maasbode)

B. AMSTERDAM. — Leening 4½% ƒ 10.000.000. —
De Twentsche Bank, de heeren Lippmann, Rosenthal & Co., de Rott. Bankver., de Incasso-Bank, de Nederl.-Indische Escompto Mij. en de heeren R. Mees & Zoonen berichten, dat zij de inschrijving open stellen op ƒ 10 millioen oblig. der 4½% geldleening van 1934, ten laste der gemeente Amsterdam, in stukken van ƒ 1000 en ƒ 500 aan toonder, te hunne kantoren op 27 April a.s., tot den koers van 98¾%.
De betaling der toegewezen oblig., met bijberekening van rente van 1 Mei 1934 af, zijnde ƒ 0.25 per oblig. van ƒ 1000 en ƒ 0.13 per oblig. van ƒ 500, moet plaats hebben op 3 Mei '34.
(Keesings Fin. Archief) **(Vor. bericht 1265 D.)**

C. HAAGSCHE HOF VAN ARBITRAGE. — Nieuw Duitsch lid. —
De Duitsche regeering heeft in de plaats van Prof. Dr. Schuecking, wiens mandaat beëindigd was, tot lid van het Haagsche Hof van Arbitrage benoemd de hoogleeraar in de Rechtswetenschappen aan de Universiteit van Breslau, Staatsraad Prof. Dr. Freiherr von Freytagh-Lorringhoven.
Het Haagsche Hof van Arbitrage is ingesteld op grond van de eerste Haagsche conventie tot vreedzame bijlegging van internationale geschillen van 1907, en niet te verwarren met het na den oorlog op grond van het Volkenbondsverdrag ingestelde Permanente Hof van Internationale Justitie. (Vaz Dias)

D. SPANJE. — Amnestiewet aangenomen. —
De Spaansche Kamer heeft op 20 April '34 de amnestiewet aangenomen met 269—1 stem. De geheele linkerzijde onthield zich van stemming. Hiermede is een van de belangrijkste programmapunten van de rechterzijde verwezenlijkt. Het beteekent een nederlaag van de socialisten en de links burgerlijke partijen. De amnestie is van verstrekkenden aard. In het bijzonder heeft zij betrekking op officieren, die betrokken zijn geweest bij den opstand van 1932. Ook generaal San Jurgo komt er door vrij. Voorts kunnen volgens deze wet de verbannen oud-ministers uit den tijd van de dictatuur van Primo de Rivera naar Spanje terugkeeren. (Heraldo de Madrid)

E. DENEMARKEN. — Einde Zeeliedenstaking. —
De zeeliedenstaking is geëindigd. Op 23 April werd het werk hervat. (Politiken) **(Vor. b. 1253 D.)**

F. NEDERL. OOST-INDIE. - Uitstaande vaste schuld.

1913	. ƒ	84.113.000	1925	. ƒ	1.101.751.000
1915	.	143.013.000	1930	.	1.063.964.000
1920	.	412.004.000	1934	.	1.211.748.000

(Aneta) **(Vorig bericht 1074 D.)**

24 APRIL 1934.

G. AMSTERDAM. — Dr. Abrahams - Raadscommissie over „Trein 8.28". —
De Raadscommissie benoemd naar aanleiding van de persberichten inzake de houding van den heer en mevrouw Abrahams ten opzichte van de vereeniging: „Trein 8.28", bestaande uit mr. Romme, voorzitter en de raadsleden Carels, Ter Haar, De Miranda, Woltjer en Weiss, tijdens het onderzoek is de heer Carels de commissie door den dood ontvallen, heeft haar uitvoerig rapport hedenmiddag doen verschijnen. Aan de conclusies dezer commissie ontleenen wij het volgende:
De commissie meent, dat hetgeen blijkt te hebben plaats gehad rondom den salarisafstand van den heer Abrahams stellig afkeuring verdient, terwijl zij insgelijks oordeelt over het haar gebleken feit, dat het de heer Abrahams is geweest, die de hand er in heeft gehad, dat door Trein 8.28 niet zijn verstrekt de door de Rekenings-commissie-1931 gevraagde salarisgegevens over twee jaar, doch slechts over één jaar, zoodat uit deze gegevens niet kon blijken, dat de salarisverhooging van mevr. Abrahams, zoowel wat omvang als wat tijdstip van inwerkingtreding aanging, te zamen viel met den salarisafstand van den heer Abrahams.
Wanneer dus de heer Abrahams aan de Commissie in het slot van zijn nota nog uitdrukkelijk de vraag voorlegt: Kan mij eenige oneerlijke of onbehoorlijke daad worden ten laste gelegd? — moet het antwoord der Commissie aldus luiden: Van eenige schuldigheid van den heer Abrahams aan een oneerlijke daad is der Commissie niets gebleken; wel is zijn optreden onbehoorlijk geweest. (De Telegraaf) **(1208 G.)**

H. FINLAND. — Spionnage-proces. —
Wegens spionnage ten gunste van Rusland werd de voornaamste beklaagde, Marie Louise Martin tot 8 jaar dwangarbeid veroordeeld. (Helsingin Sanomat)

I. ROEMENIE. — Complot tegen den Koning. —
Op 22 April '34 is het oordeel geveld in de rechtszaak tegen de samenzweerders tegen het leven van den Koning.
De 13 beklaagden werden allen tot tien jaar tuchthuis veroordeeld; voor zoover zij militairen waren, zullen zij gedegradeerd worden.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(V. b. 1252 B.)**

K. DUITSCHLAND. — De organisatie der luchtvaart. - Instelling van zestien luchtbureaux. —
Door een verordening betreffende instelling van een rijksluchtvaart-administratie van 18 April komt het geheele beheer der Duitsche luchtvaart onder afzonderlijk bestuur. Direct onder het rijksministerie van luchtvaart komen zestien luchtbureaux en wel te Berlijn, Breslau, Darmstadt, Dresden, Frankfort a. d. Main, Hannover, Kiel, Keulen, Koningsbergen, Maagdenburg, Munchen, Munster, Neurenberg, Stettin, Stuttgart en Weimar.
De technische eisch, dat vliegtuigen in enkele uren over het geheele rijksgebied moeten kunnen kruisen, maakt een administratieve en technische contrôle noodzakelijk op centrale punten, die onafhankelijk van de thans nog bestaande landsgrenzen zijn. Voor deze punten is vakkundig geschoold personeel noodig. De luchtbureaux zullen als vertegenwoordigers der rijksluchtvaartleiding optreden.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

A. STAVISKY-AFFAIRE. — Resumé. —

Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt. het volgende:

Het heeft zijn nut, de feiten uit de zwendel-affaire Stavisky samen te vatten en duidelijk te maken, waar men op het oogenblik met het onderzoek is.

Voor het publiek moge de zwendel met de bons der bank van leening te Bayonne als een donderslag aan helderen hemel geklonken hebben, de achterdocht van ingewijden was al door de onmatige uitzetting van dat papier gewekt. In Juli 1932 vestigde het Journal de la bourse de aandacht op de uitgifte van dat crédit municipal. Het toezicht is een wassen neus gebleken. De controleurs waren het met Stavisky eens of in de onmogelijkheid, zich van de boekhouding rekenschap te geven. En de waarborg, door den staat aan die emissies verleend, was erop gericht dien fictief te maken.

De toestand van de geldmarkt wees Stavisky dat terrein als het beste aan om ten koste van de spaarders een fikschen slag te slaan. Tevoren had hij het met de bank van leening te Orléans beproefd, maar daar mislukte de zet.

Stavisky was niet dom, maar evenmin schrander. Hij verkoos vooral zich niet in te spannen en leed aan een ziekelijke belangstelling voor diamanten. Nadat andere kleinere zaakjes, het een al fantastischer dan het andere, falikant uitgekomen waren, bracht hij edelsteenen in de bank van Bayonne in. Deze inrichting tot heil van den kleinen man was door Stavisky gesticht. Liever had hij die van het naburige Biarritz onder zijn hoede genomen, maar daar was de burgemeester hem te glad af. Stavisky begreep, zonder invloedrijke aanbevelingen niets te kunnen uitrichten. Met dat doel drong hij zich bij Parlementsleden in, liefst bij degenen, die tevens advocaat zijn en daaraan dubbel gezag danken. Hij beloonde hen royaal en interesseerde hen voor zijn ondernemingen. Op „vertoon" was al zijn energie gericht. In de wereldsche badplaatsen verscheen hij met een tros sierlijke vrouwen en mannelijke „clienten".

Er is nu aldoor sprake van de 19 keeren, waarin een proces van hem voor het Parijsche gerecht werd uitgesteld. Dit geschiedde onder de meest uiteenloopende voorwendsels. De eene maal legde de beklaagde een medische verklaring zonder datum over, volgens welke hij aan de ernstigste lichaams- en geesteskwalen leed, de advocaat was afwezig ofwel de tegenpartij zelf drong op uitstel aan in de hoop, iets van het verlorene te redden.

Vooral verzekeringsmaatschappijen werden de dupen. Ten deele door bemiddeling van medeplichtige directeuren, kwamen zij met dat scheurpapier vol te zitten. En Stavisky schroomde niet, ministers voor zijn ondernemingen te mobiliseeren. Die van Bayonne kwam aan het rollen door den brief, dien Dalimier als minister ter aanbeveling van de plaatsing dier bons schreef. De brief was eigenlijk voor Dubarry, directeur van het inmiddels gesneuvelde blad Volonté, een vertrouwde van Stavisky, bestemd, maar door een voor dezen allerheilzaamst „toeval" kwam er alleen „meneer de directeur" boven en geen naam onder te staan, zoodat de gangmakers van den bedrieger vol-op gelegenheid hadden, dien bij de directeuren van zekere onder staatstoezicht staande kassen en maatschappijen uit te spelen. Op dit schandaal heeft zich de zaak-Prince geënt. Deze raadsheer uit het hof van Parijs is 20 Februari — 4 Januari was de bom Stavisky gebarsten — bij Dijon overreden. De macabere mise-en-scène, waarin de resten gevonden werden, wees uit, dat het geen gewone moord kon zijn. Diefstal was in geen geval de drijfveer geweest. Terstond werd aan verband met de instructie aangaande Stavisky gedacht. Prince had aan het hoofd der financieele afdeeling van het parket te Parijs gestaan. Als zoodanig had hij zich actief met diens streken bezig gehouden. In hoeverre droeg hij schuld aan het feit, dat politierapporten met betrekking tot het gevaar, dat ze voor het algemeene belang vertegenwoordigden, de gerechtelijke instanties niet bereikten? Dit is nog niet opgehelderd.

De getuigenissen voor de commissie van enquête zijn tegenstrijdig. Het eene stelt hem als een ridder zonder vrees en blaam tegenover een voor parlementaire interventies bibberenden chef, andere beladen hem met sinds zijn dood aan het licht gekomen vermeende tekortkomingen en laten de mogelijkheid open, dat Prince, door den voorzitter van het hof van cassatie ter verantwoording geroepen, zelfmoord pleegde en de rest erbij maakte ten einde de verdenking af te leiden en de magistratuur een nieuwe smet te besparen.

Het onderzoek is nog niet verder dan den eersten dag. Men tast in den blinde. Hoe minder houvast men heeft, des te meer wordt overhoop gehaald. De een na den ander wordt in hechtenis genomen en bij gebreke van bewijs of omdat zijn onschuld verblindend blijkt, weer ontslagen. Bij dit alles is voorondersteld, dat de moord — de stelling van een vrijwillige wanhoopsdaad is al te gewrongen — waarlijk met „de zaak" in het nauwste verband staat. (N. Rott. Crt.)

(Vorig bericht blz. 1140 D.)

B. FASCISME. — Instituut ter bestudeering van het Fascisme. —

Een „Instituut ter Bestudeering van het Fascisme" is onder leiding van vooraanstaande schrijvers, professoren en kunstenaars te Parijs opgericht. Het instituut, dat voor zijn bibliotheek en archief de belangrijkste fascistische documenten van alle landen verzamelt, bestudeert en analyseert alle uitingen van het fascisme, ten einde het fascisme te bestrijden. Het resultaat van de wetenschappelijke onderzoekingen van het instituut wordt in een bulletin in de moderne talen en in andere uitgaven gepubliceerd. Aan het werk van het Instituut nemen deel: de professoren van de Sorbonne Langevin, Levy-Bruehl, Wallon Prenant, de advocaat Marcel Willard en de schilder Frans Masereel. (Le Petit Parisien)

C. IERLAND. — 200.000 koeien worden afgemaakt. —

De Iersche minister van landbouw heeft, na overleg met de federatie van veehouders, gelast dat voor 1 Juni in den Vrijstaat 200.000 koeien geslacht zullen worden, om de veeboeren te helpen in den a.s. winter weer een eenigszins redelijken prijs voor hun vee te kunnen bedingen. (Irish Times)

D. FRANKRIJK. — Radiorede van minister-president Doumergue - Verdediging van de valuta. —

De Fransche minister-president Doumergue heeft zich op 21 April voor de tweede maal per radio tot het Fransche volk gewend.

In het eerste deel van zijn rede besprak Doumergue de binnenlandsche politiek. Hij verdedigde de maatregelen, die genomen zijn tot economische en financieele saneering van het land. Hij sprak zich vooral energiek uit tegen iedere devaluatie van de franc.

„Ik zal mijn uiterste best doen — aldus verklaarde hij — om een catastrophe te verhinderen. Onze franc is goud waard. Wij moeten alles doen om zijn waarde, die ons zooveel offers gekost heeft, te behouden. Het is ontoelaatbaar, dat zich kleine gemeenschappen, die slechts aan zich-zelf denken, in den grooten Franschen staat vormen, om dezen eerst te beheerschen en daarna te vernietigen. Er mag niet aan gedacht worden, dat men zich zou keeren tegen maatregelen, die door ons met het oog op het nationale belang zijn getroffen."

De minister-president ging daarna over op de buitenlandsche politiek en hij verklaarde dat Europa en de wereld, die door den oorlog zoo ontzettend hebben geleden, nog niet hun evenwicht hebben teruggevonden. Frankrijk, dat meer dan eenig ander land reden heeft, om de handhaving van den vrede hartstochtelijk te wenschen, omdat geen ander land zoozeer heeft geleden van de verschrikkingen van den oorlog, koestert geen wrok tegen degenen, tegen wie het zich moest verdedigen. Frankrijk wil niet anders dan in volkomen harmonie met de geheele wereld leven.

Maar dit verlangen naar vrede en begrip mag noch de lessen van het verleden, noch de voorzichtigheid doen vergeten.

Daarom verlangt Frankrijk te kunnen nadenken, wanneer het wordt beziggehouden met voorstellen, welker te snelle aanvaarding het vergeten dezer lessen en dezer voorzichtigheid met zich mee zou brengen. Als men Frankrijk voorstelt, zijn bewapening, die reeds sterk verminderd is, nog verder te beperken, juist op het oogenblik, dat degenen, die zijn gebied verwoest hebben en tegen wie het zich met wanhopige energie heeft moeten verdedigen, hun bewapening aanmerkelijk verhoogen, — en wel in strijd met de vredesverdragen en zonder eenige machtiging — dan zal de geheele wereld begrijpen, dat Frankrijk behoefte aan grootere veiligheid gevoelt, dat het opheldering eischt en steeds nauwkeuriger omschreven en belangrijker garanties tracht te verkrijgen. Frankrijk wil noch overheerschen, noch ondergaan, noch zich zelf offeren; het wil ook niemand vernederen. Frankrijk stelt er prijs op, de achting, het respect en de vriendschap, die het van dichtbij en van verre heeft ondervonden, te behouden. (Le Temps)

(Vorig bericht blz. 1226 L.)

E. HONGARIJE. — Protocol van Rome - Verklaring van minister-president Gömbös. —

De volgende verklaring heeft minister-president Gömbös in het Hongaarsche Huis van Afgevaardigden afgelegd:

Het verdrag van Rome heeft ten doel een behoorlijke uitweg te zoeken uit de chaos van Midden-Europa. Het heeft de strekking door te wijzen op de rechtgelijkheid de Midden- en Oost-Europeesche

kwesties op te lossen. De ijzeren ring, welke de Kleine Entente rond Hongarije heeft willen spannen is verbroken. Hongarije is bereid bij erkenning zijner rechten mede te werken aan den heropbouw van Midden-Europa. Het wil samenwerken met de Kleine Entente, wanneer deze het erkent als rechtsgelijke natie. (Pesti Hirlap) **(Vorig bericht blz. 1226 E.)**

A. NEDERLAND. — Jaarlijksche Levensverzekeringpremie in verhouding tot belastbaar inkomen 1923—1931. —

in	belastbaar inkomen (millioenen f)	voor levensverzekering besteed (millioenen f)	(uitgedrukt in % van het belastb. ink.)
1923	3761	79,7	(2,1%)
1924	3864	79,6	(2,1%)
1925	3903	86,3	(2,2%)
1926	3932	87,5	(2,2%)
1927	4029	94,9	(2,4%)
1928	4285	104,9	(2,4%)
1929	4367	108,5	(2,5%)
1930	4206	116,9	(2,8%)
1931	3567	122,7	(3,4%)

(Het Kompas)

B. FRANKRIJK. — De duikbootvloot. —
De marine-medewerker van de „Daily Telegraph", die als eerste buitenlander de Fransche duikbootbasis te Toulon heeft mogen bezichtigen, noemt deze vloot de machtigste duikbootvloot ter wereld. Een der grootste van de 109 Fransche duikbooten is de „Vengeur", die Dieselmotoren van 6000 P.K. bezit, waardoor het schip een snelheid van 18 knoopen kan krijgen. Uit elf lanceerbuizen kunnen torpedo's gelanceerd worden. De correspondent besluit zijn artikel met de woorden: „Groote misverstanden kunnen in de toekomst vermeden worden, wanneer de overige wereld inziet, dat de Fransche duikbootvloot een uiterst belangrijk onderdeel van het Fransche vlootsysteem is." (Daily Telegraph) **(Vor. ber. 1212 E.)**

C. RADIO. — Toonfrequente wisselstroomen en spanningen. —
De enorme ontwikkeling der radio- en versterkertechniek doet steeds meer de behoefte gevoelen aan een practisch meetinstrument, waarmede het mogelijk is met voldoende groote nauwkeurigheid de toonfrequente stroomen en spanningen in radiotoestellen, versterkers, luidsprekers, condensatoren, spoelen, enz. te meten.
Hiervoor komen lampvoltmeters, hittedraadmeters (eventueel met thermokruis) en draaispoelmeters met gelijkrichtschakeling in aanmerking, waarvan de laatste thans steeds meer op den voorgrond treden. Siemens heeft al voor eenige jaren als één der eersten een dergelijke meetinrichting in den handel gebracht. Thans heeft deze firma hiervan een geheel nieuw type in den handel gebracht, dat door de practische en doelmatige uitvoering zeer de aandacht verdient. Het meetinstrument bezit een gelijkrichtschakeling, een gevoeligen draaispoelmeter en een meetbereikschakelaar, tezamen ingebouwd in een lederen koffertje. Het gewicht bedraagt slechts 2 K.G. Het meetkoffertje heeft op zichzelf 12 meetbereiken, die op eenvoudige wijze met één omschakelknop kunnen worden ingesteld. De bijbehoorende voorschakelweerstanden en shunten zijn in het instrument ingebouwd. Met een extra shunt kan dit aantal meetbereiken nog met 3 worden uitgebreid.
Het meetinstrument is tusschen 40 en 10.000 Hz. nagenoeg frequentie-onafhankelijk. De nauwkeurigheid bedraagt binnen dit zeer ruime bereik ca. 2 à 3%, wat voor dergelijke metingen zeer hoog kan worden genoemd. Bij het gevoeligste meetbereik komt elke deelstreep van de schaal overeen met 5 mV, resp. 0.05 mA voor spannings- resp. stroommetingen.
De weerstand van den meter bij spanningsmetingen bedraagt 5500 Ohm per Volt. De schaal van den draaispoelmeter is individueel gelijk overeenkomstig de karakteristiek van de ingebouwde gelijkrichtcel en is zeer gemakkelijk afleesbaar. (De Telegraaf)
(Zie Radio)

25 APRIL 1934

D. WERKLOOSHEID. — Statistiek 1 April 1934. —

Vermindering.

	1934 1 April	1933 1 April
Danzig	25.000	40.000
Denemarken	112.000	140.000
Duitschland	2.800.000	5.600.000
Engeland	2.340.000	2.900.000
Estland	7.700	16.000
Finland	43.000	76.000
Hongarije	56.000	78.000
Italië	1.150.000	1.220.000
Japan	390.000	480.000
Letland	11.000	14.000
Nederland	355.822	376.987
Oostenrijk	350.000	400.000
Palestina	15.000	19.000
Roemenië	27.000	45.000
Ver. Staten	11.300.000	13.300.000

Vermeerdering.

België	194.000	171.000
Bulgarije	43.000	27.000
Frankrijk	380.000	370.000
Portugal	23.000	18.000

(Internationaal Arbeidsbureau) **(Vor. ber. 1225 E.)**

E. VOLKENBOND. — Bestrijding van den vrouwenhandel. —
De Volkenbondscommissie voor de bestrijding van den vrouwenhandel heeft zich ondubbelzinnig uitgesproken ten gunste van een algemeene afschaffing der gedulde huizen van ontucht. In vorige jaren verzetten de vertegenwoordigers der landen, waar de reglementeering der prostitutie nog bestaat, o.a. Frankrijk, Italië, Japan en Roemenië, zich tegen een uitspraak van een volkenbondsorgaan op dit punt. Men beweerde dat er geen verband tusschen den vrouwenhandel en de bordeelen bestond, zoodat de Volkenbond zich niet had uit te spreken over een onderwerp, dat geheel binnen de souvereiniteit van de verschillende landen valt. Een eerste kentering kwam een paar jaar geleden, toen de enquête-commissie van den Volkenbond omtrent den vrouwenhandel in Europa en Amerika had vastgesteld, dat het bestaan van bordeelen den vrouwenhandel zeer vergemakkelijkt. De tegenpartij wierp toen echter nog de vraag op of de afschaffing van de reglementeering der prostitutie geen ernstige nadeelen voor de openbare gezondheid en de openbare orde op straat had meegebracht. Een onderzoek van de sociale afdeeling van het Volkenbondssecretariaat hieromtrent ingesteld in 15 steden, o.a. ook Amsterdam en Rotterdam, waar de bordeelen zijn afgeschaft, heeft thans allen twijfel aan de wenschelijkheid van de afschaffing der reglementeering der prostitutie weggenomen. Vandaag werd eenstemmig een resolutie aangenomen, waarin de staten, die reeds tot de afschaffing der gedulde huizen van ontucht zijn overgegaan, worden uitgenoodigd deze afschaffing te handhaven en de andere staten worden uitgenoodigd de afschaffing in overweging te willen nemen. (N. Rott. Crt.)

F. JOEGOSLAVIE. — Wijziging in het Kabinet. —
De Joegoslavische minister-president Nicola Ossonowitzj, die op 18 April zijn ontslag aan den Koning had ingediend, heeft een nieuw kabinet gevormd. Mutaties hebben plaats gehad in het ministerie van

verkeerswezen, lichamelijke opvoeding, welvaart en gezondheid, en oorlog en marine. De overige ministers zijn van het vorige kabinet behouden. Nicola Oessonowitzj blijft minister-president.
(Trgovinski Glasnik) **(Vorig bericht blz. 1145 K.)**

A. **LUCHTBESCHERMING. —**
In de April-aflevering van het tijdschrift Luchtgevaar betoogt luitenant-kolonel S. Schilderman, directeur der Militaire Gasschool, de noodzakelijkheid, dat de luchtbeschermingsdienst evenals het leger over gasverkenners dient te beschikken. Een vijandelijke luchtaanval met strijdgassen behoort tot de mogelijkheden. Op een gegeven oogenblik moet men dus kunnen uitmaken of de tegenstander inderdaad van gas heeft gebruik gemaakt, en zoo ja, welk strijdgas dit is geweest. Alleen dan kan men de juiste tegenmaatregelen nemen, waaronder ook begrepen de toepassing van de vereischte eerste hulp en c.q. verdere geneeskundige verzorging van door gas getroffenen. Daar men nog niet over specifieke, in de open lucht gemakkelijk te bedienen, gasverklikkers beschikt, waarop de strijdgassen ook nog zouden reageeren, wanneer zij slechts in zeer kleine concentraties in de atmosfeer voorkwamen, is het reukorgaan tot nu toe het beste middel gebleken om zelfs geringe hoeveelheden strijdgas in de lucht aan te toonen. Vandaar het groote belang van het bezit van personeel met een scherp ontwikkeld reukzintuig. De aanwezigheid van gasverkenners bij den luchtbeschermingsdienst (gelijk die ook bij het leger worden opgeleid) behoeft evenwel het chemisch onderzoek van monsters aarde, welke met strijdgassen zijn bezwangerd en het gebruik van reagentiakisten niet uit te sluiten. (Tijdschrift Luchtgevaar)
(Vorig bericht blz. 1265 E.)

B. **NEDERLAND. — Onvolwaardige arbeidskrachten.**
Verschenen is het rapport in zake de gehouden volkstelling voor onvolwaardigen. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Nederland telde op 31 Dec. 1930: 1078 gemeenten met een bevolking van 7.935.565 zielen. Geteld zijn 505 gemeenten met 3.361.032 zielen.
De cijfers vindt men in onderstaand staatje.
Het totaal-gemiddelde onvolwaardige arbeidskrachten is 1.61%.

	Blinden	Doofstommen	Lich. gebr.	Geest. ziek	T.b.c.	Hart en vaat	Andere gebr.	Totaal	Pers. der bevolk.
Friesland	226	533	1213	580	265	627	44	3489	2.01
Groningen	227	734	1457	847	504	457	—	4226	1.86
Drente	182	389	1261	818	286	516	—	3452	1.88
Overijsel	451	1004	2651	1626	817	1446	677	8672	1.92
Gelderland	384	566	1508	1484	549	672	—	5163	1.44
Utrecht	449	1003	1573	1459	870	595	—	5949	1.80
Noord-Holland	238	650	956	750	370	706	327	3997	1.62
Zuid-Holland	477	1143	1884	1430	602	788	38	6362	1.81
Zeeland	70	135	348	240	114	125	—	1032	1.15
Noord-Brabant	549	1160	2802	1640	771	2042	—	8964	1.28
Limburg	230	264	947	516	204	585	—	2746	1.08

(Volkstelling v. Onvolwaardigen)

C. **HILDO KROP. — Vijftig jaar - Jubileum-tentoonstelling te Amsterdam. —**
Dezer dagen is Hildo Krop, de beeldhouwer, vijftig jaar geworden.
Beter huldiging dan de tentoonstelling, welke in het Stedelijk Museum wordt geopend, is niet denkbaar. Zij geeft een overzicht van de ontwikkeling van Hildo Krop als beeldhouwer en als ceramist. Er zijn bouwplastieken en kleiplastieken bijeengebracht. We zien er de gipsen afgietsels van de pilasterbekroning van het Geologisch Laboratorium, het model van het relief, dat aangebracht wordt in het monument, door architect Dudok opgericht op de plaats waar de Zuiderzee is afgesloten, steenzetters uitbeeldend, er boven het opschrift: „Een volk dat leeft, bouwt aan de toekomst." En daarnaast zijn er de portretbustes, waarvan wij wijzen op den machtigen kop van Lenin, op de beeltenis van de kinderen van den beeldhouwer, van mevrouw S., van mevrouw K., pas onlangs vrijgemaakt. Vrij werk leverde Krop in zijn Dans (anno 1919), in een marmeren Paardje, in een teeder en natuurlijk Naakt (uit 1929), in travertin steen gebeiteld.
Speelsch en grootsch tegelijk vertoonen zich daarnaast de aardewerkfiguurtjes, die hij ontwierp en zelf bakte voor de Escaf te Steenwijk, Krop's geboorteplaats. (Het Vaderland)

D. **JAPAN. — Monroe-leer voor China - Officieele verklaring. —**
Het Japansche kabinet is op 25 April in een zitting bijeengekomen, waarin klaarblijkelijk de gevolgen zijn besproken, die door de officieuse afkondiging van een soort Oost-Aziatische Monroe-leer zijn ontstaan in verschillende landen. Na afloop van den ministerraad is nl. een geruststellend officieel communiqué uitgegeven, waarin gezegd wordt:
Japan kan niet zonder verzet dulden, wanneer uit andere landen vliegtuigen en wapens voor militair gebruik in China worden ingevoerd. Van de politiek, die de minister van Buitenlandsche Zaken op 23 Januari in zijn groote rede heeft uiteengezet, zal Japan in geen geval afwijken. De Japansche regeering is van meening, dat het voor den vrede in het Verre Oosten ten zeerste bevorderlijk zou zijn, wanneer Japan in den geest van goede nabuurschap met China samenwerkt. De niet officieele verklaring van eenige dagen geleden is niets anders dan een uitwerking van deze politiek. Dientengevolge is de zakelijke inhoud van deze verklaring niet in tegenspraak tot het beginsel, dat allen mogendheden in China volgens het principe van de open deur dezelfde mogelijkheden worden geboden. Met deze verklaring wordt ook geenszins de ongereptheid van het Chineesche gebied aangetast. De Japansche regeering heeft geen enkel bezwaar en zal ook in de toekomst geen bezwaar maken, wanneer de mogendheden China hulp verleenen zonder politieken achtergrond, zooals bijvoorbeeld in den vorm van het gebruik der uit de Boxerschadeloosstelling beschikbare bedragen of in den vorm van economische onderhandelingen zonder politieken achtergrond. Cultureele hulpverleening aan China juicht de Japansche regeering in het bijzonder toe. Intusschen kan de Japansche regeering de oogen niet sluiten voor het feit, dat de financieele en technische hulp van het buitenland aan China de neiging toont, politieke kleur en beteekenis aan te nemen. Daarom moet de Japansche regeering in het belang van den vrede in het Verre Oosten tegen dergelijke hulp protesteeren. Overeenkomsten inzake de levering van militaire vliegtuigen en wapens kunnen tenslotte slechts ertoe leiden, dat de vrede en de eenheid van China verstoord wordt. Dat is de toestand, waarin zich de Japansche regeering bevindt en zij koestert den wensch, dat de mogendheden deze positie begrijpen. (Vaz Dias) **(Vorig bericht 1265 G.)**

A. INCASSO BANK. — Jaarverslag 1933. —
Blijkens het jaarverslag van de Incasso-Bank heeft de instelling zoo veel mogelijk gebruik gemaakt van de gelegenheid om afbetaling op Stillhalte-credieten in Register-Marken te ontvangen. Daarop bedroeg het disagio ca. 20%. Voorziening wordt getroffen door ten laste van de reserve een bedrag van ƒ 3 mill. toe te voegen aan de „bijzondere reserve voor event. risico's." Winst ƒ 2.028.293 (v. j. ƒ 2.324.238). Dividend 3% (onv.). (Alg. Handelsblad) **(325 D.)**

B. NEDERLAND. — Nederlandsche Roode Kruis - Onderscheidingen. —
Ter gelegenheid van den verjaardag van den Prins der Nederlanden, voorzitter van het Nederlandsche Roode Kruis, zijn de volgende onderscheidingen toegekend:
a. het kruis van verdienste aan:
H. W. C. Tietje, Amsterdam; G. J. A. A. Baron van Heemstra, Zeist; mej. H. J. Repelius, Lochem; mej. C. Bijdendijk, Deventer; dr. H. B. F. Westerouen van Meeteren, Hoorn; G. H. A. Habets, Kerkrade; W. Sluiter, 's-Gravenhage; Aug. Falise, Wageningen; C. Borstlap, Delft; H. M. Chumaceiro, Willemstad; jhr. mr. J. Th. M. Smits van Oyen, Eindhoven; S. Jaring, Den Helder; Ph. Tak, arts, Amsterdam; ir. C. E. P. M. Raedts, Heerlen; S. A. van der Chijs, arts, Groningen; dr. J. W. F. A. van der Berg de Bruyn, Soerabaja; J. F. A. Rijken, arts, Rotterdam; mr. M. B. Vos, Leiden; jhr. mr. R. Sandberg van Boelens, Wassenaar; mr. S. K. D. M. van Lier, 's-Gravenhage; H. F. J. van Ingen, Bussum.
b. de medaille van verdienste in zilver aan:
J. Bok, 's-Gravenhage; M. van Moppes, A. Lopes Quiros en H. Otter, allen te Amsterdam; G. J. Balk en W. E. Noordijk te Deventer; mevr. Röell geb. Visser, Scherpenzeel; J. W. Polderman (bij bevordering), Terneuzen; N. van Houten, Overschie; R. Post, Overschie; M. Kramer, Assen; mej. J. M. de Bode en P. H. Goemans, Wassenaar; W. Hagestein (bij bevordering), P. C. van de Munnik (bij bevordering) en C. J. Seele, Rotterdam; C. van Rhijn, J. H. A. Burgers, Haarlem; K. Klaassen, Kerkrade.
c. de medaille van verdienste in brons aan:
G. Hennink en J. Verver, Hengelo; L. Drukker, Amsterdam; C. Sol, Terneuzen; G. W. van der Woerd, Barneveld; mej. J. van der Kaay, geb. Vink, Rotterdam; A. G. Spaargaren, mevr. A. van Rhijn-Buurman en mevr. A. Zwanenburg-ter Gast, allen te Haarlem. (De Standaard)
(Vorig bericht blz. 1089 D.)

26 APRIL 1934

C. HET FRIESCH. — Leerstoel. - Inaugureele rede van prof. dr. G. Gosses. —
Aan de Universiteit van Amsterdam heeft prof. dr. G. Gosses uit den Haag zijn inaugureele rede gehouden als bijzonder hoogleeraar in het Friesch vanwege den Provincialen Onderwijsraad van Friesland.
Spr. begint met een globale schets van het Friesche klankstelsel, wijst in het bijzonder op de vele gedempte klanken, een gevolg van de min of meer vage, ongespannen articulatie, waarna hij een en ander illustreert door de voorlezing van een kort Friesch gedicht. Parallel met de gedempte uitspraak loopt de gedempte stijl, bijv. het overvloedig gebruik van de litotes; de Fries bevestigt veelal door het omgekeerde te ontkennen. Spr. gaat daarna dieper in op drie eigenaardigheden in de Friesche uitspraak, alle min of meer duidelijk samenhangende met de bovengenoemde articulatie-wijze:
1. de versmelting van n vóór scherpe spirans, b.v. us „ons",
2. de gevoeligheid voor i-umlaut, b.v. grien „groen",
3. de palataliseering (resp. assibileering) van k, b.v. tsjettel „ketel". Alle drie verschijnselen zijn oeroud, maar alle drie herhalen zich een duizendtal jaren later en bewijzen, dat het Friesch zichzelf gelijk gebleven is. Vervolgens slaat spr. een blik op het zuidoosten en gaat na, hoe ver en hoe intens deze drie eigenaardigheden, wier haard zich blijkbaar aan de oevers van de Noordzee bevindt, uitstralen. De laatste twee nemen op Saksisch gebied spoedig in kracht af, maar de nasaalspirantenwet geeft in het stroomgebied van Neckar en Donau, ja tot in Zwitserland nog blijken van haar aanwezigheid. Eigenaardig in verband hiermee is, dat in het Berner Oberland ten deele Friesch recht blijkt te heerschen en dat de sage aldaar spreekt van Friesche immigratie.
Veel is nog onduidelijk, maar hoogst opvallend, dat Zuid-Duitsche namen uit de vroege middeleeuwen met Friesche namen blijken overeen te stemmen. Spr. ging hierop niet verder in, hij zou in Oera-Lindaboek fantasieën kunnen verzeilen. Hij keert naar het Noorden terug en doet in zuidwestelijke richting nog een uitstapje buiten het tegenwoordige Friesche gebied, meent in Holland en Zeeland verschillende geografische namen als zeer waarschijnlijk Friesche relikten te mogen signaleeren, niet alleen van wege hun Frieschen vorm, maar ook op grond van getuigenissen bij schrijvers.
Trouwens ook het geldigheidsgebied van de Lex Frisionum wijst daarop.
De belangstelling voor deze rede, was groot.
Behalve curatoren van de gemeente-Universiteit was aanwezig het curatorium van de Friesche Taal- en Letterkunde, mr. P. A. V. baron van Harinxma thoe Slooten, president-curator en commissaris der Koningin in Friesland, prof. dr. Titus Brandsma, hoogleeraar te Nijmegen en dr. J. Botke, secretaris te Groningen.
Voorts waren aanwezig tal van hoogleeraren van de gemeentelijke en Vrije Universiteit van Amsterdam, en o.m. leden van de Fed. van Friesche Studenten-vereenigingen, van de Friesche Studenten-gezelschappen uit Utrecht, Wageningen, Leiden en Amsterdam, van de Friesche Gemeenschap uit Leeuwarden en van het Chr. Friesche Gezelschap uit Leeuwarden.
(Algemeen Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 1064 E.)**

D. NEDERLAND. — Bezoldiging van bestuurders van liefdadige vereenigingen. —
De verschillende vereenigingen, welke zich belasten met de uitzending en de verzorging van kinderen, hebben van het departement van Sociale Zaken een schrijven ontvangen, waarin er op gewezen wordt, dat de minister van meening is, dat de bestuurders van dergelijke vereenigingen geen bezoldiging behooren te genieten.
Het departement maakt den gesubsidieerden vereenigingen er opmerkzaam op, dat zij haar subsidies in de waagschaal stellen, indien zij de bezoldigingen van de bestuurders handhaven. (De Telegraaf)

E. NEDERLANDSCHE TAAL. — De nieuwe spelling.
De afdeeling Amsterdam van het Ned. Onderwijzers Genootschap, heeft de volgende motie aangenomen:
„De afdeeling Amsterdam van het Ned. Onderwijzers Genootschap, gezien de nieuwe spellingregeling van de Commissie-Marchant acht deze regeling een bevredigende oplossing van het spellingsvraagstuk, en spreekt de hoop uit, dat allerwege dit compromis zal worden aanvaard, opdat eindelijk eenheid in onze spelling worde verkregen".
Het uitvoerend gedeelte van het Comité van Eenheid in de schrijfwijze van het „Nederlandsch" heeft een voorstel uitgebracht, dat op meer dan een punt overeenstemt met het verslag der regeeringscommissie.
(Vorig bericht blz. 1264 B.)

F. JOEGOSLAVIE. — Turksch-Joegoslavische vriendschap. —
De Joegoslavische minister van buitenlandsche zaken Jeftitsj, die in Ankara een bezoek had afgelegd heeft in het officieele communiqué o.a. gepubliceerd, dat tusschen Joegoslavië en Turkije binnenkort een handels-, vestigings-, uitleverings- en rechtsbijstandsverdrag zal worden gesloten. (Prawda, Beograd)

G. DUITSCHLAND. — Ariërparagraaf bij leger en vloot. —
In aansluiting aan ons bericht (pag. 1214 D.) wordt thans medegedeeld, inzake de Ariërparagraaf bij leger en vloot, dat in het leger 8 officieren en 31 manschappen en bij de marine 6 officieren en 5 manschappen den dienst moeten verlaten.
(Berliner Tageblatt) **(Vorig bericht blz. 1214 D.)**

H. ONDERZOEK OP GRADIVITEIT. —
In de „Proceedings of the Society for experimental Biology and Medicine" maken J. P. Visscher en D. E. Bouman melding van een volgens hen zeer betrouwbare reactie der urine op zwangerschap.
Er zijn twee uitvoeringen der reactie.
I. Aan 1 cm³. urine worden toegevoegd 1 druppel H_2O_2 (½%), 5 druppels van een 1% oplossing van zoutzure phenylhydrazine, 5 druppels methylcyanide (5%) en 5 druppels sterk zoutzuur. Dan wordt gedurende 25 minuten in een kokend waterbad verhit. Bij positieven uitslag ontstaat een rose verkleuring en een vlokkig neerslag, bij negatieven een stroogele kleur en geen of een poedervormig neerslag.
II. 1 cm³ urine, 1 druppel H_2O_2 (½%), 3 minuten laten staan, dan toevoegen 5 druppels zoutzure phenylhydrazine (3%), 5 druppels kaliumferricijanide (5%). Na 10 minuten 15 minuten in kokend waterbad. Vervolgens wordt 1 druppel sterk zoutzuur toegevoegd en ten slotte een overmaat van natronloog. Dan wordt met verdund zoutzuur teruggetitreerd, tot de kleur van oranje door groen blauw is geworden. Bij positieven uitslag is veel minder zoutzuur noodig dan bij negatieven.

De reactie berust stellig op de aanwezigheid van een of meer hormonen.
Van 317 onderzochte gevallen gaven 295 een juisten uitslag.
In 40 gevallen werd naast de chemische reactie die van Aschheim-Zoudek gedaan. In 33 gevallen was de uitslag dezelfde, in 3 gevallen was de chemische reactie zwak, die van Aschheim-Zoudek negatief. In één geval bleek de reactie van Aschheim-Zoudek, in 3 gevallen de chemische reactie een onjuisten uitslag te hebben gegeven. (Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)

A. BELGIE. — Wereldtentoonstelling te Brussel in 1935. —
Op 23 April heeft Koning Leopold op het plateau van den Heisel (bij Brussel) den eersten steen gelegd voor de aldaar in 1935 te houden wereldtentoonstelling.
De bogen der centrale hal zullen een spanbreedte van 87 meter hebben. Voor de nivelleeringswegen is 1.400.000 M³ grond weggegraven en nieuwe wegen waarvan de kosten frs. 40 millioen bedragen, worden aangelegd. (De Nieuwe Gazet)

B. NEDERLAND. — Besmetting met tuberculose te Emmercompascuum. —
Onder de leerlingen van de openbare u.l.o.-school te Emmercompascuum doet zich een geval van besmetting met tuberculose op groote schaal voor.
Gebleken is, dat een van de meisjesleerlingen van de eerste klas lijdster is aan open tuberculose.
Het ingestelde onderzoeek wees uit, dat van vijftig leerlingen der eerste klasse elf negatief reageerden, zoodat dus bijna veertig kinderen besmet zijn, van wie ongeveer twintig reeds in die mate door de ziekte zijn aangetast, dat zij den laatsten tijd de school niet meer hebben kunnen bezoeken.
De inspectie der volksgezondheid is door het gemeente-bestuur gewaarschuwd. Een uitgebreid onderzoek is aangevangen. (De Maasbode)

C. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Handel met Nederland. —
De Prager Presse bevat een uitvoerige beschouwing over de vooruitzichten van de Tsjechoslowaakschen uitvoer naar Nederland. Nederland, dat altijd tot de beste afnemers van den Tsjechoslowaakschen uitvoer behoorde, is dat ondanks verschillende moeilijkheden ook thans nog en kan in de toekomst een uitstekend afzetgebied voor Tsjechoslowaaksche producten zijn. Als land met een hoogen levensstandaard eischt Nederland goederen van uitstekende kwaliteit. Evenals andere landen met een ontwikkelde industrie verweert het zich tegen overgrooten invoer, niet zoozeer uit valuta-overwegingen als met het oog op de eigen productie en werkgelegenheid, die onder de economische crisis zwaar geleden hebben. Daarom werd reeds in het einde van 1931 een systeem van contingenteering ingevoerd, dat van jaar tot jaar verscherpt werd, naarmate tegelijkertijd de Nederlandsche uitvoer naar andere staten afnam.
De Tsjechoslowaaksche uitvoer naar Nederland werd daardoor sterk getroffen, wat blijkt uit de exportcijfers.

		Millioenen kronen
	1931	423
	1932	295
	1933	266
Januari—Februari	1934	29.5

De Nederlandsche export naar Tsjechoslowakije werd niet in dezelfde mate getroffen. Uit de volgende cijfers blijkt, dat na een voorbijgaande inzinking van den Nederlandschen import in Tsjechoslowakije deze in 1933 weer toenam en uit de resultaten van de eerste twee maanden van 1934 valt af te leiden, dat deze ontwikkeling verder voortgaat. De Nederlandsche invoer in Tsjechoslowakije bedroeg:

		Millioenen kronen
	1931	236
	1932	179
	1933	187
Januari—Februari	1934	33

(Prager Presse)
(Vorig bericht blz. 1195 H.)

27 APRIL 1934

D. DUITSCHLAND. — De toestand. —
Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt. van 24 April o.a. het volgende over den toestand in Duitschland.

Er gebeuren merkwaardige dingen in Duitschland. Hun merkwaardigheid bestaat vooral in hun gebrek aan congruentie. Bestond die wel, dan zou er weinig over den toestand in Duitschland te zeggen zijn. Dan kon men een koers constateeren en daarmede uit. Het uiteenloopen der dingen geeft echter gelegenheid tot vergelijkingen en gevolgtrekkingen, die zooal niet van vroolijken, dan toch zeker van leerzamen aard zijn.
Het nationaal-socialistisch bewind vindt, bij alles wat men er tegen aanvoeren kan, in den vreemde vaak verdediging, omdat het in Duitschland het communistisch gevaar zou hebben onderdrukt. Inderdaad heeft het veel onderdrukt, politieke partijen, geestelijke vrijheden, godsdienstige instellingen welke het systeem niet behagen, de elementairste begrippen van verdraagzaamheid, het vertrouwen van den burger in den burger; maar wat het minst er onder geleden heeft is juist: het communisme. Naarmate de economische toestand in Duitschland moeilijker wordt, schijnt in regeeringskringen de vrees voor het communisme nog te stijgen. Men zou meenen, dat nu het nationaal-socialisme in Duitschland zoo afdoende had gezegevierd, en door zijn beschikking over de machtsmiddelen van den staat en bovendien over een uitermate scherpziend stelsel van geheime staatspolitie, zoo zeker moest zijn van zijn veiligheid, dat verdere buitengewone middelen niet meer noodzakelijk waren. Intusschen worden S.A. en S.S., die alleen tegen den binnenlandschen vijand gericht heeten, voortdurend nog versterkt. Het is het ontbreken van remmen op ieder gebied in het nationaal-socialisme, dat zoo verontrustend is. Men merkt niets van geconcentreerde samenwerking, die daartoe zou kunnen leiden. De beginselen, die minister Smitt voor het industrieele leven heeft verkondigd, waren gezond maar niet nationaal-socialistisch. Hun toepassing wordt doorkruist door de kunstmatige en zeer geforceerde werkverschaffing, die niet te beteugelen is. De beginselen van de rijksbank ten opzichte van de munt zijn juist, maar zij worden met credietmoordende maatregelen gehandhaafd. Men betaalt zijn schulden niet meer terwille van de stabiliteit van het geld, maar stuit niet het schrikwekkende inflatie veroorzakend financieel beleid der regeering. Aan het hoofd van het departement van financiën staat desniettemin een man, die voor de financieele politiek gezonde denkbeelden verkondigt. Precies dezelfde tegenspraak is er in de buitenlandsche politiek. De ambtenaren, die dit alles moeten uitvoeren, en hun oordeel nog niet verloren hebben, worden er draaierig van. Zij zien Hitler, onder invloed van gezonde redeneeringen, dwaasheden of erger tegenhouden, zooals hij b.v. in Maart het plannetje van een veertiendaagsche Jodenvervolging zoo goed het ging onderdrukt heeft, onder den invloed van even klemmende als wijze betoogen. Maar zij zien tegelijkertijd dingen hun loop nemen, die het land in snel tempo naar den afgrond meesleepen. Zij hooren, zooals wij, vreedzame redevoeringen, maar vernemen daarnaast de cijfers der militaire begrooting; zij hooren gezonde economische en financieele betoogen en zien de sluizen des hemels en der aarde voor den zondvloed van vlottende schuld geopend; zij moeten het buitenland naloopen, en tegelijk den uitvoer ruïneeren door allerlei dwaas beleid, of nationaal-socialistische ongebondenheid. Is het wonder dat dit de goede lieden duizelig maakt? en is het wonder, dat de elementen der onderwereld van S.A. en uit de partij, zich steeds vrijer gaan bewegen? Zij weten nu vrijwel precies, waar geremd wordt en waar men hen vrij laat. De macht van Goering zal het remmen niet vergemakkelijken.
Hoe zullen die elementen der onderwereld er over een jaar uitzien? Vele nadenkende Duitschers vreezen reeds, dat dan datgene, wat hen van bolsjewiki onderscheidt, niet erg merkbaar meer zal zijn.
Maar intusschen gaat het door: dreigende financieele omstandigheden, naderende economische en sociale moeilijkheden. Op bepaalde punten, waar het juist op aan komt, geen terugwijken. Men ziet het inzake de Kerk. Daar blijft men gevoelens en overtuigingen kwetsen en uitdagen, die sterker nog kunnen blijken dan de suggestie van het nationaal-socialisme. Men kent zelfs geen voorzichtigheid in dit opzicht. Op dit gebied zijn er twee ernstige berichten: Het gebeurde in Würtemberg, dat de geloovigen zoo heeft geprikkeld dat zij protest-vergaderingen durven houden. En de benoeming van Dr. Jäger, als exponent van Goering, op dit gevoelig terrein. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1246 C.)

E. FRANKRIJK. — Minister Barthou's Poolsche reis.
Omtrent het tweedaagsch bezoek van den Franschen minister van Buitenlandsche Zaken Barthou aan Warschau wordt het volgende officieele communiqué verspreid:
In eenige gesprekken, welke Barthou met den Poolschen minister van Buitenlandsche Zaken Beck heeft gehad en speciaal ook tijdens een onderhoud met maarschalk Pilsoedski werd geconstateerd, dat de grondslagen van het Poolsch-Fransche bondgenootschap absoluut ongewijzigd zijn gebleven en dat dit verbond een belangrijk constructief element vormt in de ontwikkeling der Europeesche politiek.
(Le Petit Journal)

F. RECHSTZAKEN. — Moordzaak te Putbroek. —
Van den Elzen Jr., een der beide veroordeelden in het drama te Putbroek, heeft in de gevangenis te Leeuwarden een volledige bekentenis afgelegd. De

officier van justitie te Roermond deelde het volgende mede:
De jongste Van den Elzen heeft uitvoerig bekend, in het najaar van 1931 met zijn vader de misdaad in de bosschen van Putbroek bedreven te hebben. Tevens heeft hij medegedeeld, dat hij de drie lijken na de misdaad alleen naar den kuil heeft gedragen, waardoor zijn kleeren vol bloed waren geraakt. Hij had deze verborgen in water, vlak bij zijn huis, waaruit zij door de justitie hedenmiddag te voorschijn zijn gehaald. Ook verklaarde hij, dat zijn vader hem bekend had, dat hij Roubroeks heeft doodgeschoten. Er is geen sprake van dat er een derde in het spel is geweest. De bekentenis van den jongen Van den Elzen geschiedde geheel uit eigen beweging. Van den Elzen Sr. heeft tot nu toe geen bekentenis afgelegd.
(Alg. Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 595 C.)**

A. **LAREN. — De uitwijzing. - Deensch protest. —** Volgens „Politiken" is dezer dagen, zoo wordt uit Stockholm aan de „N. R. Crt." gemeld, een protestbrief, die onderteekend is door circa 150 Deensche geleerden, kunstenaars, leerkrachten, journalisten enz., aan de Nederlandsche regeering gezonden, waarin ten krachtigste wordt geprotesteerd tegen het feit, dat de politie-autoriteiten te Laren den 25sten Februari vier Duitsche politieke vluchtelingen aan de politie van Hitler's regeering hebben uitgeleverd; het is bekend, dat tot dit viertal de Duitsche onderwijzer Franz Bobzien behoorde, die in het bezit was van een Deensche verblijfsvergunning, zoodat er althans wat hem betreft in het geheel geen juridische reden was om hem naar Duitschland uit te wijzen. Evenzoo is het met zekerheid bekend, dat ook de drie anderen in het bezit van legitimatiepapieren waren. De onderteekenaars gewagen van „de internationale principieele beteekenis van deze krenking van het asylrecht" en wenden zich tot de openbare meening in alle democratische staten met de opwekking om steeds voor het asylrecht voor alle politieke vluchtelingen op te komen.
(Politiken - N. Rott. C.) **(Vor. bericht 1241 D.)**

B. **NEDERLAND. — Onderwijs - Nieuwe Kweekschoolwet. —**
Minister Marchant heeft een wetsontwerp ingediend tot algeheele reorganisatie van de onderwijzersopleiding. Het ontwerp beoogt de instelling van 5-jarige kweekscholen, die volledig gevormde onderwijzers zullen afleveren, zoodat het hoofdakte-examen kan vervallen. Daarnaast staat een driejarige cursus voor onderwijzeressen voor de laagste twee schoolklassen, die daar zullen worden opgeleid. De financieele gelijkstelling tusschen bijzondere en rijkskweekscholen wordt aanvaard en mogelijk gemaakt door inkrimping van het aantal onderwijsinrichtingen.
(De Nieuwe Eeuw) **(Vorig bericht blz. 1241 H.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Japan en de Indische contingenteeringen. —**
In de jongste door de „Java Bode" ontvangen Japansche bladen, welke wederom vol staan met berichten over de Indische contingenteeringsmaatregelen, leest het Bataviaasche blad, dat de situatie bijzonder ernstig wordt beoordeeld door Japansche scheepvaartbelanghebbenden.
De „Asahi" zegt zelfs, dat scheepvaartkringen aandringen op de organisatie van een machtige combinatie van fabrikanten, handelaren, bankiers en scheepvaartmenschen, teneinde den toestand onder de oogen te zien. Tevens dringen zij aan op het indienen van een verzoek bij de Indische regeering tot onmiddellijke afschaffing van alle importrestricties voor Japansche goederen, in ruil waarvoor Japan dan zal beloven zooveel mogelijk grondstoffen, als suiker, rubber en olie, van Indië te betrekken.
„Mocht de Indische regeering een dergelijk verzoek afwijzen en druk blijven oefenen op de Japansche producten, dan moet Japan weigeren zijn goederen verder nog te verkoopen aan Hollandsche kooplieden, hetzij in Japan dan wel in Indië. Alle Japansche goederen moeten bovendien verscheept worden met Japansche schepen."
Genoemde kringen gelooven verder, dat de recente mislukking van de Japansch-Br.-Indische onderhandelingen de Ned.-Indische regeering heeft aangemoedigd de discrimineerende maatregelen te treffen. Zij zijn ervan overtuigd, dat indien de Indische regeering weigert haar standpunt te wijzigen, een doodelijke slag wordt toegebracht aan de Japansche scheepvaart in dit deel der wereld. Een zekere Japansche scheepvaart-maatschappij moet reeds maatregelen treffen in verband met zulk een mogelijkheid.
De „Japan Weekly Chronicle" weet te melden, dat dezer dagen de vertegenwoordigers van zes Japansche ministeries hebben vergaderd en tot de conclusie zijn gekomen, dat „Japan geen Java-suiker kan koopen, omdat het zich ruimschoots zelf kan voorzien."
Bij deze stemmen uit Japan teekent de „Java Bode" aan, dat van de Indische regeering onmogelijk meer liberaliteit kan worden verwacht, zonder dat Japan zelf toont, zekere offers te willen brengen.
Aan invoer van olie en rubber heeft Indië niets, of zeer weinig; met suiker kan Japan ons helpen.
Het valt op, hoe velen in Japan zich geen goed denkbeeld kunnen vormen van de rechten van elk land, de maatregelen te nemen welke voor zijn bestaan noodig zijn. (Java Bode) **(Vor. ber. 1036 D.)**

D. **HAZARDSPEL. - Geen roulette voor Scheveningen.**
De Raad van Ministers heeft op voorstel van den minister van Justitie besloten geen hazardspelen op de badplaatsen toe te laten.
De Exploitatiemaatschappij te Scheveningen had hiertoe een verzoek gedaan aan den Raad van Ministers. Het plan was, in stede van een spel als Straperlo b.v. roulette te gaan spelen. De requestrante was bereid aan allerlei beperkende bepalingen te voldoen.
Aan dit verzoek zal nu geen gevolg gegeven worden.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1185 H.)**

E. **C. F. ANDREWS OVER GANDHI. —**
Op 25 April '34 sprak de bekende zendeling uit Br.-Indië, C. F. Andrews, in het gebouw der Ned. Zendingsschool te Oegstgeest over Gandhi, met wien hij zeer bevriend is.
Andrews ontmoette Gandhi voor het eerst in Zuid-Afrika in 1913, waarover hij verschillende bijzonderheden vertelde. Daarna behandelde hij de groote beginselen uit Gandhi's leven, welke zijn:
I. Geweld mag niet worden gebruikt, maar alleen liefde. „Ahimsa" beteekent: geen geweld. Het is een christelijk beginsel, dat Gandhi hier in praktijk brengt. Men denke aan de eerste Christenen. Dat beginsel is voor hem absoluut. Kwaad kan niet met geweld worden overwonnen, maar door liefde en lijden. Tolstoi heeft in dit opzicht grooten invloed op hem geoefend. Gandhi is een genie in het organiseeren van gemeenschappelijken tegenstand.
II. Het werken met eigen hand. De machine heeft de ellende gebracht. Zij heeft het leven gemechaniseerd. Door zijn techniek en mechanisatie exploiteert het Westen de rest van de wereld, die daardoor moet lijden. Hij wil daarom de menschen terug brengen tot het eenvoudige leven en trekt te velde tegen alle mechanisatie.
III. Men moet gebruiken wat het eigen land voortbrengt en niet wat uit andere landen komt. Hij is economisch religieus nationalist. Hieruit spruit ook voort zijn tegenzin tegen de zending, die export van buiten is. Het Hindoeïsme is er niet op uit om proselieten te maken gelijk Christendom en Islam doen. Het Hindoeïsme is daarom de meest verdraagzame godsdienst. Hier ziet men hem als Hindoe in hart en verstand. Als Hindoe gelooft hij ook in reïncarnatie;

dit leven is een schakel in een keten van verschillende levens. Daarom moet men dat stukje, dat men thans onder handen heeft, zoo goed mogelijk maken.
(Vorig bericht blz. 1244 F.)

A. **PERZIE. — Opgravingen. - Oorspronkelijke woonplaats van Indo-Europeesch ras. —**
De Zweedsche archeoloog dr. Ture Arne heeft in Perzië onderzoekingen verricht naar de oorspronkelijke woonplaats van het Indo-Europeesche ras. Deze bekende archeoloog heeft aan den voet van de Elbroesbergen in Noord-Oost Perzië aan de Kaspische Zee uitgebreide opgravingen verricht. In den ouden berg van Shah-Tepe heeft hij verscheidene zeer belangrijke overblijfselen gevonden van een vijfduizend jaar oude stad, wier bestaan door een of andere oorzaak, waarschijnlijk tengevolge van een ramp of een klimaatverandering omstreeks tweeduizend jaar voor Christus, ophield.
Deze vroege nederzetting dateert uit het koper-tijdperk. Zeer kunstig uit koper bewerkte voorwerpen waaronder beelden, dolken, sieraden en lampen werden door de Zweedsche expeditie gevonden.
Dr. Arne heeft ongeveer een veertigtal geraamten gevonden. Uit den vorm van de gevonden schedels van deze vroegere bewoners blijkt, dat zij hebben behoord tot de vroegst bekende Indo-Europeanen. Men heeft sporen gevonden, die er op wijzen dat het brengen van menschenoffers deel uitmaakte van de godsdienstige gewoonten van de bewoners van Shah-Tepe. De mogelijkheid wordt niet uitgesloten geacht, dat voortgezette opgravingen in dezelfde streek zullen leiden tot de oplossing van verscheidene voor-historische problemen. (Norrköpings Tidningar)
(Vorig bericht blz. 661 I.)

B. **SPANJE. — Kabinet Lerroux afgetreden. —**
Lerroux heeft aan president Zamora het ontslag van het geheele kabinet aangeboden, dat door den president aanvaard is.
De oorzaak van het aftreden ligt in het verschil van meening tusschen Alcalà Zamora en Lerroux over de amnestie-wet. (El Sol) **(Vorig ber. blz. 1199 G.)**

C. **SPANJE. — Het program van Gil Robles. —**
Gil Robles, de leider van de Accion Popular, heeft bekend gemaakt, dat zijn program de volgende punten omvat. Een grondwetsherziening, in de eerste plaats ten opzichte van het religieuze vraagstuk; verder opheffing van den klassestrijd en een essentieel katholieke politiek, opgebouwd volgens het corporatief stelsel; loonen in overeenstemming met het gezin; beperking van het stakingsrecht; verplichte arbitrage in geval van arbeidsconflicten.
In plaats van de thans bestaande volksvertegenwoordiging zal een vertegenwoordiging van de corporaties moeten treden. Gil Robles meent hiermede geen enkel buitenlandsch stelsel na te volgen.
(Heraldo de Madrid) **(Vorig bericht blz. 1190 D.)**

D. **DUITSCHLAND. — Ontwapeningskwesties. —**
De Rijkspresident heeft den heer Joachim von Ribbentrop benoemd tot gevolmachtigde voor ontwapeningskwesties. Ribbentrop heeft als officier der cavalerie den oorlog meegemaakt. Verleden jaar heeft hij reeds in opdracht van rijkskanselier Hitler reizen naar het buitenland gemaakt. (Vaz Dias)

E. **NEDERLAND. — Nederl. Pan-Europa-Vereeniging. —**
Voor de afdeeling Utrecht van de Nederlandsche Pan-Europa-Vereeniging hebben de heer G. Verschuur en prof. mr. dr. H. Westra gesproken.
De heer G. Verschuur, leeraar aan het gemeentelijk lyceum voor meisjes te Utrecht, had als onderwerp: „Europa zooals het is".
Spreker kwam tot de conclusie, dat Pan-Europa op dit oogenblik onbereikbaar is, omdat de politieke atmosfeer te zeer door wantrouwen is vergiftigd. Toch is een belangengemeenschap der Europeesche staten, betoogde spr. ten slotte, het eenige middel om de groote gevaren te keeren.
Prof. mr. dr. H. Westra, hoogleeraar in het Staatsrecht te Utrecht, sprak over „Nationalisme en internationalisme".
Aan het slot van zijn rede stelde prof. Westra de vraag:
Waarom de Pan-Europa-gedachte? Hierop kan geantwoord worden, dat zij reëeler is dan een de geheele wereld omspannende vereeniging. Het wereldeel Europa heeft een eigen cultuur, heeft tal van belangen onderling gemeen, is economisch beter te overzien en daarom beter geschikt als arbeidsterrein gekozen te worden. Spr. wees er dan op, dat de Pan-Europa-gedachte dan pas kans van slagen kan hebben, wanneer zij gedragen wordt door velen, door jong en oud, door een iegelijk, in welk maatschappelijk milieu hij zich ook moge bevinden, waartoe spr. opwekte. (Algem. Handelsblad) **(Vor. ber. 276 F.)**

F. **DUITSCHLAND. — Verbod van het Russische blad „Prawda" opgeheven. —**
Het ministerie van buitenlandsche zaken heeft den Russischen ambassadeur in Duitschland Kintsjoek in kennis gesteld van de opheffing van het verbod van de „Prawda" in Duitschland. (Vaz Dias)

G. **K. N. A. C. — Mr. J. Linthorst Homan tot voorzitter benoemd. —**
In de te 's-Gravenhage gehouden algemeene ledenvergadering van de Koninklijke Nederlandsche Automobielclub, is de heer ir. E. C. L. Schiff als voorzitter afgetreden.
Met groote meerderheid van stemmen is tot voorzitter gekozen mr. J. Linthorst Homan, burgemeester van Vledder (Dr.). (Het Vaderland) **(V. b. 1246 B.)**

28 APRIL 1934

H. **OOSTENRIJK. — Fusie Wiener Bankverein-Credit Anstalt. —**
De Wiener Bankverein wordt met de Credit Anstalt vereenigd. Bij deze gelegenheid zal het aandeelen kapitaal van de vereenigde instelling met Sch. 25 millioen gewone aandeelen worden verhoogd. Deze nieuwe aandeelen zullen door de Oostenrijksche Nationale Bank worden overgenomen. (N. Freie Presse)

I. **ARABIE. — Aantal pelgrims naar Mekka. —**
De officieele statistieken geven de volgende cijfers van het aantal pelgrims naar Mekka voor dit jaar:

Uit Indië	9.815	Uit Egypte	4.170
Java	3.188	Syrië	2.316
Algiers	1.915	Soedan	1.322
Aden	450	O. Afrika	163

Ofschoon sommigen nog gebruik maken van de kameel als het traditioneele vervoermiddel geven de meeste pelgrims thans de voorkeur aan de moderne middelen. (Al Achbar, Jaffa)

K. **ENGELAND. — Invoer van aardappelen. —**
De Potato Marketing Board deelt mede, dat het invoerrecht op alle soorten aardappelen gedurende de maanden Juli en Augustus 1934 evenals verleden jaar, wederom is vastgesteld op £ 2.— per ton.
(Daily Telegraph) **(Vorig bericht blz. 957 C.)**

L. **VEREENIGDE STATEN. — Geheime vlootmanoeuvres. —**
De commandant van de vloot der Vereenigde Staten heeft de censuur ingesteld op persberichten betreffende de aankomst en het vertrek van de vloot aan het Panama-kanaal. Ook alle berichten betreffende de doorvaart van de vloot door het Panama-kanaal en de andere manoeuvres van de vloot staan onder censuur. (Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. 1233 E.)**

A. MARCONI. — Zestig jaar. —

Guglielmo Marconi, op 25 April 1874 te Griffone bij Bologna geboren, vierde op 25 April 1934 zijn zestigsten geboortedag. Een regelmatige universitaire opleiding heeft Marconi niet genoten. In 1894 en 1895 zette hij de onderzoekingen van Hertz en anderen voort binnenshuis. Hij slaagde er in een draadloos sein te geven van de eene kamer naar een andere. Geleidelijk breidde de jonge onderzoeker het veld van zijn experimenten uit. In 1896 kreeg Marconi zijn eerste patent, terwijl het jaar daarop Marconi's Maatschappij voor Draadlooze Telegrafie werd opgericht. De proeven werden energiek voortgezet, op steeds grooter schaal. Omstreeks 1900 behaalde Marconi zijn definitieve overwinningen, die aantoonden, dat er voortaan geen afstanden meer zouden bestaan. In 1899 namelijk werd de eerste draadlooze verbinding over het Kanaal en in 1901 de eerste radioverbinding over den Atlantischen Oceaan tot stand gebracht. In 1902 werd een regelmatig draadloos verkeer tusschen Engeland en Canada begonnen.

Marconi begreep ook de groote beteekenis van zijn vindingen voor de scheepvaart. Op een zeereis naar Gibraltar ving hij draadlooze berichten op uit Engeland en al spoedig werden tal van schepen voorzien van het nieuwe communicatiemiddel. De „Marconist" werd weldra een der belangrijkste functionarissen aan boord van een schip. Op zijn eigen jacht, de „Electra", ging Marconi steeds door met het nemen van proeven ter vervolmaking van de radio-techniek.

Nooit heeft hij zich met het bereikte tevredengesteld, hij was en is nog steeds doortrokken met den waren uitvinders- en onderzoekershartstocht. Het zenden met korte golven heeft steeds zijn aandacht gehad, terwijl de groote techniek meer den kant van de lange golven op ging.

Het belang van de korte golf maakte hij door een schitterende en sensationeele proefneming voor de oogen der verraste wereld duidelijk: In 1926 bracht hij een verbinding Londen—Australië tot stand en in 1930 heeft hij vanaf zijn schip in de Golf van Genua de verlichting van de electrische tentoonstelling te Sydney ingeschakeld!

Thans is Marconi bezig met proefnemingen op het gebied der microgolven, met een golflengte van ongeveer een halven meter. Wanneer deze proeven volledig zullen zijn geslaagd en verder ontwikkeld, zal men, volgens Marconi, de gewone telefonische installaties op de oud-roesthoop kunnen gooien. (Het Volk)

(Vor. ber. Marconi en photo 1014 E.)

B. GEESTELIJK LEVEN. — Mgr. B. Hilhorst tot bisschop gewijd. —

Op 24 April '34 is in de kerk van O. L. Vrouw Onbevl. Ontv. (De Posthoorn) te Amsterdam mrg. B. Hilhorst gewijd tot apostolisch vicaris van Bagamayo. Mgr. Hilhorst is te Amsterdam geboren en in 1922 te Leuven tot priester gewijd. Later is hij provinciaal geworden van de Orde van den H. Geest. Als consecrator bij de bisschopswijding fungeerde mgr. J. D. J. Aengenent, bisschop van Haarlem; mgr. A. F. Diepen uit Den Bosch en mgr. L. Hunsec, bisschop te Parijs en generaaloverste van de Congregatie van den H. Geest, verleenden bischoppelijke assistentie. Presbyter assistens was mgr. dr. G. C. van Noort, deken van Amsterdam, troondiakens waren pastoor J. Th. Lagerwey van de Posthoornkerk en pastoor Winkelman van de St. Willibrordus (Binnen). Na de pontificale mis gaf de nieuw gewijde bisschop zijn zegen. Het zangkoor der kerk voerde onder leiding van den heer Fortunatus van Tulder de Missa Pontificalis en het Te Deum van L. Perosie, voor mannen- en jongenskoor met orgel, uit. In het priesterkoor hadden o.a. mgr. M. Mollmann, vicaris van het bisdom Haarlem, prelaat Stocker, van de abdij te Heeswijk, prof. mgr. Groenen, prof. Wijtenburg, talrijke pastoors en kapelaans uit Amsterdam en omgeving plaats genomen. (De Maasbode)

C. NEDERLAND. — Leening aan Oostenrijk. —

De overeenkomst betreffende de Nederlandsche tranche der aan Oostenrijk gegarandeerde Volkenbondsleening is op 25 April '34 geteekend.

Naar wij vernemen werd het bedrag ad ƒ 1.050.000 (drie millioen Goldschillings) bij een der groote banken gedeponeerd. (De Telegraaf) **(Vor. ber. 1121 F.)**

D. AMSTERDAM. — Insigne-, Vlag- en Uniformverbod. - Nieuwe circulaire van B. en W. —

B. en W. van Amsterdam hebben aan de hoofden van de openbare onderwijsinrichtingen een circulaire doen toekomen, waarin wordt medegedeeld, dat alle uniformen, alle insignes en ook vlaggetjes op rijwielen, waarmede leerlingen ter school komen, verboden zijn. De bepaling betreft alle kenteekenen, waardoor eenig politiek of sociaal streven tot uiting wordt gebracht, zoodat bijv. padvinders- en A. J. C.-kleeding of gedeelten daarvan niet in de school gedragen mogen worden. Vlaggetjes bijv. op fietsen mogen niet in de school komen, behalve de vaderlandsche vlag, en dan nog alleen op nationale herdenkingsdagen of op verjaardagen van leden van het koninklijk huis.

Speldjes, bloempjes of schildjes, die bij straatcollectes worden uitgegeven, mogen alleen op den collectedag gedragen worden.

Daar het beoordeelen van wat wèl en wat nièt toelaatbaar is na de voorgaande circulaire wel eens moeilijkheden opleverde, is thans het volstrekte verbod uitgevaardigd. De hoofden der onderwijsinrichtingen hebben de opdracht, streng de hand te houden aan de bepaling. (Alg. Handelsblad) **(V. b. 1190 C.)**

E. WIJSBEGEERTE. — „Metaphysica". —

Prof. dr. Ch. H. van Os komt in een artikel, getiteld „Metaphysica" tot deze samenvatting: „Het kritisch idealisme geeft geen rekenschap van het feit, dat nu en dan een herziening van onze fundamenteele denkgewoonten noodig is, om van nieuw ontdekte feiten rekenschap te geven. Het positivisme geeft geen rekenschap van het feit, dat zulk een wijziging zoo zelden voorkomt, en dat het zoo goed gelukt, groote gebieden der natuur vanuit een enkel gezichtspunt te beheerschen. Het eigenaardig wisselspel van mislukken en slagen, van nederlaag en triomf, dat het natuur-onderzoek kenmerkt, wordt door geen van beide opvattingen verklaard, en juist dit wekt zoo sterk den indruk, dat wij bij het onderzoek der natuur te doen hebben met iets, dat zelfstandig tegenover ons staat; iets, aan onzen eigen geest verwant en toch vreemd; iets, dat wij ons het beste onder het symbool van een Wereldgeest kunnen voorstellen. (Alg. Ned. Tijdschr. v. Wijsbegeerte) **(V. b. 1214 B.)**

F. NEDERLAND. — Crisisorganisatiebesluit 1933. —

De Nederlandsche Staatscourant van 27 April '34 bevat verschillende beschikkingen van den minister van Economische Zaken a.i., ter uitvoering van het Crisis-Organisatiebesluit 1933.

In de eerste plaats een Crisis-Organisatiebeschikking 1934 I, waarbij wordt bepaald, dat de salarissen en vacantiegelden van allen, die bij de verschillende crisis-instellingen werkzaam zijn, door den minister zullen worden vastgesteld.

Voorts worden regelen gesteld omtrent het toelaten van Regeeringscommissarissen en anderen tot de vergaderingen van crisis-organisaties en over het zenden van notulen van alle vergaderingen van crisis-organisaties aan daarvoor aangewezen personen. Tenslotte is bepaald, dat vreemdelingen slechts dan tot de crisis-organisaties mogen worden toegelaten, wanneer zij op 1 Januari 1932 in Nederland gevestigd waren en bleven.

De verdere beschikkingen bevatten de verschillende benoemingen. Allereerst van de Regeeringscommissarissen en van het College van Regeeringscommissarissen. Benoemd zijn:

A. tot regeeringscommissaris:

1e. voor de steunverleening aan de melkveehouderij en de beperking van den rundveestapel: L. Bückman, te 's-Gravenhage;
2e. voor de steunverleening aan de suikerbietenteelt: prof. mr. E. G. J. Gimbrère, te Tilburg;
3e. voor de steunverleening aan de varkenshouderij, de granen, de peulvruchten en de fabrieksaardappelen: ir. S. L. Louwes, te Zwolle;
4e. voor de steunverleening aan de boom- en bloemkweekerij: ir. C. P. H. Moerlands, te Boskoop;
5e. voor de steunverleening aan de griend- en rietcultuur: J. G. van Oord, te Werkendam;
6e. voor de steunverleening aan de bloembollencultuur: mr. M. Slingenberg, te Haarlem;
7e. voor de steunverleening aan de aardappel-, vlas- en cichoreiteelt: ir. G. G. P. Stevens, te 's-Gravenhage;
8e. voor de steunverleening aan de pluimveeteelt en de garnalendrogerij: ir. J. G. Tukker, te Apeldoorn;
9e. voor de steunverleening aan de groenten- en fruitcultuur: F. V. Valstar, te 's-Gravenhage.

B. Ingesteld is een College van Regeeringscommissarissen waarin is benoemd:

1e. tot lid tevens voorzitter: mr. dr. A. A. van Rhijn, secretaris-generaal van het departement van Economische Zaken, voorzitter van de centrale commissie, bedoeld in artikel 27 van de Landbouw-Crisiswet 1933;
2e. tot lid, tevens onder-voorzitter: mr. J. J. Wintermans, wnd. directeur-generaal van den Landbouw, te 's-Gravenhage;
3e. tot leden: de onder A genoemde Regeeringscommissarissen.

C. aan het College van Regeeringscommissarissen is als secretaris toegevoegd: mr. D. Koning, tijdelijk ambtenaar bij het Landbouw-Crisis-Bureau van het departement van Economische Zaken, te 's-Gravenhage.

Tuchtrechtspraak. — Eveneens zijn thans benoemd de verschillende tucht-colleges. De samenstelling is als volgt:

Centrale commissie. — Voor het tijdvak van 1 Mei 1934 tot en met 31 December 1935 zijn benoemd:

I. in de centrale commissie voor de crisis-tuchtrechtspraak te 's-Gravenhage:

tot voorzitter: mr. dr. A. Slotemaker, oud vice-president van het gerechtshof te Amsterdam, te Aerdenhout;
tot plaatsvervangend voorzitter: mr. J. L. M. Meckmann, raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden, te 's-Gravenhage;
tot rechtsgeleerd lid: mr. W. N. J. M. Smit, raadsheer in het gerechtshof te Amsterdam, te Amsterdam;
tot plaatsvervangend rechtsgeleerd lid: mr. dr. A. J. Warren, raadsheer in het gerechtshof te 's-Gravenhage, te 's-Gravenhage;
tot secretaris: mr. F. M. A. Schokking, tijdelijk ambtenaar bij

het Landbouw-Crisis-Bureau van het departement van Economische Zaken, te 's-Gravenhage;
tot leden: H. L. Claus, te Nijmegen; Chr. v. d. Heuvel, te Heemstede; Jan Schilthuis, te 's-Gravenhage; dr. A. J. Swaving, te Voorburg.
II. De commissies voor de crisis-tuchtrechtspraak te Alkmaar, 's-Gravenhage, Utrecht, Goes, Tilburg, Roermond, Arnhem, Zwolle, Assen, Groningen, Leeuwarden.
Commissie van Advies. — Tenslotte zijn nog benoemd de leden van de Commissie van advies, die — gelijk bekend — den minister over administratieve geschillen zal adviseeren.
In deze Commissie zijn benoemd:
Voor het tijdvak van 1 Mei 1934 tot en met 31 Dec. 1935.
A. 1e. tot lid, tevens voorzitter: jhr. mr. G. W. van der Does, advocaat en procureur te 's-Gravenhage;
2e. tot lid, tevens plaatsvervangend voorzitter: mr. F. J. de Jong, advocaat en procureur te 's-Gravenhage;
3e. tot leden: mr. L. E. Roes, advocaat te 's-Gravenhage; mr. A. J. N. M. Struycken, advocaat en procureur te 's-Gravenhage; J. Biemond te Bleiswijk (Z.-H.); Alb. Borst Pz., te Rotterdam; prof. ir. B. v. d. Burg te Wageningen; dr. ir. W. J. Droessen te Roermond; ir. R. C. Jonkman te Zutphen; ir. C. Koopman te Zierikzee; M. Marra te Morra (Fr.); C. Th. L. Moors te Nieuw Vosmeer (N.-B.).
B. aan de Commissie is als secretaris toegevoegd: mr. F. M. A. Schokking, tijdelijk ambtenaar bij het Landbouw-Crisis-Bureau van het departement van Oconomische Zaken te 's-Gravenhage. (Ned. Staatscourant)

A. **'S-GRAVENHAGE. — Belastingverhooging en salarisvermindering. —**
Met 30 tegen 9 stemmen (van liberalen, communisten en bij vergissing van den heer Michon, den h.g.s.-er) is het voorstel tot verhooging van het aantal opcenten van 45 tot 65 aanvaard. Tevoren was de motie-Van Beresteyn, met alleen de stemmen der liberalen vóór, verworpen.
Met 27 tegen 13 stemmen (van s.-d. en communisten) is het voorstel tot verhooging van het electriciteitstarief aanvaard, waarbij het vastrechttarief wordt verhoogd met 15%, terwijl verder o.a. de huur voor één-phase-meters wordt verhoogd met vijf cents per maand.
De raad vereenigde zich, met uitzondering der communisten, met de herziening der salarissen en loonen, waarin is begrepen een tijdelijke korting van het rijkspersoneel, welke met ingang van 1 Januari reeds is ingevoerd in verband met de ophanden zijnde wijziging der pensioenkorting. (Het Vaderland)

B. **NEDERLAND. — Steunverleening Twente. —**
In de Tweede Kamer is door den soc.-democratischen afgevaardigde Kupers geïnterpelleerd over hetgeen de Regeering meende te moeten invoeren aan verlaging van werkverschaffingsloonen en werkloozenondersteuningen. Minister Slotemaker de Bruïne kondigde een sombere begrooting voor 1935 aan. Hij kon geen toezeggingen inzake verbetering der loonen en uitkeeringen doen.
Aan de werkloozenondersteuning voor groote gezinnen zal de regeering hare bijzondere aandacht wijden. (De Nieuwe Eeuw) **(Vorig bericht blz. 1251 B.)**

C. **TARWE. — Beperking van uitzaai. —**
De Internationale Graan-Conferentie te Rome heeft op 17 April het voorstel van den Amerikaanschen gedelegeerde, Fr. Murphy, tot beperking van den uitzaai in het jaar 1935-'36 met algemeene stemmen goedgekeurd. (Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 958 F.)**

D. **NEDERLAND. — Wijziging Winkelsluitingswet. —**
Een ontwerp tot wijziging der Winkelsluitingswet, waarbij verruiming van de verkoopgelegenheid op Zondag wordt toegestaan, is voorloopig van de Kameragenda afgevoerd. Minister Colijn wenscht het niet te verdedigen. Er is nu kans, dat een initiatiefvoorstel van den Vrijheidsbonder dr. I. H. J. Vos betreffende dezelfde aangelegenheid weer aan de orde komt. (De Nieuwe Eeuw) **(Vor. ber. blz. 1204 G.)**

E. **NEDERLAND. — „Het Folklore Genootschap". —**
Te Breda had de oprichtingsvergadering plaats van „Het Folklore Genootschap". Staande de vergadering werden aangewezen als voorzitter Jozef Cornelissen, secretaris van den Dienst voor Geschiedkundige en Folkloristische onderzoekingen in de provincie Antwerpen; als vice-voorzitter H. J. M. Ebeling, gemeente-archivaris te 's-Hertogenbosch en als archivaris van dit genootschap de bekende schrijver van sagenboeken, J. R. Sinninghe uit Amsterdam. Het secretariaat wordt met 1 Mei gevestigd te Ginneken, Raadhuisstraat 28.
Het genootschap stelt zich ten doel de studie der folklore in het gansche Nederlandsche taalgebied, dus ook in Vlaanderen en Zuid-Afrika. (N. R. Crt.)

F. **PROF. BANSE. — Van zijn functie ontheven. —**
De door zijn boeken (als „Wehrwissenschaft" e.d.) berucht geworden professor Banse van de universiteit te Brunswijk, is ontheven van zijn functie van hoogleeraar in de geologie en heeft ook den titel „professor" verloren. In de z.g. „Wehrwissenschaft" heeft hij, volgens Duitsche mededeelingen, nooit college gegeven. (Alg. Handelsblad) **(Vor. ber. 1251 F.)**

G. **DUITSCHLAND. — Rijksminister Von Neurath's critiek op Fransche nota aan Engeland. —**
De rijksminister van Buitenlandsche Zaken, Freiherr von Neurath, heeft op 27 April '34 voor vertegenwoordigers van de Duitsche pers een rede gehouden, waarin hij er zijn bevreemding over uitsprak, dat de Fransche regeering de verhooging van de Duitsche oorlogsbegrooting met ongeveer 220 millioen rijksmark als een bedreiging van den vrede wil brandmerken. Heeft Frankrijk niet zelf zijn uitgaven voor bewapening ondanks de ontwapeningsbesprekingen met sprongen verhoogd, vroeg Von Neurath.
Duitschland is het Verdrag van Versailles tot de laatste letter nagekomen, zeide de minister verder. Maar van de beloofde tegenprestatie, de algemeene ontwapening, is niets gekomen en het ziet er niet naar uit, dat er in afzienbaren tijd iets van zal komen. Duitschland kan niet eenzijdig ontwapend blijven; er komt slechts één ding in aanmerking en dat is de rechtsgelijkheid van Duitschland. Uitvoerig zette Von Neurath uiteen tot welke concessies Duitschland zich bereid heeft verklaard. Zoo heeft Duitschland o.a. afstand willen doen van alle aanvalswapenen. Wij hebben ons zelfs met de invoering van een contrôle vereenigd en hebben alle denkbare waarborgen aangeboden voor het niet-militaire karakter van de politieke organisaties in Duitschland. Wij zijn tot de uiterste grenzen van onze vitale belangen gegaan. Von Neurath ontkende, dat Duitschland zich toelegt op de bewapening met aanvalswapens. Dit is een fabeltje. Onze hand, besloot Von Neurath, blijft ter verzoening uitgestrekt en ik herhaal wat ik reeds vaak gezegd heb: het komt slechts op het besluit van de andere regeeringen aan om deze hand te grijpen. (D. N. B.) **(Vor. ber. blz. 1264 A. en 1262 G.)**

H. **MUITERIJ „DE ZEVEN PROVINCIEN". - De zestien officieren veroordeeld. - Zes hunner ongeschikt verklaard. —**
De Zeekrijgsraad heeft uitspraak gedaan in de zaken der officieren van „De Zeven Provinciën". De Krijgsraad veroordeelde:
den luitenant ter zee 1ste kl. W. F. J. Fels tot 12 maanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar en zes maanden; den luitenant ter zee 2e kl. E. M. Hornveld tot 6 maanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar en drie maanden; den luitenant ter zee 2e kl. L. D. de Kroon tot zes maanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar; den luitenant ter zee 2e kl. D. Dekker tot drie maanden gevangenisstraf, eisch 6 maanden; den officier van den M. S. D. 2e kl. de Wilde tot 6 maanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar; den officier van den M. S. D. 2e kl. C. M. W. van Balkom tot 3 maanden gevangenisstraf, eisch 5 maanden; den officier van den M. S. D. 2e kl. G. Smits tot 4 weken gevangenisstraf, eisch 2 maanden; den officier van gezondheid 2e kl. H. C. Bos tot 6 weken gevangenisstraf, eisch 3 maanden; den luitenant ter zee 3e kl. A. E. J. Modderman tot zeven dagen gevangenisstraf, eisch 1 week; den luitenant ter zee 3e kl. R. Ritsema van Eck tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch 1 week; den luitenant ter zee 3e kl. J. A. Agelinck van Rentergem tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch vijf dagen; den luitenant ter zee 3e kl. H. T. Koppen tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch een week; den luitenant ter zee 3e kl. W. J. Reynierse tot vijf dagen gevangenisstraf, eisch vijf dagen; den luitenant ter zee 3e kl. A. N. baron de Vos van Steenwijk tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch

5 dagen; den luitenant ter zee 3e kl. P. Cool tot 7 dagen gevangenisstraf, eisch 1 week en den luitenant ter zee 3e kl. J. G. Stegeman tot 3 dagen gevangenisstraf, eisch 3 dagen.
Bovendien werden de luitenant ter zee 1ste kl. Fels, de luitenants ter zee 2e kl. Hornsveld en De Kroon, de officieren van den M. S. D. 2e kl. De Wilde en Van Balkom en de officier van gezondheid 2e kl. Bos ongeschikt verklaard om in den militairen stand te blijven.
De Zeekrijgsraad komt in het vonnis tot de volgende overwegingen: wettig en overtuigend bewezen is:
1e. dat artikel 143 van het Militair Wetboek van Strafrecht is overtreden,
2e. ten aanzien van den beklaagde, den luitenant ter zee 1ste klasse Fels, bovendien dat hij als bevelhebber van eenige wacht een als zoodanig op hem rustende verplichting niet heeft nagekomen.
Ten aanzien van den beklaagde den luitenant ter zee der 2de klasse Hornsveld, bovendien dat hij „behoorende tot eenige wacht of ander militair dan als schildwacht een als zoodanig op hem rustende verplichting niet heeft nagekomen".
De Krijgsraad verwerpt het verweer dat beklaagde Fels zal lijden aan een abnormale geestelijke gesteldheid.
Als verzachtende omstandigheden werden aangenomen de overtuiging der officieren dat zij door zich te onthouden van geweld handelden in den geest der autoriteiten, voorts dat in aanmerking moet worden genomen het feit dat beklaagden door omstandigheden buiten hun schuld eerst 15 minuten na het ontvangen van het bericht, dat muiterij was uitgebroken over een geladen pistool konden beschikken, voorts het ontbreken van leiding op den avond van 4 Februari, het slechte voorbeeld van den oudsten aan boord aanwezigen zee-officier Fels, verder de onjuiste gedragslijn, aangegeven door den luitenant ter zee Van Boven en ten slotte de meening welke de officieren koesterden, dat zij zich aan die gedragslijn moesten onderwerpen.
Voormelde omstandigheden gelden vooral ten aanzien van de luitenants ter zee der 3e klasse en hen, wier werkkring hoofdzakelijk op technisch en ander speciaal gebied ligt.
Hierna volgen de overwegingen ten aanzien van elken beklaagde afzonderlijk:
Het beroep van den heer Fels op de bekendheid bij de autoriteiten van zijn onbekwaamheid op grond van zijn conduites wordt aanvaard.
Ten aanzien van den beklaagde den luitenant ter zee der 2de klasse Hornsveld wordt bewezen geacht dat hij geheel de kluts kwijt was als gevolg van zijn jeugdigen leeftijd, n.l. 23 jaar.
Ten aanzien van beklaagde den luitenant ter zee der 2de klasse De Kroon, wordt bewezen geacht, dat hij zich verscholen heeft achter een gesloten deur, hoewel gewapend met een geladen pistool.
Ten aanzien van den beklaagde, den luitenant ter zee der 2de klasse Dekker, oud 24 jaar, wordt bewezen geacht dat hij niet heeft gehandeld uit vrees, doch wegens zijn on-militaire karakter-eigenschappen.
Ten aanzien van de groep beklaagden Ritsema van Eck, Agelinck van Rentergem, Koppen, Reyniersе, Baron de Vos van Steenwijk en Smits, staat vast, dat zij tijdens de vaart een voorstel hebben gedaan voor een gewapenden overval.
Ten aanzien van den luitenant ter zee der 3de klasse Reynierse, wordt gewaardeerd dat hij in strijd met het bevel van den officier aan den wal toch aan boord is gebleven.
Ten aanzien van de luitenants ter zee der 3de klasse Agelinck van Rentergem en Baron de Vos van Steenwijk, wordt overwogen, dat zij den moreelen steun van oudere officieren misten, hoewel zij activiteit toonden.
Ten aanzien van den officier van den M. S. D. der 2de klasse De Wilde, wordt overwogen diens buitengewoon geringe waardeering van de militaire tucht en orde en de waardigheid van den officier door op ergerlijke wijze na te laten, om zich naar de machinekamer te begeven en zijn informeeren bij de deputatie der muiters naar de voedselvoorziening, voorts het aandringen bij den luitenant ter zee Van Boven op inwilliging van den eisch der muiters om geen geweren te doen nemen uit de rekken door de officieren, ten slotte het aandringen bij andere officieren om niet op zichtbare wijze tijdens de vaart wapens te dragen.
Ten aanzien van den beklaagde den officier van den M. S. D. der 2de klasse Smits wordt diens verweer aanvaard.
Ten aanzien van den beklaagde den officier van den M. S. D. der 2de klasse Van Balkom wordt overwogen diens zeer onvoldoende waardeering van de militaire tucht en orde, terwijl hij bovendien volkomen onverschilligheid heeft getoond.
Ten aanzien van den beklaagde, den officier van gezondheid der 2de klasse Bos, wordt in overweging genomen diens geheel gemis aan militairen geest, terwijl hij zijn medischen dienst bleef uitoefenen onder de muiters, hoewel er geen ernstige zieken waren. (Aneta)

(Vorig bericht blz. 1214 A.)

29 APRIL 1934

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wetsontwerp houdende voorschriften voor houders van uitgegeven schuldbrieven aan toonder. —

De Tweede Kamer nam op 27 April '34 zonder hoofdelijke stemming aan het wetsontwerp houdende voorschriften voor de vergadering van houders van reeds uitgegeven schuldbrieven aan toonder. Dit ontwerp dankt zijn ontstaan aan de noodzaak, dat in de tegenwoordige omstandigheden een vergadering van obligatiehouders in staat moet zijn, om voor alle obligatiehouders bindende besluiten te nemen, b.v. inzake verlaging van rente, opschorting van rentebetaling enz. Thans kunnen enkele crediteuren een dergelijke oplossing tegenhouden, omdat de wet eischt, dat de schuldenaar zich met de obligatiehouders afzonderlijk verstaat.
De nieuwe regeling opent de mogelijkheid, dat een vergadering van obligatiehouders wordt belegd met de bedoeling een algemeen bindend besluit te nemen. Dit kan slechts geschieden met machtiging van de rechtbank. In de beslissende vergadering wordt een meerderheid van drievierden vereischt.
Op voorstel van de vaste Kamercommissie voor privaat- en strafrecht werd het instellen van beroep tegen de machtiging van de rechtbank mogelijk gemaakt. (Het Volk)

B. LAREN. — De uitwijzing. - Interpellatie van den heer Vliegen. —

De Tweede Kamer heeft behandeld de interpellatie van den heer Vliegen inzake de uitleiding van vier Duitschers over de Duitsche grens op last van den burgemeester van Laren.
De heer Vliegen zeide o.a. dat men hier niet te maken had met misdadigers, doch met een groep jongelieden van romantische opvatting, die zichzelf zeer belangrijk achtten. Het is echter niet aan te nemen dat deze vier, in tegenstelling met eenige anderen, deelnemers aan het congres, die te Amsterdam vertoefden, zoo gaarne naar Duitschland wilden gaan.
In gevallen als het onderhavige zou spr. toch gaarne de verzekering willen zien gegeven, dat art. 12 wordt toegepast.
Minister Van Schaik antwoorde o.a.: De menschen, waar het hier om gaat, hebben misbruik gemaakt van de gastvrijheid. De Nederlandsche revolutionnairen hebben al vrijheid genoeg en zij hebben daar geen buitenlandsche bij noodig. De betrokkenen — de minister herhaalde het nog eens — hebben althans te Laren geen bezwaar gemaakt tegen hun uitwijzing naar Duitschland, hebben geen verzoek gedaan om naar België te worden gebracht, terwijl den minister evenmin iets bekend is van een beroep op hem.
Verder zeide minister Van Schaik dat elke regeering behoort te weten wat zij voor de orde en politieke rust moet doen. (Nieuwsbl. v. h. Noorden) **(1272 A.)**

C. NEDERLAND. — Gewestelijke Landdag van de Nationaal-Socialistische Beweging te Amsterdam. —

In het R.A.I.-gebouw heeft op 28 April '34 de N.S.B. een gewestelijken landdag gehouden. Het R.A.I.-gebouw was geheel gevuld. Volgens de opgave van de leiding waren er 12.000 leden en belangstellenden aanwezig, waarvan pl.m. 7.000 van buiten Amsterdam: uit Noord- en Zuid-Holland en uit Utrecht.
Ir. Mussert, de leider, werd met het gebruikelijke ceremonieel binnengeleid en met houzee's ontvangen. Hij schreed de geheele zaal door, van het eene einde naar het andere, alvorens zich naar het spreekgestoelte te begeven.
In zijn openingswoord wees hij op den snellen groei van de beweging. Op 14 December 1931 opgericht, vereenigde zij op haar eersten landdag te Utrecht, den 7den Januari 1933 niet meer dan 600 deelnemers. Op den tweeden landdag in dezelfde stad, den 7den October 1933, was het getal reeds geklommen tot 6000, en op dezen eersten gewestelijken landdag, zooals gezegd, tweemaal zooveel.
Volgende spreker was de heer G. van Duyl, die de figuur teekende van Erich Wichmann, als eerste strijder voor een fascistisch Nederland.
Verder vermeldde het programma als sprekers de heeren G. F. Vlekke en C. van Geelkerken, algemeen secretaris.
Na de pauze defileerde de Weerbaarheidsafdeeling voorbij den leider, die op het terras voor het restaurant had plaats genomen, en die, nadat ook nog de heer d'Ansembourg het woord had gevoerd, den avond besloot met een uitvoerige rede over: Onze strijd.
De heer Mussert zeide in zijn rede o.m., dat het regeeringsbesluit volgens hetwelk ambtenaren geen lid meer van de N.S.B. mogen zijn, de beweging weliswaar duizend leden, doch geen duizend nationaal-socialisten heeft gekost.
In Januari en Februari heeft de leiding een stelselmatig onderzoek in de beweging doen instellen. Het gevolg daarvan is geweest, dat aan 3000 menschen is gezegd dat op hun lidmaatschap niet langer prijs werd gesteld. Door deze vrijwillige aderlating, aldus spr., zijn we gezonder geworden. Thans zijn we aan de 30.000 leden toe.
Weliswaar heeft de S.D.A.P. een nieuw mombakkes voorgedaan, doch dit beteekent voor ons volk niets. 't Is alles schijn, boerenbedrog. Niets is er, vergeleken bij vroeger, veranderd. Wij

bekommeren er ons niet om, dat de S.D.A.P. wil opzitten en pootjes geven. Onze strijd gaat niet tégen het volk, doch om de ziel van ons volk. In hun angst voor de N.S.B. zijn alle politieke partijen één geworden. Die eenheid wordt nu gepresenteerd in den vorm van een nationale regeering. Doch in wezen is er van een echt nationale regeering geen sprake.
Wij zullen strijden langs legalen weg voor het behoud van de natie. Spr. bracht hulde aan den burgemeester van Amsterdam, die het R.A.I.-gebouw voor deze vergadering had kunnen weigeren, doch zich niet op dien weg had willen begeven.
De komende tien jaren, aldus ir. Mussert, zullen beslissend zijn voor het zijn of niet zijn van het Nederlandsche volk.
Op voorstel van den leider is aan de Koningin een telegram gezonden, waarin 12.000 nationaal-socialisten, in gewestelijken landdag te Amsterdam bijeen, getuigen van hun eerbied en gevoel van verknochtheid en trouw jegens de Vorstin en Haar Huis.
(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vorig bericht blz. 1242 B.)**

A. **DUITSCHLAND. — Transfer-moratorium. - Dr. Schacht's verklaring. —**
In de nieuwe door dr. Schacht gehouden rede te Berlijn, heeft hij de bekende verklaringen nog eens gegeven, die Duitschland nopen, tot de houding inzake de transfer. Ook beperkte transfer is niet meer mogelijk. Vooral verlaging der rente zal de positie van Duitschland kunnen verlichten en de vorderingen der schuldeischers op een gezonderen grondslag plaatsen.
(Berliner Tageblatt) **(Vorig bericht blz. 1263 B.)**

B. **NEDERLAND. — C. S. Sixma baron van Heemstra benoemd tot particulier secretaris van H. M. de Koningin. —**
Benoemd tot particulier secretaris van H. M. de Koningin hoogstderzelver kamerheer in buitengewonen dienst C. S. Sixma baron van Heemstra, onder bepaling, dat de infunctietreding zal plaats hebben op een later te bepalen datum.
De nieuwe benoemde particuliere secretaris van H. M. de Koningin, C. S. Sixma baron van Heemstra, is op 27 Nov. 1879 te Leeuwarden geboren. Op 1 Jan. 1913 werd hij benoemd tot ordonnans-officier van H. M. de Koningin.
Baron van Heemstra is bij geen politieke partij aangesloten. (Het Vaderland)

C. **SPANJE. — Het Kabinet-Samper. —**
Ricardo Samper is erin geslaagd een kabinet te vormen. De samenstelling is als volgt:
Minister-president: Ricardo Samper; Buitenlandsche Zaken: Pita Romero; Binnenlandsche Zaken: Salazar Alonso; Oorlog: Hidalgo; Financiën: Marrago; Landbouw: Cirillo Delrio; Handel en industrie: Iranzo; Marine: Rocha; Verkeer: Cid; Onderwijs: Villalodos; Justitie: Cantos Figuerola; Openbare werken: Guerra Delrio; Arbeid: Estadella.
De meerderheid blijft aan de radicale partij. Slechts twee leden van dit kabinet, de ministers van Handel en Nijverheid en van Onderwijs, hebben geen functie bekleed in het laatste kabinet Lerroux.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. blz. 1273 B.)**

D. **JOEGO-SLAVIE. — Mijnramp bij Serajevo. —**
In den steenkolenmijn Senitze bij Serajevo heeft een ontploffing plaats gehad, waardoor een deel der mijn is ingestort. Het aantal slachtoffers bedraagt 137.
(Politika, Beograd)

E. **ONTWAPENING. — De reis van den Italiaanschen onder-minister Suvich naar Londen. —**
Aan het einde der Engelsch-Italiaansche besprekingen te Londen schrijft de diplomatieke medewerker van de „Daily Telegraph" o.a.:
De Britsche ministers zijn het volkomen eens met het argument van Rome, dat geen poging mag worden nagelaten om een anti-Duitsch blok te verhinderen.
De diplomatieke medewerker van de „Daily Herald" schrijft, dat het eenige definitieve resultaat der besprekingen was, dat Suvich is medegedeeld, dat naar de meening van de deskundigen der Britsche regeering Mussolini's plan practisch onuitvoerbaar is.
De „Figaro" is van meening, dat er geen Engelsch-Italiaansch front tot stand is gekomen en dat thans ook de grootste optimisten aan de totstandkoming van eenigerlei overeenkomst beginnen te twijfelen.
(Daily Telegraph)

30 APRIL 1934

F. **NEDERLAND. — De „Krakatau". —**
Het Hoog Militair Gerechtshof heeft op 27 April '34 conform den eisch van den advocaat-fiscaal de drie officieren, die zich te verantwoorden hadden ter zake van het zinken van den mijnenlegger „Krakatau" op 11 October 1932 in het Oostervaarwater van Soerabaja, vrijgesproken. (Algem. Handelsblad)

G. **AMSTERDAM. — Dr. Abrahams en „Trein 8.28".**
De oud-wethouder van Amsterdam, dr. Abrahams en mevr. S. Abrahams—v. d. Reyden, hebben den volgenden brief gericht tot het bestuur van de Vereeniging „Trein 8.28":
„Na ampele overweging hebben wij de eer u mede te deelen, dat de gebeurtenissen van den laatsten tijd voor ons een onoverkomelijk beletsel vormen, de Vereeniging voortaan met onze krachten te dienen. Mitsdien zien wij ons genoodzaakt per 1 Mei a.s. den band, die ons aan de Vereeniging bindt, geheel te verbreken.
Het zal u duidelijk zijn, dat wij, die de vereeniging hebben helpen groot maken, niet lichtvaardig tot dit besluit zijn gekomen.
Met de beste wenschen voor de toekomst der vereeniging, hoogachtend (w.g.) Abrahams, S. Abrahams—v. d. Reyden. **(Vorig bericht blz. 1266 G.)**

H. **NEDERLAND. — Motor- en Rijwielreglement - Wijzigingen. —**
Het Kon. Besl. tot wijziging van het Motor- en Rijwielreglement, dat op 25 April '34 is bekend gemaakt, brengt o.m. de volgende wijzigingen:
1. Stoplampen moeten oranjekleurig licht geven;
2. „Snijden" wordt verboden.
3. Inhalen kan op bepaalde smalle weggedeelten verboden worden.
4. Overbodige geluidssignalen worden verboden.
5. Autodeuren moeten voorzichtig geopend worden.
6. Stilstaande auto's weder verlicht.

I. **ITALIE. — Italiaansche Kamer geopend. - Troonrede van den Koning. —**
De openingsplechtigheid begon met de eedsaflegging door de nieuwe afgevaardigden. Als eerste sprak Mussolini zelf de eedsformule uit, gevolgd door de 400 afgevaardigden.
Daarna sprak koning Victor Emmanuel de troonrede uit. Hij begon met te wijzen op het veranderde staatsbegrip en den veranderden staatsvorm. Ten aanzien van de buitenlandsche politiek zal de geste van de Italiaansche natie bepaald worden door de historische ontwikkeling en de geografische omstandigheden. Italië zal streven naar vreedzame samenwerking met alle volken, in het bijzonder met de nabuurstaten en de volken, bij welke de toekomstige ontwikkeling van de cultuur van het Avondland berust.
In het kader van de binnenlandsche politiek kondigde de koning o.a. de hervorming van het burgerlijk recht vóór 1940 aan. De vermindering van het aantal gewone delicten is vooral te danken aan de opvoeding van het volk door de fascistische partij en door de jeugdorganisatie. Het analfabetisme vermindert voortdurend. Van groot belang is ook de lichamelijke opvoeding.
Ten aanzien van het militaire program verklaarde de koning, dat Italië voor zichzelf en voor geheel Europa een zoo lang mogelijken vredestijd wenscht. De sterkste garantie voor elken vrede berust echter op de doelmatigheid der strijdkrachten. De regeering zal de weerbaarheid der strijdkrachten zorgvuldig vermeerderen en perfectionneeren. Deze taak wordt vergemakkelijkt door de militaire opleiding der jeugd. Het krijgsmateriaal moet worden aangepast bij de tegenwoordige eischen. Noodig is een absoluut eenvormige leiding, een eenvormig bevel enz. Bij de ter beschikking stelling der noodige middelen zal de regeering rekening houden met de situatie der openbare financiën.
De lotgevallen der openbare en particuliere geldmiddelen zijn onverbrekelijk verbonden met het evenwicht van de begrooting. De financieele wereld moet zich uitsluitend steunen op de handhaving van den gouden standaard. Ondanks de moeilijke tijden — zoo besloot de koning — volg ik met groote genoegdoening de stijging van het Italiaansche volk. Deze weg naar boven zal niet worden onderbroken, daar het Italiaansche volk — vereenigd om het wapenschild van mijn Huis en de Romeinsche lictorenbundel — als nooit tevoren een grootsch lot verdiend en verkregen heeft. (Vaz Dias)

K. **VOETBAL. — België—Nederland. —**
Op 29 April '34 heeft het Nederlandsche Elftal, na een spannenden wedstrijd te Antwerpen, met 4—2

van de Belgen gewonnen. Deze leidden met 1—0, maar de Nederlandsche voorhoede maakte binnen vijf minuten drie doelpunten.
Door deze 4—2 nederlaag heeft België zich dan toch nog in de wedstrijdenreeks voor het wereldkampioenschap geplaatst, want haar doelgemiddelde is een fractie beter dan dat van Ierland. (Red. K. H. A.)
(Vorig bericht blz. 1246 A.)

A. H. K. H. PRINSES JULIANA 25 JAAR. —
Op 30 April '34 is Prinses Juliana 25 jaar geworden. Het was de oorspronkelijke bedoeling, den dag, waarop de Prinses dit kroonjaar had voleindigd, tot een nationalen feestdag te doen worden. Allerwege maakte men zich reeds op, om den 30sten April tot een dag van volksvreugde te maken. Door het overlijden van koningin Emma werden alle plannen verstoord.

H. K. H. Prinses Juliana.

1 MEI 1934

B. OOSTENRIJK. — Nieuwe grondwet van kracht geworden. - Nog voor de bijeenkomst van het parlement.
De nieuwe bonds-grondwet van Oostenrijk wordt op 30 April '34 als de 239ste verordening van de regeering in het Staatsblad gepubliceerd.
De grondwet begint met de woorden:
,,In den naam van God, den Almachtige, van Wien alle recht uitgaat, krijgt het Oostenrijksche volk voor zijn christelijken bondsstaat op vasten grondslag deze grondwet.
De nieuwe grondwet, welke bestaat uit 182 artikelen, wordt door de regeering op grond van de machtigingswet van 24 Juli 1917 uitgevaardigd.
De verordening, waarmede de grondwet van kracht wordt, bestaat slechts uit één zin:
,,De bepalingen van de, in de bijlage gepubliceerde grondwetsoorkonde, vormen de grondwet van den bondsstaat.
get. Dollfuss, Fey, enz.
Hiermede vervalt in de nieuwe grondwet het woord ,,Republiek".
De nieuwe bondsgrondwet is dus nog voor de bijeenkomst van het parlement, welke 1 Mei plaats heeft, van kracht geworden.
De nationale raad en de bondsraad zijn slechts bijeengeroepen om de daad van de regeering goed te keuren.
De nieuwe Oostenrijksche Bondsgrondwet berust op de volgende beginselen:
Er zullen vier adviseerende raden worden ingesteld;
1. De staatsraad, die 40 tot 50 leden telt, welke door den Bondspresident voor den tijd van 10 jaar worden benoemd.
2. De bonds-cultuur-raad, welke 30 tot 40 leden telt.
De leden worden afgevaardigd door de kerkgenootschappen, het onderwijs, de kunst en de wetenschap.
3. De economische bondsraad, welke bestaat uit 70 tot 80 leden, afgevaardigd door de economische beroepsstanden.
4. De landen-raad, die uit twee afgevaardigden van elk land en uit de stad Weenen bestaat.
Uit de leden van deze vier adviseerende lichamen wordt de Bondsdag, die beslissingen neemt, samengesteld.
Het recht van initiatief ligt uitsluitend bij de regeering.
Indien de regeering een wet wil afkondigen, wordt het ontwerp aan de vier adviseerende lichamen voorgelegd.
De Bondsdag kan een voorstel slechts aannemen of verwerpen.
Een uitzondering vormt alleen de begrooting, welke niet eerst aan de vier raden zal worden voorgelegd, doch onmiddellijk naar den Bondsdag zal gaan.
Hier kan de begrooting gewijzigd worden en ten slotte door een besluit van kracht worden.
Een volksstemming kan slechts in twee gevallen plaats hebben:
1e. Indien de bondsregeering besluit een door den bondsdag verworpen wetsontwerp aan een referendum te onderwerpen.
2e. Indien de bondsregeering besluit een bepaald probleem aan het volk voor te leggen ter grondwettelijke beslissing.
De bondspresident blijft bestaan; hij benoemt de regeeringen en ontslaat ze.
De nieuwe grondwet houdt verder vast aan het karakter van een bondsstaat voor Oostenrijk.
Dit komt tot uiting in de inrichting van den landenraad en nog meer in het feit, dat elk land ook in de toekomst zijn eigen landdag zal hebben.
Deze landdagen zullen volgens het systeem van de beroepsstanden opgebouwd zijn.
De gemeente-regeeringen worden op gelijke wijze opgebouwd.
Volgens de nieuwe regeling zal het mogelijk zijn, dat gemeentelijke bonden tot een bepaald doel worden opgericht.
De bondsregeering krijgt het recht in bepaalde gevallen eenvoudige wetten uit te vaardigen.
De bondspresident kan in geval van nood een deel van de grondwet wijzigen.
Ter vereenvoudiging van de wetgeving voor de autoriteiten dient een gerechtshof, dat in de plaats treedt van het ,,Verwaltungs- und Verfassungs-gerichtshof". (Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 1226 G.)

C. RUBBERRESTRICTIE. - Wettelijke bekrachtiging gevraagd. —
De onderhandelingen over de rubberrestrictie te Londen zijn nu geëindigd en algeheele overeenstemming is bereikt.
De formeele overeenkomst, welke de voorwaarden en bepalingen van het restrictie-plan behelst, werd op 28 April 1934 door daartoe aangewezen vertegenwoordigers van rubberproducenten ten kantore van de Rubber Growers Association te Londen geteekend. De overeenkomst is aan de verschillende regeeringen aangeboden, met het verzoek de daarin vervatte bepalingen door wettelijke maatregelen te bekrachtigen.
Hieronder volgt een korte samenvatting van het plan:
Het doel van het plan wordt in den aanhef van het ,,agreement" als volgt uiteengezet:
,,Het is noodzakelijk en raadzaam gebleken stappen te doen tot regeling van de productie en export van rubber van de produceerende landen, met het doel om de bestaande wereldvoorraden tot een normaal peil te doen dalen, het aanbod stelselmatig aan de vraag te doen aanpassen en een redelijken prijs te handhaven, die loonend zal zijn voor goede producenten."
Het plan heeft een veelomvattende werkingssfeer en zal in de volgende gebieden worden toegepast: Malaya, Nederl.-Indië, Ceylon, Indië (incl. Burma), Fransch Indo-China, Britsch Noord-Borneo, Serawak en Siam.
Er is dus geen gebied, waar georganiseerde rubberondernemingen dan wel bevolkingsaanplantingen voorkomen, dat van de werking van het Plan is uitgesloten.
Basisquota's. — Met het doel om van tijd tot tijd de hoeveelheid vast te stellen, die uit elk dezer gebieden geëxporteerd mag worden, zijn de volgende basisquota's bepaald:

	1934 ton	1935 ton	1936 ton	1937 ton	1938 ton
Malaya	504.000	538.000	569.000	589.000	602.000
Nederl.-Indië	352.000	400.000	443.000	467.000	485.000
Ceylon	77.500	79.000	80.000	81.000	82.500
Indië	6.850	8.250	9.000	9.000	9.250
Burma	5.150	6.750	8.000	9.000	9.250
Br. Noord-Borneo .	12.000	13.000	14.000	15.500	16.500
Serawak	24.000	28.000	30.000	31.500	32.000
Siam	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000

Aangezien de tegenwoordige productiecapaciteit reeds grooter is dan noodzakelijk is om aan de waarschijnlijke vraag in de eerstkomende jaren te voldoen, is het verboden rubber aan te planten, behalve voor proefnemingen, en dan slechts tot een omvang die gelijk is aan ¼% van het totaal beplante oppervlak van ieder gebied.
Om een abnormale opeenhooping van voorraden te voorkomen bepaalt de overeenkomst, dat de producenten zoowel als de handelaren verplicht zullen worden hun voorraden te houden binnen de grens van een normaal percentage van hun omzet.
Een internationaal comité zal worden aangewezen, het ,,International Rubber Regulation Committee", samengesteld uit delegaties, die benoemd zijn door de respectieve regeeringen van de genoemde gebiedsdeelen. Iedere delegatie zal één stem hebben voor iedere 1000 ton van de quota van het gebied dat zij vertegenwoordigt.
Tijdsduur. — Het plan is van kracht voor een minimum tijdsduur, aanvangende 1 Juni 1934 en eindigende 31 Dec. 1938. Vóór den laatsten datum zal het ,,International Rubber Regulation Committee" den regeeringen aanbevelen de restrictie al dan niet te verlengen. (De Ned. Financier)
(Zie rubriek: Rubber)

A. **CYRIEL VERSCHAEVE. — Zestig jaar. —**
Op 30 April '34 werd de Vlaamsche priester-dichter Cyriel Verschaeve, pastoor te Alveringhem, 60 jaar. Het eerste werk van Cyriel Verschaeve verscheen onder het pseudoniem I. Oorda, een bundel „Uren bewondering voor groote kunstwerken" genoemd, waarin hij over Vondel, Michel Angelo, Beethoven, Bach, Rome enz. schreef. Groote of ietwat minder groote figuren uit Bijbel of Vaderlandsche geschiedenis koos hij bij voorkeur tot onderwerp: Jacob van Artevelde, Philips van Artevelde, Judas, Madelena en vele anderen.. (Red. K.H.A.)

B. **KAREL SMULDERS OVERLEDEN. —**
De bekende Zuid-Limburgsche musicus, Karel Smulders, is op 27 April overleden.
Karel Smulders, geboren te Maastricht op 8 Mei 1863, genoot zijn opleiding aan het Luiksche conservatorium. Hier verwierf hij in 1886 zijn gouden medaille voor piano. Ofschoon hij, ook tijdens den oorlog in Nederland nog wel als pianist optrad, richtte zijn geest zich sterker naar scheppend werk. Met het assimilatievermogen zijn gewestgenooten eigen wist hij geheel op te gaan in de Fransche en zelfs in de Waalsche sfeer. Zoowel zijn composities als zijn literair werk bevatten typisch Waalsche elementen.
Vooral als componist trok Smulders de aandacht. Voor den oorlog waren zijn werken reeds internationaal bekend en zijn ze ook al te Amsterdam, onder Mengelberg, uitgevoerd. (Red. K. H. A.)

C. **PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid aanvaard. —**
De wetgevende vergadering der Philippijnen heeft zich uitgesproken voor aanvaarding van de reeds door het Amerikaansche Congres aangenomen wet, welke de Philippijnen over tien à twaalf jaar hun onafhankelijkheid verleent. (N. Y. Herald, Parijs)
(Vorig bericht blz. 1003 C.)

D. **UITVINDING. — Klok met atmospherische drijfkracht. —**
Een Zwitsersch ingenieur, de heer M. J. L. Reutter, is de uitvinder van de „ademende" klok. Totdat men zich de werking van het uurwerk heeft laten uitleggen, is deze klok voor ieder, die haar bekijkt, een raadsel.
De klok behoeft niet te worden opgewonden. Dit geschiedt n.l., hoewel het ongeloofelijk klinkt, door de atmosfeer.
De onderdeelen voor de werking zijn zeer eenvoudig. Zij bestaan uit een U-vormig reageerbuisje, gedeeltelijk met kwik en gedeeltelijk met vochtige lucht gevuld. Een kant van het buisje is geïsoleerd, opdat het onveranderlijk dezelfde temperatuur behoudt, de andere is juist aan de veranderingen in de atmospheer blootgesteld. Deze veranderingen nu geven het buisje de slingerende beweging, die de klok doet loopen. Zoo lang er temperatuurveranderingen zijn zoo lang kan de klok blijven loopen. Eén graad oploopen of zakken van de temperatuur heeft reeds ten gevolge dat het uurwerk 120 uur loopt. (Vaz Dias)

E. **FRANKRIJK. — Tusschentijdsche verkiezingen. —**
In Frankrijk zijn op 29 April twee tusschentijdsche verkiezingen voor de kamer gehouden. In Parijs werd met groote meerderheid de candidaat der republikeinsche unie Cousin gekozen.
Veel feller was de strijd in Mantes — in het departement Seine et Oise — waar afgevaardigde Bergery, die vroeger lid was van de radicaal socialistische partij en die na de gebeurtenissen van Februari de leiding op zich heeft genomen van het anti-fascistische front, vrijwillig zijn mandaat ter beschikking had gesteld, teneinde door nieuwe verkiezingen te doen uitmaken in welke richting de wil der kiezers ging. In verband hiermede hechtte men in geheel Frankrijk groote beteekenis aan deze verkiezing. De kansen van Bergery waren gedaald, toen de secretaris generaal van de radicaal socialistische partij in de „Ere Nouvelle" den strijd tegen zijn voormaligen partijgenoot aanbond, waarvan diens tegencandidaat, van de Union Nationale, Sarret profijt trok. Sarret werd gekozen met slechts een zeer geringe meerderheid. Hij behaalde n.l. 8.788 stemmen tegenover Bergery 8.489. De opkomst der kiezers was buitengewoon groot. Van de 19.589 stemgerechtigden brachten n.l. 17.561 hun stem uit. (Le Journal) **(534 G.)**

F. **OOSTENRIJK. — Grondwet door bondsraad aangenomen. —**
Nadat de Oostenrijksche Nationale Raad de grondwet in eerste, tweede en derde lezing had aangenomen (met de 80 stemmen van de christelijk-socialen, de Heimwehrleden en van de twee leden van den landbond, terwijl alleen de Groot-Duitschers tegenstemden), kwam de bondsraad bijeen ter bespreking van deze wet en de eveneens door den Nationalen Raad goedgekeurde noodverordeningen. Kanselier Dollfuss woonde de zitting bij.
Na een slotwoord van den rapporteur werden de besluiten van den Nationalen Raad ook door den Bondsraad goedgekeurd. (Wiener Freie Presse) **(1278 B.)**

G. **1 MEI-VIERING. —**
Duitschland. — Rijkskanselier Hitler en minister Göbbels hebben op 1 Mei groote redevoeringen gehouden. De nationale omwenteling van het laatste jaar werd verheerlijkt. Groote manifestaties, ook van de jeugd hebben plaats gehad.
Frankrijk. — Afgezien van eenige botsingen is de 1 Mei-dag vrij rustig verloopen.
Spanje. — De staking was algemeen.
Oostenrijk. — Te Weenen werden groote betoogingen voor de regeering Dollfuss gehouden.
België. — De 1 Mei-dag heeft een kalm verloop gehad.
Rusland. — Groote parade's zijn op 1 Mei gehouden. Moskou was geïllumineerd en vol vlaggen.
Nederland. — Een 20-25.000 tal menschen waren in het Amsterdamsche stadion bijeen voor de viering van het 1 Mei-feest.
Japan. — Vele arbeiders hebben op den eersten Mei gedemonstreerd. Te Tokio trokken twee stoeten door de stad, een van den linker- en een van den rechtervleugel der socialistische partij. (Vaz Dias)

H. **KUNSTMEST UIT KOFFIE. —**
De Braziliaansche kranten maken melding van een procedé om uit koffie kunstmest te vervaardigen, welke gebruikt kan worden bij den verbouw van suikerriet, katoen, granen, vruchten en ook van koffie.
Te Osasco zal de eerste fabriek ter vervaardiging van deze kunstmest verrijzen. De hoeveelheden koffie, welke op deze wijze aan de markt onttrokken worden, zullen, naar men hoopt, het verbranden van koffie voor een deel overbodig maken.
(Praça de Santos)

I. **OOSTENRIJK. - Prins Starhemberg vice-kanselier.**
Bondspresident Miklas heeft op 1 Mei op voorstel van bondskanselier Dollfuss, vice-kanselier Fey op diens verzoek van zijn ambt ontheven en in zijn plaats benoemd den bondsleider der Heimwehren, Starhemberg.
Verder is Fey benoemd tot bondsminister; hij heeft de leiding van het openbare veiligheidswezen gekregen. Staatssecretaris Karwinsky is tot assistent van kanselier en vice-kanselier benoemd (Reichspost)
(Vor. ber. en photo 1232 A.)

K. **NATUURKUNDE. — Metastabiliteit der stof door Dispersie. —**
In de afdeeling „Natuurkunde" der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, die op 28 April in het Trippenhuis te Amsterdam bijeenkwam, deed prof. dr. Ernst Cohen, mede namens mevr. dr. W. A. T.

Cohen-De Meester eene mededeeling over „De Metastabiliteit der stof als gevolg van dispersie".
De onderzoekingen, welke spreker in de laatste jaren met de doctoren Goethart, Simonis, Irving en Thönessen over dit onderwerp heeft gedaan, hadden, in overeenstemming met de voorspellingen der thermodynamica, geleerd, dat de energie-inhoud van stoffen toeneemt, indien men ze in fijnverdeelden toestand brengt. Dit heeft ten gevolge, dat vele harer physische constanten eene verandering ondergaan, welke in sommige gevallen zeer belangrijk kan zijn (b.v. 22%). Hiermede moet natuurlijk rekening worden gehouden. Naar aanleiding van die onderzoekingen was door Tammann de vraag gesteld, in hoeverre naast de dispersie de z.g. „Kaltbearbeitung" der stoffen een rol speelde. Spreker schetste de onderzoekingen, die hij in samenwerking met mevr. Cohen-De Meester heeft uitgevoerd, ten einde deze vraag te beantwoorden.
Het resultaat is, dat eene rol der „Kaltbearbeitung" niet kon worden aangetoond, zoodat moet worden geconcludeerd, dat de bedoelde toeneming van den energie-inhoud der stof inderdaad aan de toeneming van den graad van dispersie moet worden toegeschreven. (Kon. Acad. v. Wetenschappen) **(100 G.)**

A. **DUITSCHLAND. — Göring treedt af als Pruisisch Minister van Binnenlandsche Zaken - Nieuw Rijksdepartement v. Wetenschappen, Opvoeding en volksonderwijs. —**
Göring is afgetreden als minister van Binnenlandsche Zaken in Pruisen. Dr. Frick, de rijksminister van Binnenlandsche Zaken, krijgt het Pruisische departement er bij. Göring blijft Pruisisch minister-president. Er is een nieuw Duitsch rijksdepartement van wetenschappen, opvoeding en volksonderwijs ingesteld, aan het hoofd waarvan de Pruisische minister Rust is geplaatst, die eveneens zijn departement in het Pruisische kabinet behoudt. (Berl. Tageblatt)
(Vor. ber. Göring 771 H.)

B. **ROEMENIE. — Petroleum-Industrie. —**
De petroleumproductie van 1933 wordt geschat op 7.345.000 t. en is hiermede stabiel gebleven. Sedert 1928 is de productie toegenomen met 72%, de uitvoer met 170%. De waarde van den uitvoer in de eerste 9 maanden van 1933 bedroeg 5.840.476.000 lei.
(Mon. du Pétr. Roum.) **(Vorig bericht blz. 263 G.)**

C. **DUITSCHLAND. — Oostgrens-politiek. —**
De Russische minister van Buitenlandsche Zaken, Litwinov, heeft de onderteekening van een Duitsch-Russisch pact afhankelijk gemaakt daarvan dat de onafhankelijkheid van de Oostzeestaten, die vroeger tot het Russische Rijk behoorden, gegarandeerd moest worden.
De Duitsche regeering heeft tegenover dit voorstel het standpunt ingenomen, dat het Russische voorstel elken grondslag van reëele politiek ontbeert. Er is immers geen sprake van dat de veiligheid van de Oostzeestaten wordt bedreigd door een van beide contrahenten.
Van bedreiging der Oostzeestaten door een derde mogendheid is ook geen sprake. De Duitsche regeering ziet dus niet in waarom Duitschland en Rusland de rol zouden moeten vervullen van beschermers.
(Völkischer Beobachter)

D. **BELGIE. — Vereenvoudigde spelling. —**
In een hoofdartikel over de quaestie van de vereenvoudigde spelling, komt de Brusselsche „Standaard" tot de volgende slotsom:
„Nu de quaestie toch voor een onmiddellijke oplossing is opgeworpen, en wijl toch algemeen de noodzakelijkheid van de eenheid van spelling zal worden aanvaard, zien we niet in, waarom er nog tot in den treure getalmd en gediscussieerd zou moeten worden. Ook ten opzichte van de eenheid van schrijfwijze van onze taal in de dagbladpers van Nederland en België is er eenig belang gemoeid met een goed en spoedig besluit. Dit neemt niet weg, dat de eischen der redelijkheid en van het gezond verstand kunnen worden in acht genomen bij het voorbereiden dezer spellingsconventie tusschen Nederland en België. En dat er inderdaad, wanneer een besluit is genomen, met nut een overgangstijdperk kan worden voorzien, zooals de vertegenwoordigers van het Vlaamsche boekwezen vragen.
Men vermijde vooral: een vervelende, nuttelooze, ijdele spellingsoorlog." (De Standaard, Brussel)

E. **FRANKFRIJK. — Grondwetsherziening. —**
De grondwetscommissie van de Kamer heeft op 27 April 1934 met 21 tegen 3 stemmen een voorstel aangenomen, volgens hetwelk in de toekomst de Kamer door den president der republiek kan worden ontbonden, zonder dat de toestemming van den Senaat hiervoor noodig is.
In parlementaire kringen acht men het noodzakelijk, dat thans de Nationale Vergadering te Versailles bijeen komt om de noodzakelijke grondwetsherziening aan te nemen. Kamer en Senaat moeten het eerst over het aangenomen voorstel eens worden, waarna de Nationale Vergadering de grondwetsherziening kan afkondigen. (Ned. Tel.-Agentsch. Reuter)

F. **ONDERWIJS. — Leerfilm-Congres te Rome - Inleiding D. van Staveren. —**
Op verzoek der leiding van het te Rome bijeengekomen congres voor de leerfilm heeft de Nederlandsche vertegenwoordiger, de heer D. van Staveren, buiten het oorspronkelijke programma om een inleiding over het keuren van films voor de jeugd gehouden. Spr. verdedigde daarbij de volgende stellingen:
1e. Het congres spreekt als zijn oordeel uit, dat de Staat den plicht heeft een filmkeuring voor kinderen uit te oefenen.
2e. Deze filmkeuring moet worden gelegd in handen van personen van erkende paedagogische autoriteit.
3e. Het congres acht een diep-indringend psychologisch onderzoek naar de werking der speelfilms op de kinderziel ten zeerste noodzakelijk en verzoekt het Int. Instituut een zoodanig onderzoek door bekwame psychologen te doen instellen.
4e. Het congres noodigt het Int. Instituut uit, het initiatief te nemen tot de bevordering van een zoo groot mogelijke eenheid ten aanzien van de leeftijdsgrenzen en de toetsingsnormen (met inachtneming van nationale opvattingen) voor de filmkeuring voor kinderen. (Het Vaderland)

G. **NEDERLAND. — Vereeniging „Het warmbloedpaard". —**
Te Groningen is op 24 April '34 de jaarlijksche vergadering gehouden van de Vereeniging „Het Warmbloedpaard", onder voorzitterschap van den heer R. A. Mansingh te Stadskanaal. Wij ontleenen hieraan het volgende:
In 1932 heeft de vereeniging een uitgebreide actie ontwikkeld inzake den invoer van paarden. De hooge tariefmuren die ons land omringden, maakten den uitvoer van Nederl. paarden onmogelijk, immers Duitschland stelde RM. 500 als invoerrecht op een warmbloedpaard. Dit is een invoerrecht, dat gelijk staat met een weigering van invoer. Daar staat tegenover dat de Duitsche paarden, of welke ook, vrijwel gratis over onze grens kunnen komen.
Dit had tot gevolg, dat in 1930 en 1931 11.000 zgn. pony's werden ingevoerd en resp. 22.000 en 17.000 zgn. slachtpaarden. Onder die pony's kwamen groote dieren voor en onder de slachtpaarden een zeer groot percentage, dat als werkpaard uitstekend dienst kon doen en ook deed. Bij ons overcompleet en daardoor totale ineenstorting van de prijzen werden dus nog paarden ingevoerd tegen prijzen waarvoor die hier niet gefokt kunnen worden. (Nieuwsb. v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 251 A.)

2 MEI 1934

A. NEDERLAND. — Uitvoer van Tuinbouwproducten.
Volgens de maandstatistiek van den in-, uit- en doorvoer, bewerkt door het Centraal Bureau voor de Statistiek, bedroeg de waarde van onzen export in de eerste drie maanden van 1934 vergeleken met de eerste drie maanden van 1933:

	1933	1934
Witte kool en savoye kool	f 280.000	f 784.000
Roode kool	254.000	582.000
Sla	386.000	204.000
Uien en sjalotten	1.287.000	1.394.000
Peen	86.000	181.000
Spruitkool	151.000	269.000
Schorseneeren	178.000	188.000
Pootaardappelen	370.000	1.327.000
Kleiaardappelen	415.000	598.000
Bloembollen en planten	1.051.000	1.339.000
Bloemen	1.239.000	1.432.000
Totaal tuinbouwproducten	f 5.697.000	f 8.298.000

De uitvoercijfers onzer tuinbouwproducten vertoonen dus eenige verbetering. (Centraal Bureau v. d. Stat.)
(Vor. ber. Omzet 804 D.; Export 474 E.)

B. ALCOHOL UIT SUIKERBIETEN. —
In de najaarsvergadering van de Vereeniging tot ontwikkeling van den landbouw in Hollands Noorderkwartier is op voorstel van den heer J. B. Visser te Santpoort een commissie ingesteld, die tot taak kreeg een rapport uit te brengen over de bereiding van alcohol uit suikerbieten. Deze commissie bestond uit de heeren P. Burman, Schermer, P. J. Wayboer, Anna Paulowna, J. B. Kistemaker te Kolhorn, J. B. S. Visser, Santpoort en Ir. G. Lienesch, Schagen.
In de te Alkmaar gehouden vergadering heeft Ir. Lienesch dit rapport uitgebracht en komt o.m. tot de volgende conclusies:
Verwerking van bieten uit alcohol is praktisch zeer goed uitvoerbaar, evenals verwerking van melasse op alcohol. Vermenging van den zoo te winnen alcohol met benzine geeft een motorbrandstof, die weinig duurder komt in den verkoop dan de tegenwoordige zuivere benzine. Tengevolge van deze menging zullen de inkomsten uit de benzinebelasting naar evenredigheid verminderen.
Bij een menging van 28 deelen alcohol met 72 deelen benzine wordt de mogelijkheid geschapen om 40.000 H.A. meer met bieten te betelen dan nu het geval is. De kosten van bietenteelt voor verwerking van den zuiveren alcohol kunnen bij invoering van een menggebod voor alcohol in benzine gedekt worden door de verkoopmogelijkheden, die het mengproduct biedt.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

C. JAPAN. — Monroe-leer voor China - Verklaring der Vereenigde Staten - Japansche bevrediging - Engelands afwachtende houding. —
De tekst van de door den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, Cordell Hull, aan Tokio gezonden mededeeling, luidt als volgt:
Ver. Staten. — De jongste aanduidingen nopens de houding der Japansche regeering met betrekking tot de belangen van Japan en van andere landen in China en met betrekking tot China-zelf, maken het noodzakelijk, dat de Amerikaansche regeering de opvatting der Vereenigde Staten nog eens onderstreept.
De betrekkingen tusschen de Vereenigde Staten en China worden, evenals de betrekkingen van Japan en de andere landen met China beheerscht door de algemeen aanvaarde beginselen van het volkenrecht en door de bepalingen van de verdragen, waarbij de Ver. Staten partij zijn.
De Vereenigde Staten hebben bovendien met betrekking tot China nog zekere bepaalde rechten en verplichtingen en zijn met China of Japan of met beide, benevens met zekere andere landen gebonden door multi-laterale verdragen, die betrekking hebben op de rechten en verplichtingen in het Verre Oosten. Bedoelde verdragen zijn alleen te wijzigen of te beëindigen door de methoden, waarover de verdragspartijen het eens zijn geworden.
De Amerikaansche regeering streeft er ten aanzien van de internationale betrekkingen der V. S. naar, behoorlijk rekening te houden met de rechten van andere landen, en zij verwacht van de zijde der andere regeeringen, dat zij behoorlijk rekening zullen houden met de rechten, verplichtingen en belangen der Vereenigde Staten.
Japan. — Op het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken werd te kennen gegeven, dat de verklaring van den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, Cordell Hull, waaruit valt op te maken, dat de Ver. Staten niet voornemens zijn Japan te raadplegen indien zij steun willen verleenen aan China, welke geen schending der verdragen behelst, door de Japansche regeering als „volkomen bevredigend" wordt beschouwd.
Engeland. — De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, heeft in het Lagerhuis in het kort gezegd wat Engeland aan Japan heeft doen weten inzake de geruchtmakende verkondiging van Japans politiek ten opzichte van China en wat de Japansche minister van Buitenlandsche Zaken, Hirota, daarop heeft geantwoord, n.l. dat Japan zich aan het negenmogendhedenverdrag zal blijven onderwerpen. De Britsche regeering laat de zaak zooals zij thans staat, rusten. (Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 1269 D.)

D. NON-AGRESSIE PACT. — Amerikaansche Staten.
De vertegenwoordigers van twaalf Amerikaansche staten hebben op 27 April een anti-oorlogspact onderteekend, dat een aanvulling is van het in October 1933 door Argentinië, Brazilië, Chili, Paraguay, Mexico en Uruguay onderteekende verdrag. De staten, die het nieuwe pact thans hebben onderteekend zijn de Vereenigde Staten, Bolivia, Cuba, Equador, San Salvador, Guatemala, Venezuela, Panama, Nicaragua, Honduras, Costa Rica en Haïti. Het initiatief tot de onderhandelingen ging uit van den Argentijnschen Minister van Buitenlandsche Zaken. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1007 E.)

E. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond - Dr. Jäger rechtskundig bestuurder. —
Rijksbisschop Müller heeft de bevoegdheden van Dr. Jäger, het rechtskundig lid van het geestelijk Ministerie, dat in zich de opperste leiding van de Evangelische kerk in Duitschland concentreert, uitgebreid en hem den officieelen titel van „Rechtswalter" (rechtskundig bestuurder) gegeven. In een uitvoerig vraaggesprek met een vertegenwoordiger van het Duitsche persbureau heeft Dr. Jäger een uiteenzetting van zijn taak en de grenzen van zijn functie gegeven.
Het zuiver-geestelijk toezicht ligt in handen van den rijksbisschop, die daarbij gesteund wordt door zijn „vikaar" — de organisatorische, meer uitwendige opbouw ligt in handen van Dr. Jäger. „Ik ben jurist" merkte Dr. Jäger op. „Over dogma's en leerverschillen heb ik niet te beslissen. Ik heb slechts te zorgen, dat een sterk raam gespannen wordt, waarin het geestelijk leven zich met al zijn differenties als een organisme, zonder wrijving en storing kan ontplooien."
De zelfstandigheid der afzonderlijke kerkgroepen wat betreft eeredienst en belijdenis blijft gehandhaafd; alleen in het bestuur en de kerkelijke wetgeving moet absolute eenheid heerschen. Het Leidersbeginsel blijft gehandhaafd. (Algemeen Handelsblad)

F. OOSTENRIJK. — De nieuwe Grondwet. —
Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt. het volgende:
De aanduiding als christelijk Duitsche staat sluit implicite de niet-christelijke en niet-Duitsche burgers

uit van de bevoegdheid van het bekleeden van openbare ambten, voor zoover zij niet tot kerkgenootschappen behooren. Niettemin zegt de grondwet op een andere plaats uitdrukkelijk, dat principieel elke burger, zonder onderscheid des geloofs of nationaliteit, tot alle beambten benoembaar is. Men zal zich wel niet vergissen, wanneer men daarin een formaliteit ziet. De facto zal geschieden wat reeds sinds enkele maanden duidelijk merkbaar is, haast nog duidelijker dan in het Oostenrijk van voor den oorlog: niet-katholieke burgers krijgen geen plaats in staat- of legerbetrekkingen en worden snel uit alle civiele beroepen verwijderd, wat vooral voor de Joden, doch in geringere mate ook voor de Protestantsche burgers geldt. Theoretisch hebben zij volkomen gelijke rechten, practisch wordt echter van deze gelijke rechten niet alleen geen gebruik gemaakt, maar in tegendeel wordt er geen aanleiding verzuimd om deze staatsburgers op een afstand te houden.
(N. Rott. Crt.) **(V. b. Grondwet 1278 B. en 1279 F.)**

A. **HAARKLEURMIDDEL. — Doodelijke vergiftiging.**
Paraphenyleendiamine wordt gebruikt voor het kleuren van bont en het zwart verven van haren. Zelf is het eigenlijk geen kleurstof, maar wordt door oxydantia, waarvoor meestal waterstofperoxyde wordt gebruikt, veranderd in kleurstoffen, wier samenstelling ten deele nog onbekend is en die zoowel plaatselijke als algemeene verschijnselen te voorschijn kunnen roepen. Van doodelijke vergiftiging was tot dusverre echter geen melding gemaakt.
Thans evenwel bevat The Lancet van 10 Maart j.l. een dergelijk geval. Het heeft betrekking op een meisje van 21 jaar, dat gedurende 5 jaar in een kapperszaak als haarkleurster werkzaam was. Zij gebruikte paraphenyleendiamine en droeg tijdens de behandeling met deze kleurstof gummi handschoenen. De daaropvolgende wassching van het haar geschiedde evenwel zonder handschoenen, waarna de kleurstof, die daarbij op haar handen kwam, met waterstofperoxyde werd verwijderd.
Het meisje werd ziek en de diagnose werd gesteld op een leveraandoening, die ten slotte met den dood eindigde. Huidaandoeningen ontbraken. De gevolgen zouden waarschijnlijk niet minder ernstig zijn geweest, indien in plaats van $H_2 O_2$ natriumthiosulfaat was gebruikt.
Alvorens iemand dan ook aan de gevaren van haarverven door middel van paraphenyleendiamine wordt blootgesteld, moet bij hem of haar de proef van Sabourraud-Mousseau worden verricht: na reiniging met alcohol wordt de huid op een kleine plek achter het oor ingewreven met kleurstof en oxydans en na drogen met collodium bedekt. Bij gevoeligheid voor de kleurstof ziet men dan na 24 uur een lichte reactie. (The Lancet)

B. **BRAZILIE. — Budget. —**
Het budget voor 1934-'35 vermeldt totale inkomsten ad 2010 millioen milreis en uitgaven ad 2264 millioen milreis. (Jornal do Commercio)

C. **RUSLAND. — Marxisme. - Niet voor kinderen. —**
Volgens een door de Russische onderwijs-autoriteiten uitgevaardigd decreet zullen de leerstellingen van Marx en Lenin voortaan niet meer onderwezen worden aan kinderen onder de twaalf jaar. De autoriteiten verklaren thans, dat deze gecompliceerde politieke theorieën de hersens der kinderen te zeer overbelasten. Bovendien heeft men vastgesteld, dat de kinderen niet de juiste beteekenis er van begrijpen. (Prawda)

D. **PALESTINA. — Joodsch fascisme. —**
The Nation publiceert een uitvoerig artikel van William Zukerman over „de bedreiging van het Joodsch fascisme". De schrijver herinnert eraan, dat vier jaar geleden, op het Zionistische congres te Bazel, een spreker, die de woorden „Joodsche Hitlerianen" gebruikte, zijn verontschuldiging moest aanbieden. Thans is echter het fascisme een te duidelijk verschijnsel in het Joodsche leven, dan dat het langer zou kunnen worden ontkend. „Een Joodsche fascistische partij bestaat niet slechts, maar is het punt al voorbij van de worsteling om erkenning en zij streeft naar de macht in de best georganiseerde Joodsche sociale beweging. De partij heeft een georganiseerd ledental van 50.000; zij beheerscht een groote pers; zij oefent een sterken invloed op de Zionistische politiek in en buiten Palestina; zij overheerscht de Joodsche openbare meening in Polen en richt de Joodsche gevoelens over heel de wereld. Het mag een paradox lijken, maar het is desondanks een feit, dat de Joden, vooral in Oost-Europa en Palestina, meer dan eenig ander volk, op de Duitschers na, door het virus van het fascisme zijn aangetast." (The Nation)

E. **INDEXCIJFERS — Groothandelsprijzen. —**
Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede betreffende de indexcijfers van groothandelsprijzen over Maart 1934.

	alg. indexcijfer 48 artikelen		indexcijfer 28 artikelen voedingsmiddelen.	
	1901/1910	1913	1901/1910	1913
	=	=	=	=
	100	100	100	100
1913	112	100	112	100
1919	338	304	326	296
1920	319	292	277	252
1921	199	182	206	187
1922	174	160	174	160
1923	165	151	159	143
1924	171	156	173	156
1925	173	155	174	155
1926	162	145	163	144
1927	165	148	172	153
1928	167	149	176	157
1929	159	142	167	149
1930	131	117	134	119
1931	108	97	112	101
1932	87	79	93	84
1933	82	74	85	76
1933 Mrt.	79	72	82	74
1934 Febr.	88	80	94	85
1934 Mrt.	87	79	93	84

(Centraal Bureau v. d. Statistiek) **(Vor. ber. 959 E.)**

F. **HET GEESTESLEVEN IN HET TEGENWOORDIGE DUITSCHLAND. —**
Dezer dagen heeft prof. dr. C. Mennicke uit Amsterdam op uitnoodiging van den Vrijz. Chr. Stud. Bond te Utrecht in het universiteitsgebouw aldaar een lezing gehouden over het geestesleven in het tegenwoordige Duitschland. Prof. Mennicke was tot verleden jaar hoogleeraar in de paedagogiek te Berlijn, in welk jaar hij, in verband met de veranderde toestanden in Duitschland, vrijwillig abdiceerde en zich hier te lande vestigde.
Wij citeeren uit deze lezing het volgende:
Geen volk was tot voor korten tijd in geestelijk opzicht zoo onzeker en wankel als het Duitsche. Men heeft onbewust gevoeld, dat de laatste reddingsplank was een verregaand nationalisme, gepaard aan den wil tot eenheid.
Te begrijpen is het nu dat ieder, die hiertegen oppositie voert, beschouwd wordt als een vijand des volks, die het zijn laatste redmiddel ontnemen wil.
Wat de hooggeroemde cultureele arbeid van het nationaal-socialisme betreft, de resultaten hiervan zijn niet in overeenstemming met den ophef, die daarvan gemaakt wordt. Veel ervan bestond reeds vóór het tegenwoordig regime. Er was een bloeiend volkstooneel, en ook tallooze vereenigingen in den geest van het Italiaansche dopo lavoro. De oproep van Baldur von Schirach tot de Duitsche jeugd om zich poëtisch te uiten, heeft een stroom van twijfelachtige dichtkunst ontketend. Ook de filmproductie is, volgens spreker, niet bijzonder hoog aan te slaan.
De volksgroepen, die afzonderlijk niet-nationaal-socialistisch denken, heeft men vooral te zoeken in de kerkelijk-georiënteerde kringen, hetzij dan protestantsch of roomsch-katholiek. De eigenlijke tegenstand komt vooral uit den hoek der gereformeerden, aan wie de conservatief-Lutherschen zich thans verwant gevoelen. Maar de protestantsche oppositie is slechts fragmentarisch, o.a. uitkomend in sporadische uittredingen uit de kerk als die van baron von Peschmann. De oppositie der R. K. Kerk is krachtiger, gerugsteund door de bepalingen van het Concordaat, tengevolge waarvan de R. K. jeugdbeweging nog steeds niet in de Hitler-jeugd is ingeschakeld, in onderscheiding van de Evangelische jeugdbonden, die reeds ter ziele zijn.
Spreker wees daarna op de vrij-religieuze gemeenten, die elkaar

gevonden hebben in de Arbeidsgemeenschap der Duitsche christenen. Hierin wordt het openbarings-karakter van het christendom, alsmede de verlossingsgedachte, volstrekt ontkend, als niet strookende met den Duitschen mensch, om ten slotte te wijzen op het gevaar dat in de nationaal-socialistische opvattingen schuilt voor de vrijheid van den menschelijken geest en de menschelijke persoonlijkheid. Proclameert men eenmaal een afgebakend territoir dezer wereld tot een absolute waarde, dan wordt theologisch gesproken, de vrijheid van den mensch tegenover God verstoord, en, humanistisch geformuleerd, de geestelijke vrijheid in 't algemeen aan banden gelegd. (De Standaard)

A. NEDERLAND. — Nederlandsch Technocratisch Verbond. - Voordracht van ir. D. A. de Fremery over „Planwirtschaft". —

In de algemeene vergadering te Utrecht van het Ned. Technocratisch Verbond heeft ir. D. A. de Fremery een lezing gehouden over het onderwerp „Planwirtschaft". Spr. begon met er op te wijzen, dat de geweldige crisis, waaronder op het oogenblik de geheele menschheid gebukt gaat, niet veroorzaakt wordt doordat wij niet voldoende kunnen produceeren, maar doordat er iets hapert aan de wijze van distribueeren. We zien eenerzijds groote voorraden, uitnemende productiemiddelen, opgelegde schepen en anderzijds ellende en armoede voor velen. Deze crisis is een fundamenteele crisis. De wereld is veranderd, omdat er ten opzichte van vroeger eigenlijk geen groote objecten zijn, die winst beloven.
Vroeger werden groote werken ondernomen, omdat de mogelijkheid bestond, dat deze winst zouden afwerpen. Spoorwegen werden aangelegd, bruggen, fabrieken, centrales enz. gebouwd en zij werden een bron van winsten voor de ondernemers van deze werken. Thans zijn er nog wel groote objecten uit te voeren, zooals verbouwing van steden, de Zuiderzeewerken enz., doch deze bieden geen mogelijkheid van winst. Daardoor rijst de vraag of het zoo langzamerhand niet gewenscht is om de winstobjecten af te schaffen en in plaats daarvan te komen tot „de planmatigheid".
Aan de productie zit in het huidige productiestelsel nu eenmaal de geldkwestie vast. Zaak is dus eerst het geldprobleem op te lossen. En juist dat geldprobleem is op het oogenblik nog een zeer duister probleem. Evenals in de wirwar van problemen betreffende den loop der planeten eerst klaarheid kwam door de wetten van Keppler en Newton, evenzoo wachten wij thans op de heldere geesten, die voor ons het duistere probleem „geld" zullen oplossen.
Het is noodzakelijk, dat in de productie „planmatigheid" komt. Die „planmatigheid" kan langs verschillende wegen worden bereikt en wel door de instelling van corporaties, van codes (Amerika) of van een economisch parlement.
Hierna gaf spreker een overzicht van de wijze, waarop volgens hem de „Planwirtschaft" zou moeten worden ingericht. Begonnen moet worden met „Planwirtschaft" voor die artikelen, van welke groote hoeveelheden aanwezig zijn. In Nederland zouden we b.v. kunnen beginnen met suiker, in Engeland zou men misschien beginnen met steenkool. Rusland is begonnen met de zware industrie. Elk land kan beginnen met het artikel, dat voor dat land het beste is.
Door de vele crisismaatregelen zijn we in Nederland eigenlijk al de richting van „Planwirtschaft" uitgegaan. Het bezwaar is echter, dat aan al die crisismaatregelen een plan als grondslag ontbreekt. „Planwirtschaft" moet in de eerste plaats worden ingevoerd voor die artikelen, die van vitaal belang voor een volk zijn. Luxe artikelen kunnen zonder bezwaar er buiten vallen. (Ned. Technocr. Verbond)

3 MEI 1934

B. BELGIE EN FRANKRIJK. —

De (Brusselsche) Standaard bevat een artikel over de houding van België te midden van wat het blad noemt den zorgwekkenden internationalen toestand. België, zoo staat boven het artikel kan Frankrijk niet volgen op den weg van een avonturenpolitiek, die op oorlog kan uitkomen. Afzijdigheid geboden.
Het volgende is aan het artikel ontleend:
De feitelijke toestand is nu deze: over geheel de wereld een angstige, koortsige, ordelooze wedloop naar bewapeningen (die op een katastrooi moet uitloopen), en een Fransche richting die — zooals ook de Times zoo pas nog in een opzienbarend artikel doet uitkomen — er slechts op uit is Duitschland te vernederen, er onder te houden tientallen van jaren na de vredessluiting van 1918, in een toestand van minderwaardigheid te dwingen, in feite een anachronisme dat in het Europa van 1934 niet meer denkbaar is. Wij vragen ons ten andere af: hoe zulk Fransch streven den wereldvrede zou kunnen ten goede komen? Op geen enkele wijze, meenen wij.
Er is dus geen enkele overeenkomst omtrent beperking der bewapeningen bereikt, er blijft, wegens de stugheid en kortzichtigheid van Frankrijk nagenoeg geen enkele kans over dat er in afzienbaren tijd zulke conventie zou kunnen afgesloten worden.
Het behoud van den vrede kan den eerstvolgenden tijd in gevaar worden gebracht, het is nauwkeuriger te zeggen: de handhaving van den vrede is bedreigd. Nu komt het er op aan dat België omzichtig weze, opdat wij niet reddeloos zouden worden meegesleept, en wanneer onze vertegenwoordigers te Genève eerlang partij zullen moeten kiezen in hachelijke kwestiën, dan is het noodig dat zij zouden handelen met kennis van de verlangens der natie, van den vredeseisch van onze bevolking, van de diepe stroomingen welke varen door de vijf achtsten van het land, de Vlaamsche gemeenschap. Wij zien met scherpe oplettendheid toe op de richting welke de regeering volgt inzake buitenlandsche politiek. De realistische, zelfstandige, richting de Broqueville welke op 6 Maart tot uiting kwam heeft onze goedkeuring en wij dulden niet dat er te Genève anders zou worden gesproken.
In de omgeving van de Quai d'Orsay moet dezer dagen zijn gezegd: als de regeering de Broqueville te Brussel in hare houding volhardt, dan moeten wij er voor zorgen dat deze regeering verdwijne.
De Fransche minister Tardieu moet hebben gezegd dat als de Belgische regeering niet mee wil, de huidige Belgische regeering zal worden vervangen door een regeering, die wel mee wil met Frankrijk.
De heer Tardieu zal natuurlijk een uitstekende kennis bezitten van de middelen waarover Frankrijk beschikt om in België een regeering weg te vagen welke niet naar Frankrijk's pijpen danst. Maar de heer Tardieu schijnt te vergeten dat er een gewijzigde politieke geografie in België is. Er is bijvoorbeeld de politieke mondigheid der Vlamingen, de Vlaamsche macht en medezeggenschap in de leiding der staatszaken, het algemeen bewustzijn der Vlamingen, wij zijn geen Tsjechen, mijnheer Tardieu! Mocht een of ander politiek accident door geheime machten uitgelokt, de huidige regeering ten val leiden, dan staan daar opnieuw de eischen, en waarborgen en wegens de omstandigheden ditmaal verscherpt, die de Vlamingen stellen voor hunne medewerking aan de regeering. En zonder de Vlamingen is in dit land toch niet meer te regeeren. Onder deze eischen en waarborgen voor medewerking aan de regeering zullen de Vlamingen den eerstvolgenden tijd dubbel streng zijn wat betreft de onafhankelijke, breedgezinde, werkelijk vredeswillende, buitenlandsche richting van België.
Wij zullen duidelijk spreken: de Vlamingen zullen nooit toelaten dat hunne vertegenwoordigers in regeering en parlement zouden toestemmen in een nieuwe editie van het Roer-avontuur aan de zijde van Frankrijk. Zij weten dat de huidige regeering weigert Frankrijk te volgen op den weg naar zulk dwaas avontuur, dat ongetwijfeld bloedig zou afloopen, maar zij hebben ook de politieke macht om te beletten dat een of andere nieuwe regeering in 1934 of later dezen weg zou opgaan.
(De Standaard, Brussel)

C. NED. OOST-INDIE. — De werkloosheid. —

In het verslag van het Kantoor van Arbeid over Maart 1934 inzake de werkloosheid, wordt gemeld, dat per ultimo Februari '34 stonden ingeschreven 3525 Europeanen, 10.284 inheemschen, en 898 Chineezen of totaal 14.707 werkzoekenden, hetgeen totaal 767 meer is dan eind Januari 1934.
(Java Bode) **(Vorig bericht blz. 1151 E.)**

D. NEDERLAND. — Onderwijs - De aansluiting tusschen Middelbaar en Hooger Onderwijs - Een commissie ingesteld. —

De Besturen van de vier samenwerkende vereenigingen van leeraren bij het voorbereidend hooger en middelbaar onderwijs (de Algemeene Vereeniging van Leeraren bij het Middelbaar Onderwijs, het Genootschap van Leeraren aan Nederlandsche Gymnasiën, de R.K. Leerarenvereeniging St. Bonaventura en de Vereeniging van Leeraren bij het Christelijk Middelbaar Onderwijs) hebben den heer Bolkestein, Inspecteur van het gymnasiaal en het middelbaar onderwijs te Amsterdam, verzocht, zijn medewerking te verleenen tot het samenstellen van een commissie, die de aansluiting tusschen het middelbaar (en gymnasiaal) en het hooger onderwijs in vollen omvang in studie zou nemen, en daarover een rapport zou uitbrengen. Na overleg met verschillende faculteiten van universiteiten, met verschillende organisaties op het gebied van het onderwijs, en met bijzondere personen, is de commissie tot stand gekomen. Lid en voorzitter is de Heer G. Bolkestein, Lid en secretaris Dr. W. L. D. van den Brink, leeraar aan een gemeentelijke H.B.S. met 5-j. c. te Amsterdam en als leden der commissie vele andere vooraanstaande autoriteiten. (De Telegraaf)

E. F. H. VAN DUINEN. —

Frits van Duinen bereikte 30 April den vijf en zeventigjarigen leeftijd. Negen jaar geleden nam deze populaire kunstenaar afscheid van het concert-podium, nadat hij in 1921 voor het laatst aan een opera-opvoering had medegewerkt.
In 1881 trad Van Duinen te Amsterdam in de Zuiderkerk in fragmenten uit Haydn's Schöpfung voor de eerste maal op. Zijn leermeesters waren Joh. Messchaert en Ant. Averkamp. In 1885 kwam hij voor het eerst als opera-zanger op de planken. Hij was verbonden aan de gezelschappen van Van der Linden, David Koning, Désiré Pauwels en Cateau Esser. Bovendien werkte hij mede aan opvoeringen van

de Wagner-Vereeniging, zong verschillende malen bij de Vlaamsche Opera en trad ook veel in het buitenland op. Onder Mengelberg werkte hij aan de Mattheus Passion mee, en aan de onder diens leiding gegeven uitvoering van Parsifal-fragmenten; onder Bernard Zweers zong hij de eerste uitvoering van diens St. Nicolaas-cantate. Van Ant. Averkamp's Klein A Capellakoor was hij tien jaar president.
In 1895 werd Van Duinen makelaar in metalen. In 1918 verbond hij zich bij de Nederl. Handel Mij. aan de afdeeling metalen bij welke instelling hij in 1928 gepensionneerd werd. (Red. K.H.A.)

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Vestigings- en arbeidsverdrag Nederland—België. —
Ingediend is een wetsontwerp, houdende goedkeuring van het op 20 Februari 1933 te Genève tusschen Nederland en België gesloten vestigings- en arbeidsverdrag. Aan de memorie van toelichting is het volgende ontleend:
Ten vorigen jare zijn tusschen de Nederlandsche en de Belgische regeeringen onderhandelingen geopend nopens de totstandkoming van een vestigings- en arbeidsverdrag.
Het levendige verkeer tusschen Nederland en België en het daaruit voortvloeiende groote belang voor de wederzijdsche onderdanen om hun rechtspositie op allerlei gebied in het andere land duurzaam te zien geregeld, vormden gereede aanleiding tot deze onderhandelingen, die gevoerd zijn in een geest van gelijkstelling, zooveel mogelijk, van de wederzijdsche onderdanen in elk der twee landen. (Alg. Handelsbl.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Benoeming onderstaatssecretaris van de Schatkist. —
De senaat heeft zijn goedkeuring gehecht aan de benoeming van Thomas Jefferson Coolidge, een bankier uit Boston, tot onderstaatssecretaris van de Schatkist. (Vaz Dias)

C. POLEN. — Een 5-jarenplan voor landbouwhervorming. —
De Poolsche regeering heeft besloten een 5-jarenplan te ontwerpen tot uitvoering van de maatregelen tot landbouwhervorming. In den loop van deze vijf jaar zullen 625.200 hectaren grond in perceelen gereed worden gemaakt, waarvan 225.200 hectaren staatsgrond en 400.000 hectaren particulier bezit is. In 1934 zullen 94.500, in 1935 121.000, in 1936 126.200, in 1937 138.600 en in 1938 144.900 hectaren gereed worden gemaakt. De daardoor beschikbaar gekomen grond zal gebruikt worden voor de vestiging van landbouwkolonies en uitbreiding der kleine landbouwbedrijven. (Ostat nie Wiadomosci)

D. NEDERLAND. — Contingenteeringen - Gloeilampen, schoeisel, veekoeken. —
De „Staats-Crt." bevat eenige Koninklijke Besluiten waarbij de contingenteering van den invoer van enkele artikelen, welke per 1 Mei a.s. afloopt, wordt verlengd.
De contingenteering van den invoer van gloeilampen wordt voor 6 maanden ongewijzigd verlengd.
De contingenteering van schoeisel wordt voor 12 maanden verlengd; echter zijn wijzigingen in de percentages gebracht.
Voor schoenen, laarzen, pantoffels, geheel of voor het grootste deel van leder vervaardigd, is het contingent bepaald op 35% van den gemiddelden invoer per 12 maanden in 1929, 1930 en 1931 (aantal).
Voor schoenen, laarzen, pantoffels, zonder of niet voor het grootste deel van leder, caoutchouc, gomelastiek of rubber, is het contingent eveneens bepaald op 35% van den gemiddelden invoer per 12 maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931 (aantal).
Voor schoenen, laarzen, pantoffels, geheel of voor het grootste deel van caoutchouc, gomelastiek of rubber, is het contingent bepaald op 35% van den gemiddelden invoer per 12 maanden in de jaren 1930 en 1931.
Voor leestklaar schoenwerk is het contingent bepaald op 100% van den gemiddelden invoer per 12 maanden in de jaren 1930 en 1931 (aantal).
In de contingenteering van veekoeken, welke voor 3 maanden verlengd wordt, is eenige wijziging gekomen in de verdeeling der groepen. Tot heden waren er 9 groepen van veekoeken. Thans is dit aantal teruggebracht tot 5.
Voor lijnkoeken, grondnotenkoeken, sojakoeken, cocoskoeken en alle andere koeken is het contingent bepaald op 100% van het gewicht van den gemiddelden 3-maandelijkschen invoer in het tijdvak 1 Juli 1931—30 Juni 1933. (Staats-Crt.)
(Vor. ber. Gloeilampen 923 K.; Schoenwerk 627 C.; Veekoeken 1060 F.)

E. EVENREDIGE VRACHTVERDEELING IN DE BINNENSCHEEPVAART. —
Wij ontleenen aan „Wenken voor Vervoerder en Verlader", uitgegeven door de Afdeeling Handel en Nijverheid van het Departement van Economische Zaken, het volgende:
De ernstige toestand der particuliere binnenschipperij heeft reeds geruimen tijd de aandacht der Regeering gevraagd. Zij vond daarin aanleiding dien toestand door een speciaal voor dit doel ingestelde Commissie te doen onderzoeken. Het is uitsluitend als crisismaatregel dat de Commissie het stelsel van de evenredige vrachtverdeeling heeft aanbevolen en het is ook als zoodanig, dat bij de wet van 5 Mei 1933 (S. B. 251) aan dit stelsel wettelijke sanctie is verleend.
De regeling beoogt een zooveel mogelijk evenredige verdeeling van de beschikbare lading. Als gevolg van de ongebreidelde concurrentie zijn de vrachtprijzen gedaald tot een voor het bedrijf doodelijk niveau. Daarnaast hebben zich in het bevrachtingswezen misbruiken ontwikkeld, waartoe vele schippers, willen zij zich van een lading verzekeren, min of meer gedwongen worden. Doel der wet is nu, aan de eene zijde door evenredige vrachtverdeeling de schipperij tijdens het vervoer een bestaansminimum te verzekeren en de lasten van den tijd althans eenigszins gelijkelijk te verdeelen over vakgenooten, aan de andere zijde de misstanden in het bevrachtingswezen uit te roeien.
De wet is uitgegaan van de gedachte, dat de verdeeling ondergeschikt moet zijn aan de eischen, die het betrokken vervoer stelt. Het doel is de beschikbare lading te verdeelen over de voor deze lading geschikte schepen.
Ter uitvoering van de wet zijn ingesteld door de Kamers van Koophandel en Fabrieken Bevrachtingscommissies. Deze bevrachtingscommissies hebben tot taak:

1. Zooveel mogelijk evenredige verdeeling der beschikbare lading;
2. Het beoordeelen van den vrachtprijs;
3. Het keuren van de bevrachtingscondities;
4. Het afgeven van het bewijs, dat de Bevrachtingscommissie de bevrachtingsovereenkomst goedkeurt.

De vrachtverdeeling geldt niet voor de bonafide beurtvaart. Ook het vervoer dat op een vaste relatie tusschen verlader en schipper berust zal mogelijk blijven. Ondernemingen van handel en nijverheid die binnenvaartuigen in eigendom bezitten of ze hebben ondergebracht in een nevenmaatschappij, kunnen de vrijheid verkrijgen, de haar toebehoorende goederen in eigen schip te blijven vervoeren. (Departement van Econ. Zaken)
(Vorig bericht blz. 803 A.)

F. DR. W. J. LEYDS 75 JAAR. —
Op 1 Mei werd een verdienstelijk staatsman, aan wien alles wat van Nederlandsch bloed is in de wereld bijzondere herinneringen zal hebben behouden, 75 jaar. Het is dr. Leyds, eens de rechterhand van Kruger, als staatssecretaris van de Zuid-Afrikaansche Republiek, daarna gezant van die republiek in Europa.
De heer Leyds werd den 1sten Mei 1859 te Magelang in Midden Java geboren. In Amsterdam heeft hij in de rechtswetenschap gestudeerd, waar hij in 1883 promoveerde op een dissertatie getiteld: „De rechtsgrond der schadevergoeding voor preventieve hechtenis." In datzelfde jaar nam Kruger hem mee uit ons land om als staatsprocureur van de Zuid-Afrikaansche Republiek op te treden. In 1888 werd hij door den Volksraad tot staatssecretaris gekozen en tweemaal als zoodanig herkozen. In 1898 volgde hij jhr. mr. G. J. Th. Beelaerts van Blokland als gezant in Europa op, als hoedanig hij een groote rol heeft gespeeld bij de diplomatieke gedachtenwisseling, die aan den Boerenoorlog is voorafgegaan.
Na den ondergang van de Boerenrepublieken heeft hij zich aan Zuid-Afrikaansche handelsbelangen gewijd en aan historische werken. Hiervan noemen wij „De eerste annexatie van Transvaal" (1906). „Het

insluiten van de Boerenrepublieken" (1914—1919), „Eenige correspondentie uit 1899" (1919), en de „Tweede verzameling correspondentie uit 1899 en 1900" (1930).
Als een persoon, in wien de banden tusschen het Nederlandsche volk en het in anderen vorm herrezen Zuid-Afrika door zijn afkomst en loopbaan gesymboliseerd is, zal hij in de geschiedenis ook van ons volk blijven voortleven. (N. Rott. Crt.)

A. TREINAANSLAGEN BIJ AMSTERDAM. — Matuschka II. —
Naar de „Tel." van wel-ingelichte zijde verneemt, heeft een jeugdige verdachte in het huis van bewaring sensationeele onthullingen gedaan en op schrift gesteld. Deze verklaringen zijn getoetst aan den inhoud van tallooze papieren, die bij den verdachte op zijn kamer zijn gevonden. Verdachte, een zeer begaafd technisch leerling van de ambachtsschool te 's-Hertogenbosch, blijkt een dubbel leven geleid te hebben.
Hij hield zich met allerlei zonderlinge zaken bezig en uit het onderzoek is komen vast te staan, dat hij de schrijver is geweest van de anonyme brieven onderteekend door Matuschka II, waarin aangeduid werd, dat de Pullmantrein Parijs—Amsterdam op een bepaalde plaats tot ontsporing zou worden gebracht, indien niet aan de in den brief genoemde voorwaarden zou worden voldaan.
Hij heeft dezen brief in Den Haag op de post gedaan en het is gebleken, dat hij per fiets van Uden naar Den Haag is gegaan om den brief te posten.
(Zie bericht en brief pag. 194 A).

4 MEI 1934

B. VATICAAN. — Concordaat met Oostenrijk. —
Gelijktijdig met de ratificatie te Weenen van het Oostenrijksche concordaat met den Heiligen Stoel, dat verleden jaar 5 Juni te Rome geteekend is door kardinaal-staatssecretaris Pacelli en Dollfuss, wordt thans de volledige tekst gepubliceerd in de „Osservatore Romano". Het concordaat is vergezeld van een protocol, dat geldig is als een integreerend deel van het document. Een belangrijke voorziening van het protocol is, dat, indien, volgens artikel 4 van het concordaat, de Oostenrijksche regeering politieke bezwaren heeft tegenover de keuze van den H. Stoel van een aartsbisschop of anderen prelaat, en indien dan geen overeenstemming wordt bereikt, de H. Stoel dan vrij is zijn keuze te bewerkstelligen. Ten aanzien van art. 14 van het concordaat bindt het protocol de Oostenrijksche regeering „volledige vrijheid van organisatie en werkzaamheid" te geven, aan religieuze vereenigingen, welke een deel vormen van de kath. actie en als zoodanig afhankelijk zijn van het gezag van den diocesanen ordinarius.
(Osservatore Romano)

C. AMSTERDAM. — Belastingverhooging. —
Het voorstel tot indeeling van het stadsgedeelte der gemeente in de tweede, en het landelijk gedeelte in de derde klasse der gemeentefondsbelasting, is verworpen met 24 tegen 17 stemmen.
Tegen stemden de soc.-dem., de communisten, middenstanders en de vrijz. democraten.
Het voorstel van B. en W. om het aantal opcenten der gemeentefondsbelasting te bepalen op 100 zonder herclassificatie, werd aangenomen met 33 tegen 8 stemmen. Tegen stemden de communisten en middenstanders.
Het voorstel-Bernhard werd verworpen met 33 tegen 8 stemmen.
Het voorstel-De Miranda kwam gesplitst in stemming en werd op bijna alle punten verworpen met uitzondering van het voorstel om de te veel betaalde reserve ingevolge de invaliditeitswet te gebruiken voor het in evenwicht brengen van de begrooting 1934.
Dit werd aangenomen met 24 tegen 17 stemmen.
Zonder hoofdelijke stemming is tenslotte aangenomen de voordracht van B. en W. om den factor voor de brandverzekering belasting te bepalen op 0,85.
(Algem. Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 910 B.)**

D. A. F. J. PORTIELJE. —
Het doet ons een groot genoegen, onzen abonné's te mogen berichten, dat wij den heer A. F. J. Portielje, Inspecteur over de Levende Have van „Artis" uit sympathie met onze uitgave bereid hebben gevonden, de supervisie op zich te nemen van de rubriek: „Biologie en Psychologie van het dier" benevens „Dierentuinwezen, Dierenparken en Wildbescherming". Wij zeggen hiervoor den heer Portielje, mede namens onze abonné's, van harte dank.

A. F. J. Portielje.

De heer A. F. J. Portielje werd in 1886 te Amsterdam geboren. Na de Lagere School en de H.B.S. te hebben doorloopen was het oorspronkelijk zijn plan Biologie te gaan studeeren, doch hij zag daar van af ten gevolge van de toen ter tijd ten aanzien van deze studie bij deskundigen geldende opvattingen. Buiten de universiteit om bleef hij echter zijn studiën in de hem na aan het hart liggende biologie voortzetten. Nadat hij eenigen tijd als verslaggever werkzaam was geweest, werd hem in 1906 de gelegenheid geboden, zijn biologische kennis in praktijk te brengen, door zijn aanstelling als assistent ter directie van „Artis" onder den toenmaligen directeur dr. C. Kerbert. Na eenige jaren volgde zijn vaste aanstelling tot Inspecteur over de Levende Have van het Genootschap, een functie welke tot dusver in Nederland niet in dien zin bestaan had. Naast de inspectie van de verzorging der aan zijn hoede toevertrouwde dieren van Artis behoort voornamelijk tot zijn taak de studie van de gedragingen van het dier en ook de inrichting van de dierenverblijven op grond van zijn biologische en vergelijkend-psychologische waarnemingen. De heer Portielje heeft in deze voor Artis groote successen weten te bereiken; het is aan zijn op grond van zijn studies gebaseerde aanwijzingen te danken, dat verschillende dierverblijven in Artis (wij herinneren aan het Vogelhuis, Reptielenhuis, Uilenruïne en het z.g. Kerbert-Terras) dusdanig werden ingericht, dat zij meer in overeenstemming kwamen met de levensgewoonten van de bewoners. Van de hand van den heer Portielje verschijnen regelmatig vergelijkend-psychologische bijdragen in binnen- en buitenlandsche biologische tijdschriften, terwijl hij bovendien o.a. de auteur is van het „Artisboek", voorts uitgegeven heeft de Nederlandsche vertaling van het werk van Prof. Schillings „Mit Blitzlicht und Büchse", waarbij hij dierpsychologische en biologische aanteekeningen heeft gemaakt. Hij legt thans de laatste hand aan een zeer omvangrijk werk over de Zilvermeeuw, dat een inleiding zal zijn op de studie van het vogelgedrag.
De heer Portielje is lid van het Hoofdbestuur der Ver. tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, hij heeft medegewerkt tot het oprichten van de Afd. Amsterdam der Ver. voor Vogelbescherming, en is lid van de Nederlandsche Commissie voor Internationale Natuurbescherming.
Een der belangrijkste taken die de heer Portielje zich heeft gesteld, en op welker volbrenging hij met genoegdoening mag terugzien, is de verspreiding van de kennis der natuur in alle kringen der Nederlandsche bevolking. Hij heeft dit gedaan door het houden van voordrachten, zoo voor natuurkundige genootschappen, als voor de verschillende Volksuniversiteiten, Nutsdepartementen en voor de bevolking der Nederlandsche scholen. Ten slotte willen wij nog vermelden, dat de heer Portielje op verzoek van Dr. Maria Montessori zijn kennis heeft aangewend ten bate der Montessori-beweging hier te lande. Hij is docent aan de Montessorischool voor Lager Onderwijs, docent en bestuurder van de opleidingscursus van Montessori-leerkrachten te Amsterdam en curator van het Montessori-Lyceum. Op dit gebied heeft hij, tezamen met Mevr. R. Joosten—Chotzen, een werkje het licht doen zien, getiteld: De Natuur in de Amsterdamsche Montessorischool. (Red. K. H. A.)

A. **LUCHTVAART. — Record. - Australië-Engeland.** Kenneth Waller en Bernard Rubin slaagden er in met hun Leopard-Mothvliegtuig in 8 dagen en 19 uren van Australië naar Engeland te vliegen, waarmede zij het record van Jim Mollison met twee uren verbeterden. (Daily Telegraph)
(Zie rubriek: Luchtvaart.)

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Steun- en loonsverlaging. - Alle moties verworpen. —**
Op 3 Mei '34 had in de Tweede Kamer de stemming plaats over de moties-Kupers, de Visser en Wijnkoop inzake steun- en loonsverlaging.
De motie-Kupers, waarin de Kamer de regeering uitnoodigt de verlaging van de steunbedragen voor de Twentsche werkloozen in nadere overweging te nemen, wordt, nadat de heer Steinmetz mede namens den heer IJsselmuiden hun stem voor de motie had gemotiveerd, verworpen met 61 tegen 32 stemmen. Vóór stemden de sociaal-democraten, de communisten, de heeren v. Houten (Chr. soc.), Sneevliet (rev.-soc.), Arts (R.K. Volksp.), Lingbeek (Herv. Ger.), Zandt en van Dis (Staatk. Ger.), IJsselmuiden en Steinmetz (R.K. Staatspartij).
De motie-Kupers, waarin de Kamer de regeering uitnoodigt van het voornemen tot verlaging van de steunnormen in de groote steden des lands af te zien, wordt verworpen met 63 tegen 65 stemmen.
Deze stemming geschiedt met dezelfde stemverhoudingen met uitzondering van de heeren van Dis en Zandt, die nu tegen stemden.
De motie-De Visser waarin de Kamer uitspreekt dat geen verlaging van steun aan werkloozen moet plaats vinden en dat de loonen in de werkverschaffingen evenmin kunnen worden verlaagd, en waarin zij de regeering verzoekt op haar maatregelen daaromtrent terug te komen, wordt verworpen met 66 tegen 28 stemmen.
Vóór stemden de communisten, de soc.-dem. en de heeren Arts, van Houten en Sneevliet.
Nadat de heer Kupers de stem van de soc.-dem. tegen de motie-Wijnkoop had gemotiveerd, werd deze motie, waarin de Kamer uitspreekt dat, bij de uitvoering van werken ingevolge het aanhangige crediet voor werkverschaffing, de loonen niet lager mogen worden gesteld dan de plaatselijk geldende of contractueel voor het bedrijf vastgesteld, verworpen met 89 tegen 5 stemmen, n.l. die der communisten en van den heer Sneevliet. (Het Vaderland)

C. **WILLIAM H. WOODIN OVERLEDEN. —**
William H. Woodin, de vorig jaar afgetreden minister van Financiën uit Roosevelt's kabinet, is op 3 Mei '34 te New York overleden.
Woodin was voor zijn opneming in het kabinet een bekende figuur in de groote nijverheid en in de financierswereld. Hij was verbonden geweest aan de American Car and Foundry Cy., American Locomotive Company en de Federal Reserve Bank of New York. (Red. K. H. A.)

D. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Credietverleening van ƒ 2 millioen aan den middenstand. —**
De Tweede Kamer heeft op 3 Mei '34 het ontwerp: Credietverleening van twee millioen gulden aan den middenstand z.h.s. aangenomen. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1210 A.)

E. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Winkelsluiting op Kamer-agenda. —**
In de zitting der Tweede Kamer heeft de voorzitter voorgesteld, na het Landbouwcrisisfonds te behandelen het wetsontwerp, door de Regeering ingediend, tot wijziging van de Winkelsluitingswet (z.g. technische wijziging).
De Kamer nam dit voorstel aan. (N. Rott. Crt.)

5 MEI 1934

F. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Schisma. —**
Er is een belangrijke ontwikkeling in het kerkelijke conflict. De vereenigde oppositie te Ulm verklaarde op 29 April '34 de eenige wettige evangelische kerk te vertegenwoordigen, doch de vrije synoden, welke gevormd worden door de oppositie in de kerkelijke provincies Rijnland en Westfalen, waar de oppositie in de meerderheid is, zijn nog een stap verder gegaan. Op dien zelfden dag zijn te Dortmund de vertegenwoordigers bijeen gekomen, die zichzelf proclameerden tot de wettige kerkregeering voor deze twee provincies. Zij hebben bij het rijksministerie van Binnenlandsche Zaken een aanvraag ingediend voor erkenning als onafhankelijk evangelische kerk. Deze stap schijnt de scheiding van de kerk in Rijnland en Westfalen van de evangelische rijkskerk te completeeren.
De bezorgdheid, welke bij de nazi's in Wurtemberg heerschte tengevolge van de recente demonstraties te Stuttgart, vanwege de evangelische kerk tegen het autocratische optreden van den Rijksbisschop, is dezer dagen tot uiting gekomen in een georganiseerde contra-demonstratie. Te Stuttgart en omgeving zijn 50 vergaderingen gehouden, waar het woord werd gevoerd door vooraanstaande leden van de N.S.D.-A.P. en vertegenwoordigers van de Wurtembergsche regeering. (Ned. Tel. Ag. Reuter) **(V. b. 1259 D.)**

G. **NEDERLANDSCHE THEATER UNIE. —**
Mr. J. Leopold heeft op 3 Mei '34 op het secretariaat van den bond der Rotterdamsche Volks-Universiteit de stichtingsrede gepasseerd van de Nederlandsche Theater Unie. De voorzitter, dr. K. F. Proost, en de secretaresse, mej. I. M. van Dugteren, hebben in een persconferentie een en ander medegedeeld over den opzet en de plannen der Unie. Zij beoogt o.a. door het geheele land tot een organisatie van het publiek te geraken, die de basis zal vormen, waarop theaterkunst (opera, ballet en tooneel) krachtig zal zijn gefundeerd. Hierdoor zullen, meer dan tot nog toe, slechts artistieke overwegingen kunnen gelden bij keuze, monteering en bezetting van de uit te voeren werken.
Het initiatief is uitgegaan van den Bond van Nederlandsche Volks-Universiteiten. (Vaz Dias)

H. **VOLKENBOND. — Mexico blijft lid. —**
De Mexicaansche minister van Buitenlandsche Zaken heeft den vertegenwoordiger van Mexico te Genève, Majera, opdracht gegeven Mexico's uittreding uit den Volkenbond, waartoe in December 1932 het besluit was genomen, ongedaan te maken. De minister heeft doen weten, dat Mexico's uittreding indertijd uitsluitend met economische redenen werd gemotiveerd. Daar deze motieven thans niet meer bestaan, blijft Mexico lid. (Ned. Tel. Ag. Reuter) **(V. b. 610 I.)**

I. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - ƒ 60 millioen voor werkverschaffing goedgekeurd. —**
Het wetsontwerp tot wijziging en verhooging van het VIIe hoofdstuk 3 der rijksbegrooting (Departement van Financiën) voor 1934 (crediet voor werkverruiming) is 3 Mei '34 door de Tweede Kamer aangenomen met 89 tegen 7 stemmen.
Tegen stemden de heeren Sneevliet, Aves, Van Houten en de communisten. (De Tel.) **(V. b. 1262 B.)**

K. **NATUURKUNDE. — Kunstmatig vervaardigde radio-actieve elementen. —**
Mevrouw Irène Joliot-Curie heeft op de vergadering, die in het Physisch Laboratorium te Utrecht voor de Philosophische Faculteit van het Utrechtsche Studenten Corps en het Natuurkundig Gezelschap te Utrecht heeft plaats gehad, een lezing gehouden over kunstmatig vervaardigde radio-actieve elementen. In haar rede ging zij terug tot de ontdekking der radio-activiteit, toen de kernen der elementen voor het eerst bekend werden. Men meende in dien tijd nog, dat de elementen een onveranderlijke kern bezaten. De ontdekking der radio-activiteit voerde op haar beurt tot de ontdekking, dat deze kernen kunnen worden getransformeerd. Daarbij verandert het eene element in een ander element, na door radio-actieve stoffen te zijn bestraald. Bij deze omzetting wordt onder opneming of afgifte van energie en opneming in de kernen van alpha-deeltjes andere lichaampjes (zoogenaamde protonen, neutronen of deutonen) uitgestooten, zoodat toch ten slotte de massa gelijk blijft. Het geheele gebeuren laat zich als een chemische reactie beschrijven. Aanvankelijk vond men slechts een klein aantal omzettingen, maar bij verder onderzoek breidde dit zich steeds meer en meer uit en thans kent men een zeer groot aantal van deze omzettingen. Om een voorbeeld te geven, verandert een berylliumkern bij bombardement met alphadeeltjes in koolstof onder uitstooting van een neutron, aluminium in silicium of in phosphor. Niet alleen de zwaardere, ook de lichtere elementen zijn voor transmissie vatbaar. Het merkwaardige bij deze omzettingen is, dat in vele gevallen — uitvoerig behandelt spreekster in dit opzicht aluminium — modificaties van deze elementen ontstaan, die in de natuur niet voorkomen, instabiel zijn en

zich zelf door radio-activiteit onderscheiden. De radio-activiteit is in vele gevallen van korten duur en treedt al naar het element dat wij voor ons hebben na een verschillend langen tijd op. Bij magnesiumomvorming worden positieve en negatieve electronen uitgestraald wat op twee naast elkaar afloopende omzettingen zou wijzen, waarvan de eene zwak en de andere sterk straalt.
De chemische veranderingen die met deze physische omzettingen gepaard gaan, zijn moeilijk te bestudeeren. Vaak is het aantal atomen dat veranderd is, betrekkelijk gering, wat gevoegd bij den korten duur van de radio-activiteit, die men verkrijgt, meebrengt, dat men chemische reacties zeer snel moet uitvoeren. Op die manier werd gevonden, dat bestraling van borium voert tot vorming van stikstof.
Wetenschappelijk zoowel als practisch leveren deze ontdekkingen allerlei perspectieven. Niet alleen alpha-deeltjes kunnen voor deze bombardementen, die de veranderingen te weeg brengen gebruikt worden, maar ook deutonen en neutronen. Bij gebruik van de laatste soorten deeltjes is het resultaat anders dan in het eerste geval. Men is er reeds in geslaagd meer dan 20 radio-actieve elementen te fabriceeren. Men is er zeker van, dat in alle bekende elementen deze radio-actieve elementen aanwezig zijn. De intensiteit der straling en de hoeveelheid dezer elementen zijn evenwel nog te gering om van practische toepassing te kunnen zijn. Toch gelooft spreekster, zal het slechts een kwestie van tijd zijn om radio-actieve elementen te maken van groote activiteit en sterke straling, die wel practisch bruikbaar zullen zijn. Deze elementen zullen dan als indicatoren kunnen worden gebruikt om het bestaan van bepaalde stoffen in allerlei lichamen aan te toonen, zoowel in doode stoffen als in het levende lichaam alsmede om na te gaan hoe deze elementen bij chemische reacties veranderen. Ook op medisch gebied valt in dit opzicht nog een heele omwenteling van ons kennen en kunnen te verwachten. Immers: thans werkt men in hoofdzaak met de zware elementen. Als men ook de lichtere elementen voor dit doel zal kunnen toepassen, zal men deze stoffen veel gemakkelijker door het lichaam kunnen verdeelen, dan thans het geval is.
Ten slotte betoogt spreekster nogmaals met nadruk, dat de stabiliteit van de stoffen niet aangetast is, dat men slechts nieuwe radio-actieve kernen heeft gemaakt, niet meer en ook niet minder. (Nieuwe Rotterd. Courant)

6 MEI 1934

A. ANTI-SEMITISME. — Prof. dr. Ph. Kohnstamm. - Psychologie van het Anti-semitisme. —
Prof. Kohnstamm toont in een belangwekkend geschrift „Psychologie van het Anti-semitisme" o.a. aan, hoe het Oude Testament in diepsten grond op den vrede gericht is; het weet niets van bloed en ras, van de aanbidding van de menschelijke persoonlijkheid, van den cultus van den „Leider". Dit is creatuurvergoding die aan het Joodsch-Christelijk geloof geheel vreemd is. De Bijbel staat diametraal tegenover de wilde demonie van de Natuurreligie, die de Arische religie is. Het ‚Deutsche Gemüt" ziet in wilskracht en geest de duivelsche tegenstanders van het Leven. De schrijver wijst op de centrale figuur van het „Gemüt". In het bekende gebod van Luc. 10 : 27, waar onze Statenvertaling luidt: Gij zult den Heere uwen God liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel en uit geheel uw kracht en uit geheel uw verstand, waar Engelsche en Fransche vertaling van het laatste woord is „mind" en pensée, heeft de Lutherbijbel „Gemüt". Het verstand is uit den booze (vgl. Luther's Leere Vernunft). Het Lutherdom heeft de scherpe scheiding van Rijk Gods en de Overheid, die aan geen hooger gezag is verbonden, waartegen dus alle gerechtvaardigde kritiek wegvalt (vgl. het „Untertanen verstand").
Het Calvinisme treedt tegen dit ‚Fuhrer"-principe fel op, dat het als creatuur-vergoding op staatkundig terrein als zware zonde beschouwt. De Duitsch-Christelijke bestrijding van het Oude Testament ligt ook in een groot deel der Duitsche theologie en in de idealistische filosofie, die hier voorbereidend hebben gewerkt.
Hieruit volgt de verklaring, waarom met Jood en pacifist ook de democraat verdwijnen moest uit het Derde Rijk. De saecularisatie van het Duitsche Christendom zoowel als van het Jodendom heeft de tegenstelling eer verscherpt dan verzoend, omdat de gesaecularisseerde Jood zich heeft ontwikkeld tot een genieter, een heerscher, tot drager van de dictatuurgedachte uit kracht van verleden en traditie. Omdat dit Jodendom toch een kleine minderheid bleef, ontstond hier een onvermijdelijke tragiek. Logisch vloeit dan ook hieruit voort het ééne uitzicht, dat nog bleef: het Zionisme. (N. Rott. Crt.)

B. WILLEM KLOOS 75 JAAR. —
De bekende dichter en letterkundige, Willem Kloos, herdacht 6 Mei '34 zijn 75sten verjaardag.
Willem Kloos, een der „tachtigers", werd geboren te Amsterdam op 6 Mei 1859. Hij doorliep de H. B. S. aldaar en studeerde vervolgens aan de hoofdstedelijke Universiteit, in de klassieke letteren, aan welke universiteit hij ook candidaats-examen deed. Sedert 1885 is de heer Kloos redacteur, later hoofdredacteur van „De Nieuwe Gids".
Van de talrijke werken, welke van de hand van Willem Kloos verschenen, noemen wij: „Verzen" (1894), „Nieuwe Verzen" (1895), „Veertien jaar litteratuur-geschiedenis" (1896), „Nieuwere litteratuur-geschiedenis en letterkundige inzichten en vergezichten" 19 deelen (1916—1929); „Een daad van eenvoudige rechtvaardigheid"; „Studies over onze 18e eeuwsche dichters" (1909); „Jacques Perk" (1909). Willem Kloos bezit een zeer uitgebreide bibliotheek.
(Red. K. H. A.)

C. WILLEM HULTZER OVERLEDEN. —
Een bekende figuur is aan de Nederlandsche sportwereld ontvallen. Willem Hultzer, de oud-voorzitter van De Amstel, is op 84-jarigen leeftijd gestorven. Meer dan 42 jaar is hij bestuurslid, ruim 35 jaar is hij voorzitter geweest van de vereeniging.
(Red. K. H. A.)

D. ZWEMSPORT. — Willy den Ouden. - Twee records.
Tijdens de zwemwedstrijden die 5 Mei '34 in de Central Bath te Dundee werden gehouden zwom Willy den Ouden de 220 yards in 2 min. $27^3/_5$ sec. Het oude wereldrecord stond op naam van Helen Madison met een tijd van 2 min. $34^4/_5$ sec. Verder zwom zij de 200 yards vrije slag in 2 min. $14^1/_5$ sec., hetgeen ook een nieuw wereldrecord beteekende.
Willy den Ouden zwom tijdens deze wedstrijden de 100 yards vrije slag tegen de Schotsche kampioene Madge Maccallum en Margot Hamilton. De Rotterdamsche zwemster won in 1 min. $1^1/_5$ sec. De tijd van miss Maccallum was 1 min. $7^3/_5$ sec.
Op het oogenblik heeft Willy den Ouden reeds zeven wereldrecords vrijen slag op haar naam staan en wel de volgende:

100 meter:	1 min. 4.8 sec.	
200 meter	2 min. 28.6 sec.	
300 meter	3 min. 58 sec.	
100 yards	59.8 sec.	
150 yards	1 min. 39.5 sec.	
200 yards	2 min. 14.2 sec.	
220 yards	2 min. 27.6 sec.	(Sunday Times)

E. VOLKENBOND. — De deskundigen voor de Saarstemming. —
Het secretariaat van den Volkenbond maakt bekend, dat de Saarcommissie van den Volkenbondsraad op zijn van 16 tot 20 April te Rome gehouden bijeenkomst, heeft besloten de uitwerking van wetsvoorstellen voor de stemming-modaliteiten en voor den verkiezingsdag toe te vertrouwen aan deskundigen als hoedanig zijn benoemd:
Prof. Bindo Galli (Italië), eerste voorzitter van het Hof van Beroep van Genua; Mr. L. A. Nypels (Nederland), Raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden; en Miss Sarag Wammaugh (Vereenigde Staten), adviseerend deskundige der regeering van Peru voor de volksstemming van Taona en Arica.
(Mr. Leopold August Nypels, Raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden, is op 29 December 1888 te Maastricht geboren. Na te 's-Hertogenbosch en Arnhem het gymnasium te hebben bezocht, studeerde hij te Leiden rechtswetenschappen. In 1911 promoveerde hij op stellingen, waarna hij zich te 's-Gravenhage vestigde als advocaat en procureur. Sedert 1931 is de heer Nypels Raadsheer in den Hoogen Raad. Voorts is hij secretaris van het Centrale Stembureau.
(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 1137 D.)**

F. MAX FRIEDLAENDER OVERLEDEN. —
Te Berlijn is op ruim 81-jarigen leeftijd overleden Max Friedländer, een musicoloog van internationale reputatie, in het bijzonder ten aanzien van het Duitsche lied.
Van huis uit was Max Friedländer zanger. Ten aanzien van zijn wetenschappelijken arbeid is zijn voornaamste werk de standaard-uitgave „Das deutsche Lied im 18. Jahrhundert", met een uitvoerige bibliographie en een deel voorbeelden. Vermelding verdiene voorts zijn opstel over Mozart's liederen in het „Liliencron-Festschrift" van 1910, zijn studie over „Das Grossvaterlied und der Grossvatertanz" in het

„Kretschmar-Festschrift" van 1918; zijn monographieën over Brahms' liederen en zijn verspreide opstellen in verschillende tijdschriften en jaarboeken.
(Red. K. H. A.)

A. ENGELAND. — Petroleum. —
Het petroleumwetsontwerp waarbij de exploitatie van petroleumgebieden in Engeland wordt geregeld is in het Hoogerhuis aangenomen. (Keesings Fin. Archief)

B. DUITSCHLAND. — Invoer - Deviezen tot 25% beperkt. —
Het rijksbureau voor deviezen-contrôle heeft besloten, dat voor buitenlandsche betalingen in het goederenverkeer vanaf den 4den Mei slechts deviezen tot 25% van het basis bedrag kunnen worden toegewezen. Voor rembourscredieten wordt 50% deviezen toegestaan. Het percentage beliep tot nu toe 35%.
(Berl. Börsen Ztg.)
(V. b. Betalingsverkeer 1263 B.; Deviezenverk. 898 B.)

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Bescherming der openbare orde. —
Het wetsontwerp tot bescherming der openbare orde werd op 2 Mei met 47 tegen 24 stemmen aangenomen. Tegen stemden soc.-dem., comm. en de heer Sneevliet.
Bij de behandeling van het wetsontwerp heeft minister Van Schaik nog gezegd:
Het „droit de réponse" (in de pers) achtte de minister theoretisch meer aanlokkelijk dan practisch uitvoerbaar.
Het is niet voldoende de verachtelijke ophitsingen tegen het Joodsche deel der bevolking af te keuren, gelijk de heer Van der Heide e.a. deden. De Joden hebben niet alleen recht op bescherming, doch tevens is het plicht der regeering te voorkomen, dat er tweespalt in de bevolking optreedt. Laat men zich toch op den bodem der realiteit stellen. (Het Volk)

D. VOETBAL. — De wereldkampioenschappen in Italië. —
Op 3 Mei heeft te Rome de loting plaats gehad voor de wereldkampioenschappen: Nederland, dat tot de acht sterkste landen werd gerekend, lootte voor den eersten wedstrijd tegen Zwitserland. Die wedstrijd wordt te Milaan gespeeld op 27 Mei.
In de lijst van achtste finale-wedstrijden welke wij hieronder geven, staan de als sterkst erkende landen het eerst genoemd.
De loting voor de achtste finale had den volgenden uitslag:

1. Florence: Italië—winnaar Amerika—Mexico. (Deze wedstrijd wordt op 24 Mei te Rome gespeeld).
2. Triëst: Tsjecho Slowakije—Roemenië.
3. Napels: Hongarije—Egypte.
4. Genua: Argentinië—Zweden.
5. Rome: Brazilië—Spanje.
6. Milaan: Nederland—Zwitserland.
7. Turijn: Oostenrijk—Frankrijk.
8. Bologna: Duitschland—België.

(Alg. Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 1277 K.)**

7 MEI 1934

E. JULIANA-KANAAL GEOPEND. — Kolentip bij Born in werking. —
In tegenwoordigheid van H.M. de Koningin, H.K.H. Prinses Juliana, Z.K.H. Prins Hendrik en van tal van autoriteiten en vooraanstaande personen op het gebied van handel en scheepvaart zijn op 7 Mei '34 twee van de drie panden van het Julianakanaal voor de scheepvaart opengesteld.
Tegen halftwee arriveerden de vorstelijke personen en autoriteiten te Maasbracht, waar bij de sluis, die het Julianakanaal met de gekanaliseerde Maas verbindt, de openingsplechtigheid plaats had.
Na een toespraak van den minister van Waterstaat, ir. J. A. Kalff, opende prinses Juliana door het drukken op een knop de sluis, waardoor de eerste sleep, bestaande uit een sleepboot en een sleepschip, naar het kanaal geschut kon worden.
Bij de werken tot aanleg van het Julianakanaal behoorde ook de bouw van een kolentip voor de Nederlandsche Spoorwegen ten behoeve van de Zuid-Limburgsche mijnen te Born. In 1929 was tegelijk met het gereedkomen van de Maaskanalisatie een tijdelijke tip te Maasbracht opgericht. Tevens is ook de definitieve kolentip te Born na een rede van den minister van Waterstaat, ir. Kalff, in dienst gesteld.
Deze kolentip is van de modernste constructie en heeft een uurcapaciteit van vijftien wagons van twintig ton. Zij staat in directe spoorwegverbinding met de mijnen.
Tot den aanleg van het Julianakanaal werd besloten bij de wet van 28 Juli 1921. Na omvangrijke voorbereidende werkzaamheden kon in het najaar van 1925 met de uitvoering begonnen worden. Op 22 October 1925 werd door Prinses Juliana te Limmel bij Maastricht de eerste spade voor het Julianakanaal gestoken. Het nieuwe kanaal, dat op 7 Mei '34 gedeeltelijk in gebruik is genomen, is geschikt voor schepen van 2000 ton, met een grootste lengte van 100 M., een grootste breedte van 12 M., een grootsten diepgang van 2.80 M. en een grootste hoogte boven den waterspiegel van 7 M.
De schutsluizen hebben een doorvaartwijdte van 14 M. en een slagdrempeldiepte van 3.60 M. De schutkolk ter breedte van 16 M. heeft een lengte van 136 M. Over het kanaal zijn — behalve de bruggen over elk der schutsluizen — een tiental vaste bruggen voor gewoon verkeer, waarvan enkele ook voor tramverkeer worden ingericht.
Het Julianakanaal is ongeveer 34 K.M. lang en wordt door vier schutsluizen verdeeld in drie panden. Het noordelijke en het middenpand zijn heden, nadat er eenige weken voor noodig waren om het benoodigde water, dat later, wanneer ook het derde pand gereed is, van de Maas zal komen, in te pompen, in dienst gesteld.
Bij den aanleg van het Julianakanaal behooren ook de werken tot het maken van het verbindingskanaal door het Boschveld bij Maastricht — eveneens reeds gereed gekomen — en het maken van de overlaadhavens, haveninrichtingen, spoorwegwerken, enz. In totaal zijn de kosten voor deze werken geraamd op ongeveer 36 millioen gulden, welk bedrag sinds 1925 is verwerkt.
Niet alleen voor den afvoer der steenkolen uit onze Limburgsche mijnen, doch voor de geheele industrieele ontwikkeling van Zuid-Limburg is het tot stand komen van deze werken van groote economische beteekenis. (Vaz Dias)

F. NIEUWE SPELLING. — September 1934 ingevoerd. - Minister Marchant's radiorede. —
De minister van Onderwijs, Mr. Marchant, hield op 7 Mei '34 een radiorede inzake de nieuwe spelling. Wij ontleenen hieraan het volgende:
De nieuwe spelling van de Nederlandsche taal, welke door de door minister Marchant ingestelde commissie is voorgesteld, zal in September 1934 voor het onderwijs worden ingevoerd. De invoering van het compromis zal niet gepaard gaan met eenig verbod van het gebruik van boeken in een andere spelling.
Twee argumenten voor invoering van het compromis stelde minister Marchant op den voorgrond: het belang van de jeugd en het brengen van orde, waar thans een chaos heerscht. De jeugd achtte de minister hoofdzaak in deze kwestie, en haar belang brengt naar zijn meening mede, dat er eenheid in de schrijfwijze van onze taal komt en dat de jeugd niet weer blootgesteld wordt aan de risico's van den toestand, waarin thans het schrijven van het Nederlandsch verkeert, nu in de scholen zooveel verschil in schrijfwijze is binnengedrongen, dat de regels van elk systeem niet meer uit elkaar zijn te houden.
De vereeniging tot vereenvoudiging van de schrijfwijze zal, zooals de minister mededeelde, bij invoering van het compromis, haar actie staken.
Ten slotte betoogde minister met klem, dat spoedige invoering van het compromis noodzakelijk was. Het is zoowel een Belgisch als een Nederlandsch belang, dat het compromis worde aanvaard tegelijkertijd in beide landen. Indien niet alle teekenen bedriegen zal dit geschieden. Het wordt in deze maand nog beslist. De minister meende dat de tegenzin die thans nog tegen de nieuwe spelling geuit wordt, weldra zal zijn overwonnen als de regeling eenmaal wordt toegepast (De Tel.)
(V. b. Nieuwe regels 1264 B. en 1270 E.)

8 MEI 1934

G. NON-AGRESSIE PACT. — Polen-Rusland. - Verlenging. —
De Russische minister van Buitenlandsche Zaken, Litwinov, en de Poolsche ambassadeur, Lockasiewitsj, hebben het protocol onderteekend waardoor de duur van het tusschen Rusland en Polen bestaande niet-aanvalsverdrag met tien jaar wordt verlengd tot eind 1945.
Het protocol bevat verder een clausule, volgens welke het non-agressie-pact na afloop der tien jaren automatisch met twee jaar wordt verlengd, indien geen opzegging heeft plaats gevonden. In het slotprotocol van het verdrag wordt bepaald, dat de nota van den vroegeren volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, Tsjitsjerin, van 28 September 1926, die aan de Litausche regeering werd overhandigd bij de onderteekening van het non-agressie-pact tusschen Litauen en Rusland, in geen geval zóó kan worden uitgelegd, alsof zij een inmenging van Sovjet-Rusland in de regeling van territoriale kwesties, die in deze nota werden vermeld, ten doel heeft.
Onder deze territoriale kwesties zijn te verstaan de kwestie betreffende Wilna en andere geschillen tusschen Polen en Litauen. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. 583 C.)

A. ARABIE. — Strijd tusschen Ibn Sa'oed en Imam van Jemen. - Resumé. —

Reeds verscheiden maanden woedt in Arabië een felle woestijnoorlog welke door de geheele Mohanmmedaansche wereld met groote spanning is gevolgd.
Zooals uit de dezer dagen gepubliceerde telegrammen reeds viel op te maken, wordt de woestijnoorlog gevoerd tusschen Ibn Sa'oed, den koning van Sa'oedië, die zich in Maart den toorn van Imam van Jemen op den hals haalde, doordat hij weigerde zijn troepen terug te trekken uit een reeds lang door beide vorsten betwist gebied, de oase van Nejran.
In het begin van dit jaar had het allen schijn dat een accoord tusschen beide Arabische vorsten was tot stand gekomen. Toen echter den koning van Sa'oedië — ook wel de Wahabietenkoning genoemd — ter oore kwam, dat troepen van den Imam de betwiste oase reeds hadden geoccupeerd, zond hij op zijn beurt een leger naar het Zuiden. Dit rukte op naar Jemen en slaagde al heel spoedig erin de voorname kuststad Midi te bezetten, waarop de Imam zijn veel sterkeren tegenstander een wapenstilstand voorstelde. Ibn Sa'oed was daartoe bereid, mits de Imam van Jemen de vooraanstaande leden van de vroegere dynastie van Asir zou uitleveren. De Imam weigerde. De strijd werd voortgezet.
Inmiddels rukten de troepen van Ibn Sa'oed onder commando van diens zoon, Emir Faisal, steeds verder op naar het Zuiden. Zij beschikken over de meest moderne oorlogsmiddelen.
Het spreekt van zelf, dat men in Britsche officieele kringen de jongste ontwikkeling van den oorlog tusschen Sa'oedië en Jemen met bizondere belangstelling en ook met niet geringe bezorgdheid volgt. Zou koning Ibn immers na een volledige overwinning ertoe besluiten Yemen bij zijn gebied in te lijven, dan zou een zeer gevaarlijke toestand geschapen worden. Ibn Sa'oed zou in dat geval heer en meester worden van verreweg het grootste gedeelte van Arabië en hij en zijn aanhangers zouden dan wel eens bekoord kunnen worden door de gedachte om een Groot-Arabië, te stichten, hetgeen practisch hierop neer zou komen, dat alle bestaande Arabische staten, met uitzondering van Egypte, althans onder Ibn Sa'oed's moreele leiding tot één groot rijk zouden worden vereenigd. Voor een dergelijke combinatie zouden Groot-Brittannië en ook Frankrijk en Italië niet bijster veel voelen.
Behalve door genoemde Europeesche landen wordt de oorlog tusschen de beide Arabische vorsten natuurlijk ook met bizondere belangstelling gevolgd door Egypte, dat blijkbaar veel sympathie heeft voor den Imam van Jemen, die naar beweerd wordt, fel anti-Britsch gezind is. In Caïro zou de Imam beschouwd worden als de groote voorvechter van de Mohammedaansche zaak en vooral in nationalistische kringen van Egypte, zou hij zeer gezien zijn. Hierdoor wordt het dan ook verklaarbaar, waarom Jemen zich allereerst tot koning Foead van Egypte heeft gewend met het verzoek als bemiddelaar op te treden.
Koning Ibn Sa'oed staat bij de Mohammedanen bekend als een al te sluw zakenman, die het godsdienstig heimwee dat iederen Mohammedaan naar Mekka drijft, heel slim weet uit te buiten om zijn eigen beurs te verrijken. Weliswaar is hij de eerste Arabier niet die zulks doet, want voor hem hebben honderden kooplieden hetzelfde gedaan, maar Ibn Sa'oed maakt het toch wel een beetje al te kras. Iedere pelgrim die op het oogenblik in Jeddah aan land gaat, moet eerst een belasting van ongeveer dertig gulden betalen. Anders mag hij het grondgebied van Mekka niet betreden. Verder moet hij zeven à acht gulden betalen, wanneer hij wil drinken uit de heilige bron Zam-Zam, en verder nog verschillende andere kleine belastingen, waardoor een pelgrimsreis naar Mekka den Egyptenaren op het oogenblik op ongeveer drie honderd gulden komt te staan, een bedrag, dat voor den eenvoudigen man uit het volk niet te betalen is.
Geen wonder dus dat onder de vrome Moslems in Egypte een felle verbittering tegen den koning van Sa'oedië heerscht. In bepaalde kringen te Caïro wordt dan ook beweerd, dat de Imam van Jemen wellicht in de overige Mohammedaansche wereld nog tijdig steun zal kunnen vinden om Ibn Sa'oed te kunnen weerstaan, waardoor de zaken wel eens een geheel andere wending zouden kunnen nemen.
Uit het verder verloop van den strijd zal dit moeten blijken.
(De Maasbode) **(Vorig bericht blz. 1257 E.)**

B. NEDERLAND. — Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond". —

De liberale staatspartij „De Vrijheidsbond" hield op 5 en 6 Mei te Nijmegen haar jaarlijksche algemeene vergadering onder voorzitterschap van Mr. W. C. Wendelaar.
Wij ontleenen hieraan het volgende:
In den aanvang van de groote redevoering, die minister Kalff heeft uitgesproken, heeft hij betoogd, dat de staat zich kan en dient te beschermen door een goede kieswet tegen hen, die van de vrijheid van ordening profiteeren, om hun groepsbelang te doen prevaleeren boven het algemeen belang. Kamerleden zijn volksvertegenwoordigers, en eenmaal gekozen hebben zij niet in de eerste plaats rekening te houden met de wenschen van hun geestverwanten, doch met de inzichten van het geheele volk, óók met de minderheid van dat volk.
Sprekende over de gezagspolitiek van de regeering-Colijn, en de N.S.B., zeide spr. met spanning uit te zien naar den louterenden invloed op de jongeren, die uit moet gaan van dit „den inhoud van het leven zoeken in idealen, die plichten opleggen, instee van belangen, die rechten brengen". Aan de oudere volgelingen van het fascisme stelde hij de vraag, waar zij het recht vandaan halen het politieke leven te veroordeelen, waarvoor zij zich nooit eerder geïnteresseerd hebben.
De politieke partijen moeten begrijpen, dat samenwerken met andersdenkenden op een breed terrein tot de mogelijkheden, zelfs tot de noodzakelijkheden behoort, en dat wel met handhaving van eigen beginselen. Van eenzijdige nationale ontwapening kan geen sprake zijn, wel van bezuiniging op defensie, maar alleen met behoud van de doelstelling van de weermacht.
Op 6 Mei werd een discussie gevoerd over het door een commissie ingediende ontwerp-middenstandsprogramma, dat ten slotte als crisisprogramma werd vastgesteld als volgt:
1. Het tegengaan van het door de overheid uitoefenen van bedrijven, anders dan uit den aard monopolistische.
2. Streven naar een wettelijke regeling, waarbij aan hen, wier arbeidsduur bij de wet op sociale gronden is beperkt, verboden wordt:
a. eenige nering uit te oefenen of daarin werkzaam te zijn;
b. tegen betaling voor derden arbeid te verrichten in hetzelfde of een aanverwant beroep.
3. Verbod van overheidssteun aan inkoop-coöperaties of -combinaties van overheidspersoneel.
4. Openstelling eener gelegenheid tot ouderdomsvoorziening op billijke voorwaarden voor kleine zelfstandigen.
5. Bevordering van het vakonderwijs. Erkenning door de overheid op bepaalde voorwaarden van de diploma's van bestaande bijzondere vakscholen en cursussen. Instelling van een voorlichtingsdienst ook op boekhoudkundig gebied.
6. Gelijkstelling van den grondslag der personeele en andere belastingen en heffingen voor alle bedrijven, ook voor die op coöperatieve leest geschoeid.
7. Regeling van den markt- en straathandel, zoolang dat de belangen van hen, die daarbij zijn betrokken, evenzeer worden beschermd als die der winkeliers.
8. Bevordering van het middenstandscrediet.
9. Regeling van het afbetalingsstelsel. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1215 A.)

C. NEDERL. WERKLIEDENVERBOND „PATRIMONIUM. — Rede van minister De Wilde. —

In de dezer dagen te Leeuwarden gehouden 50ste algemeene vergadering van het Nederl. Werkliedenverbond „Patrimonium" hield de minister van Binnenlandsche Zaken, Mr. J. A. de Wilde, een rede getiteld: „Door eendracht sterk", waaraan wij het volgende ontleenen:
De mannen van Patrimonium, sterk in hun beginsel en geoefend in den socialen en politieken strijd, laten zich niet zoo gemakkelijk van hun stuk brengen. Tegen alle abstracte stelsels staan zij critisch. Zij erkennen hun goddelijke roeping, die nù, in het jaar 1934 tot hen komt. Hier is hun plaats, hier hun taak.
Daarom rekenen zij met de werkelijkheid en zoeken zij naar de middelen, die er zijn. Zij begeeren geen dokters die de diagnose niet kunnen of willen stellen.
Dat het financieel zoo zwaar beproefde Engeland blijkbaar weer gaat oprijzen is zeker niet in de laatste plaats het gevolg hiervan dat men de toestand aanvaard heeft zooals hij was en is gaan arbeiden met de middelen die aanwezig waren. Wie daartoe den moed mist, wordt vroeg of laat door de publieke opinie gevonnisd.
Wat is de waarheid met betrekking tot ons land?
Die waarheid heeft twee zijden. God schenkt aan Nederland ook nu, nog veel. Staatkundig, kerkelijk, economisch en sociaal. Wij hebben onze staatkundige vrijheid, wij mogen God dienen naar ons geweten. Er zijn nog inkomsten, al slinken zij. Er is nog gevoel van saamhoorigheid en onze sociale wetgeving doet nog dagelijks haar zegenrijk werk. Daarom zijn wij temidden van de tegenspoed, dankbaar en geduldig.
Maar de andere zijde der waarheid is somber.
Ons volk is verarmd, de commercieele verhoudingen tusschen de volken, waarvan ons welgelegen land profiteerde, zijn verbroken. Indië is geen bron van inkomsten meer, maar leunt zelf op het verarmde moederland. De landbouw is alleen met kunstmatige middelen op de been te houden. Industrie en scheepvaart zijn in zorgwekkenden toestand. Het staatsbudget is uit z'n evenwicht. De gemeentefinanciën zijn in een bedenkelijke situatie; de publieke lasten drukken loodzwaar; de steungelden zijn gestegen tot bij de 300 millioen. (Vaz Dias)

D. JAPAN. — De rijwielindustrie. —

De Osaka Mainichi heeft een speciaal rijwielnummer uitgegeven, in verband met een ronde-tafelconferentie, welke onder auspiciën van dit blad en de Tokyo Nichi Nichi gehouden is met de voornaamste fabrikanten en exporteurs van rijwielen. Het uitvoercijfer in 1933 bedraagt ruim 11 millioen Yen.
Hierbij dient te worden aangeteekend, dat toen twee jaren geleden voor het eerst door de Japansche Vereeniging van Rijwielexporteurs een controle werd ingesteld, de maandelijksche uitvoer niet meer bedroeg dan 300.000 yen.
Wat het aandeel van Ned.-Indië in dezen export betreft, het volgende staatje, eveneens uit dezelfde bron afkomstig, doet zien dat de helft van de Japansche rijwielen en onderdeelen naar Ned.-Indië komt. De volgorde der importeerende landen is als volgt:

Ned.-Indië	50%
Br.-Indië	20%
China	15%
Mantsjoerije	7%
Andere landen	8%

(Osaka Mainichi)

A. DANZIG-POLEN. — Betrekkingen. - Tolunie. —
Staatsraad Forster heeft in een rede welke hij heeft uitgesproken ter gelegenheid van het 1 Mei-feest te Danzig principieel geconstateerd dat het met het oog op de verscherping der economische betrekkingen tusschen Danzig en Polen noodzakelijk schijnt in het bijzonder te wijzen op de taak welke de verantwoordelijke leider voor Danzig heeft.
Een tolunie, welke slechts op papier bestaat en in de praktijk wordt uitgelegd tegen den zin der verdragen, kan niet in overeenstemming zijn met den wensch van degenen die deze verdragen hebben tot stand gebracht. Wij zijn geheel machteloos en weerloos doch juist daarom moeten wij ook aandringen op de handhaving dezer verdragen door de andere partij. (Baltische Presse) **(Vor. ber. blz. 1054 B.)**

B. GOUD. — Voorraad Jan.—Maart 1934. —

(in millioenen R.M.).

	Eind Jan.	Eind Febr.	Eind Maart
Ver. Staten . .	16.918	18.354	19.046
Frankrijk . .	12.675	12.168	12.233
Engeland . .	3.900	3.901	3.903
België	1.596	1.584	1.575
Italië	1.568	1.569	1.518
Zwitserland . .	1.618	1.487	1.414
Nederland . .	1.551	1.336	1.327
Duitschland . .	376	333	237

(De Maasbode) **(Vor. ber. blz. 1188 G.)**

C. GEESTELIJK LEVEN. — Eerste uitgave van Luthers verzamelde geschriften. —
In de pastorie van Bamble (Noorwegen) heeft men, volgens „Aftenposten", een zeer belangrijke vondst gedaan, namelijk de eerste uitgave van Luther's verzamelde geschriften in 10 groote deelen, die daar jarenlang onopgemerkt is gebleven, benevens een oude bijbel. De bijbel is in hout gesneden, met vel overtrokken, fraai bewerkt en voorzien van groote sloten. De boeken zijn vermoedelijk aan de pastorie geschonken door den bekenden predikant Lammers, die tusschen 1840 en 1850 te Bamble stond.
Luthers verzamelde geschriften zijn in 1563 te Wittenberg gedrukt, en de bijbel in 1668.
(Aftenposten, Oslo)

D. DUITSCHLAND. — Prijzen voor boek en film. —
In een bijeenkomst van de Duitsche „Reichskulturkammer" zijn, ter gelegenheid van de 1 Mei-viering der nationaal-socialisten, de prijzen voor literatuur en film uitgereikt welke de Duitsche regeering in Mei 1933 heeft ingesteld.
De Stefan George-prijs groot 12.000 mark werd toegekend aan Erich Euringer voor zijn boek „Deutsches Werk". Voorts werd de Universum-film „Flüchtlinge" van den regisseur Gustav Ucicky bekroond met een wisselprijs, bestaande uit een kunstwerk dat de filmkunst verzinnebeeldt.
De jury voor deze prijzen was benoemd door minister Goebbels. Verlangd werd dat de bekroonde werken de gebeurtenissen in het hedendaagsche Duitschland op pakkende en artistieke wijze zouden weergeven.
(Berliner Tageblatt)

E. NEDERLAND. — Luchtbeschermings-Oefening te Eindhoven. —
Op 5 Mei had te Eindhoven de groote demonstratie plaats betreffende bescherming der burgerbevolking bij luchtaanvallen, waaraan een vijftal militaire vliegers uit Soesterberg, en de verschillende afdeelingen van den luchtbeschermingsdienst, brandweer, Gem. Gen. Dienst, Reserve-officieren, enz. onder leiding van mr. A. Fens, Commandant der Eindhovensche brandweer en Padvinders deelnamen. Bij deze demonstratie werd gebruik gemaakt van het hiertoe bij uitstek geschikte hulpmiddel der radio-telefonische communicatie. (De Telegraaf) **(Vor. ber. 1265 E.)**

E. CANADA. — Financiën. —
De handel met het buitenland heeft in het afgeloopen belastingjaar bedragen 1017 millioen dollars, vergeleken met 887 millioen in het voorafgaande jaar. Er is voor 152 millioen meer uit- dan ingevoerd. Als gevolg van de Ottawa-overeenkomsten komt thans 1/3 gedeelte van de aankoopen in het buitenland uit het Britsche Rijk, vergeleken met 1/5 in 1929, terwijl de uitvoeren naar de landen van het Britsche Rijk eenzelfden winst te zien geven. De suikerbelasting is verlaagd van twee tot één cent per pond en de speciale accijnsbelasting op alle invoeren volgens het Britsche preferentieele tarief is verlaagd van 3 tot 1½. (Standard, Montreal)

G. DUITSCHLAND. — Financiën en bedrijfsleven. —
De rijksminister van Financiën, Schwerin von Krosigk, heeft in een te Karlsruhe gehouden redevoering o. m. het volgende verklaard: „Een van de moeilijkste problemen, die wij hebben, is de achteruitgang van den uitvoer als gevolg van het gebrek aan deviezen. Op de gedachte van devaluatie kunnen wij slechts dan komen, als wij er van overtuigd zijn, dat door die devaluatie de uitvoer werkelijk in noemenswaardige mate verhoogd zou kunnen worden. Zoolang die vraag niet met een onvoorwaardelijk ja kan worden beantwoord, is het risico te groot".
Zoolang de overheid, door moeilijkheden met de begrooting, niet bij machte was, zich voldoende credieten te verschaffen, werd het aanvullende werkverschaffingsprogram uitgevoerd. Over dit program zeide de minister dat het bedrag, dat als voorschot op de toekomst werd opgenomen in den vorm van belastingbons en arbeidswissels, ca. vier milliard Mark bedraagt. Een terugbetaling van dit bedrag, dat met 2 milliard voor tekorten uit het verleden moet worden verhoogd, is in vijf jaar zonder meer mogelijk.
In zake de renteverlaging komt het er niet zoozeer op aan, dat de oude rentevoet wordt verlaagd, maar gaat het wel om de vraag of een nieuw crediet verkregen kan worden tegen een behoorlijken rentevoet.
(Völkischer Beobachter) **(Vor. ber. blz. 1212 B.)**

H. SAARGEBIED. — Rijksminister Göbbels te Zweibrücken. —
Te Zweibrücken (Palts) is een demonstratie gehouden van de in het Saargebied wonende Duitschers. Rijksminister Göbbels hield een redevoering, waaraan wij ontleenen, dat Duitschland besloten is alle pogingen om het Saargebied tot een politiek handelsobject te maken en om de aanhoorigheid van land en volk aan Duitschland in twijfel te trekken, te niet te doen gaan.
Volgens het verdrag van Versailles moet in 1935 gestemd worden over de vraag, tot welke natie de Saarlanders willen behooren.
Wij weten, dat overal voor Duitschland zal worden gestemd en dat Frankrijk de nederlaag zal lijden, want 455.174, dat is 93% der stemgerechtigden, die in het Saargebied wonen, zijn georganiseerd in het Duitsche Front. (Berl. Tageblatt) **(Vor. ber. 1287 E.)**

9 MEI 1934

I. KATHOLICISME EN WIJSBEGEERTE. — Verhouding. - Lezing van Prof. Maritain. —
Op 6 Mei 1934 hield prof. Maritain uit Parijs een lezing te Nijmegen over: „De verhouding van het Katholicisme en de Filosofie".
Het Katholicisme, aldus spreker, transcendeert de filosofie evenals het geloof de rede transcendeert. Niettemin bestaan tusschen beide vitale relaties. Twee centrale problemen treden naar voren: die van de orde der wijsheid, en die van de Katholieke filosofie. Er is vooreerst de wijsheid van geloof en mystieke vereeniging met God, ingestort door den Heiligen Geest aan de Theologale wijsheid en ten laatste de Filosofische wijsheid. De eerste geeft de wijsheid van het geloof. De tweede maakt gebruik van de rede en heeft God tot haar voorwerp. De filosofische wijsheid is de verlichtende kracht en de begrijpbaarheid van het Zijn. Tusschen deze drie bestaat, naast hierarchie, harmonie. De lagere wijsheid streeft er steeds naar in de hoogere wijsheid over te gaan. In de Middeleeuwen was

er (hoe onvolkomen ook) een synthese en harmonie tusschen de drie; in de 16de eeuw komt door Descartes een breuk tusschen filosofie en theologie. August Comte staat aan het eind van deze ontwikkeling; hij scheidt de filosofie van de wetenschap. De hoofdfout van het Humanisme was, dat het te anthropocentrisch was. In de middeleeuwen was er een dubbele strooming de afdaling van God tot den mensch en de opstijging van den mensch tot God. Daar dit verlaten werd liggen wij in onze dagen verpletterd onder den wereldbouw die wij zelf schiepen. In zekeren zin is de omwenteling der 16e eeuw een rehabilitatie van het schepsel te noemen. De Katholieke filosofie heeft tot taak het schepsel met behoud van zijn eigen waarde te herstellen in zijn verhouding tot God. Het intregale humanisme zal theocentrisch moeten zijn. Professor Maritain onderscheidt vervolgens bij het probleem der Katholieke filosofie haar wezen en haar toevalligen staat. Naar haar wezen hangt de filosofie af van de evidentie aan de criteria der rede. In een bepaalden staat kan de filosofie Katholiek of a-Katholiek zijn. De openbaring bracht vele objectieve gegevens. Daar moet de Katholieke filosofie aan de theologie gesubordineerd zijn. Voor den theoloog is zij middel — ancilla theologie — in haar eigen werkzaamheid is zij autonoom. In het verdere verloop van zijn rede maakt professor Maritain onderscheid tusschen speculatieve en practische filosofie en bespreekt haar ondergeschiktheid aan de overeenkomstige deelen der theologie waarbij den nadruk werd gelegd op het goed recht en de noodzakelijkheid van een autonome practische filosofie.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

A. **S. D. A. P. — De brochure van Mr. J. E. W. Duys. —**
In den Partijraad van de S.D.A.P. is, naar „Het Volk" mededeelde, uitgebracht het rapport van de commissie, die in September was ingesteld om een onderzoek in te stellen naar de gronden waarop, in strijd met de in een vorige Partijraadsvergadering gewekte verwachting, mr. J. E. W. Duijs zijn brochure in zake partijtactiek heeft doen verschijnen en naar de deze verschijning begeleidende omstandigheden en de daarop gevolgde feiten.
Met algemeene stemmen aanvaardde de Partijraad o.a. de volgende verklaring van de commissie:
De commissie verklaart als resultaat van haar onderzoek, dat naar haar oordeel in dezen zoowel door mr. Duijs, als door de leiding van de krant („Het Volk"), als door de partijleiding, als door een aantal afdeelingen der partij, fouten zijn gemaakt, welke echter het karakter van hen, die ze gemaakt hebben, niet aantasten en meent derhalve, dat de Partijraad de voorstellen van den congresbeschrijvingsbrief, o. m. strekkende tot royement of tot disciplinaire maatregelen, dient te verwerpen. (Het Volk) **(863 D.)**

B. **MUITERIJ „DE ZEVEN PROVINCIEN". — Appèl tegen de officiers-vonnissen. —**
Tot dusver teekenden alle officieren van de „De Zeven Provinciën" appèl aan tegen de vonnissen van den Zeekrijgsraad, behalve de luitenant ter zee eerste klasse Fels en alle terechtgestaan hebbende luitenants ter zee derde klasse. Voorts teekende de advocaat-fiscaal appèl aan tegen alle vonnissen, behalve die van de luitenants ter zee der derde klasse.
(Aneta) **(Vorig bericht blz. 1275 H.)**

C. **LEGER DES HEILS. — Generaal Higgins treedt af.**
De Internationale hoofdkwartieren van het Leger des Heils te Londen, deelen mede, dat generaal Higgins, hoofd van het Leger des Heils, als zijn bedoeling heeft te kennen gegeven, in de maand November 1934 af te treden. Generaal Higgins die 69 jaar oud is, bezet deze functie sinds 1929, toen hij generaal Bramwell Booth opvolgde. Hij verklaart dat zijn beslissing af te treden, genomen is op medisch advies.
(Daily Telegraph) **(Vorig bericht blz. 1187 G.)**

D. **ITALIE. — De groote Apennijnen-tunnel. —**
Onder de talrijke werken, die in Italië ter gelegenheid van den verjaardag van Rome officieel werden geinaugureerd, behoort de groote tunnel door de Apennijnen tusschen Bologna en Florence. Met den bouw er van was men reeds in 1913 begonnen.
In 1923 nam de fascistische regeering het besluit, den bouw krachtig te ondersteunen en in een zoo kort mogelijken tijd klaar te krijgen.
De tunnel, waardoor de „direttissima" gecompleteerd werd en waardoor de reis Milaan—Rome weer met een uur verkort wordt, is een meesterstuk van menschelijk vernuft en uithoudingsvermogen.
Hij is achttien en een halven kilometer lang en is de grootste tunnel met dubbelspoor ter wereld. Tien jaar achtereen hebben honderden menschen in het binnenste van den berg gewroet, waar de tunnel door heen loopt. In die tien jaar werden niet minder dan anderhalf millioen kubieke meters aarde en rotsgrond verwerkt, vooral rotsgrond. En de tunnel vereischte een metselarbeid van 450.000 kubieke meters.
Dertien-honderd man waren er steeds bezig, ongerekend het administratieve personeel, dat voor zulk een onderneming al even onmisbaar is als de ingenieur en de boorder. In totaal werd er 470 millioen lire aan besteed, de noodige installaties en machines inbegrepen. Per kilometer kwam de tunnel dus op ongeveer 25 millioen lire te staan.
De tunnel heeft ook talrijke menschenlevens gekost. Tot drie maal toe kwamen er gassen in tot ontploffing en negen werklieden vielen hierbij op één dag als slachtoffers. Talrijk waren de branden, die bij regelmatige tusschenpoozen ontstonden.
(Corriere della Sera)

E. **FRANKRIJK. — Oudstrijders wenschen nieuwe verkiezingen. —**
De afgevaardigde Jean Goy, een der leiders van den Franschen bond van oud-strijders, heeft in een rede te Viviers-sur Rhône er op gewezen, dat Doumergue zijn taak van minister-president slechts voor een korte poos heeft aanvaard, en dat men de onder zijn regeering ingetreden rustperiode moet gebruiken om de toekomst voor te bereiden. Spreker noemde het bestaande régime verouderd en de discipline verslapt. Daardoor heeft de corruptie zich op brutale wijze geopenbaard. Men moet echter geen genoegen nemen met het verjagen der schuldigen, er dienen ook maatregelen te worden getroffen tot vernieuwing van het régime. Noodig hiervoor zijn nieuwe verkiezingen, op de basis van een nieuwe kieswet.
(Le Journal) **(Vorig bericht blz. 534 G.)**

F. **JAPAN. — Wet tot bescherming van den handel. —**
De wet tot bescherming van den handel is op 1 Mei van kracht geworden.
De wet bepaalt o.m., dat de regeering, zoodra zij dit noodzakelijk acht, voor het aanpassen van den handel of het beschermen van den handel in beantwoording van maatregelen, die genomen zijn of zullen worden door andere landen, bij keizerlijk decreet en met goedkeuring van de commissie tot onderzoek van tarieven op bepaalde artikelen en voor bepaalde tijdperken boven de reeds voorgeschreven invoerrechten rechten mag heffen, die in hun totaal niet de waarde van dat artikel mogen te boven gaan, dan wel bedoelde artikelen kan vrijstellen van of doen genieten van een verminderd invoerrecht, terwijl zij verder gemachtigd is in- en uitvoer te beperken of wel geheel te verbieden. (Dempo Tsoesin)
(Vor. ber. Handelspolitiek 1053 A.)

G. **K. L. M. — Dagelijksche dienst naar Ned.-Oost-Indië te verwachten. —**
Directeur A. Plesman van de K. L. M., die na een bijzondere snelle vlucht op 26 April uit Ned.-Oost-Indië is teruggekeerd zei o.a.:
„Zoo spoedig mogelijk moeten wij zien te komen tot twee diensten per week, omdat mij duidelijk de behoefte daartoe is gebleken. En wanneer dan de diensten van „Imperial Airways" en „Air France" in goede harmonie en verstandige samenwerking worden georganiseerd, komt het zoover, dat wij zes dagen per week naar het Oosten kunnen vertrekken, wat beteekent buiten den Zondag een dagelijkschen dienst! En daar moet het beslist heen."
(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 1199 L.)**

H. **S. MIEDEMA OVERLEDEN. —**
In Rotterdam is op 5 Mei, 73 jaar oud, de beeldhouwer Simon Miedema overleden. Hij is langen tijd lee-

raar geweest aan de Academie van Rotterdam. Hij had er zijn opleiding genoten, die bekroond was door den prix de Rome, toen de jonge kunstenaar 19 was. Hij bleef tot 1926 aan de Academie. Buiten zijn werk als leeraar, vond hij tijd om zelf veel te produceeren. Zijn werk is herhaaldelijk op tentoonstellingen bekroond.
Miedema heeft menig Amsterdamsch straattafereeltje op luimige en rake wijze weten vast te leggen. Maar ook heeft hij de Rotterdamsche straat beïnvloed. Vele plaatsen in Nederland blijven van zijn ornamentale en monumentale kunnen getuigen.
(Red. K. H. A.)

10 MEI 1934

A. **SOCIALE PSYCHOLOGIE. — Rede van Prof. C. Mennicke. —**
De Soc. Vereeniging tot bevordering der studie van maatschappelijke vraagstukken heeft te Amsterdam haar voorjaarsvergadering gehouden, waar prof. C. Mennicke een rede hield over de beteekenis van de sociale psychologie voor het socialisme.
Spreker ging uit van de door het socialisme gehuldigde opvatting, dat alleen bewuste, positieve vorming in de maatschappij tot betere verhoudingen kan leiden. Deze bewuste vorming eischt kennis van het „materiaal"; dit materiaal — de mensch zelf — is veel moeilijker te hanteeren dan anorganisch (dood) materiaal. Voor de verwezenlijking van het socialisme is de sociale psychologie onmisbaar. Tot op zekere hoogte heeft het socialisme altijd een sociaal-psychologischen inslag gehad.
Prof. Mennicke behandelde voorts eenige resultaten van de sociale psychologie. Ten eerste wees hij er op, dat het belang van den enkeling zoowel als van groepen nooit zuiver doorvoeld en bewezen kan worden. In de tweede plaats kan het massa-bewustzijn eigenlijk niet discussieeren. Het heeft veeleer behoefte aan een zoo ver mogelijk in één richting gaande voorlichting, zulks te meer naarmate de economische mogelijkheden beperkter worden. De erkenning van een autoriteit door de massa berust niet uitsluitend op angst, maar zij bevredigt een wezenlijke behoefte van de massa. Men heeft deze behoefte aan vereering te laag geschat. In de tactiek en organisatie van een politieke beweging moet men deze behoefte in het oog houden, waarbij men moet zorgen, dat de democratie niet verloren gaat. De sociale psychologie leert voorts, dat de intellectueele remmen bij de massa worden verzwakt — hieraan kunnen ook de meer ontwikkelden zich in den regel niet onttrekken; ook de proffen niet! Hierin ligt de oorzaak, dat de dierlijk-menschelijke oerdriften voor den dag komen. Aan den anderen kant is bij de massa een offervaardigheid en een overgave mogelijk, in veel sterker mate dan bij het individu het geval is.
De massa denkt in beelden; het massa-bewustzijn vraagt naar symbolen en symbool-begrippen. Ook de proletarische massa, ten minste in Duitschland, heeft dat gedaan; denk b.v. aan het symboolbegrip van het IJzeren front, van de drie pijlen, den roep „Vrijheid". (Nieuwe Rotterd. Courant)

B. **INTERNATIONALE RECHTSBESCHERMING VAN DE BELANGEN VAN PARTICULIEREN. — Mr. J. Limburg. —**
Op 28 April '34 heeft in het gebouw van den Hoogen Raad te 's-Gravenhage een algemeene vergadering der Nederlandsche vereeniging voor internationaal recht plaats gevonden, onder voorzitterschap van mr. B. C. J. Loder.
Uit de rede van mr. J. Limburg over Internationale rechtsbescherming van de belangen van particulieren citeeren wij het volgende:
Het Institut de Droit International heeft zich de laatste jaren met de zaak bezig gehouden. In een rapport aan het Institut uitgebracht, wordt voorgesteld een internationale instantie voor particulieren. Het recht op bescherming van zijn onderdanen tegen vreemde staten is een regel van het internationaal recht. Dit wordt erkend. Wordt het voorstel, bij het Institut ingediend, aangenomen, dan kunnen particulieren bij de internationale instantie komen voor inbreuk op de eerste menschenrechten. Voorts is nog een rapport aan het Institut uitgebracht, waarin staat, dat alle acties van vreemdelingen tegen een staat moeten kunnen komen voor een internationale instantie. Men vond, dat het eerste rapport te ver ging.
De conferentie van internationaal privaatrecht van Den Haag van 1926 heeft een protocol aangenomen, waarin staat, dat het hof bevoegd moet zijn op het gebied van internationaal privaatrecht. Als dat er komt eenerzijds en als anderzijds particulieren kunnen komen voor een internationale instantie wegens inbreuk van recht op vrijheid, op godsdienst en leven, dan zullen wij reeds een grooten stap vooruit zijn.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Onze defensie. —**
Onder het opschrift „ De spanning in den Pacific" wijst het orgaan van de Koninklijke Nederlandsche Vereeniging Onze Vloot op de schromelijke gevolgen, die de verwaarloozing van onze defensie in Indië, met name van onze marine, vooral onder de huidige omstandigheden in het Verre Oosten voor de veiligheid van ons groot koloniaal gebied moet hebben. Zonder een goede en krachtige weermacht is noch de neutraliteit te handhaven, noch hebben wij waarde voor een eventueelen bondgenoot. Niettemin wil men op de kosten der weermacht nu nog bezuinigen. Deze houding, zegt het blad, steekt wel schril af tegen die der andere bij Oost-Azië betrokken regeeringen, welke niet zulk een enormen achterstand in te halen hebben als wij en die alle met uiterste kracht trachten haar weermacht te versterken. Zelfs Australië is den laatsten tijd bezig groote sommen te besteden aan versterking zijner weermacht.
Nederland zal evenals andere landen heel wat meer financieele offers moeten brengen dan het thans doet, wil het kans hebben zijn gebied en rechten in den te verwachten strijd in den Pacific te handhaven. De eenige, die geen gevaar in Oost Azië schijnt te zien of althans geen maatregelen tot verbetering harer positie neemt, is de Nederlandsche regeering.
Het zoude wel wenschelijk zijn, dat deze regeering eens te kennen gaf op welke redenen haar optimisme in deze gegrond is, zulks ter kalmeering van degenen, die met ons van het gevaar van den toestand overtuigd zijn. (Ver. „Onze Vloot") **(V. b. 1201 B.)**

D. **SUIKER. — Cuba. —**
In totaal hebben dit jaar op Cuba 133 fabrieken gemalen, waarvan er thans 9 zijn afgemalen. Tot en met ultimo Maart '34 was 1.200.000 ton geproduceerd (vorig jaar 1.510.000). De quota der afgemalen fabrieken bedroegen voor 1934 32.000 ton, de werkelijke productie 43.500 ton (productie vorig jaar 43.000), doch van 8 fabrieken tegen 9 van dit jaar.
(Fin. Archief Systeem Keesing) **(Vor. ber. 282 E.)**

E. **NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met China.**
Aan den jaarlijkschen maaltijd van de Nederlandsch-Indische Vereeniging te Amsterdam heeft de heer Wunsz King, gezant der Chineesche republiek de mogelijkheden besproken om de economische betrekkingen tusschen Nederland en China uit te breiden. De gezant vestigde er de aandacht op, dat China langzaam doch gestadig voortgaat op den weg naar industrialisatie. Nu en in de eerstvolgende jaren zal China een toenemende behoefte hebben aan vliegtuigen, handelsschepen, motorvoertuigen, spoorwegmateriaal, haveninrichtingen, materiaal voor waterwerken en producten der electro-technische en radio-industrie, alle soorten machines, enz.
Het is echter te betreuren, ging spr. voort, dat sinds het begin der handelsbetrekkingen tusschen China en de Westersche landen, het aandeel van Nederland in den buitenlandschen handel van China gering en van weinig beteekenis is geweest.
De gezant was van meening, dat het nauwer aanhalen der economische betrekkingen niet alleen wordt bereikt door den handel te bevorderen, maar ook door gebruik te maken van buitenlandsch kapitaal en van de technische kennis en ervaring van buitenlandsche deskundigen. Nederland heeft roem verworven door belangrijke werkzaamheden op het gebied van waterbouwkunde en havenbouw. (Algem. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1206 A.)

A. RUBBERRESTRICTIE. — Het Internationale Rubber Comité. —

Het Internationale Rubber Comité, ingesteld bij de landenovereenkomst voor rubberrestrictie, welke op 7 Mei '34 door de hierbij betrokken Regeeringen werd onderteekend, hield op 8 Mei een vergadering te Londen.
De betreffende landen werden vertegenwoordigd door de volgende heeren:
Malakka: Sir John Campbell, J. G. Hay, H. Erik Miller, V. A. Lowinger;
Ned.-Indië: prof. J. van Gelderen, prof. dr. L. P. le Cosquino de Bussy, D. Bolderhey;
Ceylon: E. B. Alexander, C. H. Figg;
Indië incl. Burma: The High Commissioner for India, Sir Bhupendra Nath Mitra;
Fransch Indo-China: kolonel F. Bernard;
Noord-Borneo: Sir Andrew Mc. Fadyean;
Serawak: F. F. Boult.
De Siameesche regeering zal later haar vertegenwoordiger aanwijzen. Sir John Campbell werd gekozen tot voorzitter en prof. Van Gelderen tot onder-voorzitter van het Comité.
Het Comité besloot eenige vereenigingen, welke rubberfabrikanten vertegenwoordigen, uit te noodigen om personen aan te wijzen, die de adviseerende commissie kunnen vormen, overeenkomstig de bepalingen in het rubberplan vervat.
Men hoopt, dat deze aanwijzingen zoo tijdig ontvangen zullen worden, dat deze commissie de volgende vergadering van het Comité kan bijwonen.
Teneinde de administratieve maatregelen te vergemakkelijken, welke noodig zijn voor de invoering van restrictie op zeer korten termijn, heeft het Internationale Comité besloten, dat de vermindering der uitvoeren geleidelijk zal geschieden.
Het Comité heeft daarom de hoeveelheid, die elk gebied mag uitvoeren, bepaald op 100% van de basisquota voor Juni en Juli, 90% voor Augustus en September, 80% voor October en November en 70% voor December 1934.
Het is duidelijk, dat niet verwacht kan worden, dat de maanduitvoeren nauwkeurig in overeenstemming zullen zijn met genoemde percentages, doch een overschot of een tekort van de uitvoeren gedurende een maand mag worden vereffend in één of meer volgende maanden van den op 31 December 1934 eindigenden termijn.
Krachtens de bepalingen van het plan heeft het Internationale Comité de bevoegdheid om van tijd tot tijd zijn beslissingen te herzien, indien zulks naar zijn meening om de een of andere reden wenschelijk blijkt. (Keesings Financieel Archief)

(Vorig bericht blz. 1278 C.)

B. TH. M. KETELAAR 70 JAAR. —

De heer Th. M. Ketelaar werd 6 Mei '34 zeventig jaar. Theodor Matthieu Ketelaar is Amsterdammer van geboorte. Vijftien jaar heeft hij aldaar als onderwijzer voor de klas gestaan en nadat hij in 1897 gekozen was tot lid van de Tweede Kamer, is hij er blijven wonen en heeft er steeds een aandeel genomen aan het openbare leven.
Als lid van de Tweede Kamer, als lid van den Amsterdamschen Raad en als lid van de Provinciale- later eenigen tijd van Gedeputeerde Staten wierp hij zich op als verdediger van onderwijs- en onderwijzersbelangen, die hij in zijn functie van arrondissementsschoolopziener, welke hij van 1907 tot 1912 bekleedde, ook diende. Sinds 1907 is de heer Ketelaar penningmeester van het Centraal Genootschap voor Kinderherstellings- en Vacantiekolonies.

(Red. K. H. A.)

C. DUITSCHLAND. — Wat moet er gebeuren als Hitler dood is? —

Tijdens een openbare vergadering te Gera, heeft Alfred Rosenberg ter sprake gebracht, wat er moet geschieden, indien Hitler niet meer tot de levenden behoort.
Hij begon met te zeggen, dat de nat.-socialisten nooit gestreden hebben om het vraagstuk: „republiek of monarchie". De beweging heeft geleidelijk vanzelf een vasten vorm aangenomen, die gebaseerd is op de trouw, zooals die in het Germaansche hertog- en koningschap is neergelegd, een opvatting van de hertog-gedachte, gelijk aan de Oost-Romeinsche keizersgedachte. Het gaat er nu om, als de „hertog", dien wij thans als onzen leider vereeren, niet meer onder ons vertoeft, een vorm te vinden, die het rijk en het bereikte onwrikbaar maakt. Dezen nieuwen vorm ziet Rosenberg in een staat, die door een Orde wordt geleid. In dit verband sprak hij over de mannen, die in den politieken strijd naar voren zijn gekomen en over diegenen, die na de aanvaarding van het bewind, nationaal-socialist zijn geworden en die zich nog aan de tucht moeten wennen.
Rosenberg sprak verder over den strijd van zekere professoren, die door geschiedkundige lezingen trachten te vernietigen, wat het nationaal-socialisme heeft veroverd, en richtte zich tegen het streven van de godsdiensten, die op politiek gebied tegen den nationaal-socialistischen staat willen handelen.

(De Nieuwe Gazet, Antwerpen)

D. NEDERLAND. — Economisch-Technologisch Instituut. —

Naar wij vernemen is naast prof. H. A. Kaag tot directeur van het Economisch Technologisch Instituut te Tilburg benoemd prof. dr. J. E. de Quay en tot secretaris dr. J. A. Wever.
Aan het Instituut zal thans worden verbonden een psycho-technische afdeeling, waarvan prof. dr. J. E. de Quay, professor in de psycho-techniek en in de bedrijfswetenschappen aan de Handels Hoogeschool, hoogeschool voor sociale en economische wetenschappen te Tilburg, de leiding op zich zal nemen. (V. D.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Pensioenwet aangenomen. —

De Tweede Kamer heeft op 17 April '34 de wijziging van de Pensioenwet goedgekeurd. **(V. b. 1163 C.)**

11 MEI 1934

F. BIROBIDJAN. — Autonoom. —

De centrale executieve te Moskou heeft besloten de nationale Joodsche streek Birobidjan tot autonoom Joodsch gebied te verklaren. (Prawda)

G. BULGARIJE. — Het bezoek van den Zuid-Slavischen minister van Buitenlandsche Zaken Jeftitsj. —

De Bulgaarsche minister-president Moesjanof heeft een officieel communiqué gepubliceerd inzake het bezoek van den Zuid-Slavischen minister van Buitenlandsche Zaken, Jeftitsj, aan Sofia. Volgens de „Mir" zijn besprekingen gehouden ten opzichte der spoorwegtarieven, pasvoorschriften, handelsverdragen.

(Mir, Sofia)

H. UTRECHT. — Museum van Nieuwe Religieuse Kunst geopend. —

Op 8 Mei '34 heeft te Utrecht de plechtige opening van het museum van nieuwe religieuse kunst, bijgewoond door den Aartsbisschop van Utrecht, plaats gehad. Dit museum heeft, dank zij een doeltreffende verbouwing, als nieuwe afdeeling van het Aartsbisschoppelijk Museum, voorloopig onderdak gevonden in de zalen van het St. Cathryne Convent.

(De Maasbode)

I. ENGELAND. — Economische moeilijkheden met Japan. —

Minister Runciman heeft op 7 Mei '34 in het Lagerhuis een verklaring nopens de Japansche concurrentie, speciaal voor textielgoederen, afgelegd.
De minister zeide, dat de regeering reeds op 16 Maart 1933 de aandacht van de Japansche regeering gevestigd had op de moeilijkheden waarin de Engelsche fabrikanten begonnen te verkeeren ten gevolge van den ongebreidelden invoer van Japansche goederen. Daarop waren de onderhandelingen buiten belanghebbende kringen gevolgd, zoowel in Britsch-Indië als te Londen, die ten slotte in dit voorjaar dood waren geloopen.
Daarom had de Engelsche regeering besloten tot onmiddellijke maatregelen; waarmee de katoenfabrikanten in Engeland het eens waren en die bovendien geen inbreuk maakten op het bestaande handelsverdrag tusschen beide landen.
De beide onmiddellijk noodige maatregelen waren voor de Kroonkolonies de afkondiging van quota voor invoer van Japansche katoenen en z.g. rayon-goederen.
Voor het moederland was herziening van de invoertarieven op geweven-zijden en kunstzijden goederen

noodzakelijk; aan de commissie voor de invoerrechten was gevraagd zoo spoedig mogelijk een rapport uit te brengen. De te nemen maatregelen zouden dan terugwerkende kracht tot 7 Mei '34 hebben. Als quota voor de Kroonkolonies zou het gemiddelde van den invoer over de 4 jaren 1927/31 gelden.
Het dagblad „Asahi" verklaart dat Japan op het memorandum van Sir Walter Runciman niet met tegenvoorstellen zal antwoorden. Wanneer Groot-Brittannië den invoer van Japansche waren beperkt, dan zal Japan tegelijkertijd op de basis van een onlangs aangenomen wet maximum-tarieven op Britsche waren heffen.
In het algemeen toont de Japansche pers groote belangstelling voor de onderhandelingen met Indië, waar de invoer uit Japan het laatste jaar een waarde van 150 millioen yen had bereikt.
(Daily Telegraph, Asahi) **(Vor. ber. blz. 1068 C.)**

A. **AMSTERDAM. — Geologisch Instituut geopend. —**
In tegenwoordigheid van een groot aantal genoodigden die zich verzamelden in de groote gehoorzaal, werd op 8 Mei '34 het nieuwe Geologische Instituut te Amsterdam geopend. Onder die velen waren curatoren van de Universiteit, leden van het Dag. Bestuur der gemeente, gemeenteraadsleden en vele geleerden, onder wie enkelen uit het buitenland. Prof. dr. H. A. Brouwer, hoogleeraar-directeur, hield een rede, waarin hij de ontwikkeling van het universitaire onderwijs hier te lande en in het bijzonder van dat in Amsterdam, besprak. Eerst in 1877 deden de geologische vakken bij de invoering van de nieuwe wet op het hooger onderwijs hun intrede aan de Nederlandsche universiteiten, waarbij het geheele complex der geologische wetenschappen aan één docent werd opgedragen. In Amsterdam waren zelfs aanvankelijk de geologische vakken met de scheikunde vereenigd, toen Van 't Hof in 1877 tot lector, in 1878 tot hoogleeraar werd benoemd in de scheikunde, geologie en mineralogie. Eerst in 1929 werd tot den bouw van een Geologisch Instituut besloten.
Prof. Brouwer zeide o.a. nog, dat van 143 personen en instellingen, zoowel in Nederland als in het buitenland, geschenken werden ontvangen. Deze komen uit bijna alle landen van Europa en uit alle werelddeelen, o.a. uit Australië, Nieuw-Zeeland, Mexico, Japan, de Hawai-eilanden en vele andere meer. (Alg. Hbld.)

B. **SPANJE. — De politieke toestand. —**
Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt. van 3 Mei '34 o.a. het volgende:
Het nieuwe Spaansche kabinet heeft in de Cortes een motie van vertrouwen gekregen, en wel met 217 tegen 47 stemmen. Dit lijkt op het eerste gezicht een mooie meerderheid, doch het beeld wordt ietwat anders als men bedenkt, dat de Cortes 473 leden tellen, zoodat amper de helft van het aantal leden aanwezig is geweest en de oppositie is weggebleven of zich van stemming heeft onthouden.
Deze stemming kenmerkt de positie van het kabinet. Het kabinet Lerroux, zijn voorganger, was afgetreden ten gevolge van een conflict met Zamora, den president, die het noodig had gevonden bij de onderteekening van de amnestiewet twee besluiten uit te vaardigen, die de beide voornaamste bepalingen van die wet te niet deden, zulks op grond dat deze een gevaar opleverden voor de republikeinsche orde. Dit was geschied hoewel de regeering de volle verantwoordelijkheid van de wet had op zich genomen. Zij kon daarom niet anders doen dan aftreden of een presidentscrisis in het leven roepen, daar Zamora krachtens zijn revolutionnair verleden niet anders had kunnen handelen dan hij deed. Deze kwestie is feitelijk nog niet opgelost. Het ministerie Samper is een ministerie Lerroux, dat alleen een ander hoofd heeft gekregen, d.w.z. dat het in de Cortes afhankelijk is van denzelfden steun als Lerroux genoot, dien van de rechterzijde. Samper is in zooverre nog meer man van rechts dan Lerroux, dat hij als meer uitgesproken anti-socialist te boek staat. Dit beteekent dat het conflict tusschen president en regeering in latenten vorm blijft voortbestaan. (N. R. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1277 C.)

C. **VOLKENBOND. — Saargebied. - Brief van den president der regeeringscommissie. —**
De president der regeeringscommissie voor het Saargebied, Knox, heeft tegenover den Volkenbond in een brief zijn ernstige bezorgdheid geuit over den gespannen toestand in het Saargebied. De politie schijnt niet geheel betrouwbaar meer en de geruchten over putschplannen worden steeds veelvuldiger.
Knox schrijft aan het slot:
„Een van de meest doeltreffende middelen, om de uitvoering van dergelijke plannen, indien zij beraamd mochten zijn, te verhinderen en een einde te maken aan de geruchten, die de bestaande opwinding nog doen toenemen, is den Volkenbond van alles op de hoogte te stellen, daar de commissie den Bond in het Saargebied vertegenwoordigt."
(Société des Nations, Section d'Inform.)
(V. b. Göbbels rede 1290 H.; Volkenbond 1287 E.)

D. **DUITSCHLAND. — Handelsverdrag met Joegoslavië. —**
Op 2 Mei is het handelsverdrag tusschen Duitschland en Joegoslavië te Belgrado onderteekend.
Dr. Winter, vertegenwoordiger van den Duitschen Boerenleider Darré, memoreerde, dat de Europeesche landbouwcrisis haar oorzaak vindt in het liberalisme van de laatste eeuw. (Politika, Beograd) **(1208 E.)**

E. **MOEDERMELK ALS BLOEDSTELPELD MIDDEL.**
Volgens „die Umschau", het Duitsche weekblad voor wetenschap en techniek, heeft de Weensche geneesheer Dr. Solé bij herhaaldelijk genomen proeven ten behoeve van kleurreacties, waarbij moedermelk o.a. met bloed vermengd werd, waargenomen, dat het bloed na de menging in zeer korten tijd stolde.
De chemische samenstelling van het bestanddeel der melk, dat deze stolling veroorzaakt, door centrifugeeren kan worden afgezonderd, dan in de room overgaat en daaruit kan worden gewonnen als een wit poeder, dat gedurende drie maanden zijn werking behoudt, is nog onbekend.
Deze bloedstelpende stof is tot nu toe uitsluitend aangetroffen in menschenmelk, maar is in staat, het bloed van alle zoogdieren tot coagulatie te brengen.
Dr. Solé heeft nu niet alleen proeven genomen bij normale menschen, maar ook bij lijders aan haemophilie. Zoo werden bij een haemophiel kind twee hoektanden tegelijk getrokken, waarbij de bloeding door in moedermelk gedrenkte tampons prompt werd gestelpt.
Gebleken is ten slotte, dat inspuitingen met moedermelk geen resultaat hebben: de bloedstelpende werking komt alleen tot stand bij aanraking der melk met het bloedende weefsel. (Umschau)

F. **BELGIE. — Uniformverbod. —**
Het kabinet heeft op 7 Mei het uniformverbod goedgekeurd welks spoedige uitvaardiging den laatsten tijd steeds dringender door katholieken en liberalen werd gevraagd. Het algeheele verbod zal alleen gelden voor politieke organisaties, die een militant karakter dragen. (De Nieuwe Gazet, Antwerpen).
(Vorig bericht blz. 1010 E.)

G. **BELGIE. — Radiorede van den premier De Broqueville. —**
De Belgische premier, De Broqueville, heeft op 8 Mei '34 een radiorede gehouden. Wij citeeren uit het verslag der rede, ontleend aan de Nieuwe Gazet van Antwerpen, het volgende:
De tijden blijven moeilijk, begon de premier. De crisis teistert al de landen ter wereld; wij mogen er ons, ondanks alles, over verheugen dat wij konden ontsnappen aan de ramp welke ons op het einde van 1932 bedreigde.
Wij hebben, op gelukkige wijze, de begrooting voor 1933 in evenwicht gebracht, onze munt verdedigd, ons crediet heropgegebeurd, onze rente ondersteund. Buiten onze grenzen zijn

teekenen van verbetering waar te nemen; talrijke onzer buren zijn eveneens aan de beterhand; gezonde begrooting in Engeland, herstel in Frankrijk en dit dank zij de methoden welke wij, het eerst, in het werk hebben gesteld.
Wij zijn op den goeden weg, dit lijdt niet den minsten twijfel. Er valt nog een groote krachtinspanning te doen om het evenwicht van de begrooting voor 1934 te verdedigen; de Regeering werkt hieraan door het toepassen van een strenge besparing en van een ernstigen hervormingsgeest.
Herinnert U even dat wij ons, in December 1932, in den toestand bevonden van een persoon, die, tot elken prijs, zijn verplichtingen wil nakomen, maar waarvan de kas ledig is. Dank zij bijzondere volmachten, verrichtte de Regeering een krachtdadig herstel, dat de stevigheid van de thesaurie verzekerde en toeliet het dienstjaar 1933 zonder tekort te sluiten. Ik kan U zeggen dat, indien de algeheelheid der rechten bij het sluiten van het boekjaar betaald werd, er een boni zou zijn van 90 millioen. Ziedaar een uitslag welke ik fier ben aan het land mede te deelen en welke gansch ter eere strekt van minister Jaspar.
Door de volmachten welke in December 1932 werden gestemd, verwezenlijkte de Regeering besparingen tot een bedrag van 350 millioen; zij stichtte voor 1.450 millioen nieuwe ontvangsten. Door deze maatregelen werd een failliet vermeden.
Een nieuwe en wreede krachtinspanning drong zich op, indien men niet alles wilde zien te loor gaan. De minderwaarden van de ontvangsten en de toename der uitgaven wettigden de vrees, het tekort tot 900 millioen te zien stijgen.
Dit was voor ons een uiterst pijnlijke taak, want wij voelden de uitgestrektheid van het lijden dat aan een ieder moest worden opgelegd door de noodzakelijkheid de groote Belgische familie te redden. Nieuwe volmachten werden door de regeering gevraagd en gegeven. In een tijdruimte van drie maanden werden 65 besluit-wetten, welke op 40 verschillende gebieden betrekking hadden, opgemaakt en ten uitvoer gelegd. Bijna alle hadden ten doel den levensstandaard van den Staat in aanzienlijke mate te verminderen en een einde te maken aan de misbruiken, met name deze welke ontstonden uit de cumulatie van twee of meer door den Staat bezoldigde betrekkingen. De uitgaven werden streng binnen de perken van de gestemde begrooting gehouden. Wij ontvingen 269 millioen bijkomende ontvangsten en verwezenlijkten 822 millioen besparingen.
De premier weidde vervolgens uit over de noodzakelijkheid het evenwicht in de begrooting te handhaven. Zonder begrootingsevenwicht, geen economische gezondheid en geen sociale politiek, verklaarde hij. Zoowel op financieel als op ander gebied wil ik geen avontuurlijke politiek voeren. De voorgestelde redmiddelen en de plannen, waarmede men schermt, bieden doorgaans allesbehalve zekerheid. Wat mij betreft verkies ik den raad van het gezond verstand op te volgen en mijn uitgaven te regelen naar het cijfer der vaststaande ontvangsten. Daarom is een politiek van strenge deflatie noodzakelijk. Wij moeten den levensstandaard van den Staat verlagen. Wij overwegen algemeene deflatie-maatregelen, welke eerlang nader zullen worden omschreven.
De premier zeide nog: Ik stel met groote vreugde vast, dat het indexcijfer der kleinhandelsprijzen, hetwelk 870 bedroeg, thans tot 670 is gedaald. De arbeiders werden daardoor in staat gesteld een vermindering van hun loon te aanvaarden, zonder dat nochtans de koopkracht van dat loon werd verlaagd.
(De Nieuwe Gazet)
(Vorig bericht blz. 1095 E.)

A. VOETBAL. — Holland-Frankrijk. —
Op 10 Mei '34 is het Nederlandsch voetbalelftal in het Stadion te Amsterdam door Frankrijk geslagen met 5—4. Nederland had vóór de rust in 13 minuten een voorsprong van 3—0. (Red. K. H. A.)
(Vorig bericht blz. 1288 D.)

12 MEI 1934

B. LUCHTVAART. — De K. L. M. in 1933. —
Het jaarverslag over 1933 van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij is verschenen. Eenige van de belangrijkste feiten, die men daarin vermeld vindt, willen wij thans aanstippen:
Het aantal passagiers in Europa steeg met 96% en bereikte het aantal van 40.917. Het goederenvervoer nam toe met 41% een kwam, ondanks verhoogde invoerrechten, tot een hoeveelheid van 1.219.756 K.G. Het postvervoer is met 10% vooruit gegaan.
„Wat de Indië-route betreft," zoo lezen wij in het verslag, „alle vluchten werden regelmatig volbracht, materieele schade kwam niet voor. De resultaten der exploitatie waren buitengewoon gunstig, dank zij een flinke vermeerdering van het postvervoer en een zeer aanzienlijken vooruitgang van het passagiersverkeer op de lijn."
De hoeveelheid post in 1933 vervoerd bedroeg 44.961 K.G. (27% meer dan in 1932).
Er werden 3.527.560 passagier/km verkocht; (105% meer dan in 1932). Het goederenvervoer ging met 43% omhoog. Herhaalde malen is het voorgekomen, dat men reizigers wegens plaatsgebrek moest weigeren.
De K.L.M. heeft thans opdracht gegeven tot den bouw van de nieuwe Fokkers F XXXVI en F XXII, die op de Indië-route resp. 16 en 10 passagiers kunnen meenemen en die een kruissnelheid ontwikkelen van 225 K.M. Deze vliegtuigen zullen in 1934 gereed komen.
De diensten op Zeeland en Twente, die 1 Mei 1933 hervat werden, vervoerden tot het einde van het jaar resp. 4726 en 2015 passagiers; 13.952 pleiziervliegers maakten rondvluchten.
Totaal vloog de K.L.M. in 1933 21.458 uren en legde daarbij 3.732.660 K.M. af.
De ontwikkeling van het passagiersvervoer gedurende de laatste jaren blijkt uit de volgende cijfers:
In 1931: 206.064 passagier/km, in 1932: 1.724.844 en in 1933: 3.527.560 passagier/km. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1291 G.)

C. ONDERNEMERSRAAD VOOR NEDERL.-INDIE.
De op 3 Mei '34 te 's-Gravenhage gehouden jaarlijksche algemeene ledenvergadering van den Ondernemersraad voor Nederl.-Indië valt samen met het 12½-jarig bestaan dezer organisatie.
De voorzitter, de heer Ch. J. I. M. Welter, heeft een terugblik op het afgeloopen tijdperk geworpen.
Over het einde van het vrije ruilverkeer, zeide spreker, dat er ruimte is voor de opvatting, dat er systeem in deze dwaasheid is, en dat het den eenigszins chaotischen overgang vormt tot een nieuwe periode in de economie.
De mededinging van het Oosten op industrieeel gebied zal nog meer leiden tot verschuivingen in het evenwicht, waartegenover men hulpeloos staat met de toepassing van wat tot dusver gold als een rationeele economie. Naar sprekers meening zal de goede oude tijd van vrije productie en vrij ruilverkeer niet terugkeeren en zal het bedrijfsleven goed doen door met de uiterste aandacht de ontwikkeling van de tegenwoordige toestanden te volgen ten einde zooveel mogelijk te behouden van de individueele vrijheid, waaronder volgens spreker het bedrijfsleven in Indië tot zoo'n grooten bloei is gekomen.
Een van de merkwaardigste uitingen van den nieuwen tijd noemde de heer Welter de toenadering, welke men overal ter wereld kan constateeren tusschen de regeeringen en het bedrijfsleven. Dit is in Indië wel eens anders geweest.
Over de financiën van Indonesië sprekende, zeide de heer Welter, dat de op Indië drukkende schuldenlast buiten verhouding staat tot de intrinsieke draagkracht des lands, waaraan hij de meening verbond, dat een land met zulk een belastingdruk, niet aantrekkelijk kan zijn voor het kapitaal van buiten, dat het behoeft.
Het bedrijfsleven in Indië achtte spreker ongeveer driemaal zoo zwaar belast als dat in Nederland. Het zou spreker raadzaam voorkomen aan een commissie van deskundigen en belanghebbenden op te dragen op korten termijn voorstellen voor te bereiden voor de verlaging van belastingen. De heer Welter kwam op tegen de dubbele belasting, geheven van ondernemingen, die hier en in Indonesië werken. Het ligt in zijn voornemen het daarheen te leiden dat een andere oplossing van de huidige commissie aan het oordeel der regeering wordt onderworpen.
De snelle aanpassing van het Indische bedrijfsleven schreef spreker toe aan de reeds vroegtijdige loonsverlagingen van twintig en vijf en twintig procent.
Spreker zei niet te willen nalaten melding te maken van de groote medewerking, in verreweg de meeste gevallen ondervonden van de Europeesche en inheemsche werknemers. Ook zei de heer Welter hulde te brengen aan de Indische bevolking, die zich op zoo waardige en rustige wijze heeft geschikt in het leed.
Dankbaar maakte spreker melding van de instelling der contactcommissie voor economische aangelegenheden bij het departement van Koloniën. Hij vroeg zich echter af of niet het tijdstip gekomen was voor een contactcommissie op meer algemeene basis, waarin zoowel het Nederlandsche als het Indische bedrijfsleven vertegenwoordigd zouden zijn.
Op de subtiele aangelegenheid van den handel met Japan wenschte de heer Welter in uitzicht van de onderhandelingen niet diep in te gaan.
Ten slotte zei de heer Welter, dat in de bedrijven zelf elke rationalisatie is uitgevoerd en dat wat de opleving tegenhoudt uitsluitend factoren zijn van internen aard. In de in deze vier jaren opgedane spankracht zag spreker een gunstige prognose.
(Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. 1022 F.)

D. ENSCHEDE. — Havenplan. —
De gemeenteraad nam op 6 Mei '34 zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming een voorstel van B. en W. aan ter vaststelling van een contact met het rijk, waarin de volledige havenplannen voor deze gemeente zijn omschreven.
Zooals uit den opzet van den hoofd-ingenieur blijkt, zal hiermede een bedrag van ongeveer *f* 1.070.000 gemoeid zijn. (Het Volk)

E. BRAZILIE. — Koffievernietiging. —
Tot 15 April waren vernietigd 26.561.000 balen, waarvan 15.364.000 uit San Paulo, 8.131.000 uit Santos, 2.117.000 uit Rio de Janeiro, 755.000 uit Victoria en 194.000 uit Paranagua. (Praça de Santos)
(Vorig bericht blz. 1046 G.)

F. NEDERLAND. — Het onverdoofd slachten. —
In aansluiting aan ons bericht van 18 April (pag. 1258 B.) wordt ons medegedeeld, dat het request aan H.M. de Koningin inzake het onverdoofd slachten, door den Gemeenteraad van Rheden niet is verzonden. (Red. K. H. A.) **(Vorig bericht blz. 1258 B.)**

A. TABAK. — Sumatra en Java. —

Sumatra tabak:

	Aanvoer	Afzet	waarvan in Nederland
1931 . .	228.063 pn.	214.603 pn.	31.326 pn.
1932 . .	190.851 „	183.193 „	27.497 „
1933 . .	139.821 „	168.743 „	24.846 „

Java tabak:

1931 . .	548.266 pn.	379.676 pn.	102.687 pn.
1932 . .	576.781 „	453.994 „	132.048 „
1933 . .	324.979 „	422.063 „	122.947 „

De opbrengst van de Sumatra tabak was als volgt:

Oogstj.	Aantal pn.	Gem. prijs p. ½ K.G.	Totaal opbrengst.
1929 . . .	242.732	135½ ct.	ƒ 51.200.000
1930 . . .	211.137	109 „	35.900.000
1931 . . .	182.472	123 „	35.000.000
1932 . . .	139.211*	122½ „	26.600.000

De raming van den oogst 1933 luidt als volgt:

Deli Bat. Mij.	26.000 pn.
Deli Mij.	56.000 „
Holland—Sumatra	1.700 „
Senembah	26.000 „
Serdang Cult.	3.300 „
Tjenba Radja	1.700 „
Arendsburg	14.300 „
Diversen	2.300 „
	131.300 pn.

De opbrengst van de Java tabak was als volgt:

Oogstj.	Aantal pn.	Gem. prijs p. ½ K.G.	Totaal opbrengst.
1929 . . .	559.904	30½ ct.	ƒ 29.800.000
1930 . . .	589.461	35¾ „	37.900.000
1931 . . .	658.098	21 „	24.000.000
1932 . . .	354.206	24½ „	14.500.000

*(1628 pn. onverkocht (Dentz en Van den Breggen)

(Vorig bericht blz. 1207 B.)

B. KATHOLICISME EN NATUURWETENSCHAP. — Prof. dr. A. J. A. Barge's rede. —

Op 6 Mei '34 sprak te Nijmegen (Lustrum Carolus Magnum) prof. dr. A. J. A. Barge uit Leiden over „Katholicisme en Natuurwetenschap". Spr. betoogde o.m. dat de hypothese in de natuurwetenschap een groote plaats bekleedt. Er gaat voor de onderzoekers een bijzondere charme uit van deze wereld door haar volheid van leven. Maar om vertrouwd te zijn met de sfeer van het onbewezene, moet men een critischen geest hebben, daar deze wereld anders vol gevaar is. Zoolang de hypothese maar blijft binnen het kader van de natuurwetenschap is het gevaar niet zoo groot, maar de menschelijke geest is geneigd om zich daar buiten te plaatsen. Wat is de hypothese zonder de methaphysica? Het antwoord geeft ons de hedendaagsche cultuur, die zoo vaak de wiskundige natuurwetenschap scheidt van de metaphysische. Iedere wetenschap is onscheidbaar van de wijsbegeerte maar vooral de natuurwetenschap. Spr. behandelde dan de beteekenis die voor de katholieke onderzoekers het specifieke karakter van de natuurwetenschap heeft. De katholieke onderzoeker staat krachtens zijn katholiciteit vrij tegenover waarneming. Hij moet echter een strenge reserve houden ten opzichte van de hypothese en ten opzichte van de totale inductie. Hoe dieper de onderzoeker echter door zal dringen hoe nauwer hij het verband zal zien tusschen metaphysica en natuurwetenschap.

Aan het eind van zijn rede wekte prof. Barge alle aanwezigen op krachtig mede te werken tot de stichting van een natuurwetenschappelijke faculteit aan de Nijmeegsche universiteit, welke opmerking met luid applaus beantwoord werd. (De Maasbode)

C. AMSTERDAM. — Begrooting 1934 door Gedeputeerde Staten niet goedgekeurd. —

In hun op 9 Mei '34 onder voorzitterschap van van Commissaris der Koningin, mr. dr. A. Roëll gehouden vergadering van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, heeft dit college besloten aan den burgemeester van Amsterdam mede te deelen, dat het aan de gemeentebegrooting 1934 zijn goedkeuring niet kan geven.

De voornaamste bezwaren van Ged. Staten tegen de begrooting zijn, naar het „Alg. Handelsblad" nader verneemt, gebaseerd op het niet-dekken van de ƒ 2.620.000 aan verminderde uitkeering uit de fondsbelasting, en het openblijven van het gat groot ƒ 3.500.000, ontstaan doordat de regeering voor 1934 haar crisissteun aan Amsterdam, met dat bedrag verminderde. Tengevolge van het verwerpen door den raad van de herclassificatie is namelijk de suppletoire begrooting, die de ƒ 2.620.000 moest hebben, niet bij Ged. Staten ingediend; ware dat wel gebeurd en dan in haar oorspronkelijken vorm, dus met de doorgevoerde herclassificatie, de begrooting zou zijn goedgekeurd, zelfs buiten de ƒ 3.500.000 vermindering aan crisissteun.

Er zal nu wederom met hooger bestuur overleg worden gepleegd, doch dit staat, naar het blad ter oore kwam, vast: de regeering blijft er bij, dat de herclassificatie onafscheidelijk aan het heffen van 100 opcenten is verbonden; en als de raad op zijn genomen afwijzend besluit niet terugkomt, zal vrij zeker de herclassificatie worden opgelegd.

(Algem. Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 1285 C.)**

D. ITALIE. — Wet op de corporaties. - Indeeling. —

Onder voorzitterschap van Mussolini is op 9 Mei '34 te Rome de corporatieve centrale commissie bijeengekomen, om practische uitvoering te geven aan de wet inzake de corporaties.

Besloten werd, dat de vakbonden, die vereenigd zijn in federaties, in het corporatieve stelsel zullen worden opgenomen en dat het aantal federaties van dertien tot negen wordt verminderd. Landbouw, nijverheid, handel en bankwezen, worden elk door een werknemers- en een werkgeversfederatie vertegenwoordigd, de vrije beroepen vormen de negende federatie.

Er worden 22 nieuwe corporaties opgericht, die in drie groepen verdeeld worden. Men is niet uitgegaan van de economische categorie, d.w.z. van elk vak afzonderlijk, zooals vroeger het geval was, maar van den z.g. productiecyclus, namelijk samenvoeging van alle vakken die tot een productiegroep behooren. Zoo bestaat de landbouwgroep uit alle corporaties, die zich economisch en commercieel met den landbouw bezighouden, n.l. graan, tuinbouw, bloemen en vruchten, wijn, oliën, bieten en suiker, veeteelt en visscherij, hout en textielproducten.

De tweede groep omvat de industrie, en den handel in industrieproducten n.l.: metaalwaren en machines, chemische industrie, kleeding, papier en drukkerijen, bouwindustrie, water-, gas- en electriciteitsbedrijven, mijnbouw en glas.

Tot de derde groep behooren: verzekering en banken, vrije beroepen en kunst, zee- en luchtvaart, binnenlandsch verkeer, tooneelspelers en operazangers en hotel- en café-bedrijven.

De corporatieve raad van elke corporatie bestaat uit vertegenwoordigers der bedrijven die tot de corporatie behooren. Het aantal bedrijven, dat elke vertegenwoordiger representeert, is verschillend, doch voor werknemers en werkgevers gelijk. Naast elken vertegenwoordiger hebben drie leden van de fascistische partij in den corporatieven raad zitting. (Il Popolo d'Italia)

(Vorig bericht blz. 1134 C.)

13 MEI 1934

E. VEREENIGDE STATEN. — Nieuwe zilverpolitiek.

Senator Thomas heeft op 8 Mei '34 uit naam van president Roosevelt medegedeeld, dat tusschen president Roosevelt en de leden van het zilverblok uit den senaat in principe overeenstemming was bereikt omtrent het opnemen van het zilver in het monetaire systeem van Amerika. Deze mededeeling was des te verrassender, daar president Roosevelt nog geen maand geleden had verklaard, dat hij alleen bereid was om zilver in het monetaire stelsel op te nemen wanneer internationale overeenkomsten op dit punt werden verkregen.

De nieuwe zilverpolitiek, hoewel niet in bijzonderheden vastgelegd, omvat:

1) Den aankoop van alle zilvervoorraden door de regeering op dezelfde wijze als geschied is met het goud, doch slechts met dat verschil, dat de „zilverdollar" in circulatie zal blijven.

2) De verhooging van de zilverdekking voor de valuta, zooals dat verleden jaar ter conferentie van Londen is voorgesteld. (N. Y. Herald, Parijs)

(Vorig bericht blz. 1101 D.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Europa's oorlogsschulden. —

De Amerikaansche regeering heeft aan hare Europeesche debiteuren medegedeeld, dat zij gedeeltelijke betalingen van de op 15 Juni vervallende termijnen voor de oorlogsschulden zou aanvaarden.

Aan den anderen kant heeft echter het staatsdepartement dezer dagen den diplomatieken vertegenwoordigers, waaronder de ambassadeurs van Frankrijk, Italië en België, er van in kennis gesteld, dat de staten, die gedeeltelijke betalingen afdroegen, daardoor geenszins ontkwamen aan de bepalingen van de Johnson-wet. (Vaz Dias) **(Vor. ber. blz. 1235 A.)**

B. DUITSCHLAND. — Rijksminister Göbbels bedreigt de Joden. - Scherpe woorden tegen Katholieke kerk.

De rijksminister van Propaganda, Göbbels, heeft op 11 Mei '34 in het Sportpaleis te Berlijn een rede gehouden, waarin hij ernstige bedreigingen richtte tot de Duitsche Joden, scherpe critiek oefende op de katholieke geestelijkheid, en waarschuwde tegen pessimisme wegens crisis-verschijnselen.

Wanneer thans nog, aldus de minister, een deel van het buitenland ons anoniem boycot en geen Duitsche goederen wil koopen, dan weten wij heel goed, dat de schuld daarvan bij onze Joodsche medeburgers ligt. Ik kan echter niet, omdat de Joden in het buitenland ons boycotten, in het binnenland de wetgeving betreffende de Joden intrekken, maar wij moeten die crisis doorstaan.

De Joden meenen misschien hun Joodschen medeburgers in Duitschland met hun optreden een dienst te bewijzen. Zij doen het ergste, wat zij kunnen doen, want zij moeten niet gelooven, dat wij, indien zij inderdaad den boycot zoover drijven, dat hij werkelijk een ernstige bedreiging van onze economische situatie wordt, daarom de Joden vrij uit zullen laten.

De haat, woede en wanhoop van het Duitsche volk zullen zich dan in de eerste plaats tegen diegenen richten, die men in het land zelf kan grijpen.

Een laatste waarschuwing. — In het verdere verloop van zijn rede zeide Göbbels: „Er zijn niet alleen gevaren op economisch en politiek, doch ook op cultureel gebied. Het volk zelf heeft instinctief die gevaren gezien. Wanneer bijvoorbeeld de Joden meenen, dat het onbloedige verloop van de Duitsche revolutie hun het recht geeft met de oude brutaliteit en arrogantie weer het Duitsche volk te prikkelen en te provoceeren, dan moeten zij ons geduld niet te zeer op de proef stellen. Wij hebben de Joden ontzien. Wanneer zij echter meenen, dat zij daarom het Duitsche tooneel weer kunnen betreden, om het Duitsche volk kunst te laten zien, wanneer zij meenen, dat zij weer in de redactielokalen kunnen opduiken, om in Duitsche bladen te schrijven, wanneer zij weer over den Kurfürstendamm flaneeren, alsof er niets gebeurd is, dan mogen deze woorden hun als laatste waarschuwing dienen.

Het Jodendom kan hiervan overtuigd zijn: Wij laten het met rust, als het zich stil en bescheiden binnen zijn vier muren terugtrekt, als het niet provoceert en als het zich niet tot het Duitsche volk richt met den eisch als volwaardig en gelijkwaardig aangezien te worden. Doet het Jodendom dat niet, dan moet het de onvermijdelijke gevolgen aan zichzelf wijten. Wij behoeven het nationaal-socialisme niet door menschen te laten uitbuiten, die niets van het nationaal-socialisme bespeurd hebben. Wij hebben tegenover die menschen blijk gegeven van een mildheid, die door onze aanhangers dikwijls niet meer begrepen is."

Het woord van het Centrum. — Vervolgens ging Göbbels over tot een aanval op „diegenen, die een cultureelen strijd tegen het nationaal-socialisme voeren".

„Men strijd niet uit religieuze motieven, maar uit politieke," aldus de minister. Zij schelden ons uit, ons, die hun de mogelijkheid hebben gegeven nog op den kansel te staan. Wat heeft dan het Centrum tegen de onzedelijkheid gedaan? Ik heb nooit gelezen, dat kardinaal Faulhaber indertijd geprotesteerd heeft tegen het zedenbederf van het volk door schouwburg, bioscoop enz.

Al dien menschen wordt bij dezen verzocht met mij eens naar de armen van Wedding en Neukölln te gaan. Wij plaatsen ons dan voor die armen en vragen wat zij Christelijker vinden: dat men in den afgeloopen winter over dogma's heeft gestreden, of dat men dien armen brood en vuur heeft gegeven. Die strijdbare mannen Gods moeten zich niet vergissen in hetgeen het Duitsche volk daarover denkt. Het Duitsche volk is het eeuwige strijden al lang moede. Wij zullen dat in de toekomst niet meer toelaten. Want niet Gods woord wordt daar verkondigd, maar het woord van het Centrum, dat langs den omweg van den kansel ter kennis van het Duitsche volk moet worden gebracht. Wat zouden de kerkelijke hoogwaardigheidsdragers zeggen, aldus Göbbels, terwijl zijn toehoorders minutenlang juichten, wanneer wij in de geschiedenis van hun pausen rondsnuffelden, waarin, naar men zegt, ook niet alles zoo moet zijn geweest, zooals het de zedelijkheidscodex voorschrijft. Wij denken daar niet in het minst aan. Een kerkvorst moet over de kerk, maar niet over het nationaal-socialisme spreken.

Allen moeten offers brengen. — Spreker zette verder uiteen, dat het voor het verschaffen van werk aan vier millioen menschen onvermijdelijk is, dat de betaalde loonen niet zoo hoog zijn, als noodig zou zijn voor een levensstandaard, die overeenkomt met het beschavingspeil van het Duitsche volk. Dat bewijst echter niet, dat de regeering onsociaal is of de kapitalisten heeft ontzien. De offers moeten niet alleen door de armen, maar ook door de rijken gebracht worden. Wanneer de Duitsche arbeider zich er mede vergenoegt, dat hij nog niet het menschwaardige cultuurpeil heeft bereikt, dan moet de werkgever dat beloonen. De regeering roept het geheele volk op haar te helpen, om het groote gevaar te overwinnen, dat op economisch en politiek gebied te zien is.

Over het Saargebied zeide de minister, dat Duitschland niet bang is, dat dit gebied verloren gaat. Uitvoerig zette hij uiteen, waarom de S.A. moet blijven bestaan, die per slot van rekening ook Frankrijk tegen het bolsjewisme heeft gered. Hij kondigde aan, dat het nationaal-socialisme weer met een groote campagne begint, om het volk op de hoogte te stellen.

Als de buitenlandsche pers bij de aankondiging van die campagne zegt, dat het prestige van het nationaal-socialisme is gedaald, kan ik slechts zeggen, aldus Göbbels, dat het te wenschen zou zijn, dat iedere regeering zoo vast stond als de onze. Wij doen een beroep op het volk, omdat wij daaraan innerlijk behoefte gevoelen en omdat wij midden in het volk willen staan. Daardoor wordt de regeering van haar plicht ontheven, tegen de pessimisten en saboteurs op te treden. Uit millioenen kelen zal het volk hun toeschreeuwen: „Nu ophouden, ons geduld is ten einde!" Thans doet de beweging een beroep op de natie en dit appèl, zoo besloot Göbbels, zal niet onverhoord blijven.
(V. b. Antisemitisme 1213 G.; Katholieken 1181 B.)

C. P. H. GALLÉ OVERLEDEN. —

Na een langdurige ziekte is te Hilversum overleden de heer P. H. Gallé, directeur van de filiaal-inrichting van het Kon. Ned. Meteorologisch Instituut, als hoedanig hij in 1919 wijlen den heer Roosenberg was opgevolgd.

De heer Gallé was geboren in 1873; hij heeft eerst na voltooiing van zijn studie bij het Kon. Inst. voor de Marine als officier bij onze vloot gediend, en ook in dien tijd aan de universiteit te Utrecht gestudeerd, zijn belangstelling ging in het bijzonder uit naar de meteorologie en de oceanografie. Na zijn eervol ontslag bij de marine is hij in 1906 benoemd tot adjunct-directeur van het meteorologisch instituut te De Bilt, meer in het bijzonder belast met de leiding van de afdeeling oceanografie en maritieme meteorologie. Aan zijn naam is belangrijk werk uit dien tijd verbonden, o.m. een bewerking van waarnemingen in den Indischen en Atlantischen Oceaan. Later zijn publicaties van zijn hand verschenen, waarin hij verschillende stormvloeden die ons land in de laatste eeuw geteisterd hebben, uit wetenschappelijk oogpunt vergelijkt met elkaar, en over het Zuiderzeevraagstuk. In de verslagen van de Kon. Academie van Wetenschappen is van hem een studie opgenomen over de wintertemperatuur in een gedeelte van Europa en het verband daarvan met de sterkte van de passaatwinden boven den Atlantischen Oceaan. In het bijzonder had de heer Gallé belangstelling voor het Poolonderzoek, waarvan hij de litteratuur bijhield en waarover hij vaak lezingen hield.

De overledene was ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, en begiftigd met de zilveren medaille van de stad Amsterdam, zoomede met de De Ruyter-medaille. (N. R. Crt.)

D. ROEISPORT. — Triton en Nereus winnen tezamen alle nummers. —

De jaarlijksche studentenroeiwedstrijden, op 10 Mei op het Noordzeekanaal gehouden, waren vooral belangrijk door Nereus' tactisch, zoowel als technisch schitterende overwinning in het hoofdnummer, waarbij de belangrijkste concurrenten, Laga en Triton, prachtig werden opgejaagd om ten slotte in een harde eindspurt te worden gepasseerd. Dit werd de tweede Varsity-overwinning van deze Nereus Vier die in 1932 eveneens overwon en in 1933 met gering verschil tweede werd achter Triton.

De dag heeft geheel gestaan in het teeken van twee vereenigingen, Nereus en Triton, die samen alle overwinningen deelden. Behalve het hoofdnummer behaalde Nereus de overwinning in de stuurmanlooze vier en de overnaadsche vier en Triton won de jonge vier, de jonge twee, de overnaadsche twee en de jonge acht. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 951 F.)

E. EINDHOVEN. — Vliegdienst. —

Op 30 April '34 is Eindhoven ingeschakeld in het nationaal en internationaal luchtverkeer. De K.L.M. opende op dien dag een dubbeldaagschen dienst in beide richtingen Amsterdam via Rotterdam—Eindhoven. (Vaz Dias)
(Vor. ber. Luchtvaart 1295 B.)

F. LUCHTVAART. — Vliegongelukken. -F.A.M.H.P. verongelukt. —

Het Fransche verkeersvliegtuig F.A.M.H.P., dat om 11.15 op 9 Mei '34 van Le Bourget gestart was met bestemming Londen, is ter hoogte van Boulogne in het Kanaal gevallen. De zes opvarenden zijn verdronken. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. 1147 G.)

14 MEI 1934

A. ZAAK-ONNES VAN NIJENRODE. — Vrijspraak. - Officier van Justitie in hooger beroep. —

Bij vervroegd vonnis heeft de Rechtbank te Amsterdam op 12 Mei '34 den heer M. Onnes van Nijenrode vrijgesproken, tegelijkertijd zijn onmiddellijke invrijheidstelling gelastend, zoodat hij na ruim een jaar op vrije voeten komt.

De Rechtbank baseert die uitspraak op de volgende overwegingen: dat het onderzoek ter terechtzitting niet heeft opgeleverd het wettig en overtuigend bewijs dat verdachte de feiten heeft begaan, welke hem bij dagvaarding zijn ten laste gelegd; dat de rechtbank met name niet op grond van de voorhanden bewijsmiddelen de overtuiging heeft bekomen, dat in werkelijkheid in den nacht van 29 Februari op 1 Maart 1932 geen diefstal in het kasteel Nijenrode heeft plaats gehad en de bij dagvaarding opgesomde verzekerde goederen in opdracht van verdachte, althans met zijn goedvinden, zijn weggehaald;

overwegende immers, dat bij de rechtbank twijfel bestaat aan de juistheid van de door Koning gegeven voorstelling van zaken en zij zich geen juist beeld heeft kunnen vormen van hetgeen tusschen verdachte en dien getuige is voorgevallen in den tijd voorafgaande aan den genoemden nacht;

overwegende, dat de rechtbank wel ook de daaromtrent door verdachte gegeven voorstelling in meer dan één opzicht weinig aannemelijk acht en zijn verklaring van voor hem bezwarende omstandigheden daarnà veelszins geheel onvoldoende, maar zich desniettemin geen stellige overtuiging omtrent verdachtes schuld aan het hem ten laste gelegde heeft kunnen vormen.

De rechtbank spreekt den verdachte derhalve vrij en beveelt de opheffing van het bevel tot voorloopige hechtenis.

Data uit het Onnes-proces.

1932. 1 Maart: inbraak op kasteel Nijenrode ontdekt.
1933. Begin Mei: detectieve Johanknegt, secretaresse Manda Nöggerath, Witbraad gearresteerd.
9 Mei: kasteel Onnes te Nijenrode gearresteerd.
1934. 13 Febr.: Eerste zitting in het proces.
18 Febr.: Witbraad, Maag, Van Binsbergen en Grootjohan in vrijheid gesteld.
25 Febr.: Kroongetuige Koning in vrijheid gesteld.
3 Maart: Johanknegt en Manda Nöggerath in vrijheid gesteld.
12 Mei: kasteelheer Onnes in vrijheid gesteld.

De Officier van Justitie, mr. van Thiel, is in hooger beroep gegaan. **(Vorig bericht blz. 1144 F.)**

B. Dr. WILLEM MENGELBERG ONDERSCHEIDEN.

Bij de uitvoering van het Concertgebouworkest, onder leiding van dr. Willem Mengelberg op 13 Mei '34, was de minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, mr. Marchant, aanwezig. De minister heeft namens de regeering zijn verheugenis uitgesproken over het herstel en den terugkeer van dr. Willem Mengelberg. De regeering is helaas niet in staat, aldus de minister, den materieelen steun aan onze kunstinstellingen te verhoogen en wij mogen blij zijn, dat deze niet verlaagd moet worden. Zij twijfelt er echter niet aan, of velen zullen vrijwillig hun materieelen steun willen verleenen. De regeering wil echter in het erkennen van het werk van dr. Willem Mengelberg niet achterblijven en op haar voorstel heeft H.M. de Koningin dr. Willem Mengelberg benoemd tot Groot-Officier in de Orde van Oranje Nassau.
(De Telegraaf) **(Zie photo blz. 598 F.)**

C. UITVINDINGEN. — Het lichten van schepen. —

Te Genua zijn officieele proeven genomen met een door twee Italiaansche ingenieurs uitgevonden toestel voor het lichten van gezonken schepen.

De voornaamste eigenschap van het toestel bestaat hierin, dat het werkt op elke diepte zonder dat van de hulp van duikers gebruik behoeft te worden gemaakt.

Een boot, die men speciaal voor het nemen van proeven tot zinken had gebracht, werd van een diepte van 55 meter binnen eenige minuten weer aan de oppervlakte gebracht. Het apparaat kan zoowel gebruikt worden voor het terugvinden van gezonken onderzeebooten, het bergen van ladingen als voor het drijvend houden van groote schepen, welke een gat in den romp hebben gekregen. (Vaz Dias)

15 MEI 1934

D. FRANKRIJK. — Radicaal-socialistische partij. - Scheuring. —

Het congres der radicaal-socialistische partij te Clermont-Ferrand gehouden, is op 13 Mei door minister Herriot gesloten.

In de slotzitting hebben de vice-voorzitter der partij, Cudenet en de leden Brun, Senac en Faron medegedeeld, dat zij de partij verlaten.

Ter motiveering zegt Cudenet, dat het congres van Clermont-Ferrand de samenwerking met de regeering der nationale eenheid zonder eenig voorbehoud en zonder garanties te vragen heeft goedgekeurd. Er is geenerlei waarborg gegeven, dat de andere partijen zich ook aan den Godsvrede zullen houden. Gedurende het geheele congres heeft men geen van die kwesties besproken. (Agence Belga)
(Vorig bericht blz. 559 A.)

E. FRANKRIJK. — Radiorede van premier Doumergue. —

Minister-president Doumergue heeft voor het Fransche volk een radiorede gehouden, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:

„Wij gaan weer bergopwaarts. Te langzaam misschien naar de meening van sommigen. Maar na den snellen val tot op den bodem van den put, zooals wij dien hebben doorgemaakt, ligt het in de rede, dat de opstijging niet even snel kon gaan. Onze marsch is vertraagd door het gewicht van fouten, die wij niet begaan hebben. Het is noodig af en toe, op een nieuw hoogtepunt gekomen, adem te halen. Wij zullen den top stellig bereiken, dank zij de regelmaat en de aanhoudendheid van de inspanning en dank zij het voortduren van het vertrouwen van u (het Fransche volk) en van uw vertegenwoordigers." (De Tel.)
(Vorig bericht blz. 1267 D.)

F. NEDERLAND. — Bond van Geref. Jongelings-Vereenigingen. - Minister De Wilde. —

Op 9 en 10 Mei '34 heeft de Ned. Bond van Jongelingsvereenigingen op Geref. Grondslag te Zwolle zijn 46sten bondsdag gehouden. Er waren ruim 4700 bezoekers. Deze Bond heeft 24.000 leden. Tot lid van het Bondsbestuur werd gekozen de heer A. van Rijn te Rotterdam.

Een bestuursvoorstel dat afdeelingen met meer dan 150 leden kunnen worden gesplitst, werd aangenomen.

De vergaderingen werden geleid: in de Buitensociëteit door den bondsvoorzitter, den heer A. Zijlstra, 's-Gravenhage; Zuiderkerk, dr. K. Dijk, 's-Gravenhage; Plantagekerk de heer P. v. Nes Czn., Dordrecht; Oosterkerk de heer J. Wijnbeek, Zwolle.

De heeren A. van Rijn, J. P. Kogeler, I. Stap en J. Schouten hielden referaten over: „Waarom antirev. beginselen op de Jongelingsvereenigingen?"

Voorts spraken prof. dr. G. Ch. Aalders, dr. E. D. Kraan, ds. C. J. Sikkel en ds. P. Ch. v. d. Vliet over „Geestelijke Vrijheid".

Tot slot spraken ds. H. A. Munnik over „Onder den band des Verbonds"; ds. S. W. Bos, over „Idealisme"; ds. S. Wouters, over „Zakelijk en zedelijk" en dr. C. N. Impeta, over „Geen ontwapening, maar bewapening".

Mr. J. A. de Wilde, minister van Binnenlandsche Zaken, sprak de vergadering toe. Deze rede was voor een belangrijk deel van politieke strekking en scherp tegen de liberalen gericht, vooral toen minister De Wilde sprak over de radio.

Minister De Wilde heeft op 14 Mei '34 nadrukkelijk zijn spijt betuigd over zijn uitlatingen te Zwolle over de liberalen. De minister geeft ruiterlijk toe, dat hij zich heeft laten verleiden tot uitlatingen, welke hij in zijn kwaliteit als minister, zeker niet had behooren te bezigen. (Nieuwsbl. v. h. Noorden)

G. NEDERLAND. — De onderhandelingen met Japan. - De Nederlandsche delegatie. —

Bij Kon. besluit van 8 Mei zijn benoemd:

a. tot lid van de Nederlandsche delegatie, belast met de met Japan te voeren onderhandelingen over de regeling van de handelsbetrekkingen tusschen dat land en Ned.-Indië, de heeren: dr. J. W. Meyer Ranneft, ir. E. P. Wellenstein, mr. dr. G. G. van Buttingha Wichers, prof. J. van Gelderen, mr. G. H. C. Hart, H. Mouw, Alb. Spanjaard;

b. tot secretaris: de heer dr. P. J. A. Idenburg.

A. **NEDERLAND. - Diesel-electrische tractie in dienst.** Zoowel voor de Nederlandsche Spoorwegen als voor Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Arnhem en Eindhoven was het op 15 Mei '34 een gedenkwaardige dag: voor het eerst waren voor den passagiersdienst Diesel-electrische treinen ingelegd. Zooals vooruit bekend gemaakt was, werd slechts een betrekkelijk klein gedeelte van de dienstregeling Diesel-electrisch gereden, omdat het nieuwe wagenpark nog bij lange na niet compleet is. De aanvulling vond plaats met stoomtreinen.
(Vor. ber. Diesel-motortreinen 733 F. en 734 D.)

B. **VEREENIGDE STATEN. — Nieuwe belastingmaatregelen door president Roosevelt onderteekend.** President Roosevelt heeft op 10 Mei '34 de nieuwe belastingwet onderteekend, die $ 417.000.000 inkomen zal moeten opbrengen. De belastingen op de hooge inkomens worden verzwaard, de groote instellingen, die tot nog toe aan de betaling van inkomstenbelasting konden ontsnappen, worden onder de wet gebracht en de kleine inkomens, die tot nog toe tezamen 90% van de totale belastingopbrengst voor hun rekening hadden, worden eenigszins lichter belast. Daarentegen zal per 1 Januari van het komende jaar de 2 cents-heffing op bankchèques eindigen, terwijl verschillende indirecte belastingen, zooals die op suikerwerk en alcoholvrije dranken, zullen worden opgeheven. Andere belangrijke maatregelen van de nieuwe wet zijn de heffingen van een surtax van 4 tot 59 opcenten op inkomens van 4000 tot 1 millioen dollar. Ook voor naamlooze vennootschappen worden de bepalingen verscherpt. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 363 I.)

C. **DUITSCHLAND. — S.A. en Geestelijken. - Verordening van Staatschef Roehm. —**
Het persbureau van de opperste S.A. leiding publiceert de volgende mededeeling:
„Teneinde de pogingen van bepaalde elementen om leden van de S.A. in den kerkelijk-politieken strijd te betrekken en daardoor het aanzien en de eendracht der S.A. te schaden, te verijdelen, heeft staatschef Roehm een verordening uitgevaardigd, volgens welke de deelneming van S.A. leden aan kerkelijk-politieke demonstraties voortaan verboden is.
Tegelijkertijd wordt verboden de geestelijken van beide confessies op eenigerlei wijze te hinderen of maatregelen tegen hen te nemen. (Berl. Tageblatt)
(Vorig bericht blz. 1078 G.)

D. **RUSLAND. — Litwinof's departement gereorganiseerd. - Karachan, Sokolnikof, Stomoniakof. —**
Het presidium van het centraal uitvoerend comité der Sovjet-Unie heeft besloten het Volkscommissariaat van Buitenlandsche Zaken der Unie, dat door Litwinof wordt geleid, grondig te reorganiseeren.
Het huidige college van het Volkscommissariaat wordt ontbonden. Voortaan zullen Krestinski en Stomoniakof plaatsvervangend volkscommissaris zijn; Karachan en Sokolnikof zijn van hun functie ontheven; hun diensten zullen op andere gebieden van den staatsdienst worden gebruikt.
Kalinin heeft, als president der Unie, het besluit onderteekend. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Raad van Ned.-Indië. - Ledental. —**
Bij den Volksraad is een wetsontwerp ingediend, waarin bepaald wordt, dat de Raad van Ned.-Indië zal moeten bestaan uit ten minste een vice-president en vier leden, ten hoogste een vice-president en zes leden. (Aneta)
(De Raad van Indië bestond tot 1925 uit een voorzitter en vier leden. In dat jaar werd het aantal leden tot zes uitgebreid, welke vermeerdering men noodig oordeelde ten einde een tweetal inheemschen in den Raad op te nemen, hetgeen dan ook geschied is. Toen in April 1933 de vacature Djajadiningrat ontstond, is hierin echter niet opnieuw voorzien. De voorgestelde wetswijziging, waarvan reeds eerder sprake was, beoogt blijkbaar de mogelijkheid te scheppen, dezen toestand te bestendigen.
(Red. K. H. A.)

F. **ZWITSERLAND. — Handhaving van den Gouden Standaard. —**
Naar van officieele zijde wordt verklaard, zal de Zwitsersche regeering onder geen omstandigheden het evenwicht der begrooting op het spel zetten en absoluut aan den gouden standaard vasthouden. Voor Zwitserland kan geen sprake zijn van waardevermindering van de franc. De bijzondere structuur van het Zwitsersche economische leven en zijn internationale financieele betrekkingen als schuldeischer laten een dergelijk experiment niet toe.
(Journal de Genève) **(V. b. Valuta bepal. 149 P.)**

G. **HUBERT KRAINS OVERLEDEN. —**
Door een noodlottig ongeval is op 11 Mei te Brussel overleden Hubert Krains, een bekende figuur onder de hedendaagsche Fransch-Belgische letterkundigen. Hij beschreef voornamelijk het Waalsche landelijk leven. Tot zijn meest bekende werken behooren o.a. „Le Pain noir", „Amour Rustique" en „La Planète". Hubert Krains was lid van de Koninklijke Academie voor Fransche taal en letterkunde. (Red. K. H. A.)

H. **ENGELAND. — Minister Baldwin over het ontwapeningsvraagstuk. —**
In een vergadering van den bond van conservatieve vrouwen-organisaties heeft minister Baldwin in de Albert Hall gezegd dat de eenige voorstellen tot beperking van wapening, welke thans nog aan de orde zijn, afkomstig zijn van de Engelsche regeering. Of zij zullen worden aangenomen of niet, is niet te zeggen. Spr. herinnerde aan zijn recente verklaring in het Lagerhuis, welke inhield dat indien geen ontwapeningsovereenkomst wordt bereikt, met name op luchtvaartgebied, Engeland geen genoegen zou kunnen nemen met eenige achterstand bij een andere mogendheid, die in het bereik ligt van de Engelsche kust. (Manchester Guardian)

I. **OLYMPISCHE SPELEN BERLIJN 1936. — N.O.C. besluit tot deelneming. —**
Op 11 Mei '34 heeft het N.O.C. te Amsterdam een buitengewone algemeene vergadering gehouden.
In zijn openingswoord zeide de voorzitter, mr. A. baron Schimmelpenninck van der Oye, dat enkele bonden gemeend hebben nu reeds zekerheid te krijgen over eventueel toe te stane geldèn voor training e.d. Tevens deelde spr. mede, dat de uitnoodigingen tot deelneming aan de Olympische Spelen zijn ingekomen.
Het bestuur stelt voor om de uitnoodigingen tot deelneming aan de Olympische Spelen te Berlijn en aan de Olympische Winterspelen te Garmisch Partenkirchen aan te nemen. Zonder stemming wordt dit voorstel aangenomen. N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1058 G.)

K. **WIJSBEGEERTE. — Moderne staatsidee. - Rede van dr. J. H. Carp. —**
Dezer dagen heeft vanwege de Societas Spinozana in het Spinozahuis te 's-Gravenhage dr. J. H. Carp een rede gehouden over: „De strijd om de moderne staatsidee, beschouwd in het licht van de Spinozistische ontwikkelingsgedachte". Uit het slot van zijn rede citeeren wij het volgende:
Als symptoom van den nieuwen tijdgeest moet ook de hedendaagsche dictatuurgedachte worden opgevat: de dictatuur niet als doel op zichzelf, maar als overgang naar een politischen toestand, welks verwerkelijking de dictatuur als zoodanig opheft. De ware zin van deze dictatuur is, dat zij juist die norm tijdelijk buiten werking stelt, welker gelding te verzekeren zij tenslotte nastreeft. Dit vindt men ook bij de zgn. dictatuur van het proletariaat. Hetgeen uit de dictatuur moet voortkomen bestaat aanvankelijk nog niet en naarmate het verwerkelijkt wordt, ontvalt aan de dictatuur haar grond en zal zij ophouden te bestaan. Spreker behandelt daarna de vóór-onderstelling, waarop de staatsidee van het Fascisme berust. Het is tenslotte een opvoedingssysteem — aan welks doeltreffendheid men al dan niet kan twijfelen — om de geesten der

individuen te vormen tot geest des volks. De hedendaagsche eenheidsvoorstelling is de nationale eenheidsgedachte als idee van wezenseenheid en -verbondenheid. Eerst nadat de gemeenschapsgedachte, na uitbanning van formaliseerend individualisme, in 's menschen bewustzijn is geprent in het nationale verband, kan het uitzicht geopend worden tot een meer omvattende eenheidsvoorstelling, de wezenlijk mundiale gemeenschapsidee, waarin de autonomie des geestes in de verhouding van overheid en onderdanen volkomen gerealiseerd zal zijn.
In het ontwikkelingsproces der staatsideeën voltrekt zich een noodwendige ontvouwing van begripmatig inzicht, welke voert van de voorstelling van veelheid en onverbondenheid tot de bewustwording van veel-eenheid en universeelen begripssamenhang, een gang des geestes van heteronomie tot autonomie. Het is een proces, dat gedragen wordt door beginselen van een ontwikkelingsgedachte, welke geworteld is in de denkrichting van het Spinozisme. (Red. K. H. A.)

A. **NEDERLAND. — Onze uitvoer van Kaas, Boter, Melkproducten, Eieren, 1928—1933. —**

Kaas:

Jaar:	Totaal in mill. gld.	Percentage van den uitvoer. Duitschl.	Engel.	België	Frankr.	Somma.
1928	80	44,6	11,3	16,4	10,8	83,1
1929	79	45,1	9,2	18,5	11,0	83,8
1930	68	41,7	9,2	21,6	13,0	85,5
1931	52	39,6	8,9	22,3	15,7	86,5
1932	36	39,2	10,1	23,4	15,5	88,2
1933	28	38,6	8,1	25,9	14,9	87,5

Boter:

Jaar:	Totaal in mill. gld.	Percentage van den uitvoer. Duitschl.	Engel.	België	Somma.
1928	88,0	80,8	14,1	1,0	95,9
1929	86,3	77,0	13,1	6,3	96,4
1930	63,4	75,4	10,6	10,2	96,2
1931	41,0	57,6	12,2	15,8	85,6
1932	18,0	49,3	10,7	17,2	77,2
1933	18,5	53,4	21,9	12,9	88,2

Melkproducten:

uitvoerwaarde	1928	1929	1930	1931	1932	1933
mill. gld.	57	56	52	48	33	28
perc. v/h totaal naar Engeland	61,6	60,0	59,4	64,4	65,9	58,6

De rest van de melkproducten vindt haar weg naar vrijwel alle landen der wereld.

Eieren:

Jaar:	Totaal in mill. gld.	Percentage van den uitvoer. Duitschland	Engeland	Somma.
1928	62	64,9	32,1	97,0
1929	70	67.4	29.4	96.8
1930	61	62,1	33,5	95,6
1931	52	61,1	31,9	96,0
1932	34	83,5	13,8	97,3
1933	22	80,0	13,4	93,4

(Alg. Handelsblad) **Kaas 765 B.; eieren 811 E.; boter 1145 B.)**

B. **HARDERWIJK. — Opening van de nieuwe haven.**
Op 14 Mei '34 had de officieele opening plaats van de nieuwe haven te Harderwijk. Een der noodwendige gevolgen van de afsluiting der Zuiderzee was, dat verschillende havens door het zakken van het waterpeil onbruikbaar zouden worden. Daartoe behoorde ook de haven van Harderwijk, welke stad met haar uitgebreide visschersvloot een der plaatsen is, die het meest door de drooglegging werd gedupeerd. Gelukkig was de visscherij voor Harderwijk niet de eenige bron van inkomsten; ze heeft een flink garnizoen en door een gelukkige combinatie van bosch en hei, zee en wei, neemt het toeristenverkeer toe, zoowel te water als te land.
Al zal de visscherij dus in verval geraken, toch bleef een goede haven voor Harderwijk als toegangspoort van zeezijde tot de Veluwe noodzakelijk en zoo heeft het Rijk op werkelijk onbekrompen wijze erin voorzien, dat Harderwijk een haven kreeg, die aan alle eischen van een toekomstig verkeer zal voldoen, aldus eenige compensatie gevend voor het verlies dat de stad leed.
Onder leiding van den Dienst der Zuiderzeewerken is het werk uitgevoerd en in ruim een jaar voltooid.
(Algemeen Handelsblad)

16 MEI 1934

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Kolonisatie Nieuw-Guinea. —**
Op 13 April heeft dr. E. Vrijburg, die voor de Vaderlandsche Club naar Nieuw-Guinea is geweest om aldaar het kolonisatie-vraagstuk van nabij te bekijken, voor de leden van de Rotary-Club over dat vraagstuk te Makassar een lezing gehouden.
De algemeene indruk in het kort samenvattend was wel, dat de kolonisatie Nieuw-Guinea er niet hoopvol voorstaat en slechts zij die beschikken zoowel over landbouwkundige kennis als ontginnen en voornamelijk over kapitaal, hebben in de naaste toekomst kans van slagen. (Makassaarsche Courant **(1146 E.)**

D. **URUGUAY. — Nieuw ministerie. —**
De nieuwe regeering is als volgt samengesteld:
Minister van Binnenlandsche Zaken: dr. Alberto Demichelli; Nationale verdediging: dr. J. Espalter; Buitenlandsche Zaken: dr. Juan Jose Arteaga; Openbaar onderwijs: ir. José Otamendi; Financiën: dr. Pedro Maninirios; Arbeid: dr. Cesar Charlone; Industrie: dr. Augusto Cesar Bado; Openbare werken: Aniceto Patron. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

E. **ITALIE. — De bevolking der groote steden. —**
Het maand-bulletin van het centrale instituut van openbare statistiek te Rome, publiceert de volgende bevolkingscijfers van de voornaamste steden van Italië.
Rome: 1.100.546; Milaan: 1.043.361; Napels: 868.542; Genua: 631.187; Turijn: 614.284; Palermo: 404.400; Florence: 326.016; Venetië: 268.414; Bologna: 260.403 en Triest: 248.531 inwoners.
(Instituto Nazionale, Roma) **(Vor. ber. blz. 628 F.)**

F. **DUITSCHLAND. — Mijnramp te Karlsruhe. —**
In de mijn Buggingen is tengevolge van kortsluiting, een groote brand uitgebroken. Een groot aantal arbeiders kon zich onmiddellijk in veiligheid brengen, doch 80 man bevinden zich nog in de mijn.
Tengevolge van de hevige rookontwikkeling kon men hen niet onmiddellijk te hulp komen. Alle hoop op redding is opgegeven. (Berl. Tageblatt)

G. **ROEMENIE. — Bezoek van den Poolschen minister van Buitenlandsche Zaken, Beck. —**
Beck, de leider van de buitenlandsche politiek van Polen, heeft te Boekarest het bezoek beantwoord, door Titulescu een half jaar geleden aan zijn land gebracht. Dit bezoek ontleent zijn beteekenis aan het feit dat het komt na de reis van den Franschen minister Barthou naar Warschau en na een bezoek van Titulescu te Parijs. Polen, dat met Duitschland een extra tour, zooals Bülow dat indertijd van Italië noemde, dreigde te maken, is door Barthou weer in de Fransche sfeer teruggehaald en deze reis van Beck naar Roemenië komt als een bevestiging, dat Polen voor zijn nieuwe vriendschappen zijn oude niet vergeet. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

H. **MUZIEK. — Prof. Dr. A. A. Smijers. —**
Prof. dr. A. A. Smijers, bijzonder hoogleeraar te Utrecht vanwege de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, om onderwijs te geven in theorie en geschiedenis der muziek, is thans tot buitengewoon hoogleeraar te Utrecht benoemd.
Aan het voorstel van minister Marchant bij de begrooting van onderwijs, kunsten en wetenschappen, om den bijzonderen leerstoel vanwege Toonkunst om te zetten in een buitengewoon rijkshoogleeraarschap, is door deze benoeming uitvoering gegeven. (Tel.)

I. **HONGARIJE. — Nationaal-Socialisme. —**
Een der hoofdleiders der Nat.-Socialisten in Hongarije is graaf Festetics, die tijdens de revolutie minister van oorlog was in het kabinet van zijn

zwager. Thans vertegenwoordigt hij in het Lagerhuis met Zoltán de Meskó de nationaal-socialistische partij. Aan den correspondent van de N. Rotterd. Courant deelde hij mede, dat het aantal betrouwbare leden der partij ongeveer 400.000 bedroeg. Ingeschreven leden had de partij intusschen veel meer. Waar de partij den rijksbestuurder als haar leider beschouwde, daar had zij in tegenstelling met andere nationaal-socialistische partijen geen „Führer", maar werd de partij geleid door een driemanschap: door hemzelf, Meskó en graaf Fidél Pálffy, die in hoofdzaak de organisatie in West Hongarije leidt. Onderscheidingsteekenen zijn het groene hemd en de muts.
(Nieuwe Rotterd. Crt.)

A. **OOSTENRIJKSCHE EN HONGAARSCHE SCHULDEN. —**
In het tijdvak van 1 Juli tot 31 Dec. 1933 zijn de hieronder vermelde bedragen bij de Caisse Commune gestort door de staten, die vroeger tot de Oostenrijksche Hongaarsche Monarchie behoorden:

	Fr. Frs.	$ U. S.	Zw. Frs.
Oostenrijk .	264.144,68	116.134,27	3.447.350,70
Hongarije . .	——	——	——
Polen . . .	——	——	1.756.345,85
Roemenië . .	——	——	3.238.983,31
Joegoslavië .	——	——	——
Tsjecho-Sl. .	1.086.085,32	63.111.93	3.154.066,02
Intern. Donau-Commissie .	——	——	181.858,74

Totaal werd dus in dit tijdstip gestort: Fr. Frs. 1.350.230, $ U.S. 179.246,20, Zw. Frs. 11.778.604,62.
(Keesings Fin. Archief) **(Vorig bericht 427 E.)**

B. **MESOPOTAMIE. — Opgravingen 1933/'34. - Lezing Prof. Dr. H. Frankfort. —**
Voor de Afd. West-Azië en Egypte der Allard Pierson Stichting hield prof. dr. H. Frankfort een lezing over de resultaten van de onder zijn leiding staande opgravingen in Mesopotamië, bereikt in de campagne 1933-'34.
Tell Asmar, een ruïneheuvel 75 K.M. ten N.O. van Baghdad, ontdekt doordat Bedoeïnen er antiquiteiten vonden, werd door spreker gekozen voor de opgravingen van het Oriental Institute van de Universiteit te Chicago. Het deel van de opgravingen, dat besproken werd, had betrekking op de periode, die onmiddellijk voorafgaat aan de komst van de Dynastie van Sargon van Akkad, omstreeks 2550. Daarvoor beheerschten de Sumeriers het land, de uitvinders van schrift, wiskunde en sterrekunde. Een stad, dateerende uit den tijd omstreeks 3000 v. Chr. en die bewoond was gebleven tot het einde van de Dynastie van Akkad, omstreeks 2300, was zeer zorgvuldig door de expeditie uitgegraven. Woonhuizen van particulieren, een tempel en een paleis waren onderzocht en talrijke details, die het leven in dien tijd illustreeren, waren ontdekt en werden in de lichtbeelden vertoond: winkels, een smidse, een huiskapel in de woonhuizen en de inrichting van allerlei vertrekken in het paleis, dat van een rioleeringssysteem voorzien was, zooals het moderne Baghdad niet bezit.
Veel materiaal had betrekking op den godsdienst, waarin de levenskracht in de natuur, zooals die zich in de vruchtbaarheid van planten en dieren manifesteert, als de voornaamste macht vereerd werd. In een tempel, welks bestaan men door minstens zeven eeuwen heen kon volgen, werd in de diepste laag een groep van twaalf bijna gaaf bewaarde polychrome beelden ontdekt, waarbij de eerste in den cultus gebruikte beelden van goden, die in Babylonië gevonden zijn. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 276 A.)

C. **RUSLAND. — Het „socialistisch rechtsbewustzijn".**
De Prawda schrijft in een hoofdartikel:
„Als wij spreken over de verdwijning van de overblijfselen van het kapitalisme in het bewustzijn van de menschen, dan beteekent dat de verdwijning van de kapitalistische overblijfselen ook op het gebied van het rechtsbewustzijn. Met zware dwangmaatregelen smeedde de bourgeoisie een stokdiscipline, individualistische gewenning. Daarom beteekent de versterking en opvoeding van het socialistische rechtsbewustzijn voor alles, dat bij iederen werker het bewustzijn tot groote hoogte opgevoerd moet worden, dat hij verplicht is loyaal te arbeiden in de vaste overtuiging van het behoud en de verdediging van zijn rechten.
„Iedere arbeider en kolchoznik moet voelen, dat hij onder bescherming staat van de Sovjetwetten, dat de Sovjetstaat met alle macht zijn arbeid, de rechtsvoorwaarden van zijn bestaan zal bewaren, opdat geen enkele poging, om inbreuk te maken op zijn rechten van den kant van de overblijfselen van de kapitalistische klassen, de bureaucratische en verworden elementen, die het Sovjetapparaat zijn binnengedrongen, ongestraft zal blijven.
„De grondslag van het socialistische rechtsbewustzijn is de hechtheid en onwankelbaarheid van de socialistische rechtsorde, van de Sovjetwetten. „De geringste wetteloosheid, de geringste inbreuk op de Sovjetorde, heeft Lenin geschreven, is reeds een gat, waarvan de vijanden van de werkers meteen gebruik maken."
(Prawda)

D. **NEDERLAND. — Invaliditeits- en Ouderdomsrente. —**
Op 1 April werden 26.388 weduwenrenten en 13.811 weezenrenten krachtens de invaliditeitswet genoten. Op genoemden datum waren krachtens artikel 373 dier wet 105.957 personen in het genot van een als vrucht van hun verzekering verkregen ouderdomsrente van drie gulden per week.
Voorts genoten 44.127 personen een invaliditeitsrente, als bedoeld in artikel 71 dier wet.
Krachtens artikel 24 der Ouderdomswet 1919 waren op vorengenoemden datum 130.045 personen in het genot van een als vrucht van hun verzekering verkregen ouderdomsrente van drie gulden per week.
(Vorig bericht blz. 300 K.)

E. **IERLAND. — Begrooting. —**
De minister van Financiën, MacEntee, heeft de begrooting van den Ierschen Vrijstaat ingediend. Hij verklaarde, dat er een beschikbaar surplus was van £ 1.202.750 en stelde voor de inkomstenbelasting te verlagen met six pence, de theebelasting te verlagen met vier pence per pond en het instellen van pensioenen voor vroegere leden van de Ira, die gevochten hebben voor de onafhankelijkheid van de republiek. Verder stelde hij verhoogingen voor van de heffingen op binnenlandsche tabak, van de vermakelijkheidsbelasting en de dagbladbelasting. De inkomsten raamde de minister op £ 28.792.000 en de uitgaven op £ 36.067.000. Het verschil wenschte de minister aan te vullen met leeningen tot een totaal van £ 7.212.750. De voornaamste door de oppositie uitgebrachte critiek was gericht tegen het uitschrijven van leeningen. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. 814 C.)

F. **NEDERLAND. — Het begrip „Volkseenheid". - Studentencongres te Zeist. —**
Op het conferentie-oord der N.C.S.V. te Zeist werd dezer dagen op initiatief van de Vrijz. Chr. Stud. Bond een congres gehouden, waaraan welhaast alle studentenvereenigingen in ons land deelnamen. Op deze conferentie werd het begrip „Volkséénheid" nader onder de oogen gezien en vanuit verschillend gezichtspunt, al naar gelang het standpunt waarop de medewerkende vereenigingen staan, behandeld.
Als gasten waren o.a. aanwezig: mr. F. M. baron van Asbeck, prof. dr. M. C. van Mourik Broekman, prof. dr. A. C. Josephus Jitta, prof. mr. V. H. Rutgers en prof. dr. H. R. Kruyt.
Prof. mr. W. P. J. Pompe behandelde als eerste inleidende spreker het onderwerp: „De beteekenis van de Volkseenheid", waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Als eerste vraag komt dan naar voren, wat een volkseenheid is. Zoolang er van een volk gesproken wordt, is er in deze zin een eenheid. Eenheid van volk is een idee, die een doel stelt aan een bepaald streven.
De tweede vraag is wat de waarde van de volkseenheid is. Er behoort eenheid van volk te wezen, tot behoud van staat en natie. Deze beide zijn begrippen van zedelijke orde. De mensch, gebonden in staat en natie, behoort de individueele persoonlijkheid te behouden, b.v. Friezen en Hollanders in de

Nederlandsche Staat. De staat is er om aan te vullen, wat de mensch afzonderlijk niet kan bereiken. Doel van de Staat is dus, dat de menschen zedelijk volkomen worden, wat voor ieder land verschillend is. Doel van de natie is de volkomenheid van de mensch als lid van een bepaalde natie.
Verder sprak prof. dr. J. Huizinga over „Nederland's Geestesmerk" en prof. P. Geyl over „De Geschiedenis van volk en staat in de Nederlanden".
(Red. K. H. A.)

17 MEI 1934

A. NEDERLAND. — Verkeersfonds. —
In de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer over het in te stellen verkeersfonds wijst minister Kalff o.a. op drie beginselen die gevolgd moeten worden, t.w.:
Het verkeerswezen van een land moet als een eenheid worden bezien en behandeld, bij de inrichting en regeling van het vervoer moet het algemeen belang voor oogen worden gehouden, de verkeersmiddelen moeten volgens commercieele beginselen worden geleid. (Het Vaderland) **(Vor. ber. 1195 B.)**

B. INTERNATIONALE VROUWENBOND VOOR VREDE EN VRIJHEID. —
De Ned. afd. van den Internationalen Vrouwenbond voor Vrede en Vrijheid heeft op haar congres te den Haag gehouden dezer dagen de volgende verklaring vastgesteld:
De Internationale Vrouwenbond enz.,
sterk onder den indruk van den dreigenden toestand in de geheele wereld;
herinnert aan de van de oprichting in 1915 af gehuldigde beginselen van den Internationalen Bond;
1e. dat het onze beschaafde samenleving onwaardig en dat het bovendien onlogisch en onmogelijk is om internationale geschillen te willen oplossen met geweld van wapenen in plaats van door rechtspraak, arbitrage of verzoening;
2e. dat alle Staten zich behooren te keeren tegen- en socialen, moreelen en economischen druk behooren uit te oefenen op elken staat, welke in strijd met dit beginsel handelt;
3e. dat geleidelijke, internationale ontwapening en uitsluiting van elke mogelijkheid om persoonlijke winsten te behalen uit de fabricage van en handel in oorlogsmateriaal, machtige factoren vormen om tot afschaffing van oorlog te komen;
4e. dat alleen georganiseerde samenwerking tusschen de volkeren, beheerscht door de volledige erkenning van recht boven macht, een waarborg kan zijn voor vertrouwen en veiligheid, vrede, rust en geluk;
5e. dat een Bond der Natiën steunen moet op een basis van constructieven vrede en zich niet moet bezighouden met het reglementeeren van oorlog en bewapening, maar met den practischen opbouw van internationale samenwerking tusschen de Staten op elk gebied.
Voorts werd de volgende resolutie aangenomen:
De conferentie beschouwt met groote bezorgdheid
a. de toenemende politieke spanning tusschen de Staten;
b. de noodlottige ontwikkeling der economische tegenstellingen;
c. het meer en meer loslaten van de ontwapeningsgedachte en de toenemende neiging om tot nivelleering te komen door bewapening der ontwapende landen in plaats van door algemeene internationale ontwapening;
d. de ontstellende ontwikkeling der wetenschappelijke oorlogsvoorbereiding, welke de verschrikkingen van een eventueelen oorlog evenzeer over de burgerbevolking als over de fronten zou brengen;
e. den invloed van hen, wier groote persoonlijke belangen met bereiding van en handel in oorlogsmateriaal gediend worden;
f. de groeiende opinie, dat de Volkenbond een mislukking is, met voorbijzien van het feit, dat de Volkenbond als zoodanig geen schuld kan treffen en slechts is wat de regeeringen der aangesloten staten er van maken;
g. de steeds duidelijker wordende pogingen om den Volkenbond te verzwakken en langzamerhand zijn moreele macht teniet te doen;
h. het feit, dat met het zoo dringend noodige wetenschappelijke, in de eerste plaats psychologische, onderzoek naar de diepere oorzaken van den oorlog tot dusverre nòch door den Volkenbond, nòch door eenigen Staat ook maar een begin is gemaakt,
doet, met volledige erkenning van de bestaande groote en ingewikkelde problemen, een ernstig beroep op de regeeringen van alle landen om
A. nieuwe wegen in te slaan teneinde de internationale volkenorganisatie tot een waarachtig vredeswerktuig te maken, gegrond op de gelijkwaardigheid van alle menschen en volkeren;
B. wijzigingen in het Handvest van den Volkenbond te bewerkstelligen, teneinde dat zooveel mogelijk los te maken van de vredesverdragen, het in volledige overeenstemming te brengen met het pact van Briand-Kellogg, en de zoo noodige aanpassing te bevorderen tusschen de in de laatste jaren gesloten non-agressie verdragen en de beginselen, neergelegd in het Handvest;
C. nieuwe pogingen te ondernemen om tot een regeling van geleidelijke vermindering en beperking der internationale ontwapening te komen onder internationale contrôle, met als einddoel volledige universeele ontwapening;
D. in alle landen maatregelen te nemen om handel en export van wapenen en munitie, zoowel als de particuliere fabricage daarvan, scherp te controleeren, als overgang naar volledige afschaffing van particuliere fabricage van alle oorlogsmateriaal en internationaal toezicht, zoowel in te stellen als te aanvaarden op die van den Staat;
E. met kracht en eerlijken goeden wil de internationale economische toestanden onder de oogen te zien en daarbij de belangen van de menschheid als geheel te stellen boven die der afzonderlijke natiën;
F. zich los te maken van de oude methoden, welke zoo klaarblijkelijk gefaald hebben en tegenover de wetenschappelijke oorlogsvoorbereiding het initiatief te nemen tot de vorming eener organisatie van wetenschappelijke vredesvoorbereiders, wat o.a. zou kunnen geschieden door de stichting van een internationaal instituut voor wetenschappelijk onderzoek der oorlogsoorzaken. (N. Rott. Crt.)

C. ARABIE. — Strijd tusschen Ibn Sa'oed en den Imam van Jemen. - Wapenstilstand. - Vredesvoorwaarden. —
Volgens berichten uit Arabië worden de vredesonderhandelingen tusschen Ibn Sa'oed en den afgezant van den Imam thans voortgezet met medewerking van een deputatie van bemiddelaars.
De Sa'oedische vredesvoorwaarden zouden omvatten een vredesverdrag voor den duur van twintig jaar en de belofte van veiligheid voor de onderdanen van den Imam, die zich hebben geschaard onder de vaandels van Sa'oedië. Men is hier evenwel algemeen van oordeel, dat de vrede slechts te bereiken valt door een harden beslissenden slag.
Volgens het blad „Ahran" heeft Ibn Sa'oed er in toegestemd de militaire operaties te staken in afwachting van de toezegging van den Imam van Jemen betreffende de uitvoering der vredesvoorwaarden.
(Ahran, Caïro) **(Vorig bericht blz. 1289 A.)**

D. MIDDEN-EUROPEESCH BLOK. — Protocollen van Rome onderteekend. —
In het Palazzo Venezia hebben op 14 Mei '34 Mussolini en de gezanten van Oostenrijk en Hongarije te Rome de protocollen onderteekend, waardoor de overeenkomsten tusschen Italië, Oostenrijk en Hongarije, practisch in werking treden. (Il Secolo)
(Vorig bericht blz. 1217 L.)

E. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Saksische Volkskerk. —
De Saksische minister van Binnenlandsche Zaken heeft alle verdere vergaderingen van de Evangelische Volkskerk in Saksen verboden.
(Völkischer Beobachter) **(Vorig bericht 1286 F.)**

F. GENEESKUNDE. — Buikvliesontsteking. - Serum.
In een der laatste nummers van het „Zentralblatt für Chirurgie" deelt E. Schneider te Heidelberg mede, dat hij gunstige resultaten heeft verkregen door bij etterige peritonitis het sedert eenigen tijd aangewende peritonitis-serum in de buikholte in te spuiten, welke injectie hij vergezeld deed gaan door een gelijktijdige intraveneuse injectie van druivensuiker.
Daar volgens hem de appendicitis meestal veroorzaakt wordt door de z.g. euterococcen, maar na eventueele perforatie met dreigende buikvliesontsteking de Coli-bacillen en gasvormende bacteriën de overhand krijgen, hebben M. Gündel en F. Süssbrick, naar zij in hetzelfde nummer van genoemd tijdschrift mededeelen, een polyvalent peritonitis-serum bereid, dat specifieke anti-lichamen bevat, gericht tegen alle drie in aanmerking komende microbensoorten.
Dit polyvalente-serum zou bij verschillende buikoperaties ook prophylactisch kunnen worden aangewend. (Zentralblatt für Chirurgie)

G. VOLKENBOND. — Paraguay en Bolivia. - Een beschamend rapport. —
Het rapport van de Volkenbondscommissie. uitgezonden om te pogen den strijd tusschen de Zuid-Amerikaansche republieken Bolivia en Paraguay bij te leggen, heeft plotseling de algemeene aandacht ge-

vestigd op dezen oorlog, die blijft woeden, niettegenstaande telkens van verschillende zijden beproefd is te bemiddelen.
Het rapport, samengesteld door drie militairen (n.l. een Britsch en een Fransch generaal en een Mexicaansch majoor) en twee gezanten (n.l. een Italiaan en een Spanjaard), legt inzonderheid den nadruk op het feit, dat hier twee partijen, die zelf niet over oorlogsindustrieën beschikken, niettemin voortdurend in staat worden gesteld om elkaar tot het uiterste te bestrijden met behulp van het meest moderne wapentuig.
Deze constateering onderstreept den schandelijken toestand, dat twee Bondsleden zich doodvechten, en door andere Bondsleden daartoe in de gelegenheid worden gesteld, hetgeen wel in de meest flagrante tegenspraak is met het geheele wezen van den Volkenbond.
Het Gran Chaco-rapport beteekent een nieuwe, hoogst ernstige aanklacht tegen een toestand, die het gevolg is van het voortbestaan van de particuliere wapenfabricage. Dezen misstand heeft de Volkenbond bij herhaling beproefd op te heffen, doch alle pogingen om in een conventie deze materie te regelen, bleven tot dusver vruchteloos of leidden niet tot praktische resultaten. (Algem. Handelsblad)

(Vorig bericht blz. 1203 M.)

A. MEXICO. — Bevolking. —
Volgens de gegevens van de laatste volkstelling heeft de Mexicaansche Republiek een bevolking van 16.552.722 personen, waarvan 8.118.004 tot de mannelijke en 8.433.718 tot de vrouwelijke sexe behooren. De bevolking van de stad Mexico en het z g. Federale District bedraagt in totaal 1.229.576. (V. D.)

B. OOSTENRIJK. — Begrootingsdeficit bedraagt 83 millioen schellingen. —
Het Financieele Comité van den Volkenbond publiceert thans een rapport over den financieelen toestand van Oostenrijk. De commissie geeft een overzicht van de bemoeiingen der regeering om de Oostenrijksche financiën in orde te houden. Niettemin kan niet worden verheeld, dat voor de eerste vijf maanden van 1934 een deficit van 83 millioen schellingen moet worden verwacht.
(Soc. des Nations, Sect. d'Informations) **(1114 F.)**

18 MEI 1934

C. GOEBBELS' REDE TEGEN DE KATHOLIEKEN. — Katholiek protest. —
Wij citeeren uit de Maasbode van 15 Mei '34:
De Katholieke pers in Duitschland moet zwijgen. Daarom zullen wij spreken, nu de van zijn Kerk afgevallen en tegen haar wet gehuwde heer Göbbels het gewaagd heeft een kardinaal onzer Kerk te beschuldigen, als zou deze nooit gestreden hebben tegen immoraliteit en sociale ellende.
Deze minister van propaganda, die niet alleen vorige Duitsche regeeringen met slijk besmeurt en het oirbaar acht de eene volksgroep tegen de andere op te hitsen, heeft de ongelooflijke vrijmoedigheid gehad zijn aanvallen te richten op een man, die voor de katholieken der geheele wereld niet alleen als een lid van het heilig college der kardinalen een eerbiedwaardige persoon is, maar dien wij, Nederlandsche Katholieken, kennen als een groot zielenherder en een der Duitschers, die in de donkerste jaren der moderne Duitsche geschiedenis den handschoen opnam voor zijn vaderland, aan duizenden Duitsche kinderen brood en dak verschafte — hoe herinneren wij ons zijn hartelijk dankwoord bij de Canisiusfeesten te Nijmegen! — en de belangen van zijn vaderland verdedigde tot in Amerika toe.
Het is deze Kardinaal-Bisschop die door zijn recente Adventspreeken over ,,Jodendom, Christendom en Germanendom'' het halt toeriep aan de heidensche stroomingen en strevingen van het staatscaesarisme, dat momenteel het Duitsche volk wil overweldigen. Dáárom en daarom alleen heeft de moedige kerkvorst den haat opgewekt van de huidige heerschers. De heer Joseph Göbbels durft het voorstellen alsof Kardinaal Faulhaber nooit protesteerde tegen immoraliteit, alsof hem de sociale vraagstukken vreemd bleven, alsof hij een hinderpaal was voor de eenheid van het Duitsche volk en een politiek agitator, die den kansel zou misbruiken.
Tegen zulke infame beschuldigingen protesteeren wij als mensch en als katholiek. De heer Göbbels lastert. Iedereen weet dat, die de werken van Kardinaal Faulhaber kent. (De Maasbode)

(Vorig bericht blz. 1297 B.)

D. GOEBBELS' REDE TEGEN DE JODEN. — Een Joodsch protest. —
Wij ontvangen het volgende manifest van het Comité voor bijzondere Joodsche belangen te Amsterdam:
De heer Julius Streicher, leider van Frankenland (N. Beieren), heeft in zijn blad ,,Der Stürmer'' van 1 Mei j.l. zijn lezers het oude, honderdmaal weerlegde sprookje opgedischt, dat Joden het bloed van vrouwen en kinderen gebruiken voor ritueele doeleinden. Thans heeft minister Göbbels in een rede in het Sportpaleis te Berlijn de Duitsche Joden ervan beschuldigd, dat de boycot van Duitsche goederen door het buitenland aan hen te wijten is, en gedreigd, dat de haat en de wanhoop van het Duitsche volk zich tegen hen zullen keeren, indien door deze boycot de economische situatie van Duitschland in gevaar komt.
Hiertegenover stellen wij vast:
De nationaal-socialistische regeering en de door haar geprotegeerde instanties zijn, reeds vóór en van eenige boycot van Duitsche goederen sprake was, begonnen en voortgegaan met het boycotten van Joden in handel en nijverheid en het verwijderen van Joden uit leidende functies in het economische leven.
Zij hebben Joodsche ambtenaren ontslagen, Joodsche hoogleeraren en leeraren uit hun werkzaamheden ontzet, Joodsche officieren uit de Reichswehr verwijderd, doktoren en advocaten broodeloos gemaakt, Joodsche kunstenaars verbannen, kunstwerken van Joden verboden en verbrand, Universiteiten, Kunstacademies en scholen voor Joden vrijwel gesloten, de studie van de jeugd onderbroken, Joodsche leerlingen aan den haat hunner medescholieren prijsgegeven. Zij hebben ophitsing tegen Joden in verschillende bladen toegelaten en een nationaal-socialistisch leider, die zich in sterke mate daaraan schuldig maakt, tot een hoog ambt verheven.
Zij hebben daardoor Joden, wier voorouders vele eeuwen lang in Duitschland hebben gewoond, in eer en recht geschonden en tot paria's gemaakt.
De spontane reactie van millioenen over de geheele wereld — Joden en niet-Joden — tegenover zulk een optreden is geweest: het verbreken van relaties met Duitschland en de boycot van Duitsche waren. De Duitsche Joden staan daar geheel buiten. Niet haat der Joden tegen het Duitsche volk is dus oorzaak van de boycot — het optreden der Duitsche regeering tegen de Joden heeft deze uitgelokt! De heer Göbbels echter draait de feiten om! Wij weten niet, of hij met zijn voorstelling van zaken zijn aanhangers kan overtuigen; wel weten wij, dat de wereld zich niet laat verblinden!
Minister Göbbels gaat echter nog verder. Hij gebruikt, voor het geval dat de economische toestand van Duitschland ernstiger mocht worden, de buitenlandsche boycot als voorwendsel tot ontketening der volkswoede tegen de Duitsche Joden. Terwijl de regeering van ieder land de plicht heeft, de burgers tegen volkswoede te beschermen, erkent minister Göbbels deze plicht tegenover zijn Joodsche medeburgers niet. Integendeel, ofschoon hij een uitbarsting voorziet, schroomt deze minister zelfs niet, de hartstochten aan te wakkeren.
Hij vergist zich echter, indien hij meent, dat de wereld het zal verdragen, dat de Duitsche Joden in gijzelaarspositie moeten lijden voor hetgeen — buiten hun wil — door anderen wordt gedaan! Het is vroeger voorgekomen, dat een regeering in tijden van economischen nood en politieke moeilijkheden de daardoor bij het volk ontstane spanningen heeft trachten af te leiden op een kleine minderheid. Steeds echter hebben de menschheid en de geschiedenis hierover tenslotte het vonnis geveld! Wanneer, wat de Almachtige moge verhoeden, noodlottige gebeurtenissen in Duitschland mochten plaats grijpen, dan weet thans de wereld, wie de schuld is toe te rekenen!
Het Comité voor bijzondere Joodsche belangen,
Prof. Dr. D. COHEN, Secretaris.
A. ASSCHER, Voorzitter.

(Vorig bericht blz. 1297 B.)

E. FINLAND EN ZWEDEN. — Verhouding. —
Wij citeeren uit de N. Rott. Crt. van 12 Mei '34 het volgende:
Wat in het algemeen de verhouding van de Zweden tegenover Finland betreft kan er aan herinnerd worden, dat de Lappobeweging hier een allesbehalve sympathieken indruk heeft gemaakt. Deze anti-marxistische beweging werd in 1930 zelfs door de uiterst rechtsche Zweedsche pers scherp afgekeurd wegens haar ,,Mexicaansche'' strijdmethodes, haar terroristisch optreden tegen alles wat rood was of voor rood werd aangezien en de opvattingen omtrent Lappo zijn niet gewijzigd toen zij zich al meer tegen de democratie begon te keeren en later tegen het Zweedsch-sprekende bevolkingselement in Finland. Maar tevens heeft de actie der echt-Finnen tegen de rechten van de Zweedsche taal in het constitutioneel tweetalig land onder de Rijks-Zweden ontstemming gewekt toen die actie zoodanige vormen aannam, dat zij op een vervolging van de Zweden in Finland begon te lijken. Zoolang het er louter om ging de rechten van de beide landstalen binnen de door de grondwet voorgeschreven grenzen te bepalen, zoo lang de Finnen voor hun taal streden, beschouwde de Zweedsche pers den taalstrijd als een kwestie van binnenlandsche politiek. Maar de echt-Finnen zijn verder gegaan, zijn de gelijkberechtigdheid van de beide landstalen als een onrecht tegenover de Finsch-sprekende meerderheid gaan beschouwen en hun uiteindelijke doel is Finland geheel Finsch te maken, dus alles in het werk te stellen opdat er in hun land geen plaats meer zij voor Zweedsche taal en Zweedsche cultuur. Teneinde dit te bereiken maken zij propaganda, voeren zij actie en hierop zou feitelijk weinig aan te merken zijn, wanneer dit alleen een actie was vóór het Finsch en niet, zooals thans vaak het geval is, tegen het Zweedsch en de Zweedsch-sprekende bevolkingsgroep, waarbij men soms wat al te ver gaat, gemakkelijk generaliseert en dan heel onvriendelijke dingen zegt over de Zweden, over de Fin-

sche Zweden èn de Zweden aan den anderen kant van de Botnische Golf. Het nogal hardhandige optreden tegen de leden van een organisatie van te Helsingfors woonachtige Rijks-Zweden, dat eenige maanden geleden in de Zweedsche pers veel verontwaardiging verwekte, was een indirect gevolg van deze anti-Zweedsche actie en de omstandigheid dat de zaak vermoedelijk een ander verloop gehad zou hebben wanneer het onderdanen van een ander land dan het nabije Zweden geweest waren, typeert in zekeren zin de verhouding tusschen beide volken.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

A. NEDERLAND. — Vervanging van vrouwelijke door mannelijke werkkrachten. —

De heer F. Perdok Hzn. schrijft in de N. Rott. Crt. van 15 Mei '34:

De regeering heeft het noodig geoordeeld bij rondschrijven van den voorzitter van den raad van ministers van 15 Maart '34, no. 184 M. R., o.m. te bepalen:

Voorts is het gewenscht, dat vrouwelijke arbeidskrachten, die niet in speciaal vrouwelijke beroepen werkzaam zijn, zoo veel mogelijk door mannelijke werkkrachten worden vervangen.

Het lijkt ons niet overbodig aan dit vraagstuk een paar regels te wijden, om daarover een juist oordeel te kunnen vellen, nu het verzet tegen dezen maatregel opdoemt.

Uit de door ons in den loop der tijden verzamelde gegevens aangevuld met de laatste gegevens van ambtenaren statistiek blijkt, dat het aantal rijksambtenaren aldus is toegenomen:

Ambtenaren in Staatsdienst.

Jaartal	Mannen	Vrouwen	Jaartal	Mannen	Vrouwen
1891	15538	195	1918	34755	2776
1900	19606	485	1919	36075	3358
1910	28387	1500	1920	38752	4616
1913	30192	1653	1921	42360	6211
1914	31477	1831	1929	52398	7631
1915	32250	1938	1930	52524	8160
1916	32817	2085	1931	53010	7980
1917	33799	2444			

De verhouding tusschen mannelijke en vrouwelijke ambtenaren was in 1931 resp. 86,91% tot 13,09%.
(N. Rott. Crt., F. Perdok Hzn.)

B. WIJSBEGEERTE. — Woord en begrip der philosophie. —

In de laatstgehouden vergadering der „Amsterdamsche Vereeniging voor Wijsbegeerte" heeft dr. T. Goedewaagen gesproken over: „Woord en begrip der philosophie", een inleiding in de philosophie voor een toekomstigen wintercursus.

Spr. begon met te wijzen op het Proteusachtig karakter van het woord philosophie, in verleden, zoowel als in heden. De oorzaak schuilt in het feit, dat de philosophie, van haar ontstaan af, in Griekenland op twee gedachten hinkt. Eenerzijds wil zij streng-logische bezinning zijn op het geheel van den logos; anderzijds pretendeert zij een aesthetische zingeving te zijn, waarmee zij dus weer tot een bepaalden logos zich beperkt. Spreker ziet philosophie als logische bezinning op wetenschap, waarbij wetenschap niet wordt verstaan in den beperkten zin van empirische verklaring. Wetenschap kan ook normatief zijn (zedeleer, kunstleer, religieleer, paedagogiek). Spr. noemde wetenschap het wordend systeem van in oordeelen gevestigde geldigheden. Wil men een zuiverder woord voor deze bezinning op wetenschap, dan vervange men „philosophie" door wetenschapsleer, epistemologie of logica.

Het methodisch gebied der epistemologie heeft zijn centrum in de prologica, die de eenige „eerste philosophie" is, waaruit en waaraan zich de regionale logica's der verschillende bijzondere wetenschappen ontwikkelen. Zoo is de uiteindelijke taak van het logisme een encyclopaedisch systeem van wetenschapsgebieden „nach notwendigen Gesetzen" (Kant).

Spreker zette daarna zijn standpunt nader uiteen met betrekking tot het probleem der levensvragen van zedelijken en aesthetischen aard.

De vraag: „Wat is de mensch?" vindt eveneens haar logische plaats. Het is de vraag der z.g. cultuurwetenschappen, die ook weer een bijzonder wetenschapsgebied vormen. Spr. wijst alle „humanistische" „philosophie" af, maar poneert een logica der „humanistische" wetenschappen, waarin de mensch noölogisch, psychologisch, sociologisch, ethnologisch, geographisch en historisch wordt gevat.

De epistemologie omvat het geheel van den logos, van de wetenschap. In haar gaat niets verloren, maar krijgt elk gebied zijn organischen samenhang in het geheel. (Red. K. H. A.)

C. AMSTERDAM. — De herclassificatie door den Raad aangenomen. —

De voordracht van B. en W. tot indeeling van het stadsgedeelte der gemeente in de tweede klasse en van het landelijk gedeelte in de derde klasse der gemeentefondsbelasting, werd met 32 tegen 8 stemmen aangenomen. Tegen stemden de neutrale middenstanders, de communisten en de heer Kitsz.
(Alg. Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 1296 C.)**

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Uitvoer naar Duitschland. - Palmolie, Copra en Koffie. —

De eenigen tijd geleden tusschen een Nederlandsche delegatie, onder leiding van Hr. Ms. gezant te Berlijn, mr. J. P. Graaf van Limburg Stirum, eenerzijds en een Duitsche delegatie, onder leiding van dr. Hans Flach, Ministerialrat im Reichswirtschaftsministerium, anderzijds te Berlijn geopende onderhandelingen met betrekking tot en regeling van het handelsverkeer tusschen Nederlandsch-Indië en Duitschland, welke dezer dagen te 's-Gravenhage werden voortgezet, hebben tot overeenstemming geleid. De beide regeeringen zijn o.m. overeengekomen den omvang van het wederzijdsche goederenverkeer zooveel mogelijk te bevorderen, c.q. te ontzien.

Voor enkele gewichtige Indische producten, als palmolie, copra en koffie zijn nieuwe exportmogelijkheden geopend. Voor eenige speciale Duitsche artikelen, die voor Nederlandsch-Indië van veel belang zijn, zijn tariefafspraken gemaakt.

De overeenkomst zal dezer dagen te Berlijn worden onderteekend en zoo spoedig mogelijk aan de Staten-Generaal ter goedkeuring worden voorgelegd.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1208 H.)**

E. NEDERLAND. — Verbruik van sigaren, sigaretten en tabak. - 1932—'34. —

Jaren.	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Totaal.
Sigaren (× 1000 stuks)													
1932	114.234	113.032	109.612	108.620	106.692	116.464	109.929	110.017	118.811	120.095	125.423	101.766	1.354.693
†1933	113.841	105.116	113.636	112.083	118.693	117.833	118.366	112.567	130.909	124.126	122.636	119.527	1.409.333
†1934	130.680	129.369	114.266										
Sigaretten (× 1000 stuks)													
*1932	330.433	319.848	336.156	†237.177	278.816	344.552	328.144	314.979	359.803	254.432	302.197	248 887	3.655.425
†1933	328.314	269.317	322.763	272.944	330.185	346.931	334.746	375.653	350.543	317.158	287.958	377.960	3.914.473
†1934	418.780	348.186	137.977										
Tabak (× 1000 K.G.)													
1932	928	1.051	1.052	1.073	1.082	1.048	1.107	991	1.042	1.186	1.136	1.220	12.914
†1933	1.000	1.051	1.032	1.057	1.075	1.039	1.047	929	943	822	1.196	1.552	12.743
†1934	1.373	1.259	570										

*) Op 1 April 1932 is het aantal opcenten op den accijns voor sigaretten verhoogd van 30 op 50, in verband waarmede in de voorafgaande maanden een grootere hoeveelheid banderolles is afgeleverd dan anders het geval geweest zou zijn.

†) De op 1 Maart 1934 in werking getreden accijnsverhooging heeft een grootere inslag van tabaksfabrikaten in de laatste maanden van 1933 en de eerste twee maanden van 1934 ten gevolge gehad.

(Centraal Bureau v. d. Statistiek) **(Vorig bericht blz. 820 E.)**

19 MEI 1934

A. **BELGIE. — Mijnramp te Pâturages. —**
Op 15 Mei heeft in de kolenmijn Fief de Lambrechies te Pâturages, prov. Henegouwen een mijngas-ontploffing plaats gehad. Er werden 40 man vermist. Op 17 Mei had in dezelfde mijn een nieuwe explosie plaats; zeventien man van een reddingsbrigade, benevens 2 ingenieurs en een mijndirecteur werden bedolven.
Daar men nieuwe ontploffingen vreesde, werd de mijn onder water gezet. Het totaal aantal dooden bedraagt 53, het aantal gewonden 17.
(De Nieuwe Gazet)

B. **LUCHTVAART. — Oceaanvlucht - „Leonardo da Vinci" New York—Rome. —**
Het vliegtuig „Leonardo da Vinci" met den Italiaansch-Amerikaanschen piloot Sabelli en den Amerikaanschen vlieger Pond, dat op 13 Mei van het Bennett-vliegveld bij New York startte voor een Oceaanvlucht naar Rome, is 15 Mei te 20.30 uur te Moy in het Graafschap Clare in Ierland geland.
De beide vliegers zijn 33 uur in de lucht geweest. Tengevolge van het slechte weer hebben zij 2½ uur blind moeten vliegen en tenslotte dwong een motorpanne hen bij Moy te landen. (Irish Times)
(Vor. ber. Oceaanvluchten 1916—1932 353 B.)

C. **DUITSCHLAND. — De oneenigheid tusschen Stahlhelm en S. A. —**
De Berlijnsche correspondent van de „Times" schrijft over de oneenigheid, die dezer dagen gebleken is te bestaan tusschen den voormaligen Stahlhelm en de S. A., dat de onmiddellijke oorzaak daarvan gelegen schijnt te zijn in een critiek, die in een Stahlhelmorgaan uitgeoefend is op een verklaring van Baldur von Schirach, die hierop neerkwam, dat in tegenstelling met de tot dusver geldende opvatting, dat slechts de mannen, die in de loopgraven gelegen hadden de juiste beteekenis van het Nationaal-Socialisme konden begrijpen, de jonge generatie alleen de nationaal-socialistische zending kan vervullen. Het Stahlhelmorgaan merkte in dit verband op, dat het een eigenschap van de jeugd was om zichzelf te overschatten en dat het in dit opzicht niet accoord kon gaan met Baldur von Schirach.
De actie van het anti-semitische blad van Julius Streicher, „Der Stürmer", de laatste redevoering van Dr. Goebbels tezamen met bovengenoemd conflict tusschen Stahlhelm en S.A., hebben ingewijden tot de meening doen komen, dat hoogstwaarschijnlijk een nieuwe revolutionaire golf gelijk aan die van het vorig jaar, welke toenmaals de politieke partijen wegvaagde, te verwachten is. Deze hernieuwde revolutionaire actie zou dan gericht zijn tegen „Reactionairen" in het algemeen en in het bijzonder tegen de Joden. Hoewel men van meening is dat geenszins alle leidende figuren van het regime gunstig staan tegenover een dergelijke revolutionaire herleving, wordt toch veelal de vrees uitgesproken, dat de gematigde krachten den stroom niet zullen kunnen stuiten. (Times) **(S.A. 1299 C.; Stahlhelm 1238 B.)**

D. **GEESTELIJK LEVEN. — Ned. Herv. Kerkvoogdijen. —**
In de dezer dagen te 's-Gravenhage voortgezette algemeene vergadering van de vereeniging van Kerkvoogdijen in de Ned. Herv. Kerk heeft de heer H. D. Louwes, lid van de Tweede Kamer, een referaat gehouden over: „De geestelijke beteekenis van het werk der Kerkvoogdijen". Spr. betoogde, dat een betere en meer universeele verdeeling van de beteekenis en beheerstaak in de Kerk gelegenheid geeft veel meer profijt te trekken van de in de gemeente aanwezige krachten. De kerkvoogdij moet er zich in het bijzonder voortdurend op bezinnen, dat haar arbeid dient om den voortgang van het evangelie mogelijk te maken. Ook bedenke zij, dat zij er niet door en voor zichzelf is, maar door en voor de gemeente, dat zij zich de derde belijdenisbelofte behoort te herinneren en steeds tot steun van den kerkeraad dienen moet. Het welslagen van het werk van de kerkvoogdij hangt ook in hooge mate af van het werk van den kerkeraad en den predikant. Daaraan ontleent de kerkvoogdij het moreele recht om wat ondervonden wordt in de gemeente den kerkeraad mede te deelen. Afgezien van de vraag of door wettelijke regeling meer éénheid in het beheer te brengen is, dienen kerkvoogden toch steeds te bedenken, dat het beheer pas ten volle tot zijn recht komt als de gemeenten onderdeelen zijn van een levende en krachtige Ned. Herv. Kerk. (De Standaard) **(1237 E.)**

20 MEI 1934.

E. **POLEN. — Nieuwe regeering - Het ministerie Jendrzejewicz is afgetreden. —**
De President der Poolsche republiek heeft de decreten geteekend, waarbij het nieuwe ministerie wordt benoemd. Tot minister-president is benoemd professor Dr. Leo Kozlofski, oud-minister voor de Landbouwhervorming, tot nu toe onderstaatssecretaris van Financiën. Minister voor Industrie en Handel wordt Dr. Floyar Rajchman, oud-onderstaatssecretaris van dit ministerie. Minister van Sociale Voorzorg wordt Georges Paciorkowski, woywode van Kielce. De andere ministers blijven in functie.
De nieuwe minister-president, die pas 41 jaar oud is, is sedert jaren in vooraanstaande functies werkzaam. Hij is professor in de archaeologie.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. blz. 814 F.)**

F. **RUSLAND. — Menzjinski, leider der G.P.-OE overleden. —**
Op 10 Mei overleed te Moskou de leider der G.P.-OE, W. R. Menzjinski. Hij trad zeer weinig op den voorgrond, maar was een der meest gevreesde machthebbers in Rusland. Zijn urn werd in den muur van het Kremlin ingemetseld. Stalin, Wowsjilof, Molotof e.a. torsten de urn. (European Herald, London)
(Vorig bericht blz. 1080 F.)

G. **VEREENIGDE STATEN. — Brand in Chicago's slachthuizen. —**
In de reusachtige stallen nabij de abattoirs van Chicago heeft in den nacht van 19 op 20 Mei een brand gewoed van een omvang, zooals men dien sedert 1874, toen de geheele stad in de asch werd gelegd, niet heeft gekend. Over een afstand van twee vierkante kilometer zijn ongeveer 400 stallen en bijbehoorende gebouwen, alsmede 200 woonhuizen vernield. Drie brandweerlieden, die door het vuur werden ingesloten, zijn omgekomen. 1500 personen hebben brandwonden opgeloopen, van wie er 50 in een ziekenhuis moesten worden opgenomen. Tweeduizend personen zijn dakloos. De materieele schade beloopt ongeveer 10 millioen dollar. Duizenden stuks vee zijn omgekomen, doch juiste gegevens daaromtrent ontbreken nog. (De Telegraaf)

H. **OOSTENRIJK. — Aanslagen op spoorwegen - Sabotage. —**
De terreurcampagne der oppositioneele elementen, die een paar weken geleden na een langdurige periode van rust, weer is begonnen, heeft in den afgeloopen nacht geculmineerd in een brutalen aanslag op het vreemdelingenverkeer.
Een bomaanslag op het Festspielhaus te Salzburg (dat nog niet wordt bespeeld), is gevolgd door een heele reeks van aanslagen op het spoorwegnet, waarbij met koel cynisme alle lijnen zijn uitgekozen, waarover het groote vreemdelingenverkeer van en naar Weenen wordt afgewikkeld. In de onmiddellijke omgeving van Weenen zijn aanslagen gepleegd op twee lijnen naar Hongarije, op een der lijnen naar Linz en het Westen, terwijl op den Semmering een aanslag is gepleegd op de groote verbindingslijn naar Karinthië en Italië. (De Telegraaf,

21 MEI 1934

A. BULGARIJE. — Parlement ontbonden - Dictatuur.
Koning Boris heeft op 19 Mei, in aansluiting aan de vorming van een nationaal kabinet onder den oud-minister van Spoorwegen Georgief, een decreet uitgevaardigd, waarbij het parlement wordt ontbonden. Aangezien geen datum voor het houden van algemeene verkiezingen is bepaald, komt de nieuwe bewindsvorm in Bulgarije neer op een regeering der dictatuur.
De nieuwe regeering heeft zich intusschen met een manifest gewend tot het Bulgaarsche volk. In dit manifest zet het kabinet de redenen uiteen, welke tot de maatregelen van den koning hebben geleid.
Het manifest wijt het algeheele échec van den tot dusver bestaanden bestuursvorm aan het stelsel der partijenregeering. De oorzaak er van moet worden gezocht in de tot het uiterste doorgevoerde partijenvorming, de onderlinge veeten en de persoonlijke twisten. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

B. LETLAND. — Nieuwe regeering. —
Volgens bericht uit Riga werd een nieuw ministerie gevormd onder leiding van Ulmanis, die de functies van minister-president en minister van Buitenlandsche zaken bekleedt. (Latwis, Riga) **(1219 C.)**

C. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Invoerrechten op korten termijn. —
De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp inzake instelling enz. van invoerrechten op korten termijn zonder hoofdelijken stemming aangenomen.
(N. Rott. Crt.) **(Vorig bericht blz. 1265 C.)**

22 MEI 1934

D. J. C. BUNGE OVERLEDEN. —
Te Aerdenhout, waar hij op zijn buiten ziek lag, is op 21 Mei op 69-jarigen leeftijd overleden, de heer J. C. Bunge, een zeer bekende figuur in handels- en muziekkringen. De overledene die voor het muziekleven in ons land zeer veel gedaan heeft, was voorzitter van de Wagnervereeniging, van welke instelling korten tijd geleden het gouden jubileum is herdacht. De heer Bunge was toen reeds ernstig ziek.
(De Telegraaf) **(Vorig bericht blz. 1261 B.)**

E. NEDERLAND. — Alg. Dem. Verbond en stembus.
In het gebouw voor K. en W. te Utrecht heeft op 10 Mei '34 het Algemeen Democratisch Verbond zijn jaarlijksche vergadering gehouden. De heer J. A. van Sijn uit Rotterdam heeft er gesproken over „Het streven naar internationale aaneensluiting als eisch van dezen tijd voor de democratie". Als tweede spreker voerde de heer A. van Gent uit Waalwijk, vicevoorzitter van het verbond, het woord over „54 potjes in de politieke apotheek en nog doodziek".
De vergadering was het eens met den inhoud der beide redevoeringen en nam met algemeene stemmen een resolutie aan, waarin men, gezien de uiteenzettingen betreffende de „vastgeloopen politiek", besloot, de universeel democratische gedachten met de meeste kracht uit te dragen, „ten einde te komen tot een sterke verdediging van de rechten van het individu tegenover het dreigend staatsabsolutisme". Ten slotte werd besloten deel te nemen aan de komende verkiezingen, ook aan die voor de gemeenteraden. (Het Volk)

F. PROFESSOR HUIB LUNS. —
Tot ons groote genoegen kunnen wij onzen lezers mededeelen, dat wij, Professor Huib Luns, Hoogleeraar in het Handteekenen en de Geschiedenis van de Schilder- en Beeldhouwkunst aan de Technische Hoogeschool te Delft, uit symphatie met onze uitgave bereid hebben gevonden, de supervisie op zich te nemen van de rubriek: Beeldende Kunsten. Wij zeggen hiervoor Professor Luns, mede namens onze abonné's van harte dank.
Professor Huib Luns werd op 6 Juni 1881 als zoon van Nederlandsche ouders te Parijs geboren. Na de Lagere School en de H.B.S. te hebben doorloopen bezocht hij, na in 1900 zijn studies aan de Rijksnormaalschool voor teekenleeraren te Amsterdam met het behalen van de Middelbare Acte Teekenen te hebben bekroond, de Academies te Amsterdam en te Brussel.
In deze laatste stad werkte hij bovendien in het atelier van den beeldhouwer prof. Van der Stappen. Op zeven-en-twintigjarigen leeftijd, in 1908, volgt zijn benoeming tot hoofdleeraar aan de Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen te Rotterdam, functie die hij gedurende tien jaren vervult. In 1918 krijgt hij de opdracht tot algeheele reorganisatie van de Koninklijke School voor Kunst, Techniek en Ambacht te 's-Hertogenbosch; die hem de gelegenheid gaf, zijn didaktische en organisatorische hoedanigheden te toonen. In 1923 roept Amsterdam hem terug; hij wordt er benoemd tot Directeur van de vroegere normaalschool, thans Rijks Instituut voor Teekenleeraren. In 1931 volgt zijn benoeming tot Hoogleeraar in het Handteekenen en de Geschiedenis van de Schilder- en Beeldhouwkunst aan de Technische Hoogeschool te Delft, welk ambt hij op 23 September 1931 aanvaardde met een rede, getiteld. „De Verovering van den Eenvoud." Prof. Luns is docent aan vrijwel alle Nederlandsche Volksuniversiteiten, sedert de oprichting lid van den Onderwijsraad, Voorzitter van de Maatschappij „Arti et Amicitiae", het oudste Nederlandsche Schildersgenootschap.

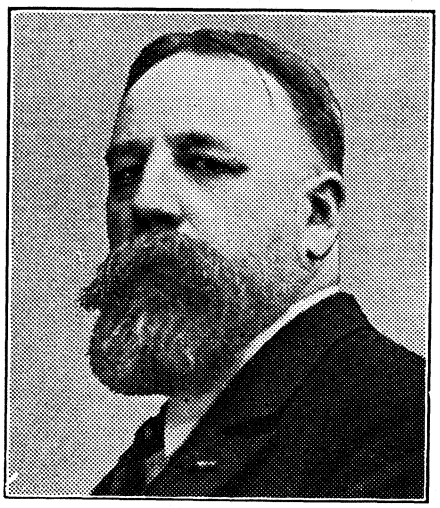

Prof. Huib Luns

Prof. Luns is vóór alles schilder, met een uitgesproken voorliefde voor het portret en de figuur. Van zijn portretten noemen wij wijlen Minister Dr. de Visser, en een serie van katholieke voormannen in „De Tijd" verschenen. Ook beeldhouwwerk heeft Prof. Luns vervaardigd (Monument voor de in Nederland gestorven Fransche Vluchtelingen, Maastricht 1926) en een 20-tal penningen. Als schilder ontving hij de Medaille der Stad Brussel op de Wereldtentoonstelling 1910 aldaar; voorts de Gouden Medaille der Stedelijke Tentoonstelling Rotterdam 1916. De Nederlandsche regeering erkende zijn verdiensten door zijn benoeming tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau; hij is voorts Officier de l'Instruction Publique, Ridder in het Legioen van Eer, Drager der Albert Medaille, Officier in de Kroonorde van België enz.
Van de hand van Prof. Luns verschenen vele belangrijke werken op Kunstgebied. Als eerste in een belangrijke reeks de „Rembrandtiana" (1924), voorts de „Rubenssymphonie", zijn verschillende „Wandelingen" („Tien wandelingen in Gent, Brugge en Antwerpen", „Tien wandelingen in Florence", „Tien wandelingen in Venetië, Ravenna en Padua", de „Eerste" en de „Tweede Tien wandelingen in Rome"). Bij zijn vijftigsten verjaardag in 1931 verscheen zijn „Spaansche Schilders".
(Red. K.H.A.) **(Vorig bericht blz. 1209 D.)**

G. NEDERLAND. — Wollenstoffenconventie - Treedt 15 Mei in werking. —
In verband met het algemeen streven, dat zich in het bedrijfsleven openbaart om tot meer ordening te komen, welk streven door onze regeering ten zeerste wordt bevorderd, hebben de Nederlandsche Wollenstoffenfabrikanten besloten tot oprichting eener Nederlandsche Wollenstoffen-Conventie, die beoogt tot meer rationeele verkoops- en betalingscondities in den wollenstoffenhandel hier te lande te geraken.
Tot deze Nederlandsche Wollenstoffen-Conventie is practisch de geheele Nederlandsche wollenstoffenindustrie toegetreden.
De Nederlandsche Wollenstoffen-Conventie heeft besloten met ingang van 15 Mei uniforme verkoops- en betalingscondities in werking te doen treden.

A. BULGARIJE. — Militaire Staatsgreep. - Resumé. - Persstemmen. - Nieuw kabinet. —

Wij ontleenen aan het Alg. Handelsblad van 22 Mei het volgende:
Als een goed voorbereid en tot in bijzonderheden uitgewerkt plan de campagne is de militaire staatsgreep in Bulgarije ten uitvoer gelegd. Blijkens de laatste berichten over den toestand, bevindt zich het land, zooals de militaire uitdrukking luidt „vast in de hand", van de nieuwe machthebbers.
De groote vraag is nu, welke de werkelijke bedoeling is van de militaire, gedeeltelijk fascistisch georiënteerde regeering, welke thans het lot van het rijk van Koning Boris in handen heeft genomen.
De regeeringscrisis, waaraan thans door de militaire „coup d'état" een onverwachte oplossing is gegeven, brak in het begin van de vorige week uit, kort nadat de ministerpresident Moesjanof van zijn bezoeken aan Parijs, Londen, Berlijn, Rome en Boedapest was teruggekeerd, waar hij besprekingen had gevoerd met de schuldeischers van Bulgarije en getracht had nieuwe economische onderhandelingen te openen, daar de economische crisis, waarin Bulgarije verkeert, steeds ernstiger wordt en dringend het treffen van voorzieningen noodzakelijk maakt. Het doel van de onderhandelingen van Moesjanof, nl. het sluiten van een leening, werd niet bereikt. Daarbij kwam, dat de binnenlandsche politieke moeilijkheden met den dag toenamen tengevolge van het gekrakeel tusschen de politieke partijen, zoodat de kracht van het „nationale blok" hetwelk sinds de verkiezingen van Juni '31 de macht in handen had en gevormd werd door democraten, agrariërs, radicalen en nationaalliberalen, voortdurend verminderde en de tegenstanders van het parlementaire regime steeds meer terrein wonnen. De ernst van dezen toestand werd nog vergroot door het feit, dat van communistische zijde krachtige agitatie werd gevoerd, zoodat de kans op een linksradicalen Putsch, gezien de toenemende malaise in het land, volstrekt niet denkbeeldig scheen, evenals een tegenactie der nationalistisch-fascistische beweging van den vroegeren premier prof. Zankof.
Ook in Bulgarije heeft de economische malaise en de groeiende parlementaire onmacht als voorwendsel gediend voor de uitvoerders van den staatsgreep om hun actie te rechtvaardigen en door te zetten. De groote stuwkracht is hier blijkbaar uitgegaan van de kringen der officieren en reserve-officieren, althans van een groot deel van hen (want het heet, dat er ook hooge militairen zijn, die niet instemmen met de omwenteling en reeds op een tegenbeweging zouden zinnen).

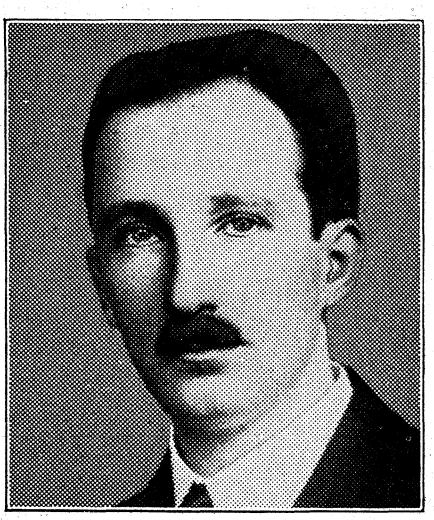

Koning Boris van Bulgarije.

Op 18 Mei hebben de reservisten en de actieve militairen vergaderingen gehouden, dienzelfden nacht had de staatsgreep plaats, op 19 Mei heeft Koning Boris, wiens rol bij het gebeuren nog allerminst duidelijk is, de noodige decreten onderteekend tot sanctioneering van de illegale maatregelen en tot ontbinding van het parlement, en is het manifest verschenen, waarbij het binnen- en buitenland kond werd gedaan van den nieuwen stand van zaken, waardoor het aantal landen in Europa, door een dictatoriaal bewind bestuurd, weer met één vermeerderd is.
De groote beteekenis van dezen Bulgaarschen staatsgreep ligt voor het buitenland ongetwijfeld in de gedragslijn, welke de nieuwe regeering zal volgen ten opzichte van de politiek tegenover de vroegere tegenstanders van Bulgarije, welke politiek onder de leiding van den thans afgetreden premier en minister van buitenlandschen zaken Moesjanof ging in de richting van verzoening en toenadering, inzonderheid met het Joegoslavische broedervolk, waarmede sinds het bezoek van den Bulgaarschen koning en koningin aan Belgrado in December '33 vriendschappelijke betrekkingen zijn aangeknoopt, naar welker versterking van beide zijden bij voortduur werd gestreefd. (Alg. Handelsbl.)

Bulgaarsche pers.
De „Zaria" constateert, dat men met vertrouwen de voorgenomen hervormingen door de regeering kan tegemoet zien, die gericht zijn op den economischen, socialen en cultureelen opbouw van het land.
De „Dnevik" schrijft, dat de nieuwe groep aan het roer komt op een oogenblik, dat de partijen geen weg meer zien om de belangen van den staat te beschermen en den economischen ondergang van het land tegen te houden.
De „Kambana" schrijft dat alle goede Bulgaren de regeeringswisseling met vreugde begroeten.
De bladen zijn onder censuur gesteld. De minister-president heeft er den nadruk op gelegd, dat deze maatregel van tijdelijken aard is en niet van toepassing zal zijn op de correspondenten van buitenlandsche bladen.

Het kabinet is als volgt samengesteld:
Simon Georgieff: minister-president.
Kosta Batalov: Buitenlandsche Zaken.
Generaal b. d. Peter Midileff: Binnenlandsche Zaken en voorloopig Justitie.
Peter Todoroff: Financiën.
Generaal Petko Zlateff: Oorlog.
Prof. Yanaki Molloff: Onderwijs.
Kosta Boyadjieff: Handel en voorloopig Landbouw.
Nicolas Zacharieff: Openbare werken en voorloopig Spoorwegen.
(Dnevnik, Sofia)
(Vor. ber. 1306 A.; Kabinet 627 B.)

B. NEDERLAND. — Staatsschuld 1913—1933. —

Blijkens het Alg. Verslag der staatsschuld bedroegen per 31 Dec. de totalen der

	Geconsol. schuld	Vlottende schuld	Staatsschuld
1913 . .	1.148.404.800	5.862.159	1.154.266.959
1929 . .	2.461.752.400	265.331.870	2.727.084.270
1930 . .	2.387.798.350	294.931.062	2.682.729.412
1931 . .	2.338.471.100	527.264.733	2.865.735.833
1932 . .	2.475.282.500	618.367.912	3.093.650.412
1933 . .	2.722.844.300	648.603.532	3.371.447.832

De geconsolideerde schuld is thans als volgt verdeeld:

2½%		f 515.674.550
3 %		389.053.550
3½%		38.354.700
4 % 1916	f 118.049.000	
4 % 1929	18.480.000	
4 % 1931	266.249.000	
4 % 1932	52.440.000	
4 % 1933 1e Lg. .	296.000.000	
4 % 1933 2e Lg. .	200.000.000	
		951.218.000
4.4 % 1929	f 16.800.000	
4.4 % 1931	16.933.000	
4.4 % 1932	11.013.000	
4.4 % 1933	3.723.000	
		48.469.000
4½% 1916	f 53.020.000	
4½% 1917	398.289.500	
4½% 1928	80.840.000	
		532.149.500
5 % 1932 2e Lg.		247.925.000
Totaal gecons. schuld per 31 Dec. 1933		f 2.722.844.300
Totaal vlottende schuld		648.603.532
Totaal-Generaal		f 3.371.447.832

Onder het bedrag der Staatsschuld is geleend voor Ned.-Indië:

3% Schuld 1896 restant	f 21.781.620
3% Schuld 1898 restant	3.921.100
4% Schuld 1933 1e leen.	115.000.000
Totaal	f 140.702.720

(Centraal Bureau v. d. Statistiek) **(V. b. 820 B.)**

C. PROFESSOR DR. J. ROTGANS. — Gouden artsjubileum. —

Op 21 Mei was het vijftig jaar geleden, dat Jacob Rotgans te Amsterdam tot arts werd bevorderd.
Dr. P. A. de Wilde heeft in het „Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde" aan het met succes beloond werken en streven van den chirurg, geleerde, hoogleeraar en organisator recht laten wedervaren.
Ten besluite van zijn biografie schrijft dr. de Wilde: „Voorwaar een rijk leven heeft Rotgans gehad. Een leven om trotsch op te zijn en met groote dankbaarheid op terug te zien. Dit laatste doet hij trouwens. Ondanks zijn volledig slagen, in alle opzichten, is hij de eenvoudige hulpzame geneesheer en raad-

gever gebleven, bij wien men zelfs nu nog nooit tevergeefs om hulp zal aankloppen. Hij is gebleven, zijn leven lang, de stoere zeeman uit Terschelling.
(Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde)

A. BELGIE. — Het spellingsvraagstuk. - Behoud der bestaande spelling door Vlaamsche Academie verworpen. —
De Koninklijke Vlaamsche Academie heeft naar een Brusselsche Hbld.-correspondent meldt, na uitvoerig debat een motie aangenomen, waarbij zij verklaart, dat zij zonder uitspraak te doen over de wenschelijkheid van de wijziging der heerschende spelling, het noodzakelijk acht in het belang van de eenheid van taal in Noord en Zuid met Nederland overleg te plegen over een compromis, dat aan de bestaande verwarring een einde zou maken.
Tot grondslag voor de besprekingen over dat compromis neemt zij in algemeenen zin het voorstel-Marchant aan, wat de zeven eerste punten betreft, waarbij de meerderheid van de academieleden zich dus aansluit, zulks in strijd met het oordeel van haar commissie, die op de punten één en zes een van het voorstel-Marchant afwijkende regeling voorstond. Over elk punt werd gestemd en telkens bleek er een sterke minderheid te bestaan, die tegen elke wijziging van de bestaande spelwijze was, of die een andere oplossing gewenscht achtte, wat punt acht betreft stemde de meerderheid tegen het voorstel-Marchant tot opheffing van de verbuigings-n.
Een voorstel tot behoud der thans officieele spelwijze werd echter bij staking van stemmen verworpen verklaard, waarop dan een derde voorstel werd aangenomen, waaruit valt op te maken, dat de academie of althans de meerderheid harer leden de verbuigings-n wenscht te zien behouden, doch tevens aanneemt, dat op examens weglating van deze n voortaan niet fout zou worden gerekend; bij de overlegging van haar advies aan den Minister van Openbaar Onderwijs zal de academie haar leedwezen er over uitdrukken, dat zij zoo laat in de gelegenheid is gesteld haar oordeel over de spellingskwestie te geven, en de wensch uitspreken, bij het verdere overleg met Nederland in de commissie vertegenwoordigd te zijn; aan de academie was vóór de bespreking kennis gegeven van een schrijven van Minister Marchant, waarbij deze zijn radio-rede nader verklaart en opkomt tegen de meening als zou hij, waar hij sprak van de mogelijkheid, dat de nieuwe spelling reeds op 1 September zou worden ingevoerd een poging hebben gedaan tot overrompeling of een poging om de academie voor een voldongen feit te plaatsen. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1280 D.)

B. JAPAN. — In- en Uitvoer. —
Volgens de juist gepubliceerde cijfers steeg de Japansche uitvoer naar de oude markten in Azië, Europa, Noord-Amerika en Australië van 234.426.000 Yen in de eerste drie maanden van 1932 en 331.142.000 Yen in de eerste drie maanden van 1933 tot 390.901.000 Yen in de eerste drie maanden van 1934, terwijl de export naar nieuwe markten, o.a. Midden- en Zuid-Amerika, Afrika, Syrië, Palestina en Aziatisch Turkije, in dezelfde genoemde perioden steeg van 17.306.000 Yen en 40.102.000 Yen tot 71.780.000 Yen in de eerste drie maanden van dit jaar. Het percentage van den export naar de nieuwe markten steeg van 7 in 1932 tot 11 in 1933 en 16 in 1934.
De import in 1934 tot 10 Mei steeg met 8%, vergeleken met dezelfde periode van het vorige jaar, terwijl de export toenam met 23%. (Dempo Tsoesin)
(Vorig bericht blz. 1089 E.)

C. NED. OOST-INDIE. — Onderscheiding voor den Mangkoenegoro. —
Bij K. B. van 17 April 1934, is benoemd tot adjudant in buitengewonen dienst van H.M. de Koningin Z. H. Pangeran A. A. Mangkoenegoro VII.
Van deze onderscheiding is Z.H. op 19 Mei, zijn 50sten verjaardag, namens den gouverneur-generaal van Ned.-Indië mededeeling gedaan door een deputatie bestaande uit den commandant van het leger in Ned.-Indië en den gouverneur van Soerakarta, waarbij zich had aangesloten de kapitein ter zee J. S. C. Olivier, marinecommandant te Soerabaja, namens den commandant der zeemacht in Ned.-Indië.
De grootvader van dezen Zelfbestuurder was adjudant in buitengewonen dienst van Z.M. koning Willem III. De benoeming is dezen vorst in 1866 medegedeeld door den toenmaligen gouverneur-generaal Sloet van de Beele persoonlijk, tijdens diens verblijf in de Vorstenlanden.
Onder teekenen van instemming heeft de voorzitter van den Volksraad de onderscheiding van den Mangkoenegoro bekend gemaakt.
Pangeran Adipati Ario Mangkoenegoro VII, de verlichte zelfbestuurder te Soerakarta, karakteristiek vertegenwoordiger der Javaansche aristocratie, herdacht in September 1928 zijn 12½-jarig regeeringsjubileum, en dus in September 1931 het feit dat hij voor twee toemboeks — periode van acht jaren — tot vorst werd verheven.
Z.H. deed veel voor de Javaansche kunst, toonde zich in het beheer van de suikerfabrieken van den Mangkoenegoro een goed zakenman en is als kolonel-tit.-commandant van het vermaarde Legioen een op den voorgrond tredend soldaat. Zijn aandacht gaat geenszins alleen uit naar de behartiging van zijn rijk en de domeinen: zijn studeerkamer met de groote, met stapels Hollandsche couranten beladen tafel, de kasten met Hollandsche boeken bewijzen dat den bezoeker reeds dadelijk.
In de eerste oorlogsjaren toefde de zelfbestuurder in ons land, diende bij de grenadiers, waar hij van gewoon soldaat tot luitenant opklom. Z.H. spreekt onze taal vloeiend, is een man van hooge beschaving en wordt genoemd: een edelman in den besten zin des woords. (Aneta)

23 MEI 1934

D. CURAÇAO. — Economisch overzicht over 1933. —
Aan de Amigoe di Curaçao ontleenen wij het volgende:
Het jaar 1933 mag voor Curaçao, als havenplaats, gunstig genoemd worden. Vele toeristen bezochten Curaçao en hebben, niettegenstaande den lagen dollarkoers, inkoopen gedaan.
Het totaal gewicht van de producten ingevoerd voor de verwerking in de petroleumraffinaderijen vertoont een vooruitgang, evenals de uitvoer van phosphorzure kalk. De toestand der overige bedrijven lijdt nog steeds onder de doorgaande vermindering van de consumptie, welke haar oorzaak vindt in de algemeene bezuiniging.
Op den laatsten dag van het jaar 1933 waren de bevolkingscijfers:
Op Curaçao 23,677 mannen en 26,599 vrouwen, op Aruba 9065 mannen en 8549 vrouwen, op Bonaire 2777 mannen en 3289 vrouwen, op St. Martin 1205 mannen en 1610 vrouwen, op St. Eustatius 491 mannen en 638 vrouwen en op Saba 583 mannen 912 vrouwen.
De cijfers van de scheepvaart vertoonen zoowel voor Curaçao als voor Aruba een tamelijk groote verbetering. Op Bonaire bespeurt men een verbetering ten opzichte van het aantal stoomschepen, maar de netto-inhoud van stoom- en zeilschepen wijst op een sterke vermindering.
Naar voorloopige gegevens bedroeg van den invoer op Curaçao de totale waarde in 1933 ƒ 85,946,387 tegen ƒ 81,364,422 in 1932, op Aruba 1933 ƒ 62,848,002, 1932 ƒ 58,442,413, op Bonaire 1933 ƒ 225,100, 1932 ƒ 276,902.
De totale doorvoer in K.G. bedroeg voor Curaçao: in 1933 119,814,647, in 1932 138,950,203.
Voor Aruba: in 1933 254,823,709, in 1932 98,435,882.
Voor Bonaire: in 1933 640, in 1932 825.
De waarde van den uitvoer bedroeg voor Curaçao: in 1933 ƒ 87,927,532, in 1932 ƒ 95,026,912.
Voor Aruba: in 1933 ƒ 106,526,136, in 1932 ƒ 87,199,790.
Voor Bonaire: in 1933 640, in 1932 825.
Landbouw. — De overvloedige regens in 1933 maakten mogelijk op betrekkelijk groote schaal maïs, boonen en pinda's te planten. Zij waren zoo overvloedig, dat het verbouwen van rankvruchten, als meloen en watermeloen, niet mogelijk was. Naar mate het water van de tanki's wegtrekt, worden op den beschikbaar komenden grond rankvruchten geplant.
De aandacht van het gouvernement bleef gericht op verbetering in den kleinen land- en tuinbouw op de Benedenwindsche en de Bovenwindsche eilanden.
Nijverheid. — De hoeveelheid ruwe olie, door de raffinaderijen op Curaçao en Aruba verwerkt, kan veilig gesteld worden op ongeveer de ingevoerde hoeveelheid.
De verwerkte en uitgevoerde hoeveelheid aloëhars wijst eene vermeerdering aan: zij bedroeg 322.080 K.G.
De stroohoedenvlechtnijverheid werd door velen, die werkloos waren of wier kostwinners zonder verdiensten kwamen, ook in 1933 beoefend; de uitgevoerde hoeveelheid is vrijwel de gefabriceerde, daar van een eenigszins grooten voorraad niet kan worden gesproken. De uitvoer bedroeg 49,203 dozijn hoeden.
De ijsfabricatie nam af en bedroeg 1,915,000 K.G., waarvan 80,000 K.G. werd uitgevoerd.
Van Curaçao, Bonaire en St. Martin N.G. werd in totaal 9,401,932 K.G. zout uitgevoerd. Het cijfer van het in 1933 gewonnen zout kan niet worden opgegeven.
Het bankbiljettenkapitaal in circulatie van de Curaçaosche Bank, dat op 1 Januari 1933 ƒ 5.005,355 bedroeg, nam af en bedroeg einde December 1933 ƒ 4,905,930.
Het aantal motorvervoermiddelen is eenigszins toegenomen, zoodat een 960-tal rij- en lastwagens rijden.
(Amigoe di Curaçao)
(Vorig bericht blz. 524 B.)

A. **FILMKUNST. — Nederlandsche Vakvereeniging van Filmkunstenaars. —**
De Nederlandsche Vakvereeniging van Filmkunstenaars heeft dezer dagen haar statutaire vergadering gehouden, waarin de vereeniging haar definitieven vorm heeft gekregen.
Tot bestuursleden werden gekozen: Mannus Franken (voorzitter), Simon Koster (1e secretaris), G. J. Teunissen (penningmeester), Otto van Neyenhoff (vice-voorzitter) en Max de Haas (2e secretaris) terwijl C. J. Mol, Ab Keyzer en H. A. Wegerif Gzn. tot commissarissen werden benoemd. Het secretariaat is gevestigd Vossiusstraat No. 11 Amsterdam-Zuid.
Het doel van de vereeniging is: de bevordering en de behartiging van de cultureele, artistieke en maatschappelijke belangen van hen, die de scheppende arbeid verrichten bij de vervaardiging van films in Nederland, waardoor de vereeniging er toe wil bijdragen, de film in het algemeen en de Nederlandsche film in het bijzonder op een zoo hoog mogelijk peil te brengen. (De Telegraaf) **(Vor. ber. blz. 1262 D.)**

B. **NEDERLAND. — Bevolkings-aanwas. —**
In het 19de nummer van „De Ingenieur" geeft ir. J. M. J. Reitsma een wiskundige berekening van de maximale grootte die voor de Nederlandsche bevolking verwacht mag worden. Hij komt dan tot een cijfer van 13 millioen zielen in het jaar 2020.
Het is wel merkwaardig — zoo vervolgt ir. Reitsma — dat de uitkomst van de nauwkeurigste berekening volgens een andere methode (n.l. die van dr. Wiebols), welke ook door ir. W. A. de Graaf voor een prognose van de toekomstbevolking van Amsterdam boven alle andere in ons land gebezigde methoden verkozen werd, ons resultaat zeer nabij komt. Dr. Wiebols toch vond voor het jaar 2000 12.7 millioen en wij vinden voor dat jaar 12.75 millioen zielen. Voor de te verwachten meerdere 5 millioen Nederlanders moet Nederland behoorlijke ruimte bieden en het is in dit verband ten zeerste toe te juichen, dat de regeering, ondanks de ongunst der tijden, aan de inpolderingen den noodigen voortgang wil geven.
(De Ingenieur) **(Vorig bericht blz. 1194 E.)**

C. **FINLAND. — Lappo-beweging ontbonden verklaard. —**
De rechtbank te Lappo heeft uitspraak gedaan in het proces inzake de ontbinding der Lappobeweging. In het vonnis werd geconstateerd, dat de leiding van de Lappobeweging in de dagen van het oproer van Mäntsälä in 1932 telegrammen had gezonden aan den president der republiek en de regeering en tegelijkertijd de aanhangers der beweging had aangespoord gewapend op centrale plaatsen in verschillende deelen van het land bijeen te komen en voorts dat leden van de leiding der beweging hiervoor tot gevangenisstraf werden veroordeeld, welk vonnis in hoogste instantie bekrachtigd werd.
De rechtbank achtte het op grond hiervan rechtmatig de beweging te ontbinden wegens medeplichtigheid aan oproer. (Hufvudstadsbladet) **(805 A.)**

D. **RACHITIS. — Een nieuw geneesmiddel. —**
Zooals bekend werken hoogtezon en levertraan gunstig op de z.g. Engelsche ziekte. De eerste, doordat onder invloed van de ultra-violette stralen het cholesterine in de huid in vitamine D wordt omgezet, de tweede, doordat hij zelf rijk is aan vitamine D, daar schelvisschen en kabeljauwen zich te goed doen aan de z.g. kapelaantjes, die op hun beurt kleine vischjes verorberen, welke voor hun voeding kleine, met het water meedrijvende wezentjes gebruiken, bij wie de pro-vitamine D, die zij bevatten, onder invloed van de ultra-violette stralen van het zonlicht in vitamine D wordt veranderd.
In verband met de onlangs door Wieland in de „Zeitschrift für Kinderheilkunde" geuite meening, dat voor het ontstaan van rachitis niet alleen het ontbreken van vitamine D, maar ook nog een andere factor en wel het dieet aansprakelijk gesteld moest worden (hij raadde het gebruik van veel fruit en groenten aan), is van belang de mededeeling, dat het gelukt is, bij rachitis goede resultaten te verkrijgen met behulp van een praeparaat, bereid uit graankiemen, dus buiten eenige werking van ultra-violette stralen. (Red. K. H. H.) **(Vor. ber. blz. 1260 I.)**

24 MEI 1934

E. **NEDERLAND. — Prijsvraag. - Pijnloos ritueel slachten. —**
De Vergadering van Opperrabbijnen in Nederland wenscht een toestel tot het pijnloos neerleggen van slachtvee, zoo geconstrueerd, dat het volgens het oordeel van onderstaande Commissie, aan een abattoir zonder bezwaar voor den algemeenen dienst kan worden gebruikt.
Het beste ontwerp, dat naar het oordeel der Commissie aan bovengestelde eischen voldoet, zal worden bekroond met een prijs van *f* 300, terwijl voor een 2e ontwerp of voor een ontwerp, dat eventueel voor dit doel bruikbaar kan worden gemaakt, een prijs van *f* 100 beschikbaar zal worden gesteld.
De ontwerpen moeten worden ingediend bij den Voorzitter van de Vergadering van Opperrabbijnen, den Weleerw. Heer Opperrabbijn A. S. Onderwijzer, aan diens bureau Rapenburgerstraat 173, Amsterdam, vóór 1 Januari 1935.
Uitspraak zal worden gedaan door een Commissie, bestaande uit de heeren Prof. Dr. J. Roos, Utrecht; J. G. A. Reesen, Directeur van de Veemarkt en het Abattoir te Amsterdam; Dr. A. van der Laan, waarnemend Directeur van het Marktwezen en 2 gedelegeerden van de Vergadering van Opperrabbijnen.
(Vaz Dias) **(Vor. ber. Dierenbescherming 1295 F.)**

F. **VOLKENBOND. — Technische hulp aan China. - Japansch protest. —**
Het Volkenbondssecretariaat publiceerde dezer dagen het rapport van dr. Rajchman, directeur van de hygiënische afdeeling van het Volkenbondssecretariaat, die op 3 October van het vorig jaar als technisch gedelegeerde van den Volkenbondsraad naar China was vertrokken en thans is teruggekeerd.
Het rapport beschrijft de wijze, waarop de nationale economische raad in overleg met verschillende Volkenbondsdeskundigen en andere buitenlandsche experten het restauratiewerk op alle mogelijke gebieden sedert 1931 niettegenstaande binnenlandsche en buitenlandsche moeilijkheden heeft aangepakt.
Het belangrijkste deel van Dr. Rajchman's rapport is de verklaring dat de Centrale regeering in China een crediet van 15 millioen Chineesche dollar heeft beschikbaar gesteld voor het werk van den nationalen raad in 1934, d.w.z. driemaal meer dan ze in de vorige twee jaar heeft uitgegeven.
Volgens berichten, te Genève ontvangen, maakt Japan bezwaren tegen den inhoud van het rapport, daar het ertegen is dat China directe economische relaties met het Westen onderhoudt.
(Société des Nations, Sect. d'Informations)

G. **UITVINDINGEN. — Beveiliging tegen mijngasontploffingen. - Proefnemingen met een Nederlandsche vinding. —**
Het Ministerie van Waterstaat te Den Haag heeft belangstelling aan den dag gelegd voor de uitvinding van een bijzondere mijnlamp van een Amsterdammer, den heer M. Robert.
De uitvinding bestaat uit een z.g. mijnlamp, welke geheel zonder benzine werkt. Zij is verbonden met een electrischen thermometer, waarvan men de contactpunten kan verstellen naar gelang van de temperatuur ter plaatse. Om de kwikkolom is een van kleine gaatjes voorzien manteltje aangebracht, waarin zich een platina mengsel bevindt, dat reageert op de aanwezigheid van mijngas. Het apparaat, dat verder met een schel is uitgerust, kan door den voorman van een groep mijnwerkers op de hoogste plek in de mijnschacht, waar moet worden gearbeid,

opgehangen en verbonden worden met een geleidingdraad. Boven den grond heeft deze verbinding met een schel, welke, eventueel, gecombineerd met een lichtsignaal, geplaatst kan worden in de portiersloge of in het kwartier van de reddingsbrigade. Bij het optreden van mijngas laat nu zoowel de schel in de mijn als die daar buiten haar waarschuwend geluid hooren, zoodat bijtijds de noodige maatregelen kunnen worden getroffen.
De heer Robert deelde mede, dat dezer dagen in het laboratorium van een der mijnen in Zuid-Limburg met zijn apparaat proeven genomen zijn, in aanwezigheid van den hoofdingenieur der mijnen, dr. Waterschoot v. d. Gracht, van den directeur van het laboratorium en van een viertal ingenieurs. Naar de uitvinder verklaarde is bij deze proefnemingen — zeer tot tevredenheid van de deskundigen — gebleken, dat het apparaat reeds bij het optreden van ruim één procent mijngas, het waarschuwend belgerinkel deed hooren. (Vaz Dias)

A. LANDELIJKE RUITERSPORT. — Concours-Hippique te Waddinxveen. —
De landelijke rijvereeniging De Gouwe-Ruiters, waarvan de burgemeester van Waddinxveen, de heer P. A. Troost eere-voorzitter is, heeft op 21 Mei een concours-hippique gehouden.
De jury bestond uit de heeren W. Slob, F. den Hartog, R. v. d. Hoek, M. A. Noordam, A. Kooy Jr., M. G. van Baalen en G. de Giess.
Niet minder dan 26 eereprijzen waren uitgeloofd, waaronder een viertal van het Koninklijk Huis. De winnaar van het springconcours ontving de medaille van H.M. de Koningin-Moeder, welke H.M. nog voor Haar ziekte geschonken had. (N. Rott. Crt.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Zilverpolitiek. - President Roosevelt's boodschap. —
President Roosevelt heeft zijn speciale zilver-boodschap aan het Congres doen toekomen. Hierin wordt voorgesteld, dat de regeering zilver zal kunnen aankoopen met de bedoeling ook zilver te doen fungeeren als dekkingsmetaal van Amerika's geldwezen en wel in de verhouding van 25% zilver en 75% goud.
De betalingen voor den aankoop van zilver, dat noodig is voor de accumuleering van den vereischten zilver-voorraad, zal voor binnenlandsch zilver beperkt worden tot 50 $-cents per ounce.
Voorgesteld wordt een belasting van minstens 50% te heffen op de winsten op zilvertransacties. President Roosevelt heeft medegedeeld, dat een deel van het stabilisatiefonds van twee milliard dollar gebruikt is om zilver aan te koopen met het doel de buitenlandsche wisselkoersen te stabiliseeren.
Aan den minister van Financiën wordt de bevoegdheid verleend om zilver in de Vereenigde Staten en in het buitenland aan te koopen, tegen prijzen en voorwaarden, welke hij het gunstigste en het voordeeligste voor den staat zal achten.
Wanneer de zilverprijs op de markt stijgt boven de monetaire waarde of wanneer de zilvervoorraad grooter is dan de voorgeschreven 25% der dekking, zal de minister tot verkoop van zilver kunnen overgaan. Hij zal tevens bevoegd zijn om zilver-certificaten uit te geven tot een nominaal bedrag van niet minder dan de kosten van aankoop van al het verworven zilver. (Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. 1101 D.)**

C. AMSTERDAMSCHE BANK. — Verslag over 1933. - Netto-winst ƒ 2.431.890 (v. j. ƒ 3.660.104). —
Aan het jaarverslag van de Amsterdamsche Bank over 1933 ontleenen wij het volgende:
De geldmarkt was ruim; groote saldi bleven ongebruikt of vonden ternauwernood belooning. De provisierekening leed door de vermindering van omzetten. Slechts op de wisselmarkt heerschte bij wijlen levendigheid. De winst op fondsen is lager dan verleden jaar; zooals gebruikelijk verwaarloosden wij boekwinst op ons effectenbezit. De consortiale rekeningen lieten na afschrijving verlies.
Teekenen van verbetering zijn in het bedrijfsleven nog niet kenbaar. De politieke en economische toestanden in en buiten Europa manen tot voorzichtigheid. Wij verhoogden de debiteurenreserve met ƒ 4.500.000 (3.500.000) en stellen voor, het dividend op 4% (5), uitkomende op ƒ 8 (ƒ 10) per aandeel van ƒ 200, te bepalen en ƒ 231.890 (239.146) op nieuwe rekening over te brengen.
De wissels op landen met beperkt betalingsverkeer komen onder den post diverse debiteuren voor, met uitzondering van wissels tot een bedrag van ƒ 136.808 (178.000), welke het endossement van eerste klas Nederlandsche of Engelsche huizen dragen.
De winst op de binnenlandsche wissels is in het credit van de interestrekening geboekt.
De rekening wissels wijst een winst aan van ƒ 2.266.413 (1.511.416), nadat de interestrekening ten laste van dit actief werd gecrediteerd voor 4% rente over het bedrag, gemiddeld belegd in buitenlandsche wissels, bankbiljetten, lossingen en coupons. De verliezen op Registermarken door Stillhalte-debiteuren in den loop van 1933 betaald, zijn ten laste van de rekening wissels gebracht.
Een bedrag van ƒ 741.500 (1.022.000) valt onder Stillhalte-overeenkomsten; doch is gedekt door courant, in Nederland liggend fondsen-onderpand.
Het voordeelig saldo der fondsenrekening bedraagt ƒ 319.988 (1.536.913).
Het winstsaldo, dat het hoofd Aandeel in naamlooze vennootschappen aanwijst, na boeking ten gunste der interestrekening van 4% rente over het bedrag, waarvoor ons bezit in 1933 gemiddeld te boek stond, is ten gunste der fondsenrekening gebracht. (Keesings Financieel Archief)
(Vor. ber. 614 F.; Verslag 1931: 271 G.)

D. JAPAN. — Financieel schandaal. —
De onderminister van financiën Koeroda is op 19 Mei '34 reeds vroeg bij de justitie ontboden om te worden verhoord in verband met de verdenking waaronder hij staat, medeplichtig te zijn aan knoeierijen op groote schaal met aandeelen in 1933. Onlangs was naar aanleiding van de affaire de president van de bank van Taiwan, Sjimada, van zijn ambt ontheven. Op het oogenblik bevinden zich vier directeuren van de Imperial Rayon Cy. in hechtenis onder verdenking, bij het geval betrokken te zijn.
Koeroda is gearresteerd, eveneens Teji Okoebo, directeur van de afdeeling bankzaken van het ministerie van financiën en drie andere hooge ambtenaren van dit zelfde bureau, allen protégé's van Koeroda. Takahasji, de minister van financiën, heeft verklaard, dat in gewone omstandigheden een minister, lid van het kabinet, zou aftreden, indien zijn ondergeschikten bij een misdrijf zijn betrokken, doch dat de omstandigheden zulks thans niet toe laten.
(Dempo Tsoesin, Tokio)

E. FRANKRIJK. — Académie Française. - Hertog de Broglie. —
De Académie Française heeft drie nieuwe leden benoemd ter aanvulling der vacatures, ontstaan door het overlijden van drie „Onsterfelijken". De hertog De Broglie werd met 24 van de 35 uitgebrachte stemmen gekozen. In de beide andere vacatures kon geen meerderheid voor de gestelde candidaten worden verkregen, zoodat in November een nieuwe stemming zal worden gehouden.
Hertog Maurice de Broglie neemt de plaats in van den historicus de la Gorce.
De Broglie is een eminent geleerde, die vooral de stralen van de spectra heeft bestudeerd. (Le Temps)

F. INTERN. CONGRES VAN MEDISCHE AUTOMOBILISTEN. — Nieuw embleem. —
Het internationaal congres der medische automobilisten is op 21 Mei '34 te Utrecht gehouden.
De voorzitter, dr. G. A. Prins, heeft de congressisten toegesproken.
Na uitvoerige besprekingen over een internationaal embleem, door artsen uit verschillende landen, heeft het congres als eenig geldend embleem voor alle landen aangenomen een Aesculaap, in een driehoek met de punt naar beneden. De driehoek is blauw omlijnd, terwijl het geheel in een cirkel is gevat, die als randschrift den naam der internationale organisatie, U. I. A. C. M., draagt. (Het Vaderland)

G. NEDERLAND. — Onderwijs. - Nieuwe Kweekschoolwet. - Twee adressen. —
In opdracht en namens de besturen der drie vereenigingen, waarin het personeel van alle kweekscholen

vereenigd is — de Prot. Christelijke, de Roomsch-Katholieke en de Vereeniging van Rijks-, gemeentelijke en neutrale bijzondere kweekscholen — is een adres gezonden aan de leden der Tweede Kamer, in zake bovengenoemd wetsontwerp.
De conclusies waartoe het adres ten slotte komt zijn:
a) Naar de overtuiging der drie besturen wordt door de invoering der 5-jarige kweekschool het vraagstuk der onderwijzers-opleiding op bevredigende wijze opgelost, terwijl door het behoud der thans bestaande driejarige kweekschool die opleiding op een al te laag plan zou worden gebracht. b) Een eventueele reguleering van het aantal kweekscholen, zoowel openbare als bijzondere, dient te geschieden naar objectieve normen en gebaseerd te zijn op de normale behoefte aan leerkrachten bij het lager onderwijs.
Het adres is onderteekend door W. J. Visser namens de christelijke, H. J. Weytens namens de roomsch-katholieke, W. C. Brand namens de openbare, gemeentelijke en bijzondere neutrale kweekscholen.
De Bond van Chr. Normaalscholen (lessen) heeft een adres gezonden aan den Minister van Onderwijs, nadat men in een onderhoud met dien Minister de bezwaren van den Bond tegen het ontwerp van wet betreffende de opleiding der onderwijzers had uiteengezet.
Ten slotte wordt gevraagd:
a. Instelling acte-examen voor diploma onderwijzeres met uitbreiding ook voor onderwijzers (hier acte A genoemd).
b. Elk jaar gelegenheid voor staatsexamens.
c. Bezit van acte A verplichtend voor toelating tot het staatsexamen volgens art. 32.
d. Erkenning van normaalscholen, wier bestaansrecht vele jaren gebleken is.
e. Spoedige toezegging, dat in elk geval door overgangsbepalingen, onze scholen ook in 1934 leerlingen tot de 2de klasse kunnen toelaten.
(De Standaard) **(Vorig bericht blz. 1272 B.)**

25 MEI 1934

A. VEREENIGDE STATEN. — N.R.A. - Rapport. - Critiek. —
In het rapport, uitgebracht door de National Recovery Board, welke door Roosevelt werd ingesteld en aan wier hoofd de advocaat Clarence Darrow, staat, wordt een hevige aanval gedaan op de N.R.A.
Deze Board, die er een onderzoek naar moet instellen, of de codes er toe bijdragen, de monopolies te bevorderen en of zij de kleinere bedrijven uitschakelen of bemoeilijken, heeft rapport uitgebracht over den toestand in achttien industrieën, meerendeels verband houdende met de staalnijverheid. Zij beveelt aan, terug te keeren tot de anti-trustwetten teneinde de concurrentie te herstellen, welke geacht moet worden een der noodzakelijkste dingen van deze tijden te zijn.
In een supplementair rapport van Darrow en Wm. Thompson wordt verder verklaard, dat een keuze moet worden gedaan tusschen een monopolie gesteund door de regeering, gelijk blijkbaar de N.R.A. wil, en een planmatige economie welke eischt een gesocialiseerden bedrijfsvorm en contrôle.
Generaal Johnson heeft een brief gericht aan president Roosevelt, waarin hij het rapport oppervlakkig, overdreven en onnauwkeurig noemt, en waarin hij aandringt op onmiddellijke opheffing van de Board daar deze tot niets dient en alleen een politiek klankbord is.
In het rapport was o.m. betoogd, dat in de staalindustrie monopolistische toestanden bestaan. Deze worden gehandhaafd door middel van de American Iron and Steel Institute, welke geacht wordt de belangen zoowel van de groote als de kleine ondernemingen te behartigen. De wijze van stemming van deze organisatie is echter zoo geregeld, dat de kleine ondernemingen aan de willekeur van de groote zijn overgeleverd. (Ned. Tel. Ag. Reuter) **(V. b. 1250 A.)**

B. TSJECHO-SLOWAKIJE. — President Masaryk herkozen. —
De Tsjechoslowaaksche Nationale Vergadering, samengesteld uit 281 kamerleden en 139 senatoren, heeft op 24 Mei reeds in eerste stemming president Masaryk herkozen.
De candidaat professor T. G. Masaryk kreeg 327 en de candidaat der communisten, Clemens Gottwald, 38 geldige stemmen. Daar de vereischte drievijfde meerderheid van alle aanwezige stemmen bereikt was, was Masaryk hiermede opnieuw tot president der Tsjecho-Slowaaksche republiek gekozen.
Dit is dus het begin van de vierde regeeringsperiode van den thans 85-jarigen professor Thomas Garrigue Masaryk. Zijn eerste verkiezing tot president van de toen juist gevormde zelfstandige republiek Tsjecho-Slowakije, geschiedde den 14en November 1918, dus onmiddellijk na den wapenstilstand, die aan de krijgsverrichtingen van den wereldoorlog een einde maakte.

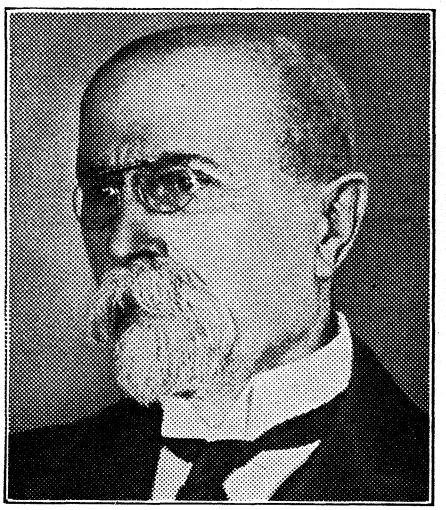

President Masaryk.

Thomas Masaryk werd den 7en Maart 1850 te Hodonin in Moravië geboren. Eerst bezocht hij een Tsjechische school te Cejkonië, later een Duitsche school te Hustopec. Aanvankelijk kwam hij in de leer bij een smid te Weenen, vervolgens bij een hoefsmid te Cejc in Moravië, waarheen zijn ouders verhuisd waren. Hij kwam op 15-jarigen leeftijd op het gymnasium te Brno en studeerde vervolgens te Weenen en te Leipzig. Zoowel op het gymnasium, als op de hoogeschool droeg hij door zelf les te geven in de kosten van zijn studie bij. Te Leipzig leerde hij Charlotte Carrigue kennen, de dochter van den directeur van de Germania Insurance Company te New York, met wie hij in 1878 te Brooklyn in het huwelijk trad. Het jaar daarop vestigde hij zich als privaat-docent te Weenen. Toen in 1882 de universiteit te Praag werd gesplitst in een Duitsche en Tsjechische afdeeling werd Masaryk tot hoogleeraar in de wijsbegeerte aan laatstgenoemde benoemd. Hier geraakte hij via de wetenschap in de politiek. In 1891 werd hij gekozen tot lid van den Oostenrijkschen Rijksraad, doch na twee jaar trad hij af. In 1907 werd hij opnieuw gekozen. Hij waarschuwde tegen de expansiepolitiek op den Balkan en toonde de vervalschingen aan, waarmee de regeering door het hoogverraadsproces van Zagreb de annexatie van Bosnië en Herzegowina had trachten te rechtvaardigen.
Toen de oorlog uitbrak zocht Masaryk in het buitenland (eerst in Nederland) contact met de vrienden van zijn volk aan de zijde der Entente. Te Praag teruggekeerd bereidde hij met zijn vrienden reeds de eerste stappen tot organisatie en vrijmaking van zijn volk voor. Te Weenen raakte hij in verdenking. Toen hij in December 1914 te Rome vertoefde, bereidde men zijn arrestatie bij zijn terugkeer voor. Benesj kreeg hiervan kennis en waarschuwde zijn vriend en leermeester, die niet in zijn land terugkeerde voor de oorlog ten einde was en de Tsjechen de zoo vurig begeerde vrijheid erlangd hadden.
Voordat Masaryk als politicus bekend werd, had hij zich reeds een grooten naam verworven als geleerde. Van zijn hand verschenen:
„Der Selbstmord als soziale Massenerscheinung" (1881), Blaise Pascal (1883), Versuch einer Konkreten Logik (1885), Die Grundslagen des Marxismus.
Mevrouw Masaryk is in 1923 overleden. Haar familienaam heeft Thomas Garrigue Masaryk tot de zijne gemaakt.
(Alg. Handelsblad, Telegraaf, Vaderland)

C. VATICAAN. — Heiligverklaring Conrad von Parzham. - Kardinaal Faulhaber. —
Op 20 Mei geschiedde in den St. Pieter te Rome de heiligverklaring van den gelukzaligen pater-capucijn Conrad von Parzham. Na de plechtigheid en de daarop volgende heilige mis, gaf de paus aan de gelooVigen zijn zegen.

Vervolgens verliet hij de basiliek, te midden van de toejuichingen der geloovigen.
Alle Duitsche bisschoppen, met kardinaal Faulhaber aan het hoofd, waren naar Rome gekomen om de plechtigheid bij te wonen, waarbij ook aanwezig waren prins Conrad van Beieren en prins Friedrich Ludwig van Pruisen. (De Maasbode)
(V. b. Conrad v. Parzham 1194 H.; Faulhaber 1181 B.)

A. **DUITSCHLAND. — Katholieken. - Geen radiorede van dr. Bares. —**
Op 21 Mei zou dr. Bares, de bisschop van Berlijn, voor de radio spreken over „De heilige geest in de Kerk".
Nadat op 22 April het program bij de radiocommissie was ingediend, heeft op 15 Mei, naar het bisschoppelijke ordinariaat mededeelt, intendant Beumelberg geantwoord, dat de predikatie van den bisschop niet per radio mocht worden verspreid. Zij was niet in overeenstemming te brengen met de algemeene richtsnoeren, welke den radio-intendant zijn verstrekt. Nadat het Ordinariaat het voorstel van den rijksomroep een anderen geestelijke de predikatie te laten houden van de hand had gewezen, heeft de radiocommissie aangeboden de predikatie van bisschop Bares door een geestelijke te laten voorlezen. De Kerk heeft deze aanbieding niet aangenomen en afgezien van het houden van de uitzending der godsdienstoefening. (N. Rott. Crt.)
(Vor. ber. Katholieken 1303 C.; dr. Bares 1234 E.)

B. **OOSTENRIJK. — Socialistische leiders op vrije voeten gesteld. —**
Verscheidene Oostenrijksche socialistische leiders zijn, uit de hechtenis ontslagen. Onder hen bevinden zich Breitner, de bekende oud-wethouder van financiën van de hoofdstad, die ernstig ziek is, Danneberg, die zijn opvolger is geweest als wethouder van financiën, en Ellenbogen, die lid was van den nationalen raad. Volgens de Times is met hen ook dr. Karl Renner, de eerste staatskanselier in vrijheid gesteld, met nog een zestigtal onder-aanvoerders en partijbestuurders. Het Engelsche blad zegt, dat zij zich onder z.g. Ritterliche Haft bevinden, d.w.z. hun eerewoord hebben gegeven, dat zij hun woonplaats niet zullen verlaten, geen gebruik zullen maken van auto's, niet zullen telefoneeren en hun brieven aan censuur zullen onderwerpen. (Times) **(Vor. ber. Soc. Dem. 1197 E.)**

C. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Begrooting Landbouw-Crisisfonds aangenomen. —**
De Tweede Kamer heeft op 18 Mei na de verdediging van minister Colijn en na de artikelsgewijze behandeling de begrooting van het Landbouwcrisisfonds z. h. s. aangenomen. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

D. **NEDERLAND. — N.S.B. - Landdag te Wedde. —**
Op den historischen Burcht te Wedde werd op 21 Mei 1934 door de Nationaal-Socialistische Beweging in Nederland, (leiding ir. A. A. Mussert), een landdag voor de Noordelijke provinciën gehouden.
Ongeveer 3000 personen waren opgenomen. Ir. Mussert sprak over „Herstel van den boerenstand".
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1276 C.)**

E. **DE CORPORATIEVE GEDACHTE EN DE STAAT. — Prof. mr. I. W. Kamphuisen. —**
Voor de R.K. Werkgeversvereeniging Breda heeft in „'t Zuid" te Breda, prof. mr. I. W. Kamphuisen, hoogleeraar aan de R. K. Universiteit te Nijmegen een inleiding gehouden over het onderwerp: „De corporatieve gedachte en de Staat".
De staatkundige ontwikkeling van heden is eigenlijk een kind der Fransche Revolutie. In 1917 kwam zij tot volle ontplooiing. Maar als eenmaal iets gekomen is tot volle ontplooiing, dan moet er iets voor in de plaats komen.
Het algemeen kiesrecht legt verplichtingen op schouders, die ze niet dragen kunnen. Evenredige vertegenwoordiging is feitelijk toch weer een regeeren door een bepaalde groep, die den toon aangeeft.
Hoe kan men nu komen tot een nieuwe structuur voor ons volk. Men moet op de eerste plaats hebben een gezonden volksinvloed. Op de tweede plaats een gezonden invloed van het bedrijfsleven.
Invloed van de geestelijke en cultureele stroomingen op de derde, maar niet de minste plaats.
Spreker zou als oplossing een individueele kamer en een kamer van het bedrijfsleven niet wenschen en evenmin de eerste kamer als economische kamer en de tweede als politieke.
Beide oplossingen stuiten op zoovele bezwaren, dat spreker ze niet gaarne zou willen aanvaarden. Hij had zich gedacht een kamer van 100 leden, waarvan 5 leden gekozen door 't bedrijfsleven, 45 ad libitum en 10 door cultureele of religieuze instellingen.
Bij de 45 leden gekozen door corporaties denkt spreker aan een zestal kopcorporaties n.l. landbouw en veeteelt, middenindustrie, kleinindustrie, bankbedrijf, handel en vrije beroepen. Dit zouden dan werkelijke corporaties moeten zijn, omvattende werkgevers en werknemers om gezamenlijk hun aantal vertegenwoordigers te kiezen. Ieder zou zich dan vrij kunnen organiseeren, waarbij hij wil.
Spreker wijst er op, dat hij slechts bedacht te ontwikkelen, hoe men zou kunnen komen tot den corporatieven Staat. Even staat spreker dan stil bij de bespreking van den mensch als individueel en als sociaal wezen en concludeert, dat wij nooit een stelsel zouden kunnen aanvaarden als in diverse andere staten, waar 't individu totaal wordt uitgeschakeld voor den Staat.
De wetgevende macht zou dus bij spreker berusten bij de 45 individueel gekozenen, 45 corporatief gekozenen en 10 vertegenwoordigers der cultureele en religieuze stroomingen.
Voor de uitvoerende macht wenschte spreker de ministers te handhaven met verantwoordelijkheid.
Maar een verantwoordelijkheid tot zekere hoogte, niet zooals thans met het te groote vraag- en interpellatierecht.
Kamerontbinding zou spreker willen uitschakelen; omdat de zaken toch blijven zooals ze waren. Zou daarvoor geen referendum in de plaats kunnen worden gesteld. Spreker is er een beetje huiverig voor. Misschien blijft de zaak dezelfde door de stemmenverhouding, maar een 2e bezwaar is, dat, hoe democratisch het ook lijkt, bij een referendum steeds extra conservatief wordt gehandeld en gedacht.
Over 't koningschap, zegt spreker, dat dit blijven moet, omdat de invloed van 't koningschap niet onderschat mag worden. De invloed en 't gezag van den koning zijn zeer groot en spreker zou ze niet graag missen.
Blijft dus over provincie en gemeente. Spreker zou hier het bestuur op soortgelijke wijze ingericht willen zien als thans, maar dan teruggedrongen in hun eigen gebied en geen politiek als tegenwoordig.
Aldus zegt spreker, denk ik mij de inrichting van den toekomstigen staat, misschien visioenair. Hij gelooft niet, dat het gewenscht is ineens den staat aldus te hervormen. Spreker heeft alleen het einddoel willen formuleeren. Critiek in denken en oordeelen is wat spreker aan zijn gehoor vraagt. (Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1083 A.)

F. **AMSTERDAM. — Liberaal Joodsche gemeente. - De eerste godsdienstoefening. —**
Op 19 Mei heeft de eerste godsdienstoefening plaats gehad onder leiding van den nieuw benoemden verbondsrabbijn, Mehler, der Liberale Joodsche gemeente in het gebouw Heystee te Amsterdam.
In een geheel oorspronkelijke gebedsorde (Sidoer), waarbij zeer oude constructies in den origineelen tekst en vorm weder in juist verband waren gebracht, echter met de geheele weglating van de gebeden tot herstel van den ouden tempel-offerdienst, werd de dienst gehouden. Nieuwe teksten waren door bevoegden ontworpen en vastgesteld, zij waren aangepast aan de verlangens en huidige joodsche problemen en werden uitgesproken in het Hebreeuwsch en Nederlandsch.
De oorspronkelijke liberaal-joodsche inzichten, ontwikkeld in de bevestiging van de jongeren als lidmaten der nieuwe Joodsche gemeente en in de predikatie, uitgesproken door rabbijn Mehler, trokken zeer de aandacht.
De heeren Gazan, Hugo Heyman en de organist Hans Krieg hadden de recitatieven en gezangen muzikaal verzorgd. (Algemeen Handelsblad)

G. **SAM VLESSING OVERLEDEN. —**
Op 58-jarigen leeftijd is te IJmuiden de musicus Sam Vlessing overleden.
In 1876 werd Sam Vlessing geboren op Texel. Toen hij elf jaar oud was, werd hij al leerling van het conservatorium te Antwerpen, waar hij onderwijs ontving o.a. van Peter Benoit en Jan Blokx. In Nederland gaf Kees van der Linden hem leiding bij zijn muziekstudie.
Vlessing heeft niet alleen gecomponeerd voor harmonie en fanfare, maar ook twee operettes staan op zijn naam: „Rose-Marie" en „Marion de Marketentster".

Hij is 25 jaar lang dirigent van de Harmonievereeniging „Concordia" te IJmuiden geweest en 32 jaar van de Orkestvereeniging „Kunstkring" aldaar, welke door hem is opgericht. Als lid van de examencommissie van den Bond van Orkestdirigenten had hij invloed op de vorming van dezen.
(Red. K. H. A.)

A. **RUITERSPORT. — Concours Hippique te Wiesbaden. —**
Op het te Wiesbaden gehouden Concours Hippique (20 en 21 Mei) was het resultaat van de military als volgt:
1. eerste-luit. Pahud de Mortanges op „Mädel wie du" 106,8 p., 2. Kap. van Langsdorff op „Suraja" 138,7 p., 3. eerste luitenant Sperling op „Kornähr" 155,20 p., 4. Ritmeester Heyden-Linder op Wattenmeer 164,2 p., 5. luit. Pretzel 165,20 p.
(Red. K. H. A.)

B. **SULTAN KANOMAN VAN CHERIBON OVERLEDEN. —**
Sultan Kanoman Pangeran Radja Doelkarim van Cheribon is overleden. (Aneta)
In Cheribon heeft men twee oude sultangeslachten, die daar nog in oude kratans verblijven, doch geen macht uitoefenen. De sultanstitel, die de hoofden dier geslachten dragen, is een titel zonder meer.
(Red. K. H. A.)

26 MEI 1934

C. **LUCHTVAART. — Engeland-Australië. - Jean Batten. —**
De aviatrice Jean Batten heeft het record voor de vlucht Engeland—Australië met drie volle dagen verbeterd.
Dit record stond op naam van Amy Mollison—Johnson met 19½ dag. Miss Batten deed er 16½ dag over. Het laatste gedeelte van haar tocht was een gevaarlijke vlucht over de Timorzee. Deze vlucht verliep echter uitstekend en Miss Batten bereikte 22 Mei '34 om 2.50 uur plaatselijken tijd Port Darwin.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Zie rubriek: Luchtvaart.)**

D. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Landbouw-Crisiswet. —**
Bij de Tweede Kamer is op 24 Mei '34 een wetsontwerp ingediend tot nadere wijziging van de Landbouw-Crisiswet 1933 en intrekking van de Tarwewet 1931, de Crisis-Zuivelwet 1932 en de Crisis-Varkenswet 1932.
Ter toelichting hiervan zegt de regeering o.m.:
Na het volledig in werking treden van de Landbouw-Crisiswet 1933 heeft de regeering eenigen tijd laten verloopen alvorens de maatregelen voor te bereiden, welke in het derde lid van artikel 36 worden voorgeschreven, namelijk, dat zoo spoedig mogelijk een wetsontwerp moest worden ingediend, daartoe strekkende, in de Crisis-Zuivelwet 1932, de Crisis-Varkenswet 1932 en de Crisis-Uitvoerwet 1931, zoodanige wijzigingen aan te brengen, als in verband met de Landbouw-Crisiswet 1933 worden vereischt.
De regeering wilde n.l. eerst de werking van de Landbouw-Crisiswet 1933 gadeslaan, met de bedoeling daarna, rekening houdende met de opgedane ervaring, de meest juiste voorstellen te kunnen doen.
De opgedane ervaring, alsmede andere hieronder te vermelden overwegingen, hebben haar echter tot de overtuiging gebracht, dat het niet wenschelijk is de hierboven genoemde wetten te wijzigen en in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de Landbouw-Crisiswet 1933.
In menig opzicht toch vallen in het bijzonder de maatregelen van de Tarwewet 1932, de Crisis-Zuivelwet 1932 en de Crisis-Varkenswet 1932 reeds thans voor een groot deel samen met die der Landbouw-Crisiswet 1933.
Door het aanbrengen in de Landbouw-Crisiswet 1933 van betrekkelijk geringe wijzigingen, die buitendien uit anderen hoofde toch noodzakelijk waren, kan worden bereikt, dat zoowel de Crisis-Zuivelwet 1932, als de Crisis-Varkenswet 1932, alsook de Tarwewet 1931 overbodig worden. (De Telegraaf)

E. **VOLKENBOND. — Particuliere wapenhandel. —**
Het Volkenbondssecretariaat heeft op verzoek van de raadscommissie van drie voor den oorlog tusschen Bolivia en Paraguay tot de regeeringen van 31 staten, t.w. Argentinië, Australië, België, Brazilië, Canada, Chili, China, Denemarken, Duitschland, Engeland, Frankrijk, Finland, Guatemala, Nederland, Ierland, Italië, Litauen, Luxemburg, Mexico, Noorwegen, Panama, Peru, Polen, Portugal, Spanje, Tsjechoslowakije, Uruguay, Ver. Staten van Amerika, Joegoslavië, Zweden en Zwitserland de vraag gericht of zij bereid zouden zijn op hun gebied iederen uitvoer en wederuitvoer naar Bolivia en Paraguay te verbieden van wapens e.a. oorlogsmateriaal, vliegtuigen, vliegtuigmotoren, munitie en onderdeelen van oorlogswerktuigen, onverschillig of zij van overheids- dan wel van particuliere ondernemingen afkomstig zijn.
Tot de buurstaten van de oorlogvoerende partijen, namelijk Argentinië, Brazilië, Chili, Peru en Uruguay, is nog het verzoek gericht den doorvoer van wapenen enz. te verbieden. (Alg. Handelsblad)

F. **GEESTELIJK LEVEN. — Limburgsche Katholieke arbeiders naar St. Servaas. —**
De pelgrimstocht van den Limb. R. K. Werkliedenbond „Credo Pugno", „De Jonge Werkman" en de „K.A.J.V." op 21 Mei '34 (Tweeden Pinksterdag) naar St. Servaas te Maastricht is een massale, indrukwekkende betooging geworden. Extra-treinen en autobussen brachten duizenden deelnemers naar het oude Tricht. De stoet van naar veilige schatting ruim vijftienduizend deelneemsters en deelnemers, gekomen zelfs van de verst-verwijderde plaatsen uit Limburg, defileerde langs de geestelijke en wereldlijke autoriteiten van stad en gewest. Onder deze merkten we o.m. op Z. H. Exc. mgr. Dr. G. Lemmens, Bisschop van Roermond, Z. H. Exc. mgr. Brans O.M., mgr. Dr. H. Poels, mgr. Wouters, Deken van Maastricht, Z. E. mr. G. O. J. M. Baron van Hövell tot Westerflier, Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg, mr. L. B. J. van Oppen, Burgemeester van Maastricht, mr. F. Janssen, lid der Eerste Kamer.
(De Maasbode)

G. **OBERAMMERGAU. — Jubileumopvoeringen van Mei—Augustus 1934. —**
Drie eeuwen geleden heerschte de vreeselijke pestilentie in de omgeving van Oberammergau. De vrome bevolking smeekte God om bijstand in deze bezoeking en legde plechtig de gelofte af, alle tien jaar het lijden van Christus in passiespel weer te geven. Het jaar 1934 staat in 't teeken van den driehonderdsten terugkeer dezer gelofte. Van Mei tot Augustus 1934 zullen jubileumsopvoeringen worden gegeven.
Sedert 1634 is het de 32e maal, dat de passiespelen worden opgevoerd. Van 1680 af worden ze geregeld alle tien jaar gegeven. Alleen in 1920, tijdens de politieke woelingen in Duitschland en vooral ook in Beieren, kon men aan deze traditie niet vasthouden en moest men tot 1922 wachten.
Oorspronkelijk werd het passiespel in de kerk, wat later op het kerkhof en pas sedert 1830 wordt het op een primitief tooneel gegeven.
Wanneer men nagaat, dat in 1898 nog maar twaalf opvoeringen werden gegeven, maar men in 1930 reeds tot 33 voorstellingen klom, dan kan men nagaan, dat de belangstelling binnen en buiten Duitschland gestadig is geklommen. Vooral uit Engeland en uit Amerika kwamen velen naar Oberammergau, om de passiespelen bij te wonen.
De moderniseering van het tooneel heeft naar men zegt, de kapitale som van 800.000 mark gekost. Het nieuwe tooneel wordt door vaklui als een technisch novum aangediend. De coulissen zijn op walsen gebouwd. Luidsprekers zorgen er voor, dat duizenden menschen elk woord in zich kunnen opnemen. Elke opvoering is niet slechts voor de ruim 700 medewerkers, maar stellig ook voor den bezoeker een lichamelijke en geestelijke inspanning. Het spel begint des morgens om acht uur en duurt tot des middags twaalf uur. Om twee uur wordt het voortgezet en pas tegen het vallen van den avond komt het einde.
Bij alles houdt men zoo nauwkeurig mogelijk vast aan de traditie. Men draagt geen pruiken en bedient zich niet van schmink.

De kostbare gewaden zijn een bezienswaardigheid op zichzelf; zij worden door de kunstenaars zelf vervaardigd.
De verdeeling van de hoofdrollen wordt door een commissie van 22 dorpsbewoners vastgesteld, welke uit een bevolking van 2500 menschen wordt gekozen. Men houdt zich zoo nauwkeurig mogelijk aan den oorspronkelijken tekst, welke van 1634 dateert en door de monniken uit Ettal werd geschreven. De gelofte der vaderen eischt, dat de gansche bevolking deelneemt aan het welslagen der passiespelen.
Voor de eerste maal heeft de bevolking van Oberammergau zich bereid verklaard enkele fragmenten uit het passiespel per radio over heel Duitschland door te geven. (Red. K. H. A.)

27 MEI 1934

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Winkelsluitingswet. - Amendement-Teulings aangenomen. —
De Tweede Kamer heeft het amendement-Teulings strekkende tot verruiming van de verkoopgelegenheid op Zondag (van 4 op 6 uur) met 64 tegen 25 stemmen aangenomen.
Tegen stemden de anti-revolutionnairen, de christelijk-historischen en de heeren Van Houten, Vervoorn, Van Dis, Zandt en Lingbeek.
Het amendement-Vos werd met 77 tegen 13 stemmen verworpen.
Hierna heeft minister Colijn schorsing der behandeling van het desbetreffende wetsontwerp gevraagd.
(De Telegraaf) **(Vorig bericht blz. 1286 E.)**

B. SAARGEBIED. — Congres Volkenbondsunie. —
Ondanks het protest van den Duitschen gedelegeerde heeft het congres van de internationale federatie van Volkenbondsvereenigingen een motie aangenomen, voorgesteld door de Britsche delegatie, waarin er bij den Bond op wordt aangedrongen, dat hij vastbesloten zal trachten de stemming in het Saargebied te doen plaats hebben onder voorwaarden, die het aan alle groepen der bevolking mogelijk maken vrijelijk uiting te geven aan hun zienswijze. De Belgische delegatie stelde voor, aan de motie de woorden toe te voegen „en zonder vrees voor represailles"; dit amendement werd aangenomen met elf stemmen voor en die van Duitschland, Danzig en Hongarije tegen, terwijl Amerika zich onthield.
(Daily Telegraph) **(Vorig bericht blz. 1294 C.)**

C. AMSTERDAM. — Begrooting 1934 ten tweede male niet goedgekeurd door Gedep. Staten. —
De besprekingen gevoerd tusschen een deputatie uit het college van B. en W. en de financieele commissie uit Ged. Staten over de goedkeuring, alsnog, van de Amsterdamsche gemeentebegrooting voor 1934, nu de herclassificatie door den Raad is aanvaard, hebben niet tot een voor Amsterdam gunstig resultaat geleid. Gedep. Staten persisteeren in hun afwijzing.
B. en W. zullen nu aan den raad voorstellen tegen deze niet-goedkeuring van de begrooting voor 1934 in beroep te gaan bij de Kroon.
(Vor. ber. blz. 1304 C. en 1296 C.)

D. GEESTELIJK. LEVEN. - Protestantsche Liturgie.
De jaarvergadering der Ned. Evangelische Vereeniging, tevens 62e samenkomst van predikanten en gemeenteleden der evangelische richting, is 26 Mei '34 te Zwolle begonnen. Voorzitter is ds. A. de Jonge, Herv. predikant aldaar. Deze herdacht in zijn openingswoord mr. L. E. van Petersom Ramring, kantonrechter te Nunspeet, en ds. G. J. F. Tjassens Keizer, em. predikant te Groningen; voorts de zilveren jubilea van ds. Bange te Zuidhorn en van ds. Van Riemsdijk te Breede, benevens de 40-jarige ambtsbediening van den secretaris der vereeniging, ds. Hefting te Elst.
Vervolgens leidt ds. J. K. van den Brink uit Steenbergen (N.-Br.) het onderwerp in: „De achtergrond van het liturgisch streven". Spr. behandelde achtereenvolgens:
1. Den psychologischen achtergrond. Deze is niet gelegen in uiterlijke motieven, het meer aantrekkelijk of aesthetisch maken van de godsdienst-oefening; ook niet allereerst in de bedoeling om de gemeente te activeeren; niet in de vormelijkheid, maar in innerlijkheid ligt de ware beteekenis der liturgie. De gebedsnood van ons kerkelijk leven, het gemis aan werkelijke gebedsgemeenschap is in „psychologisch opzicht" de achtergrond van het liturgisch streven.
2. Den historischen achtergrond. Vermeden moet worden elke vorm van repristinatie. Het liturgisch streven moet aanknoopingspunten zoeken bij de historische traditie, waar deze nog invloed heeft in het heden. De Kerk en haar eeredienst zijn in wezen traditioneel; men kan spreken van apostolische opvolging mits dat begrip zuiver worde gewaardeerd. Er is een oecumenische liturgische traditie, waarvan 4 punten worden genoemd: de band met den ouden synagogalen eeredienst; het algemeen gebruik der psalmen; het in eere houden van het kerkelijk jaar, en de inter-kerkelijke beteekenis der sacramenten.
3. Den kerkelijken achtergrond. De vorm van den tegenwoordigen hervormden eeredienst is slechts in schijn reformatorisch, in wezen 18e eeuwsch: die van het rationalisme. De tegenwoordige worsteling om dezen vorm van kerkelijkheid te boven te komen, heeft ook voor den eeredienst ver-strekkende gevolgen. Het gevaar voor een reorganisatie van het kerkelijk leven is, dat zich in het protestantisme de geschiedenis der contra-reformatie herhaalt. Zooals de R.K. Kerk in wezen bleef bij het vulgaire katholicisme, zoo kan een gereorganiseerde Hervormde Kerk licht blijven steken in den 18e-eeuwschen kerkvorm, althans in haar eeredienst. Slechts een katholiek-liturgisch streven in de hoogste beteekenis, voortkomende uit een tegelijk oecumenisch en reformatorisch besef, kan dat gevaar ontwijken.
4. Den achtergrond in het evangelie zelf. Deze ligt in Jezus Christus als het Hoofd van de Kerk, zijn „Lichaam", in de gebeds-gemeenschap van de Kerk-op-aarde met den Hemelschen Hoogepriester. Niet in de breedte, maar in de diepte zoeke de Kerk in dezen tijd haar kracht, opdat zij, wanneer zij eens werkelijk door „de diepte van ellenden" wordt geleid, moge zijn een „Ecclesia orans", in welke de verwachting van Christus' komst levend is gebleven. (De Standaard)

E. OOSTENRIJK. — Aartshertog Eugenius te Weenen teruggekeerd. —
De meer dan 70 jaar oude aartshertog Eugenius, wiens vader een volle neef van keizer Franz Jozef was, is, na een verblijf van 15 jaar te Bazel, op 24 Mei '34 te Weenen aangekomen. Hij is de eerste Habsburger van hen, die geweigerd hebben afstand van hun rechten en titels te doen, die uit de ballingschap terugkeert, nu de grondwetsherziening van de autoritaire regeering dat mogelijk heeft gemaakt.
Prins Schönburg-Hartenstein, de minister van Oorlog, met verscheidene officieren waren op het Wester station ter verwelkoming van den aartshertog, die veldmaarschalk is van het oude leger, aanwezig. Ook de legitimisten hadden hun aanhangers ter ontvangst opgeroepen.
Aartshertog Eugenius zal zich definitief naar het huis van de Duitsche orde te Gumpoldskirchen begeven. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

F. NEDERLAND. — Landdag van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te Zwolle. —
De Bijzondere Vrijwillige Landstorm heeft op 23 Mei te Zwolle een landdag gehouden. Er waren naar schatting 8 à 9000 toeschouwers aanwezig, onder wie tal van autoriteiten, o.a. de beide ministers mr. J. A. de Wilde en mr. dr. L. N. Deckers en tal van andere persoonlijkheden als luitenant-generaal Duymaer van Twist, voorzitter der nationale landstormcommissie, en de heer H. de Jongh, inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, de commissarissen van de Koningin van de provincies Gelderland en Overijsel en voorts vele burgemeesters.
Na een openingswoord van kolonel N. J. Lavalleije, voorzitter der gewestelijke commissie landstormcorps „De IJsel", sprak minister De Wilde een rede uit, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Gezien de toestanden in het buitenland kan gezegd worden: Wij leven op een vulcanischen bodem. De B.V.L. moet meer dan ooit paraat zijn. Als klein land kunnen wij niet doen wat een groote mogendheid doet. Voor de regeering en alle rustige burgers staan 85.000 landstormers gereed ter bescherming van gezag en orde.
Als het wettig gezag in gevaar komt kan spr. als minister van Binnenlandsche Zaken tot den minister van Defensie zeggen: Hier zijn 85.000 menschen, die bereid zijn voor Koningin en Vaderland bloed en alles te offeren. (Nieuwsbl. v. h. Noorden) **(V. b. 469 D.)**

G. BELGIE. — De militaire recruteeringswet gewijzigd. —
Op 24 Mei '34 vond de stemming plaats over het voorstel tot wijziging van de bestaande wet op de militie, de recruteering en de militaire dienstverplichtingen. Dit wijzigingsvoorstel stelt de mogelijkheid

open, het jaarlijksche militiecontingent voor de jaren 1935 tot 1941 van 33.000 op 38.000 man te brengen en zoodoende een nieuw regiment infanterie, het 14e, in het leven te roepen.
Bij de stemming werd echter geconstateerd dat verscheidene leden van de socialistische Waalsche oppositie de vergaderzaal hadden verlaten, liever dan den liberalen minister van landsverdediging ten val te brengen en hun kiezers uit het Oosten van het land te ontstemmen. Het gevolg daarvan was dat slechts 151 afgevaardigden bij het appèl nominaal aanwezig bleken te zijn. Het voorstel-Devèze werd dan ook aangenomen met 81 tegen 67 stemmen en 3 onthoudingen. Hiermede was tevens alle gevaar voor een ministercrisis afgewend. (De Nieuwe Gazet)

(Vorig bericht Leger 1105 G.)

A. FRANKRIJK. — Buitenlandsche politiek. - Rede van minister Barthou. —

In den loop van de op 25 Mei '34 gehouden debatten van de Fransche Kamer heeft minister Barthou een uiteenzetting gegeven van de buitenlandsche politiek. Wat de ontwapening betreft zei de minister o.a., dat zijn politiek gelijk zal zijn aan die van zijn voorgangers, namelijk ontwapening en rechtsgelijkheid binnen het kader der veiligheid. Frankrijk kan echter niet de semi-militaire formaties ignoreeren, het kan geen ontwapening aanvaarden als andere landen, welke aan de verdragen zijn onderworpen, herbewapenen.
Frankrijk wenscht, dat de ontwapeningsconferentie leidt tot ontwapening en niet tot het legaliseeren van een herbewapening, welke in strijd is met de verdragen. De Fransche nota van 17 April was de stem van Frankrijk, maar er is geen enkele deur gesloten, noch die van den Volkenbond, noch die der conferentie. Wat de Fransche regeering betreft, zij blijft trouw aan de zaak van den vrede, doordat zij trouw blijft aan den Volkenbond.
Barthou bracht voorts in herinnering, dat Frankrijk met Engeland en Italië een gemeenschappelijke verklaring heeft geteekend ter waarborging van de onafhankelijkheid van Oostenrijk. De onderhandelingen dienaangaande werden bemoeilijkt door de bloedige onderdrukking van den socialistischen opstand. Zonder zich te willen mengen in de binnenlandsche politiek van andere landen, heeft de Fransche regeering dr. Dollfuss toch gewezen op het belang van een minder strenge onderdrukking. In elk geval zal Frankrijk trouw blijven aan het standpunt, dat Oostenrijks onafhankelijkheid noodzakelijk is voor den vrede in midden-Europa.
Wat aangaat de mogelijke toetreding van Rusland tot den Volkenbond, zei Barthou, dat dit een belangrijke gebeurtenis zou zijn voor den vrede van Europa. Ik heb met Litwinof over deze kwestie gesproken, aldus de minister, maar het zou voorbarig zijn als men de regeering vragen stelde over het Fransche standpunt ten aanzien van een Russisch verzoek om een permanenten zetel in den Volkenbondsraad.
Minister Barthou besprak vervolgens zijn jongste bezoek aan Polen en Tsjecho-Slowakije. Wat Polen betreft is hij er in geslaagd toenadering tot stand te brengen; de Poolsche reis heeft het bondgenootschap van 1921 bekrachtigd.
Te Praag is mij een onvergetelijke ontvangst ten deel gevallen. Aan de uitnoodigingen van Roemenië en Joego-Slavië, om ook aan die landen een bezoek te brengen zal minister Barthou gevolg geven; hij is er zeker van daar een onthaal te vinden, dat Frankrijk waardig is, want als er misverstanden mochten bestaan, dan zullen die uit den weg geruimd worden.
Over het Saargebied heeft Barthou de noodzakelijkheid betoogd om de vrijheid van de kiezers in het Saargebied strikt te eerbiedigen. Hij was er trotsch op te hebben geweigerd de bevolking van het Saargebied over te leveren aan Duitsche wraakmaatregelen door geen afstand te doen van rechten, die Frankrijk bij het vredesverdrag waren toegewezen.
Barthou herinnerde er aan, dat hij aan den voorzitter van het Saarcomité, den Italiaan Aloisi, had medegedeeld de plechtige beloften van Duitschland over de vrijheid van de kiezers onvoldoende te vinden en dat hij er aan hechtte hieromtrent de meening te kennen van den Volkenbond, die op zijn beurt pas een oordeel zou kunnen vellen, wanneer de beloften van de Duitsche regeering in concreten vorm bekend waren.
(Le Petit Parisien)

(Vorig bericht blz. 1135 D.)

B. W. KROMHOUT CZN. ONDERSCHEIDEN. —

Bij de opening der eeretentoonstelling van den bekenden architect W. Kromhout Czn. in het Stedelijk Museum te Amsterdam heeft de minister van Onderwijs, K. en W., mr. H. P. Marchant, die de openingsrede uitsprak, medegedeeld, dat de heer Kromhout is benoemd tot ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw. (De Telegraaf)

C. FRANKRIJK. — Socialistisch congres. —

De Fransche socialistische partijdag, welke op 23 Mei '34 is beëindigd, heeft met 3600 tegen 237 stemmen een door Léon Blum voorgestelde resolutie aangenomen, waarin wordt verklaard, dat het de plicht van de partij is, zich in staat van mobilisatie te beschouwen, teneinde het eigen bestaan te verdedigen tegen de fascistische aanvallen en de verdediging te organiseeren van alles, wat door het fascisme wordt aangevallen, n.l. „burgerlijke vrijheid, de rechten van den arbeider en de vrede."
De plaatselijke afdeelingen moeten hun weerbaarheids-organisaties en jeugd-afdeelingen uitbreiden, teneinde de propaganda en de leden te beschermen.
De regeering van het nationale blok, welke als een bondgenoot van het fascisme wordt betiteld, moet bestreden worden.
De oorlogsbegrooting mag niet worden verhoogd en de bewapeningswedstrijd moet een einde nemen.
Slechts de socialistische partij is gerechtigd, een strijd te leiden, waarvan het doel vrede en economisch heil is, derhalve eischt de partij de regeeringsmacht op.
Voor de revolutionnaire propaganda kan de partij zich niet in een bepaald program vastleggen.
Met 2430 stemmen tegen 1280 werd besloten, de partij te machtigen, met het Amsterdamsche comité tot bestrijding van het fascisme onderhandelingen te voeren inzake de actie tegen het fascisme.
Met algemeene stemmen werd een resolutie aangenomen, waarbij een socialistische commissie de reeds vroeger in de communistische internationale voorgestelde actie tegen het fascisme weder ter hand zal nemen.
Tenslotte werd met 2320 tegen 1300 stemmen een resolutie verworpen, volgens welke een delegatie naar Moskou zou worden gezonden, welke delegatie dan met de communisten zou moeten onderhandelen over de vorming van een gemeenschappelijk proletarisch front. (Agence Belga)

(Vorig bericht blz. 1243 E.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. - Daling. —

De „National Industrial Conference Board" schat het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten voor de maand April op 7.907.000, hetgeen een daling beteekent van 114.000 vergeleken met Maart en een vermindering van 5.296.000 of 40.1 procent vergeleken met Maart 1933, toen de werkloosheid haar grootsten omvang had bereikt.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. blz. 1214 G.)**

E. PALESTINA. — Emigratie. - Proteststaking. —

De Joden te Jeruzalem hebben op 22 Mei '34, van 12 tot 7 uur, in alle openbare en particuliere bedrijven gestaakt, als protest tegen het niet toelaten van Joodsche emigranten uit Perzië en Duitschland boven het opnieuw overschreden maximum.
De Joodsche nationale raad heeft de bevolking opgewekt, geen demonstraties te houden.
Te Tel-Aviv hebben ongeregeldheden plaats gevonden.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)

28 MEI 1934

F. VOETBAL. — Wereldkampioenschap. —

De uitslagen van de acht wedstrijden, die op 27 Mei 1934 in Italië gespeeld zijn voor de eerste ronde van het voetbal-wereldkampioenschap luiden als volgt:

Duitschland—België	5—2
Argentinië—Zweden	2—3
Holland—Zwitserland	2—3
Tsjecho-Slowakije—Roemenië . .	2—1
Oostenrijk—Frankrijk	3—2
Hongarije—Egypte	4—2
Brazilië—Spanje	1—3
Italië—Amerika	7—1

In een emotievollen strijd te Milaan heeft het Nederlandsche Elftal met 3—2 de meerderheid moeten erkennen van het Zwitsersche Elftal.
(Red. K. H. A.) **(Vor. ber. Nederl. Voetbal 1295 A.)**

G. RUSLAND. — Wetenschappelijke titels. —

De Sovjet-regeering heeft op 23 Mei '34 volgens de Leningradskaja Prawda voor den eersten keer den dokterstitel aan 11 leeraren toegekend.
(Leningradskaja Prawda)

H. ITALIE. — Begrooting. - Voor leger en vloot 1 milliard Lire uitgetrokken. —

Mussolini heeft in de Kamer de begrooting besproken en medegedeeld, dat voor leger en vloot elk een milliard lire wordt uitgetrokken. Deze bedragen zullen over acht jaren verdeeld worden en dienen voor de

vernieuwing van linieschepen en vliegtuig-moederschepen.
Mussolini wees erop, dat de economische crisis verscherpt wordt door verschillende politieke vraagstukken, en noemde o.a. de Saarkwestie, de Donaukwestie, het ontwapeningsvraagstuk en de toestand in het Verre Oosten.
Europa staat op een keerpunt, zoo sprak de Duce. Of het zal een practische politiek voeren, of het geeft de leiding uit handen.
Ten slotte verklaarde hij, niet aan den eeuwigen vrede te gelooven. De oorlog, zoo zeide hij, maakt pas den man, zooals het moederschap de vrouw.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(V. b. Mussolini 1219 K.)**

A. FRANZ DUELBERG OVERLEDEN. —
Op 22 Mei '34 is te Berlijn de dramaticus, kunsthistoricus en vertaler, dr. Franz Dülberg, overleden. Hij was als vertaler van vele Nederlandsche boeken en vooral als kenner van de Nederlandsche kunst en beschaving in Nederland een bekende en gewaardeerde figuur.
Een heele reeks van zijn kunst-historische boeken was gewijd aan de Nederlandsche schildersschool, de „Lydener Mahler-Schule", „Frühholländer", „Frühholländer in Italien", Rembrandt, Ruysdael, Rubens, Holländische Porträts des 17. Jahrhunderts.
(Red. K. H. A.)

B. OOSTENRIJK. — Standrecht afgekondigd. —
In een proclamatie heeft de Oostenrijkschе regeering het standrecht afgekondigd voor delicten tegen de wet op de ontplofbare stoffen en voor openbare gewelddadigheid. (Reichspost)
(Vor. ber. blz. 1305 H. en 1039 F.)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — Rubberrestrictie na amendeering aanvaard. —
De eerste licentieperiode voor de rubber in 1934 zal vier maanden bedragen. Het exportpercentage zal gedurende die periode 95% zijn, hetgeen zeggen wil dat 95% der grondslagen voor ondernemings- en bevolkingsrubber mag worden uitgevoerd.
De gemachtigde der Regeering voor Binnenlandsch Bestuur deelde mede, dat het uitvoerrecht zoo spoedig mogelijk door een stelsel van individueele restrictie zal worden vervangen.
Na verwerping van het uitvoerrecht op bevolkingsrubber en vaststelling van de verhouding ondernemings-bevolkingsrubber op 100:100 werden alle ontwerp-ordonnanties door den Volksraad aangenomen.
(Aneta) **(Vor. ber. 1293 A.; Voorwaarden 1278 C.)**

D. MUITERIJ „DE ZEVEN PROVINCIEN". — Het werpen van de bom. - Vragen van Ir. Albarda. —
De minister van Defensie heeft op 17 Mei geantwoord op de op 16 Mei '34 door het Tweede Kamerlid, ir. Albarda ingediende schriftelijke vragen aangaande het werpen van de bom op „De Zeven Provinciën".
Minister Deckers verklaart de desbetreffende mededeelingen in de Indische pers, waarvan hij ook kennis heeft genomen, niet juist. Genoemde pers beweerde dat de bom op de „Zeven Provinciën" niet bedoeld was als waarschuwingsbom, die vóór den boeg van het schip had moeten neerkomen, en dat ook de vliegers niet de opdracht hadden eerst een waarschuwingsbom vóór het schip te werpen, maar dat de vlieger van de „D 11" welbewust de eerste bom op het schip wierp.
De minister wijst hiertegenover op de volgende zinsnede, welke o.m. in de orders van de deelnemende vliegtuigen op 10 Febr. 1933 voorkomt:
„Is aan de sommatie totaal geen gevolg gegeven, ook niet gedeeltelijk, dan wordt door D 35 een bom van 50 K.G. kort voor den boeg geworpen".
Iets verder staat in deze orders:
„D 35 keert het eerst terug boven „De Zeven Provinciën" in een aanvalsrun en werpt zijn bommen af, indien duidelijk blijkt, dat op de waarschuwingsbom geen machines zijn gestopt of witte vlag is geheschen of uitgelegd".
Het verslag van den commandant D 11 (D 35 was door bijzondere omstandigheden uitgevallen) over de verrichtingen in verband met de actie tegen de ZPN, vermeldt voorts:
„Ten 9.18 wordt een bom van 50 K.G. geworpen, richtpunt ongeveer 10 M. vóór boeg ZPN, koers Z.W.".
Uit een en ander blijkt, dat de handeling van den vlieger van de D 11 in overeenstemming is geweest met de hem verstrekte opdracht. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1291 B.)

E. COLUMBIA. — Conflict met Peru bijgelegd. —
Een overeenkomst tusschen Columbia en Peru ten aanzien van het conflict aan het grensgebied van Leticia wordt geteekend. Beide landen verplichten zich hun grenskwesties langs vreedzamen weg op te lossen. (Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. 832 G.)**

29 MEI 1934

F. LUCHTVAART. — Oceaanvlucht Oost—West. - Codos en Rossi. —
De beide Fransche Oceaanvliegers, Codos en Rossi, hebben hun non-stop vlucht in Westelijke richting over den Atlantischen Oceaan met succes volbracht.
Op 27 Mei om 5 uur 10 's morgens van het vliegveld Le Bourget bij Parijs opgestegen, zijn zij op 28 Mei om 2 uur 27 's middags met hun toestel „Joseph le Brix" op het Floyd-Bennett-vliegveld in de nabijheid van New York geland. De reis heeft dus 38 uur en 28 minuten geduurd.
Zoodoende zijn zij na de geslaagde non-stop-vlucht van Costes en Bellonte in September 1930 de eersten, die een vlucht van Europa naar Noord-Amerika zonder tusschenlanding, van Oost naar West vliegend, hebben volbracht.
Het lange afstandrecord, dat op hun eigen naam stond, hebben zij echter niet kunnen verbeteren.
(Statistiek van Oceaanvluchten blz. 353 B.)

G. PSYCHOLOGIE. — De individuaalpsychologie als levensleer. - Prof. dr. Alfred Adler. —
Dezer dagen heeft prof. dr. Alfred Adler te Amsterdam gesproken voor de Nederlandsche stichting voor individuaalpsychologie over de individuaalspsychologie als levensleer.
De heer d'Oliveira, secretaris der Stichting, leidde den spreker in en zeide dat psycho-analyse en individuaalpsychologie, de twee levensbeschouwingen welke alleen in staat zijn, afwijkingen in het zieleleven van den mensch te doen begrijpen, lijnrecht met elkaar in tegenspraak zijn.
Aanvankelijk was de individuaalpsychologie alleen een methode om neurosen te genezen; thans wordt ze meer en meer een wereldbeschouwing.
Prof. dr. Adler stelde als uitgangspunt voor zijn levensbeschouwing vast, dat de mensch, die geen sociale belangstelling heeft, uitgesloten is van de menschelijke samenleving. Niemand ontkomt aan de ijzeren wet der evolutie, die ieder mensch dwingt tot sociale belangstelling.
Wanneer de mensch ter wereld komt, vindt hij als erfenis van zijn voorouders die waarden, welke van belang zijn voor de eeuwigheid. Zij, die niets voor de wereld, waarin zij leefden, hebben tot stand gebracht, de menschen zonder sociale belangstelling, zijn te gronde gegaan zonder sporen na te laten.
Zij hebben het leven niet begrepen; want zij vroegen slechts, wat het leven hun te geven had, niet wat zij het leven moesten bieden.
Met sociaal instinct wordt de mensch geboren; zonder dit is geen liefde, geen vriendschap, geen beroep mogelijk.
Maar dit instinct is niet voldoende voor het leven in onze gecompliceerde maatschappij. Het moet in de juiste banen worden geleid, opdat het individu het juiste contact met de wereld rondom behoudt.
Ontbreekt dit contact, dan ontstaat neurose, krankzinnigheid. Stotteraars, zelfmoordenaars, cocaïnisten, drinkers, ook de misdadigers missen de belangstelling in de menschheid.
De individuaalpsychologie heeft vastgesteld, dat feitelijk reeds na afloop van het derde levensjaar het lot van een mensch is bepaald: de opvoeding alleen kan hierin wijzigingen brengen en de ontwikkeling van de functies van het individu is slechts dan verzekerd, als deze het heil der menschheid bevorderen.
Prof. Adler deed een beroep op de scholen, op de onderwijzers, om deze sociale belangstelling, die echter niets heeft uit te staan met de maatschappij waarin wij thans leven, te helpen ontwikkelen. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vor. ber. Psychologie blz. 1292 A.)

H. DUITSCHLAND. — Invoer. - Deviezen tot 10% beperkt. —
Een op 28 Mei '34 in de „Reichsanzeiger" gepubliceerde verordening bepaalt de toewijzing van deviezen voor den goedereninvoer op 10% van het basisbedrag en het gebruik van rembourscredieten op 20% van het basisbedrag voor grondstoffen, welker invoer gecontroleerd wordt. Voor wol, katoen, bastvezels, vellen en onedele metalen zal van 1 Juni af een bijzondere regeling gelden. Deze zal door de bevoegde instanties voor elk geval afzonderlijk worden bepaald.
(Reichsanzeiger) **(Vorig bericht blz. 1288 B.)**

A. DUITSCHLAND. — Transferconferentie. - Aanbod van Duitschland. - Nederland en Zwitserland er tegen.

De conferentie tusschen de vertegenwoordigers der crediteuren van de Duitsche buitenlandsche schulden op langen en middelmatigen termijn en de vertegenwoordigers der Rijksbank, welke sedert 27 April met besprekingen over de transfer-problemen van Duitschland bezig is, is tot het volgende resultaat gekomen:
De conferentie erkent de opvatting, die in het communiqué van 31 Januari 1934 is uitgedrukt, dat het buitengewoon ongewenscht is, wanneer besprekingen over het transferprobleem telkens korten tijd na elkaar plaats hebben. Anderzijds is zij van meening, dat wegens de onzekerheid van den toestand geen regeling kan worden aanbevolen, welke voor een langeren tijd geldig is.
De vertegenwoordigers der crediteuren hebben besloten, de rijksleeningen van de besprekingen uit te sluiten.
Na onderzoek van de tegenwoordige en toekomstige deviezenpositie van Duitschland, welke de basis vormde van de door de Rijksbank geleverde cijfers, erkennen de gedelegeerden der crediteuren, dat het aanneembaar is, concessies te doen om Duitschland bij de overwinning van eenige zijner transfermoeilijkheden te helpen. De conferentie geeft toe, dat het probleem van de Duitsche buitenlandsche schulden niet een probleem is van onvermogen van betaling der debiteuren, maar dat de moeilijkheden slechts op het gebied van den transfer liggen.
Het aanbod. — De Rijksbank heeft derhalve voor den transfer van de renten op Duitsche schulden op middelmatigen en langen termijn — voor zooverre niet rijksschulden — het volgende aanbod gedaan. Het aanbod heeft betrekking op de rentecoupons, welke in den tijd van 1 Juli 1934 tot 30 Juni 1935 vervallen.
Iedere bezitter van rentecoupons heeft het recht door indiening van zijn rentecoupons te allen tijde bij of na het vervallen van de rentecoupons bij de in de betrokken crediteurenlanden bestaande agenturen, z.g. „Fundierungs-bons" van de conversiekas ten bedrage van het nominale bedrag van de rentecoupons en in de valuta waarop de rentecoupon luidt, te ontvangen.
Deze „fundeeringsbons" vervallen per 1 Januari 1945 en zullen een rente dragen van 3% per jaar vanaf den datum van verval van de coupon. Afgeloopen renten zullen in regelmatige termijnen afhankelijk van de coupures der bons betaald worden en wel halfjaarlijks, in die gevallen, waarin de nominale waarde van de bons een tegenwaarde van RM. 250 of meer in de vreemde valuta vertegenwoordigen. Ieder jaar zal een som, welke 3% van het bedrag der in omloop zijnde fundeeringsbons bedraagt, voor den verkoop van zulke bons op de vrije markt tot delging of uitloting wegens terugbetaling van het kapitaal plus rente worden gebruikt.
Teneinde te voldoen aan de wenschen van die houders der rentecoupons, die de voorkeur geven aan betaling in contanten in plaats van aan fundeeringsobligaties, neemt de Rijksbank de verplichting op zich (onder voorbehoud van het hieronder voorziene recht op herroeping) de rentecoupon te koopen tegen 40% van de nominale waarde. De houder van de rentecoupon zal het recht hebben de betaling tegen overhandiging van de rentecoupon aan in de verschillende schuldeischende landen aan te duiden agentschappen te allen tijde maar op zijn vroegst zes maanden na den vervaldag van de betreffende rentecoupon te verkrijgen. Genoemd uitstel van zes maanden heeft ten doel de functioneering van het systeem der „Zusatzexporten" te vergemakkelijken. De houder der rentecoupon kan, indien hij de coupon op den vervaldag van de coupon niet wil behouden en na zes maanden of meer inleveren tegen betaling van 40% in contanten, fundeeringsobligaties of „Zwischenscheine" op of na den vervaldag aannemen en dan de fundeeringsobligaties zes maanden na den vervaldag tegen betaling van 40% in contanten weder afleveren.
Voor deze laatste betalingen geldt ook geen transferbeperking. Daar intusschen de capaciteit van de Rijksbank tot het presteeren van deze betalingen afhankelijk is van de deviezen, waarover Duitschland beschikt voor den termijn, waarop de bedragen moeten worden uitbetaald, behoudt de Rijksbank zich het recht voor dit aanbod terug te trekken voor zoover het contante bedragen met opzeggingstermijn van 30 dagen betreft, waaromtrent in de bladen van de schuldeischende landen mededeeling zal worden gedaan. De Rijksbank zal echter de grootst mogelijke moeite doen, haar deviezen-positie zoo te verbeteren dat de betalingen in contanten zullen kunnen plaats vinden en zij zal de genoemde 40% verhoogen wanneer zij in staat zal zijn zulks te doen.
Het alternatief-aanbod kan door de houders van de rentecoupons of wel voor rente voor het eerste halfjaar of wel voor beide door inlevering van de in aanmerking komende rentecoupon worden aanvaard. Een passende regeling, welke rekening houdt met de verschillende toestanden in de verschillende schuldeischende landen, zal worden genomen teneinde elke beslissing van de houders van de rentecoupons te kunnen uitvoeren.
Schuldeischers, die geen van deze genoemde voorstellen wenschen te aanvaarden en dus besluiten de rentecoupon te behouden, behouden ook alle rechten voortvloeiende uit het bezit van deze coupon.
De regeling voor de amortisatie en kapitaalterugbetalingen is behandeld in het rapport van een bijzondere subcommissie. Voor zoover zij uitvoerbaar zijn zullen de regelingen, welke in wezen aan dit rapport beantwoorden, op den tijd en stond worden bekend gemaakt.
De Rijksbank zal alle voor de uitvoering van het bovenstaande noodzakelijke maatregelen terstond uitwerken en daarbij in verbinding blijven met de verschillende comité's van de schuldeischers ten einde zoo veel mogelijk rekening te houden met de wenschen van de schuldeischers.
De verschillende delegaties hebben de volgende verklaringen afgegeven:
Nederland. — De Nederlandsche delegatie ziet zich verplicht, aanvaarding van bovenstaand communiqué van de hand te wijzen.
Zwitserland. — Daar de regeling niet rekening houdt met de bijzondere positie van Zwitserland waarop de Zwitsersche delegatie steeds weer den nadruk heeft gelegd, betreurt zij haar toestemming niet te kunnen geven.
De Engelsche en Zweedsche delegaties zijn bereid het bovenstaande aanbod te aanvaarden op voorwaarde dat
a) voldaan wordt aan de verlangens van de betreffende regeeringen aangaande den dienst der rijksleeningen,
b) voor het geval de toepassing van de regeling voor één land geschiedt in dier voege, dat onderdanen van dat land bevoordeeld worden boven die van andere landen, houden de delegaties der schuldeischers dezer andere landen zich en hun regeering vrijheid van handelen voor. (Nieuwe Rotterd. Crt.)
(V. b. Transfer-Mor. 1316 H.; Transfer-Conf. 1168 B.)

B. NEDERLAND. — Limburgsche Mijnen. - Looncontract per 1 Juli 1934 opgezegd. —

De gezamenlijke steenkolenmijnen in Limburg hebben aan de Contactcommissie voor het Mijnbedrijf te Heerlen bericht gezonden, dat zij zich genoodzaakt zien de loonovereenkomst van 24 April 1932 tegen 1 Juli a.s. op te zeggen. Bovenbedoelde Contactcommissie vergadert Dinsdag 5 Juni. (De Tel.)
(Vorig bericht blz. 1135 C.)

C. NEDERLAND. — Nederlandsche Vrouwenbond tot Verheffing van het Zedelijk Bewustzijn. —

De dezer dagen gehouden receptie ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van den Nederlandschen Vrouwenbond tot Verheffing van het Zedelijk Bewustzijn was druk bezocht. Tal van autoriteiten kwamen het bestuur hun gelukwenschen aanbieden. Namens het gemeentebestuur sprak wethouder Ter Haar en namens de Vereeniging tot Bestrijding van den Handel in Vrouwen en Meisjes, de heer H. J. Versteeg.
De presidente, mevrouw Heemskerk van Beest—van Reede van der Aa werd benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. (Vaz Dias)

D. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Verslag 1933/34. —

Het jaarverslag der bank maakt er op opmerkzaam, dat hoewel in het afgeloopen jaar op internationaal financieel- en economisch gebied niet veel vooruitgang te bespeuren is geweest, de meening omtrent de wenschelijkheid van het herstel van den gouden standaard ontegenzeggelijk veld heeft gewonnen, zoowel bij het groote publiek als bij de regeeringen en de circulatiebanken.
Tegenover het standpunt van den Duitschen schuldenaar neemt de B.I.B. het standpunt in, dat de dienst der Amerikaansche tranche van de Dawes-Leening op goudbasis dient te worden verricht.
De bedrijfswinst der bank bedraagt frs. 16.66 (v. j. frs. 18.28) mill. en de netto-winst frs. 13.61 (14.06) mill. Het dividend beloopt onveranderd 6%.
Mr. L. J. A. Trip is voor den tijd van drie jaar als vice-president herbenoemd. (Keesings Fin. Archief)
(Vor. ber. 335 F.; Mr. Trip 812 A.)

E. FRANKRIJK. — Handel met Nederland. —

(Waarde duizenden francs)

UITVOER.	Van Frankrijk n. Holland	Van Holland n. Frankrijk	Overschot
1930 . . .	1.224.870	1.756.046	531.176
1931 . . .	927.235	1.609.091	681.856
1932 . . .	608.932	1.043.856	434.924
1933 . . .	644.009	832.904	188.895

(La Journée Industrielle)

F. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Amerika's nota aan Engeland. —

In de aan Engeland gerichte nota van de Ver. Staten over de betaling der oorlogsschulden verlangt Amerika niet alleen den volledigen halfjaarlijkschen per 15 Juni vervallenden termijn, maar eischt ook alsnog betaling van het verschil tusschen de erkenningsbetaling en het totaal van de bedragen die 15 Juni en 15 December van het vorige jaar kwamen te ver-

vallen. Ook wordt in deze nota verlangd, dat alsnog betaling plaats vindt van de bedragen die tijdens het Hoover-moratorium kwamen te vervallen.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. blz. 1036 K.)**

A. DUITSCHLAND. — Von Neurath bepleit directe bespreking met Frankrijk. —
„Paris Soir" publiceert een onderhoud met den Rijksminister van Buitenlandsche Zaken, Von Neurath, waarin deze o.m. verklaarde, dat de kwestie der rechtsgelijkheid slechts kan worden opgelost door een directe gedachtenwisseling met Frankrijk. Frankrijk schijnt evenwel de voorkeur te hechten aan vijandschap tusschen beide landen boven de verzoening met dengene, dien men dictator noemt.
Von Neurath zeide vervolgens, dat na het bezoek van Eden aan Berlijn in Februari j.l., de Duitsche regeering een verklaring heeft afgelegd, welke in het Engelsche Witboek is gepubliceerd. Voorts besprak hij de „categorische weigering van Frankrijk, dat verklaard heeft de herbewapening van Duitschland niet te sanctionneeren".
Op de vraag, of het niet waardiger voor Duitschland zou zijn officieel toe te geven, wat voor niemand meer een geheim is, n.l. de vervaardiging van wapens, antwoordde v. Neurath: Zoover zijn wij nog niet. Wij hopen nog steeds op een conventie, welke de wapeningen zal regelen. Doch dit wachten kan niet eeuwig duren.
Wanneer men tot een verdrag komt, wat dan? aldus v. Neurath. Het oogenblik zal komen, waarop ook wij aan grooter veiligheid zullen moeten denken. Ook wij zullen er toe gedwongen zijn ons te verdedigen, doch geenszins uit een aanvalsgeest.
Als bewijs voor het niet hebben van aanvalsbedoelingen, noemde de Duitsche minister het Verdrag met Polen. Wij hebben definitief afgezien van Elzas-Lotharingen en voor het Saargebied een oplossing voorgesteld, welke het prestige der beide naties waarborgt.
Von Neurath zeide een overtuigd aanhanger te zijn van Duitsch-Fransche toenadering. Het nationaal-socialisme zou het als een zijner schoonste triumfen beschouwen, wanneer het hem zou gelukken, wat geen ander tot stand heeft kunnen brengen: den Europeeschen vrede.
Ten aanzien van de wapenfabricage zeide v. Neurath ten slotte nog: Dat wij fabrieken bezitten, welke voor de fabricage van wapens kunnen worden ingericht, is een in Europa bekend feit. Doch juist hier zijn wij verre van de gelijkheid met de andere naties. (Paris Soir)
(Vor. ber. Von Neurath 1032 I.)

B. SURINAME. — Economische toestand. —
In het verslag der Surinaamsche Bank betreffende den economischen toestand van Suriname in 1933 is o.m. het volgende opgenomen:
De invloed der economische depressie deed zich in 1933 in Suriname nog ten volle gelden. De producten van het land waren moeilijk en slechts tegen lage prijzen af te zetten, waarbij nog kwam, dat de weersomstandigheden voor sommige cultures minder gunstig waren, waardoor de opbrengst beneden normaal bleef. In sterke mate was dit bij de koffiecultuur het geval.
De prijzen van koffie vertoonden het geheele jaar een dalende tendens. De vooruitzichten voor 1934 laten zich gelukkig wat beter aanzien. De oogstverwachtingen zijn gunstig en een klein herstel in den prijs van koffie is ingetreden.
Er zijn echter een tweetal factoren, welke van nadeeligen invloed op de te verwachten resultaten kunnen zijn, n.l. vooreerst de verzwaring van lasten door het in 1934 weder heffen van de geneeskundige belasting, waarvan de heffing ter tegemoetkoming aan de cultures de laatste jaren was achterwege gebleven.
Een ernstiger gevaar, dat de cultures in het algemeen in Suriname bedreigt, is het arbeidersvraagstuk.
Evenmin als bij de koffiecultuur kon bij de suikercultuur van een bevredigenden toestand worden gesproken.
Geproduceerd werd 17.126.300 (v. j. 24.813.600) K.G.
Ten einde te voorkomen dat wat nog van de suikercultuur is overgebleven geheel te gronde zou gaan, worden thans maatregelen genomen om de Surinaamsche suikercultuur eenigszins te steunen. Een verhooging van het invoerrecht voor niet-geraffineerde suikers tot ƒ 0.10 per Kg., waarbij dan nog komen 25 opcenten, zoodat het volle recht ƒ 0.12½ wordt, is door den Gouverneur bij de Koloniale Staten aanhangig gemaakt, terwijl de minister van Koloniën aan de Kamer heeft medegedeeld, dat maatregelen zouden worden genomen om den afzet van Surinaamsche suiker in Nederland te bevorderen.
Het Landbouwproefstation zette in 1933 in samenwerking met de Handelsafdeeling van het Kol. Instituut de verschepingsproeven met sinaasappelen voort. De resultaten waren alleszins bemoedigend. Behalve met sinaasappelen werden ook proeven genomen met den export van tomaten uit Suriname.
Bij de bosch- en mijnbedrijven was de gang van zaken onbevredigend. Het houtbedrijf had in het bijzonder te lijden door het gering aantal orders voor export verkregen, terwijl ook de afzet van hout op de plaatselijke markt terugging.
In het balatabedrijf heerschte eenige meerdere levendigheid. Bedroeg de productie in 1932 slechts 43.112 K.G., waarvan 8144 K.G. van het eenmansbedrijf, in 1933 droeg dit laatste bedrijf 65.644 K.G. tot de totale productie van 110.793 K.G. bij. De totale uitvoer bedroeg in 1933 ƒ 3.801.671, waaronder ƒ 152.000 aan gouden munt, zoodat de totale goederen-uitvoer slechts ƒ 3.649.671 bedroeg (ƒ 4.616.374).
Tegenover dezen uitvoer stond een invoer van ƒ 4.899.186 (ƒ 5.650.259), een afname in 1933 dus van ƒ 751.073.
Waar de afname van den uitvoer met ƒ 966.703 niet gecompenseerd werd door de afname van den invoer, steeg het nadeelig saldo der handelsbalans in het afgeloopen jaar opnieuw. Het beliep voor 1933 ƒ 1.249.515 (ƒ 1.033.885).
Koffie. — De oogst bedroeg 26.000 (36.800) balen.
De uitvoer bedroeg in 1933 2.658.776 K.G. tegen in 1932 3.251.677 K.G..
Suiker. — De uitvoer van suiker bedroeg: 13.423.456 K.G. in 1933 tegen 20.148.020 K.G. in 1932.
Rijst. — De uitvoer bedroeg: 1.635.074 K.G. in 1933 tegen 2.672.525 K.G. in 1932.
Goud. — Evenals in 1932 is de goudproductie toegenomen. In 1933 voerden de expedities 12,742.25 gram goud ter waarde van ƒ 18.048 aan.
De totale goudproductie in 1933 bedroeg 384,672 (278,823) gram, waarvan resp. 83,570 en 90,298 van de Jong Placer.
(Verslag Surinaamsche Bank)
(Vor. ber. 1177 L.; Surinaamsche Bank 413 H.)

30 MEI 1934

C. LETLAND. — Ulmanis' dictatuur. —
Wij citeeren uit De Maasbode het volgende:
De gebeurtenissen in Letland hebben ontegenzeggelijk een groote internationale beteekenis, wat o.a. ook hieruit wel blijkt, dat de Duitsche, Poolsche en Sovjet-Russische regeeringen voortdurend de oogen op de ontwikkeling van den toestand aldaar gericht houden.
De Letlandsche regeering heeft namelijk in den nacht van 15 op 16 Mei „met het oog op het gevaar dat in den staat binnenlandsche onlusten zouden kunnen ontstaan, welke de veiligheid van de bewoners zouden bedreigen" voor den tijd van zes maanden in Letland den uitzonderingstoestand afgekondigd. Tegelijkertijd nam de regeering onder leiding van minister-president Ulmanis het besluit, de bevoegdheden van de uitvoerende macht uit te breiden en paal en perk te stellen aan het ondermijningswerk van bepaalde partijen, in het bijzonder van de sociaal-democraten. In dit verband werd door militairen in het socialistische volkshuis te Riga een uitgebreid onderzoek naar wapens ingesteld en een aantal socialistische leiders gearresteerd.
De Letlandsche regeering heeft deze maatregelen genomen op een voor den kleinen Baltischen staat uiterst kritiek oogenblik.
Evenals alle andere Europeesche landen wordt ook Letland door een zware economische crisis geteisterd. Behalve door de groote moeilijkheden, welke daaruit voortvloeien, wordt de regeering te Riga op het oogenblik in beslaggenomen door het vraagstuk van de verdediging der nationale onafhankelijkheid en door een aantal kwesties van buitenlandschen politieken aard, welke verband houden met het voorstel van Litauen, om een gemeenschappelijk front der Baltische staten te vormen. (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1306 B.)

D. IERLAND. — Afschaffing Senaat. —
De Dail Eireann heeft met 54 tegen 38 stemmen de wet tot afschaffing van den Senaat aangenomen.
De Senaat heeft het voorstel verworpen.
(Irish Times)

E. BULGARIJE. — Handelsverdrag met Joegoslavië.
De besprekingen over een handelsverdrag tusschen Joegoslavië en Bulgarije, die sedert eenige weken te Belgrado worden gevoerd, zijn met succes beëindigd. Dit handelsverdrag, het eerste dat sedert den wereldoorlog tusschen beide landen wordt gesloten, is een nieuwe belangrijke stap op den weg der toenadering tusschen Belgrado en Sofia.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vorig bericht blz. 1293 G.)**

F. MANDSJOEKWO. — Erkenning door Salvador. - Chineesch protest. —
De permanente gedelegeerde van China bij den Volkenbond heeft bij den secretaris-generaal, Avenol, geprotesteerd tegen de erkenning van het zoogenaamde Mandsjoekwo door Salvador, dat lid van den Volkenbond is en volgens de opvatting van de Chineesche regeering verplicht is de resolutie van de buitengewone Volkenbondsvergadering van verleden jaar over de niet-erkenning van Mandsjoekwo te

eerbiedigen, ook al behoorde Salvador tot de weinige staten, die op deze buitengewone Volkenbondsvergadering niet vertegenwoordigd waren. (Agence Belga)

A. ADMIRAAL TOGO OVERLEDEN. —
Admiraal Togo, de held van den Russisch-Japanschen oorlog, is op 29 Mei '34 overleden.
Wat de figuur van De Ruyter is in de Nederlandsche geschiedenis en die van Nelson in de Britsche, dat is de figuur van admiraal graaf Heihasjiro Togo in de Japansche — de grootste strateeg ter zee, een nationale held.

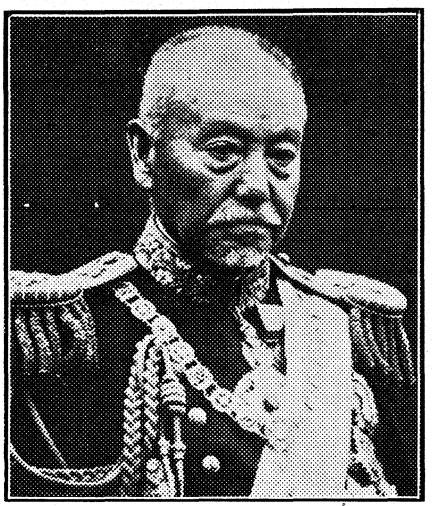

Admiraal Togo.

Heihasjiro Togo was in December 1847 te Kagosjima geboren. Zijn marine-opleiding kreeg hij goeddeels in Engeland (in de zeventiger jaren); in den Chineesch-Japanschen oorlog (1895) was hij commandant van een kruiser. Zijn roem verwierf hij in den Russisch-Japanschen oorlog, toen hij de Japansche slagvloot aanvoerde. Hij leidde in 1904 de aanvallen op Port Arthur van de zeezijde, waarbij het Russische Oost-Aziatische eskader werd vernietigd. Toen volgde het drama van Tsoesjima. Het Russische Oostzee-eskader onder Rozjdjestwenski maakte zijn wanhoopsvaart (die ruim een half jaar duurde) om Europa, Afrika en Azië en deed in Mei 1905 een poging om door de Straat van Korea te breken en Wladiwostok te bereiken. Maar bij het eiland Tsoesjima werd het door Togo's vloot opgewacht en volkomen vernield.
Na den vrede van Portsmouth werd Togo chef van den marinestaf, en in 1907 werd hij in den adelstand verheven. Het Japansche volk eerde hem als den man, wiens daden er bijzonderlijk toe hadden bijgedragen het gevoel van nationale eigenwaarde te verhoogen; goeddeels aan zijn strategie was het te danken geweest, dat voor het eerst in de wereldgeschiedenis Japan een Westersche mogendheid had overwonnen. (De Telegraaf)

B. ONVRUCHTBAARHEID. — Rede van Prof. Stieve te Leiden. —
Onder auspiciën der medische faculteit van de Leidsche studenten hield prof. dr. H. Stieve uit Halle dezer dagen een lezing over vruchtbaarheid in verband met onnatuurlijke levenswijze. Spr. begon met er op te wijzen, dat het vervallen der volken gepaard gaat met achteruitgang van het geboortecijfer. Nadat de Grieken en Romeinen het hoogtepunt van hun cultuur bereikt hadden daalde op duidelijke wijze in eenige eeuwen de bevolking snel in aantal. Dat deze toegenomen onvruchtbaarheid aan de burgers niet verborgen bleef blijkt uit een Romeinsche wet onder Augustus, waarbij staatsambten aan burgers met minder dan drie kinderen ontzegd waren. In de 19de eeuw gaf de toenemende hygiëne aan de zuigelingen grooter levenskansen waardoor Frankrijk voor de revolutie in Europa het volkrijkste land was en in den loop der eeuw de bevolking met 10 millioen zielen toenam en Pruisens bevolking in 1870 vervierdubbeld was. Nu heeft Duitschland na Zweden het laagste geboortecijfer van Europa, n.l. 4,6 duizendste en Nederland 25 duizendste. Doordat de menschen tevens ouder worden is in Duitschland het zwaartepunt verplaatst en overtreffen de ouderen de jeugd in aantal. De onvruchtbaarheid is onopzettelijk en als een zich verbreidende ziekte te beschouwen. De eerste onderzoeker op dat gebied was Darwin, die wees op den invloed die verandering van omgeving kan hebben op de vruchtbaarheid van dieren: voorbeelden huisdieren en wel de huismusschen, waarvan indertijd slechts drie paartjes uit Zuid-Amerika werden ingevoerd in Europa, de konijnenplaag in Australië door den invoer van het Europeesch konijn. Spr. zelf bestudeerde gedurende 20 jaren verschillende invloeden op de vruchtbaarheid van huisdieren. Aan de hand van foto's toonde hij de atrofieerende werking van narcotica in het bijzonder caffeïne op kiemklieren. In het algemeen blijkt dat de weerstand bij de mannelijke individuen grooter is dan bij vrouwen.
Andere steriliseerende oorzaken zijn: vetmesten (ganzen), ongewone omgeving (beekforellen schieten alleen kuit op kiezelbodem), verhoogde temperatuur der omgeving (muizen werden bij 37 graden voor drie maanden onvruchtbaar). Naar aanleiding van het laatste roerde prof. Stieve het vraagstuk der onvruchtbaarheid van Europeesche vrouwen in de tropen aan. De afnemende vruchtbaarheid van hanen resp. gekweekt in de vrije natuur, in een volière, in een donker hok bracht hij in verband met het kindertal van boeren en verschillende stadsbewoners. Een belangrijke onvruchtsbaarheidsoorzaak is emotie (kippen verschrikt door een kat leggen niet). Deze factor is bij menschen zeer duidelijk. In hoeverre alcohol de kiemklieren direct beschadigt is onzeker. Radiumstralen gaven gedeeltelijk beschadiging, soms misvorming van de geslachtscellen. Het leven in de groote stad werkt ongunstig op de vruchtbaarheid. De menschen eten te veel en nemen te weinig beweging. Dit blijkt duidelijk uit het verval van den Zweedschen landadel, die via den krijgsdienst zich in de steden vestigde en die in drie generaties uitsterft. Bij de Joodsche families die zich uit het Oosten in Berlijn vestigden is meer dan 2/3 der huwelijken kinderloos. (Nieuwe Rotterd. Courant)

C. NEDERLAND. — Gezinscijfers. —
Volgens de statistiek zijn op 31 Dec. 1930 over het geheele land geteld:

			(in %)
1.720.744	gezinnen,	waarvan	
399.788	,,	zonder kinderen	23.2
390.283	,,	met 1 kind	22.7
338.882	,,	,, 2 kinderen	19.7
220.846	,,	,, 3 ,, ...	12.8
141.811	,,	,, 4 ,, ...	8.2
90.274	,,	,, 5 ,, ...	5.2
57.573	,,	,, 6 ,, ...	3.3
36.118	,,	,, 7 ,, ...	2.1
21.623	,,	,, 8 ,, ...	1.2
12.060	,,	,, 9 ,, ...	0.7
6.298	,,	,, 10 ,, ...	0.37
3.044	,,	,, 11 ,, ...	0.17
2.074	,,	,, 12 en meer kinderen	0.12
		(Het Gezin)	

31 MEI 1934

D. MANDSJOEKWO. — Bevolking. —
Volgens de laatste telling bedraagt het aantal inwoners van Mandsjoerije met inbegrip van Jehol 34.194.480. Hieronder bevinden zich ongeveer 150.000 Japanners, daarentegen 33.052.013 Chineezen. Op de Chineezen volgen op verren afstand de Koreanen met ongeveer 800.000. Verder zijn er 103.080 zoogenaamde Witte Russen, d.w.z. Russische emigranten, en 85.902 Roode Russen die in het bezit zijn van Sovjetpaspoorten. Tenslotte zijn er nog ongeveer 3.500 West-Europeanen. (Vaz Dias)

E. NEDERLAND. — Nationaal-Socialisme. - Nieuwe partij (N.S.P.) opgericht. —
Uit protest tegen den gang van zaken bij de procedure, welke geleid heeft tot het faillissement van het Verbond van Nationalisten, hebben de leden van den Centralen Raad van dat Verbond eenparig als zoodanig en als lid bedankt. Door hen is thans opgericht een nieuw verbond, genaamd: „Nationaal Socialistische Partij" (N.S.P.), leider dr. v. d. Myle.
(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vor. ber. blz. 1312 D.)**

F. TURKIJE. — Japansche textielfabrieken in Turkije.
De Turksche regeering heeft in Japan tien kleine kruisers besteld. Als tegenprestatie krijgt Japan de machtiging in Turkije textielgoederen te vervaardigen, die dan als Turksch product naar Europa kunnen worden uitgevoerd. Bovendien mag Japan textiel halffabrikaten naar Turkije uitvoeren, die dan na in Turkije tot fabrikaten te zijn verwerkt, eveneens als Turksche producten op de Europeesche markt kunnen worden gebracht. (Vaz Dias) **(V. b. 1104 D.)**

G. NEDERLAND. — Jeugdleiders-Instituut. —
Dezer dagen heeft het Ned. Jeugdleiders Instituut te Zeist zijn achtste landelijke conferentie gehouden onder leiding van dr. H. C. Rutgers.
Na de opening sprak de heer K. Toornstra, voorzitter van de Arbeiders-Jeugd-Centrale, over „De invloed van de tijdsomstandigheden op de mentaliteit der

rijpere jeugd", waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Het groote gevaar is, dat talrijke jongeren zich niet leeren voegen in het sociale arbeidsmilieu, dat ze niet den sterkenden invloed ondervinden van dat milieu. Er ontstaat een gevoel van verlatenheid en van angst voor het werk. Dit is een andere arbeidsschuwheid, dan die, welke aan luiheid moet toegeschreven worden. Een ander zeer ernstig geval is, dat men geen mogelijkheid meer heeft tot zelfstandig leven. Bij al deze teleurgestelden groeit een mentaliteit van heil zoeken bij de extremistische richtingen, die op de wanhoopsstemming speculeeren. Voor het feit, dat zooveel jongeren gegrepen worden door extremistische stroomingen zijn de volwassenen grootendeels de oorzaak, omdat zij de omstandigheden gebruiken voor hun doeleinden. Zij zullen er zich echter rekenschap van moeten geven, dat er een algemeene verzwakking van de volkskracht ontstaat.
(Het Volk)

A. BELGIE. — Nationaal monument voor wijlen Koning Albert. —
Koning Leopold III heeft den Belgischen ministerpresident De Brocqueville een brief gezonden, waarin hij o.a. schrijft:
— Behalve het historische IJzer-gedenkteeken, dat de oud-strijders als een aandenken aan hun aanvoerder willen oprichten, en de plaats te Marche-les-Dames, die immer onaangeroerd zal blijven, schijnt het mij wenschelijk toe, het vrome aandenken der natie te richten op het oprichten van een nationaal gedenkteeken, waarvan de bestemming zal beantwoorden aan de dringende wenschen van den vorst, die aan de letterkunde en de wetenschap steeds bijzondere aandacht schonk.
De Belgen zouden geen schooner hulde kunnen brengen aan den afgestorven koning.
In deze omstandigheden schijnt het mijn moeder en mijzelf wenschelijk, de aandacht te schenken aan het ontwerp tot het oprichten eener nieuwe bibliotheek, waarvan de inrichting aan de moderne eischen zal beantwoorden. (De Nieuwe Gazet) **(V. b. 1245 E.)**

B. NEDERLAND. — Zuid-Afrikaansche Vereeniging.
Onder groote belangstelling van leden en belangstellenden heeft op 26 Mei '34 de „Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging" vergaderd. Aanwezig waren de gezant van de Zuid-Afrikaansche Unie dr. H. D. van Broekhuizen, dr. W. J. Leyds, oud-gezant der Zuid-Afrikaansche Republiek en dr. Hendrik Muller, oud-gezant van den Oranje Vrijstaat.
Dr. J. W. Pont heeft als voorzitter deze autoriteiten welkom geheeten.
Aan het slot van zijn rede heeft dr. Pont aan dr. H. D. Broekhuizen het eerelidmaatschap van de vereeniging aangeboden. (Het Vaderland) **(1203 L.)**

C. NATIONAAL-SOCIALISME EN CHRISTELIJK ONDERWIJS. —
De Vereeniging van Christ. Onderwijzers en Onderwijzeressen in Nederland en de Overzeesche gewesten heeft dezer dagen te Haarlem haar jaarlijksche algemeene vergadering gehouden.
Nadat de voorzitter, de heer J. Hobma, een inleidende rede had gehouden, hield dr. K. Dijk een beschouwing over het nationaal-socialisme en het christelijk onderwijs.
De beantwoording van de vraag, aldus spr., welke de houding van het Nationaal-Socialisme is en zal moeten zijn tegenover het christelijk onderwijs, moet beheerscht worden, niet door practische gegevens, doch door de diepste beginselen, welke aan deze beweging ten grondslag liggen en de wijsgeerige beschouwingen, waaruit ze opkomen.
Het Nationaal-Socialisme en de scholen met den Bijbel komen met elkander in botsing, omdat in deze scholen het onderwijs zich enkel en alleen te richten heeft naar de Heilige Schrift; en deze absolute en onmiddellijke autoriteit van de normen der Schrift door de leer van den totalitairen staat, krachtens haar wezen, moet ontkend worden.
Deze botsing kan ook op staatkundig terrein niet uitblijven, aangezien het Nationaal-Socialisme in laatste instantie alle vrije levenskringen aan den totalitairen staat wil onderworpen zien, waarbij voor de vrije school met den Bijbel, in principe, geen plaats is.
„Van het Nationaal-Socialisme is", zoo concludeerde spr., „ondanks alle leuzen van „volledige godsdienst- en gewetensvrijheid" voor het christelijk onderwijs, dat is: voor de vrije school met den Bijbel, geen enkel voordeel doch alleen groote schade te wachten.
Het is daarom de roeping van allen, die het christelijk onderwijs uit waarachtig beginsel dienen, om tegenover deze met de christelijke belijdenis strijdende beweging kloek en beslist positie te kiezen door algeheele getrouwheid aan de beginselen van het Woord Gods". (De Standaard)
(Vor. ber. 1319 E.; Onderwijs 1310 G.)

1 JUNI 1934

D. NEDERLAND. — Clearingsinstituut. —
Op 19 Mei '34 is de stichtingsacte van het Nederlandsch Clearingsinstituut verleden.
Het Instituut zal optreden als vereffeningsbureau voor de uitvoering van de met vreemde regeeringen te sluiten clearingverdragen, met dien verstande, dat de Nederlandsche Bank uit dezen hoofde als kassier van het Instituut zal fungeeren.
Voorts zal het Instituut onder meer zijn bemiddeling verleenen bij de totstandkoming van particuliere compensatie-transacties, welke vermoedelijk onder vigueur der clearingverdragen op grooter schaal toepassing zullen vinden.
Het Instituut zal voorloopig gehuisvest worden in het Departement van Economische Zaken (Bezuidenhoutscheweg 30, 's-Gravenhage).

E. VOLKENBOND. — Particuliere wapenhandel. —
In aansluiting aan ons artikel op pag. 1313 E inzake de levering van wapenen aan Bolivia en Paraguay, heeft het Volkenbondssecretariaat een onvoorwaardelijke toezegging ontvangen van de regeeringen van China, Denemarken, Nederland, Spanje en de Ver. Staten van Amerika, terwijl de regeeringen van Engeland, Noorwegen, Polen, Tsjecho-Slowakije en Uruguay hun medewerking hebben afhankelijk gesteld van de deelneming van een voldoend aantal andere staten aan den voorgenomen maatregel. De toestemming van 30 der 31 uitgenoodigde staten is thans ontvangen, alleen ontbreekt nog de bereidverklaring tot medewerking van Duitschland.
(Société des Nat., Sect. d'Inform.) **(V. b. 1313 E.)**

F. WERKLOOZENZORG. — Nederland staat bovenaan. —
Vergeleken met Zwitserland, Tsjecho-Slowakije en België staat Nederland er het minst ongunstig voor wat betreft den omvang der werkloosheid, daartegenover geven wij verreweg het hoogste bedrag aan steunuitkeeringen uit.
Het rapport van den directeur van het Internationaal Arbeidsbureau te Genève bevat dienaangaande enkele interessante gegevens. Het neemt den toestand van 1929 als uitgangspunt en vergelijkt daarmede dien van 1933. Dit jaar geeft bij 100 voor 1929, de volgende cijfers. Nederland: 393, Zwitserland 539, Tsjecho-Slowakije 768 en België 1308.
Dit vooropgesteld heeft de „Nederlander" een staatje samengesteld, dat eenige conclusies wettigt.

Land.	Inwoners.	Werkloosh. percent.	Uitgaven in guld. 1932
Nederland	8.000.000	393	103 mill.
Zwitserland . . .	4.000.000	539	25 „
Tsjecho-Slowakije .	14.700.900	768	27 „
België	8.000.000	1308	69 „

Wanneer men het inwoner-tal in aanmerking neemt staat dus Tsjecho-Slowakije zeer laag; staan Zwitserland (dat aan verzekering nog bijna zes millioen besomt) en België beter; doch staat Nederland verre bovenaan. (Intern. Arbeidsbureau, Genève; De Ned.)
(Vor. ber. Nederland 1177 H.; Zwitserland 1260 H.; (Tsjecho-Slow. 682 F.; België 1261 C.)

G. VOLKENBOND. — Opium-commissie. - Bulgarije centrum van den opiumhandel. —
In de opiumcommissie van den Volkenbond hebben de gedelegeerden van de Ver. Staten, Canada, Egypte, Portugal, Engeland en Italië allen hun ongerustheid

uitgesproken over het feit, dat Bulgarije thans het centrum van den ongeoorloofden handel in verdoovende middelen dreigt te worden, nadat, dank zij de vele volkensbondsbemoeiïngen, de toestand in de andere verdoovende middelen vervaardigende staten belangrijk is verbeterd. In Bulgarije is de aanbouw van ruwe opium van 4000 K.G. in 1931 tot 65.000 K.G. in 1933 gestegen. Vooral bedenkelijk is echter, dat daar een chemisch middel op groote schaal wordt ingevoerd, hetwelk weliswaar voor de vervaardiging van onschadelijke middelen, zooals aspirine, gebezigd wordt, doch in Bulgarije vooral voor de vervaardiging van het gevaarlijke heroïne is bestemd. De invoer van dit chemische middel, acide acétique anhydra, geschiedt voornamelijk uit Duitschland en Frankrijk. De ingevoerde hoeveelheden zijn van dien aard, dat in 1933 in eenige Bulgaarsche fabrieken niet minder dan 3000 K.G. heroïne is vervaardigd, terwijl de geheele rechtmatige behoefte der wereld aan heroïne per jaar slechts 1500 K.G. bedraagt.

De vertegenwoordiger van de Bulgaarsche regeering, die blijkbaar onder den indruk was van de nauwkeurige cijfers, die de verschillende gedelegeerden gegeven hebben, meende te kunnen verzekeren, dat de nieuwe Bulgaarsche regeering, die vast besloten is alle internationale verplichtingen trouw na te leven, de noodige maatregelen zal treffen om het gevaar tegen te gaan. (Société des Nat., Sect. d'Inform.)

(Vorig bericht blz. 913 C.)

A. ZWAARTEKRACHT EN GEOLOGIE VAN NED. OOST-INDIE. —

Op den herdenkingsdag van het 25-jarig bestaan van de Philosophische Faculteit van Unitas te Utrecht hield prof. dr. F. A. Vening Meinesz een voordracht over bovengenoemd onderwerp voor deze Faculteit.

Wij ontleenen hieraan het volgende:

Het zwaartekrachtsonderzoek, oorspronkelijk bedoeld om den vorm van de aarde te bepalen, is de laatste 25 jaar gebruikt voor het onderzoek van de samenstelling van de buitenste laag, waarin men de ligging van de massa's ten opzichte van elkaar heeft vastgesteld en uit de afwijkingen die daarin optraden, zooals bij gebergten of troggen belangrijke conclusies heeft kunnen trekken. Gebergten die lang geleden opgerezen zijn verkeeren in zoogenaamd isostatisch evenwicht. Onder den top vindt men een wortel van den berg, die evenals dit bij een ijsberg het geval is 4 à 5 maal zoo dik moet zijn, om te maken dat de afwijking in negatieve richting, die de wortel zou veroorzaken, de afwijking in positieve richting van den berg opheft, m.a.w. om hier isostatisch evenwicht te geven.

Er zijn evenwel vele plaatsen op aarde waar dit evenwicht niet is ingetreden. Voorbeelden daarvoor zijn onze Oostindische archipel en de Caraïbische zee. Indië verkeert in een tusschenstadium, zooals de Alpen dit in het mioceen hebben meegemaakt en in overeenstemming hiermee komen daar groote afwijkingen voor in negatieve richting zoowel als in positieve richting, waarbij opvalt dat de zwaartekrachtstekorten juist gevonden worden boven de ruggen langs den geheelen rand van den archipel, terwijl de grootste afwijkingen in positieve richting samenvallen met de geweldige diepe troggen, van ongeveer 5000 meter diepte, die men tusschen Celebes en Nieuw Guinea vindt. Spr. betoogt dat dit het gevolg is van gerichte horizontale drukkingen in den aardkorst die in de lengte-as van den archipel in Z.Z.O.-waartsche richting loopen, terwijl dit geheele veld zijdelings Oostwaarts van Nieuw Guinea en de Philippijnen gestoord wordt door een ander gebied, dat op het eerstgenoemde een druk in Z.Z.W.-waartsche richting uitoefent. Er is reden om aan te nemen, dat de wortel zich veel gemakkelijker vormt, dan het oprijzend gebergte, dat zich tegen de richting van de zwaartekracht in ontwikkelen moet, terwijl de wortel alleen maar het soortelijk gewicht van de visceuze massa, die als een vloeistof onder de aardkorst ligt, moet overwinnen. Gemakkelijk verklaarbaar is dit eveneens als men aanneemt, dat de snelheid van het vormen van den wortel klein is. Bezien wij onzen archipel als een geheel, dan blijkt dat de afwijkingen van de zwaartekracht bij Benkoelen en ook in het Oosten langs de zijden anders zijn; hier heeft een verschuiving van de eilanden plaats, wat zich ook uitdrukt in de breuklijnen bij de aardbevingen en de knik, die Sumatra met Java maakt, Java dat ten opzichte van Sumatra 30 tot 40 K.M. naar buiten is verschoven.

Umbgrove heeft nu een correlatie gevonden tusschen de door spr. geconstateerde afwijkingen en den geologischen bouw van den archipel. Is deze correlatie juist, dan mag men niet met Wegener aannemen, dat de continenten star zijn en de oceanen plooibaar, want hier gedragen zich de Indische en de Stille Oceaan als een vrij star vlak, terwijl werking zit in den archipel als een geheel beschouwd. Alles wijst er op dat de troggen in een recenten tijd zeer snel weg gezonken zijn en dat men moet aannemen, dat onder den archipel in de visceuze vloeistof waarop de korst drijft convectiestroomen optreden, die de koudere bovenste lagen omlaag voeren om dan weer vervangen te worden door warmere massa's. De grootere hoeveelheid aan radioactieve stoffen in de korst, dan in de vloeibare laag, wijst eveneens in deze richting en verklaart het ontstaan der afwijkingen in verband met de conventiestroomen. Na nog gewezen te hebben op de gebieden waar olie gevonden wordt, waar een jonge zakking heeft plaats gehad en op enkele gebieden, die in een veel langer geologisch verleden sterker geplooid zijn geweest, concludeert spreker, dat wij de archipel hebben te beschouwen als een gebied waarin een gerichte druk optreedt, hetgeen in strijd is met de contractietheorie, waarbij men dan aanneemt, dat de aarde zich door afkoeling rimpelt, want in dit geval zou de druk alzijdig moeten zijn. (Prof. dr. F. A. Vening Meinesz)

B. ENGELAND. — Aardappelmeel. - Nieuwe industrie.

Wij citeeren uit De Maasbode van 19 Mei '34 o.a. het volgende:

Engeland begint met een nieuwe industrie — de fabricage van aardappelmeel. Onder den naam van British Farina & Dextrine Co. Ltd. is een maatschappij opgericht, met kantoor te Londen, die in de buurt van March (in Cambridgeshire, en niet ver van de kust der Noordzee) een fabriek aan het bouwen is. Deze fabriek wordt ingericht op een productie van ongeveer 15.000 ton aardappelmeel per jaar, waarvoor dus in ronde cijfers circa 75.000 ton aardappelen per jaar noodig zullen zijn. Het schijnt in de bedoeling te liggen om het aardappelmeel niet als zoodanig op de markt te brengen, doch om het in eigen bedrijf verder te verwerken op dextrine, waarvan in dat geval circa 14.500 ton per jaar verkregen zou worden. Voor zoover thans bekend zullen de kosten van het bouwen van de fabriek, met inbegrip van alle machines, doch zonder bedrijfskapitaal, een 120.000 pond bedragen.

Onze afzet van dextrine naar Engeland zal dientengevolge in de eerstvolgende jaren sterk dalen.

(De Maasbode)

C. KANSSPEL. — Regeering weigert toestemming. —

Den laatsten tijd ontvangt de regeering verscheidene adressen, waarin in het bijzonder voor wat betreft badplaatsen, toestemming werd verzocht voor de exploitatie van spelen, welke overeenkomst vertoonen met het z.g. Straperlospel.

Op die adressen is bericht, dat de regeering in geen enkel opzicht aan de gedane verzoeken kan tegemoetkomen, doch dat integendeel, wanneer de omstandigheden daartoe aanleiding mochten geven, zou moeten worden overwogen om nadere wettelijke voorzieningen op dit gebied in het leven te roepen.

(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1185 H.)**

D. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Dr. Mahrarens bij de Oppositie. —

De landsbisschop der Duitsche Evangelische kerk in Hannover, de bekende Luthersche voorman en kerkfiguur van internationale beteekenis, dr. Mahrarens, heeft zich bij de belijdenisbeweging (oppositie tegen de rijkskerkregeering) aangesloten. De directe aanleiding is het besluit van den Hannoverschen kerksenaat, waarin de geloofsbeweging der Duitsche Christenen de meerderheid heeft, om de zelfstandigheid der Hannoversche landskerk op te heffen en de landskerk in te lijven bij de rijkskerk. Dr. Mahrarens verklaarde zich op grond van de rechten der belijdenis tegenstander van dit besluit en weigerde het te onderteekenen. (Alg. Handelsblad) **(V. b. 1302 H.)**

E. LUCHTVAART. — Nederlandsche vliegtuigen in het buitenland. —

Van de 17 Europeesche landen, die landvliegtuigen exploiteeren, bezitten 13 landen Fokker-vliegtuigen, d.w.z. 76,5 pct.

In totaal komen in de statistiek 25 Europeesche maatschappijen met landvliegtuigen voor, waarvan 18 maatschappijen Fokker gebruikers zijn, dus 72 pct. Neemt men alleen de driemotoren landvliegtuigen, dan ziet men, dat van het totaal van 219 machines 115 Fokker vliegtuigen zijn. De rest is verdeeld over 16 andere merken, waarbij Junkers met 31 (waarvan 22 in Duitschland) en Rohrbach (eveneens een Duit-

sche fabriek) met 14 stuks (alle in Duitschland) vertegenwoordigd is.
In aanmerking nemende, dat de concurrentie tusschen de talrijke vliegtuigfabrieken (33 merken) bijzonder scherp is en dat daarbij dikwijls politieke en diplomatieke invloeden der groote landen den doorslag geven, dan toont deze statistiek ten duidelijkste, dat onze nationale vliegindustrie tezamen met de K.L.M. als luchtvaartmaatschappij den naam van Nederland alle eer aandoet.
Terloops zij nog vermeld, dat in totaal niet minder dan 45 luchtvaartmaatschappijen, over de geheele wereld verspreid, zich van Fokker-vliegtuigen bedienen. (Brit. Luchtvaart Ministerie)

A. NEDERLAND. — Onderwijs. - Het voorbereidend onderwijs in 1931 en 1932. - Statistiek. —

Hieronder volgen de voorloopige cijfers van de aantallen scholen, leerlingen en leerkrachten bij het voorbereidend (bewaarschool-) onderwijs naar den toestand op 31 December 1932. Daarbij worden tevens voor het eerst de eindcijfers van de statistiek van dezen tak van onderwijs naar den toestand van 31 Dec. 1931 gepubliceerd, terwijl, teneinde vergelijking met vroeger jaren gemakkelijk te maken, ook eindcijfers van 1930 en 1929 werden opgenomen.
In 1932 bedroeg het aantal openbare scholen 284, Prot.-Chr. 391, R.K. 1002, Ov. bijz. 270, totaal 1947. In 1931 waren deze getallen 285, 381, 967, 267 en 1900; in 1930: 288, 376, 928, 258 en 1850 en in 1929: 273, 360, 896, 256 en 1785.
Het aantal leerlingen bedroeg in 1932 op de openb. scholen: 41.175, de Prot.-Chr. 35.568, de R.K. 98.925, de Ov. bijz. 15.715 en totaal 191.383; in 1931 waren deze getallen: 39.374, 34.083, 95.117, 14,286 en 182.860; in 1930: 39.043, 33.183, 92.629, 13.832 en 178.687 en in 1929: 37.564, 32.503, 90.036, 13.942 en 174.045. Uit deze gegevens blijkt, dat het aantal scholen in 1930 met 65, in 1931 met 50 en in 1932 met 47 is toegenomen.
Het aantal leerlingen steeg in 1930 met 4642, d.i. met 2.7 pct., in 1931 met 4173, d.i. met 2.3 pct., en in 1932 met 8523, d.i. met 4.7 pct. De opmerkelijke stijging van het aantal leerlingen in het laatstgenoemde jaar hangt samen met de verhooging van den leeftijd van toelating tot de scholen voor gewoon lager onderwijs. Als gevolg van dezen maatregel bleven de leerlingen de scholen voor voorbereidend (bewaarschool-) onderwijs langer bezoeken dan vroeger het geval was.
Het gedeelte der daarvoor in aanmerking komende kinderen, dat de bewaarschool bezocht, was in het laatste jaar grooter dan ooit tevoren.
Het aantal hoofden en onderwijzeressen steeg in 1930 met 98, in 1931 met 155 en in 1932 met 53.
Het aantal kweekelingen steeg in 1930 met 55, in 1931 met 98, terwijl het in 1932 met 25 afnam. Het aantal helpsters steeg in 1930 met 58, in 1932 nam het met 49 af, om daarna in 1932 weer met 47 toe te nemen. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht blz. 1320 C.)

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Verklaringen van Henderson, Norman Davis, Litwinof, Sir John Simon, Barthou. —

De bijeenkomst van de algemeene commissie der Ontwapeningsconferentie werd op 29 Mei '34 geopend door Henderson. Er bestond voor deze zitting groote belangstelling.

Henderson begon zijn verklaring met te constateeren, dat de tijd gekomen is, dat de algemeene commissie moet beslissen of zij haar werkzaamheden zal voortzetten. Spr. herinnerde aan de belangrijke besluiten, die reeds werden genomen en hoe de Engelsche ontwerpconventie op 27 Maart 1933 werd aangenomen als basis voor de discussies en later als basis voor een toekomstig verdrag.

Norman Davis. — De gevolmachtigde der Ver. Staten, Norman Davis, opende de rij der sprekers. Hij constateerde, dat de groote verwachtingen, waarmede de ontwapeningsconferentie eens werd begroet, thans diep beschaamd zijn.
Na verschillende verklaringen ten opzichte van het uittreden van Duitschland uit den Volkenbond en de Ontwapeningsconferentie te hebben geuit, beval Norman Davis vervolgens het te herziene plan MacDonald aan als basis voor een overeenkomst en vervolgde dan:
President Roosevelt heeft mij opgedragen de houding en de politiek der Vereenigde Staten als volgt samen te vatten:
Wij zijn bereid iederen practischen weg te betreden met het doel een algemeen ontwapeningsverdrag tot stand te brengen en aldus den algemeenen vrede en den vooruitgang der wereld te dienen. Wij zijn voorts bereid mèt een algemeene ontwapeningsconferentie eveneens te onderhandelen over een algemeen niet-aanvalspact en met andere naties te spreken over alle problemen, welke zouden kunnen voortvloeien uit de verdragen, waaraan wij deelnemen.
De Vereenigde Staten hebben evenwel niet de bedoeling deel te nemen aan de politieke onderhandelingen en afspraken van Europeesche mogendheden, en zij zullen zich met geen enkele overeenkomst inlaten, welke tot doel zou kunnen hebben de gewapende macht der V. S. voor de regeling van eenig geschil te laten optreden.
De politiek der Vereenigde Staten heeft het doel zich buiten iederen oorlog te houden, doch op iedere wijze te helpen, wanneer het er om gaat den oorlog te verhoeden.

Litwinof. — De Russische vertegenwoordiger Litwinof constateerde dat de ontwapeningsconferentie geheel mislukt is. Hij keerde zich tegen degenen, die steeds nog resultaten willen bewerken en hopen, dat de conferentie ten slotte nog tot resultaat zal leiden. De eenige denkbare weg noemde Litwinof: de directe algeheele ontwapening van alle staten. Dit voorstel is verworpen en de moeilijkheden zijn daar grootendeels uit voortgevloeid. De ernstige tegenstellingen tusschen de verschilende staten bestaan in volle scherpte verder. Daar komt bij, dat politieke gebeurtenissen hebben plaats gevonden, welke den toestand een critiek aanzien hebben gegeven. In dit verband sprak Litwinof van een ,,op oorlog gelijkende activiteit der buurstaten".
Litwinof sprak vervolgens over rechtsgelijkheid. Hij zeide, dat het er op aankomt of deze rechtsgelijkheid wordt toegestaan aan een vredelievenden staat of aan een staat welke een veroveringsplan voorstaat en wel ongetwijfeld een veroveringsprogram met oorlogsmiddelen, daar toch niemand zijn gebied vrijwillig afstaat. Overigens, aldus merkte Litwinof op, kan een ontwapeningsconferentie zich nimmer bezig houden met de kwestie van herbewapening. In ieder geval wenschte Litwinof eens te wijzen op deze nieuwe atmosfeer, welke het gevolg is van zekere politieke gebeurtenissen en het reeds zoo moeilijke werk der conferentie nog verder heeft bemoeilijkt.
Hierna besprak Litwinof de Sovjet-Russische voorstellen. Aangezien het niet meer gaat om ontwapening, maar alleen om den vrede te verzekeren, moet een andere weg dan die der conferentie worden gevonden. Zoo'n weg is ongetwijfeld het systeem van niet-aaanvalspacten, dat Rusland reeds ver heeft uitgebreid. Een andere weg is die der regionale pacten tot wederzijdsche hulpverleening overeenkomstig de Fransche voorstellen.
Als belangrijkste Russische voorstel noemde Litwinof het overgaan der ontwapeningsconferentie in een permanente, en op gezette tijden bijeenkomende conferentie, welke geen andere taak heeft dan met alle middelen den vrede te verzekeren.
Op 30 Mei werd de vergadering van de algemeene commissie der ontwapeningsconferentie voortgezet.

Sir John Simon. — Allereerst voerde de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon het woord, die wees op den ernst van den toestand, waarin zich niet alleen de Ontwapeningsconferentie, maar het geheele systeem der samenwerking, hetwelk sedert den oorlog de basis der internationale politiek is geweest en waarmede de vooruitzichten op een duurzamen vrede in de wereld ten nauwste zijn verbonden, bevindt. Het komt er thans op aan, nauwkeurig vast te stellen, hoe de conferentie er werkelijk voorstaat, om zich een duidelijk oordeel te kunnen vormen over de wezenlijke en beslissende feiten.
Alle jongste bemoeiingen hebben geen nieuwe basis voor een overeenstemming tot stand gebracht en men heeft thans den indruk dat de onderlinge diplomatieke onderhandelingen tusschen de mogendheden bezwaarlijk verder gevoerd kunnen worden, iets dat vrij duidelijk is te lezen in het Fransche memorandum van 17 April.
Simon sprak daarna over Duitschland. Men zag zich te Genève gedwongen een methode te volgen om met Duitschland in contact te blijven, in de hoop het nog eens naar Genève terug te zullen kunnen brengen.
,,Wij hebben", aldus spr., ,,het eenvoudige en duidelijke feit onder het oog te zien, dat een internationale overeenkomst inzake het bewapeningsvraagstuk noodzakelijkerwijs in zich sluit dat Duitschland er deel van uitmaakt."
Met nadruk wees de Engelsche minister er op, dat een verzoening der standpunten van Frankrijk en Duitschland de belangrijkste voorbereiding is voor een algemeene overeenstemming. Hoe vinden wij een uitweg? De Engelsche regeering heeft als bemiddelaarster dienst gedaan. Wij zien reeds thans hoe ontzettend ernstig de gevolgen moeten zijn wanneer na alle pogingen en eindelooze debatten, geen overbrugging der geschillen plaats heeft. Sir John Simon legde er vervolgens den nadruk op, dat volgens de meening der Engelsche regeering het plan-MacDonald nog steeds de beste oplossing schijnt. (Zie pag. 1152 E.)
Nopens het voorstel van Litwinof om de conferentie voort te zetten met het doel eenig veiligheidspact uit te werken, verklaarde Simon, dat er rekening mede moet worden gehouden, dat reeds in 1924 bij de beraadslaging over het z.g. Geneefsche protocol het van kracht worden van een veiligheidsovereenkomst slechts in uitzicht is gesteld voor het geval van het tot standkomen van een ontwapeningsverdrag. Dientengevolge zou het een procedure op geheel nieuwe basis zijn, wanneer een met het doel tot ontwapening bijeengeroepen conferentie zou worden gewijzigd in een conferentie voor de uitwerking van veiligheidsplannen met de motiveering, dat in het geheel geen ontwapening mogelijk is.
,,Wij hebben", aldus Simon, ,,te kiezen tusschen een blijvend uitzicht op een accoord in het kader zooals door mij werd aangegeven, en een volledige ineenstorting, met het noodlottig gevolg van een bewapeningswedloop. Het is mijn vaste meening, dat het plan-MacDonald aanvaardbaar is voor iedereen als basis van bespreking. Kleine veranderingen blijven mogelijk."

Barthou. — Na Sir John Simon voerde de Fransche minister van Buitenlandsche Zaken het woord, die allereerst zijn meening uitsprak over de rede van Sir John Simon, vervolgens de houding van Duitschland becritiseerde en tenslotte zijn instemming te kennen gaf met de verklaringen, welke Litwinof over de veiligheid heeft afgelegd.
Barthou begon zijn rede met het afleggen van een verklaring, waarin hij de trouw van Frankrijk jegens den Volkenbond tot uiting bracht en zeide, dat de tijd van de halve aanduidingen, van de beleefdheden en misschien ook van de compromissen voorbij is.

Henderson heeft gesproken van de noodzakelijkheid van de beperking van den bewapeningswedloop in de lucht. Misschien zijn er regeeringen, die bijzonder bezorgd zijn over een luchtaanval, doch de luchtoorlog is niet de eenige, waarmede de Fransche regeering zich bezig houdt. Er zijn landen, die te land, in de lucht en ter zee bedreigd zijn en tegen al deze gevaren moet de conferentie maatregelen treffen.
Sir John Simon heeft, aldus vervolgde Barthou, terecht gezegd, dat geen onmiddellijke bewapening van de ontwapende landen mag plaats vinden. Duitschland heeft het program, dat indertijd werd opgesteld, van de hand gewezen en omdat Duitschland het van de hand wees, wil Simon een andere oplossing zoeken. Duitschland is juist door zijn afwezigheid op de conferentie aanwezig. Duitschland heeft de Ontwapeningsconferentie bruusk en brutaal verlaten, heeft zichzelf gewapend en wil thans de conferentie zijn wil opdringen.
Wat verklaart de president der Ontwapeningsconferentie in zijn telegram aan minister Von Neurath? Hij zegt, dat Duitschland geen reden heeft deze houding aan te nemen. Wat zeiden Eden en Sir John Simon? Dat het uittreden van Duitschland niet geheel ongerechtvaardigd was.
In Duitschland, dat land, dat ook hij zijn bewondering niet onthouden wil, heeft de Pruisische geest de overhand gekregen en die wil ook Frankrijk commandeeren.
Gelooft u, mijne heeren, zoo vervolgde Barthou, dat ik mij aan deze debatten wil onttrekken? Gelooft u, dat ik van plan ben te verzwijgen wat gezegd moet worden? Gelooft u, dat ik uit naam van Frankrijk naar hier ben gekomen om eenigerlei discrete en gemaskeerde toespeling te maken en den werkelijken stand van zaken en daarmede den geheelen ernst van den toestand te verheimelijken? Ik houd geen requisitoir tegen iemand, omdat ik niemand haat toedraag. Doch ik heb de waarheid hartstochtelijk lief. Ook voordat ik de eer had hier te spreken, heb ik steeds geloofd, dat men de waarheid moet zeggen. Ik begrijp wel, dat men uit voorzichtigheid kan dralen zich uit te spreken, doch er zijn oogenblikken waarop men alles moet zeggen. Wat mij betreft, ik zal voorzichtig doch vastberaden alles zeggen:
Duitschland is uit den Volkenbond getreden. Zijn daarom de principes van 14 October 1933 niet meer geldig? Toch is het zoo: groote mogendheden zijn het ten gevolge van langdurige pogingen eens geworden over een verstandig onpartijdig en aannemelijk systeem. Duitschland weigert en omdat Duitschland weigert, zouden wij willen proclameeren, dat dit systeem onaannemelijk is?
Zijn wij zoo ver gekomen dat er een mogendheid is, die tegelijkertijd onzichtbaar en tegenwoordig is, en wanneer u mij toestaat dit beeld te gebruiken, juist door haar afwezigheid aanwezig is, dus een mogendheid, die niet hier is, die uit den Volkenbond is getreden, die daarom geen verantwoordelijkheid heeft en die alle rechten zonder overeenkomstige plichten heeft? En zou het ,,embargo'' — dit woord is en vogue — het deze mogendheid, den Volkenbond en de Ontwapeningsconferentie niet mogelijk maken tot een oplossing te komen? Zijn wij zoover, dat wij geen systeem hebben, waarover wij kunnen beraadslagen?
U zult reeds hebben geraden, wat ik thans wil zeggen: Frankrijk blijft het standpunt getrouw, dat het sedert de opening der Ontwapeningsconferentie heeft ingenomen, n.l. dat der Ontwapeningsconferentie zelf. Dit standpunt is gebaseerd op art. 8 van het pact. Het is voorts gebaseerd op de prae-ambule van deel V van het Vredesverdrag en het is neergelegd in de nota's welke hij op 17 Maart, 6 en 17 April aan de Britsche regeering heeft gezonden. De Britsche regeering kent het, want zij heeft er op geantwoord. Sir John Simon heeft gesproken van de noodzakelijkheid van een brug. Hij wilde Frankrijk over deze brug laten gaan, opdat het den anderen oever bereikt. Ik neem dit voorstel gaarne aan, doch ik stel daarbij voorwaarde dat niet door de schuld van andere regeeringen — ik bedoel niet de Engelsche regeering — ergens een val is, welke ons in het water doet vallen. (Alg. Hbld., N. R. Crt., Tel., Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 1256 D.)

2 JUNI 1934

A. ANTON AVERKAMP OVERLEDEN. —
Anton Averkamp is op 1 Juni '34 te Bussum, in den ouderdom van 73 jaar, overleden.
Met Averkamp is een degelijk musicus heengegaan, één, die zich vooral op het gebied van de oude a capella muziek zeer verdienstelijk gemaakt heeft.
De uitvoeringen, die hij geregeld met een door hem gevormd koor in de Ronde Luthersche Kerk gaf, voldeden aan de hoogste artistieke eischen en waren in ons geheele land bekend. Wat de oude Nederlandsche meesters: Obrecht, Josquin de Près, Orlandus Lassus, Sweelinck e.a. geleverd hadden werd door Averkamp en zijn zangers met liefde verzorgd.
In 1919 werd Averkamp directeur van de Toonkunstmuziekschool te Utrecht, welke school in 1930 tot een Conservatorium vervormd is geworden. Ook opperde hij het denkbeeld voor een leerstoel in de muziekwetenschappen aan de Universiteit te Utrecht dat in 1930 verwezenlijkt is met de benoeming van dr. A. Smyers.
Anton Averkamp was 18 Februari 1861 geboren te Willige Langerak waar zijn vader aan het hoofd van een school stond. Aanvankelijk werd hij voor den handel opgeleid, echter gaf hij bewijzen van bijzondere muzikaliteit en Daniel de Lange nam hem onder zijn leiding. Daarna vertrok de jonge musicus naar de ,,Hochschule'' te Berlijn en later naar de ,,Akademie der Tonkunst'' te München. In 1887 keerde hij naar Amsterdam terug waar hij na nog lessen van Messchaert ontvangen te hebben spoedig een leeraarsplaats kreeg aan de Toonkunstmuziekschool. Oneenigheden met Daniel de Lange noopten hem tot het stichten van een eigen muziekschool aan den Willemsparkweg, welke spoedig goed aangeschreven stond.
Averkamp heeft vele jaren als geacht muziekcriticus gewerkt en heeft ook als schrijver naam gemaakt o.a. met een paedagogisch werk: ,,Uit mijn praktijk'' en met boeken welke bij Philip Kruseman te 's-Gravenhage verschenen zijn: ,,De zangkunst en haar sterren'' en ,,De Grootmeesters der Toonkunst''. Vroeger jaren zijn ook meermalen composities van zijn hand tot uitvoering gekomen. (Nieuwe Rotterd. Courant)

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Verbreeding Kanaal door Zuid-Beveland. —
De Eerste Kamer heeft op 31 Mei '34 het wetsontwerp inzake onteigening in verband met de verbreeding van het kanaal door Zuid-Beveland na eenig debat aangenomen. **(Vor. ber. blz. 1265 B.; Prof. v. Vuuren; kaart 1137 G.)**

C. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Duitsch commentaar op minister Barthou's rede. —
Rijkskanselier Hitler's hoofdorgaan, de „Völkische Beobachter", constateert, dat de vorm van de rede van Barthou ook den geest der Fransche politiek karakteriseert. Het blad is van meening, dat de Engelsche minister een weg wijst, die reeds door rijkskanselier Hitler is ingeslagen, terwij Barthou zich ontpopt als advocaat van de Fransche sabotage in een rede, die gekrenkte onschuld demonstreert in termen, welke voorbeelden zijn van de nieuwste Fransche demagogie, culmineerend in de vraag, wie dan Duitschland wil aanvallen en tegen welk gevaar Duitschland zijn bewapening versterken wil.
„Voorwaar", aldus eindigt Hitler's blad, „deze groteske ware het waard, zich op het kerkhof der ontwapeningsconferentie als Fransch monument te verheffen. Voor andere volken echter wordt het tijd, het buiten de muren van dit kerkhof, maar onder den indruk van dit monument onderling eens te worden."
De „Berl. Börsenzeitung" meent, dat de opgewonden toon van Barthou een bewijs van de innerlijke zwakte zijner positie is en zijn aanval tegen Duitschland heeft „meer zijn zenuwen dan zijn geest vermoeid."
Het blad is bijzonder nijdig over Barthou's uitroep (die later uit het officieele verslag dezer rede geschrapt is), dat „de geest van Pruisen die van de oorlogsindustrie is." „Neen," antwoordt de redactie, „de Pruisische geest, die een deel van het Duitsche wezen is, is niet agressief, niet oorlogszuchtig, gelijk Frankrijk dit opvat. Hij is tè rein, om, gelijk dat elders geschiedt, op de aandeelenmarkt met menschenlevens te speculeeren. Steeds was Frankrijk de aanvaller, en deze toestand bestaat nog heden." En het blad besluit met de opmerking: „Blijkbaar heeft de heer Barthou zelf, zij het ook te laat, bemerkt, dat hij met deze beleediging van Duitschland onvrijwillig de aandacht van de geheele wereld op de vuilste zijde van de Fransche politiek gericht heeft."
(Vorig bericht blz. 1322 B.)

D. LUCHTVAART. — K.L.M. - Luchtlijn Amsterdam-Hull-Liverpool geopend. —
Op 1 Juni heeft de officieele opening plaats gevonden van de luchtlijn Amsterdam-Hull-Liverpool. Hull zal voortaan dagelijks in ruim twee uur van Amsterdam te bereiken zijn. (Red. K. H. A.) **(V. b. 1297 E.)**

E. NEDERLAND. — De gewijzigde steunregeling. —
Minister Slotemaker de Bruïne heeft inzake de voorgenomen wijziging in de steunregeling de volgende inlichtingen verschaft:
Het ligt in zijn voornemen om met 1 Juli de nieuwe voorwaarden te doen ingaan, waarop voortaan de gemeenten subsidie van het Rijk kunnen ontvangen in haar steun voor crisis-werkloozen. Binnenkort ontvangen de gemeenten opgave der nieuwe tarieven, die voor de onderscheiden groepen van gemeenten verschillend zullen zijn; gelijk dit ook tot heden het geval was.
Wel wordt overigens bij de nieuwe regeling b.v. een norm van *f* 13.50 verlaagd tot *f* 12.— of een norm van *f* 10.50 tot *f* 9.50; maar *f* 8.— niet tot *f* 7.—; *f* 7.— niet tot *f* 6.—. (De Standaard) **(993 F.)**

A. CURAÇAO. — 1634—1934. - Drie eeuwen onder Nederlandsche vlag. - Herdenking. —

Op plechtige wijze is op 2 Juni '34 in de Ridderzaal te 's-Gravenhage herdacht, dat Curaçao drie honderd jaar geleden met Nederland vereenigd werd. De plechtigheid, door het Alg. Ned. Verbond en de Kon. Vereeniging „Oost en West" georganiseerd, werd bijgewoond door H.M. de Koningin en H.K.H. Prinses Juliana.

Bij de herdenking waren voort aanwezig de minister-president dr. H. Colijn en de ministers Slotemaker de Bruïne, Deckers, Kalff, De Wilde en Oud, de president van den Hoogen Raad, jhr. mr. Feith, de directeur van het Kabinet der Koningin, jhr. mr. Van Tets van Goudriaan, majoor Van Overakker, vertegenwoordiger van het Kon. Indische Leger, de Commissaris der Koningin in de provincie Gelderland, baron Van Heemstra en die in de provincie Utrecht, jhr. mr. dr. Bosch ridder van Rosenthal, de oud-ministers van Koloniën De Graaff en Koningsberger, de gouverneur der residentie, luitenant-generaal jhr. W. Röell, de chef van den marinestaf, vice-admiraal J. de Graaff en vele andere autoriteiten. Er waren verder tal van in ons land vertoevende oud-Curaçaosche ambtenaren en particulieren. Tot de genoodigden behoorden ook de oud-administrateur van Financiën van Curaçao, de heer Schotbergh.

De voorzitter der „Commissie Nederland—Curaçao 1934—1934", de heer P. J. de Kanter, algemeen voorzitter van het Alg. Ned. Verbond, heeft de bijeenkomst geopend met een rede over de beteekenis van Curaçao. Prof. dr. L. Knappert hield de herdenkingsrede.

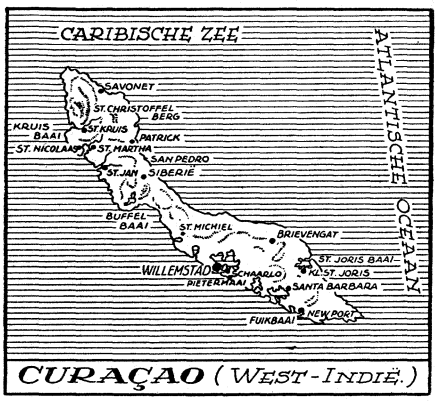

Wij geven eenige data uit Curaçao's geschiedenis:

1499 De Spaansche zeevaarder Alonso de Ojeda ontdekt op 26 Juli Curaçao.
1529 Karel de Vijfde, koning van Spanje, benoemt Juan de Ampues tot „factor" over Curaçao.
1634 Op 29 Juli nemen de Hollanders onder bevel van Johannes van Walbeeck bezit van Curaçao. De Spaansche gouverneur wordt met vier honderd bewoners naar den vasten wal getransporteerd.
1666 De Engelschen trachten tevergeefs Curaçao bij verrassing te nemen.
1673 De Franschen landen op het eiland, maar slagen er niet in, Willemstad te nemen. Ze worden gedwongen het eiland te ontruimen.
1678 Een Fransche vloot van 35 schepen, onder commando van admiraal Comte d'Estree, zeilt van Martinique met het doel, Curaçao te veroveren. Ze wordt echter door een storm uiteen geslagen. Bijna de geheele vloot loopt op de klippen der Aves-eilanden en gaat verloren.
1713 De Franschen landen onder admiraal Cassart en vertrekken weer, na een hoogen losprijs bekomen te hebben.
1750 Opstand der slaven van den Elmina-stam, op de Hato plantage. Spoedig onderdrukt.
1795 Groote opstand der negerslaven.
1800 De Franschen landen weer eens op Curaçao en nemen Willemstad in. Gouverneur Lauffer roept de Engelschen te hulp, ofschoon Holland met Engeland in oorlog is. Op 17 October werd het eiland officieel aan Engeland overgegeven, nadat de Franschen het hadden ontruimd. Later wordt het eiland weer aan Holland teruggegeven.
1804 Een Engelsche vloot verschijnt voor Curaçao, legt het beleg rond de stad en landt troepen. De aanvallers worden na hardnekkige gevechten afgeslagen.
1805 Weer verschijnt een Engelsche vloot. De Engelschen landen op verschillende plaatsen. Ze worden na eenige gevechten door de stadsmilitie onder commando van Louis Brion, Curaçao's nationalen held, met smaad en schande verjaagd.
1807 Op 1 Januari wordt Curaçao door de Engelschen onder admiraal Brisbane bij verrassing genomen.
1816 Bij den vrede van Parijs wordt Curaçao aan Nederland teruggegeven.
1827 Curaçao wordt vrijhaven. En het eerste Nederlandsche stoomschip komt het Schottegat binnen.
1862 De slavernij wordt opgeheven.
1916 Bouw van de raffinaderij der Caribbean Petroleum Company, dochteronderneming van de Koninklijke Shell, waardoor Curaçao een belangrijk handelscentrum wordt.
1934 Herdenking van de driehonderdjarige vereeniging met Nederland. (Red. K. H. A.)

(Vorig bericht blz. 1308 D.)

3 JUNI 1934

B. ONDERWIJS. — Muziek. - Dr. Willem Mengelberg tot bijzonder hoogleeraar benoemd. —

Na de benoeming van Professor Smijers tot professor aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, is de plaats van buitengewoon hoogleeraar, aldaar gevestigd door de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst, vrijgekomen. Dr. Willem Mengelberg is op 1 Juni '34 benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de algemeene Muziekwetenschappen, voor zoover deze een grondslag vormen voor de reproductieve toonkunst. Dr. Mengelberg heeft deze benoeming aanvaard.
(Red. K. H. A.) **(Vor. ber. Onderwijs 1322 A.; Dr. Mengelberg en photo 598 F.)**

C. AMSTERDAM. — Belasting. - Onjuiste aangiften.

De hoofdinspecteur voor de directe belastingen, de heer J. Koldenhof, deelde mede, dat het resultaat van het generaal pardon voor de inspectie Amsterdam opgeleverd heeft een bedrag van *f* 1.784.011 aan belasting. Daarvan krijgt de gemeente Amsterdam *f* 334.071. De specificatie luidt als volgt:

Vermogen per 1 Mei 1931/1932 nagevorderd	*f*	56.786.002
Vermogen per 1 Mei 1932/1933 nagevorderd		47.491.949
Vermogen per 1 Mei 1933/1934 nagevorderd		41.559.024
Totaal .	*f*	145.836.975
Inkomen per 1 Mei 1931/1932 nagevorderd	*f*	4.075.155
Inkomen per 1 Mei 1932/1933 nagevorderd		3.808.388
Inkomen per 1 Mei 1933/1934 nagevorderd		2.921.036
Totaal .	*f*	10.804.579
Belasting 1931/1932	*f*	643.051,24
1932/1933		625.034,20
1933/1934		515.926,18
Totaal .	*f*	1.784.011,62

(Vorig bericht blz. 1188 I.)

D. COMENIUS. — Mausoleum te Naarden. —

De Tsjechische regeering heeft een bedrag van Kr. 300.000 beschikbaar gesteld voor het bouwen van een mausoleum te Naarden van Comenius. Dit bedrag (ongeveer *f* 20.000) dekt de kosten van het ontwerp van prof. Slothouwer. (Red. K. H. A.)

E. VOETBAL. — Wereldkampioenschap. —

De tweede ronde op 1 Juni van de wedstrijden om het voetbal-wereldkampioenschap in Italië bracht drie beslissingen en een gelijk spel. Italië en Spanje eindigden met den stand 1—1 en daar de verlenging geen doelpunten bracht moest de wedstrijd worden overgespeeld.

De uitslagen luiden:

Italië—Spanje	1—0
Duitschland—Zweden	2—1
Tsjecho-Slowakije—Zwitserland .	3—2
Oostenrijk—Hongarije	2—1

De derde ronde op 3 Juni bracht de volgende beslissingen:

Duitschland—Tsjecho-Slowakije .	1—3
Italië—Oostenrijk	1—0

Tsjecho-Slowakije en Italië spelen dus in de finale.
(Red. K. H. A.) **(Vorig bericht blz. 1315 F.)**

F. BELGIE. — Taalstrijd. - Rechtspraak. —

Na verscheidene zittingen heeft de Belgische Kamer op 31 Mei met 82 tegen 55 stemmen en 25 onthoudingen het wetsontwerp aangenomen inzake het gebruik der talen bij de rechtspraak. Het ontwerp, dat nu naar den Senaat gaat, bepaalt, dat bij de rechtbanken in het Vlaamsche deel van België het

Vlaamsch zal worden gebruikt, terwijl in het Waalsche deel Fransch zal worden gebezigd. In de provincie Brabant, die tweetalig is, zal een deel der gemeenten onder het Vlaamsche, een ander onder het Fransche régime worden gerangschikt. (De Tel.)

(Vorig bericht blz. 1057 D.)

4 JUNI 1934

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Verklaring van de zes neutrale mogendheden. —

In de zitting van 1 Juni '34 las de Zweedsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sandler, een gemeenschappelijke verklaring voor van de delegaties van Nederland, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Zwitserland en Spanje. In de verklaring wordt er de nadruk op gelegd, dat deze landen hun in het memorandum van 14 April 1934 neergelegde opvatting vooral nopens de ontwapening, veiligheid en rechtsgelijkheid handhaven. Op deze basis leggen zij de Hoofdcommissie o.m. de volgende overwegingen voor:

Een bijzondere commissie moet er mee worden belast onverwijld de kwestie der uitvoeringsgaranties der toekomstige conventie te bestudeeren.

Het presidium moet onverwijld de kwestie der instelling van een strenge contrôle van den handel in en de fabricage van staatswege en door particulieren van wapens en oorlogsmateriaal overwegen.

Het presidium moet worden opgewekt zoo spoedig mogelijk den tekst van het ontwerp-verdrag van 27 Januari 1933 mitsgaders de door den Engelschen minister van Buitenlandsche Zaken in zijn rede van 30 Mei genoemde problemen te bestudeeren. In het bijzonder moet rekening worden gehouden met een onvoorwaardelijk verbod van bombardement uit de lucht en iedere voorbereiding daarvan.

De vernietiging van een voor iederen staat te bepalen aantal vliegtuigen, welke volgens het Britsche ontwerp worden verboden.

Onderzoek der maatregelen tot verhindering van het gebruik van particuliere vliegtuigen voor militaire doeleinden.

Vernietiging van tanks en zware veldartillerie.

Met het oog op de noodzakelijkheid iederen betrokken staat aan deze maatregelen deel te doen hebben en met het oog op het feit, dat Duitschland niet deelneemt aan de conferentiewerkzaamheden, moet het presidium worden gemachtigd ieder geschikt geachten maatregel te nemen, welke het mogelijk zou maken, dit ontwerp tot alle staten uit te breiden.

Het zal voorts zaak van het presidium zijn de hoofdcommissie te zijner tijd bijeen te roepen opdat definitieve besluiten worden genomen. (Société des Nations, Sect. d'Inform.)

(Vor. ber. blz. 1323 C. en 1322 B.)

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Vreemdelingen aan onze universiteiten. —

Het wetsontwerp: Tijdelijke beperking van de bevoegdheid van hen, die niet de Nederlandsche nationaliteit of het Nederlandsch onderdaanschap bezitten, tot het afleggen van examens aan de technische hoogeschool te Delft, van universitaire examens en van andere examens, die de bevoegdheid tot het bekleeden van ambten en bedieningen verleenen, alsmede tot het verkrijgen van het recht, deze ambten en bedieningen uit te oefenen, werd door de Eerste Kamer z.h.s. op 31 Mei '34 aangenomen.

(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vor. ber. blz. 1010 F.)**

C. OPVOEDKUNDE. — Dr. Maria Montessori over afwijkingen en genezing van de psyche van het kind.

Aan de lezing, die dr. Maria Montessori heeft gehouden voor den Psychologischen Studiekring over bovengenoemd onderwerp, ontleenen wij het volgende:

De psychologie bevindt zich op het oogenblik in een stadium van groote ontwikkelingen; we groeien nu naar een synthese van de verschillende aftakkingen, die als een groot licht voor de menschheid zal zijn. Men gaat nu zien, dat het heele leven één psychisch gebeuren is; zelfs in de éécelligen gaat men psychisch leven erkennen. De periode van enkel waarnemen in meten der zichtbare dingen is voorbij; nu zoekt men naar het kennen der verborgen krachten. Het is als kreeg men de sleutels in handen om de toegang tot enkele levensgeheimen te kunnen ontsluiten, om het actieve en ook het sociale leven beter te begrijpen.

Onze bijdrage tot de psychologie was ook een ontdekking, maar deze was onafhankelijk van andere reeds bekende feiten, vandaar dat ze moeilijker in de ons bekende taal uit te drukken is. Wat wij zeggen, staat geïsoleerd en lijkt daardoor sommigen onwetenschappelijk. Maar we verwachten, dat groei van inzichten op den duur ook hier aansluiting brengen zal. Er is a. h. w. een symbool noodig om mijn verklaring der feiten duidelijk te maken. Daarvoor kies ik twee lijnen, waarvan de eene de richting der eigen krachten van het kind weergeeft (een lijn, loodrecht omhoog) en de andere de richting, waarin de volwassene tracht te beïnvloeden. Deze krachten zijn verschillend gericht, en waar ze elkaar ontmoeten, nemen ze samen een afwijkende richting aan, n.l. die van den diagonaal van het parallelogram der krachten. Daar ontstaat dus een afwijking en vanaf het moment der inwerking bestaat de verticaal niet meer. Die oorspronkelijke scheppende richting, die „normale gerichtheid", kan weer herwonnen worden, weer als levensrichting vervoerd worden en dat proces noemen we „de normaalwording".

Ook in de metaphysica bestaat reeds sinds eeuwen het probleem der absolute norm.

Gewoonlijk beschouwt men echter als „normaal" degene, die het noodige aanpassingsvermogen bezit t.o.v. zijn sociaal milieu. Maar wij beschouwen deze juist als: de mensch met afwijkingen, die zich aanpast aan een milieu vol afwijkingen.

Deze onklaarheid noemen wij niet „normaal". Wat wij ervaren hebben, is iets heel anders, is iets nieuws. Wij zagen dat „normaal" worden, beteekende: het verkrijgen van een andere psychische natuur met geheel andere kenmerken.

Ieder kind is een complex van verschillende afwijkingen, die met elkaar verband houden. Maar toen deze kinderen „normaal" werden, verdwenen deze afwijkingen plotseling als totaliteit en heel andere eigenschappen traden er voor in de plaats. Spontaan en onverwacht openbaarde zich deze „normale" natuur, dit is de bijdrage, die een groep jonge kinderen, geplaatst in een omgeving, aangepast aan de behoeften hunner ontwikkeling, leverde aan de ontdekkingen der psychologie. In de psychologie onderkennen we 2 typen van kinderen: de sterken met groote vitaliteit en de zwakken met weinig leefkracht. De eerste zijn levendig, hyperbeweeglijk, impulsief; de andere afhankelijk, huilerig, angstig, zonder élan.

En bij beide vertoonde de genezing, de „normalisatie", hetzelfde beeld: een vrij kind, dat spontaan en serieus werkte met élan; de innerlijke synthese tusschen intelligentie en beweging voltrok zich. Evenals men lichamelijk allerlei ziekten kan hebben, maar slechts één vorm van gezondheid, zóó kan men ook geestelijk vele soorten van afwijkingen hebben maar slechts één vorm van gezondheid.

Vinden de vitale energiën niet hun „normale" ontwikkeling, dan zoeken ze hun weg in den vorm van afwijkingen t.o.v. het milieu, b.v. als een verlangen naar bezit, ongelimiteerd en zonder doel, of als grilligheid tegenover anderen, waardoor het verlangde, dat buiten eigen macht ligt, toch nog te verkrijgen zou zijn; of van luiheid, ontmoediging, remmingen bij de zwakken.

Wil de volwassene al deze eigenschappen één voor één tegengaan, dan ontstaat een voortdurende strijd tusschen volwassene en kind.

Maar is het „normale" type ontstaan, dan zien we een krachtige intelligentie, sterke aandacht, sociale werkzaamheid en een discipline, geworteld in het innerlijk, met als achtergrond enthousiasme en serene vreugde. De sleutel tot dit alles is een speciale vorm van werkzaamheid en omdat de „normalisatie" geen toestand maar dynamisch is, moet de verkregen „verticale" richting der energieën onderhouden worden; steeds moet die innerlijke activiteit gaande gehouden worden, anders kan het opgroeiend wezen weer terugvallen in de afwijkingen. Die vitale innerlijke werkzaamheid openbaart a. h. w. een geheim der menschheid, de gezondheid der samenleving berust op de actieve normalisatie der individuen. (Vaz Dias)

(Vor. ber. Montessoricongres 932 B.; Montessorivereeniging 889 C.)

D. MUZIEK. — Het Stadionconcert te Amsterdam. —

Op 2 Juni '34 heeft in het Amsterdamsche Stadion het groote concert plaats gehad onder leiding van prof. dr. Willem Mengelberg, waaraan medewerkten het Amsterdamsche Concertgebouw-orkest onder leiding van prof. dr. Willem Mengelberg, het Haagsche Residentie-orkest onder leiding van dr. Peter van Anrooy, de vereenigde koren van de Mij. tot Bevordering der Toonkunst te Amsterdam, de Kon. Oratorium-vereeniging, de Christelijke- en R.K. Oratoriumvereeniging en als solisten Jo Vincent, To van der Sluis en Di Moorlag (sopraan), Suze Luger, Annie Woud en Jo Immink (alt) en voorts Louis van Tulder, Willem Ravelli, Thom Denijs, Willem Bronkhorst en eenige anderen.

Dit concert werd georganiseerd op initiatief van een comité onder leiding van Ir. J. A. Josephus Jitta om de twee groote Nederlandsche ensembles (Concertgebouw-orkest en Residentie-orkest) financieel bij te staan. H.K.H. Prinses Juliana en vele vooraanstaande personen woonden het concert bij.

Het concert werd door de V.A.R.A. over Hilversum uitgezonden, door de P.H.O.H.I. naar Nederl. Oost- en West-Indië en naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, waar het werd overgenomen door de National Broadcasting Corporation en opnieuw aan de luisteraars in de Ver. Staten werd gebroadcast over alle Amerikaansche zenders.

(Red. K. H. A.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Conversie van Nederl.-Indische leeningen. —

Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot het aangaan van één of meer conversieleeningen ten laste van Ned.-Indië, waaraan wij ontleenen:

Het is wenschelijk ter vermindering van de uitgaven een of meer leeningen aan te gaan voor de aflossing van de niet uitgelote schuldbewijzen der 4½% en 5% leeningen.
De minister van Koloniën wordt gemachtigd om schuldbewijzen te gelde te maken ter verkrijging van een zoodanig bedrag als noodig is voor de aflossing van de uitstaande schuldbewijzen der 4½% en 5% leeningen tegen een door hem te bepalen koers en rente, welke laatste lager zal zijn dan die van de af te lossen stukken.
Onverminderd de bevoegdheid tot verstrekte delging zal de schuld worden gedelgd in ten hoogste 40 jaren, gerekend van het jaar volgend op dat, waarin de tegeldemaking der schuldbewijzen plaats vindt.
(Algemeen Handelsblad)

A. SAARGEBIED. — Accoord tusschen Duitschland en Frankrijk bereikt. - Stemming op 13 Januari 1935.

Op 1 Juni '34 is een accoord over de Saarkwestie tusschen Duitschland en Frankrijk bereikt. De volksstemming zal 13 Januari 1935 worden gehouden.
Het Volkenbondssecretariaat heeft kennis genomen van de volgende schriftelijke verklaring, als gevolg van de onderhandelingen tusschen Aloisi en de vertegenwoordigers der Duitsche en Fransche regeeringen, von Neurath en Barthou. Deze verklaring van de Duitsche en Fransche ministers luidt als volgt:

1. De Duitsche (Fransche) regeering verbindt zich:
a) zich van iederen directen of indirecten druk te onthouden, die de vrijheid en de oprechtheid der stemming zou kunnen verzwakken;
b) zich eveneens te onthouden van iedere vervolging, répressaille-maatregel of discriminatie van stemgerechtigden wegens hun politieke houding gedurende het bestuur van het Saargebied door den Volkenbond in verband met het doel der volksstemming;
c) de noodige maatregelen te treffen om iedere handeling van de eigen onderdanen in strijd met deze verplichtingen te beletten of te onderdrukken.

2. Indien tusschen Duitschland (Frankrijk) en een lid van den Volkenbondsraad een geschil mocht ontstaan over de toepassing of uitlegging van deze verbintenissen, dan zal dit voor het Haagsche Internationale Gerechtshof worden gebracht, zonder dat zulks echter de rechten van den Volkenbondsraad aantast als gevolg van de taak, die den Raad is toevertrouwd, om voor de naleving van deze verbintenissen te waken.

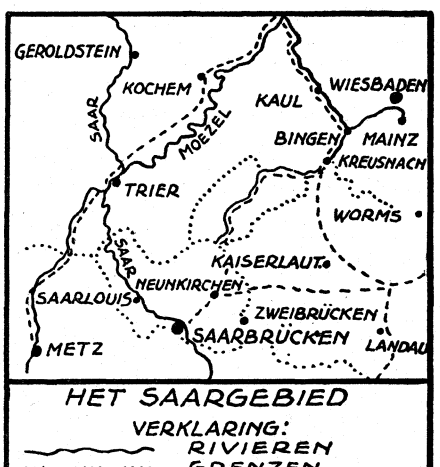

3. Bovendien aanvaardt de Duitsche (Fransche) regeering, dat voor een overgangsperiode van een jaar na de vestiging van het definitieve regiem het hoogste gerechtshof voor de volksstemming met de volgende taak zal blijven voortbestaan:
a) iedere stemgerechtigde zal zich daartoe kunnen wenden met een klacht wegens niet naleving van de onder 1. aanvaarde verbintenissen. De klacht zal betrekking moeten hebben op een binnen het Saargebied begane handeling of op een beslissing van de autoriteiten van het Saargebied.
b) Het gerechtshof zal bevoegd zijn tot het opleggen van iederen geschikten maatregel van herstel van geldelijken of anderen aard.
c) Indien een stemgerechtigde vervolgd wordt buiten het Saargebied zal hij aan het hoogste gerechtshof voor de volksstemming een beslissing kunnen vragen of de vervolging in strijd is met de in dezen brief door de Duitsche (Fransche) regeering aanvaarde verplichtingen. De vervolging zal geschorst worden tot na de beslissing van het hof en wordt gestaakt indien het hof de vraag bevestigend beantwoordt.
De Duitsche (Fransche) regeering verbindt zich de noodige maatregelen te treffen opdat de uitvoering van de beslissingen van het hof voor de volksstemming verzekerd zij.

Politie. — Wat de handhaving van de orde betreft, spreekt de raadscommissie de wenschelijkheid uit maatregelen te nemen ten einde onder alle omstandigheden de handhaving van de orde te verzekeren door de versterking van de politie en gendarmerie. Aanvullende politiekrachten zullen zooveel mogelijk onder de inwoners van het Saargebied gerecruteerd moeten worden. Wanneer de regeeringscommissie het noodig mocht achten een beroep te doen op buitenlandsche krachten, zal de Raad haar allen steun verleenen.

De **onkosten van de volksstemming** zullen als volgt worden gedekt: de regeeringscommissie zal een voorschot geven van een millioen Fransche francs. De Fransche en de Duitsche regeering ieder een voorschot van vijf millioen. In het geheel worden de onkosten dus op elf millioen Fransche francs geschat.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. 1314 B.; Volksstemming 1137 D.)

5 JUNI 1934

B. DR. C. J. K. VAN AALST. — Treedt af als president der Nederl. Handel-Maatschappij. - Hooge onderscheiding. - Levensbeschrijving. —

Naar wij vernemen, heeft Dr. C. J. K. van Aalst in verband met zijn leeftijd den wensch te kennen gegeven, met ingang van 1 Juli '34 af te treden als president van de Nederlandsche Handel-Maatschappij.
Als nummer één op de voordracht, welke ter voorziening in de vacature bij de in de tweede helft van Juni te houden algemeene vergadering van aandeelhouders zal worden ingediend, is geplaatst Mr. D. Crena de Iongh, thans directeur der maatschappij. Zijn plaats als directeur zal niet worden vervuld.
Minister-president dr. H. Colijn heeft in een zeer waardeerend schrijven dr. C. J. K. van Aalst mededeeling gedaan van zijn bevordering door H.M. de Koningin tot drager van het Grootkruis in de Orde van Oranje Nassau.

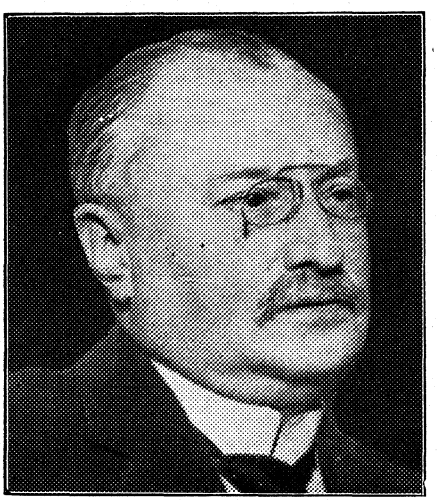

Dr. C. J. K. van Aalst.

De heer Van Aalst werd 7 Mei 1866 te Hoorn geboren, waar zijn vader predikant was. Hij ontving zijn opleiding te Amsterdam, eerst op de H.B.S., daarna in 1883 op de O.H.S. Na zijn eindexamen in 1885 kwam hij eerst in betrekking als jongste bediende bij de firma Gust. Briegleb, waar hij een practische leerschool doorliep. Op 1 Jan. 1889 trad hij in dienst van de Nederl. Handel-Mij. Op 3 Maart d.a.v. werd hij werkzaam gesteld bij de Factory te Batavia als correspondent. Buiten zijn werkzaamheden ten kantore der Factory was de heer Van Aalst o.a. ook nog secretaris van de Kamer van Koophandel te Batavia. Reeds twee jaren nadat de heer Van Aalst bij de Nederl. Handel-Mij. in dienst was gekomen, n.l. 1 Maart 1891 werd hij bevorderd tot sous-chef en 16 Mei d.a.v. tot chef van de afdeeling, waar hij werkzaam was, de afdeeling wissel- en bankzaken. Op 5 Maart 1895 werd hij als eerste geëmployeerde naar Soerabaja overgeplaatst; een jaar later was hij belast met de waarneming van het agentschap; waarna op 1 Januari 1898 zijn benoeming tot agent aldaar volgde. Eenige dagen later werd hij naar Singapore overgeplaatst als waarnemend agent.
Naar Holland teruggekeerd, werd hij met ingang van 1 Augustus 1902 benoemd tot directeur der Nederl. Handel-Mij. In die hoedanigheid heeft Van Aalst de gelegenheid gevonden om de ontwikkeling der bankzaken krachtiger nog ter hand te nemen. Onder zijn leiding werd het Verre Oosten voor de Nederl. Handel-Mij. gewonnen als een der meest belangrijke acquisities tevens, die de maatschappij zich in een economische „pénétration pacifique" ooit heeft verworven. Op 8 November 1912 werd de kroon op deze carrière gezet door een Koninklijk besluit, dat den toen zes en veertig jarigen Van Aalst benoemde tot President van de Nederl. Handel-Mij., ingaande 1 Januari 1913. De heer Van Aalst werd tot doctor honoris causa der Friedr. Wilhelm Universiteit te Berlijn benoemd. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Nederl. Handel-Mij. 370 H.)

A. **MANDSJOEKWO. — Beschieting van schepen door Russen. —**
Een telegram uit Sin-King vermeldt, dat de Mandsjoerijsche regeering de Russische regeering aansprakelijk zal stellen voor het geval Mandsjoerijsche schepen op de Amour weder door Russen beschoten zouden worden, zooals tot dusverre reeds eenige malen het geval was. (Dempo Rengo)

B. **NEDERLAND. — Fusie Kath. Democr. Arbeiders Partij met de Kath. Democr. Partij. —**
Op 2 en 3 Juni hebben resp. te Breda en Arnhem congressen plaats gehad van de Katholiek Democrasche Arbeiders Partij en de Katholiek Democratische Partij. Beide partijen hebben besloten tot fusie. (Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 985 E.)**

C. **NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ. — Jaarverslag over 1933. —**
Wij ontleenen aan het verslag der Nederlandsche Handel-Maatschappij over 1933 het volgende:
Het jaar 1933 heeft wederom in velerlei opzicht zoowel voor de wereld in het algemeen als in het bijzonder voor ons land met zijn overzeesch gebied en uiteraard dus ook voor onze Mij. vele en groote moeilijkheden opgeleverd.
Voor Nederland was 1933 een typisch depressiejaar. Het aanpassingproces had, zij het moeizaam, verderen voortgang.
De economische toestand in de landen van het Oosten, waar onze Mij. vestigingen heeft, bleef eveneens onbevredigend.
De blijvende invloed van de wereldcrisis op ons bedrijf en in het bijzonder op de waarde van een deel onzer activa, voornamelijk die, welke verband houden met onze belangen in Nederlandsch-Indië, is nog niet in zijn geheel te overzien.
Het staat echter wel reeds vast, dat, wil ons bedrijf weder op rendabele basis komen, de noodzakelijkheid van aanpassing aan de gewijzigde omstandigheden een ingrijpende herziening van de waarde, waarvoor die activa te boek staan, noodig zal maken.
Sommige activa, die zullen blijken hun waarde als winstbron geheel te hebben verloren, zullen ter vermijding van verder exploitatieverlies en kosten geheel moeten worden afgesneden. Andere zullen in verband met de verminderde winstmogelijkheid op een lager niveau moeten worden gebracht.
Bij die herziening zal, voor zoover wij daarover thans kunnen oordeelen, een afschrijving op het kapitaal onvermijdelijk zijn. De hoegrootheid dezer afschrijving is thans nog niet te bepalen.
Onze rechtstreeksche vorderingen voor eigen rekening op Duitschland liepen terug van *f* 15.207.400 tot *f* 10.969.500, waarvan *f* 6.335.800 vallende onder de „Stillhaltung".
Ons belang bij vorderingen op Duitschland uit hoofde van ons aandeelenbezit bij de Nederlandsche Accept Maatschappij en bij de Internationale Crediet Compagnie bedraagt nog totaal *f* 289.000, terwijl tegen onze vorderingen op andere landen waar transfermoeilijkheden bestaan, zoodanige voorzieningen zijn getroffen, dat daarop geen verliezen van beteekenis meer te duchten zijn.
Het verlies op Cultuurondernemingen bedroeg *f* 2.250.393 (v. j. *f* 6.643.717), de winst op bankzaken *f* 10.3 (v. j. 12.8) millioen.
Na afschrijving van *f* 1.480.000 is, evenals het vorige jaar 1932, geen winst te boeken.
(Keesings Fin. Archief) **(Vor. ber. blz. 370 H.)**

D. **VOLKENBOND. — Liberia wordt niet geholpen. —**
De Volkenbondsraad heeft dezer dagen de financieele hulpverleening aan Liberia behandeld.
De Engelsche gedelegeerde, Eden, verklaarde het volgende:
Volgens betrouwbare inlichtingen wordt de stam der Kroe's ook thans nog in Liberia door de regeering op barbaarsche wijze onderdrukt, waardoor alle grieven, die in 1931 wegens de bestaande slavernij tegen Liberia zijn geuit, ook thans nog gelden.
Liberia heeft den plicht, die art. 23 van het Volkenbondsverdrag aan alle Volkenbondsstaten oplegt, tot rechtvaardige behandeling van de inboorlingen, in elk opzicht geschonden. De Volkenbond zal dus volkomen het recht hebben Liberia thans uit den bond te stooten. De Engelsche regeering is er zich echter van bewust, dat dit de oplossing van het vraagstuk niet zal vergemakkelijken, zij geeft er derhalve de voorkeur aan zich met de Amerikaansche regeering in verbinding te stellen omtrent een gemeenschappelijke actie tot bestrijding der misstanden in Liberia.
De gedelegeerde van Liberia beweerde nogmaals, zooals hij ieder kwartaal in de raadszitting heeft gedaan, dat Liberia het hulpplan niet van de hand wijst, doch slechts voorbehouden maakt. Hij hoopte, dat de raad deze voorbehouden nogmaals in overweging zal nemen. Hij ontkende, dat de stam der Kroe's inderdaad wordt mishandeld. Hij stelde een rapport van zijn regeering hierover in het vooruitzicht.
De gedelegeerden van Frankrijk, Italië en Engeland, weigerden hierop in te gaan.
De raad besloot daarop met algemeene stemmen het aanbod tot hulpverleening aan Liberia in te trekken.
(Société des Nations, Sect. d'Informations No. 6878)
(Vor. ber. Volkenbond 344 H.; Slavernij 181 E.)

E. **ALBANIE. — Vermindering van den Italiaanschen invloed. —**
De Italiaansche officieren, die sedert het sluiten van het Tirana-pact het Albaansche leger hebben geoefend, worden geleidelijk vervangen door Albaneezen. Generaal Pariani, het Italiaansche hoofd van het militaire Huis van koning Zogoe, is reeds naar Italië teruggekeerd.
Luitenant-kolonel Gabrielli, plaatsvervangend militair-attaché te Tirana is naar Rome teruggeroepen evenals bijna alle militaire instructeurs. (Il Secolo)

F. **ROEMENIE. — Minister van Oorlog afgetreden. —**
De Koning heeft het verzoek om ontslag van den Minister van Oorlog Generaal Oeica aanvaard en den Minister-President Tatarescu belast met het voorloopig beheer van de portefeuille van oorlog. Generaal Oeica is benoemd tot commandant van het legercorps te Boekarest. (Vaz Dias) **(Vor. ber. blz. 1116 E.)**

G. **MALARIA. — Nieuwe theorie. —**
Voor den geleerden geneeskundigen raad van het volkscommissariaat van gezondheid van de Russische federatie heeft dr. Sobeljman mededeeling gedaan van een door hem gevonden nieuwe geneesmethode tegen malaria.
Als men een malariapatiënt eenige dagen in een volkomen donkere kamer legt, houden de aanvallen van de ziekte op en daalt de temperatuur. Uit verdere onderzoekingen is gebleken, dat de geneeskrachtige werking van de kinine ook in haar optische eigenschappen ligt. Kinine heeft de eigenaardigheid, het ultraviolette deel van het spectrum tegen te houden. Dezelfde eigenschap hebben ook andere malariapraeparaten. Op grond daarvan doet Sobeljman nieuwe geneesmiddelen aan de hand. Volgens hem helpt dragen van donker gekleurde brillen reeds, om de malariakoorts tegen te gaan.
De geneeskundige raad heeft bepaald, dat de theorie van Sobeljman aan een zorgvuldig experimenteel onderzoek zal worden onderworpen. (Izwestjia)
(Vorig bericht blz. 1119 A.)

H. **NEDERLAND. — Uitzetting van Vreemdelingen. - Adres aan den Minister van Justitie. —**
Naar aanleiding van de uitwijzing van vier Duitschers uit Laren over de Duitsche grens en hun overlevering aldaar aan de Duitsche politie hebben Prof. Dr. D. v. Embden, lid van de Eerste Kamer, Prof. Mr. F. J. A.

Huart, hoogleeraar in het Staats- en Administratief Recht aan de Gem. Universiteit van Amsterdam, Mr. G. C. J. D. Kropman, wethouder van Amsterdam en Mr. M. Mendels en Mr. R. Pollema, beiden lid van de Eerste Kamer, een adres gericht tot den Minister van Justitie waarin zij als hun meening uiteenzetten dat de uiteindelijke beslissing over de uitwijzing van vreemdelingen uitsluitend bij de Regeering komt te berusten en dat de beslissing over uitzetting van vreemdelingen geheel behoort te worden ontnomen aan de plaatselijke politioneele autoriteiten. Een groot aantal bekende personen heeft met dit adres instemming betuigd. (Alg. Handelsblad) **(1248 A.)**

A. **LUCHTVAART. — K.L.M.-Luchtlijn Groningen—Twente—Eindhoven. —**
De Koninklijke Luchtvaart Maatschappij heeft op 1 Juni 1934 de nieuwe nationale luchtlijn Groningen—Twente—Eindhoven geopend.
(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vor. ber. blz. 1323 D.)**

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Surséance van betaling. —**
De regeering heeft bij de Tweede Kamer ingediend het wetsontwerp eener nieuwe regeling van de surséance van betaling, waarin tevens de gelegenheid tot accoord wordt geopend.
Hierdoor wordt in de eerste plaats de mogelijkheid geopend dat zoo spoedig mogelijk, ook vóór raadpleging van de crediteuren, aan den door den schuldenaar op zijn aandrang automatisch geschapen surséance-toestand een einde kan worden gemaakt.
Voorts zijn bepalingen opgenomen waardoor de belangen van den boedel beter worden beveiligd dan bij de bestaande regeling het geval is, terwijl de wederzijdsche aanspraken nauwkeuriger en volledi ger worden afgebakend.
Ten slotte wordt voorgesteld ook buiten faillissement een dwangaccoord tot stand te doen komen, in aansluiting met de surséance van betaling.
De ontworpen regeling van het accoord kan executie van den schuldenaar voorkomen, terwijl gewaarborgd is, dat de schuldeischers niet onredelijk worden benadeeld. Zij wil gelden als een voorziening op het gebied van het executie-recht, in de jongste Troonrede bedoeld, welke, in de bijzondere tijdsomstandigheden van groote waarde, ook voor meer normale tijden haar beteekenis houdt. (Het Vaderland)

C. **ONDERWIJS. — Godgeleerdheid. - Intreerede prof. dr. J. N. Bakhuizen van den Brink. —**
Prof. dr. J. N. Bakhuizen van den Brink, nieuw benoemd hoogleeraar in de faculteit der godgeleerdheid om onderwijs te geven in de geschiedenis van het christendom en van de leerstellingen van den christelijken godsdienst, benevens in de geschiedenis van het Gereformeerd Protestantisme aan de Leidsche universiteit, heeft op 5 Juni '34 zijn ambt aanvaard met het uitspreken van een inaugureele rede in het groot auditorium van het academiegebouw.
Na eenige opmerkingen over de menschwording van God's Zoon als de eigenlijke boodschap van Schrift en Kerk, en over Irenaeus, bisschop van Lugdunum (Lyon) aan het einde der tweede eeuw, omschrijft spr. de dogmenhistorische plaats en beteekenis van Irenaeus. Hij heet de vader der katholieke dogmatiek, den eersten theoloog in het na-apostolisch tijdvak, beurtelings als zoodanig in eere, dan wel als weinig oorspronkelijk traditionalist gecritiseerd. Hij is in ieder geval als Christoloog en als bijbelsch theoloog maatgevend voor zijn tijd, en in beide opzichten geldt zijn invloed tot nu toe. Spr. laat de polemiek terzijde en kiest de Christologie van Irenaeus als zijn eigenlijke onderwerp, dat nader te definieeren valt door de beide begrippen, incarnatie en verlossing. Het woord incarnatie, vleeschwording, menschwording, behoort strikt bij het Evangelie; het spreekt van het Woord, den Zoon Gods. Het doel der incarnatie is de voleinding en verlossing van schepping en mensch.
Voor dit alles kiest Irenaeus zijn uitgangspunt in de openbaring Gods, omdat de mensch God niet uit zich zelven kan kennen, maar alleen door Gods openbaringslogos. Daarmede wordt de transcendentie Gods, de scheiding tusschen Schepper en schepping gehandhaafd, maar zonder dat de schepping wordt gedegradeerd. De openbaring is van dien aard, dat de kennis Gods niet intellectueel, maar door de liefde tot stand komt, levenskennis is, dus existentieel van aard. Hier blijkt, dat ondanks de formuleeringen, die soms scherp bepaald zijn bij Irenaeus, ruimte is gelaten voor het eigenlijke wezen van levend geloof; Irenaeus geeft geen leer, maar geloofs-leer. Spr. teekent kort, hoe een en ander bij Irenaeus' leven en persoon past.
De volle openbaring Gods — vandaar de eenheid in Irenaeus' bijbelbeschouwing ten opzichte van O. en N. Testament — verschijnt in Jezus Christus, de menschgeworden logos. Irenaeus handhaaft krachtig de paradox van de god-menschelijkheid. De incarnatie bewerkt de verlossing, doordat zij den mensch tot God brengt even reëel als zij zelve menschwording is. Christologie en soteriologie gaan samen, de eerste is de verklaring van de tweede, de tweede de toepassing van de eerste. Maar de soteriologie is ook van kosmische beteekenis door de identificatie van logos en Christus; schepping en Verlosser worden zoo nauw mogelijk verbonden.
Spr. acht de toelichting physische verlossingsleer (Ritschl) voor de theologie van Irenaeus ontoereikend; ook de recapitulatie-leer, het kenmerkende samenvattende begrip bij Irenaeus, weerlegt haar. Voor de waarachtige menschwording is de volledige, ook ethische levensvernieuwing bij den mensch het onafwijsbaar correlaat. In dit verband vindt ook de sacramentsleer over het Avondmaal haar plaats, tevens als illustratie van Irenaeus' inzicht in de verlossing der schepping.
Spr. eindigt met een overzicht van eenige gegevens in de nieuwe dogmatiek, voor zoover deze zich op de dogmenhistorie beroept en dan juist Irenaeus kiest om op grond van zijn verhouding tot incarnatie zichzelve te rechtvaardigen.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Financieele toestand.**
De begrooting van uitgaven, welke in 1934 nog *f* 385.000.000 bedroeg, is teruggebracht tot *f* 333.000.000. In deze verlaging is *f* 19.000.000 begrepen als gevolg van de conversie van de Nederl.-Indische dollar-leeningen.
Dit uitgavencijfer zal dalen beneden de *f* 300 millioen wanneer de maatregelen, door den minister van Koloniën aangekondigd in de Staten-Generaal, worden verwezenlijkt, o.a. verdere conversie van Nederl.-Indische leeningen en bijdrage van Nederland in de defensiekosten.
Daardoor zal dan de mijlpaal, welken de regeering zich voorloopig had gesteld, bereikt zijn.
De middelen vertoonen echter nog een belangrijken terugval. Tegen een raming voor 1934 van *f* 287.000.000 kan voor 1935 slechts worden gerekend op *f* 247.000.000, derhalve *f* 40.000.000 minder. Er blijft dus nog een verschil te overbruggen, waarmede dit middelenbudget achterblijft bij het *f* 300.000.000 niveau, waarvan ten vorigen jare als voorloopige werkbasis werd uitgegaan. Tenzij dit middelenniveau belangrijk stijgt, waarop vooralsnog niet mag worden gerekend, zal een verder terugdringen der uitgaven in de toekomst met eenige tientallen millioenen noodig blijven om aan den eisch, dat geen verdere schuldvermeerdering volgt, te voldoen. (Aneta) **(Vor. ber. 1198 B.; Toestand 1133 D.)**

E. **CUBA. — Volledige souvereiniteit. —**
De Amerikaansche Senaat heeft het nieuwe verdrag met Cuba, dat in Washington is onderteekend, geratificeerd.
De Cubaansche president Mendietta heeft verklaard, dat door dit verdrag aan het Cubaansche volk sinds de afkondiging van de republiek in 1902 volledige souvereiniteit verleend wordt. (N. Y. Herald, Parijs)

6 JUNI 1934

F. **NEDERLAND. — Nederlandsch fabrikaat de voorkeur. - Tsjecho-Slowaaksche orders. —**
De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft tot de gemeentebesturen een rondschrijven gezonden, in hoofdzaak luidende als volgt:
„Naar der Regeering is gebleken, komt het, ondanks de verzoeken, bij onderscheidene aanschrijvingen tot de gemeentebesturen gericht, nog meermalen voor, dat door publiekrechtelijke lichamen orders, welke aan de binnenlandsche nijverheid ten goede hadden kunnen komen, in het buitenland worden geplaatst, zonder dat met de Rijkscommissie voor Werkverruiming overleg werd gepleegd.
Ik meen te mogen aannemen dat de noodzakelijkheid van het rekening houden met de belangen van de nationale industrie te zeer vanzelf spreekt, dan dat ik bij dezen andermaal een uiteenzetting daarover zou moeten geven.

Met den meesten aandrang moge ik U dan ook verzoeken stipt de hand te houden en te doen houden aan het gestelde in de te dezer zake bestaande aanschrijvingen."

„In overeenstemming met een door de Regeering aan de Tsjechoslowaaksche autoriteiten gedane toezegging heb ik de eer u te verzoeken in gevallen waarin plaatsing van orders op materiaal voor bruggenbouw e.d. in het buitenland onvermijdelijk is, ook aanbiedingen uit Tsjechoslowakije in ernstige overweging te nemen, doch uiteraard slechts in die gevallen, waar de prijzen der Tsjechoslowaaksche industrie niet hooger liggen dan die van andere landen. (Het Vaderland) **(Vor. ber. blz. 1069 F.)**

A. VEREENIGDE STATEN. — Zilverwet aangenomen. —

Met 262 tegen 77 stemmen heeft het Huis van Afgevaardigden op 7 Juni '34 de zilverwet aangenomen. De wet is onmiddellijk doorgezonden naar de Senaat, waar zij in behandeling zal komen, zoodra het wetsontwerp betreffende wederkeerige tarieven afgehandeld is. Het Huis van Afgevaardigden heeft de wet vrijwel in den vorm waarin zij was ingediend aangenomen. De drie voornaamste punten van de wet zijn, dat in den vervolge de betaalreserves voor 25% uit zilver en voor 75% uit goud zullen bestaan, dat het departement van financiën gemachtigd is zilver aan te koopen totdat deze verhouding tot het goud bereikt zal zijn, dan wel tot dat de waarde van het zilver 1.29 dollar per ounce bereikt heeft en dat tenslotte een belasting geheven wordt op winsten voortvloeiende uit zilververkoopen aan de regeering ten bedrage van 50% van de winst.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vorig bericht blz. 1310 B.)**

B. WIJSBEGEERTE DES RECHTS. — Gemeenschapssouvereiniteit. —

In het Spinozahuis heeft de vereeniging voor wijsbegeerte des rechts een vergadering gehouden, waarin mr. dr. L. W. R. van Deventer een inleiding heeft uitgesproken over de psychologische, sociologische en wijsgeerige grondslagen van zijn nieuwe theorie der gemeenschapssouvereiniteit.

Spr. ving aan met een nadere omschrijving van het desbetreffende probleem. De vraag is, waarom het thans geldende, geschreven en ongeschreven recht als zoodanig, dit is als juist, aanvaard wordt, terwijl de ervaring toch leert, dat het individueele rechtsgevoel geenszins door die wetsartikelen en rechtsregels wordt bevredigd, ja, zelfs het geldende recht menigmaal als onrecht wordt gevoeld. Men houde daarom onmiddellijk in het oog, dat steeds van elkander moeten worden onderscheiden: 1e. de gerechtigheid, 2e. het gevoel voor gerechtigheid in ieder mensch en 3e. het geldende of positieve recht. Gemeenschapssouvereiniteit wil nu zeggen, dat dit laatste, het positieve recht, door de souvereine macht van de gemeenschap wordt bepaald. Onder „recht" valt dan te verstaan het geheel van regels, geldende voor het uiterlijke verkeer der menschen buiten het gezin, voor zoover die belangrijk zijn te achten voor iederen willekeurigen derde. Deze definitie moet vrij vaag zijn, omdat een principieel verschil tusschen recht en moraal nu eenmaal niet te geven is. Immers, elke rechtsregel wordt door burger en rechter individueel verschillend uitgevoerd en deze individueele verschillen worden bijna altijd min of meer onbewust door de moraliteitsopvattingen van den individu beheerscht. Voorbeelden vindt men in de wijze, waarop de vrije, privaatrechtelijke contracten door verschillende personen streng, royaal, benepen of listig worden uitgevoerd. Andere voorbeelden vindt men in de totstandkoming van strafrechtelijke vonnissen.

Spr. definieerde voorts het begrip „souvereiniteit", dat in de „gemeenschapssouvereiniteit" als feitelijke souvereiniteit moet worden opgevat.

Hij zeide o.a.:

Souverein is de gemeenschap, omdat de mensch blijkens de ervaring in kleinere en daarna grootere kringen opgroeit (familie, vriendenkring, horde, vereeniging). In deze kringen ziet hij zijn handelingsvrijheid door normen beperkt, terwijl de aangrenzende of grootere kringen (snijdend of concentrisch) de handelingsvrijheid van de eerste kringen weer beperken (b.v. staat, wetenschap, vakvereeniging). De geheele gemeenschap geeft de rijkste correlaties en de meest determineerende beperking. Zij is dus souverein.

Een moeilijkheid blijft de vrij frequente strijd tusschen rechtsgevoel en norm opleveren. A priori is wel aan te toonen, dat de gemeenschapssouvereiniteit verband houdt met de gerechtigheid, zoodat een zekere waarschijnlijkheid bestaat, dat de positieve norm, welke niet altijd de staatsnorm behoeft te zijn, een voldoende intensiteit van gerechtigheid heeft. Daar recht voortdurende beperking tegenover derden is, heeft het een altruïstische oriëntatie. Deze is blijkens ervaring en intuïtie de hoogst denkbare graad van gerechtigheid. Het vereischte functioneel verband is dus aanwezig.

Hoe kan echter voortdurende beperking van den individu door den rechtsregel bevrediging geven? Wordt beperking van de individueele zelfontplooiing niet als onrecht gevoeld? Op den duur leert de individu echter door innerlijke zelfontwikkeling dit onrecht als recht zien. Dit kan, omdat de cultuur, met andere woorden de voortschrijdende begrips- en gevoelssamenhang der dingen, of, nog anders gezegd, de voortschrijdende gemeenschap, door den individu wordt gepercipiëerd, zich in hem openbaart, door hem heengaat, vooral bij de leidende, representatieve persoonlijkheden. De persoonlijkheid wordt in zijn mikrokosmos rijker. De overeenstemming met den makrokosmos geeft bevrediging. De heteronomie der gemeenschap wordt autonomie. Men voert een rechtsregel, met instemming, vrijwillig uit. (Red. K. H. .)

(Vor. ber. Wijsbegeerte 1304 B.)

C. NEDERLAND. — Koningin Emma-Kliniek te Heemstede geopend. —

Op de terreinen van Meer en Bosch te Heemstede is dezer dagen de Koningin Emma-Kliniek van de Chr. Vereeniging voor de Verpleging van Lijders aan Vallende Ziekten, een geschenk van het Nederlandsche Volk, officieel geopend. (Red. K. H. A.)

D. DISCONTOKOERSEN. —

De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert			Sedert	
Argentinië	23-2-33	6 %	Nederlandsche Bank:		
België	26-4-34	3 %	Wisseldisconto	19-9-33	2½%
Britsch-Indië	16-2-33	3½%	Prom. disconto	19-9-33	3 %
Bulgarije	2-1-34	7 %	Bel. v. Effecten	19-9-33	3 %
Chili	23-8-32	4½%	Bel. v. Goed.	19-9-33	3 %
Columbia	18-9-30	7 %	Voorsch. R.-C.	19-9-33	3 %
Danzig	6-5-33	3 %	New York		
Denemarken	30-11-33	2½%	Fed. Res. Bank	1-2-34	1½%
Duitschland	21-9-32	4 %	Nederl.-Indië	16-8-33	4½%
Engeland	30-6-32	2 %	Noorwegen	24-5-33	3½%
Estland	28-1-32	5½%	Oostenrijk	23-3-33	5 %
Finland	19-12-33	4½%	Peru	1-8-30	9 %
Frankrijk	31-5-34	2½%	Polen	26-10-33	5 %
Griekenland	14-10-33	7 %	Portugal	11-12-33	5½%
Hongarije	17-10-32	4½%	Roemenië	13-2-34	5 %
Ierland	22-4-32	4 %	Spanje	23-10-32	6 %
Italië	11-12-33	3 %	Tsjecho-Slow.	25-1-33	3½%
Japan	3-7-33	3.65	Zweden	29-11-33	2½%
Joegoslavië	9-2-34	7 %	Zuid-Afrika	20-2-33	4 %
Letland	1-1-33	5½%	Zwitserland	21-1-31	2 %
Litauen	1-1-34	6 %	(Financieel Archief Syst. Keesing)		

(Vorig bericht blz. 1169 A.)

E. VEREENIGDE STATEN. — De stakingsgolf. —

De regionale Labor Board heeft medegedeeld dat sedert October '33 op een gebied dat alleen New York en een gedeelte van den staat New York omvat, 676 stakingen uitgevochten zijn, waarbij 300.000 arbeiders betrokken waren. Ook een klein gedeelte van Connecticut viel onder het in deze statistiek opgenomen gebied. (Labor Board) **(Vor. ber. blz. 38 G.)**

F. DUITSCHLAND. — Studentencorpsen weigeren Ariërparagraaf toe te passen. —

Drie van de oudste Duitsche studentencorpsen, Vandalia te Heidelberg, Suevia te München en te Tübingen hebben geweigerd hun Joodsche leden uit te sluiten. De Duitsche regeering heeft afgekondigd, dat geen Duitsche studenten van deze corpsen lid mogen worden. (Agence Belga) **(Vor. ber. blz. 1270 G.)**

7 JUNI 1934

G. SPANJE. — De algemeene staking in den landbouw. —

Ondanks de uitgebreide regeeringsmaatregelen is op 5 Juni '34 de door sociaal-democraten en syndicalisten afgekondigde algemeene staking in den landbouw uitgebroken. Hoewel de perscensuur, die speciaal voor de berichtgeving over het landbouwconflict is uitgevaardigd, het zeer moeilijk maakt, nauwkeurige mededeelingen over den gang van zaken op het platteland te verkrijgen, schijnt het vast te staan dat minstens een derde gedeelte van de in aanmerking komende arbeiders bij de staking betrokken is.
(Le Petit Marseillais) **(Vorig bericht blz. 1217 A.)**

H. EXPLOSIEF UIT KOOLTEER. —

Door den leider van de Manitoba Creosoot Company te Winnipeg (Canada) is een procédé ontdekt voor het verwerken van koolteer, waarbij een krachtig

explosief en waardevolle bijproducten worden verkregen.
De vertegenwoordigers van een aantal mogendheden hebben bij de firma reeds stappen gedaan teneinde in het bezit van de formule voor de springstof te komen. Deze formule wordt echter voor Engeland gereserveerd.
De olie uit de zware gaskoolteer wordt niet alleen verwerkt voor explosieven, doch dient tevens als grondstof voor kleurstoffen, parfums en medicijnen. Bij de door de Duitschers gevolgde methoden, die tot dusver als de meest efficiente bekend waren, werd slechts negen procent van de phenolsoorten gewonnen, terwijl de helft van de teer verloren ging. Bij het nieuwe procédé wordt honderd procent van de olie en een en dertig procent van de phenols verkregen.
De heer Millar heeft succes gehad bij het verwijderen van alle koolstof uit de koolteer, hetgeen tot dusver onmogelijk werd geacht. De proeven hebben vele maanden in beslag genomen. (Vaz Dias)

A. NON-AGRESSIE PACT. — Rusland-Litauen. —
De eerste minister van Litauen, Kaunas en de zaakgelastigde van Sovjet-Rusland, hebben de ratificatieoorkonden uitgewisseld betreffende het protocol, dat 4 April in Moskou is onderteekend met betrekking tot de verlenging met 10 jaren van het non-agressiepact tusschen beider landen. (Leningr. Prawda)
(Vorig bericht blz. 1233 F.)

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Conversie van Nederl. Indische leeningen. —
In aansluiting aan ons bericht op pag. 1325 E, wordt nog het volgende medegedeeld:
Voor conversie komen in aanmerking de volgende 5% en 4½% guldensleeningen ten laste van Ned-Indië, waarvan op 1 Juni a.s. onderscheidenlijk nog zal uitstaan:

5 %	leening	1915	*f* 12.500.000
5 %	„	1916	„ 36.000.000
5 %	„	1917	„ 26.250.000
5 %	„	1923 A	„ 47.125.000
5 %	„	1932	„ 103.837.500
4½%	„	1926 A	„ 117.925.200
4½%	„	1926 B	„ 91.025.100
4½%	„	1929	„ 59.160.000
4½%	„	1923 E (uitgifte 1930)	„ 34.092.000
4½%	„	1930	„ 71.410.000
4½%	„	1931	„ 92.500.000
		Totaal derhalve	*f* 691.824.800

Met uitzondering van de leeningen 1923 E, 1930 en 1931, gezamenlijk pro resto groot *f* 198.002.000, zijn al de evengenoemde leeningen te allen tijde vatbaar voor versterkte of algeheele aflossing, met dien verstande nochtans dat zulks voor de leening 1929 eerst het geval is met ingang van 1 September 1934. Voor de leeningen 1923 E, 1930 en 1931 zal zoodanige aflossing eerst mogelijk zijn onderscheidenlijk van 1 April 1935, 1 November 1935 en 1 Juni 1936 af.
(Algem. Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 1325 E.)**

C. GEESTESZIEKEN. — Voor- en nazorg. —
Op de jaarvergadering van de Nederlandsche Vereeniging tot bevordering van den arbeid voor onvolwaardigen, kortweg „A.V.O." genoemd, is prae-advies uitgebracht over: „De voor- en nazorg van geesteszieken" en „Adviesbureau voor Onvolwaardigen".
Het prae-advies over het eerste onderwerp van de hand van Dr. W. N. Donkersloot, leider van den buitendienst der psychiatrische inrichting „Maasoord", beveelt aan, de geesteszieken zooveel mogelijk in de maatschappij te houden, alleen bij noodzaak gestichtsverpleging te bevorderen en ten slotte de gestichtsverpleging zooveel als doenlijk te bekorten. Dit alles op voorwaarde, dat de voor- en nazorgdiensten, onder psychiatrisch-geneeskundige leiding staan en de verdere uitoefening van den arbeid berust bij in de krankzinnigenverpleging geschoold personeel. Gebleken is, dat men bij het verblijf in het eigen gezin nog altijd de beste resultaten kan verwachten. Men zorge voor goede huisvesting en goede materieele verzorging, maar niet minder voor gelegenheid tot arbeiden. Arbeid is voor hen, die dreigen ziek te worden, evenals voor herstellenden onontbeerlijk.
Over het tweede onderwerp zijn prae-adviezen uitgebracht door Dr. E. H. la Chapelle (onvolwaardigen in 't algemeen), Mevr. Dr. M. J. Dentz (voornamelijk geestelijk onvolwaardigen), Mevr. M. J. A. Saek—Schim van der Loef en den Heer E. P. Schuijt, hoofd der „Gemeentelijke Nazorg bij het buitengewoon lager onderwijs te Haarlem."
Gebleken is, dat de taak der adviesbureaux, die zich van alles, wat den kring hunner werkzaamheden betreft (aard en milieu van den onvolwaardige, werkgelegenheid, welke arbeid voor iederen onvolwaardige afzonderlijk geschikt is, het al of niet noodzakelijk zijn van interneering), nauwkeurig op de hoogte hebben te stellen, moeilijk en veelomvattend is. (Ned. Ver. Onvolwaardigen)
(Vorig bericht blz. 1229 F.)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Conflict Henderson-Barthou. —
Een heftig conflict heeft op 5 Juni 1934 plaats gehad tusschen Henderson en Barthou.
Henderson stelde een resolutie voor over de wijze van voortzetting van het ontwapeningswerk. Barthou verklaarde deze resolutie voor onaannemelijk en beschuldigde op krenkende wijze Henderson van partijdigheid. Hierop dreigde Henderson met zijn ontslag en hield Barthou voor, dat de levens van millioenen jonge mannen in de wereld van de in Genève bijeen zijnde gedelegeerden afhingen.
Barthou maakte daarop min of meer zijn verontschuldiging en zei, niet aan Henderson's onpartijdigheid te twijfelen. Echter deed hij geen enkele concessie om de aanneming van Henderson's voorstel te verzekeren. Niettemin hoopt men op een compromis, waardoor de schijn wordt gewekt, dat de ontwapeningsconferentie nog niet dood is. (Het Vaderland) **(V. b. 1325 A.)**

E. VEREENIGDE STATEN. — De tariefwet door Senaat aangenomen. —
De Senaat heeft op 4 Juni het wetsontwerp inzake wederkeerige tarieven, waarin president Roosevelt groote macht gegeven wordt met betrekking tot het verhoogen of verlagen van invoerrechten, ter verbetering van den buitenlandschen handel, aangenomen met groote meerderheid. Het wetsontwerp gaat nu naar het Huis van Afgevaardigden. Het wetsontwerp machtigt president Roosevelt tarieven met 50% te verhoogen of te verlagen en de desbetreffende verdragen met vreemde mogendheden behoeven niet ter ratificatie aan den Senaat te worden voorgelegd. Het wetsontwerp verbiedt den president artikelen op de zoogenaamde vrije lijst te plaatsen of ze daarvan af te voeren. Deze machtiging geldt voor een tijd van drie jaren. (Ned. Tel. Ag. Reuter) **(V. b. 1198 C.)**

F. ZWEMSPORT. — Rie Mastenbroek vestigt nieuw Nederlandsch record. —
Tijdens de nationale zwemwedstrijden op 3 Juni 1934 in het Sportfondsenbad te Breda verbeterde Rie Mastenbroek het Nederlandsche record 100 M. rugslag voor dames en bracht het op 1 min. 19.6 sec. Het oude record stond op naam van Puck Oversloot met 1 min. 19.8 sec.
De belangrijkste resultaten waren:
100 Meter rugslag dames:
1. R. Mastenbroek (ODZ), tijd 1 min. 19.6 sec.;
2. Willy den Ouden (RDZ), tijd 1 min. 20 sec.;
3. P. Oversloot (ODZ), tijd 1 min. 20 sec.;
4. B. Martin (ODZ);
5. A. Hogeweg (RDZ).
(Red. K. H. A.) **(Vorig bericht blz. 1287 D.)**

G. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Engelsche antwoord-nota. —
De Engelsche regeering heeft op de aan haar door de Ver. Staten gerichte nota inzake de Oorlogsschulden o.a. het volgende geantwoord:
De Britsche regeering ziet geen aanleiding haar standpunt, uiteengezet in haar nota van 1 December 1932 te wijzigen, bij welke gelegenheid zij had toegelicht waarom naar haar meening het toenmaals bestaande systeem der intergouvernementeele schuldverplichtingen was mislukt. De huidige regeling legt op het Britsche volk een last, welke onredelijk is en niet na te

komen wegens de behandeling welke aan andere landen is toegestaan. De oorlogsvoorschotten hebben in het geheel 4277 millioen dollar bedragen, terwijl betaald is 2025 millioen. Het nominale bedrag der nog openstaande schuld bedraagt $ 4.713.785.000.
(Daily Telegraph) **(Vorig bericht blz. 1317 F.)**

A. **SURINAME. — Goudproductie. —**
Overzicht der goudproductie, naar de districten:

Rivieren:	Van Maart 1932/1933 (in grammen)	tot Maart 1933/1934 (in grammen)
Marowijne	4128	5505
Lawa	2968	2254
Cottica	—	—
Commewijne	—	96
Suriname	28051	28819
Saramacca	12583	11124
Coppename	—	22
Nickerie	—	—
Corantijn	—	—
Totaal	47730	47820

(Keesings Fin. Archief) **(Vor. ber. blz. 403 C.)**

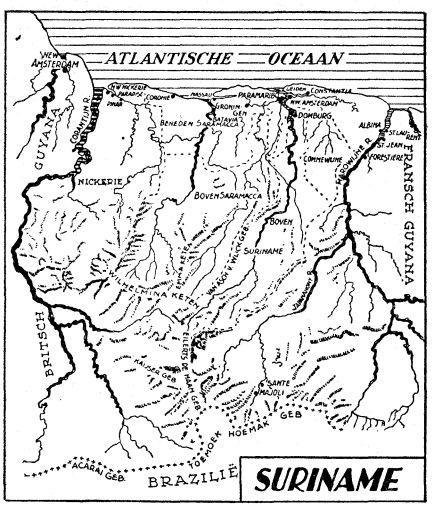

B. **SCHEIKUNDE. — Nieuw zwaar element ontdekt.**
Prof. senator Mario Orso Corbino schrijft in den Giornale d'Italia een artikel waarin hij uiteenzettingen geeft over de laatste natuurkundige proefnemingen van Enrico Fermi.
Fermi zegt een nieuw element te hebben ontdekt met atoomnummer 93 hetgeen het meest complexe element zou zijn, dat bekend is. Het nieuwe element is verkregen door een bombardement met neutronen van uranium met atoom-nummer 92. Het nieuwe element is radio-actief en buitengewoon on-stabiel — de helft van de atomen verandert binnen ongeveer 13 minuten van aard. Prof. Corbino merkt op, dat de kunstmatige radio-activiteit die kortelings ontdekt is door Joliot en Mevrouw Curie in Parijs en die op een betrekkelijk groote schaal verkregen werd door den heer Fermi de manifestatie is van een verjonging van oude gestabiliseerde stof welke teweeg is gebracht door botsing van kernen. Prof. Corbino is van meening, dat de wetenschappelijke mogelijkheden, die door deze laatste ontdekkingen geopend worden van onberekenbaar belang zijn. Naar zijn meening is de wetenschap thans goed op weg te bewijzen dat er een proces van automatische verjonging van het stoffelijk heelal bestaat aangezien een constante schepping van nieuwe atomische elementen een constante vernieuwing van vormen met zich mee zou brengen.
(Giornale d'Italia) **(Vorig bericht blz. 1046 B.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. - Japansche besprekingen.**
De Japansche delegatie naar de handelsbesprekingen tusschen Nederland en Japan is op 3 Juni te Batavia aangekomen. (Aneta) **(Vorig bericht blz. 1298 G.)**

D. **ENGELAND. — Fascisme. —**
Wij citeeren uit de N. Rott. Crt. van 25 Mei '34 het volgende:
Op het oogenblik zijn de zwarthemden — want dat is de kleur die de Engelsche fascisten der Mosley-partij dragen — nog niet zoo erg talrijk. Men ziet hen van tijd tot tijd in beperkte formatie door de straten marcheeren. Soms raken zij op eenigszins opzienbarende wijze slaags met andere groepen van Britsche fascisten. Wanneer men lust heeft Mosley's histrionische begaafdheid praktisch werkzaam te zien, of de nabootsing daarvan door zijn mede- of onderleiders bij te wonen, zal men er op vergaderingen een heeleboel bij elkaar kunnen vinden. In den regel ziet men er slechts een of twee op bepaalde hoeken van straten brochures verkoopen: het lijfblad der Britsche fascisten, of pamfletten waarin beweerd wordt dat steun aan de fascisten de beste waarborg tegen burgeroorlog is. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. 515 C.)

E. **BELGIE. — Kabinet De Broqueville afgetreden. —**
Het kabinet-De Broqueville is op 6 Juni afgetreden, nadat het vrij onverwacht in de Kamer bij twee stemmingen in de minderheid was gebleven.
De eerste nederlaag, met 83—79 stemmen, werd geleden op het regeeringsvoorstel tot herziening van de gezinsvergoedingen. De tweede met 80—74 stemmen betrof een voorstel tot verscherping van de wet op uitwijzing van ongewenschte vreemdelingen.
De oorzaak der ontevredenheid van liberale zijde moet worden gezocht in het feit, dat door de Kamers het wetsvoorstel tot regeling der talenkwestie in rechtszaken was goedgekeurd.
Nader wordt gemeld: Bij de stemming over het voorstel der regeering inzake de herziening van de gezinsvergoedingen sloot een deel van de liberale fractie zich bij de uit socialisten, Vlaamsche nationalisten en communisten bestaande oppositie aan.
Wat bij de stemming over de wet op de uitwijzing van ongewenschte vreemdelingen eveneens het geval bleek. Het kabinet-De Broqueville scheen nu eens te moeten voelen, dat men met zijn algemeene politiek geen genoegen meer nam. En dat heeft de premier dan ook begrepen.
(De Nieuwe Gazet, Le Soir, Het Laatste Nieuws)
(Vorig bericht blz. 1122 C.)

F. **BELGIE. — Prins Albert van België geboren. —**
Koningin Astrid van België heeft op 6 Juni '34 het leven geschonken aan een zoon. Het prinsje zal naar wijlen zijn grootvader, Albert heeten.
Het jonggeboren prinsje is het derde kind van het koninklijk echtpaar. De andere kinderen zijn prinses Josephine Charlotte, geboren 11 October 1927, en prins Boudewijn, geboren 7 September 1930.
(De Nieuwe Gazet) **(Vor. ber. blz. 1217 D.; photo Belgisch Vorstenhuis 1189 A.)**

8 JUNI 1934

G. **TILBURGSCHE WOL-INDUSTRIE. — Verslag Kamer van Koophandel over 1933. —**
Aan het verslag van de K. v. K. te Tilburg over 1933 omtrent den toestand in de Tilburgsche Wol-industrie, ontleenen wij het volgende:
Door de handelsbelemmeringen in allerlei vorm: prohibitieve invoerrechten, gedeprecieerde valuta, deviezenrestricties, contingenteeringsmaatregelen enz., was elke export van wollen stoffen naar het buitenland vrijwel onmogelijk.
De uitvoer vertoont het volgende troostelooze beeld: in 1927 bedroeg de uitvoer 1.697.000 K.G., is *f* 14.495.000; in 1933 nog slechts 480.000 K.G., is *f* 2.179.000.
Zonder overdrijving kan derhalve worden gezegd, dat practisch aan elken export van Nederlandsche stoffen een einde is gekomen.
Een geheel ander beeld toonen de invoercijfers. Door de sterke prijsdaling liep de totale invoerwaarde, die

in de jaren 1925 tot 1930 gemiddeld 34 millioen gulden per jaar bedroeg, achteruit tot 17½ millioen gulden in 1933. De ingevoerde hoeveelheid echter, die in dezelfde jaren circa 4¾ millioen K.G. bedroeg, daalde slechts tot 4,400,000 K.G. Hieruit blijkt, dat bij het systeem van contingenteering naar de waarde, de invoermogelijkheid sterk wordt verruimd.
(Tilburgsche Kamer v. Kooph.)

A. NEDERLAND. — Ambtenaren. - Lijst van verboden vereenigingen. - Aanvullingen. —
De regeering heeft een eenigszins gewijzigde lijst samengesteld van vereenigingen, waarvan ambtenaren geen lid mogen zijn. Hieraan ontleenen wij de volgende aanvullingen aan de lijst op 1143 A:
A. Communistische Partij Holland; Het Landelijk Verbond van Recruten en alle Communistische z.g. mantelorganisaties.
B. Het Nederlanda Unuiga Komitato.
C. De Internationale van Proletarische Esperantisten (I.P.E.).
D. De Communistische partij-oppositie (C.P.O.).
E. De Internationale Kommunistische Liga (I.K.L.).
F. De Rev.-Soc. Partij: de groepen „Roode Makkers" en het Comité van Verweer tegen Reactie, Fascisme en dreigend oorlogsgevaar.
G. De Socialistische Arbeiders Jeugd (S.A.J.).
H. Alle Anarchistische groepen.
I. Het Comité van Actie Dienstweigeringsmanifest „Mobiliseeren".
J. De Internationale-Socialistische Anti-Oorlogs Liga (ISAOL).
K. De Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partijen (groepen Schouten, Smit en Haighton („de Binckhorst"), Kruyt, De Joode alias Van Waterland en Van Rappard).
(Vorig bericht blz. 1143 A.)

B. RADIO. — De „Sirutor". - Een nieuwe detector. —
In de Funk wordt het verschijnen van een nieuwen detector aangekondigd. Het blad schrijft o.m.: Behalve de nieuwe lampen, speciaal ontworpen voor den Volksontvanger met batterij-voeding, zal in het komende seizoen daarin een geheel nieuw onderdeel gebruikt worden, n.l. den „sirutor" (Siemens-Rundfunk-Detektor). De sirutor is een nieuwe vorm van uitvoering van een koper-oxydul-gelijkrichter, waarmede het mogelijk is, stroomen van hooge frequentie gelijk te richten. Hij is geheel afgeschermd en heeft ongeveer de grootte van een hoog-ohmigen weerstand. De levensduur is practisch onbegrensd, terwijl er noch gloei-, noch anodespanning noodig is.
Met den sirutor is het, volgens het blad, mogelijk, schakelingen samen te stellen, waarmede een groote besparing aan anodestroom verkregen kan worden. In middelfrequentkringen kan hij de plaats van een diode innemen. Verder kan hij gebezigd worden als regelaar en gelijkrichter in schakelingen voor sluiercompensatie en ten slotte wordt vermeld, dat deze sirutor ook gewoon als kristaldetector gebruikt kan worden, zonder dat er ooit iets aan bijgesteld behoeft te worden. (Funk)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — Duitsch handelsverdrag.
Op het departement van Buitenlandsche Zaken te Berlijn had de onderteekening plaats van het op 18 Mei '34 in Den Haag gesloten verdrag betreffende het goederenverkeer tusschen Duitschland en Nederl.-Indië.
Tegelijkertijd werd een verdrag onderteekend tot wijziging van het tusschen Duitschland en Nederland op 26 November 1925 gesloten douane- en credietverdrag door welke wijziging het zoogenaamde „Holland-crediet" met 3 jaar wordt verlengd. (Dit crediet, dat 140 millioen beloopt, zou in 1937 afloopen en duurt dus nu tot 1940.)
De beide verdragen moeten nu nog worden geratificeerd. De overeenkomst inzake het goederenverkeer met Nederl.-Indië zal echter reeds van 1 Juli '34 af voorloopig van kracht worden. De tekst van de overeenkomst zal binnenkort in het Rijkswettenblad worden gepubliceerd, tegelijk met de verordening betreffende de voorloopige toepassing.
(Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1304 D.)**

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche auto-import.
In het jaarverslag van de Handelsvereeniging te Batavia leest de „Java Bode" o.m. het volgende:
„Vermelding verdient nog de import van zeer enkele wagens van Japansche herkomst. Een succes waren deze nog niet, doch dit land heeft zóó vaak bewezen dat, eenmaal met de fabricage van eenig artikel begonnen, het zoo spoedig er in slaagt iets goeds voort te brengen tegen lage prijzen, dat wij verwachten, dat ook op dit gebied nog voor de Europeesche en Amerikaansche producenten minder aangename verrassingen te verwachten zijn."
Een eerste aanwijzing in deze richting trof het blad aan in de recente Japansche bladen, waarin melding wordt gemaakt van plannen tot invoering van een algemeene contrôle op de Japansche auto-industrie door de oprichting van een „holding-company".
(Java-Bode) **(Vorig bericht blz. 1226 A.)**

E. MGR. DIEPEN'S GOUDEN PRIESTERFEEST. —
Ter gelegenheid van het op 7 Juni '34 plaats gehad hebbende gouden priesterfeest van Z.D.H. Excellentie Mgr. A. F. Diepen, assistent-bisschop bij den Pauselijken Troon, droeg dien dag de hoogwaarde generaal-abt der Cisterciensers, pater Franciscus Janssens uit Rome, neef van Mgr. Diepen, in de katholieke basiliek van Sint Jan te Den Bosch een pontificale mis op, met pontificale assistentie van den jubilaris. Onder de assisteerende geestelijken bevonden zich mgr. Matthias Brans, vicarius-apostolicus van Padang, mgr. B. Hilhorst, vicarius-apostolicus van Bagamaio, magister-generaal van Dinther van de Kruisheeren, pater abt Colehanus Tewes van Achel, en prelaat Stöcker van de abdij Berne te Heeswijk.

Mgr. Diepen.

In het kathedrale kapittel hadden, gekleed in ambtscostuum, in het koor plaats genomen de commissaris der Koningin in de provincie Noord-Brabant, mr. dr. A. B. G. M. van Rijckevorsel, de leden van Gedep. Staten Kipp, De Vlam, Van Ryen, de griffier der Staten Vincent Cleerdin, de burgemeester van Den Bosch, mr. F. J. van Lanschot en het dagelijksch bestuur der gemeente, het lid der Eerste Kamer mr. W. van Lanschot, de Belgische consul de heer J. Dony en vele anderen.
De geloovigen, die de ruime basiliek nagenoeg vulden, zongen gezamenlijk de Gregoriaansche Missa de Angelis. Te twaalf uur hield de jubilaris in het bisschoppelijk museum een receptie, waar de vicaris-generaal, mgr. Hendrikx, namens priesters en geloovigen van het bisdom als feestgave een bedrag van *f* 56.000 aanbood, bestemd tot leniging van den geestelijken nood in het bisdom. De commissaris der Koningin bood namens de provincie de gelukwenschen aan en deelde mede, dat het H.M. de Koningin had behaagd Z.H.W. Excellentie te benoemen tot commandeur in de orde van den Nederlandschen Leeuw.
De burgemeester van Den Bosch deelde in zijn toespraak mede, dat de gemeenteraad besloten had den jubilaris te benoemen tot eereburger der stad. De burgemeester overhandigde mgr. Diepen daarbij de gouden medaille der stad. Bijna duizend felicitatietelegrammen uit alle deelen der wereld bereikten het bisschoppelijk paleis. (De Maasbode)

F. BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. - Gandhi's burgelijke ongehoorzaamheid opgeheven. —
De Britsch-Indische regeering heeft tot nader order het verbod van alle organisaties van de Al-Indische Congrespartij opgeheven. Deze maatregel is een gevolg van het feit, dat Gandhi de staking van de burgelijke ongehoorzaamheid heeft bevolen en dat de leiding van de Congrespartij besloten heeft aan de aanstaande verkiezingen deel te nemen.
De buitengewone decreten ter bestrijding van oproe-

rige daden, welke indertijd met het oog op de actie van de Congrespartij zijn uitgevaardigd, worden echter nog gehandhaafd. De regeering behoudt zich voor om het verbod opnieuw af te kondigen, indien het Congres opnieuw een onverzoenlijke richting zou inslaan. De uitgesproken revolutionnaire organisaties blijven ook verder verboden. (Vaz Dias)
(V. b. Gandhi 1272 E.; Onafhankelijkheid 1243 B.)

A. **NEDERLANDSCH-DUITSCHE CLEARINGOVEREENKOMST. —**
De onderhandelingen, welke door dr. Hirschfeld, directeur-generaal van het departement van Economische Zaken, mr. Ries, administrateur van het departement van Financiën, en mr. Schaepman van het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Berlijn zijn gevoerd over de betalingsregeling voor uit Nederland naar Duitschland geleverde goederen en over het handelsverkeer zelf, zijn op 5 Juni '34 beëindigd met een voor Nederland, en in het bijzonder voor den Nederlandschen tusschenhandel, ongunstig resultaat.
De regeling, welke tot nu toe bestond, bood den Nederlandschen exporteur gelegenheid niet alleen in Nederland of Ned.-Indië voorkomende producten en aldaar geproduceerde artikelen, maar ook uitheemsche eerst naar Nederland geïmporteerde goederen, voornamelijk grondstoffen, door te voeren naar Duitschland. De bedragen voor deze goederen werden door de Duitsche ontvangers op rekening van de Nederlandsche Bank bij de Duitsche Rijksbank gestort, terwijl anderzijds van deze gelden weer Duitsche leveringen naar Nederland werden betaald.
Zoodoende was een deviezenloos handelsverkeer tusschen de beide landen ontstaan, hetwelk aanvankelijk voor beide partijen aanzienlijke voordeelen opleverde. Allengs echter is daarin verandering gekomen. Naarmate de Nederlandsche exporteurs zich meer en meer toelegden op doorvoer van buitenlandsche grondstoffen naar Duitschland, nam ook de Rijksmarkrekening van de Nederlandsche Bank bij de Rijksbank toe en in stijgende mate Duitsche leveringen aan Nederland uit deze rekening betaald. Dit beteekende voor de Duitsche deviezenbalans in zooverre een nadeel, dat nu voor verschillende leveringen aan Nederland, welke in andere omstandigheden in Nederlandsche guldens zouden zijn betaald, geen deviezen meer binnenkomen. Ook aan Nederlandsche zijde zag men in het langzamerhand te hoog stijgende markenbedrag op de Nederlandsche rekening bij de Rijksbank een factor van onzekerheid, zoodat het aanvankelijk scheen alsof gemeenschappelijke belangen een nieuwe regeling zouden bevorderen tot wederzijdsche tevredenheid.
In werkelijkheid is het tot een regeling gekomen, waarvan uitsluitend de Nederlandsche tusschenhandel de kosten draagt. De noodzakelijkheid om van de Duitsche deviezenpositie nog te redden wat er van te redden valt, heeft de Duitsche onderhandelaars genoopt vast te houden aan het standpunt, dat in ieder geval maatregelen genomen moeten worden om eenerzijds door beperking van de invoeren het verlies van deviezen te verhinderen en anderzijds door systematische verdeeling van de beperkte invoeren mogelijkheden voor den Duitschen export te scheppen. Een dergelijke beperking van haar invoer heeft de Duitsche regeering thans gemeend te moeten toepassen ten opzichte van Nederland.
De invoer van specifiek Nederlandsche en Nederl.-Indische producten wordt weliswaar niet beperkt. Voor deze producten blijft de betalingsregeling via de rekening van de Nederlandsche Bank bij de Duitsche Rijksbank van kracht, maar wel wordt voortaan de invoer uit Nederland van niet in Nederland of Nederl.-Indië zelf geproduceerde goederen beperkt. Voor deze goederen n.l. zullen in de toekomst de bepalingen van de deviezenlooze betalingsovereenkomst niet langer gelden.
De invoer uit Nederland van niet-Nederlandsche en niet-Ned.-Indische goederen zal dus voortaan volgens de algemeene bepalingen nog slechts mogelijk zijn op grond van de zoogenaamde „Dringlichkeitsbescheinigung".
Aangezien echter voor een groot deel dezer goederen momenteel inkoopverboden bestaan en voor den invoer van het overige gedeelte slechts in het uiterste geval deviezen ter beschikking worden gesteld, is practisch het transitoverkeer tusschen Nederland en Duitschland stopgezet. Als men bedenkt, dat de Nederlandsche tusschenhandel in ruwe katoen, wol, vezelstof, metaal, huiden en vellen en vele andere artikelen, een aanzienlijk percentage van onzen totalen handel vormt, dan zal men begrijpen, dat de nieuwe Duitsche maatregel een harde slag is voor ons bedrijfsleven. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 738 E.)

B. **FRANKRIJK. — De luchtvaartcredieten goedgekeurd. —**
De financieele commissie der Kamer heeft de suppletoire begrooting voor luchtvaart tot een bedrag van 3120 millioen franken goedgekeurd met 22 tegen 12 stemmen. (Le Petit Parisien) **(Vor. ber. 1268 B.)**

C. **ELECTRISCH LICHT. — Lichtrendement verbeterd. - Ontdekking van prof. Georges Claude. —**
Professor Georges Claude te Parijs heeft in de Academie der Wetenschappen, aldaar, medegedeeld, dat, wanneer gewone electrische lampen in plaats van met het argongas met krypton of xeron gevuld kunnen worden, hun lichtrendement met 35% zou verbeteren. Claude en zijn medewerkers schijnen erin geslaagd te zijn deze in uiterst geringe percentage in de lucht voorkomende gassen in voldoende kwaliteit daaruit te verkrijgen. Hij maakte daartoe van vloeibare lucht gebruik en behandelde ontzaglijke luchtmassa's (200.000 kubieke meter). (Le Temps) **(1194 C.)**

D. **NEDERLAND. — Het Transfer-Moratorium door Duitschland opgezegd. —**
De Regeerings-persdienst deelt het volgende mede: De Duitsche Regeering heeft, bij wijze van voorzorgsmaatregel de regeling, neergelegd in het op 10 Februari 1934 onderteekende protocol betreffende de uitvoering van het Duitsche transfer-moratorium, met ingang van 1 Juli 1934 opgezegd.
De Nederlandsche Regeering zal met de Duitsche Regeering overleg plegen met het oog op te voeren besprekingen betreffende een regeling van den toestand, die van 1 Juli af zal intreden.
(Völkischer Beobachter) **(Vor. ber. blz. 1316 H.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelt's machtiging voor tarieven en handelsverdragen goedgekeurd. —**
Het Amerikaansche Congres heeft op 8 Juni '34 definitief het voorstel aangenomen, waarbij president Roosevelt gemachtigd wordt commercieele overeenkomsten met andere landen te sluiten en de douanetarieven tot maximum van 50% te verhoogen of te verlagen.
Het Huis van Afgevaardigden heeft met 154—33 stemmen de amendementen van den Senaat aanvaard, waarbij de termijn gedurende welke Roosevelt overeenkomsten mag sluiten, tot 3 jaar beperkt wordt. De duur van de overeenkomsten zelve is niet beperkt.
(New York Herald, Parijs) **(Vor. ber. blz. 1330 E.)**

F. **AMSTERDAM. — Begrooting 1934. —**
Na langdurige beraadslagingen heeft de Gemeenteraad op 6 Juni '34 de gewijzigde begrooting van inkomsten en uitgaven voor 1934 met 35 tegen 6 stemmen aangenomen. Dit is geschied nadat o.m. een amendement-de Miranda, er toe strekkende de 1,5 millioen gulden besparing door verlaging der steunnormen uit het bedrag van 2,2 millioen gulden te nemen, dat de door B. en W. voorgestelde verlaging vormt van het subsidie aan Maatschappelijken Steun en deze post te brengen op *f* 700.000, was verworpen met 23 tegen 19 stemmen. De begrooting zal thans opnieuw aan Gedeputeerde Staten worden aangeboden. (Algem. Handelsblad) **(Vor. ber. 1314 C.)**

9 JUNI 1934

G. **ZUID-AFRIKA. — Partij-fusie. - Eenige bepalingen uit de overeenkomst. —**
Aan de thans gepubliceerde overeenkomsten inzake partij-fusie tusschen de Z.-Afrik. en nationalistische partij is het volgende ontleend:
Zuid-Afrika zal worden bestuurd in den geest van nationale afhankelijkheid.
De betrekkingen met het Britsche gemeenebest zullen worden gehandhaafd. De samenwerking met de andere leden wordt voortgezet. Echter mag geen afwijking van het statuut der Unie noch de aanvaarding van buitenlandsche verplichtingen, die in strijd zijn met haar belangen, daarvan het gevolg zijn.
Terwijl de vereenigde partij voorstandster blijft van de handhaving van den bestaanden constitutioneelen toestand, zal aan niemand worden verboden zijn persoonlijke meening te uiten ten aanzien van eenigerlei wijziging van den regeeringsvorm.
De nieuwe partij erkent het onderscheid in het cultureele erfdeel van alle groepen des volks.
Het bestuur zal worden gevoerd op den grondslag der Zuid-Afrikaansche nationale beginselen en in den geest van nationale onafhankelijkheid, in harmonie met het souvereine onafhankelijke statuut volgens de overeenkomst van 1934.
De partij streeft naar de verwezenlijking der natio-

nale aspiraties en overtuigingen des volks onder de leuze „Zuid-Afrika vooraan".
De partij zal ernstig streven naar een bevredigende oplossing van het naturellen-vraagstuk, waarbij zonder dat den naturellen het recht op hun ontwikkeling wordt onthouden, de Europeesche beschaving wordt erkend als de voornaamste. (Die Burger, Kaapstad)
(Vorig bericht blz. 935 B.)

A. **LITAUEN. — Militaire putsch. - Prof. Woldemaras gearresteerd. - Regeering afgetreden. —**
Het Litausch telegraafagentschap heeft op 7 Juni '34 een speciaal telegram verzonden, dat als volgt luidt: „In verband met het in den afgeloopen nacht door het garnizoen van Kowno uitgevoerde proefalarm en eenige daarmee gepaard gaande incidenten is gebleken, dat een groep officieren onder dekking van den alarmtoestand geprobeerd heeft druk op de leiding van de republiek uit te oefenen om de tegenwoordige regeering door een onder leiding van Woldemaras te vervangen.
Nadat de president beslist geweigerd heeft deze pogingen ook maar te bespreken, is de chef van den generalen staf Kubiliemas, afgetreden. In zijn plaats is luitenant-generaal Jackus benoemd.
Prof. Woldemaras is inmiddels gearresteerd.
De regeering van Litauen is in haar geheel afgetreden. De President der Republiek, Smetana, heeft de demissionaire ministers met de afhandeling der loopende zaken belast. (Diena, Kaunas)
(Vor. ber. Woldemaras 251 G.)

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wettelijke regeling huurkoop. —**
De regeering heeft een tweetal ontwerpen ingediend. één tot wettelijke regeling van de overeenkomst van koop en verkoop op afbetaling, en een houdende wettelijke regelingen inzake het afbetalingsbedrijf.
Het eerste ontwerp draagt het karakter van een burgerrechtelijke regeling van de afbetalingsovereenkomst. Uitvoerige regelingen worden gegeven voor den koop op afbetaling en den huurkoop. Voor den huurkoop wordt een acte vereischt, voor den verkoop op afbetaling een schriftelijke overeenkomst. De geheele nieuwe regeling bevat in hoofdzaak dwingend recht. Bovendien is op bescheiden schaal een poging aangewend om den procesgang te verkorten en de reëele executie te bevorderen.
Het tweede ontwerp heeft ten doel de ernstigste euvelen, welke het afbetalingswezen vertoont, te beteugelen. Het is vooral gericht tegen de z.g. leenvrouwen of weekvrouwen, die in onze groote steden bekende figuren zijn.
Voor de regeling van het afbetalingsbedrijf is een vergunningsstelsel gekozen. (N. Rotterd. Courant)

C. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Greenwich-tijd.**
Minister De Wilde heeft een wetsontwerp ingediend, dat beoogt den middelbaren tijd van Greenwich de in de Nederland geldende wettelijke tijd te doen zijn. Het tijdstip waarop dit ontwerp, als het door de Staten-Generaal wordt aangenomen, in werking zal treden, zal nader door de Kroon worden bepaald.
Ook naar de meening van de regeering is het gewenscht, niet in het minst met het oog op de behoeften van het luchtvaartverkeer, radio-uitzendingen en het internationaal wetenschappelijk waarnemingsverkeer, dat Nederland, gelijk andere landen reeds deden, zijn eigen nationale tijdregeling prijs geeft en den wereldtijd, volgens de indeeling van het aardoppervlak in 24 strooken van 15 lengtegraden, waarin de tijd telkens een uur verschilt, aanvaardt. (Tel.)

10 JUNI 1934

D. **NEDERLAND. — Belasting. - Onjuiste aangiften. - ƒ 10,5 millioen navorderingen. —**
Naar wij vernemen, bedraagt het totale bedrag van de in Nederland verzwegen en thans opgegeven vermogens: over 1931-'32 484 millioen; over 1932-'33 398 millioen; over 1933-'34 351 millioen.
De bedragen van de verzwegen inkomsten luiden: over 1931-'32, 26 millioen; over 1932-'33, 25 millioen; over 1933-'34, 20 millioen.
Het totale bedrag van de hierop ingestelde navorderingen, welke dus de schatkist direct ten goede komen, bedraagt 10,5 millioen gulden.
(Nieuwe Rotterd. Courant) **(V. b. 1324 C. en 1188 I.)**

E. **KON. NED. MIJ. TOT EXPLOITATIE VAN PETROLEUMBRONNEN IN NEDERL.-INDIE. - Jaarverslag 1933. —**
Uit het jaarverslag der Koninklijke Petroleum Maatschappij blijkt, dat in 1933 een netto-winst is gemaakt van ƒ 30.546.306, waarvan een dividend wordt uitgekeerd van 6% op het per 31 Dec. 1933 uitstaande gewone aandeelenkapitaal van ƒ 503.624.000.
(Keesings Financieel Archief) **(Vor. ber. blz. 1175 B.)**

F. **MUZIEK. — Gustav Holst overleden. —**
Gustav Holst, de Engelsche componist, is dezer dagen in Londen op 59-jarigen leeftijd overleden.
Uit zijn werken noemen wij: „The Hymn of Jesus", „The Planets", het ballet „The Perfect Fool", en „Four Medieval Songs", voor zang en viool.
In de laatste jaren componeerde Holst een aantal werken, waaronder een concert voor twee violen, „Egdon Heath", de liederencyclus van Humbert Wolfe „Hammersmith" en een koor-fantasie.
(Red. K. H. A.)

G. **PROF. G. SCHELTEMA. — Gehuldigd. —**
Op 8 Juni '34 is in de aula van de Groningsche Academie een bijeenkomst gehouden, waar prof. G. Scheltema, directeur van het kinderziekenhuis en hoogleeraar aan de Groningsche Universiteit, is gehuldigd wegens zijn zilveren hoogleeraarschap en in verband met zijn aftreden als zoodanig wegens het bereiken van den pensioengerechtigden leeftijd.
Prof. Scheltema heeft daarbij zelf een rede gehouden over: „Een kwarteeuw Kindergeneeskunde (Terugblik en Vooruitzicht)".
Met dankbaarheid gewaagde hij van zijn werk en van de hulp, die hij daarbij steeds van anderen mocht ondervinden. Natuurlijk bereiken slechts zeer weinigen alles wat zij zich in hun optimistische jeugd hebben voorgesteld, maar prof. Scheltema heeft toch mogen zien, dat de balans voor zijn leven en voor zijn arbeid op het gebied der paediatriek naar de goede zijde overhelde. Voor 25 jaren waren de omstandigheden voor de kindergeneeskunde niet gunstig. De inrichting was volstrekt onvoldoende; er waren nauwelijks klinische of poliklinische patiëntjes. Prof. Scheltema had geen laboratorium, geen assistent voor het onderwijs. Dr. Heybroek, thans kinderarts te Amsterdam, heeft hem voor een kleine belooning, verstrekt door het kinderziekenhuis, terzijde gestaan. Hij vond dan ook zijn eenige belooning in hoofdzaak in de vele patiënten, die hij als eenig assistent moest behandelen.
Thans zit de paediatriek behoorlijk vast in het zadel. „Mijn opvolger", zeide spreker, „vindt de grondvoorwaarden behoorlijk vervuld. Natuurlijk moet er steeds geperfectionneerd worden. Maar hij kan zich direct aan den wetenschappelijken arbeid wijden. De wisselwerking met de maatschappelijke paediatriek is bevestigd."
Wat nu de vooruitzichten betreft: het is het ideaal van de geneeskunde zich in zooverre overbodig te maken, dat zij steeds minder ter genezing, steeds meer ter voorkoming te hulp wordt geroepen. Sterfte, getal en ernst van vele ziekten loopen merkbaar terug, en zulks veel meer door praeventie dan door curatie. „Voor 25 jaren heeft wijlen prof. Heymans een schitterende rede gehouden van deze plaats over de toekomstige eeuw der psychologie", zeide spreker. Spreker eindigde met zijn geloof uit te spreken aan een toekomstige eeuw van een overwegend praeventieve kindergeneeskunde. (De Telegraaf)

H. **MUZIEK. — Concertgebouw te Amsterdam. —**
Het bestuur van het Concertgebouw meldt ons:
In zijn op 7 Juni '34 gehouden vergadering heeft het bestuur van het Concertgebouw, gezien art. 10 der Statuten van deze naamlooze vennootschap, in de plaats van jhr. mr. dr. A. Röell uit zijn midden tot voorzitter benoemd de heer dr. H. P. Heineken.
De heer Heineken zal eerst op 1 September a.s. in functie treden, zoodat de heer G. H. de Marez Oyens het voorzitterschap tot dien datum zal blijven waarnemen.

I. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Ontslag huwende onderwijzeres. —**
Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de Lager-Onderwijswet, waarbij

wordt bepaald, dat de onderwijzeres, die in het huwelijk treedt, zal worden ontslagen. Hiertoe is thans de gemeenteraad bevoegd. De minister van Onderwijs acht het de meest aannemelijke oplossing, dat zulks thans bij de wet wordt bepaald. De voorgestelde regeling geldt zoowel voor het openbaar als bijzonder lager onderwijs.
De positie van de thans gehuwde onderwijzeres zal onaangetast worden gelaten. (Algem. Handelsblad)

11 JUNI 1934

A. NEDERLAND. — Clearingverdrag met Chili. —
Op grond van de zoogenaamde „Clearingwet" van 25 Juli 1932, welke aan de regeering de bevoegdheid geeft, verdragen te bekrachtigen voor de vereffening van vorderingen ontstaan door in- en uitvoer, is den 1sten Juni j.l. te Santiago een tusschen Nederland en Chili geldende clearingovereenkomst onderteekend. Deze overeenkomst, die op 16 Juni in werking treedt, beoogt eensdeels een geleidelijke liquidatie der in Chili voor Nederlandsche rekening uitstaande oude handelsvorderingen, waarop wegens de bestaande deviezenmoeilijkheden geen remise plaats vond; anderdeels een regeling voor de vereffening van handelsvorderingen in de toekomst.
In Chili is de „Banco Central de Chile" als vereffeningskantoor aangewezen. In Nederland het dezer dagen opgerichte „Nederlandsche Clearing-Instituut" (zie pag. 1320 D.). Als kassier van het instituut treedt de Nederlandsche Bank op.
Bijgevolg zijn Nederlandsche importeurs van goederen herkomstig uit Chili met ingang van 16 Juni a.s. wettelijk verplicht de verschuldigde koopsommen uitsluitend te voldoen door storting bij de Nederlandsche Bank op rekening van het Nederlandsche Clearing-Instituut.
Deze verplichting geldt ook voor goederen, welke hier te lande in entrepôt of anderszins onder douane-toezicht worden opgeslagen. Buiten de clearing valt slechts Chileensch koper, waarvan de betaling aan de Amerikaansche belanghebbenden op de tot dusver gevolgde wijze kan blijven geschieden, terwijl de storting ten aanzien van Chilisalpeter zich beperkt tot 40 procent van het factuurbedrag, na aftrek van *f* 1.— per honderd kilogram voor transport en andere bijkomende kosten.
(Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. 1320 D.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Verlies door de crisis meer dan 100 milliard dollar. —
Volgens een becijfering van den National Industrial Conference Board heeft de crisis in de jaren 1930 tot 1932 aan de bevolking der Vereenigde Staten een bedrag gekost van 108 milliard dollar, waarvan 35 milliard dollar aan loonderving.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

C. DUITSCHLAND. — De S.A. met verlof. —
De chef van den staf der S.A., Roehm, vaardigt het volgende bevel uit:
Ik heb besloten het advies van mijn dokters op te volgen en door een kuur te herstellen. In de afgeloopen weken zijn mijn lichaamskrachten ernstig aangetast door een pijnlijke zenuwslooping. Obergruppenführer von Krausser zal mij vervangen.
Het jaar 1934 zal de geheele kracht eischen van alle strijders der S.A. Ik beveel derhalve allen S.A.-leiders eveneens reeds in Juni te beginnen verloven toe te staan. In het bijzonder moeten de S.A.-leiders en -mannen, die in Juli dienst moeten doen, in Juni voor verlof in aanmerking komen.
Daarom zal de maand Juni voor een bepaald gedeelte der S.A.-leiders en -mannen, de maand Juli voor de massa der S.A. de tijd van volkomen ontspanning en herstel zijn.
Ik verwacht dat dan op 1 Augustus de S.A., weer geheel uitgerust en gesterkt, bereid zal zijn haar eervolle taak te dienen, welke volk en vaderland van haar mogen verwachten. Wanneer de vijanden der S.A. de hoop mochten hebben dat de S.A. van haar verlof niet meer of slechts ten deele zal terugkeeren, willen wij hun deze hoop laten. Zij zullen mettertijd en in den vorm, welke noodig schijnt, het daarop vereischte antwoord ontvangen.
De S.A. is en blijft het lot van Duitschland.
w.g. Stafchef Roehm.
(Vorig bericht blz. 1305 C.)

D. NEDERLAND. — Uitwijzing van vreemdelingen.
De minister van Justitie heeft dezer dagen een nieuwe circulaire tot de politie-autoriteiten gericht, in verband met nieuwe voorschriften voor de behandeling van vluchtelingen en vreemdelingen, die hier de grens zijn overgekomen.
De minister heeft een aantal afzonderlijke regelingen vastgesteld. Zoo is er in die regeling een rubriek vluchtelingen uit Duitschland en niet-vluchtelingen uit Duitschland en voorts niet-Duitschers, die hier over de grens komen.
Voor de vluchtelingen, die rechtstreeks uit Duitschland naar Nederland komen is vastgesteld, dat zij niet meer naar andere landen kunnen worden uitgeleid. In gevallen, waarin aannemelijk kan worden gemaakt, dat de terugkeer der voor uitwijzing in aanmerking komende vluchtelingen onmiddellijk levensgevaar ten gevolge kan hebben, wordt bepaald, dat zij voorloopig op Nederlandsch gebied mogen blijven.
De vluchtelingen — geen Duitschers en ook geen staatsloozen — moeten zooveel mogelijk vrijwillig genoodzaakt worden naar het eigen land terug te gaan. Geschiedt zulks niet vrijwillig, dan moet uitlevering aan het eigen land geschieden. Van het uitgeleiden naar andere landen van deze categorie moet voortaan worden afgezien.
Het gevolg van deze circulaire zal o.m. zijn, dat uit te wijzen vreemdelingen niet meer naar België worden gebracht, van waar zij zoo dikwijls reeds dadelijk weer naar Nederland werden teruggevoerd.
(De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 1327 H.)

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Tekst der Fransche resolutie. —
De op grond van het Engelsch-Fransch-Amerikaansche accoord nopens de door de Fransche delegatie uitgewerkte resolutie, welke op 8 Juni '34 bij het presidium der Ontwapeningsconferentie is ingediend, heeft den volgenden tekst:
De Hoofdcommissie
neemt de resoluties, welke haar zijn voorgelegd door de delegaties der zes mogendheden, de delegatie van Turkije en de delegatie van de Sovjet-Unie in overweging;
houdt rekening met de bemerkingen van het Fransche memorandum van 1 Januari 1934, het Italiaansche memorandum van 4 Januari 1934, het Engelsche memorandum van 29 Jan. '34 en de Duitsche verklaring van 16 April 1934;
is overtuigd van de noodzakelijkheid, dat de conferentie haar werkzaamheden voortzet om te komen tot een algemeene overeenkomst inzake de vermindering en beperking der bewapeningen; heeft besloten de reeds aangevangen onderzoeken onverwijld voort te zetten.
I. De Hoofdcommissie wekt het presidium op met de door hem geschikt geachte middelen en met het doel een ontwapeningsconventie algemeen te doen goedkeuren, een oplossing te zoeken van hangend gebleven kwesties, ongeacht de bijzondere besprekingen, welke de regeeringen mochten willen inleiden om het resultaat te vergemakkelijken door den terugkeer van Duitschland ter conferentie.
II. Het bijzondere belang, dat de bestudeering eener oplossing van zekere sedert den aanvang der algemeene beschouwingen naar voren gekomen problemen biedt, geconstateerd hebbende, neemt de Hoofdcommissie de volgende resolutie aan:
1. **Veiligheid.**
a) Aangezien de resultaten van vroegere studies der conferentie sedert een jaar het sluiten van zekere regionale veiligheidsovereenkomsten in Europa hebben vergemakkelijkt, besluit de Hoofdcommissie een bijzondere sub-commissie te benoemen, welke tot taak zal hebben die voor-studies voort te zetten, welke zij noodig oordeelt om het sluiten van nieuwe overeenkomsten van gelijken aard, welke buiten de conferentie in behandeling zouden kunnen worden genomen te vergemakkelijken. Het zal de taak der Hoofdcommissie zijn de eventueele betrekkingen dezer overeenkomsten met de algemeene conventie te bepalen.
b) De Hoofdcommissie besluit een bijzondere sub-commissie te benoemen met de taak de kwestie der uitvoeringsgaranties te bestudeeren en de werkzaamheden nopens de contrôle te hervatten.
2. **Luchtvaart.**
De Hoofdcommissie draagt de commissie voor luchtvaartaangelegenheden op direct de studie aan te vangen van de in haar resolutie van 25 Juli 1932 onder de rubriek „Luchtstrijdkrachten" genoemde kwesties.
3. **Wapenfabricage en handel in wapens.**
De Hoofdcommissie wekt zijn bijzondere commissie voor de wapenfabricage en den handel in wapens op direct haar werkzaamheden te hervatten en in het licht der verklaring, welke de Amerikaansche vertegenwoordiger op 30 Mei '34 heeft afgelegd, in den kortst mogelijken tijd rapport uit te brengen over de oplossingen, welke zij aanbeveelt.
Deze commissies zullen naast elkander werken. Het bureau heeft de taak de resultaten samen te vatten.
III. De Hoofdcommissie laat het aan het presidium over op het geschikte oogenblik de noodige maatregelen te nemen, opdat de commissie, wanneer zij door den president wordt bijeengeroepen voor zoover mogelijk een volledig ontwapeningsontwerp aantreffe.
IV. In aanmerking nemende, dat het voorstel der Russische delegatie de conferentie onder den naam „Vredesconferentie" permanent te verklaren een nauwkeurige studie vereischt, verzoekt de Hoofdcommissie den president dit voorstel ter kennis van de regeeringen te brengen.

De Algemeene Commissie der Ontwapeningsconferentie heeft 4 commissies ingesteld.
(Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1330 D.)

F. VOETBAL. — Wereldkampioenschap. - Italië wint den wereldtitel. —
Italië heeft op 10 Juni '34 het wereldkampioenschap gewonnen door Tsjecho-Slowakije in den eindstrijd met 2—1 te slaan (na verlenging).

Op 7 Juni heeft Duitschland in den strijd om de derde of vierde plaats Oostenrijk met 3—2 verslagen. (Red. K. H. A.) **(Vorig bericht blz. 1324 E.)**

A. RICHARD STRAUSS ZEVENTIG JAAR. —
Als zoon van den hoornist Franz Strauss en Josephine Pschorr werd Richard Strauss op 11 Juni 1864 te München geboren. Reeds op 7-jarigen leeftijd gaf hij bewijzen van zijn compositorische begaafdheid en schreef een Weihnachtslied. In 1874 bezocht Strauss het König Ludwiggymnasium, dat hij acht jaar volgde In 1876 schreef hij zijn eerste compositie die in druk verscheen, Breitkopf und Härtel publiceerde de Festmarsch op. 1. Hans von Bülow interesseerde zich voor den componist en zorgde er voor, dat Strauss de door hem geschreven Suite voor blaasinstrumenten te München, ter gelegenheid van een aldaar door de Meiningers gegeven concert, dirigeerde.
In 1886 werd Strauss als derde dirigent naar München benoemd, in 1889 ging hij naar Weimar, om in 1894 als Hofkapellmeister naar München terug te keeren. In den herfst van 1898 werd hij in een zelfde functie te Berlijn aangesteld, in 1908 kreeg hij den titel General-musikdirektor; van 1917 tot 1920 was hij leider van een Meisterschule voor compositie aan de Kgl. Hochschule, om van 1919 tot 1924 te Weenen als leider van de Staatsopera een plaats in te nemen, die hem als reproduceerend kunstenaar in de eerste rijen der dirigenten van wereldbeteekenis bracht.

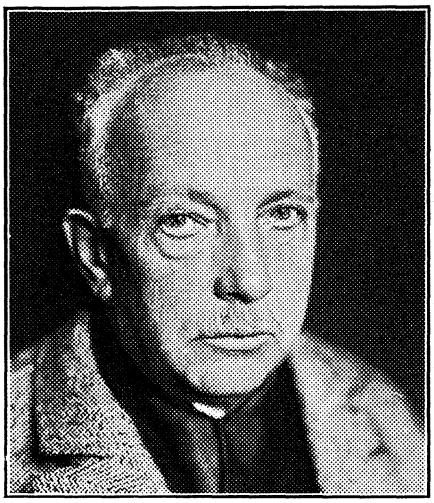

Richard Strauss.

Chronologische volgorde van zijn voornaamste werken:
Piano-Sonate in b kl. t. op. 5; Serenade voor blaasinstrumenten op. 7; Viool-concert op. 8; Symphonie in f kl. t. op. 12; Wanderers Sturmlied op. 14; Symph. fantasie Aus Italien op. 16; Don Juan op. 20; Tod und Erklärung op. 24; Guntram op. 25; Till Eulenspiegel op. 28; Also sprach Zarathustra op. 30; Don Quixote op. 35; Ein Heldenleben op. 40; Feuersnot op. 50; Simfonia domestica op. 53; Salome op. 54; Elektra op. 58; Der Rosenkavalier op. 59; Ariadne auf Naxos op. 60; Le bourgeois gentilhomme op. 60; Alpensymphonie op. 64; Die Frau ohne Schatten op. 65; Schlagobers op. 70; Intermezzo op. 72; Die Aegyptische Helena op. 75; Arabella.
Het bestuur der Wagnervereeniging heeft Richard Strauss uitgenoodigd de herfstuitvoeringen der Wagnervereeniging persoonlijk te komen dirigeeren. Richard Strauss heeft deze uitnoodiging aanvaard. (Red. K. H. A.)

12 JUNI 1934

B. AUTEURSRECHT. — Buma—A.V.R.O. —
Het Buma had een verbod geëischt tot uitzending van werken door de A.V.R.O. waarvoor deze omroepvereeniging de gevraagde vergoeding niet wil betalen. In de dagvaarding waren 32 gevallen opgesomd, waarin de A.V.R.O. muziekstukken had uitgevoerd, waarvoor de door Buma gevraagde rechten niet ten volle zijn betaald.
Bij het genoemde verbod eischte het bureau de bepaling dat de A.V.R.O. een dwangsom van *f* 1500 zou moeten betalen voor elk muziekstuk, dat zij uitzendt, zonder dat de eischen van Buma ten volle zijn nagekomen.
De president van de rechtbank, mr. J. W. Huysinga, heeft uitspraak gedaan in het kort geding tusschen het Buma en de A.V.R.O. betreffende de betaling van de verlangde auteursrechten en den eisch van het Buma afgewezen.
Naar het oordeel van den president betreft het hier geen spoedeischend geval en bestaat er geen reden, deze kwestie niet aan den gewonen rechter voor te leggen. Te meer daar er reeds vijf maanden wordt onderhandeld over de kosten die door de omroepvereenigingen aan het Buma moeten worden betaald.
Binnen korten tijd zal waarschijnlijk een algemeene maatregel van bestuur deze kwestie nader regelen, dan bestaat de mogelijkheid, dat door den minister een dwanglicentie wordt vastgesteld.
Mocht deze algemeene maatregel van bestuur of de dwanglicentie uitblijven, dan kan deze materie altijd nog bij den gewonen rechter aanhangig worden gemaakt.
Op deze gronden wijst de president den eisch af en veroordeelt eischer in de kosten van het geding, begroot op *f* 50.—.
(De Telegraaf)

C. BELGIE. — Nieuw Kabinet - De Broqueville. —
Het nieuwe Belgische kabinet is thans officieel als volgt samengesteld:
De Broqueville: minister-president, minister zonder portefeuille; Jaspar: Buitenlandsche Zaken; Pierlot: Binnenlandsche Zaken; Sap: Financiën; Bovesse: Justitie; Devèze: Nationale Verdediging; Dierckx: Verkeerswezen; Van Cauwelaert: Handel, Nijverheid en Landbouw; Van Isacker: Arbeid en Sociale Voorzorg; Tschoffen: Koloniën; Forthommes: Openbare Werken; Maistriau: Onderwijs; Ingenbleek: minister zonder portefeuille; Van Zeeland: minister zonder portefeuille. (Agence Belga) **(Vor. ber. 1331 E.)**

D. OOSTENRIJK. — Bomaanslagen. —
In de laatste dagen zijn ernstige bomaanslagen gepleegd op spoorwegbruggen en op vele openbare gebouwen te Weenen.
In elke Oostenrijksche gemeente wordt een plaatselijke afweer-brigade opgericht. De spoorwegen worden door patrouilles voortdurend bewaakt. Er heerscht een paniekstemming. De regeering heeft strenge maatregelen tegen nationaal-socialistische propagandisten genomen. (Reichspost)

E. RUSLAND. — Erkenning door Tsjecho-Slowakije en Roemenië. —
Tsjecho-Slowakije en Roemenië hebben op 9 Juni '34 besloten, Sovjet-Rusland officieel te erkennen en diplomatieke betrekkingen met dit land in te stellen.
De ministers van Buitenlandsche Zaken van Roemenië en Tsjecho-Slowakije hebben reeds desbetreffende nota's met den Russischen Volkscommissaris voor Buitenlandsche Zaken, Litwinof, gewisseld, terwijl verwacht wordt, dat ook Joegoslavië zich bij dezen stap zal aansluiten. (Lidové Listy)

F. DEFTIGE EN GEMEENZAME TAAL. — Intreerede prof. dr. G. G. Kloeke. —
Op 8 Juni heeft prof. dr. G. G. Kloeke, nieuw benoemd hoogleeraar in de Nederlandsche taalkunde aan de Leidsche Universiteit als opvolger van wijlen prof. dr. J. H. Kern, dit ambt aanvaard met het uitspreken van een inaugureele oratie, getiteld: „Deftige en gemeenzame taal". Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De tegenstelling tusschen deftige en gemeenzame taal is niet van vandaag of gisteren, ja men kan zeggen, dat het geheele taalleven min of meer door deze antithese wordt beheerscht. De familiaire taal van vroeger eeuwen wordt grootendeels aan ons oog onttrokken door de sluier van de deftige literatuurtaal; soms komt de volkstaal even boven, zooals in de zeventiende-eeuwsche kluchten. Maar er is geen cultuurgemeenschap denkbaar zonder de antithese: algemeen beschaafde taal en dialect. Zoo hebben de verschillen „fatsoenlijk" en plat, „slordig" en correct, vormelijk en natuurlijk geleid tot antithesen als kanseltaal en omgangstaal, schrijftaal en spreektaal.
J. W. Muller is de eerste geweest, die de aandacht heeft gevestigd op het feit, dat het stilistisch verschil tusschen deftige en gemeenzame taal vaak te herleiden is tot een geographisch verschil. Immers: de beschaafde spreek- en schrijftaal heeft zich te allen tijde ontwikkeld uit den tongval van het gewest, de stad, den stand of den kring, die de voornaamste was en daardoor van zelf, zonder opzettelijken dwang, de overige noopte zich daarbij aan te sluiten. Nog altijd bedienen we ons in geschrifte van Zuidnederlandsche woorden als beminnen, werpen, zenden, reeds, spoedig, terwijl wij mondeling alleen gebruiken de Hollandsche aequivalenten: houden van, gooien, sturen, al, gauw.
Telkens weer ophieuw worden we eraan herinnerd, hoe lang de invloed van een superieure beschaving nawerkt, ook in de taal. (Red. K. H. A.)

A. DE NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag 1933-1934. —

Voor hem, aldus Mr. L. J. A. Trip, president der Nederlandsche Bank, die nog steeds van meening is, dat een werkelijk en blijvend wereldherstel slechts verkregen kan worden door verbetering en uitbreiding van de internationale betrekkingen, vormt het afgeloopen boekjaar een uiterst onbevredigend tijdperk. In geen enkel opzicht traden die verbetering en uitbreiding in.

In 1933 nam de strijd van allen tegen allen steeds scherpere vormen aan. Elk land versterkte zijne pogingen om zijne invoeren te beperken en zijne uitvoeren te doen toenemen. Dat dit streven tot mislukking moest gedoemd zijn, stond bij voorbaat vast. De wereldhandel is, zoowel wat waarde als wat omvang betreft, in 1933 verder gedaald. De waarde, in goud uitgedrukt, beliep minder dan een derde van het overeenkomstige cijfer voor 1929. De omvang was 30% kleiner dan in laatstgenoemd jaar.

Hieronder volgt een overzicht van de percentages der veranderingen in de goudwaarde der in- en uitvoeren van de na te noemen landen.

	1931 op 1932		1932 op 1933		1929 op 1933	
	Invoer	Uitv.	Invoer	Uitv.	Invoer	Uitv.
Ver. St. v. Amerika .	— 36	— 33	— 14	— 19	— 75	— 75
Groot-Brittannië en Noord-Ierland ...	— 37	— 28	— 8	— 4	— 61	— 65
Frankrijk	— 30	— 35	— 5	— 6	— 51	— 63
Duitschland	— 31	— 40	— 10	— 15	— 69	— 64
Nederland	— 31	— 36	— 7	— 14	— 56	— 64
België en Luxemburg	— 31	— 36	— 9	— 5	— 58	— 54
Italië	— 29	— 32	— 10	— 13	— 66	— 61
Zwitserland	— 22	— 41	— 10	+ 6	— 40	— 60

De monetaire ontwrichting maakte voortgang. De volgende cijfers stellen zulks boven twijfel:

	Waarde in Guldens	
	31 Mrt. 1933	31 Mrt. 1934
Amerikaansche dollar	2.48⅛	1.48⅛
Pond sterling	8.50¼	7.63⅞
Zuid-Afrikaansch pond	8.50	7.63⅞
Australisch pond	6.79	6.11½
Nieuw-Zeelandsch pond	6.78½	6.13½
Japansche yen	0.53½	0.45
Deensche kroon (100 Kr.)	38.10	34.15
Noorsche kroon (100 Kr.)	43.60	38.40
Zweedsche kroon (100 Kr.)	45.10	39.40

In procenten uitgedrukt bedroeg de waardevermindering ten opzichte van het goud voor de hierboven genoemde valuta's onderscheidenlijk op:

	31 Mrt. 1932	31 Mrt. 1933	31 Mrt. 1934
Amerikaansche dollar	0.66	0.26	40.46
Pond sterling	22.23	29.78	36.91
Zuid-Afrikaansch pond	2.12	29.79	36.91
Australisch pond	37.86	43.92	49.43
Nieuw-Zeelandsch pond ...	29.21	43.96	49.33
Japansche yen	33.87	56.86	63.72
Deensche kroon	22.38	42.86	48.78
Noorsche kroon	25.38	34.60	42.40
Zweedsche kroon	23.88	32.25	40.99

Het was in het bijzonder de monetaire politiek van de Vereenigde Staten, die de wereld in onrust hield en het vertrouwen verder ondermijnde. De waarde van het ruilmiddel werd met opzet en kunstmatig gedrukt, speculatie en kapitaalvlucht werden aangemoedigd en de goudclausule werd gebroken. Dat hierbij geen rekening werd gehouden met den terugslag, dien dergelijke ingrijpende maatregelen op den toestand in andere landen moesten oefenen, noch met de groote verliezen, welke berokkend werden aan het buitenland, voorzoover dit in goed vertrouwen vorderingen in dollars bezat, zal wellicht de grootste belemmering blijken te vormen voor het weder op gang brengen van het internationale crediet- en kapitaalverkeer.

In het algemeen zullen de consequenties van het mislukken der Londensche Wereldconferentie van verre strekking en van langen duur zijn. De geïsoleerde krachtsinspanning van elk land zal onvermijdelijk leiden tot eene verdere uitbreiding van kunstmatige en ongezonde toestanden.

Een en ander moet leiden tot het leggen van zware lasten op den verbruiker en dus tot een verdere inkrimping van het verbruik, terwijl het scheppen van werkgelegenheid, waaraan boven alles behoefte bestaat, een goedkoope productie en een zooveel mogelijk op peil houden en herstellen van het verbruik tot voorwaarden heeft.

Intusschen, de Londensche mislukking moest door alle landen als uitgangspunt voor de verder te volgen politiek aanvaard worden. Uit eigen kracht moesten zij een nieuwen evenwichtstoestand trachten te bereiken. Hierbij acht ik het wenschelijk op eenige lichtpunten de aandacht te vestigen.

In de eerste plaats zij er dan op gewezen, dat de feiten, met name de zekerheid, dat op hulp van buiten niet langer kon gerekend worden, tot krachtige maatregelen in de verschillende landen dwongen. Dit leidde in het algemeen tot een versterking van de positie der centrale overheid. Zij werd met verstrekkende volmachten bekleed en zij kon zich in toenemende mate doen gelden. Het regeeren werd wederom mogelijk. Zulks bracht een aanmerkelijken voortgang mede op den weg naar saneering van de openbare financiën, naar aanpassing aan den gewijzigden toestand.

In de tweede plaats kan geconstateerd worden, dat, als de teekenen niet bedriegen, de omvang van het wereldgoederenverkeer, ondanks alle directe en indirecte belemmeringen, in den laatsten tijd niet verder daalt en zelfs een neiging tot stijgen vertoont. Hieruit mag wellicht worden afgeleid, dat het laagste punt van den wereldhandel bereikt werd en dat, naar gelang de interne positie van een toenemend aantal landen aan stabiliteit wint, een langzame uitbreiding van het internationale verkeer kan worden tegemoet gezien.

Als een onmisbare voorwaarde daarvoor staat voorop het voorkomen van een verdere ontwrichting van de wisselkoersen. In dit opzicht kan als lichtpunt gewezen worden op de handhaving in een aantal landen van den gouden standaard.

Het moet voor een ieder, die bereid en in staat is zich een objectief oordeel te vormen, vast staan, dat de vorming en instandhouding van deze kern van gouden-standaard-landen een bij uitstek groote beteekenis heeft zoowel voor het wereldbelang als voor de individueele belangen van de landen binnen en buiten de hier bedoelde groep. Haar verdere instandhouding vormt, naar mijn overtuiging, onder de huidige omstandigheden de belangrijkste voorwaarde voor een geleidelijke verbetering. Bij gebreke daarvan moet verwacht worden een nieuwe en hoogst ernstige verstoring van het vertrouwen. De monetaire chaos zou algemeen worden en een verdere benedenwaartsche beweging van valuta's zou inzetten. Het aantal en de omvang der rechtstreeksche handelsbelemmeringen zouden onvermijdelijk nog meer toenemen. De internationale goederenmarkten zouden een nieuwen druk ondervinden.

Dat de gevolgen van de schommelingen in de van het goud losgeraakte valuta's tot de ernstigste behooren der talrijke moeilijkheden, welke aan het wereldverkeer worden in den weg gelegd, vindt thans weinig bestrijding meer. In deze erkenning is een der redenen gelegen voor de grootere geneigdheid, welke in verschillende kringen geconstateerd kan worden tot terugkeer naar stabiliteit van de wisselkoersen. Het is te hopen, dat de geneigdheid om naar stabiliteit der wisselkoersen te streven ook ten grondslag moge liggen aan den door de Amerikaansche regeering getroffen maatregel, welke de goudwaarde van den dollar vaststelde op 59.06 pct. van zijn oorspronkelijke waarde. Zekerheid omtrent dit punt bestaat nog niet, waar de bevoegdheid voorbehouden blijft om de devaluatie tot een maximum van 50 pct. op te voeren.

In weerwil van de genoemde lichtpunten, komt de president niettemin tot de slotsom, dat de tegenwoor-

dige toestand in hooge mate verward en onzeker is. Met voorspellingen omtrent de toekomst dient groote voorzichtigheid betracht te worden. Veel wordt geschreven en gesproken over „structureele" veranderingen, welke tot eene blijvende wijziging in de na te streven doeleinden zouden moeten leiden. Inderdaad, de gevolgen van de wereldontwrichting zijn van verre strekking. Deze erkenning mag intusschen nimmer leiden tot het verheffen tot doel van hetgeen noodgedwongen en ter verdediging tegen den aanval van buiten moet geschieden. In elk geval blijft vaststaan, dat die landen, welke de kunstmatige voorzieningen om zich staande te houden, tot het uiterste weten te beperken en het snelst hun evenwicht weten te herwinnen, de beste waarborgen scheppen voor een geleidelijk herstel en voor het behouden en vergrooten van hun aandeel in een zich langzamerhand uitbreidend wereldverkeer.

Zulks geldt in het bijzonder voor Nederland, dat in zoo sterke mate op het internationale verkeer is aangewezen. De hierboven geschetste ongunstige factoren hebben, zooals voor de hand ligt, een zwaren druk op ons economisch bestel geoefend. De totale waarde van den buitenlandschen handel verminderde van *f* 2.145 millioen in 1932 tot *f* 1.935 millioen in 1933, of met *f* 210 millioen. Hiervan komt *f* 90 millioen op rekening van den invoer en *f* 120 millioen op rekening van den uitvoer. Het tekort op de handelsbalans steeg derhalve van *f* 453 millioen in 1932 tot *f* 483 millioen in 1933. Hieronder volgt een staatje, dat den achteruitgang van den Nederlandschen handel onder cijfers brengt:

	In millioenen guldens			In duizenden tonnen	
	Invoer	Uitvoer	Invoersaldo	Invoer	Uitvoer
1928	2.684	1.986	698	29.821	15.725
1929	2.752	1.990	762	30.989	16.301
1930	2.418	1.719	699	31.394	16.606
1931	1.893	1.312	581	29.899	16.819
1932	1.299	846	453	24.589	13.992
1933	1.209	726	483	24.081	12.768
Teruggang					
van 1928 op 1933	55%	63%	31%	19%	19%
van 1931 op 1932	31%	36%	22%	18%	17%
van 1932 op 1933	7%	14%	+ 7%	2%	9%

Voor zoover de beschikbare gegevens tot het trekken van eene algemeene slotsom in staat stellen, zou ik geneigd zijn tot de meening, dat de Nederlandsche conjunctuur zich consolideert op een depressie-niveau, dat eenigszins boven het laagste peil van omstreeks begin 1933 gelegen is.

In het bijzonder de landbouwsteun en de contingenteeringen hebben, in overeenstemming met hetgeen nagenoeg alle landen te zien geven, een sterkere oriënteering van het Nederlandsche bedrijfsleven op de behoeften van de binnenlandsche markt tengevolge gehad. Zulks moge onder den onafwijsbaren drang der omstandigheden noodzakelijk zijn, dit neemt niet weg, dat deze gang van zaken een kunstmatig karakter draagt en onmiskenbare nadeelen medebrengt.

Dit sluit geenszins in, dat in Nederland de aanpassing geen voortgang zou hebben gemaakt. Het kan bezwaarlijk ontkend worden, dat reeds veel in de goede richting is geschied. Met name in 1933 heeft de realiteit gedwongen tot hetgeen vóórdien nauwelijks mogelijk werd geacht. De budgetaire positie der openbare lichamen is duidelijk in het licht gesteld en de saneering dier positie is krachtig ter hand genomen. De lasten der publieke schuld zijn zoowel voor Nederland als, met medewerking van het moederland, voor Nederlandsch-Indië door omvangrijke conversies aanmerkelijk verminderd. In het bedrijfsleven zijn in vele gevallen de productiekosten belangrijk verlaagd en is dientengevolge evenwicht verkregen of althans benaderd. Dit alles neemt intusschen niet weg, dat het in gang zijnde proces niet voltooid is. De overheidsfinanciën moeten het laatste deel van den weg naar het evenwicht nog afleggen. De belastingheffing is opgevoerd tot een peil, dat met het belang van de noodzakelijke kapitaalvorming niet te rijmen is. De openbare uitgaven bewegen zich ook thans nog op een niveau, dat uitgaat boven de mogelijkheden, welke het nationale inkomen biedt.

Ofschoon de werkloosheidscijfers der eerste maanden van het loopende jaar eene verbetering vertoonen, staat vast, dat het euvel van de werkloosheid met gemiddeld 270.700 en 322.600 werkloozen in 1932 en 1933, tegen 138.200 in 1931, een ernstig karakter heeft verkregen.

Wat den buitenlandschen afzet van Nederlandsche producten betreft, deze blijft, vooral in waarde, een dalende richting volgen. Met deze twee gegevens — werkloosheid en uitvoer — kan volstaan worden ten bewijze, dat voorzichtigheid geboden is en dat verdere stappen niet achterwege mogen blijven om het kosten- en prijzenpeil hier te lande te verlagen. Dat de regeering het primaire karakter onderkent van dit belang, hetwelk den grondslag vormt van hare politiek, blijkt duidelijk uit de toelichting, welke zij omtrent haar verder te volgen beleid heeft gegeven bij de behandeling van het wetsontwerp, waarbij een crediet voor het verruimen van de werkgelegenheid wordt aangevraagd.

Bij de hier bedoelde uiteenzetting der regeering van haar verder te voeren beleid heeft zij opnieuw in de meest positieve termen uiting gegeven aan haren afkeer van monetaire experimenten.

Zulks kan sedert de ontwikkeling op en na de Londensche Wereldconferentie geen verwondering wekken. Deze houding van onze regeering, welke geheel in overeenstemming is met de opvattingen van de Staten-Generaal en van de overgroote meerderheid van het Nederlandsche volk, vormt een onverbreekbaar geheel met de politiek, die zij zich gesteld heeft. Het is dan ook niet duidelijk, welke practische resultaten voor oogen staan aan hen, die voor Nederland het loslaten van den gouden standaard en eene devaluatie van den gulden bepleiten. Zouden zij, om slechts een voorbeeld te noemen, in redelijkheid kunnen verwachten, dat deze regeering, die op de basis van het huidige monetaire systeem, belangrijke conversieoperaties heeft uitgevoerd en de medewerking van het publiek heeft verkregen voor een renteverlaging en voor het opgeven, ten aanzien van een groot deel der Indische schuld, van de goudclausule, daarna bereid zou gevonden worden om dien grondslag te ondermijnen en het vertrouwen in haar beleid te vernietigen door vrijwillig den gouden standaard te verlaten? Deze vraag stellen is haar tevens beantwoorden.

Doch ook los van overwegingen van politieken, socialen en moreelen aard, staat voor mij vast, dat het welbegrepen belang van het Nederlandsche bedrijfsleven het vasthouden aan de tot dusver gevolgde gedragslijn eischt. Een werkelijk en duurzaam herstel van het Nederlandsche bedrijfsleven kan door monetaire maatregelen nimmer bereikt worden. Integendeel, het aanpassingsproces hetwelk in gang is, zou als gevolg van dergelijke maatregelen tot stilstand gebracht, ja zelfs ten deele ongedaan gemaakt worden, terwijl voor nieuwe onevenwichtigheden de grondslag zou worden gelegd.

De monetaire taak van de Nederlandsche Bank besprekende stelt het verslag vast, dat deze haar zwaartepunt vond in de handhaving van de goudwaarde van het nationale ruilmiddel. Bij herhaling had men hierbij te kampen tegen de onrust, gewekt door de ongunstige monetaire toestanden in het buitenland en door de pleidooien, die in het binnenland van sommige zijden voor het verlaten van den gouden standaard gehouden werden. De krachtige houding van de Nederlandsche regeering en de samenwerking met de overige landen, die monetaire experimenten als middel om de crisis te bestrijden verwerpen, maakten het mogelijk die onrust te doen wijken. Hierbij komt, dat in toenemende mate het vertrouwen in den gulden veld won, toen de herhaalde aanvallen op ons ruilmiddel konden worden afgeslagen en de talrijke oppervlakkige en ondeskundige voorspellingen

omtrent de onmogelijkheid, om den gouden standaard te handhaven, door de feiten werden gelogenstraft. In het bijzonder hebben wij er naar gestreefd, aldus de president, de vermindering der direct opeischbare verplichtingen van De Nederlandsche Bank, gelijken tred te doen houden met het verlies aan goud, dat wij in tijden van onrust en wantrouwen of laatstelijk door de verlaging van den goudinhoud van den Amerikaanschen dollar, te boeken hadden. Hierin werden wij krachtig gesteund door de groote mate van liquiditeit van het particuliere bankwezen. Bovendien hebben de leiders van dat bankwezen niet geaarzeld hun medewerking te verleenen door hun middelen niet beschikbaar te stellen voor het financieren van transacties, welke geacht moesten worden tegen den gulden gericht te zijn. In dezelfde richting werkten de disconto-verhoogingen, die wij hebben toegepast, telkens wanneer de geldmarkt daartoe aanleiding gaf en de mogelijkheid schiep van een toenemend beroep op de credietfaciliteiten der Bank, ten einde langs dien weg de betaling van het van ons gekochte goud te bewerkstelligen. Dit alles maakte het mogelijk, de gouddekking der direct opeischbare verplichtingen nagenoeg op hetzelfde hooge peil te houden.

Deze gang van zaken stelt de noodzakelijkheid boven twijfel, dat de Bank niet worde belemmerd in hare primaire taak, de goudwaarde van den gulden te handhaven. Deze taak behoort niet slechts in de huidige tijden van onrust en onzekerheid, maar ook in normale omstandigheden voorop te staan. Zij moet de bedrijfsleiding blijven beheerschen. Dit beginsel wordt uit het oog verloren door hen, die de onafhankelijkheid van de Bank wenschen aan te tasten. Dat de regeering en de groote meerderheid der Tweede Kamer blijk hebben gegeven, dezen gevaarlijken weg niet te willen volgen, kan dan ook met voldoening geconstateerd worden.

De redenen voor de goudafvloeiïng moeten geacht worden gelegen te zijn in abnormale omstandigheden, welke plotselinge kapitaalverschuivingen in het leven riepen. Zoodra die omstandigheden hadden uitgewerkt, werd het evenwicht hersteld en daalden de wisselkoersen op het buitenland beneden het gouduitvoerpunt. Hierbij dient in aanmerking te worden genomen, dat Nederland beschikt over een goudvoorraad, welke de behoeften van normale tijden aanmerkelijk te boven gaat.

De werkelijke beteekenis van het goud is gelegen in zijn gebruik voor internationale verrekeningen en voor het overbruggen van den tijd, welke voor de aanpassing aan gewijzigde omstandigheden noodig is. Het vasthouden en buiten gebruik stellen van belangrijke hoeveelheden goud, zooals thans geschiedt in landen, die den gouden standaard hebben verlaten, vormt eene miskenning van die werkelijke beteekenis. De veel misbruikte term „goudsterilisatie" zou hier in dien zin op zijn plaats zijn, dat dit goud onttrokken wordt aan zijne natuurlijke bestemming om te dienen als band tusschen de verschillende munteenheden en als internationaal verrekeningsmiddel.

De wereld-goudproductie heeft in 1933 een nieuw record bereikt. Zij vertegenwoordigde eene waarde van *f* 1.260 millioen en overtrof met *f* 20 millioen het definitieve cijfer voor 1932. Hierbij kwamen de voortgezette verkoopen, in het bijzonder door Britsch-Indië, van goud uit particulier bezit.

Hierna volgt een overzicht van de ontwikkeling van den zichtbaren goudvoorraad:

(in millioenen guldens)

	31 Dec. 1913	31 Dec. 1931	31 Dec. 1932	31 Dec. 1933
Europa	6.943	15.397	16.987	17.203
Ver. Staten	3.209	10.078	10.063	9.981
Z. en M. Amerika	896	883	851	878
Canada	291	194	209	192
Azië en Australië	612	1.363	1.296	1.137
Afrika	129	174	194	313
Wereld	12.080	28.089	29.600	29.704

Goudvoorraden der landen, die het goudblok vormen

(in millioenen guldens)

	31 Dec. 1913	31 Dec. 1929	31 Dec. 1931	31 Dec. 1933	31 Mrt. 1934
Frankrijk	1.689	4.063	6.715	7.515	7.237
Zwitserland	82	286	1.127	959	838
België	119	405	881	946	924
Italië	664	679	736	929	900
Nederland	152	448	888	922	786
Polen	—	197	167	132	134
Totaal goudblok	2.706	6.078	10.514	11.403	10.819

Bij de beoordeeling van de Nederlandsche betalingsbalans dient o.a. rekening gehouden te worden met het feit, dat, voor zoover noodig, vermindering van onzen nog steeds belangrijken invoer aanpassing kan en zal brengen. Een overdreven en niet door de omstandigheden geboden beperking van den invoer zou echter tot uiterst schadelijke gevolgen leiden. Hoever de omstandigheden Nederland zullen dwingen in dit opzicht te gaan, zal in overwegende mate afhangen van de houding, welke andere, in het bijzonder de groote landen ten aanzien van de internationale betrekkingen zullen innemen. In dit verband valt een aanmerkelijke beteekenis te hechten aan de ontwikkeling van het Duitsche transferprobleem.

Voor zoover ik kan zien, aldus de president, bestond geen verschil van gevoelen over het feit, dat de transfer-moeilijkheden in hoofdzaak zijn ontstaan door het terugloopen van het overschot op de Duitsche handelsbalans als gevolg van de afsnoering van het internationale goederenverkeer. Aan de hand van eene raming van het beschikbare overschot is destijds overeengekomen wat Duitschland op de aldus aangenomen basis zou overmaken. Op deze wijze werd dus geenerlei rekening gehouden met de hierboven omschreven, fundamenteele oorzaak van de moeilijkheden, terwijl evenmin voorzieningen werden getroffen om die oorzaak weg te nemen.

Het eerste was, op zich zelf beschouwd, reeds onbillijk tegenover Nederland. Zulks springt in het oog, wanneer men in aanmerking neemt, dat het Nederlandsche invoeroverschot, dat is het bedrag, dat Nederland méér importeerde uit dan exporteerde naar Duitschland, in 1932 — dus vóórdat de hierbedoelde transfermoeilijkheden intraden — niet minder beliep dan *f* 223.289.000; en dat de waarde van onzen invoer uit Duitschland 226% van onzen uitvoer naar dit land uitmaakte. Nederland stelde per saldo deviezen ter beschikking van Duitschland tot een bedrag, dat niet slechts voldoende was voor de volledige overmaking van het verschuldigde wegens rente en aflossing van de Nederlandsche vorderingen, maar daarenboven een zeer belangrijk overschot liet voor de remitteering ten behoeve van andere dan Nederlandsche schuldeischers.

Niettemin verklaarde de Nederlandsche regeering zich bereid om extra-invoeren uit Duitschland toe te staan voor de aanvulling van hetgeen volgens de algemeene regeling minder dan 100% der verschuldigde rente aan Nederland zou worden overgemaakt. Hieruit volgt tweëerlei. In de eerste plaats heeft Nederland eene voorziening getroffen, welke de grondoorzaak van de moeilijkheden verzwakt, ook al droeg het, blijkens bovenstaande cijfers, geenerlei verantwoordelijkheid voor die moeilijkheden. In de tweede plaats kon die voorziening nimmer nadeel berokkenen aan de crediteuren van andere dan Nederlandsche nationaliteit, aangezien de dientengevolge meer benoodigde deviezen door Nederland zelf geleverd werden.

Neemt men tenslotte nog in aanmerking, dat de Duitsche regeering zich bereid verklaarde ook met andere crediteurenlanden regelingen te treffen als met Nederland en Zwitserland waren overeengekomen, dan kan het niet anders dan onjuist en onbillijk geacht worden, van eene discriminatie ten voordeele van de laatstgenoemde twee landen te spreken. Nederland

en Zwitserland hebben den eenig juisten weg gekozen om het kwaad in zijn wortel aan te tasten en dáár verbetering te brengen waar deze alleen kan verkregen worden.
De slotsom, welke uit het vorenstaande voor de verdere ontwikkeling moet getrokken worden, ligt voor de hand. Zou Nederland, als gevolg van een verlaging van de overmaking, gedwongen worden tot het beperken, hetzij door overheidsmaatregelen hetzij tengevolge van koopkrachtvermindering, van de Duitsche invoeren, dan zal het kwaad verergerd in stede van verbeterd worden en dan zullen ook de andere crediteurenlanden daarvan den nadeeligen invloed ondervinden.
In verband met de Duitsche transferbeperking heeft de Bank een enquête naar de vorderingen op Duitschland van in Nederland gevestigde personen, firma's en instellingen ingesteld. Volgens de ingekomen antwoorden bedroeg op 1 Juni 1933 de nominale waarde der Duitsche obligaties in Nederlandsch bezit ƒ 430 millioen. Hieronder waren begrepen ƒ 12,1 millioen aan obligaties der Dawes-leening en ƒ 30,4 millioen aan obligaties der Young-leening.
Het totaal der niet in obligaties belichaamde vorderingen beliep ƒ 613 millioen. Obligaties en niet in obligaties belichaamde vorderingen tezamen bereikten dus een totaal van ƒ 1.044 millioen.
Daarnaast vermeldden de bij de Bank ingekomen opgaven nog een totaal bezit aan Duitsche aandeelen van nominaal ƒ 263 millioen. Aan andere deelnemingen en aan eigendommen in Duitschland werd in totaal respectievelijk ƒ 101 millioen en ƒ 35 millioen opgegeven. Vorderingen, die onder de „Stillhalte"-overeenkomst van 1933 vielen, en vorderingen rechtstreeks voortvloeiende uit den uitvoer van goederen naar Duitschland, bleven buiten de enquête.

De bedrijfsuitkomsten van De Nederlandsche Bank wijzen een verbetering aan. De netto-winst steeg van ƒ 1.004.202 tot ƒ 2.669.408.
Deze verbetering is, wat de inkomsten betreft, in hoofdzaak te danken aan de meerdere baten, welke voortvloeiden uit de belangrijke goudverkoopen en uit de nadere regeling van de levering en de betaling van de door de Bank aan Nederl.-Indië verkochte ponden sterling. Hiertegenover staat een belangrijke vermindering van de baten uit buitenlandsche wissels en saldi in verband met de liquidatie van dit bezit.
Wat de uitgaven aangaat kon een verdere verlaging van onkosten met ƒ 357.393 worden bereikt. Hiermede werd sedert 1930/1931 een vermindering van ƒ 1.664.607 of bijna 31% verkregen. Bij de beoordeeling van de uitkomsten dient in aanmerking te worden genomen, dat de winst op muntmateriaal een abnormaal karakter draagt.

Het verslag memoreert dan de bij de regeering aanhangig gemaakte wijziging van het Bankoctrooi, waarmede o.a. beoogd wordt een verdere inkrimping van de directie van de bank tot drie leden mogelijk te maken, en voorts een voorstel, dat strekt tot verruiming van de mogelijkheid van de belegging van het kapitaal der bank, waarbij echter niet de bedoeling voorzit, de mogelijkheid te scheppen voor z.g. open-markt operaties. De strekking der voorziening is geen andere dan de sedert het liquideeren der buitenlandsche wisselportefeuille zoozeer gedaalde rentabiliteit der bank eenigszins te kunnen verhoogen door een, aan enge grenzen gebonden, uitbreiding van de beleggingsmogelijkheid.
De regeering kon zich met deze voorstellen vereenigen.
In de laatste vijf jaren had het opereerend kapitaal den volgenden stand:

1929/1930	ƒ 364.313.172	1932/1933	ƒ 203.285.595
1930/1931	ƒ 383.225.293	1933/1934	ƒ 185.743.419
1931/1932	ƒ 331.587.879		

Dit verloop stond onder den invloed van den gang van zaken op de geld- en wisselmarkten.

Het bezit van de Bank aan buitenlandsche wissels en saldi beliep bij het einde van het boekjaar:

1929/1930	ƒ 205.357.964	ƒ 24.037.034	ƒ 229.394.998
1930/1931	ƒ 217.884.927	ƒ 31.756.914	ƒ 249.641.841
1931/1932	ƒ 64.490.835	ƒ 18.356.118	ƒ 82.846.953
1932/1933	ƒ 72.813.260	ƒ 8.087.577	ƒ 80.900.837
1933/1934	ƒ 1.172.148	ƒ 1.154.475	ƒ 2.326.623

BALANSEN

Debet:	Boekjaar geëindigd 31 Maart 1934	1933
Kassa	ƒ 131.422.024	ƒ 121.237.132
Tegoed bij giro-instellingen	41.215	26.815
Muntmateriaal	680.888.350	850.869.437
Binnenlandsche wissels	27.793.864	37.490.993
Buitenlandsche wissels	1.154.475	72.813.260
Correspondenten in het buitenl.	1.172.148	8.087.577
Beleeningen	111.655.575	39.051.070
Voorschotten in rekening-cour.	54.678.162	46.053.926
Beleggingen in fondsen, opgenomen in de prijsc. van de Ver. v. d. Effectenh. te Amsterdam	16.579.432	17.035.138
Beleggingen in andere waarden	4.946.736	4.212.177
Aand. Bank voor Intern. Betalingen (25% gestort)	1.200.000	1.200.000
Gebouwen en meubelen	4.970.000	5.000.000
Rente van beleeningen	785.218	175.335
Rente v. voorschotten in rek.-crt.	213.240	201.364
Rente van belegd kapitaal en belegde reserves	127.416	151.949
Provisie	123.787	68.645
Staat der Nederlanden	16.996.491	18.331.195
	ƒ 1.054.748.133	ƒ 1.222.006.013
Credit:		
Kapitaal	ƒ 20.000.000	ƒ 20.000.000
Reservefonds	3.807.915	3.749.273
Bijzondere reserve	5.000.000	5.000.000
Pensioenfonds	9.437.240	8.565.853
Bankbiljetten in omloop	936.660.110	989.728.145
Bankassignatiën	830.688	165.722
Rekening-Courant-saldi	78.280.641	194.680.608
Rente van Binnenl. wissels	9.292	36.195
Rente v. Buitenl. wissels en saldi	1.379	50.743
Onafgehaalde dividenden	9.903	14.752
Winst-saldo, ter beschikking van de Algemeene Vergadering	710.965	14.722
	ƒ 1.054.748.133	ƒ 1.222.006.013

WINST- EN VERLIESREKENINGEN

Debet:	Boekjaar geëindigd 31 Maart 1933/34	1932/33
Onkosten	ƒ 3.713.500	ƒ 4.070.893
Storting in het pensioenfonds	559.860	598.412
Afschrijving op onbetaald gebleven disconto	——	505.456
Afschrijving op gebouwen en meub.	2.198	905
Afschrijving op beleeningen met gebrekkig onderpand	483	33
Koersverlies op buitenlandsche saldi	42.434	——
Gereserveerd tegenover een vordering op een buitenl. circulatiebank	187.220	——
Alsnog opgekomen bankbilj.	89.380	680
Netto-winst	2.669.408	1.004.202
	ƒ 7.264.483	ƒ 6.180.581
Credit:		
Rente van binnenl. wissels	ƒ 448.350	——
Disconto	——	ƒ 517.564
Rente buitenlandsche wissels en saldi (v. j. rente ƒ 1.063.685, koerswinst ƒ 32.303)	136.425	1.095.988
Rente van beleeningen	2.956.646	1.229.814
Rente van voorschotten in rek.-crt.	1.026.926	1.038.055
Rente van belegd kapitaal en belegde reserves	378.055	553.591
Provisie	1.047.978	862.470
Winst op muntmateriaal	1.198.103	333.099
Niet opgekomen bankbiljetten	——	550.000
Dividend aandeelen Bank voor Intern. Betalingen	72.000 [1]	——
	ƒ 7.264.483	ƒ 6.180.581

[1]) Het dividend op onze aandeelen in de Bank voor Internationale Betalingen, hetwelk onveranderd ƒ 72.000 bedroeg, was verleden jaar geboekt onder de rente van beleggingen.

(Vor. ber. Nederlandsche Bank 1227 C.; Jaarverslag 1932/33 838 A.; photo Mr. L. J. A. Trip 164 I.)

A. DE NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag 1933—1934. - Dividend ƒ 32. —
In de op 12 Juni '34 gehouden buitengewone Vergadering werd de door de Directie voorgestelde wijziging der statuten, in verband met de aanhangige wijziging van de Bankwet, goedgekeurd.
In de algemeene vergadering van aandeelhouders werd gekozen tot lid van de Commissie van Advies de heer H. C. Rehbock.
Herkozen tot commissarissen werden de heeren: jhr. mr. W. F. Roëll, dr. F. G. Waller, mr. P. A. V. Baron van Harinxma thoe Slooten. Gekozen tot commissaris de heer A. J. M. Goudriaan.
Het dividend bedraagt ƒ 32 (vorig jaar nihil).
(Keesings Fin. Archief) **(Vor. ber. blz. 1337 A.)**

B. LITAUEN. — Nieuw Kabinet. —
De Staatspresident van Litauen heeft een nieuwe regeering benoemd.
De samenstelling van het ministerie is als volgt: Tubelis, minister-president en Financiën; Aliska, Landbouw; generaal Eniukista, Oorlog; Schillingas, Justitie; Staniekukas, Verkeerswezen; kolonel Rusteika, Binnenl. Zaken; dr. Lozoritis, Buitenlandsche Zaken, en Schakenis, Staatscontrôle. (Diena, Kannas)
(Vorig bericht blz. 1334 A.)

C. DE 18e INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE TE GENEVE. —
De 18e Internationale Arbeidsconferentie, op 4 Juni te Genève geopend, heeft besloten negen commissies in het leven te roepen, n.l. 1. voor de werkloosheidsverzekering; 2. voor de ouderdomsrente voor buitenlandsche arbeiders; 3. voor de glasfabrieken; 4. voor beroepsziekten; 5. voor ondergrondschen arbeid voor vrouwen; 6. nachtarbeid voor vrouwen; 7. reglementskwesties; 8. naleving der geratificeerde conventies; 9. nieuwe ingediende resoluties.
Een commissie voor de verkorting van den arbeidstijd is nog niet benoemd. (Journal de Genève)
(Vorig bericht blz. 884 C.)

D. NEDERLAND. — Boterverbruik. —
De boter-consumptie in Nederland heeft zich de laatste jaren als volgt ontwikkeld:

1926	. . . .	43.0 mill. kg.
1927	. . . .	43.2 „ „
1928	. . . .	44.7 „ „
1929	. . . .	45.5 „ „
1930	. . . .	51.4 „ „
1931	. . . .	59.3 „ „
1932	. . . .	65.1 „ „
1933	. . . .	49.5 „ „

Bij dit laatste cijfer is inbegrepen een hoeveelheid van naar schatting 2.6 millioen kg. boter van zelfkarners met of zonder recht geen crisismerk te koopen. De consumptie bedroeg in 1933 dus 5.95 kg. per hoofd van de bevolking tegen 5.8 kg. in de jaren 1926—1929 en 6.2 kg. in 1930.
Ondanks de geweldig gedaalde koopkracht der natie is het boterverbruik dus in 1933 nog altijd 5½ millioen kg. grooter geweest dan in de vier jaren vóór de crisis. De boterprijs was in 1933 weliswaar lager dan voor de crisis, gemiddeld n.l. betaalde de consument in 1933 ƒ 1.79 per kilo, tegen ƒ 1.96 in 1930, toen evenveel werd geconsumeerd als in 1933.
De prijs was — dank zij den accijns van ƒ 1 per kg. — nog geen 10% lager dan in 1930.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. boter 1300 A.)**

E. SAARGEBIED. — Volksstemmingscommissie benoemd. —
De Volkenbondsraad heeft de Volksstemmings-commissie voor het Saargebied benoemd. Zij bestaat uit onzen landgenoot ir. D. de Jongh, den Zweed Rode en den Zwitser Henry. Als secretaris-generaal der commissie is benoemd de Amerikaansche mej. Sarah Wamborough, die reeds van een indertijd door Aloisi benoemde deskundigen-commissie voor de voorbereiding der volksstemming secretaresse is geweest.
(Soc. des Nations, Sect. d'Inform. **(V. b. 1326 A.)**

F. SALVADOR. — Natuurramp. —
Tengevolge van een hevigen wervelstorm en de daardoor veroorzaakte overstroomingen is het dorp Agua Caliente met z'n 250 inwoners geheel van den aardbodem verdwenen. Ook in de stad St. Thomas zijn de gevolgen zeer ernstig en werd meer dan de helft van alle gebouwen verwoest. De schade bedraagt verscheidene millioenen dollars. De koffie-oogst kan als geheel vernield worden beschouwd.
Het totaal aantal dooden wordt op 3000 geschat.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. Salvador 241 G.)**

G. RUSLAND. — Handel met Duitschland. —
In een artikel gewijd aan de handelsbetrekkingen tusschen Rusland en Duitschland, constateert het dagblad „Za Industrializatsioe", dat in de laatste jaren de betalingsbalans voor Rusland duidelijk passief is geworden. Rusland heeft zich gedwongen gezien aanzienlijke betalingen te storten voor de credieten op korten termijn, die tevoren verkregen waren. Rusland heeft deze betalingen aan Duitschland met de grootste nauwgezetheid gedaan, terwijl Duitschland in feite zijn betalingen van buitenlandsche credieten, zoowel op korten als op langen termijn, grootendeels geschorst heeft. Duitschland heeft het belang van Rusland voor den buitenlandschen handel onderschat. Duitschland heeft een aantal beperkende maatregelen van commercieel en politiek karakter genomen, die vooral de belangen van Rusland raken. Hier komt nog bij de propagandapolitiek, gericht tegen den Sowjet-Russischen uitvoer. Rusland plaatste groote opdrachten, ter versnelling van de technische en economische onafhankelijkheid van het land. Op het oogenblik wordt een zoo dringende behoefte voor dergelijke groote opdrachten niet meer gevoeld. Grootere uitvoer eischt in de eerste plaats een radicale wijziging van het toekennen van credieten voor Sowjet-Russische opdrachten, zoowel wat betreft een langeren termijn als wel de andere voorwaarden voor toekenning.
(Za Industrializatsioe) **(Vor. ber. blz. 198 O.)**

H. NEDERLAND. — Opgravingen bij Emmen. —
Vanwege het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden werden onder leiding van dr. F. C. Bursch aan de N.-zijde van Emmen, opgravingen gedaan.
Zij leidden tot de ontdekking van het grondplan van een groot huis uit den vroeg-Saksischen tijd, omstreeks de 5e of 6e eeuw na Christus, bestaande uit drie achtereenvolgende vertrekken van vierkanten vorm. In het middelste vertrek teekende zich de haard af, alsook een zijvertrekje, aan de vóórzijde vond men een afzonderlijk vertrekje, in een der wanden een opening, waarvoor ter bescherming een eenigszins boogvormige palissade. Met zware palen waren enkele hoeken extra versterkt.
Talrijke scherven van stukken aardewerk, deels van laat-Germaanschen deels van Saksischen aard, lagen overal verspreid.
In de nabijheid bleken een tiental heuveltjes opgeworpen te zijn over een brandplaats, welke kenbaar was door houtskoolbalken en donker gekleurden grond. Daar op deze plekken verspreid, verbrande beenderen werden gevonden, had men hier blijkbaar te doen met een plaats, waar de dooden verbrand werden.
Stukjes weefsel en leerfragmenten wezen er op, dat de overledenen geheel gekleed verbrand waren. Men vond nog een aantal bronzen ringen, gespen, ijzerfragmenten, glazen kralen, stukken aardewerk, en een paar bijzonder mooie mantelspelden.
Deze vondsten, ook de bijzettingen, dateeren waarschijnlijk uit denzelfden tijd als die van de gevonden woning. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Opgravingen 1206 H.)

A. **DE RITUEELE MOORD. — Verklaring en weerlegging. —**
Prof. H. Th. Obbink herinnert er in het Alg. Weekblad voor Christendom en Cultuur aan, dat in September te Neurenberg een antisemitische vergadering zal worden gehouden onder leiding van Julius Streicher, waar een der punten van behandeling zal zijn „de ritueele moord". Hij omschrijft, wat daaronder te verstaan is, noemt een aantal in de geschiedenis bekende gevallen op, waarin Joden van ritueelen moord beschuldigd werden en gaat dan voort:
De oorsprong van deze ongehoorde beschuldiging schijnt te liggen in een oud Joodsch verhaal, dat in een der Midrasjim staat. (Een midrasj is een Joodsche parafrase van een bepaalde bijbelplaats, waardoor de Joodsche traditie met een bepaalde bijbelplaats wordt in verband gebracht). De bedoelde midrasj op Ex. 2 : 23 vertelt, dat de doodzieke Egyptische farao op raad van zijn geneesheeren dagelijks een bad nam in het bloed van Israëlietische kinderen. Deze geneesheeren zouden n.l. gezegd hebben: Uwe Majesteit kan niet genezen, tenzij elken avond en elken morgen 150 kleine Israëlietische kinderen worden gedood en gij u tweemaal dagelijks baadt in hun bloed. Daarom zuchtten de kinderen Israëls. Daarom, zoo zei men, gebruiken de kinderen Israëls rooden (= bloed) wijn bij hun Paschaviering, want bij deze viering werd aan 't smartelijk lot dezer gedoode kinderen gedacht. Uit de befaamde Sjoelchan Aroech (een Joodsche wettencodex) blijkt, dat uit de genoemde Midrasjplaats, inderdaad door vijandige elementen de conclusie werd getrokken, dat de Joden bloed gebruikten bij hun godsdienstige ceremoniën. Het is dus blijkbaar vooral 't verplicht gebruik van rooden wijn bij de Paschaviering, dat tot de genoemde verdenking aanleiding gaf. Waar wel zal zijn bijgekomen, dat uit den Joodschen Talmoed verschillende plaatsen zijn geschrapt, welke schrapping men natuurlijk in een voor Joden vijandigen zin uitlegde. Toen men eenmaal op zoek was naar bewijsplaatsen, kwam men ook op Bijbelteksten als Num. 23 : 24, waar gezegd wordt, dat Israël het bloed zijner vijanden zal drinken, hoewel de Joodsche verklaringen van deze plaatsen leeren, dat „bloed" hier staat voor: have en goed.
Het is duidelijk hoe zwak en gezocht de gronden zijn die men tot steun voor deze schandelijke beschuldiging opspoorde; even duidelijk is het dat de, ondanks het volstrekt onvoldoende bewijs, voortlevende aanklacht 'n anderen grond moet hebben: Jodenhaat, waartegen de Joden zich moeilijk konden verdedigen. Een beroep op Sjoelchan Aroech, waar drie dingen nadrukkelijk aan de Joden worden verboden: afgoderij, bloedschande en moord, maakte al dadelijk daarom geen indruk, omdat men gemakkelijk op gevallen kon wijzen dat Joden Christenen hadden gedood, even gemakkelijk als dat Christenen Joden hebben gedood. Dat al de bovengenoemde moordgevallen (van 1882—1900) met een ritueele moord niets te maken hebben, is door 't officieele onderzoek voldoende aan 't licht gebracht, maar dit feit kon niets veranderen aan de hardnekkig volgehouden beschuldiging.
(Alg. Weekblad voor Christendom en Cultuur)

13 JUNI 1934

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Suikeraccijns - Beëindiging van de heffing van 20 opcenten. —**
Bij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp: Nadere regeling voor de toepassing van artikel 8 letter a van de wet van 8 December 1933 omtrent beëindiging van de heffing van 20 opcenten op den suikeraccijns. (N. Rott. Crt.) **(Vor. ber. 250 C.)**

C. **SPANJE. — Stakingen - Toestand. —**
Wij citeeren uit de N. Rott. C. van 7 Juni '34:
Naarmate de conflicten zich opstapelen, neemt de spanning te Madrid toe. De boerenstaking, de groeiende ontevredenheid der stakende metaalarbeiders in de hoofdstad, de houding van Catalonië inzake de „wet op de pachtcontracten", en tenslotte de steeds grootere zekerheid waarmede men over het complot van rechts begon te spreken, maken dat de belangstelling voor den parlementairen arbeid vrijwel tot nul is gereduceerd.
Ondanks de optimistische regeeringsverklaring heeft de staking op het platteland een grooten omvang gekregen, en een uiterst heftig karakter aangenomen. Dat de staking nog niet het geheele tarwegebied van Spanje omvat, is toe te schrijven aan het feit, dat op dit oogenblik het graan alleen in Andalusië en Extremadura oogstrijp is, terwijl dit benoorden Madrid nog niet het geval is. Indien men niettemin ook in dit laatste gebied op tallooze punten staakt, dient zulks te worden toegeschreven aan solidariteit, zooals bijv. in Asturië, waar met weinig graan, onder de veeboeren de staking nagenoeg algemeen is.
Wij ontleenen aan de Spaansche pers het bericht, dat Generaal Fernando Berenguer, broeder van den dictator Damasco Berenguer door een onbekende vermoord is. (N. Rott. Crt., El Sol)
(Vor. ber. Stakingen 1329 G.; Toestand 1294 B.)

D. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Twentsche Kanalen - Onteigeningsontwerp. —**
Bij de Tweede Kamer is ingediend een onteigeningsontwerp voor den aanleg van het zijkanaal naar Almelo, behoorende tot de scheepvaartkanalen naar Twente.
Dit zijkanaal zal aanvangen bij het kanaal Zutphen-Enschedé, ongeveer halverwege Goor en Delden en vervolgens hiervan in noordwaartsche richting afbuigen. De rijksweg Goor-Delden zal worden gesneden bij de buurtschap Wiene. Verder zal het kanaal noordwaarts tot den rijksweg Almelo-Wierden loopen, nabij het punt waar de Wendelgoorsche beek dezen rijksweg kruist. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 249 D.)

E. **NEDERLAND. — De Handelskamer te Jutphaas. —**
Aan het Merwedekanaal onder de gemeente Jutphaas, in de onmiddellijke nabijheid van Utrecht, is de Handelskamer (H.K.), de productie- en inkoopcentrale der verbruikscoöperaties, sinds enkele jaren bezig een productiecentrum te vormen van waaruit zij op zoo voordeelig mogelijke wijze kruideniersafdeelingen van haar deelgenooten van tal van eigen fabrikaten kan voorzien. Thans is dit productiecentrum door ir. H. F. Mertens en den heer Koeman geheel voltooid.
Bij de Handelskamer zijn aangesloten een groote groep politiek-neutrale coöperaties, georganiseerd in den Centralen Bond van verbruikscoöperaties, een eveneens belangrijke groep R.K. coöperaties, georganiseerd in een federatie van diocesane bonden, een kleine groep Christelijke coöperaties, die onlangs een Christelijken Bond hebben opgericht en enkele aankoopcoöperaties van landbouwers, die tevens een winkelafdeeling hebben, in totaal 284 vereenigingen met tezamen 199.000 leden. (Het Vaderland)

F. **WILLEM LANDRE ZESTIG JAAR. —**
Het is op 12 Juni '34 zestig jaar geleden, dat Willem Landré, wiens compositorische en journalistieke activiteit gedurende vele jaren een zoo groote waardeering ondervindt, te Amsterdam werd geboren.
Voor de vele geïnteresseerden in het muzikale leven van ons land is Willem Landré Rotterdammer. Als muziekredacteur van de N. Rott. Crt. heeft hij dan ook een grooten invloed uitgeoefend op het cultureele leven van de stad, waar hij zich in 1906 vestigde, na de daaraan voorafgaande vijf jaren in een soortgelijke journalistieke positie aan de Nieuwe Courant te Den Haag verbonden te zijn geweest.
In zijn studietijd componeerde hij een omvangrijk werk; op een tekst van mr. Van Loghem schreef hij „De Roos van Dekama".
Tot Landré's composities behooren een Ballade voor piano, een Legende voor viool met orkest, een werk voor bariton-solo en een voor vocaal-kwartet, een symphonisch praeludium voor orkest, een symphonisch gedicht, een klavier-kwintet, een sonate voor violoncel en piano, welke destijds door I. Mossel en Percy Grainger werd uitgevoerd, „Introductie en Fuga" voor orkest, een sprookje voor kinderkoor, soli en liederen. Tevens componeerde hij op een tekst van dr. Felix Rutten de opera „Beatrys", welke tot het beste behoort, dat hij schreef.
Een sterken indruk maakte destijds zijn Requiem, dat te Rotterdam voor het eerst ten gehoore werd gebracht. (De Telegraaf)

G. **RADIO. — Normalisatie - Overeenstemming verkregen. —**
Dezer dagen heeft te 's-Gravenhage een vergadering plaats gehad van de International Electrotechnical Commission no. 12, Radio-communications, ter bespreking van voorstellen, die door het Nederlandsch Electrotechnisch Comité (secretariaat) waren voorbereid.
Aanwezig waren 11 gedelegeerden van de nationale comité's in Duitschland, Frankrijk, Engeland, Italië,

Nederland, de Vereenigde Staten en Zweden. Voorzitter was prof. dr. C. Feldmann, secretaris ir. W. H. Tromp (N.V. Philips).
Er werd overeenstemming bereikt over de verwisselmaten van radio-ontvanglampen (Europeesch en Amerikaansch type). Voor den lamphouder zijn veerende contacten voorgeschreven. De aanvaarde voorschriften zullen als I.E.C.-standaard worden uitgegeven. Voor lampen met meer dan 5 electroden is de algemeene aanvaarding van een modernen lampvoet met kleine contacten in studie.
Een volgend onderwerp was: richtlijnen voor lampkarakteristieken, ter vergelijking van aanbiedingen. Naast andere technische punten werd vooral van gedachten gewisseld over veiligheidsvoorschriften voor radio-toestellen, voor welk onderwerp door de I. F. K. belangrijk werk is verricht. Een voorloopige reeks werd opgesteld voor normale gloeidraadspanningen en -stroomsterkten, alsmede anodespanningen.
Ter voorbereiding van keuringsvoorschriften voor lampen werd een voorstel voor benaming van begrippen opgesteld en zijn algemeene voorwaarden in studie. Tenslotte is in beginsel aanvaard een systeem van stopcontact-aansluiting voor luidsprekers, pick-up, microfoon, antenne enz., waarbij de noodige verwisselbaarheid en onverwisselbaarheid, mede ten opzichte van sterkstroomcontacten is gewaarborgd met inbegrip van een doelmatig overgangsstelsel. (De Standaard) **(Zie rubriek: Radio.)**

A. **AALSMEER. — Veilingen - Omzet gedaald. —**
Wij ontvingen het jaarverslag der Centrale Coöp. Aalsmeersche veiling. Daaruit blijkt in de eerste plaats, dat de geldelijke omzet wederom is gedaald, thans met pl.m. 11%:

1929	. . . . .	*f* 3.800.000
1930	. . . . .	*f* 3.880.000
1931	. . . . .	*f* 2.860.000
1932	. . . . .	*f* 2.714.000
1933	. . . . .	*f* 2.405.000

Vergeleken bij vóór de crisis bedraagt de daling der opbrengst dus 37%.
In het voorjaar van 1933 stelde de regeering een crediet van *f* 600.000 voor de Aalsmeersche en Haarlemmermeersche bloemisten ter beschikking, doch de bepalingen waren voor velen te zwaar, zoodat slechts *f* 100.000 is opgenomen.
De arbeidersloonen zijn in het voorjaar van 1933 verlaagd met 25—35%; ook die van het veilingspersoneel zijn verlaagd.
De omzetdaling deed zich vooral voor in de eerste helft van 1933, en in het begin van 1934 had men den indruk, dat de prijzen niet verder ineenschrompelden.
Geveild werden o.a. 33 millioen stuks rozen, ruim 9 millioen seringen, 3½ millioen anjers, 1½ millioen grootbloemige en 1.8 millioen kleinbloemige chrysanthen, tezamen voor 1.4 millioen gulden of bijna 60% van den totalen omzet!
Het bruto-exploitatiesaldo der veiling heeft bedragen *f* 66.000, waarvan *f* 62.000 wordt gebruikt voor afschrijving. **(Vor. ber. Tuinbouw 1281 A.)**

B. **PROF. DR. C. U. ARIENS KAPPERS GEHULDIGD. —**
In de collegezaal van het Ontleedkundig Laboratorium aan de Mauritskade te Amsterdam is op 8 Juni het feit herdacht, dat 25 jaar geleden het Centraal Instituut voor Hersenonderzoek in Nederland werd geopend. Aan deze herdenking is het karakter gegeven van een huldiging van prof. dr. C. U. Ariëns Kappers, die in tegenwoordigheid van curatoren der Gemeente- en Vrije Universiteit en vele anderen mocht herdenken, dat hij een kwart eeuw als directeur aan deze wetenschappelijke instelling verbonden is.
Namens de Vereeniging voor Psychiatrie en Neurologie, waarvan prof. Ariëns Kappers voorzitter is, sprak prof. dr. K. H. Bouman, die de groote werkzaamheid, den speurzin, de groote belezenheid en de goede eigenschappen als docent van den jubilaris in het licht stelde. In het verre en nabije Oosten en in Amerika heeft prof. Kappers gereisd en gedoceerd. Waar de hersenanatomie beoefend wordt, kent men zijn naam en veelal ook zijn persoon.
Als tastbare hulde der Vereeniging overhandigde spr. den jubilaris een feestbundel met een vijftigtal bijdragen uit alle werelddeelen en geschreven in verschillende wereldtalen, waaruit wel blijkt, — zeide spr. — hoe prof. Ariëns Kappers de gansche wereld toebehoort. (Vaz Dias)

C. **LUCHTVAART. — Oceaanvlucht - „Leonardo da Vinci" New York—Rome. —**
Op 11 Juni '34 om 8.15 's avonds zijn de vliegers Sabelli en Pond op het vliegveld Littorio bij Rome gedaald. Zij waren op 13 Mei '34 van het Bennettvliegveld bij New York gestart. (Il Secolo) **(1305 B.)**

D. **HART. — Grootte. —**
Prof. dr. H. Stieve, experimenteel anatoom te Halle heeft te Utrecht gesproken over den invloed van uitwendige factoren, in het bijzonder spierarbeid, klimaat en hoogte, op de grootte van het hart.
Het was Müller te Jena die voor de bepaling van de grootte van het menschelijk hart grondleggend werk heeft verricht. Hij vond daarvoor 5 pro mille van het lichaamsgewicht.
Latere onderzoekers hebben voortgebouwd op zijn conclusies, maar ook vastgesteld, dat de grootte van het hart bij zoogdieren en vogels niet hoofdzakelijk bepaald wordt door de mindere of meerdere krachtsinspanning, die het leven in verschillend klimaat en op verschillende hoogte medebrengt, maar dat ook — en niet in de laatste plaats — de functie van het hart als warmteregulator hier een factor van beteekenis vormt. Experimenten met konijnen, aan welke koffie werd toegediend, toonden aan, dat levendige lichaamsbeweging, dus meerdere spierarbeid, het hart sterker doet groeien, maar anderzijds moet het naar verhouding groote hart der vogelsoorten verklaard worden in het licht van de warmtereguleerende functie van het hart. Onderzoekingen aan het averhoen, en vooral aan het sneeuwhoen gedaan, hebben aangetoond, dat soorten, die op grootere hoogte leven, een naar verhouding kleiner hart hebben, dan die welke op geringere hoogte leven. In tegenstelling tot den onderzoeker Strohl, die den grooteren spierarbeid accentueert, verklaart spreker dit verschil uit de meerdere behoefte aan warmte bij de vogelsoorten, die in vochtiger omgeving verblijven, zooals het moerashoen. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Hart 737 H.)

E. **ARNOLD GOFFIN OVERLEDEN. —**
Een der laatste vertegenwoordigers van de generatie „La Jeune Belgique", Arnold Goffin, is op 10 Juni, 71 jaar oud, te Brussel overleden.
Goffin, geboren Brusselaar, begon zijn letterkundige loopbaan met een drietal bundels lyrisch proza van klassieken vorm en psychologische diepte. Eerst door de leiders van „La Jeune Belgique" bespot, werd deze Fransch-Belgische schrijver nochtans na korten tijd in hun kring opgenomen. Zijn eerste werken zijn in het vergeetboek geraakt; zijn latere werken zijn gewijd aan de studie der Vlaamsche en Italiaansche primitieven; essays over Dirk Bouts, Memling en Michelangelo zullen zijn naam doen voortleven.
Aan Sint Franciscus van Assisi heeft Goffin een groot aantal studies en „Fioretti" gewijd.
Goffin was directeur-generaal honoraire van de Posterijen en lid van de Académie de Langue et de Littérature Française. (Handelsblad v. Antwerpen)

F. **DUITSCHLAND. — De Duitsche geloofsbeweging - dr. Gericke - Graaf Reventlow. —**
De Duitsche geloofsbeweging heeft dezer dagen te Berlijn een betooging gehouden, welke de eerste bijeenkomst vormde na de demonstratie van Pinksteren in Scharzfeld.
Als eerste spreker voerde dr. Gericke het woord over het thema: De Vereenigde Duitsche Geloofsbeweging. Na een in-

leidend woord zette spr. de beteekenis uiteen van de zoogenaamde ,,directiven van Scharzfeld'', welke voor de ,,marschrichting'' van de Duitsche geloofsbeweging toonaangevend zijn. Deze ,,directiven'' luiden: 1. De Duitsche geloofsbeweging wil de religieuze vernieuwing van het Duitsche volk vanuit den erfgrond van het Duitsche wezen; 2. Het Duitsche wezen is in zijn goddelijken oorsprong opdracht uit het Eeuwige, waaraan wij gehoorzaam zijn. In deze opdracht alleen zijn woord en werkelijkheid gevonden. Het gehoorzamen beteekent zijn leven Duitsch leiden. Spr. zette vervolgens eenige principes van een Duitsch geloof tegenover de beslissende Christelijke dogma's. Vooral vermeldde hij in dit verband de afwijzing van de erfzonde en het op dit dogma berustende middelaarschap van den Messias. De persoon van Jezus ondervindt daardoor geen afbreuk.
Spr. betoogde vervolgens o. m.: ,,Wij achten iederen oprechten Christen, en wanneer de Christen van meening is, dat hem de Christen in het vreemde volk nader staat dan de ,,heiden'' in het eigen volk, dan zeggen wij: De Christen in het eigen volk staat ons nader, dan de ,,heiden'' in het vreemde volk, juist omdat of voor zoover de Christen onze volksgenoot en daarmede van ons bloed is. Daarop is immers juist ons geloof gegrondvest. Wij respecteeren om dezelfde reden ook de aan bloed verbonden vormende krachten van andere volken.'' Spr. besloot zijn redevoering met een verwijzing naar de religieuze kracht van het Duitsche geloofsbezit.
Vervolgens voerde graaf Reventlow het woord, die uiteenzette, dat voor de Duitsche geloofsbeweging het begrip der religiositeit niet alleen beperkt is tot het hiernamaals, maar door het geheele leven klopt. De voorstellingen van het Nieuwe Testament zijn gemengd uit godsdienstige voorstellingen van verleden tijden, en zijn niet voldoende ons religieus te binden en te vervullen. ,,Wij volgen de stem, die door God in ons is gelegd, het geweten en het voorvoelen van het goddelijke''. Dat de Christenen in toenemende mate vervreemden van Kerk en Christendom, daaraan is o.a. het feit schuldig, dat de Duitscher, hoe vrijer en bewuster hij met betrekking tot zijn ziel wordt, des te minder een dogma zal verdragen. Spr. bestreed de opvatting, dat God door een persoonlijkheid moet worden voorgesteld. Voor de Duitsch-geloovigen beteekent dat een verlaging van hun godsvoorstelling en hun godservaring.
Vervolgens keerde spr. zich tegen de veronderstelling, dat de Duitsch-geloovigen materialisten van het bloed en van het ras zouden zijn. Wel heeft de mensch tot taak door volkomen overgave aan zijn eigen volk naar volmaking te streven. De verlossingsgedachte van het Christendom wees spr. af. ,,Wij hebben weliswaar behoefte aan verlossing van de Ik-zucht, maar moeten ernaar streven deze onvolkomenheden te overwinnen''. Ook verwierp spr. de gedachte aan straf en het bijbelsch opgevatte begrip van de zonde. ,,Onze voorvaderen hebben dit begrip niet gekend en zij zijn vromer en eerbiediger geweest dan de Joden van het Oude Testament; daarvoor zijn onze voorvaderen dan ook temeer vertrouwd geweest met het begrip van de schuld. Bij alle bevestiging van het leven op aarde is voor den Duitscher in den grond toch de onzichtbare stem die hem naar boven wijst het leven gevende dat hem voorwaarts brengt.'' (Berliner Tageblatt)

(Vorig bericht blz. 1029 E.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Droogte. - Gevolgen.
Het Departement van Landbouw raamde de tarweoogst op ongeveer 500 millioen bushels, hetgeen de geringste oogst beteekent sedert 1893. Vastgesteld werd, dat de recente droogte-periode een dagelijksche schade aan den oogst had toegebracht van 2 millioen bushel. De wintertarwe zal in totaal 400.357.000 bushels opbrengen, d.w.z. 231.704.000 bushels beneden het normale. De voorjaarstarwe zal ongeveer 100 millioen bushels opleveren. (Vaz Dias)

B. TURKIJE. — Versterking van leger en luchtvloot.
Ruim 60 millioen Turksche ponden, d.i. een derde van de nieuwe Turksche begrooting, zal bestemd worden voor versterking van het leger en de luchtvloot. (Aksam, Istanboel)

C. AANSLAG OP RIJKSMINISTER GOERING. —
De dader van den aanslag op rijksminister Göring, een zekere Schulze, is tot 10 jaar tuchthuisstraf en 5 jaar verlies van burgerrechten plus de proceskosten veroordeeld. (Berl. Tageblatt)

14 JUNI 1934

D. AMSTERDAM. — Onderwijs. - Professor mr. H. R. Hoetink's benoeming. —
De gemeenteraad van Amsterdam heeft benoemd tot hoogleeraar in het Romeinsche recht en zijne geschiedenis en in de burgerlijke rechtsvordering, prof. mr. H. R. Hoetink, hoogleeraar aan de rechtshoogeschool te Batavia.
De nieuw benoemde hoogleeraar werd in 1900 geboren in Indië. Op jeugdigen leeftijd kwam hij naar Holland. Hij bezocht in Den Haag het gymnasium en deed in 1919 eindexamen. Daarna studeerde hij te Leiden in de rechten en haalde in 1923 zijn doctoraal. In 1922 werd hij repetitor voor Romeinsch recht en later ook voor burgerlijk en handelsrecht. Eind 1924 werd mr. Hoetink benoemd bij de Nederlandsche Spoorwegen, afdeeling tarief en reclame. Daar vond hij gelegenheid om te promoveeren, en wel in Maart 1929 te Leiden, op een proefschrift getiteld: Risico bij koop; deze promotie geschiedde cum laude. In 1929 vertrok hij naar Indië, als hoogleeraar aan de rechtshoogeschool te Batavia.
Prof. Hoetink heeft veel gepubliceerd in tijdschriften, o.a. in de serie Publiek- en Privaatrecht. Als student reeds verzamelde hij een bundel bekende arresten over burgerlijk recht, die zeer de aandacht trokken en verschillende drukken beleefden.
(Algem. Handelsblad) **(Vor. ber. Onderwijs 1328 C.)**

E. ZUID-AFRIKA. — Buitenlandsche handel. —
De officieele cijfers van Zuid-Afrika's buitenlandschen handel over 1933 zijn thans gepubliceerd. Zij vertoonen het volgende beeld:

	1933	1932
Uitvoer	£ 94.990.000	£ 69.643.000
Invoer	£ 52.697.000	£ 36.570.000
Uitvoer-overschot . . .	£ 42.293.000	£ 33.073.000

Bij den uitvoer is de goudpremie ingesloten. Het uitvoer-overschot is dus met £ 9.220.000 toegenomen. De waarde van uitvoer naar Nederland is 4,1%, de waarde van invoer uit Nederland 1,3%; uit Nederl. Oost-Indië 1,4% over 1933. (Die Burger) **(504 A.)**

F. THEOSOPHIE. — Mensch en Kosmos. —
Dezer dagen heeft de heer G. J. Lindemans voor de Rotterdamsche Loge van het Theosophisch Genootschap (leider dr. G. de Purucker) een lezing over bovenstaand onderwerp gehouden.
In den godsdienst hebben voor den individueelen mensch altijd de elementen gelegen, waardoor hij zijn kosmische gebondenheid als een levende werkelijkheid gevoelde. Daarnaast gaf de godsdienst de grondslagen voor moraal en ethiek. Sommigen zeggen dat de tendenzen van onzen tijd moord op God beteekenen, zij laten de diepste behoeften van den mensch onbevredigd. Vandaar dat velen van de fijngevoeligste naturen de beschaving ontvluchten en hun heil zoeken in de absolute eenzaamheid of bij onbeschaafde volken.
Spreker wijst op vele verschijnselen, zoowel verontrustende als verblijdende, die wijzen op een innerlijke revolte tegen de zieldoodende karaktertrekken van de moderne beschaving. Waar de godsdiensten krachteloos geworden zijn en de wetenschap niet in staat is nieuwe grondslagen voor de ethiek te geven, ontbreken in onze dagen de krachten, die aan de innerlijke opstandigheid leiding kunnen geven.
De Theosophie echter is in staat aan te toonen, dat de natuurwetten, die door de wetenschap ontdekt zijn in het stoffelijk heelal, en die dit stoffelijk heelal van een Chaos tot een Kosmos maken, de uiterlijke verschijningsvorm zijn van innerlijke wetten. De innerlijke wereld is voor onzen tijd nog een Chaos; de ordening, die daarvan een Kosmos maken kan, moet ons de redelijke basis verschaffen voor ons innerlijk gevoel van verbondenheid met andere schepselen. Omdat de mensch een redelijk wezen is, zijn voor hem die gevoelens niet voldoende. In de Theosofische leeringen vinden wij die redelijke basis. Zij leeren den mensch de diepere beteekenis der zelfkennis. In zichzelf kan hij de godheid, het hart van den Kosmos vinden, omdat zijn diepste wezen met dat hart identiek is.
Het leerstuk van den Hierarchischen bouw van den Kosmos geeft ons den sleutel tot het inzicht in de wederkeerige verbondenheid van al het zijnde, waardoor de ethiek niet op conventie, doch op de wezenlijke gronden van het organisme van den Kosmos zelve blijkt te berusten, omdat zij de menschelijke uitdrukking is van de kosmische harmonie.
Door enkele voorbeelden toont spreker aan, dat elke menschelijke onderneming, gedrongen door deze universeele tendenzen noodzakelijk den vorm van een hierarchie aanneemt, waardoor we in het dagelijksch leven in staat zijn de werking van deze wet waar te nemen en aldus tot het inzicht komen, hoe zich het feit, dat Broederschap het wezen van den Kosmos is, demonstreert als een redelijke werkelijkheid. (N. Rotterd. Crt.)

(Vorig bericht blz. 1200 N.)

G. CHINA. — Incident inzake den Japanschen Viceconsul te Nanking. —
In verband met het verdwijnen en terugvinden van den Japanschen vice-consul Koeramoto, schrijven de Chineesche bladen, dat Koeramoto de Chineesche politie, die hem tenslotte ontdekte bij de graven van de Ming-dynastie, verklaard heeft, dat hij levensmoede was en dat hij eenige dagen in de heuvels van de omgeving had rondgedwaald.

Hij was voornemens geweest een einde aan zijn leven te maken door te verhongeren, doch hij was gaan bedelen. De Chineesche autoriteiten, die Koeramoto aan de Japansche autoriteiten hebben uitgeleverd, verklaren, dat Koeramoto waarschijnlijk naar Japan zal worden teruggezonden teneinde daar een kuur te ondergaan. **(Vor. ber. Confl. met Japan 1200 B.)**

A. POLEN. — Dr. Göbbels' bezoek. - Rede. —
Ter gelegenheid van zijn bezoek aan Warschau heeft de Duitsche rijksminister voor propaganda, dr. Göbbels, op 13 Juni '34 in de „Vereeniging van Intellectueelen" een rede gehouden over het onderwerp: „Het nationaal-socialistische Duitschland als factor van den Europeeschen vrede".
Het nationaal-socialisme, aldus sprak de minister o.a., is een typisch Duitsch verschijnsel, gebonden aan het Duitsche karakter, den Duitschen volksaard, de Duitsche geschiedenis. Het bezit niet, zooals vaak wordt gedacht, het eerzuchtig verlangen om zijn arbeidsveld tot buiten de grenzen van het Duitsche Rijk uit te strekken.
De moderne staatsinrichting in Duitschland is een soort veredelde democratie, waarin autoritair geregeerd wordt, zonder dat het parlement den volkswil kan vervalschen en onvruchtbaar maken.
Door de asociale dragers van deze denkbeelden, zoo vervolgde hij, van de volksgemeenschap uit te sluiten en te trachten hen in concentratiekampen weer tot nuttige leden der menschelijke samenleving op te kweeken, hebben wij een daad van noodweer verricht, welke met het oog op de grootte van het acute gevaar toch nog met humane middelen ten uitvoer is gebracht. Wat beteekent het ten slotte, wanneer een paar duizend asociale individuen worden vastgehouden, opdat een volk van 66 millioen het leven terugkrijgt?
Ook met betrekking tot het Joodsche vraagstuk behoeven wij de waarheid niet te schuwen. Men moet zich indenken, dat voor wij aan het bewind kwamen, de Joden in Duitschland het geheele cultureele leven beïnvloedden, dat zij over het grootste deel van het roerend en onroerend kapitaal beschikten, dat zij pers, literatuur, tooneel en film zonder beperking in de hand hadden, dat zij b.v. in Berlijn 75 procent vormden van de artsen en advocaten, dat zij door overdreven pachteischen den landbouw aan den rand van den ondergang hebben gebracht, dat zij de openbare meening uitmaakten, invloed hadden op de beurs, het parlement en de partijen en slechts 0.9 procent van de bevolking vormden. Wij wenschen en verwachten, dat de eerlijke strijd om de waarheid niet door gruwelverhalen en leugens van emigranten vergiftigd wordt.
Het nationaal-socialisme heeft geen internationale zending in agressieven zin te vervullen. Wij, jeugdige Duitschers, zijn ervan doordrongen dat geen enkel vraagstuk in Europa een oorlog noodig maakt. Wij zijn geen geslacht van sabelrammelaars en veroveraars. Wij achten het juist misdadig te meenen, dat de schade van den wereldoorlog eventueel door een nieuwen oorlog zou moeten worden weggenomen.
De goede verstandhouding met Polen is een bewijs, dat het Adolf Hitler en zijn regeering ernst is om de volken te verzoenen en de tegenstellingen te overbruggen, die Europa aan den rand van den ondergang hebben gebracht.
Duitschland wil medewerken aan het edele werk van den vrede. Altijd nog strekt het de hand uit naar zijn vroegere vijanden, die het tot zijn vrienden wil maken. Vol bange bezorgdheid vraagt de wereld: Wanneer wordt deze hand gegrepen?
(Vor. ber. Göbbels 1297 B.)

B. ARABIE. — Strijd tusschen Ibn Sa'oed en den Imam van Jemen geëindigd. —
In Arabië is de vrede onder Sa'oedischen druk een feit geworden. De Imam van Jemen heeft zelf toegestemd in de vernederende voorwaarde der uitlevering van twee sheiks, die in Sanaa gastvrijheid hadden gezocht. (Ahran, Caïro) **(Vor. ber. blz. 1302 C.)**

C. BRIDGE. — Tournooi te Weenen. —
In het Internationale Bridge-Tournooi, te Weenen gehouden en op 12 Juni geëindigd, heeft Hongarije den wedstrijd gewonnen. De eindstand is:
1. Hongarije 14; 2. Nederland 14; 3. Oostenrijk 13; 4. Engeland 13; 5. Noorwegen 10; 6. Tsjecho-Slowakije 6; 7. Zweden 6; 8. Denemarken 5; 9. België 5; 10. Joegoslavië 4. **(Vor. ber. Bridge 910 D.)**

D. NEDERLAND. — Limburgsche mijnen. - Loonsverlaging. —
Het hoofdbestuur van den Alg. Ned. Mijnwerkersbond heeft een adres aan den Ministerraad gezonden, waarin verzocht wordt, van regeeringswege invloed uit te oefenen op de mijndirecties, om de voorgestelde loonsverlaging van 10% terug te nemen en onder leiding van den minister van Waterstaat een spoedconferentie bijeen te roepen, die op korten termijn den Ministerraad adviseert met welke maatregelen saneering van den mijnbouw kan worden verkregen. Ruim 7000 arbeiders zijn ontslagen, groote groepen woningen staan leeg en door de verminderde koopkracht der mijnwerkers verarmt de middenstand.
Aanvaarding van de loonsverlaging kan dan ook niet door de vertegenwoordigers der arbeiders worden geadviseerd, zoodat een staking het gevolg kan zijn, wanneer de regeering niet ingrijpt en maatregelen tot saneering der mijnindustrie treft. **(1317 B.)**

E. 'S-GRAVENHAGE. — Mr. S. J. R. de Monchy tot burgemeester benoemd. —
De Staatscourant van 14 Juni '34 bevat het K.B. waarbij mr. S. J. R. de Monchy, burgemeester van Arnhem, met ingang van 1 Juli '34 is benoemd tot burgemeester van 's-Gravenhage, met gelijktijdig eervol ontslag als burgemeester van Arnhem.
De heer De Monchy is den 9en Maart 1880 te Rotterdam geboren. Na een gymnasiale opleiding in zijn geboorteplaats studeerde hij te Genève en aan de Leidsche Universiteit en promoveerde in de rechtswetenschappen en Staatswetenschappen. In 1902 ving inmiddels de heer De Monchy zijn ambtelijke loopbaan aan als adjunct-commies ter Provinciale Griffie van Zuid-Holland en na de verschillende rangen te hebben doorloopen tot dien van afdeelingschef werd hij in 1913 als Griffier der Staten dezer provincie benoemd. In 1921 werd hij benoemd tot burgemeester van Arnhem. **(Vor. ber. 's-Gravenhage 1275 A.)**

15 JUNI 1934

F. NEDERLAND. — Spoorwegen. - Staat moet ƒ 15.939.428 bijbetalen. —
Blijkens de gegevens, opgenomen in het prospectus inzake de emissie van ƒ 6 millioen 4% obligaties ten laste der Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij, bedraagt de bijbetaling over 1933 door den Staat der Nederlanden ingevolge art. 8 der „Overeenkomst 1920 H. S." ƒ 15.939.428 (vorig jaar ƒ 9.619.397).
(Vorig bericht blz. 1148 L.)

G. POLEN. — Nationaal-socialistische partij verboden.
De politie van Kattowitz heeft de Poolsche nationaal-socialistische partij op het geheele gebied van het Silezische Wojwodeschap ontboden. Het dragen van uniformen en insignes is verboden. Ook de nevenorganisatie Milno is verboden. (Vaz Dias)

H. ARGENTINIE. — Petroleum. —
In Tupungato in de provincie Mendoza zijn belangrijke petroleumlagen ontdekt in een tot dusverre nog niet geëxploreerde streek. **(Vor. ber. blz. 7 G.)**

I. OOSTENRIJK. — Eischen der Heimwehr. —
De Heimwehr van Boven-Oostenrijk publiceert een proclamatie, waarin de regeering de volgende eischen worden gesteld:

1) De „paragraphenreiterei" moet ophouden; in plaats daarvan moet het „volksgerecht" komen van alle trouwe vaderlanders. De Heimwehr eischt directe amnestie voor de leden der Heimwehr, van het Schutzcorps en de Executieve tegen wie een gerechtelijke procedure is aanhangig gemaakt wegens onbeteekenende gebeurtenissen, welke zijn geprovoceerd.

2) Directe ontbinding der Duitsche gymnastiekvereenigingen, waarvan, zooals te bewijzen is, nationaal-socialisten lid zijn.

3) De tot nu toe in Boven-Oostenrijk aangerichte materieele schade en de door de aanslagen van den laatsten tijd te verwachten geringere ontvangsten uit het vreemdelingenverkeer moeten, evenals de verhoogde kosten voor de veiligheid, worden betaald door prominente personen, die van vijandige gevoelens jegens den staat hebben blijk gegeven.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. blz. 1088 B.)**

A. NEDERLAND. — Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde. - Toegekende literaire prijzen. —

Op voorstel van het bestuur, overeenkomstig de voordracht van de commissie voor schoone letteren, is de prijs van meesterschap, groot ƒ 1000, toegekend aan mevr. Henriëtte Roland Holst-van der Schalk, ter erkenning van haar leidende beteekenis op menig gebied der schoone letteren.
Eveneens op advies der genoemde commissie heeft het bestuur den heer J. Slauerhoff bekroond met den jaarlijks uitgeloofden prijs van aanmoediging, geheeten C. W. van der Hoogt-prijs, groot ƒ 1000, voor zijn dichtbundel Soleares, mede beschouwd in verband met zijn te voren uitgegeven geschriften.
Overeenkomstig het advies der commissie heeft het bestuur den Mei-prijs, groot ƒ 1000 — die hierna niet meer zal worden toegekend — verdeeld tusschen de heeren A. den Doolaard (voor zijn roman „De Herberg met het Hoefijzer") en Jan Engelman (voor zijn dichtbundel „De Tuin van Eros").
De heer den Doolaard heeft den prijs geweigerd.

Henriëtte Roland Holst. — Henriëtte van der Schalk werd geboren in 1869 te Noordwijk; zij huwde in 1896 den kunstschilder Roland Holst. Behalve als dichteres was zij ook actief werkzaam in de politiek. Op lateren leeftijd trok zij zich meer en meer terug en kwam tot een religieus getinte levensbezinning. Zij heeft, behalve als dichteres, de aandacht getrokken door haar theoretische geschriften over sociale en aesthetische problemen, terwijl in bepaalde kringen haar leekenspelen zeer op prijs worden gesteld.

J. Slauerhoff. — J. Slauerhoff is geboren te Leeuwarden in 1899. Hij bezocht de H.B.S. aldaar en studeerde vervolgens te Amsterdam medicijnen; bijdragen van zijn hand verschenen toen reeds in het Amsterdamsche Studentenweekblad „Propria Cures", waarvan hij eenigen tijd redacteur was. Zijn lot was verder verbonden met de tijdschriften der jongere generatie: „Het Getij", „De Vrije Bladen", waarin hij zijn meeste verzen publiceerde; sedert 1931 behoort hij tot de medewerkers van het tijdschrift „Forum". In 1926 kreeg hij den Amsterdamschen poëzieprijs. Na zijn artsexamen maakte Slauerhoff als scheepsarts reizen naar verschillende werelddeelen; o.a. was hij langen tijd als zoodanig werkzaam aan de China-Japan-lijn. Thans woont hij te Tanger. Hij is als criticus verbonden aan de „Nieuwe Arnhemsche Courant".

A. den Doolaard. — A. den Doolaard (pseudoniem van B. Spoelstra), geboren 1901, was aanvankelijk in den handel, later als journalist werkzaam; in deze laatste functie reisde hij voor verschillende bladen, o.a. op den Balkan. Hij debuteerde in „De Vrije Bladen" met enkele gedichten, die dadelijk de aandacht trokken. Later verschenen zijn bijdragen zoowel in de „Revue der Sporten" als in „De Stem". Dit jaar richtte hij met Albert Kuyle e.a. het tijdschrift „De Nieuwe Gemeenschap" op, waarvan hij thans redacteur is.

Jan Engelman. — Jan Engelman is geboren in 1900 te Utrecht; bezocht de H.B.S. aldaar, was medewerker aan „Het Centrum" en „De Tijd"; redacteur Kunst en Letteren van het weekblad „De Nieuwe Eeuw"; in 1925 medeoprichter van het tijdschrift „De Gemeenschap", waarvan hij, na tijdelijke onderbreking, thans weer redacteur is. Hij behoort tot de groep der katholieke auteurs. (Red. K. H. A.)

(Vorig bericht blz. 867 F.)

B. DUITSCHLAND. — Volledig Transfer-moratorium afgekondigd. - Duur 6 maanden. —

De Rijksbank heeft een volledig moratorium afgekondigd, waarbij o.a. ook de Dawes- en Youngleeningen worden getroffen, alsmede de transfer van baar geld.
Het moratorium zal zes maanden van kracht blijven en 1 Juli in werking treden.
Dr. Schacht. — In de zitting van de Centrale Commissie van de Rijksbank van 15 Mei deed de Rijksbankpresident, dr. Schacht, mededeeling van de wijziging der transferregeling, ingaande 1 Juli.
De Rijksbankpresident gaf een uitvoerige motiveering van deze maatregelen. Ter inleiding wees hij erop, dat de Rijksbank de verplichting gekregen had te bepalen op welk tijdstip betalingen op de bij de conversiekas voor Duitsche buitenlandsche schulden in Rijksmarken gestorte saldi aan het buitenland kunnen worden verricht. Deze verplichting is de Rijksbank opgelegd, aangezien zij de eenige instantie onder de wettelijke bepalingen voor contrôle op de deviezen is, bij wie een nauwkeurig overzicht aanwezig is over de in- en uitgaande deviezen. De Rijksbank moet dus zuiver objectief vaststellen, welke bedragen aan deviezen ter beschikking staan in den eerstvolgenden tijd voor betalingen aan het buitenland.
Het is daarom noodzakelijk nog eens erop te wijzen, dat de buitenlandsche schulden in den omvang, waarin zij thans nog bestaan, uitsluitend het gevolg zijn van het feit, dat Duitschland tot herstelbetalingen werd gedwongen, welke het uit eigen kracht nooit kon opbrengen, maar die het met de opbrengst uit particuliere buitenlandsche leeningen heeft betaald.
„Wanneer het buitenland van een inflationistische werkverschaffingspolitiek in Duitschland spreekt, zoo wijs ik er op, dat de in Duitschland in omloop zijnde betalingsmiddelen in Mei van dit jaar ongeveer even hoog waren als in de laatste maanden van het jaar 1933 en lager dan in het deflatiejaar 1932. Dit cijfer is het bewijs daarvoor, dat iedere inflationistische politiek in Duitschland van de hand wordt gewezen.
Wij wijzen eveneens de politiek van een depreciatie onzer valuta van de hand, welke ons als zoogenaamde devaluatie wordt aanbevolen. Noch bestaat de geringste reden om aan te nemen, dat het buitenland een door valuta-depreciatie geforceerde exportpolitiek kalm zou aanvaarden, noch kunnen wij van een dergelijken geforceerden export een verhooging van onze deviezeninkomsten verwachten, aangezien wij gelijktijdig voor de noodige grondstoffen in een gedepreciëerde valuta zeer veel meer zouden moeten opbrengen dan thans het geval is.
De steeds weer in de buitenlandsche pers opduikende geruchten over inflatie of valuta-depreciatie in Duitschland zijn onverantwoordelijk. Wij zullen de Duitsche Rijksmark stabiel houden en hebben daar de macht toe. Regeering en Rijksbank zullen daarbij met dezelfde energie en hetzelfde succes werken als het jaar 1924."
Na deze verklaring heeft de centrale commissie van de Rijksbank in toepassing van artikel 3 van de wet van 9 Juni 1933 de volgende besluiten genomen:
Voor alle in den tijd van 1 Juli 1934 tot 30 Juni 1935 vervallende betalingen van schulden, voortvloeiende uit buitenlandsche verplichtingen op middelmatigen of langen termijn van welken aard ook, vastgelegd in de wet van 9 Juni 1933 inzake de betalingsverplichtingen tegenover het buitenland, treedt de volgende regeling in de plaats van de tot nu toe geldende transfer-regeling:
1. Voor den tijd van 1 Juli tot 31 December 1934 vindt geen transfer in contanten plaats.
2. daarentegen heeft elk houder van rentecoupons het recht op basis der door de Duitsche schuldenaars bij de Konversions Kasse voor Duitsche buitenlandsche schulden gestorte markbedragen, in toepassing van nog te publiceeren nadere uitvoerende bepalingen, tegen aflevering van zijn rentecoupon na den vervaldatum fundeeringsschuldenbekentenissen van de Konversions Kasse ter hoogte van het nominaal bedrag van de rentecoupons en in de valuta waarin deze rente-coupons luiden te verkrijgen. Deze fundeeringsschuldbekentenissen vervallen 1 Januari 1945 en zullen een rente van 3 pct. per jaar van den vervaldag van de rentecoupons af opleveren, bij een amortisatie van jaarlijks 3 pct. van het circuleerend bedrag door koop of uitloting. Kapitaal, rente en amortisatiebedragen dezer schuldbekentenissen zijn voorzien van een garantie van de Rijksregeering.
De verbodsbepalingen der verordening inzake het deviezenverkeer van 23 Mei 1932 en de voorschriften van de wet inzake de betalingsverplichtingen ten opzichte van het buitenland van 9 Juni 1933 worden voor deze garantie niet toegepast.
3. Ten einde het voldoen aan den wensch van de houders der rente-coupons, welke de voorkeur geven aan betaling in contanten in plaats van aan fundeeringsschuldbekentenissen, neemt de Rijksbank de verplichting op zich (onder voorbehoud van hieronder vermelde herroeping) op basis van de bij de Konversions Kasse gestorte bedragen in rijksmark, de rentecoupons of de tegen vroeger afgeleverde rentecoupons verworven fundeeringsschuldbekentenissen te koopen tegen 40 pct. van de nominale waarde. De houders van rentecoupons hebben het recht de betaling van den koopprijs tegen afgifte van de rentecoupon of tegen uitlevering van de in ruil van de rentecoupon vroeger verkregen fundeeringsschuldbekentenissen te allen tijde, maar op zijn vroegst zes maanden na vervaldatum van de betreffende coupons of van de oorspronkelijke rentevordering, te verlangen.
De Rijksbank behoudt het recht voor dit aanbod van betaling in contanten na voorafgaande aankondiging van 30 dagen terug te trekken. Zij zal genoemde 40 pct. kunnen verhoogen, mits zij in staat is zulks te doen.
4. Het bovenstaande alternatieve aanbod kan door de houders van de rentecoupons worden aanvaard voor de rente van het eerste halfjaar of van het tweede halfjaar of beide semesters door aflevering van de betrekkelijke rentecoupon.
5. Bovenstaande regeling geldt niet slechts voor rentecoupons, maar ook voor alle rente, dividenden, en andere geregeld terugkeerende betalingen van dergelijken aard, welke in toepassing van de wet van 9 Juni 1933 over de betalingsverplichtingen aan het buitenland dienen te worden gedaan bij de Konversions Kasse voor de Duitsche buitenlandsche schulden, onafhankelijk van het feit, of zij geschieden op basis van rentecoupons of niet.
6. Een transfer van amortisatiebedragen en vervallen kapitaalbedragen vindt niet plaats. Aan deze bedragen worden latere bepalingen gewijd.
7. De Rijksbank zal alle voor het uitvoeren van bovenstaande regeling noodzakelijke maatregelen spoedig bekend maken.

Het communiqué zegt voorts nog, dat het loopende betalingsverkeer tegenover het buitenland door bovenstaande regeling, welke uitsluitend geldt voor verplichtingen, waaraan bij de Konversions Kasse wordt voldaan, niet wordt getroffen. Voor zoover de genomen beslissing de verplichtingen van de Rijksregeering betreft, heeft deze haar toestemming reeds verleend. Zij heeft hierdoor, aldus dr. Schacht, bewezen dat Duitschland niet van plan is de bestaande verdragen op eenzijdige wijze te veranderen. Dr. Schacht sprak bij het bekend maken van deze voorstellen nog de hoop uit, dat gezien deze houding der Duitsche regeering, ook de schuldeischende landen het noodige begrip zouden hebben voor de positie van Duitschland. Gedwongen maatregelen op het gebied van internationale economische betrekkingen zullen het probleem niet oplossen, noch voor den enkeling, noch voor de gemeenschap. Een tegemoetkomende houding, geduld en goede wil zijn noodig, indien de wereld niet nieuwe economische tegenslagen wil beleven. Moge tegenover de goede wil van Duitschland ook de goede wil van de buitenstaanders en het buitenland niet ontbreken.

Nederland. — Naar wij van zeer bevoegde zijde vernemen, blijft door het Duitsche transfer-moratorium de mogelijkheid bestaan voor een afzonderlijke regeling voor Nederland. De onderhandelingen, die van Nederlandsche zijde te Berlijn worden gevoerd, gaan door.
Volgens mr. L. J. A. Trip, president van de Nederlandsche Bank, zal dit transfer-moratorium beschouwd moeten worden

als een maatregel van Duitschland om bij de onderhandelingen de handen vrij te hebben. Z.i. zal het het verloop der onderhandelingen zelf niet storen, daar deze waarschijnlijk gewoon door zullen gaan, waarbij Duitschland zal trachten met iederen crediteur een overeenkomst te treffen, om tegen uitbreiding van zijn exportmogelijkheden verlichting van het moratorium te geven.

Engeland. — In financieele kringen gaan stemmen op, om er bij de regeering op aan te dringen een houding als thans door Duitschland t. a. v. de Engelsche obligatiehouders wordt aangenomen, niet te dulden. Men wijst daarbij op de mogelijkheid van clearing.

Ver. Staten. — Algemeen is men van oordeel, dat wanneer het moratorium op de buitenlandsche schulden over zes maanden eindigt, deze schulden denzelfden weg zullen opgaan als na het Hoover-moratorium van 1931 is geschied met de reparatie- en oorlogsschulden.

Frankrijk. — Als gevolg van de maatregelen der Duitsche regeering, waardoor ook Frankrijk, zij het dan geen zeer groote, schade lijdt, bereidt de Fransche regeering zich voor, in afwachting van de officieele Duitsche nota haar houding te bepalen.

Zwitserland. — De directie der Bank voor Internationale Betalingen heeft in haar qualiteit van trustee voor de Youngleening geprotesteerd tegen het besluit van Duitschland een moratorium uit te vaardigen. Hiervan heeft zij mededeeling gedaan aan de andere belanghebbende regeeringen.

(Vorig bericht blz. 1333 D.)

A. **TILBURG. — Economisch-Technologisch Instituut - Opening van het eigen tehuis. —**
De minister van onderwijs, mr. Marchant, is op 8 Juni tegenwoordig geweest bij de ingebruikneming van het eigen tehuis van het Economisch-Technologisch instituut te Tilburg.
Tot de projecten, die het Instituut thans onderhanden heeft, behoort het onderzoek naar de mogelijkheid van de oprichting van een bepaalde nieuwe industrie in ons land, die nog niet aanwezig is.
Voorts wenscht het instituut zich ook beschikbaar te stellen als intermediair voor de financeering en gezondmaking der bedrijven. Op het terrein van de industrieele onderneming en haar sociale taak, is een onderzoek bereids gaande. Voornamelijk met betrekking tot de samenstelling van het werkloozenleger. De vraag wordt nagevorscht: Wat voor type menschen vindt men onder de werkloozen? Zijn het meerendeels crisis-slachtoffers of paupers? Een rapport ten deze is eerlang te verwachten.
Een derde vraagstuk wat men onderhanden heeft is de opleiding van arbeiders.
Het verschijnsel doet zich n.l. voor, dat in sommige industrieën werkloosheid heerscht en er toch gebrek is aan geschoolde krachten. Met dit vraagstuk is nauw verbonden de mogelijkheid van het verwijderen der vrouwen uit de fabriek.
Op psycho-technisch gebied heeft prof. de Quay verder een onderzoek geopend naar de psychische geaardheid van bepaalde typen arbeiders en arbeidsters voor den arbeid aan den loopenden band.
En ten slotte houdt de directie zich bezig met den gang van het rationalisatie-vraagstuk in verhouding tot de bedrijfsresultaten en de sociale voorwaarden.
Voor al deze onderzoekingen is het Instituut er op uit om verschillende deskundigen en practici te raadplegen.
Hoewel dus het Economisch-Technologisch Instituut het als een hoofdzaak blijft beschouwen, theoretisch-wetenschappelijken arbeid te leveren, is een belangrijk deel van zijn werkzaamheid reeds in beslag genomen door onderzoekingen naar practische werkobjecten als de oprichting eener nieuwe industrie, reorganisatie van bestaande bedrijven, hun financiering enz.
(Nieuwe Rott. Crt.) **(Vor. ber. Tilburg 1331 G.)**

B. **NEDERLAND. — Invoer van Europeesch graan - Beperkende bepalingen. —**
Met ingang van 1 Juni wordt invoer van granen uit Polen, Hongarije, Roemenië, Joego-Slavië en Bulgarije alleen toegelaten, indien daartegenover een uitvoer van Nederlandsche of Nederlandsch koloniale producten naar die landen staat.
Met uitzondering van Polen zal voor deze landen, voor contracten, afgesloten tot en met 2 Juni, alsnog moeten worden getracht een dergelijke compensatie af te sluiten.
Op het oogenblik is de invoer uit genoemde landen gering, aangezien de mais-invoer uit Roemenië stil staat. Hongaarsche tarwe en rogge worden niet meer uit de eerste hand uit het land van herkomst geoffreerd. Wel zijn er partijen van deze granen aan de markt, die in handen zijn van de I. G. Farben en andere Duitsche industrieele ondernemingen en die betrekking hebben op verrekening van den invoer van Duitsche fabrikaten in Hongarije. De maatregel, die thans is afgekondigd werd reeds lang verwacht. Op dit oogenblik zal zij waarschijnlijk (wegens den geringen invoer uit die landen) voorloopig niet veel effect sorteeren. Principieel is de maatregel echter van zéér groot belang.
(Algemeen Handelsblad)

16 JUNI 1934

C. **MGR. ARIENS. — Hulde aan de nagedachtenis. —**
Op 16 Juli werd onder groote belangstelling het monument te Enschede ter gedachtenis aan mgr. A. M. A. Ariëns onthuld. Jhr. Ruys de Beerenbrouck leidde de plechtigheid met een openingswoord in. De herdenkingsrede werd uitgesproken door mgr. Jansen, aartsbisschop van Utrecht, die in een treffende rede een beeld gaf van de persoonlijkheid en het werk van den grooten priester, die door zijn sociale actie en zijn arbeid in de geheelonthoudersbeweging diepe sporen in het volksleven van ons land heeft achtergelaten. Reeds tijdens zijn jonge jaren ontwaakte in mgr. Ariëns een sterke sociale bewogenheid. Na voltooiing van zijn studie zwierf hij door Italië en liet zich de gelegenheid niet ontnemen om uit eigen aanschouwing kennis van den arbeid der mijnwerkers in Sicilië en van de droeve omstandigheden waaronder die arbeid werd volbracht. In Enschede richtte hij als kapelaan het eerste arbeidershuis „Concordia" op. Zijn onderneming met de kleine weverij, waarin hij een 40-tal ontslagen arbeiders te werk stelde, bleek een utopie te zijn. Zijn idealisme bleek voor de eischen van de nuchtere en harde praktijk niet stand te kunnen houden. Onder de bezieling van mgr. Ariëns gedijde de R.K. geheelonthoudersbeweging tot een machtige organisatie.
Na den aartsbisschop spraken nog Edo Bergsma, oud-burgemeester van Enschede en de tegenwoordige burgemeester, de heer Ruckert. Na de onthulling volgde een defilé. (De Telegraaf)
(Vor. ber. R.K. Kerk 1169 G.)

D. **DUITSCHLAND. — Uitvoer - Daling. —**
De Duitsche handelsbalans over Mei laat een nadeelig saldo zien van 42 millioen mark. Dit nadeelige saldo staat in scherpe tegenstelling met het uitvoeroverschot van 89 millioen mark over Mei 1933. Het invoeroverschot over April '34 beliep 82 millioen mark. De invoer over Mei 1934 had een waarde van 379.6 millioen mark, vergeleken met 333 millioen mark over dezelfde periode van het vorige jaar en 398.2 millioen mark over April 1934.
De uitvoer over Mei van dit jaar beliep 337.4 millioen mark, tegen 422 millioen mark over Mei 1933, en 315.8 millioen mark over April 1934. Het Duitsche nieuwsbureau vermeldt wel de stijging van bijna zeven procent van April op Mei van dit jaar. Dat de uitvoer over Mei, in vergelijking met het vorige jaar, met ruim een vijfde is gedaald, wordt verzwegen.
De invoer van grondstoffen is voor het eerst sinds November 1933 weer gedaald en wel van 253 millioen mark over April tot 240 millioen mark. In het bijzonder de invoer van wol, vlas, haver, jute is verminderd. De import van levensmiddelen en dranken liep van 79 millioen mark in April tot 75.8 millioen mark terug. De stijging van den uitvoer over Mei,

in vergelijking tot April, heeft uitsluitend op fabrikaten betrekking.
De handelsbalans over de eerste vijf maanden van dit jaar sluit met een nadeelig saldo van 178 millioen mark. Er werd in deze periode voor 234 millioen mark meer goud en zilver uitgevoerd, dan geïmporteerd. (N. Rott. Crt.) **(Vor. ber. 1148 K.)**

A. INTERN. ARBEIDSCONFERENTIE TE GENEVE. — Prof. Aalberse over loontheorieën. —
De Internationale Arbeidsconferentie is op 13 Juni begonnen met de algemeene beschouwingen over het rapport van Butler, den directeur van het Intern. Arbeidsbureau.
Prof. Aalberse, de Nederlandsche regeerings-gedelegeerde ter Intern. Arbeidsconferentie te Genève, verklaarde, dat hij vaak met zeer veel instemming het rapport van den directeur heeft gelezen. Hij kon zich minder goed vereenigen met de opvatting van Butler, dat vermeerdering van de koopkracht het beste middel is tot vermindering der werkloosheid. Doch evenmin kon prof. Aalberse onbeperkt voorstander zijn van de tegengestelde theorie van loonsvermindering. Beide theorieën zijn te simplistisch en niet toe te passen op een klein land, dat aangewezen is op den uitvoer van zijn producten, terwijl de uitvoermogelijkheden thans toch niet uitsluitend afhankelijk zijn van het prijspeil.

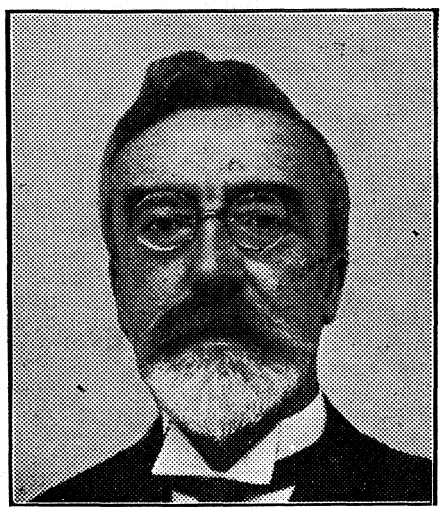

Prof. Aalberse

Als voorbeeld wees prof. Aalberse op de Nederlandsche steenkool, die tegen den laagsten prijs kan worden verkocht, doch onvoldoenden afzet vindt wegens de contingenteeringsmaatregelen van andere landen. Loonsverlaging kan niet leiden tot vermindering der werkloosheid, tenzij zooveel arbeiders hierdoor aan het werk gaan, dat het totale bedrag der loonen toegenomen is, ondanks de daling der verlaagde individueele loonen.
Voor ieder land moet dit afzonderlijk worden bekeken en daarom moet men niet te veel waarde hechten aan de ervaringen van één land in het bijzonder. Verbetering van den toestand door waardevermindering van het geld is slechts van tijdelijken aard. Het is daarom goed, dat Nederland en Zwitserland deze proef niet hebben willen wagen.
Aalberse besprak vervolgens de werkmethode van de Internationale Arbeidsorganisatie. Men moet wat meer de Nederlandsche spreuk opvolgen: beidt uw tijd. Men dient thans iederen maatregel te vermijden, welke de productiekosten zou kunnen doen stijgen, tenzij er een volstrekte noodzakelijkheid voor het nemen daarvan bestaat. Ook achtte prof. Aalberse het raadzaam, de agenda der Arbeidsconferentie niet te overladen.
De Chineesche regeeringsgedelegeerde protesteerde tegen het feit, dat zijn regeering de sociale wetgeving niet kan toepassen op haar eigen gebied, n.l. in de buitenlandsche concessies.
De arbeidersvertegenwoordiger van Australië bepleitte staatssocialisatie en reglementeering der productie. De Zuid-Slavische arbeidersvertegenwoordiger gaf een uiteenzetting der betrekkingen tusschen het Arbeidsbureau en de nieuwe bureaux van de Kleine Entente en de Balkan-Entente. De Zweedsche werkgever verklaarde al zijn hoop te stellen op een volledigen terugkeer tot het kapitalistische stelsel zonder staatsinmenging.
(Het Volk) **(Vorig bericht blz. 1341 C.)**

B. ITALIE. — Duitsch onderricht in Tirol. —
In Italiaansch Tirol is een decreet afgekondigd, waarbij aan schoolkinderen wordt toegestaan viermaal per week Duitsche lessen te nemen, terwijl tevens machtiging is verleend tot het openen van particuliere Duitsche scholen en cursussen. Dit besluit van de Italaansche regeering is in de geheele provincie Tirol met groote vreugde ontvangen. Sedert de annexatie van Tirol door Italië waren de Duitsche scholen opgeheven en was het onderwijs in de Duitsche taal verboden. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

C. RIJKSKANSELIER HITLER'S BEZOEK AAN MUSSOLINI. —
Op 14 Juni hebben Mussolini en Rijkskanselier Hitler in de villa Pisani te Stra bij Venetië geconfereerd. Op 16 Juni is Rijkskanselier Hitler naar Duitschland teruggekeerd. Als resultaat dezer conferentie meldt Reuter, dat Duitschland de onafhankelijkheid van Oostenrijk zal erkennen. Ten aanzien van de bewapening is niets definitiefs besloten. De interpretatie van de officieele communiqués van Duitsche en van Italiaansche zijde is verschillend. In een Reuter-telegram van 16 Juni wordt het volgende gemeld uit Venetië: men maakt hier de opmerking, dat er een verschil van interpretatie bestaat tusschen Italië en Duitschland ten aanzien van de twee voornaamste punten van de overeenkomst van Hitler en Mussolini: 1ste. de erkenning van de onafhankelijkheid van Oostenrijk; 2de. de terugkeer van Duitschland naar den Volkenbond op voorwaarde, dat alle rechten van Duitschland op pariteit van wapening erkend worden. Ten aanzien van het tweede punt is de Italiaansche interpretatie categorisch, die van Duitschland meer gereserveerd. Duitschland aanvaardt in beginsel de onafhankelijkheid van Oostenrijk en het herstel van normale Duitsch-Oostenrijksche betrekkingen, maar in Duitsche kringen wordt onderstreept, dat Duitschland immer de onafhankelijkheid van Oostenrijk aanvaard heeft en het herstel van normale betrekkingen heeft gewenscht op bepaalde voorwaarden, welke nu ook nog gelden. Deze voorwaarden zijn niet gespecificeerd, maar zouden de erkenning van de nat-soc. beweging in Oostenrijk inhouden. Het is twijfelachtig of dergelijke voorwaarden voor de andere partijen aannemelijk zijn.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. Hitler 1293 C.; Mussolini 1315 H.)

D. SCHAKEN. — Aljechin-Bogoljoebof. - Dr. Aljechin winnaar. —
In den 26en wedstrijd tegen Aljechin heeft Bogoljoebof na 26 zetten opgegeven. Aljechin is dus winnaar van den tweekamp.
Aljechin heeft 8 ontmoetingen gewonnen, Bogoljoebof 3, terwijl er 15 remise werden. De wereldkampioen behaalde in totaal 15½ punt, zijn tegenspeler 10½. (Red. K. H. A.) **(Vor. ber. blz. 920 K.)**

17 JUNI 1934

E. FREDERICK DELIUS OVERLEDEN. —
Op 11 Juni is te Grez-sur-Loing (Seine et Loire), de Engelsche componist Frederick Delius overleden, 72 jaar oud.
Delius is in 1862 als zoon van Duitsche ouders in Bradford geboren en werd voor den handel opgeleid. Sedert 1888 woonde Delius in Frankrijk, waar hij een landhuis bezat te Grez-sur-Loing.
Van Delius' oeuvre noemen wij de fantasie-ouverture „Over the Hills", de Norwegische Suite, de Rhapsodie „Brigg Fair", het pianoconcert in c mol, een Requiem voor soli, koor en orkest. Bekend zijn de orkestcomposities „In a summer-garden" en „On hearing the first Cuckoo in Spring" en vooral de „Mats of Life" („Eine Messe des Lebens") voor soli, koor en orkest, op een thema van Nietzsche.
Sedert jaren was Delius verlamd en ook moest hij het gezichtsvermogen missen. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Muziek 1336 A.)

F. POLEN. — Minister van Binnenlandsche Zaken, Pieracki, vermoord. —
Op 15 Juni heeft een onbekend gebleven dader op den Poolschen minister van Binnenlandsche Zaken, Pieracki drie revolverschoten gelost, toen hij het

clubgebouw van de regeeringspartij wilde binnengaan om te lunchen. Zwaar gewond werd de minister naar het naastbijzijnde hospitaal vervoerd, waar hij aan de bekomen verwondingen overleed.
(Polska Agencia Telegraficzna)

A. CUBA. — Aanslagen - President Mendieta. — Tijdens een bezoek aan de marinebasis Tiscornia is 15 Juni een bomaanslag gepleegd op den president van Cuba, Mendieta, die licht aan de hand werd gewond. Een hem vergezellende officier werd bij de ontploffing der helsche machine gedood. Verscheiden personen liepen verwondingen op.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Woningwet. — De Eerste Kamer heeft de wijziging der Woningwet met 25 tegen 12 stemmen aangenomen. (N. R. C.)
(Vorig bericht blz. 1211 E.)

C. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Zuiderzeefonds. —
Op 13 Juni behandelde de Eerste Kamer de begrooting van het Zuiderzeefonds voor het jaar 1934, ditmaal van bijzonder belang, omdat op deze begrooting een memorie-post voorkomt betreffende de Noord-Oostelijke inpoldering, waarmede beoogd wordt de volksvertegenwoordiging in de gelegenheid te stellen zich over de verdere droogmaking van het IJselmeer te kunnen uitspreken. De Eerste Kamer nam deze begrooting aan met 26 tegen 4 stemmen.
(Het Volk) **(Vorig bericht blz. 1206 D.)**

D. SCHEEPVAART. — De „Bloemfontein" draadloos te water gelaten. —
De „Bloemfontein" het dubbelschroef-motorpassagiers- en vrachtschip, dat na zijn voltooiing in October 1934 in den dienst op Zuid-Afrika op 16 Juni door een vingerdruk van den Eersten Minister van de Unie van Zuid-Afrika, Z.Exc. Generaal J. B. M. Hertzog, die zich op dat oogenblik bevond in het gebouw van het Nederlandsche gezantschap te Pretoria, van de helling der Nederlandsche scheepsbouw Maatschappij te Amsterdam te water gelaten.

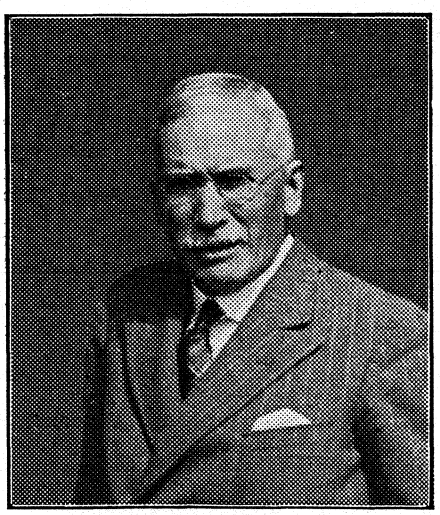

Generaal Hertzog

Deze bijzondere plechtigheid werd o.m. bijgewoond door den Minister-President, Z.Exc. Dr. H. Colijn, den gezant van de Unie van Zuid-Afrika in ons land, Z.Exc. Dr. H. D. van Broekhuizen, den Burgemeester van Amsterdam, Dr. W. de Vlugt, persoonlijkheden uit kringen van scheepvaart, handel, industrie en bankwezen, civiele en militaire autoriteiten.

Rede van Generaal Hertzog. — Veroorloof mij, zoo ving generaal Hertzog zijn in het Afrikaans uitgesproken rede aan, om, dadelik by die aanvang van die plegtigheid wat tans op die punt staan om plaas te vind deur die tewaterlating van die nuwe motor skip, waardeur aan die handelsvloot van die Holland-Suidafrika Lijn nuwe krag en aansien sal verleen word, u namens Suid-Afrika, die hand van vrinskap en waardeering toe te reik, en die versekering, dat Suid-Afrika's oudste Moederland haar nog steeds besiel met 'n gevoel van liefde en van dankbaarheid by die herinnering aan wat deur Nederland is bygedra tot die nasionale grondslaë van volkskultuur, volkskarakter, en volksgeschiedenis waarop Suid-Afrika sig nog vandag vir so groot 'n deel gevestigd voel.
Die praestaties van die Hollandse handelsvloot, zoo zei spr. voorts, naar en om die Kaap, beslaan een roemryke bladsy in die geskiedenis van die Nederlandse skeepvaart, waar die indruk nog steeds van voortleef by 'n ieder wat 'n gevoel besit vir wat groots, stoutmoedig en heldhaftig is.
Ik wil die hoop uitspreek, dat die komst van die nuwe boot ook die aankondiging zal blyk te wees van 'n nuwe en blyer tydperk in die geskiedenis van die internasionale handel en skeepvaart, waarin die Holland-Suid Afrika Lyn steeds belangryker en nuttiger rol sal speel.
Tans, aldus besloot spr. gaan ik daartoe oor om die boot wat my so vrindelik versoek is geword om vandag hier te benoem en te water te laat, te doop met die naam wat, naar ik hoop lang deur haar sal gedra word, met eer en onderscheiding. Geheet naar die hoofdstad van my geliefde Oranje Vrystaat, doop ik haar:
„Bloemfontein";
en vertrou ik die „Bloemfontein" nou toe aan die boesem van die magtige see met die bede dat sy vir vele jare die weg van die Oceaan mag bevaar, bevragt met de segeninge van Vrede en Voorspoed!
Nauwelijks was het laatste woord gesproken, of in de luidsprekers werd de speciale toon, ten teeken, dat generaal Hertzog de knop had ingedrukt, hoorbaar. Een doffe slag, — het wegslaan van de klink! — weerklonk tegelijkertijd en er kwam beweging in het bijna 4½ millioen K.G. wegende schip, dat, zonder dat een menschenhand direct had ingegrepen — ook niet in den champagnedoop, welke zich prachtig voltrok — al sneller en sneller naar zijn element gleed. Een hevige opstuwing van het water, zingen en gejuich van duizenden kelen, fluittonen van schepen in de nabijheid, het vallen der zware ankerkettingen, om de „Bloemfontein" in haar vaart te stuiten — de eerste stapelloop langs draadloos-telefonischen weg was geschied.

Rede Dr. H. Colijn. — Het woord was hierna aan onzen Minister-President, dr. H. Colijn, die er o.a. aan herinnerde, dat de eeuwen door de Nederlandsche vlag op alle wereldzeeën heeft gewapperd. De politieke verhoudingen mogen zich sterk gewijzigd hebben, wat bleef was de Nederlandsche ondernemingsgeest te water. Daarvan getuigt ook de oprichting der Holland Afrika Lijn, die voortkwam uit het besef, dat het nieuwe Zuid-Afrika ruime perspectieven voor ontwikkelingsmogelijkheden opende. Dat men het aandurfde in dezen benarden tijd een nieuw schip toe te voegen aan de vloot der reederij, die haar bedrijf uitoefent buiten alle staatshulp, geheel op eigen krachten steunend, is een nieuw bewijs voor het voortbestaan der oude veerkracht.
Wel zijn de tijden moeilijk; wel schijnt de neiging om den ruil van goederen en daarmee den omvang der scheepvaart te beperken, nog steeds toe te nemen, maar des te meer moeten de krachten worden ingespannen om niet achter te blijven in den vreedzamen strijd der natiën, die den beteren tijd weer moet inleiden. Wie nu achter blijft kan straks den achterstand niet meer inhalen.
De „Bloemfontein" heeft thans de helling van de scheepswerf verlaten en rust nu op het water. Straks zal het schip den Oceaan doorklieven en onze vlag naar de Zuid Afrikaansche havens dragen.
Moge de „Bloemfontein" haar aandeel leveren in den voorspoed, dien wij voor beide landen begeeren.
De redevoeringen werden ook in het Engelsch gehouden.

Hoe kwam de stapelloop tot stand.

Ten aanzien van de technische uitvoering van de stapelloop laten we hier nog enkele nadere bijzonderheden volgen.
Er was een gramofoonplaat vervaardigd, die niets anders dan één bepaalde, aangehouden toon voortbrengt.
Deze stond door middel van een electrische pick-up in verbinding met dezelfde telefoonlijn, waarlangs de rede van generaal Hertzog van Pretoria naar den radiozender te Kaapstad is overgebracht. Door het drukken op een knop werd de gramofoonplaat te Pretoria ‚ingeschakeld". De speciale toon werd langs de telefoonlijn naar Kaapstad doorgezonden, door den radiozender in den aether verspreid en te Dorchester, aan de Zuidkust van Engeland, opgevangen, om vervolgens langs een telefoonlijn over Londen naar de werf gevoerd te worden en hier door middel van een versterker te worden geschikt gemaakt om een z.g. „relais" te bedienen. Dit relais bracht op zijn beurt een schakelaar in werking, welke een stel magneten onder stroom zette. Een der magneten trok een pal weg, die tot op dat oogenblik een zilveren hamer — van de officieele tribune af duidelijk zichtbaar, — hangende boven een pijltje, omhoog hield. Toen de hamer viel, werd door het bijltje een koord doorgekapt, waardoor de flesch champagne tegen den wand van het schip stukgeslagen werd. Een tweede magneet stelde het mechanisme in werking, dat de laatste beletselen voor het te water glijden van het schip wegsloeg. (N. v. h. N.)
(Vorig bericht Scheepvaart 519 G.)

E. BOKSEN. — Max Baer overwint Carnera. —
In Madison Square Garden te New York werd op 14 Juni de bokswedstrijd om het wereldkampioenschap zwaargewicht gehouden, tusschen den titelhouder Primo Carnera en zijn Amerikaanschen uitdager Max Baer. Meer dan vijftigduizend personen woonden den wedstrijd bij.
Max Baer slaagde er in zijn Italiaanschen tegenstan-

der Primo Carnera in de elfde ronde door een technische knock out te verslaan en den titel van wereldkampioen te veroveren. (Red. K.H.A.) **(1199 N.)**

18 JUNI 1934

A. PALESTINA. — Dr. Chaim Arlosoroff. —
Het was op 17 Juni een jaar geleden, dat een van de leiders der Joodsche Arbeidersbeweging, dr. Chaim Arlosoroff te Tel Aviv door sluipmoordenaars werd doodgeschoten. (Het Volk)

B. NED. OOST-INDIE. — Opening van den Volksraad - Rede van den Gouverneur-Generaal, Jhr. Mr. B. C. de Jonge. —
Op 15 Juni '34 had te Batavia de opening van de zitting van den Volksraad plaats door den Gouverneur-Generaal.
Aan de rede van den Gouverneur-Generaal jhr. mr. B. C. de Jonge, is het volgende ontleend: Spr. kan de verleiding niet weerstaan, terug te zien op de bijkans 3-jarige samenwerking, onder buitengewoon moeilijke omstandigheden. Men heeft de verhouding tusschen de regeering en den Volksraad slecht genoemd. Spr. trachtte steeds sober doch zakelijk te zijn en legde wel eens moties naast zich neer, paste conflictregelingen toe, misschien meer dan anders het geval was, doch nooit lichtvaardig.
Uw zittingsperiode ligt als het ware beklemd tusschen twee inkomstencijfers: 500 millioen gulden bij het begin, 250 millioen gulden bij het eind.

Versoberingen. — Vervolgens zei de Gouverneur-Generaal, dat hij het karakter in de hoogst ernstige consequenties der reeds doorgevoerde versoberingen van overheidsorganen aan de hand van één voorbeeld wil toelichten, n.l. de vermindering van het corps landsdienaren. Werden van 1925—1930 gemiddeld 2500 millioen pensioen per jaar toegekend, in 1931 was dit 3300 en in 1932 en 1933 tezamen 860 millioen. De opwachtgeldstellingen zijn toegenomen van 275 op 1 Jan. 1931 tot ongeveer 3700 op 1 Jan. 1934. Het personeel in vasten burgerlijken dienst verminderde met 14500 man, waarbij de duizenden ontslagen tijdelijke en losse krachten. Er bestaat reden, dat het peil van 300 millioen in de toekomst zal worden bereikt. Niettemin is ondanks de toegepaste versobering de begrooting 1935 afgesloten met een tekort van 75 millioen gulden, n.l. 87 millioen gulden tekort op den gewonen dienst, waarvan een bate van 12 millioen op den buitengewonen dienst kan worden afgetrokken. De middelen moesten in totaal voor 1935 ongeveer 50 millioen lager worden geraamd dan verleden jaar, welke achteruitgang gedeeltelijk kan worden toegeschreven aan inkomstenderving, waarmee 13 millioen gulden gemoeid is.

Geen nieuwe heffingen. — Spr. bevestigt, dat geen nieuwe heffingen in het voornemen liggen en constateert, dat de economische samenwerking met Nederland in den laatsten tijd betere resultaten geeft.
De economische verhoudingen met het buitenland komen in een meer helder licht te staan. De theerestrictie komt in een betere prijsstijging. Spr. herinnert aan de kina- en rubberrestrictie.

De verhouding tot Japan. — Er is goede grond om aan te nemen, dat de besprekingen met Japan zullen worden gevoerd in de traditioneele sfeer van nauwe vriendschap, welke sedert 300 jaar de relaties tusschen beide landen kenmerkt en dat zij zullen leiden tot een voor beide partijen niet alleen aannemelijk, doch bevredigend resultaat.

De Suikersituatie. — Spr. noemde voorts de suikersituatie in hooge mate zorgwekkend en merkt op, dat meer en meer de overtuiging veld wint, dat een gedeelte van het productieapparaat blijvend buiten werking zal moeten worden gesteld.

Het onderwijs. — Spr. kondigde sluiting der cultuurschool, voorts inkrimping der formaties bij de politie en een ingrijpende bezuiniging op onderwijs (onderwijs terug peil 1919) aan. Hierdoor zal de onderwijsbegrooting tot ruim 29 millioen worden teruggebracht.
Spr. wees er voorts op, dat het onderwijsapparaat in opzet en wezen niet behoefde te worden aangetast. Einde 1919 telde het inlandsch onderwijs nog geen 800.000 leerlingen, doch einde 1931 waren er ruim 1.800.000 leerlingen. Het Westersch L. O. telde in die jaren respectievelijk 78.000 en 141.000 leerlingen, terwijl het totaal aantal leerlingen thans nog iets grooter is dan in 1930, het jaar, waarin de zuivere gewone onderwijsuitgaven ƒ 56.200.000 bedroegen. Spr. bracht hulde aan de leiding van het Dept. van Onderwijs, ook al heeft de rationalisatie en inkrimping er velen bij betrokken.
De gezondheidstoestand bleef bevredigend, doch het verloop der pest geeft reden tot bezorgdheid, aangezien in 1933 het topcijfer van 16800 sterfgevallen werd bereikt.
Spr. memoreerde vervolgens de instelling van het Dept. van Verkeer en Waterstaat. Het luchtverkeer beweegt zich in opgaande lijn door de schitterende organisatie der K.L.M. en de K.N.I.L.M.
Een éclatante daad als de versnelde Kerstvlucht van de Pelikaan moge hier niet onvermeld blijven.
Op Waterstaatgebied werd veel gedaan voor verhooging van welvaart en werkverschaffing.

Het rapport-Idenburg. — Ten aanzien van het militaire departement merkt spr. op, dat het rapport van Idenburg nog niet in openbare discussie kon worden gebracht. Het is mij een voorrecht, aldus spr., dat de geest bij de marine weer vertrouwen geeft en hetgeen in het verleden ligt, als afgedaan kan worden beschouwd.
Tenslotte wees de Gouverneur-Generaal op het verheugend feit, dat de politieke situatie minder zorg baart dan in langen tijd het geval is geweest. In dit verband wees spr. op het ingrijpen bij de P.N.I. en op de voortdurende waakzaamheid en dat de regeering steunt datgene, wat leidt tot de verbetering der wettige organen. Met groote dankbaarheid erkende spr. dat onder alle bevolkingsgroepen zware offers op voorbeeldige wijze zijn aanvaard, dat met moed door velen aan den ernstigen tegenslag het hoofd is geboden.
Na te hebben gewezen op het feit, dat ook in den Volksraad geen verslapping of ontmoediging mag post vatten, vroeg spr. om ook dit jaar de beste krachten te gebruiken.
Moge onder Gods zegen land en volk daarvan de vruchten plukken. (Aneta)

(Vorig bericht Opening 1933 868 F.)

C. DUITSCHLAND. — Vice-Kanselier von Papen's rede over de vrije volksgemeenschap. - Publicatie in Duitschland verboden. —
In een te Marburg gehouden rede heeft vice-kanselier von Papen op 17 Juni o.m. gezegd:
Het volk weet, dat het zware offers moet brengen en het zal dat doen, mits niet elk woord van critiek als kwaadwilligheid wordt uitgelegd en mits wanhopende patriotten niet als staatsvijanden worden bestempeld.
Nu de geestdrift over de revolutie bezig is te luwen en volhardende arbeid noodig is om de revolutie in daden om te zetten, blijkt dat bij het louteringsproces ook onzuiverheden zijn ontstaan die opgeruimd moeten worden. Dat vereischt een openhartige discussie, die op het oogenblik in de Duitsche pers ontbreekt. Derhalve dient de staatsman zelf tusschenbeide te komen en de dingen bij hun waren naam te noemen. De regeering is sterk genoeg, om behoorlijke critiek te verdragen, doch slechts diegene heeft het recht, critiek uit te oefenen, die zich in dienst van het nationaal-socialisme heeft gesteld.
Von Papen betoogde voorts, dat tusschen de kringen der conservatieve vernieuwing en het nationaal-socialisme slechts een tactisch verschil bestaat. Bij het tot stand komen van het bondgenootschap tusschen de nationaal-socialisten en de conservatieven bestond volledige overeenstemming omtrent de vernieuwingsdoeleinden. Hierop dient de aandacht gericht te blijven, aangezien al te vurige jeugdige revolutionnairen met hun leus „reactionnair" ook willen richten over hen, die zich ten volle geven aan de taak, die de tijd hun oplegt.
De werkelijke revolutie der twintigste eeuw is die van de heldhaftige en God voor oogen houdende persoonlijkheid tegen onpersoonlijke banden, tegen verloochening van den band met God. Het gaat om de beslissing tusschen de geloovige en de ongeloovige menschen. De tegenrevolutie, die zich in onze eeuw tegen de liberale revolutie van 1789 voltrekt, kan slechts een conservatieve revolutie zijn.
Het één-partij stelsel, dat de plaats heeft ingenomen van het meer-partijenstelsel, heeft slechts recht van bestaan, zoolang de beveiliging der nieuwe ordening het eischt. Want de logica der anti-liberale ontwikkeling vergt een vrije volksgemeenschap, berustend op den vrijwilligen steun van alle deelen des volks.
De strijd zal gaan om de vraag, of het nieuwe Duitsche rijk een christelijke staat zal zijn, dan wel of het zich zal verliezen in pseudo-religieus materialisme. De Duitschers mogen zichzelven niet sluiten buiten de rij der christelijke volkeren, daar zij anders geen invloed kunnen uitoefenen in Europa en bijgevolg de grootsche gedachte van het rijk in gevaar zou komen.
Tusschen het geestelijk willen en het werk van elken dag der Duitsche revolutionnairen is een kloof ontstaande. In den staat der volksgemeenschap dient rekening te worden gehouden met den tijd. Menschelijkheid, vrijheid en gelijkheid in rechten zijn geen liberale, maar Germaansch-christelijke begrippen. Het fundament van den staat moet te allen tijde rechtvaardigheid zijn.
Opvoeding ten dienste van den staat is nuttig, maar zij heeft grenzen. Gewezen moet worden op Hitler's

woorden, dat in de persoonlijkheid de waarde van den mensch ligt. Voor het dualisme tusschen staat en partij dient een bevredigende oplossing te worden gevonden.
De redacties van alle Duitsche dagbladen hebben van hoogerhand bevel gekregen, waarin hun verboden werd, de door vice-kanselier Von Papen ter gelegenheid van het feest van de Universiteit Marburg aldaar gehouden rede over „de oogmerken der Duitsche revolutie" te publiceeren.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. 1141 E.)**

19 JUNI 1934

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting voor 1935.

De Directeur van Financiën heeft den Volksraad de ontwerpbegrooting voor het dienstjaar 1935 aangeboden.
In de bij deze ontwerp-begrooting overgelegde Financieele Nota wordt opgemerkt, dat de raming der middelen is geschied op basis der verhoudingen van dit oogenblik. Zonder met nieuwe heffingen rekening te houden bedraagt het totaal der ramingen van de ontvangsten voor het jaar 1935 *f* 245.600.000 of *f* 41.300.000 minder dan voor 1934 was geraamd.
Het verschil wordt als volgt verklaard: belastingen *f* 45.500.000 minder, landsbedrijven *f* 3.500.000 meer, diverse middelen *f* 700.000 meer. In de Nota worden deze verschillen nog nader toegelicht, waarbij op de vele ontheffingen der landrente wordt gewezen en op de mindere raming der inkomstenbelasting en crisisheffing ad *f* 10.500.000. De raming der vermogensbelasting is *f* 200.000 hooger gesteld. De vennootschapsbelasting blijft ook voor 1935 met 100 opcenten verhoogd.
Ten aanzien van de nieuwe heffingen verklaart de Financieele Nota dat van de in te voeren loonbelasting een opbrengst van *f* 5 millioen wordt verwacht.

Landsuitgaven. — De raming der Landsuitgaven voor 1935 bedraagt *f* 333.000.000.
De Financieele Nota bevat hieromtrent de mededeeling, dat de salarisherziening een nadere bezuiniging van *f* 9.000.000 doet verwachten, terwijl de pensioenskorting een mindere uitgaaf van *f* 7.000.000 zal meebrengen. Ook de conversie heeft het uitgavenbudget gunstig beinvloed.

Vorige dienstjaren. — Uit het overzicht der afgeloopen jaren, dat in de Financieele Nota is opgenomen, blijkt, dat het tekort voor het dienstjaar 1932 nader kan worden bepaald op rond *f* 140.000.000 voor den gewonen dienst en rond *f* 131.000.000 voor den geheelen dienst. Voor het dienstjaar 1933 bedraagt het tekort op den gewonen dienst *f* 124.000.000 en op den geheelen dienst *f* 100 millioen.
De eindcijfers voor het dienstjaar 1934 zullen *f* 242.000.000 aan inkomsten bedragen, terwijl het tekort zoo mogelijk beperkt zal blijven tot *f* 113.000.000 voor den gewonen dienst. De buitengewone dienst laat dit jaar een aanzienlijk overschot, waardoor het reëele tekort voor 1934 *f* 96.000.000 wordt, hetgeen *f* 6.000.000 meer is dan geraamd was.
Op de uitgaven in 1934 vormen de voornaamste meevallers *f* 14.000.000 aan lager rente en aflossing, *f* 10.000.000 minder onderwijskosten, *f* 3.000.000 minder voor het binnenlandsch bestuur, en ruim *f* 4.000.000 minder voor het departement van Oorlog.
De personeelskosten, die in 1932 nog *f* 157.600.000 bedroegen, zullen in 1935 *f* 118.200.000 bedragen. (Aneta)
(Vorig bericht blz. 1350 B.)

B. HET NIEUWE TARIEF VAN INVOERRECHTEN. — 1 Juli 1934 in toepassing. —

De nieuwe Tariefwet, welke op 19 Juni bij de Staten-Generaal is ingediend en reeds op 1 Juli '34 in werking zal treden, bevat in hoofdlijnen de volgende regeling:
Voor afgewerkte fabrikaten, welke als zoodanig door den particulier worden aangeschaft, wordt 12 pct. van de waarde aan invoerrecht geheven;
voor half-fabrikaten 3 tot 6 pct. van de waarde, naar gelang van den graad van bewerking;
voor bedrijfshulpmiddelen 6 pct. van de waarde.
Grondstoffen ten slotte en enkele fabrikaten, die overwegend het karakter van grondstof hebben (katoen, wol, huiden, metalen in den uit erts verkregen vorm) zijn vrijgesteld, evenals enkele materialen, welke eigenlijk half-fabrikaten zijn, zooals plaat- en profielijzer, industriegarens, droge verf.
Bij de vaststelling van het invoerrecht voor de meer dan 150 posten, welke de nieuwe Tariefwet bevat, afzonderlijk, zijn deze hoofdbeginselen het richtsnoer geweest.
De Tel., waaraan wij Maandag j.l. deze mededeelingen ontleenden, publiceert thans enkele grepen uit de lange lijst van artikelen van het nieuwe ontwerp. Het blad meldt:
Hierbij dient men het volgende in het oog te houden:
Onder „verpakt" verstaat de wet: in kleinste verpakking, d.w.z. een hoeveelheid van 1200 gram goederen of minder.
Onder „tabletvorm" verstaat de wet: stukken, schijven, plakken, koeken e.d. van 200 gram of minder.
Waar onderscheid wordt gemaakt tusschen kantoorgebruik en fabrieksgebruik wordt een bepaalde gewichtsgrens als maatstaf genomen.

Twaalf procent. — Draadlooze apparaten, zooals ontvang- en zendtoestellen, kortom apparaten dienende voor uitzenden, overbrengen, doorgeven en versterkt doorgeven, met toebehooren (luidsprekers, zendlampen). Auto-, rijwiel-, rijtuig-, vliegtuig-, sportkarrenbanden e.d. Badkuipen, baden van alle soorten. Bakijzers, bak-, kook-, braad- en roostervormen: a. met hengsel, oor e.d. tot en met netto 12 K.G.: 12 pct.; b. met hengsel, oor e.d. zwaarder dan 12 K.G.: 6 pct.; c. alle andere soorten tot en met 5 K.G.: 12 pct.; d. alle andere soorten zwaarder dan 5 K.G.: 6 pct. Barometers. Beelden (plastische voorstellingen). Bijouterieën, lijfsieraden. Biljarten en toebehooren. Bontkleeding, kleedjes van dierhuiden e.d., sierveeren. Brillen lorgnetten etc. Eet-, drink-, en tafelserviezen. Deze goederen zijn in hoofdzaak belast met 12 pct., met een vast te stellen minimum-waarde. Films (behalve de onbelichte cinematografische films, waarvoor slechts 6 pct. is verschuldigd). Gezelschapsspelen en feestartikelen (maskers, mutsen etc.), Handschoenen (behalve die van asbest, waarvoor 6 pct.). Hoeden, petten mutsen, behalve wanneer deze bedrijfshulpmiddelen zijn, in welk geval 6 pct. is verschuldigd. Honing, n.l. zuivere natuurhoning, verpakt: 12 pct. plus *f* 27.15 per 100 K.G., anders *f* 5 per 100 K.G. Huishoud- en keukenartikelen, met enkele uitzonderingen. Voorts ijsemmers en ijskasten, mits voor huishoudelijk gebruik (fabrieksgebruik 6 pct.). Kaas van alle soorten. Kerstboomversieringsartikelen. Kinderwagens, ook kinderspeelgoedwagens. Kleeding (behalve kleedingstukken als bijv. duikerpakken, welke als bedrijfshulpmiddel worden beschouwd, dus 6 pct.). Koek, in hoofdzaak. Is de koek samengesteld met suiker, dan bovendien *f* 27.15 per 100 K.G. Koffers van alle soorten. Kunstbloemen. Lampen, n.l. als huishoudelijk artikel zooals kamerlampen (zijn ze bedrijfsartikel: 10 pct., mijnlampen 6 pct.). Ledikanten, wiegen e.d. Lepels, vorken, voor huishoudelijk gebruik (gereedschappen 6 pct.). Lucifers van alle soorten. Manufacturen, n.l. kant en klaar huishoudgoed. Messen met enkele uitzonderingen (keukenmessen 10 pct.). Muziekinstrumenten. Naaimachines, salonkastjes e.d. (fabrieksgebruik 6 pct.). Photografische artikelen (voor fabrieks- of bedrijfsgebruik: 10 pct.). Rookgerei. Scharen (fabrieksgebruik 6 pct.). Schoenen en klompen (leestklaar schoenwerk 10 pct.). Signaaltoestellen (brulboeien e.d. 6 pct.). Snij-, kneed-, kneus-, hakwerktuigen voor huishoudelijk gebruik (winkelgebruik 6 pct., papierafscheurapparaten 10 pct.). Speelgoed. Spiegels (medische spiegels 10 pct.). Meubelen. Tapijten, linoleum, vloerzeil, kurktapijten en alle andere soortgelijke vloerbedekking. Thermometers voor huish. gebruik (thermometers die meer dan 100 gr. Celsius aanwijzen 6 pct., electrische thermometers voor industriedoeleinden: 8 pct.). Pakmiddelen. Sleden. Uurwerken. Versieringsvoorwerpen. Verwarmingstoestellen voor huish. gebruik (andere tot en met 12 K.G. 10 pct., zwaarder 6 pct.). Vruchten in het algemeen (zie echter ook onder 10 pct.). Wherries, gieken tot en met 100 K.G. (daarboven vrij). Zeep, verpakt en in tabletvorm; niet verpakt en niet in tabletvorm bovendien: a. transparante en geparfumeerde zeep: *f* 5 per 100 K.G.; b. andere harde zeep: *f* 2.50 per 100 K.G.; c. zachte en vloeibare zeep *f* 1.25 per 100 K.G.

Tien procent. — Hieronder vallen in hoofdzaak artikelen, die eerst na bewerking door den particulier worden gebruikt (bijv. manufacturen aan het stuk).
Alcohol en alcoholhoudende producten verpakt (niet-verpakt *f* 3.50 per 50 pct. gehalte) alles behoudens accijnzen. Asbestvezels verpakt (niet verpakt: vrij). Autographeermachines, multiplicators, copieermachines voor kantoorgebruik (fabrieksgebruik 6 pct.). Automatische verkooptoestellen, ook telefoonbelautomaten. Azijn, azijnzuur en -essence verpakte (niet verpakt: vrij). Beestenvoer uit meel met vleesch of andere bijvoeging in koeken, stukken of brokken; voorts voederingen, zangzaad, vischvoer, alles verpakt en in tabletvorm (niet-verp. of in tabl.: vrij). Borstels, schuiers, kwasten (zeer eenvoudige 6 pct.). Brand- en geldkisten en -kasten.
Bron-, bad- en reukzouten niet verpakt of in tabletvorm (anders: vrij). Bladgummi lichter dan 100 gr. per vierk. meter (zwaarder: 6 pct.); voorts gummi voorwerpen, zooals spenen, warmwaterflesschen e.d., behoudens enkele uitzonderingen.
Chemicaliën en chemische producten verpakt of in tabletvorm (bovendien specifiek recht voor azijnaether verpakt of in tabletvorm *f* 5.60 per kg., saccharaten idem *f* 27.15 per 100 kg.; niet-verpakt of niet in tabletvorm: alleen resp. *f* 5.60 en *f* 27.15). Bij overige chemicaliën wordt geheven 10 pct. + *f* 5.60 per 100 kg. in geval van verpakt of in tabletvorm (anders alleen *f* 5.60 per 100 kg.). Vaseline niet-verpakt of in tabletvorm is 6 pct.
Conserveerings- en andere bederfwerende artikelen verpakt of in tabletvorm (anders: vrij). Contrôle-apparaten (voor biljarten echter 12 pct.). Drukmachines, stempel- en nummermachines e.d. voor kantoorgebruik (voor fabrieksgebruik 6 pct.). Electrische apparaten, welke worden geladen of dienen om electriciteit op te wekken (dynamo's en electromotoren van 10 kg. of minder: 10 pct., zwaarder 6 pct.). Garens voor huishoudelijk gebruik (industriegarens zijn vrij). Geneesmiddelen (de aandacht verdient, dat de post geheimmiddelen is vervallen). Gom, lijm, stijfsel, dextrine. Hoed-, schoen-, kleedingfourituren. Ivoor, been, balein, hoorn, paarlemoer en schildpad (gereedschappen echter 6 pct.). Kantoorbehoeften. Kleur- en verfstoffen verpakt of in tabletvorm (anders: vrij); bronsfoliën echter 3 pct., caramel bereid met olie 6 pct. Natuurlijke koffie verpakt (niet-verpakt: vrij). Krijt verpakt of in t.v. (anders: vrij). Kurkpapier (andere kurk 6 pct., ruwe kurk vrij). Limonades, essences en extracten. Mangel-, wasch-, en wringmachines voor huish. gebruik (fabrieksgebruik 6 pct.). Manufacturen aan het stuk. Meetwerktuigen (voor vakgebruik 6 pct.). Oliën en vetten, zoowel dierlijke, plantaardige en minerale als kunstmatige, aetherische en welriekende, smeer, hars, was, reuzel, talk, traan, kokosvet, gom, teer, terpentijn, glycerine, carbolzuur, etc., alles verpakt of in tabletvorm (niet-verpakt of niet in tabletvorm: aardoliën *f* 1.25 per 100 kg.); overige artikelen, behalve met opschrift en eetbaar: vrij in elke verpakking. Aetherische olie niet verpakt is vrij. Papierwaren in hoofdzaak. Schoenbeslag

in hoofdzaak; leestklaar schoenwerk (zie ook onder 12 pct.). Schrijfmachines e.d. Spuiten, besproeiïngstoestellen (bedrijfsgebruik 6 pct). Strijkijzers (bedrijfsgebruik 6 pct.). Telefoontoestellen. Tegels, etc. Verband en verpleegartikelen, (ook apparaten voor vibro-massage).
Vruchten: amandelen, van alle soorten, abrikozenpitten, perzikpitten, canariumpitten, bombaypitten, kruidnagelen, peper, saffraan en kaneel (citroenen, mandarijnen en sinaasappelen 13 pct.). Weegwerktuigen. Wijn verpakt, behoudens accijns (niet verpakt is vrij). Zout, alsmede producten, welke chloornatrium bevatten, verpakt (plus ƒ 4 per 100 K.G.).

Zes procent. — Hieronder vallen in hoofdzaak bedrijfshulpmiddelen en halffabrikaten. Condensatiepotten. Smeltkroezen. Elevatorbakken. Glas in platen. Scheepszeilen, scheepsstootzakken, reddingboeien. Olielinnen, oliebuis e.d. Papierhulzen voor katoenspinnerijen. Pertinax en prespaan. Fotografische vergrootingsartikelen voor fabrieksgebruik.

Drie procent. — Bladgoud en ander bladmetaal om te vergulden. Manufacturen: ongebleekte katoen ten gebruike van katoendrukkerijen en ververijen, ongebleekte en ongeverfde lakens. Buitgaas. Asbestweefsels aan het stuk. Zeildoek, drijfriemenband, drijfriemen, transportbanden, wolfilten, drukdekens. Leder, ook zeemleder in vellen, geen werken of voorwerpen zijnde (overige 6 pct.).

Afzonderlijke artikelen. — Tabak: in rollen, bladen en tabaksstelen ƒ 1.40 per 100 K.G.; geplette niet gekorven tabaksstelen ƒ 5 per 100 K.G.; overigens (snuif, karotten e.d.) 30 pct. van de waarde
Thee: ƒ 75 per 100 K.G.
Automobielen en daarvoor bestemde carosserieën en koetswerken: 15 pct.
Motorrijtuigen 15 pct.
Conserven: in het algemeen 30 pct. van de waarde in geval van verpakt of in tabletvorm. Niet verpakt in het algemeen ƒ 7.50 per 100 K.G. Alles behoudens accijnzen. (N. Rott. Crt)
(Invoerr. kort. termijn 1306 C.; Invoerr. 746 C.)

A. FRANKRIJK. — Oorlogsbegrooting verhoogd. —
De Fransche Kamer heeft op 15 Juni de suppletoire credieten, die de regeering voor de nationale verdediging heeft bestemd, met 454 tegen 127 stemmen aangenomen. De begrooting voor de landsverdediging is verhoogd van 2.980 millioen francs tot 3.120 millioen francs, als gevolg van eenige door de regeering aangebrachte wijzigingen. Van dit bedrag komt 1.275 millioen aan het ministerie van Oorlog, namelijk 1.055 millioen voor de pionier-troepen en 220 millioen voor de artillerie. Voor de oorlogsmarine is 865 millioen en voor de luchtvloot 980 millioen francs beschikbaar gesteld. (Le Petit Parisien) **(1333 B.)**

B. INTERN. ARBEIDSCONFERENTIE TE GENEVE. — 40-urenweek. —
De commissie voor de 40-urenweek heeft op 15 Juni de beraadslagingen beëindigd en de eindstemming gehouden over de ontwerp-conventies voor de arbeidsweek in de industrie en den handel, in den vorm, zooals deze na de debatten en na de aanneming van tal van amendementen der arbeidersgroep waren geredigeerd. Het ontwerp tot invoering van de veertig-urige arbeidsweek in de industrie is aangenomen met vijftig tegen acht stemmen, dat betreffende de veertigurige arbeidsweek in den handel met 53 tegen 8 stemmen. Zooals uit de stemmencijfers blijkt, hebben vrijwel alle regeeringsgedelegeerden zich van stemming onthouden, terwijl de werkgevers geheel ontbraken. (Het Volk) **(Vorig bericht blz. 1348 A.)**

C. NEDERLAND. — Diplomatie. - Zweden. —
Bij K. B. is mr. J. E. H. baron van Nagell benoemd tot buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zweedsche Hof en bij de regeering van Finland, met standplaats Stockholm.
Baron van Nagell werd op 25 Mei 1882 geboren te Barneveld op huize Schaffelaar. Hij koos — nadat hij aan de universiteit te Utrecht in de rechten gepromoveerd was in 1909 — de diplomatieke loopbaan. Na een detacheering aan het ministerie van buitenlandsche zaken, is hij achtereenvolgens verbonden geweest aan de gezantschappen te Peking en Washington, als attaché, te St. Petersburg en Londen als gezantschaps-secretaris en te Berlijn als gezantschapsraad. Van 1924—1929 was hij gezant te Boekarest en in 1932 werd hij tot buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Mexico benoemd. Dien post verliet hij in 1933 echter weer en thans zal hij baron Sweerts de Landas Wyborgh te Stockholm opvolgen. (Het Vaderland) **(1127 F.)**

D. MR. M. P. L. STEENBERGHE. — Minister van Economische Zaken. —
Met ingang van 25 Juni is de minister van Staat, minister van Koloniën, voorzitter van den Raad van ministers, dr. H. Colijn, eervol ontheven van het beheer ad interim van het Departement van Economische Zaken, met dankbetuiging voor de door hem in dezen den lande bewezen diensten.
Thans is benoemd tot minister van Economische Zaken mr. M. P. L. Steenberghe (als opvolger van mr. T. J. Verschuur), voorzitter der Algemeene R.K. Werkgeversvereeniging.

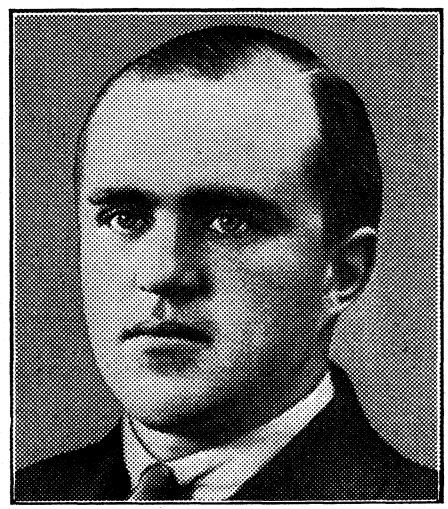

Mr. M. P. L. Steenberghe

Mr. Maximilien Paul-Léon Steenberghe werd 2 Mei 1899 te Leiden geboren. Hij volgde het stedelijk gymnasium te Utrecht en studeerde in de rechten aan de Rijksuniversiteit aldaar. Op 24 November 1920 promoveerde hij op stellingen tot doctor in de rechtswetenschappen en nog geen maand later was hij juridisch adviseur van de N.V. Textielfabrieken H. v. Puyenbroek, te Goirle, van welke maatschappij hij sedert 15 Juli 1921 directeur is. In dat zelfde jaar werd hij bestuurslid en in 1929 vice-voorzitter van de Ned. R. K. Vereeniging van Werkgevers in de Textielnijverheid.
In 1922 werd hij lid van den Ned. Werkloosheidsraad, in 1924 bestuurslid van de Alg. R. K. Werkgeversvereeniging, waarvan hij sedert 1 Januari 1931 voorzitter is. Tevens werd hij in datzelfde jaar voorzitter van het R. K. Verbond van Werkgeversvakvereenigingen.
Sedert 1927 is de heer Steenberghe lid van den Partijraad van de R. K. Staatspartij en lid van den Nijverheidsraad, sinds 1929 is hij bovendien lid van den Hoogen Raad van Arbeid, in 1926 was hij reeds benoemd tot lid van de Centrale Commissie voor de Statistiek. Hij ging in 1927 als afgevaardigde der regeering naar de Econ. Volkenbondsconferentie, een jaar later was hij secretaris van het Praagsche congres van de Vereeniging voor Volkenbond en Vrede. In 1930 richtte mr. Steenberghe de R. K. Werkgeversinternationale op, waarvan hij de eerste voorzitter werd, ook maakte hij in dat jaar een studiereis naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.
De heer Steenberghe is voorts commissaris van een aantal Nederlandsche en Belgische fabrieken. Hij publiceerde een groot aantal artikelen over sociaal-economische onderwerpen o.a. in de „Econ. Statistische Berichten", de „R. K. Werkgever" en de „Nederlandsche Mercuur", en in 1928 werd het door hem voor de R. K. Staatspartij uitgebrachte praeadvies over Bedrijfsorganisatie gepubliceerd.
Ook in de kringen der Maatschappij van Nijverheid heeft mr. Steenberghe zich bewogen. (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1265 F.)

A. BELGIE. — Regeeringsverklaring van premier De Broqueville. —

De nieuwe regeering De Broqueville is op 19 Juni voor het parlement verschenen, waar het regeeringsprogram is voorgelezen.
In het eerste deel der verklaring wordt o.a. gezegd:
„Wat het taal- en schoolvraagstuk betreft, kan de regeering niet beter doen dan zich te houden aan de verklaringen van het vorig kabinet.
In buitenlandsche politiek zal zij volharden in een houding welke ingegeven is zoowel door den toestand van het land als door de betrachtingen van ons volk ten gunste van den vrede. Haar voornaamste bekommering zal bestaan in het verstevigen van onze veiligheid.
Zij zal op bijzondere wijze er voor waken dat de internationale verbintenissen, welke deze veiligheid waarborgen, hun volle doelmatigheid en uitbreiding bekomen.
Over de algeheele verdediging van het grondgebied werden herhaaldelijk verklaringen afgelegd: zij blijft een onaantastbare grondstelling, die elken dag in daden wordt omgezet.
Hierop volgt een lange passage over de economische en de financieele politiek.
In het brandpunt van haar pogingen, wil de regeering 's lands economisch en financieel herstel plaatsen. Wat zij in de eerste plaats wil: politieke, economische en sociale voorwaarden in het leven roepen voor het hernemen der zaken. Ziedaar hare hoofdtaak.
In België wordt het muntvraagstuk niet gesteld. De frank is een van de meest gezonde en stevigste munten van gansch de wereld; hij zal het blijven.
Het begrootingsevenwicht werd ten koste van zware opofferingen verwezenlijkt; het zal nauwgezet worden gehandhaafd. Dit is echter niet voldoende. Het totaal gewicht van de begrooting is te zwaar; het land is niet meer in staat een zoo aanzienlijken last te dragen; deze zal worden teruggebracht op een peil dat rekening houdt met de vermindering van het nationaal inkomen, waartoe de crisis aanleiding gaf.
Fiscale verlichtingen dringen zich op. Zij zullen krachtdadig worden doorgedreven met den steun van onontbeerlijke inkrimpingen der uitgaven: de allereerste pogingen zullen worden aangewend met het oog op het verminderen van de lasten die de productie ten nadeele van iedereen bezwaren en beknellen.
De redenen waarom de lasten moeten verlicht worden die op den belastingbetaler drukken, zijn dezelfde, of er sprake weze van de Staatsfinanciën of van die der provinciën en der gemeenten. Dezelfde methoden van ontheffing, vereenvoudiging en aanpassing gelden zoowel voor de eene als voor de andere zijde.
De regeering zal er voor waken dat de rentemarkt verstevigd en verruimd worde.
Op economisch gebied, zal de regeering er zich stelselmatig op toeleggen om de industrieele, commercieele en landbouwbedrijvigheid op te beuren. Zij zal vooral trachten de lasten te verminderen, welken den productieprijs omlaag houden. Zij zal er, inzonderheid, voor waken dat de kapitaalshuur, de fiscale lasten, alsmede de vervoerkosten en het onderhoud der openbare diensten verminderd worden. Zij zal trachten den kapitaalsomloop te bevorderen, den ondernemingsgeest te steunen, het herstel of de verruiming van de winstmogelijkheden in de hand te werken en aldus aan zooveel mogelijk werkloozen weer arbeid te verschaffen.
Geen enkele poging zal de regeering ongedaan laten voor de uitbreiding van onzen ruilhandel met den vreemde; zij zal, in de hoogste mate, de uitvoermogelijkheden benutten, dank zij een stelsel van gezonde wederkeerigheid. Zij zal den doorvoer bevorderen, maar zal tevens voortgaan onze binnenlandsche markt tegen elke poging tot verlaging te verdedigen.
Zij zal al de technische verbeteringen aanmoedigen: het technisch onderwijs zal het voorwerp van al haar zorgen blijven uitmaken.
Zij zal een speciale bezorgdheid aan den dag leggen jegens den middenstand die, op gebied van productie en van verdeeling, aan ons economisch leven die lenigheid en die stevigheid geeft welke, in dezen crisistijd, geenszins kunnen gemist worden.
Zij zal alles behartigen wat van aard is het spaarwezen aan te moedigen en te beschermen.
De voor den landbouw getroffen maatregelen zullen gehandhaafd worden, en niets zal worden verwaarloosd om onze eerste nationale industrie te verdedigen en te versterken. Het werk van de regeering zal zich uitbreiden in nauwe samenwerking met de beroepsgroepeeringen.
Onze sociale wetgeving is een gemeenschappelijk bezit dat wij ons verplichten ongerept te bewaren.
De opslorping van de werkloosheid staat op den voorgrond van onze bekommeringen.
Het behoud van de toelagen is verzekerd.
De politiek van tegemoetkoming aan de groote gezinnen zal worden gehandhaafd.
Het door de vorige regeeringen vastgesteld uitgebreid programma der openbare werken zal met verstand en krachtdadigheid doorgezet en nog uitgebreid worden.
Het peil der loonen behoort niet tot het Staatsgezag. Wij verwerpen de bewering welke men op valsche wijze aan het vorig Kabinet heeft aangewreven, als zouden wij het redmiddel tegen onze kwalen willen vinden in de verlaging van het levenspeil der arbeiders. Er bestaat ongetwijfeld een gebrek aan evenwicht in de dagloonen. Waar zulks van haar afhangt, zal de regeering er voor waken dat, zonder uitstel, de onmisbare aanpassingen geschieden.
De administratieve hervormingen zullen flink worden aangevat, in al de zaken waar zulks mocht noodig blijken.
Hoe de regeering zich voorstelt haar programma uit te werken, zegt zij in een volgende passage:
„Op economisch gebied zal de eenheid van werking worden vergemakkelijkt door, in de zelfde handen, de belangrijke portefeuille van Landbouw en die van Economische Zaken te vereenigen.
De regeering zal in haar zware taak worden bijgestaan door twee ministers die haar, op financieel en economisch gebied, een gansch bijzondere medewerking zullen verleenen.
De toepassing van deze politiek van sociale saamhoorigheid en van economische uitbreiding, eischt allerhande maatregelen; de regeering zal niet aarzelen tot nieuwe methoden haar toevlucht te nemen.
De regeering zal U eerlang in een duidelijk omschreven kader, de macht vragen tot het treffen van de maatregelen welke onontbeerlijk zijn voor de verwezenlijking van 's lands economisch en financieel herstel."
De Kamer hoorde de voorlezing van het regeeringsprogramma zonder veel animo aan. (De Nieuwe Gazet, De Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1336 C.)

B. CONSERVEEREN VAN GROENTE IN BLIK. —

In zijn te Leiden verschenen proefschrift omtrent een vergelijkend onderzoek naar den invloed van het huishoudelijk koken, en het conserveeren in blik op het vitamine-gehalte van groente, deelt dr. J. J. Hoff o.a. als het meest verrassende resultaat mede, dat een der belangrijkste bestanddeelen der spinazie, het vitamine C, bij conserveeren in blik bijna geheel behouden blijft, bij het gewone huishoudelijke koken daarentegen grootendeels verloren gaat. Deze waarneming is zoowel in Duitschland als Amerika volkomen bevestigd. (Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)
(Vor. ber. Vitamine „C", 1065 C.)

C. ALG. NEDERL. ZUIVELBOND. —

De Alg. Ned. Zuivelbond (F.N.Z.) vergaderde op 12 Juni te Utrecht, onder leiding van zijn voorzitter, den heer L. F. Britzel, Usquert.
Uit het jaarverslag over 1933 blijkt, dat bij de acht Bonden, die bij den F.N.Z. zijn aangesloten waren aangesloten de volgende aantallen fabrieken met de daarachter vermelde verwerkte kilogrammen melk.

Bond:	Aangesloten fabrieken op 1 Jan. 1934	Verwerkte kg. melk
Gelderland-Overijsel . .	109	694.898.360
Friesland	84	605.769.209
Zuid-Nederland	96	286.858.160
Brabant	51	216.795.478
Drente	36	154.139.974
Noord-Holland	40	152.053.000
Groningen	13	135.150.632
Zuid-Holland	5	31.906.506
Totaal	434	2.277.571.319

Het totaal aantal fabrieken bleef onveranderd.
De totale hoeveelheid verwerkte melk steeg met bijna 44 millioen kg. (N. R. Crt.) **(Vor. ber. 1025 E.)**

D. LEGER, VLOOT EN LUCHTMACHT. — Vice-Admiraal Brutel de la Rivière in den Helder neemt ontslag. —

Vice-admiraal C. J. E. Brutel de la Rivière, commandant der Marine te den Helder, heeft per 1 Sept. '34 ontslag uit den dienst gevraagd.
Vice-admiraal Brutel de la Rivière werd geboren in 1878. Hij werd in 1899 adelborst 1e klasse, doorliep vlot de verdere rangen. In 1922 werd hij bevorderd tot kapitein-luitenant ter zee. In 1927 volgde zijn benoeming tot kapitein ter zee, in 1930 werd hij Schout-bij-Nacht. Hij volgde toen vice-admiraal Quant op als commandant der Marine te Willemsoord. (Het Vaderland) **(Vorig bericht blz. 1225 A.)**

E. DUITSCHLAND. — Minister-president Göring's rede. —

In een op 18 Juni gehouden zitting van den Pruisischen staatsraad heeft minister-president Göring een rede gehouden waaruit wij het volgende citeeren:
Ik hoor zoo vaak, zeide hij, dat de stemming slechter wordt, dat er hier en daar ontevredenheid ontstaat. Wanneer men de dingen beschouwt, dan moet men erkennen, dat er ongetwijfeld vaak reden tot ontevredenheid bestaat, doch dit zijn slechts bijzondere gevallen. Erger is echter de systematische ontevredenheid. Ik geloof, dat het goed zou zijn, wanneer de leiders niet alleen af en toe een vergadering

houden, doch zich onverwachts ergens laten zien en naar de zorgen en de behoeften van het volk informeeren. Doch onverbiddelijk moeten wij optreden tegen de eeuwige critici. Slechts zij hebben recht tot critiek, die minstens beter doen kunnen dan de anderen.
Ook wijdde Göring eenige woorden aan den kerkstrijd. Het is de vraag, of de kerk bereid is haar oude taak weer op te nemen of dat zij nog langer een broedplaats van critiek, ontevredenheid en gemopper zal zijn. Wij eischen, dat eindelijk rust en tevredenheid op religieus gebied terugkeeren, dat men niet langer op den rug van de geloovigen de twisten binnen de Pruisische landskerk laat uitvechten.
Op buitenlandsch gebied, aldus Göring, heeft Hitler het eene meesterwerk na het andere geschapen en hij wees op twee etappes: vriendschap met Polen en het succes in Venetië.
Het aanwenden van nieuwe, wellicht nog radicalere revolutionnaire methoden kan moeilijk een verbetering brengen. Het ligt niet aan ons vast te stellen, dat een tweede revolutie noodzakelijk is. De eerste revolutie is door den leider gelast en door den leider beëindigd. Wenscht de leider de tweede revolutie, dan staan wij, wanneer hij het wenscht, morgen op straat. Wenscht hij haar niet, dan zullen wij iedereen onderdrukken, die tegen den wil van den leider revolutie zou maken. Over dingen, die het geheele staatsbestel in zijn grondvesten doen wankelen, mag slechts de leider het laatste woord spreken. Wij zullen geen sabotage dulden, ook niet van lagere organen.
(Berl. Tageblatt) **(Vorig bericht blz. 1280 A.)**

A. **PALESTINA. — Welvaart. —**
De algemeene secretaris van de Zionistische wereldorganisatie, mr. Israël Cohen, heeft een redevoering gehouden over de welvaart van Palestina, waarin hij o.a. zeide dat algemeen erkend wordt dat deze welvaart hoofdzakelijk het gevolg was van het importeeren van Joodsch kapitaal en het toenemen van den Joodschen arbeid.
Terwijl de begrootingen van andere regeeringen een groot deficit aanwezen en de nationale schulden sterk toenamen, aldus spreker, vertoonde de begrooting van Palestina een overschot van niet minder dan 2½ millioen pond sterling.
De ontwikkeling van Palestina gedurende de laatste jaren heeft duidelijk aangetoond hoe ongegrond de meening was van de commissie van onderzoek, die in 1930 verklaarde, dat er in Palestina geen plaats meer was voor Joodsche immigratie, daar de bevolking sedert dien met meer dan 60.000 zielen is toegenomen. En nog altijd is er gebrek aan arbeiders. De joden, die zich in Palestina gevestigd hebben, aldus Israël Cohen, zijn niet alleen arbeiders, doch ook zakenlieden met groot kapitaal. In 1933 alleen is er aan particulier Joodsch kapitaal 7 millioen pond in Palestina gebracht. De economische welvaart, die de Joden in Palestina hebben gebracht, komt niet alleen de regeering ten goede, doch ook den Arabieren, zoowel in Transjordanië, Irak als Syrië. Talrijke Arabische arbeiders hebben hun land verlaten om zich in Palestina te vestigen in verband met den veel gunstiger economischen toestand aldaar. (N. Rott. Crt.)
(Vor. ber. Toestand 904 A.)

B. **NEDERLAND. — Schoenindustrie. - Gunstige uitwerking van de contingenteering. —**
De Nederlandsche schoenindustrie is, aldus lezen wij in het verslag van de K. v. K. van Tilburg, in niet mindere mate dan de wollenstoffenindustrie, afhankelijk van de binnenlandsche markt, nu deels door prohibitieve invoerrechten, deels door deviezenmaatregelen, de voornaamste exportmarkten, met name Duitschland en Skandinavië, zijn afgesloten.
Bedroeg in 1928 de export van lederen schoenen nog 660,000 paar ter waarde van *f* 3.864.000, in 1933 was deze uitvoer ingeschrompeld tot het luttele cijfer van 69,000 paar ter waarde van *f* 222.000.
Waar de binnenlandsche markt derhalve voor de Nederlandsche schoenindustrie practisch vrijwel het eenige afzetgebied is, ligt het in de rede, dat voor deze industrie de contingenteering van den invoer van buitenlandsche schoenen van het allergrootste belang is.
De contingenteering heeft niet nagelaten op de uitbreiding van de werkgelegenheid in de Nederlandsche schoenindustrie een stimuleerenden invloed te hebben. Niet alleen, dat in de bestaande bedrijven een herleving van de bedrijvigheid viel waar te nemen, ook jonger gestichte bedrijven namen snel in beteekenis toe, terwijl een betrekkelijk groot aantal nieuwe ondernemingen zich vestigde. (K. v. Kooph. Tilburg)
(Vor. ber. Cont. Schoenwerk 1284 D.)

C. **FRANKRIJK. — De gebeurtenissen van 6 Februari 1934. —**
De commissie tot onderzoek naar de gebeurtenissen op 6 Februari '34 is tot de conclusie gekomen, dat de overheid dien dag geen bevel tot vuren heeft gegeven. Dit bevel is ook niet gegeven door den prefect, noch door Marchand, een der chefs van de stedelijke politie. (Le Temps) **(Vor. ber. blz. 1164 G.)**

D. **LITAUEN. — Wilna. —**
In een rede, gehouden te Kaishadoriai nabij de Poolsche grens, heeft de president van Litauen, Smetona, verklaard, dat het land zijn oude hoofdstad Wilna moet terugwinnen. Het nationale streven van de Litauers moet volgens den president op dit doel gevestigd zijn. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(De stad Wilna werd in 1921 door een Poolsche legermacht, welke zonder opdracht van de Poolsche regeering handelde, bezet. In 1923 heeft de gezantenraad bepaald, dat Wilna aan Polen moest worden toegewezen.) (Red. K. H. A.)

20 JUNI 1934

E. **THEODOR DAEUBLER OVERLEDEN. —**
De Duitsche dichter Theodor Däubler is te Sankt Blasien (Schwarzwald) overleden.
Hij was in 1876 te Triëst geboren en maakte naam met het kosmogonisch gedicht „Nordlicht". Hij reisde in Egypte en den Levant. Er zijn vele bundels lyriek van hem verschenen.
Däubler was vroeger president van de Pen-club.
(Red. K. H. A.) **(Vor. ber. Literatuur 1290 D.)**

F. **NEDERLAND. — Onderwijs. - Prof. mr. dr. G. M. Verrijn Stuart volgt zijn vader als hoogleeraar te Utrecht op. —**
Bij Kon. besluit is met ingang van 17 September aan dr. C. A. Verrijn Stuart, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht met dankbetuiging voor de belangrijke in deze betrekking bewezen diensten.
Hij zal worden opgevolgd door zijn zoon, prof. mr. dr. G. M. Verrijn Stuart, hoogleeraar aan de Nederlandsche Handels Hoogeschool te Rotterdam, die bij hetzelfde Koninklijk besluit benoemd is tot gewoon hoogleeraar in de faculteit der rechtsgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, om onderwijs te geven in de theorie en de geschiedenis der statistiek en de staathuishoudkunde. (Nieuwsbl. v. h. Noorden)
(Vor. ber. Onderwijs 1344 D.)

G. **INTERNATIONAAL CHRISTELIJK VAKVERBOND. — Conferentie te Montreux. —**
Het Internationaal Christelijk Vakverbond, dezer dagen te Montreux bijeen, heeft naar aanleiding van de ontwikkeling der gebeurtenissen in Oostenrijk en een inleiding van den heer Amelink over de vrijheid van vereeniging, van christelijk standpunt beschouwd, een uitvoerige resolutie aangenomen, waarin o.m. wordt verklaard, dat de vrijheid van organisatie voor de arbeiders onverzwakt gehandhaafd dient te worden, die de socialisatie als systeem verwerpt en het beginsel der democratie handhaaft en zich stelt, zoo-

wel tegenover de dictatuur van het proletariaat als tegenover die van het nationaal-socialisme.
Het I.C.V. eischt van de Staten, op grond van de verplichtingen, die zij in het Verdrag van Versailles hebben aanvaard, dat zij de vrijheid van vereeniging zullen erkennen en beschermen voor elke richting der vakbeweging, die langs legalen, democratischen weg haar idealen en beginselen tracht te verwezenlijken. In dit verband acht het I.C.V. het noodzakelijk, dat de Internationale Organisatie van den Arbeid algemeene richtlijnen in zake het recht van vereeniging vaststelt.
Ten opzichte van de nieuwe ordening van het economisch leven handhaaft het I.C.V. de richtlijnen, in zijn program van 1922 vastgelegd. De vakbeweging moet niet alleen zijn de wegbereidster dezer nieuwe ordening, maar zij moet er ook een van de draagsters van zijn. In deze nieuwe ordening heeft de vakbeweging een zeer belangrijke taak te vervullen, o.m. bij de samenstelling der bedrijfsorganen en door haar bemoeienis met de werkzaamheid dezer organen. (Mededeeling Int. Chr. Vakverbond)
(Vorig bericht blz. 512 F.)

A. **DUITSCHLAND. — Invoer van Koffie. - Contingenteering per 1 Juli 1934. —**
Naar wij vernemen zal de invoer van koffie in Duitschland met ingang van 1 Juli worden gecontingenteerd.
In verband hiermede is het gewenscht, dat, voor zoover dit reeds niet geschiedde, belanghebbenden ten spoedigste opgaven inzenden aan het ministerie van Economische Zaken, met betrekking tot den uitvoer van koffie naar Duitschland. Nadere inlichtingen kunnen verkregen worden bij de afdeeling „Handel en Nijverheid" van het departement. (De Telegraaf)
(Vor. ber. Contingenteering 747 B.)

B. **DUITSCHLAND. — Het proces Horst-Wessel. —**
De officier van Justitie heeft requisitoir genomen in de zaak tegen Eppstein, Ziegler en Stoll, beschuldigd van medeplichtigheid aan den moord op Horst-Wessel in Januari 1930. Tegen Eppstein en Ziegler werd de doodstraf en tegen Stoll 13 jaar tuchthuis geëischt. (N. Rotterd. Crt.) **(Vor. ber. Horst Wessellied 906 D.)**

C. **LITAUEN. — Prof. Woldemaras veroordeeld. —**
Het Litausche telegraafagentschap publiceert het volgende communiqué omtrent het proces tegen Woldemaras. Op 17 Juni heeft het militaire gerechtshof de zaak Woldemaras behandeld. De beklaagde werd schuldig bevonden. Hij heeft in gemeenschap met anderen door een gewapenden opstand getracht de bestaande Litausche regeering ten val te brengen.
Wegens dit feit heeft het militaire gerechtshof Woldemaras veroordeeld tot 12 jaar zware kerkerstraf. (Litausch Telegraafagentschap) **(Vor. ber. 1334 A.)**

D. **SPANJE. — Conflict in Cortes. —**
Het conflict tusschen de centrale regeering en den linkervleugel der Catalanen over de uitspraak van de rechtbank ter bescherming der grondwet, heeft een ernstige wending genomen.
De parlementaire groep der linksche Catalanen heeft namelijk besloten zich uit de Cortes terug te trekken, in afwachting van een wijziging der tegenwoordige politiek van de regeering te Madrid. Uit solidariteit hebben de nationalistische Basken zich bij de Catalanen aangesloten. Het aantal afgevaardigden, dat niet meer aan de beraadslagingen in de Cortes zal deelnemen, bedraagt 36, waarvan 14 Basken. (El Sol) **(Vor. ber. Cortes 1084 A.)**

E. **INTERNATIONAAL ARBEIDSBUREAU. — Vereenigde Staten. - Toetreding. —**
De Internationale Arbeidsconferentie heeft besloten tot de regeering der Ver. Staten een officieele uitnoodiging te richten met het verzoek haar plaats in de internationale arbeidsorganisatie in te nemen. Er wordt op gewezen, dat deze uitnoodiging geen verplichtingen met zich brengt, die voortvloeien uit het Volkenbondsverdrag. **(Vorig bericht blz. 1019 F.)**

F. **NEDERLAND. — Spoorwegen. - Reizigersverkeer.**
Van 1932 op 1933 is volgens het tijdschrift Spoor- en Tramwegen het verkeer met 2 pCt. toegenomen. Het aantal reizigerskilometers bedraagt:

1913 .	2340 millioen	1931 .	3516 millioen
1926 .	3101 „	1932 .	3085 „
1930 .	3735 „	1933 .	3156 „

Sinds 1913 tot op heden zijn bevolking en reizigersverkeer met 1/3 gestegen. Het verkeer was het grootst in 1930; daarna vond in 1933 voor de eerste maal wederom eene stijging plaats; de invloed van de in 1933 vergroote economische inzinking op den omvang van het verkeer wordt opgewogen door den invloed der tariefverlagingen.
Het aantal reizigers daalde van 91 op 90 millioen (245.000 per dag), de gemiddelde reislengte steeg van 34 op 35 km. De abonné's leggen 40 pCt. van het totale aantal reizigerskilometers af.
(Spoor- en Tramwegen) **(Vor. ber. blz. 1345 F.)**

G. **NEDERLAND. — Onze handel met Engeland. —**
De handelsbeweging tusschen ons land en Groot-Brittannië, met uitzondering van den Ierschen Vrijstaat, vertoont gedurende de laatste jaren het volgende beeld:

	Nederl. uitvoer:	Nederl. invoer:
1929	*f* 406.376.000	*f* 258.523.000
1930	„ 379.941.000	„ 228 057.000
1931	„ 317.704.000	„ 159.927.000
1932	„ 159.943.000	„ 117 653.000
1933	„ 126.333.000	„ 108.980.000

H. **FRANKRIJK. — Madame Hanau veroordeeld. —**
Madame Hanau, de bekende Fransche financierster (affaire Gazette du Franc) en haar medewerker Lazare Bloch zijn tot resp. 6 en 8 maanden met 3000 frs. boete elk veroordeeld in verband met financieele manipulaties ten aanzien van een schoenenfabriek.
(Le Journal)

I. **PORTUGAL. — Handelsverdrag met Nederland. —**
In verband met het nieuwe handelsverdrag tusschen Nederland en Portugal, wordt medegedeeld, dat met ingang van 1 Juli goederen, naar Portugal verscheept onder Nederlandsche vlag, dezelfde voorrechten zullen genieten als bij verlading onder Portugeesche vlag.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

K. **VLOOTCONFERENTIE 1935. —**
De voorbereidende besprekingen voor de vlootconferentie in 1935 zijn te Londen begonnen.
Norman Davis (Amerika), die te Londen vertoeft, heeft MacDonald in Downingstreet bezocht.
Het communiqué, dat na afloop der bijeenkomst werd gepubliceerd, zegt, dat de procedure-kwesties, betreffende de vlootconferentie van 1935 besproken werden.
(Daily Telegraph)

L. **WIJSBEGEERTE. — Kant-Gesellschaft. - Dr. Bierens de Haan over „De organisatie van den menschelijken geest". —**
Voor de „Kant-Gesellschaft" groep Berlijn heeft dr. J. D. Bierens de Haan uit Aerdenhout in het Nieuwe Aulagebouw der Universiteit Unter den Linden een lezing gehouden over: „De organisatie van den menschelijken geest".
De menschelijke geest — aldus dr. Bierens de Haan — organiseert zich in vier geledingen (theoretische, zedelijke, schoonzinnige en religieuze rede) die krachtens het dynamisch wezen des geestes in een onderling verband verkeeren, waarvan de theoretische rede den grondslag uitmaakt. De mensch is in eerste instantie denker. Deze organisatie is gericht op doel, waarbij doel niet anders inhoudt dan dat de grondverhouding (n.l. de eenheidsverhouding van eindigen en oneindigen Geest) tot doelverhouding wordt, die de geheele organisatie des geestes bepaalt. Het grondfeit dezer organisatie is de splitsing der eenheid van den menschengeest in de tweeheid van denken en drang, waarbij het primaat aan het denken toebehoort. Maar de mensch denkt waarheid om haar te beleven in den drang; en tot deze beleving is het, dat de denkende rede haar travestie aanneemt van zedelijk bewustzijn en van zedelijk naar aesthetisch bewustzijn overgaat, om zich in de religieuze rede, die al het vorige in zich samenvat, te voltooien.

Dit begrip van den samenhang der geledingen onzer geestelijke organisatie werd door spr. uitvoerig toegelicht door een ontleding der apriorische structuur, bijzonderlijk van de theoretische en zedelijke rede, tot aanwijzing der strikte evenwijdigheid tusschen deze beide. Daarna werd de verhouding tusschen schoonzinnige en zedelijke rede behandeld, tusschen welke spr. een verband van symmetrische tegenstelling èn aanvulling aanwees. De zedelijke rede bevat in zichzelf een antinomie, die door haar niet wordt opgelost, en waardoor de rede genoodzaakt is tot haar verwante tegendeel in den schoonheidszin over te gaan. De drang, in het zedelijk bewustzijn gelouterd, wordt in de aesthese tot belangeloos welbehagen verbreed. Ook de tegenstelling der beide geleidingen behoeft een oplossing en vindt haar in de religieuze rede, in welke de organisatie des geestes haar bekroning heeft: het persoonlijke der zedelijke en het onpersoonlijke der aesthetische rede, zijn hier in het bovenpersoonlijke vereenigd. De zedelijk gelouterde en aesthetisch verruimde levensdrang vindt in de amor intellectualis Dei, d.i. in de mystische religie, zijn voltooiing, waarin ook denken en drang tot één geworden zijn. De menschengeest is een dynamische harmonie. (Red. K.H.A., Alg. Handelsblad)

(Vorig bericht blz. 1329 B.)

A. NEDERLAND. — Middenstandscredïet. - Bijzonderheden over de uitvoering van de wet. —

Nu de crisiscredietwet voor den middenstand door de Eerste Kamer is aangenomen, deelt de directie der Nederlandsche Middenstandsbank N.V. te Amsterdam mede, dat, voor wat betreft de bedoelde credietverleening aan middenstandsbedrijven door den minister van Financiën uitvoeringsbepalingen zijn vastgesteld, waaraan het volgende, dat voor aanvragers van belang is, wordt ontleend.

De credieten worden op een door de directie der Ned. Middenstandsbank vast te stellen wijze aangevraagd. Genoemde bank zal daartoe, behalve van haar eigen kantoren, ook gebruik maken van de bemiddeling van andere bankinstellingen of bankfirma's.

Voor de credietverleening komen slechts in aanmerking overigens volwaardige middenstandsbedrijven, welke, uitsluitend tengevolge van de crisisomstandigheden, in liquidatiemoeilijkheden zijn geraakt.

Als regel zullen derhalve buiten deze regeling vallen alle bedrijven, welke na 1 Januari 1930 zijn opgericht.

Verandering van bedrijfsvorm wordt niet als oprichting van een nieuw bedrijf beschouwd.

Het wordt aan het oordeel der bank overgelaten, om uit te maken of een na 1 Jan. 1930 opgericht bedrijf bij uitzondering toch geacht kan worden, uitsluitend tengevolge van de crisisomstandigheden in moeilijkheden te verkeeren.

Uitgesloten zijn bedrijven, waarvan de bank de overtuiging krijgt, dat zij economisch geen bestaansrecht hebben (onder deze zullen in het algemeen vallen de z.g. dwergbedrijven).

Voorts komen niet in aanmerking veehouders, land- en tuinbouwers en al degenen, die een zaak exploiteeren of doen exploiteeren, terwijl zij (of hun echtgenooten) daarnaast hetzij als ambtenaar, hetzij in een particuliere betrekking een bron van inkomsten hebben.

De credietaanvrager moet beschikken over een overzichtelijke boekhouding of althans zich tot het inrichten en bijhouden daarvan, terstond nadat hem een crisiscrediet wordt verleend, verbinden.

De bank zal zooveel mogelijk zakelijke of persoonlijke zekerheid voor het te verleenen crediet bedingen.

(Nederl. Middenst. Bank, N.V.)

(Vorig bericht blz. 1286 D.)

B. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Zes evangelische waarheden te Barmen opgesteld. —

De eerste zitting van de Vrije Rijkssynode („Belijdenissynode van de Duitsche Evangelische Kerk") te Barmen, is op 4 Juni geëindigd.

De synode heeft zes „evangelische waarheden" opgesteld. Deze worden als volgt samengevat:

1. Jezus Christus gelijk Hij ons is geopenbaard in de Heilige Schrift, is het eenige woord Gods dat wij hooren, dat wij moeten vertrouwen en gehoorzamen in leven en in dood. De ketterij, dat de Kerk behalve dit eene woord nog andere gebeurtenissen en machten en waarheden dan de openbaring van God kan en moet erkennen, wordt verworpen.

2. God door Jezus Christus, eischt ons geheele leven op. De ketterij dat er levenssferen kunnen bestaan, die niet tot Hem behooren, maar aan andere meesters, wordt verworpen.

3. De Christelijke Kerk is een gemeenschap van broeders en behoort alleen aan Christus. De ketterij, dat de Kerk met haar zending en organisatie kan handelen gelijk zij begeert en deze kan overleveren aan de dwalingen van tijdelijk overheerschende philosophische en politieke overtuigingen, wordt verworpen.

4. De diensten van de Kerk zijn er niet om den eenen man heerschappij te geven over den ander, maar voor de uitoefening van het beheer, dat toevertrouwd is aan en vereischt wordt van de geheele gemeenschap. De ketterij, dat de Kerk kan en moet, afgescheiden van deze bediening, zichzelf geven of zichzelf moet laten geven leiders, die regeerende macht hebben, wordt verworpen.

5. Het Evangelie zegt ons, dat de staat de Goddelijke taak heeft te zorgen voor wet en orde in een nog niet bevrijde wereld, een wereld waarin ook de Kerk haar plaats heeft. De Kerk erkent in dankbaarheid en eerbied jegens God de weldaden van dit zijn bevel. De ketterij dat de staat boven en buiten zijn bijzondere taak de eenige en uitsluitende regelaar moet en kan worden van het menschelijke leven en aldus tevens de roeping van de Kerk vervullen, wordt verworpen. Ook de ketterij dat de Kerk boven en buiten haar eigen speciale taak karakteristieke staatskenmerken, staatszaken en staatswaardigheden op zich moet nemen en aldus zelf een staatsorgaan worden, wordt verworpen.

6. De zending van de Kerk waarin haar vrijheid geworteld is, bestaat in het prediken voor een ieder, in Christus' plaats en daardoor in den dienst van Zijn Woord, van de boodschap van de Genade Gods. De ketterij dat de Kerk het woord en de werken van den Heer in dienst kan stellen van welke willekeurig gekozen verlangens, doeleinden en plannen ook, wordt verworpen. (Evang. Persdienst)

(Vorig bericht blz. 1321 D.)

21 JUNI 1934

C. NEDERLAND. — Bloembollen. - Saneering. —

De minister van Economische Zaken heeft de volgende lijnen in zake het bloembollen-saneeringsplan 1934 vastgesteld:

De verkoop van bloembollen van narcissen, vroege en late tulpen en hyacinthen, ten behoeve van den export, door aangeslotenen bij de Nederlandsche bloembollenkweekers-centrale zal ten aanzien van de hoeveelheden geheel zonder beperking kunnen geschieden.

Het surplus leverbare bloembollen van bovengenoemde soorten, dat aan het einde van het handelsseizoen niet door den handel is opgenomen, zal worden opgekocht tegen 85% van de binnenlandsche minimumprijzen, zooals deze zijn vastgesteld, bij ministerieele beschikking onder voorwaarde, dat deze bollen geheel voldoen aan de eischen te stellen aan exportbollen.

De kosten die verbonden zijn aan dezen opkoop, zullen door het vak zelve worden gedragen en worden bestreden, voor iedere bovengenoemde soort afzonderlijk, uit den omslag, per betaald oppervlak, kweekjaar 1933-34. Voorts wordt uitvaardiging van een invoerverbod van bloembollen, narcissen, vroege en late tulpen en hyacinthen overwogen.

(De Telegraaf) **(Vorig bericht blz. 1027 A.)**

D. DUITSCHLAND. — Volledig Transfer-Moratorium. - Protest van de Bank v. Int. Betalingen. —

Als fiscale agent van de trustees der Duitsche Rijksleening van 1924 heeft de Bank voor Internationale Betalingen het volgende gepubliceerd:

De trustees der Duitsche buitenlandsche leening van 1924, welke door den fiscalen agent in kennis werden gesteld van den tekst van het besluit inzake het Duitsche transfer-moratorium, protesteeren met klem tegen de voorgenomen schending der verplichtingen van het Duitsche Rijk, die blijkens herhaalde verklaringen en bevestigingen door Duitschland zoowel in den tekst der leeningsvoorwaarden als in internationale verdragen, den voorrang boven andere verplichtingen dienen te hebben.

De trustees verzoeken de Duitsche regeering dringend haar beslissing nog eens te overwegen, inzonderheid met het oog op de bijzondere voorrechten of rechten, die voor de onderhavige leening gelden, alsook met het oog op de, krachtens de leeningsvoorwaarden verleende garanties. w.g. Fraser.

(Journal de Genève) **(Vor. ber. Transf. Mor. 1346 B.; Bank v. Int. Betal. 1317 D.)**

E. ZUIGELINGENSTERFTE. — Intreerede van prof. dr. A. ten Bokkel Huinink. —

Dr. A. ten Bokkel Huinink, benoemd tot gewoon hoogleeraar in de kindergeneeskunde aan de Universiteit te Utrecht, heeft dezer dagen in het groot auditorium zijn ambt aanvaard met het houden van een redevoering.

Na een korte historische inleiding gaf spr. een overzicht van den achteruitgang van de zuigelingensterfte, die overal in Europa na 1880 minder wordt. Van toen tot heden is er een verschil van ongeveer 20 tot ruim 4.5%, terwijl het percentage van de aparte plaats, welke de zuigelingensterfteverbetering inneemt te midden van de vermindering van de algemeene sterfte in denzelfden tijd daalde van ongeveer 20 tot ongeveer 9.

Daarna volgde een bespreking over het vaak tegenwoordig als een nadeel beschouwd groote geboorteoverschot in Nederland in verband met de zuigelingensterftebestrijding. In aansluiting hierop maakte spr. enkele opmerkingen over den geboorte-achteruitgang in ons land, waarop z.i. vrijwel geen invloed kan worden geoefend en die nog onvoldoende verklaard is.
Vervolgens besprak spr. de oorzaken van algemeenen aard van de zuigelingensterfte en hun verminderden invloed in Nederland in de laatste jaren tengevolge van de getroffen zuigelingensterftebestrijdingsmaatregelen, waarna hij een beschouwing gaf over de doodsoorzaken, die voert tot de conclusie, dat de sterfte in ons land nog belangrijk kan dalen.
Tenslotte kwam spr. tot de maatregelen, die mogelijkerwijs kunnen voeren tot een vermindering van de sterfte in de eerste week na de geboorte, in welke week de sterfteverbetering slechts weinig is vooruitgegaan. Aangezien tot de in de eerste levensweek stervenden vooral behooren de te vroeg geborenen, de weinig levensvatbaar ter wereld gekomenen en de door geboorteletsels getroffenen, gaf spr. een overzicht van mogelijk naar aanleiding van deze categorie te nemen prophylactische maatregelen, waarbij hij in het bijzonder wees op den invloed van de zorg voor de moeders voor de geboorte, een zorg, die tevens zal influenceeren het minder worden van het aantal dood geboren kinderen, een vorm van kindersterfte, die zulk een groot deel uitmaakt van de geheele kindersterfte. (Het Vaderland) **(V. b. 46 M.)**

A. **ITALIE. — Corporatie van Textielproducten. —**
De tekst van het decreet waarbij de Corporatie van Textielproducten wordt ingesteld, is gepubliceerd. Hierin wordt vastgelegd dat de Corporatieve Raad ook voor alle andere corporaties geldig, zal bestaan uit den President (de minister voor Corporaties, op het oogenblik Signor Mussolini zelf), en 58 leden, waarvan 23 vertegenwoordigers van de werkgevers, en 23 vertegenwoordigers van de werknemers uit de verschillende takken van de industrie. Zij zullen worden afgevaardigd door de leden van hun respectievelijke vakvereenigingen. Alle leden van de Raad (waaronder ook drie afgevaardigden van de Fascistische Partij zullen zijn) zullen voor drie jaar zitting hebben. (Il Secolo) **(Vor. ber. Corporaties 1296 D.)**

B. **OOSTENRIJK. — Onderhoud Barthou-Dollfuss. —**
De Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, Barthou, is op 19 Juni aan het West-station te Weenen aangekomen. In het salonrijtuig van den Franschen minister had een onderhoud met Dr. Dollfuss plaats.
Het officieele Oostenrijksche communiqué inzake dit onderhoud luidt:
„Bij de bespreking tusschen Dollfuss en Barthou heeft de Fransche minister van Buitenlandsche Zaken van de gelegenheid gebruik gemaakt om tegenover bondskanselier dr. Dollfuss de verzekering te herhalen, dat de Fransche regeering, in overeenstemming met de verklaring der drie groote mogendheden van Februari '34, de samenwerking met de Britsche en Italiaansche regeering zou voortzetten om niet slechts de onafhankelijkheid van Oostenrijk te waarborgen, doch ook binnen het kader der aanbevelingen van de conferentie van Stresa de economische en financieele ontwikkeling van Oostenrijk te bevorderen.
Ondanks den korten duur van het onderhoud konden minister Barthou en bondskanselier dr. Dollfuss ook andere, de beide landen interesseerende vraagstukken behandelen." (Reichspost)
(Vor. ber. Barthou 1262 G.; Dollfuss 942 F.)

C. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Termijn 15 Juni 1934. —**
De Vereenigde Staten hebben bericht ontvangen van de volgende landen, dat zij op 15 Juni 1934 niet zullen betalen: Italië, Polen, Roemenië, Hongarije, Frankrijk, België, Tsjecho-Slowakije, Estland, Joegoslavië, Litauen en Engeland.
Alleen Finland heeft den termijn betaald (166.538 dollar).
De Ver. Staten hebben nog 22.6 milliard dollar van het buitenland te vorderen. (Daily Telegr.) **(1330 G.)**

D. **DUITSCHLAND. — Nadolny vraagt ontslag. —**
De Duitsche ambassadeur te Moskou, Nadolny, heeft zijn ontslag gevraagd. Nadolny is voorloopig op pensioen gesteld. Graaf Von der Schulenburg volgt hem op. (Poslednija Novisti) **(Vor. ber. blz. 746 D.)**

E. **NEDERLAND. — Anti-oorlogscongres voor buitenlanders verboden. —**
De minister van Justitie heeft het congres van „War Resisters International" (International Anti-Oorlogscongres), dat einde Juli te Bentveld zou worden gehouden voor buitenlanders verboden.
Het congres zal nu in Engeland te Welwyn (Hartfordshire) worden gehouden. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 470 D.)

F. **DUITSCHLAND. — Kerrl wordt rijksminister zonder portefeuille. —**
De rijksminister heeft thans op voorstel van den rijkskanselier den Pruisischen minister van justitie Kerrl benoemd tot rijksminister zonder portefeuille. Hij blijft Pruisisch staatsminister. Van zijn functie als Pruisisch minister van Justitie heeft de rijkskanselier hem op zijn verzoek en op voorstel van den Pruisischen ministerpresident ontheven.
Tegelijkertijd heeft de rijkskanselier den rijksminister van justitie, dr. Gürtner, als een nieuwe stap op den weg der rijksreorganisatie, belast met de waarneming der zaken van den Pruisischen minister van Justitie. (Berl. Tageblatt) **(Vor. ber. blz. 883 I.)**

G. **NEDERLAND. — Ned. Herv. Verbond tot Kerkherstel. - Conferentie te Zetten. —**
Het Ned. Herv. Verbond tot Kerkherstel hield dezer dagen op het kasteel Hemmen, te Zetten, een Zomerconferentie.
Na ontvangst der gasten wordt geopend met het zingen van Psalm 25 : 2, waarna de voorzitter, Prof. Haitjema een gedeelte voorleest uit Matth. 16 en voorgaat in gebed.
Prof. Haitjema neemt daarna het woord over het onderwerp: „Kerkherstel achterwaarts gericht?"
Na eenige inleidende opmerkingen over de gevaarlijk-polemische formuleering van zijn onderwerp, waardoor zoo licht een weinig opbouwende wellust in theologische schermutselingen en een overdreven begeerte tot zelfverantwoording geprikkeld wordt verdedigt de spreker de volgende acht stellingen:

I. De noodzakelijkheid van een reorganisatie onzer kerk mag niet in eersten aanleg worden toegelicht met den geweldig bewogen tijd, die het West-Europeesche Christendom thans doorleeft, maar moet voor alles betuigd worden met een hartstochtelijk beroep op Gods recht op de belijdenis Zijns Naams in onze kerk.

II. Het voornaamste motief tot reorganisatie eischt derhalve ook thans erkenning van geestverwantschap met de oude, schijnbaar zoo bekende reorganisatiebeweging der 19e eeuw, zonder dat die samenhang met het verleden evenwel het hedendaagsche reorganisatiestreven „achterwaarts" gericht doet worden.

III. Deze welbewuste aansluiting bij uit de historie onzer kerk zoo bekende klachten over het kerkelijk niet belijden van den Naam des Heeren, is iets anders dan het „Weten veel achter zich te hebben" aan traditie, confessie en liturgie, waarvan Ds. Noordmans en anderen telkens met voorliefde spreken.

IV. Bewogenheid over het geweldige van den tijd, waarin wij thans leven, geeft ons geen recht tot loochening van het actueele belang der richting-tegenstellingen die in de Hervormde Kerk van thans zoo donkere schaduwen werpen.

V. Het alarm-roepen tegen den Baälsdienst van de ras- en bloed-vereerders heeft bij onze kerkorde-vragen heel gemakkelijk als gevolg, dat men naar den schijn een front maakt tegen het twintigste-eeuwsche heidendom, en in de eigen gelederen intusschen de Baälsdienaars van het eenzijdig spiritualisme en het idealisme als bondgenooten eert.

VI. Het rekenen met de verticale lijn van „boven naar beneden" heeft niet alleen beteekenis voor het persoonlijk geloofsleven, doch bezit tegelijkertijd kerkrechtelijke actualiteit omdat de geloofshouding in het Christendom wezenlijk betrokken is op de kerkelijke prediking en sacramentsbediening.

VII. De beginselen van actueele kerkorde kunnen en mogen derhalve niet door ons worden afgelezen uit wat wij achter en voor ons „in de zondige horizontale werkelijkheid" zien, maar moeten afgeleid blijven uit Schrift en Belijdenis.

VIII. De concrete toepassing van die beginselen eischt in onzen tijd een zeer scherp zien van wat vlak voor ons en rondom ons is; even stellig echter een nauwkeurig omzien van wat achter ons is opdat wij, groote fouten van het verleden vermijdende, uit het kerkelijk moeras werkelijk bevrijd raken.
In de open lucht werd over dit referaat in een levendige discussie, waarbij zeer belangrijke punten werden geraakt, van gedachten gewisseld.
Des avonds sprak Prof. W. J. Aalders van Groningen over „Wat nu?". (De Standaard)

A. INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE TE GENEVE. — Het Eerste-Kamerlid Serrarens over de corporatieve gedachte. —
Een van de sprekers ter 18e. Int. Arbeidsconferentie te Genève was de vertegenwoordiger der Nederlandsche arbeiders, het Eerste Kamerlid Serrarens, die voornamelijk de corporatieve gedachte, zooals de christelijke vakvereenigingen deze voorstaan, bepleitte. Hij begon met het uitspreken van zijn waardeering voor het rapport van directeur Butler en prees daarbij in het bijzonder, dat Butler een groot deel van zijn rapport aan de moderne proefnemingen gewijd had, die zich een nieuwen socialen bouw ten doel stellen. De internationale arbeidsorganisatie, die zich voor tal van hindernissen geplaatst ziet, die de verwezenlijking der internationale sociale gerechtigheid in den weg staan, zou verkeerd doen haar oogen te sluiten voor de diepe evolutie der gedachten en feiten, die op de sociale rechtvaardigheid betrekking hebben. Daarom achtte Serrarens het niet zonder nut een uiteenzetting te geven, welke de opvattingen der christelijke vakvereenigingen zijn over de schepping van een nieuwe economische orde door de bevordering van de corporatieve gedachte. Serrarens wees er op, dat het woord fascistisch klinkt, doch dat de christelijke beweging reeds ongeveer een halve eeuw geleden deze gedachte heeft geopperd. De christelijke opvattingen omtrent het corporatisme met zijn groote autonomie in het economische leven en de beperking van de staatsbemoeiingen op economisch gebied, zijn zeer verschillend van de corporatieve gedachte, zooals deze door den totalitairen staat verwezenlijkt wordt. De christelijke corporatieve gedachte is aanvaardbaar voor allen, die een economisch en sociaal leven wenschen, dat aldus georganiseerd is, dat het algemeene belang gewaarborgd wordt door de directe en voortdurende samenwerking van allen die tot de voortbrenging en verdeeling van de rijkdommen bijdragen. De corporatieve gedachte is de logische consequentie van de collectieve arbeidscontracten.
Serrarens zette vervolgens uiteen, hoe deze gedachte der collectieve arbeidscontracten leiden moest tot de schepping van een permanent orgaan voor de vaststelling van verordeningen en voor de verzekering van de uitvoering daarvan in iederen tak van bedrijf, terwijl bovendien een centraal orgaan van economische samenwerking de samenwerking tusschen de verschillende takken van nijverheid moest verzekeren en leiding moest geven aan het geheele economische nationale leven. Toen de christelijke vakvereenigingen twaalf jaar geleden te Innsbrück deze gedachte voor het eerst verdedigden, achtten zeer velen een dergelijke economische orde, gezien de macht van het moderne kapitalisme onverwezenlijkbaar. Sinds de wereldcrisis pleit men echter van steeds meer kanten voor de schepping van orde in het economisch leven. Ondanks het tegenwoordige streven naar een gesloten nationale economie blijft Serrarens in de toekomst van een internationale coördinatie gelooven, hetgeen juist door de schepping van centrale organen van het economische leven van ieder land zal kunnen vergemakkelijkt worden. Deze nationale centrale organen van het economische leven zullen vooral ook de werkloosheid krachtiger kunnen bestrijden door millioenen werkloozen weer tot productieven arbeid te brengen. De voortdurende samenwerking tusschen de organisaties van werkgevers en arbeiders, die zooals de christelijke corporatieve gedachte bepleit, verwezenlijkt zou worden door beroepslichamen met ruime autonomie op economisch en sociaal terrein, zal voor de oplossing van het vraagstuk der werkloosheid van groot nut zijn.
Tegenover de opmerking van een paar werkgevers, dat de Planwirtschaft met een dictatuur gepaard zal moeten gaan, stelde Serrarens, dat de Planwirtschaft, zooals die door de corporatieve gedachte zal worden verwezenlijkt, juist van democratischen aard is en niet den totalitairen staat kent, doch integendeel de taak van den staat beperkt. Een noodzakelijk element in de christelijke opvattingen van de corporatieve gedachte vormt de vrijheid van vakvereeniging. Aan deze gedachte wijdde Serrarens het laatste gedeelte van zijn redevoering. De christelijke vakvereenigingen zullen deze vrijheid ook steeds blijven verdedigen. Serrarens verzocht de internationale arbeidsorganisatie de kwestie van vrijheid van vakvereeniging opnieuw in een conferentie te behandelen en door een internationale conventie deze vrijheid te waarborgen. Hieraan bestaat thans meer behoefte dan ooit te voren. (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1352 B.)

22 JUNI 1934

B. H. M. DE KONINGIN-MOEDER. — Het sociale werk wordt voortgezet. —
H. M. de Koningin wenscht, bijgestaan door Prinses Juliana, geheel in den geest van de Koningin-Moeder al datgene te doen, wat Haar beschikbare tijd en krachten zullen toelaten, ten einde aan allen, voor wie de Koningin-Moeder Haar medeleven en warme belangstelling getoond heeft, dit gemis zooveel in Haar vermogen ligt, te vergoeden.
In aansluiting op het bovenstaande kan gemeld worden, dat Hare Majesteit reeds, wat de stichtingen Oranje Nassau's Oord en Koningin Emma Jubileum Fonds betreft, geheel in de plaats van haar Moeder treedt, terwijl ook het werk van de Commissie van Weldadigheid van Koningin Emma te Baarn en te Soest wordt voortgezet.
De Koningin heeft Prinses Juliana verzocht, en bereid gevonden, de leiding hiervan op Zich te nemen, binnen de grenzen en langs de lijnen die de Koningin-Moeder Zich had gesteld. (Het Vaderland) **(1233 D.)**

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Heffing van belasting op goederen in de doode hand. —
In de zitting van de Tweede Kamer is op 20 Juni de behandeling geschorst van het wetsontwerp tot heffing van belasting op goederen in de doode hand, na indiening van een amendement-Schouten ter voorkoming van achterstelling van kerken, bij musea en natuurmonumenten. (N. Rott. Crt.) **(1019 G.)**

D. ROEMENIE. — Barthou's bezoek. —
Ter eere van Barthou hebben Kamer en Senaat een feestelijke zitting gehouden, waar de Fransche minister van Buitenlandsche Zaken aanwezig was. In een toespraak herinnerde Tatarescu, de ministerpresident, aan de verbroedering der beide volkeren op de slagvelden, waarna hij een resolutie indiende om Barthou te benoemen tot eereburger van Roemenië. Deze resolutie werd door het parlement aangenomen.
Volgens de Fransche en Roemeensche bladen schijnt de Fransch-Roemeensche vriendschap onverzwakt voort te bestaan. (Le Journal, Adverul)
(Vor. ber. Barthou 1357 B.)

E. HOEVEEL WINKELS ZIJN ER IN NEDERLAND? —
Het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert in het Maandschrift (afl. 5) belangrijke cijfers betreffende de winkelbedrijven, d.i. de voorloopige uitkomsten van de bedrijfstelling van 31 December 1930. De gegevens betreffen niet alleen de zaken die uitsluitend uit een winkel bestaan, maar ook de winkels, verbonden aan industrieele of andere ondernemingen.
Thans zijn de totaalcijfers voor geheel Nederland gepubliceerd. In de definitieve publicatie zullen nog een aantal andere gegevens betreffende de winkelbedrijven voor alle gemeenten boven 10,000 inwoners afzonderlijk en voor de gemeenten van 5000—10,000 inwoners en met minder dan 5000 inwoners per provincie worden gepubliceerd.
In Nederland bezit men ruim 150,000 winkels, waaronder 37,500 kruidenierswinkels, 12,300 manufacturenwinkels, 11,800 sigarenwinkels, 11,300 slagerijen, 11,100 broodwinkels.
In 73,086 winkels waren uitsluitend de bedrijfshoofden werkzaam. In 57,716 winkels was bovendien één persoon werkzaam, waaronder in 49,067 gevallen een vrouw. Het aantal winkels met een personeel van 2—5 personen bedroeg 20,607, met een totaal personeel van 51,315, waaronder 30,673 vrouwen. Winkels met 6—10 man personeel waren er 1132 (in totaal 8137 personen, waaronder 4677 vrouwen). Verder waren er 414 winkels met 11—80 personen (7951 personen, waaronder 5217 vrouwen), 56 winkels met 51—200 personen (5240 personen, waaronder 4188 vrouwen), en 6 winkels met meer dan 200 personen (2406 personen, waaronder 1967 vrouwen). (Centr. Bureau v. d. Statistiek)

F. PHILIPS FABRIEKEN TE EINDHOVEN. - 15.000 arbeiders. —
Op 22 Juni '34 deelde de directie der Philips fabrieken mede dat de vijftienduizendste arbeider wederom aan het werk kon worden gesteld. **(V. b. 971 C.)**

A. **INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE. — Uitvoering van openbare werken. —**
Na een uitvoerig debat heeft de Internationale Arbeidsconferentie te Genève in haar zitting van 20 Juni '34 met 85 tegen 1 stem een resolutie aangenomen, waarin gewezen wordt op de doelmatigheid van de uitvoering van openbare werken als middel tot vermindering van de crisis, terwijl de Raad van beheer opdracht krijgt zich regelmatig op de hoogte te laten houden van de openbare werken, die in de verschillende landen in uitvoering zijn of omtrent de uitvoering waarvan plannen worden ontworpen. Ten aanzien van de uitvoering van internationale openbare werken zal de Raad van Beheer, in overleg met de betrokken instanties van het Volkenbondssecretariaat de voor de uitvoering noodige samenwerking tusschen de betrokken staten trachten te vergemakkelijken. (N. Rott. Crt.) **(V. b. 1358 A.)**

B. **NEDERLAND. — Handelsverdrag met Spanje geteekend. —**
Het handelsverdrag tusschen Nederland en Spanje, dat op den 19en Mei te Madrid werd geparafeerd, is op 16 Juni aldaar geteekend. (Vaz Dias)

C. **NEDERLAND. — Handelsverdrag met Portugal geparafeerd. —**
Op 19 Juni is te Lissabon een handels- en scheepvaartverdrag geparafeerd van Nederlandsche zijde door den heer A. Th. Lamping, directeur van den economischen voorlichtingsdienst en van Portugeesche zijde door den heer Fernandez, chef van de handelsafdeeling van het departement van buitenlandsche zaken. (Vaz Dias) **(Vor. ber. 1355 I.)**

D. **NEDERLAND. — Opgravingen in het Gooi. —**
Er zijn op de heide beoosten de Crailoosche brug tusschen Bussum-Hilversum-Laren grafheuvels uit den Germaanschen tijd en nog ouder, n.l. toen zwervende stammen hun afgestorvenen in een zgn. koepelgraf begroeven. Op verzoek van het Gooische Museum heeft prof. Holwerda de opgravingen, die eenige jaren geleden door een particulier zijn begonnen, voortgezet. Hij heeft met zijn assistent dr. Bursch zeven grafheuvels onderzocht en hoewel het wetenschappelijke resultaat eerst na zorgvuldige toetsing aan andere vondsten kan worden vastgelegd, is er wel reeds een voorloopig resultaat te melden. Er zijn acht urnen gevonden, waarvan één geheel gaaf, en ook de resten van eenige Germaansche brandstapels met overblijfselen van menschelijk gebeente. In een der koepelgraven vond men een bronzen dolkie en in een ander den duidelijken afdruk van een lijk in gehurkte houding. Bij de plek waar de armen gezeten hebben, waren bronzen resten, waarschijnlijk afkomstig van versierselen.
Het grondplan der graven is in teekening gebracht; de voorwerpen welke zijn gevonden, zullen te Leiden worden onderzocht en later aan de verzameling van het Gooische museum worden toegevoegd. (N.R.C.)
(Vorig bericht blz. 1341 H.)

E. **BELGIE. — Kabinet De Broqueville. - Debatten over de regeeringsverklaring. —**
De debatten over de Belgische regeeringsverklaring zijn op 21 Juni gesloten. De Belgische Kamer heeft met 93 tegen 81 stemmen en 5 onthoudingen een motie van vertrouwen in de regeering aanvaard. Vier katholieken onthielden zich van stemming, terwijl alle liberalen zich vóór de regeering en de socialisten, fronters en communisten zich tegen de regeering uitspraken. Er waren slechts negen Kamerleden afwezig. (De Nieuwe Gazet) **(Vor. ber. blz. 1353 A.)**

23 JUNI 1934

F. **DS. J. B. NETELENBOS OVERLEDEN. —**
In den ouderdom van 55 jaar is te Winterswijk in het ziekenhuis overleden ds. J. B. Netelenbos, Ned. Hervormd predikant te Groenloo.
Ds. Netelenbos trad in de jaren 1917—'20 op den voorgrond in verband met het tegen hem gevoerde kerkelijke proces naar aanleiding van zijn opvattingen met betrekking tot de Schriftinspiratie, waarom hij door de Generale Synode der Gereformeerde Kerken (Leeuwarden 1920) uit zijn ambt werd ontzet. Ds. Netelenbos was achtereenvolgens gereformeerd predikant te Oostkapelle, Heerenveen, Middelburg, en daarna Nederlandsch Hervormd predikant te Heinkenszand, Roermond en sedert 1931 te Groenloo. Tijdens zijn verblijf te Roermond heeft hij zich in Limburg op velerlei terrein bewogen. Ook maakte ds. Netelenbos naam als publicist. Hij was lid van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschap. (V. D.)

G. **POLEN. — Minister-president Kozlowski tevens Minister van Binnenlandsche Zaken. —**
De Poolsche Staatspresident heeft Minister-president Kozlowski benoemd tot Minister van Binnenlandsche Zaken als opvolger van den vermoorden Minister Pieracki, met behoud van zijn functie van Minister-president. (Polska Agencia Telegraficzna)
(Vorig bericht blz. 1348 F.)

H. **CHINA. — Generaal Jen Sji-Sjan overleden. —**
Volgens hier ontvangen berichten is generaal Jen Sji-sjan, de opperbevelhebber van het Sjansi-leger, overleden. (China Times, London)

I. **ENGELAND. — Duitschlands Transfer-Moratorium. - Clearing-ontwerp. - Nota aan Duitschland. —**
Het clearing-wetsontwerp zal dezer dagen in het Lagerhuis worden behandeld. Het geeft aan de regeering een vrij algemeene machtiging. Het wetsontwerp voorziet in de instelling van een clearing-bureau. Dit bureau zal op de volgende manier te werk gaan. Het zal de sommen in ontvangst nemen, die voor de betaling van ingevoerde Duitsche goederen verschuldigd zijn en de bedragen, die ontvangen worden voor aan Duitschland verkochte goederen. Het saldo van deze betalingen zal dienen om aan Britsche houders van Duitsche fondsen hun rente uit te keeren.
Aan de Nota, die door de Engelsche regeering op 22 Juni '34 werd gezonden, ontleenen wij o.a. het volgende:
De weigering der rijksregeering in te gaan op de voorwaarden der vertegenwoordigers van de crediteuren, kan de Britsche regeering niet als gerechtvaardigd erkennen, aangezien de Britsche regeering in deze voorwaarden een voor Duitschland uiterst gunstige oplossing ziet. De Britsche nota vermeldt, dat de Duitsche buitenlandsche schuld van 1930 tot 1934 van 33 milliard is gedaald tot 18 milliard M. en dat tot 28 Februari 1934 voor niet minder dan 767 millioen M. schuldbrieven zijn opgekocht. Deze omstandigheden maken onvermijdelijk den indruk, dat de Duitsche politiek daarin bestaat te beweren, dat geen deviezen voorradig zijn om den dienst der Duitsche leeningen te bestrijden en de voorraden, welke hadden kunnen worden gebezigd voor de dekking van den leeningsdienst, te gebruiken om de leeningen terug te koopen tot de lage prijzen, welke door de niet-betaling zijn veroorzaakt.
Engeland verzocht ten slotte Duitschland gevolmachtigden naar Engeland te zenden om te onderhandelen. Duitschland heeft hieraan voldaan. (Daily Telegr.)
(Vorig bericht blz. 1346 B.)

K. **THEOSOFIE. — Dr. G. S. Arundale. - Nieuwe president der Theosofische Vereeniging. —**
Men schrijft ons: Met de verkiezing van Dr. G. S. Arundale tot president van de Theosofische Vereeniging is een krachtige figuur aan het hoofd van deze beweging gekomen. Na zijn studie te Cambridge voltooid te hebben, heeft de heer Arundale zich in de eerste jaren aan historische studiën gewijd. Dr. Annie Besant verzocht hem naar Britsch-Indië te komen om haar bij haar opvoedkundig werk in het Oosten bij te staan.
Van den aanvang af heeft hij zich met volle toewijding geworpen in het werk van dr. Besant, die hij als zijn geestelijke leidster en moeder aanvaardde. Vele jaren is dr. Arundale zeer nauw met Annie Besant verbonden geweest, op politiek en opvoedkundig gebied en ook in haar maçonnieken arbeid. Hij heeft de hoogste graden in de co-maçonnerie bereikt.

Dr. Arundale heeft gedurende zijn theosofische werkzaamheid een veelzijdige activiteit ontplooid. Hij was o.a. hoofd van het Central Hindu College te Benares en later minister van onderwijs in een der Britsch-Indische staten. Hij heeft in drie verschillende landen, n.l. Engeland, Britsch-Indië en Australië de functie van Alg.-secretaris der Theosofische Vereeniging vervuld. In Australië stichtte hij een Radio-omroep met eigen Zendstation, terwijl hij door de vorming van de „Advance Australia League" een groote beweging in het leven riep, welke streefde naar een politieke eenheid boven den bestaanden partijstrijd. Deze organisatie heeft in Australië een zeer grooten aanhang verworven.
Ook op godsdienstig gebied heeft dr. Arundale als bisschop der Vrije Katholieke Kerk belangrijk werk verricht. Bij zijn bisschopswijding heeft hij echter de voorwaarde gesteld, dat hij zich zou concentreeren op theosofischen arbeid, zoodra de Theosofische Vereeniging al zijn krachten zou opeischen. Dit oogenblik is thans gekomen.
Dr. Arundale is een eminent spreker en schrijver, van wiens talrijke geschriften en werken wij slechts noemen: The Way of Leadership, the Path of Service, Thoughts of the Great, terwijl vooral zijn laatste werken: Nirvana en Mount Everest waarin Dr. Arundale van zijn persoonlijke geestelijke ervaringen spreekt, een grooten lezerskring hebben verworven.
Dr. Arundale was o.a. belast met de opvoeding van Krishnamurti, terwijl hij een grooten invloed heeft gehad op de jeugd in Engelsch-sprekende landen. Met zijn benoeming wordt een nieuwe periode voor de Theosofische Vereeniging ingeluid, een periode van practischen arbeid ten opzichte van de geestelijke, opvoedkundige en politieke problemen ter wereld. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1344 F.)

A. NEDERLAND. — Het voeren van de Hakenkruisvlag. —
In een rondschrijven aan de Procureurs-Generaal bij de Gerechtshoven brengt de Minister van Justitie onder de aandacht, dat zich den laatsten tijd moeilijkheden hebben voorgedaan met hakenkruisvlaggen, o.m. in verband met het nieuwe art. 435a van het Wetboek van Strafrecht. De Minister wijst er op, dat hakenkruisvlaggen, die hier te lande door Duitsche Staatsburgers worden gevoerd binnen het raam der internationaal rechterlijke usance, bijv. het meest voorkomende geval als nationale vlag op handelsschepen, door art. 435a van het Wetboek van Strafrecht niet worden getroffen. Voor de gevallen van gebruik buiten de grenzen van de internationaal rechterlijke usance stelt de Minister o.m. de volgende instructie vast: de politie trede ook in deze gevallen in het algemeen niet op tenzij er aanleiding bestaat aan te nemen, dat de vlaggen gevoerd of gedragen worden:
a. voor niet Duitschers of,
b. met de subjectieve bedoeling te getuigen vóór of blijk te geven van aanhankelijkheid aan bepaald staatkundig streven. In de gevallen omschreven onder a en b richte men naar omstandigheden een waarschuwing tot de betrokkenen of make procesverbaal op tot het uitlokken van een rechterlijke uitspraak. (Algemeen Handelsblad)

B. NEDERLAND. — Ned. Instituut van Architecten.
Het Ned. Instituut van Architecten (N.I.V.A.) hield dezer dagen zijn zesde algemeene vergadering te Amsterdam onder leiding van prof. Ir. R. L. A. Schoemaker. Deze zette in zijn openingswoord uiteen wat het werk der architecten behoort te zijn en waarin de leden het bestuur behooren te steunen. Spreker betoogde verder, dat op het gebied der architectuur nog tal van beunhazen rondloopen. Het is dus noodzakelijk dat de architectenbelangen beter worden behartigd. Het ligt in het voornemen van het Bestuur een examen in te stellen waardoor officiëel erkend wordt de kennis van den geslaagden voor dit examen. De regeering zal mededeeling worden gedaan van dit nieuwe instituut.
Besloten werd op voorstel van den Kring Amsterdam de zetel van het N.I.V.A. te verplaatsen van Hengelo naar Den Haag. Bij de bestuursverkiezing werden de beide aftredende bestuursleden, de heeren prof. Ir. R. L. A. Schoemaker te Delft en Harry Elte Ph.z. te Amsterdam, herkozen. (De Telegraaf)

C. DE CRISISRUNDVEECENTRALE. — Ir. W. de Jong tot directeur benoemd. —
Bij beschikking van den minister van Economische Zaken is aan den heer S. van Zwanenberg op diens verzoek in verband met zijn benoeming tot lid, tevens commercieel adviseur van het college van regeeringscommissarissen, eervol ontslag verleend als directeur van de stichting Crisisrundveecentrale, gevestigd te Den Haag, onder dankbetuiging voor de in deze functie verrichtte werkzaamheden. Tot directeur van deze stichting is benoemd de heer ir. W. de Jong te Amsterdam. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

D. JOH. WINNUBST OVERLEDEN. —
Op 19 Juni is in het St. Anthoniusgesticht te Utrecht op 48-jarigen leeftijd overleden de heer Joh. Winnubst, toonkunstenaar en componist.
Joh. Winnubst werd op 25 December 1885 te Amsterdam geboren, ontving muziekonderricht van zijn vader en verder van August de Groot, Hubert Cuypers, De Pauw en Bernard Zweers. Voorts studeerde hij nog korten tijd te Aken. Hij componeerde o.m. muziek voor Vondel's „Jephta."
In 1910 werd hij benoemd tot directeur-organist van het zangkoor St. Gregorius „Magnus" van de kathedrale kerk te Utrecht. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Muziek 1348 E.)

24 JUNI 1934

E. DUITSCHLAND ALS TRANSITO-LAND. —
Duitschland is door zijn geografische ligging een buitengewoon belangrijk transito-land voor exportproducten van vreemde landen. Het transitoverkeer maakte in 1933 quantitatief ongeveer één vijfde deel uit van den eigen invoer in Duitschland. Het vertoonde de laatste jaren de volgende ontwikkeling: (in duizend ton) 1926, 14522,2; 1929, 12169,5; 1930, 11772,8; 1931, 11580,9; 1932, 9869,3; 1933, 9260,9.
De belangrijkste doorvoerproducten zijn wat de hoeveelheid betreft, graan en kolen. De graan-transito bedroeg in het laatste jaar 1.553.757 ton. Daarvan kwam 359.000 t. uit Argentinië, 358.000 t. uit Canada, 256.000 ton uit Roemenië, 147.000 ton uit Tsjecho-Slowakije en 123.000 ton uit Polen binnen, terwijl anderzijds 472.000 ton voor Zwitserland, 457.000 ton voor Frankrijk, 298.000 ton voor Denemarken en 100.000 ton voor Nederland bestemd was.
Het kolen-transitoverkeer bedroeg in 1933, inclusief bruinkoolbriketten 1.550.854 ton, waarvan uit Nederland 650.000 ton, uit Polen 368.000 ton, uit Engeland 272.000 ton, terwijl 708.000 ton naar Frankrijk, 390.000 ton naar Zwitserland en 197.000 ton naar Oostenrijk ging. Als belangrijkste producten voor het transitoverkeer worden verder genoemd ijzer en ijzerwaren, in het loopende jaar met 517.000 ton, hout met 485.000 ton, papier, half afgewerkt papier en carton met 549.000 ton, minerale olie met 380.000 ton, kalizouten 350.000 ton. Daarvan kwam 345.000 ton uit Frankrijk, terwijl anderzijds 272.000 ton naar België—Luxemburg en 76.000 ton naar Nederland ging, en suiker met 295.000 ton.
(Keesings Fin. Archief) **(V. b. In- en Uitv. 1347 D.)**

F. NAALDMICROSCOOP VOOR MEDISCH ONDERZOEK. —
Een der medewerkers van het Optisch Instituut te Moskou heeft een instrument uitgedacht, dat bij het medisch onderzoek van groot nut belooft te worden. Het instrument bestaat uit een holle naald, waarin aangebracht een microscopische lens aan het eene einde, terwijl zich aan het andere einde een apparaatje bevindt voor het aanvoeren van de electrische verlichting. Met deze naald, welke duizendmaal vergroot, zal het mogelijk zijn microscopische onderzoekingen te verrichten. De stralen van het aangebrachte lichtapparaat gaan door de holle naald en maken het mogelijk, het weefsel te onderzoeken. De uitvinder is bezig met het volmaken van zijn instrument en hij hoopt, dat de naald-microscoop, als zij geperfectioneerd is, het stellen van een diagnose, ook zonder operatie, mogelijk zal maken.
(Optisch Instituut, Moskou) **(Vor. ber. 1356 E.)**

A. **WERELDHANDEL. — Im- en Export 1930—1933. - Grafiek. —**

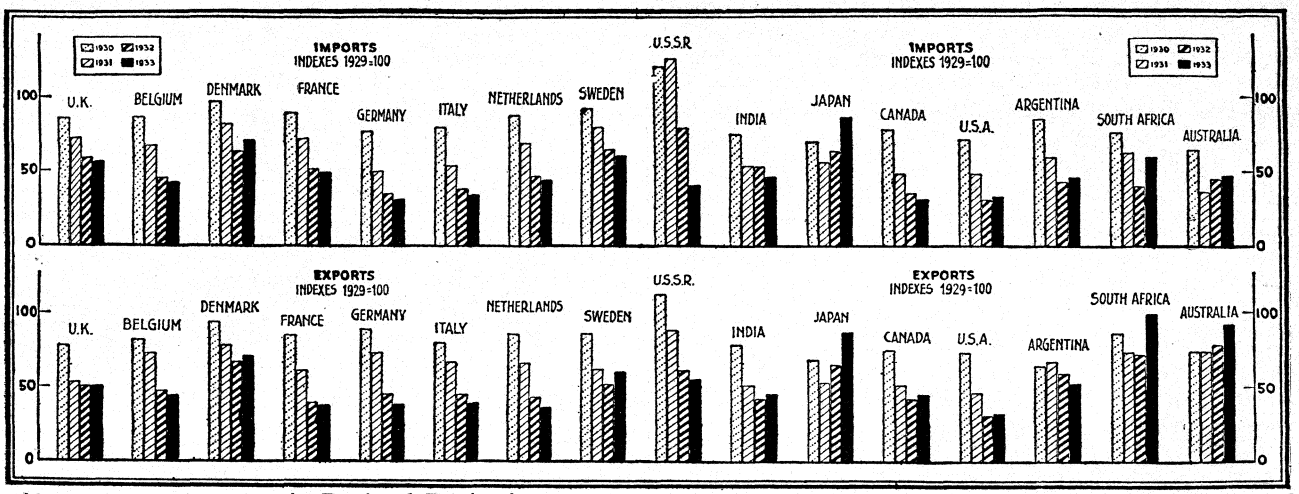

(Met toestemming van de Bank of England.) **(Vorig bericht blz. 1141 H.)**

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Staatsloterij-wet. —**
Bij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp, waarvan de strekking is het verbieden van loterijen of z.g. premieleeningen, waarbij voor de toekenning van prijzen of premiën gebruik wordt gemaakt van den uitslag der trekkingen van de Staatsloterij.
(Nieuwe Rott. Crt.) **(V. b. Tweede Kamer 1358 C.)**

C. **P.E.N.-CLUB. — Congres te Edinburg. —**
De P.E.N.-club is dezer dagen voor haar jaarlijksch congres te Edinburg bijeengekomen. Er waren meer dan 400 schrijvers van 31 landen.
H. G. Wells, die president is, zeide in zijn openingsrede, dat hij het eens was met de meening, welke verleden jaar op het congres was uitgesproken, dat letterkunde, wetenschap en kunst belangrijker zijn dan politiek en boven deze verheven zijn.
Het kwam op het congres tot een vinnige woordenwisseling tusschen Marinetti (Italië) en Louis Piérard (België) inzake de vervolging van den Italiaanschen schrijver Croce in Italië, wiens boeken zijn weggenomen. Vele schrijvers, w.o. Emil Ludwig, Ernst Toller e.a. voerden het woord.
De vergadering heeft een resolutie aangenomen, welke uitdrukking gaf aan bezorgdheid over de voortdurende pogingen vrijheid van meeningsuiting tegen te gaan en waarin het geloof werd beleden, dat de noodzakelijke vooruitgang van de wereld naar een beter georganiseerde politieke en economische orde vrije critiek op landsbesturen en -instellingen gebiedend maakt. Roemenië en Zuid-Afrika onthielden zich van stemming en Italië stemde tegen.
(Daily Mail) **(Vorig bericht blz. 1048 D.)**

25 JUNI 1934

D. **KONING LEOPOLD III. — Troonsbestijging. - Belgische missie in Nederland. —**
Op 22 Juni '34 heeft Burggraaf Van de Vijvere, die aan het hoofd staat van de missie, welke namens den Koning der Belgen aan de Koningin de troonsbestijging van Koning Leopold III is komen aankondigen, ter uitvoering van deze opdracht een rede tot de Koningin gehouden, waarin hij o.m. het volgende zei:
Het heeft Uwer Majesteit behaagd rechtstreeks in den rouw van de Koninklijke Familie en van het Belgische volk deel te nemen door Z. K. H. den Prins der Nederlanden te gelasten Haar op de begrafenisplechtigheid van Koning Albert te vertegenwoordigen. Dit kostbaar blijk der genegenheid van Uwe Majesteit voor het Koninklijk Huis van België en voor de Belgische Natie heeft mijn Doorluchtig Vorst ten zeerste ontroerd. De Koning heeft mij verzocht aan Uwe Majesteit Zijn diepe erkentelijkheid te betuigen.
Sedert dien werd Uwe Majesteit door een smartelijken rouw getroffen; de Koning en de Koninklijke Familie werden er pijnlijk door ontroerd en hebben innig deelgenomen in de droefheid Uwer Majesteit.
Burggraaf van de Vijvere kweet zich hierna van zijn officieele opdracht.
Rede van de Koningin. — De Koningin heeft in Haar rede o.m. het volgende gezegd:
De zoo oprechte deelneming, welke Ik bij het smartelijk verlies van Mijne onvergetelijke Moeder, kort na het zoo betreurd verscheiden van Koning Albert, van de zijde van Uwen Doorluchtigen Vorst mocht ondervinden, welke deelneming zich heeft kenbaar gemaakt door de aanwezigheid van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Karel, Graaf van Vlaanderen, bij de begrafenisplechtigheid, heeft Mij ten zeerste getroffen.
Gezien de vele banden die Mijn volk met het Belgische verbinden, kan Ik met overtuiging den wensch van Zijne Majesteit beamen, de goede betrekkingen, die tusschen beide landen bestaan, te onderhouden en te versterken. (Nieuwsbl. v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 1331 F.)

E. **POLEN. — Vloot. - Uitbreiding. —**
De Poolsche admiraliteit heeft besloten een vlootbouw-programma uit te voeren en een aantal verouderde schepen af te danken.
Het plan voorziet in den bouw van 13 nieuwe schepen, waaronder twee torpedojagers en zes onderzeeërs. Aan den bouw van vijf dezer schepen is men al begonnen. Een deel dezer oorlogsbodems wordt in Polen op stapel gezet. (Polska Agencia Telegr.)
(Vorig bericht blz. 1031 H.)

F. **NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP. — 400 jaren Lutherbijbel. —**
Op 20 Juni '34 begon in het „Parkhotel" de algemeene vergadering van het Nederlandsch Bijbelgenootschap. Na het openingswoord van den voorzitter, de heer L. H. Quarles van Ufford, hield prof. Loosjes een voordracht, getiteld: „Na 400 jaren", over het verschijnen van den Luther-bijbel in 1534.
Vóór het verschijnen van de Staten-vertaling van 1637 waren volgens prof. Loosjes de Luthersche vertalingen en bewerkingen „de" bijbel voor Protestantsch Nederland. (Vaz Dias)

G. **BALKAN-PACT. — Joegoslavië. —**
Koning Alexander heeft op 22 Juni '34 het Balkanpact onderteekend op grond van artikel 65 van de Zuid-slavische grondwet die den vorst machtiging verleent om zuiver politieke overeenkomsten zonder voorafgaande toestemming van het parlement te onderteekenen. (Ned. Tel. Ag. Reuter) **(1168 E.)**

H. **LUCHTVAART. — Louis Blériot. —**
Louis Blériot, die als eerste het Kanaal per vliegtuig overstak op 25 Juni 1909, werd tijdens de feestelijkheden ter herdenking, dat dit feit 25 jaar geleden plaats vond, in het Duc Aérodrôme te Versailles, door een beroerte getroffen. Blériot is thans 62 jaar oud. Een van de machines, die zou opstijgen tijdens het feest, was de tweedekker, waarin Blériot het Kanaal overvloog. (Le Temps) **(V. b. Luchtvaart 1343 C.)**

A. **KATHOLIEKENDAG TE 'S-HERTOGENBOSCH.** Ongeveer dertig duizend katholieken waren op 23 en 24 Juni '34 in Den Bosch samengekomen om zich te bezinnen over de verhouding en de wederzijdsche plichten van overheid en onderdanen en over het begrip „gezag", over den aard, den oorsprong en den omvang van het gezag. Dit onderwerp was door de Nederlandsche bisschoppen ter behandeling op den Katholiekendag te 's-Hertogenbosch vastgesteld.
Op 24 Juni trok men door de stad naar het Kardinaal van Rossumplein (de oude Veemarkt), waar na een rede van burgemeester van Lanschot, die het plan had opgevat, om wijlen Z. Em. W. M. Kardinaal van Rossum met een standbeeld te eeren, het bronzen standbeeld, vervaardigd door A. Falise, werd onthuld. De Pauselijke Internuntius Mgr. L. Schioppa, verrichtte de plechtigheid. Mgr. Aengenent, minister Deckers, mgr. Diepen, baron van Wijnbergen, mgr. Janssen, mgr. Hopmans, Commissaris der Koningin dr. van Rijckevorsel en mgr. Lemmens waren aanwezig. (De Maandagmorgen, Den Bosch) **(1347 C.)**

B. **INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE. - Eindstemmingen. —**
De Internationale Arbeidsconferentie heeft in eindstemming de ontwerp-conventie over de werkloosheidsverzekering aangenomen met 80—8 stemmen. De Nederlandsche regeeringsgedelegeerden, prof. Aalberse en mr. Joekes en de arbeidsgedelegeerde Serrarens stemden voor, de werkgeversgedelegeerde, mr. Cort van der Linden stemde tegen. Daarna werd de aanbeveling inzake de werkloosheidsverzekering die een aantal wenschen bevat welke de minimumeischen der conventie verre te boven gaan, met 72—19 stemmen aangenomen. Ditmaal stemden de regeeringsgedelegeerden met de werkgeversvertegenwoordigers tegen. Ook werd nog de hoofdelijke stemming gehouden over de resolutie van Serrarens en Jouhaux betreffende de bescherming der sociale belangen der arbeiders in het Saargebied na de volksstemming. Er werden 40 stemmen voor en 10 tegen uitgebracht, zoodat het quorum niet bereikt was. Bij de hoofdelijke stemming werden 50 stemmen voor en 10 tegen uitgebracht, zoodat het quorum van 70 nog steeds ontbrak. De resolutie van Serrarens en Jouhaux werd dus niet aangenomen. Prof. Aalberse, mr. Joekes en Serrarens stemden voor, mr. Cort van der Linden onthield zich van stemming.
De conferentie heeft zich ook nog bezig gehouden met het probleem der 40-urenweek. De werkgeversgroep stond op het standpunt, dat de kwestie beter geheel van de agenda zou kunnen worden afgevoerd. Tenslotte werd een resolutie aangenomen die er den raad van beheer de beslissing over geeft, de kwestie weer aan te vatten indien de kansen in dit opzicht beter worden en haar onder omstandigheden op de agenda van de conferentie van het volgende jaar te plaatsen.
(Vorig bericht blz. 1359 A.)

26 JUNI 1934

C. **JURISPRUDENTIE. — Christelijke feestdagen geen Zondagen. - Winkelsluitingswet. - Uitspraak van den Hoogen Raad. —**
De Officier van Justitie te Haarlem was in cassatie gekomen van een vonnis der Haarlemsche rechtbank, waarbij iemand te Kwadijk van rechtsvervolging is ontslagen ter zake dat hij op Tweeden Kerstdag in 1933 in de gemeente Kwadijk op of aan den openbaren weg aan verschillende personen brood heeft verkocht en te koop heeft aangeboden. De rechtbank oordeelde, dat het bewezen verklaarde niet valt onder art. 8 sub. 1 der Winkelsluitingswet, omdat Christelijke feestdagen, niet op Zondag vallende, daaronder niet begrepen zijn.
De Hooge Raad, op 25 Juni '34 arrest wijzend, oordeelde dat onder Zondagen niet zijn begrepen algemeen erkende Christelijke feestdagen en er geen reden is ten aanzien van art. 8 der Winkelsluitingswet een andere meening te huldigen. Op dezen grond is het cassatieberoep van den officier verworpen.
(Algemeen Handelsblad)
(Vor. ber. Jurisprud. 1292 B.; Winkelsl. 1314 A.)

D. **TURKIJE. — Vijfjarenplan. —**
In het belang van het onlangs vastgestelde Turksche vijfjarenplan voor de industrie, heeft dezer dagen de minister, Ismet Pasja, de eerste steen gelegd voor de grootste Turksche textiel-fabriek te Kayseri, welke in Maart 1935 wordt geopend en aan 1500 arbeiders werk zal verschaffen, waarvan ruim de helft vrouwen.
Jaarlijks zullen 20.000 balen katoen, elk van 200 kg. verwerkt en 30½ millioen meters stof geweven worden.
Behalve deze, zullen nog drie andere textiel-fabrieken worden gebouwd, welke in totaal 83 millioen meters stof per jaar zullen voortbrengen.
(Gazette d'Orient) **(V. b. 3-j. Plan 368 A.)**

E. **RUSLAND. — De revolutionnaire oorlogsraad opgeheven. —**
In het kader van de nieuwe politiek van opheffing van verschillende z.g. colleges der commissariaten en van centraliseering der contrôle, heeft de regeering 20 Juni den revolutionnairen oorlogsraad in het commissariaat van oorlog opgeheven. Het commissariaat van oorlog werd herdoopt in commissariaat van verdediging der U.S.S.R. Worosjilow blijft zijn functie van volkscommissaris van dit departement behouden.
(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 984 E.)**

F. **ENGELAND. — Clearingwet. - Door Lagerhuis aangenomen. —**
Bij de behandeling van de Clearingwet verklaarde Neville Chamberlain o.a., dat er nog hoop is op overeenstemming met Duitschland. Die kan slechts worden verkregen door volledige betaling uit hoofde der Dawes- en Youngleeningen en indien Engelsche belangen niet worden achtergesteld bij die van andere landen. De wet is in tweede lezing zonder stemming aangenomen. (Ned. Tel. Ag. Reuter) **(1359 I.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — Zilverwet. - Arbitragewet. —**
President Roosevelt heeft op 20 Juni '34 de zilverwet onderteekend en in overeenstemming met de nieuwe arbitragewet de minister van Arbeid, Francis Perkins benoemd tot bemiddelaarster in het arbeidsconflict in de staalindustrie. **(Vor. ber. blz. 1329 A.)**

H. **NEDERLAND. — Verbruik en waarde van Sigaren, Sigaretten en Tabak van 1924—1933. —**
In aansluiting aan ons bericht pag. 1304 E., geven wij een volledige lijst van het verbruik en de waarde van sigaren, sigaretten en tabak van 1924—1933.

Jaren	SIGAREN: Aantal	SIGAREN: Waarde in totaal	SIGARETTEN: Aantal	SIGARETTEN: Waarde in totaal	TABAK: Hoeveelh. in kg.	TABAK: Waarde in tot.
1933	1.409.333	ƒ 74.070.841	3.914.473	ƒ 44.615.817*)	12.743	ƒ 24.765.489
1932	1.354.693	79.973.905	3.655.425	49.087.765*)	12.914	27.187.513
1931	1.369.415	89.637.137	3.554.017	58.484.557*)	12.312	28.338.182
1930	1.369.650	94.067.641	3.589.552	61.672.821	11.577	27.295.923
1929	1.346.089	92.703.070	3.179.577	53.651.098	11.299	26.670.707
1928	1.266.889	87.539.611	2.790.691	46.676.688	11.751	27.698.867
1927	1.197.612	82.987.312	2.590.893	43.327.706	11.845	27.840.195
1926	1.145.089	81.060.458	2.369.075	40.545.836	12.540	30.180.599
1925	1.062.972	77.424.049	1.981.680	34.716.226	10.622	26.134.473
1924	1.036.846	75.598.509	2.506.865	42.486.682	14.596	33.869.997

*) Met inbegrip van de door het Departement van Financiën afgeleverde „aanvullingszegels", ter voldoening van de sinds 1 Juni 1931 verschuldigde opcenten op den accijns voor sigaretten, stijgt de waarde der gebanderolleerde sigaretten over 1931 tot ƒ 61.589.941, over 1932 tot ƒ 55.170.348 en over 1933 tot ƒ 50.634.666. (Centr. Bureau v. d. Statistiek)
(Vorig bericht blz. 1304 E.)

A. FRANKRIJK. — Fascisme en Nationale organisaties. —

Ook in Frankrijk leeft het fascisme. Toen in Februari '34 te Parijs op de straten der hoofdstad zoo verwoed werd gevochten en het kabinet-Daladier viel, werd van verschillende zijden geroepen, dat nu ook in Frankrijk het uur van het nationaal-socialisme had geslagen. Maar dat was toch geen juiste beoordeeling der verhoudingen.

De fascistische gedachte leeft wel in verschillende politieke gelederen, maar sterk is zij geenszins. De oudste rechtsstaande organisatie in Frankrijk is de bekende „Action Française", de sedert meer dan een kwarteeuw bestaande royalistische partij, welker „burgerwacht", de Camelots du Roi, door haar overspannen activiteit speciaal van haar leiders Léon Daudet en Charles Maurras, herhaaldelijk ernstige botsingen heeft uitgelokt. De ‚Action Française" telt over geheel Frankrijk ongeveer 60.000 leden. Jonger is de organisatie der „Jeunesses Patriotes", de door het Kamerlid Taittinger gestichte bond van rechts-radicale jongeren, „ter bestrijding der revolutionnaire elementen". Zij doet herhaaldelijk van zich spreken, vooral omdat haar vergaderingen vaak ten gevolge der communistische agitatie tot vechtpartijen leiden. En dan is er nog de in 1933 door den toenmaligen Senator en parfumier Coty in het leven geroepen „Solidarité Française", die met den roem van haar stichter wel zeer aan het tanen is.

Tenslotte kent Frankrijk nog de zuivere nationaal-socialisten. Maar hun beweging is even verdeeld als het fascisme in ons land. Men noemt ze de „Francistes", die in hoofdzaak in twee kampen zijn gesplitst: een groep onder leiding van Bucard, die het „Hitlerisme" in Frankrijk propageert en het weekblad „Le Franciste" uitgeeft, en een groep onder leiding van Coston. Hoe groot hun ledental is, weet niemand, dus zal het wel zeer gering zijn.

De krachtigste rechts-georiënteerde organisatie, waar inderdaad rekening mee wordt gehouden omdat zij een macht in den lande vertegenwoordigt, is de „Croix de Feu", die door den gepensionneerden kolonel De la Roque op zeer gezaghebbende wijze wordt geleid. Zij werd in 1927 gesticht met het doel de solidariteit onder de oud-strijders te handhaven en elke regeering, die de vrucht van politieke combinaties zou zijn, te bestrijden. Zij telt drie groepen: de eigenlijke „Croix de Feu", die ongeveer 50.000 oud-frontstrijders omvat, een groep van ongeveer 40.000 met de beweging sympathiseerende burgers, en de „Volontaires nationaux", de zonen van nog levende of gesneuvelde frontstrijders (dit zijn er ook nog ongeveer 50.000). Men zal begrijpen, dat bij zooveel fascisme en nationaal-socialisme de onderlinge verhouding niet erg verdraagzaam is. En de communisten hebben een deel als het tot openbare ordeverstoringen komt. Feitelijk heeft alleen de monarchistische Action Française een positief program. De overige groepen speculeeren op de crisis-omstandigheden en de kwade gevolgen, op ontevredenheid enz.

Frankrijk behoeft voor het oogenblik althans zich niet te verontrusten over een groeiend fascisme. En vooral niet op dit oogenblik bij een nationaal bewind onder Doumergue.

(Nieuwsblad v. h. Noorden)

(Vor. ber. Fascisme 1172 C.)

B. FRANKRIJK. — Onlusten. —

In de maand Juni hebben te Rouboux, Chaumont, Parijs, Grenoble, St. Etienne, Cannes, Colombes, Marseille, Toulouse, Lyon, Lorient en vele andere plaatsen in Frankrijk socialistische en communistische straatbetoogingen plaats gehad, waarbij de politie krachtdadig moest ingrijpen. Velen liepen verwondingen op. (Gringoire) **(Vor. ber. blz. 1354 C.)**

C. VATICAAN. — Index. - Werken van Croce en Gentile. —

Bij besluit van den Heiligen Stoel zijn alle werken van senator Benedetto Croce, die een der anti-fascistische denkers in Italië is en van senator Giovanni Gentile, den voorzitter van het instituut voor fascistische beschaving, op den index geplaatst.

(Osserv. Romano) **(V. b. Index Duitschl. 1200 A.)**

D. KLEINE ENTENTE. — Besprekingen. —

Op de bijeenkomst van de Kleine Entente, die te Boekarest werd gehouden, zijn de verontrustende symptomen besproken voor den vrede in Europa. Titulescu, Benesj en Jeftitsj namen aan de besprekingen deel. Hun voornaamste besluiten zijn:

1e. Iedere poging moet in het werk gesteld worden om de ontwapeningsconferentie te doen besluiten met een conventie;

2e. De staten der Kleine Entente zullen hun volledigen steun geven aan alle veiligheidsvoorstellen en deelnemen aan regionale overeenkomsten;

3e. De Kleine Entente zal met de andere landen samenwerken voor het economisch herstel van Europa;

4e. De staten der Kleine Entente hernieuwen hun besluit om zich krachtig te verzetten tegen een terugkeer der Habsburgers in Oostenrijk;

5e. Goede betrekkingen zullen worden gehandhaafd met alle landen, vooral met die landen, welke aan de Staten der Kleine Entente en Polen grenzen.

(Nederl. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. blz. 1136 B.)**

E. AMSTERDAMSCHE BANKIERSVEREENIGING.

De heer Paul May is tot voorzitter der Amsterdamsche Bankiersvereeniging benoemd.

Dr. C. J. K. van Aalst is als zoodanig afgetreden.

(Vor. ber. Dr. v. Aalst 1326 B.)

F. NEDERLAND. — Limburgsche mijnen. - Bestaande loonregeling tot 1 Augustus '34 gehandhaafd. —

In de gehouden vergadering van de contactcommissie voor het mijnbedrijf hebben de directies medegedeeld dat zij besloten hebben de thans geldende loonregeling tot 1 Augustus 193 4te bestendigen. **(1345 D.)**

G. CHRISTIAN SCIENCE. — Wezen en doel van Christian Science. - De toestand. —

De Christian Science Monitor, het orgaan van de Broederkerk te Boston, heeft dezer dagen het jaarverslag gepubliceerd van The First Church of Christ, Scientist, te Boston, over Juni 1933/'34, uitgebracht in de jaarlijksche vergadering der Moederkerk.

De aftredende presidente, die deze bijeenkomst van ruim 6000 personen, van alle deelen der aarde een „waar festijn van gebed en lofspraak" noemde, zeide o.a., dat Jezus, de groote metaphysicus, niet kwam om een wereldsch koninkrijk te stichten, noch om vrede te brengen aan stoffelijkheid. Hij leerde den menschen hun geestelijken oorsprong en eindbestemming kennen, en Mary Baker Eddy, die de Wetenschap van Christus onthulde, trad in zijn voetstappen door de mesmeristische en onwezenlijke natuur van het kwaad en de materie aan het licht te brengen, en de immer-aanwezige werkelijkheid van Geest en zijn openbaring te verkondigen. „De groote beroering in het menschelijk denken van onzen tijd bracht allerlei toestanden aan het licht — wetteloosheid, zonde en ziekte — welke de ontwikkeling zijn van het geloof aan het kwade en waaraan slechts het hoofd kan worden geboden door een voor demonstratie vatbare kennis van God als het Leven. Laat ons bidden, dat ons de oogen geopend mogen worden, opdat wij steeds duidelijker het goddelijk Beginsel mogen zien, waarop Jezus Zijn Kerk heeft gebouwd; en aanvaarden wij van ganscher harte de gelegenheden ten goede en de daaraan verbonden verantwoordelijkheid, welke deze tijden meebrengen, ten einde, met verwerping van de wegen en middelen van den stoffelijken zin, ons te wapenen met „het schild des geloofs" en „het zwaard des geestes", om in alle nederigheid en met vernieuwden moed ons te wijden aan de bediening der genezing door de Christelijke Wetenschap, daarbij de aanmaning onzer Leidster indachtig blijvende om in onszelven datgene te bewaren wat Jezus liefhad, en te weten dat ons voorbeeld, méér dan onze woorden, de zedenleer voor het menschdom vormt."

De nieuwe president wekte op tot voortzetting en verbetering van het werk der genezing van ziekte en zonde, en wees op het verband tusschen dit werk en harmonie in de menschelijke samenleving. Wie zich onledig houden met het genezen, kunnen geen disharmonie voortbrengen. Zij kunnen niet met succes verdeeldheid scheppen èn genezen, wonden slaan èn heelen. Wie het werk der geestelijke genezing met ervaring kent, zal dus aan de zijde van naastenliefde, verdraagzaamheid, vrede en harmonie staan."

Ten aanzien van de Christian Science Monitor merkte de president o.a. op. „Tegenover de kritieke en ingewikkelde problemen waarvoor alle natiën en alle politieke partijen worden gesteld, heeft de Christian Science Monitor steeds streng ervoor gewaakt, haar traditioneele onpartijdigheid te handhaven, liever beginselen dan personen te beoordeelen, en voorstellen naar hun objectieve waarde te schatten, ongeacht hun politieke bron", om te besluiten met de aanmanende woorden, dat een ieder door zijn houding tegenover zijn naaste en de gemeenschap op elk gebied van het leven kan toonen, wat menschelijk bestuur kan worden, als de mensch door God wordt bestuurd.

Inzake de wetgeving deelt het verslag mede, dat deze zich beweegt in de richting van ruimere erkenning van het recht van den Christian Scientist op toepassing van zijn godsdienst.

Gedurende het jaar 30 April 1933/'34 werden door geautoriseerde sprekers (lecturers) der Moederkerk 3023 lezingen over Christian Science gehouden, waaronder 26 in Hawai, Japan, China, de Philippijnen, Nederl. Oost-Indië, Ceylon en Egypte. De Moederkerk telt thans 2673 dochterkerken en ‚societies", benevens 48 universitaire organisaties. Het aantal practitioners bedraagt thans 10.775 en dat der verpleegsters 491.

(Christian Science Monitor)

H. FRANKRIJK. — Hitler's „Mein Kampf". —

De handelsrechtbank te Parijs heeft vonnis geveld in het proces van de Eher-Verlag te München tegen den Franschen uitgever van een niet-geautoriseerde vertaling van Hitler's „Mein Kampf". Het drukken

en de verkoop van de Fransche vertaling werden verboden, alsmede de vernietiging van de nog aanwezige exemplaren. Voorts werd 100 fr. boete gesteld op elk geval van inbreuk op dit vonnis. Den klager werd moreele vergoeding toegekend. (N. Rotterd. Crt.)

A. **DUITSCHLAND. — Redevoeringen en mededeelingen van Göbbels, Hitler, Göring en Hess. —**

Göbbels. — Op 24 Juni '34 heeft rijksminister Göbbels op den gouwdag in Essen een rede uitgesproken waarin hij verklaarde, dat voor de nationaal-socialisten de strijd nog lang niet ten einde is. Hun vijand zit echter niet bij de arbeiders, maar bij de voorname heeren.
Het nationaal-socialistische programma is nog niet in vervulling gegaan, omdat het nationaal-socialisme nog geen kans daartoe gehad heeft.
Hitler. — De „News Chronicle" publiceert een interview van haar diplomatieken correspondent, Vernon Barlett, met Hitler, waarin deze laatste, sprekende over een buitenlandsche boycot van Duitsche goederen, zegt, dat het laatste wat hij wenscht, een isolement van Duitschland is, maar geen exportmoeilijkheden zullen den Duitschen geest breken.
Gedurende den oorlog heeft Duitschland geleefd op „Ersatz" en zoo noodig zal het dit weer doen en met steeds grooter succes. In enkele jaren zal men in staat zijn kunstmatig katoen en uit oliën, die thans voor zeepfabricage worden gebruikt, benzine te produceeren.
Hij legt den nadruk op de loyaliteit van zijn volgelingen, die niet verminderd is en zijn verwachtingen van het vorige jaar zijn meer dan vervuld.
Hitler is van oordeel, dat de nationaal-socialistische beweging 1000 jaren zal blijven bestaan.
Göring. — Minister Göring heeft op 25 Juni te Hamburg een rede gehouden waarin hij o.a. zeide:
Wie is het, die het Duitsche volk als een volk van de ernstigste misdadigers voorstelt? Steeds weer een Jood, die reeds eenmaal onze beschaving heeft willen vernietigen.
Hess. — Ook Rudolf Hess, de plaatsvervanger van Hitler, heeft een rede gehouden tegen de mopperaars, waarin hij waarschuwt tegen een „revolte in de revolutie" en verklaart, dat alleen de leider heeft te beslissen omtrent tempo en koers der nationaal-socialistische beweging.

(Vor. ber. Göbbels 1345 A.; Göring 1353 E.; Hitler 1348 C.; Hess 1070 A.)

27 JUNI 1934

B. **BELGIE. — Literatuurprijs van de provincie Antwerpen. —**

De volgende premies zijn verleend voor de Literatuurprijs van de provincie Antwerpen: frs. 1250 aan den heer Willem Elsschot voor zijn roman „Kaas", frs. 1000 aan den heer A. van de Velde voor zijn kinderroman „Knagelijn" en frs. 500 aan den heer P. Heyns voor zijn eerste werk „Armoede" en aan den heer Fr. Dirickx voor zijn novellenbundel „Het Traliehok". (Gazet van Antwerpen) **(Vor. ber. blz. 1226 K.)**

C. **LUCHTBESCHERMINGSDIENST. —**

De Juni-aflevering van „Gasschutz und Luftschutz" bevat in de eerste plaats een artikel, dat de luchtbeschermingsoefeningen, in April '34 in N.W.-Duitschland gehouden, aan kritiek onderwerpt. Verder bevat de aflevering een opstel, getiteld: „Der Instandsetzungsdienst". Deze dienst is samengesteld uit Instandsetzungstrupps (te vergelijken met de opruimingsploegen uit onzen Leidraad), Sprengtrupps (ploegen, voorzien van ontplofbare middelen) en Instandsetzungsparks (ten behoeve van het materieel voor dezen dienst). Geoefend personeel, voorzien van uitstekende gereedschappen, is noodig, om slachtoffers onder de puinhoopen vandaan te kunnen halen en herstellingswerkzaamheden te kunnen uitvoeren. Het artikel behandelt organisatie, taak en uitrusting van den Instandsetzungsdienst, alsmede de opleiding van het daarbij ingedeelde personeel.
Aangezien deze dienst in onzen Leidraad nogal stiefmoederlijk is bedeeld, verdient het o.i. wel aanbeveling, dat onze luchtbeschermings-autoriteiten van dit artikel kennis nemen. Tot de taak van dezen dienst behooren het binnendringen van vernielde bouwwerken, om degenen, die onder puin zijn bedolven, te redden; het opruimen van puinhoopen, het begaanbaar maken van hoofdverkeerswegen, het uitvoeren van ontploffingswerkzaamheden, het stutten van gebouwen, het in orde maken van beschadigde schuilplaatsen, de herstelling van beschadigde bruggen, het slaan van noodbruggen, den aanleg van schuilplaatsen en schuilloopgraven en het uit den weg ruimen van niet-gesprongen projectielen.
De sterkte der opruimingsploegen is 24 man. Bij het vaststellen van de sterkte werd er van uitgegaan, dat voldoende werkkrachten in een ploeg aanwezig moeten zijn, om de dringendste werkzaamheden van bovengenoemden aard zelfstandig te kunnen uitvoeren. De ploeg en haar gereedschap wordt op een vrachtauto vervoerd. Bij uitgebreider werkzaamheden, zooals bij het slaan van noodbruggen, worden twee of meer ploegen vereenigd. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht blz. 1252 I.)

D. **EEN VITAMINE TEGEN LONGONTSTEKING.**

De „Lokalanzeiger" verneemt uit Stockholm, dat professor Euler, winnaar van den Nobelprijs en leider van het biochemische instituut te Stockholm, een vitamine heeft ontdekt, dat weliswaar gemeenlijk tezamen voorkomt met het vitamine, dat tegen scheurbuik beschermt, maar daarmede toch niet identiek is en, naar het schijnt, bacteriën doodt. Vooral zou het bescherming verleenen tegen de verwekkers van de longontsteking. Het komt o.a. voor in citroenen.
(Lokalanzeiger, Red. K. H. A.)

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Invoerrecht op Jenever en Wijn. —**

In Staatsblad 1934 Nos. 375 en 376 zijn afgekondigd de Regeeringsverordeningen, waarbij bepaald is dat het invoerrecht voor vermengde en onvermengde jenever is gefixeerd naar een sterkte van 40%.
De invoerrechten op wijn op fust worden verhoogd van *f* 9.— tot *f* 13,50, voor mousseerende wijn op flesschen van *f* 21.— op *f* 42.— per 100 flesschen, die voor anderen wijn op flesschen van *f* 10,50 op *f* 21.— per 100 liter.
Beide verordeningen treden op 1 Juli '34 in werking.
(Aneta) **(Vorig bericht blz. 1127 E.)**

F. **NEDERLAND. — Tiende Binnenscheepvaartcongres. —**

Het tiende Binnenscheepvaartcongres, te Hengelo gehouden, heeft op 14 Juni uitsluitend behandeld de prae-adviezen betreffende de beteekenis en de practijk van de wet op de evenredige vrachtverdeeling, uitgebracht door de heeren S. de Hoo, mr. B. C. Slotemaker en F. Wagenborg.
Inzake de heffingen ten laste van de vaart en de uitvoering van de wet op de evenredige vrachtverdeeling werden geen conclusies getrokken, doch werd de door het Nederlandsch Binnenvaart Bureau te Den Haag ingediende resolutie zonder stemming aanvaard, waarin o.m. bij de beide Kamers der Staten-Generaal wordt aangedrongen bij de behandeling van het wetsontwerp op het Verkeersfonds van de Regeering een verklaring te verlangen, dat zij bereid is ten spoedigste voorloopige en partieele maatregelen voor te bereiden, welke zonder de ontwikkeling van de vervoerstechniek en eenig toekomstig algemeen co-ordinatie-plan in den weg te staan, althans eenige leniging in den nood van alle betrokken takken van het binnenlandsch transportbedrijf zullen brengen.

(V. b. Negende Binnenscheepvaartcongres 491 F.)

G. **VEREENIGING NEDERLANDSCH FABRIKAAT. — Jaarverslag. —**

Aan het verslag van de werkzaamheden in het afgeloopen jaar van de Vereeniging Nederlandsch Fabrikaat, is het volgende ontleend:
De belangstelling voor het doel der vereeniging bleef zich in stijgende lijn ontwikkelen. Te betreuren is echter, dat hiermede niet eene evenredige uitbreiding van het ledental samenging.
De eerste serie Reizende tentoonstellingen gedurende de maanden Januari tot en met Maart in twaalf verschillende plaatsen gehouden, had groot succes.
Met groote waardeering moet gewag worden gemaakt van de overal ondervonden medewerking van plaatselijke autoriteiten. In totaal werden deze tentoonstellingen bezocht door ongeveer 36.000 personen, terwijl de filmvoorstellingen, die aan elke tentoonstelling voorafgingen, werden bezocht door ongeveer 3.600 personen.
In totaal werden, met behulp van het materiaal behoorende tot het filmarchief, 132 bijeenkomsten georganiseerd. **(Vorig bericht blz. 1328 F.)**

H. **WIJSBEGEERTE. — Bolland-Genootschap voor Zuivere Rede. —**

Het Bolland-Genootschap voor Zuivere Rede heeft 9 en 10 Juni te Amersfoort in de Internationale

School voor Wijsbegeerte zijn jaarlijksche algemeene bijeenkomst gehouden onder leiding van den voorzitter dr. H. A. Kindermann. Deze opende de vergadering met een rede, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:

Kenmerkend is, dat men voorheen in wetenschap en literatuur veelal wijsbegeerte en godsdienst zag samengaan. Doch heden ten dage is het wijsbegeerte en psychologie. Zij, die zich in deze nieuwe samenvatting thuis gevoelen, geven hierdoor wel duidelijk blijk, dat zij niet eens als een gemis beseffen, wat voor ons een volstrekte ontaarding der wijsbegeerte is, een denatureering, die niets doet overblijven van hetgeen voor ons juist de hooge waarde der philosofie uitmaakt. Men mag het geen verraad noemen aan het hoogste goed des menschen, want het geschiedt niet opzettelijk. Het is slechts een miskenning van dit hoogste goed, die zelfs nog verborgen blijft voor hen, die deze ontaarding zoo ver hebben doen voortschrijden. (Red. K. H. A.) **(Vor. ber. blz. 210 H.)**

28 JUNI 1934

A. NEDERLAND. — Nederlandsch Technocratisch Verbond. - Lezing over Geldwezen en Crisis en Het wezen van het Geld. —

Voor het N.T.V. hielden dezer dagen te Amsterdam de heeren H. Talens en Taco Mulder een lezing, resp. over de onderwerpen: „Geldwezen en Crisis" en „Het wezen van het Geld". De heer Talens zette uiteen, hoe de groote conjunctuurschommelingen en crises veroorzaakt worden door een verkeerde rente-politiek. Bij opgaande conjunctuur stijgt de rente langzamer dan de winstmarge bij het productie-apparaat der menschheid. De rentestijging loopt achter de winststijging aan, is daarom niet in staat de steeds toenemende credietuitbreiding van het productie-apparaat tijdig te belemmeren. De onjuiste rentepolitiek is het gevolg van gebrek aan samenwerking tusschen de circulatiebanken. De fout kan worden verholpen door de schepping van een internationale bank, de rente lager of hooger stellende al naar gelang een snellere of minder snelle uitbreiding van het productie-apparaat gewenscht is. Worden door de nationale circulatiebanken de internationale biljetten als dekking gebruikt in de plaats van goud, dan zijn de nationale circulatiebanken voor versterking van de dekking voor het nationale bankpapier afhankelijk van de Internationale Bank en zal deze dus de macht hebben den rentestand in de wereld te beheerschen.

Zijn er teekenen, dat de uitbreiding van het productie-apparaat weer te snel gaat, beginnen b.v. de dividenden weer abnormaal te stijgen, dan zal de Internationale Bank het disconto tot zóóver verhoogen, dat de neiging tot credietneming bij de ondernemers vermindert en daarmede het proces van uitbreiding van het productie-apparaat wordt vertraagd. De schommelingen in het prijsniveau kunnen op die wijze sterk worden beperkt, terwijl crises kunnen worden voorkomen.

De heer Taco Mulder sprak daarna over geld en credietwezen en hun beteekenis voor de samenleving. Spreker maakt onderscheid tusschen de begrippen geld als ruilmiddel en geld in den zin van algemeen ruilvermogen aan het bezit van geld verbonden, in welk laatste geval hij het begrip ruilcapaciteit gebruikt. Ruilvermogens in de samenleving kunnen in het algemeen niet gemeten worden met een eenheid, die een bepaald effect heeft. Het meten van ruilcapaciteit met eenheid, die verbonden is aan de eenheid van ruilmiddel, zegt op zichzelf niets. Toch is de mogelijkheid om ruilcapaciteit en ruilwaarde in cijfers uit te drukken, voor het economisch leven van belang. Daardoor kan men het proces van ondernemingen in financieel opzicht volgen. Inhaerent aan het geldwezen is het credietwezen, hetgeen spreker nader uiteenzet. Het geldwezen heeft zich ontwikkeld uit de waardeering van edele metalen als sieraadsgoed en de daaraan verbonden beteekenis van reservemateriaal. In de eerste plaats is de vraag te beantwoorden of voor een goed geldwezen het goud een functie moet vervullen. Zoo ja, dan blijft het particulier kapitalisme een der grondslagen voor de samenleving. Zoo niet, dan is het niet uitgesloten, dat een bevredigende samenleving is te construeeren, waarin het goud heeft afgedaan.

(Vorig bericht blz. 1283 A.)

B. NEDERLAND. — Crediet van *f* 100 millioen aan Frankrijk. —

De Fransche minister van Financiën heeft besloten de helft van het bedrag der schatkistbiljetten dat in Nederland is geplaatst — welke biljetten naar keuze van de Fransche schatkist op 23 Juni '34 voor een nieuwe periode van drie maanden konden worden verlengd — af te lossen. (Keesings Fin. Archief) **(1222 I.)**

C. ALBANIE. — Italiaansch vlootbezoek aan Durazzo.

Het eerste eskader van de Italiaansche vloot in de Adriatische Zee, bestaande uit 20 eenheden, is op 26 Juni '34 in de haven van Durazzo voor anker gegaan. Een vertegenwoordiger van den commandant van het eskader begaf zich aan land en bracht een officieel bezoek aan de Albaansche autoriteiten.

Het grootste deel van het eskader vertrok daarop weer, doch drie oorlogsbodems bleven in de haven van Durazzo achter. De Politika brengt dit in verband met de onbetrouwbare houding van Albanië ten aanzien van Italië. In politieke kringen neemt men evenwel eerder aan, dat het bezoek meer een betooging tegenover de Kleine Entente is.

(Politika, Belgrado)

D. PALESTINA. — Dr. Chaim Arlosoroff. —

De vonnissen uitgesproken in verband met den moord op dr. Arlosoroff, hebben onder de Joden een gespannen toestand doen ontstaan; vele gematigden gaan samen met de revisionisten in hun protest daartegen. Opperrabbijnen Kuk en Jacob Meir, van de Askenazim en de Sephardim, evenals de rabbijnen van Tel Aviv en Haifa en andere vooraanstaande leden van de rabbinaten, hebben een verklaring gepubliceerd, waarin zij als hun overtuiging uitspreken, dat Stavsky, die inzake dezen moord ter dood veroordeeld is, onschuldig is en waarin zij er bij alle Joden en bij de geheele menschheid op aandringen, te trachten dit vonnis op een onschuldig slachtoffer ongedaan te maken. (Vaz Dias) **(Vor. ber. 1350 A.)**

E. MR. D. CRENA DE IONGH. — Nieuwe president der Nederlandsche Handel-Maatschappij. —

De nieuwe president der Nederl. Handel-Mij., mr. D. Crena de Iongh, werd op 21 April 1888 te Dordrecht geboren. Hij studeerde te Leiden in de rechten en promoveerde in Mei 1914, waarop hij reeds op 1 Juni daaropvolgende bij de Nederl. Handel-Mij., en wel bij het agentschap Rotterdam in functie trad. Na daar circa anderhalf jaar werkzaam te zijn geweest, werd hij door de Maatschappij uitgezonden om in Amerika het bankwezen te bestudeeren. In verband daarmede was hij o.a. van einde 1915 tot begin 1916 gedurende een half jaar in dienst van een der New Yorksche bankinstellingen.

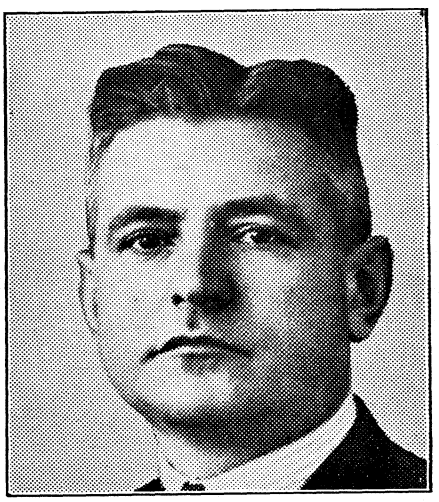

Mr. D. Crena de Iongh.

In Nederland teruggekeerd werd hem procuratie verleend en op 1 April 1918 volgde zijn benoeming tot eersten geëmployeerde bij het agentschap te Rotterdam. Met ingang van 1 Januari 1920 werd hij benoemd tot agent te Rotterdam en reeds vijf jaar later, op 1 Januari 1925, werd hij geroepen tot het ambt van directeur bij het hoofdkantoor alhier.

De heer Crena de Iongh is officier der orde van het Legioen van Eer van Frankrijk.

(Vor. ber. Ned. Handel-Mij. 1327 C.)

F. SOJABOONEN. — Olie als brandstof voor auto's.

Door Japansche ingenieurs ingestelde proefnemingen met olie uit sojaboonen als brandstof voor auto's hebben volgens berichten in de dagbladen successen gehad. De proeven werden genomen met een speciaal voor deze doeleinden gereconstrueerde buitenlandsche auto. De bladen wijzen erop, dat wanneer deze expe-

rimenten inderdaad practisch uitvoerbaar blijken, Mandsjoekwo niet alleen onafhankelijk zou worden van buitenlandsche olie, maar daarmede tevens een nieuw afzetgebied voor soja-boonen zou verwerven. (Vaz Dias) **(Vor. ber. Automob. 1238 A.)**

A. NEDERLAND. — Koffie. —

Totale aanvoeren, afleveringen en voorraad van koffie in Nederland (in balen):

		Aanvoeren *)	Aflever. *)	Voorraad 31 Dec.
1920	Totaal . . .	1.196.833	1.106.625	439,344
1921	,, . . .	2.120.704	2.179.291	380.757
1922	,, . . .	2.034.454	2.011.658	403.553
1923	,, . . .	1.703.117	1.916.368	190.302
1924	,, . . .	2.541.307	2.494.366	237.243
1925	,, . . .	2.226.811	2.119.813	405.372†)
1926	,, . . .	2.277.623	2.343.776	339.219†)
1927	,, . . .	2.244.631	2.263.971	319.879†)
1928	,, . . .	2.467.571	2.371.819	415.631†)
1929	,, . . .	2.212.580	2.257.478	370.733†)
1930	,, . . .	2.083.191	2.209.725	244.199†)
1931	,, . . .	2.437.824	2.318.257	363.766†)
1932	,, . . .	2.033.615	2.245.052	152.329†)
1933	,, . . .	1.963.314	1.832.912	282.731†)
	(Amsterdam .	1.270.661	1.204.015	190.819)
	(Rotterdam .	692.653	628.897	91.912)

*) Met inbegrip van de te Amsterdam in de loodsen der Stoomvaart-Maatschappijen liggende koffie.
†) Met inbegrip van doorvoer en overlading.
(Indische Mercuur) **(Vorig bericht blz. 1122 A.)**

B. AANSLAGEN. — Gandhi. —

In de afgeloopen week van 26 Juni '34 zijn drie aanslagen op Gandhi gepleegd. Hij bleef echter ongedeerd. (Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 1332 F.)**

C. NEDERL. OOST-INDIE. - Japansche besprekingen.

Op 26 Juni '34 vond de eerste besloten bijeenkomst plaats der Japansche en Nederlandsche delegaties voor de handelsbesprekingen tusschen beide landen. Twee nota's, die te voren waren gewisseld, vormen de kern dezer besprekingen. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:

Het Nederlandsche standpunt. — Het doel der thans aangevangen conferentie kan dan ook onder twee hoofden worden samengevat: ten eerste een onderzoek naar invoer en uitvoer en hun onderlinge verhouding en de verbetering der handelsbalans, ten tweede een gedachtenwisseling omtrent de door de Ned.-Indische Regeering genomen of te nemen maatregelen, die beoogen de internationale samenwerking in de Indische productie en den Indischen handel over het geheele veld van het economisch leven ook in de toekomst mogelijk te maken.

Het Japansche standpunt. — De Japansche nota bevat vier punten: Ten eerste. Ofschoon Nederland gerechtigd is Ned.-Indië te reserveeren voor den import van goederen gemaakt of voortgebracht in Nederland, en tot het nemen van maatregelen voor de bescherming der Ned.-Indische industrie, moet worden aangenomen dat bij de uitoefening van dit recht ten volle rekening zal worden gehouden met alle bestaande omstandigheden, en dat billijke en faire maatregelen worden genomen.

Ten tweede. Teneinde de economische relaties tusschen Japan en Ned.-Indië te bevorderen wordt het noodzakelijk geacht dat pogingen zullen worden gedaan tot verkrijging eener gezonde ontwikkeling en groei der verhoudingen tusschen beide landen en tot reguleering en protectie op faire wijze der belangen van de betrokken partijen in Japan en Ned.-Indië. Teneinde zulke maatregelen te behandelen zal van tijd tot tijd een uitwisseling van gedachten dienen plaats te vinden.

Ten derde. Geen der beide landen zal direct of indirect op het andere land eenigen maatregel toepassen op commercieel, industrieel, scheepvaart of belastinggebied, die een dier landen zwaarder zou treffen dan een ander, derde land.

Ten vierde. Japan en Ned.-Indië zullen, teneinde de economische banden te versterken, openlijk van gedachten wisselen over de wijze van samenwerking op handels-, scheepvaart- en industrieel-gebied, op basis van het beginsel van ondernemingsvrijheid en binnen de grenzen van wetten en regelingen.
(Aneta) **(Vorig bericht blz. 1331 C.)**

D. INTERNATIONALE BESCHERMING VAN GEESTELIJKE RECHTEN. — Brevetten. - Auteursrecht. - Conferenties te Londen en Parijs. —

Het internationale comité van de geestelijke rechten heeft te Parijs in het gebouw van het internationale instituut der intellectueele samenwerking onder presidentschap van mr. Loder vergaderd. Verscheiden internationale genootschappen hadden gedelegeerden gezonden. Destrée, de vroegere Belgische minister van Wetenschap en Kunst, en Rästad, voormalig Noorsch minister van Buitenlandsche Zaken, woonden de vergaderingen bij. Het comité heeft de resultaten onderzocht die voor de bescherming van zekere geestelijke rechten door de te Londen gehouden conferentie van den industrieelen eigendom verkregen waren. De getroffen beslissingen behelzen met name het recht van den uitvinder, in alle gevallen de vermelding van zijn naam in de brevetten te eischen evenals de mogelijkheid voor een geleerde om zijn ontdekkingen of vindingen te laten breveteeren, zelfs als hij ze tevoren bekend gemaakt heeft, bijvoorbeeld in een wetenschappelijk tijdschrift of voor een geleerd genootschap.

Wat de bescherming van persberichten aangaat, heeft het comité het Instituut van geestelijke samenwerking opgedragen het vraagstuk in zijn geheel te onderzoeken. De conferentie te Londen had er zich toe beperkt, den wensch uit te spreken tot verbod van ongeoorloofde verspreiding van die berichten, voorzoover ze een handelswaarde vertegenwoordigen.

Verder heeft het comité verscheidene voorstellen onder het oog gezien, die het genoemde Instituut bij de herziening van de Berner-conventie voor de bescherming van letterkundige en artistieke werken te Brussel ter tafel kan brengen. Die voorstellen betreffen inzonderheid het auteursrecht van den journalist en gerechtelijke waarborgen van uitvoering der conventie.
(Vorig bericht blz. 1362 C.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Verbindende kracht van ondernemers-overeenkomsten. —

De regeering heeft op 26 Juni '34 bij de Staten-Generaal het wetsontwerp inzake de verbindende kracht van ondernemersovereenkomsten ingediend. Dit ontwerp schept voor de regeering de mogelijkheid overeenkomsten in bepaalde takken van handel of nijverheid bindend te verklaren voor dien geheelen tak en geeft haar anderzijds de bevoegdheid overeenkomsten (b.v. prijsafspraken) in een bedrijfstak onverbindend te verklaren, indien het algemeen belang zulks eischt.

De kern van het ontwerp. — Art. 2 van het wetsontwerp luidt als volgt:

1. Onze Minister kan, onder voorwaarden telkens bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen, bedingen en besluiten, welke verplichtingen inhouden, wijzigen of doen te niet gaan tusschen personen, die een bedrijf uitoefenen in eenigen tak van handel of nijverheid in den ruimsten zin, of daarbij betrokken zijn, algemeen verbindend verklaren indien deze bedingen of besluiten voor de economische verhoudingen in den betreffenden bedrijfstak overwegende beteekenis hebben en het algemeen belang verbindendverklaring vereischt.
2. Bedingen en besluiten, die ingevolge het voorgaande lid algemeen verbindend zijn verklaard, zijn verbindend, behalve in de gevallen door onzen Minister uitgezonderd, voor alle personen ten aanzien van die handelingen, welke naar haren aard onder het beding of besluit zouden vallen of vallen.

Deze bepaling beteekent geen karteldwang, nog minder schenkt het verordenende bevoegdheid aan eenig bedrijfsorgaan.

De bevoegdheid tot bindendverklaring van economische regelingen, als hier zijn bedoeld, wordt opgedragen aan den minister van Economische Zaken. Een waarborg voor de juiste hanteering van de bevoegdheid ligt in de ministerieele verantwoordelijkheid.
(Vor. ber. Tw. Kamer 1361 B.)

29 JUNI 1934

F. MAX PALLENBERG OVERLEDEN. —

De bekende tooneel-kunstenaar Max Pallenberg is bij een vliegtuigongeluk te Karlsbad op 26 Juni '34 om het leven gekomen. Pallenberg werd 18 December 1877 te Weenen geboren; zijn ouders kwamen uit Rusland. Na korten tijd in den handel werkzaam geweest te zijn, werd hij, in 1897, tooneelspeler, eerst als ,,reizend komediant'', om dan te Weenen, aan het ,,Deutsche Volkstheater'', een engagement te krijgen. Hij ging evenwel spoedig naar Berlijn en kreeg daar contact met Reinhardt. Ook Pallenberg heeft aan den grijzen meester-regisseur zeer veel te danken gehad. De voornaamste rollen van zijn repertoire zijn die, welke hij gespeeld heeft in ,,Familie Schimek'', in ,,Der Wau Wau'', in ,,Jonny's Busenfreund'' en in ,,Sechs Personen suchen einen Autor''.

Te Salzburg speelde hij de Mefisto in de ,,Faust''-opvoeringen van Max Reinhardt. Hij had het den laatsten tijd echter ook bij de Oostenrijksche nationalisten verkorven door zijn interpretatie van den braven soldaat Schweik die, naar zij meenden, erop gericht was om den Oostenrijkschen soldatenstand belachelijk te maken. De politiek is ook voor Max Pallenberg de laatste jaren niet toegefelijk geweest. Ook in ons land trad hij ruim twee jaar geleden met veel succes op.

Zooals men weet, was Max Pallenberg gehuwd met de Berlijnsche operette- en revuester Fritzi Massary.

Pallenberg was een kunstenaar met diep begrip ook voor de zwakke kanten van het menschelijk hart en een enorm virtuoos. Het tragische en het komische vloeide in zijn spel ineen, en zoodoende wist hij het publiek naar alle zijden te treffen.
(Algemeen Handelsblad)

G. ALFRED SAVOIR OVERLEDEN. —

Uit Parijs wordt het plotseling overlijden van den Franschen tooneelschrijver Alfred Savoir gemeld.

Savoir was van Poolsche afkomst en heette Alfred Poznanski. Hij was een bekend blijspelschrijver en heeft vooral als schrijver van stukken voor het boulevard-tooneel, in Frankrijk burgerrecht verkregen. In de Parijsche ,,Grand Guignol'' werden zijn korte stukjes in één bedrijf graag gespeeld.

Ook in ons land heeft o.a. ,,Blauwbaard's achtste

vrouw" (Royaards), „Hij" (Verkade), „De man wikt, de vrouw beschikt" (Centraal Tooneel), „Hallo 28883" (Vera Bondam) e.a. van hem ten tooneele gebracht.
(Red. K. H. A.)

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - De Spellingskwestie. —
De Tweede Kamer heeft op 27 Juni '34 haar meening over het spellingsvraagstuk kenbaar gemaakt.
Motie-Tilanus aangenomen. — De motie-Tilanus, waarin de Kamer als haar oordeel uitspreekt, dat niet behoort te worden overgegaan tot toelating van de schrijfwijze der Nederlandsche taal volgens het compromisvoorstel, wordt aangenomen met 48—43 stemmen. Tegen S.D.A.P. behalve Schaper, de V.D., de communisten, Wielinga (A.-R.) en een deel der Katholieken.
Motie-K. ter Laan verworpen. — De motie-K. ter Laan, waarin de wenschelijkheid wordt uitgesproken, dat de spelling van het compromis op 1 Sept. a.s. bij het onderwijs algemeen wordt ingevoerd, wordt verworpen bij zitten en opstaan.
Motie-Moller aangenomen. — De motie-Moller, waarin de regeering verzocht wordt strengere eischen te stellen voor de kennis van het Nederlandsch op alle scholen en bij alle examens, wordt aangenomen bij zitten en opstaan.
Het feit, dat de Tweede Kamer zich tegen de invoering van het spelling-compromis heeft uitgesproken, door het aannemen van de motie-Tilanus beteekent geenszins, dat het compromis nu van de baan is. De motie had geen andere strekking dan het gevoelen der Kamer aan de regeering kenbaar te maken. De regeering behoudt de bevoegdheid het spellingcompromis bij de onder haar ressorteerende instanties (het gaat hier voornamelijk om het openbaar onderwijs) in te voeren.
De minister kan dus de uitspraak van de Kamer naast zich neerleggen en toch gevolg geven aan zijn voornemen het compromis in September a.s. bij het onderwijs in te voeren of het onderwijs de keus te laten tusschen de spelling De Vries en te Winkel en het compromis.
(Vorig bericht blz. 1288 F.)

B. GEESTELIJK LEVEN. — Luthersche Kerken. - Geen fusie. —
Dezer dagen is de 99ste algemeene kerkelijke vergadering van het Herst. Evang. Luth. Kerkgenootschap bijeengekomen. Voor het nieuwe dienstjaar 1934-1935 koos zij tot voorzitter ds. C. F. Westermann te Amsterdam, waardoor ds. A. Klinkenberg J. Az., eveneens te Amsterdam, volgens reglement tot secretaris was aangewezen, en tot vice-voorzitter ds. J. C. V. van Bemmel te Hoorn. De conclusies van het Rapport der Commissie inzake Fusie tusschen de beide Luth. Kerken, waarin deze fusie werd aanbevolen, verwierp de vergadering met 9 tegen 8 stemmen na breede besprekingen. Daartegenover nam zij met bijna algemeene stemmen een motie aan, waarin zij de Alg. Kerk. Comm. verzocht, te trachten overigens de grootst mogelijke samenwerking tusschen de beide Kerken tot stand te brengen.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 559 B.)**

C. DUITSCHLAND. — Sturm-Abteilung een maand vacantie. —
Karl Ernst de Obergruppenführer van Berlijn, publiceert het volgende besluit:
De chef van den staf heeft de geheele S.A. gedurende de maand Juli vacantie gegeven met het oog op ontspanning. Om voorts te bewerkstelligen dat de S.A.-man gedurende deze verlofmaand werkelijk een particulier persoon zij, is op de vrijstelling van elken dienst een uniformverbod gevolgd.
(Berl. Tageblatt) **(Vorig bericht S.A. 1335 C.)**

30 JUNI 1934

D. DE STEENKOOLCONFERENTIE TE GENEVE.
De conferentie der voornaamste Europeesche steenkool voortbrengende staten in het belang van een gelijktijdige ratificatie van de conventie van 1931 over de herziening van den arbeidstijd der mijnwerkers is op 28 Juni '34 ten einde gebracht.
De conferentie heeft de punten, die naar de opvattingen van de verschillende regeeringen het doel der herziening moeten worden, precies geformuleerd, waarbij ook de Nederlandsche wensch in aanmerking is genomen. De conferentie heeft besloten deze punten ter kennis van den raad van beheer van het Internationale Arbeidsbureau te brengen met het verslag der besprekingen, opdat de raad van beheer van alle argumenten der leden der conferentie zal kunnen kennis nemen. De conferentie heeft zich dus over geen enkelen herzieningswensch noch positief noch negatief uitgesproken en er mee volstaan ze alle eenvoudig onder de aandacht van den raad van beheer te brengen. De Nederlandsche wensch wordt daarbij op volkomen gelijken voet behandeld als de vroeger reeds door België, Engeland en Frankrijk geuite wenschen.
De raad van beheer zal thans in de zitting van einde September moeten beslissen of de kwestie van de herziening der mijnwerkersconventie van 1931 op de agenda van de internationale arbeidsconferentie van 1935 zal worden geplaatst en over welke punten de mogelijke herziening zal hebben te loopen.

E. DR. I. TEIRLINCK OVERLEDEN. —
Op 27 Juni '34 is de bekende Vlaamsche letterkundige en folklorist, dr. I. Teirlinck, in zijn woning te Brussel op 83-jarigen leeftijd overleden. In 1851 te Segelsem bij Oudenaerde geboren, was hij achtereenvolgens onderwijzer in verschillende gemeenten van Oost-Vlaanderen en Brabant en later leeraar aan de rijkskweekschool voor onderwijzers te Brussel.
De algemeene bewondering en sympathie kwamen tot uiting bij zijn 80sten verjaardag, toen hij, sedert lang reeds lid zijnde van de Koninklijke Vlaamsche Academie voor taal en letterkunde, tot doctor honoris causa van de universiteit te Brussel en commandeur in de Leopoldsorde werd benoemd.
Ontelbaar zijn de werken, die I. Teirlinck in boek-, brochure- of artikelvorm heeft uitgegeven. In het I. Teirlinck-album in 1931 door het huldigingscomité gepubliceerd, komt een bibliografie voor met niet minder dan 176 titels van door hem gepubliceerde werken. Samen met zijn streekgenoot en vriend, Reimand Stijns, schreef hij een aantal novellen uit Zuid-Vlaanderen, verscheidene drama's en de in 1884 uitgegeven roman arm Vlaanderen, die hem voor goed bekend maakte in de letterkunde. Als folklorist en ook als taalkundige en botanicus was hij een baanbreker. Zijn „Kinderspel en Kinderlust in Vlaamsch België", zijn „Brabantsch Sagenboek", zijn „Zuid-Oost-Vlaamsche Idioticom", zijn „Flora Diabolica", zijn „Flora Magica", zijn „Reinaard studies" behooren tot het beste op dit veelzijdige gebied in Vlaanderen geproduceerd.
I. Teirlinck was de vader van H. Teirlinck, den gewezen voorzitter van de Koninklijke Vlaamsche Academie, die naar men weet, aan het Belgische Hof een zeer voorname positie bekleedt. (Nieuwe Rotterdamsche Courant)

F. NEDERLAND. — De nieuwe steunregeling. —
Wij ontleenen aan Het Volk de volgende mededeeling omtrent de details van de nieuwe steunregeling:
In het nieuwe tarief zijn de gemeenten in 9 klassen ingedeeld, die gezamenlijk weer in drie groepen zijn onder te verdeelen. De eerste groep omvat de vier eerste gemeenteklassen, waarin tot nu de normen *f* 13.50, *f* 13.—, *f* 12.50 en *f* 12.— hebben gegolden. Voor deze vier klassen worden de normen met ingang van 1 Juli a.s. aldus:

Groep I.

Klasse I:	Steun norm:	Gezins bijslag:	Kostgangers:
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* 12.—	*f* 1.35	*f* 9.—
Andere categorieën (id.)	„ 11.—	„ 1.35	„ 8.—
Klasse II:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* 11.50	*f* 1.35	*f* 8.—
Andere categorieën (id.)	„ 10.50	„ 1.35	„ 7.—
Klasse III:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* 11.—	*f* 1.20	*f* 8.—
Andere categorieën (id.)	„ 10.—	„ 1.20	„ 7.—
Klasse IV:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* 10.50	*f* 1.10	*f* 7.50
Andere categorieën (id.)	„ 9.50	„ 1.10	„ 6.50

Groep II.

Klasse V:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* 10.—	*f* 1.—	*f* 7.—
Andere categorieën (id.)	„ 9.—	„ 1.—	„ 6.—
Klasse VI:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* 9.50	*f* 1.—	*f* 6.50
Andere categorieën (id.)	„ 8.50	„ 1.—	„ 6.—
Klasse VII:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* 9.—	*f* 0.75	*f* 6.—
Andere categorieën (id.)	„ 8.—	„ 0.75	„ 5.50

Groep III.

Klasse VIII:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* 8.—	*f* 0.75	*f* 6.—
Andere categorieën (id.)	„ 7.—	„ 0.75	„ 5.50
Klasse IX:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* 7.—	*f* 0.50	*f* 5.50
Andere categorieën (id.)	„ 6.50	„ 0.50	„ 5.—

Dit beteekent, dat in de vier eerste klassen de steunnorm met *f* 1.50 per week is verminderd en dat de gezinstoeslag met 15 cts. is achteruitgegaan. De norm varieerde daar van *f* 13.50 tot *f* 12.—, de kindertoeslag was *f* 1.50. **(Vorig bericht blz. 1177 H.)**

A. **ENGELAND. — Premier MacDonald met verlof.** Ramsay MacDonald vertrekt op 1 Juli voor herstel zijner gezondheid naar het buitenland. Baldwin zal het premierschap waarnemen. **(Vor. ber. blz. 360 B.)**

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Verkeersfonds en Belasting op goederen in de doode hand aangenomen. - Geen verhooging der rijwielbelasting. —** De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot instelling van een verkeersfonds met 43 tegen 39 stemmen aangenomen. Tevoren was het voorstel om met ingang van 1 Augustus 1935 de rijwielbelasting van ƒ 2.50 tot ƒ 3.— te verhoogen uit het wetsontwerp gelicht.
Het wetsontwerp tot invoering van een belasting op de goederen in de doode hand is vervolgens door de Kamer aangenomen, nadat een amendement-Rutgers van Rozenburg om de kerkelijke bezittingen vrij te stellen was verworpen. **(Vor. ber. blz. 1358 C.)**

C. **ENGELAND. — Arthur Henderson treedt af. —** Arthur Henderson heeft op 16 Mei '34 het uitvoerend comité der Labourparty verzocht hem wegens redenen van gezondheid te ontheffen van zijn functies en verplichtingen als secretaris-penningmeester der partij. Het executief comité besloot op 28 Juni '34 aan Henderson's verzoek gevolg te geven.
(Daily Telegraph) **(Vorig bericht blz. 536 B.)**

D. **SERAJEWO. — Aartshertog Frans Ferdinand en gemalin. —**
Het was op 28 Juni '34 twintig jaar geleden, dat de wereld werd opgeschrikt door den moord te Serajewo, waarvan Frans Ferdinand, de aartshertog troonopvolger van Oostenrijk-Hongarije, en zijn gemalin het slachtoffer werden. Deze moord werd de inleiding tot den grooten Europeeschen oorlog (1914-1918), van welker gevolgen Europa en de wereld nog immer niet zijn hersteld. (Red. K. H. A.)

1 JULI 1934

E. **NEDERLAND. — Verblijfsverbod in een bepaalde grensstrook. —**
De douane-autoriteiten deelen mede, dat de minister van Financiën op 28 Juni heeft bepaald, dat met ingang van 1 Juli 1934 het voor ieder, wien bij een beteekende beschikking van een der directeuren der Invoerrechten en Accijnzen te Breda, Den Bosch en Maastricht het verblijf in een strook van 500 M. breedte langs de Nederlandsch-Belgische grens is ontzegd, verboden is zich in die strook te bevinden.
Voor bedoelde verblijfsontzegging komen in aanmerking: personen, die betrapt zijn op of verdacht worden van smokkelhandel of medeplichtigheid daaraan. Overtreding wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 1 jaar of geldboete van ten hoogste ƒ 100.
(Vorig bericht blz. 637 G.)

F. **ENGELAND. — Kabinetsveranderingen. - Nieuwe minister van Arbeid. —**
Als opvolger van Sir Henry Betterton, die is afgetreden als minister van Arbeid in verband met zijn benoeming tot voorzitter van den raad van hulpverleening aan de werkloozen, heeft de Koning benoemd Oliver Stanley, tot nu toe minister van Transportmiddelen.
De heer Hore-Belisha, financieel secretaris van de schatkist, is benoemd tot minister van Transportmiddelen. Tot financieel secretaris van de schatkist (ook één van de minister-portefeuilles buiten het kabinet) is benoemd de heer Duff Cooper, thans financieel secretaris van Oorlog.
De onderstaatssecretaris van Binnenlandsche Zaken, Douglas Hacking, wordt financieel secretaris van Oorlog, terwijl kapitein Crockshank benoemd is tot onderstaatssecretaris van Binnenlandsche Zaken.
(Vorig bericht blz. 514 B.)

G. **MEMELGEBIED. —**
De gouverneur van het Memelgebied heeft landspresident dr. Schreiber van zijn ambt ontheven. In de motiveering wordt gezegd, dat hij de nat.-soc. beweging, die ten doel heeft, het Memelgebied van Litauen af te scheuren, heeft gesteund. **(1054 I.)**

H. **DUITSCHLAND. — Complot Röhm-von Schleicher tegen Adolf Hitler. - Röhm en von Schleicher doodgeschoten. —**
Op 30 Juni '34 is een samenzwering ontdekt onder leiding van den chef van den staf der S.A., minister Röhm, die achter den rug van Hitler om samenspande met generaal von Schleicher. Bovendien werden ernstige aanwijzingen ontdekt van een gebrek aan loyaliteit tegenover Adolf Hitler en van een stuitende immoraliteit onder een deel van de leiders der S.A.
Dit heeft geleid tot een zuiveringsactie te Berlijn en München met behulp van de S.S., politie en Rijksweer. Röhm is te München gefusilleerd.
Generaal von Schleicher, tegen wien een bevel tot aanhouding was uitgevaardigd en die zich bij zijn arrestatie verzette, werd in zijn woning nabij Berlijn doodgeschoten, evenals zijn vrouw die tusschenbeide wilde komen.
In verband met het ontdekte complot werden de volgende zeven S.A.-leiders doodgeschoten:
„Obergruppenfuehrer" Edmund Heines, de beruchte veemmoordenaar en politie-commissaris van Breslau; „Gruppenfuehrer" C. Ernst; „Gruppenfuehrer" Wilhelm Schmitt uit München; „Gruppenfuehrer" Hans Hayn uit Saksen; „Gruppenfuehrer" H. P. von Heydebreck; „Standartenfuehrer" H. E. graaf Preti uit München.
Uit het bericht van de partijcorrespondentie blijkt niet, of zij standrechtelijk dan wel in een gevecht neergeschoten zijn.
Vice-kanselier von Papen heeft zich korten tijd in arrest bevonden, doch werd later weer op vrije voeten gesteld. (Ned. Tel. Agentsch., Reuter)

Orders van Adolf Hitler. — De rijkspersafdeeling der N.S.D.A.P. deelt de volgende verordening van rijkskanselier Hitler mede:
„Met ingang van 30 Juni heb ik stafchef Röhm van zijn functie ontheven en uit de partij en de S.A. gestooten.
Tot chef van den staf benoem ik „Obergruppenfuehrer" Lutze.
Ik verlang van den S.A.-leider zoowel als van den S.A.-man blinde gehoorzaamheid en onvoorwaardelijke discipline.
Ik verlang dat iedere S.A.-leider zich ervan bewust zal zijn, dat zijn gedrag voorbeeldig moet zijn.
Ik verwacht vooral van den stafleider, dat hij een voorbeeld zal zijn van eenvoud en discipline. Ik wensch niet dat de S.A.-leider kostbare diners geeft of daaraan deelneemt. Men heeft ons vroeger daartoe niet uitgenoodigd en wij hebben er thans niets mee te maken.
Millioenen van onze volksgenooten ontbreekt ook thans nog het noodzakelijk levensonderhoud en het is een nat.-socialist onwaardig den afstand tusschen ellende en voorspoed te vergrooten.
Het luxueuse kwartier van den staf te Berlijn, dat naar thans geconstateerd wordt, maandelijks 30.000 mark voor diners enz. uitgaf, moet terstond gesloten worden.
S.A.-leiders en S.A.-mannen, die mijn bevelen niet opvolgen of in strijd daarmede handelen, worden verwijderd uit S.A. en partij, resp. gearresteerd en gevonnist."
Aan den nieuwbenoemden stafchef Lutze, heeft Hitler het volgende schrijven doen toekomen:
„Allerernstigste misgrepen van den stafchef, die tot dusver in functie was, hebben mij gedwongen hem van zijn functie te ontheffen. Gij Lutze, zijt sedert lang in goede en slechte dagen een trouw en voorbeeldig S.A.-leider geweest.
Als ik u met ingang van heden benoem tot chef van den staf, dan doe ik dat omdat het mijn vaste overtuiging is, dat het door uw trouwen en gehoorzamen arbeid zal gelukken, uit mijn S.A. het instrument te maken, dat de natie noodig heeft en zooals ik het mij voorstel. Het is mijn wensch, dat de S.A. wordt tot een trouwe en sterke schakel in de nat.-soc. beweging. Slechts gehoorzaamheid en blinde discipline stelt haar in staat, den nieuwen mensch te vormen."

Officieel communiqué. — De Rijkspersdienst van de N.S.D.A.P. publiceert de volgende mededeeling:
Sinds eenige maanden werd door zekere elementen ernaar gestreefd tegenstellingen te scheppen tusschen de S.A. en de nationaal-socialistische partij en tusschen de S.A. en den staat. De verdenking dat deze pogingen toe te schrijven waren aan een beperkte clique die volgens een vastomschreven systeem werkte, werd meer en meer bevestigd. De chef van den S.A.-staf Röhm, die door den leider ten volle vertrouwd werd, trad niet tegen deze uitingen op, maar bevorderde ze daarentegen. Zijn be-

kende ongelukkige sexueele aanleg leidde tenslotte tot zoo onaangename beschuldigingen dat de leider van de beweging door dezen oppersten S.A.-leider zelf tot de moeilijkste gewetensconflicten werd gebracht.
Röhm trad bovendien zonder medeweten van Hitler in verbinding met generaal von Schleicher. Hij bediende zich daarbij van de bemiddeling van een anderen S.A.-leider en nog van andere persoonlijkheden die in Berlijn te slechter naam en faam bekend staan. Verder werden onderhandelingen gevoerd met een buitenlandsche mogendheid of wel haar vertegenwoordiging — natuurlijk ook buiten medeweten van den leider. Dit gaf een onmogelijken toestand zoowel bezien van het standpunt van de partij als wel van den staat, wat ten slotte leidde tot verscheidene geprovoceerde conflicten en tenslotte daartoe dat de leider hedennacht om twee uur, na de bezichtiging van werkkampen in Westfalen, met een vliegtuig uit Bonn naar München vertrok, om de onmiddellijke afzetting en arrestatie van de meest verdachte leiders te bevelen.
De leider begaf zich met eenige begeleiders naar Wiessee, om daar elke poging tot verzet in de kiem te onderdrukken.
De ten uitvoer legging van de arrestaties toonde in moreel opzicht zoo treurige beelden, dat elk spoor van medelijden moest verdwijnen. Eenige van de S.A.-leiders waren in compromitteerend gezelschap.
De leider gaf bevel om dit kankergezwel op de meest radicale wijze uit te snijden. De leider zal in de toekomst niet meer dulden, dat millioenen fatsoenlijke menschen door abnormale elementen op de ernstigste wijze worden onderdrukt en gecompromitteerd.
De leider gaf den Pruisischen minister-president Göring bevel in Berlijn eenzelfde zuiveringsactie te beginnen en daar in het bijzonder de reactionnaire elementen van dit donkere complot uit te snijden.
Precies twaalf uur 's middags hield de leider te München een rede voor de hoogere S.A.-leiders, die hij daartoe bij zich ontboden had, waarin hij den nadruk legde op zijn onverbreekbare verbondenheid met de S.A. en waarin hij tevens zijn besluit aankondigde om de tuchtelooze en ongehoorzame elementen, zoowel als de a-sociaal belaste of ziekelijke elementen uit te stooten en te vernietigen.
Hitler wees erop dat de S.A.-dienst een eeredienst is waarvoor tienduizenden van de beste S.A.-mannen de zwaarste offers hadden gebracht. Hij verwachtte van elken S.A.-leider dat deze zich loyaal en trouw gedroeg tegenover hem als oppersten leider en dat hij tegenover zijn mannen als voorbeeld zou leven.
Hij wees erop dat hij, Hitler, jarenlang den stafchef Röhm in bescherming had genomen tegenover de scherpste aanvallen, maar dat de laatste ontwikkeling hem dwong af te zien van elk persoonlijk medelijden en dat hij het welzijn van de beweging en daardoor van den staat boven alles moest stellen.
Vóór alles, zoo besloot Hitler, zal ik elke poging, die belachelijke eerzucht van sommige naturen, om een nieuwe omwenteling te propageeren, in de kiem smoren en vernietigen.
(V. b. S.A. 1367 C.; Röhm 1335 C.; Waarom S.A.? 1078 G.; Schleicher 609 H.; Photo v. Schleicher 427 A.)

A. **TILBURG. — Tentoonstelling „Stad Tilburg 1934"**
De officieele opening van de tentoonstelling „Stad Tilburg 1934" had op 28 Juni plaats. Mr. Steenberghe, de pas benoemde minister van Economische Zaken, hield een rede waaraan wij o.a. ontleenen:
Wij moeten ons vertrouwd maken met de gedachte dat de jaren, die achter ons liggen in werkelijkheid niet normaal waren en een verleden vertegenwoordigen, dat waarschijnlijk niet meer terugkeert, althans niet in afzienbaren tijd. Over de maatregelen op agrarisch gebied en de invoercontingenteering zei de minister, dat zij niet zoo ver mogen gaan, dat zij de bedrijfsaanpassing tegenhouden.
Ten slotte prees de minister het Tilburgsche initiatief.
(De Maasbode) **(Vorig bericht blz. 1163 F.)**

B. **ENGELAND. — Handelsovereenkomst met Frankrijk. —**
De nieuwe Fransch-Britsche handelsovereenkomst werd op 27 Juni '34 op het Foreign Office geteekend, aan Britsche zijde door den minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon en den minister van Handel, Runciman, namens de Fransche regeering door den ambassadeur te Londen. (V. D.) **(1232 H.)**

2 JULI 1934

C. **NEDERLAND. — De veiligheid onzer grenzen. - Adres van Burgemeesters in het Zuiden. —**
De burgemeesters van Maastricht, Tilburg en Weert, mr. van Oppen, mr. dr. Vonk de Both en mr. Kolkman, hebben een adres doen toekomen aan den Ministerraad, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
dat bij hen en velen onder hunne gemeentenaren ernstige bezorgdheid is ontstaan over de vraag of van de Nederlandsche weermacht bij de thans reeds doorgevoerde en nog te vreezen bezuinigingen bij een onverhoopt eventueel conflict wel eene zoo groote — en in het bijzonder preventieve — kracht zal uitgaan, dat de neutraliteit van ons vaderland zal worden ontzien en geen enkel deel van het Nederlandsch territoir zal worden geschonden;
dat bij een treffen van tegen elkaar staande machten het terrein van den strijd zal liggen op Noord-Brabantschen en Limburgschen bodem;
dat dit gevaar alleen kan worden afgewend, wanneer onze weermacht zoodanig sterk is, dat van haar een krachtige preventieve werking uitgaat.
(De Maasbode)

D. **TURKIJE. — Zaro Agha overleden. —**
Zaro Agha, die doorging voor de oudste man der wereld, is op 29 Juni '34 in een kliniek te Istanboel overleden. Naar men zegt was hij ongeveer 159 jaar oud. (Vaz Dias)

E. **TURKIJE. — Bezoek van den Sjah van Perzië, Reza Khan. —**
De Sjah van Perzië en de president der Turksche republiek, Moestafa Kemal Pasja, zijn op 26 Juni '34 na een gemeenschappelijke reis van eenige dagen, te Istanboel aangekomen.
De besprekingen tusschen beide heerschers hebben het sluiten van een militair verdrag ten doel, alsmede een regeling voor het aanleggen van spoorwegen tusschen Perzië en Turkije. (Akbar, Istanboel)

F. **VEREENIGDE STATEN. — Zilver-embargo. —**
De minister van Financiën, Henry Morgenthau, heeft op 28 Juni '34 een embargo uitgevaardigd op alle zilververschepingen naar plaatsen buiten de Ver. Staten. Een systeem van licenties is opgesteld, teneinde te kunnen voldoen aan verplichtingen, die door te voren aangegane contracten zijn ontstaan.
(New York Herald, Parijs) **(Vor. ber. blz. 1362 G.)**

G. **AMSTERDAM. — Begrooting 1934. —**
Bij het gemeentebestuur van Amsterdam is bericht ontvangen, dat de gemeentebegrooting-1934 door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland is goedgekeurd. (Alg. Handelsblad) **(Vor. bericht blz. 1333 F.)**

H. **NEDERLAND. — *f* 60 millioen voor werkverschaffing. - Werkfonds 1934. - Aangenomen. —**
De Eerste Kamer heeft na de verdediging door dr. Colijn zonder hoofdelijke stemming aangenomen het wetsontwerp, waarbij een crediet van zestig millioen gulden beschikbaar wordt gesteld voor het uitvoeren van groote werken tot bestrijding van de werkloosheid en verhooging van de economische weerbaarheid. (N. Rotterd. Courant) **(Vor. ber. blz. 1286 I.)**

I. **ZAAK ONNES VAN NIJENRODE. —**
De Amsterdamsche Rechtbank deed op 28 Juni '34 uitspraak in de strafzaak annex het proces tegen Onnes van Nijenrode. De hoofdverdachte werd reeds van het hem ten laste gelegde vrijgesproken. De rechtbank, vonnis wijzende, sprak verdachte Koning van het hem ten laste gelegde, medeplichtigheid aan oplichting, eveneens vrij. De Officier had tegen K. 1 jaar gevangenisstraf met aftrek van preventief gerequireerd. Ook Witbraad werd, conform den eisch, vrijgesproken, evenals Maag, Van Binsbergen en Grootjohan.
In de zaak tegen Bleesing en Mees Gerritsen, eveneens verdacht van medeplichtigheid en oplichting, velde de rechter eveneens een vrijsprekend vonnis. Gerritsen had zich bovendien te verantwoorden wegens verduistering van minaturen. Te dier zake veroordeelde de rechtbank hem conform den eisch tot 6 maanden gevangenisstraf. (Nieuwsbl. v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 1298 A.)

K. **RADIO. — Werelduitzendingen van de K. R. O. - Missiedag. —**
Op 24 Juni '34 is voor 't eerst een wereldprogramma uitgezonden door de K.R.O. Aan het dankwoord van pastoor L. H. Perquin O.P. op dien dag uitgesproken, ontleenen wij o.a. het volgende:

Katholieken van Nederland en allen, die mij op dit late uur nog hooren. 't Is er een van groote beteekenis geweest: de dag van heden.
De K.R.O. als eerste, die het aangedurfd heeft om, wat in de radiogeschiedenis van ons land nog niet was voorgekomen, een programma te doen uitzenden over de groote zenders van Europa en die van alle overige werelddeelen. De K.R.O., die het Nederlandsche woord en de Nederlandsche klank en de beschrijving van het Nederlandsche landschap aan heel de wereld heeft doen hooren als een echte nationale omroep.
De K.R.O., die een organisatie tot stand bracht, die in staat was de Nederlanders in den vreemde op een dag te bereiken en dat wel door de eigen zenders van het land waarin zij wonen.
De K.R.O., die op een dag, waarop hij den wereldzender een jaar in gebruik heeft, ook door heel de wereld gekend wordt als degene, die met den Vaticaanschen zender te Rome, de belangen van de missie en missionarissen behartigt.
De durf van den K.R.O. Nederland daar moogt ge trotsch op zijn. Katholieken gij kunt tevreden zijn over uw omroep.
De geheele wereld kent hem thans en weet dat er in het kleine Holland een omroep bestaat, waarover èn iedere vaderlander èn iedere katholiek zich mag verheugen. Maar voor ons is dit feit, hoe groot ook van beteekenis, toch niet het voornaamste geweest.
Het voornaamste was, dat onze werelduitzending op den Phohi een jaar bestond en daarbij bewezen had van het allergrootste nut te zijn voor iederen Nederlander in de verre landen en voor de honderden missionarissen, priesters, broeders, zusters in het bijzonder. Dit behoef ik niet nader meer te verklaren. U weet er alles van. Onze missionarissen kunnen ons niet meer missen. Wij hebben hen aan het moederland verbonden, hoever zij er ook van verwijdred zijn. Dat is het voornaamste. (Maasbode)
(Vor. ber. Nederl. Radio 1175 A.)

3 JULI 1934

A. DUITSCHLAND. — Complot Röhm-Von Schleicher.

Oud-Rijkskanselier Von Schleicher. — Von Schleicher werd rijkskanselier van Duitschland op 3 December 1932 en toen tevens rijksweerminister en rijkscommissaris van Pruisen. De politieke loopbaan van dezen generaal is steeds vol onoplosbare vraagstukken gebleven. Hij was het eenmaal, die den val veroorzaakte van minister Gröner, wiens medewerker hij zoo lang was geweest, en met wien hij in conflict geraakte, omdat Gröner zich krachtig tegen Hitler richtte. Von Schleicher speelde ook eenmaal een belangrijke rol bij het ten val brengen van Brüning. Hij heeft in de richting van den nationaal-socialistischen staat zeker een belangrijk aandeel gehad. Slechts kort is de generaal rijkskanselier geweest. 28 Januari 1933 moest hij zijn ambt neerleggen, toen president von Hindenburg weigerde, gevolg te geven aan von Schleicher's aandringen op ontbinding van den Rijksdag.
Het blijkt, dat hij zijn politieke loopbaan nog niet meende te hebben afgesloten. En indien hij zijn revolver niet had getrokken toen men hem op 30 Juni '34 kwam arresteeren om hem ter verantwoording te roepen inzake zijn betrekkingen met de radicale elementen in de S.A., zoo ware misschien ook zijn rol nog niet uitgespeeld geweest. Het zich stellen tegenover het gezag kostte hem het leven. En met hem zijn vrouw.
Von Schleicher is 52 jaar geworden.

Ernst Röhm. — Röhm was de stafchef van Adolf Hitler, diens persoonlijke vriend en jarenlange medewerker, nog voor eenige maanden benoemd als plaatsvervanger van den „Führer".
Hij was 47 jaar. (Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vor. ber. Complot 1368 H.)

B. DUITSCHLAND. — De nieuwe S.A. Stafchef Viktor Lutze. —

De nieuw benoemde stafchef der S.A., Viktor Lutze, is op 28 December 1890 te Bevergorn geboren. Hij bezocht het gymnasium en werd beambte bij de posterijen.
Op 1 October 1912 werd hij ingelijfd bij het 55ste infanterie-regiment en bracht de oorlogsjaren aan het front door, tot hij ernstig gewond werd.
In 1922 kwam hij in contact met de nationaal-socialistische beweging en sloot zich bij haar aan als lid van de plaatselijke afdeeling Elberfeld.
De organisatorische indeeling der N.S.D.A.P. is het werk van Lutze.
In 1930 werd hij benoemd tot leider van de S.A. in Neder-Saksen.
In Februari 1933, dus kort na de benoeming van Hitler tot rijkskanselier, werd Lutze commissaris van politie in Hannover en eenige weken later „Oberpräsident". (Berl. Tageblatt) **(Vor. ber. 1368 H.)**

C. DUITSCHLAND. — Rijksweer - Generaal von Blomberg's dagorder. —

De minister van de Rijksweer, generaal von Blomberg heeft de volgende dagorder tot de weermacht gericht:
„De Leider heeft met militaire vastbeslotenheid en voorbeeldigen moed de muiters en verraders neergeslagen.
De weermacht, als wapendrager van het geheele volk en ver van de binnenlandsch-politieken strijd staande, zal hiervoor danken met toewijding en trouw.
De door den Leider gevraagde goede verstandhouding tot de nieuwe S. A. zal door de weermacht met vreugde worden onderhouden in het bewustzijn van gemeenschappelijke idealen. De alarmtoestand is overal opgeheven. (Völkischer Beobachter)
(V. b. Complot 1368 H.; 1370 A.; Rijksweer 473 C.)

D. DUITSCHLAND. — Complot Röhm-Von Schleicher. - Persstemmen. —

FRANKRIJK. — Het oordeel van **„Le Journal"** is dat de kanselier Hitler zoowel links als rechts treft, om zijn positie te vrijwaren. De kliek Göring heeft de kliek Göbbels verpletterd. De toestand is zeer kritiek voor Hitler, die thans kiezen moet tusschen het nationalisme en het socialisme.

De **„Petit Journal"** schrijft: „Niemand werd ontzien voor de verdediging van den nieuwen staat."

De **„Petit Parisien"** oordeelt dat de toestand ontstaan is door den eisch van Röhm om de Rijksweer te leiden met de bruine troepen. Generaal van Blomberg kantte zich tegen dien eisch. „Men moet eenige dagen wachten om de ware toedracht der gebeurtenissen te kunnen overzien. Denkelijk zal 30 Juni niet het einde zijn der Hitleriaansche revolutie. Het is niet onmogelijk dat nieuwe reacties zich voordoen."

De Parijsche **„Matin"** schrijft dat de geweldige reacties van 30 Juni '34 niet geëindigd zijn.

ENGELAND. — De **„Times"** schrijft, dat de nationaal-socialistische beweging werkelijk gezuiverd is; de dertigste Juni zal een mijlpaal in de geschiedenis van de partij zijn.

De **„Daily Telegraph"** verklaart, dat de actie van Hitler een onuitwischbaren indruk heeft achtergelaten. Hitler heeft de opperste leiding meer in de hand dan ooit; hij heeft bewezen een geboren leider te zijn.

De Berlijnsche correspondent van de **„Daily Mail"** schrijft, dat Hitler het land heeft gered en snel en onverbiddelijk heeft bevrijd van mannen, die een gevaar voor de eenheid en de orde van den staat waren.

De **„Morning Post"** daarentegen schrijft, dat alleen mannen, die zich de macht voelen ontglippen, tot dergelijke middelen hun toevlucht nemen.
De socialistische **„Daily Herald"** schrijft, dat het aangerichte bloedbad het begin van het einde van het nationaal-socialisme is. Dit is begonnen zichzelf te vernietigen.

De **„Manchester Guardian"** schrijft, dat Hitler thans vaster dan ooit in den zadel schijnt te zitten. Een aantal krankzinnige misdadigers en overspannen idealisten zijn uit den weg geruimd.

DONAULANDEN. — De **Weensche** bladen vermelden het bericht van de revolte in Duitschland op in het oog vallende wijze. Zij waardeeren, volgens het „D. N. B.", in het algemeen aarzelend het niets-ontziende ingrijpen van den leider.

De **Tsjecho-Slowaaksche** pers neemt voorzoover zij commentaren levert een afwachtende houding aan.

Ook de pers van **Boedapest** maakt op in het oog vallende wijze gewag van de revolte. Het regeeringsblad „Fugget-Lenseg" schrijft dat niets de kracht van de nationaal-socialistische revolutie en de onbeperkte macht van Hitler beter kan bewijzen dan het feit, dat Hitler in staat is geweest in een tijd van minuten de oproerlingen onschadelijk te maken. De kracht, waarmee Adolf Hitler met dit oproer heeft afgerekend, is evenals zijn revolutie zonder voorbeeld in de geschiedenis.
In **Joegoslavië** leggen de bladen er volgens Reuter alle den nadruk op dat Adolf Hitler gebleken is een vastberaden staatsman te zijn die een groot gevaar door zijn persoonlijken moed heeft opgeheven.

De **„Politika"** schrijft, dat het bij de plotselinge revolte in de nationaal-socialistische partij om een voorval is gegaan dat bij elke revolutie pleegt op te treden.

ITALIE. — De **„Gazeta del Popolo"** in Turijn publiceert het eerste bericht onder het hoofd: „Onmiddellijke onderdrukking van een duister complot tegen het bewind in Duitschland".
In Italiaansche politieke kringen onthoudt men zich vooralsnog van een oordeel.

SPANJE. — Ook de **Madrileensche** pers maakt veel ophef van de gebeurtenissen in Duitschland, die over het algemeen als een overwinning van de gematigde richting over het extremisme van het nationaal-socialisme wordt beschouwd. Er wordt op gewezen dat Hitlers gezag door zijn energiek optreden gesterkt is.

VEREENIGDE STATEN. — De **„New York Times"** schrijft, dat de wereld het bloedvergieten in Duitschland met afschuw aanschouwt.

De **„Herald Tribune"** schrijft ironisch in een artikel, getiteld: „Het geweld aan den Zwakke", dat de regeering, die van een executie-peloton gebruik moet maken om haar ambtenaren af te zetten, wel buitengewoon goed is.
(Vorig bericht blz. 1370 A.)

A. **VEREENIGDE STATEN. — Het afgeloopen begrootingsjaar. —**
Op 2 Juli eindigde het begrootingsjaar 1934. In dit jaar is een record voor vredestijd van uitgaven bereikt, ten bedrage van $ 7.105.050.085, waarvan meer dan de helft besteed is aan steun en herstel. De uitgaven overtroffen de inkomsten met $ 3.989.496.035. Dit is derhalve het vierde jaar dat de regeering niet in staat is geweest de uitgaven door de inkomsten te dekken. Het geheele deficit van bijna 4 milliard is direct geleend van Amerikaansche beleggers en banken, zoodat de openbare schuld een recordhoogte heeft bereikt van $ 27.053.141.414 vergeleken met $ 22.538.672.560 aan het einde van het vorige belastingjaar. In de totale uitgaven van dit jaar waren opgenomen „relief and recovery" uitgaven ten bedrage van $ 4.004.135.551, zoodat zonder deze bijzondere uitgaven de regeering een gering surplus zou hebben gehouden. Alleen in de twee jaren, waarin Amerika aan den oorlog heeft deelgenomen, zijn de uitgaven grooter geweest dan die van het afgeloopen jaar. Desondanks zijn de uitgaven toch nog bijna drie milliard gebleven onder de raming van president Roosevelt, gelijk hij die in zijn begrootingsrede van Januari j.l. bekend maakte, terwijl de inkomsten slechts 144 millioen dollar beneden de raming gebleven zijn.
De totale ontvangsten bedroegen $ 3.116.000.000, d.w.z. ongeveer $ 1.036.000.000 meer dan in het voorafgaande jaar. (New York Herald, Parijs)
(Vor. ber. Staatsfinanciën 1247 D.)

B. **JAPAN. — Ministerie-Saito afgetreden. —**
Het kabinet heeft op 3 Juli '34 besloten af te treden. Dit besluit houdt verband met het bekende schandaal, waardoor een oud-minister en een lid van het kabinet in verdenking zijn gekomen van omkooperij.
In politieke kringen verluidt volgens een V.D.-bericht uit Tokio, dat de ontslagneming van het kabinet niet eens zoo zeer het gevolg zou zijn van de financieele schandalen als wel van den aandrang door leger en vloot uitgeoefend op het instellen van een meer militaristische regeering. (Ned. Tel. Ag. Reuter en V. D.)
(V. b. Ministerie 1186 I.; Fin. schandalen 1310 D.)

C. **NEDERLAND. — Woningbouw 1933-1934. —**
Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt de volgende cijfers mede omtrent den woningbouw in Nederland:

		Met den bouw begonnen.	Gereedgekomen woningen.	Onbewoonbaar verkl., gesl. en aan haar best. onttrokken woningen	Netto vermeerdering.
1934	April	4267	5859	299	5560
	Maart	4964	4418	325	4093
	Febr.	4511	3934	307	3627
	Jan.	3940	3268	368	2900
1933	Dec.	2470	3841	377	3464
	Nov.	4629	4121	252	3869
	Oct.	4957	5078	415	4663
	Sept.	4396	4926	364	4562
	Aug.	5920	5268	413	4855
	Juli	4105	4424	364	4060
	Juni	4726	3758	407	3351
	Mei	5340	3914	415	3499
	April	4465	3961	410	3551

(Centraal Bureau v. d. Statistiek) **(Vor. ber. 710 B.)**

D. **DUITSCHLAND. — Organisatie der Duitsche industrie. —**
Wij ontleenen aan de Mededeelingen (Vakblad voor IJzerwaren) van 15 Juni van de hand van drs. J. A. Coltof het volgende: Het derde rijk heeft op economisch gebied een aantal maatregelen in het leven geroepen, van welke — onder sterke propaganda der regeeringspers — wordt gezegd, dat zij een overbrugging der bestaande tegenstellingen, ook in andere takken van bedrijvigheid ten doel hebben. De Duitsche volkshuishouding is verdeeld in een aantal beroepsstanden, t.w.: landbouw, industrie, handel en verkeer, handwerk en de vrije beroepen. Voor ieder land, provincie of district worden de z.g. standskamers uit vertegenwoordigers der branches geconstitueerd, terwijl voorts iedere groep een „Wirtschaftskammer" samenstelt, die op haar beurt, zoowel naar de vele onderdeelen van het vak, als naar districten en steden is onderverdeeld. Uit de vertegenwoordigers dezer kamers wordt de rijks-economische raad samengesteld, die een adviseerend lichaam vormt van het Ministerie van Economische Zaken (uitgewerkt in de wet tot voorbereiding van den Organischen Opbouw der Volkshuishouding van 23 Febr. '34).
Op het eerste gezicht wekt deze organisatie den indruk, dat de industrie haar zaken door haar vertegenwoordigers zelf bestuurt. In werkelijkheid kan daarvan in geen enkel opzicht worden gesproken, om de eenvoudige reden, dat stemmingen niet plaats vinden en op deze wijze dus ook geen besluiten worden genomen. Gemeenschappelijk worden weliswaar de aan de orde zijnde vraagstukken besproken, doch het besluit wordt uitsluitend genomen door den leider. Het spreekt wel vanzelf, dat bij een wijdvertakte organisatie, die langzamerhand het geheele economische leven als een net gaat overspannen, het aantal ambtenaren zeer veel grooter moet worden, dan onder het stelsel, dat door het nieuwe bewind juist o.m. wegens zijn „bonzen" wordt bestreden, en dat het gevaar voor verambtelijking, bureaucratie en verstarring op den duur zeker niet denkbeeldig is.
Daarbij is de mogelijkheid geenszins uitgesloten, dat deze besluiten uitgaan van of bekrachtigd dienen te worden door een ambtelijk persoon, die de ondernemerspractijk niet of nauwelijks kent. Doch vast staat, dat deze besluiten altijd met de regeeringspolitiek in overstemming moeten zijn, willen zij van hoogerhand niet ongeldig worden verklaard.
Dit beteekent voorts, dat belangrijke beslissingen, welke in verband met iedere branche worden genomen, onherroepelijk voor alle ondernemingen een bindend karakter hebben.
(Mededeelingen - drs. J. A. Coltof)

E. **JAPAN. — Bevolking - Aanwas. —**
Tot dusverre is de jaarlijksche aanwas der Japansche bevolking algemeen gesteld op ruim 1 millioen. De thans gepubliceerde cijfers over het vorig jaar geven echter aan, dat in dat jaar het millioen niet bereikt is. In totaal werden geboren 2,121,125 personen terwijl 1,193,916 personen overleden, zoodat de bevolking toegenomen is met 927,209, hetgeen 80,659 minder is dan het voorafgaande jaar. Er werden 61,618 minder kinderen geboren, terwijl het sterftecijfer steeg met 19,041. (Vaz Dias) **(Vor. ber. blz. 674 G.)**

F. **RUSLAND. — Bouw van 8 oorlogsschepen in Frankrijk. —**
Volgens te Helsingfors ontvangen betrouwbare berichten heeft de Russische regeering besloten een order voor den bouw van vier kruisers van 7000 ton en vier torpedo-jagers in Frankrijk te plaatsen.
Dit is het resultaat van het bezoek, dat onlangs door een Russische marine-missie aan Brest en Toulon gebracht is. De nieuwe kruisers en torpedojagers zullen in Kronstadt worden gestationneerd en dienen ter vervanging van een aantal verouderde schepen.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. 1362 E.)**

G. **ITALIE. — Bezuinigingen. —**
In verband met het feit, dat Italië op het oogenblik naar het schijnt in financieele moeilijkheden verkeert, heeft Mussolini bevel gegeven tot drastische bezuinigingen, waardoor ongeveer duizend millioen Lire van de civiele diensten zullen worden geschrapt. Officieel wordt medegedeeld dat tenzij de verschillende departementen hun kosten zoodanig kunnen verlagen, dat dit bedrag bezuinigd zal worden, alle salarissen van regeeringsambtenaren, die kort geleden reeds verlaagd zijn met 8 tot 20%, opnieuw verlaagd zullen moeten worden. (Il Secolo)

H. **OOSTENRIJK. — Redevoering van Dollfuss - Duitsche toestanden. —**
De Oostenrijksche Bondskanselier Dr. Dollfuss heeft op 1 Juli een redevoering gehouden, waarin hij om te beginnen uiteenzette, dat geweldmethodes de doeleinden eener regeering niet kunnen verwerkelijken. Zich vervolgens wendende tot de recente gebeurtenissen in Duitschland, verklaarde de Bondskanselier: Wat wij thans uit het Derde Rijk vernemen, klinkt niet allemaal bijzonder aangenaam. Maar wat wij hooren verrast ons niet. (Vaz Dias)
(Vor. ber. Dollfuss 1357 B.; Duitschland 1368 H.)

A. **Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN OVERLEDEN. —**

Op 3 Juli om half twee 's middags is Prins Hendrik heel onverwachts overleden. In den morgen had de Prins nog rustig geslapen en niets deed een zoo plotselingen afloop vermoeden. Omstreeks half twee voelde de Prins zich niet goed. De toestand werd toen zienderoogen slechter.

De Koningin, die zich in het huis „ten Bosch" bevond werd onmiddellijk gewaarschuwd, doch toen zij aan het paleis Noordeinde arriveerde was haar gemaal reeds zacht en kalm, blijkbaar zonder lijden, den eeuwigen slaap ingegaan.

Het officieele bericht omtrent het overlijden van den Prins werd als volgt samengesteld:

„Z.K.H. de Prins der Nederlanden, hertog van Mecklenburg, is hedenmiddag ten halftwee overleden aan een hartverlamming.

w.g.

Dr. L. S. Hannema
en
Dr. Goteling Vinnis."

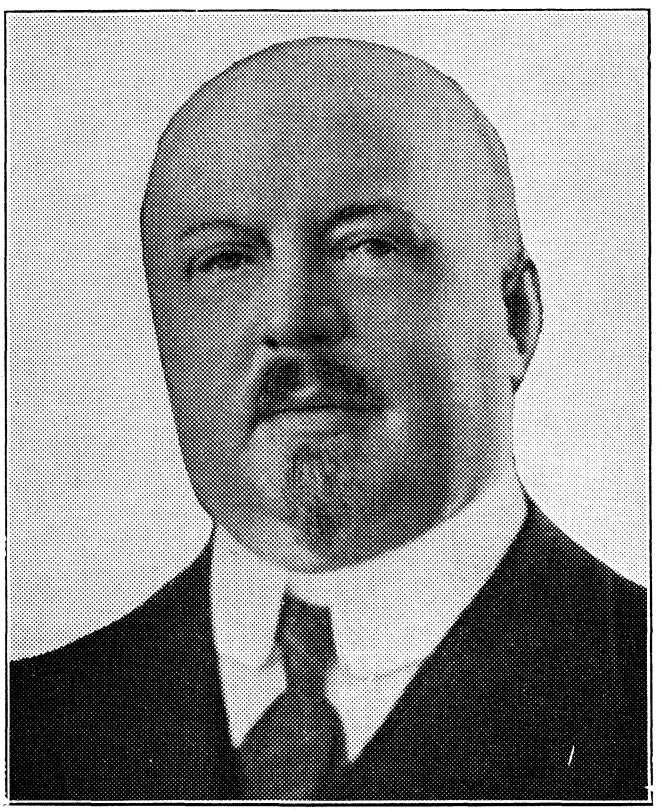

Op 19 April 1876 is Prins Hendrik te Schwerin geboren. Hij was de jongste zoon van Friedrich Franz II, regeerend groothertog van Mecklenburg-Schwerin, die uit zijn derde huwelijk met een prinses uit het huis Schwarzburg-Rudolstadt vijf kinderen had.

Hertog Hendrik's opvoeding was opgedragen aan den predikant van den Paulskerk te Schwerin, dr. Kliefoth.

Toen Hertog Hendrik het Dresden's gymnasium had afgeloopen bereidde hij zich voor op het vaandrigsexamen, hetwelk hij in 1894 te Berlijn aflegde. Daarna ondernam hij met kapitein Von Alt-Stutterheim een reis naar Engelsch-Indië. De terugreis werd ondernomen via het Heilige Land, Constantinopel en Athene. Negen maanden duurde deze reis.

In Januari 1896 deed hij te Metz zijn officiers-examen. Te Potsdam werd hij toen benoemd tot luitenant in het Garde-Jägerbataljon. Na korten tijd werd hij bevorderd tot eerste luitenant en bovendien werd hij luitenant à la suite van het Mecklenburgsche fusiliersregiment No. 90. In den herfst van 1899 werd hij op zijn verzoek op non-activiteit gesteld en wijdde zich aan den arbeid in het ministerie te Schwerin.

Op 19 October 1900 bevatte de Buitengewone Nederlandsche „Staatscourant" de volgende proclamatie betreffende de verloving van Hare Majesteit de Koningin:

Aan mijn volk!

Het is mij eene behoefte, aan het Nederlandsche volk, van welks levendige belangstelling in het geluk van Mij en Mijn huis Ik zoo diep ben overtuigd, persoonlijk mededeeling te doen van Mijne verloving met Zijne Hoogheid, Hertog Hendrik van Mecklenburg-Schwerin.

Moge deze gebeurtenis, onder Gods zegen bevorderlijk zijn aan het welzijn van ons land en van zijne bezittingen en koloniën in Oost en West.

De wet tot naturalisatie van Hertog Hendrik werd opgenomen in de „Staatscourant" van 27 Januari 1901.

Nadat deze noodzakelijke wettelijke maatregelen waren getroffen, waarbij o.m. aan den a.s. Prinsgemaal de staat van Nederlanderschap werd verleend, gevolgd door zijne aanstelling tot generaalmajoor à la suite bij het leger en tot schout-bijnacht à la suite bij de marine, had den 7en Febr. 1901 te 's-Gravenhage de huwelijksvoltrekking plaats, ten overstaan van den Minister van Justitie Cort van der Linden, wat betreft het burgerlijk huwelijk, terwijl de hofprediker dr. Van der Flier het kerkelijk huwelijk in de Groote Kerk inzegende.

De tocht naar de Groote Kerk was het glanspunt van de eerste Februariweek, dat haast niet overtroffen kon worden door de plechtige huwelijksinzegening. Hierna begaven de jonggehuwden zich, uitgeleide gedaan door duizenden, naar het Loo, waar zij vooreerst zouden vertoeven.

De Prins-Gemaal ontving den titel van „Zijne Koninklijke Hoogheid" en werd benoemd tot lid met raadgevende stem van den Raad van State.

Eenige weken later had de blijde intocht in Amsterdam plaats.

Overal vertoonde zich een hartelijke, uitbundige geestdrift en langs den geheelen weg was de verschijning van het Vorstelijk rijtuig het sein voor luid gejuich en jubelkreten.

In ons land trachtte Prins Hendrik zich in de Nederlandsche sfeer in te leven, door met belangstelling kennis te nemen van vele instellingen van het openbare leven. Ook daadwerkelijk toonde de Prins zijn medeleven en degenen die zich de droeve ramp van de „Berlin" (21 Febr. 1907) herinneren zullen weten hoe Prins Hendrik zich daar een eenvoudig warmvoelend mensch betoonde.

Op 30 April 1909 kwam de verheugende mededeeling dat de Koningin het leven aan een dochter geschonken had. Na eenig overleg werd besloten het prinsesje den naam te geven van de Stammoeder van haar geslacht, Gravin Juliana van Stolberg, de Moeder van Willem den Zwijger.

De hartelijke genegenheid die tusschen Vader en Dochter bestond was bekend en vond waarschijnlijk mede zijn oorsprong in de karaktertrek die beide gemeen hadden: warszijn van overbodig vertoon.

Van de vele vereenigingen, waarvoor hij zich interesseerde, moet ook de Padvinderij genoemd worden, waarvan hij beschermheer was, maar bovenal waren het instellingen, als het Roode Kruis en het reddingswezen, welke zijn belangstelling in ruime mate hadden en ondanks zijn representatieve werkzaamheden, veel tijd in beslag namen. Hierin stond hij trouw de Koningin ter zijde.

(Alg. Handelsblad, De Maasbode, N. Rott. Crt., Tel.)

A. NEDERLAND. — Werkloozenkassen. - Uitkeeringen in 1932—1933. —
Bedrag der uitkeeringen, per bedrijfsklasse, in de jaren 1933 en 1932 verleend aan leden van werkloozenkassen.

Bedrijfsklassen.	In duizendtallen guldens		In pCt. van het totaal	
	1933*	1932†	1933*	1932†
1. Aardewerkind., enz.	534.0	584.5	2.0	2.0
2. Diamantindustrie (A'dam e.o.)	126.1	206.7	0.5	0.7
3. Drukkersbedrijven	314.4	564.6	1.2	2.0
4. Bouwbedrijven enz.	6.505.6	6.299.6	22.3	22.0
6. Houtbewerking enz.	895.3	1.055.0	3.3	3.7
7. Kleedingindustrie	260.0	241.6	1.0	0.8
9. Lederindustrie	191.4	190.2	0.7	0.7
10. Steenkolenmijnen	605.4	318.2	2.2	1.1
11. Metaalind. enz.	3.638.1	4.982.3	13.4	17.4
15. Textielnijverheid	1.569.7	2.323.1	5.8	8.1
17. Voedings-enz.bedr.	952.1	1.186.2	3.5	4.1
w.o. tabak- en sigarenindustrie	671.4	842.4	2.5	2.9
18. Landbouw, veenderij	4.461.1	3.423.8	16.5	11.9
19. Visscherij enz.	53.5	42.3	0.2	0.1
20. Handelsreizigers	22.9	21.5	0.1	0.1
21. Verkeerswezen	3.335.6	3.497.7	12.3	12.2
24. Handels- en kantbed.	648.0	653.5	2.4	2.3
Overige klassen	2.944.3	3.083.1	10.9	10.7
Totaal	27.057.5	28.673.7	100.0	100.0

* Voorloopige cijfers. † Herziene cijfers.

Bedrag der uitkeeringen in 1933 en 1932 verleend aan leden van werkloozenkassen in onderstaande gemeenten.

Gemeenten met 20.000 of meer inw.	In duizendtallen guldens		In pCt. van het totaal	
	1933*	1932†	1933*	1932†
Amsterdam	2.351.4	2.712.6	8.7	9.5
's-Gravenhage	1.253.5	1.367.0	4.6	4.8
Groningen	318.1	337.3	1.2	1.2
Haarlem	452.6	511.8	1.7	1.8
Rotterdam	1.873.0	2.193.8	6.9	7.6
Utrecht	620.4	708.5	2.3	2.5
Apeldoorn	101.9	144.6	0.4	0.5
Arnhem	206.5	234.4	0.8	0.8
Delft	250.3	284.2	0.9	1.0
Dordrecht	322.3	356.6	1.2	1.2
Eindhoven	524.7	635.0	1.9	2.2
Enschede en Lonneker.	615.9	733.7	2.3	2.6
Hilversum	261.6	314.2	1.0	1.1
Leiden	305.0	371.8	1.1	1.3
Maastricht	161.8	211.3	0.6	0.7
Nijmegen	290.7	316.0	1.1	1.1
Schiedam	350.2	442.6	1.3	1.5
Tilburg	352.7	469.6	1.3	1.6
Alkmaar	95.2	91.3	0.4	0.3
Almelo	254.9	279.6	0.9	1.0
Amersfoort	97.1	94.1	0.4	0.3
Bergen op Zoom	79.1	108.4	0.3	0.4
Breda	149.7	157.8	0.6	0.5
Bussum	65.0	68.7	0.2	0.2
Deventer	144.9	188.3	0.5	0.7
Ede	31.3	46.0	0.1	0.2
Emmen	308.5	204.3	1.1	0.7
Gouda	165.1	142.1	0.6	0.5
Haarlemmermeer	139.1	133.1	0.5	0.5
Heerlen	245.4	146.0	0.9	0.5
Helder	72.1	57.1	0.3	0.2
Helmond	131.9	251.0	0.5	0.9
Hengelo (O.)	159.6	309.6	0.6	1.1
's-Hertogenbosch	121.4	137.9	0.4	0.5
Kerkrade	140.1	81.8	0.5	0.3
Leeuwarden	138.9	140.0	0.5	0.5
Rheden	165.8	184.7	0.6	0.6
Roosendaal c.a.	87.1	74.1	0.3	0.3
Velsen	225.3	254.4	0.8	0.9
Venlo	66.7	61.5	0.2	0.2
Vlaardingen	159.7	193.4	0.6	0.7
Vlissingen	142.1	190.0	0.5	0.7
Voorburg	44.6	—	0.2	—
Zaandam	178.8	206.3	0.7	0.7
Zeist	56.5	54.0	0.2	0.2
Zwolle	100.9	98.0	0.4	0.3
Gemeenten met:				
20.000 of meer inw.	14.379.5	16.298.7	53.1	55.0
10.000—20.000 inw.	3.962.6	3.934.5	14.6	13.7
5.000—10.000 inw.	3.989.3	3.992.2	14.7	13.9
minder dan 5.000 inw.	4.726.1	4.448.3	17.5	15.5
Totaal	27.057.5	28.673.7	100.0	100.0

(Centraal Bureau v. d. Statistiek) **(Vor. ber. 1177 H.)**

* Voorloopige cijfers. † Herziene cijfers.

4 JULI 1934

B. NEDERLAND. — Nederl. Juristen Vereeniging - Algemeene Jaarvergadering te Leeuwarden. —
Op 29 Juni werd te Leeuwarden de 64ste Algemeene Jaarvergadering der Nederl. Juristen Vereen. gehouden onder voorzitterschap van Mr. Dr. J. Wijnveldt. Een 60-tal juristen uit alle deelen des lands was aanwezig, ook de Minister van Justitie, Mr. v. Schaik.
Na de opening hield de voorzitter, Mr. Dr. J. Wijnveldt, zijn openingsrede.
Vervolgens werden de debatten geopend over het eerste onderwerp, luidende: „Behoeft de wettelijke regeling betreffende het beheer van aan minderjarigen en onder curateele gestelden toebehoorende goederen en het toezicht op dat beheer, wijziging? Zoo ja, Welke?"
Mr. G. J. H. Kuijk had hierover prae-advies uitgebracht en ook Mr. T. de Jong Tz. van Rotterdam.
Op 30 Juni werd behandeld het onderwerp: „Komt bij de bescherming van de individueele vrijheid in ons huidig strafrecht en strafprocesrecht de gemeenschap te kort? Zoo ja, welke wijzigingen dienen dan in onze wetgeving te worden aangebracht?
Prae-advies was uitgebracht door mr. I. P. Hooykaas en mr. J. A. Marx. (Nieuwe Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 399 F.)

C. FRANKRIJK. — Fiscale hervorming. —
De Fransche Kamer heeft op 29 Juni '34 het ontwerp in zake de fiscale hervorming bij handopsteken aangenomen, na een rede van Doumergue, waarin hij de houding van het parlement prees. (Le Journal)

D. NEDERLAND. — Onderwijs - Besmettelijke ziekten. - Keuring van het personeel. —
Blijkens de thans verschenen memorie van antwoord der Regeering op het wetsontwerp tot bescherming van leerlingen tegen de gevolgen van besmettelijke ziekten van onderwijzend personeel, hebben de ministers Marchant en Slotemaker de Bruïne enkele wijzigingen in dit ontwerp aangebracht. De voornaamste wijziging is wel, dat voorgeschreven wordt, dat al het personeel aan een keuring moet worden onderworpen.

De regeering wil hiermede tegemoet komen aan het verlangen van verplichte periodieke keuring welke thans afstuit op de kosten. Met het oog op de kosten wordt ook aan de regeering overgelaten vast te stellen binnen welke tijdsruimte deze algemeene keuring zal moeten zijn afgeloopen. Eenige jaren zullen daarmede zeker gemoeid zijn.
Aan het einde daarvan zal beslist kunnen worden of verdere periodieke keuringen van het geheele personeel dienen te worden voorgeschreven. Bovendien zegt een andere nieuwe bepaling dat aan een nieuwe verklaring, dat een onderwijzer niet lijdt aan longtuberculose, de voorwaarde kan worden verbonden, dat de betrokkene periodiek moet worden herkeurd.
Door dezen maatregel zullen althans zij, die in debielen toestand verkeeren, geregeld worden onderzocht.
De regeering merkt voorts op, dat zij er van overtuigd is, dat een bescherming die werkelijk voldoende genoemd mag worden, thans niet te bereiken is.
(Het Vaderland) **(Vor. ber. Onderwijs 1354 F.)**

A. DUITSCHLAND. — De Minister van Economische Zaken overwerkt. —
Officiëel wordt gemeld, dat de Duitsche rijksminister van Economische Zaken, tevens Pruisisch staatsminister voor Economie en Arbeid, Dr. Schmitt, door zijn arbeid van de laatste weken dermate overwerkt was, dat hij onmiddellijk rust moest nemen. Zijn functie heeft hij voorloopig neergelegd.
De geneesheeren achtten het noodzakelijk, dat hij onmiddellijk met verlof ging. (Berl. Tageblatt)
(Vor. ber. Ministerie 1357 F.)

B. JURISPRUDENTIE. — Mag een tandarts adverteeren? —
De president der Amsterdamsche rechtbank, mr. J. W. Huysinga, heeft op 30 Juni '34 vonnis gewezen in het kort geding tusschen de Nederl. Mij. tot bevordering der tandheelkunde en een aantal tandartsen te Leiden, eischer en een tandarts te Leiden, die een kliniek leidt, gedaagde.
De laatste had in Leidsche kranten advertenties geplaatst, waarin hij de verdiensten van zijn kliniek uiteenzette. Eischer achtte dit in strijd met de in hun beroep geldende usance, weshalve hij den president had verzocht verdere plaatsing dezer advertenties te verbieden, tot dat de uitspraak van het medisch tuchtcollege zal zijn gevallen. Voor eischer trad op mr. Nord Thomson, voor gedaagde mr. Duys.
De president, uitspraak doende, weigerde de gevraagde voorziening en veroordeelde eischer in de kosten van het geding, groot *f* 500. Hij overwoog in zijn vonnis, dat de opzet van het verzoek van eischer onjuist moet worden geacht. Immers, de president kan niet op grond van de verwachting, dat een medisch tuchtcollege een beslissing zal nemen een beschikking geven, waartoe dat college zelf niet bevoegd is. Immers het kan slechts disciplinaire maatregelen nemen, als geldboete opleggen en geen verbod uitvaardigen en geen dwangsom opleggen. De gedachtegang van eischer is wellicht, dat de president als zeker kan aannemen, dat het medisch tuchtcollege de handelwijze van gedaagde zal afkeuren en dat de gewone rechter op grond daarvan een verbod zal uitspreken, waarop de president door zijn voorziening vooruit kan loopen. Voor het geval, dat dit de bedoeling is deelt de president mede, dat, al zou het tuchtcollege van meening zijn, dat de handelingen van gedaagde het vertrouwen in den stand, der tandartsen ondermijnen (andere in artikel 2 der wet 2 Juli 1928 Staatsblad 222 genoemde gronden voor het toepassen van disciplinaire handelingen komen niet in aanmerking) en een herhaling wil tegengaan, daaruit geenszins volgt, dat aan eischer het recht toekomt, die handelingen door den rechter te doen verbieden en een afkeuring van de wijze van reclamemaken van gedaagde van het gezichtspunt, dat de verzekerde zou moeten innemen, geenszins beteekent, dat die onderhandelingen ook zouden moeten worden aangemerkt als ongeoorloofde mededinging naar het recht.
(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vorig bericht blz. 1366 D.)**

C. NEDERLAND. — Maatschappij voor Nijverheid en Handel - Defensie der Zuidelijke provinciën - Crisis- en landbouwproblemen. —
In de dezer dagen te Breda gehouden vergadering van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel werd door de departementen Maastricht en Breda een voorstel en een motie ingediend, waarvan de inhoud luidt als volgt:
De Nederlandsche Mij. van Nijverheid en Handel, in algemeene vergadering te Breda bijeen, is van oordeel, dat een voldoend sterke weermacht door haar preventieve werking van vitaal belang is voor de onaantastbaarheid van ons grondgebied en daarmede voor het behoud en de ontwikkeling van de volkswelvaart.
De voorstellers, zich bewust van de delicate ligging van de Zuidelijke provincies, in verband met de landsverdediging, en wetende, dat in andere landen de organisatie der defensie op industrieel en economisch terrein een zaak van bijzondere staatszorg is, waarbij in ruime mate een beroep wordt gedaan op de leidende personen uit het bedrijfswezen, verzoeken het hoofdbestuur te willen overwegen, om aan de regeering de medewerking onzer maatschappij aan te bieden voor een spoedige en doeltreffende organisatie van de industrieele en economische verdedigingsvoorbereiding in Nederland en de overzeesche gewesten.
De motie werd door het bestuur overgenomen en met algemeene stemmen aanvaard.
De heer S. L. Louwes, regeeringscommissaris voor de uitvoering van de Tarwewet 1934, sprak over het economische probleem van den landbouw.
Spr. wil de economische landbouwproblemen bezien in het licht der tegenwoordige omstandigheden. Hij stelt daarbij de problemen van voor de crisis tegenover die van daarna. Voor de crisis waren de twee hoofdzaken, hoe verlaag ik de productiekosten en hoe verhoog ik de kwaliteit.
Zonder radicale wijziging in de internationale goederenruil had Nederland zich kunnen handhaven. De crisis heeft hieraan een einde gemaakt.
Betere verkeersmogelijkheden en betere cultuur in andere landen maken thans concurrentie onmogelijk, dank zij nog diverse crisis-maatregelen, door de regeering genomen.
Hoe zal de landbouw zich daaraan aanpassen? In de eerste plaats door teeltbeperking op exportproducten en omzetting in andere richting van den landbouw; aanpassing zonder regeeringsmaatregelen wil zeggen inkrimping over de geheele linie, door uitbreiding van wat Nederland importeert.
Deze aanpassing kan zijn natuurlijk en kunstmatig. Het eerste b.v. door omzetting van veehouderij in akkerbouw, d.w.z. groote verliezen en ondergang van vele bedrijven. Het zal noodig zijn in deze den kunstmatigen weg te volgen door teeltregeling. Hierbij is noodig een prijsbepaling. Met het mogelijke moet hier rekening worden gehouden. Een bloeiend welvarend en dichtbevolkt platteland, zegt spr., is noodig voor de nationale welvaart. Deze politiek in den landbouw geeft een zeer groote consequentie voor handel, industrie en scheepvaart. Zij zullen dus de regeeringspogingen om den landbouw in stand te houden, moeten steunen.
Tot slot behandelde spr. de verkeerde opvatting die er heerscht over den steun van *f* 200 millioen aan den landbouw verleend, omdat dit bedrag in geld is uitgedrukt en een verkeerde beoordeeling wekt. (Het Vaderland)
(V. b. Mij. v. Nijverheid en Handel 390 C.; Defensie, Grenzen, 1369 C.; Landbouw 1173 F.)

D. DUITSCHLAND. — S.A. en S.S. - Beteekenis. —
Van verschillende zijden wordt ons de vraag gesteld wat nu eigenlijk het verschil is tusschen S.A. (Sturm-Abteilungen) en de S.S. (Schutzstaffeln). In het kort kan men zeggen dat de S.A. de oorspronkelijke formatie is, door Hitler opgericht als beschermster van de nat.-socialistische beweging. De S.S. is een latere formatie, een keurtroep, die in hoofdzaak is gesticht om toezicht te houden op de S.A. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht S.A. 1370 A.)

E. DUITSCHLAND. — Complot Röhm-Von Schleicher.
Officieele mededeeling. — Officieel wordt medegedeeld, dat de zuiveringsactie 1 Juli beëindigd is. Verdere maatregelen in deze richting zullen niet meer plaats vinden. Het geheele ingrijpen tot herstel en beveiliging van de orde in Duitschland heeft derhalve 24 uur geduurd. In het geheele Rijk heerscht volkomen rust en orde. Het geheele volk staat met geweldige geestdrift achter den leider.

Rijkspresident Von Hindenburg. — Rijkspresident Von Hindenburg heeft uit Neudeck aan Rijkskanselier Hitler een telegram gezonden, waarin hij hem dank zegt voor zijn vastberaden ingrijpen en dapper op het spel zetten van eigen persoon bij het onderdrukken van de hoogverraderlijke pogingen. De Rijkspresident heeft ook aan minister Göring een danktelegram gezonden.

Dr. Jos. Göbbels. — Dr. Göbbels heeft zijn dank aan de Duitsche pers uitgesproken voor de discipline en de tact, die de bladen bewezen hebben naar aanleiding van den Röhm-opstand.

Terechtstellingen. — Met zekerheid is bekend, dat onder de terechtgestelden zich nog de volgende 5 bekende persoonlijkheden bevonden: Gustav Von Kahr, de Katholieke leider uit München, Von Bredow, een medewerker van Von Schleicher, de leider van de Katholieke Actie in Duitschland, Klausener, de vroegere medewerker van Hitler, Gregor Strasser en de secretaris van Von Papen, Edgar Jung.
Het propaganda-ministerie heeft medegedeeld, dat het aantal personen, dat is terechtgesteld, tot dusver 46 bedraagt. Of een lijst der namen zal worden gepubliceerd, is nog onzeker.

Vaticaan. - Dr. Klausener. — Onder de kerkvorsten is groote ontsteltenis gewekt door de bloedige gebeurtenissen in Duitschland. Vooral diepen indruk heeft het feit gemaakt, dat de leider van de Katholieke Actie in Duitschland, Klausener gedood is. Er wordt hier met nadruk op gewezen, dat Klausener niet de hand aan zich zelf heeft geslagen, gelijk in verschillende berichten uit Duitschland gemeld wordt.

„Times". - Scherpe critiek op Hitler. — De „Times" had op 3 Juli een heftig hoofdartikel tegen het Hitler-regime.
Voor zoover het regeeringsmethoden en eerbied voor leven en vrijheid betreft, heeft Duitschland volgens het blad opgehouden een modern Europeesch land te zijn.
Volgens de Times werden de berichten vooral in Groot-Brit-

tannië aanvankelijk ongeloovig ontvangen, omdat een optreden als dat van Hitler voor een staatshoofd ondenkbaar scheen.
De executies zijn iets voor Rusland of voor het Turkije van Abdoel Hamid, maar niet voor een groot Europeesch land.
Ongeloovigheid heeft nu echter plaats gemaakt voor afgrijzen. Göring's pocherij dat allen, die zich verzet hadden, gedood zijn, zoowel als Göbbel's kleurig radioverhaal lijken thans in overeenstemming met geheel het middeleeuwsch karakter van wat gebeurd is.
Daarmede in overeenstemming is ook het oordeel van de Times over het uitvoerige verhaal van een gevaarlijke samenzwering dat misschien de een of andere zwakke basis had, maar dat niemand zonder nader onderzoek aanvaardt, na de mythische communistische intrigue, die men verzonnen heeft om het grijpen van de macht door de nazi's te rechtvaardigen.
Duitschland is volgens de Times in dit stadium van zijn politieke ontwikkeling tot het stadium van Richard den derden teruggekeerd.

(Vorig bericht blz. 1370 C.)

5 JULI 1934

A. FRANKRIJK. — Luchtafweeroefeningen. - Verplichte deelneming. —
De regeering heeft een wetsontwerp ingediend, dat deelneming aan den luchtafweer verplicht stelt. De leiding van den luchtafweer berust bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken. Hij, die weigert aan de luchtafweeroefeningen deel te nemen, wordt gestraft. De desbetreffende bepalingen vinden ook toepassing in de overzeesche bezittingen. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. 1352 A.)

B. POSTDUIVEN. — Dertigduizend omgekomen. —
Ongeveer 30.000 postduiven, ter waarde van ongeveer een millioen gulden, zijn bij wedstrijd-vliegen over het Kanaal verloren gegaan. De postduiven waren de vorige week te Marennes in Noord-Frankrijk voor de terugvlucht naar Engeland losgelaten.
Zij geraakten echter boven het Kanaal in een hevigen storm en werden in alle richtingen verspreid. Slechts 180 duiven zijn bij hun eigenaars in Engeland teruggekeerd. (Daily Telegraph) **(Vor. ber. 29 C.)**

C. PROF. DR. G. A. VAN DEN BERGH VAN EYSINGA. — Huldiging. —
De bekende Nieuw Testamenticus en wijsgeerige theoloog, prof. dr. G. A. van den Bergh van Eysinga, is ter gelegenheid van zijn 60sten verjaardag gehuldigd. Het Nieuw Theologisch Tijdschrift geeft een gelegenheidsnummer dat speciaal aan den jubilaris is gewijd. In een der artikelen herinnert dr. Haentjes er o.a. aan, hoe prof. dr. Van den Bergh van Eysinga Hegel verdedigd heeft tegen de misvatting, alsof deze wijsgeer de religie als een achterlijk standpunt heeft beschouwd, waarop men in zijn wijsheid glimlachend neerziet. (Red. K. H. A.)
(V. b. Geest. Leven 1359 F.; Onderwijs 1354 F.)

D. HONGARIJE. — De Haven van Fiume. —
In verband met de Italiaansch-Hongaarsche onderhandelingen betreffende de haven van Fiume verneemt de Pesti Tözsde, dat Hongarije te Fiume een eigen douanekantoor krijgt en tegemoetkomingen, wat de opslag- en havenrechten betreft. Deze tegemoetkomingen zullen te grooter zijn, naar mate het verkeer stijgt.
De haven van Fiume zal in de eerste plaats voor den uitvoer van landbouwproducten en levend vee dienen en bij voldoende tegemoetkomingen van Italiaansche zijde, zal de graanuitvoer naar de Engelsche en Nederlandsche havens dan over Fiume, in plaats van over Braila, gaan, wat nog meer geldt voor den uitvoer van meel, mout, zaden, boonen en ijzerwaren.
(Pesti Tözsde)

E. SPANJE. — Het conflict met Catalonië. —
De regeering heeft een begin van uitvoering gegeven aan de door Gil Robles geïnspireerde oplossing van het conflict met de Catalaansche generaliteit. Zij bestaat daarin, dat door de aanvaarding van de uitspraak der rechtbank voor aangelegenheden betreffende de Grondwet het principe van het gezag van dit lichaam en van het centraal bewind wordt gered, waartegenover met een door de regeering te bepalen wijziging van artikel 22 der landbouwhervorming, geldend voor geheel Spanje, de eischen der generaliteit practisch worden ingewilligd.
Per communiqué heeft het bewind de maatregelen bekend gemaakt, welke tot de uitvoering der uitspraak moeten strekken, doch die in werkelijkheid onuitvoerbaar zijn. Tegelijkertijd heeft de minister-president aan de Cortes een wetsontwerp aangeboden, dat, met een enkel artikel, aan het bewind de volmacht moet verleenen om de bedoelde wijziging in art. 22 der landbouwhervorming uit te voeren en toe te passen.
Practisch komt dit dus neer op een absolute capitulatie tegenover de houding der generaliteit, terwijl het bovendien nog niet zeker is of deze laatste zelfs tot de verlangde schijnaanvaarding van de uitspraak der opperste rechtbank zal overgaan.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) **(Vorig bericht blz. 1355 D.)**

F. NEDERLAND. — Congres voor godsdienstonderwijs. —
Op 1 Juli opende Dr. R. Miedema te Amersfoort het 5e Congres voor Godsdienstonderwijs. Uit zijn referaat over „Het Godsdienstonderwijs en de onkerkelijkheid" citeeren wij o.a. het volgende:
Nu vast staat, dat slecht godsdienstonderwijs de onkerkelijkheid bevordert, is het dus ook waar, dat goed godsdienstonderwijs een der middelen is, om de onkerkelijkheid tegen te gaan. Als maatregelen tot het dienstbaar maken van het godsdienstonderwijs aan een levende kerkorganisatie, noemt spr.:
1e. reorganisatie en concentratie van de theologische opleiding, waarbij de catechisatie als afzonderlijk vak wordt gedoceerd, terwijl een vijfjarige studie met doctoraal examen verplichtend wordt gesteld;
2e. ernst maken met de verzorging van het godsdienstonderwijs door kerkeraad en kerkbesturen;
3e. activiteit van de catecheten;
4e. ordening van het godsdienstonderwijs volgens zielkundig inzicht en met toepassing van een opvoedkundige methode, waarbij innerlijke bewustwording en groei van individueele zoowel als sociale elementen worden bevorderd. Vooral in de groote stad zal goed gegeven godsdienstonderwijs, veel meer nog dan de prediking, op den duur beslissend zijn voor het behoud van de kerk en haar invloed. (Red. K.H.A.)
(Vor. ber. Geestel. Leven 1375 C.)

G. KLEINE ENTENTE. — Minister Benesj over Europa's evenwicht. —
„De toestand in Europa is ernstig al is hij ook niet critiek. Beslist zal worden, of de verdere ontwikkeling zich in vrede en kalmte zal voltrekken, dan wel gepaard zal gaan met conflicten, troebelen en crises", aldus sprak de Tsjechoslowaaksche minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Benesj, voor de beide kamers van het parlement te Praag.
„De Balkan voor de Balkanvolken" beteekent een nieuwe garantie voor den Europeeschen vrede. Verder dient te worden gewezen op de reeds sedert geruimen tijd voorbereide nieuwe oriënteering van Rusland, dat zich wenscht aan te sluiten bij de Europeesche staten, speciaal bij Frankrijk. Daarbij zijn ook de relaties tusschen de Sovjet-unie en de Kleine Entente opgehelderd.
Beoogd wordt een Oost-Europeesch pact ten behoeve van den vrede.
Wanneer vaststaat, dat het overige Europa rustig blijft, zal het waarschijnlijk ook in Oost-Europa niet tot een conflict komen. Al zijn ook geen wonderen van het pact te verwachten, het zal in elk geval garanties voor den vrede inhouden.
(Národni Politika, Praha)
(Vor. ber. 1363 D.; Benesj 715 K.)

H. LANDBOUW. — Jarowisatie-proeven te Wageningen. —
Wij ontleenen aan den deskundigen medewerker van het Nieuwsblad van het Noorden het volgende:
We mogen herinneren aan de belangwekkende publicaties over

de Russische vinding (zie pag. 1173 F.) betreffende het verkorten van de groeiperiode bij tarwe, door de tarwe gedurende een zeker aantal dagen bloot te stellen aan een bepaalde temperatuur in gekiemden toestand. Daardoor is het mogelijk wintergraan des voorjaars te zaaien, wat in Rusland vergaande consequenties meebrengt, doordat men het areaal van de meeste productieve wintertarwe's verder naar het Noorden kan verleggen, waardoor dus de Russische tarwe-productie, en zoo wellicht ook voor tal van andere producten de opbrengst zal worden vergroot. In Rusland heeft het jarowiseeren reeds een dergelijke toepassing gevonden, dat deze nieuwe factor bij de marktpositie althans in aanmerking moet worden genomen.
Het spreekt wel vanzelf, dat dit nieuwe gegeven in den breede moet worden onderzocht, niet alleen in Rusland. Zoo heeft ook dr. A. J. P. Oost te Wageningen op het terrein van het laboratorium voor Mycologie en aardappelonderzoek het onderzoek ter hand genomen om onze tarwe's te jarowiseeren.
Het zaad wordt na opneming van water zoover tot kieming gebracht, dat het wortel-begin zich aankondigt. Op die hoogte wordt het dan een vrij langen tijd (b.v. 2 maanden) onder een lage temperatuur even boven het nulpunt, bewaard.
Dr. Oost nam twee wintertarwe's, Carsten V. en Juliana en de zomertarwe Heine's Kolben. In streken van groote droogte heeft het ook allen zin om den groeitijd van zomertarwe te verkorten.
Beproefd werden verschillende temperaturen bij verschillenden tijdsduur, om na te gaan welke normen hier te lande moeten gelden.
We waren in de gelegenheid om een en ander op het veld na te gaan. Alle 3 soorten waren op 26 Maart gezaaid. Zonder behandeling of bij onjuiste duur en temperatuur blijven de wintertarwe's als gras over den grond kruipen. Bij een behandeling van 40 dagen en 3 gr. C. schieten reeds enkele aren op bij Carsten V. Juliana doet het gemakkelijker en komt bijna geheel in de aar.
Bij een behandeling van 65 dagen, 3 gr. C., is Juliana maar 12 dagen later in de aar dan wanneer ze in October gezaaid ware.
Zoodat deze behandeling tot dusver optimaal lijkt te zijn, althans voor Juliana.
De omstandigheden zullen bij andere soorten en gewassen telkens anders blijken te zijn. Want, en dit is opvallend, Heine's Kolben reageerde geenszins op de behandeling.
De onderzoekingen zijn vooreerst nog in het beginstadium; niettemin is het een belangrijke ontdekking, die in vele landen naarstig door de theoretici wordt toegepast.
(Nieuwsblad v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 1173 F.)

A. CHINA. — Nieuwe tariefwet afgekondigd. —
Op 1 Juli '34 is de reeds aangekondigde nieuwe tariefwet door de Chineesche Nationale Regeering afgekondigd. De wet werd 1 Juli van kracht. De rechten op luxe goederen worden bij deze wet verhoogd; de rechten op katoenen stoffen en andere artikelen voor dagelijksch levensonderhoud zijn verlaagd.
(China Times) **(Vorig bericht blz. 269 H.)**

B. ZWITSERLAND. — Compensatie-overeenkomst met Duitschland. —
Volgens een Reuter-bericht uit Bern heeft Zwitserland reeds een compensatie overeenkomst gesloten over de transfer van de bedragen uit hoofde van de buitenlandsche schulden van Duitschland.
(Zürcher Nachrichten) **(Vorig bericht blz. 1362 F.)**

C. ENGELAND. — Transferaccoord met Duitschland.
De Duitsche en Engelsche regeeringen hebben de volgende overeenkomst gesloten. Beide regeeringen werken samen, ten einde de moeilijkheden, die tusschen beide landen kunnen rijzen op financieel- en economisch gebied, te overwinnen.
De regeering van Engeland erkent, dat een tijdelijke verlichting van den buitenlandschen schuldenlast van Duitschland moet helpen den deviezenvoorraad van het land te versterken.
De vertegenwoordigers van Engeland hebben zich bereid verklaard het aanvaarden van het aanbod van 29 Mei, op bepaalde voorwaarden aan te bevelen.
Beide regeeringen erkennen het algemeen beginsel, dat een debiteurland zijn buitenlandsche schulden slechts kan nakomen door een actieve balans van goederen en diensten. De handelsbalans tusschen Engeland en Duitschland is voor Duitschland voortdurend gunstig. Het is de oprechte wensch van beide regeeringen de handels- en financieele betrekkingen vriendschappelijk en op grondslag van gelijke behandeling voort te zetten en zoo spoedig mogelijk te doen uitbreiden.
De vertegenwoordigers van Engeland en Duitschland hebben daarom o.a. de overeenkomst gesloten, dat de rente op de Dawes- en Youngleening ten volle zal worden betaald gedurende zes maanden. De clearingwet wordt niet toegepast.
De overeenkomst treedt in werking van 1 Juli af met terugwerkende kracht en geldt voor den duur van zes maanden. (Manch. Guardian) **(1362 F.)**

D. ROEMENIE. — Titulescu over de hervatting der normale betrekkingen met de Sovjet-Unie. —
In een rede voor de parlementaire commissie van Buitenlandsche Zaken heeft de Roemeensche Minister van Buitenlandsche Zaken Titulescu heden een toelichting gegeven op het herstel van de normale betrekkingen tusschen Roemenië en Sovjet-Rusland.
Titulescu verklaarde o.a., dat Roemenië tot 9 Juni 1934 geen enkele relatie onderhield met zijn belangrijken nabuur Rusland, hoewel deze staat sedert 1932 hoe langer hoe meer internationaal contact zocht en al eerder aan internationale conferenties deelnam en waarschijnlijk binnenkort ook een zetel in den Volkenbond zal innemen.
Titulescu gaf vervolgens een overzicht van den stand der onderhandelingen en het verloop er van, en gaf als zijn meening te kennen, dat de overeenkomst met de Sovjet-Unie zeer gunstig voor Roemenië was, aangezien de Russen voor het eerst Bessarabie als Roemeensch bezit hadden erkend.
(Adverul, Bucaresti) **(Vorig bericht blz. 1336 E.)**

E. ONDERWIJS. — Prof. Dr. H. R. Ribbius overleden.
Op 30 Juni is overleden prof. dr. H. R. Ribbius, gewoon hoogleeraar in het burgerlijk recht en het handelsrecht aan de Nederlandsche Handelshoogeschool.
Prof. Ribbius was 9 Juli 1880 te Haarlem geboren. Hij studeerde te Leiden en promoveerde aan de universiteit aldaar tot doctor in de staatswetenschappen en meester in de rechten. Daarna vestigde hij zich als advocaat te Haarlem.
Op wetenschappelijk gebied heeft de overledene veel en belangrijk werk gedaan. Zoo was hij mederedacteur van het Weekblad voor het Recht, mederedacteur van het Tijdschrift voor Verzekeringsrecht, schrijver van vele tijdschriftartikelen, een werk over het Wisselrecht, en, in samenwerking met prof. Star Busman, van een nog onvoltooide bewerking van het werk van prof. Molengraaff over het Faillissementsrecht. (N. Rotterd. Crt.) **(Vor. ber. blz. 1375 C.)**

F. NEDERLAND. — Kerk en Vrede. —
Ds. J. J. Buskes zeide dezer dagen ter jaarvergadering van Kerk en Vrede het volgende:
Tegenover de nationalistische strooming van onzen tijd heeft „Kerk en Vrede" haar standpunt onverzwakt te handhaven. De vereeniging denkt er niet aan haar anti-militairistisch beginsel en haar beginsel van nationale ontwapening te laten vallen. Uitdrukkelijk verklaarde spr. dat „Kerk en Vrede" een grenswacht, zooals prof. Eerdmans zou wenschen onvoorwaardelijk afwijst. Wij zijn en blijven Christen anti-militairisten, wij wijzen elken oorlog af en willen onder geen enkele vlag het militairisme in onze vereeniging binnen voeren. (Vaz Dias)
(Vor. ber. 212 A.; Geestel. Leven 1375 F.)

6 JULI 1934

G. NEDERLAND. — Doofstommen-Onderwijs - Prof. Dr. H. Burger's voordracht. —
Op 14 Juni hield de Vereen. ter Bevordering van het Doofstommenonderwijs in Nederland onder voorzitterschap van den heer M. Sluizer haar algemeene vergadering in het gebouw der doofstommenschool.
Als merkwaardig voorbeeld van arbeidsprestatie van doofstommen werd vermeld, dat twee oud-leerlingen van doofstommenscholen, geplaatst in de Philipsfabrieken het hoogste loon van haar klasse hebben weten te bereiken.
Prof. dr. H. Burger sprak over spreken zonder strottenhoofd en spreken met één stemband, nadat de andere geheel is weggenomen. Er werden patiënten ge-

demonstreerd met één stemband die behoorlijk, ofschoon met heesche stem spreken. De patiënten verklaren, dat ze in het eerst na de operatie slecht spraken, maar het thans zonder moeite doen.
Daarna werden patiënten vertoond, bij wie het geheele strottenhoofd is weggenomen en die, hoe ongelooflijk het den leek a priori moge schijnen, met stem verstaanbaar spreken, hoewel er geen verbinding is tusschen longen en mond; daarbij dienen slokdarm en maag als aanblaasapparaat.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 1177 E.)**

A. DUITSCHLAND. — Staatsnoodweer-wet aangenomen - Economische represaillemaatregelen tegen het buitenland. —
Het rijkskabinet nam op 3 Juli '34 een wet aan welke als volgt luidt:
„De maatregelen, die op 30 Juni en 1 en 2 Juli 1934 zijn genomen voor het afslaan van de hoog- en landsverraderlijke aanvallen zijn als noodweer van den staat rechtsgeldig."
Na de aanvaarding van deze wet nam het rijkskabinet een wet aan, volgens welke de stafschef der S.A. voortaan niet meer lid van het rijkskabinet behoeft te zijn.
Ook is een wet aangenomen, welke bepaalt, dat een Rijksdagafgevaardigde zijn zetel verliest, wanneer hij uit de fractie der nat.-soc. partij treedt, of uit de fractie wordt gestooten.
Verder heeft de regeering het houden van straatcollectes en collectes langs de huizen, in café's of in andere openbare gelegenheden tot 31 October verboden. Collecteeren in kerken vormt hierop een uitzondering.
Het collecteerverbod is uitgevaardigd op grond van het feit, dat het inzamelen van geld op straat zulke exorbitante vormen had aangenomen, dat er een einde aan moest worden gemaakt.
De inkomsten van groote lagen der bevolking zijn, zoo wordt verklaard, niet van dien aard, dat voortdurend gaven voor allerlei doeleinden kunnen worden afgestaan.
Het kabinet nam nog een groot aantal andere wetsontwerpen aan, o.a. een wet over aanwending van economische represaillemaatregelen tegen het buitenland, welke noodzakelijk is geworden door de bedreiging met dwangmaatregelen van den kant van het buitenland in het goederen- en betalingsverkeer tegenover Duitschland. Om zulke dwangmaatregelen snel en nadrukkelijk te kunnen opvangen geeft de thans aangenomen wet den betrokken ministers de volmacht onmiddellijk de tot afweer noodzakelijke maatregelen te nemen. Eenzelfde doel dient de eveneens goedgekeurde wet betreffende volmacht op het gebied van tijdelijke tariefsveranderingen. Bovendien is den minister van economische zaken nog grooter volmacht op ander gebied verleend. (Berliner Tageblatt)
(Vorig bericht blz. 714 C.)

B. DUITSCHLAND. — Verklaring van den commissaris voor de grondstoffen. —
De dezer dagen benoemde commissaris voor de grondstoffen, Puppe, heeft verklaard, dat hij de mogelijkheden voor het winnen van grondstoffen uit eigen bodem volkomen positief beoordeelt. De ijzerertsproductie kan zonder moeite in korten tijd met 160.000 ton per maand worden verhoogd, waarvan 60.000 ton in het Sieg-, Lahn- en Dillgebied, de Harz en Boven-Hssen en 100.000 ton in het Hannoversche bij Peine. Het Hannoveraansche erts is even goedkoop als het buitenlandsche. De ertsen uit Lahn- en Dillgebied zijn iets duurder, maar bij een verbruik van ongeveer 800.000 ton per maand, waarvan deze 60.000 ton een deel zou zijn, speelt het prijsverschil zoo goed als geen rol.
Het ijzergehalte van het inlandsche erts is geringer dan dat van het Zweedsche erts, maar bij de bestaande productie-omstandigheden is dat van geen beteekenis. De deviezenbalans zou door deze maatregelen met een bedrag van ongeveer 20 millioen per jaar verlicht worden. Bovendien zouden er ertsarbeiders aan het werk kunnen komen en voor de zuivering van het erts is ongeveer 700.000 ton cokes noodig, zoodat ook mijnwerkers aan den slag kunnen raken. De spoorwegen krijgen nuttige vrachten en de scheepvaart wordt geholpen. De booten, die thans voor een derde deel ledig over het Mittellandkanaal van Oost naar West varen, kunnen dan het erts op den terugweg naar het Ruhrgebied meenemen.
Er kan geen sprake van zijn, dat de ertsvoorraden gering zijn. In Beieren zijn voorraden van vele honderden millioenen tonnen. Dit erts is weliswaar van minder ijzergehalte dan het buitenlandsche, maar dat is geen reden om niet aan een latere ontginning te denken. Men is reeds bezig met het vinden van methoden, die een compensatie vormen voor het mindere metaalgehalte.
De koperproductie in Duitschland kan niet meer in sterke mate worden verhoogd. Aluminium is in zeer vele gevallen bruikbaar als vervangingsmiddel voor koper en zijn legeeringen. Dit heeft het voordeel, dat de grondstof bauxiet weliswaar uit het buitenland moet worden betrokken, maar toch naar verhouding goedkoop is. De Duitsche aluminiumproductie bedraagt op het oogenblik ongeveer 35.000 ton, maar zij zal het volgende jaar reeds 50.000 ton bedragen. (Völkischer Beobachter)

C. BELGIE. — De machtigingswet in de Belgische Kamer. —
De Belgische minister-president De Broqueville heeft bij de Kamer de aangekondigde machtigingswet ingediend, waarin de regeering voor den duur van zeven maanden bijzondere volmachten verzoekt tot verbetering van den economischen en financieelen toestand. Bij deze wet wordt voorzien in maatregelen tot verruiming van het crediet, voorts in bijzondere maatregelen tot vermindering der openbare lasten en der transportkosten. De regeering wil met haar maatregelen in de eerste plaats door de verlaging der productiekosten het bedrijfsleven op gang brengen. De wet zal de regeering voorts de mogelijkheid geven de loonen en salarissen aan te passen bij het indexcijfer voor de eerste levensbehoeften.
(De Nieuwe Gazet) **(Vorig bericht blz. 821 E.)**

D. FRANKRIJK. — Protest inzake complot Röhm-Von Schleicher. —
De correspondent van de N. Rott. Crt. te Berlijn meldt:
François-Poncet, de Fransche ambassadeur te Berlijn, heeft een bezoek gebracht op het ministerie van Buitenlandsche Zaken, teneinde bij den Duitschen rijksminister van Buitenlandsche Zaken, von Neurath, te protesteeren tegen de berichten, volgens welke Frankrijk in verbinding zou hebben gestaan met revolutionnaire kringen in Duitschland. De heer von Neurath heeft daarop te kennen gegeven, dat van officiëele Duitsche zijde zulk een bewering niet was geuit. Wat aangaat de berichten in de kranten, daarvoor kon het ministerie van Buitenlandsche Zaken niet verantwoordelijk worden gesteld. De heer François-Poncet verzocht daarop den minister om in dezen zin invloed op de bladen uit te oefenen en dezen voor te lichten. Men verwacht, dat von Neurath aan dit verzoek zal voldoen. **(Vorig bericht blz. 1374 E.)**

E. NEDERLAND. — Nationale Woningraad. - Een resolutie. —
In de op 30 Juni '34 te Haarlem gehouden jaarlijksche vergadering van den Nationalen Woningraad is de volgende resolutie aangenomen:
De vergadering, enz. van oordeel, dat het, zoowel ter bevordering van een algemeene huurdaling voor arbeiderswoningen als ter bestrijding van de werkloosheid noodzakelijk is, dat de aanbouw van goedkoope woningen krachtig ter hand genomen wordt; dat dit alleen op voldoende wijze en in voldoende mate kan geschieden, wanneer, door middel van een goede kapitaalvoorziening, aan de woningbouwvereenigingen en gemeenten bij de woningproductie een belangrijker plaats wordt ingeruimd dan in de laatste jaren het geval was; dat in geen geval getracht moet worden tot lagere huren te komen ten koste van de kwaliteit der te bouwen woningen; draagt het bestuur op:
a. zich tot de regeering te wenden en haar medewerking in te roepen voor de uitvoering van haar voor te leggen plannen, welke het bijeen brengen en distribueeren van kapitaal voor vereenigings- en gemeentebouw beoogen;
b. ernstig aandacht te wijden aan alle mogelijkheden tot vermindering van de exploitatiekosten van arbeiderswoningen, welke zonder schade voor de volkshuisvesting kunnen worden aangewend, en daarbij in de eerste plaats te blijven ijveren voor renteverlaging;
c. ernstig te onderzoeken alle mogelijkheden tot vermindering van de stichtingskosten van arbeiderswoningen, welke zonder schade voor de volkshuisvesting kunnen worden aangewend, en daarbij met name aandacht te wijden aan opkomende denkbeelden betreffende „planmatige" voorziening in de woningbehoefte, rationeele bouwwijze, betere organisatie van het bouwbedrijf en technisch-economisch juistere indeeling van woningen en woonwijken. (Nieuwe Rotterd. Courant)

F. NEDERLAND. — Defensiebelangen - Rede van Generaal Snijders. —
Wij citeeren uit de rede, die Generaal Snijders te Breda heeft gehouden, het volgende:
Naar sprekers meening is er een zeer dreigend oorlogsgevaar. De Volkenbond is onmachtig gebleken en heeft haar prestige geschokt en het vertrouwen aan ieder ontnomen.
Door de mislukking van ontwapenings- en andere conferenties is onderling wantrouwen, verdeeldheid en verbittering gewekt. Spr. gelooft te moeten zeggen, dat er een nieuwe oorlog dreigt. De bewapeningswedijver, die een tijdlang gerust heeft, is opnieuw met grooten kracht opgekomen. Zelfs Denemarken komt terug van zijn tot nu toe volgehouden beperking van bewapening.
Het geheime verdrag tusschen Frankrijk en België heet wel defensief te zijn, maar in een oorlog noemt ieder land zich slechts verdediger. De opmerking als zou het verdrag slechts een defensief karakter dragen, heeft naar spr.'s meening niet de geringste waarde.
Spr. gaf vervolgens een uitvoerige beschouwing over de maatregelen door Frankrijk en België genomen, die naar zijn meening wijzen op een aanval van hun kant op Duitschland en niet het omgekeerde zooals velen meenen.
Het gevaar van schending in de lucht in Zuid-Limburg is zeer groot, meende spr. Daarom moeten daar luchtstrijdkrachten bestendig aanwezig zijn.
Voorloopig is Duitschland onmachtig oorlog te voeren tegen een groote militaire kracht als Frankrijk en België samen vormen.

Maar Duitschland zal niet rusten voor het gelijkstelling van bewapening heeft gekregen.
Naar spr.'s vaste overtuiging is het oorlogsgevaar dreigender dan in 1914.
Velen willen in oorlogstijd achter de Hollandsche waterlinie terugtrekken. Spr. acht deze suggestie niet waard om er een woord aan te verspillen.
Slechts wanneer het veldleger door overmacht teruggedrongen wordt, kan het in het verdedigingswerk worden opgenomen, in de hoop spoedig hulp te krijgen om den vijand weer terug te drijven.
Noodig is versterkingen aan kust en grens tegen luchtgevaar, met permanente bezetting en sterke bewapening.
Oefening van het leger in vredestijd moet krachtig ter hand worden genomen. Groote manoeuvres zijn onmisbaar voor de hoogere legeraanvoerders en dan te houden in de streken die het meest bedreigd worden.
Wij zijn geen arm volk, althans niet armer dan andere kleine staten met een sterke weermacht.
Op elk ander gebied leven wij op te ruimen voet en defensie is het stiefkind. Spr. is overtuigd van de bijzondere noodzaak, het financieel evenwicht te herstellen, maar het moet uit zijn met bezuiniging uitsluitend op de weermacht. Spr. besloot met de woorden: Moge de geest van offervaardigheid uit het Zuiden ons land overstroomen. (Algemeen Handelsblad)

(Vor. ber. Defensie 1374 C.; Gen. Snijders 514 C.)

A. NEDERLAND. — 2e Internationale Concours Hippique. —

Het tweede (van 21—24 Juni) vierdaagsche Internationale Concours Hippique te Amsterdam heeft zich gekenmerkt door een Spring-Concours waarbij een ruiter met twee paarden achter elkaar een parcours moest afleggen en een Landenwedstrijd.
Dit is de eerste Landenwedstrijd buiten de Olympiade in Nederland geweest.
Italië won dezen strijd, tweede was België, derde Nederland.
Italië was met een harer sterkste ploegen gekomen, met zeer bekende ruiters, o.a. Bettoni, Borsarelli, Forquet, Filipponi, welke paarden als Nasello, Crispa, Judex en Coclita, mede genomen hadden. Bij de Belgen zij vermeld De Menten de Horne met Musaphiki, terwijl van Strydonck met Ramona een machtige combinatie bleek.
De groote prijs van Amsterdam werd gewonnen door den Belgischen Lt. van Strydonck.

(1e Lt. J. P. Ilcken, Commdt. Bereden Afd. Politietroepen, Amsterdam)

(Vor. ber. Ruitersport 1313 A.)

B. ENSCHEDE EN LONNEKER. — Gemeenteraadsverkiezingen. —

Het resultaat van de 4 Juli alhier, naar aanleiding van de samenvoeging van de gemeenten Enschede en Lonneker gehouden gemeenteraadsverkiezingen was als volgt:
Neutrale Kiesvereeniging Oud Lonneker, 1597 stemmen (1 zetel); Lijst Lipper, 455 stemmen (0 zetels); Vrijz. Dem. Bond, 2165 stemmen (2 zetels); Soc. Dem. Arbeiders Partij, 9331 stemmen (11 zetels); Anti Revolutionnairen 2857 stemmen (3 zetels); Lijst van Schaick, 294 stemmen (0 zetels); Kath. Dem. Partij, 1280 stemmen (1 zetel); R.K. Staatspartij, 6389 stemmen (7 zetels); Vrijheidsbond, 3163 stemmen (3 zetels); Chr. Hist. Unie, 2337 stemmen (2 zetels); Amusementspartij, 428 stemmen (0 zetels); O. S. P., 1565 stemmen (1 zetel); Communisten, 3029 stemmen (3 zetels); Rev. Soc. Partij, 1102 stemmen (1 zetel); Chr. Dem. Unie, 2013 stemmen (2 zetels). (Vaz Dias)

(Vor. ber. Enschede 1295 D.)

C. ITALIAANSCHE KUNST. — Cimabue en Giotti - Lezing van Dr. R. van Marle. —

Op 2 Juli '34 heeft in het Stedelijk Museum de eerste der reeks lezingen over Italiaansche kunst plaats gevonden in aanwezigheid van den Consul-generaal van Italië, dr. L. Arduini, van den directeur van het Stedelijk Museum, den heer C. W. H. Baard en van een talrijk publiek.
Dr. Raimond van Marle uit Perugia begon zijn lezing over de schilders Cimabue en Giotto.
Cimabue was Florentijn van geboorte maar wordt in 1272 te Rome vermeld en in 1302 te Pisa voor het laatst. Cimabue is de eerste welbekende Italiaansche meester, maar zijn verschijning is niet onvoorbereid. Er bestond reeds een belangrijke Toskaansche school gedurende de geheele 13e eeuw. Zijn zekere, of algemeen erkende werken zijn een mosaiek in de kathedraal van Pisa, een madonna in de Uffizi en een reeks bijna onzichtbaar geworden muurschilderingen in Assisi. Toch verraden deze weinige voortbrengselen de hand van een zeer groot meester. Dat hij te zijnen tijde beroemd was, blijkt uit de wijze, op welke Dante hem vermeldt. Hoewel nog gedeeltelijk vooral technisch sterk onder Byzantijnschen invloed bevond hij zich door persoonlijken schoonheidszin en zijn sterk dramatisch temperament daarmee in oppositie en baande daardoor den weg tot de bevrijding der Italiaansche kunst uit de Oostersche banden. Giotto, eveneens een Florentijn, werd omstreeks 1270 geboren en stierf in 1337. Gedurende zijn leven reeds, was hij een uiterst geëerd kunstenaar. De stad benoemde hem tot opperbouwmeester van den kathedraal om hem daardoor voor Florence te behouden. Niettemin heeft ook Giotto gereisd. Het eerst treffen we hem te Rome aan. Van het weinige dat van zijn voortbrengselen aldaar overbleef blijkt het, dat hij niet, zooals men vroeger meende, zijn kunst van Cimabue leerde, maar van een Romeinschen meester, waarschijnlijk Cavallini. Zijn verband met Rome toont hij ook door den verhalenden geest van zijn frescoreeksen. De verhalende volkskunst is een typisch Romeinsch verschijnsel, hetwelk men tot in de vroege middeleeuwen kan vervolgen. Hij toont zich het dichtst bij Rome in de muurschilderingen van Assisi, de legende van den Heiligen Franciscus voorstellend. Niet iedereen is het er over eens, dat deze van zijn hand zijn. In elk geval zijn de fresco's in de Scrovegnikapel te Padua omstreeks 1306, een rijper werk. Andere voortbrengselen van hem zijn muurschilderingen in Santa Croce te Florence, een tweede reeks muurschilderingen te Assisi en eenige paneelen, waaronder een Madonna in de Uffizi, een Dood van de Maagd Maria te Berlijn en één hier op de tentoonstelling. Giotto is een der grootste revolutionnairen in de kunst geweest. Hij brak geheel en al met de Byzantijnsche traditie, waarvan bij hem geen teekenen meer overbleven, behalve getrouwheid aan de iconographische typen. Zijn voornaamste eigenschappen waren, klassieke schoonheid van vormen, de weergave der derde dimensie en van de menschelijke emoties en handelingen, waardoor hij een baanbreker werd van het realisme in de kunst. Onder zijn navolgers zijn er eenige verdienstelijke meesters, maar geen persoonlijkheden groot genoeg om een nieuwe trant in het leven te roepen, voordat een eeuw later te Florence Fra Angelico en Masaccie verschenen.

(Vor. ber. Kunst blz. 1209 D.)

D. MADAME CURIE OVERLEDEN. —

Madame Curie, wier gezondheid al eenigen tijd te wenschen overliet en die in een sanatorium in de buurt van Valence verpleegd werd, is daar op 4 Juli '34 overleden.
Marie Curie geboren Sklodowska, was een Poolsche. Zij was de dochter van een hoogleeraar van het lyceum te Warschau en werd aldaar den 7den November 1867 geboren. Zij volgde de lessen aan het lyceum van haar vaderstad, gaf daarna gedurende enkele jaren zelf privaatlessen en is vervolgens gaan studeeren aan de universiteit te Parijs, nadat zij wegens revolutionnaire agitatie uit haar geboorteland was gevlucht.
In 1895 trouwde zij met Pierre Curie, beoefenaar der natuurwetenschappen, schrijver van verschillende boeken, op grond van onderzoekingen, die hij later tezamen met zijn vrouw voortzette. In 1906 stierf hij tengevolge van een ongeluk.
Na haar huwelijk zette madame Curie haar werk voort aan het chemisch instituut van de Sorbonne, waar zij reeds als assistente van Pierre Curie, den directeur, werkzaam was geweest. Nadat zij een onderzoek over de magnetische eigenschappen van gehard staal ten einde had gebracht, kreeg de radio-activiteit, welke in 1896 door Henri Becquerel was geconstateerd bij stoffen, die in het zonlicht fluoresceeren, al haar belangstelling. Zij kwam tot de bevinding dat uranium en thorium in de eerste plaats radio-actief zijn en toen zij bij onderzoek van uraniumpekerts uit Joachimsthal tot de zekerheid kwam, dat dit sterker radio-actief was dan de hoeveelheid uranium, daarin aanwezig meebracht, begreep zij dat bij het uraniumpekerts nog een element van grooter radio-activiteit in het spel moest wezen. Zij en haar man vonden twee nieuwe radio-actieve stoffen: het Polonium en het Radium. In samenwerking met haar echtgenoot bestudeerde zij de eigenschappen van beide elementen.
Na Pierre Curie's dood slaagde zij er, in 1910, in met Debierne radium te isoleeren en van het polonium eenige spectraallijnen te verkrijgen. Over de doseering van radium en over de vaststelling van een internationalen radiumstandaard, welke bestemd is vergelijking mogelijk te maken van de resultaten in verschillende laboratoria verkregen, hebben verder haar onderzoekingen geloopen.
In 1903 werd aan Becquerel en het echtpaar Curie de Nobelprijs voor Natuurkunde verleend voor het onderzoek betreffende de verschijnselen van de spontane uitstraling door Henri Becquerel ontdekt. Zij ontving in 1911, maar nu alleen den Nobelprijs voor scheikunde.
Van 1900 tot 1906 is Madame Curie leerares geweest aan de hoogere normaalschool voor meisjes te Sèvres. Na het ongeluk, haar man overkomen, volgde zij hem op in zijn ambt en zij verkreeg in 1908 den titel van professor.
Tal van eerbewijzen vielen haar ten deel. De Royal Society schonk haar de Albert-medaille. Lid van de Académie des Sciences is zij niet geworden, daar in het Institut de France principieel bezwaar bestond tegen de benoeming van vrouwen. Maar zij werd wel lid van de Académie de Médecine.
Tot Marie Curie's geschriften behooren: „Recherches sur les substances radio-actives", „Traité de radio-activité", „La Radiologie et la Guerre", „l'Isotopie et les éléments isotopes". Met betrekking tot het werk over de radiologie en den oorlog brengen we in herinnering, dat Madame Curie in dien tijd den geheelen radiologischen dienst voor gewonden heeft georganiseerd; de installaties in hospitalen en mobiele posten heeft helpen inrichten en persoonlijk de geneesheeren heeft geïnstrueerd aangaande de toepassing; tenslotte een aantal vrouwelijke radiologen heeft opgeleid. Deze opleidingsschool maakt sinds den oorlog deel uit van het bovengenoemde Institut du Radium in de Rue Pierre Curie, waar Madame Curie haar dagelijkschen arbeid verrichtte. (Red. K. H. A.)

(Zie photo buiten tekst blz. 1382 a.)

A. **CHAIM BIALIK OVERLEDEN. —**
De Nieuwe Rott. Crt. bericht, dat de Hebreeuwsche dichter Chaim Bialik op 5 Juli '34 te Weenen, waar hij voor een operatie in een ziekenhuis was opgenomen, is overleden.
Bialik werd te Radi in Wolhynië geboren en vestigde zich later te Odessa, waar hij een geestelijk centrum vormde. Met intense belangstelling volgde hij de ideeën van dr. Herzl, den vader van het Zionisme en in gloeiende verzen en met bijbelsche verbeeldingskracht verkondigde hij de verwachtingen van het jonge Jodendom op een eigen Joodsch tehuis. In 1927 vestigde hij zich te Tel Aviv, waar hij het middelpunt werd der literaire en cultureele beweging in het snel opbloeiende oude Joodsche land.
Verzen van Bialik zijn in het Duitsch en Engelsch, het prozagedicht „De Rol des Vuurs" ook in het Nederlandsch vertaald. (N. Rotterd. Crt.)

B. **AFFAIRE-STAVISKY. — Eenige vonnissen. —**
Het gerechtshof te Parijs heeft dezer dagen Cochard, den directeur van de Compagnie Foncière, een der maatschappijen uit de Stavisky-affaire, veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf en 1000 francs boete. De administrateurs, generaal Berdi de Fourtou en Dargent, werden wegens medeplichtigheid aan oplichterij veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf en 500 francs boete, Dargent evenwel slechts voorwaardelijk. Het hof wees aan Fraipont en de Société Luxembourgeoise de Reports et de Dépots, die de aanklacht tegen de Compagnie Foncière hadden ingediend, een bedrag toe van zeven millioen francs. (Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. blz. 1267 A.)**

7 JULI 1934

C. **MEXICO. — Generaal Lazaro Cardénas tot president gekozen. —**
Generaal Lazaro Cardénas werd met een groote stemmenmeerderheid gekozen tot president van Mexico. Generaal Cardénas is nog slechts 39 jaar oud en de 45ste president van Mexico.
Volgens „El Debate" is Cardénas bekend om zijn felle actie tegen de Katholieke Kerk. (El Debate)
(Vorig bericht blz. 477 E.)

D. **BELGIE. — Politieschandaal. - Vonnissen. —**
Op 4 Juli '34 heeft de rechtbank te Brussel vonnis gewezen in het proces-Pauwels (benzine-schandaal, zie pag. 1095 A.). De zwaarste straf kreeg de oliehandelaar Pauwels, die tot drie maanden voorwaardelijke gevangenisstraf werd veroordeeld. Ook de commissarissen van politie zelf werden voorwaardelijk veroordeeld. Van der Meulen, hoofdcommissaris van Schaerbeek, tot een maand gevangenisstraf; Van Haesebrouck, hoofdcommissaris van Ukkel, tot een maand; De Leu, commissaris te Brussel, tot een maand; Angerhausen, hoofdcommissaris van Brussel, tot acht dagen; de heer Gilbert, hoofdcommissaris van Leuven, Lieutenant, inspecteur van politie te Brussel en Lejeune, ambtenaar van het departement van Arbeid, ieder eveneens tot acht dagen voorwaardelijke gevangenisstraf. (De Nieuwe Gazet)
(Vorig bericht blz. 1125 H.)

E. **NEDERLAND. — Regeeringscommissarissen. —**
Kortgeleden is een centralisatie der provinciale crisisorganisaties tot stand gebracht. Daardoor zijn de afzonderlijke gewestelijke organisaties voor rundvee, varkers, aardappelen, enz., in iedere provincie vereenigd. Bij de behandeling van de begrooting van het Landbouw-Crisisfonds in de Tweede Kamer heeft de minister van Economische Zaken ad-interim t.z.t. ook een centralisatie der Landelijke Crisis-organisaties afgekondigd. De daarvoor noodige plannen zijn reeds in de vergadering der Centrale Landbouw-Crisiscommissie behandeld en door den minister goedgekeurd. Het is de bedoeling, dat het aantal Regeerings-commissarissen wordt beperkt tot drie. Als zoodanig zullen fungeeren de heeren Ing. S. L. Louwes, voor den akkerbouw en de veehouderij; Bückman voor den zuivel- en F. O. Valstar voor den tuinbouw. Dit college zal staan onder voorzitterschap van den secretaris-generaal van Economische Zaken, mr. dr. A. A. van Rhijn. In het college zal verder zitting hebben de heer S. v. Zwanenburg als commissaris-adviseur. In verband daarmede zal de heer van Zwanenburg aftreden als directeur der Rundvee- en Varkens-Centrale.
De taak van dit college zal zijn den minister bij de Landbouwcrisis-politie terzijde te staan. Het aantal landelijke Crisis-organisaties zal aanmerkelijk worden beperkt. Onder genoemde Regeerings-commissie zullen niet meer dan acht landelijke centrales werken. Inzake de samenwerking van deze centrales zal contact worden gezocht met de Centrale Landbouworganisatie en den handel. **(V. b. Crisis Org. 1274 F.)**

F. **JAPAN. — In- en uitvoer van manufacturen. —**
De uitvoer van manufacturen heeft in het eerste halfjaar van 1934 bedragen 1004 millioen Yen, de invoer bedroeg 1158 millioen Yen. Zoowel de uitvoer als de invoer zijn in vergelijking met dezelfde periode van verleden jaar toegenomen met respectievelijk 20,9% en 13,8%, terwijl het invoeroverschot is verminderd tot 16,9%. (Dempo Tsoesin)

G. **GEESTELIJK LEVEN. — Opgravingen. - De oudste kerk ter wereld. —**
De Nederlandsche anthropoloog dr. Nijessen meldt aan het Persbureau Vaz Dias uit Bethlehem:
In opdracht van het ministerie van Koloniën te Londen heeft de architect William Harvey, die in het jaar 1910 met een viertal andere deskundigen een studie publiceerde omtrent de Geboortekerk te Bethlehem, een onderzoek ingesteld naar den bouwkundigen toestand van de H. Grafkerk te Jerusalem en de Geboortekerk te Bethlehem.
Hoewel de opgravingen eerst 21 Juni zijn begonnen en nog in vollen gang zijn, zijn de resultaten reeds opzienbarend.
Ofschoon er in Noord-Afrika en Klein-Azië nog enkele overblijfselen bestaan van de door Constantijn gestichte bouwwerken, is de Geboortekerk de eenige kerk uit den eersten Christentijd, die goed bewaard is gebleven en die daardoor een beeld geeft van de oudste pogingen om een eigen Godshuis te bouwen.
De kerk is gebouwd boven de grotten, waarin Jezus volgens overlevering geboren is en waarin zijn krib zou hebben gestaan, zoodat zoowel de Grieksch-orthodoxen als de roomsch-katholieken de basiliek met ernstige zorg bewaken. Meermalen is ze getuige geweest van heftigen strijd, die eenmaal zelfs tot diplomatieke moeilijkheden tusschen Rusland en Frankrijk heeft geleid, o.m. over het vraagstuk of de kerk door Grieken of Latijnen zou zijn gebouwd. Het is dan ook niet te verwonderen, dat zoowel tal van Grieksch-orthodoxe geestelijken als roomsch-katholieke priesters en deskundigen de opgravingen met de grootste aandacht volgen. Temeer daar iederen dag nieuws brengt en het aspect zelfs ieder uur van den dag kan veranderen.
Een der eerste vondsten was een mozaiek op 80 c.M. diepte in den noord-oostelijken hoek van de centrale beuk, dragende het Grieksche symbool der oudste christenen voor Christus: Ichtus (visch), waarvan de beteekenis der letters is: „Christus, zoon van God, die ons redde". Waar men echter ook groef, bijna overal vond men hetzelfde mozaiek, zoodat het niet onwaarschijnlijk is, dat dit onder het geheele schip der basiliek doorloopt. Hoewel het enkele malen gerepareerd is, verkeert het nog in uitstekenden toestand. Het is in zwart, geel en rood uitgevoerd en dateert uit de derde, waarschijnlijk het begin van de vierde eeuw, zoodat het vermoedelijk de mozaiekvloer der kerk van Constantijn is en niet ouder zooals eerst werd vermoed. Aan het middeneind van het schip tegen de transept vond men de grondslagen van een altaar, die echter jonger zouden zijn. Daar vond men ook het begin van een gang, die waarschijnlijk naar een der grotten leidt, mogelijk een deel is van een nog onbekende geboortegrot. Ook in den nood-oosthoek buiten de kolonade vond men een trapvormige structuur, die echter waarschijnlijk geen toegang geeft tot een gang. Verder werd evenwijdig met het voormalige front der basiliek een waterleiding aangetroffen. Wat de volgende dagen brengen zullen is nog geenszins te voorspellen.
(Vor. ber. Opgravingen 613 C.; Geest. Leven 1376 F.)

H. **NEDERLAND. — Exploratie olieterreinen op Nieuw-Guinea. —**
Ingediend is een wetsontwerp tot machtiging tot het sluiten van eene overeenkomst als bedoeld in art. 5a der Indische Mijnwet, met een door de te 's-Gravenhage gevestigde N.V. „De Bataafsche Petroleum Maatschappij", de mede aldaar gevestigde N.V. „Nederlandsche Koloniale Petroleum Maatschappij" en de te Amsterdam gevestigde N.V. „Nederlandsche Pacific Petroleum Maatschappij" op te richten naam-

looze vennootschap betreffende de opsporing en ontginning van aardolie, enz., in terreinen, gelegen in het gouvernement der Molukken.
Naar het oordeel van den minister zullen de belangen van het Land in bijzondere mate kunnen worden gebaat, indien bedongen wordt, dat de uitkomsten der exploratie volledig ter beschikking van het Gouvernement zullen komen. Hetgeen tot dusver omtrent de geologie van Nieuw-Guinea bekend is, levert nog geen aanwijzing op, dat de vestiging aldaar van een mijnindustrie op loonende basis mogelijk zou zijn, laat staan dat landsgelden zouden mogen worden gewaagd aan een onderneming van dien aard, hetzij in den vorm van Staatsexploitatie dan wel in dien van deelneming in een gemengd bedrijf. (N. v. h. N.)
(V. b. Nieuw-Guinea 1300 C.; Tw. Kamer 1368 B.)

8 JULI 1934

A. PSYCHOTECHNIEK. —

Op uitnoodiging van het bestuur van de Nederlandsche Stichting voor Psychotechniek, hebben vertegenwoordigers van de pers één dezer dagen een bezoek gebracht aan het laboratorium der stichting, waarbij door de leiders een uiteenzetting gegeven werd van de wijze, waarop de stichting haar taak vervult.
Nadat de voorzitter van het bestuur, dr. H. van der Hoeven, zenuwarts te Utrecht, het doel van de bijeenkomst had uiteengezet, nam dr. T. Kuiper, één der assistenten, het woord tot het houden van een inleiding over de werkwijze.
Deze kunnen wij als volgt weergeven:

Het Gemeentelijk Bureau voor Beroepskeuze te Utrecht werd opgericht in 1924. Directeur werd Jhr. drs. D. J. van Lennep. Al spoedig gevoelde deze bij het geven van zijn adviezen aangaande de beroepskeuze sterk de behoefte aan een psychotechnischen ondergrond. Het beoefenen van de psychotechniek lag echter niet op den weg van een Gemeentelijk Bureau voor Beroepskeuze en daarom werd na eenige jaren de Ned. Stichting voor Psychotechniek opgericht, die vergunning kreeg haar eigen instrumentarium te huisvesten in de lokaliteiten van het Gem. Bureau. Het bleek, dat 90% van degenen, die zich tot het bureau wendden met een vraag aangaande beroepskeuze ook een psychotechnisch onderzoek wenschten. Bovendien begonnen de meeste gemeentebedrijven (tram, electriciteit, gas, politie, secretarie) voor de selectie van hun personeel de diensten van het psychotechnicum in te roepen; verschillende groote bedrijven in den lande volgden. Bovendien maken vier groote lycea en ook de Willem Arntsz Stichting te Den Dolder geregeld van de diensten van het psychotechnicum gebruik, terwijl uit nagenoeg alle gemeenten in den lande particulieren zich tot de stichting wenden voornamelijk met het oog op de keuze van een beroep of school. Nu het Gemeentelijk Bureau voor Beroepskeuze 1 Juli j.l. is opgeheven, neemt de Stichting voor Psychotechniek het geheele bedrijf voor haar rekening. Zij verzorgt in den vervolge ook de beroepskeuze voor ingezetenen tegen een tarief naar draagkracht.
De Stichting heeft zich in haar werkzaamheden natuurlijk steeds moeten aanpassen aan datgene, wat de maatschappij van haar vroeg. De onderwerpen, die haar ter bestudeering worden opgedragen, vormen een weerspiegeling van verschillende vragen, die in onze tijd aan de orde zijn.
Als een belangrijk onderdeel van haar taak is haar reeds in het begin de selectie van het middelbaar onderwijs op de schouders gelegd. Allereerst werd te dien einde een intelligentie-test samengesteld en geijkt op ongeveer 3000 personen. De oefeningen werden zoo goed mogelijk aangepast aan de behoeften van het Hollandsch middelbaar onderwijs, aan de z.g. tijdsnormen werd weinig waarde toegekend. Het bleek echter, dat zulk een Intelligentie-Test zonder meer volkomen onvoldoende was, om een prognose voor het afloopen van de middelbare school te stellen. Daarnaast kwamen allerlei oefeningen voor concentratie, tempo, nauwkeurigheid en vooral de z.g. arbeidsobservatie, waarbij men nauwkeurig bestudeeren kan hoe een kind werkt en hoe snel het bereid is zijn infantiele denkgewoonten op te geven voor een meer logische aanpak van de stof. Bij deze observatie krijgt men op allerlei vragen antwoord: wordt de intelligentie gebruikt om de fouten te verbeteren, dan wel om ze te verdedigen? Is er belangstelling of alleen de behoefte zoo gauw mogelijk klaar te zijn? Kan de leerling zelfstandig werken, geeft hij zich rekenschap van wat hij doet? Is hij in staat, uit een enkel voorbeeld een algemeene regel te abstraheeren? Hoe staat het met ijdelheid, doorzetting, geremdheid, netheid? . . . enz.
Naast het stellen van de schoolprognose heeft het selecteeren speciaal van hooger personeel een groot deel van de aandacht in beslag genomen. Het is hiervoor noodig geweest den gang van zaken in verschillende bedrijven intensief te bestudeeren, ten einde van de aard van werkzaamheden, vooral wat de meer leidende functies betreft, op de hoogte te komen.
Het bleek, dat ook hier niet in de eerste plaats op intelligentie, maar veel meer op eigenschappen van karakter en wil moest worden gelet. Administratief- en vooral ook organisatorisch vermogen, gemakkelijke omgang met menschen, wilskracht, verkoopkracht, doorzetting bleken bij uitstek waardevolle factoren. Weer was het de praktijk, die in deze richting gaf aan de psychologische studie: verschillende middelen werden gezocht, waarmede men deze eigenschappen zoo goed mogelijk zou kunnen diagnostiseeren. Het bleek, dat voor organisatorisch vermogen zeer goed tests waren samen te stellen, die vervolgens op ongeveer 1000 personen werden geijkt. Voor de meer administratieve aanleg gold het zelfde. Voor verkoopkracht en wil bleken het schrift en in vele gevallen ook de physionomische gegevens niet te versmaden diagnostica.
Gedurende de drie laatste jaren wordt ook de horoscoop van den proefpersoon met de verdere gegevens, door het psychotechnisch onderzoek verkregen, vergeleken. De eerste twee jaar bleef het uitsluitend bij vergelijken en speelden deze gegevens bij het samenstellen van het rapport geen enkele rol. Nu men, speciaal voor enkele karaktereigenschappen, in zeer vele gevallen een duidelijke samenhang heeft geconstateerd, begint de horoscoop bij het opmaken van het rapport een woordje mee te spreken. Het is niet uitgesloten, dat dit diagnosticum in de toekomst belangrijke aanwijzingen zal kunnen geven aangaande de persoonlijkheid der adviesaanvragers.
In de afgeloopen jaren zijn ongeveer 6000 personen psychotechnisch onderzocht. Gelukkig heeft het bureau bij zijn onderzoek langzamerhand de steun van verschillende medewerkers en assistenten gekregen.
Langzamerhand beginnen de vele gegevens zich onder enkele hoofden te ordenen, waardoor een wetenschappelijk overzicht van het vele, dat in de praktijk verzameld werd, mogelijk wordt. Verschillende publicaties, zoowel over het werk in zijn geheel als over de onderdeelen, zijn dan ook in voorbereiding.
(Vaz Dias) **(Vor. ber. Onderwijs 1376 G.)**

B. Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN OVERLEDEN. —

Op 4 Juli is H. K. H. Prinses Juliana, die zich reeds eenige weken in Engeland bevond, in Den Haag teruggekeerd. H. M. de Koningin had de Prinses telefonisch persoonlijk het overlijden van haar Vader medegedeeld.

Staatscourant. — Op 3 Juli '34 is een Buitengewone Staatscourant verschenen, bevattende de volgende Koninklijke mededeeling:
Het heeft God behaagd, Mijn beminden Echtgenoot tot Zich te nemen. Hij is hedenmiddag zacht en kalm plotseling ontslapen. Met groote droefheid geef Ik daarvan kennis. Ik ben overtuigd, dat allen deelen in Mijn smart en die van Mijne Dochter.
WILHELMINA.

Kon. Boodschap aan de Staten-Generaal. — De Koningin heeft de volgende Boodschap aan de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal doen toekomen:
Het heeft God behaagd Onzen beminden Gemaal plotseling tot Zich te roepen.
Met diepe droefheid geven Wij U daarvan kennis.
Wij zijn overtuigd, dat geheel Ons volk deelneemt in de smart die Ons en Onze Dochter vervult.
En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.
's-Gravenhage, den 3 Juli 1934.
w.g. WILHELMINA.

Raad van State. — De vice-president, jhr. mr. Beelaerts van Blokland, heeft in de openbare vergadering van den Raad van State, Prins Hendrik met de volgende woorden herdacht:
Ten tweeden male in enkele maanden tijds is ons Koninklijk Huis door een zwaren slag getroffen. Het onverhoeds verscheiden van den Prins der Nederlanden heeft ons opnieuw, op diep ernstige wijze, er aan indachtig gemaakt, dat onze uren in Gods hand zijn.
Ruim 33 jaren heeft de Prins in den Raad van State zitting gehad en Z. K. H. liet geen gelegenheid voorbijgaan om op de hem eigen natuurlijke, eenvoudige wijze blijk te geven van zijn belangstelling in den Raad en in het wedervaren van diens leden. Gemoedelijkheid en hulpvaardigheid zijn wel de meest kenmerkende eigenschappen geweest, waardoor de Prins der Nederlanden zich een blijvende plaats heeft verzekerd in het hart van ons volk. Geen moeite was hem teveel wanneer hij anderen van dienst kon zijn.
Bij voortduring zijn thans onze gedachten bij onze geëerbiedigde en geliefde Koningin en bij onze beminde Prinses. Moge in deze droeve dagen onze Vader, die in de Hemelen is, Haar in rijke mate sterken en troosten.
Na deze herdenking is de vergadering eenige oogenblikken geschorst.

Adressen. — De Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben een adres van rouwbeklag aan H. M. de Koningin gezonden.

Nederl. Oost-Indië. — De Gouverneur-Generaal heeft op 4 Juli een telegram van rouwbeklag aan H. M. de Koningin afgezonden, van den volgenden inhoud:
„Diep getroffen door het groot verlies dat Uwe Majesteit, Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana en de Nederlandsche natie lijden door het plotseling verscheiden van Z. K. H. den Prins Gemaal, betuig ik Uwe Majesteit en de Prinses namens allen hier te lande eerbiedige en oprechte deelneming. Met groote droefenis in het hart rouwen wij over Hem die zooveel jaren aan Uwe zijde stond en lief en leed van het volk van Nederland en Overzee deelde. Opnieuw smeeken wij den Allerhoogsten Uwe Majesteit en de Prinses in deze uren van nieuwe en zware beproeving bij te staan en Uwe smarten te helpen dragen."

Nederl. West-Indië. — Talrijke blijken van deelneming zoowel officieel als niet-officieel zijn H. M. de Koningin uit West-Indië toegezonden.

De bijzetting. — De begrafenis van het stoffelijk overschot van Prins Hendrik zal Woensdag 11 Juli in de Nieuwe Kerk te Delft plaats hebben.
(Vorig bericht blz. 1372 A.)

A. RIEK DE LA MAR—KLEY OVERLEDEN. —
Op 6 Juli '34 is te Amsterdam in den ouderdom van 81 jaar overleden de tooneelspeelster Riek de la Mar-Kley. Geboren te Rotterdam is zij reeds vroeg op de planken gekomen.
Haar eerste groote rol heeft zij gespeeld bij Lemaire & Driessens te Antwerpen aan welk gezelschap toen ook haar zuster Wilhelmina Kley verbonden was. Met een engagement van Frits Bouwmeester keerde zij naar haar geboortestad Rotterdam terug, doch met Louis Bouwmeester trok zij naar Amsterdam, waar zij zes jaren onder de directie Bouwmeester, Judels & Boas in den Salon des Variétés heeft gespeeld. Weer kwam zij te Rotterdam terug, als lid van de Rotterdamsche afdeeling van het Nederlandsch Tooneel.
Aan vele gezelschappen is zij verbonden geweest in verschillende genres: in den Parkschouwburg te Amsterdam onder Voitus van Hamme, in Tivoli in de Nes, onder directie van haar echtgenoot Charles de la Mar, onder directie der van Liers, als commère in revues van wijlen A. Reyding, in den Tivoli Schouwburg te Rotterdam onder directie van Jan Mulder, bij Prot te Amsterdam (met Kelly, Kreeft en Kiehl en Mina Buderman). Onder leiding van Henri Brondgeest en later onder directie van Louis Bouwmeester is zij twee malen mee op tournee in Nederlandsch-Indië geweest. Na haar terugkeer werkte zij mede in het gezelschap van haar zoon Nap de la Mar, in blijspelen en in de operette. Drie jaren was zij bij Louis de Bree.
Jongste en goede herinnering bewaren wij aan haar creatie van Jans, de pastoorsmeid, in de bewerking van A. M. de Jongs „Merijntje Gijzen", eerst onder leiding van haar zoon en na zijn dood, bij haar 60-jarig tooneeljubileum in 1930, onder Walter Smith.
(Het Vaderland) **(Vor. ber. Tooneel 1286 G.)**

B. DUITSCHLAND. — De toestand - Kentering in de openbare meening. —
In de houding van het publiek, dat tot dusver vrijwel algemeen het doortastend optreden van rijkskanselier Hitler heeft goedgekeurd, is blijkbaar een kentering ingetreden, daar men thans een groeiende ongerustheid en om zich heen grijpend scepticisme duidelijk kan waarnemen. Dit staat vooral in verband met het bekend worden van een aantal executies, dat nog steeds officieel wordt verzwegen. Zoo is dr. Beck, de directeur van het Duitsche bureau voor Academische uitwisseling in zijn bureau door S.S.-lieden doodgeschoten. Ook is bekend geworden, dat de lijken van Von Kahr, luitenant Scheringer en Sentner in de moerassen in de nabijheid van Dachau zijn gevonden. Von Kahr was Beiersch premier tijdens de mislukte Hitler-putsch van 1923. De moord op oud-minister Treviranus is niet bevestigd.
De Duitsche regeering heeft toegezegd binnenkort een lijst der slachtoffers der tweede revolutie te publiceeren. (Reichspost) **(Vorig bericht blz. 1271 D.)**

9 JULI 1934

C. Ds. J. E. VONKENBERG OVERLEDEN. —
De te Hilversum plotseling, in den ouderdom van ruim 64 jaar, overleden ds. J. E. Vonkenberg, emeritus-predikant van de Geref. Kerk van Huizen, was in vroeger jaren een van de meest op den voorgrond tredende personen in de christelijke jeugdbeweging in ons land.
Als student stichtte hij in 1888 met slechts enkele leden den Ned. Bond van Jongelingsvereenigingen op Gereformeerden grondslag. Deze bond is zijn levenswerk geweest. Ongeveer vijf en dertig jaar voorzitter en hoofdredacteur van zijn orgaan, zag hij den bond uitgroeien tot een organisatie met meer dan 600 aangesloten vereenigingen en ruim 20.000 leden. Ook schreef hij ten bate van den bond tal van leidraden en bepleitte in meerdere geschriften zijn goed recht.
In 1903 werden zijn verdiensten erkend door zijn benoeming tot ridder in de orde van Oranje-Nassau; in 1920 volgde zijn bevordering tot officier in die orde. Ds. Vonkenberg mocht 10 Juni j.l. onder belangstelling uit het heele land zijn veertigjarig jubileum als predikant vieren. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Geestel. Leven 1379 G.)

D. JAPAN. — Ministerie-Okada. —
Het nieuwe kabinet is op 8 Juli '34 samengesteld. De regeering bestaat uit de volgende ministers: minister-president en overzeesche aangelegenheden: Okada; Buitenlandsche Zaken: Hirota; Binnenlandsche Zaken: Goto; Oorlog: Hayasji; Financiën: Foejii; Marine: Osoemi; Justitie: Ohara; Onderwijs: Matsoeda; Handel: Masjida; Verkeerswezen: Tokonami; Economische Zaken: Yamasaki; Spoorwegen: Oesjida.

Admiraal Keisoeke Okada.

In de benoeming van admiraal Keisoeke Okada tot kabinetsformateur, ziet men algemeen een gevolg van de vaste voornemens van Japan om een vloot te bouwen van gelijke sterkte als die der Vereenigde Staten en van Groot-Britannië. In een verklaring aan de pers deelde admiraal Okada mede, dat hij de politieke koers van admiraal Osoemi zou voortzetten.
(Dempo Rengo) **(Vorig bericht blz. 1371 B.)**

E. NEDERLAND. — R.K. Boerinnenbonden - Bijeenkomst te Tilburg. —
Op 4 Juli is op de terreinen van het Tilburgsche Sportpark een grootscheepsche boerinnendag gehouden, waaraan deelnamen circa 5000 leden van de R.K. Boerinnenbonden in de bisdommen 's-Hertogenbosch en Breda. Langs 't veld wapperden de vlaggen van Nederland en Oranje en van Brabant halfstok.
Onder de aanwezigen merkten we o.a. op de bisschoppen van 's-Hertogenbosch en Breda, mgr. Diepen en mgr. Hopmans; de wethouders mr. J. v. d. Mortel en J. van Rijzewijk, het volledige hoofdbestuur van den Noord-Brabantschen Christelijken Boerenbond, mr. H. van Haastert, secretaris van den Ned. R. K. Boeren- en Tuindersbond en vertegenwoordigers van de Tilburgsche R. K. Geestelijkheid. In een der hoeken van het veld was een altaar opgericht, waarvoor mgr. Diepen des morgens de H. Mis opdroeg.
(N. Tilburgsche Courant)

F. DE VRIJHEID DER WETENSCHAP. — Rede van prof. mr. A. Anema. —
Op de „Vrije-Universiteitsdagen" te Den Bosch heeft de gereformeerde prof. mr. A. Anema een belangrijke rede gehouden over „De vrijheid der wetenschap".
Spr. begint met er op te wijzen, dat de vrijheid der wetenschapstudie is gebonden aan allerlei beperking. De beoefenaars der wetenschap werken onder een gemeene rechtsorde, die voor allen en dus ook voor hen geldt bij de uitoefening van hun werk. Een theoloog mag geen Godslastering plegen, een jurist geen

opruiïng. Maar ook mag een medicus geen proeven nemen op menschen en de econoom niet op de maatschappij. Dat is een voor de wetenschap nadeelige, maar begrijpelijke en goed te keuren beperking.
Een tweede punt is niet een eigenlijke beperking. Men heeft namelijk wel gemeend, dat het uitgaan van bepaalde beginselen de wetenschap onvrij maakt. Dit standpunt is echter door de dieper doordenkende mannen der wetenschap verlaten.
Wat men eigenlijk bedoelt met beperking van de vrijheid van wetenschap is nog iets anders; namelijk als staat of kerk met dwangmiddelen die vrijheid belemmeren.
Spr. laat de kerk om des tijds wil verder ter zijde en bepaalt zich tot den staat. Deze heeft in de vorige eeuw, met behoud van het beginsel, practisch de vrijheid der wetenschap gekrenkt door het niet-benoemen van hoogleeraren van aan de regeering onwelgevallige richting. In de laatste jaren is in het fascisme en nat.-socialisme een richting opgekomen, die positief het beginsel zelf der vrijheid voor de wetenschap overboord werpt en haar dienstbaar maakt aan de volksmythe en het volksinstinct, zooals deze door het hoogste staatsorgaan worden uitgelegd. Hoe staan wij tegenover het vraagstuk? Wij verwerpen deze opheffing van de vrijheid der wetenschap, omdat zulks zoowel onrechtmatig als ondoelmatig is, wat spr. nader toelicht. Niet de staat moet door uitwendigen dwang de vrijheid der wetenschap beperken. Maar de wetenschap moet zich zelf weten te beperken tot de haar aangewezen taak. Dan alleen kan zij vruchtbaar werkzaam zijn voor het volksleven en voor de eer van God. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vor. ber. Geestel. Leven 1381 C.)

A. ITALIE. — Instelling van zes nieuwe corporaties.
De staatscourant publiceert de regeeringsdecreten, waarbij de zes laatste corporaties zijn ingesteld. Het totaal aantal corporaties bedraagt thans 22. Het ministerie voor de corporaties heeft op 6 Juli aan de corporaties brieven doen toekomen, waarin aanwijzingen worden gegeven. Wat betreft de leden der corporaties zal de minister voor de corporaties slechts een controleerende functie hebben. Er zal op gelet moeten worden, of de leden de noodige hoedanigheden bezitten, of zij goede fascisten zijn enz.
Medegedeeld wordt, dat de instelling der corporaties geen vermeerdering van het aantal ministerieele ambtenaren ten gevolge zal hebben, terwijl ook de onkosten niet hooger zullen worden, daar het administratieve werk verricht zal worden door het secretariaat generaal van den Nationalen Raad voor de corporaties. (Vaz Dias) **(V. b. Corporaties 1357 A.)**

B. NED. OOST-INDIE. — Het graf van J. P. Coen. —
Naar verluidt zou te Batavia het graf van J. P. Coen zijn gevonden. De onderzoekingen worden voortgezet. (Aneta)

C. NEDERLAND. — Winkelsluitingswet. —
Minister Steenberghe heeft een wijziging voorgesteld op het door de Tweede Kamer afgehandelde voorstel tot wijziging der Winkelsluitingswet. De verruiming van den Zondagsverkoop zal volgens dit voorstel alleen mogelijk zijn, als de Gemeenteraad het goed keurt. (De Nieuwe Eeuw)

(Vor. ber. Winkelsl. 1362 C.; Tw. Kamer 1379 H.)

D. DUITSCHLAND. — Von Papen eischt een onderzoek. —
De „Daily Telegraph" meldt, dat Von Papen, die gesteund wordt door president Von Hindenburg een onderzoek geëischt heeft naar de arrestaties van zijn medewerkers en naar het fusilleeren van zijn secretaris von Bose. **(Vorig bericht blz. 1377 D.)**

E. ROEMENIE. — Onmiddellijke ontbinding van alle Duitsche nationaal-socialistische organisaties. —
De Ministerraad heeft besloten tot onmiddellijke ontbinding van alle Duitsche nationaal-socialistische organisaties in Roemenië en tot een verbod van alle politieke uniformen. (Adverul)

(Vor. ber. IJzeren Garde 1243 C.)

F. DUITSCHLAND. — Duitsche economische politiek - Volmachten voor de min. van Econ. Zaken. —
De Duitsche regeering heeft een wet afgekondigd, waarbij den minister van Econ. Zaken volmacht wordt gegeven alle maatregelen te nemen, welke hij ter bevordering van het economisch leven of voorkoming van economisch nadeel noodzakelijk acht. Hij kan zelfs gevangenisstraf en een onbeperkte geldboete opleggen. De volmacht geldt tot 30 September 1934, en betreft het geheele terrein van het ministerie van Econ. Zaken. (Berl. Tageblatt) **(Vor. ber. 1377 A.)**

G. DUITSCHLAND. — Rede van Rudolf Hess. —
De plaatsvervanger van Adolf Hitler, Rudolf Hess, heeft in de draadloos uitgezonden rede, die hij op 8 Juli '34 op het congres van de nationaal-socialistische partij in Oost-Pruisen heeft gehouden, voornamelijk de verhouding tot de S.A. en de betrekkingen met Italië, Polen en vooral met Frankrijk besproken.
Over de muiterij der S.A.-leiders zei spreker: De dood van de raddraaiers heeft een oorlog tusschen de burgers van een land verhinderd, hij was noodig ter wille van duizenden en misschien tienduizenden van de beste Duitschers, onder wie eventueel vrouwen en kinderen geweest zouden zijn.
De S.A. is gestraft, zooals muiterij bij soldaten wordt gestraft. Niet alle geëxecuteerden verdienden het harde vonnis.
Met de voorgenomen revolte had de stam der oude S.A.-mannen in het geheel niets te doen. De oude S.A.-man zal zijn dienst ook verder trouw aan leider en volk verrichten en ik waarschuw, evenals ik in Keulen heb gedaan, allen, die meenen dat zij de S.A. kunnen distanceeren. Zoo trouw als de oude S.A.-man aan den leider is, zoo trouw is de leider aan zijn ouden S.A.-man. De leider heeft de schuldigen bestraft, daardoor is onze verhouding met de S.A. weer als vanouds.
Ons volk wordt thans voornamelijk geregeerd door frontstrijders. Aan het front kwam, door den dreigenden dood niet alleen aan het klassebewustzijn een einde, maar er ontstond ook een innerlijke band met de frontstrijders aan de andere zijde van „Niemandsland", die hetzelfde leed droegen, door denzelfden dood werden bedreigd en dat gevoel van saamhoorigheid is gebleven. Daarom zijn de frontstrijders geroepen een brug te slaan tusschen de volken, als de politici den weg niet kunnen vinden.
De ontmoeting tusschen de beide frontstrijders Hitler en Mussolini heeft snel tot een hartelijke persoonlijke verhouding geleid. Met Polen is de toestand geregeld door een verdrag, dat den vrede dient en ook daar leidt een soldaat, maarschalk Pilsoedski, de politiek.
Ook in Frankrijk kon bij de frontstrijders de krachtigste weerklank worden gevonden voor het streven van Hitler naar verzoening met de westelijke naburen. Wij, frontstrijders, wenschen niet dat een onbekwame diplomatie ons in een catastrofe brengt. Wij, die in den oorlog gemeenschappelijk vernielden, willen tezamen aan den vrede bouwen.
Ik wend mij tot de kameraden van de fronten uit den wereldoorlog, waar zij ook mogen zijn: Weest eerlijk!
Heeft niet nu en dan ieder van ons gevraagd: Waarvoor dat alles? Kan dit in de toekomst de menschheid niet bespaard worden? Maar wij hebben volgehouden, onzen plicht gedaan, als mannen, die de lafheid verafschuwen.
Thans stel ik weer de vraag van toen en stel haar aan de geheele wereld. Als frontstrijder tot frontstrijder, als leider van een volk tot leiders van andere volken: Moet het zijn? Kunnen wij dit gemeenschappelijk de menschheid niet besparen?
Hess vroeg vervolgens het Duitschland van heden, het Duitschland van den vrede, niet te verwisselen met het Duitschland van vroeger, dat van het pacifisme. Al wenschen wij den oorlog niet, ons land staat niet open voor een „wandeling".
Zooals het Fransche volk in den grooten oorlog elke handbreed gronds met alle kracht heeft verdedigd, zoo zullen wij Duitschers het ook doen. Vooral de Fransche frontsoldaat zal ons verstaan, wanneer wij zeggen: Men moet het eens wagen het nieuwe Duitschland binnen te marcheeren. Dan zullen wij strijden, zooals nog niemand heeft gestreden. Het Fransche volk weet hoe men den eigen bodem, elken heuvel, elke boerderij moest verdedigen en door bloed veroveren. Al winnen de moderne wapens, toch zal de weg door het rijk ook voor de indringers vol slachtoffers zijn.
Hess eindigde met een oproep tot de frontstrijders van de geheele wereld den wensch der Duitsche frontstrijders naar vrede en verzoening te steunen. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

(Vor. ber. Hess 1364 A.; Röhm-v. Schleicher 1382 D.)

10 JULI 1934

H. AMSTERDAM. — Onlusten - Dagblad „De Tribune" verboden. —
Op verschillende plaatsen te Amsterdam, speciaal in den Jordaan, hebben sinds 4 Juli '34 relletjes plaats gehad, naar aanleiding van de verlaging der steunnormen. Geleidelijk namen deze relletjes den vorm van een oproer aan. De gewapende macht heeft de opstandige beweging onderdrukt. Tot dusver zijn er zes dooden en meer dan honderd gewonden te betreuren.
De Officier van Justitie, Mr. Dr. van Thiel, vergezeld van een groote politiemacht, heeft op 7 Juli een inval gedaan bij het communistisch dagblad „De Tribune", de persen werden onbruikbaar gemaakt en verzegeld. De Zaterdagavond editie werd in beslag genomen.
Dit ingrijpen der justitie geschiedde naar aanleiding van een aantal in „De Tribune" verschenen artikelen, alsook in verband met aldaar gedrukte pamfletten, waarin de justitie opruiïng tot strafbare handelingen meent te zien. Tegen de voor die artikelen verantwoordelijke personen zal een strafrechtelijke vervolging worden ingesteld. (Persberichten)

A. NEDERLAND. — Landbouwgewassen - Overzicht van de beteelde oppervlakte 1923—1934. —
In onderstaande tabel zijn, naast de voorloopige cijfers voor het jaar 1934, vermeld de definitieve cijfers, aangevend de oppervlakten, in 1933 met de onderscheidene gewassen beteeld, terwijl ter vergelijking zijn opgenomen de overeenkomstige gemiddelden in het tijdvak 1923—1932.

Beteeld met:	1934 ha.	1933 ha.	1923-32 ha.
Wintertarwe	122.779	115.133	56.639
Zomertarwe	22.369	21.588	7.309
Winterrogge	178.268)		
Zomerrogge	3.820)	165.295	193.493
Wintergerst	9.411	7.343	8.993
Zomergerst	22.619	10.555	18.195
Haver	130.073	136.374	151.082
Boekweit	430	456	1.327
Totaal granen	489.769	456.744	437.038
Veldboonen	8.640	9.905	12.874
Erwten	40.481	42.245	39.025
Stamboonen	7.258	7.141	7.638
Totaal peulvruchten	56.379	59.291	59.537
Koolzaad	2.497	1.460	2.189
Bruin mosterdzaad	268	386	304
Geel mosterdzaad	936	2.798	2.081
Karwijzaad	7.829	5.104	6.138
Blauwmaanzaad	1.627	5.226	2.876
Vlas	6.042	4.885	12.120
Kanariezaad	238	234	3.029
Andere handelsgewassen	5.081	6.260	5.984
Totaal handelsgewassen	24.518	26.353	34.721
Land- en tuinbouwzaden	6.601	7.064	6.205
Consumptie-aardappelen	117.319	128.371	137.370
Fabrieksaardappelen	24.840	25.222	33.066
Suikerbieten	41.919	47.480	59.456
Mangelwortels en voederbieten	45.415	44.542	39.687
Koolrapen en knollen	10.307	11.291	12.133
Gele wortelen of paardenpeen	1.596	1.561	2.038
Cichorei	291	361	703
Ajuin of uien	4.391	4.637	3.820
Andere knol- en wortelgewassen	164	292	451
Totaal knol-, wortel- en bolgewassen	246.242	263.757	288.724
Klavers	27.553	28.233	33.140
Kunstweiden	24.838	22.645	16.060
Andere groenvoedergewassen	6.237	6.505	7.504
Totaal groenvoedergew.	58.628	57.383	56.704
Algeheel totaal	882.137	870.592	882.929

(Algem. Handelsblad) **(Vor. ber. Landbouw 1375 H.; Beteelde oppervlakte 1932-'33, 874 A.)**

B. RUSLAND. — Productie. —
Volgens de voorloopige gegevens heeft de productie van de zware industrie in de eerste zes maanden van dit jaar een globale waarde van 9400 millioen roebel bereikt, waarmee de productie van het heele jaar 1930 overtroffen is. Het plan voor dit jaar is voor 47.48% vervuld, een hooger percentage, dan in het eerste halfjaar nog ooit bereikt is. Met name is de productiviteit van den arbeid aanmerkelijk gestegen en zijn de productiekosten gedaald.
De steenkolenproductie heeft 44.021.000 ton bedragen tegen 34.672.000 ton in 1933, de petroleumproductie 11.845.000 ton tegen 9.978.000 ton, de productie van ruw ijzer 4.910.000 ton tegen 3.173.000 ton, die van staal 4.490.000 ton tegen 3.027.000 ton, die van walsijzer 3.900.000 ton tegen 2.271.000 ton. Er zijn 552 locomotieven gebouwd, tegen verleden jaar 415, 12.605 goederenwagons tegen verleden jaar 8499, 23.438 vrachtauto's tegen 17.463, 7662 auto's tegen 2260, 41.689 tractors tegen 30.126, waarbij de cijfers van de laatste tien dagen van Juni nog niet in rekening zijn gebracht. (Iswestija) **(V. b. 1010 C.)**

C. RUSLAND. — Manifest van de Komintern. - Emancipatie - Program voor de Duitsche arbeidersklasse.
De Centrale executieve van de Komintern heeft een kort manifest gepubliceerd, dat goedgekeurd is door den censor van de Sovjet-regeering en dat tot titel draagt „Emancipatie-program voor de Duitsche arbeidersklasse". Ofschoon dit manifest is uitgegeven na het optreden van Hitler op 30 Juni, is het toch klaarblijkelijk in de voorafgaande week opgesteld. Het manifest dringt aan op vernieling van de basis van de staatsmachinerie van Hitler, met het doel een Duitsche Sovjet-republiek te scheppen onder communistische leiding en in broederlijk bondgenootschap met de U.S.S.R. Zonder compensatie moeten alle banken in beslag worden genomen en verder de grootste industrieele ondernemingen, de spoorwegen, de handelsondernemingen en de eigendommen van kerken en kloosters. De groothandel moet worden gemonopoliseerd, alle schulden geannuleerd en een machtig Duitsch rood leger moet worden in het leven geroepen, dat zal moeten samenwerken met de U.S.S.R. en met de revolutionnaire elementen in Polen, Frankrijk, Tsjecho-Slowakije en Groot-Brittannië.
Het manifest is niet alleen gericht tot het proletariaat, maar ook tot de Duitsche vaklieden van den middenstand en intellectueelen, wien het aanraadt de autoriteiten in verwarring te brengen door geen belasting, geen huur en geen electriciteitskosten te betalen. (Vaz Dias)

D. NEDERLAND. — Duitschlands Aardappelgebrek - Extra-contingent toegestaan. —
In verband met het groote tekort aan aardappelen in Duitschland is aan Nederland voorloopig toegestaan een extra-aardappelcontingent van 35 wagons per dag. Dit gevoegd bij de tijdelijke invoerrechtverlaging van 6 tot 2 mark per 100 K.G., moet onder de tegenwoordige omstandigheden worden beschouwd als een buitenkansje. Ook aan België en Italië zijn faciliteiten toegestaan. (Het Vaderland)
(Vor. ber. Aardapp. Nederl. 1067 B.; Duitschl. 883 B.)

E. ENGELAND. — Minister Barthou's bezoek. —
De Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, die een bezoek aan Londen heeft gebracht, is naar Parijs teruggekeerd. Het ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft het volgende communiqué uitgegeven:
Vriendschappelijke besprekingen tusschen Britsche en Fransche ministers, welke op 10 Juli op het Foreign Office werden besloten, hebben het voor beide regeeringen mogelijk gemaakt haar wederzijdsche zienswijze te waardeeren over de kwesties, welke aan de orde zijn geweest. Tot deze kwesties behoorden de Fransche voorstellen in zake aanvullende wederzijdsche veiligheid in Oost-Europa, de toekomst der Ontwapeningsconferentie en de voorbereiding der vlootconferentie van 1935.
Volgens de „Times" hebben de Franschen er opnieuw den nadruk op gelegd, dat het door hen voorgestelde systeem zich streng aansluit bij het Volkenbondsstatuut en bij het verdrag van Locarno en zich tegen geen enkelen staat richt. Zij hebben ook uiteengezet, dat het plan het door de Fransche regeering geprefereerde alternatief is op de uitbreiding van het systeem der militaire bondgenootschappen. Het Fransche pactprogramma — aldus het blad — bevat drie hoofdpunten:
1. het Noord-Oost-Europeesch pact van wederzijdsche ondersteuning, waaraan zou worden deelgenomen door Duitschland, Rusland, Tsjecho-Slowakije, Polen en de Oostzeestaten;
2. het Middellandsche Zeepact, dat Frankrijk, Italië, de Balkanstaten en Turkije zou moeten omvatten;

3. de onderteekenaars der beide nieuwe regionale verdragen en van het verdrag van Locarno zouden een „act general" teekenen, die de hoofdpunten van dit verdrag zou belichamen in hun verband met de clausules van het Volkenbondsstatuut. Frankrijk zou het eerste Noord-Oost-Europeesche pact garandeeren, terwijl van Rusland een garantie van het verdrag van Locarno verwacht wordt.
(Daily Tel., Manch. Guardian) **(V. b. Barthou 1358 D.)**

A. EDWARD VERMEULEN OVERLEDEN. —
Te Hooglede, in West-Vlaanderen, is de bekende Vlaamsche volksschrijver Edward Vermeulen (Warden Oom) op 73-jarigen leeftijd overleden. Eerst op zijn vijftigste jaar was dit echt West-Vlaamsch type, met het schrijven van zijn veelgelezen romans begonnen. Vroeger had hij echter al vaak aan week- en maandbladen medegewerkt en daarin enkele novellen laten verschijnen. Zijn eerste roman „Herwording", kwam van de pers in 1911. Het volgend jaar schreef hij „Trimards". Andere werken van dezen, vooral in West-Vlaanderen zeer populairen auteur zijn nog „Cains Zonde", „De Dieperik", „De Vracht", „Grepen uit het Dierenleven", „De Pauwenschreeuw", „De Blieckaerts", „Oorlogstijd", enz.
(De Nieuwe Gazet) **(Vor. ber. Letterk. 1367 E.)**

B. DUITSCHLAND. — De Stahlhelm met vacantie. —
Op 9 Juli is bevel gegeven dat de Stahlhelm tot 18 Augustus met verlof gaat. Tijdens dit verlof is het dragen van uniformen door de Stahlhelmleden verboden. (Berl. Tageblatt) **(Vor. ber. blz. 1305 C.)**

C. PROF. DR. F. A. H. SCHREINEMAKERS. — Afscheidscollege. —
In het groot-auditorium van het Leidsche Academiegebouw heeft prof. dr. F. A. H. Schreinemakers, hoogleeraar in de anorganische scheikunde aan de Leidsche universiteit, die wegens het bereiken van den 70-jarigen leeftijd als zoodanig ontslag heeft genomen, op 7 Juli onder groote belangstelling een afscheidscollege gegeven. Aan dit afscheidscollege is het volgende ontleend:
Er zijn altijd onderzoekers geweest en er zullen ook altijd onderzoekers zijn, want de menschelijke geest kan niet berusten alleen in het weten en verzamelen van feiten, maar voelt ook een innerlijken drang om den samenhang der dingen te leeren kennen. En evenals de soldaat zijn vaandel volgt, wat ook het gevaar zij, dat hem wacht, zoo volgt ook de onderzoeker de verlokkende roepstem der wetenschap naar het geheimzinnige onbekende, onverschillig of dit hem voert tot zegen of tot verderf. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Onderwijs 1380 A.)

11 JULI 1934

D. POLEN. — Goud-clausule opgeheven. —
In de Staatscourant van 7 Juli is de verordening van den president verschenen, waardoor de goud-clausule bij alle verplichtingen ten gunste van de zloty-valuta wordt opgeheven.
De Poolsche debiteur is voortaan gerechtigd, zijn verplichtingen te voldoen in Poolsche zloty-valuta, zelfs wanneer de verplichtingen luiden in goud- of andere valuta. (Polska Agencia Telegr.)

E. INTERN. ORNITHOLOGISCH CONGRES TE OXFORD. —
Van 2—7 Juli '34 zijn de ornithologen uit alle deelen van de wereld in het Rhodes-House te Oxford bijeen geweest om het 8e Internationaal Ornithologisch Congres bij te wonen. Prof. dr. L. F. de Beaufort vertegenwoordigde de Nederl. regeering. In zijn openingswoord wees de voorzitter, prof. dr. Stresemann uit Berlijn, op de oude traditie van Oxford als centrum van vogelstudie. Reeds 250 jaar geleden werd de beroemde vogelverzameling van Elias Ashmole naar Oxford overgebracht, waar zij nu nog steeds in het Ashmolean Museum bewaard wordt en in die lange jaren voor de ornithologische wetenschap van onberekenbaar veel nut is geweest. Dit congres was een jubileumcongres, daar het juist 50 jaar geleden is (1884), dat de ornithologen voor het eerst te Weenen bijeen kwamen. Zeer vermeldenswaardig is het zeker, dat de eenige ornitholoog, die alle congressen bijwoonde en daarmede reeds 50 jaar lang zijn onverflauwde interesse in de ornithologie bewijst, de ex-tsaar Ferdinand van Bulgarije is, die ook thans weer met groote belangstelling de discussies heeft gevolgd.

Als wij het programma van dit congres vergelijken met dat van vroegere, zien wij, dat de belangstelling der ornithologen zich meer en meer wendt naar de vraagstukken van de biologie der vogels in den vogeltrek, terwijl taxonomie en anatomie niet meer die groote plaats innemen van vroeger. Veel aandacht werd bovendien gewijd aan de vogelbescherming. Steeds meer wordt ingezien hoe wenschelijk het is, dat het publiek wordt gewezen op de cultureele beteekenis der vogels. Hoogst interessant was in dit verband de voordracht, die de Engeische vogelschilder Roland Green hield over vogelvormen en hun aesthetische beteekenis. (Sunday Times)
(Vor. ber. Biologie 1205 H.)

F. FRANKRIJK. — Eenheidsfront tusschen socialisten en communisten. —
Tusschen den landelijken socialistischen bond in het departement Seine en de communisten is overeenstemming bereikt omtrent de vorming van een eenheidsfront. Een voorstel van den socialistischen leider Syromski, waarin zekere voorbehouden worden gemaakt, is door de socialisten met 4.584 tegen 824 stemmen aangenomen, hoewel verscheidene sprekers uiting gaven aan hun vrees voor de gevolgen van een dergelijke samenwerking. In de gemeenschappelijke vergaderingen met de communisten zullen volgens het voorstel van Syromski geen meeningsverschillen over de verschillende leerstellingen behandeld worden. Bovendien wijzen de socialisten het af, dat de gemeenschappelijke strijd tegen de regeering moet leiden tot het uitroepen van stakingen, daar dergelijke maatregelen slechts door de vakvereenigingen mogen worden getroffen. Een socialistisch-communistische commissie zal waken over de strikte uitvoering van de overeenkomst. (Vaz Dias)
(Vor. ber. Soc. Partij 1315 C.: Commun. 101 B.)

G. DUITSCHLAND. — De kerkstrijd. —
De rijksminister van Binnenlandsche Zaken, Dr. Frick, heeft aan de regeeringen der landen een instructie gezonden waarin onder meer het volgende staat: De vrede in de Evangelische kerk die door de regeering en door het volk verlangd wordt blijft ongelukkigerwijze nog achterwege. In feite wordt het conflict op bittere wijze voortgezet; het vormt een gevaar en een belemmering van het opbouwend werk der regeering. De regeering houdt vast aan haar meening, dat het niet de taak is van den staat tusschenbeide te komen in kerkzaken doch zij kan niet toestaan dat haar doel een werkelijk nationale gemeenschap in het leven te roepen ondermijnd zou worden door het voortduren van het kerkconflict.
Om redenen van openbare veiligheid, orde en welvaart, aldus in deze instructie, verbied ik tot nader order en zonder uitzondering alle bespreking van het Evangelische kerkconflict in openbare vergaderingen, in de pers, in vlugschriften en pamfletten.
De officieele bekendmakingen van rijksbisschop Müller worden door deze instructie niet getroffen.
(Völkischer Beobachter)
(Vor. ber. Ev. Kerk 1356 B.; Kerkstrijd 1247 K.)

H. OOSTENRIJK. — Bondskanselier Dollfuss' oordeel over Duitschland. —
Ter gelegenheid van zijn benoeming tot eere-burger van Mariazell heeft Oostenrijk's bondskanselier Dollfuss een rede gehouden, waarin hij zich hoofdzakelijk met Duitschland bezig hield.
Hij zeide o.a.: „Een diepe afschuw maakt zich van ons meester wanneer wij zien tot welk resultaat in korten tijd een beweging gekomen is, die beloofd heeft het Duitsche volk een gelukkige toekomst te brengen. Maar het is niet anders mogelijk. Menschen, die tenslotte op het standpunt van de macht staan en die zich verre verwijderd gelooven van iederen zedelijken plicht tegenover een hoogere macht, die meenen, dat alles geoorloofd is, wat hun macht dient en wat geschikt is om hun macht te verschaffen, moeten hun land wel naar den afgrond leiden.
Een volk, dat het zedelijke niveau van zijn rechtsgevoel, van zijn maatschappelijke orde zelf vernietigt, mag zich er niet over verwonderen wanneer het door zichzelf te gronde gaat." (Reichspost)
(Vor. ber. Dollfuss 1371 H.)

A. DE UITVAART EN BIJZETTING VAN Z. K. H. DEN PRINS DER NEDERLANDEN. —

Voor de tweede maal in slechts enkele maanden tijds, trok door de straten der Residentie een Koninklijke rouwstoet, op weg naar het nabije Delft, om in de oude Prinsenstad andermaal het stoffelijk overschot van een lid van ons Vorstenhuis aan den Koninklijken Grafkelder in de Nieuwe Kerk toe te vertrouwen.
Op 11 Juli voerde de rouwstoet met zich het stoffelijk overschot van den Gemaal onzer Koningin, wijlen Z. K. H. Prins Hendrik.
De laatste eer werd aan de nagedachtenis van den Prins-Gemaal bewezen door het plechtig ceremonieel bij het uitdragen uit het Paleis Noordeinde en bij de aankomst aan de Nieuwe Kerk te Delft: door een schier eindeloos langen stoet vol militairen praal en vorstelijke waardigheid, die het stoffelijk overschot op zijn laatsten tocht begeleidde, en ten slotte door de honderdduizenden belangstellenden, die in breede hagen langs den weg geschaard den overleden Prins bij het voorbijtrekken van den rouwstoet eerbiedig een laatsten afscheidsgroet brachten.
Op het plechtige oogenblik van het uitdragen van het stoffelijk overschot van Z. K. H. Prins Hendrik weerklinken militaire commando's. De geweren worden gepresenteerd, de vaandels neigen ten groet.

Het muziekcorps van het 1e Regiment Infanterie zet plechtig de melodie in van een oud-Hollandsch lied, gemaakt op den dood van Prins Willem I uit Valerius' „Gedenckklanck".
Twaalf hofjagers van het Paleis Het Loo dragen de blank eikenhouten kist door de vestibule naar buiten en plaatsen haar in den rouwwagen. Deze is dezelfde welke het stoffelijk hulsel van H. M. de Koningin-Moeder naar haar laatste rustplaats heeft vervoerd.
De lijkkoets is echter, overeenkomstig den wensch van Prins Hendrik, die een „witte" begrafenis wenschte, thans geheel wit geschilderd. Op de vier hoeken zijn pluimen van witte struisveeren aangebracht. In het midden boven op den hemel, is een zilveren kroon geplaatst.
De lantaarns op de vier hoeken zijn omkleed met witte rouwhoezen. De bok is bekleed, evenals de draperie en de gordijnen, met wit laken, met wit wollen agrement en franje.
Ter weerszijden van den bok is het Nederlandsche wapen aangebracht in zilver.
De kist wordt met een ivoor-kleurig laken, dat tot op ongeveer 20 centimeter van den grond afhangt, gedekt. Daarover wordt de nationale driekleur gespreid. Een wit fluweelen kussen, waarop de ordeteekens van Prins Hendrik zijn gehecht, wordt met zijn admiraalssteek en twee gekruiste sabels daarop geplaatst.
Staande op het bordes van het Paleis wonen H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana het opbaren van de lijkkist in den witten lijkwagen bij. H. M. is gekleed in zwart costuum, waarover zij een witten sluier draagt, met witten hoed; H. K. H. Prinses Juliana is in het wit gekleed met witten hoed.
Als de lijkkist wordt opgebaard, wordt op het Malieveld het eerste der saluutschoten gelost. Dit lossen van schoten wordt elke minuut herhaald, totdat het stoffelijk overschot in den grafkelder wordt bijgezet.

Om precies kwart voor tien zet de rouwkoets, waaraan eenige kransen zijn gehecht, zich in beweging. De Koningin en de Prinses trekken zich nu terug in haar vertrek, links van den ingang van het Paleis, waar zij met andere vorstelijke personen het vertrek van den stoet verder gadeslaan.
De lijkwagen wordt getrokken door acht zwarte paarden met witte dekkleeden en witte manenkappen. De paarden worden van den bok af gereden en bestuurd met witte leidsels.
Als slippendragers van het witte rouwkleed fungeeren Zijne Excellentie gep. luit.-generaal Swart, adjudant i.b.d. van H. M. de Koningin, Zijne Excellentie Vice-Admiraal Brutel de la Rivière, commandant van de Koninklijke Marine te Den Helder, Zijne Excellentie gep. luit.-generaal Seyffardt, oud-chef van den Generalen Staf, gep. schout-bij-nacht jhr. Von Muhlen, adjudant i.b.d. van H. M. de Koningin en oud-adjudant i.b.d. van wijlen Prins Hendrik, de hofmaarschalk van wijlen Z. K. H. von Bulow Stolle, kolonel titulair jhr. Laman Trip, adjudant van wijlen Prins Hendrik, gep. kolonel titulair Schmidt, en adjudant i.b.d. van H. M. de Koningin luit. ter zee 1e klasse Callenfels, adjudant van wijlen Prins Hendrik.
Naast den rouwwagen, aan weerszijden, schrijden de zestien Kamerheeren, die straks bij het Rijswijksche plein de voor hen bestemde koetsen zullen bestijgen.
Ter rechterzijde rijdt verder nog te paard Zijne Excellentie de chef van het Militaire Huis van H. M. de Koningin, de adjudant-generaal, de gep. vice-admiraal Bauduin en ter linkerzijde rijdt de gouverneur der residentie, luitenant-generaal jhr. W. Röell.
Onmiddellijk achter de witte lijkkoets komen vier open rijtuigen met kransen en bloemen. En daarachter schrijden de officianten en het personeel, alsmede eenige oud-gedienden van wijlen Z. K. H., waarvan een gedeelte als dragers is aangewezen.
Te paard volgen dan de officieren der Landmacht van het Militaire Huis van H. M. de Koningin. Zij rijden twee aan twee naar ouderdom van rang. De oudsten rijden voorop.

Op het bordes van het Paleis verschijnen dan de eerste vorstelijke personen, die in den rouwstoet zullen mederijden. In het eerste rijtuig neemt plaats Z. K. H. de erfgroothertog van Oldenburg. Dit rijtuig is bespannen met twee paarden, evenals de hierna nog komende. Zij worden geëscorteerd door een hofjager en twee lakeien ter eenerzijde en drie lakeien ter andere zijde van het rijtuig.
In het tweede rijtuig nemen plaats Z. K. H. Prins Karel van België, graaf van Vlaanderen en de graaf van Athlone.
In het derde rijtuig stappen Z. D. H. Prins Felix van Luxemburg en Z. D. H. de Vorst von Wied.
In het vierde rijtuig komen te zitten Z. D. H. de Vorst von Bentheim und Steinfurt, Z. D. H. de Erfprins von Wied en Zijne Hoogheid Christiaan Lodewijk, hertog van Mecklenburg.

Dan volgen eenige galakoetsen, bespannen met twee paarden, gaande een lakei naast elk portier. In de eerste galakoets neemt plaats Zijne Excellentie de opperhofmaarschalk, Freiherr von Fritsch, vertegenwoordiger van H. K. H. de groothertogin van Saxen Weimar Eisenach. In de tweede koets stappen Z. D. H. de Vorst en Rijngraaf van Salm Horstmar, Commandator van de Commandery Westfalen der Johanniter Orde, mr. Baron van Hövell tot Westerflier, baljuw van het Kapittel der Souvereine Orde van Malta, Balye Nederland en Zijne Excellentie, de heer Barbey Ador, vertegenwoordigende het Internationaal comité van het Roode Kruis te Genève.

In het volgende hofrijtuig nemen plaats Zijne Excellentie de gep. luitenant-generaal van Suchtelen van de Haare, grootofficier van H. M. de Koningin, Zijne Excellentie jhr. mr. dr. Schimmelpenninck, oud-waarnemend Grootmeester van het Huis van wijlen H. M. de Koningin-Moeder, Zijne Excellentie jhr. Boreel van Aldenaller, opperhofmaarschalk van H. M. de Koningin en Zijne Excellentie mr. baron van Lynden, opperkamerheer van H. M. de Koningin.
In den stoet is ook plaats ingeruimd aan het Convent van de Commanderij Nederland der Johanniter Orde. Voor hen zijn de beide volgende koetsen bestemd. In de eerste nemen plaats Zijne Excellentie baron Röell van Hazerswoude, eere-commandator en jhr. E. H. van Loon, Coadjutor en in het tweede jhr. J. Beelaerts van Blokland, wnd. secretaris, jhr. W. F. A. van Pestel, schatmeester en F. Ch. C. baron van Tuyll van Serooskerken, ridder.

Ook voor het Hoofdbestuur van het Nederlandsche Roode Kruis, waaraan Prins Hendrik zoovele jaren zijn beste krachten daadwerkelijk heeft gegeven, zijn in den rouwstoet, welke zich thans opmaakt om den vorstelijken Doode naar zijn laatste rustplaats te brengen, twee volgrijtuigen bestemd. In het eerste nemen plaats Zijne Excellentie gep. luit.-generaal J. H. Röell, eerste onder-voorzitter, gen.-majoor Praag, inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht en tweede onder-voorzitter van het Nederl. Roode Kruis, mr. dr. Donker Curtius, afgevaardigde van de „Ligue des Sociétés de la Croix Rouge" te Parijs, secretaris-generaal en prof. Koolemans Beynen lid van het Dagelijksch bestuur van het Nederlandsche Roode Kruis.
In het tweede hofrijtuig nemen plaats Zijne Excellentie gep. luit.-generaal Bakker, mr. dr. D. A. P. N. Koolen, lid van den Raad van State, W. C. J. J. baron van Voorst tot Voorst en de dir. officier van gezondheid 2e klasse Boosman, allen leden van het dagelijksch bestuur van het Nederl. Roode Kruis.
Hierna volgen eenige hofrijtuigen, bespannen met twee paarden, gaande naast elk portier een lakei.
In het eerste daarvan stijgen in Kamerheer Freiherr von Ende en majoor von Stephan, die deel uitmaken van het gevolg resp. van Hertog Adolf van Mecklenburg en de Erfgroothertog van Oldenburg. In het tweede neemt plaats baron Goffinet, die behoort tot het gevolg van prins Karel van België en de heer van Mecklenburg, gevolg van den Groothertog van Mecklenburg.
Dan nemen in het derde rijtuig plaats de hofmaarschalk van H. M. de Koningin, mr. baron de Smeth en de oud-hofmaarschalk van wijlen H. M. de Koningin-Moeder, Juckema van Burmania, baron Rengers van Warmenhuizen. In het vierde stijgen generaal-majoor Fabius, inspecteur der cavalerie, toegevoegd aan den graaf van Athlone en kapitein ter zee Furstner, toegevoegd aan prins Karel van België. In het vijfde rijtuig nemen plaats kolonel A. Diemont, commandant van het derde halfregiment huzaren, toegevoegd aan Z. H. den groothertog van Mecklenburg, mr. baron van Heeckeren van Kell, kamerheer i.b.d. van H. M. de Koningin, toegevoegd aan H. D. H. de vorstin van Erbach Schonberg en luitenant-kolonel baron van Lawick, commandant van het regiment wielrijders, toegevoegd aan prins Felix van Luxemburg.

Alvorens dan het tweede militaire gedeelte van den rouwstoet zich aansluit, komen eerst nog enkele open rijtuigen, waarin talloos vele bloemstukken en kransen liggen opgetast.
Voorop in het sluitingsescorte van den rouwstoet reed de commandant, luitenant-kolonel J. E. Haitsma Mulier. Vervolgens kwam de vertegenwoordiging van de Koninklijke Marine. De tamboers en pijpers gaan aan het hoofd, gevolgd door een compagnie Mariniers en twee compagnieën matrozen. Achter de marinetroepen volgt een compagnie van honderd man van de Koloniale Reserve uit Nijmegen in hun mooie zwarte uniformen. Dan volgt het muziekkorps van het 5e regt. Infanterie uit Amersfoort onder leiding van den kapelmeester Van der Glas en hierachter marcheeren weer vier compagnieën infanterie onder commando van majoor J. Dwars, gevolgd door twee batterijen veld-artillerie, gecommandeerd door majoor de Iongh.
Een detachement maréchaussee sluit den stoet.
Het militair escorte was circa twee duizend man sterk. De lengte van den geheelen stoet bedroeg ongeveer 2½ kilometer.
De Koningin, Prinses Juliana en de vrouwelijke verwanten van Prins Hendrik waren in het Paleis achtergebleven, Zij gingen niet in den stoet mee, doch begaven zich afzonderlijk naar Delft. Zoodra het laatste gedeelte van den rouwstoet de Hoornbrug was gepasseerd, werd dit aan het Paleis gemeld. Een aantal gesloten Hofauto's reed voor, waarin de Koningin met de Prinses en de dames uit Haar gezelschap plaats namen.
Toen de Koningin de Markt opreed en uit de auto stapte, werden door de daar opgestelde eerewacht van mariniers de militaire eerbewijzen gebracht en speelde de Marine-kapel, die ter zijde van den ingang stond opgesteld, onder leiding van kapelmeester Leistikow, het Wilhelmus.

Terwijl buiten de muziek van Leistikow's treurlied „De laatste eer" weerklonk, stelde de Koninklijke stoet zich in het voorportaal der kerk op. Langzaam en plechtstatig werd de kist door den 45 meter langen corridor gedragen naar den ingang van het Koor, waar zich de grafkelder der Oranjes bevindt.
Het stoffelijk overschot werd begeleid ter rechter- en ter linkerzijde door de slippendragers en de daarvoor aangewezen kamer-

heeren en voorafgegaan door den kamerheer-ceremoniemeester, de beide adjudanten van den overledene, jhr. Laman Trip en luitenant ter zee 1e klasse Callenfels, dragende de militaire kenteekens en ordeteekenen.
De ceremoniemeester, gevolgd door de groot-officieren en den opperceremoniemeester stelden zich daarna op vóór het stoffelijk overschot.
Achter de baar schaarden zich H. M. de Koningin met H. K. H. Prinses Juliana aan Haar rechterzijde en Hertog Adolf Friedrich van Mecklenburg ter linkerzijde. De overige vorstelijke personen volgden hierachter.
Tijdens den gang van den lijkstoet van het voorportaal der Kerk speelde de organist zacht op het orgel. Het was een preludium waarin de melodie van het Mecklenburgsche volkslied weerklonk.

Nadat de groote deuren, welke de rouwstoet aan het oog van de schare in de kerk onttrokken, waren geopend, vertoonde de stoet zich in een wondere mengeling van kleurschakeering voor de eerbiedig staande menigte.
Toen de kist naar het midden van het koor was gedragen en op de katafalk was geplaatst, speelden de bazuinen het „Adagio" van Wagenaar.
De kist werd gedekt met het rouwkleed en daarover werd de vlag gelegd. De chef van het Militaire Huis plaatste vervolgens het kussen met de ordeteekenen op de kist.

De rouwdienst. — Hierop ving de plechtige rouwdienst aan. Prof. dr. H. Th. Obbink betrad den kansel en las, na het uitspreken van het votum de eerste zeven verzen uit Mattheus 28 en eenige verzen uit Romeinen 18.
Vooraf werd gezongen gezang 189 vers 4 en 6.
Na het lezen uit den Bijbel zongen de aanwezigen gezang 271 vers 7 en 8.

Prof. Obbink hield daarna de volgende toespraak:

Wie had den 27sten Maart kunnen vermoeden, dat nu reeds weer de deuren van den Koninklijken grafkelder zich zouden ontsluiten om den zoo vroeg en onverwacht ontslapen Prins der Nederlanden te ontvangen! Toen stonden wij met gebogen hoofden, diep bedroefd om het heengaan van onze beminde Koningin-Moeder. Maar Zij had „de dagen der jaren", waarvan Mozes sprak in den 90sten Psalm, voleindigd en wij wisten, dat Haar lang en gezegend leven ten einde spoedde.

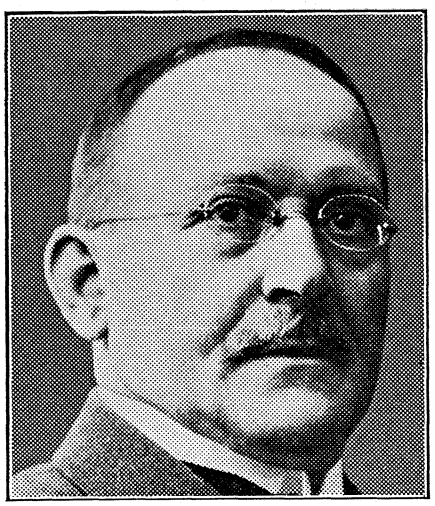

Prof. dr. H. Th. Obbink.

En nu staan wij hier, bij den geopenden grafkelder om den Prins der Nederlanden, weggerukt in de kracht Zijner jaren, en den bloei des levens, ten grave te geleiden. En onze ziel is verschrikt om zooveel leed als onze geëerbiedigde Koningin en Hare Koninklijke Dochter treft door het heengaan van deze twee beminde dooden. Welk een smartelijke leegte in ons Koninklijk Paleis, wat een eenzaamheid in het leven der ons overgebleven loten van den eens zoo bloeienden Oranjestam! Wat een gevoel van vereenzaming ook doortrilt ons land en volk! Het plotselinge van dit verscheiden heeft allerwegen ontsteltenis gewekt, een ontsteltenis, die te heviger wordt gevoeld, doordat de wonde, geslagen door het heengaan onzer beminde Koningin-Moeder, nog niet is gesloten en onze gedachten sedert Haar verscheiden nog meer dan anders zich bewogen om ons al kleiner wordend Oranjehuis. Maar ook om de plaats, die de Gemaal onzer Koningin en de Vader onzer Prinses innam in allerlei kringen onzer samenleving, zijn wij ontroerd door Zijn heengaan. Naar populariteit heeft Hij niet gestreefd, toch was Hij populair, en Hij is dat geworden door Zijn gemoedelijken eenvoud, Zijn ongedwongen omgang met menschen uit allerlei kringen, Zijn hartelijk medeleven, Zijn vriendelijken humor, Zijn prettig-opgewekten aard. Maar niet minder door Zijn levendige belangstelling in allerlei sociaal en philantropisch werk. Bij de herdenking van Zijn vijf en twintigjarig voorzitterschap van het Nederlandsche Roode Kruis hebben wij kunnen vernemen, hoezeer Zijn arbeid in dat heilzame werk werd gewaardeerd door hen die Hem daar aan het werk zagen. En in hoeveel andere „werken des vredes" heeft Hij niet een levendig aandeel genomen en belangstelling getoond! In Zijn houding bij al deze dingen lag niets gedwongens of gewilds, het ging alles zoo spontaan en natuurlijk, het was uiting van Zijn meelevend hart. Er is gezegd — en terecht gezegd — dat onze betreurde Koningin-Moeder zoo echt en geheel en zoo gemakkelijk Nederlandsche was geworden — welnu: de Prins der Nederlanden was inderdaad met hart en ziel een Nederlandsche Prins. Hij is dat geworden niet als de vervulling van een noodzakelijken plicht, maar eenvoudig door Zich te geven zooals Hij was. Die natuurlijke ongedwongenheid was de groote aantrekkelijkheid van Zijn persoon.
Maar dit alles is slechts terugzien op wat geweest is. Het is nu voorbij. En het voorbije kan toch slechts een schamele troost bieden. De herinnering zonder meer is steeds een weemoedig bezit. Beklagenswaardig is de mensch, die, staande bij het open graf van een dien hij lief heeft, niets anders overhoudt dan de smartelijk-weemoedige heugenis van wat voorbij is.
O, als wij moesten gelooven, dat dit het laatste is van ons menschenleven, dat het graf zich sluit boven ons hoofd, dan waren wij, naar Paulus' woord: „de beklagenswaardigste van alle menschen". Maar wij weten, dat, wanneer onze aardsche tentwoning wordt afgebroken, wij een gebouw van God hebben, eeuwig in de hemelen, en dat wij hier in ons aardsch bestaan, leven als in het vaak zoo koude voorportaal van den tempel Gods, het eeuwig Vaderhuis. Voor ons, die het menschenleven niet zien als besloten tusschen wieg en graf, maar die het, met zijn smart en vreugde, zijn lief en zijn leed, mogen zien „sub specie aeternitatis", in het licht der eeuwigheid, dat het licht is van Gods oneindige liefde in Christus — voor ons is de dood geen einde, maar een overgang naar het volle licht en de alomspannende heerlijkheid.
Ook Hij, dien wij zoo straks ter laatste rustplaats zullen geleiden, zag Zijn leven in dat licht met diepe en stellige overtuiging. Meer dan eens heb ik Hem mogen spreken over de eeuwige dingen. En de eerste maal dat dit geschiedde, was het voor mij een openbaring te bemerken dat het voor Hem het allerbelangrijkste was. Telkens en telkens kwam Hij er met grooten nadruk op terug en sprak er over in den toon eener gevestigde overtuiging en rustige verzekerdheid. En wanneer bleek dat ik Zijne inzichten niet kon deelen, dan werd pas duidelijk hoe diep Zijn religieuze gevoelens waren verankerd in Zijn ziel, en hoezeer dit de centrale gedachte van Zijn leven was. Het sterven was voor Hem een gang naar het eeuwige licht, een opgang naar hooger heerlijkheid. Daarom is het ook volgens Zijn wensch dat die opgang zou worden uitgedrukt in witte lichte kleuren, symbolisch aanduidend de lichtsfeer der eeuwigheid. En wij danken God dat wij het zoo mogen doen en dat het sombere zwart van den rouw wordt overstemd door de blanke kleur van licht en leven.
Daarom hebben wij ook ditmaal deze plechtigheid mogen aanvangen met het lezen van een lied des levens, een lied der hope, een juichtoon over de reddende liefde Gods die ons geen macht ter wereld kan ontrooven. Van zulke dingen te mogen spreken bij een open graf is de grootste heerlijkheid die God aan menschen gaf. Wij drukken daardoor uit dat, naar des Apostels woord, „de dood is verzwolgen in de overwinning" en dat geen ding ons kan scheiden van de liefde van Christus die het leven en de onverderfelijkheid heeft aan het licht gebracht.
Toen Christus aan het kruis stierf, was Zijn dood een zegepraal, Zijn schijnbare ondergang een overwinning. Die overwinning is de overwinning van allen die weten wat het is, met Hem te sterven en met Hem op te staan tot een nieuw leven. Dan heeft de dood zijn scherpen prikkel verloren en het leven viert zijn eeuwigen triomf. Geloofd zij God die het in Christus mogelijk maakte dat sterfelijke menschen zulke groote dingen mogen zeggen op een plaats waar alle aardsche glorie verzinkt.

De rede van Prof. Obbink werd besloten met het uitspreken van een gebed. Daarna verzocht nog de predikant gezamenlijk te zingen gezang 202 vers 1, 2 en 4 en tot slot sprak prof. Obbink nog een zegenbede uit.
Toen was het plechtig oogenblik gekomen, dat de kist in den grafkelder zou worden gedragen. De chef van het Militaire Huis met de beide adjudanten van den ontslapen Prins begaven zich naar de baar, waar de Chef van het Militaire Huis het kussen van de kist afnam en aan genoemde adjudanten overgaf.
De kist werd ontdaan van het kleed en de vlag en voorafgegaan door den Koninklijken Commissaris van den grafkelder en prof. Obbink in den grafkelder gebracht. De Koningin, de Prinses, Hertog Adolf Friedrich en de Hertogin volgden den droeven stoet.
Langzaam werd de kist aan ieders oog onttrokken, terwijl alle aanwezigen staande gezang 209 vers 1 en 3 zongen. Bij het eerste vers speelden de bazuinen de melodie mee. De eerewachten, welke aan beide zijden van den grafkelder opgesteld stonden, brachten de laatste militaire eerbewijzen.
Toen werd de toegang tot den Grafkelder door het gordijn afgesloten.
Bijzonder wijdingsvol klonken toen de tonen van het oude Wilhelmus boven den grafkelder gespeeld door de vier bazuinblazers. In den grafkelder ging prof. Obbink voor met het „Onze Vader". Zacht orgelspel klonk weer door de gewelven der kerk, toen prof. Obbink uit den grafkelder kwam. Daarop rezen de Vorstinnen en Vorsten van hun plaatsen op en werden naar hun auto's geleid.
Alle overige personen bleven op hun plaats totdat de Koningin en Prinses Juliana de Kerk verlaten hadden.
Eenige minuten stond de schare nog onbeweeglijk; daarna kwam er eenige beweging en diep onder den indruk van het droeve gebeuren verlieten allen het kerkgebouw.
(Alg. Hdbl., De Maasbode, N. R. Crt., Tel.)

(V. b. 1380 B.; photo Z. K. H. Prins Hendrik 1372 A.;

A. SPANJE. — Motie van vertrouwen voor de regeering. —
In de Cortes is op 5 Juli met 191 tegen 62 stemmen een motie van vertrouwen in de regeering aangenomen, zoodat de regeering thans de door haar verlangde volmachten met betrekking tot de behandeling van het met Catalonië ontstane conflict inzake de pachtwetten, verkregen heeft. De Cortes is thans verdaagd tot 1 October 1934. (El Sol) **(V. b. 1375 E.)**

B. DUITSCHLAND. — Dr. Göbbels en de buitenlandsche pers. —
Rijksminister dr. Göbbels heeft op 10 Juli '34 over alle Duitsche zenders het woord gevoerd over: „De 30ste Juni in den spiegel van het buitenland".
De minister begon met te zeggen: „Wanneer ik tot u, mijn volksgenooten, spreek, zou ik mij met u tot het buitenland willen richten en u allen als getuigen oproepen voor eenige, in de geschiedenis van de journalistiek bijna zonder weerga, voorgekomen gevallen van leugen, laster en verdraaiïng van ware feiten. De 30ste Juni is in Duitschland zonder eenige binnenlandsche ontreddering verloopen. De leider heeft met zijn autoriteit en een bewonderenswaardige driestheid de revolte van een klein groepje saboteurs en ziekelijke eerzuchtigen bliksemsnel onderdrukt. Het dagelijksche leven ging zijn gewonen gang. Rust en orde werden in het geheele rijk niet verstoord. Het volk begroette met verlichting de reddende daad van Hitler, die Duitschland en daardoor de geheele wereld voor de zwaarste catastrofes bewaarde.
Men zou hebben kunnen verwachten, dat de buitenlandsche pers, die toch haar verantwoordelijke en goedbetaalde vertegenwoordigers in Berlijn en in andere groote steden van het rijk heeft en daardoor de mogelijkheid heeft zich over de gebeurtenissen van 30 Juni objectief te laten voorlichten, met de in het internationale verkeer gebruikelijke waarheid en duidelijkheid van de gebeurtenissen melding zou hebben gemaakt en ze hebben beoordeeld. Eenige serieuze bladen hebben dat gedaan. Andere bladen zijn evenwel kwaadaardig gaan ophitsen en op hysterische wijze gaan belasteren.
Göbbels somde toen een reeks berichten uit buitenlandsche bladen op die door andere werden tegengesproken; hij citeerde uit de „Daily Herald", de „Matin", de „Intransigeant", hij haalde het Fransche telegraafbureau Havas en de Moskouzender aan, en sprak van „leugenfabrikanten".
De minister sloot zijn rede met een protest tegen dergelijk „übele Journalistik". „Ik wend mij tot u volksgenooten", aldus Göbbels, „en met u tot de geheele wereld. Ik vraag den buitenlandschen correspondent of hij zich wil laten compromitteeren door zulk minderwaardig optreden van zijn collega's. Ik vraag de publieke meening: hebt gij nog gevoel voor waarheid en behoorlijkheid, zooals tot nog toe heerschte bij de volken? Ik geloof in naam van het geheele Duitsche volk te spreken wanneer ik daartegen protesteer en verklaar dat de Duitsche regeering niet van zins is verder nog buitenlandsche correspondenten in Duitschland te dulden, die op zulke wijze de volken tegen elkaar ophitsen en een atmosfeer van tweedracht scheppen. Zooiets heeft niets te maken met vrijheid van meening. Dit is vergiftiging van de openbare meening en de volken moeten daarvan de gevolgen dragen. Slechts wanneer ons de mogelijkheid gegeven wordt de binnenlandsche moeilijkheden zelf uit den weg te ruimen, kan de binnenlandsche vrede terugkeeren."
(Der Angriff)
(V. b. Compl. Röhm-v. Schleicher 1382 G.; Goebbels 1364 A.)

12 JULI 1934

C. KARD. FAULHABER. — Voornaamste passages uit verboden schrijven. —
Na de bisschopsconferentie in Fulda heeft de onverschrokken verdediger van de eeuwige rechten der Kerk, Z. H. Em. Kardinaal Faulhaber, het woord der waarheid aan zijn volk willen verkondigen. Ondanks artikel 5 van het concordaat werd de voorlezing in alle kerken van Beieren door de regeering verboden. Thans zijn wij in staat de meest belangrijke passages uit dit herderlijk schrijven hieronder te laten volgen.
Wanneer dergelijke groote gevaren voor geloof en zeden ons volk bedreigen, dan kunnen wij, bisschoppen, niet langer zwijgen. De Kerk en hare dienaren worden openlijk aangevallen, belasterd en beschimpt in dagbladen, brochures en tijdschriften; Christus, onze Heer wordt bespot, en de Oneindige Majesteit Gods wordt in woord en beeld beleedigd.
Gij allen hebt wel eens gelezen of hooren beweren: „Wie een uniform heeft aangetrokken, houdt op Katholiek of Protestant te zijn." Maar wij, bisschoppen, zeggen U: „Ieder soldaat is verplicht de bevelen van zijn meerderen te volbrengen, maar de godsdienst is geen costuum dat wordt afgelegd, wanneer men een uniform moet aantrekken."
„De godsdienst is de kern van onze ziel, hij is de heilige plicht voor ieder uur en voor ons geheele leven; de godsdienst blijft ook tijdens den dienstplicht een bron van kracht en het kostbaarste element van onze moreele persoonlijkheid." (De Maasbode)
(V. b. Katholieken 1312 A.; Faulhaber 1311 C.)

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Onderwijs. —
De Hoogere Theologische School in Ned.-Indië, welke te Buitenzorg wordt gevestigd, zal 1 Augustus a.s. haar lessen aanvangen met 12 leerlingen. Onder deze zijn een paar Toba-Bataks, Chineezen, Javanen, Amboneezen, Minahassers en Timoreezen. Docenten zijn dr. Th. Müller, die een paar jaar in de Batakzending werkzaam was, en de heer J. H. de Groot voor de gewone onderwijsvakken. Een theologisch docent, die tevens als directeur optreden zal, wordt nog gezocht. Behalve de zendingsconsuls zitten in het bestuur der school: dr. H. Kraemer, prof. mr. J. M. J. Schepper, mr. C. C. van Helsdingen, dr. R. Tumbalaka, mr. J. E. van Hoogstraten en de heer Ed. Müller. (Aneta)
(Vorig bericht blz. 716 B.)

E. WOL. — Nieuw gebruik. —
In verband met het aanzienlijke wol-overschot in Australië, zoekt men steeds nieuwe wegen, om deze wol productief te maken. Men is er onlangs in geslaagd er volgens een nieuwe methode zacht en duurzaam leer van te maken, zelfs het glanzende oppervlak van het gewone leer is er bij behouden. Men experimenteert ook met het gebruik van wol bij de fabricatie van behangselpapier en als isolatiestof voor electrische kabels.
Het meest merkwaardige is wel het gebruik van wol voor het vervaardigen van sommige machineonderdeelen, waarbij men door een speciale behandeling er in geslaagd is, de wol te harden.
(The Australasian) **(V. b. 520 G.; Australië 991 B.)**

F. VITAMINE „B" IN ZUIVEREN TOESTAND. —
Voeding met z.g. geslepen rijst, d.i. rijst, ontdaan van het „zilvervliesje", veroorzaakt het ontstaan van berri-berri, bij het gebruik van ongepelde rijst blijft de berri-berri uit.
Door de Nederlandsche onderzoekers Grijns en Eijkman is aangetoond, dat dit verschijnsel berust op het feit, dat het genoemde zilvervliesje de vitamine „B" bevat, bij afwezigheid waarvan de berri-berri optreedt; berri-berri is dus een avitaminose.
De eerlijkheid gebied echter op te merken, dat de rol van het „zilvervliesje" bij het al of niet optreden van berri-berri reeds lang te voren vermoed was door den Amsterdamsche geneesheer dr. van Dieren, die over dat vraagstuk een verwoeden strijd heeft gevoerd met de aanhangers der z.g. infectieleer, maar ten slotte door de feiten in het gelijk is gesteld.
Aan prof. Jansen, thans hoogleeraar te Amsterdam, en Donath is het tenslotte gelukt, uit rijstzemelen de vitamine „B" als een kristallijnen stof te isoleeren. Zij verkregen echter aanvankelijk niet meer dan 1 mgr. zuivere vitamine uit 300 K.G. rijstzemelen.
Het streven was nu het C_{12}, H_{17}, O_3, S, in zoo groot mogelijke hoeveelheid te verkrijgen, teneinde het voor therapeutische doeleinden te kunnen gebruiken.
Prof. Jansen is er nu destijds in geslaagd, door middel van de z.g. Volders-aarde (in 't Engelsch Fullerth Earth of Activated clay), die de vitamine B 1 blijkt te absorbeeren, uit rijstzemelen een praeparaat te bereiden, dat die vitamine B 1 in ruime mate bevat.
Thans is deze methode nog aanzienlijk verbeterd door den chemicus Robert Williams te Roselle in New-Jersey, die door het toevoegen van kininesulfaat aan een met vitamine B 1 verzadigde suspensie van actieve klei erin geslaagd is, de vitamine weer bijna geheel uit de Volders-aarde te verwijderen, waarbij de vitamine in het water terecht komt. De aldus verkregen oplossing liet hij uitkristalliseeren en door het opnieuw oplossen der zuivere kristallen in rein water kreeg hij het gewenschte geneesmiddel.
Volgens deze methode, welker bruikbaarheid in de praktijk echter nog bewezen moet worden, kan men thans 15 maal zooveel vitamine uit een ton ongepelde rijst halen als tot dusver. (Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde)
(V. b. Vitamine 1364 D.; Vitamine „C" 1353 B.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Handel met Nederland. —
„Our World Trade in 1933" gepubliceerd door de afdeeling buitenlandsche handel van de Kamer van Koophandel der Vereenigde Staten geeft in een overzicht over „Onze beste klanten" in rangorde van belangrijkheid de volgende cijfers:
Waarde van uitvoer uit de Vereenigde Staten naar: 8. Nederland $ 48.717.000, d.w.z. 2.9% van den totalen export uit de Vereenigde Staten; 25. Nederlandsch West-Indië $ 10.314.000 en 31. Nederlandsch Oost-Indië $ 6.890.000.

Al deze cijfers zijn hooger dan die van 1932.
Het getal dat voor ieder land staat geeft de rangorde aan volgens het volumen van den export. Boven Nederland staan het Britsche rijk, Canada, Japan, Duitschland, Frankrijk, Italië en China. Het totaal aantal opgenomen landen is 70.
Met betrekking tot den import in de Ver. Staten is een lijst opgemaakt van 66 landen. Nederland en zijn koloniën komen daarop als volgt voor:
15. Nederlandsch Oost-Indië $ 33.076.000, d.w.z. 2.3% van het totaal der invoeren in de Vereenigde Staten.
17. Nederland $ 30.949.000 d.w.z. 2.1% van de totale invoeren der Vereenigde Staten.
33. Nederlandsch West-Indië $ 6.553.000.
De getallen voor Nederlandsch Oost-Indië en Nederland zijn hooger dan die van 1932.
(„Our World Trade in 1933") **(Vor. ber. blz. 770 A.)**

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Javasche Bank. - Jaarverslag 1933/34. —

Het jaarverslag begint met de opmerking, dat na drie jaren van, door monetaire lapmiddelen in haar duur verlengde en in uitwerking verscherpte crisis, gedurende welke geen enkel afzonderlijk land zich aan de voortgaande daling van de welvaart binnen eigen landsgrenzen kon onttrekken, thans in de groote meerderheid dier landen de benedenwaartsche spiraalbeweging van het economisch leven eindelijk haar dieptepunt schijnt te hebben gevonden. Dit werd echter eerst bereikt, nadat de in economisch opzicht belangrijkste naties terugkeerden tot een 18de eeuwsche economische politiek.
Niettemin is het bereiken van dit dieptepunt van groote beteekenis. Voor het intreden van een economisch herstel toch is het eerst noodige, dat de economische verhoudingen, hoewel op een laaggelegen stabilisatie-vlak, tot rust komen, omdat eerst daarmede een basis gevormd wordt voor het geleidelijk wederom ontspannen van die spiraal.
Dat 1933 in bovenbedoeld opzicht belangrijke vorderingen bracht, mag dan ook een reden zijn om de toekomst met iets meer vertrouwen tegemoet te gaan.
Aan de daling der groothandelsprijzen kwam in de lente van 1933 een einde, dat tot dusverre duurzaam gebleken is.
Tevens schijnt het, dat het minimum van den wereldhandel, zoowel kwantitatief als naar waarde, thans is bereikt, zoodat daarmede tevens de basis is gelegd voor geleidelijke, zij het van toekomstige handelspolitiek afhankelijke, ontspanning.

Nederl.-Indië. — Gedurende de verslagperiode wezen verschillende teekenen duidelijk in de richting van een zich verbeterende situatie, al moet het begrip verbetering in dit verband nog niet als een aanduiding van belangrijk herstel, doch voorshands meer als een eindelijke stabilisatie van de economische verhoudingen worden opgevat.

Export en cultures. — Ofschoon het exportoverschot in 1933 *f* 26.000.000 lager was dan in 1932, gedeeltelijk als gevolg van den lageren netto-gouduitvoer, kan het cijfer op zichzelf als zeer bevredigend worden gekwalificeerd.
Met betrekking tot den kwantitatieven omvang van de buitenlandsche handelsbeweging bracht 1933 een voortzetting der ook reeds in de vorige crisisjaren te constateeren ontwikkeling.
De uitvoerhoeveelheid bleef nagenoeg op peil, terwijl de invoerhoeveelheid daarentegen verder daalde.

Suiker. — Het bleek niet mogelijk den suikerverkoop op peil te houden. De gang van zaken sedert de oprichting van de N.I.V.A.S. deed het inzicht veld winnen, dat het hier niet zoo zeer gaat om tijdelijke overbrugging op korten termijn, als wel om geleidelijke aanpassing op langeren duur, zoodat aan een continuïteit van de regeeringsbemoeienis met de suikerindustrie wel niet te ontkomen zal zijn. Het lidmaatschap van het dagelijksch bestuur van de N.I.V.A.S. heeft aan de Javasche Bank de overtuiging geschonken, dat de N.I.V.A.S., voor heden evenzeer als voor de naaste toekomst, zoowel voor individueele suikerproducenten als voor het land in zijn geheel een uitnemend belang vertegenwoordigt.

Rubber. — De productie der bevolkingsrubber reageerde sterk op de prijsstijging. Wanneer in aanmerking genomen wordt, dat nog slechts korten tijd geleden de levenskansen van de Ned.-Indische rubbercultuur ten opzichte van die van Malakka uiterst ongunstig werden beoordeeld, dan stemt het tot voldoening, dat de daadwerkelijke ontwikkeling aan deze opvatting geenerlei steun schijnt te verleenen.

Thee. — De internationale regeling inzake de thee-restrictie bracht tot dusverre alleszins gunstige resultaten.

Tin. — De statistische positie van het product tin verbeterde sterk gedurende 1933, waartoe het bijzonder gunstige verloop der consumptie meewerkte.

Het Japansche probleem. — De reeds ten vorige jare gesignaleerde eenzijdigheid der handelsbeweging tusschen Ned.-Indië en Japan is in dit verslagjaar nog verder toegenomen. Hoezeer ook de belangen van dit land met den laagst mogelijk geprijsden import zijn gediend, zoo blijft niettemin steeds de oude economische waarheid van kracht, dat import slechts met export kan worden betaald, zoodat in het huidige stadium van de allerwege toegepaste ruilpolitiek de voor Ned.-Indië klemmende noodzaak tot handhaving van het bestaande en op export georiënteerde productie-apparaat met zich meebrengt, dat de import in Ned.-Indië voorshands aan een bevordering van den export wordt dienstbaar gemaakt. Ned.-Indië zal derhalve niet kunnen voortgaan met importeering op de bestaande schaal uit een enkel land, indien het niet daartegenover in datzelfde land een grooter markt vindt voor zijn exportproducten.

Krachtige positie. — De positie der Bank bleef krachtig. De vermindering der credietbehoefte van het bedrijfsleven hier te lande had verderen voortgang.
Het dividend is bepaald op 9½% (v. j. 8½%).
In de commissaris-vacature, ontstaan door het vertrek van den heer F. de Boer, is benoemd de heer mr. B. Th. W. van Hasselt, hoofdvertegenwoordiger van de Bataafsche Petroleum Mij.
(Aneta)
(Vor. ber. 1239 D.; Jaarversl. 1932-'33, 896 C.)

B. CANADA. — Vliegdienst. —

Om brieven uit Londen snel bezorgd te krijgen in New York en Montreal en tegelijkertijd een snelle doorzending mogelijk te maken naar het Verre Oosten, heeft men plannen ontworpen voor den aanleg van 130 vliegvelden in een reeks die van den Atlantischen naar den Stillen Oceaan zal loopen. Vandaar zal de post per vliegtuig nog een eind zeewaarts worden gebracht, om dan door stoomschepen te worden overgenomen. Bij den aanleg der vliegvelden zijn thans reeds 6000 man werkzaam en men hoopt tegen den herfst met de terreinen gereed te komen. (V. D.)

C. NEDERLAND. — De steunuitkeeringen. - Telegram aan Dr. Colijn van het Ministerie van Hervormde Predikanten te Amsterdam. —

Het Ministerie van Hervormde Predikanten te Amsterdam heeft het volgende telegram gezonden aan den voorzitter van den Ministerraad, Dr. H. Colijn:
„Het Ministerie van Hervormde Predikanten te Amsterdam, voor zoover tegenwoordig op zijne vergadering van heden,
diep getroffen door de droeve gebeurtenissen der laatste dagen,
gezien den nood, die in breede kringen wordt geleden, welke nood zoovelen tot verbittering heeft gebracht en waarvan zij uit eigen ervaring dagelijks kennis nemen,
wendt zich hierbij tot Uwe Hooge Overheid met het dringend verzoek de steunuitkeeringen, die dreigen beneden het bestaansminimum te komen, op hun vorig peil terug te brengen, ook al moet dit tot scherpere bezuinigingen en verzwaring der belastingen van de hoogere inkomens aanleiding geven.
Het Ministerie van Predikanten doet dit in het besef, dat Overheid en Volk tezamen naar het Woord Gods hebben te hooren,
erkent in den huidigen toestand mede schuld der Kerk, ook betreurende, dat het zich niet eerder in dezen tot Uwe Overheid heeft gewend,
doch acht het nochtans heden zijn plicht U zijne stem in dezen alsnog te doen hooren en met allen ernstig bij U op voornoemden maatregel aan te dringen.
Het telegram was onderteekend door de volgende predikanten: P. J. Kromsigt, G. Oorthuys, A. G. H. van Hoogenhuyze, W. van Limburgh, L. C. W. Ekering, J. Laurense, W. A. Hoek, J. P. van Bruggen, M. J. A. de Vrijer, G. A. den Hertog, J. Kooy, B. Gyzel, A. A. Dönszelmann, J. C. Koningsberger, T. Kloosterman, S. F. H. J. Berkelbach van der Sprenkel, W. H. A. Nelck en P. Visser. (De Standaard)
(Vor. ber. Steunuitk. 1373 A.; Onlusten 1382 H.)

D. WOLCONFERENTIE TE ROME. — Stijgende Japansche productie. —

Op de Wolconferentie die de vorige maand te Rome werd gehouden werd o.a. het volgende medegedeeld:
Van den vooruitgang van Japan's productie weet natuurlijk vooral Engeland mee te spreken, dat in de gouden dagen van Olim zelfs in Japan de wolmarkt voorzag. Nu moet haar woordvoerder met bitterheid constateeren, dat de Japansche export van wollen weefsels, die zich voornamelijk naar Britsch-Indië, China en Nederl.-Indië richt van 1931 tot 1933 steeg van 264.000 vierkante yard tot 2.605.000! Voornaamste oorzaak is de daling van de yen met ongeveer 64 pct. terwijl de loonen en inlandsche marktprijzen vrijwel precies gelijk bleven. In deze omstandigheden moeten de fabrikanten goede zaken maken.

De voornaamste spinnerijen hebben dan ook op een kapitaal van 61½ millioen yen 14.4 millioen verdiend, waarvan ze ongeveer de helft bij hun reserve voegden. Geen wonder, dat men met zoo'n kas best grondstof inkoopen kon en de maandvoorraden, die in 1931 nog 20 millioen Engelsche ponden bedroegen, in 1932 40, in 1933 50 millioen beliepen. Omdat de levensmiddelenprijzen de daling van den yen volgden blijft de levensstandaard van den werkman dezelfde. De lage loonen en ook staatssteun maken de Japansche productie onoverwinlijk. (Il Secolo) **(V. b. Wol 1387 E.)**

A. INTERNATIONALE VROUWENRAAD. — Algemeene vergadering te Parijs. —
De algemeene vergadering van den internationalen vrouwenraad, die haar werkzaamheden te Parijs begonnen is, duurde met een uitgebreid programma tot 12 Juli voort. Presidente was de markiezin van Aberdeen en mej. Louise C. A. van Eeghen de algemeene secretaresse. De verschillende afdeelingen hielden zich bezig met de kwesties van vrede, wetgeving, stemrecht, opvoeding, landverhuizing, openbare gezondheid en vrouwenarbeid. Door de leden der buitenlandsche delegaties werden boodschappen van sympathie uit naam van hun landgenooten voorgelezen.
Berthod, minister van nationale opvoeding, heeft op de openingsvergadering het woord gevoerd. De presidente legde den nadruk op de noodzaak van internationale verstandhouding tusschen de vrouwen.
(Le Matin) **(Vorig bericht blz. 881 F.)**

B. FRANKRIJK. — Académie Française. - Prijzen voor literatuur. —
De Académie Française heeft drie belangrijke prijzen voor literatuur toegewezen.
De Grand Prix de Litérature werd toegekend aan den schrijver Henry de Montherlant voor zijn gezamenlijk werk.
Met den Prix du Roman werd bekroond Mlle Paule Régnier, voor haar roman „L'Abbay d'Evolayne", en met den Prix Jean Reynan ten bedrage van 10.000 francs de essayist Pierre-Paul Plan, voor zijn werk: „La Correspondance de Jean-Jacques Rousseau".
(Les Nouvelles Littéraires) **(Vor. ber. blz. 1310 E.)**

13 JULI 1934

C. OOSTENRIJK. — Reconstructie van het ministerie.
Bondskanselier Dollfuss heeft op 10 Juli '34 den bondspresident het aftreden van de geheele regeering medegedeeld.
Dollfuss werd met de vorming van het nieuwe kabinet belast, dat als volgt is samengesteld:
Dr. Dollfuss, leider der regeering, bondskanselier, met de portefeuilles van Buitenlandsche Zaken, Veiligheidswezen, Landbouw en Nationale verdediging.
Prins Starhemberg, Vice-kanselier.
Fey, minister van Binnenlandsche Zaken.
Schuschnigg, minister van Onderwijs.
Neustaedter-Stuermer, minister voor Sociale Zaken.
Buresch, minister van Financiën.
Stockinger, minister van Handel.
Berger-Waldenegg, minister van Justitie.
Karwinsky, staatssecretaris v. h. Veiligheidswezen.
Tauschitz, staatssecretaris voor Buitenlandsche Zaken (tot dusver gezant te Berlijn). (Reichspost)
(Vorig bericht blz. 1215 D.)

D. NIEUWE SPELLING. — Een nieuwe regeling voor het onderwijs. —
In de op 10 Juli '34 gehouden vergadering van den raad van ministers heeft het spellingvraagstuk weer een onderwerp van bespreking uitgemaakt. Naar wij vernemen, is het resultaat dezer bespreking, dat bevorderd zal worden wijziging van algemeene maatregelen van bestuur, waarbij met ingang van 1 September een nieuwe schrijfwijze wordt voorgeschreven voor het examen van onderwijzers en eindexamens, benevens in het programma voor middelbaar onderwijs en voorbereidend hooger onderwijs.
De wijzigingen zullen dan als volgt luiden:
1. De e wordt aan het eind van open lettergrepen niet verdubbeld.
De ee blijft echter aan het eind van een woord, alsmede in afleidingen en samenstellingen van woorden eindigende op ee.
2. De o wordt aan het eind van open lettergrepen niet verdubbeld.
De oo blijft echter voor ch, in goochelen, goochem, loochenen.
3. Sch wordt alleen daar geschreven waar de ch gesproken wordt.
Echter behoudt het achtervoegsel isch de thans gangbare spelling.
4. De verbuigingsuitgangen e, en van een en geen en van de bezittelijke voornaamwoorden mijn, Uw, zijn, hun, haar, worden weggelaten.
5. De naamvalsuitgang n, bij lidwoorden, voornaamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden of daarmede gelijkstaande verbuigbare woorden wordt uitsluitend gebruikt bij de namen van mannelijke personen en bij de namen van mannelijke dieren in de gevallen dat voor de aanduiding van het dier een afzonderlijk woord gebruikt wordt. In geijkte uitdrukkingen, die zich in het spraakgebruik hebben gehandhaafd met een naamvals-n, blijft deze geschreven: Uit den booze, ten dienende dage, het aan den stok hebben, enz.
6. Bij de voornaamwoordelijke aanduiding van de zelfstandige naamwoorden en bij het gebruik van den genitief richt men zich naar het beschaafde spraakgebruik. (N. Rotterd. Crt.) **(Vor. ber. blz. 1367 A.)**

E. DUITSCHLAND. — Transferaccoord met Nederland. - Een bevredigende regeling. —
Naar wij vernemen, is bij de transfer-onderhandelingen tusschen Nederland en Duitschland te Berlijn in zooverre een bevredigende regeling bereikt, dat houders voor het halfjaar 1 Juli—31 December kunnen rekenen op een volledige transfer van een interest, die 4 of 4½% zal bedragen. (Alg. Handelsblad)
(Vor. ber. 1376 C.; Nederland 1333 D.)

14 JULI 1934

F. DUITSCHLAND. — Complot Röhm-v. Schleicher. - Rijkskanselier Hitler's rede in den Rijksdag. —
Op 13 Juli '34, om 8 uur 's avonds, is de Rijksdag in de Krollopera bijeengekomen om een verslag van Rijkskanselier Hitler aan te hooren inzake het complot Röhm-von Schleicher. Vicekanselier von Papen was afwezig.
Rijkskanselier Hitler memoreerde eerst de groote veranderingen, die in het Duitsche rijk gekomen zijn sinds hij het bewind aanvaardde. Vervolgens gaf hij een verklaring en verdediging van de wijze, waarop hij op 30 Juni en 1 Juli 1934 optrad tegen den stafchef der S.A., Röhm en zijn aanhangers en tegen generaal von Schleicher. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De complot-symptomen kunnen als volgt worden samengevat:
1e. Tegen mijn uitdrukkelijk bevel in was stafchef Röhm opgetreden op een wijze, die de uniformiteit der S.A. in gevaar moest brengen.
2e. De opvoeding in nationaal-socialistischen zin raakte in die S.A.-kringen meer en meer op den achtergrond.
3e. De natuurlijke band tusschen partij en S.A. begon langzamerhand losser te worden. Met zekere planmatigheid werd ernaar gestreefd, de S.A. meer en meer af te brengen van haar taak en aan een andere taak dienstbaar te maken.
4e. Bij bevorderingen werden de oude S.A.-leiders meer en meer achteruitgezet, terwijl de in de beweging niet bijzonder hooggeachte jaargang 1933 op onbegrijpelijke wijze omhoog kwam. Menigmaal werden menschen, die slechts een paar maanden lid waren van de S.A., snel gepromoveerd.
5e. Het optreden van met de beweging niet vergroeide S.A.-leiders was niet nationaal-socialistisch.
Er werden gedurende de maand Mei talrijke beschuldigingen tegen de S.A.-leiders ontvangen, waarbij gewezen werd op slecht gedrag en excessen. Het werd duidelijk, dat Röhm ambitieuze plannen koesterde. Ik aarzelde om tegenover Röhm een beslissing te nemen. Röhm verkreeg contact met generaal Von Schleicher. Deze was van meening, dat het tegenwoordige regime niet moest voortduren, dat het leger, de marine en alle nationale organisaties geconcentreerd moesten worden in handen van Röhm, dat Von Papen ontslagen diende te worden en vervangen door een misdadiger zonder scrupules, wiens naam met een A begint en dat men mij, Hitler, voor het oogenblik diende te handhaven.
Röhm had onder het voorwendsel van liefdadige doeleinden millioenen marken vergaard. Hij vormde en betaalde daarmee terroristische troepen, welke bestonden uit aartsmisdadigers.

Ten slotte trof Röhm voorbereidingen om mij te verwijderen. Standarteführer Uhl heeft eenige uren vóór zijn dood bekend, dat hij zich met die taak zou belast hebben. De opstand moest beginnen met een aanval op de regeeringsgebouwen en mijn arrestatie.
Niet alleen Röhm, maar ook Ernst, Heines, Hain en anderen hebben in het bijzijn van getuigen verklaard, dat er bloedige gevechten van verscheidene dagen zouden plaats hebben.
Ernst was te Berlijn gebleven, om daar de actie te leiden, terwijl de S.A.-troepen te München gealarmeerd werden.
Het was mij duidelijk, dat slechts één man stafchef Röhm tegemoet kon treden. Ik alleen kon hem ter verantwoording roepen.
Hitler deelde hierop mede, hoe hij naar München was gevlogen om aan de muiterij een einde te maken, terwijl Göring te Berlijn met ijzeren vuist ingreep. Men heeft wel gevraagd, zoo ging hij voort, waarom ik de samenzweerders niet voor een rechtbank heb gedaagd, maar op dat uur was ik verantwoordelijk voor het lot van het Duitsche volk en daardoor de opperste rechter van het Duitsche volk.
De boete voor de misdaad is geweest: terechtgesteld zijn 19 hoogere S.A.-leiders, 31 andere S.A.-leiders en S.A.-mannen, drie S.S.-leiders, die mede hadden gedaan aan het complot, dertien S.A.-mannen en particuliere personen, die zich hadden verzet tegen hun arrestatie en vijf partijgenooten, niet-S.A.-leden, die medeplichtig waren. Verder zijn nog drie S.S.-mannen terechtgesteld, die menschen, die zich in Schutzhaft bevonden, schandelijk hebben mishandeld; drie samenzweerders hebben zelfmoord gepleegd.
De bewering dat von Papen, Seldte en andere leden van het kabinet betrekkingen met de muiters onderhielden worden tegengesproken door het feit dat een van de eerste doeleinden van de muiters was om deze mannen te vermoorden.
Nadat Göring Hitler had bedankt voor zijn uiteenzetting en de Rijksdag het optreden van de regeering tegen de rebellen met algemeene stemmen had goedgekeurd werd de vergadering gesloten. (Völkischer Beobachter)

(Vor. ber. 1387 B.; Hitler 1364 A.)

A. BEVOLKING VAN EUROPA IN 1933. —

Albanië (koninkrijk)	1.000.000
Andorra (republiek)	6.000
Beigië (koninkrijk)	8.215.000
Bulgarije (koninkrijk)	6.000.000
Denemarken (koninkrijk)	3.560.000
Duitschland (republiek)	63.000.000
Finland (republiek)	3.640.000
Frankrijk (republiek)	41.000.000
Engeland en Noord-Ierland (koninkrijk)	44.500.000
Estland (republiek)	1.116.000
Griekenland (republiek)	6.200.000
Hongarije (onafhank. staat)	8.700.000
Ierland (Dominion)	3.000.000
IJsland (koninkrijk)	100.000
Italië (koninkrijk)	43.000.000
Joego-Slavië (koninkrijk)	14.000.000
Letland (republiek)	2.000.000
Liechtenstein (Prin.)	12.000
Litauen (republiek)	2.000.000
Luxemburg (Groot-Hertogdom)	270.000
Monaco (Vorstendom)	23.000
Nederland (koninkrijk)	8.000.000
Noorwegen (koninkrijk)	2.810.000
Oostenrijk (republiek)	6.600.000
Polen (republiek)	32.000.000
Portugal (republiek)	6.000.000
Roemenië (koninkrijk)	18.000.000
San Marino (republiek)	13.000
Spanje (republiek)	21.763.000
Tsjecho-Slowakije (republiek)	14.730.000
Turkije (republiek)	2.000.000
U.S.S.R.	108.100.000
Vaticaan	450
Zweden (koninkrijk)	6.150.000
Zwitserland (federale republiek)	4.100.000

(De Nieuwe Eeuw) **(Vor. ber. Europa 584 A.)**

B. ENGELAND. — Sir John Simon's verklaring over minister Barthou's bezoek. —

De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, sir John Simon, heeft een uitvoerige verklaring afgelegd over het resultaat van het bezoek van Barthou, den Franschen minister van Buitenlandsche Zaken, aan Londen. Sir Herbert Samuel heeft namens de liberale oppositie deze uiteenzetting uitgelokt.
Simon verklaarde: Het voornaamste onderwerp, dat Barthou kwam bespreken, was het eventueel sluiten van een pact van wederzijdschen bijstand tusschen vijf elementen, n.l. Sovjet-Rusland, de Baltische Staten (als een geheel gerekend), Polen, Tsjecho-Slowakije en Duitschland. Dit pact zou overeenkomen met dat van Locarno en het zou in zekeren zin een verband scheppen tusschen Rusland en Locarno. Het zou den vorm hebben van een waarborg door Rusland jegens Frankrijk eenerzijds en jegens Duitschland anderzijds.
Indien zich omstandigheden zouden voordoen, dat het oorspronkelijk pact van Locarno zou moeten worden toegepast, aldus verklaarde spr., zou Frankrijk waarborgen aanbieden omtrent de grenzen van Rusland en de Duitsche oostgrens. Het is een pact van regionale waarborgen.
Groot-Brittannië heeft zijn verplichtingen op geenerlei wijze uitgebreid.
Door deze regeling is het van belang, dat Rusland toetreedt tot den Volkenbond. Groot-Brittannië zou deze toetreding met vreugde begroeten.
Uit practische overweging moet Duitschland lid zijn van de nieuwe combinatie, indien deze tot stand komt, en indien het bereid is er aan deel te nemen, zou het kostbare aanvullende waarborgen ontvangen omtrent de veiligheid. (Daily Telegraph)

(Vorig bericht blz. 1383 E.)

C. BELGIE. — Uniformverbod. —

De Belgische Kamer heeft op 12 Juli '34 met 94 tegen 74 stemmen het wetsontwerp aangenomen, waarbij het dragen van uniformen aan leden van politieke organisaties wordt verboden. (Le Soir) **(1294 F.)**

15 JULI 1934

D. ITALIAANSCHE KUNST. — Arnolfo di Cambio en Andrea Orcagna. — Rede van prof. Vermeylen. —

Op 7 Juli '34 werd in het kader van de colleges over Italiaansche kunst in het Stedelijk Museum een lezing gehouden door den bekenden Vlaamschen literator en hoogleeraar prof. dr. August Vermeylen.
Prof. Vermeylen ving zijn lezing over de beeldhouwers Arnolfo di Cambio en Orcagna aan met een beschouwing over den invloed van de oudheid op de 13e eeuwsche Toskaansche beeldhouwkunst. Spr. was van oordeel, dat men dezen invloed niet behoort te overschatten. In alle tijden hadden de kunstenaars de voorbeelden van antieke kunst voor oogen. Het interesse voor de antieke kunst, en de navolging van motieven uit de oudheid beginnen eerst dán, wanneer de mensch zelf weer natuurlijke menschelijkheid en gratievolle schoonheid als idealen ziet. Het is ook niet de oudheid zelf, die tot een wedergeboorte komt, maar het beeld van de oudheid, dat Nicolo Pisano en menig navolger zelf in zich dragen, dat in hun werken tot uitdrukking komt. De wedergeboorte der oudheid kan dan ook alleen zóó opgevat worden dat van Nicolo Pisano af de belangstelling voor de klassieke kunst blijft bestaan, maar dat iedere generatie haar eigen vormenschoonheid daaruit put. De lijn van Nicolo Pisano naar Donatello en Michelangelo, is niet van een ononderbroken ontwikkeling.
Na deze inleiding behandelde de spreker de werken van de beeldhouwers Arnolfo di Cambio en Andrea Orcagna. Arnolfo, in 1232 geboren, werkte als leerling van Nicolo Pisano mee aan den kansel in den Dom te Siena. Op de reliefs van dezen kansel ziet men hoe de plastische eenvoud van den kansel te Pisa plaats maakt voor natuurlijkheid en sierlijkheid. Arnolfo's aandeel aan deze verandering vast te stellen is zeer moeilijk, maar een zekere zoetheid en teederheid in enkele figuren schijnen op de hand van den jongen meester te wijzen. In 1277 is hij te Rome, waar hij een hernieuwd, maar nu onmiddellijk contact met de oudheid heeft. Eenerzijds zin voor monumentaliteit, anderzijds gevoel voor de uitbeelding der werkelijkheid zijn de aspecten van 's meesters kunst, die in al zijn werken tot uiting komen.
In de 14e eeuw is te Florence de veelzijdige Orcagna werkzaam. De ordenende geest van Giotto, die in de schilderkunst met eenvoudige compositioneele middelen een maximum aan expressie bereikte, heeft ook op de beeldhouwkunst grooten invloed uitgeoefend. De reliefs van Andrea Pisano op de bronzen deur van het Baptisterium te Florence geven iets van die vergeestelijkte en tevens rustige schoonheid. Andrea Orcagna streeft naar deze zelfde uitbeeldingswijze. Soms slaagt hij, zooals in enkele reliefs van het groote tabernakel in Or San Michele te Florence, maar meestal overwint zijn decoratief talent, dat zijn werken een meer ambachtelijk dan artistiek karakter geeft.
(Red. K. H. A.)

(Vorig bericht blz. 1378 C.)

E. ENGELAND. — Luchtvloot. - Uitbreidingsplannen.

Volgens berichten in de Engelsche bladen bevat het uitbreidingsprogramma voor de Engelsche luchtvloot, dat minister Baldwin vóór het zomerrecès aan het parlement zal mededeelen, o.a. de volgende maatregelen: Door een 5 jaren programma, dat eindigt in 1940, zal de gelijkwaardigheid der Engelsche luchtstrijdkrachten met de Fransche luchtvloot bereikt worden.
De Engelsche luchtvloot zal ongeveer 48 à 50 nieuwe eskaders of 500 oorlogsvliegtuigen in dienst stellen, indien het programma niet wordt beperkt door verandering in de internationale bewapeningstoestand. De verhooging der Engelsche luchtvaartbegrooting zal het volgende jaar een millioen pond sterling bedragen. Verdere verhoogingen zullen in de daaropvolgende jaren plaats hebben. Ook de luchtstrijdkrachten der Engelsche zeevloot zullen met 400 à 500 vliegtuigen versterkt worden. Zulks is afhankelijk van de vlootconferentie van het volgende jaar en van het feit of Japan en Amerika al dan niet zullen toestemmen in een door Engeland gewenschte vermindering van de luchtstrijdkrachten hunner marine. In verschillende streken van Engeland zullen ongeveer 12 à 15 nieuwe oorlogsvliegvelden worden aangelegd, waarvan 3 in het Zuiden, in het Oosten en het Westen van Londen en een vierde, zeer versterkt vliegveld voor bombardementsvliegtuigen, in het N.W. der

hoofdstad. Tegelijkertijd zal het ministerie van Luchtvaart een intensieve campagne voor de versterkte luchtvloot organiseeren. Waarschijnlijk wordt ook het Engelsche leger uitgerust met jacht- en bombardements-vliegtuigen, waardoor het wordt ingeleid in het kader van het algemeene luchtverdedigingssysteem. (Morning Post)

(Vorig bericht blz. 1203 H.)

16 JULI 1934

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Wet op de Winkelsluiting aangenomen. —

De Tweede Kamer heeft op 13 Juli '34 de wijziging van de wet op de winkelsluiting aangenomen met 63 tegen 25 stemmen.

De Tweede Kamer heeft voordien aangenomen het amendement-Drop, ingediend bij de behandeling van het wetsontwerp tot wijziging van de Winkelsluitingswet 1930, strekkende om de organisaties van winkeliers en werknemers in het winkelbedrijf te doen hooren, voordat de gemeenteraad een besluit neemt, en wel met 50 tegen 37 stemmen.

(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vor. ber. blz. 1382 C.)**

B. AMSTERDAM. — Onlusten. - „De Tribune". —

Het Tweede Kamerlid mr. dr. W. M. Westerman heeft in verband met de op 4 en 5 Juli '34 te Amsterdam plaats gehad hebbende onlusten, den minister-president enkele vragen gesteld naar aanleiding van het feit, dat in de „Tribune" is opgehitst tegen het gezag en aangespoord is tot het verwekken van relletjes en ongeregeldheden.

Gevraagd werd o.a. of hierbij eenig verband tusschen de C.P.H.-actie en het geschrijf in de „Tribune" bestond. Voorts werd gevraagd of op grond van het voorgevallene een verbod van de Communistische Partij Holland in overweging zal worden genomen.

Minister Colijn heeft hierop het volgende geantwoord: Met zekerheid valt niet te zeggen of er rechtstreeksch verband bestaat tusschen de C.P.H.-actie en de artikelen in de „Tribune". Intusschen is wel aannemelijk, dat de opruiende taal in de artikelen van het dagblad „De Tribune" het ontstaan van onlusten bevordert.

Ten aanzien van een verbod van de C.P.H. merkt de minister op, dat deze vraag blijkbaar betrekking heeft op een aanvulling van de wet van 1855, daar vereenigingen, strijdig met de openbare orde, als in die wet bedoeld, verboden zijn. Het vraagstuk, of het wenschelijk is die wet aan te vullen, heeft de aandacht der regeering. (Alg. Handelsblad) **(1382 H.)**

C. DUITSCHLAND. — Leider der economische zaken uit zijn ambt ontzet. —

De rijksminister van Economische Zaken heeft den economischen leider, directeur-generaal Philipp Kessler, met onmiddellijke in werking treding uit zijn ambt ontzet. Tot nader order is de plaatsvervangende economische leider, Graf von der Goltz, belast met het waarnemen der zaken. (Der Angriff) **(903 C.)**

D. ENGELAND. — Duitsch vlootbezoek aan Portsmouth. —

Voor het eerst sedert ruim twintig jaar hebben op 11 Juli '34 Duitsche kruisers een bezoek gebracht aan een Engelsche haven (Portsmouth).

De Engelsche pers wijdt veel aandacht aan dit bezoek. Alle bladen schrijven, dat de Duitsche matrozen een uitstekenden indruk maken. (Daily Mail)

E. NEDERL. WEST-INDIE. — Vliegdienst Curaçao-Aruba. —

De Caraïbische Vliegdienst Compagnie heeft met het bestuur een overeenkomst aangegaan, een geregelde luchtvaartverbinding te onderhouden tusschen Curaçao en Aruba. (Amigoe di Curaçao)

F. BALTISCHE LANDEN. — Samenwerking. —

Te Kowno hebben gedelegeerden van Litauen, Letland en Estland op 10 Juli '34 de algemeene paragrafen van een nieuwe overeenkomst betreffende vriendschap en samenwerking tusschen de drie Baltische landen onderteekend, waarmede een stap verder is gedaan op den weg naar nauwe samenwerking tusschen de drie staten.

Het eenige nog niet geheel geregelde punt blijft nog het zoogenaamde Wilna-conflict, dat geen onmiddellijk belang heeft voor Letland en Estland, doch dat voor Litauen een bijzonder belangrijk punt vormt.

(Diena, Kaunas)

G. LEIDEN. — De Stadhuisbouw. - Het plan-Blaauw door den Raad aangenomen. —

De Leidsche Raad heeft op 9 Juli '34 behandeld het voorstel inzake de goedkeuring en uitvoering van het gewijzigde en uitgewerkte stadhuisplan van architect C. J. Blaauw. Het voorstel van B. en W. is zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd, zoodat het ontwerp-Blaauw zal worden uitgevoerd. (Utr. Dagbl.)

H. NEDERLAND. — Onlusten. —

In verband met de onlusten te Amsterdam deelen wij nog nader mede, dat de onrust ook naar enkele andere plaatsen is overgeslagen, waar ze echter spoedig bedwongen kon worden, behalve in Rotterdam, waar het op 10 Juli in de Crooswijkbuurt vooral is gaan spannen. Er werd een formeele staat van beleg over de wijk afgekondigd. Niemand mocht er zich op straat begeven tenzij hij kon bewijzen, dat dit dringend noodig was. Daardoor zijn ernstiger relletjes voorkomen. (Persberichten

(Vor. ber. Onlusten A'dam 1391 B.)

I. JULES RENKIN OVERLEDEN. —

De oud-minister-president Jules Renkin, Minister van Staat, is op 15 Juli '34 overleden.

Jules Renkin werd in 1862 te Brussel geboren en studeerde daar rechten. Sedert 1884 nam hij aan den politieken strijd deel als christen-democraat; later evolueerde hij meer naar rechts. Sedert 1896 was hij lid van de Kamer; in 1907 werd hij minister van Justitie in het kabinet-De Trooz.

Ten tijde der Kongo-politiek steunde hij Leopold II krachtig, vooral toen hij, nadat de Kongo in het Belgische staatsverband was opgenomen (October 1908), met de portefeuille van Koloniën werd belast. Hij bereikte dat bij het sluiten van den vrede de Belgische Kongokolonie met twee voormalige Duitsche gebieden, Oeganda en Oeroendi, werd verrijkt.

Enkele dagen na den wapenstilstand werd het kabinet-Delacroix gevormd, waarin Renkin eerst minister van Spoorwegen en P. T. T., daarna van Binnenlandsche Zaken werd. Oneenigheid met den premier over verschillende belangrijke kwesties noopte hem, in 1920, zijn ontslag te nemen.

Elf jaar bleef hij buiten de regeering. Wel trad hij zoo nu en dan op andere wijze op den voorgrond.

Koning Albert benoemde hem tot minister van staat; hij keerde terug naar de Brusselsche balie, waar hij een vooraanstaande plaats innam.

In December 1930, toen oud-minister Vandevijvere aftrad als voorzitter der katholieke Kamerfractie, nam Renkin zijn plaats in. Bij den val, in Mei 1931, van het derde kabinet-Jaspar, droeg de koning hem de vorming van een kabinet op, waarin hij naast het premierschap de portefeuille van Binnenlandsche Zaken op zich nam. Wegens oneenigheid in de talenkwestie tusschen liberalen en Vlaamsch-Katholieken trad het kabinet-Renkin ongeveer een jaar later af. Hem werd toen opnieuw de vorming van een kabinet opgedragen. Dit tweede kabinet-Renkin viel echter in October 1932.

Renkin was afkomstig uit een verfranscht milieu, doch toonde zich steeds gematigd Vlaamschgezind. Korten tijd heeft hij behoord tot het beruchte annexionistische „Comité de politique nationale". (De Nieuwe Gazet)

(Vorig bericht blz. 535 L.)

K. DUITSCHLAND. — De radiorede van Göbbels. - Resolutie van de buitenlandsche pers te Berlijn. —

Op 14 Juli '34 is te Berlijn een bijzondere algemeene vergadering gehouden van de Buitenlandsche Persvereeniging te Berlijn in verband met de radiorede van minister Göbbels, waarin deze zoo scherp uitviel tegen de buitenlandsche dagbladen. De volgende resolutie is met overweldigende meerderheid aangenomen:

„De buitengewone algemeene vergadering van de buitenlandsche persvereeniging te Berlijn, die bijeengeroepen is ter bepaling van haar houding jegens de radiorede van den rijkspropagandaminister dr. Göbbels, van 10 Juli j.l., is van meening, dat een antwoord daarop reeds is gegeven door de openbare meening van de wereld. Verder verklaart de algemeene vergadering met nadruk, dat de buitenlandsche correspondenten aangesloten bij de Vereeniging van de Buitenlandsche Pers in Berlijn, bij het uitvoeren van hun beroepsplichten en in overeenstemming met de traditie van hun beroepsorganisatie er steeds

naar hebben gestreefd en ernaar streven de waarheid recht te doen. Een van de voorwaarden daartoe is correcte, betrouwbare en snelle informatie."
(Vorig bericht blz. 1387 B.)

A. **LUCHTVAART. — Nationale Luchtvaartdag te Soesterberg. —**
Onze militaire piloten hebben op 14 Juli '34 een lijvig programma afgewerkt, dat met het oog op het recente overlijden van Z. K. H. Prins Hendrik een sober karakter droeg. Niettemin waren de tienduizenden die van heinde en verre per auto, per fiets en te voet en last not least per vliegtuig waren verschenen, getuige van de schitterende prestaties van onze goed geoefende luchtvaart-afdeeling. (Vaz Dias)

B. **HET OVERLIJDEN VAN Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN. — Radio-rede van H. M. de Koningin. —**
Hare Majesteit de Koningin heeft op 16 Juli '34 voor den microfoon vanuit het Koninklijk Paleis aan het Noordeinde te Den Haag de volgende radio-rede uitgesproken:
„Het is Mij een behoefte des harten Mijn volk zoowel hier te lande als in Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao, mede namens Mijn Dochter, Onzen warmen dank te betuigen voor de treffende en geheel eenige wijze, waarop het van zijn genegenheid en aanhankelijkheid voor Mijn innig geliefden Echtgenoot bij Zijn zoo plotseling verscheiden heeft blijk gegeven; zoowel door den bloemenschat aan Zijn baar neergelegd, als door den treffenden afscheidsgroet hem ten Paleize en bij Zijn laatsten gang gebracht.
Wij zijn dankbaar en ontroerd, dat Hij zich door Zijn goed hart en vriendelijkheid en eenvoudige inborst zooveel vrienden heeft gemaakt.
Dat Zijn arbeid voor ons volk en Zijne algeheele toewijding aan deszelfs belangen in zoo'n ruimen kring waardeering vindt, vervult Ons evenzeer met erkentelijkheid. Moge Zijn streven en arbeid door allen, die met Hem hebben samengewerkt met dezelfde toewijding en voortvarendheid worden voortgezet.
Behoef ik U de verzekering te geven, dat de spontane en laatste hulde aan Hem bewezen en Uw hartelijk deelnemen in Onze smart voor Ons een groote, een wezenlijke troost is?
Bij hoogtijden en opeenvolgende herdenkingen zijn hechte banden tusschen Mijn volk en Mij en Mijn Huis gevlochten, en leven onvergetelijke herinneringen aan liefde, trouw en aanhankelijkheid in Mij voort.
Hoezeer hebben Wij die in de weemoedige dagen, welke Wij dit jaar doorleefden, bevestigd gezien.
Ik weet, dat Zijn witte uitvaart uitdrukking en vorm heeft gegeven aan hetgeen in veler harten leeft. Steeds heeft Hij anderen opgewekt het nieuwe leven, dat hun wacht, te zien in het licht en de blijdschap, die voor hen aanstaande zijn. Mocht Zijn wensch vervuld worden, dat de indruk, dien Zijn uitvaart zou achterlaten, voor velen een blijvende zegen zij.
Wat Ons betreft, Wij willen niet in de eerste plaats zien op wat Wij in Onze geliefde ontslapenen binnen het korte tijdsbestek van vier maanden verloren, doch wel op den zegen, dien Wij ontvingen: den zegen van Christus' sterven en opstaan, die juist nu zulk een bijzondere beteekenis voor ons kreeg.
Wij willen den blik opwaarts richten naar het Licht, naar den Vrede, welke thans deel zijn van Hen, die wij afstonden, en Ons iederen dag opnieuw met Hen verblijden in hun geluk.
Ik dank God voor al hetgeen Mij gespaard bleef, voor hetgeen Mijn innig geliefd Kind voor mij is, en voor de liefde van Mijn volk, aan welks belangen Mijne beste krachten te wijden Mij steeds een vreugde en voorrecht is.
Ik heb gezegd."
(Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 1385 A.)

C. **ENGELAND. — Indisch-Japansche handelsovereenkomst. —**
Op 12 Juli '34 is op het Foreign Office te Londen de Indisch-Japansche handelsovereenkomst geteekend door Sir John Simon, Runciman en den Japanschen ambassadeur Matsoedeira. (Morning Post)

D. **JAN STUYT OVERLEDEN. —**
Op 11 Juli '34 is te Den Haag de bekende architect Jan Stuyt overleden.
Jan Stuyt is op 21 Augustus 1868 te Purmerend geboren. Als architect heeft hij zich vooral op kerkelijk terrein bewogen. Zijn vorming verbond hem rechtstreeks met de neo-gothische strevingen en wel met den grooten vertegenwoordiger daarvan, dr. P. J. H. Cuypers. Daarvóór was hij nog werkzaam bij A. C. Bleys, den bouwer van de St. Nicolaaskerk te Amsterdam. Werkzaam bij den bouw van de nieuwe St. Bavo te Haarlem, zou Jan Stuyt zich daarna met Jos. Cuypers associeeren. Deze samenwerking heeft tien jaar geduurd. Sedert 1909 heeft Stuyt zich zelfstandig als architect gevestigd en hij is als zoodanig werkzaam gebleven.
Begonnen met scholen en woonhuizen, heeft Jan Stuyt zich vooral aan den kerkenbouw gewijd. Overal in ons land vindt men zijn kerken. Wanneer men ze tot drie groepen zou willen terugbrengen, dan kan men onderscheiden: met hout gedekte basilikaalkerken (o.a. Harmelen, Heilo, 's-Gravenhage), met steen overwelfde basilikaalkerken (o.a. Hillegom, Haarlem, Utrecht), en koepelkerken (o.a. Amsterdam, 's-Hertogenbosch, Eindhoven).
Van omvangrijke werken van kerkelijken aard noemen wij verder de H. Land-Stichting, het seminarie Hageveld, het klooster Nebo bij Nijmegen. Ook op profaan gebied liet Stuyt zich niet geheel onbetuigd. Hij bouwde ziekenhuizen te Alkmaar, Heerlen en Almelo, raadhuizen te Purmerend en Castricum. Hij behoorde tot de architecten, die indertijd werden uitgenoodigd een plan te maken voor het stadhuis te Rotterdam en voor de verbouwing van het Binnenhof te 's-Gravenhage.
Jan Stuyt was Ridder in de Orde van den H. Gregorius den Groote, Commandeur in de Orde van het H. Graf, Officier in de Orde van Oranje Nassau. (De Maasbode)

E. **DUITSCHLAND. - Buitenlandsche bladen verboden.**
Vele Zwitsersche, Engelsche, Belgische en Fransche bladen zijn in Duitschland verboden. Dit verbod vindt zijn oorzaak in het verspreiden van berichten, inzake het complot Röhm-von Schleicher, die volgens de Duitsche opvatting onjuist zijn.
Zwitserland heeft represaille-maatregelen genomen. De Engelsche „Daily Express" wordt niet langer in Duitschland toegelaten. **(Vor. ber. Pers 1124 B.; Complot Röhm-v. Schleicher 1387 B.)**

F. **NEDERLAND. — Practisch Economisch onderzoek. - Contact-Commissie ingesteld. —**
De brandende economische vraagstukken van onzen tijd en in het bijzonder de wanverhouding tusschen de nog steeds verbeterende productie mogelijkheden eenerzijds en de afnemende mogelijkheid het verbruik daarmee in overeenstemming te brengen anderzijds, hebben velen, groepen zoowel als personen, gebracht tot het zoeken van een oplossing.
Daarbij is steeds meer gebleken hoe volstrekt onvoldoende de inzichten zijn in de economische verhoudingen en de factoren die de ontwikkeling daarvan bepalen. De overweging, dat onderzoek en studie op dit punt ten sterkste dient te worden bevorderd en dat om dit doel te bereiken, samenwerking van velen noodig is, heeft er toe geleid dat door de Vereeniging van Bedrijfseconomie, de Nieuw-Economische Groep, het Nederlandsch Technocratisch Verbond en de Bond voor vrije Economie, het initiatief is genomen tot instelling van een „Contact-Commissie voor Practisch Economisch Onderzoek", waarin voorloopig zitting hebben genomen de heeren C. F. Sixma, ir. H. L. Copyn, ir. J. H. Bernhard, L. Ernst en W. Hörmann.
De Contact-Commissie is gedacht als een coördineerend orgaan, dat tot taak heeft het noodige verband te brengen tusschen alle vereenigingen, lichamen en personen, die in eenigerlei opzicht aan het bovengenoemde plan willen medewerken. Het ligt in de bedoeling de contact-commissie uit te breiden met vertegenwoordigers van andere groepen en adviseerende leden. Degenen die zich daartoe geroepen voelen, gelieven zich om nadere inlichtingen te wenden tot het voorloopig secretariaat der C.-C. Prins Hendrikkade 20/21 (Gebouw Mercurius) Amsterdam (C.).
(Vaz Dias)

17 JULI 1934

G. **SAN FRANCISCO. — Algemeene staking. —**
De algemeene staking, welke reeds zoo lang dreigde ten gevolge van het zich steeds toespitsende conflict met de stakende havenarbeiders, is op 16 Juli '34 te San Francisco uitgebroken. De stad maakt den indruk belegerd te zijn: sterke troepenmachten zijn er geconcentreerd, er heerscht voedselgebrek en het verkeer ligt geheel stil. De situatie wordt uiterst kritiek geoordeeld. (New York Herald, Parijs)
(Vor. ber. Stakingen 1329 E.)

H. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Landbouw-Crisiswet. —**
Door de Tweede Kamer is op 12 Juli '34 het wetsontwerp tot wijziging van den Landbouw-Crisiswet aangenomen. (N. Rotterd. Crt.) **(V. b. 1313 D.)**

I. **AMSTERDAM. — Het dagblad „De Tribune". —**
Naar wij vernemen heeft de justitie op 16 Juli '34, nu de huiszoekingen bij „De Tribune" ten einde zijn gebracht, het gebouw van genoemd blad op den Amstel weer vrijgegeven. De leiding van het blad is gewaarschuwd, dat bij de minste overtreding opnieuw justitieel ingrijpen zal volgen.
Een strafvervolging wegens opruiing zal worden ingesteld tegen den drukker of dengene, dien deze als verantwoordelijk voor den inhoud van „De Tribune" aanwijst.
Daar de persen van het dagblad gedemonteerd zijn, is de directie van plan „De Tribune" in verkleind formaat te doen verschijnen. (Persberichten)
(Vorig bericht blz. 1391 B.)

A. **BRAZILIE. — De nieuwe Grondwet afgekondigd. - President Vargas herkozen. —**
De nieuwe Braziliaansche federale constitutie is in een feestelijke zitting van het parlement op 17 Juli 1934 plechtig afgekondigd.
Het Braziliaansche parlement heeft dienzelfden dag met 175 van de 248 uitgebrachte stemmen Getulio Vargas voor een periode van vier jaar als staatspresident herkozen. Zijn tegencandidaat Borges de Madeiros verwierf slechts 59 stemmen.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)

B. **NEDERLAND. — Vrijzinnig-Democratische Jongeren Organisatie. - Politieke landdag te Soesterberg.**
Op 15 Juli '34 heeft de Vrijzinnig-Democratische Jongeren-Organisatie in het Bondshuis van den Nederlandschen Protestantenbond te Soesterberg een landdag gehouden onder leiding van den heer J. Meerburg Sparenberg uit Utrecht. Nadat de landdag was geopend en mr. A. M. Joekes, lid der Tweede Kamer, de vlag had geheschen, voerden achtereenvolgens het woord de heeren D. J. A. Geluk, voorzitter der organisatie, mr. A. M. Joekes en minister P. J. Oud.
Mr. Joekes sprak over: ,,De roep van den tijd". Spreker voert in gedachten terug naar den tijd, toen de groote oorlog was uitgebroken en de chaos daarop gevolgd. Bij den vrede kwam er even rust in de harten en hoop op een betere toekomst. Maar het is anders geloopen. Groote omwentelingen volgden en nieuwe regeeringsstelsels kwamen op. Een nieuwe geest brak baan en het zou verkeerd zijn zich hiervan af te sluiten. Maar hierbij moet men scherp onderscheiden wat goed is in het nieuwe en wat waard is om behouden te worden. En hierbij vooral waken voor kwakzalverij. Spr. formuleert een drietal eischen van den nieuwen tijd, die overal voelbaar zijn en die alle bewegingen min of meer gemeen hebben.
Deze drie punten worden vervolgens nader getoetst aan de beginselen der vrijzinnig-democratie. Zoo moet men bij ,,eenheidsstreving" zich wachten voor overdrijving en niet alles naar één model willen maken, wat ook in de natuur niet voorkomt. En zoo mag nationale eenheid nooit worden verschrompeling tegenover de grootere gemeenschap. En wat gezag betreft: Niet elke sterke macht is een sterk gezag. Van dit laatste kan men pas spreken als het steunt op den bewusten wil van het volk, dat het als rechtvaardig aanvoelt. In dien zin geeft de democratie een richtig beginsel. Spreker wekt de jongeren op om pal te blijven staan in ons op dat gebied klassieke land, voor de eerbiediging van het recht en hooghouding der democratie.
Minister P. J. Oud sprak vervolgens een rede uit, welke tot titel droeg: ,,In de branding".
,,Wij, vrijzinnig-democraten," aldus spreker, ,,blijven acht slaan op de juiste verhouding tusschen menschelijke persoonlijkheid en gemeenschap." Dit beginsel werkt spreker verder uit en toetst het aan de andere politieke stroomingen, o.m. die van ,,de gelijkschakeling", die on-Nederlandsch is. In verband hiermee behandelt spreker ook het vraagstuk der werkloosheid en de schrille tegenstelling tusschen de mogelijkheid van produceeren en armoede. Vertrouwen moeten we echter, dat we door de branding zullen heenkomen, zooals ook in vroegere tijden is gebeurd, hierbij vasthoudend aan de beproefde beginselen.
(Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 553 K.)

C. **FRANKRIJK. — Socialisten en Communisten. - Gemeenschappelijke actie tegen fascisme en oorlog.**
De Nationale Raad der socialistische partij heeft op 15 Juli '34 een motie aangenomen met 2471—366 stemmen, waarin het aanbod der communistische partij van een gemeenschappelijke actie tegen fascisme en oorlog wordt aanvaard en waarin de Raad het aan de bestuurscommissie der partij overlaat de tekst te formuleeren en de overeenkomst te onderteekenen. De Nationale Raad heeft besloten de communistische partij reeds thans het organiseeren van gemeenschappelijke demonstraties ter gelegenheid van den 20sten verjaardag der oorlogsverklaring voor te stellen. De Nationale Raad is verder besloten zijn eischen mede te deelen aan de tweede internationale en te laten onderzoeken bij de derde internationale, of deze bereid is een dergelijken stap te ondernemen. Intusschen bevat de motie, die is ingediend door Faure, eenige reserves. De communisten hebben n.l. geëischt, dat alle geschikte middelen voor het voeren der actie zullen worden aangewend. De socialisten verlangen, dat iedere onwettige handeling achterwege blijft en zij eischen, dat de onafhankelijkheid der partij bewaard wordt. (Le Journal) **(1384 F.)**

D. **MANDSJOEKWO. — Reorganisatie door Japan. —**
Naar de regeering van Mandsjoekwo mededeelt, zullen 1500 Japansche ambtenaren uit Japan naar Mandsjoekwo vertrekken, ten einde het bestuur van het keizerrijk Mandsjoekwo te reorganiseeren. Ook zullen Japanners worden benoemd tot gouverneurs van de tien provincies van Mandsjoekwo. De 1500 ambtenaren zullen vijf jaar lang in dienst van Mandsjoekwo blijven. (Dempo Tsoesin)
(Vor. ber. Jap. contrôle 1219 N.)

E. **DUITSCHLAND. — Hitler-Jeugdorganisatie en buitenlandsche politiek. —**
De perschef van de Duitsche Hitler-jeugdorganisatie heeft de volgende verordening uitgevaardigd:
Hiermede verbied ik allen leiders van afdeelingen en hun medewerkers der Hitlerjeugd evenals den redacteuren van de H. J.-pers iedere zelfstandige behandeling van buitenlandsche politieke kwesties op welke wijze ook. Buitenlandsche politieke artikelen worden slechts door de afdeeling P. der rijksjeugdleiding in de Hitlerjeugdleiding gepubliceerd indien het afdrukken ervan goedgekeurd is. Deze goedkeuring wordt slechts schriftelijk gegeven, nadat de inhoud van het manuscript door het persbureau van het buitenlandsche politieke bureau van de rijksleiding der N.S.-D.A.P. accoord wordt bevonden en tegen de publicatie er van geen bezwaren bestaan. (Angriff)

F. **VEREENIGDE STATEN. — Critiek op Hitler's houding. —**
De New Yorksche bladen zijn door de rede van Hitler teleurgesteld in hun verwachtingen.
De ,,New York Times" zegt, dat de kanselier zich in een verdedigende positie heeft teruggetrokken. In plaats van meedoogenloos openhartig was de rede een monotone herhaling van hetgeen reeds vroeger was gezegd. Misschien nooit te voren is een redevoering van den Duitschen rijkskanselier met meer spanning door de buitenlanders verwacht; zij zullen thans zeggen, dat zij nooit te voren zoo weinig hebben gehoord.
Het blad meent, dat Hitler er thans naar streeft het vertrouwen van zijn eigen volk terug te krijgen, maar dat uit zijn rede te duidelijk zijn bezorgdheid bleek. In plaats van blinde gehoorzaamheid te bevelen, zoekt hij bijna nederig den steun van het volk. Alleen Göring behoudt zijn ouden hooghartigen toon. Zijn verklaring, dat Hitler's wil de eenige wet in Duitschland is, herinnert aan het ,,Hoc volo, sic jubeo" (Ik wil het, ik beveel het) van den keizer. Gelukkig, aldus besluit het blad, zijn er bemoedigende verschijnselen, dat een dergelijk tyranniek bewind in den naam van Hitler in Duitschland niet ingevoerd kan worden.
De ,,Herald Tribune" schrijft, dat millioenen verstandige Amerikanen en Europeanen die tot de meening zijn gekomen, dat het Hitlerisme een bedreiging is van den vrede in Europa, dat het Duitschland tot een barbaarsch land maakt en dat een ,,ver-Hitlerd" Duitschland een voortdurende bedreiging van de beschaving is, in die gevoelens versterkt zullen zijn. Zij zullen, aldus het blad, de rede als een document beschouwen, juist omdat zij zoo uitgesproken oprecht is. (N. Y. Times, Herald Tribune) **(1389 F.)**

G. **KANO-SPORT. — Stabiliteitskiel. - Nieuwe uitvinding. —**
De heer Schuttevaer, de bekende uitvinder op nautisch gebied, die indertijd veel van zich heeft doen spreken, o.a. door de, zijn naam dragende, onzinkbare reddingboot, waarmede hij in den strengen winter van 1926 acht-en-zestig dagen op den Atlantischen oceaan heeft gezworven, heeft thans patent aangevraagd op een nieuwe vinding, de z.g. stabiliteitskiel voor kleine vaartuigen, zonder gebruikmaking van zwaar gewicht.
De uitvinding komt hierop neer, dat, wanneer het vaartuigje begint te kapseizen, er een tegengestelde trekkracht door een hefboom ontstaat, welke het bootje onder alle omstandigheden stabiel zal doen blijven.
Voor de kano-sport, waaraan, ondanks het feit, dat

zij de beoefenaren zeer dicht brengt bij het levenwekkende en tegelijk rustig-makende element, zooveel trieste herinneringen zijn verbonden, zal de uitvinding in de eerste plaats van groot belang kunnen zijn.
De bedoeling van den heer Schuttevaer is de kielen, die op zeer eenvoudige wijze met schroeven onder elke kano gemonteerd kunnen worden en die niet belemmerend werken op de snelheid van het vaartuig, in den handel te brengen. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

A. **TENNIS. — Internationale kampioenschappen. - Eindresultaten. —**
De uitslagen der finales zijn:
Heeren-enkelspel: De Stefani sl. Artens 6-3, 6-1, 6-4.
Dames-enkelspel: Mej. Rollin Couquerque sl. mevr. Wheatcrofft 6-3, 6-4.
Heeren-dubbelspel: Artens en Von Metaxa sl. Von Kehrling en Timmer 8-6, 6-4, 6-4.
Dames-dubbelspel: Mej. Rollin Couquerque en mevr. Wheatcrofft sl. mej. Van Lindonk en mej. A. Kerckhoff 6-3, 6-3.
Gemengd-dubbelspel: Mej. Rollin Couquerque en Timmer sl. mej. A. Kerckhoff en J. Knottenbelt 6-1, 6-0.
(Red. K. H. A.) **(Vorig bericht blz. 1248 H.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Young- en Dawesleeningen. - Geen compromis met Duitschland. —**
De Ver. Staten weigeren Duitschland een speciale overeenkomst toe te staan, teneinde een gelijke behandeling voor de Amerikaansche houders van Young- en Dawes-leeningen te verkrijgen, als de Britsche houders is verzekerd. Cordon Hull heeft alle voorstellen tot een compromis afgewezen en de Amerikaansche regeering eischt voor haar onderdanen een gelijke behandeling als voor de onderdanen van andere mogendheden. (New York Herald, Parijs)

C. **FRANKRIJK. — Minister-president Doumergue doet een beroep op de eenheid. —**
Minister-president Doumergue heeft aan het einde der parlementszitting op 17 Juli '34 een draadloos verspreide rede tot het Fransche volk gehouden. Hij betoogde o.a. dat hij bij de vervulling van zijn taak van de gewone parlementaire procedure heeft moeten afwijken, omdat anders de begrooting voor 1934 nog niet zou zijn afgehandeld. Bij de opsomming van de verdiensten van zijn kabinet maakte hij er gewag van, dat sedert Maart 5½ milliard goudmetaal naar Frankrijk was gevloeid. De regeering had zich verder voortdurend met het veiligheidsvraagstuk beziggehouden en met het brengen in verdedigingstoestand van de Fransche grenzen. Doumergue verklaarde, dat niemand in Frankrijk er aan denkt onder welk voorwendsel ook het initiatief te nemen voor een aanval. Frankrijk was hartstochtelijk met den vrede verbonden, het zou nooit den vrede van een ander verstoren. Het wilde echter ook niet, dat de onvoldoendheid van zijn verdedigingsmiddelen en zijn weerstandsvermogen iemand de bedoeling konden suggereeren, met geweld de deur van Frankrijk in te slaan en een inval op zijn gebied te ondernemen. Frankrijk zou onvermoeibaar de handhaving van den vrede op de wereld nastreven. Frankrijk was bereid tot iedere toenadering en tot elke overeenkomst mede te werken, die de anderen en Frankrijk zelf in vrede laten leven en arbeiden, hetgeen de minister van Buitenlandsche Zaken aan de volken had medegedeeld, waaraan hij bezoeken had gebracht. Doumergue deed ten slotte een beroep op de eenheid. Verhoor dezen wensch, zoo besloot hij, eer in uw belang dan in het mijne.
(Le Temps) **(Vor. ber. Doumergue 1298 E.)**

D. **MAASTRICHT. — Het 7e eeuwfeest van de vestiging der Paters Franciscanen. —**
Onder groote belangstelling van kerkelijke en wereldlijke autoriteiten, zoomede van de stadsbevolking is op 15 Juli '34 het 7e eeuwfeest van de vestiging der Paters Franciscanen in Maastricht gevierd. Het feestcomité, onder voorzitterschap van mr. L. B. J. van Oppen, burgemeester van Maastricht, zoomede de besturen der Derde Orde haalden des morgens de jubileerende Paters af aan het klooster. Langs de feestelijk versierde Tongerschestraat, waar onder het siergroen duizenden belangstellenden geschaard stonden, werden de leden van de jubileerende kloostergemeenschap geleid naar de hoofdparochiale kerk van Sint Servaas, waar de plechtige Hoogmis werd opgedragen door den Hoogeerw. Pater Honoratus Caminada, Provinciaal der Minderbroeders met Pontificale assistentie van Z. H. Exc. mgr. dr. J. Lemmens, Bisschop van Roermond.
De Z. E. heer Pater P. Klene S.J. hield de feestpredikatie.
Dr. F. A. de Weve O.P., hoogleeraar aan de Ned. R.K. Handels Hoogeschool te Tilburg memoreerde de gezamenlijke nederzetting der Paters Franciscanen en Dominicanen en het tot 3 maal toe verdrijven dezer orden. De Franciscanen zijn weer teruggekomen en hebben in Maastricht met liefde en goedheid gearbeid in het belang van het zieleleven der burgerij. Hulde en bewondering werden uitgesproken namens de Dominicanen. Spr. hoopte dat in lengte van dagen het werk der Franciscanen onder Gods zegen mocht voortgaan.
Breedvoerig besprak dr. de Weve het kloosterleven van de Paters, waarvan zulk een weldadige invloed op de burgerij is uitgegaan.
Tot slot dankte de Hoogeerw. Pater Honoratus Caminada allen in warme woorden voor de gebrachte hulde. (De Maasbode) **(Vor. ber. Maastricht 830 B.)**

E. **DUITSCHLAND. — Dr. Adelbert Probst slachtoffer. - Op 30 Juni '34 gedood. —**
Volgens een bericht in de „Avenire d'Italia" behoort ook de Reichsführer van de Deutsche Jugendkraft (de Duitsche Katholieke Jeugdvereeniging), dr. Adelbert Probst, tot de slachtoffers, die op 30 Juni '34 zijn gedood. (Avenire d'Italia)
(Vor. ber. Compl. 30 Juni 1391 K.; Kathol. 1387 C.)

F. **VEREENIGDE STATEN. — De politieke situatie.**
Wij ontleenen aan de Nieuwe Rotterd. Courant van 16 Juli '34 het volgende:
Het 73ste Congres is ten einde.
Terwijl de verschillende Congresleden hun best doen de prestaties van de afgeloopen zitting in een voor hen gunstig daglicht te plaatsen, voorzoover ze die heelemaal begrijpen, worden de voorbereidselen gemaakt voor de nieuwe verkiezingscampagne die zeer geanimeerd zal zijn en waarvan voor de toekomst veel afhangt. Het ziet er naar uit, dat de oude partijscheiding bij de stembus niet scherp zal worden gevolgd. Er zijn aanwijzingen, dat president Roosevelt er op uit is zooveel mogelijk een „New Deal" congres te krijgen bestaande uit menschen, die, onverschillig tot welke partij zij behooren, zijn politiek gunstig gezind zijn. Nu is een dergelijk New Deal Congres niet synoniem met een Democratisch Congres. Want het is in de afgeloopen zitting wel gebleken, dat verscheidene vooraanstaande Democraten, o.w. b.v. Glass, die tot den meer conservatieven vleugel van de partij behooren, dikwijls tegen de door president Roosevelt voorgestelde of voorgestane maatregelen stemden. En omgekeerd zijn er linksche Republikeinen geweest, die de meerderheid van hun broeders in den steek lieten en steeds de Democratische regeering ondersteunden. Er heeft zich onder hen met Senator La Follette aan het hoofd zelfs een nieuwe partij gevormd. Het is dan ook in Wisconsin, La Follette's staat, dat de strijd tusschen de conservatieve Democraten en de candidaten van de nieuwe partij, vroeger Republikeinen, het meest op den voorgrond zal treden.
Als merkwaardigheid wordt nog vermeld dat senator Borah, de man eeuwig in de contramine op zijn eigen houtje, het spoor van president Roosevelt en van zijn medewerkers zal volgen en overal de maatregelen van de regeering zal afkeuren.
De redevoeringen zullen geen zuiver politiek karakter dragen, maar het zal wel heel moeilijk zijn dit te vermijden. Frank Kent, dezen veldtocht besprekende, wijst er op, dat alle voordeel aan de zijde der regeering is.
„Blijkbaar zal het land in de vier maanden die komen de grootste dosis medicijn ontvangen, nog ooit gebrouwen door de regeering. Het plan is, om te doen voorkomen, dat het niet-politieke propaganda is, bestemd om het geloof in de New Deal te bevorderen. De werkelijkheid is, dat het een groote veldtocht wordt voor de verkiezing van democratische candidaten voor het congres door regeeringsambtenaren en gefinancierd met regeeringsgeld. Men kan het op geen andere wijze zien". Het zijn juist de kosten van de „New Deal", die de republikeinen in het spel zullen brengen. Er is in het geheel in de afgeloopen zitting $ 7.526.382.866,53 toegestaan, waarvan $ 3.904.829.428 voor crisismaatregelen. De totale som is $ 86.427.322 boven de begrooting, maar de droogte heeft dit ten deele op zijn geweten, wat niet te voorzien was. Die sommen zijn echter nog lang niet uitgegeven en het tekort op 1 Juli zal ver beneden de raming blijven. (Nieuwe Rotterd. Crt.)
(Vor. ber. Econ. toestand 1016 B.)

G. **ZWEMSPORT. — Willy den Ouden's record te Rotterdam. —**
Willy den Ouden heeft op 11 Juli '34 te Rotterdam aan haar wereldrecords op de 100, 200 en 300 meter vrije slag een vierde toegevoerd. Zij brak het record op de 400 meter vrije slag — met 5 min. 28,5 sec. staande op naam van Helen Madison — en bracht dit op 5 min. 16 sec. (Het Vaderland) **(V. b. 1287 D.)**

18 JULI 1934

A. ERICH MUEHSAM OVERLEDEN. —

Vaz Dias meldt uit Berlijn: Officieel wordt medegedeeld, dat de sociaal-democratische schrijver, Erich Mühsam, die zich in arrest bevond, op 12 Juli '34 een einde aan zijn leven heeft gemaakt.

Erich Mühsam is den 6en April 1878 te Berlijn geboren en dus 56 jaar oud geworden. Aan het Katharineum te Lübeck werd hij van school verwijderd wegens socialistische bedrijvigheid. Zijn verdere opleiding ontving hij aan een gymnasium in Mecklenburg. Van 1897 tot 1900 oefende hij het beroep van apotheker uit, om vervolgens te Berlijn, Friedrichshagen en München van zijn pen te leven; ook reisde hij veel in het buitenland.

Van Erich Mühsam's werken noemen wij: Die Wüste (1904), Ascona (1905), Der Hochstapler (comedie, 1906), Jagd auf Harden (1908), Der Krater (1909), Wolken (gedichten), Brennende Erde (ged. 1920), Die Freivermählten (polemieken), Judas (arbeidersdrama 1921), Kain (twee deelen, 1912 en 1918), Standrecht in Bayern (1924), Alarm (Manifeste aus 20 Jahren, 1925). Revolution (ged. 1925), Von Eisner bis Leviné (1929). Het hier vermelde Judas is in 1921 voor 5000 arbeiders vertoond.

Van 1911—'14 was Mühsam redacteur van het „Zeitschrift für Menschlichkeit" Kain, later van het maandblad Fanal. (Vaz Dias)

B. AMSTERDAM. — Het werkverruimingsvoorstel der S.D.-Raadsfractie. - Petitionnement den Burgemeester aangeboden. —

Het petitionnement ter ondersteuning van het werkverruimingsvoorstel, dat de sociaal-democratische raadsfractie d.d. 24 Februari collectief bij den Gemeenteraad heeft ingediend, is den Burgemeester, dr. W. de Vlugt, op 16 Juli '34 ten Stadhuize aangeboden door den voorzitter van de Federatie Amsterdam der S.D.A.P., den heer J. W. Matthijsen, die vergezeld was van den heer Henri Hartog, secretaris der Federatie, alsmede van de bestuursleden mejuffrouw D. de Jong en den heer Van Noorden. De korte plechtigheid geschiedde in het ambtsvertrek van den Burgemeester.

In zijn toespraak zeide de heer Matthijsen, dat het werkverruimingsvoorstel gelden mag als een demonstratie van den grooten ernst welke bij de S.D.A.P. voorzit in haar streven naar beperking van de werkloosheid. Het petitionnement is daarbij op touw gezet teneinde den meerderjarigen inwoners van Amsterdam gelegenheid te geven, van hun sympathie met de algemeene gedachte, die daaraan ten grondslag ligt, te doen blijken. Die sympathie werd niet zoo maar losweg gegeven; ieder die geteekend heeft, was in de gelegenheid vooraf kennis te nemen van een toelichting. Nergens hebben lijsten ter teekening gelegen; degenen, die de handteekeningen hebben verzameld, hebben vele uren van hun tijd gegeven om de menschen huis aan huis te bezoeken.

Het aantal verzamelde handteekeningen bedraagt 102.445. (Het Volk) **(V. b. Werkloozenzorg 285 B.)**

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Nieuwe regeling van de surseance van betaling. —

Volgens het voorloopig verslag over het wetsontwerp tot nieuwe regeling van de surseance van betaling, de gelegenheid tot accoord openende, kon de vaste commissie voor privaat- en strafrecht zich met de algemeene strekking van het ontwerp zeer wel vereenigen. Zoowel de wijzigingen, welke in de regeling der eigenlijke surseance van betaling zullen worden aangebracht, als het openen van de mogelijkheid tot accoord, beschouwt zij, over het geheel genomen, als belangrijke verbeteringen.

Wat het eerste betreft, heeft de commissie zich intusschen afgevraagd, of er geen aanleiding is, de belangen der schuldeischers nog beter te beveiligen dan het ontwerp voorstelt. Zij meent, dat het aanbeveling zou verdienen, wanneer ook bij surseance van betaling een rechter-commissaris zou worden benoemd, ten einde toezicht te houden op de handelingen van de bewindvoerders.

Met de regeering is de commissie ten aanzien van het accoord van oordeel dat de voorgestelde regeling ook voor normale tijden haar beteekenis houdt. Mocht men tot maatregelen op het gebied van de executie van door pand of hypotheek gedekte schulden willen overgaan, dan behooren deze naar haar meening in een afzonderlijke wettelijke regeling te worden neergelegd. Zij meent dan ook, dat de thans aangeboden regeling niet hoofdzakelijk met het oog op de tegenwoordige buitengewone omstandigheden bezien moet worden.

Ten slotte zou de commissie gaarne de meening der regeering vernemen, over de verhouding tusschen dit wetsontwerp en de wet op de vergadering van houders van schuldbrieven aan toonder. Het wil haar voorkomen, dat er weinig reden bestaat twee regelingen naast elkaar te laten voortbestaan, waarvan de eene op alle schuldeischers en de andere slechts op een bepaalde categorie daarvan toepasselijk is.

(Vorig bericht blz. 1328 B.)

D. PARIJS. — Luchtaanvallen. - Leening voor verdediging. —

De gemeenteraad van Parijs heeft zijn goedkeuring gehecht aan een leening van 20 millioen francs, welke gebruikt zal worden voor de passieve verdediging tegen aanvallen uit de lucht.

De politie-prefect van Parijs heeft, naar verluidt, gezegd, dat in Parijs reeds 21.000 schuilplaatsen aanwezig zijn ter beveiliging tegen bomaanvallen.

(Matin)

E. DUITSCHLAND. — Deviezentoewijzing. —

Het grondbedrag voor de algemeene deviezentoewijzing voor het goederenverkeer kan in Augustus '34 slechts voor 5% worden opgeëischt. Voor rembourscredieten is de deviezentoewijzing op 10% bepaald. Tot nu toe was de deviezentoewijzing vastgesteld op 10% en voor rembourscredieten op 20%.

(Börsen Zeitung) **(Vorig bericht blz. 634 A.)**

F. NEDERLAND. — Limburgsche mijnen. - Loonen. - R.K. Bond accepteert verlaging van 2½%. —

Op 15 Juli '34 werd te Heerlen de tweejaarlijksche algemeene vergadering van den R.K. Mijnwerkersbond gehouden. De besprekingen zijn vrijwel uitsluitend gewijd geweest aan de aan te nemen houding inzake de door de mijndirecties voorgestelde loonsverlaging en ten slotte is het voorstel van het hoofdbestuur, om een verlaging van 2½% te accepteeren onder bepaalde voorwaarden goedgekeurd.

(Limburger Koerier) **(Vor. ber. blz. 1363 F.)**

G. NEDERL. OOST-INDIE. — Wadoek (Waterreservoir) Pendjalin overgedragen. —

Op 18 Juni '34 is in het regentschap Brebes van de residentie Pekalongan, het beheer van de wadoek (waterreservoir) Pendjalin door den directeur van verkeer en waterstaat feestelijk overgedragen aan den gouverneur van de provincie Midden-Java.

Dit is het derde groote reservoir op Java, dat binnen enkele jaren in gebruik is gesteld. Het is gevormd door een 860 M. langen en 20 M. hoogen dijk, die het dal van het riviertje Pendjalin afsluit, zoodat een vergaarkom ontstaat, die in den regentijd het rivierwater opzamelt tot een hoeveelheid van 9 millioen kubieke meter.

In den oostmoesson, gedurende welken tijd in de vlakte nagenoeg geen regen valt, wordt dit water naar behoefte afgegeven aan de groote Pemali-rivier, die benedenstrooms, door middel van een reeds langer bestaanden stuwdam met aftapsluizen, het water verspreidt over de bouwvelden.

Voor de bevolking daarentegen zal dit werk reeds dadelijk veel nut afwerpen; haar aanplant van maïs, sojaboonen en andere gewassen kan nu in de droge maanden 25 tot 50 pct. meer bevloeiïngswater ontvangen, wat het volksinkomen aanmerkelijk zal doen stijgen. (Java Bode)

H. NEDERLAND. — Inschrijving Schatkistpapier. - ƒ 65 millioen. —

Op 24 Juli '34 wordt, ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam en De Nederl. Bank te Rotterdam en 's-Gravenhage, de inschrijving opengesteld op: schatkistpromessen; éénjarige schatkistbiljetten; driejarige schatkistbiljetten en vijfjarige schatkistbiljetten.

Aan schatkistpromessen en schatkistbiljetten gezamenlijk zal in het geheel worden uitgegeven een totaal bedrag van ten hoogste ƒ 65 millioen. De schatkistpromessen hebben een looptijd van 3 of 6 maanden en zijn derhalve op 1 November 1934, resp. 1 Febr. 1935 betaalbaar.

De éénjarige schatkistbiljetten dragen 2½% rente per jaar en worden uitgegeven onder dagteekening van 1 Augustus 1934; zij hebben een looptijd van 1 jaar en zullen op 1 Aug. 1935 worden afgelost.
De driejarige schatkistbiljetten dragen 3% rente per jaar en worden uitgegeven onder dagteekening van 1 Aug. 1934; zij hebben een looptijd van 3 jaar en zullen op 1 Aug. 1937 worden afgelost.
De vijfjarige schatkistbiljetten dragen 3½% rente per jaar en worden uitgegeven onder dagteekening van 1 Aug. 1934; zij hebben een looptijd van 5 jaar en zullen worden afgelost op 1 Aug. 1939. Storting moet geschieden op 1 Aug. 1934.
(Keesings Fin. Archief) **(Vorig bericht blz. 1218 C.)**

A. **ZUID-AFRIKA. — Nationaal-Socialisme. - Hitler-jeugd verboden. —**
Kapitein von Losnitzer, de leider van de Hitler-jeugdbeweging in Zuid-West-Afrika en de Unie van Zuid-Afrika, heeft bevel gekregen het land te verlaten. De beweging is onwettig verklaard.
Onlangs heeft de politie huiszoeking verricht in de lokalen van de beweging en hierbij zijn documenten ontdekt, waaruit duidelijk blijkt, dat de beweging een militair karakter heeft en schadelijk is voor de openbare orde. (Ner. Tel. Ag. Reuter)
(Vor. ber. Z.-Afrika 1152 C.; Z.-W.-Afrika 1202 G.)

B. **RADIO-GOLVEN ALS BEWEEGKRACHT. —**
Volgens berichten uit New York is men er in Amerika in geslaagd een uit twee wagens bestaande spoorweglorrie een afstand van 7 km. te laten afleggen door de kracht van radio-golven, uitgezonden door een korte-golf-zender. De uitvinder houdt zijn methode geheim. Men meent alleen te weten, dat er gebruik werd gemaakt van ultra-korte radio-golven, die op een bepaalde manier waren „gericht" en dat voor de krachtbron (de radio-zender) slechts een kleine benzinemotor werd gebruikt. Deskundigen verwachten van een verdere ontwikkeling van dat systeem groote voordeelen, vooral omdat het een belangrijke gewichtsvermindering voor de treinen zou beteekenen indien men de brandstof niet langer behoeft mee te voeren. (New York Times) **(Zie rubriek: Radio)**

C. **MGR. B. A. DE WIT OVERLEDEN. —**
Op 17 Juli '34 is na een langdurige ziekte te Utrecht overleden mgr. B. A. de Wit, oud vicaris-generaal van het Aartsbisdom.
Mgr. Bernardus Antonius de Wit werd 23 September 1855 te Gendringen geboren. Hij werd tot priester gewijd op 15 Aug. 1880, waarna hij vervolgens kapelaan was op de volgende standplaatsen: Nieuwe Pekela, Denekamp, Baak, Laenensloot en Groningen in de parochie van St. Martinus.
6 Sept. 1899 werd hij benoemd tot pastoor te Meppel en op 11 Augustus 1905 tot pastoor te Utrecht en de parochie van den H. Martinus.
Had dr. Ariëns, de geestdriftige bezieler, door zijn drankbestrijding voor het eerst de Katholieke vrouwen voor openbaar belang gemobiliseerd, aan den rustigen en scherpzinnigen de Wit was de taak om als een geestelijk leidsman de oprichting van een Katholieke vrouwen-organisatie te volbrengen.
Reeds op 11 September 1912 tot kanunnik van het Metropolitaan Kapittel benoemd, werd hij 27 Juni 1919 door den Aartsbisschop verheven tot de hoogste waardigheid in diens ambtsgebied: deken de Wit werd vicaris-generaal van het Aartsbisdom.
Mgr. de Wit was Huisprelaat van Z. H. den Paus en ridder in de Orde van den Ned. Leeuw. (De Maasbode)
(Vor. ber. R.K. Kerk 1362 A.)

D. **PANAMA. — Nationalisatie-plannen. —**
De regeering van Panama heeft aangekondigd, dat zij op diverse gebieden der volkshuishouding tot nationalisatie en andere ingrijpende maatregelen van socialen aard zal overgaan. De bedoelde maatregelen omvatten:
1. Het verleenen van machtiging aan de regeering, staatsmonopolies te vormen.
2. Beperking van het particulier bezit. Deze maatregel is blijkbaar gericht tegen de groote houthandelaren, veefokkers en grondbezitters.
3. Nationalisatie der bedrijven van openbaar nut.
4. Het verleenen van machtiging aan de regeering, om in te grijpen in de exploitatie en samensmelting van ondernemingen, wanneer het landsbelang dit mocht eischen.
5. Het verbieden van particuliere monopolies.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)

E. **OOSTENRIJK. — Aanslagen. —**
Groot opzien heeft op 16 Juli '34 het doodschieten van Zimmer, de aanvoerder der nazi's, gewekt, waarbij men volgens de eene lezing te doen zou hebben met een veemgericht, daar Zimmer te veel wist en den laatsten tijd neiging toonde, tot het communisme over te gaan, doch volgens een andere lezing met een moord van communisten, in ieder geval echter een politieke moord.
Niettegenstaande de toepassing van de doodstraf op daden van terreur worden de aanslagen onvermoeid voortgezet. Het centrum schijnt Graz te zijn.
(V. D.) **(V. b. Aanslagen 1336 D.; Nat.-Soc. 1181 G.)**

F. **DUITSCHLAND. - Distributie van den graanoogst.**
In de Duitsche staatscourant werd op 16 Juli '34 een decreet tot ordening van de graanmarkt gepubliceerd.
Tot regeling van den afzet en verwerking van graan, graanproducten en brood, alsmede van de prijzen voor graanproducten en voor brood worden de volgende bedrijven samengevoegd tot graanbedrijfsorganisaties:
1e. de bedrijven, die inlandsch graan produceeren; 2e. de bedrijven, die graan verwerken; 3e. de bedrijven, die graan of graanproducten distribueeren; 4e. de bedrijven, die brood vervaardigen.
(Völkischer Beobachter) **(Vor. ber. blz. 1383 D.)**

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting 1935. —**
De eindcijfers der begrooting 1935, vergeleken met die van de begrooting 1934, zijn als volgt:

	Raming. 1935	1934
Gewone dienst.		
Uitgaven	475.412.551	549.026.577
Ontvangsten	387.647.258	450.515.602
Tekort:	87.765.293	98.510.975
Buitengewone dienst.		
Uitgaven	11.772.948	16.014.505
Ontvangsten	23.972.471	24.564.213
Overschot:	12.199.523	8.549.708
Geheele dienst.		
Uitgaven	487.185.499	565.041.082
Ontvangsten	411.619.729	475.079.815
Tekort:	75.565.770	89.961.267

(Aneta) **(Vorig bericht blz. 1351 A.)**

H. **CONGO (BELG.). — Europeesche bevolking. —**
Op een totaal van 17.588 Europeesche bewoners telt de Belgische Congo niet minder dan 6165 vreemdelingen. Hiervan zijn er 1177 van Portugeesche nationaliteit en 1164 van Italiaansche origine. Deze beide groepen wonen in hoofdzaak in de provincie Elisabethville, waar verhoudingsgewijze het grootste aantal buitenlanders woont, n.l. 2145 bij een Belgische bevolking van 3572.
Na de Italianen komen de Engelschen met 805 vertegenwoordigers, die evenals de 581 Amerikanen voor het grootste gedeelte leden zijn van Protestantsche zendingsgenootschappen of wel agenten van commercieele instellingen. Voor de rest bestaat de blanke bevolking in den Belgischen Congo uit Nederlanders, Franschen, Grieken, Zweden, Russen, Canadeezen, Spanjaarden en Duitschers. (Le Soir)

I. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Bescherming der openbare orde. —**
De Eerste Kamer heeft op 18 Juli '34 met 24 tegen 10 stemmen (die der sociaal-democraten) het wetsontwerp, houdende nadere voorzieningen tot bescherming van de openbare orde, aangenomen.
In de Eerste Kamer heeft minister Van Schaik aangekondigd, dat hij aan de justitie een circulaire zal doen uitgaan, waarin er op zal worden gewezen, dat gezagsdelicten niet licht mogen worden geteld.
(N. Rotterd. Crt.) **(Vor. ber. Tweede Kamer 1288 C.)**

19 JULI 1934

A. NEDERLAND. — Spoorwegen. - Eenige interessante cijfers. —

In aansluiting aan ons bericht op pag. 1355 F. deelen wij nog mede:

Hier en daar is met het verwijt naar voren gekomen, als zouden de tekorten aan een minder goede exploitatie te wijten zijn. Dit is natuurlijk absurd, alleen reeds de samenstelling van den Raad van Commissarissen, waarin de regeeringsvertegenwoordigers de meerderheid hebben (zeven tegen zes) is een waarborg dat het beheer in goede handen berust.

Zooals het verslag zegt, zijn er drie oorzaken van den gestadigen achteruitgang, van welke de economische inzinking de voornaamste is. Dit wil evenwel niet zeggen, dat zoodra de crisis voorbij zal zijn, aan de tekorten een eind zal komen. Neen, zonder krachtige regeeringsmaatregelen zal dit niet gaan.

Het verslag vergelijkt de personeeluitgaven en het aantal in dienst zijnde personen met dat van 1932, maar uit een vergelijking met 1929 blijkt beter, hoe er reeds lang intens bezuinigd is.

Op 31 December 1929 waren in dienst 40.302 personen, tegen 36.465 op 31 December 1933, of in 1929 bijna 4.000 man meer.

In 1929 werden aan personeelkosten uitgegeven rond 96 millioen gulden, tegen rond 81 millioen in 1933, een besparing dus van rond 15 millioen gulden of circa 15 pct.

In 1929 bedroegen de exploitatiekosten in totaal rond 130 millioen tegen rond 109 millioen in 1933. Een bezuiniging dus van rond 21 millioen. Deze cijfers spreken voor zich zelf. Maar eens komt de tijd, dat de bezuiniging zijn hoogste (of diepste) punt bereikt en dat de citroen uitgeknepen is.

Tot zoover de financieele cijfers, geven we thans nog eenige andere.

Ook in 1933 is men, wat ongevallen betreft, weder bijzonder gelukkig geweest. Geen enkel ongeval van beteekenis vond plaats. Op de circa 400.000 treinen, die naar schatting 100 millioen reizigers vervoerden, verloor niet één reiziger het leven door een spoorwegongeval. Voorwaar een nergens geëvenaarde veiligheid.

Volgens het verslag verminderden de reizigersontvangsten procentsgewijze met 15.73 pct. voor de eerste klasse, met 13.48 pct. voor de tweede klasse en met 10.79 pct. voor de derde klasse. Evenals in de jaren 1929 t.m. 1932 wijst dit verschijnsel op een verdere verschuiving van de hoogere naar de lagere klasse.

Er waren in 1933 aanwezig rond 1230 locomotieven van allerlei soort, ruim 3000 rijtuigen en 33.149 goederenwagens. Nog een respectabel aantal, als men in aanmerking neemt, dat, achter elkaar gezet, deze voertuigen een lengte zouden beslaan van ongeveer 350 K.M.

In totaal werden uitgegeven rond 50 millioen plaatsbewijzen tegen rond 49.5 millioen in 1932 en 59 millioen in 1930. Hierbij zijn de retourbiljetten voor twee plaatsbewijzen geteld, terwijl daaronder niet begrepen zijn allerlei abonnementskaarten.

In totaal werden vervoerd rond 18 millioen ton goederen tegen rond 18.3 millioen ton in 1932 en rond 22.5 millioen in 1930.

In Amsterdam (aan alle stations) werden uitgegeven rond 4.300.000 plaatsbewijzen tegen 4.200.000 in 1932.

	1933	1932
In Rotterdam	2.900.000	3.000.000
,, Utrecht	1.600.000	1.500.000
,, Zwolle	273.000	259.400
,, Breda	326.000	323.000
,, Leiden	830.000	856.000
,, Den Bosch	318.000	314.000
,, Apeldoorn	175.500	172.000
,, Eindhoven	302.600	302.900
,, Haarlem	1.300.000	1.280.000
,, Den Haag	2.990.000	2.970.000

(De Maasbode)

(Vorig bericht blz. 1355 F.)

B. AMSTERDAM. — Werkloozensteun. —

In de gemeenteraadsvergadering van 17 Juli '34 zijn alle — in verband met den werkloozensteun ingediende — voorstellen verworpen. (Alg. Handelsblad)

C. ENGELAND. — Turksche kustwacht schiet op Engelsche officieren. —

De Turksche kustwacht schoot op een boot, behoorende tot den Britschen kruiser ,,Devonshire'', die voor Samos voor anker lag. De boot, bezet met drie officieren, die wilden gaan zwemmen, stevende op de kust van Klein-Azië aan. Een der officieren, de vlootarts luitenant Robinson, die door een kogel getroffen overboord viel, verdronk. De twee anderen moesten overboord springen en konden zich, door naar het eiland Samos te zwemmen, redden. De commandant van de ,,Devonshire'' heeft draadloos het ministerie van Marine te Londen onmiddellijk op de hoogte gesteld.

Te Tigani op het eiland Samos zijn zonder voorafgaande aankondiging verscheidene Britsche oorlogsbodems binnengeloopen. Het binnenvallen der oorlogsschepen houdt verband met het doodschieten van een Engelschen officier door de Turksche kustwacht.

Te Stamboel is men van meening, dat het incident bij het eiland Samos een gevolg is van de nervositeit der Turksche autoriteiten in verband met de rede, die Mussolini in Februari heeft gehouden en waarin hij de noodzakelijkheid heeft uiteengezet van een Italiaansche expansie in Azië. De Turksche regeering zou hebben gevreesd, dat Mussolini een Italiaansche actie tegen de Aegaeïsche kust heeft bedoeld en daarom zou zij den Turkschen kustwachten en douane-ambtenaren opdracht hebben gegeven, de grootst mogelijke waakzaamheid in acht te nemen. De door de Engelsche oorlogsschepen bij het eiland Samos verrichte nasporingen naar het lijk van den door de Turksche kustwacht doodgeschoten Engelschen marinedokter Robinson, hebben tot dusver geen resultaat opgeleverd.

Uit Stamboel wordt gemeld, dat de door den Britschen gezant in Turkije gestelde eisch, gemeenschappelijk door Britsche marine-officieren en Turksche ambtenaren een onderzoek naar het gebeurde te doen instellen, in Turksche regeeringskringen groote verrassing heeft teweeggebracht. (Daily Telegraph)

D. NEDERLAND. — Leiders der Onafh. Soc. Partij (O.S.P.) gearresteerd. —

In verband met de ongeregeldheden te Amsterdam en elders zijn eenige leiders der O.S.P. gearresteerd. Ook de voorzitter der O.S.P., de heer P. J. Schmidt, werd op last van de justitie gearresteerd op grond van een door hem in ,,De Fakkel'' geschreven en van zijn initialen voorzien hoofdartikel, dat getiteld is: ,,Wie zijn de opruiers?'' (Het Volk)

(Vor. ber. O.S.P. 1105 F.; Onlusten 1391 H.)

E. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Young- en Dawes-leening. - Maatregelen tegen Duitschland. —

Ten gevolge van de bekende deviezensituatie heeft de Duitsche Rijksbank het op 15 Juli '34 vervallende maandelijksche bedrag aan deviezen voor den dienst der Dawes- en Young-leeningen niet ter beschikking van de trustees gesteld. Deze bedragen beliepen voor de Dawes-leening M. 4.22 millioen en voor de Young-leening M. 6.3 millioen.

De rentebetaling van de afzonderlijke leeningscrediteuren zal voor de Dawes-leening eerst op 15 October en voor de Young-leening eerst op 1 December plaats hebben.

De Duitsche regeering heeft zich daarom, zooals bekend, met de regeeringen van de landen, waarin de leeningen uitgegeven zijn, verstaan, ten einde een verbetering van de deviezenpositie en van de transfercapaciteit te verkrijgen. Met Engeland is reeds een overeenkomst gesloten.

Om den dienst der leeningen voor zoover het de marken-bedragen voor de deviezenbetalingen betreft, te verzekeren, heeft de Duitsche regeering de maandelijksche bedragen voor de afzonderlijke branches der leeningen op een speciale rekening bij de Rijksbank op den vervaldatum gestort.

Bovendien was door de trustees voor de Dawes-leening reeds een bedrag van M. 4.5 millioen voor den vervaldatum gereserveerd. Zonder hiermede rekening te houden hebben thans de drie trustees der Dawes-leening aan de Rijksbank medegedeeld, dat zij het gereserveerde bedrag van M. 4.3 millioen niet zullen vrijgeven en verder hebben zij de door hen aan de Rijksbank verstrekte doorloopende opdracht herroepen.

Krachtens deze opdracht boekte de Rijksbank alle bij haar gestorte geadviseerde ontvangsten uit de tabaks-, bier- en suikerbelasting en uit het brandewijn-monopolie automatisch naar de Duitsche regeering terug, zoodra de deviezen voor den dienst der leening waren betaald.

Op deze ontvangsten bestaat slechts voor de Dawes-leening een pandrecht. Zij bedragen per maand maximaal M. 200 millioen. De trustees hebben thans de geheele opbrengst van de inkomsten geblokkeerd, hoewel deze inkomsten slechts uit rijksmark-inkomsten bestaan en hoewel de op 15 Juli '34 vervallende maandelijksche dienst van de Dawes-leening reeds vervallen was. Verder is ook voor de bovengenoemde op 15 October verschuldigde bedragen van de Dawes-leening bij de Bank voor Internationale Betalingen reeds 50% in deviezen beschikbaar.

Het D.N.B. noemt dit optreden van de trustees ,,chicane of pogingen om een druk uit te oefenen''. De betalingen in rijksmark loopen geen gevaar, de transfer hangt echter niet alleen van de betalingscapaciteit van Duitschland af.

Door deze handelwijze van de trustees, aldus het D.N.B., zou een belangrijk deel van de inkomsten van het ministerie van Financiën aan haar bestemming onttrokken worden. Daardoor zou een belangrijk deel van de taak van de Duitsche regeering gevaar loopen. Om deze gevaren af te wenden en omdat het optreden van de trustees in strijd is met het algemeene principe dat chicaneuze handelingen ten aanzien van bestaande verdragsbepalingen niet geoorloofd zijn, heeft de Duitsche regeering de noodzakelijke maatregelen genomen om te garandeeren, dat de inkomsten volgens haar bestemming aangewend worden.

(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

(Vorig bericht blz. 1394 B.)

20 JULI 1934

F. SAN FRANCISCO. — Algemeene staking opgeheven. —

Het algemeene stakingscomité heeft op 19 Juli '34 met 191 tegen 174 stemmen besloten de algemeene staking op te heffen.

In de desbetreffende resolutie wordt o.a. gezegd:

Het comité verklaart zich uit te spreken ten gunste van arbitrage voor alle kwesties, die door het conflict zijn ontstaan. Indien de reeders de door de nationale

bemiddelingscommissie voorgestelde voorwaarden tot regeling van de havenstaking aanvaarden, zal ook het comité voor de algemeene staking die voorwaarden aannemen, welke als basis dienen voor de directe beëindiging van het conflict.
Ten slotte raadt het comité allen vakvereenigingen die bevel hebben gegeven tot een sympathiestaking met de havenarbeiders, aan, direct het werk te hervatten en verplicht zich van alle financieele en moreele maatregelen gebruik te maken, om een einde te maken aan de havenstaking. (N. Y. Herald, Parijs)

(Vorig bericht blz. 1392 G.)

A. DR. IR. C. F. STORK OVERLEDEN. —
In den ouderdom van 69 jaar is op 14 Juli '34 op zijn buitengoed bij Oldenzaal overleden dr. ir. C. F. Stork, directeur van de machinefabriek Gebr. Stork en Co. te Hengelo.
C. F. Stork werd 6 Februari 1865 te Oldenzaal geboren. Op 17-jarigen leeftijd behaalde hij te Arnhem het einddiploma H. B. S. Daarna was hij drie jaar volontair aan de fabriek van zijn vader. In 1885 kwam hij te Delft, waar hij 3 Juli 1888 het diploma van werktuigkundig ingenieur behaalde. In 1888 trad hij in dienst der fabriek. Hij bezocht een tijd lang de beetwortelsuikerfabrieken in Duitschland en van 1890 tot 1892 bestudeerde hij de suikerindustrie in het bijzonder in Britsch-Indië. Hij bezocht Suriname, Cuba, Mexico, Noord-Amerika, Japan, waarna een lang verblijf op Java volgde.
Na zijn terugkeer werd hem de technische leiding van de fabriek opgedragen en in 1893 werd hij met zijn beide broeders, D. W. en H. C. Stork, als firmant in de zaak van zijn vader opgenomen. Als 28-jarige stond hij dus als leider der technische afdeeling aan het hoofd der fabriek. Hij kwam daarbij in veelvuldige aanraking met het personeel, dat hem als een zeer humaan patroon leerde kennen.
Onder zijn leiderschap is het bebouwde oppervlak der fabriek 6 à 7 maal zoo groot geworden en zijn vele sociale instellingen aan de fabriek verbonden.
Veel wetenschappelijk werk werd door den heer Stork gesteund. De heer Stork heeft verder een belangrijken invloed gehad in de bedrijven van Werkspoor, de Vries Robbé, werf Conrad, Wilton en andere groote bedrijven in ons land. Van 1921 af maakte hij deel uit van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Twente, waar zijn adviezen op hoogen prijs werden gesteld. Voor deze Kamer is hij van 1925-1928 lid geweest van den Nederlandschen Spoorwegraad.
De heer C. F. Stork was de laatste der drie gebroeders, die de machinefabriek Gebr. Stork en Co. te Hengelo hebben geleid en bestuurd. De vorige week is zijn broer H. C. Stork in Pommeren overleden. (Het Vaderland)

B. ENGELAND. — Vijfjaren-plan voor de luchtmacht.
De Britsche regeering — aldus de Britsche vice-kanselier Stanley Baldwin tijdens de op 19 Juli '34 in het Lagerhuis gehouden luchtvaartdebatten — is tot de conclusie gekomen, dat zij niet langer de maatregelen mag uitstellen, die de Britsche luchtmacht in den loop der eerstkomende jaren op een peil zal brengen, hetwelk dat der meest nabije buurstaten dichter dan tot dusver benadert.
Het is in verband hiermede, dat de regeering een vijfjarenplan heeft opgesteld, krachtens hetwelk de luchtstrijdkrachten met 41 nieuwe eskaders zullen worden uitgebreid, in welk aantal die eskaders, welke voor 1934 zijn voorzien, zijn begrepen. Van deze 41 nieuwe eskaders zullen er 33 worden toegevoegd aan de luchtstrijdkrachten voor de verdediging van het moederland, waarvan de sterkte zoodoende van 42 eskaders tot 75 zal stijgen. De resteerende acht eskaders zijn voor de marine of voor den dienst overzee bestemd. (Morning Post) **(Vor. ber. 1390 E.)**

C. ITALIAANSCHE KUNST. — Prof. Huib Luns over Lorenzo Ghiberti en Jacopo della Quercia. —
Op 14 Juli '34 sprak prof. Huib Luns in de serie voordrachten over Italiaansche beeldhouwbunst over Lorenzo Ghiberti en Jacopo della Quercia.
Wat de steenen preekstoelenreliefs beteekenen voor de allereerste golf der Renaissance, zijn de bronzen deuren-reliefs voor de tweede golf bij den aanvang der 15e eeuw. Van Pisa heeft zich de belangstelling verplaatst naar Florence. Het was voor Andrea Pisano's deur dat prof. Luns de lotgevallen der beeldhouwkunst opnam in zijn college in het Stedelijk Museum te Amsterdam.
Aan reliefs uit de Campanile van den Dom liet spreker den gang van „het teeken" naar de „beelding" zien om ook in reliefs van Pisano's Zuiddeur van het Baptisterium den nieuwen stijl, een sierlijk realisme, te toonen, dat Lorenzo Ghiberti tot rijke ontplooiing bracht.
Den wedstrijd van 1402 tusschen Bruneleschi en Ghiberti besprekend, vertelde prof. Luns hoe mogelijk Lorenzo di Batolo Ghiberti bijstond en de jonge Donatello Bruneleschi, om als zijn meening te geven dat de zachte, zoet-vloeiende stijl, die reeds in Giovanni Pisano's werk te bespeuren valt, het moest winnen van het meer karaktervolle werk van Bruneleschi, daar de „dolce stile nuovo" de kunst van Ghiberti verbeidde.
Toen in 1424 aan dezen meester de deur werd opgedragen die naar Michel Angelo's woord „de Paradijsdeur" genoemd zou worden, bereikte de bloeiende schilderachtige stijl van het sierende realisme van de eerste helft der 15e eeuw een hoogtepunt.
Voor de twee levensgroote statuen in de tabernakels van de kerk der Florentijnsche gilden, de Or San Michele, werd stilgestaan, om in vergelijking met Donatello erop te wijzen hoe een zoete gelijkmatigheid bij zulke opdrachten vooral, het gebrek aan karaktervolle natuurobservatie niet kan bemantelen.
Tusschen Ghiberti's eerste en tweede deur in 1417 werkte deze kunstenaar aan Jacopo della Quercia's doopvont. Hier liet spreker naar aanleiding van de figuur van dezen baanbrekenden kunstenaar aan een reeks van lichtbeelden zien dat eenvoud en grootheid spreken uit zijn tombe voor Ilaria Caretto te Lucca, vooral uit de reliefs aan den ingang van de San Petronio te Bologna. De op de tentoonstelling aanwezige stucco-busten werden in verband gebracht met de figuren van de Justitia en de Sapientia van de Fonte Gaja. Maar spreker legde voornamelijk den nadruk op Quercia's synthetische vormgeving die van dezen in 1378 geboren meester de voorafbeelding maakt van den 16den eeuwschen Michel Angelo. — Tegenover de charme en de gratie van Ghiberti stelde prof. Luns in steeds nieuwe parallellen den ernst en de breedheid van Quercia, om ten slotte voor een lichtbeeld naar Michel Angelo's „Schepping van Eva" op het plafond van de Sixtijnsche kapel te betoogen dat Lorenzo Ghiberti's weidsche decoraties het schoone oogenblik van den dag vertolkten, maar dat aan Jacopo della Quercia's dramatischen stijl de toekomst was.

(Vorig bericht blz. 1390 D.)

D. NEDERLAND. — Tijdelijk handelsverdrag met Engeland. —
Een tijdelijk modus vivendi op handelsgebied tusschen Engeland en Nederland is tot stand gekomen, naar blijkt uit de publicatie van de tusschen Sir John Simon en den Nederlandschen gezant te Londen, jhr. De Marees van Swinderen, gewisselde nota's, gedateerd 20 Juli '34.
Uit de uitgewisselde documenten blijkt, dat een tarievenoorlog is vermeden. Beide landen zijn overeengekomen geen differentieele tarieven of quota op te leggen.
In de gepubliceerde nota's komt tot uiting, dat, daar het niet mogelijk was een volledige handelsovereenkomst tot stand te brengen, een tijdelijk modus vivendi is getroffen, dat eindigt na opzegging met een termijn van drie maanden voor beide partijen.
Beide regeeringen waarborgen elkaar van 1 Augustus af met betrekking tot de beperking van de hoeveelheid der invoeren de handhaving van alle huidige contingenten of van de contingenten, die haar theoretisch in de toekomst zouden kunnen worden toegekend.
Van 1 Augustus af hernemen de regeeringen haar vrijheid van handelen met betrekking tot de douanerechten, ongeacht echter de reeds tusschen beide landen bestaande verdragen.
De delegaties, die de handelsbesprekingen voerden, zullen blijven bestaan, ten einde nieuwe besprekingen te kunnen voeren over vraagstukken, die beide landen interesseeren. In den herfst hoopt men deze te kunnen voortzetten.
De nota's brengen, naar V. D. nog bericht, het handelsverkeer tusschen de beide landen op een billijke basis en komen tegemoet aan den Britschen eisch een volledig aandeel te ontvangen in alle quota, zonder extra-compensatie te geven. Daartegenover staat het Vereenigd Koninkrijk Nederland dezelfde behandeling toe als steeds heeft bestaan.
De overige clausules hebben betrekking op technische details ter vereenvoudiging van de quotaregeling tusschen de beide landen. Van 1 Augustus af herkrijgt elke regeering haar vrijheid van handelen met betrekking tot douanerechten op geïmporteerde goederen, zonder evenwel inbreuk te mogen maken op de schikkingen der verdragen en overeenkomsten, welke reeds tusschen de beide regeeringen bestaan. (Manch. Guardian)

E. VEREENIGDE STATEN. — Eugenische sterilisatie in Californië: —
De sedert 1926 te Pasadena gestichte „Human Betterment Foundation" heeft een grooten vooruitgang teweeggebracht in de toepassing der reeds 25 jaar oude Californische wet op de eugenische sterilisatie. Behalve het aantal, dat op eigen verzoek door particuliere artsen is behandeld, zijn tot einde 1933, 9782 personen gesteriliseerd, waarvan in 1933 alleen 578. De behandeling wordt beschouwd als een bescherming en niet als een straf. Ook schijnt de operatie zoo noodig weer ongedaan te kunnen worden gemaakt.
Sedert de invoering der operatie is het aantal sexueele misdrijven verminderd.
(Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde) **(V. b. 1211 I.)**

F. ENGELAND. — Mersey-tunnel geopend. —
Op 18 Juli '34 heeft de Koning van Engeland de nieuwe tunnel onder de Mersey, die Liverpool met Birkenhead verbindt, geopend. Het werk heeft 8½

jaar geduurd en de kosten bedragen in afgeronde cijfers 7½ millioen pond. De lengte van de tunnel is 3400 M. en de breedte is zoodanig, dat zij vier rijen verkeer kan opnemen, twee naar iedere zijde, behalve de trottoirs voor de voetgangers ter weerszijden.

21 JULI 1934

A. AMSTERDAM. — Begrooting 1935. —
De gemeentebegrooting 1935 sluit met een eindcijfer van *f* 120.410.503, tegen *f* 130.092.558 over 1934.
Er is een batig saldo over 1933, dat ten goede komt aan deze begrooting. Dit is een meevaller, want er was gerekend op een nadeelig saldo van *f* 1.217.000.
De verhooging van het pensioenverhaal met 1½%, overeenkomstig de rijkswet, geeft pl.m. zes ton voordeel.
Voorts bleek, dat op de afdeeling Onderwijs 1½ millioen wordt bespaard, terwijl er nog op gerekend wordt om uit den post loon 1½ millioen te halen.
De vernieuwde verlaging van de uitkeering uit het gemeentefonds over dit jaar zal zes ton bedragen.
Hierop is in deze begrooting nog niet gerekend.
(Alg. Handelsblad) **(Vor. ber. Begr. 1934, 1369 G.)**

B. DE HOOGE RAAD DER WETENSCHAPPEN. — Internationale samenwerking het ideaal. —
Dezer dagen heeft te Brussel vergaderd de Conseil International des Unions Scientifiques, een lichaam, dat tegenwoordig de hoogste organisatie der natuurwetenschappen is.
In de afgeloopen week heeft zoowel een samenkomst van het bestuur van den Conseil, het Comité Exécutif, als de algemeene vergadering van den Conseil te Brussel plaats gehad.
De voorzitter, prof. dr. Hale van Mount Wilson (Californië), was door ziekte verhinderd en werd vervangen door den vice-president, prof. Nörlund van Kopenhagen.
Aan de orde was een motie, welke door de Amsterdamsche Akademie van Wetenschappen was voorgesteld en die bedoelt de internationale samenwerking der wetenschap als ideaal hoog te houden. De tekst dezer motie is de volgende:
„De Internationale Raad der Wetenschappelijke Unies, er kennis van dragende, dat de huidige economische en politieke moeilijkheden de menschheid gesteld hebben voor een aantal allergecompliceerdste en allersamengesteldste vraagstukken, en dreigen een stelsel van slagboomen tusschen de verschillende naties op te richten, geeft uiting van zijn diepgeworteld vertrouwen dat ten laatste een weg zal worden gevonden, die leidt naar het optrekken van een harmonischer economische organisatie en wenscht met klem het belang te betoogen van de instandhouding der internationale samenwerking op wetenschappelijk gebied door alle middelen en onder alle omstandigheden die zich zouden mogen voordoen.
Zooals in de statuten is vastgelegd, erkent de Raad de betrekkingen die er bestaan tusschen zuivere en toegepaste wetenschap. Er bestaat geen twijfel, dat zoowel de regeeringen als de nijverheidsgroepen, in steeds toenemende mate een beroep zullen doen op de geleerden om voorlichting inzake de talrijke verwikkeldheden en vraagstukken welke door het menschelijk leven en de betrekkingen der menschen worden gesteld, van welke vraagstukken dat van de voedselvoorziening, het verschaffen van plaats waar kan worden geleefd en werk kan worden gevonden voor de verschillende volken die over de aarde verspreid zijn, wellicht het belangrijkste is."
De Hooge Raad der Wetenschappen constateert dan verder dat de oplossing van deze vraagstukken door internationale samenwerking nog buiten ons inzicht ligt. Allereerst zullen de geleerden der verschillende landen dus meer overgaan tot nationale samenwerking; maar de noodzakelijkheid van internationale samenwerking mag niet uit het oog worden verloren; de wetenschappen zijn internationaal, ook al zouden er zware schokken de economische en politieke betrekkingen bedreigen.
De Raad betuigt zijn geloof in de mogelijkheid en de noodzakelijkheid van vrede tusschen de volken van de wereld. De „broederschap der geleerden" kan in dezen een belangrijke factor ten goede zijn door het verlangen naar het elkaar wederkeerig begrijpen te vestigen en behulpzaam te zijn bij het overwinnen van de gevaren, die er schuilen in een te uitsluitend nationalisme.
De Raad vestigt met nadruk de aandacht op de wetenschappen — zoowel de zuivere als de toegepaste wetenschap — als een gemeenschappelijk bezit van de geheele menschheid. Een vrije geestelijke samenwerking van de meest verscheiden elementen is noodzakelijk. De geleerden van de geheele wereld hebben de taak te vervullen, voor dat besef te werken; en de Raad dringt er bij al zijn aangesloten organisaties op aan, dit voortdurend indachtig te zijn.
De motie is met algemeene stemmen aangenomen.
Voorts had het Comité Exécutif een viertal sprekers uitgenoodigd om voor te dragen over het gebied hunner wetenschap, n.l.:
Dr. E. P. Hubble van de Sterrenwacht op Mount Wilson, over het exploreeren van de ruimte;
generaal G. Perrier over de internationale samenwerking op het gebied der geografische lengte;
prof. H. R. Kruyt, Utrecht, over een onderwerp uit de colloidchemie;
dr. D. la Cour (Kopenhagen), over het internationale Pooljaar 1932-'33.
Alle Unions en vele akademies waren vertegenwoordigd.
De Nederlandsche delegatie bestond uit: prof. dr. H. R. Kruyt, Utrecht en prof. dr. M. J. Burgers, Delft, terwijl prof. G. van Iterson, Nederlandsch-Indië vertegenwoordigde.
Het bestuur voor de volgende drie jaren is als volgt samengesteld:
President is geworden prof. N. E. Nörlund uit Kopenhagen, vice-president le Général Bourgeois uit Parijs en dr. Marconi uit Rome, terwijl de reeds zittende bestuursleden prof. Pelseneer uit Brussel en prof. Went uit Wassenaar, evenals de secretaris-generaal Sir Henry Lyons uit Londen aanblijven. (N. R. Crt.)

C. BELGIE. — De Machtigingswet aanvaard. —
Na een beraadslaging van vier dagen heeft de Belgische Kamer op 20 Juli '34 met 89 tegen 77 stemmen en 7 onthoudingen het wetsontwerp aangenomen, waarbij aan de regeering voor den duur van zes maanden blanco-volmachten op economisch en financieel gebied worden gegeven.
(De Nieuwe Gazet) **(Vorig bericht blz. 1377 C.)**

D. AMSTERDAM. — Vergrooting klassen afgewezen.
De gemeenteraad heeft op 20 Juli '34 na zeer langdurige discussies met 22 tegen 17 stemmen een motie-Toornstra aangenomen, waarin de raad zich uitdrukkelijk uitsprak tegen verhooging van de maximumschaal voor het aantal leerlingen per klas tot 48.
Voor deze motie hebben gestemd de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten, dr. De Hartogh, de communisten en de heer Kitsz. (Het Volk)
(Vor. ber. Onderwijs 909 C.)

E. SIAM. — Universiteit geopend. —
Ter gelegenheid van den 2den verjaardag van de afkondiging door den Koning van de voorloopige grondwet na de onbloedige revolutie van 24 Juni 1932 is een universiteit voor moreele en politieke wetenschappen geopend. De universiteit heeft onmiddellijk een groot succes. Reeds zijn 7000 studenten ingeschreven. (China Times)

F. NEDERLAND. — Broederschap van Candidaat-Notarissen. —
De Broederschap van Candidaat-Notarissen in Nederland en zijn Koloniën hield op 13 Juli '34 te Amsterdam haar algemeene vergadering.
Op die vergadering kwamen aan de orde twee prae-adviezen over het „Ambtsgeheim van den notaris". Het uitvoerige prae-advies van mr. dr. A. Spanjer uit Den Haag begint met een overzicht te geven van het geheim en het ambtsgeheim in het algemeen. Het trekken van een grens tusschen al dan niet geheimplichtigen acht de prae-adviseur verre van gemakkelijk, omdat er geen scherpe absolute scheidingen zijn, maar zeer geleidelijke gradaties, nuanceeringen en overgangen. De beroepen van geestelijke, arts en advocaat zijn de vertrouwensberoepen bij uitnemendheid. De maatschapplijke beteekenis dezer beroepen staat en valt met het ambtsgeheim.
Komende tot het ambtsgeheim van den notaris zegt de prae-adviseur dat de notaris zonder twijfel is niet alleen actenmaker, maar ook vertrouwensman. Toch gelooft hij, dat dit vertrouwen, kwalitatief en kwantitatief, van minder beteekenis is dan bij de andere voornoemde beroepen. Tegenover geestelijke, arts, advocaat openbaart de zondaar, patient, verdachte: zonden, ziekten, misdaden, tegenover den notaris meestal enkel familiekwesties en vermogensverhoudingen. Het geheim, dat bij de andere beroepen regel, essentieel is, is bij hem meer uitzondering, accidenteel.
De vertrouwenspositie van den notaris in het rechtsleven is eerst veel later erkend, dan die van de andere vertrouwensberoepen. Het oud-Hollandsche recht sloot den notaris onvoorwaardelijk uit van het recht zich te verschoonen van getuigenis aflegging, omtrent het hun als geheim toevertrouwde. Meermalen heeft het Hof van Holland hem tot het afleggen van getuigenis gedwongen. Ook uit de rechtspraak is aan te toonen, dat het ambtsgeheim van den notaris minder streng wordt opgevat dan dat der andere vertrouwenspersonen. Door den prae-adviseur worden hiervan een aantal voorbeelden gegeven.
De wetsartikelen, die voor een juist inzicht in het ambtsgeheim van belang zijn (artikel 18 en 42 der notariswet, benevens artikel 272 van het Strafwetboek) worden vervolgens door den prae-adviseur onder de loupe genomen en hij haalt daarbij een aantal meeningen aan van vooraanstaande mannen van de rechtswetenschappen en het notariaat.
De heer C. M. J. Mostart uit Roermond heeft in zijn prae-advies zeer veel materiaal bijeengegaard, waarin hij de rechten en de plichten van den notaris toetst aan de verschillende wetten.
(Vaz Dias)

G. STAVISKY-AFFAIRE. — Tardieu en Chautemps.
Het verhoor van Tardieu en Chautemps dat op 18 Juli '34 voor de parlementaire commissie van onderzoek naar de Stavisky-affaire plaats vond, heeft een

stormachtig verloop gehad, zonder evenwel tot positieve resultaten te leiden.
Op de vraag van een der commissieleden, of hij kon bewijzen, dat de inspecteur van politie Bony bij de vervalsching der Stavisky-chèques slechts uitvoering gaf aan een opdracht van den voormaligen minister-president Chautemps, antwoordde Tardieu niet, doch beperkte hij zich tot de verklaring, dat hij geen bewijzen daarvoor had, doch getuigen kende, die deze bewijzen hadden. Tardieu weigerde nadrukkelijk een directe beschuldiging tegen Chautemps te uiten.
Chautemps verklaarde, dat de uitlatingen van Tardieu zoowel van politiek als van moreel standpunt gezien, zeer ernstig waren. Hij zei o.a.: „Ik neem er kennis van, dat een lid der regeering de verantwoordelijkheid voor het verbreken van den burgvrede aanvaardt. Terwijl ik er naar streef, zelfs ten koste van bepaalde concessies, de regeering te verdedigen, bereidt één harer leden zich erop voor, den leider der regeeringsmeerderheid te onteeren met het doel de nationale eenheid der regeering te breken, verbreking van den burgvrede te veroorzaken en op deze wijze ontbinding van de Kamer te forceeren."
(Le Temps) **(Vorig bericht blz. 1267 A.)**

22 JULI 1934

A. NEDERLAND. — Nieuwe Motor- en Rijwielwet ingediend.
Minister Kalff heeft thans ingediend een ontwerp voor een nieuwe motor- en rijwielwet, waarbij tevens de oude, thans vigeerende motor- en rijwielwet wordt ingetrokken. Het wetsontwerp is in hoofdzaak ontleend aan de voorstellen van de motor- en rijwielcommissie.
Het ontwerp beoogt twee doeleinden: verhooging van de veiligheid voor het verkeer, en vereenvoudiging van de wet, die te veel bepalingen bevatte, waardoor een soepele en snelle aanpassing aan de steeds wisselende eischen van het verkeer niet mogelijk was.
Twee der voornaamste bepalingen waardoor minister Kalff die grootere veiligheid poogt te bereiken, zijn vervat in nieuwe regelingen betreffende nummer- en rijbewijzen. Het oude nummerbewijs vervalt. Daarvoor in de plaats komt een rijtuigbewijs, dat dus afgegeven wordt voor het motorvoertuig.
Op deze wijze heeft de overheid het in de hand rijtuigbewijzen te weigeren voor vehikels, die een gevaar zijn voor de veiligheid van het verkeer op den weg.
De eischen voor het verkrijgen van een rijbewijs worden in zooverre verzwaard, dat de regeering nadere bepalingen zal vaststellen, waaraan het medisch onderzoek moet voldoen.
Bovendien krijgt de overheid de bevoegdheid houders van rijbewijzen, te wier aanzien twijfel bestaat omtrent hun rijvaardigheid of geschiktheid tot het besturen van een motorrijtuig, aan een keuring te onderwerpen en zoo noodig het rijbewijs in te trekken. Voorts wordt de afgifte van rijtuig- en rijbewijzen gecentraliseerd.
Belangrijk is ook de bepaling betreffende maximumsnelheid. Gemeentebesturen zullen slechts voor bepaalde wegen, waarop in het algemeen zeer groote verkeersdrukte heerscht, een maximumsnelheid van 12 K.M. per uur kunnen vaststellen. Overigens kunnen regelen omtrent maximum-snelheid slechts worden getroffen door de centrale overheid, bij algemeenen maatregel van bestuur. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vor. ber. Reglement 1277 H.)

B. ENGELAND. — Het Engelsch-Turksche incident bij Samos. —
Het Engelsch-Turksche incident bij Samos wordt door de Engelsche pers als bijgelegd beschouwd, nu de Turksche regeering heeft toegestemd in de instelling van een gemengde Engelsch-Turksche commissie van onderzoek.
Een Turksch oorlogsschip begeleidt den Engelschen kruiser „London" in de Turksche wateren. Beide schepen zullen een eere-saluut afvuren. Aan boord van het Turksche oorlogsschip zal een rouwdienst voor den om het leven gekomen Engelschen marinearts Robinson, worden gehouden. Men heeft de hoop, dat men zijn lijk zal vinden, opgegeven, aangezien deze wateren wemelen van de haaien.
(Daily Telegraph) **(Vorig bericht blz. 1397 C.)**

C. FILMKUNST. — Katholieken en film. - Filmfront. („The Legion of decency".) —
Kardinaal Pacelli richtte onlangs een schrijven tot den voorzitter van het Intern. Katholieke Filmbureau, kanunnik Brohée, in welk schrijven niet alleen een negatieve strijd wordt aanbevolen, doch waarin evenzeer de katholieken worden aangespoord om positieven arbeid te verrichten.
De film, zoo schrijft kardinaal Pacelli, oefent zelfs een sterkeren invloed uit dan de pers en van alle kanten bereiken mij waarschuwingen over de ernstige gevaren voor godsdienst en moraliteit, welke onzedelijke films vooral voor de jeugd beteekenen.
Een duidelijk voorbeeld van georganiseerd verzet geeft Amerika te aanschouwen, waar tot nu toe meer dan dertig duizend katholieken zich aangesloten hebben om tegen het onfatsoen van Hollywood te protesteeren. Kardinalen en aartsbisschoppen geven daar het groote voorbeeld en roepen de massa's op om alle theaters, waar onfatsoenlijke films worden vertoond, te boycotten. Bij duizenden geven de katholieken zich op en dit enorme aantal van dertigduizend groeit met den dag aan. Bovendien wordt de actie gesteund door protestanten en Joden, die eveneens hun ernstige bezwaren tegen Hollywood hebben, en aan de boycotactie deelnemen.
De naam van het Amerikaansche filmfront, „The Legion of decency", dekt volkomen dien van het Nederlandsche Filmfront dat hetzelfde doel als het Amerikaansche filmfront beoogt. (De Nieuwe Eeuw)
(Vorig bericht blz. 1309 A.)

D. SAARGEBIED. — Plebisciet. - Twintig bladen verboden. - Engelschman inspecteur der politie. —
In het verordeningenblad van de regeeringscommissie wordt thans de door de verkiezingscommissie vastgestelde verkiezingsregeling voor het plebisciet in het Saargebied gepubliceerd, welke daarmede rechtsgeldigheid verkrijgt.
Volgens deze regeling benoemt de verkiezingscommissie voor ieder kiesdistrict een gemeentelijke commissie, die bestaan zal uit een voorzitter, twee gewone en twee plaatsvervangende leden. Deze gemeentecommissie moet op 25 Juli de voorgeschreven lijsten der kiesgerechtigden opmaken. Deze lijsten moeten vóór 23 September gereed zijn. De lijsten der stemgerechtigden moeten dan in ieder kiesdistrict 30 dagen lang ter inzage worden gedeponeerd. Alle bezwaren moeten ook in de laatste instantie voor het stemmingsgerecht tot uiterlijk 12 December behandeld zijn.
De regeeringscommissie voor het Saargebied heeft op 20 Juli een verbod uitgevaardigd voor twintig dagbladen, die gedurende drie dagen niet mogen verschijnen. Deze bladen hebben artikelen gepubliceerd, waarin de staatsautoriteit werd aangetast, zoodat zij een ernstig gevaar bevatten voor de openbare veiligheid en de orde.
De regeeringscommissie heeft den Engelschman Hemsley benoemd tot inspecteur over alle politie- en landjagertroepen van het Saargebied. Er wordt geen enkele wijziging aangebracht in de verschillende bevoegdheden en functies. Thans echter zal onmiddellijk onder het oppercommando der vrije politie en van het landjagercorps de nieuwe inspecteur staan, die persoonlijk toegewezen is aan de afdeeling van binnenlandsche zaken en president Knox. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. Volksstemming 1341 E.)

E. NEDERLAND. — Echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed. —
Hieronder volgen de cijfers betreffende echtscheidingen enz., ontleend aan het Jaarboek 1932 van het Centraal Bureau v. d. Statistiek:

Echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed.

Jaren.	Aantal echtscheidingen		Aantal scheidingen van tafel en bed	
	Totaal	Per 1000 echtp.	Totaal	Per 1000 echtp.
1920 .	1962	1,59	288	0,23
1921 .	1988	1,56	239	0,19
1922 .	1954	1,50	241	0,19
1923 .	2024	1,52	230	0,17
1924 .	2102	1,55	314	0,23
1925 .	2198	1,59	370	0,27
1926 .	2368	1,68	418	0,30
1927 .	2571	1,79	426	0,30
1928 .	2708	1,84	452	0,30
1929 .	2741	1,83	491	0,33
1930 .	2851	1,86	490	0,32

(Centraal Bureau v. d. Statistiek)

F. RADIO. — Marconi's radiobaken. —
Marconi's radiobaken-uitvinding, waarmede hij nieuwe gezichtspunten hoopt te openen in de navigatie voor schepen en vliegtuigen tijdens ongunstig weer, is thans een stap verder gevorderd. Hij is dermate tevreden over zijn jongste experimenten, dat hij hoopt,

binnen tien dagen een demonstratie voor radio-deskundigen te kunnen houden. Het instrument brengt micro-golven van minder dan vijftig centimeter lengte van het land naar schepen of vliegtuigen over. Deze golven brengen lichtsignalen en bellen in werking welke de aanwezigheid van andere schepen of vliegtuigen aankondigen. Marconi hoopt zijn instrument dusdanig te kunnen vervaardigen, dat het zelfs op de kleinste vliegtuigen zonder bezwaar kan worden geïnstalleerd. Hij neemt tevens proeven ten einde de richting van alle radio-telegrafische en radio-telefonische berichten na te gaan, waarmede het luchtverkeer zou worden gediend. (Daily Telegraph)

(Vorig bericht blz. 1396 B.)

23 JULI 1934

A. DR. H. PIERSON. — Eeuwfeest. —

Op 19 Juli '34 is in de Vluchtheuvelkerk te Zetten het eeuwfeest van de geboorte van dr. H. Pierson, in leven president-directeur der Heldringgestichten, gevierd.

Dr. J. Lammerts van Bueren, de tegenwoordige president-directeur der Heldringgestichten, opende dezen herdenkingsdienst met het lezen van een gedeelte van Psalm 103. Daarna bracht hij in herinnering de woorden, waarmee dr. Pierson in de „Bode der Heldringgestichten" afscheid nam van zijn gemeente en medewerkers: „Na het afscheid, niet gescheiden". In 1923 werd Pierson's graf aan den voet van den Vluchtheuvel gedolven en heden zijn zijn sporen nog niet uitgewischt.

Jhr. mr. De Geer, oud-minister van Financiën, herdacht dr. Pierson in verband met zeden, wetten en overheidsbemoeiingen. De ervaringen, die Pierson — aldus spreker — in de gestichten had opgedaan, brachten hem tot de vraag: wat zijn zeden, als de overheid ze niet beschermt? Het kwaad had in Nederland een voedingsbodem in wetten en verordeningen. Ook Heldring had reeds vroeger, blijkens den inhoud van een vrijwel onbekend gebleven boekje, voor dezelfde vraag gestaan en de reglementeering daarin krachtig gebrandmerkt.

De reglementeering zette het signaal op veilig op een weg, die ten verderve voerde.

Pierson had de medische en juridische wetenschap tegenover zich, maar heeft beleefd verheffende oogenblikken van bekroning van arbeid. Men denke slechts aan de afschaffing van de reglementeering, de afschaffing van de huizen van ontucht, de kinderwetten, de wet tot onderzoek van het vaderschap.

Hij was een man, die zijn roeping trouw bleef en ons vervulde diepe dankbaarheid voor alles, wat hij voor ons volk heeft gedaan.

(Vor. ber. Geestel. Leven 1381 F.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Vloot van 2320 vliegtuigen noodig. —

De speciale luchtvaart-commissie van het Amerikaansche ministerie van Oorlog, onder voorzitterschap van den voormaligen minister van Oorlog, Newton Baker, publiceert na een studie van verscheidene maanden een rapport, waarin geconstateerd wordt, dat het Amerikaansche leger een luchtvloot van een minimum-vredessterkte van 2320 vliegtuigen noodig heeft. Leger- en marine-luchtmacht dienen gescheiden te blijven en de particuliere vliegtuigindustrie dient door regeerings-opdrachten gesteund te worden. Militaire en civiele luchtvaart moeten nauw samenwerken en het luchtnet moet worden uitgebreid, waarvoor aanleg van nieuwe vliegvelden, plaatsing van orienteeringsteekens en nachtbebakening noodig zijn. **(Vorig bericht blz. 1273 L.)**

C. PEST. — Vaccin ontdekt. —

Volgens berichten in de Ned.-Indische pers zouden de onderzoekingen ter bereiding van een vaccin tegen pest, door dr. Otten van het instituut Pasteur te Bandoeng sedert jaren verricht, thans met succes zijn bekroond. Volgens de Java-Bode betreft het hier een levend vaccin.

Ongeveer drie jaar geleden is op een pest-rat een verzwakte variatie van een pestbacil gevonden. Dr. Otten slaagde erin, dezen op „permanente vlakte" in het leven te houden en uit dien stam een vaccin te bereiden, waarmede langdurige, zeer goed geslaagde dierproeven zijn genomen. Met proefneming op menschen is pas in den allerlaatsten tijd begonnen. De vooruitzichten schijnen over het algemeen veelbelovend te zijn. (Red. K. H. A.)

(Vor. ber. 799 C.; Geneeskunde 1387 F.)

D. APELDOORN. — Jhr. dr. C. G. C. Quarles van Ufford tot burgemeester benoemd. —

De Staatscourant van 18 Juli '34 bevat de benoeming van jhr. dr. C. G. C. Quarles van Ufford, griffier der Staten van Utrecht, tot burgemeester van de gemeente Apeldoorn met ingang van 1 September a.s.

De heer Quarles van Ufford werd 3 December 1891 te Bennekom geboren. Hij genoot te Arnhem en Utrecht gymnasiaal onderwijs en studeerde daarna aan de universiteit te Utrecht, waar hij in 1918 promoveerde op een dissertatie over de plaats der arbeiderskassen in de ziekteverzekering. In hetzelfde jaar werd hij benoemd tot commies-redacteur ter gemeente-secretarie te Zwolle. In 1921 werd hij hoofdcommies-afdeelingschef ter provinciale Griffie van Overijsel en sedert 1923 is hij griffier der Staten van Utrecht.

Jhr. Quarles van Ufford, die tot de Chr.-Historische richting behoort, is sedert 1926 lid der Algemeene Armencommissie. (Staatscourant)

E. DR. P. H. RITTER JR. —

Wij prijzen ons gelukkig te kunnen mededeelen, dat dr. P. H. Ritter Jr. zich bereid heeft verklaard in den vervolge belangeloos onze rubriek „Nederlandsche letterkunde" te verzorgen.

Dr. P. H. Ritter Jr.

Dr. P. H. Ritter Jr. is op 16 Augustus 1882 te Utrecht geboren. Hij genoot zijn opleiding op het gymnasium, studeerde te Amsterdam en promoveerde in 1909 te Utrecht. Van 1918—1934 was hij hoofdredacteur van het „Utrechtsch Provinciaal en Stedelijk Dagblad" en sedert 1928 leider der boekenhalfuren bij de A. V. R.O., welke werkzaamheid zich in 1934 heeft uitgebreid, in verband waarmede hij de functie bij het U. D. heeft neergelegd. Zijn voornaamste publicaties — behalve artikelen op verschillend gebied in tijdschriften en couranten — zijn: Studie over L. van Deyssel: Kleine Prozastukken (onder het pseudoniem van Rudolf Atele), Zeeuwsche Mijmeringen, Het land van Wind en Water, De ijlende Reis, De kunst van het Reizen, De kritische Reis, een bundel essays over literaire figuren en verschijnselen, De legende van het Juweel, Het gracieus Avontuur, De lusten en lasten der redeneerkunst, De vertelster weerspiegeld, De donkere Poort (2 dln.), Vertrapten, De kunst van het schrijven, De Drang der zinnen in onzen tijd, Journalistieke Geheimen, Karakters, Over Mussert, Over Wijnkoop. In voorbereiding zijn: Het welkom schandaal, Woeker, en „De Luchtheld".

(Red. K. H. A.)

A. TURKIJE. — Buitenlandsche vaklieden moeten het land verlaten. —
Een aantal consulaten te Istanboel wordt belegerd door buitenlanders, die vrije repatrieering vragen wegens toepassing van een wet, die verbiedt, dat buitenlanders optreden als chauffeurs, gidsen, kappers, kleermakers, schoenmakers, musici of variété-artisten. Krachtens deze wet werd op 22 Juli '34 een eerste groep van achthonderd personen met 5000 familieleden gedwongen, haar werk op te geven. Drie andere groepen van in totaal 18.000 personen zullen binnenkort op soortgelijke wijze getroffen worden.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

B. LUCHTVAART. — Nieuw wereldrecord parachutespringen. —
Nabij Moskou heeft de parachutist Jewdokimow een nieuw wereldrecord parachutespringen gevestigd, door van een hoogte van 8.100 meter te springen. Hij viel 7.900 meter in twee min. 22 sec. voor de parachute opende. Hij is veilig geland. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 499 C.)

C. DUITSCHLAND. — Dr. Sack gearresteerd. —
De Berlijnsche correspondent van de „Neue Zürcher Zeitung" meldt aan zijn blad, dat dr. Sack, die Torgler voor het Staatsgerechtshof heeft verdedigd, eenige dagen geleden is gearresteerd en naar de S.S.-kazerne in de Generaal Pape-straat (Columbia-Haus) in Berlijn is overgebracht.. (N. Zürcher Ztg.)
(V. b. Complot S.A. 1394 E.; Rijksdagbrand 1126 B.)

D. NEDERLAND. — Communistische Partij Holland, S.D.A.P. en O.S.P. —
Het bestuur van de Communistische Partij Holland heeft zich met een schrijven tot de S.D.A.P. en O.S.P. gericht, waarin het de oproerige gebeurtenissen bespreekt en opwekt tot een gezamenlijke actie tegen het fascisme.
Nadat het bestuur der C.P.H. heeft uiteengezet dat eenheid van strijd noodig is, stelt het voor als eersten stap tot de gemeenschappelijke actie op den eersten Augustus, den dag waarop twintig jaar geleden de wereldoorlog uitbrak, in de voornaamste steden van Nederland gemeenschappelijke vergaderingen en demonstraties te houden, waar uitsluitend de gemeenschappelijke strijd tegen het fascisme en de oorlogsvoorbereiding aan de orde zal worden gesteld.
(De Telegraaf)
(V. b. C.P.H. 624 C.; O.S.P. 1397 D.; S.D.A.P. 1291 A.)

E. MEMEL. — Wet op Bescherming van den Staat.
De in het Litausche staatsblad van 12 Juli '34 gepubliceerde en direct van kracht geworden wijziging der wet op de bescherming van den Litauschen staat geeft den Litauschen commandant te Memel onbeperkte volmachten.
De commandant kan vereenigingen ontbinden; personen die tot voor 6 maanden nog lid waren van deze vereenigingen verliezen hun passief kiesrecht voor den Landdag. Alle leden van den landdag die lid zijn geweest van nu verboden vereenigingen, verliezen hun zetel. (Lietuvos Aidas) **(Vor. ber. blz. 1368 G.)**

F. NEDERLAND. — Werkfonds 1934. - Nadere omschrijving van taak en bevoegdheden. —
De voorzitter van den Raad van ministers heeft een schrijven gericht aan het bestuur van het Werkfonds 1934, waarin eenige meerdere preciseering van taak en bevoegdheden van dit bestuur wordt gegeven. Voorop staat, dat de beslissing der uit te voeren werken bij de regeering berust, zoodat de taak dus van voorbereidenden en adviseerenden aard is. In het bijzonder zal het navolgende tot de taak van het bestuur behooren: een algemeen onderzoek der bij het werkfonds ingediende projecten, waarbij binnen de grenzen van het gebied de volgende criteria behooren te worden aangelegd:
a) de uit te voeren werken zullen moeten bijdragen de economische werkkracht van het land te bestendigen;

b) de uit te voeren werken zullen tot een substantieele verruiming der werkloozen moeten leiden.

c) het voeren van onderhandelingen met betrekking tot de voorwaarden, w.o. de in aanmerking komende werken zullen worden uitgevoerd;

d) het ter kennis der regeering brengen in den vorm van concrete voorstellen van de resultaten van den voorbereidenden arbeid.

Aan de technische voorbereiding van projecten neemt het Werkfonds dus geen deel, terwijl ook de wijze van financieren niet tot haar taak behoort.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) **(Vorig bericht blz. 1286 I.)**

G. ANDORRA. — Troonpretendent. —
Boris I, die beweert aanspraak te kunnen maken op den troon van de republiek Andorra, is op 20 Juli '34 in Seo de Urgel, een Spaansch stadje, waar hij verblijf hield, gearresteerd.
Graaf Boris van Oranje, baron van Skossyreff, die beweert van Nederlandsche afkomst te zijn, had zich plotseling opgeworpen als vorst van Andorra en den oorlog verklaard aan den bisschop van Urgel.
(Le Journal) **(Vor. ber. Andorra 929 C.)**

24 JULI 1934

H. PALESTINA. — Dr. Arlosoroff. - Stavsky vrijgesproken. —
Abraham Stavsky, die op 7 Juni '34 beschuldigd van moord op den arbeidersleider dr. Arlosoroff ter dood was veroordeeld, is in hooger beroep vrijgesproken.
(Vorig bericht blz. 1365 D.)

I. OOSTENRIJK. — Italië verliest geduld inzake Duitschland's terreur-actie. —
Italië koestert het plan, indien de Duitsche regeering er niet onmiddellijk toe overgaat staking van alle terreur-actie in Oostenrijk te garandeeren, Duitschland aan zijn lot over te laten.
Italië heeft, zoo verneemt „United Press" uit regeeringskringen, haar geduld ten opzichte van de inmenging van Duitschland in Oostenrijksche aangelegenheden verloren. **(Vor. ber. Aanslagen 1396 E.; Mussolini-Hitler 1348 C.)**

K. ZWAARTEKRACHT. — De ultra-centrifuge van Svedberg. —
De Zweedsche onderzoeker Th. Svedberg gaat onvermoeid door met zijn pogingen om steeds sterker centrifugale velden te verkrijgen. Hij heeft n.l., uitgaande van het principe van de centrifuge, een ultracentrifuge geconstrueerd, die door haar buitengewoon groot toerental een veel sterker centrifugale kracht opwekt dan de gewone centrifuges.
Men is gewoon de sterkte van deze kracht aan te geven door haar te vergelijken met de zwaartekracht. Svedberg was nu al zoover gekomen, dat hij „routine"-werk kon doen met een toestel, dat 74.000 omwentelingen per minuut maakte, en waarin de centrifugale kracht overeenkwam met 400.000 maal de zwaartekracht. Een half jaar geleden bereikte hij met een nieuwen rotor 135.000 toeren per minuut, thans met een nog beteren zelfs 160.000 toeren per minuut, of wel een kracht van 1.100.000 maal de zwaartekracht.
Weliswaar schijnen deze rotoren geen langen levensduur te hebben, want ten slotte springen zij tijdens een proef uit elkaar, maar in den tusschentijd waren toch al belangrijke metingen gedaan. En Svedberg is er van overtuigd, dat het hem zal gelukken de mechanische constructie nog zooveel te verbeteren, dat ook geregelde metingen in velden van een millioen maal de zwaartekracht mogelijk worden.
(Algemeen Handelsblad)
(Alg. Handelsblad) **(Vor. ber Natuurkunde 1279 K.)**

A. GOUD. — Voorraad Januari—Juni 1934. —
Goudvoorraden der circulatiebanken van de verschillende staten:

	1934 in millioenen Mark eind Jan.	eind Juni
Vereenigde Staten	16.918,6	10.480,4
Frankrijk	12.675,2	13.028,6
Engeland	3.900,1	3.911,5
België	1.596,7	1.555,9
Nederland	1.551,1	1.429,1
Italië	1.568,2	1.428,8
Zwitserland	1.618,5	1.325,9
Duitschland	376,2	70,2

(Keesings Financieel Archief) **(Vor. ber. 1290 B.)**

B. AMSTERDAM-ROTTERDAM. — Loonregeling. - Tarievenverlaging in Rotterdam. —
Op 16 Juli '34 is de loonsverlaging met 6% in de havens van Amsterdam en Rotterdam ingegaan. Tot afsluiting van een contract is het niet gekomen.
De loonsverlaging, die in het Rotterdamsche havenbedrijf is ingevoerd, is voor alle Rotterdamsche stuwadoorsbedrijven aanleiding geweest om de tarieven voor de behandeling van stukgoed te verlagen. In die gevallen, waarin voor lossing, lading of overlading veel menschelijke arbeidskracht wordt gebezigd, zijn de tarieven met 4%, in die gevallen waarin het werk in hoofdzaak met werktuigen wordt verricht, zijn zij met 3% verlaagd. (N. Rott. Crt.)
(Vor. ber. Haven A'dam 189 A.; R'dam 803 H.)

C. RUSLAND. — Herstel der diplomatieke betrekkingen met Bulgarije. —
Het officieele Sovjet-telegraafagentschap publiceert de briefwisseling tusschen den Bulgaarschen minister van Buitenlandsche Zaken, Batalof en Volkscommissaris Litwinof, waarin Batalof mededeeling doet van het resultaat der onderhandelingen tusschen Sovjet-Rusland en Bulgarije, alsmede van het besluit der Bulgaarsche regeering tot herstel der normale diplomatieke betrekkingen met de Sovjet-Unie door wederzijdsche benoeming van gezanten.
In zijn antwoord schrijft Litwinof, dat hij dit voorstel gaarne aanvaardt aangezien het overeenstemt met zijn eigen wenschen en in het belang van beide landen is. (Sovjet Telegraafagentschap)

D. AMSTERDAM. — Inval bij de Onafhankelijk Socialistische Partij. —
Op 23 Juli '34 heeft de Officier van Justitie, mr. van Thiel, vergezeld van den Rechter-Commissaris mr. Smits en den Inspecteur van Politie, den heer Valke uit Rotterdam, een huiszoeking verricht in het kantoorgebouw van de O.S.P. aan de Reguliersgracht.
Zooals reeds gemeld, zijn de vervolgingen ingesteld tegen eenige bestuursleden van de afdeeling Rotterdam der O.S.P. De huiszoeking had plaats om meer bewijsmateriaal bijeen te brengen. Verschillende bescheiden werden in beslag genomen. (Het Volk)
(Vor. ber. O.S.P. 1402 D.)

E. NEDERLAND. — Contingenteering. - Steenkolen naar Frankrijk. —
Naar wij vernemen, zal Frankrijk met ingang van 1 Augustus '34 het contingent, waartoe de invoer van Nederlandsche kolen beperkt is, opnieuw verlagen en wel met 10%.
Deze nieuwe verlaging beteekent een niet onbeduidende verslechtering van de positie onzer mijnen, vooral van de particuliere. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1208 C.)

F. DUITSCHLAND. — Textielindustrie. - Arbeidstijd.
In een gedeelte van de Duitsche textiel-industrie mag van 23 Juli '34 af niet meer of althans niet belangrijk meer dan 36 uur per week worden gewerkt, tenzij buitenlandsche orders of andere dringende redenen verlenging van dezen arbeidstijd gewenscht mochten maken.
Er wordt op gewezen dat de deviezenpositie van Duitschland een beperking van den invoer van ruwe vezelstoffen noodzakelijk heeft gemaakt. Het gevolg hiervan is dat de bewerking van deze grondstoffen moet worden georganiseerd om te voorkomen dat meer wordt verwerkt dan inderdaad noodzakelijk is. (Berliner Tageblatt) **(Vorig bericht blz. 712 C.)**

G. FRANKRIJK. — De wolkammerijen gesloten. —
De wolkammerijen van Roubaix en Tourcoing, waaraan 15.000 arbeiders werkzaam zijn, hebben op 23 Juli '34, zooals reeds aangekondigd was, het bedrijf stopgezet. De bond van werkgevers zal een delegatie naar den minister van Handel zenden met het verzoek, dat men te Berlijn stappen zal doen, opdat de Duitsche grens weer zal worden geopend voor Fransche wolproducten. (Le Temps)

H. NEDERLAND. — Crisis-akkerbouw-besluit 1934.
Op 19 Juli '34 is afgekondigd het crisis-akkerbouwbesluit 1934. Aan de bepalingen en voorschriften, in dit besluit vervat, wordt het volgende ontleend:
De invoer van aardappelen, fabrieksaardappelen, tarwe, rogge, haver, gerst, maïs en al dan niet verwerkte peulvruchten (uitschoonsel, maalsel en piksel daaronder begrepen), is slechts toegestaan aan een door den minister van economische zaken daartoe als monopoliehoudster aan te wijzen crisis-organisatie. Eveneens is slechts toegestaan aan een der door den minister daartoe als monopoliehoudster aan te wijzen crisis-organisaties de invoer van rijst, boekweit, dari (ook genaamd kaffirkoorn), milletzaad, grain de panis, zangzaad, sago, tapioca, zetmeel en aardappelvlokken, voorts alle producten verkregen door of bij verwerking of bewerking van tarwe, haver, rogge, gerst, maïs en eenig ander in dit artikel genoemd crisis-product, alsmede van tot veevoeder verwerkte oliehoudende zaden, pitten en noten.
Voorts is de uitvoer van aardappelen, fabrieksaardappelen en al dan niet verwerkte peulvruchten slechts toegestaan aan een crisis-organisatie, welke als monopoliehoudster optreedt.
Ook de uitvoer van aardappelmeel is slechts aan zulk een organisatie toegestaan. (Het Vaderland)
(Vor. ber. Landbouw 1383 A.; Contingent. 1284 D.)

I. MEMEL. — De opper-burgemeester van zijn ambt ontheven. —
Het directorium van Memel heeft den opperburgemeester van Memel, dr. Brindlinger, van zijn ambt ontheven, op grond van het feit, dat hij de Litausche taal niet beheerscht en dies volgens de tegenwoordige bepalingen zijn verkiezing niet geldig is. In zijn plaats is de Groot-Litauer Simonaitis als opperburgemeester met commissoriale bevoegdheid aangesteld.
(Diena, Kaunas) **(Vorig bericht blz. 1402 E.)**

K. MAASTRICHT. - De Industriebank in Limburg. —
De Provinciale Staten van Limburg hebben in de op 18 Juli gehouden zitting zonder hoofdelijke stemming besloten om tot een bedrag van *f* 100.000 deel te nemen in de op te richten Industriebank in Limburg.
(Limburger Koerier)

L. ENGELAND. — Handelsverdragen met Esthland en Letland. —
Op 11 en 20 Juli werden op het Engelsche Departement van Buitenlandsche Zaken resp. het Engelsch-Esthlandsch en Engelsch-Letlandsch handelsverdrag onderteekend. (Daily Telegraph) **(1398 D.)**

M. NEDERLAND. — Contingenteering Kolenhaarden, Kolenkachels en Kolenhaardkachels. —
Met ingang van 1 Juli is gecontingenteerd de invoer van kolenhaarden, kolenkachels en kolenhaardkachels alsmede van gietwerk, bestemd voor het vervaardigen van kolenhaarden enz.
Het percentage waarvoor invoer wordt toegestaan bedraagt 40% van het gewicht van hetgeen gemid-

deld per 5 maanden in het jaar werd ingevoerd.
De contingenteering geldt voor den tijd van 5 maanden alzoo tot en met 30 November 1934.
(N. Rott. Crt.) **(Vorig bericht 1403 H.)**

25 JULI 1934

A. NEDERLAND. — Christelijk-Historische Unie. — Elfde zomer-conferentie te Lunteren. —
Voor de jaarlijksche zomer-conferentie van de Christelijk-Historische Unie in samenwerking met de Vereeniging van Chr.-Hist. leden van gemeentebesturen, welke dezer dagen heeft plaats gehad, bestond veel belangstelling.
Na gemeenschappelijk zingen van psalm 103 : 1 opende mr. dr. J. Schokking, lid van den Raad van State, de vergadering met gebed.
De voorzitter der conferentie, de heer J. R. Snoeck Henkemans, wethouder van Den Haag, hield daarna zijn openingsrede.
Er is iets beschamends, doch ook iets bemoedigends in deze conferentie, zeide spr. Nu wij hier op de Geldersche heide bijeen zijn, gevoelen wij geen vrees meer. Onze beschaming moet zich omzetten in nieuwen moed. Voor ons Christelijk-Historischen is prachtig werk te doen. De wereld heeft behoefte aan geloof en wij moeten in daden de kracht van het geloof toonen. Er bestaat bij vele volken een neiging tot teruggang naar een modern heidendom. Vraagt men naar de trekken van dit modern heidendom, dan noemen we gezag zonder wet, vonnis zonder recht, zelfmoord boven justitieel vonnis, onvruchtbaarmaking, het dooden van de verscheidenheid, de bevordering van den rijkdom. Er is verband tusschen den wereldoorlog en de degeneratieverschijnselen van thans. De nationale verschillen stonden in den wereldoorlog boven de eenheid van het kindschap Gods. Nu roept men niet om terugkeer tòt de oude beginselen doch om herstel, daarbij het zakelijke boven het redelijke stellende. Vrij algemeen redeneert men, dat het economische boven het ethische gaat, omdat zonder middelen het beste niet verwezenlijkt kan worden. Hiertegen komen wij Christelijk-Historischen op. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. 1244 G.)

B. ONDERWIJS. — Zevenjarige leerplicht. —
De internationale conferentie te Genève inzake onderwijsvraagstukken heeft op 17 Juli een zeer elastische resolutie aangenomen inzake verlenging van den leerplicht, waarin zij rekening houdt met de onmogelijkheid om uniforme maatregelen in alle staten toe te passen. De conferentie acht het echter wenschelijk, dat de leerplicht ten minste zeven jaar zal duren. Deze verlenging (hetzij door verlenging van de schooljaren of door een verplichting tot het volgen van zeker naschoolonderwijs) zal zoowel de algemeene ontwikkeling als de vakopleiding van de jeugd moeten dienen, hetgeen de conferentie eveneens van groot nut acht. Uitdrukkelijk beveelt zij verder aan, dat bij eventueele verlenging van den leerplicht rekening wordt gehouden met de bestaande wetten inzake toelatingsleeftijd van kinderen tot beroepen.
Onze landgenoot dr. Ph. J. Idenburg, die tot vicevoorzitter is gekozen, heeft een betoog tegen leerplichtsverlenging gedurende de crisis-omstandigheden gehouden. (Alg. Handelsblad) **(Vor. ber. 1280 F.)**

C. DE NIEUWE SPELLING. — Een adres van de uitgevers. —
De Nederlandsche Uitgeversbond heeft een adres gezonden aan den Raad van Ministers in verband met het besluit, dat bevorderd zal worden invoering van algemeene maatregelen van bestuur, waarbij met ingang van 1 September 1934 een sterk gewijzigde schrijfwijze wordt voorgeschreven voor het examen van onderwijzer en eindexamens, benevens in het programma voor Middelbaar Onderwijs en Voorbereidend Hooger Onderwijs.
Met groot leedwezen wordt vastgesteld, dat met de financieele nadeelen, welke uit het invoeren van een zoodanige nieuwe schrijfwijze niet alleen voor de uitgevers, maar ook voor de overheid en voor het geheele Nederlandsche volk voortvloeien, geen rekening is gehouden. Adressante is van meening, dat de heerschende verwarring op het gebied van de schrijfwijze van onze taal, in plaats van te worden opgeheven, nog zal worden vergroot.
Adressante verzoekt den Raad van Ministers ernstig te willen overwegen, of de hiervoor bedoelde nadeelen nog kunnen worden voorkomen en, zoo neen, op welke wijze deze zullen kunnen worden beperkt en voorts nader te willen toelichten in welke inrichtingen van onderwijs de nieuwe spelling zal worden voorgeschreven, opdat den leden van den Nederlandschen Uitgeversbond spoedig de noodzakelijke voorlichting zal kunnen worden verstrekt. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1367 A.)

D. WIELERSPORT. — Zesdaagsche Wielerwedstrijd te Londen. —
De eindstand van den te Londen op 22 Juli beëindigde „Zesdaagsche" luidt als volgt:
1. Van Kempen—Cozens, 1406 punten.
Op 1 ronde: 2. Kilian—Vopel, 1129 punten; 3. Winter—Ottevaire, 677 punten; 4. Miethe—Vroomen, 599 punten; 5. Bockum—Mueller, 474 punten.
Op 2 ronden: 6. Malmesi—Bartell, 234 punten; 7. Marcillac—Clignet, 192 punten.
Op 3 ronden: 8. Lepage—Audy, 636 punten.
(Morning Post) **(Vorig bericht 1181 H.)**

E. AUTOMOBIELINDUSTRIE. —
De wereldproductie van automobielen, die van 6.280.675 wagens in 1929 tot 1.976.963 wagens in 1932 is gedaald, is, volgens de berekeningen van het Amerikaansche ministerie van Handel in 1932 weer met 738.612 wagens tot 2.715.575 wagens gestegen. Van de ontwikkeling in de verschillende landen geeft de volgende tabel een overzicht:

	1932	1933	Stijging in %
Ver. Staten . . .	1.370.678	1.959.945	42.6
Engeland	244.434	280.526	14.8
Frankrijk	170.955	191.929	12.3
Duitschland . . .	50.417	105.832	109.9
Canada	60.816	65.924	8.4
Rusland	26.849	49.743	85.3
Italië	29.100	42.000	44.3

(Motor Car Industry) **(V. b. Automobilisme 1365 F.)**

F. NEDERL. OOST-INDIE. — De rubberrestrictie. - Centrale commissie. —
Een regeeringsverordening is vastgesteld waarbij de basis van het uitvoerrecht op bevolkingsrubber gebracht is van 8 op 10 cent per half K.G. droog product. Deze verordening zal in werking treden voor natte rubber op 1 Aug. '34 en voor droge op 16 Sept.
Onder den naam van „Centrale Commissie van Advies inzake de bevolkingsrubberrestrictie in de Buitengewesten" is ingesteld een commissie, welke de Regeering van advies zal hebben te dienen nopens de vervanging van het bijzondere uitvoerrecht op bevolkingsrubber door een ander stelsel van restrictie.
In die commissie is benoemd tot lid tevens voorzitter G. van Brakel, assistent-resident, toegevoegd aan den directeur van B. B. voor de behandeling van rubberaangelegenheden.
Tot lid zijn benoemd Mohamad Hanafiah, districtshoofd in de residentie Zuider- en Oosterafd. van Borneo; H. J. van Holst Pellekaan, lid van den Volksraad; H. H. Kan, lid van het College van Gedel. van den Volksraad; J. G. Luzak, particulier te Lembang en Mochtar bin Praboe Mangkoenegara, lid van het College van Gedel. van den Volksraad te Batavia.
(Aneta) **(Vorig bericht 1316 C.)**

G. NEDERLAND. — R. K. Staatspartij. —
Op 20 Juli is te Breda de Partijraad van de R. K. Staatspartij voor de 14e maal bijeengekomen, onder presidium van prof. mr. P. J. M. Aalberse.
De voorzitter van het Partijbestuur, de heer mr. C. F. M. Goseling, wekte zijn gehoor op aan de Partijwerkzaamheden werkelijkheid en grondslag te geven. Sprekende over den arbeid voor en met de jongeren, wees spr. er op, dat het Partijbestuur er niets voor voelt om jongelingen beneden 18 jaar te infecteeren met politiek of staatkunde. Een staatkundige jeugdorganisatie is voor den katholiek uit den booze. Ziet maar, zeide spr., naar andere politieke partijen hier en b.v. in Duitschland, hoe het daar allemaal misloopt. Immers dat werk moet feitelijk de jeugd ge-

heel en al kunnen pakken. Welnu, dat is den katholiek niet geoorloofd. Dan zouden we den verkeerden kant uitgaan. Politiek toch is slechts een onderdeel van de taak der katholieken in de samenleving; in dit opzicht hebben wij slechts helpend en dienend op te treden. Deze gedachte heeft het Partijbestuur thans uitgewerkt; alles is eenvoudig gericht op het verkrijgen van contact met de bestaande R.K. Jeugdorganisaties. Want naast godsdienstige en sociaal economische scholing heeft de jeugd ook politieke voorlichting noodig. (De Maasbode) **(1065 I.)**

A. **EVIPAN-NATRIUM.** —
Sedert eenigen tijd wordt door de firma Bayer een nieuw narcoticum in den handel gebracht: het evipan-natrium, d. i. het natriumzout van N-methyl-cyclohexenyl-methylmalonylureum.
Het wordt in den ader ingespoten en geeft dan zonder voorafgaanden opwindingstoestand een binnen eenige seconden optredende, diepe narcose, die 10 tot 15 minuten aanhoudt en waaruit de patiënt zonder eenige onaangename bijwerking te ondervinden en zonder herinnering aan het gebeurde ontwaakt. Alleen blijft hij nog een tijdlang wat slaperig.
Het middel, dat dus dienst kan doen als uitsluitend narcoticum bij kortdurende en als inleiding voor een inhalatie-narcose bij langduriger operaties, schijnt als een kostelijke aanwinst voor de techniek der bedwelming te moeten worden beschouwd.
Het wordt afgeleverd in doozen bevattende 1 of 5 ampullen, met 1 gram poedervormig evipan-natrium en bijbehoorende 1 of 5 ampullen, inhoudende 10,5 cm^3 steriel gedestilleerd water. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. 739 F.; Conventie 3 P.)

26 JULI 1934

B. **ITALIE. — Handelsverdrag met Oostenrijk.** —
De Italiaansche regeering publiceert den tekst van de overeenkomst met de Oostenrijksche regeering inzake de economische betrekkingen tusschen Oostenrijk en Italië, zoomede een bijzondere overeenkomst voor den Oostenrijkschen handel via Triëst.
De overeenkomst is op 15 Juli in werking getreden. In de eerste overeenkomst worden de artikelen van Italiaanschen en Oostenrijkschen oorsprong opgesomd, waarvoor de tegenwoordige tarieven en contingenteeringen gelden. De tweede overeenkomst regelt alle bijzonderheden ter vergemakkelijking van het Oostenrijksche handelsverkeer via de haven van Triëst. (Il Secolo) **(Vor. ber. blz. 248 F.)**

C. **ENGELAND. — Het scheepvaartprobleem - Runciman's verklaring.** —
De Britsche regeering verzond mededeelingen aan de Dominions en aan de vreemde mogendheden inzake het scheepvaartprobleem.
Een desbetreffende aankondiging werd gedaan door Runciman in het Lagerhuis tijdens de debatten over de kortelings aangekondigde plannen voor steun aan de Britsche scheepvaartindustrie. Tijdens zijn rede verwees Runciman naar den invloed die op de inter-imperiale verbindingen wordt uitgeoefend door de met subsidie werkende buitenlandsche scheepvaartlijnen, die aan de passagiers luxe en snelheid aanbieden buiten iedere economische mogelijkheid en die beslag leggen op den inter-imperialen handel, hetgeen wanneer niet tijdig maatregelen zouden worden genomen, zou kunnen leiden tot een verbreken van de inter-imperiale verbindingen. Een eerste stap die genomen moet worden is vast te stellen in hoeverre de Dominions bereid zijn bij te dragen tot het instandhouden van den handel binnen het Britsche Rijk, onder Britsche vlag. Voorts, sprekende over het probleem van steun aan de scheepvaart in het buitenland, verwees Runciman naar de impasse waarin men geraakt was toen dit onderwerp verleden jaar besproken werd op de Economische Wereldconferentie. De Scandinavische landen en Nederland waren het daar eens geweest met Groot-Brittannië, dat subsidies behooren te worden afgeschaft, doch de andere landen wilden daar niet van hooren.
„Wij bevinden ons niet in dezelfde hulpelooze positie als toen", zeide Runciman. De aankondiging van een subsidie voor de Britsche scheepvaart heeft thans een groote verandering gebracht. De regeering is niet voornemens deze subsidie te gebruiken als een wapen, maar veeleer als een afweermiddel teneinde te toonen dat men „business" bedoelde. Runciman hoopte thans, dat het mogelijk zou zijn vooruitgang tot stand te brengen.
(Manchester Guardian)
(Vor. ber. Scheepvaart 1177 K.)

D. **JAPAN. — In- en uitvoer Jan.-Juni 1934.**
De buitenlandsche handel van Japan over de eerste zes maanden van dit jaar, geeft het volgende beeld te zien:
De export beliep 1.003.000.000 yen en de import 1.118.000.000 yen, zoodat er een passief saldo over genoemde periode ontstond groot 115.000.000 yen. In vergelijking met de overeenkomstige periode van het vorig jaar geeft de uitvoer een stijging te zien met 20% en de invoer een stijging met 14%. Het passief saldo is gestegen met 16,8%.
Wat den uitvoer betreft, hebben de uitbreiding van den uitvoer naar Mandsjoerije en enkele andere nieuwe afzetgebieden bijgedragen tot de algemeene stijging. Terwijl de activiteit der industrie den invoer van ruwe grondstoffen als ijzer, machines, ruwe katoen en wol stimuleerde, werd deze wat de waarde betreft nog bovendien vergroot door de stijging der prijzen van de beide laatstgenoemde.
De waarde van de voornaamste in- en uitvoer-artikelen waren over genoemde periode als volgt:

Uitvoer.

	(In mill. yen).
Katoentjes	232
Ruwe zijde	142
Kunstzijde-artikelen	50
Zijden stukgoederen	38
Kousen en ondergoed	23
Machinerieën	20

Invoer.

	(In mill. yen).
Ruwe katoen	348
Wol	134
IJzer	75
Machinerieën	45
Oliekoeken	34
Ruwe olie	33

Wat de geldmarkt betreft, merkt het maandelijksch overzicht, dat het Japansche consulaat telegrafisch uit Japan ontving, op, dat het eerste halfjaar van 1934 in het geheele land lager rentetarieven golden, waardoor de koersen der obligatiën eenige stijging ondergingen. Ook de industrie werd hierdoor gunstig beïnvloed. De bedrijvigheid der banken was in genoemde periode gunstig.
Nieuwe emissies van obligatiën en aandeelen tezamen beliepen 2.610.000.000 yen, zijnde ongeveer 500.000.000 yen meer dan in de overeenkomstige periode van het vorig jaar.
(Osaka Mainichi) **(Vorig bericht 1308 B.)**

E. **ZUID AFRIKA. — Verdrag van den Engelschen koning met Dingaan, koning der Zoeloes, ontdekt.** —
In de papieren van de familie Gardiner te Maritzburg heeft men een merkwaardig document gevonden, dat groote historische beteekenis heeft. Het is n.l. het origineel van het verdrag, dat op 21 Juni 1837 tusschen den Engelschen koning en Dingaan, den koning der Zoeloes, is gesloten en waarbij geheel Natal aan Engeland is afgestaan.
De Engelsche missionaris Gardiner trad bij de onderteekening op als vertegenwoordiger van Engeland. Hij heeft het origineel, waaraan koning Dingaan zijn zegel had gehecht, in zijn bezit gehouden en een afschrift naar het Britsche ministerie van Koloniën gestuurd. Gardiner heeft bij zijn vertrek uit Natal het stuk meegenomen, vermoedelijk om het persoonlijk aan de Engelsche autoriteiten te kunnen overhandigen. Het lot wilde echter anders en na veel omzwervingen belandde hij met het document op Vuurland in Zuid-Amerika, waar hij door de vijandelijke bevolking werd vermoord.
Een expeditie, die tot zijn assistentie was uitgezonden, heeft het stuk vermoedelijk op zijn lijk gevonden en het met de overige dingen van waarde naar de weduwe teruggezonden. Door dr. C. J. Ulys is het thans weer uit de familiepapieren van de familie Gardiner opgediept. (Vaz Dias)

F. **HET KATHOLICISME EN DE GEBEURTENISSEN VAN 30 JUNI IN DUITSCHLAND.** —
In binnenlandsche en buitenlandsche bladen heeft dezer dagen een bericht gestaan, volgens hetwelk kardinaal Faulhaber zich zou hebben uitgesproken voor een innerlijke verzoening van het katholicisme met het Duitsche nationaal-socialisme, ofschoon — zoo werd daaraan toegevoegd — de kerk nu geen verdere concessies meer zal kunnen doen.
Niet in alle berichten werden de woorden „innerlijke verzoening" gebruikt, maar men kon er toch uit opmaken, dat iets dergelijks was bedoeld.
Naar in katholieke kringen verluidt, heeft kardinaal Faulhaber thans met stelligheid verklaard nimmer deze woorden, noch woorden van deze strekking te hebben gebruikt. Het ware dan ook wel verwonderlijk, dat de kardinaal, indien hij zich al in dezen geest zou hebben uitgelaten, daartoe juist dit oogenblik

zou hebben gekozen. Immers het tragisch einde van de drie leiders van de katholieke jeugd: dr. Klausener, de leider van de katholieke actie, Adalbert Probst, de leider van de Deutsche Jugendkraft en dr. Beck, de leider van den katholieken Duitschen studentenbond, heeft onder de katholieken in Duitschland indruk gemaakt.
Nu is misschien de practische beteekenis van zulk een indruk onder de katholieken in het Duitsche rijk voor het oogenblik slechts van theoretische waarde, aangezien zij zich nauwelijks kunnen uiten, maar de indruk van deze gebeurtenissen is ook in het Saarland sterk en daar kan men zich voorloopig nog wel uiten en heeft men dat ook metterdaad gedaan. Immers in Saarbrücken is een betooging gehouden van ongeveer 4000 katholieke jeugdaanvoerders om het leedwezen over het verlies van bovengenoemde leiders tot uiting te brengen. Ten teeken van rouw werden daarbij omfloerste vaandels gedragen. Men hoort uit goede bron, dat de Duitsche regeerings-instanties het feit, dat de drie katholieke leiders den 30sten Juni niet levend te boven zijn gekomen, ten zeerste betreuren, en dat zulks allerminst in hun bedoeling gelegen had. De mannen van de katholieke jeugd in het Saarland hebben geen reden om daaraan te twijfelen, maar dit is voor hen geen reden, zoolang de zaak officieel niet bekend wordt gemaakt, en men niets van een vervolging der schuldigen hoort, om het geval minder erg te vinden. Veeleer is het tegendeel het geval.
Dat de Saarbevolking Duitsch is, daaraan twijfelt niemand ter wereld. Dat de Saarbevolking, omdat zij Duitsch is, bij een volksstemming ook dan voor Duitschland zal stemmen, als zij het en bloc niet met de tegenwoordige binnenlandsche politiek van Duitschland eens is, ligt eveneens voor de hand. Een afgescheiden deel van welk volk ook zal in een dergelijk geval aldus handelen: Het zal de binnenlandsche politieke kwesties willen uitvechten binnen de grenzen van het moederland zelf, nadat het eerst weer in het moederland is opgenomen. De wensch om wederom tot het eigen volk te behooren, zal daardoor intact blijven.
Nu hebben echter de Saarlanders niet alleen de keuze tusschen Duitschland en Frankrijk, zij kunnen ook voor het behoud van het tegenwoordige interimistisch regime stemmen, dat overigens niet populair is. Opmerkelijk is nu dat in een vergadering van besturen der Saarlandsche vrije vakvereeniging het denkbeeld is geventileerd niet naturlijk om op den duur buiten Duitschland te blijven, maar om voorloopig den tegenwoordigen status te behouden. De houding van de Saarlandsche vrije vakvereeniging, al blijft zij principieel voor de aansluiting bij Duitschland, is dus niet meer zoo geheel zeker. Van te meer belang is het dat nu ook onder de katholieken een gemoedsschok is te constateeren, waarvan de opwinding zelfs in de pers te bespeuren valt, in zooverre b.v. de Saarbrücker Landeszeitung weliswaar voor het z.g. Duitsche front blijft opkomen, maar toch eenige beperkingen en slagen om den arm doet gelden, welke eerst van den allerlaatste tijd zijn. Daarbij moet men niet uit het oog verliezen, dat de betrekkingen, juist tusschen Probst en het Saarland, hetwelk deze vaak placht te bezoeken, zeer eng waren. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vor. ber. Katholieken 1394 E.; Saargebied 1400 D.)

A. **VOLKENBOND. — Financiën. —**
Het Volkenbondssecretariaat publiceerde dezer dagen een overzicht van de resultaten van de eerste heffing van het contributiejaar 1934. Hieruit blijkt, dat de openbare discussie in de vierde commissie van de Volkenbondsvergadering verleden jaar over de achterstallige contributies succes heeft gehad. Het secretariaat heeft ontvangen op een totaal budget van 30,827,000 Zw. frs., 14,792,000 Zw. frs., en hiervan zijn 11,283,000 Zw. frs. reeds uitgegeven. Zooals de thesaurier van den Volkenbond onlangs te Londen aan de pers verklaarde, is de financieele toestand van den Volkenbond gezond en solide.
(Société des Nations - Bulletin d'Inform.) **(508 I.)**

B. **DENEMARKEN. — De uitvoer van landbouwproducten. —**
Uit de statistieken blijkt, dat de Deensche export van landbouwproducten in het eerste half jaar van 1934 aanzienlijk gedaald is in vergelijking met dezelfde periode van het vorige jaar, hoewel bij sommige producten vooruitgang valt te bespeuren. Dit laatste geldt vooral voor den eier-uitvoer, die met ongeveer 9% is gestegen. De eier-uitvoer naar Engeland, de belangrijkste markt, bleef ongeveer gelijk, terwijl de uitvoer van eieren naar Zwitserland, Duitschland en Spanje steeg met 30 tot 60%.
De uitvoer van bacon en varkensvleesch is met ongeveer 28% gedaald tot 114 duizend ton; de boteruitvoer is ongeveer even groot gebleven; de uitvoer van kaas daalde met niet minder dan 47%, hetgeen grootendeels veroorzaakt wordt door de Duitsche invoerbeperkingen, waardoor eenige Deensche kaassoorten geheel van de Duitsche markt zijn uitgesloten. De verminderde buitenlandsche afzet heeft geleid tot een sterke prijsdaling voor Deensche kaas. (Politiken)

(Vor. ber. Landbouw 52 C.; In- en Uitvoer 444 C.)

C. **MUITERIJ. — „De Zeven Provinciën" - De uitspraak tegen de officieren. —**
Het Hoog Militair Gerechtshof deed op 25 Juli '34 uitspraak inzake het „Zeven Provinciën"-proces, betreffende de straffen voor de hierbij betrokken negen officieren. Het Hof verklaarde de officieren schuldig. In het vonnis ging het Hof in op den opzettheorie.
Het Hof zou zwaar straffen, indien niet sinds tal van jaren, tengevolge van velerlei opvattingen en invloeden, de gezagsidee in beteekenis zou hebben ingeboet, ook bij de marine, waaraan door de autoriteiten niet steeds paal en perk is gesteld. Het Hof sprak de volgende vonnissen uit: luit. ter zee eerste klasse W. F. J. Fels 6 maanden (eisch 1½ jaar), luit. ter zee tweede klasse E. M. Hornveld 4 maanden (eisch 1¼ jaar), idem L. D. De Kroon 5 maanden (eisch 1 jaar), idem D. Dekker, 3 maanden (6 maanden), officier marine-stoomvaartdienst tweede klasse C. M. W. van Balkom 4 maanden (5 maanden), idem L. de Wilde 5 maanden (1 jaar), idem G. Smits 4 weken (2 maanden), luit. ter zee derde klasse A. N. baron de Vos v. Steenwijk 3 dagen (5 dagen), officier van gezondheid 2e klasse H. C. Bos, 7 dagen (3 maanden).
De vonnissen tegen de heeren Fels, Dekker, Hornveld, De Kroon, De Wilde en Van Balkom bevat tevens ontslag uit den militairen dienst. (Aneta)

(Vorig bericht blz. 1316 D.)

D. **POLEN. — Vloedgolf. —**
De waterstand van den Weichsel is door een vloedgolf tot 6 meter gestegen. Talrijke verwoestingen zijn door het wassende water aangebracht. Honderden dooden zijn te betreuren. (Polska Telegr. Agence)

E. **OOSTENRIJK. — Nazi-putsch. - Bondskanselier Dollfuss doodgeschoten. —**
De Nationaal-Socialisten hebben op 25 Juli '34 een poging gedaan om zich van de regeering in Oostenrijk meester te maken. Zij deden een aanval op het omroepstation Ravag en de Bondskanselarij te Weenen, die zij aanvankelijk beiden bezetten.
Bij den overval der Bondskanselarij is dr. Dollfuss gedood.
In den loop van den middag hebben de Regeeringstroepen de opstandelingen overmeesterd.
Volgens Reuter-berichten hebben zich de gebeurtenissen als volgt afgespeeld.
De Nazi's hebben van uniformen der Heimwehr en der politie gebruik gemaakt toen zij hun pogingen in het werk stelden om aan het bewind te komen. Zij zijn gewapend met revolvers het gebouw der Ravag binnengedrongen, waar zij onder bedreiging met revolvers den omroeper noopten mee te deelen, dat dr. Dollfuss en zijn regeering waren afgetreden en het bewind was overgenomen door Nazi's.
Daarna trokken ongeveer 144 Nazi's naar de Bondskanselarij waar zij, daar zij gekleed waren in uniform, zonder moeite konden binnendringen. Met revolvers in de hand hielden zij de beambten die voor de bewaking moesten zorgen, in bedwang en een aantal begaf zich naar de kamer van dr. Dollfuss, waar zij dr. Dollfuss, Fey en de staatssecretaris voor de veiligheid, Karwinsky aantroffen. Alle 3 werden gearresteerd.
Dadelijk daarop werd dr. Dollfuss weggevoerd, waarbij eenige schoten op hem werden gelost, tengevolge waarvan hij ernstig werd gewond en in den loop van den middag overleed.
Hem is door zijn moordenaars zoowel geneeskundige als geestelijke bijstand geweigerd.
Intusschen verzamelde de regeering rondom het gebouw strijdkrachten en strijdmateriaal. De Nazi's werden omsingeld; de opstand was onderdrukt.
Over het einde van den aanslag der nationaal-socialisten meldt de Neue Freie Presse: De opstandelingen stelden met de wapens in de hand aan de onderhandelaars der regeering de volgende eischen:
1e. Er moet een regeering van nationale richting onder leiding van dr. Rintelen (Oostenrijksche gezant te Rome) worden gevormd. 2e. De in verband met den Putsch gearresteerde personen moeten in vrijheid worden gesteld. 3e. het conflict met Duitschland moet worden bijgelegd. 4e. De opstandelingen wijzen het eerste ultimatum (onvoorwaardelijke overgave) der regeering af.
Fey, de Oostenrijksche minister van Binnenlandsche Zaken, voerde als gijzelaar de onderhandelingen.
Den opstandelingen werd slechts onder twee voorwaarden vrijgeleide tot de Duitsche grens toegezegd: 1. Er zouden geen dooden zijn te betreuren ten gevolge van den overval. 2. De overgave moest binnen het kwartier geschieden. Daar aan deze beide voorwaarden niet werd voldaan, bestond er geen aanleiding het vrijgeleide te verstrekken. De 144 rebellen werden gearresteerd en zullen voor het standgerecht komen. Naar verluidt zijn reeds een veertigtal terechtgesteld.
In Oostenrijksche regeeringskringen acht men door het feit, dat de Duitsche gezant Riedt te Weenen als bemiddelaar voor de nationaal-socialistische opstandelingen is opgetreden, bewezen, dat er betrekkingen hebben bestaan tusschen de Duitsche

rijksregeering en de putschisten, en dat de rijksregeering van den opstand op de hoogte was.
De Duitsche gezant is door zijn regeering naar Berlijn teruggeroepen. Hij heeft reeds Weenen verlaten.
Dr. Rintelen, de Oostenrijksche gezant te Rome, werd door Schuschnigg, den minister van Onderwijs, te Weenen gearresteerd en opgesloten. Dr. Rintelen heeft een einde aan zijn leven willen maken en zich door een revolverschot zwaar verwond.
De gebeurtenissen van 25 Juli maken deel uit van een plan tot een algemeenen opstand, die in Weenen echter te vroeg is uitgebroken. Gevochten is er in Innsbruck, Salzburg en Stiermarken. De opstand is overal met bloedige verliezen voor de opstandelingen onderdrukt. In sommige streken van Stiermarken duurt de strijd nog voort, zooals te Leoben en Donawitz.
Omtrent de putsch der Oostenrijksche Nazi's wordt nader gemeld, dat behalve dr. Rintelen ook de voorzitter van de Oostenrijksche Luchtverkeer Mij., Wagner, voormalig secretaris van den Christelijk-Duitschen Arbeidersbond in Graz en Hofrat Boehm, voormalig leidend ambtenaar in de bondskanselarij en een der intiemste vrienden van dr. Rintelen, alsmede dr. Erich Majakotin, schoonzoon van dr. Rintelen, werden gearresteerd. De onlusten in de provincies houden aan.
Een 26 Juli gepubliceerd officieel communiqué van den staatssecretaris voor de veiligheid, Karwinsky, meldt:
De zuiveringsactie in Stiermarken is zoo goed als voltooid. Nadat de opstandelingen die de Phyrnpas bezet hielden na een zwaren strijd, waarbij van het Bondsleger Majoor Johann Charwan en vijf manschappen vielen, en luitenant Anton Dohmdorf zwaar gewond werd, tot den terugtocht waren gedwongen, werd Liezen uit de handen der opstandelingen bevrijd. Naast andere plaatsen hebben ook de oproerlingen te Leoben laat in den middag zich overgegeven. Te Judenburg, Radkersburg, Mureck en Knittelfeld werd de rust hersteld. Ook hier leverden de opstandelingen de wapens uit. Pogingen der opstandelingen om zich in enkele dorpen van Kaernten weer te verzamelen en verzet te bieden, werden door krachtig optreden verhinderd. Bij zulk een treffen te Annabuehl, nabij Klagenfurth, werden 9 opstandelingen gedood en velen gewond.
De Bondsleider van het vaderlandsche front, dr. Stepan, heeft namens de bondsleiding en de landsleiding aan den ministerraad vijf eischen doen toekomen. Daarin wordt verklaard, dat het Vaderlandsche Front het onmiddellijk vonnissen voor het standgerecht eischt van de opstandelingen, die in de bondskanselarij gevangen zijn genomen. De vooraanstaande staatsvijanden, nationaal-socialisten en communisten, moeten overal gearresteerd worden. De zuivering van het ambtenarencorps moet, vooral bij de uitvoerende macht, onverwijld en streng uitgevoerd worden. Geëischt wordt ook, dat de bondsleider van het front tot den ministerraad wordt toegelaten.
In den op 26 Juli gehouden ministerraad, onder voorzitterschap van den vice-kanselier Starhemberg, is besloten tot de instelling van een militair gerechtshof, dat bij uitsluiting competent is verklaard voor de berechting der strafbare handelingen, welke in verband staan met de revolutiepoging van 25 Juli.
Het militaire gerechtshof treedt in de plaats der standgerechten en der gewone strafrechtbanken voor alle handelingen, die met den opstand in verband staan. Het bestaat uit één senaat, waarin zitting hebben een rechter en drie officieren van het bondsleger als assessoren. De oudste officier in rang voert het voorzitterschap.

(Vor. ber. Dollfuss 1384 H.; Aanslagen 1396 E.)
(Zie ook: Burgeroorlog blz. 1259 A.)

A. ENGELAND. — Onafhankelijkheid van Oostenrijk.

De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, heeft in het Lagerhuis een uitvoerige uiteenzetting gegeven van de gebeurtenissen in Oostenrijk.
„De houding van Engeland ten aanzien van de onafhankelijkheid en de onaantastbaarheid van Oostenrijk" zeide de minister, „heeft in overeenstemming met de desbetreffende verdragen door de gebeurtenissen in Oostenrijk geen verandering ondergaan. Zij blijft zooals ik heb medegedeeld in de verklaring, die ik namens de Britsche regeering in Februari van dit jaar heb afgelegd." **(Vor. ber. Putsch 1406 E.; Onafhank. verkl. 1178 E.)**

B. OOSTENRIJK. — Buitenlandsche Persstemmen over den Putsch. —

FRANKRIJK. — Met betrekking tot de gebeurtenissen in Oostenrijk zijn de bladen algemeen ervan overtuigd, dat Duitschland de hand in het spel gehad heeft. De door den Duitschen gezant te Weenen verleende bemiddeling wordt beschouwd als het bewijs der inmenging van Duitschland. Verschillende bladen wijzen op de noodzakelijkheid van internationale stappen, anderen zijn van meening, dat dit nog niet noodig is.
De **„Petit Journal"** verklaart, dat Dollfuss de meest besliste tegenstander is geweest van het Hitleriaansche nationaal-socialisme. Hij is in den strijd gevallen. Men ziet niet wie op zijn plaats zou kunnen treden.

ENGELAND. — De **„Times"** komt in een korte beschouwing over de voorgeschiedenis van den putsch tot de conclusie, dat de openlijke actie van Duitschland jegens Oostenrijk door actieve oppositie van het buitenland stop gezet was, doch dat de onderhandsche Duitsche aanmoediging van de nat.-socialistische vijanden van de Oostenrijksche regeering nooit opgehouden heeft.
De **„Morning Post"** schrijft, dat de internationale complicaties natuurlijk ernstig zijn, doch dat de volledige omvang daarvan slechts over een dag of twee duidelijk zal zijn. Het is zeker, dat de hoofdkwartieren van de Oostenrijksche nationaal-socialisten niet in Weenen, doch in München gevestigd waren en dat ofschoon Hitler kortgeleden Mussolini gerustgesteld heeft, pogingen gedaan zijn om bommen door Zwitserland in Oostenrijk te smokkelen. Wat deze internationale complicaties zelve betreft, schrijft het blad, dat Italië daar ten diepste bij betrokken is, doch ook Frankrijk en Engeland moeten zich evenzeer als Italië bezorgd gevoelen.

ITALIE. — De ontwikkeling van den toestand wordt in officieele en in militaire kringen met de grootste aandacht bestudeerd en het lijdt geen twijfel, dat de kloof die reeds begonnen was te ontstaan tusschen Duitschland en Italië, thans zeer breed en diep is geworden. Algemeen acht men den toestand zeer ernstig. In niet-officieele kringen wordt er op gewezen, dat Italië niet werkeloos kan blijven toezien, hoe de Duitschers Oostenrijk blijven teisteren met terrorisme en anarchie. Men acht het onder de gegeven omstandigheden echter waarschijnlijk, dat Italië een collectieven stap van alle mogendheden in Berlijn zal voorstellen, waarbij geëischt zal worden, dat alle pogingen om onrust in Oostenrijk te wekken, zullen worden gestaakt. Een dergelijke démarche zou dan waarschijnlijk worden versterkt door een afzonderlijken stap van den Italiaanschen ambassadeur, die Hitler in kennis zou stellen van den vasten wil van Mussolini om in ieder geval Oostenrijk's onafhankelijkheid te waarborgen.
De **„Gazeta del Popolo"** schrijft dat Italië door de gebeurtenissen niet verrast kan worden. Eens en vooral kondigt het wederom aan dat het geen „fait accompli" erkent, maar vastbesloten is de onafhankelijkheid van Oostenrijk ook met de wapenen te verdedigen. Overigens staat de medeplichtigheid van Duitschland aan de gebeurtenissen in Oostenrijk vast. Wij willen niet vergeten, dat de oorlog van 1914 met een aanslag is begonnen.
De **„Corriere della Sera"** merkt op, dat de gebeurtenissen van Weenen getoond hebben, dat het gezonde deel der bevolking niet voor den Anschluss is. „Wij, die ons nooit verzet hebben tegen de Duitsche wedergeboorte, moeten Duitschland vermanen in zijn eigen belang over te gaan tot een ernstig gewetensonderzoek. Italië is vast besloten, ten einde den algemeenen vrede te garandeeren, een positie in te nemen ten gunste van den Oostenrijkschen status quo, en bovendien met alle middelen, die door de gebeurtenissen kunnen worden geëischt, bereid is dezen status quo te verdedigen.

DUITSCHLAND. — De **„Völkischer Beobachter"**, het hoofdorgaan der N.S.D.A.P., schrijft, dat een deel der buitenlandsche pers deze treurige aanleiding heeft gebruikt om het nationaal-socialisme opnieuw verdacht te maken en zelfs de schuld voor den dood van Bondskanselier Dollfuss in de schoenen te schuiven. Het is dwaas en misdadig, de Duitsche regeering zelfs ervan te betichten, den aanslag te hebben gesteund of eraan te hebben deelgenomen.
Wil men echter in het zwaar beproefde Oostenrijk de rust en orde doen weerkeeren, dan zal de regeering, die het kabinet-Dollfuss opvolgt, als eerste plicht hebben nieuwe verkiezingen uit te schrijven om het volk gelegenheid te geven, zijn wil voor de toekomst van het land tot uiting te brengen. Deze eisch moet gesteld worden, want juist het nationaal-socialistische Duitschland heeft er belang bij, dat in het Duitsche broederland de rust en vrede weerkeeren.

OOSTENRIJK. — De **„Neue Freie Presse"** schrijft, dat de overgroote meerderheid der bevolking niets met meer hartstocht wenscht dan den binnenlandschen vrede en het uit den weg ruimen der zoozeer verscherpte tegenstellingen. De strijd tegen fanatisme en hartstocht zal in het middelpunt van den arbeid moeten staan.
De **„Wiener Neueste Nachrichten"** schrijft, dat het duidelijk is, dat de dood van den bondskanselier niets zal veranderen aan het politieke systeem in Oostenrijk en dat waarschijnlijk nog scherper tegen het Nationaal-socialisme zal worden opgetreden.

TSJECHO-SLOWAKIJE. — De nationaal-socialistische **„Ceske-Slovo"** schrijft, dat de Tsjechische regeering zich niet zal mengen in de binnenlandsche aangelegenheden van Oostenrijk. Men kan echter gerust openlijk verklaren, dat de sympathie van de Tsjechische openbare meening aan de zijde der Oostenrijksche regeering is. Tsjecho-Slowakije verheugt zich er over, dat de putsch niet gelukt is en veroordeelt ten scherpste de misdaad, waaraan bondskanselier Dollfuss ten offer is gevallen.

(Vorig bericht Putsch 1406 E.)

27 JULI 1934

C. DUITSCHLAND. — Dr. Habicht ontslagen. —

Het D.N.B. heeft de volgende officieele mededeeling verspreid:
Reeds in den afgeloopen nacht werd door de rijksregeering nagegaan, of wellicht een of andere Duitsche instantie zich in verband met de gebeurtenissen in Oostenrijk schuldig had gemaakt aan directe of indirecte deelneming. Het onderzoek heeft als resultaat opgeleverd, dat geen Duitsche instantie in welk verband ook staat tot de gebeurtenissen en dat alle na het bekend worden der voorvallen gegeven instructies onverwijld en volkomen zijn uitgevoerd.
De landelijke inspecteur van de afdeeling Oostenrijk

der nationaal-socialistische partij, dr. Habicht, die verantwoordelijk is voor de berichten, welke via den zender te München zijn uitgezonden, werd daarom op 27 Juli van zijn functie ontheven en ter beschikking gesteld. (Nieuwsblad v. h. Noorden)
(V. b. Confl. m. Oostenrijk 1155 C.; Putsch 1407 B.)

A. ITALIE. — Voormalig Italiaansch Onder-staatssecretaris in ongenade. —
De voormalige Onder-staatssecretaris van het ministerie van Binnenlandsche Zaken, Leandro Arpinati, is uit de fascistische partij gesloten en gearresteerd. Ter motiveering wordt bekend gemaakt, dat Arpinati bij verschillende gelegenheden een houding heeft vertoond, die niet in overeenstemming is met de richtlijnen, welke de in de rijen der fascistische partijen strijdenden moeten volgen. (Giornale d'Italia)

B. DUITSCHLAND. — Rudolf Hess, leider der Nat.-Soc. Studenten. —
Rudolf Hess, de plaatsvervanger van Hitler, heeft bepaald, dat de Nazi Studenten Bond voortaan onder zijn persoonlijke leiding zal staan.
(Vor. ber. Hess 1382 G.; Studentenbond 1171 F.)

C. STAVISKY-AFFAIRE. — Tardieu en Chautemps. - Minister-president Doumergue brengt schikking tot stand. —
Minister-president Doumergue heeft in de Kabinetszitting, welke op 25 Juli '34 werd gehouden, een schikking inzake het incident Tardieu-Chautemps tot stand weten te brengen. Hij deed daartoe een dringend beroep op de leden der regeering om het Kabinet van den godsvrede in zijn huidige samenstelling te laten bestaan.
Indien daaraan geen gevolg werd gegeven, zou hij daaruit zijn conclusies trekken en van iedere verdere politieke werkzaamheid moeten afzien. Hij gaf de keus tusschen handhaving van het Kabinet van den godsvrede en het aftreden der geheele regeering met vorming van een nieuw kabinet onder een anderen leider.
Herriot las een verklaring voor, inhoudende, dat de radicaal-socialistische ministers op hun post blijven, dat echter de door de gebeurtenissen ontstane situatie moet worden voorgelegd aan den partijdag der rad.-soc. partij in October. Het incident is daarmede voorloopig bijgelegd. **(Vorig bericht blz. 1399 G.)**

D. OOSTENRIJK. — Politieke rede van Prins Starhemberg. —
Op 27 Juli '34 heeft de Oostenrijksche vice-kanselier, Prins Starhemberg, voor de radio zich namens de regeering tot het Oostenrijksche volk gericht.
Na het werk van dr. Dollfuss voor de onafhankelijkheid van Oostenrijk in gevoelvolle woorden te hebben herdacht zeide hij, dat de regeering voor het ideaal van den vermoorden kanselier haar beste krachten zal geven.
Dit ideaal ligt opgesloten in één woord: Oostenrijk. De volledige vrijheid en onafhankelijkheid van Oostenrijk zijn wenschen, die door den dood van den onvergetelijken kanselier tot geheiligde begrippen zijn geworden. Ik doe een beroep op U in dezen geest. Plaatst U achter de idee van een Oostenrijksch vaderland.
Wanneer elementen meenden, dat zij door den moord op den kanselier hun misdadige plannen zouden kunnen uitvoeren, dan hebben zij zich vergist. Dr. Dollfuss is dood, maar zijn idee zal tot levend bezit worden van het Oostenrijksche volk. Om het Duitsche land te dienen, hebben de Oostenrijkers geen nationaal-socialisme noodig. Daarom zullen wij nooit tot eenig compromis met het nationaal-socialisme bereid zijn, of de geringste concessie doen welke onze onafhankelijkheid en vrijheid, onze eer en onze waardigheid in gevaar zou brengen. Wanneer er van zekere zijde pogingen worden aangewend om de verantwoordelijkheid voor het gebeurde van zich af te schuiven, dan moeten wij er op wijzen, dat wij genoeg in de laatste jaren hebben meegemaakt om tegenover deze verklaringen wantrouwen te koesteren. Aan ons zal het niet liggen om een betere verhouding tot het Duitsche Rijk in de toekomst mogelijk te maken. De geheele Regeering en ieder van haar leden is doordrongen van de plicht, dien zij jegens het Oostenrijksche volk en het vaderland hebben te vervullen. En het is onze heilige plicht het voorbeeld van onzen kanselier te volgen. Daarom doe ik een beroep op U om tot eenheid te komen zooals deze bij de Regeering zichtbaar tot uiting komt. Stelt vertrouwen in Uzelf, strijdt voor Oostenrijks vrijheid en toekomst, voor het ideaal waarvoor onze kanselier dr. Dollfuss gevallen is.
(Vor. ber. 1407 B.; Starhemberg 1279 I.)

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Handel en Nijverheid.
De van 1928 op 1932 en 1933 te constateeren wijzigingen in de beteekenis voor Ned.-Indië der onderscheidene invoerlanden komt in onderstaande tabel, welke wij ontleenen aan het jaarverslag der Javasche Bank over 1933-'34, tot uitdrukking. Zij hebben betrekking op den totalen invoer, inclusief gouvernementsgoederen (excl. goud en zilver, postpakketten en passagiersgoederen).

Landen van herkomst	Waarde v. d. invoer in mill. gld. 1928	1932	1933
Nederland	196.95	58.13	39.33
Groot-Brittannië en Ierland	119.93	35.46	30.66
Duitschland	104.72	28.39	24.23
België en Luxemburg	18.97	5.74	5.52
Frankrijk	11.01	3.68	3.28
Italië	20.49	3.93	2.51
Zweden	9.43	3.72	2.34
Zwitserland	12.42	3.19	2.28
Noorwegen	1.01	0.68	0.62
Oostenrijk, Hongarije, Tsjecho-Slowakije	0.72	0.76	0.87
Denemarken	0.82	0.38	0.29
Finland	—	0.46	0.32
Spanje	0.15	0.09	0.10
Overig Europa	0.18	0.24	0.30
Totaal Europa	495.80	144.85	112.65
U. S. A.	96.85	24.59	15.58
Canada	3.20	0.94	1.45
Rest Amerika	0.46	0.07	0.33
Totaal Amerika	100.51	25.60	17.36
Japan	93.68	78.44	98.43
Singapore en Penang	128.29	53.43	39.23
Britsch-Indië	47.83	17.37	11.12
China	18.87	6.02	6.62
Siam	16.16	8.05	3.11
Fransch Indo-China	23.50	5.67	3.69
Hongkong	6.28	7.77	6.05
Dalny, Korea, Wladiwostok	9.93	4.16	3.53
Rest Azië	5.65	2.01	3.02
Totaal Azië	350.19	182.92	174.80
Totaal Australië	26.10	12.15	10.15
Britsch Oost-Afrika	1.98	1.08	1.30
Egypte	2.02	0.89	0.60
Unie van Zuid-Afrika	1.02	0.28	0.31
Rest Afrika		0.03	0.01
Totaal Afrika	5.02	2.28	2.22
Elders (P. Samboe en onbekend)	4.25	1.13	0.78
Totaal Generaal	981.87	368.93	317.96

(Vorig bericht blz. 1055 B.)

28 JULI 1934

F. OOSTENRIJK. — Staat van Beleg afgekondigd. —
De krijgswet is te Salzburg afgekondigd, tengevolge van nieuwe wanordelijkheden. **(Vor. ber. blz. 1406 E.)**

G. ITALIE. — Troepen naar de Oostenrijksche grens.
Een corps van veertig duizend Italiaansche soldaten bevindt zich aan de Oostenrijksch-Italiaansche grens. Dit corps zal daar blijven, totdat de toestand in Oostenrijk weder normaal zal zijn geworden.
(Vorig bericht blz. 1408 F.)

H. OOSTENRIJK. — Levensloop van dr. Dollfuss. —
Dr. Engelbert Dollfuss werd op 4 October 1892 te Texing in Neder-Oostenrijk geboren als zoon van een bergboer. Te Hellabrun bezocht hij het gymnasium en vervolgens studeerde hij te Weenen in de rechten. Te Berlijn studeerde hij economie, waarna hij, toen de wereldoorlog uitbrak, als vrijwilliger in militairen dienst trad. Hij vocht drie jaar aan het front en verwierf verscheidene onderscheidingen en eervolle vermeldingen voor betoonde dapperheid.
Na den oorlog voltooide hij zijn studies te Berlijn, werkte o.a. eenigen tijd bij de Preussenkasse, waarna hij naar Oostenrijk terugkeerde, waar hij verschillende functies bekleedde in Oostenrijksche landbouw-organisaties. Later werd hij secretaris van den Neder-Oostenrijkschen Boerenbond en in 1927 directeur van de Neder-Oostenrijksche Lands-Handelskamer.
Als vertegenwoordiger van den landbouw werd Dollfuss in 1930 in de directie der Oostenrijksche Spoorwegen opgenomen en op 1 October van hetzelfde jaar werd hij benoemd tot president der Oostenrijksche Spoorwegen.
In Maart 1931 volgde Dollfuss den aftredenden minister van Landbouw en Boschwezen, Thaler, als zoodanig op.
Toen het kabinet Buresch aftrad werd Dollfuss op 20 Mei 1932 benoemd tot Bondskanselier, tevens minister van Buitenlandsche Zaken en Landbouw.
Zoowel in binnen- als buitenland verwierf Dollfuss spoedig groote bekendheid. Hij sloot o.a. het Verdrag van Lausanne, waarbij

hij voor Oostenrijk een groote leening wist te verkrijgen. Spoedig kwam hij in botsing zoowel met de socialisten als met de opkomende nationaal-socialistische beweging in Oostenrijk, tegen welke laatste hij op krachtige wijze de onafhankelijkheid van Oostenrijk verdedigde. Ook tegen de sociaal-democraten trad hij scherp op, aanvankelijk in het parlement, daarna, nadat hij door vèrstrekkende volmachten het parlement zoo goed als uitgeschakeld had, ook buiten het parlement. In het begin van dit jaar kwam het tot de groote botsing, die leidde tot het verbod der sociaal-democratische partij, met den daarop volgenden opstand, welke Dollfuss onderdrukte, hetgeen tot de algemeene vernietiging der socialistische beweging in Oostenrijk leidde.
Inmiddels zette de eveneens verboden nationaal-socialistische beweging in Oostenrijk met steun uit Duitschland haar ondergrondsche actie voort, die de laatste maanden tot uiting kwam in een stroom van terroristische aanslagen, waartegen Dollfuss juist dezer dagen zeer krachtige maatregelen had genomen. Van dit oogenblik hebben de nationaal-socialistische terroristen gebruik gemaakt tot een groot offensief, dat weliswaar mislukt is, doch waaraan de Bondskanselier, die juist door zijn strijd tegen het overmachtige Duitschland en de nationaal-socialisten in vele kringen buiten Oostenrijk zooveel sympathie heeft verworven, ten offer viel.
De plechtige voorloopige bijzetting van het stoffelijk overschot van den Bondskanselier heeft Zaterdag onder overweldigende belangstelling plaats gehad. De kerkelijke dienst in den Stephansdom werd geleid door Z. H. Em. kardinaal Innitzer.
De groote verdiensten van dr. Dollfuss werden o.m. gehuldigd door den Bondspresident dr. Miklas en Prins Starhemberg.
(Vor. ber. Oostenrijk 1408 F.; Dollfuss 1406 E.)

A. **JHR. MR. H. SMISSAERT OVERLEDEN. —**
Den 26sten Juli '34 overleed op 67 jarigen leeftijd jhr. mr. H. Smissaert, directeur van de Eerste Nederlandsche Verzekerings Mij. en van de Nieuwe Eerste Nederlandsche Verzekeringsbank te 's-Gravenhage. Deze beide functies heeft de overledene sedert 1920 vervuld, voordien is hij directeur geweest van de Alg. Mij. van Levensverzekering en Lijfrente en secretaris van de Ned. Vereeniging van Werkgevers. In 1889 werd hij (die tot dien tijd journalist geweest was) in die laatste functie benoemd en tot 1913 heeft hij dit ambt vervuld.
Behalve in het vereenigingsorgaan schreef Smissaert economische artikelen in de „Groene Amsterdammer". En ook het „Handelsblad" heeft verscheidene stukken van zijn hand gepubliceerd. Een jaar na zijn promotie aan de universiteit te Utrecht — op een proefschrift: „Het aandeel van den Staat in de verzorging der armen" — werd hij als redacteur aangesteld bij „De Liberaal". Twee jaar later, in 1896, volgde zijn aanstelling tot politiek hoofdredacteur van de „Amsterdamsche Courant", het z.g. „Geeltje". Drie jaar vervulde hij deze functie, toen werd hij benoemd tot secretaris van de Ver. van Ned. Werkgevers.
Van zijn geschriften noemen wij: Het Nederl. Armwezen; Bijdragen tot de kennis van de ontwikkeling der Twentsche katoennijverheid; Overheid en volkswelvaart en De Armenwet 1912.
Jhr. mr. Henri Smissaert was op 6 December 1866 te 's-Gravenhage geboren. Zijn verdiensten zijn door de regeering erkend door zijn benoeming tot ridder in de orde van den Ned. Leeuw, terwijl hij tevens door de Fransche regeering benoemd was in het Legioen van Eer.

B. **VOETBAL. — Ajax kampioen. —**
Een gelijk spel tegen K.F.C. (2—2) heeft Ajax door een hooger algemeen doelgemiddelde het Nederlandsche voetbalkampioenschap bezorgd. **(1315 F.)**

C. **ATHLETIEK. — Wereldrecords te Stockholm. —**
De derde en laatste dag van het internationale athletiekfeest te Stockholm zag de verbetering van niet minder dan drie wereldrecords.
De 110 meter hordenloop werd door den Amerikaan Beark zonder fouten volbracht in 14,3 seconden. Het wereldrecord stond op naam van den Zweed Wennstroem met 14,4 seconden, welke tijd naderhand ook door de Amerikanen Norris en Keller geloopen werd.
Een tweede wereldrecord werd verbeterd door Harding, die den 400 meter hordenloop volbracht in 50,6 seconden. Hij verbeterde hiermee zijn eigen wereldrecord van 52 seconden.
De derde verbetering van een wereldrecord geschiedde door Ben Eastman, die de 600 meter liep in 1 min. 18,4 sec., aanzienlijk sneller dan de Amerikaansche recordhouder Ely, die het oude record van 1 min. 21,3 sec. op zijn naam had. **(Vor. ber. blz. 893 E.)**

D. **NEDERLAND. — Contingenteering van touw. —**
De Staatscourant bevat een Kon. Besluit waarbij de invoer van touw wordt gecontingenteerd. Deze contingenteering omvat: a) garen van hennep, ongetwijnd, b) koord, touw en meer dan eendraads garen van zachte hennepvezel, alsmede koord en touw van jute.
Voor beide groepen is het contingent bepaald op 80 pct. van het gewicht van den gemiddelden invoer in 4 maanden in de jaren 1931, 1932 en 1933.
De bepalingen gelden van 1 Juli tot 1 November.
(Maasbode) **(Vor. ber. Contingenteering 1284 D.)**

E. **ZWITSERLAND. — Duitsch-Zwitsersche clearing.**
Volgens te Bern ontvangen berichten, is te Berlijn tusschen Duitschland en Zwitserland een clearing-overeenkomst aangegaan, welke 1 Augustus van kracht wordt.
Volgens deze overeenkomst kunnen betalingen tusschen beide landen in het goederenverkeer nog slechts langs den weg van clearing via de beide circulatiebanken geschieden. **(Vorig bericht blz. 1376 B.)**

F. **NEDERLAND. — Contingenteering van steenkool.**
De Staatscourant van 27 Juli '34 bevat een K. B., waarbij de invoer van steenkool, cokes en steenkoolbriketten wordt gecontingenteerd.
Deze bepalingen gelden van 15 Juli af tot 1 Januari a.s. Het percentage is vastgesteld op 60% van het gewicht van den gemiddelden invoer in 5½ maand van 1933. **(Vor. ber. Contingenteering 1409 D.)**

29 JULI 1934

G. **MUZIEK. — Max van de Sandt overleden. —**
In den ouderdom van 70 jaar is overleden de bekende pianist Max van de Sandt, die ook als componist naam heeft gemaakt.
Hij werd te Rotterdam geboren, was leerling van zijn vader, Gernsheim en Liszt en werd in 1889 leeraar aan het Sternsche Konservatorium te Berlijn, vervolgens leeraar aan het conservatorium te Keulen, was daarna weer een tijdlang te Berlijn en thans weer in Keulen gevestigd als pianist en leeraar.
Van zijn hand zijn verschenen virtuoze pianowerken (o.a. concertétude op. 16), een strijkkwartet en andere kamermuziek en cadenzen bij het 3e en 4e pianoconcert van Beethoven. (N. Rotterd. Crt.)

H. **FILM. — Marie Dressler overleden. —**
De beroemde filmkunstenaresse Marie Dressler is op 28 Juli '34 na een langdurige ziekte te Santa Barbara overleden. Zij heeft twee jaar lang geleden aan een kankeraandoening. **(Vor. ber. Film 1400 C.)**

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Cement Invoerordonnantie. —**
Bij den Volksraad is ingediend een crisis-cement-invoerordonnantie, welke dient ter vervanging van de thans geldende crisis-cement-invoerverordening.
Deze verordening is reeds 10 maanden van kracht geweest, na welken termijn vervanging door een wettelijke ordonnantie noodzakelijk is.
In de Memorie van Toelichting wordt verklaard, dat beëindiging van de contingenteering de Padangsche Cementfabriek wederom in moeilijkheden zou brengen, zoodat de voortzetting der contingenteering noodzakelijk is.
Een verlenging van zes maanden voor dezen maatregel is voorgesteld. (Aneta)
(Vor. ber. Ind. Contingenteeringen 1272 C.)

A. MAARSCHALK LYAUTEY OVERLEDEN. —
Maarschalk Lyautey is 27 Juli '34 op ruim 80-jarigen leeftijd te Parijs overleden.
Maarschalk Lyautey heeft zich in de koloniale geschiedenis van Frankrijk een blijvende plaats verzekerd als de pacificator van Fransch Marokko. Van April 1912 tot September 1925 is hij, met een kleine onderbreking, resident-generaal van het Fransche protectoraat Marokko geweest en hij heeft er in die dertien jaren het Fransche gezag uitgebreid en geconsolideerd en het land tot ontwikkeling en welvaart gebracht. Tevoren had hij in andere overzeesche Fransche gebieden, in Indochina, op Madagascar, in Algerije, van zijn bekwaamheid als koloniaal militair doen blijken.
Lyautey was op 17 November 1854 te Nancy geboren. Toen hij, in 1875, Saint Cyr verliet kwam hij op de stafschool. die hij in 1877 verliet om bij de cavalerie in Algerije geplaatst te worden. In Frankrijk teruggekeerd, bracht hij het er tot chef van den staf eener cavaleriedivisie. Reeds 40 jaar oud werd hij geplaatst bij den staf van de troepen in Tonkin, waar hij de rechterhand werd van generaal Gallieni. Kort na zijn benoeming tot chef van het kabinet van den gouverneur-generaal van Indochina werd hij door generaal Gallieni, die gouverneur-generaal van Madagascar was geworden, naar dit eiland geroepen waar hij de opstanden in het Noorden en Zuiden bedwong.
Inmiddels tot kolonel bevorderd keerde hij in 1902 naar Frankrijk terug doch hij werd reeds het volgende jaar overgeplaatst naar Ain Sefra in Zuid Oran (Algerije). In 1908 zou hij voor het eerst een functie krijgen in Marokko; hij werd toen namelijk, intusschen brigade-generaal geworden, met den titel van Hoogen Commissaris belast met het bestuur over de Marokkaansche zone grenzend aan Algerije. Weer in Frankrijk teruggekeerd legde de regeering al spoedig opnieuw beslag op zijn koloniale ervaring.
In April 1912 werd hij naar Marokko gezonden met den titel van commissaris-resident-generaal. In korten tijd wist hij door krachtig optreden, maar ook door overreding in Fransch Marokko, waar anarchie heerschte en waar Europeesche naijver zich gelden liet, belangrijke resultaten te bereiken en het land administratief en economisch te organiseeren.
In December 1916 bood Briand hem de portefeuille van Oorlog aan, maar zijn ministerieele loopbaan was slechts kort. In Maart 1917 trad hij als minister af en keerde in September van hetzelfde jaar opnieuw naar Marokko terug als resident-generaal welke functie tijdens zijn ministerschap door generaal Gauroud was bekleed. Hij bleef er tot September 1925, toen hij zijn ontslag nam.
Na zijn terugkeer uit Marokko werd de maarschalk — die reeds 1912 tot lid van de Académie Française was gekozen — in Juli 1927 benoemd tot commissaris-generaal van de Internationale Koloniale Tentoonstelling van 1931.
Het was Lyautey, die de Nederlandsche Koninklijke familie bij haar bezoek aan de tentoonstelling heeft rondgeleid. Bij dezelfde gelegenheid heeft de Koningin den maarschalk het Grootkruis van de Orde van den Nederlandschen Leeuw verleend.
Van zijn hand verscheen, in 1891, in de „Revue des Deux Mondes" een studie over de maatschappelijke taak van den officier en in 1900 over de koloniale taak van het leger; in 1903 een boek over Zuid-Madagascar. Voorts publiceerde hij brieven uit Tonkin en Madagascar en „Paroles d'action".
(Le Temps)

B. CHAIM BIALIK. —
Chaim Nachman Bialik, de beroemde Joodsche dichter, die te Weenen op 5 Juli j.l. is overleden, zal te Tel-Aviv naast Achad Haam en Chaim Arlosoroff ter aarde worden besteld. (Centr. Israël. Weekblad)
(Vorig bericht blz. 1379 A.)

C. OOSTENRIJK. — Moord op Dollfuss. - Planetta dader. —
De moordenaar van Dollfuss is een lid van de weermacht, genaamd Planetta, oud 35 jaar.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor. ber. blz. 1408 H.)**

D. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Winkelsluitingswet aangenomen. —
Het wetsontwerp tot wijziging der Winkelsluitingswet (ruimer verkoopgelegenheid op Zondag) is door de Eerste Kamer na kortstondige beraadslaging, met 35 tegen 5 stemmen goedgekeurd. Tegen stemden de A.R. en Chr. Hist. De Vos van Steenwijk en Van der Hoeven. (Ned. Corr. Bureau) **(Vor. ber. 1391 A.)**

E. NEDERLAND. — Winkelsluitingswet - Adres banketbakkerszaken. —
De Vereeniging van banketbakkers, exploitanten van bestelzaken, heeft een adres gericht tot de Raden van een aantal gemeenten, waar zaken van haar leden zijn gevestigd, met verzoek medewerking te verleenen voor het verkrijgen van de voor de banketbakkers zoo dringend gewenschte verruiming van verkoopsmogelijkheid op Zondag.
De gewijzigde wet op de winkelsluiting opent n.l. de mogelijkheid het aantal van 4 uren, gedurende welke de verkoop op Zondag o.m. aan banketbakkerszaken is toegestaan, zoolang de huidige crisisomstandigheden voortbestaan, op 6 te brengen.
Dit kan alleen, indien binnen 2 maanden na afkondiging van de wet tot herziening van de Winkelsluitingswet door den gemeenteraad desgevraagd zal zijn verklaard, dat hij van oordeel is, dat de tegenwoordige buitengewone omstandigheden aanleiding geven van bedoelde mogelijkheid tot verruiming gebruik te maken.
Deze verklaring kan niet worden afgelegd dan nadat belanghebbenden zijn gehoord en moet inhouden voor welk bedrijf of bedrijven ze geldt.
Vandaar dat de Vereeniging van banketbakkers, exploitanten van bestelzaken, zich tot de betrokken gemeenteraden heeft gewend met verzoek in deze mede te werken, zoodat t.a.v. het banketbakkersbedrijf bedoelde verklaring tijdig kan worden afgelegd.
(Maasbode) **(Vorig bericht blz. 1410 D.)**

F. FRANKRIJK. — François Coty overleden. —
De bekende Fransche parfum-fabrikant en eigenaar van het Parijsche dagblad „Ami du Peuple", François Coty, is 25 Juli op zijn landgoed nabij Versailles overleden tengevolge van een longontsteking, waaraan hij gedurende ongeveer veertien dagen lijdende was.
François Coty (François Joseph Spoturno) is in 1882 te Ajaccio op Corsica geboren.
Behalve industrieel was Coty geruimen tijd eigenaar van de „Figaro" en later stichtte hij het volksblad „Ami du Peuple", dat gedurende eenigen tijd een veelgelezen boulevardblad was.
In de laatste jaren was Coty alleen nog maar geinteresseerd bij de „Ami du Peuple". Als politicus stond Coty uiterst rechts en voerde een nationalistische politiek. Hij was geruimen tijd senator voor Corsica benevens Maire van zijn geboorteplaats Ajaccio. (New York Herald, Parijs)

G. SAARGEBIED. — Duitsche front. - Hoofdkwartieren gesloten. —
De hoofdkwartieren van het nationaal-socialistische Duitsche front, zijn op 24 Juli '34, nadat de politie er wederom een huiszoeking had gehouden, gesloten.
(Vaz Dias.) **(Vorig ber. Saargebied 1405 F.)**

H. NEDERLAND. — Landbouw - Conflict op Tholen.
In verband met het feit, dat op het eiland Tholen, door het niet slagen van de bemiddelingspogingen van den Rijksbemiddelaar, prof. mr. Aalberse, een staking van de landarbeiders dreigde uit te breken, heeft de minister van Econ. Zaken op grond van art. 3 van de Crisis-Organisatiebeschikking 1934 II prof. mr. P. S. Gerbrandy, hoogleeraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, als arbiter aangewezen.
(Maasbode.) **(Vorig bericht blz. 1383 A.)**

I. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Landbouwcrisiswet. —
De Eerste Kamer heeft de wijziging van de Landbouwcrisiswet-1933 aangenomen en de intrekking van de Tarwewet-1931, de Crisiszuivelwet-1932 en de Crisisvarkenswet-1932 goedgekeurd.
(N. Rotterd. Courant) **(Vor. ber. Crisis Akkerbouw Besl. 1403 H.; Landb. Crisiswet 1392 H.)**

K. DUITSCHLAND. - Handelsverdrag met Frankrijk.
Er is overeenstemming bereikt bij de Duitsch-Fransche economische onderhandelingen. De overeenkomsten werden 28 Juli onderteekend.
Het handelsaccoord van 1927 wordt verdeeld in twee deelen, n.l. in een handels-, vestigings- en scheepvaartverdrag en in een overeenkomst over het warenverkeer. Het eerste verdrag bevat de algemeene bepalingen voor den handel, de vestiging en de scheepvaart, het tweede verdrag behelst de bepalingen voor tarieven en contingenten.
Een belangrijke noviteit is het wederzijdsche algemeene clearing-accoord, dat in de plaats van de betalingsovereenkomst treedt. (Algem. Handelsblad)
(Vor. ber. 620 C.; zie ook 1102 B.)

A. **NEDERLAND. — Sabotage op de „Nautilus". —**
Op 22 Juli rezen er vermoedens, dat men aan boord van H.M.'s „Nautilus", welk schip naar de Noordzee zou vertrekken, ter uitoefening van het toezicht op de visscherij, door verontreiniging van de smeerolie had getracht de hoofdmachine onklaar te maken. Het onderzoek heeft tot resultaat gehad, dat een in arrest gestelde schepeling heeft bekend carborundum (slijppoeder) in de voor het smeren der machines te bezigen olie te hebben gemengd en zand- en koperspoeder in de metalen oliepijpjes van de hoofdmachine te hebben geworpen.
Aanleiding tot deze daad was ontevredenheid over het feit, dat aan zijn verzoek tot overplaatsing geen gevolg was gegeven. Het betreft hier een zuiver persoonlijke daad.
Van eenig conflict is geen sprake. (De Maasbode.)

30 JULI 1934

B. **LUCHTVAART. — Ramp bij Stuttgart. —**
Het Zwitsersche verkeersvliegtuig „Curtiss-Condor" is 27 Juli tegen tien uur in de nabijheid Wurmingen-Weilheim, in het district Tuttlingen verongelukt. Door een nog niet opgehelderde oorzaak is het vliegtuig van circa 1000 meter hoogte in een bosch neergestort en volkomen vernield. Toen het vliegtuig tegen den grond botste, raakte de machine in brand. De zich aan boord bevindende acht passagiers en de driekoppige bemanning werden gedood.
(Tel.) **(Vorig bericht 1297 F.)**

C. **PAUL KENIS OVERLEDEN. —**
Na een langdurige ziekte is op 28 Juli '34 op 49 jarigen leeftijd de bekende Vlaamsche schrijver Paul Kenis te Brussel overleden.
Paul Kenis werd te Bocholt in Limburg geboren. Hij studeerde te Gent, waarna hij zich voor een tijdje in Parijs ging vestigen. Zijn verblijf in de Fransche hoofdstad bezorgde hem stof voor zijn eerste literaire werk: de „Roman van een jeugd" met den ondertitel: „Een ondergang te Parijs", die kort voor den oorlog in 1914 verscheen. Tijdens den oorlog verbleef Kenis te Havre, waar hij in dienst van den Belgischen staat trad als vertaler.
Bij den wapenstilstand keerde hij naar Brussel terug. Thans bekleedde hij de betrekking van bureauchef aan het ministerie van Financiën.
Als schrijver heeft hij alle genres beoefend: dat van den zedenroman als „De kleine Mademoiselle Cerisette" van 1920, maar ook het genre van de korte novelle, als in een bundel „Fêtes galantes" (1924) en dat van den socialen ideeënroman, als zijn groote werk „De Apostels van het Nieuwe Rijk". Levensbeschrijving gaf hij o.m. in zijn uitvoerige studie, aan den socialistischen leider Anseele gewijd. Voorts schreef Kenis historische romans als het „Dagboek van Lieven De Muythenaere". Een bijzonder talent had hij voor de „Vie romancée", zooals blijkt uit zijn voortreffelijk werk: „Het Leven van Meester François Villon", dat in 1928 is verschenen.
Ten slotte wijdde hij zich ook aan literaire en kunstkritiek, met tallooze bijdragen in tijdschriften en dagbladen.
Bij de Wereldbibliotheek is in 1931 van zijn hand nog een lijvige studie verschenen: „Overzicht van de Vlaamsche letterkunde Van Nu en Straks".
(Handelsblad.) **(Vor. ber. Letterkunde 1384 A.)**

D. **STRATOSPHEER. — Amerikaansche vlucht mislukt. —**
Majoor Kepner, kapitein Stevens en kapitein Anderson zijn 28 Juli '34 te Rapid City in Zuid Dakota met hun ballon naar de stratosphеer opgestegen. Het betreft hier de grootste ballon, die ooit voor een dergelijk doel is geconstrueerd. Ongeveer 20.000 personen woonden den start bij.
De ballon is op 11 mijl afstand van Holdredge neergekomen. De inzittenden zijn met hun parachutes veilig geland. De waarnemingsinstrumenten bleven onbeschadigd. (Vaz Dias.) **(Vor. ber. 1063 D.)**

E. **SCHAKEN. — Tournooi te Zürich. —**
De eindstand van het te Zürich gehouden tournooi luidt:
1. Aljechin, 13 pnt.; 2. en 3. Euwe en Flohr, elk 12 pnt.; 4. Bogoljubow, 11½ pnt.; 5. dr. Lasker, 10 pnt.; 6. en 7. Bernstein en Nimzowitsj, elk 9 pnt.; 8. Stahlberg, 8 pnt.; 9. Johner, 7½ pnt.; 10. Gygli, 5 pnt.; 11. en 12. Rosselli del Turco en Henneberger, elk 4½ pnt.; 13, 14. en 15. Naegeli, Grob en Müller, elk 4 pnt.; 16. Joss, 2 pnt. (Het Volk.) **(Vor. ber. 1348 D.)**

F. **VOLKENBOND. — Bevolking der Aarde. —**
Volgens het statistisch jaarboek van den Volkenbond leven er ongeveer 2 milliard menschen over geheel de wereld. Dit getal is als volgt verdeeld: Azië 1103 millioen; Europa 506 millioen; Amerika 252 millioen; Afrika 142 millioen; Australië 9 millioen.
(Maasbode.) **(Vorig bericht 700 E.)**

G. **ZWEMMEN. — Holland-Frankrijk te Sittard. —**
De totale punten-uitslag van den te Sittard gehouden landenontmoeting luidt:
Dames: 1. Holland, 32 pnt.; 2. Frankrijk, 16 punten.
Heeren: 1. Holland, 41 pnt.; 2. Frankrijk, 22 punten.
(Vorig bericht 942 C.)

H. **WIELRIJDEN. — Tour de France. —**
De einduitslag van den Tour de France luidt als volgt:
1. A. Magne (Frankrijk) tijd 147 uur 13 min. 58 sec.; 2. Martano (Italië) 147 uur 41 min. 29 sec.; 3. Lapebie (Frankrijk) 148 uur 5 min. 43 sec.; 4. F. Vervaecke (België) eerste der individueelen 148 uur 11 min. 38 sec.; 5. Vietto (Frankrijk) 148 uur 13 min.; 6. Morelli (Italië) 148 uur 25 min.; 7. Geijer (Duitschland) 148 uur 26 min. 49 sec.
Landenklassement: Frankrijk 443 uur 32 min. 41 sec.; Italië 446 uur 52 min. 32 sec.; 3. Spanje—Zwitserland 447 uur 36 min 22 sec.; 4. Duitschland 451 uur 42 min. 36 sec. België niet geklasseerd.
(Vorig bericht 1404 D.)

I. **NEDERLAND. — Kieswetwijziging. —**
Bij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp tot wijziging en aanvulling van de Kieswet, de Provinciale Wet en de Gemeentewet.
In de toelichting wordt o.m. gezegd:
De volgende onderwerpen zijn door den minister meer in het bijzonder overwogen:
a. de bestrijding van het voorkomen van vele kleine partijen;
b. het al of niet afschaffen van den opkomstplicht;
c. uitsluiting van het lidmaatschap der lagere vertegenwoordigende lichamen (Prov. Staten, Gemeenteraad) van personen, die te zeer aan de verleiding bloot staan om de belangen der groep, waartoe zij behooren, te stellen boven het algemeen belang.
ad a. Na het ondeugdelijk bevonden hebben van allerlei andere middelen, heeft de minister hier gedacht aan het eischen van een aantal stemmen, voldoende om reeds bij eerste toedeeling drie zetels te verwerven. Daarnaast meent de minister dat nog plaats is voor een poging om de verkiezingen reeds van den aanvang af in rustiger banen te leiden. Daartoe is zijn keuze gevallen op het stelsel van de waarborgsom (ƒ 250.—).
ad b. De minister meent, dat, met het oog op de taak van het tegenwoordige kabinet, het thans niet de aangewezen gelegenheid is, zijnerzijds met betrekking tot dit vraagstuk van principieelen aard voorstellen te doen.
ad c. Het komt den minister in verband met gerechtvaardigde critiek, die op den bestaanden toestand wordt geoefend, zeer wenschelijk voor, dat ten aanzien van het vraagstuk der z.g. vrijgestelden als leden van bestuurscolleges thans een regeling wordt getroffen. Voor toepassing van die regeling op de beide Kamers der Staten-Generaal zou wijziging van de Grondwet noodzakelijk zijn. Daarom kan de vraag, of zij voor die Kamers wenschelijk is, hier buiten beschouwing blijven. In de Provinciale- en de Gemeentewet worden echter de in dit verband noodige wijzigingen en aanvullingen voorgesteld.
Voorts wordt een regeling voorgesteld, welke beoogt tegemoet te komen aan de bezwaren, welke nieuw-benoemde leden van de Tweede Kamer, wier woonplaats buiten het Rijk in Europa is gelegen, uit dien hoofde kunnen ondervinden met betrekking tot het tijdig indienen van hun geloofsbrieven. Voorgesteld wordt een regeling te treffen volgens welke de betrokkene een gemachtigde aanwijst.
Tenslotte bevatten de artt. VII en VIII van het ontwerp een wijziging van de artt. 50 en 50a met betrekking tot de volgorde, waarin de nummering der lijsten plaats heeft. Volgens de voorgestelde regeling biedt de wet, zonder zelf harerzijds tusschen de lijsten en de in de lichamen vertegenwoordigde partijen verband te leggen, aan die partijen gelegenheid om naar eigen goedvinden en naar gelang van de sterkte van haar vertegenwoordiging, zich in het volgnummer harer candidatenlijsten te

openbaren. Zoo zal den tijdens de verkiezing zitting hebbenden leden van het lichaam, waarvoor de verkiezing wordt gehouden, gelegenheid worden geboden invloed te oefenen op de volgorde, waarin de lijsten worden genummerd, n.l. door inlevering bij het Centraal Stembureau van een verklaring, waarbij zij een groep van lijsten, een stel gelijkluidende lijsten of een op zichzelf staande lijst voor een voorkeurnummer aanbevelen. De volgorde, waarin die lijsten voor een nummer in aanmerking komen, wordt bepaald naar het aantal leden, te beginnen met het hoogste, hetwelk de onderscheidene lijsten voor een voorkeurnummer heeft aanbevolen.
(Vorig bericht blz. 802 H.)

A. OOSTENRIJK. — Kabinet-Schuschnigg gevormd.
De nieuwe regeering is 29 Juli '34 gevormd en bestaat uit de volgende leden:
Bondskanselier: dr. Schuschnigg.
Vice-kanselier: Prins Starhemberg.
Buitenlandsche Zaken: Berger Waldenegg.
Leger: dr. Schuschnigg (staatssecretaris Zehner).
Financiën: Buresch.
Openbare Veiligheid: Stark.
Handel: Stockinger.
Sociale aangelegenheden: Neustadter Sturmer.
Binnenl. Zaken en bijzondere maatregelen voor openbare veiligheid: Majoor Fey.
Landbouw: Reither. **(Vorig bericht blz. 1389 C.)**

B. NEDERLAND. - Handelsverdrag met Denemarken.
Op 27 Juli '34 heeft te Kopenhagen de onderteekening plaats gevonden van de regeling, waartoe de onlangs te Kopenhagen tusschen een Nederlandsche en een Deensche delegatie gevoerde onderhandelingen hebben geleid. Volgens de thans getroffen regeling, die tot het einde van 1934 van kracht zal zijn, heeft de Deensche regeering zich verplicht, een bepaald bedrag aan deviezen voor den invoer van Nederlandsche producten ter beschikking van de importeurs te stellen. Daartegenover zijn voor Denemarken contingenten vastgesteld voor zijn uitvoer naar Nederland voor vleesch, visch, paling en aal, veekoeken en electrische geleidingen. (Algemeen Handelsblad)

31 JULI 1934

C. OOSTENRIJK. — Regeeringsmaatregelen. —
De Oostenrijksche ministerraad heeft in den nacht van 30 op 31 Juli een nieuwe wet afgekondigd, waarbij alle personen, die deel hebben genomen aan, of in welk opzicht dan ook iets uitstaande hebben gehad met den mislukten Putsch van den 25sten Juli, tot dwangarbeid in de concentratiekampen en inbeslagneming van hun vermogens kunnen worden veroordeeld. **(V. b. Putsch 1410 C.; Regeering 1412 A.)**

D. OOSTENRIJK. — Gezant te Berlijn herbenoemd.
Bondskanselier dr. Schuschnigg heeft den onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken ingenieur Tauschitz verzocht, zich opnieuw met de leiding van het Oostenrijksche gezantschap te Berlijn te belasten. Deze heeft zich daartoe bereid verklaard.
(Vor. ber. Putsch blz. 1412 C.)

E. NEDERLAND. — Koninklijke Luchtvaart Maatschappij. —
Bij een vergelijking van de vervoercijfers der K.L.M. in Europa en op de Indië-lijn over het eerste halfjaar van 1933 met die van 1934 blijkt, dat gedurende de eerste 6 maanden van 1933 13.978 passagiers werden vervoerd tegen 33.101 in 1934, hetgeen neerkomt op een vooruitgang van 137 pct.
De post vermeerderde van 85.847 kg. in 1933 tot 107.490 kg. over het eerste halfjaar van 1934, een stijging van 25 pct.
Het goederenvervoer verminderde van 667.896 kg. gedurende de eerste 6 maanden van 1933 tot 531.251 kg. in 1934.
Het totaal aantal passagiers over 1933 bedroeg 41.701; reeds in de 3e week van Juli 1934 is dit aantal overtroffen en werd de 41.702de passagier geboekt.
De maand Juli bracht tevens den 200.000sten passagier der K.L.M. sinds den 17en Mei 1920, toen de eerste vlucht gemaakt werd.
Ook op de Indië-lijn vertoonde het vervoer een stijging over de geheele linie. **(Vor. ber. blz. 1328 A.)**

F. ENGELAND. — Luchtvloot. - Uitbreidingsplannen. - Verdediging door Baldwin. —
De plaatsvervangende premier Baldwin gaf op 30 Juli '34 in het Lagerhuis een uiteenzetting van de beginselen, die de regeering volgt en motiveerde de voorgestelde maatregelen.
In het Saargebied, in Memel en elders — aldus Baldwin — hebben verontrustende gebeurtenissen plaats gehad en de tragische incidenten in Duitschland en ook in Oostenrijk hebben aangetoond, dat er in het buitenland een geest heerscht, die eens de taak, waarop heden onze gedachten gericht zijn, onbereikbaar zal maken. De toekomst is even onzeker als het onmiddellijke verleden het was. Men kan nog niet zeggen of de vorming van het Oostelijk Locarno, dat instemming heeft gevonden bij het Britsche parlement en de Britsche regeering, succes zal hebben. Het lot van dit plan moet zijn reactie hebben op den arbeid te Genève. Een andere factor, die een gewichtigen invloed op de gezamenlijke problemen moet hebben, is het gelukken of het mislukken van de vlootconferentie, die het volgende jaar zal worden gehouden.
Baldwin verklaarde, dat de Engelsche verdedigingsmacht op het oogenblik zoo gering is, dat zij slechts in geringe mate kan bijdragen tot de „collectieve veiligheid". In Engeland bedraagt de luchtmacht-versterking 42 eskaders. Indien het nieuwe program geheel zal worden uitgevoerd bedraagt het totale aantal Engelsche vliegtuigen 1304. Frankrijk heeft in de laatste vier jaar zijn aantal vliegtuigen met twee tot driehonderd vermeerderd en stelt £ 15.000.000 beschikbaar voor verdere reorganisatie. Italië bezit thans tusschen de 1000 en 1100 vliegtuigen en voor reorganisatie is een bedrag van ongeveer 2¾ millioen pond uitgetrokken. België heeft zijn sterkte aan het front met 30% verhoogd. De Vereenigde Staten hebben in de laatste vier jaar 240 vliegtuigen bijgebouwd, doch breidt de vloot verder uit met 1184 vliegtuigen. Ook Rusland versterkt zijn reeds groote luchtmacht.
De toestand in Duitschland is moeilijk te beoordeelen, maar de Engelsche regeering heeft steeds erkend, dat op het oogenblik waarop Duitschland zich gerechtigd gevoelt weder te bewapenen, de luchtmacht een der belangrijkste punten van overweging zal zijn.
De voorstellen der Engelsche regeering zijn een belangrijke stap in de richting der pariteit. Zonder uitbreiding der luchtmacht zal Engeland zeker niet in staat zijn op doelmatige wijze mede te werken aan een of ander systeem van collectieve veiligheid onder leiding van den Volkenbond. De Engelsche regeering heeft overigens geen nieuwe verplichtingen op zich genomen. Het is haar streven, nieuwe verplichtingen te vermijden. De belangrijkste belemmeringen voor het sluiten van een ontwapeningsovereenkomst zijn op het oogenblik de Duitsche eisch tot herbewapening en de Fransche weigering om daarin toe te stemmen. Tenslotte deed Baldwin opmerken, dat het Engelsche volk te zeer van meening is, dat alle volken der wereld vervuld zijn van dezelfde idealen, die Engeland koestert. Dat is thans niet waar. Baldwin verklaarde, dat sedert de lucht bedwongen is, de oude grenzen verdwenen zijn. Bij de verdediging van Engeland mag men niet meer denken aan de krijtrotsen van Dover, maar aan den Rijn.
De motie van afkeuring van de Labour-partij tegen de politiek der regeering, welke als een politiek van herbewapening werd gekenschetst, werd verworpen met 404 tegen 60 stemmen.
(Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1398 B.)

G. DUITSCHLAND. — S.S. zelfstandige organisatie.
De Rijkspersdienst van de N.S.D.A.P. heeft op 25 Juli '34 de volgende beschikking van den Leider bekend gemaakt:
„Met het oog op de groote verdiensten van de S.S. in het bijzonder in verband met de gebeurtenissen van 30 Juni 1934, verhef ik haar tot een zelfstandige organisatie binnen het verband van de N.S.D.A.P. De Rijksleider van de S.S. staat derhalve direct onder den chef van den Staf, den oppersten S.A.-leider. De chef van den Staf en de Rijksleider der S.S. bekleeden beiden in de partij den rang van Rijksleider."
(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 1374 D.)**

H. OOSTENRIJK. — Planetta en Holzweber opgehangen. —
De moordenaars van kanselier Dollfuss, Planetta en Holzweber, werden op 31 Juli '34 ter dood veroordeeld. Een verzoek om gratie werd afgewezen.
Holzweber stierf na „Heil Hitler" te hebben geroepen. Dertien minuten later stierf Planetta na „Ik sterf voor Duitschland, Heil Adolf Hitler" te hebben gezegd. (Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 1410 C.)**